www.burmeseclassic.com

ရန်ကုန်မြို့၊ ပုဇွန်တောင်၊
ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်

ပရိယတ္တိ သာသနတိတ ဓမ္မာစရိယ
သာသနဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ သိဂေါဓကိ

အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဂုရု
ရွှေကျင်နိကာယ ဥပဥ္ဇ္ဈာဉ

ကျမ်းပြုအာကျော် သပြေကန်ဆရာတော်ကြီး

အရှင်ဝါသေဋ္ဌ-ဘိဝံသ

စိရင်ရေးသားအပ်သော မှတ်သားဖွယ် အဓိဟာယ် အဆုံးအဖြတ်နှင့်တကွ

ပရိတ်ကြီးနှစ်သတ်

ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရအထိမ်းအမှတ် စာစဉ် (၁)

နဝမအကြိမ်

သာသနာတော်နှစ်-၂၅၅၄ ကောဇာသက္ကရာဇ်-၁၃၇၂ ခရစ်နှစ်-၂၀၁၁

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ သာသနာရေး
ဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဝင်းနိုင် (မှတ်ပုံတင်အမှတ် ၀၃၈၄၃/၀၂၄၀၅) ၏
ခွင့်ပြုချက်ဖြင့် သပြေကန် ဆရာတော်ဘုရားကြီး **အရှင်ဝါသေဋ္ဌအဘိဝံသ**
ရေးသားပြုစုသော **ဝိပဿနာပြဒါးနိဿယတရား** ကျမ်းစာအုပ်ကို
(စာအမှတ်- ၁၁၉/၀၁/ (ပုံနှိပ်) သသန-၀၉) အရ ထုတ်ဝေသည်။

စီစဉ်သူ	ဒေါ်ရွှေဝါစိုး (မိခင်ရောဝတီ)
ထုတ်ဝေသူ	ဒေါ်ချယ်ရီသိန်း (မြ-၀၃၉၈၁)
ပုံနှိပ်သူ	ရွှေခြသေ့ ပုံနှိပ်တိုက် (မြ-၀၅၄၁၇)
ကွန်ပျူတာစာစီ	ပုဇွန်တောင်၊ ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်
ထုတ်ဝေသည့်အကြိမ်	နဝမအကြိမ်
ထုတ်ဝေသည့်ရက်စွဲ	၂၀၁၁ ခုနှစ်၊ မတ်လ
အုပ်ရေ	၁၀၀၀
တန်ဖိုး	၇၅၀၀ ကျပ်
မျက်နှာဖုံးနှင့် အတွင်းဒီဇိုင်း	အောင်ကိုမင်း (မာန်သစ်ထူး)
အတွင်းဖလင်	ကိုဦး
စာအုပ်ချုပ်	ကိုမောင်မောင်အုန်းနှင့်အဖွဲ့

BURMESE CLASSIC .com

မိခင်ရောဝတီစာအုပ်တိုက်
တိုက်(၄)၊ အခန်း(၄၀၂)၊ ကျီတော်အိမ်ရာ၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်မြို့နယ်
ပုဇွန်တောင်စာတိုက်နှင့် ကမ္ဘောဇာဏ်အနီး၊ ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း - ၀၁-၎၀၄၃၃၁၊ ၀၉-၅၀-၁၅၆၁၃

မိခင်ရောဝတီစာအုပ်တိုက်က
နဝမအကြိမ်မြောက်အဖြစ် စီစဉ်ရိုက်နှိပ် ထုတ်ဝေဖြန့်ချိပါသည်။

အမှန်တရားသည် အင်အား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မန္တလေးမြို့၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတဝိဇ္ဇာလင်္ကာရဆရာတော်
ဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓါဘိဝံသ၏ တိုက်တွန်းမှုအရ

ရန်ကုန်မြို့၊ ပုဇွန်တောင်၊ ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်
ရွှေကျင်နိကာယ ဥပဥက္ကဋ္ဌ၊ နိုင်ငံတော်ဩဝါဒါစရိယ

ပရိယတ္တိ သာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယ
သာသနဓဇ သိရီပဝရ ဓမ္မာစရိယ သိရောမဏိ
အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ အဘိဓဇ မဟာရဋ္ဌဝုဂ္ဂ

သပြေကန်ဆရာတော်ကြီး

အရှင်ဝါသေဋ္ဌဘိဝံသ

ရေးသားစီရင်တော်မူသော သပြေကန်

ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်

မိခင်စာအုပ်အမှတ်(၁၁၃)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နဝမအကြိမ်ရိုက်
ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်
အမှာစာ

ဤသပြေကန် ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်ကား ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာဝန်ဆောင် သံဃာ့အဖွဲ့အကျိုးတော်ဆောင်ဖြစ်တော်မူသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရဆရာတော် (ဘဒ္ဒန္တ ဝိသုဒ္ဓါဘိဝံသ)၏ တိုက်တွန်းမှုကြောင့် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ အဘိဓဇမဟာရဋ္ဌဂုရု သပြေကန်ဆရာတော် (ဘဒ္ဒန္တဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ) ရေးသားစီရင်သော ကျမ်းဖြစ်ပါသည်။ သပြေကန်ဆရာတော်သည် သမာနာစရိယက ဒဋ္ဌမိတ္တဖြစ်သော ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရ ဆရာတော်အား ကြည်ညိုလေးစားခြင်း၊ သာသနာတော်ကို ချီးမြှောက်ပူဇော်လိုခြင်း စသော အကြောင်းများကြောင့် စွမ်းအားရှိသမျှ ရေးသားပြုစုတော်မူ၍ ကျမ်းစာပြီးစီးသောအခါ ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်စာမူကို ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရဆရာတော်အား အပြီးအပိုင် လှူဒါန်းတော်မူပါသည်။

ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရဆရာတော်သည် စာမူကို သေချာစွာ စိစစ်ပြီးလျှင် တိပိဋကပါဠိ-မြန်မာအဘိဓာန်ကျမ်းပြု ဆရာတော် အရှင်သီလာနန္ဒာဘိဝံသအား နိဒါန်းရေးသားစေကာ သာသနာရေးဦးစီးဌာန ပုံနှိပ်တိုက်၌ ရိုက်နှိပ်စေခဲ့ပါသည်။ ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်ကျမ်းစာ ထွက်ပေါ်လာသောအခါ တိုက်တွန်းသူနှင့် ရေးသားစီရင်သူ ဆရာတော် ၂ပါးတို့၏ အမြော်အမြင် ကြီးမားမှု၊ ကျွမ်းကျင် ထက်မြက်မှုတို့ကြောင့် အလွန်လူကြိုက်များသော ဂန္ဆဝင်မြောက် ကျမ်းမြတ်တစ်ဆူဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အလွန်လူကြိုက်များခြင်းကို သုတေသီပညာရှင်များ သိရှိပြီးဖြစ်သည့်အပြင် အကြိမ်ကြိမ် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရခြင်းက သက်သေခံလျက် ရှိပါသည်။

ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရ ဆရာတော်သည် မိမိမပျံလွန်မီ ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်မှ ဖြစ်ပေါ်လာသော ဝတ္ထုကြေးငွေများဖြင့် ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်နှင့်တကွ သာသနာတော်အား ကျေးဇူးများမည့် ကျမ်းစာအုပ်များ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရန် ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်စာမူနှင့်တကွ ဝတ္ထုကြေးငွေများကို နိဒါန်းရေးသားသူ အဘယဘာရာမ ရွှေဂူတိုက်နာယကဆရာတော် အရှင်သီလာနန္ဒာဘိဝံသ (ယခုအပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒဗုဒ္ဓသာသနာပြုတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ်၊ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ၊ အဂ္ဂမဟာသဒ္ဓမ္မဇောတိကဓဇ၊ ကမ္မာဘုဒ္ဓသာသနာပြု) အား လွှဲအပ်တော်မူပါသည်။

BURMESE CLASSIC .com

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရဆရာတော် ပျံလွန်တော်မူပြီးနောက် ဆရာတော်ဘုရား မှာကြားတော်မူသည့်အတိုင်း ဆရာတော် အရှင်သီလာနန္ဒာဘိဝံသနှင့် လက်ရှိ ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရ နာယက ဆရာတော်များက ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရ ဆရာတော် (ဘဒ္ဒန္တဝိသုဒ္ဓါဘိဝံသ)၏ အထိမ်းအမှတ်အဖြစ်ဖြင့် သပြေကန်ပရိတ်ကြီးနိသယသစ်ကို "ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရစာစဉ်အမှတ် (၁)" ဟု ကမ္ဘည်းတပ်ကာ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ပါသည်။

ကောဏာသင္ကရာဖ် ၁၃၄၁-ခုနှစ် နှစ်ဦးပိုင်းတွင် ဆရာတော် အရှင်သီလာနန္ဒာဘိဝံသသည် အမေရိကန်နိုင်ငံသို့ ဗုဒ္ဓသာသနာပြုလုပ်ငန်းဖြင့် ကြွရောက် သီတင်းသုံးတော်မူရာ ဆရာတော်နှင့် ဆက်စပ်ရင်းနှီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့က ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရ နာယကဆရာတော်များကို အသိမပေးဘဲ အကြိမ်ကြိမ်ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့ကြပါသည်။ အဆိုပါ ရိုက်နှိပ်ခြင်းတို့၌ "ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရစာစဉ်အမှတ် (၁)" ဟူသော မျက်နှာဖုံးကမ္ဘည်းစာသား မပါရှိတော့ဘဲ စာမူရှင် ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရဆရာတော်၏ ရည်မှန်းချက်လမ်းစဉ် ပျောက်ခဲ့ရပါသည်။

၁၃၅၇-ခုနှစ် စုဒ္ဓသမအကြိမ် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းသံဃာ့အစည်းအဝေးပွဲကြီးသို့ ကြွရောက်တော်မူသောအခါ ဆရာတော်အရှင် သီလာနန္ဒာဘိဝံသသည် ဤအဖြစ်အပျက်များကို သိရှိတော်မူပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ " မိမိသည် နိုင်ငံရပ်ခြား၌ သာသနာပြုနေရသောကြောင့် ဤပရိတ်ကြီးနိသယသစ်စာမူ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း တာဝန်များကို မဆောင်ရွက်နိုင်တော့ပါ။ ပရိတ်ကြီးနိသယသစ်စာမူနှင့်တကွ ကြွင်းကျန်သော ဝတ္ထုကြေးငွေများကို ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရတိုက်အား ပြန်လည်အပ်နှင်းပါ၏" ဟု ဆရာတော် အရှင်သီလာနန္ဒာဘိဝံသက ယခုလက်ရှိ ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရကျောင်းတိုက် နာယကဆရာတော် အရှင်ကောသလ္လအား အပ်နှင်းခဲ့ပါသည်။

ယခုအခါ ပရိတ်ကြီးနိသယသစ်နှင့် စပ်လျဉ်းသည့် စာမူထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခြင်း - စသော ကိစ္စဟူသမျှတို့သည် ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရကျောင်းတိုက်နှင့်သာလုံးဝ သက်ဆိုင်ပါတော့သည်။ ပရိတ်ကြီးနိသယသစ်ကျမ်း ပေါ်ထွန်းလာရန် တိုက်တွန်းသော ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရဆရာတော်နှင့် ရေးသားစီရင်သော သပြေကန်ဆရာတော်တို့ ပျံလွန်တော်မူသွားကြသော်လည်း ပရိတ်ကြီးနိသယသစ်ကျမ်းကား အမျိုးဘာသာ သာသနာအတွက် အလွန်ကျေးဇူးများလျက်ပင် ရှိပါသေးသည်။ ဤမျှကျေးဇူးများ၍ လူကြိုက်များလှသော ပရိတ်ကြီးနိသယသစ်ကျမ်းစာကို နောက်ထပ်တစ်ဖန် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေရန် ရန်ကုန်မြို့ ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက် ယခုလက်ရှိ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပဓာန နာယကဆရာတော် အရှင်ခေမာစာရက စာမူထိန်းသိမ်းထားသော ယခုလက်ရှိဝိဇ္ဇာလင်္ကာရကျောင်းတိုက် ပဓာန နာယကဆရာတော် အရှင်ကောသလ္လ (မိမိ)ထံ ခွင့်တောင်းလာပါသည်။

အဆိုပါခွင့်တောင်းမှုကြောင့် မိမိက သတ္တမအကြိမ်ရိုက် ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ် စာမူအတိုင်း -

(၁) " ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရစာစဉ်အမှတ် - (၁) " ဟူသော မျက်နှာဖုံးကမ္ဘည်းစာနှင့် မူလနိဒါန်းစာသား ပြည့်စုံစွာ ထည့်သွင်းရိုက်နှိပ်ပေးရန်၊

(၂) အဖြတ်အတောက်များ တစ်နိုင်ငံလုံး တစ်ပြေးညီဖြစ်အောင် နိုင်ငံတော်သံဃမဟာနာယက ပရိတ်ကြီးပါဠိမူအတိုင်း ပါဠိအဖြတ်အတောက်များကို ရိုက်နှိပ်ပေးရန်၊

ဟူသော စည်းကမ်း(၂)ရပ် သတ်မှတ်ကာ ရိုက်နှိပ်ခွင့်ပြုပါသည်။ အရှင်ခေမာစာရကလည်း သဘောတူလက်ခံပါသည်။

ထို့ကြောင့် အမျိုးဘာသာ သာသနာအကျိုးကို သည်ပိုးရွက်ဆောင်နိုင်သော ဤသပြေကန် ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်ကို ရန်ကုန်မြို့ ပုဇွန်တောင် ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက် ဆရာတော် အရှင်ခေမာစာရ၏ လျှောက်ထားချက်အရ ယင်းကျောင်းတိုက်၏ သာသနပါလက အဖွဲ့ကိုယ်စား၊ မိခင်ဇရာဝတီစာအုပ်တိုက်အား ယခု နဝမအကြိမ်မြောက် တစ်ကြိမ်တည်းသာ ရိုက်နှိပ်ခွင့်ပြုပါသည်။ ဤသပြေကန် ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်ကို လေ့လာဖတ်ရှုကြသော ရဟန်း၊ ရှင်၊ လူ ၊ ပြည်သူပြည်သား အပေါင်းတို့သည် အမျိုးဘာသာ သာသနာအကျိုးကို ဆထက်ထမ်းပိုး တိုးတက်ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပါစေဟု ဆုတောင်းပတ္ထနာပြုပါသည်။

BURMESE CLASSIC .com

အရှင်ကောသလ္လ
ပဓာန နာယက ဆရာတော်
ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရကျောင်းတိုက်
မဟာအောင်မြေ၊ မန္တလေး။

၁၃၆၁ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းလဆန်း ၁၁ - ရက်

(၂၀-၄-၉၉)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စီစဉ်သူ၏စကား

ကောင်းကင်မှ မိုးစက်ပွင့်တို့ကျရောက်သောအခါ အိုးအဖုံးစသည်တို့ကို ဖွင့်လှစ်၍ ခံယူကြရသည်။ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတည်းဟူသော သာသနာ့ အမွေခံယူသည့်အခါ၌လည်း စစ်မှန်သော ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါတရား၊ ရုပ်နာမ်တို့ကို ဆန်းစစ်ဝေဖန်ခွဲခြား အပြားအားဖြင့် သိတတ်သော ဉာဏ်ပညာတရားစသည့် ညစ်ကြေးမထင် ဖြူစင်သော နလုံးသားဖြင့်သာ ခံယူအပ်ပေသည်။

မိခင်ဧရာဝတီသည် စီးပွားရေး အမြတ်အစွန်းကို ပဓာနမထားဘဲ ဗုဒ္ဓမြတ်ဘုရား၏ အဆုံးအမတော်ကို အထောက်အပံ့ဖြစ်စေမည့် ကျမ်းကောင်းမွန်များကိုသာ ထုတ်ဝေဖြန့်ချိမည်ဟု ရည်ရွယ်ရိုးရင်း နှလုံးသွင်းဖြင့် အောက်ပါမူများအတိုင်း ဧရာဝတီမြစ်ရိုးတစ်လျှောက် အကြေမှ အညာသို့တိုင် လူးလာတုံ့ခေါက် ခမ္မစာပေ ခရီးလျှောက်ခဲ့သည်မှာ (၁၂) နှစ်တိုင် ရှိခဲ့ပါပြီ။

မိခင်ဧရာဝတီသည် ဘာသာသာသနာပြုစာပေများကို

၁။ သပ်ရပ်ခန့်ငြားလှပသော အပြင်အဆင်နှင့် ကမ္ဘာ့အဆင့်မီ ထုတ်ဝေမည်။

၂။ အဓိပ္ပာယ်သဘောသွား တိမ်းပါးမှားယွင်းခြင်း မရှိစေရန် ပြင်ဆင်တည်းဖြတ် ထုတ်ဝေမည်။

၃။ ကျမ်းဟောင်း ကျမ်းကောင်းများကို ဝေနေယျများ အကျိုးအတွက် တိမ်မြုပ် ပျောက်ကွယ်ခြင်း မရှိစေရန် ဖော်ထုတ်မည်။

၄။ အထူးသဖြင့် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ကိလေသာငြိမ်းကြောင်း တရားကောင်းများကို ရွေးချယ်စိစစ် ထုတ်ဝေမည်။

၅။ စာဖတ်သူ လက်ဝယ်အရောက် ထိရောက်သော ဖြန့်ချိစနစ် အသုံးပြု၍ ဖြန့်ချိ ဆောင်ရွက်မည်။

၆။ မိမိအမြတ်အစွန်းရရှိရေး သက်သက်အတွက်မဟုတ်၊ သာသနာတော် သန့်ရှင်းပြန့်ပွား တည်တံ့ရေးအတွက် တပိုင်တနိုင် အထောက်အပံ့ပြုကာ စီစဉ် ထုတ်ဝေမည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အထက်ပါမူများအတိုင်း မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်သည် လောကအကျိုးပြုနှင့် သာသနာတော် တည်တံ့ပြန့်ပွားရေးအတွက် အထောက်အကူပြုမည့် စာကောင်းပေမွန်များကိုသာ ထုတ်ဝေခဲ့ရာ **'ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်'** စာအုပ်လည်း အပါအဝင်ဖြစ်ပါသည်။

မန္တလေးမြို့ ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရကျောင်းတိုက်၊ ပဓာန နာယကဆရာတော်ကြီး ဘဒ္ဒန္တကောသလ္လ၏ ခွင့်ပြုချက်အရ မိမိတို့စာအုပ်တိုက်က ယခုရိုက်နှိပ်ခြင်းသည် နဝမအကြိမ်မြောက် ဖြစ်ပါသည်။

ဆရာတော်ကြီး သတ်မှတ်ပေးသော စည်းကမ်းချက်(၂)ရပ်အတိုင်း လိုက်နာပြီး ဆဋ္ဌသင်္ဂါယနာမူအတိုင်း ပါဠိအဖြတ်အတောက်များ မှန်အောင် ရိုက်နှိပ်ပေးခဲ့ပါသည်။

ယခုနဝမအကြိမ်မြောက် "ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်" စာမူကို ရန်ကုန်မြို့ ပုဇွန်တောင်၊ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက်၊ ပဓာန နာယကဆရာတော် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တခေမာစာရက သာသနာပြုစိတ်ဓာတ်အပြည့်ဖြင့် စိတ်ရှည်လက်ရှည် ကွန်ပျူတာ စာစီပေးခဲ့ပါသည်။

ကွန်ပျူတာစာစီပြီး စာမူကြမ်းကို မန္တလေးမြို့ ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရကျောင်းတိုက် ပဓာနနာယက ဆရာတော်ကြီးဘဒ္ဒန္တကောသလ္လနှင့် မန္တလေးမြို့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံတိုက်သစ်မှ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဘဒ္ဒန္တအဂ္ဂဉာနာဘိဝံသတို့က ထပ်မံစိစစ် ဖတ်ရှုပေးခဲ့ပါသည်။ စိစစ်ပြီးစာမူကို မိမိတို့မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက် စာတည်းအဖွဲ့က ကွန်ပျူတာပေါ်တွင် အမှားသန့်စင်အောင် ထပ်မံ တည်းဖြတ် ဖတ်ရှု ပေးခဲ့ကြပါသည်။

ကွန်ပျူတာစာစီပေးသော ပုဇွန်တောင်၊ ရွှေကျင်ကျောင်းတိုက် ပဓါနနာယကဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တခေမာစာရနှင့် ဖတ်ရှုစိစစ်ပေးတော်မူကြသော ဆရာတော်ကြီးများအားလုံးကို စာအုပ်တိုက်မှ အထူးပင် ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ဖော်ပြအပ်ပါသည်။ မိမိတို့သေချာစွာ ထပ်မံဖတ်ရှုထားပါလျက် အမှားအယွင်း၊ အကျအပေါက် များရှိခဲ့သော် စာအုပ်တိုက်၏ တာဝန်သာဖြစ်ပါ၏။ "ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်"စာအုပ်ထွက်ရှိမှုကို ကမ္ဘာဦးလူသားများ နေလမျော်သကဲ့သို့ မျော်လင့်တောင့်တနေခဲ့ကြသော ဓမ္မချစ်သူ စာရှုသူများအတွက် မိမိတို့စာအုပ်တိုက်နှင့်အတူ စာပေဝိုင်းတော်သားများက အဖက်ဖက်မှ ကြိုးစားလျက် ယခုကဲ့သို့ ထွက်ပေါ် ပေးနိုင်ခြင်းကို အထူးဝမ်းမြောက်ဂုဏ်ယူလျက် ရှိပါကြောင်း။

ဒေါ်ရွှေဝါစိုး
မိခင်ဧရာဝတီစာအုပ်တိုက်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မာတိကာ

==========

ဦးရေ	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	နိဒါန်း	ဇ
	ပရိတ်ရွတ်ဖတ်နည်း အညွှန်း	အာ
	ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်	၁
	နတ်ပင့်စသည် နိဿယသစ်ပုဒ်စဉ်	
၁။	သမန္တာ စက္ကဝါဠေသု	၃၁
၂။	ဓမ္မသဝနကာလော	၄၃
၃။	နမော တဿ ဘဂဝတော	၄၅
၄။	ယေ သန္တာ သန္တစိတ္တာ	၄၈
၅။	သဗ္ဗေသု စက္ကဝါဠေသု	၅၄
၆။	သဗ္ဗေ တံ အနုဓောဒိတ္တာ	၅၄
၇။	သာသနဿ စ လောကဿ	၅၅
၈။	သဒ္ဓိံ ဟောန္တု သုခီ သဗ္ဗေ	၅၆
၉။	ရာဇတော ဝါ စောရတော ဝါ	၅၇
	မင်္ဂလသုတ် နိဿယသစ်ပုဒ်စဉ်	
၁၀။	ယံ မင်္ဂလံ ဒွါဒသဟိ	၆၁
၁၁။	ဒေဝဒေဝေန	၆၁
၁၂။	ဧဝံ မေ သုတံ ဧကံ သမယံ	၆၅
၁၃။	ဗဟူ ဒေဝါ မနုဿာ စ	၇၆
၁၄။	အသေဝနာ စ ဗာလာနံ	၇၈
၁၅။	ပတိရူပဒေသဝါသော စ	၉၁

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၆။ ဗာဟုသစ္စဥ္စ သိပ္ပဥ္စ ၁၀၄
၁၇။ မာတာပါဘု ဥပဋ္ဌာနံ ၁၁၉
၁၈။ အိနဥ္စ မမ္မစရိယာ စ ၁၃၈
၁၉။ အာရဂ်ာ ဝိရတိ ပါပါ ၁၅၆
၂၀။ ဂါရဝေါ စ နိဝါတော စ ၁၇၁
၂၁။ ခန္တီ စ သောဝစဿတာ ၁၈၇
၂၂။ တပေါ စ ဗြဟ္မစရိယဥ္စ ၂၀၀
၂၃။ ဇုဥ္စသ လောကဓမ္မေဟိ ၂၀၆
၂၄။ ဇောဒိသာနိ ကတ္တာန ၂၁၅

ရတနသုတ် နိဿယသစ်ပုဒ်စဉ်

၂၅။ ပဏိဓာနတော ပဋ္ဌာယ ၂၁၉
၂၆။ ကောဋိသတသဟဿေသု ၂၂၁
၂၇။ ရောဂါမနုဿဒုဗ္ဘိက္ခသမ္ဘူတံ ၂၂၀
၂၈။ ယာနိဓ ဘူတာနိ သမာဂတာနိ ၂၃၃
၂၉။ တသ္မာ ဟိ ဘူတာ နိသာမေထ ၂၃၇
၃၀။ ယံကိဉ္စိ ဝိတ္တံ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ ၂၄၃
၃၁။ ခယံ ဝိရာဂံ အမတံ ပဏီတံ ၂၅၅
၃၂။ ယံ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌော ပရိဝဏ္ဏယိ သုစိ ၂၆၅
၃၃။ ယေ ပုဂ္ဂလာ အဋ္ဌ သတံ ပသတ္ထာ ၂၇၂
၃၄။ ယေ သုပ္ပယုတ္တာ မနသာ ဒဠှေန ၂၈၅
၃၅။ ယထိန္ဒခီလော ပထဝိဿိတော သိ ၂၉၁
၃၆။ ယေ အရိယသစ္စာနိ ဝိဘာဝယန္တိ ၃၀၄
၃၇။ သဟဝဿ ဒဿနသမ္ပဒါယ ၃၁၂

မိခင်ဓရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၃၈။ စတူဟာပါယေဟိ စ ဝိပ္ပမုတ္တော ၃၁၃
၃၉။ ကိဉ္စာပိသော ကမ္မံ ကရောတိ ၃၂၃
၄၀။ ဝနပ္ပဂုမ္ဗေ ယထ ဖုဿိတဂ္ဂေ ၃၂၈
၄၁။ ဝရော ဝရညူ ဝရဒေါ် ဝရာဟရော ၃၃၄
၄၂။ ခိဏံ ပုရာဏံ နဝ နတ္ထိ သမ္ဘဝံ ၃၄၄
၄၃-၄၅။ ယာနိဓ ဘူတာနိ သမာဂတာနိ ၃၅၁

မေတ္တာသုတ် နိဿယသစ်ပုဒ်စဉ်

၄၆။ ယသာနုဘာဝတော ယက္ခာ ၃၅၇
၄၇။ သုခံ သုပတိ သုတ္တော စ ၃၅၇
၄၈။ ကရဏီယမတ္ထကုသလေန ၃၆၄
၄၉။ သန္တုဿကော စ သုဘရော စ ၃၆၄
၅၀။ နစ ခုဒ္ဒမာစရေ ကိဉ္စိ ၃၈၁
၅၁။ ယေ ကေစိ ပါဏဘူတတ္ထိ ၃၈၅
၅၂။ ဒိဋ္ဌာ ဝါ ယေ စ အဒိဋ္ဌာ ၃၈၅
၅၃။ နစ ပရော ပရံ နိကုဗ္ဗေထ ၃၉၃
၅၄။ မာတာ ယထာ နိယံ ပုတ္တ ၃၉၆
၅၅။ မေတ္တဉ္စ သဗ္ဗလောကသ္မိ ၃၉၉
၅၆။ တိဋ္ဌံ စရံ နိသိန္နော စ ၄၀၅
၅၇။ ဒိဋ္ဌဉ္စ အနုပဂ္ဂမ္မ ၄၁၀

ခန္ဓသုတ် နိဿယသစ်ပုဒ်စဉ်

၅၈။ သဗ္ဗာသီဝိသဇာတီနံ ၄၁၅
၅၉။ အာဏာခေတ္တမ္ဟိ သဗ္ဗတ္ထ ၄၁၅
၆၀။ ဝိရူပက္ခေဟိ မေ မေတ္တံ ၄၁၉

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၆၁။ အပါဒကေတိ မေ မေတ္တံ ၄၂၁
၆၂။ မာ မံ အပါဒကော တိဏသိ ၄၂၂
၆၃။ သဗ္ဗေ သတ္တာ သဗ္ဗေ ပါဏာ ၄၂၃
၆၄။ အပ္ပမာဏော ဗုဒ္ဓေါ ၄၂၄
၆၅။ ကတာ မေ ရက္ခာ , ကတံ မေ ပရိတ္တံ ၄၂၇

မောရသုတ် နိဿယသစ်ပုဒ်စဉ်

၆၆။ ပူရေန္တံ ဗောဓိသမ္ဘာရေ ၄၃၀
၆၇။ စိရဿံ ဝါယမန္တာ ပိ ၄၃၀
၆၈။ ဥဒေတ,ယံ စက္ခုမာ ဇေရာဇာ ၄၃၅
၆၉။ ယေ ဗြဟ္မဏာ ဝေဒဂူ သဗ္ဗဓမ္မေ ၄၃၈
၇၀။ အပေတ,ယံ စက္ခုမာ ဇေရာဇာ ၄၄၁
၇၁။ ယေ ဗြဟ္မဏာ ဝေဒဂူ သဗ္ဗဓမ္မေ ၄၄၂

BURMESE CLASSIC .com

ဝဋ္ဋသုတ် နိဿယသစ်ပုဒ်စဉ်

၇၂။ ပူရေန္တံ ဗောဓိသမ္ဘာရေ ၄၄၄
၇၃။ ထေရဿ သာရိပုတ္တဿ ၄၄၄
၇၄။ အတ္ထိ လောကေ သိလဂုဏော ၄၅၀
၇၅။ အာဝေဇ္ဇတ္တာ ဓမ္မဗလံ ၄၅၀
၇၆။ သန္တိ ပက္ခာ အပတနာ ၄၅၁
၇၇။ သဟ သစ္စေ ကတေ မယှံ ၄၅၂

ဓဇဂ္ဂသုတ် နိဿယသစ်ပုဒ်စဉ်

၇၈။ ယဿာ'နုဿရေနာပိ ၄၅၆
၇၉။ သဗ္ဗုပဒ္ဒဝဇာလမှာ ၄၅၆

မိခင်ဓရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၈၀။ ဇံ မေ သုတံ ဇကံ သမယံ ၄၅၈
၈၁။ တတြ ခေါ် ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ ၄၅၈
၈၂။ နော ဧစေ မေ ဓဇဂ္ဂံ ဥလောကေယျာထ ၄၆၆
၈၃။ နော ဧစေ ပဇာပတိဿ ဒေဝရာဇဿ ဓဇဂ္ဂံ ၄၆၆
၈၄။ နော ဧစေ ဝရုဏဿ ဒေဝရာဇဿ ဓဇဂ္ဂံ ၄၆၇
၈၅။ တံ ခေါ် ပန ဘိက္ခဝေ သဂ္ဂဿ ဝါ ဒေဝါနမိန္ဒဿ ၄၆၉
၈၆။ တံ ကိဿ ဟေတု သက္ကော ဟိ ဘိက္ခဝေ ၄၆၉
၈၇။ အဟဉ္စ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဇံ ဝဒါမိ ၄၇၀
၈၈။ က္ကတိပိ သော ဘဂဝါ အရဟံ ၄၇၁
၈၉။ မမံ ဟိ ဇေါ် ဘိက္ခဝေ အနုဿရတံ ၅၁၉
၉၀။ နော ဧစေ မံ အနုဿရေယျာထ ၅၂၀
၉၁။ သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော ၅၂၀
၉၂။ ဓမ္မံ ဟိ ဇေါ် ဘိက္ခဝေ အနုဿရတံ ၅၄၀
၉၃။ နော ဧစေ ဓမ္မံ အနုဿရေယျာထ ၅၄၀
၉၄။ သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော ၅၄၀
၉၅။ သံဃံ ဟိ ဇေါ် ဘိက္ခဝေ အနုဿရတံ ၅၅၄
၉၆။ တံ ကိဿ ဟေတု တထာဂတော ဟိ ဘိက္ခဝေ ၅၅၅
၉၇။ က္ကဒမဇေါ် စ ဘဂဝါ ၅၅၅
၉၈။ အရဟေ ရာဇမူလေ ဝါ ၅၅၆
၉၉။ နော ဧစေ ဗုဒ္ဓံ သရေယျာထ ၅၅၆
၁၀၀။ နော ဧစေ ဓမ္မံ သရေယျာထ ၅၅၇
၁၀၁။ ဇံ ဗုဒ္ဓံ သရန္တာနံ ၅၅၇

အာဠာနာဒိယသုတ် နိဿယသစ်ပုဒ်စဉ်

၁၀၂။ အပ္ပသန္နေဟိ နာထသ ၅၅၉

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၀၃။ ပရိသာနံ စတသန္နံ ၅၅၈
၁၀၄။ ဝိပသိဿ စ နမတ္ထု ၅၆၀
၁၀၅။ ဝေဿဘုဿ စ နမတ္ထု ၅၆၁
၁၀၆။ ကောဏာဂမနဿ နမတ္ထု ၅၆၁
၁၀၇။ အင်္ဂီရသဿ နမတ္ထု ၅၆၂
၁၀၈။ ယေ စာပိ နိဗ္ဗုတာ လောကေ ၅၆၃
၁၀၉။ ဟိတံ ဒေဝမနုဿာနံ ၅၆၄
၁၁၀။ ဇေတ စညေ စ သမ္ဘဒ္ဓါ ၅၆၅
၁၁၁။ သဇ္ဇ ဒေသဇလူပေတာ ၅၆၆
၁၁၂။ သိဟနာဒံ နဒန္တေ'တေ ၅၇၀
၁၁၃။ ဥပေတာ ဗုဒ္ဓမမ္မေဟိ ၅၇၃
၁၁၄။ ဗျာမပ္ပဘာယ သုပ္ပဘာ ၅၈၀
၁၁၅။ မဟာပဘာ မဟာတေဇာ ၅၈၂
၁၁၆။ ဒိပါ နာထာ ပတိဋ္ဌာ စ ၅၈၂
၁၁၇။ သဒေဝကဿ လောကဿ ၅၈၄
၁၁၈။ ဝစသာ မနသာ ဧစဝ ၅၈၄
၁၁၉။ သဒါ သုဇေန ရက္ခန္တု ၅၈၅
၁၂၀။ သဗ္ဗရောဂေါ ဝိနိမုတ္တော ၅၈၅
၁၂၁။ တေသံ သစ္စေန သိလေန ၅၈၅
၁၂၂။ ပုရတ္ထိမသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ၅၈၆
၁၂၃။ ဒက္ခိဏသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ၅၈၇
၁၂၄။ ပစ္ဆိမသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ၅၈၇
၁၂၅။ ဥတ္တရသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ၅၈၇
၁၂၆။ ပုရတ္ထိမေန ဓတရဋ္ဌော ၅၈၈
၁၂၇။ စတ္တာရော တေ မဟာရာဇာ ၅၈၈

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၂၈။ အာကာသဌာ စ ဘူမဌာ ၅၈၈
၁၂၉။ ကွန္ဒိမန္တော စ ယေ ဒေဝါ ၅၈၈
၁၃၀။ သဗ္ဗိတိယော ဝိဝဇ္ဇန္တု ၅၉၃
၁၃၁။ အဘိဝါဒနသီလိသ ၅၉၄

အင်္ဂုလိမာလသုတ် နိဿယသစ်ပုဒ်စဉ်

၁၃၂။ ပရိတ္တံ ယံ ဘဏန္တာသ ၅၉၉
၁၃၃။ သောတ္ထိနာ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံ ၅၉၉
၁၃၄။ ယတော'ဟံ ဘဂိနိ အရိယာယ ၆၀၂

ဖောဋ္ဌပ်သုတ် နိဿယသစ်ပုဒ်စဉ်

၁၃၅။ သံသာရေ သံသရန္တာနံ ၆၀၅
၁၃၆။ ဗုဒ္ဓိတော ယေ'စိမေ သတ္တာ ၆၀၅
၁၃၇။ ဧဝမာဒိ ဂုဏူပေတံ ၆၀၅
၁၃၈။ ဖောဋ္ဌဝေါ် သတိသခ်ါတော ၆၀၆
၁၃၉။ သမာဓုပေက္ခာ ဖောဋ္ဌဝေါ် ၆၀၆
၁၄၀။ သံဝတ္တန္တိ အဘိညာယ ၆၀၆
၁၄၁။ ကေသ္မိ သမယေ နာထော ၆၀၇
၁၄၂။ တေ စ တံ အဘိနန္ဒိတွာ ၆၀၇
၁၄၃။ ကေဒါ ဓမ္မရာဇာပိ ၆၀၈
၁၄၄။ သမ္မောဒိတွာန အာဇာဓ ၆၀၈
၁၄၅။ ပဟိနာ တေ စ အာဇာဓ ၆၀၉

ပုဗ္ဗဏ္ဏသုတ် နိဿယသစ်ပုဒ်စဉ်

၁၄၆–၈။ ယံ နုန္နိမိတ္တံ အဝမင်္ဂလဋ္ဌ ၆၁၁

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၄၉။ နုက္ခပတ္တာ စ နိုဒုက္ခာ ၆၁၃
၁၅၀။ ဇတ္တာဝတာ စ အမှေဟိ ၆၁၃
၁၅၁။ ဒါနံ ဒေန္တာ သဒ္ဓါယ ၆၁၄
၁၅၂။ သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ ဗလပတ္တာ ၆၁၅
၁၅၃-၅။ ယံကိဉ္စိ ဝိတ္တံ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ ၆၁၅
၁၅၆-၈။ ဘဝတု သဗ္ဗမင်္ဂလံ ၆၁၆
၁၅၉။ မဟာကရုဏိကော နာထော ၆၁၇
၁၆၀။ ဇယန္တော ဗောဓိယာ မူလေ ၆၁၈
၁၆၁။ အပရာဇိတပလ္လင်္ကော ၆၁၉
၁၆၂။ သုနက္ခတ္တံ သုမင်္ဂလံ ၆၂၀
၁၆၃။ ပဒက္ခိဏာ ကာယကမ္မံ ၆၂၂
၁၆၄။ ပဒက္ခိဏာနိ ကတ္တာန ၆၂၃

ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ် နိဂုံး

၁၆၅။ ဤကျမ်းဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း ၆၂၅
၁၆၆။ ပရိတ်အစွမ်း ၆၂၆
၄၆၇။ ဤနိဗ္ဗာန်စွမ်းရည် ၆၂၇
၁၆၈။ အမှုခပ်သိမ်း ပြီးစေတတ်သော တရားများ ၆၂၈
၁၆၉။ နာမ်တို့၏ ဓာတ်ခိုက်ပုံ ၆၂၉
၁၇၀။ ဓမ္မ၏ အစွမ်းသတ္တိ ၆၃၁
၁၇၁။ ဓမ္မ၏ အကျိုးများ ၆၃၂
၁၇၂။ သဒ္ဓါလက်ရှိပါဒေ ၆၃၃
၁၇၃။ သုံးကြည့်မှ ကောင်းမှန်းသိ ၆၃၄
၁၇၄။ ပညာရှိများထံ တောင်းပန်ချက် ၆၃၅

မာတိကာ ပြီးပါပြီ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်

နိဒါန်း

ပရိတ်။ ။ လူသုံးပါးတို့၏ ကိုးစားရာအစစ် ဖြစ်ကြီးဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသခင်သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို စိုးယူပိုင်သ လက်ကိုင်ရတော်မူပြီးသည့် အခါမှစ၍ ပရိန္ဒာန်စံဝင်တော်မူသည်အထိ –၄၅–ဝါ ပတ်လုံး ဗြဟ္မာ , နတ် , လူ , သုံးဘုံသူတို့အား တရားအမြိုက်ဆေးကို တိုက်ကျွေးတော်တော်မူခဲ့လေသည် ။ ထိုသို့–၄၅–ဝါ ပတ်လုံး ဟောကြားအပ်သော တရားတော်တို့သည် ဓမ္မက္ခန္ဓာအားဖြင့် ရှစ်သောင်းလေးထောင် မကအောင်ပင် များမြောင်လှကုန်၏ ၊ ထိုသို့ ဓမ္မက္ခန္ဓာအနေအားဖြင့် များမြောင်လှသော်လည်း ထိုတရားတော်တို့၏ ဦးတည်ချက်မှာကား ဝိမုတ္တိ (=ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်ရေး) တခုတည်းသာ ဖြစ်လေသည် ။

ယင်းသို့ ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်ရေးကို ဦးတည်လျက် ဟောတော်မူအပ်သော တရားတော်တို့တွင် ယင်း လွတ်မြောက်ရေးကို ရရန် ကြိုးပမ်းအားထုတ်လျက်ရှိကြသော လူ , ရှင် , ရဟန်းတို့၏ ဘေးဘျမ်းကင်းဝေးချမ်းသာရေးအတွက် အရံအတားအဖြစ် ဟောကြားအပ်သော တရားတော်တို့လည်း အပါအဝင် ဖြစ်လေသည် ။ ထို တရားတော်တို့ကိုပင် ပါဠိလို ''ပရိတ္တ'' မြန်မာလို '' ပရိတ်''ဟု ခေါ်ဝေါ်ရလေသည် ။

မြတ်စွာဘုရားသခင် ကိုယ်တော်တိုင် နှုတ်တော်တွတ်တွတ် ရွတ်၍ ဟောကြားတော်မူခဲ့သည့် ပရိတ်တို့မှာ နိကာယ်ငါးရပ် ဝိဋကတ်သုံးပုံ ပါဠိတော်တို့ဝယ် ကြိုးကြားကြိုးကြား တကွဲတပြားစီ ဖြစ်လျက်ရှိရာ အရှည်ကို မြော်မြင်တော်မူကြသော ရှေးခေတ်သာသနာတော်စောင့် ဆရာတော်ကြီးတို့သည်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထို ပရိတ်တို့ကို တပေါင်းတည်း စုပေါင်း၍ သီးခြားကျမ်းတစောင် တဖွဲ့အဖြစ် စီစဉ်တော်မူခဲ့ကြလေသည်။ ထိုသို့ ရှေးဆရာတော်ကြီးများ စုပေါင်း စီစဉ်ထားခဲ့သောပရိတ်ကျမ်းသည်ပင် ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ၌ "ပရိတ်ကြီး" ဟူသော အမည်ဖြင့် ထင်ရှားလေသည်။

စီစဉ်ပုံ။ ။ အဆိုပါ ပရိတ်ကြီးကို စုပေါင်းစီစဉ်ရာ၌ ရှေးဆရာတော်ကြီးတို့သည် မိလိန္ဒပဉ္ဟာပါဠိတော်၌ ငင်း, အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ မထေရ်၏ အဋ္ဌကထာတို့၌ငင်း, တွေ့ရှိရသော ဟောကြားမိန့်ဆိုချက်တို့ကို မှီငြမ်းပြုလျက် စီစဉ်တော်မူခဲ့ကြဟန် တူပေသည်။ ထိုစကားကို ချဉ်းအံ့။ မိလိန္ဒပဉ္ဟာပါဠိတော်, မေဏ္ဍကပဉ္ဟာအခန်း မစ္ဆရိယမုတ္တိပဉ္ဟာ(နှာ-၁၅၂)၌ မြတ်စွာဘုရားညွှန်းဆို ဟောကြားခဲ့သော ပရိတ်တို့ကို ပြထားရာဝယ် ရတနသုတ်, မေတ္တာသုတ်, ခန္ဓပရိတ်, မောရပရိတ်, ဓဇဂ္ဂပရိတ်, အာဋာနာဋိယပရိတ်,အင်္ဂုလိမာလပရိတ်,တို့ကို တွေ့ရသည်။ ထို့အတူပင် အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသ မထေရ်သည် ဇာတိဓေတ်, အာဏာဓေတ်, ဝိသယဓေတ်,ဟူသော ဓေတ်သုံးပါးတို့တွင် အာဏာဓေတ်ကို ဖွင့်ပြရာ၌ စကြဝဠာ ကုဋေတသိန်း ပမာဏရှိသော ယင်း အာဏာဓေတ်၌ အရှိန် အဝါ ပျံ့နှံ့နိုင်သော ပရိတ်တို့ကို ထုတ်ပြလေ့ရှိ၏။ထိုသို့ ထုတ်ပြရာတွင် ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ(ပ၊၁၂၉) ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ (ဒု၊၄၄)တို့၌ ရတနသုတ်, ခန္ဓ, ဓဇဂ္ဂ,အာဋာနာဋိယ,မောရပရိတ်တို့ကို ထုတ်ပြ၍ ဒီဃနိကာယ် ပါထိကဝဂ္ဂ အဋ္ဌကထာ (၈၁) ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ (မ၊၅၊၄၊၇၉) အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ (အံ၊၅၊၁၊၃၅၈) သမ္မောအဋ္ဌကထာ(အဘိ၊၅၊၂၊၄၁၁)တို့၌ကား အာဋာနာဋိယ , မောရ,ဓဇဂ္ဂ, ရတန, ပရိတ်တို့ကိုသာပြ၍ အာဒိသဒ္ဒါကိုပါ ထည့်သွင်းကာ မိန့်ဆိုထားသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ (အံ၊၅၊၂၊၂၁၀)နှင့် မဟာနိဒ္ဒေသ အဋ္ဌကထာ (၃၃၆)တို့၌မူ အာဋာနာဋိယပရိတ် ,ကသိဂိလိ , ဓဇဂ္ဂ , ဇောဏှက် , ခန္ဓ , မောရ,မေတ္တာနှင့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရတနပရိတ်တို့ကို ထုတ်ပြထားလေသည် ။ ဆိုခဲ့ပြီးတို့ကို ပေါင်းလိုက်လျှင် မိလိန္ဒပဉှာ ပါဠိတော်နှင့် များစွာသော အဋ္ဌကထာတို့တွင် ပရိတ်အဖြစ်ဖြင့် ဖော်ပြအပ်သော သုတ်တို့မှာ ရတနသုတ် , မေတ္တာ , ခန္ဓ ,မောရ , ဓဇဂ္ဂ , အာဋာနာဋိယ , အင်္ဂုလိမာလ, ဗောဇ္ဈင်နှင့် ကသိဏိလိသုတ်တို့ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရလေသည်။ ပရိတ်ကြီးကို စီစဉ်သော ရှေးဆရာတော်ကြီးတို့သည် အထက်ပါ သုတ်တို့တွင် ကသိဏိလိသုတ်မှတပါး အခြားသုတ် အားလုံးကိုပင် ယူ၍ မင်္ဂလသုတ်,ဝဋ္ဋသုတ်နှင့် ပုဗ္ဗဏှသုတ်တို့ကိုပါ ထည့်သွင်းလျက် စီစဉ်ထားသည်ကို တွေ့ရှိရလေသည် ။

ထိုသို့ စီစဉ်သော အခါ ရွတ်လိုသော ထိုထို ပရိတ်မှန်သမျှ၏ ပုဗ္ဗကိစ္စ အဖြစ် '' သမန္တာ '' မှစ၍ '' အာရက္ခံ ဂဏှန္တု '' တိုင်အောင်သော စကားရပ်ကိုငင်း , ထိုထို သုတ်တို့၏ အစတွင် ဆိုင်ရာ အမ္ဘမ်းဂါထာများကိုငင်း ထည့်သွင်းလျက် စီစဉ်တော်မူခဲ့ကြသည် ၊ ထို့ ပြင် အာဋာနာဋိယသုတ် မူရင်းသည် အာဏာပြင်းသောသုတ်ဖြစ်၍ ဘီလူးစသည် ဖမ်းစားပူကပ်သော အခါမှသာ ရွတ်သင့်သောသုတ် ဖြစ်သောကြောင့် နေ့စဉ် ရွတ်ဖတ်မှုနှင့် သင့်လျော်အောင် ယင်းသုတ်မှ ဂါထာ အချို့ကိုသာ ယူလျက် ဘုရားဂုဏ်တော်များကို ထည့်သွင်း၍ငင်း, ဗောဇ္ဈင်သုတ် မူရင်းမှာ စုဏ္ဏိယ (စကားပြော) ဖြစ်နေ၍ ရွတ်ဖတ်လွယ်ကူစေရန် ဂါထာသီကုံး၍ငင်း, ပုဗ္ဗဏှသုတ်ကိုလည်း အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်မှ ဘုရားဟောဂါထာများကို ပါဝင်စေ၍ သင့်လျော်သလို ဖြည့်စွက်လျက်ငင်း စီစဉ်ခဲ့ကြလေသည် ။ သို့ဖြစ်၍ ပရိတ်ကြီးပါ ယင်းသုံးသုတ်တို့၌ လာသော စကားရပ်တို့တွင် အချို့သာ ဘုရားဟောအစစ်ဖြစ်ပြီး အချို့မှာကား ဘုရားဟောနှင့် သင့်လျော်အောင် စီစဉ်သော ဆရာတော်ကြီးများ ထည့်သွင်းထားခဲ့သော စကားရပ်များ ဖြစ်လေသည် ။ အဋ္ဌကထာတို့၌ ပြဆိုထားသော်လည်း ကသိဏိလိသုတ်ကိုကား ပရိတ်ကြီး၌ ထည့်သွင်းတော် မမူခဲ့ကြပေ ။ ယင်းသုတ်သည် နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ အမည်များကို ထုတ်ဖော်ပြသသော မဟာသမယသုတ်နှင့် အလားတူစွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အမည်တော်များကို ထုတ်ဖော် ကျူးရှင့်သော သုတ်ဖြစ်၍

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နေ့စဉ် ရွတ်ဖတ်မှုအတွက် အရေးမကြီးလှသောကြောင့် ချန်ထားတော်မူခဲ့ကြဟန် တူပေသည် ။

ပရိတ်ကြီး ပရိတ်ငယ် ။ ။''ပရိတ်ကြီး'' ဟု ဆိုသဖြင့် ပရိတ်ငယ်လည်း ရှိရဦးမည်ဟု အဓိပ္ပါယ်သက်ရောက်လျက်ရှိ၏ ။ သို့ ရှိသည့် အတိုင်းလည်း ဘိုးတော်ဘုရား လက်ထက်က ပရိတ်ကြီး , ပရိတ်ငယ် ဟု ခွဲခြား သတ်မှတ်မှုရှိသည်ကို တွေ့ရ၏ ။ ထို သတ်မှတ်ချက်တွင် အမှတ်ပါထားတို့၌ ''ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ'' ပါသော ရတနပရိတ် , မေတ္တာ , ခန္ဓ , မောရ , ဝဋ္ဋ , ဓဇဂ္ဂ , အာဋာနာဋိယ , အင်္ဂုလိမာလ ပရိတ်တို့ကို ပရိတ်ကြီးဟု သတ်မှတ်၍ ''မင်္ဂလံ တံ ဘဏာမ ဟေ , ဗောဇ္ဈင်္ဂံ တံ ဘဏာမ ဟေ '' ဟုသာ ပါ၍ ''ပရိတ္တံ'' မပါသောမင်္ဂလ သုတ်နှင့်ဗောဇ္ဈင်သုတ်တို့ကို ပရိတ်ငယ်ဟု သတ်မှတ်လေသည် ။ (ဟံသာဝတီတိုက် ရိုက် စလင်းဆရာတော်ရေး ပရိတ်ကြီးနိဿယ ၊နာ ၂၅၂-ကြည့်ပါ)

ပရိတ်ရွတ်မှု အစဉ်အလာ ။

ဘုရားရှင် မျက်မှောက်ခေတ်။ ။ပရိတ်ရွတ်ဖတ် နာယူမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ယခုအခါ၌ အမျိုးမျိုး ယူဆပြောဆိုလျက် ရှိကြသည်ကို တွေ့ရ၏ ။ အချို့ကလည်း ပရိတ်ကို ဘုရားရှင် ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့ကြောင်း ပါဠိတော် အဆောက်အထား မရှိဟုပင် ပြောဆိုရေးသားလျက်ရှိကြသည် ။ သို့သော် ပါဠိ တော်တို့ကို ဉာဏ်မီသမျှ လေ့လာကြည့်သော အခါ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်ပင် ပရိတ်ကို ခွင့်ပြုခဲ့ကြောင်း အထောက်အထားများ တွေ့ရှိရလေသည်။ ဒီဃနိကာယ် ပါထိကဝဂ် အာဋာနာဋိယသုတ် ပါဠိတော်၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ရဟန်းတို့အား အောက်ပါအတိုင်း အာဋာနာဋိယ အရံအတားကို သင်ယူလေ့လာ ဆောင်ထားကြရန် တိုက်တွန်းတော်မူသည်ကို တွေ့ရသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရဟန်းတို့ ''အာဠာနာဒိယမည်သောအရံအတား ကိုသင် ယူကြကုန်လော့ ၊ ရဟန်းတို့ အာဠာနာဒိယမည်သော အရံအတား ကို အဖန်ဖန် လေ့လာကြကုန်လော့ ၊ ရဟန်းတို့ အာဠာနာဒိယမည်သော အရံအတားကို ဆောင်ကြကုန်လော့၊ ရဟန်းတို့ အာဠာနာဒိယမည်သော အရံအတားသည် အကျိုးစီးပွါးနှင့်စပ်၏ ၊အာဠာနာဒိယမည်သော အရံအ တားသည် ရဟန်းယောကျ်ား ,ရဟန်းမိန်းမ,ဥပါသကာယောကျ်ား, ဥပါ သိကာမိန်းမတို့၏ အကာအကွယ် အစောင့် အရှောက်ဖြစ်ခြင်းငှာ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းငှာ ဖြစ်၏ ''(ပါထိကဝဂ် ပါဠိတော် မြန်မာပြန် နှာ-၁၉၄)

ထို့ပြင် ဝိနည်း ပိဋကဟု ပါစိတ်ပါဠိတော် ဘိက္ခုနီ ဝိဘင်း တိရစ္ဆာနကထာသိက္ခာပုဒ် -၂-ခု၏ အနာပတ္တိဝါရ (၄၀၂-၃)တို့၌လည်း ''အနာ ပတ္တိ ဂုတ္တတ္ထာယ ပရိတ္တံ ပရိယာပုဏာတိ ၊အနာပတ္တိ ဂုတ္တတ္ထာယ ပရိတ္တံ ဝါစေတိ'' ဟု ဘေးရန်မှ လုံခြုံရေးအတွက် ပရိတ်ကို သင်ယူချပို့သော ရဟန်းမိန်းမအား အာပတ်မှ ကင်းလွတ်ခွင့်ပေးတော်မူသော ပညတ်ချက်ကို တွေ့ရ၏ ။ ဤဝိက္ခာပုဒ်၌ ခွင့်ပြုအပ်သော ပရိတ်ဟူသည် '' ပရိတ္တန္တိ ယကွဝပရိတ္တနာဂမဏ္ဍလာဒိဘေဒံ သဗ္ဗမိ ဝတ္တတိ '' ဟူသော အဋ္ဌကထာ(၀ိ-ဋ္ဌ၁၂၅၅)နှင့် အညီ တဇ္ဇေသရဲနိုင် မန္တန်, မြွေနိုင် မန္တန်စသည်တို့ဖြစ်၏ ။ ဘုရားဟော မဟုတ်သော ဤမန္တန်မျိုးကိုပင် သင်ယူခွင့် ပို့ ချခွင့် ပြုတော်မူသည်ဆိုလျှင် ဘုရားဟောဖြစ်သည့် ပရိတ်တို့ကိုမူကား အထူးဆို ဖွယ်မရှိ ခွင့်ပြုပြီးပင် ဖြစ်တော့သည် ။ ထို့ပြင် ရဟန်းမိန်းမတို့အား ခွင့်ပြုတော်မူသည် ဆိုသဖြင့် ရဟန်းယောကျ်ားနှင့်တကွ လူဒကာ , ဒကာမတို့အားလည်း ခွင့်ပြုပြီးပင် ဖြစ်တော့သည် ။

ခန္ဓသုတ်၏ ဝတ္ထုကြောင်းပါသော ဝိနည်းစူဠဝါ ပါဠိတော် (၂၄၅)နှင့် အဂုံတ္တိရ်ပါဠိတော် (ပ၁၃၄) တို့၌လည်း မြတ်စွာဘုရားသည်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရဟန်းတို့အား မြွေမင်းလေးမျိုးတို့ကို မေတ္တာပို့ခြင်းဌာ ခွင့်ပြုတော်မူ၍ ခန္ဓသုတ်ကိုပင် မေတ္တာပို့နည်း အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်ကို တွေ့ရသည်။

> ''ရဟန်းတို့ မိမိကိုယ်ကို လုံခြုံစေခြင်းဌာငှ်း, မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်စေခြင်းဌာငှ်း, မိမိ အရံအတား ''ပရိတ်''ကို ပြုခြင်းဌာငှ်း ဤမြွေမင်းလေးမျိုးတို့ကို မေတ္တာစိတ်ဖြင့် ဖြန့်ခြင်းဌာ ခွင့်ပြုတော်မူ၏'' ။ (စူဠဝါ ပါဠိတော် မြန်မာပြန် ၊နှာ-၂၄၃ ။ အင်္ဂုတ္တိရ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန် ၊ပ ၊၃၉၈)

အဋ္ဌကထာတို့လည်း ယင်း အထောက်အထားများကို တွေ့ရသည်ပင် ဖြစ်၏။ မွေးဖွားပြီး -ဂ-ရက်မျှသာ အသက်ရှင်ရမည့် အာယုဝမုနသတို့သားသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ညွှန်ကြားတော်မူချက်အရ ၊ဂ-ရက်-ဂ-ည၌တို့ပတ်လုံး ရဟန်းတို့ မပြတ် ပရိတ်ရွတ်ပေးသဖြင့်ငင်း, မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် တည၌ပတ်လုံး ပရိတ်အရံအတားကို ပြုပေးသဖြင့်ငင်း, သေဘေးမှ လွတ်မြောက်ပြီး အသက်(၁၂၀)တိုင် နေသွားရပုံကို ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ(ပ၊၄၂၊၄)၌ တွေ့ရှိရသည်၊ ဤမှတပါး အခြားသော အထောက်အထားများတို့ကိုကား အဋ္ဌကထာဖွင့်များနှင့် အညီ ရေးသားထားသော ဤနိဿယသစ် ထိုထိုသုတ်တို့၏ အဋ္ဌုပ္ပတ်နိဒါန်းတို့၌ ကြည့်ရှုကြရာ၏။ ဤသို့လျှင် ပရိတ်ကို မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်တိုင် ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့သည်ကိုငင်း, ဘုရားရှင်လက်ထက်ကပင် ပရိတ်ရွတ်မှု အလေ့အထ ထင်ရှားရှိခဲ့ပုံကိုငင်း, ဆိုခဲ့ပြီး ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာများအရ ယုံကြည်စွာ မှတ်သားအပ်ပေသည်။

နှောင်းခေတ်(ကွာန္ဒိယ+သီဟိုဠ်) မြတ်စွာဘုရားပရိန်ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီး နောက် ၌လည်း ပရိတ်သည် အရေးကြီးသော ဘာသာရေး လုပ်ငန်းတရပ် ဖြစ်ခဲ့ပေသည်။ သာသနာနှစ် ၅၁၁-ခန့်၌ ပေါ်ထွန်းခဲ့သော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မိလိန္ဒမင်းကြီးသည် ပရိတ်နှင့် ပတ်သက်သော ပြဿနာကို အရှင်နာဂသိန်အား လျှောက်ထား၍ အရှင်နာဂသိန်ကလည်း မိလိန္ဒမင်းကြီး သဘောကျ ကျေနပ်လောက်အောင် ဥပမာအမျိုးမျိုးဖြင့် ဖြေဆိုထားသည်ကို မိလိန္ဒပဉှာ ပါဠိတော်(နှာ-၁၅၂- ၁၅၅)၌ ပြဆိုထားလေရာ ထိုခေတ်၌လည်း ပရိတ်ရွတ်မှုအလေ့အထရှိသည်ကို သိနိုင်ကြပေသည် ။

နိဒါန်းအစ၌ ပြခဲ့သော အဋ္ဌကထာအဆိုအရ အဋ္ဌကထာဆရာ အရှင်မဟာဗုဒ္ဓဃောသမထေရ် ပေါ်ထွန်းချိန်ဖြစ်သည့် သာသနာ နှစ်-၉၀၀-ကျော် -၁၀၀၀-ခန့်၌လည်း ပရိတ်ရွတ်ဖတ်မှုကို ဘာသာဝင်တို့ လိုက်နာကျင့်သုံးခဲ့ကြောင်းကို သိရပေသည် ။ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ(၃-၆ဂ)၌လည်း လူတို့အတွက် ပရိတ်ရွတ်ပေးမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ရဟန်းတော်တို့ လိုက်နာစရာများကို ပြဆိုထားရာ ယင်းသည်လည်း ထို အခါတွင် လူတို့သည် မိမိတို့ အရေးကိစ္စပေါ်သော အခါ ရဟန်းတော်တို့ကို ပင့်၍ ပရိတ်တရား နာယူလေ့ရှိပုံ၏ အထောက်အထား တရပ်ပင် ဖြစ်ပေသည် ။

ထိုကျမ်း၌ပင် ပရိတ်ဇရ, ပရိတ်ချည်းကျောင်းများကိုပါ တပါတည်း ပြဆိုထားပြန်ရာ ပရိတ်ဇရ ပရိတ်ချည်တို့ကို ဘေးရန် တားဆီးရန်အတွက် ယုံကြည်စွာ အသုံးပြုခြင်းသည်လည်း ထိုအခါက အသားကျလျက်ရှိသော ဘာသာရေး လုပ်ငန်းတခုဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်ပြန်သည်။ ထို့ပြင် မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ(နှာ၃၀၅)၌လည်း ရဟန်းတို့နှင့် လူဝတ်ကြောင်တို့၏ ဘာသာရေးကျင့်သုံးမှု ထူးခြားပုံကို ပြရာတွင် " ဂဟဋ္ဌာ ရတနသုတ္တ မင်္ဂလသုတ္တမတ္တမ်ပိ ပေါတ္ထကေ လိခိတွာ ဌပေတိ ၊ ပဗ္ဗဇိတာ နိစ္စံ သဇ္ဈာယန္တိ = လူဒါယကာသည် ရတနသုတ် မင်္ဂလသုတ်မျှကိုသော်လည်း (အလွတ်ရ မကျက်ပဲ) ပေ၌သာ ရေး၍ ထားသည်၊ ရဟန်းတော်တို့သည်ကား ယင်းတို့ကို အမြဲရွတ်အံ သရဇ္ဈာယ်ကြသည်" ဟု ပြဆို ထားသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သာသနာနှစ် -၉၁၂-ခုနှစ်တွင် သီတိုင်္ဂကျွန်းၭ နန်းတက်သော ဒုတိယဥပတိဿမင်းလက်ထက်ၭ ဘုရားရှင်လက်ထက်က ဝေသာလိပြည်ၭ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဒုဇ္ဈကဘေး , ရောဂါဘေးတို့ ဖြစ်ပေါ်လေရာ ရဟန်းတော်တို့ ညဉ့်သုံးယံပတ်လုံး ရတနသုတ် ပရိတ်တော်ကို ရွတ်သဖြင့် ထိုဘေးတို့ ပပျောက်ခဲ့ဘူးလေပြီ။ (စူဠဝံသ၊ ၃၇ ၊ ပရိဒ္ဓေဒ ၊၁၁၉ ၊၁၉၈ ၊ဂါထာများ)

မြန်မာနိုင်ငံၭလည်း ပုဂံခေတ်ဦးပိုင်းကပင် ပရိတ်ရွတ်ဖတ်မှု ရှိခဲ့ကြောင်း ကျောက်စာ အထောက်အထားများအရ သိရှိရသည်။ ကျန်စစ်သားမင်းကြီးသည် နန်းတော်ဆောက်လုပ်သောအခါ အရှင်အရဟံအမျှူးရှိသော ရဟန်းတော်၊၄၀၀၈၊ပါးတို့ကို ပရိတ်မင်္ဂလာ ရွတ်စေခဲ့သည်။ (ကျန်စစ်သား မင်းတရားကြီး၏ နန်းတော် မွန်ကျောက်စာ မြန်မာပြန် နှာ ၊၄၇၊၄၈)

သက္ကရာဇ်(၅၅၂)ခုနှစ်တွင်လည်း သိဃ်သူရိမည်သော အမတ်ကြီးသည် ဂူဘုရားဌာပနသော အခါ သံဃာတော်များကိုပင့် ၍ ပရိတ်ရွတ်စေခဲ့ကြောင်းကို တောင်ဂူနီဘုရား ကျောက်စာတွင် အောက်ပါအတိုင်း တွေ့ရှိရသည် ။

> သြိတြိဘာဝနာဒိတျုပဝရဓမ္မရာဇမင်းကြီး အမတ်ကျာကြီး သိဃ်သူရိမည်သော ဒါယကာသည်သ(သင်)ရာ ဆိုဝ်ငြယ်ခပ်(က)ယ္ဒ်သောဟ်ကုန်ရာ လွစ်သော သဗ္ဗညုမည်သော ပုန္ဟာ အလွစ်ကိုစ်လိုစ်သောဟ်ကြောင် အံ်အော် သကရေစ် -၅၅၂- ခု တန်ဆောင်မှုန်လဆန်(၂၅)ကဲ) သုက္ကြနိယ္ဒ်- ၃-ပဟိုရ် -၁-နဠိသောအာ။ ကူထာပနာသော ဟြစ်။ ပရိတ်ရွတ်သောကာ သွိင်မဟာပဏ္ဍိတ် ။ သွိင်အက်၊ သွိင် ဓမ္မဂဗ္ဘိရ် ၊ သွိင်ဓမ္မန(နွိ)၊ သွိင်နဂါ၊ ဤယ်သွိင်-၈-ယောက်[၁] ဟုတ္တာ ။ (ပုဂံကျောက်စာ ညွန့်ပေါင်းနှာ -၁၉ ။ ပုဂံကျောက်စာ လက်ရွေးစင် နှာ -၁၃-၁၄)

၁-- ဤယ်သွိင် ၈-ယောက်ဟု ကျောက်စာၭ ဆိုသော်လည်း သွိင်တို့ စာရင်းတွင်ကား -၉-ယောက် ဖြစ်နေသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထို့အတူပင် သက္ကရာဇ်-၆၂၃-ခုနှစ်လည်း အစစ်လတ် မင်းသမီးသည် ဂူဘုရား ဌာပနသော အခါ သံဃာတော်တို့ကို ပင့်၍ ပရိတ်ရွတ်စေခဲ့ကြောင်း ကျောက်စာ (စာရင်း - ၃၀၃ - ။ပုံ- ၂၀၀ ။ ပုဂံကျောက်စာ ညွန့်ပေါင်း၊ နှာ -၉၁) အထောက်အထား တွေ့ရှိရပေသည် ။

အင်းဝ,ကုန်းဘောင်ခေတ် ။ ။ပုဂံခေတ်တွင် ကျန်းစစ်သားမင်းကြီးသည် နန်းတော်တည်ဆောက်ရာ၌ သံဃာတော်တို့ကို ပရိတ်ရွတ်စေသကဲ့သို့ အင်းဝခေတ်,ကုန်းဘောင်ခေတ် ဘုရင်များလည်း အခါအားလျော်စွာ ပရိတ်ရွတ်စေမှု , နာယူမှုတို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြ၍ မင်းခမ်း မင်းနားတို့၌ပင် ပရိတ်ရွတ်မှု နာမှုတို့ကို ပြုလုပ်ခဲ့ကြသည်ကို တွေ့ရှိရသည် ။

သာလွန်မင်းတရားကြီးသည် သားတော်ရင်တရုပ်ကို အလိုတော်ပြည့်ပြီးနောက် လေးထပ်ကျောင်းဆရာတော်,စံကျောင်းဆရာတော်တို့နှင့် ဆရာတော် အပေါင်းကို နန်းတော်သို့ပင့်၍ ဆွမ်းလုပ်ကျွေးတော်မူပြီးလျှင် ပရိတ်တရားတော်ကိုလည်း နာယူတော်မူခဲ့သည် ။ နောင်တော် ဘုရားသားတော်သခင်ပုကို ညီတော်မင်းရဲကျော်စွာ သမီးတော် ခင်မလှစံပြိုးနှင့် စုံဘက်တော်မူသည်တွင်လည်း လေးထပ်ကျောင်းဆရာတော်ကို သံဃာတော်တို့နှင့် တကွပင့်၍ ပရိတ်နာတော်မူခဲ့သည် ။(သာသနာလင်္ကာရစာတမ်း နှာ -၁၇၀-၁)

အိမ်ရှေ့မင်းတို့ အိမ်တော်တက် အခမ်းအနားကို ကျင်းပသော အခါ အိမ်ရှေ့မင်းသည် ပရိတ်တော်နာဆောင်သို့ ရောက်တော်မူလျှင် ပရိတ်တော်ကို နာတော်မူ၍ ပရိတ်တော်အိုး ပရိတ်တော်ပန်းတို့ကို ပြင်ဂုံးသို့ထုတ်၍ မင်းသား မင်းမြေး မှူးတော် မတ်တော်တို့ကို ဝေပြီးမှ အိမ်သို့ ပြန်ကြရသည် ။ (လောကဗျူဟာ အင်္ဂုံ စာတမ်း ၊နှာ -၁၇။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရင်းမင်းမြတ်များ၏ ထီးနန်း ဥကင်တော်ဖွင့် အစီအစဉ်၌လည်း မြို့ပြင်တွင် တဲနန်းဆောက်ရာ ထိုတဲနန်းတွင် ပရိတ်တော်နာ တန်ဆောင်းကိုလည်း ဆောက်လုပ်ရကြောင်း, သင်္ကြန်တော်ရောပ် အစီအစဉ်တွင် ပရိတ်တော် ပန်းဆက် ပုဏ္ဏားများ ရက်လည်အောင် ဥပုသ်စောင့်ကြရကြောင်း , သင်္ကြန်တော် ခေါ် ပြီးသောအခါ၌လည်း ဝတ်လဲဆောင်တွင် အဝတ်လဲတော်မူ၍ ပရိတ်တော်နာသော ဆောင်တွင် ပရိတ်တော် နာတော်မူကြောင်း, မြို့သိမ်း ထွက် အစီအစဉ်၌လည်း 'ထွက်တော်မူသနေ့ နံနက်-၄-ချက်တီးကျော် ၁၃-မောင်း ၁၄-မောင်းကိုလည်း မြေနန်းတော် လွှတ်တော်ဝင်းရုံး -၄-မျက်နှာ အရှေ့ရုံး, အနောက် ရုံး , မြို့ထိပ်-၈-ရပ်များတွင် တရပ်ကို သံဃာတော်-၈-ပါးစီ ဆွမ်းလုပ်ကျွေး၍ပရိတ် ရေခံပြီးလျှင် ပရိတ်တော်ရေကို ဝန်းတော်ပတ်လည် မြို့တော်အတွင်းအပြင်ကို ပုဏ္ဏား တို့ကို သန္ဓေးဖျန်းပက်စေကြောင်းတို့ကို ယင်း လောကဗျူဟာ အင်ရံ့ စာတမ်းမှာပင် ပြဆိုထားသည်ကို တွေ့ရသည် ။(ဝင်းကျမ်း နှာ ၊၆၈၊၆၉၊၈၃၊၁၅၀၊တို့ ကြည့်)

မန္တလေး ရတနာပုံ ပဥ္စမသံဂီယနာတင် မင်းတရားကြီး မုဒ္ဓါဘိသိက်ခံသည့် နည်းအတိုင်း ရေးသားအပ်သော မဟာသုတကာရီ မဃဒေဝလင်္ကာသစ်။ ပိုဒ်ရေ -၅၇-၌လည်း ''နန်းကြီးထက်ပေါ် ၊တက်ပြီးသော်လျှင်၊ သူတော်မြတ်စစ် ၊တရားရှစ်လည်း ၊ အောင်မေတ္တာစိတ် ၊ မွမ်းမွမ်းထိတ်မျှ ၊ ပရိတ်ဂါထာ၊ ဟောရွတ်ကာနှင့် ''ဟု ပြဆိုထားလေရာ ပရိတ်ရွတ်ဖတ် နာယူမှုသည် ဘုရင်မင်းမြတ်တို့ အဘိသိက်ခံရာ၌ပင် နေရာပေးထားရသော ဘာသာရေးကိစ္စတရပ်ဖြစ်သည်ကို တွေ့ရှိနိုင်ပေသည် ။

ထို့ပြင် မြို့သစ် နန်းသစ် တည်ဆောက်သော အခါ၌လည်း တရားနာခြင်း , ပရိတ်နာခြင်းစသော ဘာသာရေးကိစ္စတို့ကို ဆောင်ရွက်ရန် ဇေတဝန်ဆောင် , ပရိတ်တော်နာဆောင် , (ပရိတ်တော်ဆက်ဆောင် ,ပရိတ်နာဆက်ဆောင်)ဟု သီးခြားအဆောင်များ ဆောက်လုပ်ရိုး ပြုကြသည်ဖြစ်ရာ ပရိတ်နာယူမှုကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရှေးရှေး သာသနာပြု မင်းကောင်း မင်းမြတ်များ မည်မျှ အရေးထား၍ လေးစား ခဲ့ကြသည်ကို သိရှိရန်ပင် ဖြစ်တော့သည်။ (ရွှေဘုံနိဒါန်း၊ နာ – ၂၈–၉၊ မဃဒေဝပိုဒ် ၎။ ရွှေကိုင်းသား၏ ''မန္တလေး'' စာအုပ်၊ နာ–၈၀–၈၅–တို့ကြည့်ပါ။

အလွန်တွင်ကျယ်ခဲ့၍ အစဉ်ထိန်းရမည့် အမွေအနှစ်။ ။ ဘုရင်မင်းမြတ်များကိုယ် တိုင် အလေးပြုခဲ့သော ဘာသာရေးကိစ္စဖြစ်၍ တိုင်းသူ ပြည်သားတို့လည်း ပရိတ်ရွတ်ဖတ် နာယူခြင်း ကိစ္စကို အားတက်သရော ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြလေသည်။ နိုင်ငံတော် တဝန်းလုံးရှိ မြို့အသီးသီး ဝယ် ရပ်ကွက်အလိုက် ပရိတ်သင်းများဖွဲ့ကာ ပရိတ်တော်သံ မစဲအောင် ရွတ်ဖတ်ခဲ့ ကြသည်မှာလည်း ထင်ရှားသော အထောက်အထားပင် ဖြစ်တော့သည်။ သာမှု,နာမှု စသော ကိစ္စကြီးငယ် ရှိသောအခါ၌လည်း သံဃာတော်တို့ကို ပင့်၍ ပရိတ်နာယူရမှ နှစ်သိမ့်အားရခြင်း ရှိကြသည်ဖြစ်ရာ ပရိတ်ရွတ်ဖတ် နာယူမှုသည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မြန်မာလူမျိုးတို့အဖို့ ပစ်ပယ်၍ မရစကောင်းသော အာဝေနိကဘာသာရေး လုပ်ငန်း ကြီး အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိနေသည်မှာ အလွန်ပင် ထင်ရှားလျက် ရှိလေသည်။ ထို့ ကြောင့်လည်း ပရိတ် (ဝါ– ပရိတ်ကြိုး)သည် မြန်မာနိုင်ငံတွင် လူသိအများဆုံးဖြစ်လျက် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့အား ပါဠိဘာသာနှင့် နီးစပ်မှုရှိအောင် ပေါင်းကူးပေးသော ကျမ်းစာ တစောင်အဖြစ် ရပ်တည်လျက် ရှိခြင်း ဖြစ်လေသည်။

ဤသို့လျှင် ပရိတ်သည် ဘာသာဝင် အပေါင်းတို့၏ ဘေးရန်ကင်းကွာ ချမ်းသာမှုကိုလည်း ရွက်ဆောင်ခဲ့၏။ ဘာသာဝင်တို့အား စိတ် နလုံး ချမ်းမြေ့မှုကိုလည်း ပေးစွမ်းခဲ့၏။ ကိုယ့်ကို ကိုယ်ယုံကြည်မှုကို ရစေလျက် အရာရာမှာပင် ရဲရင့်ခြင်းကို ဖြစ်စေခဲ့၏။ ဤမျှ ကျေးဇူးပြုလျက်ရှိသည့် အဖိုးမဖြတ် နိုင်သော ဘာသာရေးအမွေ, ယဉ်ကျေးမှု အမွေကြီး တခုကို အဘယ်မည်သော အမျိုးကောင်းသား,အမျိုးကောင်းသမီးသည် စွန့်ပယ်သင့်ပါတော့မည်နည်း။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပရိတ်အကျိုးရအောင် ဆောင်ရွက်နည်း ။ ။ပရိတ်သည် အတန်တန်သော ဘေး ရန်အန္တရာယ်တို့ကို ကာကွယ် တားဆီး နိုင်သည် ဆိုသော်လည်း ပရိတ်ရွတ်ဖတ် နာယူနည်း မကျပါက အကျိုးရမည် မဟုတ်ချေ ။ ဆေးဝါးဟူသည် ရောဂါကို ပယ်ဖျောက်ရန် စီမံထားသော ပစ္စည်းဖြစ်၍ ဆိုင်ရာရောဂါကို ပျောက်စေနိုင်သည် မှန်သော်လည်း အညွှန်းအတိုင်း မလိုက်နာပဲ သုံးစွဲလျှင်ကား ဆေးအကျိုးကို ခံစားရမည် မဟုတ်ပေ ။ ထို့အတူပင် ပရိတ်တော်တို့မှာ ရွတ်ဖတ် နာယူသူတို့၏ ဘေးရန်ကင်းကွာရေးအတွက် ဟောထားသော တရားများ ဖြစ်သော်လည်း ရွတ်ဖတ်နာယူရာ၌ ဆိုင်ရာညွှန်ကြားချက်တို့ကို မလိုက်နာလျှင်ကား လိုအပ်သော အကျိုးကို ရနိုင်မည် မဟုတ်ပေ ။

ယင်း ညွှန်ကြားချက်တို့ကား ပရိတ်ရွတ်သူတို့ ပြည့်စုံရမည့် အင်္ဂါသုံးပါးနှင့် ပရိတ်နာသူတို့ ပြည့်စုံရမည့်အင်္ဂါသုံးပါးတို့ပင် ဖြစ်လေသည်။ထိုအင်္ဂါတို့ကိုကျပရိတ်နိဿယသစ်ရတနသုတ်အဖွင့်(နှာ ၂၀၇-၈)၌ ကျမ်းဆရာကိုယ်တိုင် ပြဆိုထားသည်ဖြစ်၍ ဤနိဒါန်း၌ ရေးသားဖော်ပြရန် မလိုတော့ပေ ။

ဤသို့လျှင် ရွတ်သူ နာသူတို့၏ လိုအပ်သည့် အင်္ဂါ တို့နှင့် ပြည့်စုံမှသာ ပရိတ်အကျိုးကို ခံစားကြရမည်ဖြစ်ရကား ပရိတ်ရွတ်သူ ,နာသူ တို့သည် ရှေးဦးစွာ ထိုအင်္ဂါတို့နှင့် ပြည့်စုံအောင် ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ညွှန်ကြားချက်ကို တိတိကျကျ လိုက်နာလျက် ပရိတ်အကျိုးကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ ခံစားကြရန် အားထုတ် သင့်ကြပေသည် ။

ပရိတ်ကြီးဋီကာ။ ။ ပရိတ်ကြီး၌ပါဝင်သောသုတ်တို့သည်များသော အားဖြင့် ထိုထို ပါဠိတော်၌ ပါရှိပြီး သုတ်တို့ဖြစ် ကြ၏ ။ သို့ဖြစ်၍ ယင်းသုတ်တို့၏ အဖွင့်ကို ကြည့်လိုလျှင် ဆိုင်ရာအဋ္ဌကထာများမှာ ကြည့်ရှုရန်ပင် ဖြစ်တော့သည် ။ ထို့ကြောင့်လည်း ပုဂံခေတ်စသော ရှေးအခါက ပရိတ်ဋီကာ မပေါ်ထွက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သက္ကရာဇ် -၉၆၇-ခုနှစ်တွင် နန်းတက်သော အနောက်ဖက်လွန် မင်းတရားလက်ထက်၌ကား စစ်ကိုင်းတောင် တိလောကဂုရု ဆရာတော်နှင့် ဂုဏာဓိစက္ကဆရာတော်တို့၏ တပည့် တပယင်းမြို့တောင်လက်ကန်ဖျား ရွာလျှင် ဖွားရာဇာတိရှိသော အရှင်တေဇောဒီပသည် ရဟန်း၀ါး၀ါအရ သက္ကရာဇ် -၉၇၁-ခုနှစ်တွင် ပရိတ်ကြီးဋီကာကို စီရင်တော်မူခဲ့သည် ။ ကျမ်းကိုလည်း ''ပရိတ္တ ဝဏ္ဏနာ'' ဟု မှည့်ခေါ်လေသည် [၁] ။

ဤ အရှင်တေဇောဒီပကား ရခိုင်မှ အမေးရောက်သည်ကို ၊၉၆၅-ခုနှစ် သာမဏေဘ၀ကပင် ဖြေရှင်း အ၀ (အင်း၀) သာမဏေကျော်ဟု တွင်လေသည် ။ နောင်တွင် တိလောကာလင်္ကာရ ဘွဲ့တံဆိပ် နာမံတော်ကိုလည်း အလျှုံရသည် ။ ၉၄၆-ခုနှစ်ဖွားဖြစ်သော ယင်းဆရာတော်သည် -၁၀၀၆-ခုနှစ် သက်တော် ၊၆၀၊ပြည့်တွင် ပျံလွန်တော်မူသည် ။ဆရာတော်၏ အလောင်းကို ကောင်းမှုတော် ဒါယကာ မင်းကြီးထွက်၍ သင်္ဂြိုဟ်တော်မူသည် [၂] ။

ပရိတ်ကြီး ဋီကာဆို၍ ဤတစောင်သာ ယခုအခါတွင် တွေ့ရသည် ။ သို့သော် မုံရွေးဆရာတော် စီရင်အပ်သည့် သမန္တစက္ခုဒီပနီကျမ်း (ပ-သုမင္ဂဝတီရိုက်နှာ ၊၂၈၅ -၆) ၌ ဤဋီကာမှ စကားကို ထုတ်နှုတ်၍ ပရိတ်ကြီး ဋီကာသစ်ဟု အကိုးပြသည်ကို တွေ့ရသည် ၊ (ယင်း ကျမ်း အခြားနေရာ (နှာ - ၁၅၊စသည်) တို့၌ကား ဤဋီကာလာ စကားကိုပင် ပရိတ်ကြီးဋီကာဟု သာမန်ကိုးသည်ကို တွေ့ရသည်) ယင်းသို့ ပရိတ်ကြီးဋီကာသစ်ဟု ကိုးကားမိန့်ဆိုသော စကားကို ထောက်လျှင် ဤဋီကာ မပေါ်မီ အခြား ပရိတ်ကြီး ဋီကာတစောင်လည်း ရှိခဲ့သေး၏ဟု ယူဆစရာ ရှိပေသည် ။ သာသနာလင်္ကာရနှင့် ပိဋကတ်တော်သမိုင်းတို့၌ကား အရှင်တေဇောဒီပ၏ ဋီကာကိုသာ ပြဆိုလျက် ရှိကြသည် ၊ ဤဋီကာ၏ ဂန္ထာရမ္ဘစကား ရပ်၌လည်း အခြားဋီကာ ရှိသေးသည် ဟူသော မိန့်ဆိုချက်ကို မတွေ့ရပေ ။

၁။ ရဟန်း၀ါနှင့် ကျမ်းပြီးနှစ်တို့မှာ ပရိတ်ဋီကာ နိဂုံးလာ စကားများနှင့် အညီဖြစ်သည်၊ သာသနာလင်္ကာရနှင့် ပိဋကတ်တော် သမိုင်းတို့၌ အနည်းငယ်စီ အဆိုကွဲပြားလျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရသည် ။

၂။ မဟာဒါရိုကာယ သာသနဝံသဒီပနီ နှာ -၁၈၆-ကြည့် ။

မိခင်ဧရာ၀တီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပရိတ်ကြီး ဦကာနိဿယ။ ။ ပရိတ်ကြီးဦကာမှာ နိဿယမရှိဟု ပဌကတ်တော် သမိုင်း၌ ပြဆိုထား၏ ။ သို့သော် ပရိတ်ကြီးဦကာနှင့်တွဲ၍ -၁၂၆၃-ခုနှစ်က ရန်ကုန်မြို့ ကဝိန္ဒာသီရိစာပုံနှိပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်အပ်သော ပရိတ်ကြီးဦကာ နိဿယကို တွေ့မြင်အပ်ရကား ပရိတ်ကြီး ဦကာမှာ နိဿယရှိသည်ဟုပင် မှတ်အပ်ပေသည် ။

ယင်းနိဿယ ပုံနှိပ်စာအုပ်၌ နိဿယဆရာ၏ ပဏာမ , နိဂုံးတို့ မပါသော်လည်း ရန်ကုန်မြို့ အမျိုးသား စာကြည့်တိုက်ရှိ ပေမူ(အမှတ်၁၈၉၆)၌မူ နိဂုံးသဖွယ် ဂါထာများပါရှိသည်ကို တွေ့ရသည် ။ယင်းဂါထာများအရ ကျမ်းပြီးနှစ်ကို အတိအကျ မသိရသော်လည်း သက္ကရာဇ် -၁၀၀၀-နှင့် ၁၁၀၆၆-အတွင်းမှာ ရေးသားခဲ့သည်ဟု ခန့်မှန်းနိုင်ပေသည် ။ ကျမ်းပြုအမည်ကိုလည်း '' ဂန္ဆကာရော မဟာထေရော ၊ ပဌကနာထနာမကော '' ဟု ပြသည် ။

ပရိတ်ကြီးနိဿယများ။ ။ ပဌကတ်တော်သမိုင်း၌ ပရိတ်ကြီးနိဿယကို ပြဆိုထားခြင်း မရှိပေ ၊ ထိုသို့ မပြဆိုခြင်းမှာ ထိုသမိုင်းပြုစုစဉ်က ပရိတ်ကြီးနိဿယ မရှိသောကြောင့်ကား ဟုတ်မည်မထင်ပေ ၊ ထိုစဉ်က အလွယ်တကူ မတွေ့ရသောကြောင့် ဖြစ်စေ, ထည့်သွင်းရန် မေ့လျော့သောကြောင့်ဖြစ်စေ, တမင်လာပင် ချန်ထားခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်စေ, ထိုသမိုင်း၌ မပါခဲ့ခြင်း ဖြစ်ဟန် ရှိပေသည် ။

ယခုအခါမှာမူကား ပရိတ်ကြီးနိဿယတို့ကို အတော်များများ တွေ့ရပေသည် ၊ ၎င်းတို့ကား အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ကြသည်။

၁။ကျမ်းပြုအမည် မသိမူ ။ ။ဤနိဿယမှာ ကျောင်းသားငယ် ၅၄ ငယ်တို့ အလွယ်တကူသင်ယူကျက်မှတ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နိုင်ရန် ချနက်မျှကိုသာ ရေးသားထားသော နိသယဖြစ်၏ ၊ပဏာမ, နိဂုံးတို့မပါ၍ မည်သည့်ခုနှစ်၌ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ် ပြုစုကြောင်း မသိရသော်လည်း ဆယ်စောင်တွဲ စသည်တို့၌ ပါရှိနေသည်ကို ထောက်သော် အတော်ရှေးကြသည်ဟု ယူဆရန် ရှိပေသည် ။

၂။စလင်းဆရာတော်မူ။ ။ဤမူမှာ နိသယသက်သက်မျှ မဟုတ်ပဲ ဝိဂြိုဟ်ဝစနတ်နှင့် အဓိပ္ပါယ် ရှင်းလင်းချက်တို့ပါ ပါရှိသောမူဖြစ်၏ ။ ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်မှာ စလင်းဆရာတော်ဟုငင်း , ပန်းလွှားဆရာတော်ဟုငင်း ထင်ရှားသော ဆရာတော် ဦးဂုဏာဝန္တ အရှင်မြတ်ဖြစ်လေသည် ။ ယင်းဆရာတော်သည် ဤနိသယကို ကုန်းဘောင် ပဉ္စမဆက်ဖြစ်သော ဘိုးတော်မင်းတရားလက်ထက် သက္ကရာဇ်-၁၁၇၄-ခုနှစ်တွင် အပြီး စီရင်ခဲ့သည် ။ ယင်းနိသယကို -၁၉၆၀-ခုနှစ်တွင် ရန်ကုန်မြို့ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသည်။ (ဤနိသယကျမ်းပြုဆရာတော်၏ ဘွဲ့အမည်ကို ပိဋကတ်တော်သမိုင်း (ပိဋိမ ၊၃၀၈၊ ၈၃၅) ၌ ရှင်သီလာစာရဟု ပြု၍ ဟံသာဝတီပုံနှိပ်တိုက်ရိုက်ယင်းနိသယနိဒါန်း၌ သီလဝန္တထေရ်ဟု ပြဆိုသည်ကိုတွေ့ရသည် ၊ ဤဆရာတော်သည် ဤပရိတ်ကြီး နိသယအပြင် အဘိဓမ္မသင်္ဂဟဒီပနီနှင့် ၎င်းနိသယစသည်တို့ကိုလည်း ပြုစုတော်မူသည် ။ ကျမ်းနိဂုံး တို့၌ မိမိအမည်ပြု ဂါထာကို ပဟေဠိသဘောမျိုးဖြင့် ရေးသားခဲ့ရာ ယင်းဂါထာအရ ဆရာတော်၏ ဘွဲ့အမည်မှာ သီလစသည်ဟူသော အနက်ကို ဟောသော သဒ္ဒါနောင် တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းသက်၍ပြီးသော ပုဒ်ဖြစ်ကြောင်းသိရ၏ ။ သီလစသည်ဟူသော အနက်ကို ဟောသော သဒ္ဒါမှာ '' ဂုဏောပဒ္မလရာသိသု -ပ-အပ္ပဓာနေစ သီလာဒေါ ၊ သုက္ကဒိပ္ပိ ဇိယာယစ '' ဟူသော အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာအရ ဂုဏသဒ္ဒါပင် ဖြစ်၏ ယင်းနောင် ဝန္တုဟူသော တဒ္ဓိတ်ပစ္စည်းသက်လျှင် ဂုဏဝန္တသာဖြစ်လေသည် ၊ သီလာစာရ သီလဝန္တတို့ ဖြစ်နိုင်ဖွယ် မရှိပေ ၊ ထို့ပြင် ယင်းဆရာတော်၏ ရာဇဂုရုဘွဲ့တံဆိပ်မှာ '' ဂုဏဝံသဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု '' ဖြစ်ရာ ဆရာတော်၏ ဘွဲ့မှာ ဦးဂုဏာဝန္တသာဖြစ်ကြောင်း ယုံမှားမဲ့ မှတ်အပ်၏ ။ အဖေဂ္ဂသာရဒီပနိပါဠိ နိသယနိဒါန်းလည်း ကြည့်ပါ)

မိခင်ဓရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၃။ တွံတေးဆရာတော်မူ ။ ။ကျွန်နိဿယကို လက်ံသွားအနက် တို့ဖြင့် ရေးသားထားသည် ၊ပရိတ်ရွတ် နည်း ဂါထာဆန်းစစ်နည်းတို့ကိုပါ ထည့်သွင်းရေးသားသည်ကို တွေ့ရသည် ၊ကျွန်နိဿယကို တွံတေးဆရာတော် ဦးနာဂ အရှင်သူမြတ်သည် ၊၁၂၇၃၊ခုနှစ်တွင် အပြီးစီရင်ခဲ့သည် ။ ရန်ကုန်မြို့ ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်ပုံနှိပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသည် ။ ၁၃၂၃-ခုနှစ်အထိ -၁၂-ကြိမ်တိုင်တိုင် ထုတ်ဝေပြီးဖြစ်သည် ။

၄။ဝိသုဒ္ဓါရုံမူ ။ ။ကျွန်မူလည်း အနက်ရိုးရိုးဖြင့် ချနက်သဘော ရေးသား အပ်သော မူ ဖြစ်၏ ။ ရှစ်လုံးဖွဲ့ မဟုတ်သော ဂါထာတို့၏ ဂါထာအမည်များကိုလည်း ပြဆိုထားသည်ကို တွေ့ရ၏ ၊ =ကျွန်မူကို မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံဆရာတော်ကြီး မန္တလေးအရှေ့ပြင် မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ တိုက်၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ်က ရေးသားခဲ့သည်ဟု ဆိုသည် ။ နိဿယအဆုံးဝယ် ပြဆိုအပ်သော ဂါထာ၌ကား သက္ကရာဇ် -၁၂၃၁-(ပထက္ခယေ)ခုနှစ်၌ သုတ်သင်အပ် ကြောင်း ပြဆိုထားသည် ။ ကျွန်နိဿယကို ရန်ကုန်မြို့ ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင်ပဋ္ဌကတ် ပုံ နှိပ်တိုက်က ရိုက်နှိပ်ခဲ့ဘူးသည် ။ ၁၃၂၂-ခုနှစ်၌ မန္တလေးမြို့ ဗဟိုရိစည် သတင်းစာ တိုက်တွင် နဝဗုဒ္ဓပူဇနကျမ်း ၊ ဥပါတသန္တိကျမ်းတို့နှင့် တွဲဖက်၍ ဒုတိယအကြိမ် ရိုက်နှိပ်အပ်သည် ။

၅။မြင်းခြံ ၉-ဆောင်မူ။ ။ကျွန် နိဿယသည် လက်ံသွားအနက် တို့ဖြင့် ရေးသားအပ်သောနိဿယ ဖြစ်၏ ။ အဓိပ္ပါယ်အမှာအထားတို့ကိုလည်း လိုအပ်သည့်နေရာတို့၌ ထည့်သွင်းပြဆိုထား၏ ။ ကျွန်နိဿယကို မြင်းခြံမြို့ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ပဌမဂိုဏ်းချုပ် -၉-ဆောင်တိုက် ဝေဇယန္တာအုဉ်ကျောင်းဆရာတော် အရှင်ဝေပုလ္လာဘိဓဇ အရှင်သူမြတ်သည် -၁၂၇၉-

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခုနှစ်တွင် ရေးသားစီရင်ခဲ့သည် ။ ကျမ်းကိုလည်း ''မြင်းခြံ -၉-ဆောင်မှ မဟာပရိတ် တော်ကြီး နိဿယသစ်'' ဟု အမည်မှည့်သည် ။ ရန်ကုန်မြို့ -၁၂-လမ်း ဇေယျာသိန်း စာပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်သည် ။

၆။ အရှင်အာဒိစ္စဝံသမှူ။ ။ဤနိဿယကား ရိုးရိုးအနက်တို့ဖြင့် သိမှတ်ဖွယ် အဓိပ္ပါယ်တို့နှင့်တကွ ရွတ်နည်း ဖတ်နည်းတို့ပါ စုံလင်စွာ ပြထားသော နိဿယဖြစ်၏ ။ ဤနိဿယကို မိလိန္ဒပဉှ ၁ပါဠိတော် နိဿယစသော ကျမ်းပေါင်းများစွာတို့ကို ပြုစုသော ရန်ကုန်မြို့ အရှင်အာဒိစ္စဝံသကျောင်းတိုက်နာယကဆရာတော် အရှင်အာဒိစ္စဝံသမဟာထေရ်သည် ၁၂၉၈-ခုနှစ်တွင် အပြီးသတ် ရေးသားစီရင်ခဲ့သည် ။ ကျမ်းကို ''ပရိတ္တသင်္ဂဟ၏ ပရိတ်တော်ကြီး ပါဠိနိဿယ'' ဟု အမည်မှည့်သည် ။ ရန်ကုန်မြို့ စက်ရုံလမ်း ဝဇိရာ ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်သည် ။

အထက်ပါတို့မှာ ယနေ့တွေ့မြင်ရသောနိဿယ တို့ဖြစ်ကြသည် ။ စလင်းဆရာတော်၏ နိဿယနိဒါန်း၌ပင် ''ဤမူဟောင်း ပရိတ်ကြီး နိဿယအကျယ်၌ အပျက်အမှား များလှသောကြောင့်'' စသည်ဖြင့် မိန့်ဆိုထားသည် ကို ထောက်၍ စလင်းနိဿယမပေါ်မီကလည်း နိဿယများ ရှိခဲ့သည်ကို မှန်းဆ နိုင်လေသည် ။

ထို့ပြင် ဝက်ခုတ်ဆရာတော် ဦးဗုဒ္ဓ, ဆရာတော် ဦးပခန်းစသော ဆရာတော်တို့ရေးသော နိဿယတို့လည်း ရှိကြကြောင်း သိရှိရ၏။ ဤနိဒါန်းရေးသူ မတွေ့ဘူး မကြားဘူးသော ပရိတ်ကြီးနိဿယတို့လည်း ရှိတန်ရာ ပေသည် ။

ပရိတ်ကြီးဂဇ္ဇိ။ ။ဂဇ္ဇိကိုအဘိဓမ္မတ္ထဒီပကကျမ်းပြု ဗိုလ်ကုန်း ဆရာတော်ဘုရား စီရင်ရေးသားတော်မူခဲ့သည်။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဂဏ္ဌိဆိုသည်နှင့် အညီ ပရိတ်ကြီး၌ ပါသော ပုဒ်တို့၏ ဝိဂြိုဟ် ဝစနတ် ဓာတ်ပစ္စည်း ခွဲဝေပုံများကိုလည်း , ပုဒ်ပါဠိ အဆုံးအဖြတ် အနက်အဆုံးအဖြတ်တို့ကိုလည်း ,ထိုထို သုတ်တို့နှင့် စပ်လျဉ်း၍ သိမှတ်ဖွယ် ဝတ္ထုကြောင်း စသည်တို့ကိုလည်း ပြည့်စုံစွာ ပြဆိုထားသည်ကို တွေ့ ရသည် ။ ဤကျမ်းကို ဗိုလ်ကုန်းဆရာတော်သည် -၁၂၆၅-ခုနှစ်၌ ရေးသားစီရင်ခဲ့၍ ရန်ကုန်မြို့ ပြည်ကြီးမဏ္ဍိုင် ပုံနှိပ်တိုက်က -၁၂၆၇-ခုနှစ်တွင် ရိုက်နှိပ်ခဲ့သည် ။

ပရိတ်ကြီးမြန်မာပြန်များ

၁။ ဦးစိုးဝင်း မူ။ ။ ပရိတ်ကြီး၏ မြန်မာစကားပြေ သက်သက်ကို သာ ဖတ်ရှုလိုသူတို့အဖို့ ရေးသားအပ်သော ကျမ်းဖြစ်၏ ။ ဤကျမ်းကို စေတိယင်္ဂဏနှင့် အစိုးရဓမ္မာစရိယဘွဲ့ရ ပိဋကတ်တော်မြန်မာပြန်ဌာန အယ်ဒီတာ ဦးစိုးဝင်းသည် -၁၃၁၇-ခုနှစ်က ရေးသားခဲ့သည် ။ ယင်းကို သုဓမ္မဝတီ ပုံနှိပ်တိုက်က -၁၃၂၃-ခုနှစ်တွင် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေသည် ။

၂။ ဦးတင်မြင့် မူ။ ။ ဤကျမ်းကို မြန်မာစကားပြေ သက်သက်ဖြင့် ပင် ရေးသားထား၍ ရှင်းလင်းဖော်ပြသင့်သော ခက်ဆစ်တို့ကိုလည်း အောက်ခြေမှ ဖော်ပြထားသည် ။ ဤကျမ်းကို ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု၏ တိုက်တွန်းချက်အရ ဓမ္မာစရိယဦးတင်မြင့်သည် -၁၃၂၂-ခုနှစ်တွင် ရေးသားခဲ့၍ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်သည် ။

ဤနိဿယသစ်။ ။ပြဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ပရိတ်ကြီး၏ အခြံအရံ ဖြစ်သော ကျမ်းတို့ အများအပြားပင်ပေါ်ထွက်ပြီး ဖြစ်သော်လည်း ခေတ်အားလျော်သော ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း ဖတ်ရှုနားလည်နိုင်မည့် မြန်မာဘာသာရေး ပရိတ်ကြီး အဖွင့်ကျမ်းကား လိုအပ်လျက်ပင် ရှိခဲ့လေသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ယခုအခါသည် သိပ္ပံပညာ လွန်စွာထွန်းကား သော အခါဖြစ်၏ ။ သိပ္ပံပညာ ထွန်းကားသည်နှင့်အမျှ ခေတ်ပညာတတ်သူတို့သည် ယင်းပညာကို အားတက်သရော လေ့လာ သင်ယူလျက် ရှိကြ၏ ။ ထိုသူတို့မှာ ခေတ် ဗဟုသုတ သိပ္ပံပညာ ဗဟုသုတတို့ ပြည့်ဝလျက် ရှိကြသော်လည်း ဘာသာရေး ဗဟုသုတကား ချို့တဲ့လျက် ရှိသည်ကို တွေ့ရလေသည်။ သို့ဖြစ်လေရာ ပရိတ်ကြီးကို အခြေခံပြု၍ ထိုသူတို့ နားလည် လက်ခံနိုင်လောက်သော အသုံးအနှုန်းတို့ဖြင့် ဘာသာ ရေး ဗဟုသုတကို ပေးသည့် ကျမ်းမျိုးကား ယခုအခါတွင် လွန်စွာပင် လိုအပ်လျက် ရှိလေသည် ။

ယင်းသို့သော လိုအပ်ချက်ကို သိမြင်တော်မူသော ဆဋ္ဌသံဂါယနာဝန်ဆောင် သံဃာအဖွဲ့ အကျိုးတော်ဆောင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မန္တလေး ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရ ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓါဘိဝံသ အရှင်သူမြတ်သည် ဦးကာ သံဂါယနာမပြီးမီ ၁၉၆၁–ခုနှစ်လောက်က ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်တစောင် ထွက်ပေါ်ရေးကို အလေးပြု စဉ်းစားတော်မူခဲ့၏ ။ ပိဋကတ် ကောင်းမြတ်သော အကြံအစီကို ထိုစဉ်ကနိုင်ငံတော် ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့၏ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်သော တရားဝန်ကြီးဟောင်း သတိုးမဟာသ ရေစည်သူ ဦးချန်ထွန်းအား အမိန့်ရှိရာ ၎င်းကလည်း နှစ်ထောင်းအားရ ဝမ်းပန်းတသာဖြင့် ထိုနိဿယမျိုး ပေါ်ထွက်အောင် ဆောင်ရွက်ပါရန် ဆရာတော်အား တိုက်တွန်းလျှောက် ထားခဲ့၏။ ဆရာတော်လည်း ပရိတ်ကြီးအဖွင့်တစောင် ခေတ်နှင့်ကိုက်ညီအောင် ရေး သားနိုင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှာဖွေရာ ဟံသာဝတီခရိုင် သပြေကန်ရွာ မဟာမဓိကာရာမတိုက် အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ စာချဆရာတော်ကို မြင်တော်မူ၍ ၊ ထိုမထေရ်ကိုပင် နိဿယသစ်ရေးသားပေးရန် တိုက်တွန်းခဲ့လေသည်။ အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသ မထေရ်လည်း ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓ၏ တိုက်တွန်းချက်ကို လေး နက်စွာ ခံယူလျက် နိဿယသစ်တစောင် ရေးသားရန် ဝန်ခံတော်မူလေသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထိုသို့ ဝန်ခံတော်မူပြီးနောက် အရှင်ဓါသေဋ္ဌာဘိဝံ
သ ဆရာတော်သည် တနှစ်ခန့် ပါဠို အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့ကို ရှာဖွေကြည့်ရှုပြီးမှ ဤ
နိဿယသစ်ကို -၁၃၂၄-ခုနှစ်တွင် ရေးသားတော်မူလေသည် ။ ဤနိဿယသစ်ကို
ဆရာတော် ရေးသားနေစဉ်မှာပင် တော်လှန်ရေးအစိုးရ တက်လာ၍ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့
အက်ဥပဒေကို ဖျက်သိမ်းပြီး စုံစမ်းစစ်ဆေးရေး ကော်မတီက ဆက်လက်အုပ်ချုပ်
လေရာ ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓ အရှင်မြတ်သည် ထို ကော်မတီဝင်ဖြစ်ကြသော သတိုး
သိရိသုဓမ္မ ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးလွန်းဘော် (ကွယ်လွန်သူ), အဖွဲ့ဝင် စည်သူ ဦးဘခင်,အတွင်း
ရေးမှူး ဦးလှမောင် (အမ်အေ), တို့အား ဤနိဿယသစ်အကြောင်းကို မိန့်တော်မူရာ
တွင် သာသနာတော်ကို ကြည်ညိုရင်းရှိကြသော ကော်မတီဝင်လူကြီးတို့ကလည်း
ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာပင် ဆရာတော်၏ သြဝါဒကို ခံယူလျက် နိဿယသစ်ရေးပြီးသော
အခါ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်မှာပင် ရိုက်နှိပ်ပါမည့်အကြောင်း ဝန်ခံလျှောက်
ထားကြလေသည် ။

ကျမ်းပြုဆရာတော်။ ။ဤနေရာ၌ဤနိဿယသစ်ကျမ်းပြုဆရာတော်
အကြောင်း အဋ္ဌုပ္ပတ္တိကိုလည်း အနည်းငယ် ပြဆို
သင့်သည်ဟု ထင်မိပေသည် ။ ပရိယတ္တိသာသနဟိတဓမ္မာစရိယနှင့် , သာသနဓဇသိ
ရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ သိရောမဏိဘွဲ့ရ ဤနိဿယသစ် ကျမ်းပြုဆရာတော် အရှင်ဓါ
သေဋ္ဌာဘိဝံသကား ထူးခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူ၏ ။ ပါဠိတော်များကို တခေါက်
နှစ်ခေါက် ဖတ်ရုံမျှဖြင့် အာဂုံဆောင်နိုင်လောက်အောင် ထူးခြားသော ပါရမီရှင်တဦး
ဖြစ်တော်မူ၏ ။ သာမဏေဘဝကပင် ဝိနည်း-၅-ကျမ်း ပါဠိတော်ကို အာဂုံပြန်ဆို
ခဲ့သဖြင့် ရွှေကျင်ဂိုဏ်းတွင် မှတ်တမ်းတင်ရသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းဖြစ်တော်မူ၏ ။ သံယုတ်
ပါဠိတော်-၅-ကျမ်းကိုလည်း ရဟန်း-၁-ဝါ အရမှာပင် အာဂုံပြန်ဆိုခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်
လည်းဖြစ်တော်မူ၏ ။ ဂါထာသီကုံး နှုန်းဖွဲ့ရာတွင် ပြောင်မြောက်လှသဖြင့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဓမ္မာစရိယဖြစ်တော်မူသော ဂြေကျင်နိကာယ ဓမ္မသေနာပတိ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အဘယာရာမဆရာတော်၏ ထုတ်ဖော်ချီးကျူးမှုကိုပင် ခံယူရသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူသည် ။ အစိုးရစာချုပ်တန်း စာမေးပွဲ၌ တနှစ်တည်းဖြင့် -၉-ကျပ်းလုံးကို ဖြေဆိုအောင်မြင်တော်မူသဖြင့် ဓမ္မာစရိယသိရောမဏိဘွဲ့ကို ရှေးဦးဆုံး ခံယူရရှိတော်မူသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်းဖြစ်တော်မူ၏ ။ ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့၌ နှံ့စပ်၍ မာဂဓ,သက္ကတ ဗျာကရဏ်းကျမ်း, ကောသကျမ်း, ကာဗျကျမ်း, စသည်တို့၌လည်း အထူးကျွမ်းကျင်တော်မူလေသည် ။ ထိုသို့ မာဂဓ , သက္ကတ စွယ်စုံရ၍ အဖက်ဖက်မှ စိတ်ချရသောကြောင့်ပင် ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓသည် ဤဆရာတော်ကို ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်ရေးသားရန် တိုက်တွန်းတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်လေသည် ။

ပုံနှိပ်ခြင်း။ ။ ဆရာတော် အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသသည် ဤနိဿယသစ်ကို ရေးသားပြီးစီးသောအခါ လက်ရေးမူချောကို ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓထံ ပို့ခဲ့လေသည် ။ ဆရာတော်သဘောကျ သင့်လျော်သည် ထင်သလို ပြင်ဆင် နှုတ်ပယ် ဖြည့်စွက်ရန်လည်း လျှောက်ထားခဲ့ ၁ည် ။ ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓသည် နိဿယသစ်ကို မိမိကိုယ်တိုင် အချိန်ယူကာ ကြည့်ရှုသုံးသပ်စိစစ်လေသည်။ ဓဇဂ္ဂသုတ် ဂုဏ်တော်ဖွင့်အရာ၌ မူလရေးသားထားသည်မှာ ကျဉ်းလွန်းနေသဖြင့် ယင်းအခဏ်းကို စာဖတ်သူတို့၏ အကျိုးအတွက် အကျယ်ပြင်ဆင်ရေးသားရန် တိုက်တွန်းပြန်သည် ။ အရှင်ဝါသေဋ္ဌာဘိဝံသလည်း တိုက်တွန်းသည့်အတိုင်းပင် ဂုဏ်တော်ဖွင့် အခဏ်းကို အကျယ်ရေးသား ပေးပြန်လေသည် ။

ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓသည် မိမိကြည့်ရှု သုံးသပ်ပြီးနောက် စစ်ကိုင်းတောင် အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ အနိမ်းစခန်းဆရာတော် , ရန်ကုန်မြို့ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ မဟာစည်ဆရာတော် , ပုသိမ်မြို့ မောင်းထောင်ဆရာတော် , တို့နှင့် ဒု-စာပြင်မှူးချုပ် ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးဘသန်းတို့ အထံသို့ ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပေးပါရန်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပို့ပြန်လေသည် ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ကြည့်ရှုစစ်ဆေးပြီးနောက် ''ဤကား ဤပရိတ်ကြီးနိဿယ သစ်မျိုး မထွက်ပေါ်ဘူးသေးသည့်ပြင် မှတ်သားဖွယ် အဓိပ္ပါယ်များ ပါရှိသဖြင့် အလွန်ပြည့်စုံ ကောင်းမွန်သော ကျမ်းဖြစ်၍ အလျင်အမြန် ပုံနှိပ်သင့်ကြောင်း ''မှတ်ချက်ဖြင့် ပြန်လည်ပေးပို့တော်မူကြသည် ။ ယင်းပုဂ္ဂိုလ်လေးဦး အကြိမ်ကြိမ် စစ်ဆေးပြီး မူကိုမှ ပုံနှိပ်ရန် အလို့ငှာ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ ပုံနှိပ်တိုက်သို့ ပို့ခဲ့လေသည် ။

ပုံနှိပ်တိုက်မှ စစ်ဆေးရန် ပို့ပေးသော ပုံနှိပ်မူကြမ်း (ပရ)ကိုလည်း ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓသည် ပါဠိဝိသောဓကအဖွဲ့ဝင် ဆရာတော်တို့နှင့် အတူ တည်းဖြတ်ပြင်ဆင်တော်မူသည် ။ အကိုး ကျမ်းညွှန်းများကိုလည်း ဝိသောဓက အဖွဲ့ဝင်များအား ရှာဖွေထည့်သွင်းစေလေသည် ။

ထိုသို့ ပါဠိဝိသောဓက အဖွဲ့ဝင်ဆရာတော်တို့ ပြင်ဆင်ပြီး မူကိုပင် ထပ်မံတည်းဖြတ်ရန် တိပိဋကပါဠိမြန်မာအဘိဓာန်ဌာန နာယက အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ စစ်ကိုင်းတောင်ရိုး အောင်မြေဘုံစံဆရာတော် ဦးဉာနုတ္တရ အရှင်မြတ်အား အပ်နှင်းပြန်လေသည် ။ ဆရာတော် ဦးဉာနုတ္တရလည်း မိမိ၏ ပင်ပန်းဆင်းရဲမှုကို ပမာဏမပြုဘဲ နိဿယသစ်ကျမ်းစာ ကောင်းမွန်သည်ထက် ကောင်းမွန်ရေးကိုသာ ရှေးရှုလျက် ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာ ဋီကာတို့နှင့် ထပ်မံတိုက်ဆိုင်ကာ အပြီးသတ် တည်းဖြတ်သုတ်သင် ပြင်ဆင်တော်မူလေသည် ။ ဆရာတော်တည်းဖြတ်ပြီး မူကိုမှ အချောရိုက်ရန် ပုံနှိပ်တိုက်သို့ ပြန်ပို့လေသည် ။

ဤကျမ်းဂုဏ်ရည် ။ ။ဤနိဿယသစ်ကျမ်းသည် ကျမ်းဂန်နှံ့စပ်သော စာတတ်ဆရာတော်တပါး၏ လက်ရာဖြစ်၍ စာဖတ်သူတို့ လိုလားသော ဘာသာရေး ဗဟုသုတ အဖုံဖုံတို့ကို ပြည့်စုံစွာပေးမည့် ကျမ်းဖြစ်ပေသည် ။ ဤကျမ်း၌ ပရိတ်ကြီးပါဠိတော် , ၎င်းနိဿယ , မြန်မာစကားပြေ အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ပြချက်ဟု အဆင့်လေးဆင့်ခွဲ၍ ရေးသားထားလေသည် ။ ပရိတ်ကြီး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပါဠိတော်မှာ အချို့ အနည်းငယ်သော နေရာတို့မှ လွဲ၍ ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့မှ ရိုက်နှိပ်သော ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင် မူပင်ဖြစ်လေသည် ။ နိဿယဋ္ဌကား လင်္ကာနက်များကို များစွာ အသုံးမပြုပဲ စကားချောမောရုံမျှသာ ကာရန်ယူ၍ ရေးသားထား၏ ။ခေဂ္ဂ သုတ်လာ ရတနာသုံးပါး ဂုဏ်တော်ပြ ပါဠိတို့ဋ္ဌမူကား ပါဠိရော အနက်ပါ ကျက်မှတ်၍ ရွတ်ဖတ်သရဇ္ဈာယ်နိုင်ဓေရန် ရည်သန်လျက် အဓိပ္ပါယ်များစွာ ပါဝင်သော လင်္ကာနက်တို့ကို ရေးသားထား၏။ အနက်ပေးရာဋ္ဌလည်း အဖွင့်အဋ္ဌကထာ ဋီကာများနှင့် ကိုက်ညီစေလျက် စနစ်တကျပေးထားလေသည်။ စကားပြေကိုလည်း အကျယ်မချဲ့တော့ပဲ ပါဠိလျှောက်မျှသာ ရေးသားထားရာ ထိုစကားပြေတို့ကို စုပေါင်းလိုက်လျှင်ပင် ပရိတ်ကြီး မြန်မာပြန် ကျမ်းတကျမ်းဖြစ်တော့သည် ။

အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ပြချက်ကား ဤကျမ်း၏ အသက်ပင် ဖြစ်သည် ။ ဆရာတော်သည် ဤအခဏ်းဋ္ဌ သဒ္ဒါပုဒ်ပါဠိ အဆုံးအဖြတ်,အနက်အဆုံးအဖြတ်တို့ကိုပါ ထည့်သွင်းရေးထားလေသည်။ မာဂဓ, သက္ကတ နှစ်ဘာသာလုံး၌ ကျွမ်းကျင်သော ဆရာတော်၏ လက်ရာဖြစ်၍ ဤနိဿယသစ်၌ ပါဝင်သော သဒ္ဒါ အနက် အဆုံးအဖြတ်များမှာ ထူးခြားလျက်ရှိကြ၏။ ထို့ပြင် အမှမ်းဂါထာ စသည်တို့၌ ပါသော ပုဒ်ပါဠိတို့ကို ဆုံးဖြတ်ရာတွင် ဆရာတော်သည် မူလရေးသားရင်းဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အလိုကျ ဖြစ်နိုင်သမျှဖြစ်အောင် ဆုံးဖြတ်ထားသည်ဖြစ်ရာ ဆရာတော်၏ အဆုံး အဖြတ်များမှာ ထူးခြားလျက်ရှိလေသည်။ (သောတု မင်္ဂ သမင်္ဂ အဆုံးအဖြတ် နှာ၅၃ ၊ ဒ္ဓါအသဟိ အဆုံးအဖြတ် နှာ-၆၂၂၊ယမိုအဆုံးအဖြတ်၊နှာ-၃၅၉ ၊ မဟာသာသာ အဆုံးအဖြတ်၊နှာ-၅၉၃၊စသည်ကြည့်ပါ) ထို့ပြင် ကျမ်းဂန်တို့၌အသုံးများသော ဝါ-သဒ္ဒါ၏ သမုစ္စည်းအနက် , ဝိကပ်အနက်တို့ကိုပင် အကျယ်ဖွင့်ဆို ရေးသားပြန်ရာ (နှာ- ၂၃၄) စာရှုသူ ရှင်လူအများတို့မှာ ခရီးသွားရင်း အခန့်သင့် ရှေ့အိုးကြီး တွေ့ရသကဲ့သို့ ပရိတ်ကြီးနိဿယကို ဖတ်ယင်းပင် သဒ္ဒါဆိုင်ရာ ဗဟုသုတများကို အားပါးတရ ဆည်းပူးခွင့် ရကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။ (ပါဠိသဒ္ဒါ မတတ်သူတို့ကား ထိုသို့သော သဒ္ဒါဆိုင်ရာ ရှင်းလင်းရေးသားချက်များကို ကျော်၍ ကြည့်ရှုကြရန် ဖြစ်ပေသည်။)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ရာတွင်လည်း ဆရာတော်သည် အတော် ကျယ်ဝန်းစွာ ရေးသားထားသည်ကို တွေ့ရှိနိုင်ပေသည်။ ပရိတ်ကြီးနှင့်စပ်၍ မှတ်သားဖွယ် အဓိပ္ပါယ် အချက်အလက်, ဝတ္ထု , ဥဒါဟရဏ်, ပုံသက်သေ အမျိုးမျိုးတို့ကို ပါဠိ အဋ္ဌကထာစသော ကျမ်းဂန်တို့မှ ထုတ်နုတ်၍ ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ ထည့်သွင်း ရေးသားထားပေသည်။ ခေတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အတွက် အချို့သော ပြဿနာများဝယ် အကျယ် ရှင်းလင်းဝေဖန်ရေးသားထား၏။ (နတ်, နတ်ပြည်, ရှိ, မရှိ, ပြဿနာ နှာ ၁၃၄-စသည်များ) ထို့ပြင် နတ်ပူဇော်ပသမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ညွှန်ကြားချက် (နှာ ၂၄၂) မျက်လုံးလှလိုသူတို့ လိုက်နာသင့်သော အကျင့် (နှာ-၁၉၈) သစ္စာစကားအ ကြောင်း ရှင်းလင်းချက် (နှာ-၂၅၃) မင်္ဂတရား၏ ကမ္ဘာပျက်မည်ကိုပင် ဟန့်တားနိုင် သော စွမ်းရည်အကြောင်း (နှာ ၂၆၉)စသည် များစွာသော ဗဟုသုတတို့ကိုလည်း ပြ ဆိုထားရာ စာဖတ်သူတို့သည် ဤနိဿယသစ် တကျမ်းတည်း၌ပင် ဘာသာရေး ဆိုင်ရာ ဗဟုသုတ အဖြာဖြာတို့ကို ဆည်းပူးခွင့် ရကြမည်ဖြစ်၏။ ဓဇဂ္ဂသုတ် အဖွင့်၌ လည်း ဘုရားဂုဏ်တော် , တရားဂုဏ်တော် , သံဃာဂုဏ်တော်တို့ကို အကျယ်ဖွင့်ဆို ရေးသားထားရာ ယင်းရေးသားချက်ပင် ဂုဏ်တော်ဖွင့် ကျမ်းတစောင်သဖွယ် ဖြစ် တော့သည်။

သို့ဖြစ်လေရာ ဤနိဿယသစ်ကား နိဿယ မည်ကာမတ္တ မဟုတ်ပေ ၊ ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်၏ အနက်များကို ရေးသားထားသဖြင့် "ပရိတ်ကြီးနိဿယ" လည်းဟုတ်၏ ၊ ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်၌ ပုဒ် ပါဠ် အနက် အဓိပ္ပါယ် ဆိုင်ရာ အဆစ်အဖုတို့ကို ဖြေရှင်းထားသဖြင့် "ပရိတ်ကြီး ဂဏ္ဌိ" ဟုလည်း ဆိုသင့်၏။ ပရိတ်ကြီးကို မြန်မာဘာသာအားဖြင့် အကျယ်ဖွင့်ပြသော ကျမ်းဖြစ်၍ "ပရိတ်ကြီး မြန်မာဋီကာ" ဟုလည်း ခေါ်နိုင်သော ကျမ်းဖြစ်၏ ၊ အချုပ်အားဖြင့် ဆိုရလျှင် ပရိတ် ကြီးနှင့်စပ်၍ သိမှတ်ဖွယ် ကုန်အောင် အစုံစုံတို့ကို စုပေါင်းရေးထားသော ကျမ်းဖြစ်၍ "ပရိတ်ကြီးစွယ်စုံကျမ်း" ဟုပင် အမည်ပေးသင့်သော ကျမ်းစာတစောင်ဖြစ်ပေသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အာသီသ။ ။ ပရိတ်ရွတ်ခြင်း အလေ့သည် မြန်မာနိုင်ငံ၌သာ ရှိသည်မဟုတ် ၊ သီဟိုဠ် , ယိုးဒယား စသော အခြားဗုဒ္ဓဘာသာဝင် နိုင်ငံတို့၌လည်း ရှိသည်ပင်။ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ ယနေ့တိုင် ညဉ့်လုံးပေါက်ရွတ်သော ပရိတ်ပွဲများကို ကျင်းပလေ့ရှိကြ၏။ ဆိုခဲ့ပြီး နိုင်ငံတို့ဝယ် ပရိတ်ရွတ်ရာ၌ အသံနေ အသံထား အချိုအချဉ် ညီညီညွတ်ညွတ် ရွတ်ကြသဖြင့် သာယာနာပျော်ဖွယ် ကြည်ညိုဖွယ်ရှိလေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံမှာကား များသောအားဖြင့် ပုဒ် ပါဠိ အက္ခရာ အဖြတ်အတောက် အချိုအချဉ် ညီညွတ်မှု မရှိပဲ၊ မိမိတို့ ငယ်စဉ်က သင်ခဲ့ရသည့်အတိုင်း ရွတ်လေ့ရှိကြရာ နာယူသူတို့အဖို့ ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ဖြစ်သင့်သလောက် မဖြစ်ပဲ ရှိရလေသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဤအဖြစ်ကို လိုလားတော် မမူကြသော အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓအမှူးရှိသည့် ကမ္ဘာအေး ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင်၌ သီတင်းသုံး နေထိုင်လျက်ရှိကြသော ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ပဋိဝိသောဓကဆရာတော်တို့သည် ဂျူးဦးစွာ ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင်၌ ညီညာစွာ ဖြတ်တောက်လျက် စမ်းသပ် ရွတ်ဆိုကြပြီးမှ ထိုရွတ်ဆိုသည့်အတိုင်း တကြောင်းလျှင် တကြိမ်ကျ ဖြတ်တောက်လျက် ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်ကို ပြင်ဆင်တော်မူခဲ့ကြပြီး ဗုဒ္ဓသာသနာအဖွဲ့ အား ''ပရိတ္တပါဠိ''အမည်ဖြင့် ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေစေတော်မူကြလေသည်။ တကြောင်းဆုံးလျှင် တခါရပ်နားရန် အစီအစဉ်ဖြင့် ပြင်ဆင်ရိုက်နှိပ်အပ်သည့် ယင်းပရိတ္တပါဠိအတိုင်းပင် ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင်၌ ညဉ့်စဉ်ညဉ့်တိုင်း ရွတ်ဖတ်တော်မူကြလျက် ရှိကြလေသည်။ တနိုင်ငံလုံးရှိ လူရှင်ရဟန်းတို့လည်း အလားတူစွာပင် အဆိုပါ ပရိတ္တပါဠိစာအုပ်ကို လက်စွဲပြုလျက် ပရိတ်ကို ညီညီညာညာ သာယာနာပျော်ဖွယ်ဖြစ်အောင် ရွတ်ဆိုကြလိမ့်မည်ဟု ဆရာတော်တို့ အာသီသထားကြလေသည်။

ဤသို့လျှင် ပရိတ်ကို ညီညာစွာ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိအောင် ရွတ်ကြစေလိုသော အာသီသကြောင့် ပရိတ္တပါဠိ (ပရိတ်ကြီးပါဠိတော်) စာအုပ်ငယ်ပေါ်ထွက်ခဲ့ရ၏။ ပရိတ်ကြီး၏ အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြည့်ပြည့်ဝဝ ဖတ်ရှု

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နားလည်ကြစေလိုသောစေတနာကြောင့်ဤပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်လည်းပေါ်ထွက်လာခဲ့ရ၏ ။ ဤသို့ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဆရာတော်ဦးဝိသုဒ္ဓါဘိဝံသ အမျှးရှိသော ဆဋ္ဌသံဂါယနာ ပဋိဝိသောဓကဆရာတော်တို့၏ ကောင်းမြတ်သော သမ္မာဆန္ဒ အာသီသကြောင့် ပေါ်ထွက်လာသော ပရိတ္တပါဠိနှင့် ဤပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်ကို တနိုင်ငံလုံးရှိ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် လူရှင်ရဟန်းတို့သည် နေ့ညဉ့်မပြတ် ဖတ်ရှုခြင်းဖြင့် လက်စွဲပြုကြလျက် ဤနိဿယသစ်၏ ညွှန်ကြားချက်တို့ကို လိုက်နာကျင့်သုံးကြကာ အိုနာသေရေးဘေးဒုက္ခတို့မှ ကင်းဝေးရာ အမတာကြေငှန်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့ လျင်မြန်စွာ တက်လှမ်းနိုင်ကြပါစေဟု အာသီသပတ္ထနာမှု ပြုလိုက်ရပါသတည်း ။

အရှင်သီလာနန္ဒာဘိဝံသ
ပရိယတ္တိသာသနဟိတ ဓမ္မာစရိယနှင့်
သာသနဓဇသိရိပဝရဓမ္မာစရိယ

ဇမ္ဗူဒီပကျောင်းဆောင်
သိရိမင်္ဂလာကုန်းမြေ ကမ္ဘာအေး ။
၁၃၂၇-ခု ၊ တပို့တွဲလဆန်း (၆)ရက်
၂၇-၁-၆၆

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပရိတ်ရွတ်ဖတ်နည်း အညွှန်း

ဤရွတ်ဖတ်နည်း အညွှန်း၌ မြန်မာနိုင်ငံဝယ် အသုံးများသော ပါဠိ အသံထွက်နည်းကိုသာ ပြထားသည်။ စာလုံးပေါင်း၍ ရွတ်ဖတ်လျှင် ဖြစ်နိုင်သော အလွန်လွယ်သော လုံးသင့် ရွတ်ဖတ်နည်းတို့ကို ချန်ထားသည်။ မူလပုဒ်ရင်းများကို သိရှိရန် ပုဒ်စဉ်ဂဏန်းဖြင့် ညွှန်းပြထားသည်။

ကွ= က်က-(၁) = စက္ကဒါဇ္ဇေသု ။
ဂဇ္ဇဓေါက္ကန်္တိ (၂၅) = ဂတ်ဘ ဓေါက်ကန်တိန် ။
တ်က - အဘိက္ကန္တာယ(၁၂)=အဘိတ်ကန်တာယ ။ (ပဋိက္ကမန္တ)(၆၅)
သဗ္ဗဝေရမတိက္ကန္တော (၁၂၀)တို့၌ နည်းတူ ။

ဋ္ဌ= က်ခ - ပုညက္ခေတ္တံ(၉၄) = ပုံညက်ခစ်တံ ။ အာဏာခေတ္တမ်ိ(၅၉) = အာဏာက်ခစ်တံမ်ိ။
သွာက္ခာတော(၉၁) = သွက်ခါတော ။ တ်ခ - ဒုဇ္ဇိက္ခ = (၂၇) ဒုတ်ဘိတ်ခ ။

ကျ= က်ကျ - (ဥဃဓရာဖ်ဝ) = သက်ကျ ။

ဂ္ဂ= က်က - အဂ္ဂိတော (၉) = အကိုတော ။
ဒါဝဂ္ဂိ - (၇၂) = ဒါဝက်ဂိ ။ မောဂ္ဂလ္လာန၌(၁၄၁) = မောက်ဂလာနင်စ ။
တ်က - ဇာတုဂ္ဂဿ(၅၇) = ဇာတုတ်ကတ်သာ ။

စ္စ= စ်စ - ပစ္စသောသုံ (၈၁) ပစ်စသောသုံ ။ ပစ္စတ္တံ - (၉၁) ပစ်စတံ ။
ပစ္စေကာ - (၁၅၁) ပစ်စေကာ ။ (ဤပုံတို့၌ ပစ်ကို ပြစ်, ပျစ်ဟု အသံမထွက်ရ)
အဇေစ္စ - (၃၅) = အဇစ်စ ။ အဘိဿမစ္စ - (၄၈) = အဘိသမစ်စ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဆ= စ်ဆ–ဂစ္ဆန္တု(၁)=ဂစ်ဆန်တု ။ တ်ဆ –ဝိစ္ဆိက (၉၊၆၄)= ဝိတ်ဆိက။

ဇ= စ်ဇ – အနဝဇ္ဇာနိ(၁၈)=အနဝစ်ဇာနိ ။ တယာဇ္ဇ (၆၈၊၇၀) = တယစ်ဇ
တ်ဇ – ဝိဇ္ဇတိ (၃၂) = ဝိတ်ဇတိ ။

ဗျ= စ်ဗျ – အဗျဘာသိ(၁၂) = အစ်ဗျဘာသိ။ တ်ဗျ – ဗုဇ္ဈိတွာ (၁၃) = ဗုတ်ဗျိတ်တွာ။
ဗောဗျဂ်ေ(၁၃၅) = ဗွတ်ဗျင်ဂေ ။

ဉ= ဉ်စ –လောကဉ္စ= လောကဉ်စ ။ နိ်စ – ကိဉ္စိ = (၃၀၊၃၁၊၃၇၊၄၇၊၅၀၊၅၃) =ကိန်စိ။
ဒိဋ္ဌဉ္ဉ – (၅၇) = ဒိတ်ဌိန်စ ။

ဍ= ဉ်ဇ –ဗျဉ္ဇနာဇရာ = (၁၁၃) = ဗျင်ဇနာမရာ ။
နိ်ဇ – ဘဉ္ဇမာနာ = (၃၄) = ဘုနိ်ဇမာနာ ။
နုယုဉ္ဇန္တော = (၄၆) = နုယုန်ဇန်တော ။

ည= ဉ်ည – အညတရာ (၁၂) = အဉ်ညတရာ ။
သဗ္ဗညုတညာဏာ (၂၅) = သတ်ဗဉ်ညုတဉ်ညာဏာ ။
ဂမ္ဘီရပညေန (၃၆) = ဂံဘီရပဉ်ညေန ။ နာတိမညေထ (၅၃) = နာတိမဉ်ညေထ ။
နာညမညဿ (၅၃) = နဉ်ညမဉ်ညတ်သ ။

နည = ဝိညူ (၅၀) ဝိန်ညူ ။
အဘိညာယ (၁၄၈) = အဘိန်ညာယ ။ ပုညံ (၅) = ပုန်ညံ ။
ကာရုညစိတ္တံ (၂၅) = ကာရုန်ညစိတ်တံ ။ သုညာဂါရ (၁၇) = သုန်ညာဂါ။

ဥ = ဉ်ညု = ယဥို (၄၆) ယဉ်ညို ။ အချို့မူ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဌ = (ဌနှင့်ဌ ဆင့်ထားသော စာလုံးဆင့်) =တ်ထ - အဌတိသဒ္ဒ (၁၀)
=အတ်ထတ်တိန်သင်စ ။
အဌာသိ (၁၂) =အတ်ထာသိ ။ ဥပဌာနံ (၁၇)= ဥပတ်ထာနံ ။
ပဌာယ (၂၅) =ပတ်ထာယ ။ အဓိဌေယျ (၅၆)= အဓိတ်ထေယ ။
ပတိဌ (၇၈)= ပတိတ်ထ ။ သန္တိဌိ (၂၀) = သန်တုတ်ထိ ။
ဗုဌသ (၂၃) = ဗုတ်ထတ်သ ။ စ်ထ - သေဌော (၃၂) သစ်ထော ။
လောကဇေဋ္ဌံ (၉၉)=လောကဇေစ်ထံ ။

ဓ - တ်ဒ -ဝဓဲန္တိ = ဝတ်ဒန်တိ ။
ပုဓု ၁ပစာယိနော (၁၃၁) ပုတ်ဒါပစာယိနေ ။

ဏ္ဍ- နိန - တိဏ္ဍန္နဓိ (၁၄၅) တိန်နံနံပိ ။ ဥဏ္ဍနာဘိ-(၆၄) အုံနနာဘိ ။

ဏ္ဘ - နန - ဂဏ္ဘန္တု (၉) - ဂန်နန်တု ။ ကဏ္ဘာ - (၆၀) ကန်နာ ။

တ္တ- တ်တ - ဗာတ္တိံသ (၁၁၃) ဗတ်တိန်သ ။
စ်တ - မေတ္တာ (၂၉၊၅၅၊၆၀၊၆၁၊၁၂၁)= မစ်တာ ။
ဇေတ္တာဝတာ (၁၅၀) အစ်တာဝတာ ။

ထ္ထ- တ်ထ - သဗ္ဗတ္ထ (၂၄) သတ်ဗတ်ထ ။ အ့တ်ထ-သောတ္ထာနံ (၁၀)သွတ်ထာနံ။
(သောတ္ထိ (၂၄),သောတ္ထိနာ(၁၃၃), သောတ္ထိ (၁၄၀)စသည်တို့၌လည်း နည်းတူ ။)

တြ- တ်တရ - အတြ (၁) အတ်တရ ။ ဥတြာသိ (၈၆) အုတ်တရာသိ ။

တ္ဂ- တ်တ္ဂ - ကတ္ဂာန (၂၄) ကတ်တ္ဂာန ။ အနုမောဒိတ္ဂာ (၆) = အနုမောဒိတ်တ္ဂာ ။
စ်တ္ဂ-သြဘာသေတ္ဂ(၁၂)အောဘာသစ်တ္ဂာ ။ ပူရေတ္ဂာ(၁၅၉) = ပူရစ်တ္ဂာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဒြ - တ်ဒရ -ဘဒြာနိ (၆၃)=ဘတ်ဒရာနိ ။

ဒ္ဒြ - နဒ္ဒရ - သန္ဒိဒ္ဒြိယော (၄၉) = သန်တိန်ဒရိယော ။

ဒ္ဓ - တ - ဝသန္ဓိ (၅၂)= ဝသန်တိ ။ ဂဒ္ဓန္တု = (၁၊၁၅၁) = ဂစ်ဆန်တု ။
ဒ်တ - ပူရေန္ဒံ (၆၆၊၇၂) = ပူရင်တံ ။ ဒသေသန္ဓိ(၄၆)ဒတ်သင်တိ ။
ဝိနာသ,မေန္တု (၁၄၆၊၈) =ဝိနာသ မင်တု ။
ဟွန်တ- ဟောန္တု (၆၊၇၅၀၊၁၅၁) ဟွန်တု ။

ဗ္ဘ - တ်ဗ - ကိဗ္ဘိသ (၁၀၂) = ကိတ်ဗိသ ။

ဿ - တ်ဘ - ဂဿ (၁၂) ဂတ်ဘ ။ စတုဿိ (၃၅) = စတုတ်ဘိ ။

ဖြဟ္မ - ဖြန်မ - ဖြဟ္မနော (၅) ဖြန်မနော ။ ဖြဟ္မမေတံ (၅၆) = ဖြန်မမေတံ ။
ဖြာဟ္မဏာ = ဖြန်မဏာ - ဖြာဟ္မဏာ (၆၉၊၇၁)= ဖြန်မဏာ ။

မ္ဘ - မ်မ - သဒ္ဓမ္မံ (၁)= သတ်ဓမ်ံ ။ အတ္တာသမ္ဘာပဏိဓိ(၁၅)= အတ်တာသမ်ဘာပဏိဓိ။
ဒမ္ဘသာရထိ (၈၁) = ဒမ်ဘသာရထိ ။

မ္ဟ - မ်မ္ - အမ္ဟေဟိ (၅) =အမ်မ္ဟေဟိ ။ သာသနမ္ဟိ (၃၄) = သာသနမ်မ္ဟိ ။
ဂိမ္ဟာန (၄၀) = ဂိမ်မ္ဟာန ။ တုမ္ဟာကံ (၈၇) = တုမ်မ္ဟာကံ ။

ယျ - နယ - နိယျာနိကံ (၉၉)= နိန်ယာနိကံ ။ ယ် - ဒက္ခိဏေယျာ(၃၃)=ဒက်ခိဏော်ယာ
(အဓိဋ္ဌေယျ = (၅၆)၊ဂဿသေယျ (၅၇) ၊ သောစေယျ (၇၄) ၊ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ (၈၀၊၈၇)
ဥလ္လောကေယျာထ (၈၁၄) ၊ သြပနေယျိကော (၉၁)၊ အာဟုနေယျော,ပါဟုနေယျော
(၉၄) ၊ သရေယျာထ (၉၂) တို့၌လည်း နည်းတူ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ယှ – ယ်ယှ – ဝိဂယှ (၃၄)ဝိဂယ်ယှ ၊ မယှံ (၇၇) = မယ်ယှံ ။

လ္လ – နိလ – ပလ္လင် (၂၅၁၆၁) = ပနိလင်က ။ သလ္လဟုက (၄၀) = သနိလဟုက ။
မောဂ္ဂလ္လာန္စ (၁၄၁) = မောက်ဂနိလာနင်စ ။
ဥလ္လောကေယျာထ (၈၁၄) = အိုလောကေယျာထ ။

သ္မ – တ်သမာ – အာယသ္မာ (၂၅)= အာယတ်သမာ ။ တသ္မာ (၂၉) တတ်သမာ ။

သ္ဟ – တ်သ္ဟာ – ဒိသ္ဟာ (၁၄၁) = ဒိတ်သ္ဟာ ။

သ – (သ–၂–လုံးဆင့်) = တ်သ = ဓမ္မသဝန (၂) = ဓမ်မတ်သဝန ။
တိသော (၂၅) = တိတ်သော ။ မနုသတော ((၉) မနုတ်သတော ။
ဝစ်သ – ဝေသဘုသ(၁၀၅) = ဝစ်သဘုတ်သ ။ ဟေသတိ (၁၀၁)=ဟစ်သတိ။

ဋ္ဌ – နိလ္ဘ – ဒဋ္ဌေန (၃၄) = ဒနိလ္ဘေန (ရှေးမူအရ) ။
အဝိရုဠှဆန္ဒာ (၄၂) = အဝိရုနိလ္ဘိဆန်ဒါ ။သမုပဗ္ဗူဋ္ဌော (၈၁) =သမုပဗ္ဗူလ္ဘော ။
ဝိရုဠှကော (၁၂၆) = ဝိရုနိလ္ဘကော ။

အထူးမှတ်ရန် ။ ပါဠိဘာသာ၌ –ပ–ကို ပ–ဟုသာ အသံထွက်ရသည် ။ ပြ,ပျ–ဟု မည်သည့်အခါမှ မထွက်ရ ။ ပုံစံ – ပစ္စတ္တံ (၉၁) =ပစ်စတ်တံ (ပြစ်–ပျစ်–စတ်တံ –ဟု မထွက်ရ) ။ ပဥေန(၃၆)= ပင်ဥေန ၊ မဟာပဇ္ဇလိတော (၃၇)= မဟာပစ်ဇလိတော ။

ဗ–ကို ဖြ,ဗျ သံ မည်သည့်အခါမှ မထွက်ရ ။ သဗ္ဗညုတ(၂၅)= သတ်ဗင်ညုတ။ မ–ကိုလည်း မြ, မျ ဟု မည်သည့်အခါမှ မထွက်ရ ။ နာတိမညေထ(၅၃)= နာတိမင်ညေထ။ နာညမညဿ(၅၃) =နင်ညမင်ညတ်သ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရ – ကို အင်္ဂလိပ်အက္ခရာ။ နှင့်တူစွာ လျာထိပ်သံဖြင့် အမြဲ ဖတ်ရမည် ။ ယ ဟု မည်သည့်အခါမှ မထွက်ရ ။ ရတနံ (၃၀)ယတနံ ဟု မဖတ်ရ ။

မှတ်ချက် ။ ။ ဤပါဠိဖတ်နည်းကို ထည့်သွင်းထားရခြင်းမှာ ပါဠိဘာသာကို ကောင်းမွန်စွာ မတတ်မြောက်သေးသော ကျောင်းသား ရှင်ငယ် များ လူပုဂ္ဂိုလ်များ ပရိတ်ပါဠိကို မှန်ကန်စွာ ဖတ်နိုင်ကြရန်ဖြစ်သည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပရိတ်ကြီး ပါဠိတော်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ။

၁။ သမန္တာ စက္ကဝါဠေသု ၊ အတြာ'ဂစ္ဆန္တု ဒေဝတာ ။
သဒ္ဓမ္မံ မုနိရာဇဿ ၊ သုဏန္တု သဂ္ဂမောက္ခဒံ ။

၂။ ဓမ္မဿဝနကာလော အယံ ဘဒန္တာ ။

၃။ *နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ။

၄။ ယေ သန္တာ သန္တစိတ္တာ , တိသရဏသရဏာ , ထွေ
လောကန္တရေ ဇိ ။
ဘုမ္မာ ဘုမ္မာ စ ဒေဝါ , ဂုဏာ ဂဏာ ဂဟဏာ ဗျာဝဋာ
သဗ္ဗကာလံ ။
ဇေတ အာယန္တု ဒေဝါ , ဝရ ကနက မယေ , မေရုရာဇေ
ဝသန္တော ။
သန္တော သန္တောသဟေတုံ , မုနိဝရ ဝစနံ သောတုမဂ္ဂံ
သမဂ္ဂံ[၁] ။

---

*ဤ "နမော တဿ "ဘုရားရှိခိုးပါဠိကို ဒီဃနိကာယ်သုတ် မဟာဓိ ပါဠိတော် ၊ ၂၂၀ ၊ မရွိမ နိကာယ် မရွိမပဏ္ဏာသ ပါဠိတော် - ၃၁၄ ၊ ၃၄၁ ၊ သံယုတ္တနိကာယ် ပဌမအုပ် - ၁၆၂ ၊ အင်္ဂုတ္တရ နိကာယ် ပဌမအုပ် - ၆၈ ၊ ဒုတိယအုပ် - ၂၀၈ ၊ စသည်တို့၌ တွေ့နိုင်သည် ။

၁။ သမဂ္ဂိ (ရှေးမူ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၅။ သဗ္ဗေသု စက္ကဝါဠေသု ၊ ယက္ခာ ဒေဝါ စ ဗြဟ္မနော ။
ယံ အမှေဟိ ကတံ ပုညံ ၊ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိသာဓကံ ။

၆။ သဗ္ဗေတံ အနုမောဒိတ္ဝာ ၊ သမဂ္ဂါ သာသနေ ရတာ ။
ပမာဒရဟိတာ ဟောန္တု ၊ အာရက္ခာသု ဝိသေသတော ။

၇။ သာသနသ္သ စ လောကသ္သ ၊ ဝုဍ္ဎိ ဘဝတု သဗ္ဗဒါ ။
သာသနပ္ပိ စ လောကဥ္စ ၊ ဒေဝါ ရက္ခန္တု သဗ္ဗဒါ ။

၈။ သဒ္ဓိံ ဟောန္တု သုခီ သဗ္ဗေ ၊ ပရိဝါရေဟိ အတ္တနော ။
အနီဃာ သုမနာ ဟောန္တု ၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘိ ။

၉။ ရာဇတော ဝါ စောရတော ဝါ
မနုဿတော ဝါ အမနုဿတော ဝါ
အဂ္ဂိတော ဝါ ဥဒကတော ဝါ
ဝိသာဓတော ဝါ ခါဏုကတော ဝါ
ကဏ္ဋကတော ဝါ နက္ခတ္တတော ဝါ
ဇနပဒရောဂတော ဝါ အသဒ္ဓမ္မတော ဝါ
အသန္နိဋ္ဌိတော ဝါ အသပ္ပုရိသတော ဝါ
စဏ္ဍ ဟတ္ထိ အဿ မိဂ ဂေါဏ ကုက္ကုရအဟိ ဝိစ္ဆိက မဏိ သပ္ပ ဒီပိ
အစ္ဆ တရစ္ဆ သူကရ မဟိံသ ယက္ခ ရက္ခသာဒီဟိ
နာနာ ဘယတော ဝါ နာနာ ရောဂတော ဝါ
နာနာ ဥပဒ္ဒဝတော ဝါ အာရက္ခံ ဂဏှန္တု ။

မိခင်ဇရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မင်္ဂလသုတ်

၁၀။ ယံ မင်္ဂလံ ဒ္ဝါဒသဟိ ၊ စိန္တယိံသု သဒေဝကာ ။
သောတ္ထာနံ နာဓိဂစ္ဆန္တိ ၊ အဋ္ဌတ္တိံသဉ္စ မင်္ဂလံ ။

၁၁။ ဒေသိတံ ဒေဝဒေဝေန ၊ သဗ္ဗပါပဝိနာသနံ ။
သဗ္ဗလောကဟိတတ္ထာယ ၊ မင်္ဂလံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

၁၂။ *ဇေဠံ မေ သုတံ .....
ကေ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ
ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ ။
အထခေါ် အညတရာ ဒေဝတာ
အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ
ကေဝလကပ္ပံ ဇေတဝနံ ဩဘာသေတွာ
ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ ။ ဥပသင်္ကမိတွာ
ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဇေမန္တံ အဋ္ဌာသိ ။
ဇေမန္တံ ဌိတာ ခေါ် သာ ဒေဝတာ
ဘဂဝန္တံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ ။

၁၃။ ဗဟူ ဒေဝါ မနုဿာ စ ၊ မင်္ဂလာနိ အစိန္တယုံ ။
အာကင်္ခမာနာ သောတ္ထာနံ ၊ ဗြူဟိ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

၁၄။ အသေဝနာစ ဗာလာနံ ၊ ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ။
ပူဇာစ ပူဇနေယျာနံ[၁] ၊ ဧတံ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

ဤ မင်္ဂလသုတ်ပါဠိတော်ကို ခုဒ္ဒကပါဌပါဠိတော် -၃ ၊ ၄ ၊ သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော် - ၂၁၈၊ ၂၁၊ တို့၌ တွေ့နိုင်သည် ။

၁ ပူဇနိယာနံ (သီ၊သျာ၊ကံ၊ကွ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၅။ ပတိရူပဒေသဝါသော စ ၊ ပုဇ္ဇေ စ ကတပုညတာ ။
အတ္တာသမ္မာပဏိဓိ[1] စ ၊ တေ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

၁၆။ ဗာဟုသစ္စဉ္စ သိပ္ပဉ္စ ၊ ဝိနယော စ သုသိက္ခိတော ။
သုဘာသိတာ စ ယာ ဝါစာ ၊ တေ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

၁၇။ မာတာပိတု ဥပဋ္ဌာနံ ၊ ပုတ္တဒါရဿ သင်္ဂဟော ။
အနာကုလာ စ ကမ္မန္တာ ၊ တေ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

၁၈။ ဒါနဉ္စ ဓမ္မစရိယာ စ ၊ ဉာတကာနဉ္စ သင်္ဂဟော ။
အနဝဇ္ဇာနိ ကမ္မာနိ ၊ တေ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

၁၉။ အာရတိ ဝိရတိ ပါပါ ၊ မဇ္ဇပါနာ စ သံယမော ။
အပ္ပမာဒေါ စ ဓမ္မေသု ၊ တေ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

၂၀။ ဂါရဝေါ စ နိဝါတော စ ၊ သန္တုဋ္ဌိ စ ကတညုတာ ။
ကာလေန ဓမ္မသဝနံ[2] ၊ တေ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

၂၁။ ခန္တီ စ သောဝစဿတာ ၊ သမဏာနဉ္စ ဒဿနံ ။
ကာလေန ဓမ္မသာကစ္ဆာ ၊ တေ မင်္ဂလ' မုတ္တမံ ။

၂၂။ တပေါ စ ဗြဟ္မစရိယဉ္စ ၊ အရိယသစ္စာန ဒဿနံ ။
နိဗ္ဗာန သစ္ဆိကိရိယာ စ ၊ တေ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

၁။ အတ္တာသမ္မာပဏိဓိ (က) ၂။ ဓမ္မသဝဏံ (အဋ္ဌ သီ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၂၃။ ဖုဋ္ဌဿ လောကဓမ္မေဟိ ၊ စိတ္တံ ယဿ န ကမ္ပတိ ။
အသောကံ ဝိရဇံ ခေမံ ၊ ဧတံ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

၂၄။ ဧတာဒိသာနိ ကတ္ဝာန ၊ သဗ္ဗတ္ထ မပရာဇိတာ ။
သဗ္ဗတ္ထ သောတ္ထိံ ဂစ္ဆန္တိ ၊ တံ တေသံ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

မင်္ဂလသုတ်ံ နိဋ္ဌိတံ။

၂။ ရတနသုတ်

၂၅။ ပဏိဓာနတော ပဋ္ဌာယ တထာဂတဿ ဒသ ပါရမိယော ,
ဒသ ဥပပါရမိယော , ဒသ ပရမတ္ထပါရမိယော,တိ
သမတ္တိံသ ပါရမိယော , ပဉ္စမဟာ ပရိစ္စာဂေ ,
လောကတ္ထစရိယံ , ဉာတတ္ထစရိယံ , ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယန္တိ
တိသော စရိယာယော ပစ္ဆိမဘဝေ ဂဗ္ဘဝေါက္ကန္တိ ။
ဇာတိ အဘိနိက္ခမနံ ပဓာနစရိယံ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ
မာရဝိဇယံ သဗ္ဗညုတညာဏပဋိဝေဓံ
ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တနံ နဝ လောကုတ္တရဓမ္မေတိ
သဗ္ဗေပိ'မေ ဗုဒ္ဓဂုဏေ အာဝဇ္ဇေတ္ဝာ
ဝေသာလိယာ တိသု ပါကာရန္တရေသု
တိယာမ ရတ္တိ ပရိတ္တံ ကရောန္တော
အာယသ္မာ အာနန္ဒတ္ထေရော ဝိယ
ကာရုညစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတ္ဝာ---

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၂၆။ ကောဋိသတသဟဿေသု ၊ စက္ကဝါဠေသု ဒေဝတာ ။
ယဿာ'ဏံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ ၊ ယဉ္စ ဝေသာလိယာ ပုရေ ။

၂၇။ ရောဂါမနုဿဒုဿ္သိက္ခ ၊ သမ္ဘူတံ တိဝိဓံ ဘယံ ။
ခိပ္ပ'မန္တရဓာပေသိ ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

၂၈။ *ယာနိဓ ဘူတာနိ ၊ သမာဂတာနိ ။
ဘုမ္မာနိ ဝါ ယာနိဝ အန္တလိက္ခေ ။
သဗ္ဗေဝ ဘူတာ သုမနာ ဘဝန္တု ။
အထော ဝိ သက္ကစ္စ သုဏန္တု ဘာသိတံ ။

၂၉။ တသ္မာ ဟိ ဘူတာ နိသာမေထ သဗ္ဗေ ၊
မေတ္တံ ကရောထ မာနုသိယာ ပဇာယ ။
ဒိဝါ စ ရတ္တော စ ဟရန္တိ ယေ ဗလိံ ၊
တသ္မာ ဟိ နေ ရက္ခထ အပ္ပမတ္တာ ။

၃၀။ ယံ ကိဉ္စိ ဝိတ္တံ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ ၊
သဂ္ဂေသု ဝါ ယံ ရတနံ ပဏီတံ ။
န နော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေန ၊
ဣဒမ္ပိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

---

*ဤရတနသုတ် ပါဠိတော်ကို ခုဒ္ဒကပါဌ ပါဠိတော် ၊ ၄ - ၇ ။ သုတ္တနိပါတ် ပါဠိတော် ၊ ၃၁၂ - ၃၁၅ ၊ တို့၌ တွေ့နိုင်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၃။ ခယံ ဝိရာဂံ အမတံ ပဏီတံ၊
ယဒဇ္ဈဂါ သက္ကမုနိ သမာဟိတော ။
န တေန ဓမ္မေန သမတ္ထိ ကိဉ္စိ၊
ကွဒမ္မိ ဓမ္မေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၄။ ယံ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌော ပရိဝဏ္ဏယီ သုစိ ံ၊
သမာဓိ ' မာနန္တရိကညမာဟု ။
သမာဓိနာ တေန သမော န ဝိဇ္ဇတိ၊
ကွဒမ္မိ ဓမ္မေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၅။ ယေ ပုဂ္ဂလာ အဋ္ဌ သတံ ပသတ္ထာ၊
စတ္တာရိ တောနိ ယုဂါနိ ဟောန္တိ ။
တေ ဒက္ခိဏေယျာ သုဂတဿ သာဝကာ၊
ဧတေသု ဒိန္နာနိ မဟပ္ဖလာနိ ။
ကွဒမ္မိ သံဃေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၆။ ယေ သုပ္ပယုတ္တာ မနသာ ဒဠှေန၊
နိက္ကာမိနော ဂေါတမ သာသနမှိ ။
တေ ပတ္တိပတ္တာ အ,မတံ ဝိဂယှ၊
လဒ္ဓါ မုဓာ နိဗ္ဗုတိ ံ ဘုဉ္ဇမာနာ ။

၁။ နိဗ္ဗုတိ (က)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကြာဒမ္ပိ သံယေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၃၅။ ယထိန္ဒခီလော ပထဝိသိတော[1] သိယာ ၊
စတုဗ္ဘိ ဝါတေဟိ အသမ္ပကမ္ပိယော ။
တထူပမံ သပ္ပုရိသံ ဝဒါမိ ၊
ယော အရိယသစ္စာနိ အဒဿ ပသတိ ။
ကြာဒမ္ပိ သံယေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၃၆။ ယေ အရိယသစ္စာနိ ဝိဘာဝယန္တိ ၊
ဂမ္ဘီရပညေန သုဒေသိတာနိ ။
ကိဉ္စာပိ တေ ဟောန္တိ ဘုသံ ပမတ္တာ ၊
န တေ ဘဝံ အဋ္ဌမံ' မာဒိယန္တိ ။
ကြာဒမ္ပိ သံယေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၃၇။ သဟာဝဿ ဒဿန သမ္ပဒါယ[2] ၊
တယဿု ဓမ္မာ ဇဟိတာ ဘဝန္တိ ။
သက္ကာယ,ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆိတဉ္စ ၊
သီလဗ္ဗတံ ဝါပိ ယဒတ္ထိ ကိဉ္စိ ။

၃၈။ စတူဟပါယေဟိ စ ဝိပ္ပမုတ္တော၊

၁။ ပဌဝိသိတော(အရှိုသိ)၊ ။ပထဝီသိတော(အရှိုသိ သျှာ၊ကံ၊ကြာ)၂ - သဟာဝ သန္နိဿနသမ္ပဒါယ (ဂျံ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဆ စာဘိဌာနာနိ [၁] အာဘဗ္ဗ [၂] ကာတုံ၊
ကြာဒမ္ပိ သံဃေ ရတနံ ပဏီတံ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၃၉။ ကိဉ္စာပိ သော ကမ္မ [၃] ကရောတိ ပါပကံ၊
ကာယေန ဝါစါ ဥဒ ဧတသာ ဝါ ။
အာဘဗ္ဗ [၄] သော တသ္သ ပဋိစ္ဆဒါယ [၅]၊
အာဘဗ္ဗတာ ဒိဋ္ဌပဒသ္သ ဝုတ္တာ ။
ကြာဒမ္ပိ သံဃေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၄၀။ ဝနပ္ပဂုမ္ဗေ ယထ [၆] ဖုသိတဂ္ဂေ၊
ဂိမှာန မာသေ ပဌမသ္မိံ ဂိမှေ ။
တထူပမံ ဓမ္မဝရံ အဒေသယိ ၊
နိဗ္ဗာနဂါမိံ ပရမံ ဟိတာယ ။
ကြာဒမ္ပိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၄၁။ ဝရော ဝရညူ ဝရဒေါ ဝရာဟရော၊
အနုတ္တရော ဓမ္မဝရံ အဒေသယိ ။
ကြာဒမ္ပိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၁။ ဆစ္စာဘိဌာနာနိ (က) ၊ ၂။ အာဘဗ္ဘော (သီ) ၃။ ကမ္မံ (သီ၊သျှာ၊ ကံ၊ကြာ) ၄။ အာဘဗ္ဘော(သီ)
၅။ ပဋိစ္ဆာဒိယ ၆။ ယထာ (သီ-သျှာ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၄၂။ ခီဏံ ပုရာဏံ နဝ နတ္ထိ သမ္ဘဝံ ၊
ဝိရတ္တာစိတ္တာ' ယတိကေ ဘဝသ္မိံ ။
တေ ခီဏဗီဇာ အဝိရုဠှိဆန္ဒာ ၊
နိဗ္ဗန္တိ ဓီရာ ယထာယံ[1] ပဒီပေါ ။
ကုဒမ္ပိ သံယေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၄၃။ ယာနိဓ ဘူတာနိ သမာဂတာနိ ၊
ဘုမ္မာနိဝါ ယာနိ ဝ အန္တလိက္ခေ ။
တထာဂတံ ဒေဝမနုဿပူဇိတံ ၊
ဗုဒ္ဓံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၄၄။ ယာနိဓ ဘူဘာနိ သမာဂတာနိ ၊
ဘုမ္မာနိဝါ ယာနိ ဝ အန္တလိက္ခေ ။
တထာဂတံ ဒေဝမနုဿပူဇိတံ ၊
ဓမ္မံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၄၅။ ယာနိဓ ဘူတာနိ သမာဂတာနိ ၊
ဘုမ္မာနိဝါ ယာနိ ဝ အန္တလိက္ခေ ။
တထာဂတံ ဒေဝမနုဿပူဇိတံ ၊
သံဃံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

ရတနသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ။

၁။ ယထယံ (က)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၃။ မေတ္တာသုတ်

၄၆။ ယသာ'နုဘာဝတော ယက္ခာ ၊ နေဝ ဒေဿန္တိ ဘိသနံ ။
ယမ္ပိ² စေဝါ'နုယုဉ္ဇန္တော ၊ ရတ္တိန္ဒိဝ'မတန္ဒိတော ။

၄၇။ သုခံ သုပတိ သုတ္တော စ ၊ ပါပံ ကိဉ္စိ န ပဿတိ ။
ဧဝ'မာဒိဂုဏူပေတံ ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

၄၈။ *ကရဏီယ' မတ္ထကုသလေန ၊
ယန္တ သန္တံ ပဒံ အဘိသမေစ္စ ။
သက္ကော ဥဇူ စ သုဟုဇူ စ ၊
သုဝစော စဿ မုဒု အနတိမာနီ ။

၄၉။ သန္တုဿကော စ သုဘရော စ ၊
အပ္ပကိစ္စော စ သလ္လဟုကဝုတ္တိ ။
သန္တိန္ဒြိယော စ နိပကော စ ၊
အ,ပ္ပဂဗ္ဘော ကုလေသွ'နနုဂိဒ္ဓေါ ။

၅၀။ န စ ခုဒ္ဒ'မာစရေ ကိဉ္စိ ၊
ယေန ဝိညူ ပရေ ဥပဝဒေယ္ယုံ ။
သုခိနော ဝ ခေမိနော ဟောန္တု ၊
သဗ္ဗသတ္တာ² ဘဝန္တု သုခိတတ္တာ ။

---

*ဤမေတ္တာသုတ်ပါဠိတော်ကို ခုဒ္ဒကပါဋ ပါဠိတော် ၁၀ - ၁၁ ၊ သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော် ၃၀၀ - ၃၀၁ တို့၌ တွေ့နိုင်သည် ။

၁ ။ ယဠို (က) ၂။ သဗ္ဗေသတ္တာ (သီဟသျှာ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၅။ ယေကေစိ ပါဏာဘူတတ္ထိ ၊
တသာ ဝါ ထာဝရာ ဝ' နဝသေသာ ။
ဒိဃာ ဝါ ယေ ဝ မဟန္တာ ၊
မဇ္ဈိမာ ရဿကာ အဏုကထူလာ ။

၅၂။ ဒိဋ္ဌာ ဝါ ယေဝ အဒိဋ္ဌာ ၊
ယေ ဝ[ံ] ဒူရေ ဝသန္တိ အဝိဒူရေ ။
ဘူတာ ဝ[၂] သမ္ဘဝေသီ ဝ ၊
သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တု သုခိတတ္တာ ။

၅၃။ န ပရော ပရံ နိကုဗ္ဗထ ၊
နာတိမညေထ ကတ္ထစိ န ကဉ္စိ[၃] ။
ဗျာရောသနာ ပဋိဃသညာ ၊
နညမညဿ ဒုက္ခ'မိစ္ဆေယျ ။

၅၄။ မာတာ ယထာ နိယံ ပုတ္တံ ၊ မာယုသာ ဧကပုတ္တ' မနုရက္ခေ ။
ဧဝမ္ပိ သဗ္ဗဘူတေသု ၊ မာနသံ ဘာဝယေ အပရိမာဏံ ။

၅၅။ မေတ္တဉ္စ သဗ္ဗလောကသ္မိ ၊ မာနသံ ဘာဝယေ အပရိမာဏံ ။
ဥဒ္ဓံ အဓော စ တိရိယဉ္စ ၊ အသမ္ဘာဓံ အဝေရ'မသပတ္တံ ။

၅၆။ တိဋ္ဌံ စရံ နိသိန္နောဝ [၄] ။
သယာနော ယာဝတာ'သ ဝိတမိဒ္ဓေါ[၅] ၊

၁။ စ (သီ-သျာ-ကံ -ဂ္ဂ) ၂။ -ဝါ (သီ-သျာ-ကံ-ဂ္ဂ) ၃။-နံ ကဉ္စိ (သီ-ဂ္ဂ) နံ ကိဉ္စိ (သျာ)
၄။- ဝါ (သီ -သျာ-ကံ- ဂ္ဂ) ၅။ -ဝိစ္ဆဒ္ဓိဒ္ဓေါ(အမျာန်မှ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဇေတံ သတိ အဓိဋ္ဌေယျ ၊
ဗြဟ္မ'မေတံ ဝိဟာရ'မိဒ'မာဟု ။

၅၇။ ဒိဋ္ဌဉ္စ အနုပဂ္ဂမ္မ ၊
သီလဝါ ဒဿနေန သမ္ပန္နော ။
ကာမေသု ဝိနေယျ် ဂေဓံ ၊
န ဟိ ဇာတု'ဂ္ဗ္ဘသေယျ ပုန ရေတိ ။
မေတ္တာသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ။
၄- ခန္ဓသုတ်

၅၈။ သဗ္ဗာသီဝိသဇာတိနံ ၊ ဒိဗ္ဗမန္တာဂဒံ ဝိယ ။
ယံ နာသေတိ ဝိသံ ဃောရံ ၊ သေသဉ္စာပိ ပရိဿယံ ။

၅၉။ အာဏာကော့တ္တမှိ သဗ္ဗတ္ထ ၊ သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗပါဏိနံ ။
သဗ္ဗသောပိ နိဝါရေတိ ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

၆၀။ *ဝိရူပက္ခေဟိ မေ မေတ္တံ ၊ မေတ္တံ ဧရာပထေဟိ မေ ။
ဆဗ္ဘာပုတ္တေဟိ မေ မေတ္တံ ၊ မေတ္တံ ကဏှာ ဂေါတမကေဟိ စ။

၆၁။ အပါဒကေဟိ မေ မေတ္တံ ၊ မေတ္တံ ဒ္ဝိပါဒကေဟိ မေ ။
စတုပ္ပဒေဟိ မေ မေတ္တံ ၊ မေတ္တံ ဗဟုပ္ပဒေဟိ မေ ။

၆၂။ မာ မံ အပါဒကော ဟိံသိ ၊ မာ မံ ဟိံသိ ဒ္ဝိပါဒကော ။
မာ မံ စတုပ္ပဒါ ဟိံသိ ၊ မာ မံ ဟိံသိ ဗဟုပ္ပဒါ ။———

ဤ ခန္ဓသုတ်ပါဠိတော်ကို ဝိနည်း စူဠဝဂ္ဂပါဠိတော် –၂၄၅၊ ဇာတ်ပါဠိတော်။ပ။ ၅၃–၄၊ အင်္ဂုတ္တိရ်ပါဠိတော်
။ပ။ ၃၈၄ ၊တိုဋ္ဌ တွေ့နိုင်သည် ။ ။ ၁၊ ဝိနည်း(၈၇) ။ ဒီ (ဓမ္မိ-သျာ-ကံ -ဂ္ဂ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၆၃။ သဗ္ဗေ သတ္တာ သဗ္ဗေ ပါဏာ ၊ သဗ္ဗေ ဘူတာ စ ကေဝလာ ။
သဗ္ဗေ ဘဒြာနိ ပဿန္တု ၊ မာ ကဉ္စိ[၁] ပါပ'မာဂမာ ။

၆၄။ အပ္ပမာဏော ဗုဒ္ဓေါ ၊ အပ္ပမာဏော ဓမ္မော ။
အပ္ပမာဏော သံဃော – ပမာဏဝန္တာနိ သရီသပါနိ[၂] ။
အဟိ ဝိစ္ဆိကာ သတပဒီ ၊ ဥဏ္ဏနာဘိ သရဋူ မူသိကာ ။

၆၅။ ကတာ မေ ရက္ခာ , ကတံ မေ ပရိတ္တံ[၃] ၊
ပဋိက္ကမန္တု ဘူတာနိ ။
သောဟံ နမော ဘဂဝတော ၊
နမော သတ္တန္နံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ ။
ခန္ဓသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ

၅- မောရသုတ်

၆၆။ ပူရေန္တိ ဗောဓိသမ္ဘာရေ ၊ နိဗ္ဗတ္တိံ မောရယောနိယံ ။
ယေန သံဝိဟိတာရက္ခံ ၊ မဟာသတ္တံ ဝနေစရာ ။

၆၇။ စိဏ္ဏသံ ဝါယမန္တာပိ ၊ နေဝ သက္ခိံသု ဂဏှိတုံ ။
''ဗြဟ္မမန္တ''န္တိ အက္ခာတံ ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

၆၈။ *ဥဒေတယံ စက္ခုမာ ဧကရာဇာ ၊
ဟရိဿဝဏ္ဏော ပထဝိပ္ပဘာသော[၄] ။
တံ တံ နမဿာမိ ဟရိဿဝဏ္ဏံ ပထဝိပ္ပဘာသံ[၅] ၊
တယာ'ဒ္ဇ ဂုတ္တာ ဝိဟရေမု ဒိဝသံ ။

---

* ဤမောရသုတ် ပါဠိတော်ကို ဇာတ်ပါဠိတော် ။ပ။ ၃၈ – ၌တွေ့နိုင်သည် ။ ၁။ ကိဉ္စိ(သျှာ – ကံ – က)
၂။ သိရိ သပါနိ (သီ – သျှာ – ကံ – ကွာ) ၃။မိဆန်စာရေးမမှီတွာ(အများ) ၄ ။ –ပဒ္ဓိ–(သီ–သျှာ–ကွာ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၆၉။ ယေ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဒဂူ သဗ္ဗဓမ္မေ၊
တေ မေ နမော, တေ စ မံ ပါလယန္တု ။
နမတ္ထု ဗုဒ္ဓါနံ , နမတ္ထု ဗောဓိယာ ၊
နမော ဝိမုတ္တာနံ နမော ဝိမုတ္တိယာ ၊
ဣမံ သော ပရိတ္တံ ကတ္တာ ၊ မောရော စရတိ သေနာ ။

၇၀။ အပေတယံ စက္ခုမာ ဇေရာဇာ ၊
ဟရိဿဝဏ္ဏော ပထဝိပ္ပဘာသော ။
တံ တံ နမဿာမိ ဟရိဿဝဏ္ဏံ ပထဝိပ္ပဘာသံ ၊
တယာ'ဒ္ဇ ဂုတ္တာ ဝိဟရေမု ရတ္တိံ ။

၇၁။ ယေ ဗြဟ္မဏာ ဝေဒဂူ သဗ္ဗဓမ္မေ၊
တေ မေ နမော, တေ စ မံ ပါလယန္တု ။
နမတ္ထု ဗုဒ္ဓါနံ , နမတ္ထု ဗောဓိယာ ၊
နမော ဝိမုတ္တာနံ နမော ဝိမုတ္တိယာ ၊
ဣမံ သော ပရိတ္တံ ကတ္တာ ၊ မောရော ဝါသ' မကပ္ပယိ ။
မောရသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ။

၆- ဝဠုသုတ်

၇၂။ ပူရေန္တံ ဗောဓိသမ္ဘာရေ ၊ နိဗ္ဗုတ္တံ ဝဠုဇာတိယံ ၊
ယဿ ဇေတေန ဒါဝဂ္ဂိ ၊ မဟာသတ္တံ ဝိဝဇ္ဇယိ ။

၇၃။ ထေရဿ သာရိပုတ္တဿ ၊ လောကနာထေန ဘာသိတံ ။
ကပ္ပဋ္ဌာယိ မဟာတေဇံ ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

၁။ -ပဌဝိ- (သီ-သျာ-ဂ္ဂ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၎၄။ *အတ္ထိ လောကေ သီလဂုဏော၊ သစ္စံ သောစေယျ' နဒ္ဒယာ ။
တေန သစ္စေန ကာဟာမိ ၊ သစ္စကိရိယ'မုတ္တမံ ။

၎၅။ အာဝဇ္ဇေတွာ ဓမ္မဗလံ ၊ သရိတွာ ပုဗ္ဗကေ ဇိနေ ။
သစ္စဗလ'မဝဿာယ ၊ သစ္စကိရိယ'မကာသဟံ ။

၎၆။ သန္တိ ပက္ခာ အပတနာ ၊ သန္တိ ပါဒါ အဝဉ္စနာ ။
မာတာ ပိတာ စ နိက္ခန္တာ ၊ ဇာတဝေဒ ပဋိက္ကမ ။

၎၇။ သဟ သစ္စေ ကတေ မယှံ ၊ မဟာပဇ္ဇလိတော သိခီ ။
ဝဇ္ဇေသိ သောဠသ ကရိသာနိ - ဥဒကံ ပတ္တာ ယထာ သိဓီ၊
သစ္စေန မေ သမော နတ္ထိ - ဧသော မေ သစ္စပါရမိ ။

ဝဋ္ဋသုတ်ံ နိဋ္ဌိတံ ။

၇။ ဓဇဂ္ဂသုတ်

၎၈။ ယဿာ'နုဿရဏောနာပိ ၊ အန္တလိက္ခေပိ ပါဏိနော ။
ပတိဋ္ဌ'မဓိဂစ္ဆန္တိ ၊ ဘူမိယံ ဝိယ သဗ္ဗထာ ။

၎၉။ သဗ္ဗုပဒ္ဒဝဇာလမှာ ၊ ယက္ခစောရာဒိသမ္ဘဝါ ။
ဂဏာနာ နု စ မုတ္တာနံ ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

၎၀။ *ဏံ မေ သုတံ——
ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ
ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ ။

*ဤဝဋ္ဋသုတ် ပါဠိတော်ကို စရိယာ ပိဋကပါဠိတော် -၃၅-၌ တွေ့နိုင်သည် ။၁။ သစ္စကိရိယမနုတ္တရံ(၁)
*ဤ ဓဇဂ္ဂသုတ် ပါဠိတော်ကို သံယုတ်မွှိုင်ဇာတ်ရေးပုံတော်၂၀ - ၂၂၂ - ၌ တွေ့နိုင်သည် ။

www.burmeseclassic.com

၈၁။ တတြ ခေါ် ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေ သိ "ဘိက္ခဝေါ်"တိ။
"ဘဒန္တေ"တိ တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ ။

. . . . . —

ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ
ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော သမုပဗ္ဗူဠ္ဎော အဟောသိ ။
အထခေါ် ဘိက္ခဝေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော
ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ ---
"သစေ မာရိသာ ဒေဝါနံ သင်္ဂါမဂတာနံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ
ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ၊
မမေဝ တသ္မိံ သမယေ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကေယျာထ ။
မမံ ဟိ ဝေါ် ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကယတော်
ယံ ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ
သော ပဟီယိဿတိ ။

၈၂။ နော စေ မေ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကေယျာထ၊
အထ ပဇာပတိဿ ဒေဝရာဇဿ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကေယျာထ၊
ပဇာပတိဿ ဟိ ဝေါ် ဒေဝရာဇဿ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကယတော်
ယံ ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ
သော ပဟီယိဿတိ ။

၈၃။ နော စေ ပဇာပတိဿ ဒေဝရာဇဿ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကေယျာထ။
အထ ဝရုဏဿ ဒေဝရာဇဿ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကေယျာထ ။
ဝရုဏဿ ဟိ ဝေါ် ဒေဝရာဇဿ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကယတော်
ယံ ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ။
သော ပဟီယိဿတိ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၄။ နော ဧေ ဝဏ္ဏာသ ဒေဝရာဇသ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကေယျာထ ။
အထ ဣသာနသ ဒေဝရာဇသ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကေယျာထ။
ဣသာနသ ဟိ ဧတံ ဒေဝရာဇသ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကယတော် ယံ
ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ။ သော
ပဟီယိဿတီ"တိ ။

၁၅။ တံ ဧကံ ပန ဘိက္ခဝေ
သက္ကသ ဝါ ဒေဝါနမိန္ဒသ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကယတော်,
ပဇာပတိသ ဝါ ဒေဝရာဇသ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကယတော်,
ဝရုဏသ ဝါ ဒေဝရာဇသ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကယတော်,
ဣသာနသ ဝါ ဒေဝရာဇသ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကယတော်,
ယံ ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ။
သော ပဟီယေထာပိ နောပိ ပဟီယေထ ။

၁၆။ တံ ကိဿ ဟေတု ?
သက္ကော ဟိ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါနမိန္ဒော
အ,ဝိတရာဂေါ အ,ဝိတဒေါသော အ,ဝိတမောဟော
ဘီရု ဆမ္ဘီ ဥတြာသီ ပလာယီတိ ။

၁၇။ အဟဉ္စ ခေါ ဘိက္ခဝေ ဧဝံ ဝဒါမိ ။
သစေ တုမှာကံ ဘိက္ခဝေ
အရညဂတာနံ ဝါ ရုက္ခမူလဂတာနံ ဝါ သုညာဂါရဂတာနံ ဝါ
ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ဘယံ ဝါ, ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ , လောမဟံသော ဝါ,
မမေဝ တသ္မိံ သမယေ အနုဿရေယျာထ .... ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၈၈။ ''ဣတိပိ သော ဘဂဝါ ၊ အရဟံ , သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ,
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော , သုဂတော , လောကဝိဒူ ,
အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ , သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ,
ဗုဒ္ဓေါ , ဘဂဝါ '' တိ ။

၈၉။ မမံ ဟိ ဇေါ ဘိက္ခဝေ အနုဿရတံ
ယံ ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ။
သော ပဟီယိဿတိ ။

၉၀။ နော ဧေ မံ အနုဿရေယ္ယာထ ။
အထ ဓမ္မံ အနုဿရေယ္ယာထ... ။

၉၁။ ''သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော,
သန္ဒိဋ္ဌိကော , အ ကာလိကော ,
ဧဟိ ပဿိကော , ဩပနေယျိကော ,
ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ''တိ ။

၉၂။ ဓမ္မံ ဟိ ဇေါ ဘိက္ခဝေ အနုဿရတံ
ယံ ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ။
သော ပဟီယိဿတိ ။

၉၃။ နော ဧေ ဓမ္မံ အနုဿရေယ္ယာထ ။
အထ သံဃံ အနုဿရေယ္ယာထ... ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၉၄။ သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော ,
ဥဇုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော ,
ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော ,
သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော ,
ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ
ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော
အာဟုနေယျော , ပါဟုနေယျော ,
ဒက္ခိဏေယျော , အဉ္ဇလိကရဏီယော ,
အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ"တိ ။

၉၅။ သံဃံ ဟိ ဂေါ ဘိက္ခဝေ အနုဿရတံ
ယံ ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ။
သော ပဟီယိဿတိ ။

၉၆။ တံ ကိဿ ဟေတု?
တထာဂတော ဟိ ဘိက္ခဝေ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
ဝိတရာဂေါ ဝိတဒေါသော ဝိတမောဟော
အဘီရု အဆမ္ဘီ အနုတ္တာသီ အပလာယိတိ ။

၉၇။ ဣဒ'မဝေါစ ဘဂဝါ ဣဒံ ဝတ္ဝာန သုဂတော
အထာ'ပရံ ဧတဒဝေါ စ သတ္ထာ --

၉၈။ အရညေ ရုက္ခမူလေ ဝါ ၊ သုညာဂါရေ ဝ ဘိက္ခဝေါ ၊
အနုဿရေထ[၁] သမ္မဒ္ဓံ ၊ ဘယံ တုမှာကံ နော သိယာ ။

၁။ အနုဿရေယျာထ (က)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၉၉။ နော စေ ဗုဒ္ဓံ သရေယျာထ ၊ လောကဇေဋ္ဌံ နရာသဘံ ။
အထ ဓမ္မံ သရေယျာထ ၊ နိယျာနိကံ သုဒေသိတံ ။

၁၀၀။ နော စေ ဓမ္မံ သရေယျာထ ၊ နိယျာနိကံ သုဒေသိတံ ။
အထ သံဃံ သရေယျာထ ၊ ပုညက္ခေတ္တံ အနုတ္တရံ ။

၁၀၁။ ဧဝံ ဗုဒ္ဓံ သရန္တာနံ ၊ ဓမ္မံ သံဃဉ္စ ဘိက္ခဝေါ ၊
ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ
လောမဟံသော န ဟောသတိ ။

ဇဂ္ဂသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ

၈။ အာဠာနာဋိယ သုတ်

၁၀၂။ အပ္ပသန္နေဟိ နာထသ ၊ သာသနေ သာဓုသမ္မတေ ။
အမနုဿေဟိ စဏ္ဍေဟိ ၊ သဒါ ကိဗ္ဗိသကာရိဘိ ။

၁၀၃။ ပရိသာနံ စတသန္နံ ၊ အဟိံသာယ စ ဂုတ္တိယာ ။
ယံ ဒေသေသိ မဟာဝီရော ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

၁၀၄။ *ဝိပသိဿ စ နမတ္ထု ၊ စက္ခုမန္တဿ သိရီမတော ။
သိခိဿာပိ စ နမတ္ထု ၊ သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပိနော ။

၁၀၅။ ဝေဿဘုဿ စ နမတ္ထု ၊ နှာတကဿ တပဿိနော ။
နမတ္ထု ကကုသန္ဓဿ ၊ မာရသေနာပမဒ္ဒိနော ။

---

*ဤဂါထာနှင့် တကွ ၁၀၉ - တိုင်အောင်သော ဂါထာတို့ကို ဒီဃနိကာယ် ပါထိကဝဂ္ဂပါဠိတော် ၊၁၅၉၊ ၌ တွေ့နိုင်သည် ။ မိခင်ရောဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၀၆။ ကောဏာဂမနဿ နမတ္ထု ၊ ဗြာဟ္မဏဿ ဝုသီမတော ၊
ကဿပဿ စ နမတ္ထု ၊ ဝိပ္ပမုတ္တဿ သဗ္ဗဓိ ။

၁၀၇။ အင်္ဂီရသဿ နမတ္ထု ၊ သက္ယပုတ္တဿ သိရိမတော ၊
ယော ဂ္ဂမံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ[၁] ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာပနူဒနံ ။

၁၀၈။ ယေ စာပိ နိဗ္ဗုတာ လောကေ ၊ ယထာဘူတံ ဝိပဿိသုံ ။
တေ ဇနာ အပိသုဏာ'ထ[၂] ၊ မဟန္တာ ဝီတသာရဒါ ။

၁၀၉။ ဟိတံ ဒေဝမနုဿာနံ ၊ ယံ နမဿန္တိ ဂေါတမံ ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ ၊ မဟန္တံ ဝီတသာရဒံ ။

၁၁၀။ ဇေတေ စညေ စ သမ္ဘဒ္ဓါ ၊ အနေက သတကောဋိယော ။
သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ သမသမာ ၊ သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ မဟိဒ္ဓိကာ ။

၁၁၁။ သဗ္ဗေ ဒသဗလူပေတာ ၊ ဝေသာရဇ္ဇေဟု'ပါဂတာ ။
သဗ္ဗေ တေ ပဋိဇာနန္တိ ၊ အာသဘံ ဌာန'မုတ္တမံ ။

၁၁၂။ သီဟနာဒံ နဒန္တေ'တေ ၊ ပရိသာသု ဝိသာရဒါ ။
ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေန္တိ ၊ လောကေ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ ။

၁၁၃။ ဥပေတာ ဗုဒ္ဓဓမ္မေဟိ ၊ အဋ္ဌာရသဟိ နာယကာ ။
ဗာတ္တိံသ လက္ခဏူပေတာ ၊ သိတာနုဗျဉ္ဇနာဓရာ ။

၁။ ဓမ္မမဒေသေသိ (သီ-သျာ-ဂျာ) ၂။ အပိသုဏာ (သီ -သျာ -ဂျာ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၁၄။ ဗျာမပ္ပဘာယ သုပ္ပဘာ ၊ သဗ္ဗေ တေ မုနိကုဉ္ဇရာ ။
ဗုဒ္ဓိ သဗ္ဗညုနော ဇေတေ ၊ သဗ္ဗေ ခီဏာသဝါ ဇိနာ ။

၁၁၅။ မဟာပဘာ မဟာတေဇာ ၊ မဟာပညာ မဟာဗလာ ။
မဟာကာရုဏိကာ ဓီရာ ၊ သဗ္ဗေသာနံ သုခါဝဟာ ။

၁၁၆။ ဒီပါ နာထာ ပတိဋ္ဌာ စ ၊ တာဏာ လောဏာ စ ပါဏိနံ ။
ကတိ ဗုဒ္ဓေ မဟာသာသာ[1] ၊ သရဏာ စ ဟိတေသိနော ။

၁၁၇။ သဒေဝကဿ လောကဿ ၊ သဗ္ဗေ ဇေတေ ပရာယဏာ ။
တေသာ'ဟံ သိရသာ ပါဒေ ၊ ဝန္ဒာမိ ပုရိသုတ္တမေ ။

၁၁၈။ ဝစသာ မနသာ ဧစေ ၊ ဝန္ဒာမေ'တေ တထာဂတေ ။
သယနေ အာသနေ ဌာနေ ၊ ဂမနေ စာပိ သဗ္ဗဒါ ။

၁၁၉။ သဒါ သုခေန ရက္ခန္တု ၊ ဗုဒ္ဓါ သန္တိကာရာ တုဝံ ။
တေဟိ တုံ ရက္ခိတော သန္တော ၊ မုတ္တော သဗ္ဗဘယေဟိ စ ။

၁၂၀။ သဗ္ဗရောဂါ ဝိနိမုတ္တော ၊ သဗ္ဗသန္တာပ ဝဇ္ဇိတော ။
သဗ္ဗဝေရ'မတိက္ကန္တော ၊ နိဗ္ဗုတော စ တုဝံ ဘဝ ။

၁၂၁။ တေသံ သစ္စေန သီလေန ၊ ခန္တိမေတ္တာဗလေန စ ။
တေပိ အမှေ'နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

၁။ မဟေသာသာ (အများ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၂၂။ ပုရတ္ထိမသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ၊ သန္တိ ဘူတာ မဟိဒ္ဓိကာ ။
တေပိ အမှေ နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

၁၂၃။ ဒက္ခိဏသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ၊ သန္တိ ဒေဝါ မဟိဒ္ဓိကာ ။
တေပိ အမှေ နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

၁၂၄။ ပစ္ဆိမသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ၊ သန္တိ နာဂါ မဟိဒ္ဓိကာ ။
တေပိ အမှေ နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

၁၂၅။ ဥတ္တရသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ၊ သန္တိ ယက္ခာ မဟိဒ္ဓိကာ ။
တေပိ အမှေ နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

၁၂၆။ ပုရတ္ထိမေန ဓတရဋ္ဌော ၊ ဒက္ခိဏေန ဝိရူဠ္ဟကော ။
ပစ္ဆိမေန ဝိရူပက္ခော ၊ ကုဝေရော ဥတ္တရံ ဒိသံ ။

၁၂၇။ စတ္တာရော တေ မဟာရာဇာ ၊ လောကပါလာ ယသဿိနော ။
တေပိ အမှေ နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

၁၂၈။ အာကာသဋ္ဌာ စ ဘူမဋ္ဌာ ၊ ဒေဝါ နာဂါ မဟိဒ္ဓိကာ ။
တေပိ အမှေ နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

၁၂၉။ ဣဒ္ဓိမန္တော စ ယေ ဒေဝါ ၊ ဝသန္တာ ဣမသ္မ သာသနေ ။
တေပိ အမှေ နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၃၀။ သဗ္ဗိတိယော ဝိဝဇ္ဇန္တ့ ၊ သောကော ရောဂေါ ဝိနဿတု ။
မာ တေ ဘဝန္တ္ဝန္တရာယာ ၊ သုခီ ဒီဃာယုကော ဘဝ ။

၁၃၁။ *အဘိဝါဒနသီလိဿ ၊ နိစ္စံ ဝုဍ္ဎာ ပစာယိနော ။
စတ္တာရော ဓမ္မာ ဝဍ္ဎန္တိ ၊ အာယုဝဏ္ဏော သုခံ ဗလံ ။

အာဠာနာဋိယသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ

၉- အင်ုလိမာလ သုတ်

၁၃၂။ ပရိတ္တံ ယံ ဘဏန္တိဿ ၊ နိသိန္နဋ္ဌာနမောဝဒိ ။
ဥဒကပ္ပိ ဝိနာသေတိ ၊ သဗ္ဗမေဝ ပရိဿယံ ။

၁၃၃။ သောတ္ထိနာ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံ ၊ ယဉ္စ သာဓေတိ တခ်ဏေ ။
ထေရဿ'င်ုလိမာလဿ ၊ လောကနာထေန ဘာသိတံ ။
ကပ္ပဋ္ဌာယိ မဟာတေဇံ ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

၁၃၄။ *ယတော ဟံ ဘဂိနိ အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတော
နာဘိဇာနာမိ သဉ္စိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတာ ။
တေန သစ္စေန သောတ္ထိ တေ ဟောတု သောတ္ထိ ဂဗ္ဘ ။

အင်ုလိမာလသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ

၁၀-ဗောဇ္ဈင်သုတ်

၁၃၅။ သံသာရေ သံသရန္တာနံ ၊ သဗ္ဗဒုက္ခဝိနာသနေ ။
သတ္တ ဓမ္မေ စ ဗောဇ္ဈင်ေ ၊ မာရသေနာပမဒ္ဒနေ ။

*ဤ အဘိဝါဒန စသည်ဂါထာ ဓမ္မပဒပါဠိတော် (၁၀၉) ဂါထာ

*ဤ အင်ုလိမာလသုတ်ကို မဇ္ဈိမနိကာယ် မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသပါဠိတော် (၃၀၆) ၌ တွေ့နိုင်သည် ။

မိခင်ရောဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၃၆။ ဗုဒ္ဓိတ္တာ ယေ စိ'မေ သတ္တာ၊ တိဘဝါ မုတ္တကု'တ္တမာ ။
အဇာတိ'မရော'ဗျာဓိ'၊ အမတံ နိဗ္ဗာယံ ဂတာ ။

၁၃၇။ ဧမာဒိဂုဏ်ပူပေတံ ၊ အနေကဂုဏာသင်္ဂတံ ။
ဩသဓဉ္စ ဣမံ မန္တံ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂဉ္စ ဘဏာမ ဟေ ။

၁၃၈။ *ဗောဇ္ဈင်္ဂါ သတိသင်္ခါတော၊ ဓမ္မာနံ ဝိစယော တထာ ။
ဝီရိယံ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ စ တထာ'ပရေ ။

၁၃၉။ သမာဓု'ပေက္ခာ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ၊ သတ္တေ'တေ သဗ္ဗဒဿိနာ ။
မုနိနာ သမ္မဒက္ခာတာ၊ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ။

၁၄၀။ သံဝတ္တန္တိ အဘိညာယ ၊ နိဗ္ဗာနာယ စ ဗောဓိယာ ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန ၊ သောတ္ထိ တေ ဟောတု သဗ္ဗဒါ ။

၁၄၁။ ကေသ္မိံ သမယေ နာထော ၊ မောဂ္ဂလ္လာန၌ ကဿပံ ။
ဂိလာနေ ဒုက္ခိတေ ဒိသွာ ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ သတ္တ ဒေသယိ ။

၁၄၂။ တေ စ တံ အဘိနန္ဒိတ္ဝာ ၊ ရောဂါ မုစ္စိံသု တင်္ခဏေ ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန ၊ သောတ္ထိ တေ ဟောတု သဗ္ဗဒါ ။

၁၄၃။ ကေဒါ ဓမ္မရာဇာပိ ၊ ဂေလညာ' နာဘိပီဠိတော ။
စုန္ဒတ္ထေရေန တံ ယေဝ၊ ဘဏာပေတွာန သာဒရံ ။

---

*ပါဠိတော်၌ ဤဂါထာ ဗောဇ္ဈင်္ဂသုတ် တိုက်ရိုက် မရှိ ၊ စုဏ္ဏိယ ပါဠိတော်ကိုမူ သံယုတ်
ပါဠိတော် -တ- ဂၢ-၅၂-၆၃ -တွင် ရှာဖွေနိုင်သည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၄၄။ သမ္မောဒိတ္ထာန အာဗာဓ တမှာ ဝုဋ္ဌာသိ ဌာနသော ။
ဇေတန သစ္စဝဒ္ဒေန ၊ သောတ္ထိ တေ ဟောတု သဗ္ဗဒါ ။

၁၄၅။ ပဟီနာ တေ စ အာဗာဓ ၊ တိဏ္ဏန္နမ္ပိ မဟေသိနံ ။
မဂ္ဂါ ဟတာ ကိလေသာဝ ၊ ပတ္တာ'နုပ္ပတ္တိဓမ္မတံ ။
ဇေတန သစ္စဝဒ္ဒေန ၊ သောတ္ထိ တေ ဟောတု သဗ္ဗဒါ ။

ဗောဇ္ဈင်္သုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ

၁၁-ပုဗ္ဗဏှ သုတ်

၁၄၆။ ယံ ဒုန္နိမိတ္တံ အဝမင်္ဂလ္လ ၊
ယော စာ'မနာပေါ သကုဏသ္သ သဒ္ဒေါ ။
ပါပဂ္ဂဟော ဒုဿုပိနံ အကန္တံ
ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန ဝိနာသ'မေန္တု ။

၁၄၇။ ယံ ဒုန္နိမိတ္တံ အဝမင်္ဂလ္လ ၊
ယော စာ'မနာပေါ သကုဏသ္သ သဒ္ဒေါ ။
ပါပဂ္ဂဟော ဒုဿုပိနံ အကန္တံ
ဓမ္မာနုဘာဝေန ဝိနာသ'မေန္တု ။

၁၄၈။ ယံ ဒုန္နိမိတ္တံ အဝမင်္ဂလ္လ ၊
ယော စာ'မနာပေါ သကုဏသ္သ သဒ္ဒေါ ။
ပါပဂ္ဂဟော ဒုဿုပိနံ အကန္တံ
သံဃာနုဘာဝေန ဝိနာသ'မေန္တု ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၇၉။ နက္ခတ္တပဿာ စ နိဿက္ခာ ၊
ဘယပဿာ စ နိဘ္ဘယာ ၊
သောကပဿာ စ နိသောကာ ၊
ဟောန္တု သဗ္ဗပိ ပါဏိနော ။

၁၈၀။ ဇက္ကာဝတာ စ အပေါဟိ ၊ သမ္ဘတံ ပုညသမ္ဘဒံ ။
သဗ္ဗေ ဒေဝါနုမောဒန္တု ၊ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိသိဒ္ဓိယာ ။

၁၈၁။ ဒါနံ ဒဒန္တု သဒ္ဓါယ ၊ သီလံ ရက္ခန္တု သဗ္ဗဒါ ။
ဘာဝနာဘိရတာ ဟောန္တု ၊ ဂစ္ဆန္တု ဒေဝတာ ဂတာ ။

၁၈၂။ သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ ဗလပ္ပတ္တာ ၊ ပစ္ဆေကာနဉ္စ ယံ ဗလံ ။
အရဟန္တာနဉ္စ တေဇေန ၊ ရက္ခံ ဗန္ဓာမိ သဗ္ဗသော ။

၁၈၃။ *ယံကိဉ္စိ ဝိတ္တံ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ ၊
သဂ္ဂေသု ဝါ ယံ ရတနံ ပဏီတံ ၊
န နော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေန ၊
ဣဒမ္ပိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏီတံ ။
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၁၈၄။ ယံကိဉ္စိ ဝိတ္တံ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ ၊
သဂ္ဂေသု ဝါ ယံ ရတနံ ပဏီတံ ၊
န နော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေန ၊

---

*ဤ ဂါထာ ရတနသုတ်၌ ပါပြီး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကြာဒမ္ပိ ဓမ္မေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဇေတန သဒ္ဓေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၁၅၅။ ယံကိဉ္စိ ဝိတ္တံ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ ၊
သဂ္ဂေသု ဝါ ယံ ရတနံ ပဏီတံ ။
န နော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေန ၊
ဣဓပိ သံဃေ ရတနံ ပဏီတံ ။
ဇေတန သဒ္ဓေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

၁၅၆။ ဘဝတု သဗ္ဗမင်္လံ ၊ ရက္ခန္တု သဗ္ဗဒေဝတာ ။
သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန ၊ သဒါ သုခီ ဘဝန္တု တေ ။

၁၅၇။ ဘဝတု သဗ္ဗမင်္လံ ၊ ရက္ခန္တု သဗ္ဗဒေဝတာ ။
သဗ္ဗဓမ္မာနုဘာဝေန ၊ သဒါ သုခီ ဘဝန္တု တေ ။

၁၅၈။ ဘဝတု သဗ္ဗမင်္လံ ၊ ရက္ခန္တု သဗ္ဗဒေဝတာ ။
သဗ္ဗသံဃာနုဘာဝေန ၊ သဒါ သုခီ ဘဝန္တု တေ ။

၁၅၉။ မဟာကရုဏိကော နာထော ၊ ဟိတာယ သဗ္ဗပါဏိနံ ၊
ပူရေတ္ဝာ ပါရမီ သဗ္ဗာ ၊ ပတ္တော သမ္ဗောဓိ'မုတ္တမံ ။
ဇေတန သစ္စဝဇ္ဇေန ၊ သောတ္ထိ တေ ဟောတု သဗ္ဗဒါ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၆၀။ ဇယန္တော ဗောဓိယာမူလေ ၊ သက္ယာနံ နန္ဒိဝဍ္ဎနော ၊
ဇေဂမေဝ ဇယော ဟောတု ၊ ဇယသူ ဇယမင်္ဂလေ ။

၁၆၁။ အပရာဇိတပလ္လင်္ကေ ၊ သီသေ ပုထုဝိ-ပုက္ခလေ ။
အဘိသေကေ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ၊ အဂ္ဂပတ္တော ပမောဒတိ ။

၁၆၂။ *သုနက္ခတ္တံ သုမင်္ဂလံ ၊ သုပ္ပဘာတံ သုဟုဒ္ဒိတံ ။
သုခဏော သုမုဟုတ္တော စ ၊ သုယိဋ္ဌံ ဗြဟ္မစာရိသု ။

၁၆၃။ *ပဒက္ခိဏံ ကာယကမ္မံ ၊ ဝါစာကမ္မံ ပဒက္ခိဏံ ။
ပဒက္ခိဏံ မနောကမ္မံ ၊ ပဏိဓိ တေ ပဒက္ခိဏေ ။

၁၆၄။ *ပဒက္ခိဏာနိ ကတ္ဝာန ၊ လဘန္တ'တ္ထေ ပဒက္ခိဏေ ။
တေ အတ္ထလဒ္ဓါ သုခိတာ ၊ ဝိရူဠှာ ဗုဒ္ဓသာသနေ ။
အ,ရောဂါ သုခိတာ ဟောထ ၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘိ ။

ပုဗ္ဗကာသုတ္တံ နိဋ္ဌိတံ

ပရိတ္တပါဠိ နိဋ္ဌိတာ

*ဤ ဂါထာများကို အင်္ဂုတ္တိရ်ပါဠိတော် ။၁။ ၂၂၉-၌ တွေ့နိုင်သည် ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ။

နတ်ပင့်

(၁) သမန္တာ စက္ကဝါဠေသု ၊ အတြာ' ဂစ္ဆန္တု ဒေဝတာ ။
သဒ္ဓမ္မံ မုနိရာဇဿ ၊ သုဏန္တု သဂ္ဂ,မောက္ခဒံ ။

(၁) သမန္တာ၊ ဤစကြဝဠာခွင် ပတ်ဝန်းကျင်မှ၊ စက္ကဝါဠေသု – စကြဝဠာပေါင်း တိုက်တစ်သောင်းတို့၌ ၊ ဒေဝတာ– နတ်မြတ်မှာတို့သည်၊ အတြ – ဤပရိတ်တရားဟောကြားရာဌာနသို့ ၊ အာဂစ္ဆန္တု – လာရောက်ကြကုန်လော့ ၊ မုနိရာဇဿ–မုနိတို့ဘုရင် ရှင်တော်မြတ်ဘုရား၏ ၊ သဂ္ဂမောက္ခဒံ– နတ်ပြည်နိဗ္ဗာန် အကျိုးကိုပေးတတ်သော ၊ သဒ္ဓမ္မံ – ပရိတ်တရားတော်ကို ၊ သုဏန္တု – နာလျှည့်ကြကုန်လော့ ။

စကားပြေ ဤစကြဝဠာ၏ ပတ်ဝန်းကျင် စကြဝဠာတသောင်းရှိ နတ်မြတ်မှာတို့သည် ဤပရိတ် တရားဟောကြားရာ ဌာနသို့ လာကြရောက်ကုန်လော့၊မြတ်စွာဘုရား၏ နတ်ပြည်နိဗ္ဗာန်အကျိုးကိုပေးတတ်သော ပရိတ်တရားတော်ကို နာယူလျှည့်ကြပါကုန်လော့ ။

နတ်တို့ကို ဖိတ်ခြင်း။ ။"သမန္တာ" စသည်ကား ပရိတ်မရွတ်မီ ရှေးဦးစွာနတ်များကို ဖိတ်မန္တကပြုခြင်းတည်း၊ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်၌ ကျွတ်တမ်းဝင်ကြသူများတွင် လူသားကား အနည်းငယ်မျှသာ နတ်မြတ်မှာများမှာ မရေမတွက်နိုင်လောက်အောင်ပင် ကျွတ်တမ်းဝင်ကြ၏။ မင်္ဂလသုတ်,မဟာသမယသုတ်, စသော သုတ္တန်များကို ဟောသောအခါ တသောင်းသော စကြဝဠာမှ နတ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဗြဟ္မာများလာရောက်နာယူခဲ့ရာ တရားထူးရကြသော နတ်ဗြဟ္မာတို့မှာ မရေမတွက် သာအောင်ပင်များလှ၏ ။ ကျမ်းဂန်များအရဆိုလျှင် နတ်များမှာ ဘုရားတရား တော်ကို လွန်စွာလေးစား၍ နာကြားရန် ဦးလင့်လျက်ရှိကြောင်း သိရ၏ ။ ထို့ကြောင့် နတ်များ၏ အကူအညီ အစောင့်အရှောက်ကို ရလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ချက်ဖြင့် ဖိတ်ခြင်းဖြစ်သည် ။ အချို့ကပ်ရောဂါများ ,အန္တရာယ်များ၌ နတ်ဆိုးများ၏ ပယောဂများလည်းပါတတ်ရာ နတ်ကောင်းများလာလျှင် နတ်ဆိုးများ ပြေးရှောင် တတ်၍ အန္တရာယ်ကင်းခြင်းစသော အကျိုးပြီးရေး၌ နတ်ကောင်းများ လာရောက် ရေးကို လိုလားအပ်သည်ဖြစ်ရာ နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို အထူးတလည် ဖိတ်ကြားခြင်း အမှုမှာ အစဉ်အလာတခု ဖြစ်ရသည် ။

စကြဝဠာ။ ။ ''စက္ကံဝိယ ဝါဠေတေ ဝေဌယတိတိ စက္ကဝါဠံ '' ။ စက္ကံဝိယ၊ စက်ဝိုင်းကဲ့သို့ ဝါဠေတေ ဝေဌယတိ ရစ်ပတ်တတ်၏ ၊ ဤတိ–ထို့ကြောင့် ၊ စက္ကဝါဠံ–စက္ကဝါဠမည်၏။ ကမ္ဘာလောကဓာတ်ကို တံတိုင်းပမာ ရစ်ဝိုင်းကာလျက်ရှိသော စကြဝဠာ တောင်ပင်တည်း။ တနည်း စက္ကသဒ္ဒါ ဒေသသမူဟ(အရပ်အပေါင်း) အနက်ယူ၍ ။ စက္ကံ အရပ် ဒေသအပေါင်းကို၊ ဝလတိ အာဝရတ်ဆံ ကရောတိ ၊ဆီးတားမှုကို ပြုတတ်၏၊ ဤတိ –ထို့ကြောင့် စက္ကဝါဠံ–စက္ကဝါဠမည်၏ ၊'' စက္ကဝါဠံ ဇတ္ထ အတ္ထိတိ စက္ကဝါဠံ''။ ဇတ္ထ –ဤလောကဓာတ်၌ ၊ စက္ကဝါဠံ – စကြဝဠာတောင်သည် ၊ အတ္ထိ –ရှိ၏ ၊ ဤတိ–ထို့ကြောင့် ၊စက္က ဝါဠံ –စက္ကဝါဠမည်၏ဟု အဿတ္ထိတန္ဒိတ်ပြု၍ လောကဓာတ်ခေါ် စကြဝဠာကို ရသည် ။

ပိယာလ –လွန်, မလ္လိကာ– ကြက်ရုံး , ဥသိရ–ပန်းရင်းတို့ကား အပင်ဟောများတည်း ၊ ၎င်းတို့၏ အသီး အပွင့် အမြစ်တို့ကို ဟောစေလိုသော အဓိ ''ပိယာလဿ ဖလာနိ ပိယာလာနိ'' ။'' မလ္လိကာယ ပုပ္ဖာနိ မလ္လိကာနိ'' ''ဥသိရဿ မူလံ ဥသိရံ'' ပြုကာ တန္ဒိတ်အဖြစ် မောဂ္ဂလ္လာန်(၄၊၆၇)၌ကြံခဲ့၏ ၊ ထို့ပြင် ထိုသို့ တန္ဒိတ်မကြံတော့ပဲ ၊အဘေဒါပစာရ (= မကွဲ မပြား တသားတည်း တစ်ခုတည်း အဖြစ် တင်စားခြင်း)အားဖြင့် ပိယာလ စသည်ကပင် အသီးစသည်ကို ဟောနိုင်ကြောင်း တနည်း ကြံပြန်သည် ၊ ဤထုံးနည်းအရ စကြဝဠာတောင် ဟော စက္ကဝါဠကို–အဿတ္ထိ–မပြုတော့ပဲ ၎င်းကပင် အဘေဒါပစာရအားဖြင့် စကြဝဠာတခုလုံး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကိုလည်း ဟောနိုင်တော့သည်ဟုကြံ ၊ သက္ကတကို ဗိုးရ၍ ကြံသည် ။ထို့ပြင် စက္ကဝါဠ ဟု ဆိုလို လျက် ဠ- သည် ဋ , အာ- သည် ရဿဖြစ်၍ ''စက္ကဝါဋ'' ဟု ဆိုရသည်၊ ရထားဘီးကဲ့သို့ အညိအမျှ ဝန်းဝိုင်းသောကြောင့်ဝင်း ရေတွင်းကဲ့သို့ တွင်းသဏ္ဌာန် ပုံဟန်ရှိသောကြောင့်ဝင်း ''စက္ကဝါဋ''အမည်ရခဲ့သည်။ (ဇိနာလင်္ကာရဋီကာနည်းတည်း)

စကြဝဠာတောင်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ကျွန်းကြီးလေး ကျွန်း မြင်းမိုရ်တခုဟု ဆိုအပ်သော ဌာနကို စကြဝဠာဆိုသည်။ ၎င်းကိုပင်လောက ဓာတ်ဟုလည်း ခေါ်ရ၏။ သာသနာဝင် ကျမ်းဂန်များအလိုမှာ စကြဝဠာသည် အဝိုင်း သာဖြစ်၏၊ ဤ စကြဝဠာ၏ ပတ်ဝန်းကျင်၌ ထိုကဲ့သို့ စကြဝဠာမျိုးတွေ ဆက်ကာ ဆက်ကာ တည်နေရာ အဆုံးမရှိတော့ပေ ။ လင်ယန်းသုံးချပ် စပ်သောအခါ အလယ်၌ ကွက်လပ်ရှိသကဲ့သို့ စကြဝဠာသုံးခု ဆုံမိသော အခါတိုင်း၌ ကွက်လပ်ရှိခဲ့ရာ ထို ကွက်လပ်ကား လောကန္တရိက်ခေါ် ငရဲ၏ တည်ရာတည်း။

ခေတ်သုံးပါး ဤသို့ ဆက်စပ်တည်နေသော စကြဝဠာတို့တွင် ဤ စကြဝဠာ၏ ပတ်လည်၌တည်နေသော စကြဝဠာတ သောင်းကား ဇာတိခေတ်တည်း ။ ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေ တည်နေရာ, ဖွားရာ အခါ စသည်၌ အတူမြေလှုပ်ခြင်း , နတ်ဗြဟ္မာများ ဘုရား တရား အတူလာနာခြင်း စသည်ဖြင့် အဖြစ်တူကြသော တွဲဖက် လောကဓာတ်များတည်း။ စကြဝဠာ ကုဋေ တသိန်းသည် အာဏာခေတ်မည်၏ ။ ဘုရားရှင်၏ ပရိတ်တရားတော် အာဏာ နှံ့ရောက်ရာနယ်တည်း။ ထိုမှ ပြင်ပ အဆုံးမရှိသော စကြဝဠာများကား ဝိသယ ခေတ်မည်၏။ ပရိတ်တော်၏ အာဏာ စကြဝဠာကုဋေတသိန်း နှံ့သည်ဆိုသော ကြောင့် စကြဝဠာကုဋေတသိန်းက နတ်များ တရားနာလာသည်ကား မဟုတ် ၊ ဘုရားတန်ခိုး အာနုဘော်ကြောင့် ပရိတ်တော်၏ အာဏာအစွမ်း အရှိန်အဝါသာ ရောက်ခြင်းဖြစ်၏ ။ တရားတော်ကိုကား စကြဝဠာတသောင်းက နတ်ဗြဟ္မာများသာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လာရောက်နာကြ၏ ။ မဟာသမယစသော သုတ္တန်များနှင့် အဘိဓမ္မာဒေသနာဟော ရာ၌ တသောင်းသော လောကဓာတ်က နတ်များသာလာကြောင်း အဆိုရှိခဲ့၏ ။ ထို့ကြောင့် ''သမန္တာ စက္ကဝါဠေသု''၌ သာမညဖြစ်သော်လည်း စကြဝဠာတသောင်း ကိုသာ ယူရတော့သည် ။

သဒ္ဒမ္မ ။ သတံ ဓမ္မော – သူတော်ကောင်းတို့၏ တရား ။ သန္တော ဓမ္မော–ချီးမွမ်းအပ်ကောင်းမြတ်သောတရား ။ ဤ အနက်များ အရ သဒ္ဒမ္မမည်၏ ။ ထို သဒ္ဒမ္မမှာ ပရိယတ္တိသဒ္ဒမ္မ (=ပိဋကသုံးပုံ), ပဋိပတ္တိသဒ္ဒမ္မ (=မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း အကျင့်များ), အဓိဂမသဒ္ဒမ္မ (မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်)ဟု သုံးမျိုးတည်း ။ ထို သုံးမျိုးလုံးပင် သဒ္ဒမ္မမည်သောကြောင့် ထိုထိုပါဠိဋ္ဌ သဒ္ဒမ္မသဒ္ဒါသည် သုံးပါးလုံးကိုလည်း , နှစ်ပါး ကိုလည်း , တပါးကိုလည်း , တပါးထဲက အစိတ်စိတ် တရားကိုလည်း အရာအားလျော်စွာဟောသည်ကို တွေ့ရ၏ ။ ထို့ကြောင့် ဤဋ္ဌလည်း ပရိယတ္တိ၏ အစိတ်ဖြစ်သော ပရိတ်တရားတော်ကို ဟောလျက်ရှိပါသည်။ ထို ပရိတ်တရားတော် သဒ္ဒမ္မကို နှစ်သက် ခုံမင်အောင် ဝုဏ်တင်လိုပြန်၍ '' သဂ္ဂမောက္ခဒံ = နတ်ပြည် နိဗ္ဗာန် အကျိုးကို ပေးတတ်သော ''ဟု ဆို၏။ ပရိတ်တော်အလုံးစုံကို မဆိုထားဘိ မင်္ဂလသုတ် တရားတော်အတိုင်းမျှ လိုက်နာ ကျင့်ကြံလျှင် ပင် နတ်ပြည် နိဗ္ဗာန် ရောက်ရမည်မှာ မလွဲနိုင်တော့ဟု ယုံကြည်ထိုက်ပေသည် ။

နတ်, နတ်ပြည်ရှိသလော ။ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်များ ထင်ရှားရှိ၍ ထိုနတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်များသို့ ဘုရားရှင် ကြွသွားတော်မူကြောင်း ကိုလည်း, တန်ခိုးကြီး ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့ကြွရောက်တော်မူကြောင်းကိုလည်း လက် ထက်တော်က ဘုရားမြတ်ထံ နတ် ဗြဟ္မာများ ရံခါ တဦးချင်း , ရံခါ အစုအဝေးဖြင့် အပူးအမျှော် တရားနာ လာရောက်ကြကြောင်းကိုလည်း ပါဠိ အဋ္ဌကထာများ၌ များစွာ ပင် တွေ့ရ၏ ။ သဘာဝဓမ္မများ ဆန်းကြယ်ပုံကိုလည်း , ထိုသို့ ဆန်းကြယ်သည်နှင့် အမျှ သဘာဝဓမ္မများဖြင့် တည်ရှိနေသော သက်ရှိ သက်မဲ့ သတ္တဝါ အရာဝတ္ထုတို့၏ ထူးခြားဆန်းပြားပုံကိုလည်း ထိုတွင် အချို့ကို ပကတိမျက်စိဖြင့်မမြင်ရပဲ ဉာဏ်ထူးများ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖြင့်သာ တွေ့နိုင် မြင်နိုင်သည်ကိုငင်း, မထောက် မထားမိမိတို့ မမြင်ရ၍ မရှိဟုဆို သောသူများက နတ်ဗြဟ္မာများနှင့် သူတို့၏ ဘုံဘုဉာန်များကို လက်မခံလို ငြင်းပယ်လို ကြ၏။ နတ်ဗြဟ္မာကို ငြင်းပယ်လိုကြသော ထိုသူများကား နတ်ဗြဟ္မာကိုသာ မက အဆက်မပြတ်ဖြစ်ရသော သံသရာ သဘာဝကိုပင် ပစ်ပယ်လျက် တမလွန်ဘဝ မရှိဟုပင် ဆိုလျက်ရှိကြ၏ ။

တမလွန်ဘဝ ။သတ္တဝါတဦး၏ ရှေးဘဝကံအကြောင်းကိုငင်း, ထိုကံက ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေပုံကိုငင်း, ဘုရားရှင်နှင့် အဘိညာဉ် ဉာဏ်ထူးရှင် ပုဂ္ဂိုလ်များသာ အတိ အကျ သိနိုင် မြင်နိုင်၏ ။ ထိုဉာဏ် မရသူတို့ကား ဘုရားကို ယုံကြည်သောအားဖြင့် ဘုရားဟောအရ သိကြရ၏ ။ ဘုရားဟောအရ သိကြရသည် ဆိုသော်လည်း ဇွတ်မှိတ် ယုံကြည်ရခြင်းမျိုးကား မဟုတ်၊ မှန်းဆ ထောက်ထားဖွယ် အကြောင်းများ, ဓမ္မများအရ ယုံကြည်ယူဆ ရခြင်းဖြစ်ပါ၏ ။

ဇာတ်နိပါတ်များ၌ ရှေးဘဝကို မြင်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိခဲ့ရာ(နာရဒဇာတ်စသည်) အချို့ တဘဝမြင်နိုင်၍ အချို့ ခုနစ်ဘဝ အချို့ ထို့ထက် အလွန်ပင် မြင်နိုင်ကြ၏ ။ ထို့ အတူ ယခုအခါလည်း လူဝင်စားများ ရှိတတ်ရာ သူတို့သည် လွန်ခဲ့သော ဘဝကအဖြစ်အပျက်ကို ပြောနိုင်ကြ၍ ထိုဘဝက ဆွေမျိုး မိဘ မိတ်ဆွေစသည်နှင့် ပစ္စည်းဝတ္ထုများကို သိကြ အသေအချာ ပြောပြ နိုင်ကြ၏။ အချို့ လူ့ဘဝမှ, အချို့မှာ ကျွဲ နွား မျောက် စသော တိရစ္ဆာန်ဘဝမှ ဖြစ်လာကြရ သည်ကို ပြောပြနိုင်ကြ၏ ။ ဇာတိဿရဉာဏ် (=လွန်ခဲ့သော ဘဝကို အမှတ်ရသော ဉာဏ်)ခေါ် ထို ဉာဏ်မျိုးရသော ထူးခြားသော သူများကို တရံတခါ တွေ့ရကြားရ ခြင်းဖြင့် ဤဘဝမှ ဘဝတပါးပြောင်းကြရ ဖြစ်ကြရသည်ကို ယုံကြည်ကြရ၏ ။ ဤ၌ ဤဘဝမှ ဘဝတပါးသို့ ပြောင်းရွှေ့သွားသော ရုပ်နာမ်ဟုငင်း သတ္တဝါဟုငင်း မရှိ၊ ဘဝတပါး၌ ရုပ်နာမ်အသစ်,သတ္တဝါ အသစ်ဖြစ်ခြင်းသာ ။ သို့သော် ထိုပုဂ္ဂိုလ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပြုခဲ့သော ကံအရ ဖြစ်သည်ကိုငင်း, တစဉ်ထဲ တစပ်ထဲ ဖြစ်နေသော ရုပ်နာမ်အစဉ်ကိုငင်း အစွဲပြု၍ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးတည်း ကဲ့သို့ပြုကာ 'ဘဝတပါး ပြောင်းသည်'ဟု လောက အသုံးရှိခဲ့ရာ ထို အသုံးအရ ပြောင်းသည်ဟု ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ကြောင်းကို သတိပြုသင့်ကြ၏ ။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရ။ ။ ထိုမျှမက ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်၏ ဓမ္မသဘာဝများကို လေ့လာခြင်း,စဉ်စားခြင်း,ဖြင့်လည်းယုံကြည်နိုင်ကြ၏။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရ ဖြစ်သမျှ ဓမ္မများသည် အကြောင်းကင်း၍ ဖြစ်သည် မရှိ ၊ အကြောင်း အကျိုး အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်လျက်ရှိသော တရားများမှာ နိဗ္ဗာန်မရသမျှ အဆက်ပြတ်သည် မရှိဘဲ တစပ်တည်း ဖြစ်ပျက်လျက် ရှိနေသည်သာတည်း ။ ပဋိသန္ဓေ၏ ဘဝအစ ဝိညာဉ်ဖြစ်ရာ၌ ရှေးကောင်းမှု မကောင်းမှု သခ်ါရသည် အကြောင်းဖြစ်၏။ အဝိဇ္ဇာကြောင့် သခ်ါရ, သခ်ါရကြောင့် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်,ဖြစ်ရ၏။ ထိုပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်ကြောင့် ရုပ်တရား နာမ်တရားများဖြစ်ပါးခဲ့၍ တဘဝဟု ဖြစ်လာသောအခါ ထိုဘဝ၌ တဏှာ ဥပါဒါန်များဖြင့် ကံတို့ကို ပြုခဲ့ပြန်ရာ ထိုကံက ဇာတိ၏ ဘဝအသစ်ကို ဖြစ်စေပြန်တော့သည်။ ဤသို့ အကြောင်းအကျိုး ဆက်သွယ်သော နည်းအရ ဘဝအစဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေမှာ ကောင်းမှု မကောင်းမှု ကံကြောင့် ဖြစ်ရ၏။ ထိုပြုပြုသမျှ ကောင်းမှု မကောင်းမှုမှာ ဓာတ်သတ္တိအဖြစ်ဖြင့် ကိန်းလျက်ရှိခဲ့ရာ အဝိဇ္ဇာတဏှာစသော ကိလေသာမကင်းသေးလျှင် ထိုဓာတ်သတ္တိကား ပျောက်ဆုံးမသွားဘဲ အခန့်သင့်သောအခါ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတော့သည်။ ဤသို့လျှင် တဘဝနှင့် တဘဝ အဆက်မပြတ် ဆက်သွယ်လျက်ရှိအောင် ဖန်တီးနေသည်မှာ ကိလေသာနှင့် ကံတရားများဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အချို့တမလွန်မရှိဟု ယူသူတို့က ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် ဒေသနာကိုပင် အတိတ် အနာဂါတ် မပါ ပစ္စုပ္ပန်အဖြစ်မျှကိုသာ ပြသော တရားအဖြစ် ယူဆကြ၏ ။ သူတို့ အလိုအရဆိုလျှင် ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကိုပင် ဟောဖွယ်မရှိတော့၊ သေလျှင် ပြတ်သည် ၊ ဘာမျှ ဆက်မဖြစ်တော့လျှင် အဝိဇ္ဇာစသည် ချုပ်ငြိမ်းကြောင်း အကျင့်လည်း ကျင့်ဖို့မရှိ ၊ ချုပ်ငြိမ်းမှုလည်း မလိုတော့ပြီ ၊ အဝိဇ္ဇာချုပ်ခြင်းကြောင့် သခါရချုပ်သည်စသော ပဋိလောမပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို ဟောထားသောကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်မှာ အတိတ်နှင့် ပစ္စုပ္ပန် , ပစ္စုပ္ပန်နှင့် အနာဂါတ် ဘဝသံသရာ အဆက်မပြတ်ပုံကို ဟောသော ဒေသနာအဖြစ်မှာ ထင်ရှားလှပေသည် ။

အချို့က ဘဝသံသရာ အဆက်မပြတ်ဟုကား ယူဆကြ၏။ သို့သော် ကံကြောင့် ဖြစ်ရသည်မဟုတ် ၊ တဏှာ ဥပါဒါန်ကြောင့် ဖြစ်ရသည်ဟုလည်း ဆိုကြပြန်၏ ။ ဓမ္မသဘာဝများ၌ ဆိုင်ရာသတ္တိများရှိခဲ့ရာ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေနိုင်သော သတ္တိမှာ ကံ၌သာရှိ၍ တဏှာ ဥပါဒါန်များကား အကူအမ အထောက်အပံ့များသာဖြစ်ကြ၏ ။ သစ်ပင်ဖြစ်စေရာ၌ မြေ ရေ စသည်တို့ကြောင့်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ၎င်းတို့မှာ အကူအညီ အကြောင်းများသာဖြစ်၍ တကယ် သစ်ပင်ဖြစ်စေသည်မှာ မျိုးစေ့သာ ဖြစ်သကဲ့သို့တည်း ။

ဥတုကြောင့် ဖြစ်သော သစ်ပင်များ၌ အသီးများမှာ တူလျက်သာ ရှိကြ၏။ ဥပမာ သရက်ပင်၏ အသီးများမှာ တလုံးနှင့် တလုံးအနုံ့ အရသာ မကွဲပြားကြ ။ သတ္တဝါများ၌ကား ထိုသို့မဟုတ် ၊ မိဘတို့၏ ဥတုသွေးကြောင့် ဖြစ်ရခြင်း တူသော တမိုင်းသား သားသမီးများမှာပင် အလွန်ခြားနားတတ်ကြ၏ ။ စိတ်နေ သဘောထား , ဉာဏ်ထက် မထက် , ရုပ်ရေလှ မလှ , ဓနရှိ မရှိ စသည်အားဖြင့် ကွဲပြားတတ်ကြ၏ ။ ထိုသို့ ကွဲပြားသည်ကို ထောက်လျှင် ယခုဘဝ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မိဘအကြောင်းမှတပါး ရှေးအကြောင်းတမျိုး ရှိရာ၏ ။ ထို အကြောင်းကား ကိုယ်ပြုခဲ့သည့် ကံသာဟူသော အယူမှာ ဘယ်မျှ ကျေနပ်ဖွယ်ကောင်းပါသနည်း ။

ထိုပြင် “ လူသေလျှင် ဘာမျှမဖြစ်တော့” ဟူသော အယူမှာ ကောင်းမှုပြုစရာလည်း မလို ၊ မကောင်းမှု ကြောက်စရာလည်း မရှိ၍ ယခု ဘဝ လူကောင်းတယောက်ဖြစ်ဖို့ရာ ခဲယဉ်းသည်နှင့် အမျှ နောင် ဘဝရှိသည် ဆိုလျှင် ကောင်းရာ မရောက် ၊ မကောင်းရာ ရောက်ရမည်ဖြစ်ရာ နှစ်ဖက်စလုံး ဘယ်မျှ ဆုံးရှုံးပါသနည်း ။ ဘဝတပါး ရှိသည် ယူသူကား နောက်ဘဝ မရှိ ထား ဦးတော့ ယခုဘဝမှာ လူကောင်း လူမြတ် ဖြစ်ရခြင်းက တပန်းသာလျက် ရှိရသည်။ နောက် ဘဝရှိလျှင်လည်း ငင်းမှာ ကောင်းရာဘဝ၌ သုခစံရမည်မှာ သေချာ၍ နှစ်ဖက်စလုံး အမြတ်ထွက်လျက်ရှိသည် ။

ဘဝဆက်ပုံ ။ဘဝသံသရာ၌ အဆက်မပြတ်ဖြစ်ရန် ကံကဖန်တီးခဲ့သည်နှင့် အမျှ ငင်းတို့၌လည်း သတ္တိစွမ်းရည်များ ပြည့်စုံလျက် ရှိရ၏ ။ အထူးသဖြင့် တမလွန်ဘဝဖြစ်စေရာ၌ နာမ်ဓာတ်၏ သတ္တိက ပဓာနဖြစ်၏ ။ သဘာဝတရားများကို လေ့လာဖူးသူသည် မိမိစိတ်ကို ဆင်ခြင်လျှင် အစဉ်မပြတ် ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရမည်ဖြစ်၏ ။ အိပ်ပျော်ချိန်၌ပင် စိတ်ကား အဆက်မပြတ် ၊ သို့သော် ဘဝင်စိတ်၏ ထိုစိတ်ကိုကား သာမန်ဉာဏ်ဖြင့် မသိနိုင်။ အခြား မြင်စိတ်, ကြားစိတ်, တွေးစိတ်စသော စိတ်များ မပြတ် ဖြစ်နေပုံကိုကား သိသာ၏ ။ ထိုသို့ စိတ်တွေ အဆက်မပြတ် ဖြစ်နေခြင်းကို သိရခြင်းဖြင့် နောင်ဘဝကို မျက်မြင် မမြင်ရသော်လည်း သေချိန်းစိတ်များ၏ ကျေးဇူးပြုမှုကြောင့်ဝင်း , ကံ စိတ်၏ အစွမ်းသတ္တိကြောင့်ဝင်း, စုတိနောက် ပဋိသန္ဓေစသော စိတ်များ အဆက် မပြတ် တစပ်တည်း ဖြစ်သွားပုံကို သဘောကျ နိုင်တော့သည် ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရိယာဖြစ်မှု။ ။ သာမန်ဉာဏ်ဖြင် စိတ်အစဉ် အဆက်မပြတ်ဖြစ်ပုံ၌ တွေဝေလျှင် တွေဝေမည် ။ စိတ်တခုတည်းက မြင်လိုက် ကြားလိုက် စသည်ဖြစ်နေသည်ဟု ထင်သော် ထင်တတ်၏။ ဒိဋ္ဌသနာဉာဏ် ဖြစ်မူကား တခုပြီးတခု ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက် အဆက်မပြတ် အစဉ်ဖြစ်နေသည်ကို ကွဲကွဲ ပြားပြား သိနားလည်ရတော့သည်။ မဂ်ပေါက် ဖိုလ်ပေါက်၍ နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့ရသော အခါကား ပို၍ ရှင်းလင်းတော့သည် ။

ရှေး ဝိပဿနာအခိုက်၌ ရုပ်နာမ်တွေ အဆက်မပြတ် ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့ရ၏။ ယခု နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့ရသော အခိုက်၌ ရုပ်နာမ်တွေ ငြိမ်းစဲ လျက် အဆက်ပြတ်နေသည်ကို တွေ့ရသည် ။ နောင်တချိန်မှာ ရုပ်နာမ်တွေ လုံးဝ အဆက်ပြတ်ရတော့မည်ကိုလည်း သိနားလည်တော့သည် ။ ထိုသို့ ရုပ်နာမ် ငြိမ်းစဲ အဆက်ပြတ်နေသော နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို တွေ့ရခြင်း, နောင် ငြိမ်းရတော့မည်ကို သိရ ခြင်းဖြင့် ဤရုပ်နာမ်များ ရှေးက မည်သည့် အခါမျှ ပြတ်စဲခဲ့သည် မရှိဘဲ ဘဝများစွာ ဆက်ကာ ဆက်ကာ မပြတ်ဖြစ်လာသည်ကို ပိုင်နိုင်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်တော့သည်။ ထို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်လျှင် သံသရာ၏ ရှေ့အဖို့ နောက်အဖို့ ရှေ့နောက် အဖို့နှစ်ပါးနှင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်များ၌ ယုံမှားမှု တွေဝေမှုကင်း၍ ရှင်းလင်းပြီ ဖြစ်သည် ဟု မိန့်တော်မူခဲ့ကြသည်။ ဘဝများစွာ ဆက်ကာ ဆက်ကာ ဖြစ်လာရသော သံသရာ သဘောမှာ ဝိပဿနာဉာဏ်, မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်များ ရသောအခါ ပိုင်နိုင်စွာ ဆုံးဖြတ်နိုင်မည်ဖြစ်ရာ ထို ဉာဏ်များရအောင် ကြိုးစားခြင်းဖြင့် ဘဝသံသယကို အရှင်းပယ်ခွါနိုင်တော့သည် ။

ဖြတ္တုံပြည် ။တမလွန်ဘဝဆိုရာ၌ မျက်မြင် လူ, တိရစ္ဆာန်ဘဝသာ မက လူတို့ မမြင်ကောင်းရာ ဘဝများစွာပင် ရှိနေသေး၏ ။ ထိုတွင် ဖြတ္တာဘဝလည်း ပါရှိခဲ့ရာ ထိုဘဝကို ဘုရားအစရှိသော ဉာဏ်ထူးရှင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

များကို ယုံကြည်ချက်အရ မှတ်သားလက်ခံကြရ၏ ။ သို့လက်ခံရာ၌ မှန်းဆ ထောက်ထားဖွယ်များ မရှိမဟုတ် ၊ ရှိသည်သာတည်း ။ ကုသိုလ်များမှာ ကာမ, မဟဂ္ဂတ်, လောကုတ္တရာဟု ရှိခဲ့ရာ နည်းမှန်လမ်းမှန် ဘုရားအဆုံးအမခံ ကျင့်သူများ၌ လောကုတ္တရာကုသိုလ် မဂ်ကို ရသောအခါ ထိုမဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာနဓာတ် ထူးမြတ်သော အာရုံ တွေ့ကြုံရခြင်း ၊ မဂ်၏အကျိုး ဖိုလ်ချမ်းသာ ခံစားရခြင်းဖြင့် လောကုတ္တရာကုသိုလ်၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကို သိကြရ၏ ထိုကုသိုလ်ကား ဘဝမှ လွတ်မြောက်ဧတတ်သော အစွမ်းသတ္တိရှိခဲ့ရာ ထိုမျှ စွမ်းရည်ရှိသော ကုသိုလ်သို့ ပို့ဆောင်တတ်သော ဘဝနာ၏ အစွမ်းကို နားလည်အံ့သြကြရ၏ ။ ဘဝမှ လွတ်မြောက်သည်အထိ စွမ်းဆောင်နိုင်သော ဘာဝနာအစွမ်းကို သိရသကဲ့သို့ ဘဝသို့ ပို့ဆောင်တတ်သော ကုသိုလ်များတွင်လည်း ဘာဝနာအစွမ်းဖြင့် ရအပ်သော ကုသိုလ်များရှိခဲ့ရာ ထိုကုသိုလ်မှာ ထူးခြားသော ဘဝသို့ ပို့တတ်သော မဟဂ္ဂတ် ကုသိုလ်များသာတည်း ။ ထိုမဟဂ္ဂတ်ခေါ် ဈာန်စိတ်များမှာ လွန်စွာ အာနုဘော်ရှိကြ၏ ။ နိဝရဏတွေ ချိနိုင်ခြင်လည်း ကာမကုသိုလ်များထက် ထူးခြားသော စွမ်းရည်ရှိကြ၏။ အထူးဆက်ကြိုးစားလျှင် အမြင်, အကြား, အမျိုးမျိုး တန်ခိုးအဖုံဖုံ မြင်, ကြား, ဖန်ဆင်းနိုင်လောက်အောင် အံ့ဖွယ်အဖြစ် ကြုံကြရ၏ ။

ထို ဘာဝနာ အစွမ်းကြောင့်ရသော ဈာန်ကုသိုလ်များသည်လည်း နိဝရဏကင်းသောကြောင့် ထိုကုသိုလ်များ၏ အကျိုးပေးရာမှာ ကာမဘုံကား မဖြစ်နိုင် ၊ နိဝရဏကင်းရာ ဘုံတမျိုး၌ သတ္တဝါတမျိုးသာ ဖြစ်ရမည်မှာ သေချာ၏ ။ ထို ဘုံကား ကာမချမ်းသာ ကင်းရှင်း၍ ဈာန်ချမ်းသာ၏ တည်ရာ ဗြဟ္မာ့ဘုံသာတည်း။ ထိုတွင် ရုပ်သာရှိသော ဗြဟ္မာ(=အသညသတ်) နာမ်သာရှိသော ဗြဟ္မာ(=အရူပ), ရုပ်နာမ်နှစ်ပါး အပြည့်အစုံရှိသော ဗြဟ္မာကြွင်း (=ရူပ) တို့ ထူးခြားသော ဘာဝနာများ အစွမ်းအရ သုံးမျိုးရှိခဲ့ရာ နာမ်သာရှိသော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဗြဟ္မာကို သိရန်ကား ဘုရားရှင်၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်မှ တပါး အခြားဉာဏ်ထူး ရှင်များ၏ အရာမဟုတ်ပေ ။ အကယ်၍ ဗြဟ္မာမရှိဆိုလျှင် ထိုဈာန် ကုသိုလ်ထူး တို့၏ အကျိုးမှာ အချိန်နှီးဖြစ်ရာရှိ၏ ။ ကုသိုလ်၏ အကျိုးမှာ အချိန်နှီး မဖြစ် စကောင်းရာ ထိုကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးပေးရာ ဗြဟ္မာ၏ အဖြစ်မှာ ထင်ရှားရှိရ မည်သာတည်း ။

ဗြဟ္မာများရပ်ကို တန်ခိုးကြီးသော နတ်များပင် မမြင်ရ၊ သူတို့က ရပ်တမျိုး ပြုပြင်ဖန်ဆင်းပြမှ မြင်ကြရသည်ဆို၏ ။ သာမန်လူများမှာ အဘယ်မှာ မြင်ကြရပါအံ့နည်း ။ ထိုမျှ သိမ်မွေ့သော ရုပ်ဖြစ်သောကြောင့်ပင် ပကတိမျက်စိမျိုး, သာမန်ကမ္မဇဇိန္ဒိ(=ကံကြောင့်ဖြစ်သော တန်ခိုး)ဉာဏ်မျိုးဖြင့် မမြင်ရပဲ အာဘိညာဉ်ဉာဏ်ထူးများဖြင့်သာ တွေ့ရမြင်ရ၏ ။ ထိုသို့ အာဘိညာဉ်ဉာဏ်ဖြင့်သာ သိနိုင်သော ဗြဟ္မာကို မိမိတို့မမြင်ရ၍ မရှိဆိုလျှင် မှန်ဘိလူးဖြင့် ကြည့်မှ မြင်ရသော အရာကို ပကတိမျက်စိဖြင့် မတွေ့ရ၍ မရှိဟု ဆိုသကဲ့သို့သာ ရှိတော့သည် ။

နတ်ပြည် ။ ။ ဗြဟ္မာတို့ရုပ်များလောက် မသိမ်မွေ့သော်လည်း လူတို့၏ ပကတိမျက်စိဖြင့် မမြင်ရ, ပကတိအသွားဖြင့် မရောက်နိုင်၊ တန်ခိုးအာဘိညာဉ်ဖြင့်သာ မြင်နိုင် ရောက်နိုင်သော ဘုံဌာနနှင့် သတ္တဝါ များ နတ်ပြည်နှင့် နတ်များတည်း ။ ၎င်းဘုံဌာနကား ဈာန်လောက် အရှိန်မကြီးသော ကာမကုသိုလ်၏ အကျိုးပေးရာပင် ။ ရှေးကဘုရားရှင်များ တန်ခိုးရှင် ရဟန္တာများ သာသနာပ ရသေ့များ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ သွားရောက်ကြပုံများမှာ ကျမ်းဂန် ၌ အထင်အရှားပင် ။ အချို့က မမြင်ရ၍ နတ်လောကကို ဝိညာဉ်လောကဟု ဆို ကြ၏။ အမှန်မှာ ဝိညာဉ်သာ မက ရုပ်နာမ်ကလာပ်စည်းများဖြင့် ဖွဲ့ထားသော ခန္ဓာများသာတည်း ။ သိမ်မွေ့သော ရုပ်ဖြစ်သောကြောင့် မမြင်ရခြင်းပင် ။ လောက

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တွင် လေ၌ရှိသော ရုပ်မှာ အထိအတွေ့ရှိသော်လည်း မမြင်ရ။ အသံ အဆက်ဆက် ပြန့်လာသော အသံလှိုင်း ရုပ်ဆိုလျှင် ထိတွေ့မှုပင် မထင်ရှား၊ ထိုရုပ်များထက် သိမ်မွေ့သော ရုပ်ဖြစ်၍ နတ်ပြဟ္မာများကို ပကတိမျက်စိဖြင့် မမြင်ရခြင်း ဖြစ်သည်။

အာဠဝိပြည်အနီး ညောင်ပင်ကြီး၌ အာဠာဝကဘီလူး၏ ဗိမာန်ရှိ၏။ ထိုဗိမာန်သို့ ရှင်တော်မြတ်ကြွကာ အာဠာဝက မရှိခိုက်ဝင်ရောက်သိတင်းသုံးလျက် အာဠာဝက၏ ဇနီး အခွေးအရံ နတ်သမီးများအား တရားဟောတော်မူသည့်အကြောင်း အာဠာဝကသံယုတ်အဋ္ဌကထာ၌ လာ၏။ ထို အာဠာဝကဗိမာန်မှာ လူတွေ့လည်းမမြင်ရ၊ သွားလာနေသူတို့ ထိခိုက်မိသည်ဟုလည်း မရှိ။ ဤခေတ်၌ အချို့ နတ်ရဲသစ်ပင်စသည်မှာ နတ်,သရဲ တစ္ဆေများရှိသော်လည်း မမြင်ရ၊ သူတို့ နေရာ အသုံးအဆောင်များလည်း မတွေ့ရ၊ သူတို့က ထင်ရှားပြသော အခါမှ မြင်ကြရ၏။ အချို့နတ်ပူးသူ သရဲပူးသူများကို တွေ့ကြုံရ၏။ လူကိုဝင်ပူးနေသော နတ်သရဲများကို မမြင်ရသော်လည်း သူတို့ အပြောအရ နတ်ပူးမှန်းသိကြရ၏။ ထို့ကြောင့် ပကတိမျက်စိဖြင့် မမြင်နိုင်လောက်အောင် သိမ်မွေ့သော ရုပ်ဓာတ်ရှိ၍ ၎င်းတို့က ထင်ရှားပြမှ မြင်နိုင်ကြရသော ကမ္မဇိဒ္ဓိတန်ခိုးရှိသော သတ္တဝါမျိုးတွေ ရှိနေသည်မှာ ထင်ရှားလှပါသည်။ ထို သတ္တဝါများမှာ အချို့ပြိတ္တာမျိုး အပါအဝင်ဖြစ်၍ အချို့မှာ နတ်အညံ့စားများပင် ဖြစ်၏။ ထိုသို့သော သတ္တဝါမျိုး ရှိသည်ဟု သိရသော သဲလွန်စမှာ နတ်ပြည်ရှိသည်ဆိုရာ၌ အထောက်အထားပင် ဖြစ်တော့သည်။

သိပ္ပံပညာထွန်းကားနေသော ယခုခေတ်၌ သိပ္ပံပညာဖြင့် စမ်းသပ်၍ မရက လက်မခံလိုကြ။ သိပ္ပံပညာ မမှီနိုင်အောင် သိမ်မွေ့ထူးဆန်းလှသော သဘာဝများ အများပင် ရှိနေသေးသည်ကို မမေ့အပ်။ နတ်ပြည်သို့ရောက်မှာ ဒိဗ္ဗစက္ခုဇ္ဈာန်၏ အရာသာဖြစ်၍ သိပ္ပံပညာ၏ အရာကား မဟုတ်ပါပေ။ နတ်ပြည်သို့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရောက်နိုင်ရေးမှာ ဣန္ဒိဝိဓတန်ခိုးအဘိညာဉ် အရာသာ ။ ဘာဝနာအစွမ်းဖြင့် ရနိုင်သော နိဗ္ဗာန်ကို ထိုဘာဝနာမှု မကြိုးစားဘဲလျက် " နိဗ္ဗာန်ဆိုသည်မှာ အပြောသာ၊ အဟုတ်မရှိ" ဆိုလျှင် ထိုသူ၏ အပြစ်သာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ဘာဝနာအစွမ်းကြောင့် ရနိုင်သော တန်ခိုးများဖြင့်သာ မြင်နိုင် ရောက်နိုင်သော နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်များကို ထိုဘာဝနာမှု မပြု၍ ထိုတန်ခိုးမျိုး မရသောကြောင့် မမြင်ရသဖြင့် မရှိဟုဆိုလျှင် ထိုသူ၏ အပြစ်သာတည်း ။ ယခုခေတ်၌ အကြောင်းကြောင်းတို့ကြောင့် ထိုတန်ခိုးရသူကို မတွေ့ရသော်လည်း ထို အဘိညာဉ်တန်းခိုးများမှာ တချိန်က အလွန်ထွန်းကားခဲ့သည်ဟု ဆိုနိုင်ပါ၏ ။ အကြောင်းမှာ ထိုတန်ခိုးများ ရကြောင်း ဘာဝနာအကျင့် များမှာ ထင်ရှားစွာ ရှိနေသောကြောင့်ပင်တည်း ။

---

(၂) ဓမ္မသဝနကာလော အယံ ဘဒ္ဒန္တာ ။

(၂) ဘဒ္ဒန္တာ– အို နတ်အများတို့၊ အယံ – ဤအချိန်ခါကား ၊ ဓမ္မသဝနကာလော– တရားနာဖို့ အချိန်အခါပေတည်း ။

စကားပြေ။ အို နတ်များတို့ ယခုအချိန်ကား တရားနာဖို့ရာ အချိန်အခါ ဖြစ်သည် ။

နှိုးဆော်ချက် "သမန္တာ" စသည်ဖြင့်နတ်များကိုပင့်ဖိတ်ပြီး၍ "ဓမ္မသဝနကာလော" စသည်ဖြင့် မရောက်သေးသော နတ်များ ထပ်မံကြားသိရန်၎င်း ,ရောက်ရှိပြီးသော နတ်များ တရား၌ သတိစိုက်စေဖို့ရာ၎င်း တရားနာရန် အခါကြား နှိုးဆော်ခြင်းဖြစ်သည် ။

ဘဒန္တ ဘဒ္ဒန္တာ။ ။ဘဒန္တာ ဘဒ္ဒန္တာဟု ပါဠိနှစ်ထွေရှိရာ ၊ကာရီ ကာရိယ အဖြစ်ဖြင့် နှစ်ပုဒ်လုံး အသင့်ပင် ၊ ဘဒ္ဒန္တမှ ဘဒန္တဖြစ်သည်ဟုဆိုရင်း ဘဒန္တမှ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘန္ဒန္တဖြစ်သည်ဟုဆိုလိုသည်။ အဆိုကွဲလျက်ရှိ၏။ 'အဂ္ဂိရိနော ဒိန္နံ ဒုမာ ဘဒန္တေ'(ကာဠဒီဃိယတ္ထေရဂါထာ)၌ အဋ္ဌကထာက 'ဘဒန္တေတိ ဘဒ္ဒံ အန္တေ တေသောတိ ဘဒန္တောတိ ဧကာသ ဒကာရသ လောပံ ကတွာ ဝုတ္တံ (ထေရ-၌-၃၆၉)ဟု ဒ အက္ခရာတလုံးကျော်၍ ဘဒန္တဖြစ်လာကြောင်းဖြင့် ဘန္တ ပုဒ်ရင်း အဖြစ်ကို ဆို၏၊ 'ဘန္တသ ဓီ ဘဒန္တေ ဂေ ' သုတ်ဖြင့်ဘန္တကိုဘဒန္တေပြုသော သဒ္ဒနီတိ (၄၈၇-သုတ်) အလိုလည်း ဘန္တပုဒ်ရင်းပင် ။'ဘဒန္တသ ဘန္တ ဘန္တေ' ဟူသော ရူပသိဒ္ဓိ (၁၁၁-သုတ်) အလိုသော် ဘဒန္တ ကား ပုဒ်ရင်းတည်း ၊ မောဂ္ဂလ္လာန်(၂၁၄၆ သုတ်)၌ လည်း ဘဒန္တပုဒ်ရင်းပင် ၊ ဘန္တမှာ ဒ-ဒွေဘော်ဖြင့် ပြီးသည်ဆို၏ ၊ သက္ကတ၌ကား ဘန္တသာ ရှိ၏၊ မည်သို့ပင် အဆိုကွဲစေကာမူ ပါဠိ၌ နှစ်ပုဒ်လုံးရှိသည်ကို သိရသောကြောင့် နှစ်ပုဒ်လုံးပင် အသင့်ဟု မှတ်ယူသင့်၏ ။

နတ်နှင့် ဘန္တာ ။ ''ဘဒန္တေတိ ဂုဏာဝိသေသယုတ္တော'' ထေရဂါထာအဋ္ဌကထာအရ ဆိုလျှင် ဂုဏ်ထူးနှင့် ယှဉ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုသာ ဘဒန္တသုံးရကြောင်း သိရ၏ ၊ ''ဘဒန္တေတိ ဂါရဝဝစနံ'' အဋ္ဌကထာများ အလိုအရလည်း ''ဘန္တာ'' မှာ ဂါရဝပြုထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအတွက်သာဟု သိနိုင်၏ ၊သက္ကတ အဘိဓာန်များ၌ ၊ ဘဒန္တ-၏ အနက်ကို မြတ်နိုးအပ်သူ, ပူဇော်အပ်သူ, အရိုအသေပြုအပ်သူ, ဗုဒ္ဓကျမ်းဂန်ကို ဟောပြောပို့ချသူနှင့် ဗုဒ္ဓ ဟူ၍ ဂါးနက်တွေ့ရသည် ၊ ပါဠိကျမ်းဂန်များ၌ ဂုဏ်ငယ်သူက ဂုဏ်ကြီးသူကိုသာ ဘဒန္တ ဘန္တ-ဟု သုံးရိုး ခေါ်ရိုးရှိခဲ့၏ ။ ထို့ကြောင့် ဤအရာ၌ လူများက နတ်များကို ဘန္တ-ဟု ခေါ်ခြင်း၌ ပြောဖွယ်မရှိသော်လည်း ရဟန်းများက နတ်များကို ဘန္တ-ဟု ခေါ်ထိုက် မခေါ်ထိုက် မှာ စဉ်းစားဖွယ် တရပ်ဖြစ်ရတော့သည် ။

သို့သော် တာလဝဏ္ဏု သတ္တ စသော အချို့သန္ဓိတို့သည် သန္ဓိအရ နှင့် အနက်မတော်သောအခါ ရဏ္ဍိသန္ဓိ အဖြစ် ဆိုရသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း ရဏ္ဍိအဖြစ်ဆိုသော် လုံးလုံးမသင့်ဟုကား မဆိုသာ။ ထို့ကြောင့်ပင် အချို့အရာ၌ ပူဇော်အပ်သူကို အရှင်ဟု သုံးရိုးရှိသော ဘန္တ ကို ဤ၌ အရှင် မသုံးပဲ '' အို နတ်များတို့ဟု'' သာမန်အနက်ကိုပြန်ရိုးပြုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

"ဘုရားရှိခိုး"

(၃) နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ။

(၃) အရဟတော – ပြဟ္မာ, လူ, နတ် လေးမြတ်ကော်ရော် အလျှူ တော်မှန် အပူဇော်ခံတော်မူထိုက်သော ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ – အမှန်တိုင်းသာ ဆရာ မရှိ တရားစုံကို ကိုယ်တော်တိုင်သိတော်မူသော ၊ တဿ ဘဂဝတော – ထိုဘုန်းတော် ခြောက်စုံ ဂုဏ်များသခင် ရှင်တော်မြတ်ဘုရားအား ၊ နမော – ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးကန်တော့ခြင်းသည် ။ (အတ္ထု–ဖြစ်ပါစေသတည်း)

စကားပြေ ။ပြဟ္မာ , နတ်, လူတို့၏ ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူ ထိုက်၍ ဆရာမရှိ တရားအလုံးစုံကို အမှန်အတိုင်း သိတော်မူသော ဘုန်း တော်ခြောက်ပါးသခင် ရှင်တော်မြတ်ဘုရားအား ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ ။

ပဏာမ မင်္ဂလာ ။"နမော တဿ" စသည်ကား ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်အား ရှိခိုးကန်တော့ခြင်းဖြင့် ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာအမှု ပြုလုပ်ခြင်းဖြစ်သည် ။

ပဏာမအကျိုး ။ တရားနာရန် ဖိတ်မန်ချက် အခါကြား နှိုးဆော်ချက် များမှာ ရှေးဆရာတို့ စီရင်ထားခြင်းဖြစ်၏ ။ ထို့နောက် ပရိတ်မရွတ်မီ ပဏာမပြုရန် နမော တဿကို ထည့်သွင်းစီစဉ်ခဲ့ပြန်သည် ။ ဤ အစီအစဉ်မှာ ပရိတ်ရွတ်သူ နာကြားသူများ အကျိုးရရေးအတွက်ပင်ဖြစ်၏ ။ ပရိတ်ဟူသည်မှာ အန္တရာယ်ကင်းရေး အတွက်ငင်း,မင်္ဂလာဖြစ်ရေး အတွက်ငင်း ရွတ်ဆိုနာကြားရိုးဖြစ်ရာ ပဏာမစေတနာမှာ ထို အကျိုးနှစ်မျိုးလုံးကို ပြီးမြောက် စေတတ်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပဏာမဧေတနာဖြစ်ရာ ခေတ်ကား အတုမရှိသော ဂုဏ်ထူး ဝိသေသရှိသော ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ဖြစ်၍ အလွန်ထူးခြား ကောင်းမြတ်သော ခေတ်တည်း ။ ထိုသို့ ထူးမြတ်သော ဘုရားရှင်တို့၌ ဖြစ်သော ရှိခိုးသူပုဂ္ဂိုလ်၏ ပဏာမဧေတနာ သန္ဓိစသော အတွင်းဓာတ်ခံကလည်း အလွန်ကောင်းမြတ်သော ဓာတ်ခံ အဇ္ဈာသယဖြစ်ရ၏၊ ထိုသို့ခေတ်(ပဏာမဖြစ်ရာ) ၏ ပြည့်စုံခြင်း, အဇ္ဈာသယ (အတွင်းဓာတ်ခံ စိတ်ထား)၏ ပြည့်စုံခြင်း နှစ်မျိုး ကြောင့်ပင် ထိုပဏာမ စေတနာက အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်နိုင်ခြင်း, ကောင်း ကျိုးမင်္ဂလာကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးများ ခံစားရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ကျမ်းဂန်များ၌ ဖွင့်ဆိုကြပါသည် ။

ပဏာမ ဥဒါန်း ။ကျ်“ နမော တဿ” ပဏာမသည် ဘာရဒ္ဒါဇပုဏ္ဏား ကြီး၏ ဇနီး ဓနဥာနီမည်သော သောတာပန်ပုဏ္ဏား မသည် မိမိခင်ပွန်းအတွက် ထမင်းပေးလာစဉ် ချော်လဲ၍ ဘုရားကို သတိရကာ သုံးကြိမ်ကျူးရင့်ခဲ့သော ဥဒါန်းအဖြစ် သဂါထာဝဂ္ဂ ဗြာဟ္မဏသံယုတ် အရဟန္တဝဂ် (စာမျက်နှာ–၁၆၂)၌ လာရှိခဲ့သည်။ ဗြဟ္မာယုမည်သော ဗြာဟ္မဏပါမောက္ခ ဆရာကြီးသည် တပည့် ဥတ္တရလုလင်ထံမှ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးများကို ကြားသိရသော အခါ လွန်စွာကြည်ညိုလှ၍ ဘုရားမြတ်ရှိရာသို့ ရှေးရှုလက်အုပ်ချီလျက် “ နမော တဿ”ဖြင့်ပင် ဥဒါန်းကျူးခဲ့ကြောင်း မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ဗြာဟ္မဏဝဂ် ဗြဟ္မာယုသုတ်၌ တွေ့ရပြန်သည် ။

ထို့ပြင် ဒီဃနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂသဂ္ဂပဥ္စသုတ်၌ သိကြားမင်း၏ ဥဒါန်းအဖြစ်ဌင်း, ဒုကဂုတ္တရ သမစိတ္တဝဂ်၌ အာရာမဒဏ္ဍပုဏ္ဏား၏ ဥဒါန်း အဖြစ်ဌင်း လာရှိပြန်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဓမ္မပဒ သာရိပုတ္တတ္ထေရဝတ္ထု ''အသာဇေ သာရမတိနော'' စသော ဂါထာအဖွင့်၌ မဟိန္ဒမင်းကြီးသည် မိမိသားတော်များဖြစ်ကြသော ဗုဿဘုရားရှင်နှင့် ပဌမအဂ္ဂသာဝက, ပုရောဟိတ်သားဖြစ်သော ဒုတိယအဂ္ဂသာဝက သုံးပါးတို့ကို ကြည့်ကာ အားရဝမ်းမြောက်လျှ၍ ''နမော တဿ'' ဖြင့်ပင် ဥဒါန်းကျူးခဲ့ကြောင်း မိန့်ဆိုခဲ့ပေသည် ။

ဤသို့စသည်ဖြင့် ''ဥဒါနံ ဥဒါနေသိ'' =ဥဒါန်းကျူးသည်ဟူသော စကားနှင့် အပြိုယှဉ်တွဲလျက် တွေ့ရသော ဤ''နမော တဿ''ကို ''ပေါရာဏာ ပဏ္ဍာမဥဒါန'' ရှေးဟောင်း ဘုရားရှိခိုး ဥဒါန်းဟုဆိုသင့်၏ ၊ ဥဒါန်းဟူသည်မှာ ပိတိအဟုန်သည် ဖြစ်စေအပ်သော စကားပင်ဖြစ်၏။ ချင်ခွက် မဆံ့၍ လျှံဖိတ်စီးယိုသော ဆီကဲ့သို့ငင်း, ရေကန်မဆံ့၍ လျှံတက်စီးဆင်းလာသော ရေအယာဉ်ကဲ့သို့ငင်း ပိတိအရှိန်ကြောင့်ဖြစ်သော အတွင်းစိတ်အကြံသည် အတွင်းနှလုံးထဲ မဆံ့ပဲ လျှံတက်ကာ ဝစီဒွါရဖြင့် စကားအဖြစ် အပြင်သို့ ထွက်ပေါ်လာရသော အသံစကားအထူးကို ဥဒါန်းဟု ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားဂုဏ်တော်ကိုကြည့်ဂုံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ပိတိအဟုန် ပြင်းထန်စွာဖြစ်လာသူတို့ ရွတ်ဆိုအပ်သော ဤ'' နမော တဿ''မှာ ဥဒါန (=ဥဒါန်း) အမည်ရခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည် ။

အဆိုတမျိုး ။သာတာဂိရိနတ်သည် ''နမော''ဟု ဆို၍ငင်း, အသုရိန်နတ်မင်းသည် ''တဿ''ဟု ဆို၍ငင်း, စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းသည်'' ဘဂဝတော''ဟု ဆို၍ငင်း , သိကြားမင်းသည်''အရဟတော''ဟု ဆို၍ငင်း, ဗြဟ္မာမင်းသည်''သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ''ဟု ဆို၍ငင်း အသီးသီးရှိခိုးကြသည်တို့ကို စုပေါင်း၍ ''နမော တဿ'' ဖြစ်လာရပုံကို ကျမ်းနက်ခေါ် သဒ္ဒါငယ်ကျမ်း၌

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သာတာဂိရိ နမော ယက္ခော ၊ တသ စ အသုရိန္ဒကော ။
ဘဂဝတော မဟာရာဇ ၊ သက္ကော အရဟတော တသ ။
သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသ ဗြဟ္မာ ၊ ဇေတ ပဋ္ဌ နမဿန္တိ –

ဟု ဆို၏။ ကစ္စာယနဘေဒဋီကာသစ်၌လည်း " တထာ ဟိ သာတာဂိရိ ယက္ခော 'နမော နမော' တိ ဝန္ဒနံ ကရောတိ" စသည်ဖြင့် နတ်ဗိဠိဉီး ရှိခိုးကြောင်းပင်ဆို၏ လက်ဝဲနော်ရထာဆို ယိုးဒယားနိုင် မော်ကွန်းတွင်လည်း တပုဒ်စီရှိကြောင်း အဆို ရှိခဲ့၏ ။

နတ်ဗြဟ္မာဗိဠိဉီး တပုဒ်စီ ရှိခိုးခဲ့ကြောင်း သံဂါယနာဝင် ကျမ်းဂန်များ၌ အဆိုမရှိသောကြောင့်၎င်း ပါဠိအဋ္ဌကထာများအရ ဥဒါန်းအဖြစ်ဖြင့် တပေါင်းတည်း ကျူးရင့်ခဲ့ကြသည်မှာ အထင်အရှားပင် ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ထိုသို့ နတ်ဗြဟ္မာဗိဠိဉီး တပုဒ်စီရှိခိုးခဲ့သည်ဟူသော အဆိုကို ပိဋကပညာရှင်တို့ အတည်ပြု လက်ခံခြင်း မရှိခဲ့ကြပေ ။

---

(၄) ယေ သန္တာ သန္တစိတ္တာ , တိသရဏသရဏာ , ဇေတ္ထ လောကန္တရေ ဝါ ။
ဘုမ္မာ ဘုမ္မာ စ ဒေဝါ , ဂုဏာ ဂဏာ ဂဟဏာ, ဗျာဝဋာ သဗ္ဗကာလံ ။
ဇေတ အာယန္တု ဒေဝါ , ဝရကနက မယေ, မေရုရာဇေ ဝသန္တော ။
သန္တော သန္တောသဟေတုံ , မုနိ ဝရ ဝစနံ သောတုမဂ္ဂံ သမဂ္ဂံ ။

(၄) ဇေတ္ထ ဝါ – ဤစကြာဝဠာ၌၎င်း ၊ လောကန္တရေ ဝါ– စကြာဝဠာ တဝါး၌၎င်း ၊ သန္တာ –သူတော်ကောင်းဖြစ်ကုန်သော ၊ သန္တစိတ္တာ –ငြိမ်သက်သော စိတ်နှလုံးရှိကြကုန်သော ၊ တိသရဏသရဏာ –ရတနာသုံးပါးသာ ကိုးကွယ်ရာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရှိကြကုန်သော၊ သဗ္ဗကာလံ – အခါခပ်သိမ်း ၊ ဂုဏာ ဂဏာ ဂဟဏာဗျာဝဋာ –ဂုဏ် အပေါင်းကို ရယူရေးခွဲ အားစိုက်ကြိုးပမ်းကြကုန်သော ၊ ဘုမ္မာ –မြေခွဲဖြစ်ကုန်သော ၊ ယေ ဒေါ် စ – အကြင်နတ်တို့သည်ငင်း ၊ အဘုမ္မာ –မြေမှတပါး ကောင်းကင်တလွှားခွဲ ဖြစ်ကုန်သော ၊ ယေ ဒေါ် စ– အကြင်နတ်ဗြဟ္မာတို့သည်ငင်း ၊ ဝရကနကမယေ – မြတ်သော ရွှေစင်ဖြင့်ပြီးသော ၊ မေရုရာဇေ –တောင်မင်းထွတ် ခေါင် မြင်းမိုရ်တောင်ခွဲ ၊ ဝသန္တော –နေသော ၊ သန္တော –သူတော်ကောင်းဖြစ်သော၊ ယော ဒေဝေါ် စ–အကြင် သိကြားနတ်မင်းသည် ငင်း (အတ္ထိ–ရှိကုန်၏) ဇေတ ဒေါ်။ ထိုနတ်ဗြဟ္မာကိုသည် ၊ သန္တောသဇေတုံ – လွန်စွာနှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သော ၊ အဂ္ဂံ –ကောင်းမြတ်သော ၊ မုနိဝရဝစနံ – ဘုရားမြတ်၏ စကား တရားတော်ကို ၊ သောတုံ – နာယူခြင်းငှာ ၊ သမဂ္ဂံ –အညီအညွတ် ၊ အာယန္တု – လာကြကုန်လော့ ။

စကားပြေ။　　သူတော်ကောင်းဖြစ်၍ ငြိမ်သက်သော စိတ်နှလုံးရှိကြသော ရတနာသုံးပါးကို ကိုးကွယ်သူ, ဂုဏ်အပေါင်းကို ရယူရေးခွဲ အားစိုက်ကြိုးပမ်းသူ ဖြစ်ကြသော ဤစကြာဝဠာနှင့် စကြာဝဠာ တပါးရှိ မြေခွဲတည်သော နတ် , ကောင်းကင်ခွဲ တည်သော နတ်, ဗြဟ္မာတို့သည်ငင်း ကောင်းမြတ်သော ရွှေစင်အတိပြီးသော မြင်းမိုရ်တောင်မင်းခွဲ နေသော သိကြားမင်းသူတော်ကောင်းသည်ငင်း နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ရခြင်း၏ အကြောင်း ကောင်းမြတ်သောဘုရားတရားတော်ကို နာယူဖို့ရာ အညီအညွတ် လာရောက်ကြပါကုန်လော့ ။

ဖိတ်မန်ချက် တမျိုး။　　။“ ယေ သန္တော” စသည်ဖြင့် နတ်များကို ဖိတ်ခေါ်ပြန်သည် ၊ ဤးက “ သမန္တော” စသည်ဖြင့် နတ်များကို ဖိတ်ပြီးလျှင် “ ဓမ္မသဝန ကာလော ” ဖြင့် တရားနာရန် အချိန်ကျပြီဖြစ်ကြောင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နှိုးဆော်ပြီးနောက် ယခုတဖန် နတ်များကို ဖိတ်ပြန်သည်မှာ ထပ်နေ သကဲ့သို့ဖြစ်၏။ စာအနေအားဖြင့် ကောင်းနိုးရာရာ ပါအောင်ထည့်ထားခြင်း ဖြစ်၍ ရွတ်သောအခါ သင့်သလို ပိုင်းဖြတ်ရွတ်ရန်ဖြစ်သည်ဟု ယူဆဖွယ်ရှိ၏၊ ပရိတ်ကြီးဋီကာ၌ သမန္တာ စသော ဂါထာကို မဖွင့်၊ ဓမ္မသဝနကာလောမှ စ၍ ဖွင့်သည်။ ထို့ကြောင့် ပရိတ်ကြီး ဋီကာဆရာများ လက်ထက်က မြန်မာပရိတ်ကြီးမူများ၌ သမန္တာဂါထာမရှိသေး နောက်မှ ထည့်ထားသည်ဟု ဆိုရန်ရှိပြန်သည်။

'နမော တဿ' မှ တပါး 'သမန္တာ စက္ကဝါဠေသု' မှ 'သောတုမဂ္ဂံ သမဂ္ဂံ' အထိ ဂါထာများကို အရှင်မဟိန္ဒမထေရ် သီဟိုဠ်ကျွန်းရောက်စ အခါ မဟိန္ဒတောင်ပေါ်မှနေ၍ သုမနသာမဏေအား နတ်များတရားရန် ဖိတ်မန်စေ သော ဂါထာများဖြစ်၍ ပရိတ်နိဒါန်းလာ ကျန်ဂါထာ စုဏ္ဏိယများမှာ သီဟိုဠ်ကျွန်း မဟာဝိဟာရဝါသီ ရဟန္တာမထေရ်တို့ သီကုံးခဲ့သော ပါဠိများဖြစ်ကြောင်း ဆိုကြ သေးသည်။

သန္ဒိအရ ရှင်းလင်းချက် ။ ['ဂုဏာဂဏာဂဟဏာဗျာဝဋာ'၌ ဂုဏာဂဏာဂဟဏာဗျာဝဋာ – ဂုဏ်အပေါင်းကို ရယူခြင်း၌ အားထုတ်ကြသည် ဟုဂုဏ်း, ဂုဏာဂဏာဂဟဏာယ ဗျာဝဋာ – ဂုဏ်အပေါင်းကို ရယူခြင်းငှာ အားထုတ်ကြသည်ဟုဂုဏ်း, နှစ်ချက်ဖြစ်သင့်သည်၊ ဂုဏ အရ သီလ, သမာဓိ, ပညာစသော ဂုဏ်ကိုယူ၊ ဂုဏ ကို အာနိသံသအနက် ဟောကြ၍ သမ္ဘတ္တိခေါ် အကျိုးဂုဏ်အင် အာနိသင်များကိုသော်လည်းယူ၊ သမ္ဘတ္တိဆို ရာ၌လည်း လောကသမ္ဘတ္တိအဖို့မှာ ၎င်းတို့အတွက် ရရှိပြီးဖြစ်၍၊ ထိုသမ္ဘတ္တိမျိုးကို မဆိုလို၊ ဓမ္မကို လိုလားသော နတ်များဖြစ်၍ တရားကြောင့် ရအပ်သော မဂ်ဖိုလ်အဆင်ဆင့် နိဗ္ဗာန် အထိ လောကုတ္တရာသမ္ဘတ္တိမျိုးကိုသာ ဆိုလိုကြောင်း သိပါလေ။

ဝရကနကမယေ မေရုရာဇေ၌ ''အရှေ့ ငွေသား, တောင်ကား နီလာ, ==နောက်မှာ ဗာလန, မြောက်ကား ရွှေ, လေးထွေ မြင်းမိုရ်သား'' အရ မြင်းမိုရ်တောင် ကား အရပ်လေးမျက်နှာအလိုက် ငွေစသည် လေးမျိုးဖြင့်ပြီး၏၊ သို့ပါလျက် ဝရကနက

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မယေ ' ဆိုသည်မှာ ဥပလက္ခဏာသာ ဥပလက္ခဏာကား မိမိအနက်ကို မစွန့်ပဲ မိမိ၏ အနီး အပါး အခြားအပိုအနက်ကိုလည်း သိစေသော သန္ဒီကို ဆိုသည်။ '' ကာကေဘိ ဒမိ ရက္ခိယတံ'' ကျိုးတို့မှ နို့ဓမ်းကို စောင့်ရှောက်အပ်လော ဆိုလျှင် ကာကသန္ဒီသည် မိမိ၏ ကျိုးအနက်သာ မက အခြားအနည်းဖြစ်သော ခွေးစသော အနက်ကိုလည်းပြသည်၊ ဤတွင် ''ကနကမယေ''၌ ကနကလည်း မိမိ၏ ရွှေအနက်အပြင် ငွေ ဣန္ဒနီလာ ဖာလ်ဟူသော အခြားအနက်များကိုလည်း သိစေသည် ။ သဣ္ဂတာအဆို နည်းလေးဆယ်၌ကား အစိတ်ကို ဆိုသဖြင့် အပေါင်းကို လည်း ရသောနည်းကို ဥပလက္ခဏာဟု ဆို၏ ၊'' ကာကေဘိ ဒမိ ရက္ခိယတံ '' ပုံစံမျိုး၌ အနီးကို ဆိုသဖြင့် အဝေးကို ရသော ပစ္စာသန္နနည်းဆို၏ ။ နည်းနှစ်မျိုးလုံးပင် ''ဝရကနက မယေ'' ၌ ဆိုအပ်တော့သည် ။

။'' မေရုရာဇေ ဝသန္တော''တွင်၊ မေရုရာဇေ- ၌ ၊ ဝသန္တော- နေကုန်သော၊ သန္တော - သူတော်ကောင်းဖြစ်ကုန်သော ၊ ယေ ဒေါ် -အကြင် တာဝတိံသာ နတ်တို့သည်ဟု ဗဟုဝုစ်ဖြင့်ဝင်း , ဝသန္တော-နေသော ၊ သန္တော- သော ၊ယော ဒေဝေါ် စ- အကြင် သိကြားမင်းသည်ဝင်း ဟု ဧကဝုစ်ဖြင့်ဝင်း။ နှစ်မျိုးပေးကြ၏ ၊တာဝတိံသာ နတ်များမှာ ဘုမ္မအရ နတ်များ၌ ပါဝင်နေပြီဖြစ်ရာ အထူးဆိုဖွယ် မလိုတော့ပါ ။ သိကြားမင်းမှာ သာ သနာကိုဝင်း လောကကိုဝင်း တရံတခါ အကျိုးပြုခဲ့ စောင့်ရှောက်ခဲ့သည်များကို ကျမ်းဂန်အရ သိရသည်ဖြစ်ရာ ထိုအချက်များကို အကြောင်းပြု၍ သိကြားမင်းကို အလူးတလည် ဖော်ထုတ် ဖိတ်ခေါ်ခြင်း ဖြစ်ဖွယ်ရှိသည်ဟု ယူဆ၍ ဤ၌ သိကြားမင်းအတွက် အနက် ပေးခဲ့သည်]

သန္တောသ ဟေတုံ ။ ။''သန္တောသဟေတုံ''၌ သန္တောသကို သန္တုဋ္ဌိ အနက်ယူ၍ ရောင့်ရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ် သော ဟု ပေးရိုးရှိခဲ့၏။ ထို အနက်အရဆိုသော် ဘုရား တရားကို နာရလျှင် အားရသည်, တင်းတိမ်ကျေနပ်သည်, ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူရမည်ဖြစ်၏ ၊ မှန်၏ အရသာ က ညံ့ဖျင်းလျှင်ငင်း, မိမိ မနှစ်သက်သော အစားအစာဖြစ်လျှင်ငင်း တင်းတိမ်ကျေ နပ်မှု မရှိ အားမရ မရောင့်ရဲ ၊ နှစ်သက်သောအစာ ကောင်းမွန်သောအစာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စားရလျှင် အားရကျေနပ်၏ ၊ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲ၏ ၊ ထို့ အတူ သန့် အရသာ,အတ္ထ အရသာ နှစ်ဆိုဩဇာပြည့်စုံလှသော ဘုရားတရားတော်ကို နာရလျှင် မကျေနပ် အားမရဟု မရှိ ၊ တင်းတိမ်အားရ ကျေနပ်သည်သာ ၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားတရား တော်ကို ''သန္တောသ ဟေတု–တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သည်''ဟု ဆိုရသည် ။

ဘုရားတရားတော်မှာ နာလို့မဝ အားမရ တင်းမတိမ်ဟု အဆိုရှိခဲ့ရာ ဤ၌တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သည် ဆိုသော စကားနှင့် ဆိုသော် မဆန့်ကျင်လောဟု ဆိုရန်ရှိ၏ ။ ရှေးအခါက ဆရာအမျိုးမျိုးတို့၏ တရား အမျိုးမျိုးကို လိုလား တောင့်တသော်လည်း ဘုရားတရားနာရသောအခါ အခြား ဘယ်တရားကိုမှ မလိုလားတော့ပြီ ။ ထို့ကြောင့် ဘုရားတရားကို ထပ်တလဲလဲနာလို ကြားလိုလှသော်လည်း ထိုသို့နာကြားလိုခြင်းမှာ အခြားတရား တပါးကို မလိုလား ဤတရားကိုသာ လိုလားခြင်းဖြစ်ရာ ဤတရား၌ ကျေနပ်မှု ဤတရားဖြင့်သာ တင်းတိမ်မှုဖြစ်၍ ဘုရားတရား၌ ရောင့်ရဲခြင်းဖြစ်ပါသည် ။

ကောင်းမြတ်သော အရသာဖြင့် ဝအိုနေသောယောဂျီများ သည် အခြား ညံ့ဖျင်းသော အရသာကို မလိုလား မနှစ်သက်သကဲ့သို့ ၊ ဘုရား တရားတော်ကို နာရသူသည် အခြားများစွာသော သမဏဗြဟ္မဏတို့၏ တရားကို မလိုလား မမြတ်နိုးတော့ပြီ ဆိုသော စကားကို ထောက်(ဝရော ဝရညူ ဂါထာ အဖွင့်မှ ကာရဏပါလိ ဝတ္ထုကို ရှုပါ)

အချို့က ပစ္စည်းလေးပါး၌ရောင့်ရဲခြင်းကို သန္တောသအဖြစ် အလိုရှိကြ၏ ။ ဘုရားတရားတော်ကြောင့် ပစ္စည်း၌ ရောင့်ရဲလွယ်မှု သန္တောသ အဖြစ် ရသည်ဟူ၏ ။'' တရားတော်သည် ရာဂကင်းဖို့ရာတည်း, ရာဂဖြစ်ပွါးရန် မဟုတ် ၊ ကိလေသာကို ဖျက်ဆီးရန်သာ, ကိလေသာပွါးရန်မဟုတ် ၊ အလိုနည်းဖို့ ရာသာ, အလိုကြီးရန်မဟုတ် ၊ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းငှာသာ , မရောင့်ရဲရန် မဟုတ် '' စသော အဓိပ္ပါယ်ဖြင့် ဟောအပ်သော ဒေသနာများအရ ဆိုလျှင် ဤအနက်မှာလည်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မသင့်ဟု မဆိုသာ ဤကား သန္တောသဏ် ရောင့်ရဲခြင်း အနက်အရ ကြံအပ်သော အဓိပ္ပါယ်တည်း ။

သန္တောသဏ် အနက်တမျိုး ။''တေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဘာသိတံ အဘိနန္ဒန္တိ''စသော ထိုထို ဒေသနာအဆုံး နိဂုံးများအရ ဘုရားတရားတော်ကို နာကြားရသော ရဟန်းများက အားရ နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်စွာ လက်ခံကြကြောင်း သိရ၏ ။ ဘုရားတရားတော်ကို နာလျှင်အားရကြ၏။ နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ကြ၏ ။ ထိုသို့နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော ကြောင့် တရားတော်ကို နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း အကြောင်း သန္တောသ ဟေတု-ဖြစ်သည်ဟု ဆိုရသည်။ သန္တောသ၏ အနက်ကို အာဟိလာဒ-ဝမ်းမြောက်ခြင်း, အာနန္ဒ-နှစ်လိုဝမ်းသာခြင်း, ဟဿ-ရွှင်ပျခြင်း, တိတ္တိ-တင်းတိမ်ရောင့်ရဲခြင်း, ပရိတောသ-နှစ်သက်ခြင်း,ဟု ပကတိဗောဓ အဘိဓာန်ဆို၏ ။ဤ''သံ' ကို အလွန် 'တောသ' ကို နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ခြင်း အနက်ယူကာ''သန္တောသ ဟေတုံ ''လွန်စွာနှစ်သက် ဝမ်းမြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောဟု ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် ။

သမဂ္ဂံ သမဂ္ဂါ ။ ။'သောတု မဂ္ဂံ သမဂ္ဂါ'ဌ သမဂ္ဂံ, ဟုဂင်းသမဂ္ဂါ, ဟုဂင်း နှစ်မျိုးကွဲလျက်ရှိ၏။ သမဂ္ဂံ မှာ ကြိယာဝိသေသနတည်း ၊ ဂင်းသည် ကတ္တား ကြိယာတို့က ဗဟုဝုစ်ပင်ရှိစေကာ နှတိယာ ဧကဝုစ်ဖြင့်သာ နေမြဲတည်း သမဂ္ဂါ လည်း ပဌမာဗဟုဝုစ်ဖြင့် ပြီးသော ကြိယာဝိသေသနပင် ၊ ပရိတ်ကြီးဦးကာဌ သမဂ္ဂံ ရှိ၍ ''ဝိသမံ စန္ဒိမသူရိယာ ပရိဝတ္တန္တိ'' ကဲ့သို့ ဘာဝနပုံးဖြစ်ကြောင်းဆို၏။ နှစ်ပုဒ်လုံးအသင့်ပင်။ သို့သော် ဂါထာဘာဏကဆရာ အလိုမှာ သမဂ္ဂံ ဖြစ်ဖွယ်ရှိပါသည် ၊''ဝသန္တော သန္တော သန္တောသဟေတုံ'' ဟုဂင်း '' ဘုမ္မာ ဘုမ္မာစ'' ပုဒ်ထပ်ကလေးများကို အလိုရှိသော ဆရာသည် သမဂ္ဂံ ကလည်း အနက်အသင့်ပင်ဖြစ်၍ ''သောတုမဂ္ဂံ သမဂ္ဂံ'' ပုဒ်ထပ်ကို အလိုရှိရာ၏ ဟု ကြံဖွယ်ရာဖြစ်တော့သည် ။

---

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နတ်တို့အားတိုက်တွန်းခြင်း

(၅) သဗ္ဗေသု စက္ကဝါဠေသု ။ ယက္ခာ ဒေဝါ စ ဗြဟ္မနော ။
ယံ အမှေဟိ ကတံ ပုညံ ၊ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိသာဓကံ ။

(၆) သဗ္ဗေ တံ အနုမောဒိတ္တွာ ၊ သမဂ္ဂါ သာသနေ ရတာ ။
ပမာဒ ရဟိတာ ဟောန္တု ၊ အာရက္ခာသု ဝိသေသတော ။

(၅) သဗ္ဗေသု –အလုံးစုံကုန်သော ၊ စက္ကဝါဠေသု – စကြာဝဠာပေါင်းတိုက် တသောင်းတို့၌ ၊ သဗ္ဗေ – ခပ်သိမ်းကုန်သော ၊ ယက္ခာ စ – ဘီလူးတို့သည်၎င်း ဒေဝါ စ –နတ်တို့သည်၎င်း ၊ ဗြဟ္မာနော စ –ဗြဟ္မာတို့သည်၎င်း ၊ အမှေဟိ – ငါတို့သည် ၊ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိသာဓကံ – အလုံးစုံသော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကို ပြီးမြောက်စေတတ်သော ၊ ယံ ပုညံ –အကြင်ကောင်းမှုကို ၊ ကတံ – ပြုအပ်ပြီ ။

(၆) တံ ပုညံ –ထိုကောင်းမှုကို ၊ အနုမောဒိတ္တွာ– ဝမ်းမြောက်ကြကုန်၍ သမဂ္ဂါ – ညီညွတ်ကြကုန်လျက် ၊ သာသနေ – ဘုရားအဆုံးအမတော်၌ ၊ ရတာ– မွေ့လျော် ပျော်ပိုက် နှစ်ခြိုက်ကြကုန်သည် ၊ ဟောန္တု – ဖြစ်ကြပါကုန်လော ၊ ဝိသေသတော– အထူးအားဖြင့် ၊ အာရက္ခာသု – လူသားတို့ဝယ် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုတို့၌ ၊ ပမာဒ ရဟိတာ – မေ့လျော့ခြင်းမှ ကင်းကြကုန်သည် ၊ ဟောန္တု ဖြစ်ကြပါကုန်လော့ ။

စကားပြေ။ စကြာဝဠာ တသောင်းလုံးရှိ ဘီလူးနတ် ဗြဟ္မာမှန်သမျှတို့သည် ငါတို့ ပြုသည့် ကောင်းမှုကို ဝမ်းမြောက်ကြပြီးလျှင် ညီညာဖြဖြ ဘုရားအဆုံးအမတော်၌ နှစ်ခြိုက်မွေ့လျော်ကြပါကုန်လော ။ အထူးအားဖြင့် လူသားတို့ အပေါ်ဝယ် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးတို့၌ မမေ့ မလျော့ကြပါလေနှင့် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တိုက်တွန်းချက် ။ ဆိုခဲ့ပြီး ဂါထာဖြင့် နတ်များလာရန် ဖိတ်ခေါ်ပြီးနောက် ဤ သဗ္ဗေသု စသော ဂါထာဖြင့် နတ်တို့အား ရွှင်ပျ ဝမ်းမြောက်စေရန် မိမိတို့ ကုသိုလ်ကို အမျှဝေပြီးလျှင် ထိုသို့ရွှင်ပျ ဝမ်းမြောက် စေအပ်ပြီးသော နတ်တို့အား လူသားတို့ အပေါ်ဝယ် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေး၌ မမေ့ မလျော့ကြဖို့ တိုက်တွန်းခြင်းဖြစ်သည် ။

---

(၇) သာသနဿ စ လောကဿ ၊ ဝုဏှိ ဘဝတု သဗ္ဗဒါ ။
သာသနဉ္စိ စ လောကဉ္စ ၊ ဒေဝါ ရက္ခန္တု သဗ္ဗဒါ ။

(၇) သာသနဿစ- မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၏ဝင်းလောကဿ စ – သတ္တဝါ အပေါင်း၏ဝင်း ၊ သဗ္ဗဒါ –အခါခပ်သိမ်း ၊ ဝုဏှိ-တိုးတက်ကြီးပွားခြင်းသည် ဘဝတု – ဖြစ်ပါစေသတည်း ၊ သာသနဉ္စိ စ – သာသနာတော်ကိုဝင်း ၊ လောကဉ္စ- သတ္တဝါ အပေါင်းကိုဝင်း ၊ ဒေဝါ – နတ်အများတို့သည် ၊ သဗ္ဗဒါ – အခါခပ်သိမ်း ၊ ရက္ခန္တု စောင့်ရှောက်ကြပါစေကုန်သတည်း ။

စကားပြေ။ ၊သာသနာတော်သည်ဝင်း , သတ္တဝါ အပေါင်းသည်ဝင်း အမြဲတိုးတက် ကြီးပွားပါစေ ၊ သာသနာနှင့် လောကကို နတ်များ အစဉ်စောင့်ရှောက်ကြပါစေ ။

အာသီသ ။ လောက သာသနာကြီးပွါးရေးကိုဝင်း,ထိုသို့ ကြီးပွား ရေး၌ နတ်များ၏ ကူညီစောင့်ရှောက်မှု ရရေးကိုဝင်း သာသနဿ စ –စသည်ဖြင့် တောင့်တရပြန်သည် ။

သမ္မုတိနတ်ပါ ။ ။ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ပဋိပတ်များကို သင်ယူခြင်း , ကျင့်ကြံခြင်း,များလည်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းပင်၊ သာသနာ့ဘေးရန်များ မပေါ်လာအောင် ပေါ်လာပြန်လည်း ကင်းပျောက်အောင် ကာကွယ် တားဆီးခြင်းသည်လည်း သာသနာတော်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏၊ ဤနှစ်မျိုးလုံးဖြင့် စောင့်ရှောက်ရန် တောင့်တခြင်းဖြစ်၏၊ ဤတွင် "ဒေါ် ရက္ခန္တု"၌ – ဒေါ် အရ ဥပပတ် နတ်များသာမက သမ္မုတိနတ်ခေါ် မင်းများကိုလည်း ယူခဲ့လျှင် ပိုမိုပြည့်စုံရာ၏ ။

"ရာဇာ ရက္ခတု ဓမ္မေန အတ္တာနောဝ ပဇံ ပဇံ"– မင်းသည် သတ္တဝါများကို မိမိ ရင်ဝယ်သားကဲ့သို့ တရားသဖြင့် စောင့်ရှောက်ပါစေ" ဟု အရှင်ဗုဒ္ဓဃောသ ဆရာမြတ် ဆုတောင်းခဲ့၏၊ အရှင်ဓမ္မပါလမထေရ်စသောအဋ္ဌကထာ ကျမ်းပြုဆရာမြတ်တို့လည်း ထို့အတူပင် ဆုတောင်းခဲ့ကြ၏၊ မင်းများတရားမစောင့်လျှင်သော်၎င်း,အုပ်ချုပ်ရေး မတတ်လျှင်သော်၎င်း,တိုင်းသူပြည်သားလူအများ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်ကြရ၏ ။ တိုးတက်ကြီးပွါးမှု မရနိုင်။ သာသနာလည်း မင်းများအကူအညီကို ရသော် ပို၍ ကြီးပွါးတိုးတက်နိုင်၏၊ထို့ကြောင့် လူ့လောက သာသနာကြီးပွါးရေး၌ မင်းလည်း အရေးပါသဖြင့် ဒေဝအရ သမ္မုတိဒေဝခေါ် မင်းများပါ ယူသင့်သည် ။

---

(၈) သဒ္ဓိ ဟောန္တု သုခိ သဗ္ဗေ၊ ပရိဝါရေဟိ အတ္တနော ။
အနီဃာ သုမနာ ဟောန္တု၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘိ ။

(၈) သဗ္ဗေ– သတ္တဝါ အလုံးစုံတို့သည်၊ အတ္တနော– မိမိ၏၊ ပရိဝါရေဟိ ၊ ခြွေရံသင်းပင်းတို့နှင့်၊ သဒ္ဓိ –အတူတကွ ၊ သုခိ –ချမ်းသာခြင်း ရှိကြကုန်သည် ၊ ဟောန္တု – ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း ၊ သဗ္ဗေဟိ– အလုံးစုံကုန်သော ၊ ဉာတိဘိ– အဆွေအမျိုးတို့နှင့်၊ သဟ –အတူတကွ၊အနီဃာ – ဆင်းရဲ မရှိကုန်သည်၊ သုမနာ– နှစ်သက် ရွှင်လန်း စိတ်ချမ်းသာကြကုန်သည် ၊ဟောန္တု –ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စကားပြေး ။သတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့သည် မိမိတို့ ခြွေရံသင်းပင်း များနှင့် အတူ ချမ်းသာကြပါစေ၊ အလုံးစုံသော ဆွေမျိုးတို့နှင့် အတူ ဆင်းရဲကင်းကာ စိတ်ချမ်းသာကြပါစေ ။

မေတ္တာအာသီသ။ ။အားလုံးချမ်းသာစေရန် တောင့်တသော မေတ္တာ အာသီသအမှုကို သဒ္ဒိ ဟောန္တု စသည်ဖြင့် ပြုခဲ့ပြန်သည် ''သဇ္ဇေ''ဟု သာမည်ဆိုသော်လည်း အရာကိုထောက်သော် နတ်များကိုပင် ရည်ရွယ်ဟန်ရှိပါသည် ။ သို့သော် သတ္တဝါအလုံးစုံကို ရည်ရွယ်ခြင်းဖြင့် မေတ္တာပိုမျှံနှံခြင်း အကျိုးရှိသည်ဖြစ်၍ သတ္တဝါအကုန်ပင် သိမ်းစွဲ အနက်ပေးလိုက်ရခြင်း ဖြစ်ပေသည် ။

---

(၉) ရာဇတော ဝါ စောရတော ဝါ
မနုဿတော ဝါ အမနုဿတော ဝါ
အဂ္ဂိတော ဝါ ဥဒကတော ဝါ
ဝိသာစတော ဝါ ခါဏုကတော ဝါ
ကဏ္ဍကတော ဝါ နက္ခတ္တတော ဝါ
ဇနပဒရောဂတော ဝါ အသဒ္ဓမ္မတော ဝါ
အသန္နိဋ္ဌိတော ဝါ အသပ္ပုရိသတော ဝါ
စဏ္ဍ ဟတ္ထိ အဿ မိဂ ဂေါဏ ကုက္ကုရ အဟိ ဝိစ္ဆိက
မကၠဋသပ္ပ ဒီပိ
အစ္ဆ တရစ္ဆ သူကရ မဟိသ ယက္ခ ရက္ခသာဒီဟိ
နာနာဘယတော ဝါ နာနာရောဂတော ဝါ
နာနာဥပဒ္ဒဝတော ဝါ အာရက္ခံ ဂဏှန္တု ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၉) ရာဇတော ဝါ– မင်းဆိုးတို့မှငင်း ၊ စောရတော ဝါ– ခိုးသူတို့မှငင်း မနုဿတော ဝါ– လူဆိုးတို့မှငင်း ၊ အမနုဿတော ဝါ – ဘီလူးနတ်ဆိုးတို့မှငင်း အဂ္ဂိတော ဝါ – အဖျက်မီးတို့မှငင်း ၊ ဥဒကတော ဝါ – အဖျက်ရေတို့မှငင်း ၊ ပိသာစတော ဝါ – မြေဘုတ်ဘီလူးတို့မှငင်း ၊ ခါဏုကတော ဝါ – သစ်ငုတ်ခလုတ် တို့မှငင်း ၊ ကဏ္ဍုကတော ဝါ – ဆူးငြောင့်တို့မှငင်း ၊ နက္ခတ္တတော ဝါ – မကောင်း သော နက္ခတ်တို့မှငင်း ၊ ဇနပဒရောဂတော ဝါ – ဇနပုဒ်ဒဏ်ဖြစ်သော ရောဂါဆိုးတို့မှငင်း၊ အသဒ္ဓမ္မတော ဝါ – မသူတော်တို့၏ အကျင့်တရားတို့မှငင်း ၊ အသန္နိဒ္ဓတော ဝါ– မှားသော အယူတို့မှငင်း ၊ အသပ္ပုရိသတော ဝါ – သူယုတ်မာတို့မှငင်း ၊ စက္ခု ဟတ္ထိ အသ မိဂ ဂေါဏ ကုက္ကုရ အဟိ ဝိစ္ဆိက မဏိသပ္ပ ဒီပိ အစ္ဆ တရစ္ဆ သူကရ မဟိသ ယက္ခ ရက္ခသာဒီဟိ – ကြမ်းတမ်းသော ဆင် မြင်း သားရဲ နွား ခွေး မြွေ ကင်းမြီးကောက် မြွေစိမ်း သစ် ဝံ အောင်း ဝက် ကျဲ ဘီလူး ရက္ခိုသ် အစရှိသည် တို့မှငင်း ၊ နာနာဘယတော ဝါ – ဘေးအမျိုးမျိုးတို့မှငင်း ၊ နာနာရောဂတော ဝါ – ရောဂါအမျိုးမျိုးတို့မှငင်း ၊ နာနာဥပဒ္ဒဝတော ဝါ – အန္တရာယ်အမျိုးမျိုးတို့မှငင်း ၊ အာရက္ခံ – ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှုကို ၊ ဂဏ္ဟန္တု – ယူကြပါကုန်လော့ ။

သဒ္ဒါအရ ရှင်းလင်းချက် ။ မင်းကောင်း မင်းမြတ်များမှ ဘေးမဖြစ်တတ် ၊ မကောင်းသော မင်းဆိုးများမှသာ ဘေးဖြစ်တတ်၍ အာရက္ခံ ဂဏ္ဟန္တု –မင်းမှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ရမည်ဆိုသည်မှာ မင်းဆိုးမှ ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရမည့်အဖြစ် သိသာထင်ရှား၍ သာမည ရာဇ–ကို ဝိသေသ မင်းဆိုးအနက်ပြန် ရသည် ။ မနုဿ စသည်လည်း ထို့အတူပင် သိပါလေ ။

မင်းဆိုးမှ စောင့်ရှောက်ပါဆိုလျှင် မင်းမှ ဖြစ်သောဘေး မဖြစ်လာအောင် ကာကွယ်ရမည့် အဖြစ်မှာ ထင်ရှားပြီးဖြစ်၍ ဘေးဟူသော အနက်မပါသော်လည်း ပြီးနိုင်ပါသည် ၊ သို့သော် ပို၍ ထင်ရှားအောင် မင်းဘေးမှငင်း–ဟု ပေးသည်မှာလည်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အသင့်ပင် ဖြစ်ပါသည်၊ တော –ပစ္စည်းသည် ဇကဝုစ် ဗဟုဝုစ်နှစ်မျိုးဆိုင်၍ မင်းဆိုးမှငင်း ဟု ဇကဝုစ်လည်း ပေးနိုင်၏၊ ဤ၌ ဘေးအများအပြားကိုရည်၍ ဗဟုဝုစ် အနက်များအဖြစ် ပြန်လိုက်သည်။

ဥပန္ဒဝ ကို ဥပန္ဒဝေါ် ဟု ပြန်ရိုးရှိ၏ " ဥပန္ဒဝေါ်တိ အန္တရာယော " ဟူသော တိကဂုံတ္တရင်္ဌကာ (၇၅)အရ အန္တရာယ်ဟု ပြန်သည်၊ ဘယ ဥပန္ဒဝ အန္တရာယတို့မှာ သန္ဒိကွဲပြားသော်လည်း သဘာဝမှာ ကွဲပြားချက် မရှိကြပါ။ မြန်မာ၌လည်း ဘေးရန် အန္တရာယ် ဟု တွဲသုံးလေ့ရှိ၏။]

အယုတ်တရားနှင့် အယူမှား။ မင်းဆိုးစသည်တို့မှ နတ်များစောင့်ရှောက်ရန် တိုက်တွန်းစေ၏ တာ့၊ အသဒ္ဓမ္မ– မသူတော်တရား, အသန္နိဠ – မိစ္ဆာအယူများမှာ ကိုယ်တိုင်ရှောင်မှ ဖြစ်၍ နတ်များက ဘယ်ပုံ စောင့်ရှောက်နိုင်အံ့နည်း ဟု မေးရန် ရှိခဲ့ပြန်သည်၊ ကဿပဘုရားပရိနိဗ္ဗာန်စံတော် မူပြီးနောက် ရဟန်းရှင်လူတို့ တရားပျက်နေကြသောအခါ သိကြားမင်းသည် မုဆိုး အသွင်ဖြင့် မာတလိနတ်သားကို ခွေးနက်ကြီးယောင် ဖန်ဆင်းစေကာ လူပြည် ဗာရာဏသီသို့ လာရောက်၍ လူအများကို ခြိမ်းခြောက်ထိတ်လန့်စေပြီးလျှင် တရား ဟောခဲ့သဖြင့် လူ ရှင် ရဟန်းတွေ အကျင့်ကောင်းလာကြပြန်သည်ဟု ဒီဃနိကာယ်ပါတ် မဟာဂဗ္ဘဇာတ်၌ လာရှိခဲ့သည်။ ဤသို့သော နတ်များ ကာကွယ်ခဲ့ဖူးသော ထုံးဟောင်းများကို ရည်၍ မသူတော်တို့၏ အကျင့်တရားဟေးမှ ကာကွယ်ကြပါဟု တိုက်တွန်းခြင်း ဖြစ်သည်။

နာရဒဇာတ်၌ အင်္ဂါတိမင်းကြီးတို့၏ မိစ္ဆာအယူကို နာရဒ ဗြဟ္မာမင်း လာရောက်ဆုံးမ၍ ပပျောက်စေခဲ့၏။ သာဝတ္ထိပြည် အရှင်ဗြဟ္မဒေဝ၏ မယ်တော်ပုဏ္ဏားမကြီးသည် အရှင်ဗြဟ္မဒေဝ အိမ်သို့ ဆွမ်းခံ ရောက်လာစဉ် အရှင် မြတ်ကို အရေးမထား ဗြဟ္မာအား ပူဇော်ဖွယ်တို့ဖြင့် ပူဇော်နေသည်ကို သဟမ္မတိ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဗြဟ္မာမင်း လာရောက်ပြီး " ဤအစာမျိုးမှာ ဗြဟ္မာ့အစာ မဟုတ် ၊ သင်ကား ဗြဟ္မာ ဖြစ်ကြောင်း တရားမသိဘဲ တော်စွာ လျော်စွာ မြည်တမ်း နေရသလော" ဟု အပြစ် တင်၍ အရှင်ဗြဟ္မဒေဝ၏ ဂုဏ်တော်များကို ဖော်ပြကာ အရှင်မြတ်ကိုသာ ပူဇော်ဖို့ တိုက်တွန်းလျက် ပုဏ္ဏားမကြီး၏ မိန္ဆာအစွဲကို ချွတ်ခဲ့လေသည်။(သဂါထာဝဂ္ဂ ဗြဟ္မ သံယုတ် ဗြဟ္မဒေဝသုတ်= ၁၄၂)

ဗာဟိယ ဒါရုစီရိယသည် လူအများ အထင်ကြီးရန် အဲ့ဖွယ်အဖြစ် ဆောင်ကာ ရဟန္တာဟု မိမိကိုယ်ကို ထင်နေသောအခါ ကသိုပဘုရား လက်ထက် က တရားအတူ အားထုတ်ဖက် ရဟန်းဖြစ်ခဲ့သော ဗြဟ္မာကြီးက လာရောက် သတိပေး ထိတ်လန့်စေကာ ဘုရားထံ သွားရောက်ဖို့ ညွှန်ကြားခဲ့သည် ။ (ဥဒါန်း ဗာဟိယသုတ် ၊၈၄) ဤသို့ စသောအချက်များကို ရည်မြော်လျက် မိန္ဆာ အယူမှ စောင့်ရှောက်ကြပါဟု ဆိုခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပေသည် ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မင်္ဂလသုတ် နိဿယသစ်

(၁၀) ယံ မင်္ဂလံ ဒ္ဒါဒသဟိ ၊ စိန္တယိသု သဒေဝကာ ။
သောတ္ထာနံ နာဓိဂစ္ဆန္တိ ၊ အဋ္ဌတ္တိံသဉ္စ မင်္ဂလံ ။

(၁၁) ဒေသိတံ ဒေဝဒေဝေန ၊ သဗ္ဗပါပဝိနာသနံ ။
သဗ္ဗလောကဟိတတ္ထာယ ၊ မင်္ဂလံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

(၁၀-၁၁) ဟေ- အို သူတော်ကောင်းတို့ ၊ သဒေဝကာ -နတ်နှင့်တကွသော လူတို့သည် ၊ ယံ မင်္ဂလံ - အကြင်မင်္ဂလာကို ၊ ဒ္ဒါဒသဟိ - တဆဲ့နှစ်နှစ်တို့ တိုင်အောင် ၊စိန္တယိသု - ကြံတွေးကြကုန်ပြီ ၊ သောတ္ထာနံ -ချမ်းသာခြင်းအကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ၊ တံ မင်္ဂလံ - ထိုမင်္ဂလာကို ၊ နာဓိဂစ္ဆန္တိ- မသိနိုင်ကြကုန် ၊ ဒေဝဒေဝေန - နတ်တို့ထက်နတ် အမြတ်ဆုံးဘုရားရှင်သည် ၊ သဗ္ဗပါပဝိနာသနံ - အလုံးစုံသော မကောင်းမှုတို့ကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော ၊ အဋ္ဌတ္တိံသဉ္စ- သုံးဆဲ့ရှစ်ပါးလည်းဖြစ်သော ၊ ယံ မင်္ဂလံ -အကြင်မင်္ဂလာတရားတော်ကို၊ သဗ္ဗလောကဟိတတ္ထာယ - အလုံးစုံသော သတ္တဝါအပေါင်း၏ အကျိုးစီးပွားအလို့ငှာ ၊ ဒေသိတံ - ဟောတော်မူအပ်ပြီ ၊ တံ မင်္ဂလံ -ထို သုံးဆယ့်ရှစ်ဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်ကို ၊ မယံ - ငါတို့သည် ၊ ဘဏာမ - ရွတ်ကြကုန်ဦး ။

စကားပြေ အို---သူတော်ကောင်းတို့ နတ်လူတို့သည် အကြင်မင်္ဂလာကို တဆဲ့နှစ်နှစ်တိုင်အောင် ကြံဆခဲ့ကြ၏၊ ချမ်းသာခြင်း အကြောင်းကောင်းမြတ်သော ထိုမင်္ဂလာကို မသိနိုင်ပဲ ရှိကြ၏ ၊ နတ်တို့ထက်နတ် ဘုရားမြတ်သည် မကောင်းမှုမှန်သမျှ ပယ်ဖျောက်တတ်သော သုံးဆဲ့ရှစ်ဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်ကို တလောကလုံး၏ အကျိုးစီးပွားအလို့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဌာ ဟောတော်မူခဲ့၏ ၊ ထို သုံးဆဲ့ရှစ်ဖြာ မင်္ဂလာတရားတော်ကို ၎ါတို့ ရွတ်ဆိုကြကုန်စို့ ။

အချီးအပွင်း။ ။တစုံတခုသော အကြောင်းအရာကို ပြောဆိုရေးသား ရာ၌ ရှေးဦးစွာ အစပျိုးသော စကားဦးကို အချီးဟု ဆိုကြ၏ ။ ဤ ယံမင်္ဂလံ စသည်လည်း မင်္ဂလသုတ်မရွတ်ဆိုမီ မင်္ဂလသုတ်ဖြစ်လာ ရပုံနှင့် မင်္ဂလသုတ်အကျိုး အာနိသင်များကို ဂုဏ်တင်ပြောဆိုသော အချီးပင် ဖြစ်၏ ။ပရိတ်ဖြစ်ပေါ်ကြောင်း အဋ္ဌုပ္ပတ်ဝတ္ထုများကို သာယာဖွယ်ဖြစ်အောင် ဖွဲ့နွဲ့ဆို အပ်သော ပရိတ်နိဒါန်းများကို ပရိတ်ကို အမွှန်းတင်ကြောင်းဖြစ်၍ ရှေးက အမွှန်း ဟုလည်း သုံးနှုန်းခေါ်ခဲ့ကြ၏ ၊ ယံ မင်္ဂလံ စသည်လည်း မင်္ဂလသုတ်ကို ဂုဏ်တင် ကြောင်းဖြင့်၍ အမွှန်းပင် ဆိုရပေသည်။ ဘုရားဟောကား မဟုတ်သေး ၊ မင်္ဂလ သုတ်ကို သင်ချင် , ရွတ်ချင် , နာကြားချင်အောင် ဆွဲဆောင်မှု တရပ်အဖြစ်ဖြင့် ရှေးဆရာမြတ်တို့ ရေးသားအပ်သော ပရိတ်ပျိုး အချီးအမွှန်းပင်တည်း ။

သဒ္ဒါအရ ရှင်းလင်းချက်။ ။ဤဒသဟိ ကို တဆဲ့နှစ်နှစ်တို့ ပတ်လုံးဟု အစွဲအ သံယောဇအနက်ပေးကြ၏ ၊ ဂါထာဘာဏကာ ဆရာ အရှင်၏ အလိုမှာ အပါဒါန်းကို အလိုရှိဟန်တူ၏သည် ၊ ထို့ကြောင့် ကာလကို ကန့်သတ် ပိုင်းခြားသော အဝဓိ–၌ အပါဒါန်းဟု ယူဆကာ တဆဲ့နှစ်နှစ်တို့ တိုင်အောင် ဟု အနက်ပေးခဲ့သည် ။

သောတ္ထာနံ ကား ကထံ ကရော သောတ္ထာနေန ဂုတ္တော (ဒသမဟာမင်္ဂလဇာတ်ပါဠိ) ၌ အဋ္ဌကထာက ''သောတ္ထာနေနာတိ သောတ္ထိဘာဝါဝဟေန မင်္ဂလေန'' ဟု ဖွင့်သောကြောင့် မင်္ဂလာဟောတည်း ၊ သောတ္ထိပုဒ် ဝဟတိ–အနက်၌ အာန ပစ္စည်းကြံ၍ ''သောတ္ထိ ဝဟတီတိ သောတ္ထာနံ'' ပြု။ သောတ္ထိ –ချမ်းသာခြင်းကို၊ ဝဟတိ– ရွက်ဆောင်တတ်၏ ၊ ချမ်းသာကို ရွက်ဆောင်တတ်သော တရားမှာ ချမ်းသာကြောင်းပင် ဖြစ်၍ ''သောတ္ထာနံ ချမ်းသာခြင်းအကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ''ဟု အနက်ပေးခဲ့သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တနည်း "သုဌာန"ကြံ၍ "သုခံ ဌာတိ အနေနာတိ သောတ္ထာနံ"သော်လည်းလုပ် ၊ အနေန -ဤတရားဖြင့်၊ သုခံ- ချမ်းသာစွာ ၊ဌာတိ - တည်နေနိုင်၏၊ တ္ထတိ-ထို့ကြောင့်၊ သောတ္ထာနံ - သောတ္ထာနမည်၏ ။ ချမ်းသာစွာ တည်နေနိုင်ကြောင်း ကောင်းသောတရားဟု အနက်ရခဲ့ရာ ထိုတရားမှာ မင်္ဂလာသာတည်း ။

ဟေ- ဟူသော အာလုပ်ကို ဂါထာအဆုံး၌ တည်သောကြောင့် အပြီးသတ်ခါနီးမှ အနက်ပေးရိုးရှိခဲ့၏ ၊ ဤ ယံ မင်္ဂလံစသော စကားမှာ ဟေ-အရပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ပြောနေသော စကားများဖြစ်သည်တကြောင်း, ပဋိဠ္ဍ အာလုပ်ပုဒ်သည် အစတပုဒ် နှစ်ပုဒ်တို့ နောက်မှာ အရှိများသော်လည်း မြန်မာ၌ စကားတရပ်ပြောသောအခါ အစမှာသာ ထား၍ အပြောများသည်တကြောင်း , ဤအကြောင်းများကြောင့် ဂါထာအစမှ စ၍ အနက်ပေးခြင်းဖြစ်၏ ၊ ဟေ -ကို ပေးရိုးပေးစဉ်အတိုင်း သူတော်ကောင်းတို့ဟု ပေးလိုက်သော်လည်း အရာအားလျော်စွာ ' အို အရှင်တို့ ၊ အို မိတ်ဆွေတို့ 'စသည် ပေးနိုင်သည်သာ။

လောကာ၌ ကိုးကွယ်အားထားရာဟု မှိုရိုကပ်ရောက်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို ဒေဝ-နတ် ဟု ဆိုအပ်၏ ၊ ထို့ကြောင့် ဥပပတ္တိနတ်ခေါ် နတ်ဗြဟ္မာသာ မက လူများ အားထား ကိုးစားရာ မင်း, ရဟန္တာများကိုပင် သမ္မုတိနတ်, ဝိသုဒ္ဓိနတ်,ခေါ်ရခြင်းဖြစ်၏။ ဘုရားရှင်လည်း သတ္တဝါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာအဖြစ် မှိုရိုချဉ်းကပ်အပ်သောကြောင့် ဒေဝပင် ၊ သို့သော် သာမန်ဒေဝမျှ မဟုတ် ၊ သမ္မုတိ ဝိသုဒ္ဓိ ဥပပတ္တိနတ်မှန်သမျှတို့၏ အားထား ကိုးကွယ်ရာဖြစ်၍ ၊ 'နတ်မှန်သမျှတို့၏ နတ် , နတ်တို့ထက် နတ် ဟု ဆိုရပေသည်။ (ဒေဝါနံ ဒေဝေါ- ဒေဝဒေဝေါ ၊ ဒေဝါနံ - နတ်တို့၏-ဝါ-ထက် ၊ ဒေဝေါ-နတ်တည်း ၊ ဒေဝဒေဝေါ နတ်တို့၏-ဝါ-ထက် နတ်)

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာစသော မင်္ဂလာများကား အသားမပါအစွဲအလမ်း အထင်အမြင်မျှသာ ၊ ဤမင်္ဂလာတရားကား ကောင်းသော အပြု,အပြော,အကြံ,များသာ ဖြစ်ရာ ကောင်းမှုကုသိုလ်များပင် ၊ ထိုကောင်းမှုများကား ဆန္ဒကျင်ဘက် မကောင်းမှုတို့ကို ဖျက်ဆီးတတ်သော သဘောရှိရာ မင်္ဂလာတရားကို "သဗ္ဗပါပဝိနာသနံ -အကုသိုလ် မှန်သမျှကို ဖျက်ဆီးတတ်သော" ဟု ဂုဏ်ပြုခြင်း ဖြစ်၏ ၊အကုသိုလ်မှန်သမျှကို ဖျက်ဆီးကြောင်း တရားဟုလည်း ဆိုနိုင်၏ (ကတ္တုသာဓ် ကရဏသာဓ် နှစ်မျိုးရ)

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အကုသိုလ်စု မကောင်းမှုများကား ဆင်းရဲကြောင်း, ဆုတ်ယုတ်ကြောင်းသာဖြစ်၍ ၊ ကောင်းသော အမှုများမှာ တိုးတက်, ကြီးပွါး, ကြောင်း ချမ်းသာကြောင်းဖြစ်၏ ။ မင်္ဂလာတရားတော်အတိုင်း ကျင့်သုံးမှာ တကယ်ချမ်းသာ ကြီးပွါးနိုင်၍ မင်္ဂလာတရား ဟောကြားခဲ့သော ဗုဒ္ဓအရှင်မြတ်၏ ထိုအများကြီးပွါးချမ်းသာရေး လိုလားတော်မူသော မဟာကရုဏာ မေတ္တာတော်များကို သဗ္ဗလောကဟိတတ္ထာယဖြင့် ဖော်ပြတော်မူခဲ့သည်]

မင်္ဂလသုတ် အဋ္ဌုပ္ပတ်။ ။“ မင်္ဂလာတရားကို နတ်လူအများ တဆဲ့နှစ်နှစ် ကြာအောင် စဉ်းစားခဲ့ကြသော်လည်း မသိနိုင် ရှိကြ၍ ဘုရားဟောတော်မူရသည်” ဆိုသော စကားမှာ အဋ္ဌုပ္ပတ်အရပင် ဖြစ်၏။ ထို အဋ္ဌုပ္ပတ်ကား ဤသို့တည်း ၊ မြတ်စွာဘုရား မင်္ဂလာတရားမဟောကြားမီ ရှေးအဖို့ကပင် လောကဌ မင်္ဂလာပြဿနာ ပေါ်ပေါက်လျက်ရှိ၏ ၊ လောကဌ နှစ်သက်ဖွယ် အကောင်းဟု အသိအမှတ်ပြုထားသော အာရုံများရှိခဲ့ရာ အချို့က မျက်စိဖြင့် မြင်ရသော နှစ်သက်ဖွယ် အဆင်းအာရုံများကို မင်္ဂလာဟုဆို၏ ။အချို့က မူ နားဖြင့် ကြားရသော နှစ်သက်ဖွယ်အသံအာရုံများကို မင်္ဂလာဟုဆို၍ အချို့က သော်နာခေါင်း, လျှာ ,ကိုယ်တို့ဖြင့် တွေ့ရသော နှစ်သက်ဖွယ် အနံ့,အရသာ, အတွေ့များကို မင်္ဂလာဟုဆို၏ ။ တဦးအယူအဆကို တဦးက လက်မခံ ,တယောက်ကို တယောက် နားလည်အောင် မပြောနိုင်ဘဲ ငြင်းခုံမစဲ ဖြစ်ကာ ပြဿနာ မပြေဘဲ ရှိခဲ့ရ၏ ၊ ထို မင်္ဂလာပြဿနာမှာ လူ၌သာမက နတ်ဗြဟ္မာများသို့ပင် ဂယက်ရိုက်ကာ မင်္ဂလာကို စဉ်းစားကြရင်း နတ်ဗြဟ္မာ များ၌လည်း သုံးမျိုးကွဲခဲ့ရပေသည် ထို ပြဿနာမှာ တဆဲ့နှစ်နှစ်ကြာအောင် မပြေလည်ခဲ့သော ပြဿနာအဖြစ် တည်ရှိခဲ့၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တဆဲ့နှစ်နှစ် လွန်မြောက်သော အခါမှ တာဝတိံသာ နတ်တို့က သိကြားမင်းထံ ထိုပြဿနာတင်၍ အဖြေပေးရန် တောင်းပန်ခဲ့ကြသည်။ သိကြားမင်းလည်း ဘုရားထံ လျှောက်ထားရန် နတ်သားတဦးအား တာဝန်လွှဲ အပ်ပြီးလျှင် မိမိနှင့်တကွ နတ်အများပါ မင်္ဂလာတရားနာရန် ဘုရားရှင်ထံ ရောက် လာကြ၏၊ တာဝန်ပေးအပ်သော နတ်သား၏ လျှောက်ထားချက်အရ မင်္ဂလာတရား တော်ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူခဲ့လေသည် ။

အမှာ။　။ဤမှ နောက်၌ စကားကျဉ်းစေရန် အဋ္ဌကထာ၌ဟု သာမန်ဆိုသော အရာတွေ့ရလျှင် သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌက ထာနှင့် ခုဒ္ဒကပါဋ အဋ္ဌကထာဟု မှတ်ယူရန် ဖြစ်ပါ သည် ။

---

(၁၂)　ဇံ မေ သုတံ ---
ဇကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ
ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ ။
အထ ခေါ အညတရာ ဒေဝတာ
အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ
ကေဝလကပ္ပံ ဇေတဝနံ ဩဘာသေတွာ
ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ
ဘဂဝန္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဇကမန္တံ အဋ္ဌာသိ ။
ဇကမန္တံ ဌိတာ ခေါ သာ ဒေဝတာ
ဘဂဝန္တံ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ ။

(၁၂) ဘန္တေ ကဿပ – အရှင်မဟာကဿပ ၊ မေ– တပည့်တော်သည်၊ ဇံ– ဤသို့ ၊ သုတံ – နာခံ မှတ်သား ကြားခဲ့ရပါ၏ ၊ ဇကံ – တပါးသော ၊ သမယံ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အခါ၌ ၊ ဘဂဝါ – မြတ်စွာဘုရားသည် ၊ သာဝတ္ထိယံ – သာဝတ္ထိနေပြည်တော်၌ ၊ အနာထပိဏ္ဍိကဿ – အနာထပိဏ်သူဌေး၏ ၊ ဇေတဝနေ – ဇေတဝန်မည်သော၊ အာရာမေ – ကျောင်းတိုက်၌ ၊ ဝိဟရတိ – သီတင်းသုံးတော်မူပါ၏ ၊ အထခေါ် – ထိုသို့ သီတင်းသုံးစဉ်အခါ၌ ၊ အညတရာ – အမျိုးအမည် မထင်ရှားသော ၊ ဒေဝတာ– နတ်သားသည် ၊ အဘိက္ကန္တာယ – ညဉ့်ဦးယာမ် ကုန်လွန်ခဲ့ပြီးသော ၊ ရတ္တိယာ– သန်းခေါင်ယာမ်အချိန်၌၊ အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ – အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် အဆင်းရှိသည် ဖြစ်၍ ၊ ကေဝလကပ္ပံ – ပတ်ဝန်းကျင်အကုန် အလုံးစုံသော ၊ ဇေတဝနံ– ဇေတဝန် ကျောင်းတိုက်ကို ၊ သြဘာသေတွာ – ကိုယ်အရောင်ဖြင့် ထွန်းပြောင်ထိန်လင်းစေ၍ ၊ ယေန – အကြင် အရပ်၌ ၊ ဘဂဝါ – မြတ်စွာဘုရားသည် ၊ အတ္ထိ – ရှိ၏၊ တေန – ထိုဘုရားရှင် ရှိရာအရပ်သို့ ၊ ဥပသင်္ကမိ – ချဉ်းကပ်ခဲ့ပါပြီ ၊ ဥပသင်္ကမိတွာ– ချဉ်းကပ်ပြီး၍ ၊ ဘဂဝန္တံ – မြတ်စွာဘုရားကို ၊ အဘိဝါဒေတွာ – အလွန်ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီး၍ ၊ ဧကမန္တံ –သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အရပ်၌ ၊ အဋ္ဌာသိ – ရပ်နေပါပြီ ၊ ဧကမန္တံ – သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အရပ်၌ ၊ ဌိတာ ခေါ် – ရပ်နေသော ၊ သာ ဒေဝတာ – ထိုနတ်သားသည် ၊ ဘဂဝန္တံ – မြတ်စွာဘုရားကို ၊ ဂါထာယ – ဂါထာဖြင့် အဇ္ဈဘာသိ ၊ လျောက်ထားခဲ့ပါပြီ ။

စကားပြေ အရှင်မဟာကဿပ ၊ တပည့်တော် ဤသို့နာကြားခဲ့ရဖူးပါသည် ၊ အခါတပါး မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိနေပြည်တော်ဝယ် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံးတော်မူပါသည် ၊ ထိုအခါ အမျိုးအမည် မထင်ရှားသော နတ်သားတယောက်သည် ညဉ့်ဦးယာမ် လွန်ပြီးသော သန်းခေါင်အချိန်၌ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်အဆင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက် ပတ်ဝန်းကျင်တခွင်လုံးကို ထိန်လင်းစေလျက် ဘုရားရှင်ရှိရာသို့ ချဉ်းကပ်၍ ရှိခိုးပြီးလျှင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သင့်လျော်သော နေရာ၌ ရပ်နေပါသည် ၊ သင့်လျော်ရာ အရပ်၌ နေသော ထိုနတ်သားသည် ဘုရားရှင်ကို ဂါထာဖြင့် လျှောက်ထားခဲ့ပါသည် ။

နိဒါန်း။ ။ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသော မင်္ဂလသုတ် မပြမီ ရှေးဦးစွာ ထိုသုတ္တန်ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်း အကြောင်းနိဒါန်းကို ပြလို၍ '' ဧဝံ မေ သုတံ '' စသည်ဖြင့် မိန့်ရသည် ။

နိဒါန်းဖြစ်လာပုံ။ ။ မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးနောက် သုံးလ ကျော်လောက် အကြာတွင် ဘုရားတရားတော်များ မပျောက်မပျက် တည်နေစေရန်၎င်း , အဓမ္မဝါဒများ ပေါ်လာသော် ဆုံးဖြတ်ပယ်ရှားရေးအတွက် ခုံအဖြစ်ရှိနေရန်၎င်း , ရဟန္တာဂါဇရာတို့ စုပေါင်းရွတ်ဆိုကာ သံဂါယနာတင်ကြ၏ ၊ ထိုအခါက ဘုရားဟော အမှန်ဖြစ်ကြောင်း သိနားလည် ယုံကြည်ကြစေရန် ဘုရားရှင် ဘယ်မြို့ ဘယ်ရွာဝယ် ဘယ်အခါက ဘယ်သူအား ဘယ်လို အကြောင်းကြောင့် ဟောခဲ့ကြောင်းများကို အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်က မေးစီစစ်ခဲ့ရာ ဝိနည်းအတွက် အရှင်ဥပါလိ က လျှောက်ထား၍ ၊ သုတ္တန်များ အတွက် အရှင်အာနန္ဒာကလျှောက်ထားခဲ့၏။ မင်္ဂလသုတ် သံဂါယနာတင်မည်ရှိသော အခါ အရှင်မဟာကဿပ မေးချက်အရ အရှင်အာနန္ဒာ ဖြေကြားလျှောက်ထားခဲ့သည်ကို '' ဧဝံ မေ သုတံ '' စသည်ဖြင့် မှတ်တမ်းတင်ထားခဲ့ခြင်းဖြစ်၏ ၊ ထို့ကြောင့် ''ဧဝံ မေ သုတံ'' စသည်မှာ ဘုရားဟော မဟုတ်သေး၊ အရှင်အာနန္ဒာ၏ လျှောက်ထားချက်မျှသာ ဖြစ်သည်။ ထိုလျှောက်ထားချက်မှာ ''မင်္ဂလသုတ်''ဖြစ်လာခြင်း အကြောင်းဖြစ်၍ '' နိဒါန- နိဒါန်း'' ဟု ခေါ်ဆိုကြသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရှင်မဟာကဿပ။ ။အရှင်သိဂ္ဂဝ မထေရ်မြတ်က အရှင်မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿ မထေရ်အလောင်း သာမဏေ မိမိတပည့်ကို အရှင်စဏ္ဍဝဇ္ဇိမထေရ်ထံ ပို့ကတ်သင်ရန် စေလွှတ်သောအခါ ''ဤအမည်ဘယ်သူလဲ''ဟု စဏ္ဍဝဇ္ဇိမထေရ် က မိမိအမည်ကို မေးခဲ့လျှင် ''အရှင်မြတ်အမည်ကို တပည့်တော်၏ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ သိပါ၏''ဟု လျှောက်ရန် မှာကြားဆုံးမလိုက်ပါ၏။ အလေးအမြတ်ပြုအပ်သော ဆရာတို့၏ အမည်ကို မခေါ်ထိုက်သောကြောင့် ဖြစ်၏။ ထိုအချက်ကို အထောက်အထားပြု၍ '' ဘန္တေ ကဿပ'' ဟု ခေါ်ရန် အရှင်အာနန္ဒာ၏ ဝန်လေးဖွယ်အဖြစ်ယူဆကာ''ဘန္တေ''ဟုသာ သာမညခေါ်ဆိုလိုကြ၏။''ဝိပ္ပလိ' ဟူသော မထေရ်၏ ငယ်မည်ကိုသာ ခေါ်ရန် ဝန်လေးဖွယ်ဖြစ်သော်လည်း''ကဿပ' ဟူသော အမည်မှာ အနွယ်အရာသာ ခေါ်သော အမည်ဖြစ်၍ ထိုအမည်ကိုကား ခေါ်ဆိုရန် ဝန်မလေးကြပါ ။ ဂေါတမဘုရားဟုပင် ဘုရားရှင်ကို အနွယ်ဖြင့် ခေါ်လျက်ရှိ၏ ။ဝိနယမဟာဝဂ္ဂ(၁၂၉) ၌ အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်က မိမိရဟန်းလောင်းအား ကမ္မဝါဖတ်ပေးရန် အရှင်အာနန္ဒာထံ တမန်လွှတ်သောအခါ အရှင်အာနန္ဒာလည်း အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်မှာ မိမိအလေးပြုအပ်သော ဆရာဖြစ်၍ အရှင်သူမြတ်၏ အမည်ကို မခေါ်ဝံ့ဖြစ်နေရာ ဘုရားရှင်က '' အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဂေါတ္တေန ဝိ အနုဿာဝေတုံ '' ဟု အနွယ်ဖြင့် ဖတ်ရန် ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့ရ၏။ ထိုသို့အနွယ် အမည်မျိုးကို ခေါ်သင့်သောကြောင့်ပင် ၊'' အပိ မေ ဘန္တေ ကဿပ သိရသို့ ပလိတာနိ ဇာတာနိ ၊ အထ စ ပန မယံ အဇ္ဇာပိ အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ ကုမာရကဝါဒါ နု မုစ္စာမ'' ဟု နိဒါနဝဂ္ဂကဿပသံယုတ်(သံ၊၁၊၇၁၈) ၌ '' ဘန္တေ. ကဿပ''ဟု အရှင်အာနန္ဒာ ခေါ်ဆိုခဲ့ပေသည် ။

သာဝတ္ထိ။ ။ သဝတ္ထရသော့၏ နေရာဌာနဖြစ်၍ သာဝတ္ထိဆိုး ၊ နေရာဌာနဆိုသော်လည်း နေရံမျှကား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မဟုတ် ၊ ထိုရသေ့ က စတင် တည်ထောင်ခဲ့သောမြို့တည်း။ ကကန္ဒရသေ့, မကန္ဒ ရသေ့, တည်ထောင်ခဲ့သော မြို့တို့သည် ကာကန္ဒိ, မာကန္ဒိ,ဟု ကွာထွိလိင်ဖြင့်အမည် များ ရရှိသကဲ့သို့ သဝတ္ထရသေ့ တည်ထောင်သော မြို့ဖြစ်၍ ''သာဝတ္ထိ'' ဟု အမည်ရသည် ၊ ဤကား ဗျာကရဏ်းဆရာတို့အလိုတည်း ၊ (သဝတ္ထေန နိဗ္ဗတ္တာ သာဝတ္ထ ၊ သဝတ္ထေန –သဝတ္ထရသေ့သည် ၊ နိဗ္ဗတ္တာ –ဖြစ်ဧအပ်(တည်ထောင်အပ်) သော မြို့သည် ၊ သာဝတ္ထိ – သာဝတ္ထမည်၏)

အဋ္ဌကထာဆရာများအလိုမှာ လူ့ လောက အသုံးအဆောင်မှန်သမျှ မရှိသော အရာဟုပင် မထင် ၊ အကုန်ပင်ရှိသောကြောင့် 'သဗ္ဗံ အတ္ထိ– အကုန်ရှိသည်ဟူသော' အနက်ကြောင့် သာဝတ္ထိမည်၏။ ကုန်သည် အပေါင်း ဆုံမိ၍ ' ဘာကုန်ရှိသလဲ'ဟု မေးသောအခါ '' သဗ္ဗံ –အတ္ထိ– အကုန်ရှိ သည်''ဟု ဆိုသော စကားကို အစွဲပြု၍ ၊ သာဝတ္ထိ အမည်ရသည်ဟူ၏ ။ ဤအလို သဗ္ဗ–မှ သာဝ ဖြစ်လာသော နိရုတ္တိနည်းတည်း ။

သာဝတ္ထိယံ ဆိုသော်လည်း ဇေတဝန်ကျောင်း တိုက်မှာ သာဝတ္ထိမြို့ပေါ်၌မဟုတ် မြို့အနီး မလှမ်း မကမ်း၌ဖြစ်၏ ၊သို့သော် ဂဂီမြစ် အနီးကမ်းပါးပေါ်၌ ကျက်စားနေသော နွားတို့ကို '' ဂဂီယံ စရန္တိ – ဂဂီမြစ်၌ လှည့်လည်နေကြသည်''ဟုတင်စားပြောဆိုသကဲ့သို့သာဝတ္ထိပြည်၏ အနီးအပါး မှာ နေသည်ကိုပင်သာဝတ္ထိပြည်၌နေသည်ဟု တင်စားသုံးနှုန်းခြင်းတည်း ၊ ၎င်းကို သမိုဿုပစာဟု ဆို၏ ၊ အနီးကို အနီးရှိဝတ္ထုဖြင့် တင်စားသုံးနှုန်းခြင်းတည်း သာဝတ္ထိ၏ အနီးသည် ဥပစာအရ သာဝတ္ထိအမည်ရလျက်ရှိနေရာ ''သာဝတ္ထိယံ– သာဝတ္ထိပြည်၌''ဟုလည်း ပေးနိုင်၏ ၊'' သမိုပတ္ထေ ဘုမ္မဝစနံ = သတ္တမီဝိဘတ် သမိုပ(အနီး)၌ ဖြစ်သည်'' ဟူသော အဋ္ဌကထာအရ သာဝတ္ထိပြည်၏ အနီးဟု လည်း ပေးနိုင်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဇေတဝန်နှင့်အနာထပိဏ်း ဇေတဝန်ကျောင်းတော်ရောကား မူလက ဇေတမင်းသား၏ ဥယျာဉ်ကြီးပင်၊ မူလပိုင်ရှင်၏ အမည်ကို အစွဲပြု၍ ဇေတဝန(ဇေတဝန်)ဟု အမည်တွင်နေခြင်းဖြစ်၏။(ဇေတသ ဝနံ ဇေတဝနံ –ဇေတသ–ဇေတမင်းသား၏၊ ဝနံ –ဥယျာဉ်တည်း၊ဇေတဝနံ –ဇေတမင်းသား၏ ဥယျာဉ်) နောင်အခါ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးက ဝယ်ယူကျောင်းဆောက်ခဲ့၍၊ ဒုတိယပိုင်ရှင်ကို အစွဲပြုကာ အနာထပိဏ်၏ ကျောင်းတိုက်ဟုလည်း ဆိုရပြန်သည်။

သူဌေးကြီး၏ ငယ်နာမည်မှာ သုဒတ္တဖြစ်၏၊ ကိုးကွယ်အားထားရာ မဲ့သူတို့အား ထောက်ထားငဲ့ညှာ စေတနာ အလွန်ကြီးသော သူဌေးကြီးဖြစ်၍ ရောက်လာသမျှ သူတောင်းစားစသည်တို့အား ထမင်းအစာ ပေးကမ်းတတ်သောကြောင့် နောင်အခါ ''အနာထာနံ –ကိုးကွယ်ရာမဲ့သူတို့အား၊ ပိဏ္ဍံ–ထမင်းအစာကို၊ဒါတိ–ပေးကမ်းတတ်၏''ဟူသော အနက်အရ ''အနာထ ပိဏ္ဍိက'' ဟု တွင်လာ၏။ လောကၠ ဘုရားတည်သူကို ဘုရာဒကာ , ကျောင်း ဆောက်လှူသူကို ကျောင်းဒကာ ,စသည်ဖြင့် မိမိက မဖော်ရဘဲ အများက ဂုဏ်တင် ခေါ်ဆိုသကဲ့သို့ သူဌေးကြီး၏ စေတနာကို အများက ဂုဏ်တင်ခဲ့ရာမှ ငယ်နာမည်ပျောက်ကာ နာမည်သစ် တွင်လာရခြင်း ဖြစ်၏၊ အမည်အရ ပေါ်လွင်သော သူဌေးကြီး၏ စေတနာကား ယခုတိုင် လူသိများလျက် ထင်ရှားနေသည်သာ၊ ဤအချက်ကပင် အများကောင်းကျိုး ဆောင်သူများမှာ ကမ္ဘာကျော်လည်း ဥဒါန်းမကျေသည်ကို ညွှန်ပြလျက်ရှိနေပါသည်။

ဘုရားရှင် သီတင်းသုံးသောအခါ အနာထပိဏ်၏ ဥစ္စာမဟုတ်တော့ သံဃာပိုင်ကျောင်းတိုက်ဖြစ်နေ၏။ သို့သော် ရှေးကမြို့အုပ်ဖြစ်ဖူးသူသည်အရာပင်မရှိသော်လည်းမြို့အုပ်ဟုတွင်နေသကဲ့သို့ပင် ၎င်းကို ''ဘူတပုဗ္ဗဂတိကနည်း''ဟု ဆို၏၊ ''ဇကတ္ထ''နည်းဟုလည်း ဆိုရ၏။ ပိုင်ရှင်တွေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကွဲနေသော်လည်း နေရာက တစ်ခုတည်းဖြစ်၍ ၊တစ်ခုတည်း၏ အဖြစ်ကို အစွဲပြု၍ ဆိုသောနည်းတည်း ။

ထိုနည်းအရပင် ဇေတဝနဟုငှင်း , အနာထ ပိဏ္ဍိကာသ အာရာမေ, ဟုငှင်း ဆိုနိုင်တော့သည်။ ကွဲပြားနေသော်လည်း မကွဲပြား သကဲ့သို့ ဆိုသောကြောင့် အဘေဒေါပစာရ(=ကွဲပြားနေသည်ကို မကွဲမပြားတသား တည်း တခုတည်းကဲ့သို့ သုံးနှုန်းခြင်း)ဟုလည်း ဆိုရပြန်သည် ။

အာရာမ။ ။အပွင့် အသီး အရွက်အညွှန့်တို့ဖြင့် ဝေဆာ တင့်တယ်လှသောကြောင့်ငှင်း , ကျောင်းအဂို နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့်ငှင်း ထိုထိုအရပ်မှ လူများ အထူးအားဖြင့် ရဟန်းတော်များ လာရောက် မွေ့လျော်ရာဖြစ်သောကြောင့် အာရာမဆိုသည် (အာရမန္တိ ဇေတ္ထာတိ အာရာမော ၊ ဇေတ္ထ–ဤ ကျောင်းတို့က်၌ ၊အာရမန္တိ– လာရောက်မွေ့လျော်ကြကုန်၏ ဣတိ–ထိုသို့လာရောက် မွေ့လျော်ရာ ဖြစ်သောကြောင့် ၊ အာရာမော– အာရာမ မည်၏)

အာရာမကို အဘိဓာန်၌ မြို့နှင့် မနီးမဝေးဝယ် လူကုံထံများ စိုက်ပျိုးအပ်သော သစ်ပင်အပေါင်း (ဥယျာဉ်ခြံ)ကို ဆိုကြောင်း လာ၏ ။ ပုပ္ဖာရာမ, ဖလာရာမ စသည်ဖြင့် လာသောအရာ၌ အာရာမနှင့်အညီပင် ဤမျှမက အိမ်ဝင်း, ကျောင်းဝင်း,စသော ဝင်းမှန်သမျှကိုလည်း အာရာမ,ဟုပင် ဆိုရသည် ၊သံဃာရာမ, ပုပ္ဖာရာမ , ရာဇကာရာမ ,တိတ္ထိယာရာမ , ပရိဗ္ဗာဇကာ ရာမ, စသည် ယခုခေတ်၌ အိမ်ဝင်းကို ခြံဟုခေါ်၍ ကျောင်းအများတည်ရာ ဝင်းကို ကျောင်းတိုက်ဟု ခေါ်ဆိုရိုးရှိ၏ ၊ ထို အခေါ်အရ ဤ၌ ကျောင်းတိုက်ဟုပြန်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အထဆေါ်။ ။အထ-ကို အဝိစ္ဆေဒ (-မပြတ်စဲခြင်း) အနက်၌ နိပါတ်ဟုဆို၏၊ ဆော်- ကို အဓိကာရန္တရ နိဒဿန (အရာတပါးကို ပြခြင်း) အနက်၌ နိပါတ်ဟုဆို၏ အဋ္ဌကထာဖွင့်ခဲ့၏၊ မြတ်စွာဘုရား၏ နေခြင်း မပြတ်စဲမှီ အညတရာ ဒေဝတာ စသော အကြောင်းအရာ တပါးဖြစ်ပေါ်လာသည်ဟု ဆိုလိုကြောင်းလည်း ဖွင့်၏၊ မြန်မာ၌ကား ထိုအခါ ထိုသို့ နေစဉ်အခါ ဆိုလျှင် နေခြင်းမပြတ်စဲသည်ကိုငဲ့၊ ထိုအခါဟု ဆိုလိုက်လျှင် ရှေ့ဆက်ဆိုစရာ အကြောင်းရှိနေသည်ကိုငဲ့ သိနိုင်၍ ၊ ‘‘ ထို အခါ ’’ ဟူသော စကားဖြင့်ပင် အနက်နှစ်မျိုးလုံး ညွှန်ပြမူပြီးသည်ဟု ဆိုသင့်၏ ။

အညတရာ ဒေဝတာ။ ။‘‘အညတရာတိ အနိယမိတနိဒ္ဒေသော=သတ်မှတ်ချက်မရှိသော အနက်ကို ညွှန်ပြကြောင်း သဒ္ဒါ’’ ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏၊ နာမည် အမျိုး အနွယ်စသည် သတ်မှတ်ခြင်း မရှိသော သာမညအနက်တည်း၊ သက္ကတ၌ နှစ်ယောက်ထဲက တယောက်ကို ထုတ်ဆိုသော အခါ အညတရဆို၍ အများထဲက တယောက်ကို ထုတ်ဆိုသောအခါ အညတမ ဆိုရကြောင်းလာ၏ ၊ ပါဠိ၌ကား အညတမ မထင်၊ ထို့ကြောင့် အများထဲက ထုတ်ဆိုသည်ကိုလည်း အညတရပင်ဆို၏ ၊ ‘‘ အညတရော စ ပနာယသ္မာ မာလုက္ယပုတ္တော အရဟတံ အဟောသိ ’’ (သံ-၂၊၂၉၉) ဤ၌၌ အညတရော မှာ ရဟန္တာတို့တွင် တယောက်အပါအဝင်ဖြစ်ကြောင်း သာမန်သာဆို၍ ရဟန္တာများထဲမှ အထူးဖြစ် ထုတ်ဖော်သတ်မှတ် မဆိုအပ်သောကြောင့် အနိယမပင် ။

ဤ၌ကား ထိုကဲ့သို့ ထုတ်ဆိုသော အရာမဟုတ်၍ အညတရတမျိုးပင် ၊ ထို့ကြောင့် ‘‘အညတရာတိ နာမဂေါတ္တဝသေန အပါကဋာ’’ ဟု ဖွင့်၏ ၊ ထို အဖွင့်အရ အမျိုးအမည် မထင်ရှားသော ဟုပေးရ၏။ လောက၌ နာမည်မသိသော အခါဖြစ်စေ, သိဖူးသော်လည်း လူမကွဲသော အခါ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖြစ်စေ လူတယောက်လာနေသည် စသော အသုံးဖြစ်၏ ၊ လူတယောက်ဆိုသော အသုံးမှာ နာမည်မထင်ရှားသည်ကို ညွှန်ပြလျက်ရှိသောကြောင့် ''အညတရာ ဒေဝတာ - နတ်သားတယောက်သည် ''ဟု လည်း ပေးနိုင်သည် ။

ဒေဝတာ ဟု ကွက်ထိလိင်ဖြင့် ဆိုသော်လည်း နတ်သမီးဟု မမှတ်အပ် ၊ ဤဒေဝတာကား နတ်သား နတ်သမီးနှစ်မျိုးလုံးနှင့် ဆိုင်သော သဒ္ဒါတည်း၊ ဤဌ်ကား နတ်သားကို ဟော၏၊ (ဒေဝါယေဝ ဒေဝတာ ၊ ဒေဝါယေဝ - နတ်သည်ပင် ၊ ဒေဝတာ -ဒေဝတာမည်၏)

အဘိက္ကန္တ အနက်။ ။''အဘိက္ကန္တာယ ရတ္တိယာ'' ၌ အဘိက္ကန္တကား ခယ(=ကုန်ခြင်း)အနက်ဟော ၊ ကုန်လွန်ပြီးသော ညဉ့်ဆိုရာ၌ တညလုံး ကုန်သွားသည်ဟု ဆိုရမည်ကဲ့သို့ ရှိသော်လည်း ထိုကဲ့သို့ကား မမှတ်အပ် ။ စူဠဝဂ္ဂ ပါတိမောက္ခဋ္ဌပနကဿန္ဓက စသည်၌ ''အဘိက္ကန္တာ ဘန္တေ ရတ္တိ ''ဝယ် တညဉ့်လုံးကုန်သည်ကို မယူစေလို ညဉ့်ဦးယာမ်ကုန်သည်ကိုသာ ယူစေလို၍ ' နိက္ခန္တော ပဌမော' ဟု ဆက်ဟောခဲ့၏ ၊ ထို ပါဠိအရ အဘိက္ကန္တမှာ ပဌမယာမ်အလွန်ကိုသာ ဟောခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ ဤ၌လည်း ပဌမယာမ်ကုန်သည်ကိုသာ ယူရသည့်အဖြစ်ကို သိနိုင်တော့သည် ၊ညဉ့်ဦးယာမ် လွန်ပြီးသော ဟူသော ဝိသေသနကြောင့် ရတ္တိယာ ကလည်း တညဉ့်လုံး မဟောရတော့ဘဲ သန်းခေါင်ယာမ်ကိုသာ ဟောတော့သည် ၊ နတ်တို့သည် လူခြေတိတ်ချိန်မှ ဘုရားထံ လာလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ ဤနတ်သားလည်း သန်းခေါင်ယာမ်အခါ၌ ရောက်လာခြင်းဖြစ်၏ ။

။''အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ'' ၌ အဘိက္ကန္တ ကား အဘိရူပ (-အလွန်လှပခြင်း) အနက်ဟော ၊ အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် အဆင်းဟူသည် အလွန်လှပသော အဆင်းဖြစ်၍ ''အဘိက္ကန္တဝဏ္ဏာ''ကို အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် အဆင်းရှိသည်ဟုလည်း , အလွန်လှပ တင့်တယ်သော အဆင်းရှိသည်ဟုလည်း, ပေးနိုင်သည်၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

''ဝဏ္ဏ'' အဆင်းဆိုသော်လည်း ရူပါရုံအဆင်းကို ဆိုသည်ကား မဟုတ် 'ဆဝိ' ခေါ် ကိုယ်အရေအသွေး အရောင်ကို ဆိုလိုသည်ဟု မှတ်ပါ။

ကေဝလကပ္ပ။ ။''ကေဝလ''ကား အနဝသေသ (=အကြွင်းမဲ့ အလုံးစုံ) ဟော ''ကပ္ပ'' ကား သမန္တာဘာဝ (ထက်ဝန်းကျင်၏ အဖြစ်) အနက်ဟော ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက် ပတ်ဝန်းကျင် တပြင်လုံးဟု ဆိုလို၏ ။ ဤ၌''ကေဝလ'' အကြွင်းမဲ့ဆိုလျှင်ပင် ကျန်သောအရပ် မရှိတော့သည်မှာ ပြီးနိုင်ပါလျက် ''ကပ္ပ'' သဒ္ဒါတွဲဆိုသည်မှာ အကြွင်းမဲ့ အကုန်ပြန့် အောင် စွမ်းနိုင်သော အရောင်ပင် တစုံတခုသော အကြောင်းကြောင့် တစိတ်တဒေသ လောက်သာ ပြန့်ခြင်းလည်း ရှိတတ်သေး၏ ၊ ဤနတ်ရောင်ကား ထိုသို့ တစိတ် တဒေသမျှမဟုတ်ဘဲ အကုန်ပင် ပြန့်နှံ့လျက်ရှိသည့်အဖြစ်ကို ပြခြင်းငှာ သမန္တအနက် ရှိသော ကပ္ပကိုပါ ဆိုခြင်းဖြစ်၏ ။

ဗျာကရဏ်းဆရာတို့သည် ဤသံ ဦန(=စဉ်းငယ်ယုတ်လျော့သော)အနက်၌ ကပ္ပစသောပစ္စည်းတို့ကို အလိုရှိကြ၏ ။ ထိုအလိုအရ ''ဤသံ ဦနံ ကေဝလံ ကေဝလကပ္ပံ'' ပြု။ ဤသံ ဦနံ –စဉ်းငယ်လျော့သော ၊ ကေဝလံ –အလုံးစုံတည်း ၊ ကေဝလကပ္ပံ –အလုံးစုံလောက်နီးပါး ၊ အချို့ တံခါးပိတ်ထားသော ကျောင်းတွင်းစသော အလင်းရောင် မရောက်ရာအရပ် အနည်းငယ် ကျန်သည်ကို ရည်သည်။ဤအနက်မျိုးကို အချို့အလိုရှိကြသည် ၊ သို့သော် နတ်တို့၏ တန်ခိုးကြောင့် ဖြစ်သော အလင်းရောင်သည် ပကတိအရောင်နှင့် မတူနိုင်သော ကြောင့်ငင်း , အကယ်၍ အလင်းရောင် မရောက်သော အရပ်ဟု ရှိစေကာ အလုံးစုံဟု ဆိုနိုင်ရန် ယေဘုယျစသော နည်းများရှိနေသောကြောင့်ငင်း 'ဤသံ ဦန' အနက်ကြံ ဖွယ်မလို။ တမျိုးဆိုရသော် ဘုရားရှင်၏အရောင်ကို ဘယ်အရောင်မျှ မလွှမ်းနိုင်၊ ထို့ကြောင့် ထိုနတ်အရောင်လည်း ဘုရားရှင်ရောင်ခြည်တော် မရောက်ရာ အရပ်ကိုသာ ထွန်းလင်းစေနိုင်၍ ''ဤသံ ဦန'' ဆိုသည်ဟု ယူသော် သင့်ဖွယ်ရှိ၏ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကေမန္တိ ။'ကေ+အန္တ' ၊အန္တသဒ္ဒါ ကောဋ္ဌာသ(=အဖို့) အနက်ဟော၊ တဖက်တနေရာဟု အနက်ရ၏။ တဖက်တနေရာဟူသည်မှာ နေဖို့ သင့်လျော်သော နေရာတည်း ၊ လောကဌ် အလေးပြုအပ် သူများထံ ချဉ်းကပ်သော အခါ နေသင့်သောနေရာ, မနေသင့် သောနေရာ, ဟုရှိရာ သိနားလည်သူတို့ကား နေသင့်သောနေရာကို ရွေးချယ်နေတတ်၏၊ မနေသင့် သော နေရာများကား အလွန်နီးလွန်းသောနေရာ,အလွန်ဝေးလွန်းသော နေရာ, လေညာလေဆန် ကျသောနေရာ, မြင့်သောနေရာ, ရှေ့တည့်တည့် ကျလွန်းသော နေရာ, အလွန်နောက်ကျလွန်းသော နေရာ, ဟု ခြောက်မျိုးလာ၏ ။

ဝေး နီး လွန်းရာ ၊ မြင့် လေညာနှင့်
တည့်စွာ နောက်ကျ ၊ ဤ ခြောက်ဝ
ဌာန အပြစ်များ ။

ဤ အပြစ်ခြောက်ပါးကား အခါခပ်သိမ်း မရှောင်မဖြစ်ဟု တထစ်ချကား မယူရ၊ ပရိသတ်အများနှင့် တရားနာရာ စသည်၌ အလွန်ဝေးသော လေဆန်ကျသော အလွန်နောက်ကျသော အရပ်များကို ရှောင်၍ မဖြစ် ၊ ထို အခါ မရှောင်ခြင်းကြောင့် အပြစ်မဆိုထိုက်။ ဇကေမန္တ ဆိုလျှင် အပြစ်ခြောက်ပါး ကင်းရာ အရပ်သာဟု တထစ်ချ မှတ်ရမည်ကားမဟုတ် ၊ အခြား အရာအလိုက် သင့်လျော်ရာ နေရာများလည်း ဇကေမန္တ ပင်။ ကောသလ မဂဓ တိုင်းသား မြာဟ္မဏ တမန်များ ဝေသာလီပြည် မဟာဝုန်တော ကူဋာဂါရသာလာ ဘုရားထံအလာ အရှင် နာဂိတ က ''ဘုရားရှင်အား ဖူးမြင်ရန် အခါမဟုတ်သေးကြောင်း'' အမိန့်ရှိ၍ ၊ သင့်လျော်သော နေရာ၌ ထိုင်ကြသည်ဟု လာရာ ထိုဇကေမန္တ ကို ထိုနေရာမှ ဖဲခွါ၍ ထိုထို သစ်ပင်ရိပ်များ၌ နေကြောင်း ဖွင့်ပြဆိုခဲ့လေသည် ။(ဇကေမန္တံ –သင့်တင့်လျောက်ပတ်စွာ သင့်လျော်သော နေရာ၌ဟုလည်း ပေးနိုင်၏)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နတ်သားရပ်နေခြင်း။ ။နတ်တို့သည် လူနှုံ့ကို ရွံရှာစက်ဆုတ်ကြ၏။ ကိစ္စတခုခုကြောင့် မလွဲမရှောင်သာသဖြင့် လူ့ပြည်သို့ လာရစေကာမူ မြန်မြန်ပြန်သည်သာဖြစ်၍ ထိုနတ်သားသည် မထိုင်ပဲ ရပ်နေခြင်းဖြစ်၏၊ ထိုင်ခြင်းမည်သည် အပန်းဖြေခြင်းပင်ဖြစ်၏၊ ထိုကဲ့သို့ ပင်ပန်းမှုမျိုး နတ်တို့၌ မရှိ၍ မထိုင်ဟူ၍လည်း အကြောင်းတမျိုးပြ၏၊ ထို့ပြင် မြတ်စွာဘုရားကို ဝန်းရံလျက် မဟာသာဝကများ တည်နေကြ၏၊ ထို မဟာသာဝက အရှင်မြတ်များကို ကြည်ညိုမြတ်နိုးခြင်း ရှိနေသောကြောင့်လည်း မထိုင်ဟူ၏ ၊ ရပ်ခြင်းမှာ အထူး အရိုအသေ ပေးခြင်းမျိုးဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားအား ရိုသေသောအားဖြင့် မထိုင်။ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၌ နတ်သားရပ်နေခြင်း အကြောင်း လေးမျိုးပြ၏ ။

(၁၃) ဗဟူ ဒေဝါ မနုဿာစ – မင်္ဂလာနိ အစိန္တယုံ ၊
အာကင်္ခမာနာ သောတ္ထာနံ – ဗြူဟေ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

(၁၃) ဘန္တေ– မြတ်စွာဘုရား ၊ သောတ္ထာနံ – ခုဘဝ နောင်အခါ ချမ်းသာသည်၏ အဖြစ်ကို ၊ အာကင်္ခမာနာ – လိုလားတောင့်တကြကုန်သော ၊ ဗဟူ– များစွာကုန်သော ၊ ဒေဝါ စ– နတ် ဗြဟ္မာတို့သည်ငင်း ၊မနုဿာ စ– လူတို့သည်ငင်း မင်္ဂလာနိ –ကြီးပွားချမ်းသာကြောင်း မင်္ဂလာတို့ကို ၊ အစိန္တယုံ – ကြံတွေးစဉ်းစားခဲ့ကြပါကုန်ပြီ (တို့–ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည်) ဥတ္တမံ –ကောင်းမြတ်သော ၊ မင်္ဂလံ– မင်္ဂလာကို ၊ ဗြူဟေ–ဟောကြားတော်မူပါ ။

စကားပြေ။ မြတ်စွာဘုရား ခုဘဝ နောင်အခါ ချမ်းသာရေးကို လိုလားတောင့်တကြသော လူ,နတ်,ဗြဟ္မာ,များစွာတို့သည် ကြီးပွါးချမ်းသာကြောင်း မင်္ဂလာတို့ကို ကြံတွေး စဉ်းစားခဲ့ကြပါသည် ၊ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာတရားကို ဟောကြားတော်မူပါ ။

---

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နတ်သားတောင်းပန်ပုံ။　။မြတ်စွာဘုရားအား မင်္ဂလာတရား ဟောရန် နတ်သား တောင်းပန်ပုံကို အဂ္ဂဉ်အာနန္ဒာ က ''ဗဟူ ဒေဝါ'' စသည်ဖြင့် လျှောက်ထားခဲ့သည် ။

သဒ္ဒါအရ ရှင်းလင်းချက်　[မင်္ဂလန္တိ မဟန္တိ ဣမေဟိ သတ္တာဟိ မင်္ဂလာနိ ။ ။ ဣမေဟိ– ဤတရားတို့ဖြင့် သတ္တာ –သတ္တဝါတို့သည် ၊ မင်္ဂလန္တိ မဟန္တိ – တိုးတက် ကြီးပွါးကြရကုန်၏ ၊ ဣတိ– ထိုသို့ တိုးတက် ကြီးပွါးကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် ၊ မင်္ဂလာနိ –မင်္ဂလာတို့မည်ကုန်၏ ။ အဋ္ဌကထာ အလို ''မင်္ဂလ'' ဓာတ်ဟု ဆိုရန်ရှိ၏ ၊ သဒ္ဒနိတိ ကား ''မဂိ'' ဓာတ်ဆို၏ ၊ ဣကာရန္တ ဓာတ် ဖြစ်၍ နိဂ္ဂဟိတ်လာသည် ။ သဣတ လည်း ''မဂိ'' ဓာတ်ပင် အလပစ္စည်း၊ ထို အလို ''မင်္ဂန္တိ ဝုဒ္ဓိံ ပါပုဏန္တိ ဣမေဟိ သတ္တာဟိ မင်္ဂလာနိ''ပြု၊ လူမိုက်ကို မပေါင်းသင်းခြင်းစသော အမှုများကား သတ္တဝါတို့ကို တိုးတက်ကြီးပွါးစေ ချမ်းသာစေတတ်၏ ၊ ထို့ကြောင့် ထိုအမှုများကို တိုးတက်ကြီးပွါးချမ်းသာခြင်း၏အကြောင်းဖြစ်၍မင်္ဂလာဆိုရသည်။ထို့ကြောင့်ပင်အဋ္ဌကထာက ''မင်္ဂလန္တိ မင်္ဂလာဟူသည်မှာ ၊ ဣဒ္ဓိကာရဏံ – တိုးတက် ပြီးမြောက်ခြင်း၏ အကြောင်းတည်း ဝုဒ္ဓိကာရဏံ –ကြီးပွါးခြင်း၏ အကြောင်းတည်း ၊ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိကာရဏံ – အလုံးစုံသော စည်းစိမ် ချမ်းသာ၏ အကြောင်းတည်း '' ဟု ဖွင့်သည် ။

'' သောတ္ထာနံ''ကား ယံ မင်္ဂလံစသော အပွမ်းဂါထာမှ သောတ္ထာနံနှင့် အနက်မတူ ၊ ထို သောတ္ထာနံ ကား ကြီးပွါးချမ်းသာခြင်း အကြောင်း မင်္ဂလာကို ဟော၏။ ဤ သောတ္ထာနံ ကား အကြောင်းမင်္ဂလာမှ ပြုခြင်းကြောင့် ခုဘဝ နောင်ဘဝ ချမ်းသာခြင်း အကျိုးကို ဟော၏။ ထို့ကြောင့် ''သောတ္ထာနန္တိ သောတ္ထိဘာဝံ'' ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏ ၊ ချမ်းသာခြင်း ဟူသည်မှာ ကောင်းသော သမ္ပတ္တိအမျိုးမျိုး ရှိနေခြင်းပင် ဖြစ်၍ ''သဗ္ဗေသံ –အလုံးစုံကုန်သော ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မိက သမ္ပရာယိကာနံ – ယခုဘဝ နောင်ဘဝ၌ ဖြစ်ကုန်သော ၊ သောဘနာနံ သုန္ဒရာနံ ကလျာဏာနံ ဓမ္မာနံ – တင့်တယ်ကောင်းမြတ်သော သဘာဝတို့၏ ၊ အတ္ထိတံ–ရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ''ဟု သောတ္ထိဘာဝ ၏ ဆိုလိုရင်းအနက်ကို အဋ္ဌကထာ ဆက်ဖွင့်ခဲ့သည် ။ ''သောတ္ထိနော ဘာဇေါ သောတ္ထာနံ ၊ ဘာဝ၌ အာန ပစ္စည်းကြံ၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာ။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာ စသည်မှာ အမှန်တရားကို မသိသူတို့၏ စိတ်ကူးအရဖြစ်သော ယူဆချက်များသာ၊ ထို ယူဆချက်များမှာ အသားမပါသည် ဖြစ်၍ပင် တဦးအယူကို တဦးက လက်မခံနိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏၊ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ် မင်္ဂလာတရား ဟောသောအခါမူ ထိုမင်္ဂလာများကို မဟုတ်မကောင်းဟု ငြင်းမည့်သူ ပယ်လှန်မည့်သူ တဦးတယောက်မျှ ပေါ်မလာ၊ အားလုံး အကောင်းတရားအဖြစ် ဝန်ခံကြရ၏၊ ယခုခေတ် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် မဟုတ်သူ ဘာသာခြားများပင် ဤမင်္ဂလာမူကို အကောင်းအဖြစ် လက်ခံကြရမည်သာ၊ ဤနှတ်သားကား ထိုခေတ် လူနှတ်တို့ ယူဆသော မင်္ဂလာများကို အတည်ပြုအပ် ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာမဟုတ်သည်ကို သိနားလည်ခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် အများယူဆသော မင်္ဂလာမှတပါး ထူးခြားကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာကို ဟောပါရန် ‘‘ဗြူဟိ မင်္ဂလ’မုတ္တမံ’’ ဟု လျှောက်ထားခဲ့လေသည်။

(၁၄) အသေဝနာ စ ဗာလာနံ – ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ၊
ပူဇာ စ ပူဇနေယျာနံ – ဧတံ မင်္ဂလ’မုတ္တမံ။

(၁၄) ဒေဝပုတ္တ –နှတ်သား၊ဗာလာနံ–လူမိုက်တို့ကို၊ ယာ အသေဝနာစ–အကြင် မပေါင်းသင်း မမှီဝဲခြင်းသည်၎င်း၊ ပဏ္ဍိတာနံ –ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့ကို၊ ယာ သေဝနာ စ – အကြင် ပေါင်းသင်း မှီဝဲခြင်းသည်၎င်း၊ ပူဇနေယျာနံ –ပူဇော်ထိုက်သော သူတို့ကို၊ ယာ ပူဇာ စ – အကြင် ပူဇော်ခြင်းသည်၎င်း၊ အတ္ထိ ရှိ၏၊ ဧတံ–ဤတရားသုံးပါးကား၊ ဥတ္တမံ –ကောင်းမြတ်သော၊ မင်္ဂလံ –မင်္ဂလာပေတည်း။

စကားပြေ နှတ်သား လူမိုက်တို့ကို မပေါင်းမသင်း ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းတို့ကို ပေါင်းသင်းဆည်းကပ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခြင်း ၊ ပူဇော်ထိုက်သူတို့ကို ပူဇော်ခြင်း ၊ ဤသုံးပါးကား ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည် ။

မင်္ဂလာသုံးပါး။ ။ ဤ အသေဝနာ စ, စသည်ကား ဘုရားဟောတည်း၊ နတ်သား၏ လျှောက်ထားချက်အရ အကောင်းဆုံး မင်္ဂလာများကို ဟောကြားတော်မူသည်ဖြစ်ရာ ရှေးဦးစွာ ''အသေဝနာ စ'' စသည်ဖြင့် မင်္ဂလာသုံးပါး ဟောကြားတော်မူသည် ။

လူဝိုက်။ လူဝိုက်ဟု သိနိုင်သော အမှတ်သားများကား၊ မကောင်းသော အကြံကို ကြံခြင်း , မကောင်းသော စကားကို ပြောခြင်း , မကောင်းသော အလုပ်ကို လုပ်ခြင်း,တို့တည်း ။ ဤလက္ခဏာသုံးပါး ရှိသူကား အမျိုးမြတ်သူပင်ဖြစ်စေ , ပစ္စည်းကြွယ်ဝသူပင် ဖြစ်စေ, အစိုးရသူပင် ဖြစ်စေ, မည်သူမဆို ဗာလ(= လူဝိုက်) ပင်တည်း။ ထိုသို့သော သူများကား ဤလောကဌ ဘေးရန်အမျိုးမျိုး ကင်းရှင်း အေးချမ်းခြင်း , ဂုဏ်သတင်း ကျော်စောခြင်း , အများချစ်ခင် လေးစားခံရခြင်း , ပရိသတ်၌ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ပြောဆိုခြင်းကင်း ရဲရင့်ခြင်းစသော ကောင်းကျိုးများ မရနိုင် ၊ ယခုဘဝ အထက်တန်း ရောက်နေသူပင်ဖြစ်စေကာမူ တမလွန်ဘဝ၌ကား ၊ သုဂတိဘုံဘဝဝယ် ချမ်းသာခြင်း မခံစားရတော့ပေ။ ထို့ကြောင့် အကျိုးနှစ်မျိုးကို ဖြတ်တောက်တတ်သူဟု ဗာလ၏ အနက်ကို ဖွင့်ဆိုကြ၏ ၊ (ဒွေ အတ္ထေ လုနန္တိတိ ဗာလာ။ ဒွေ အတ္ထေ – အကျိုးနှစ်မျိုးလုံးတို့ကို လုနန္တိ – ဖြတ်တောက်တတ်ကုန်၏၊ ဣတိ –ထို့ကြောင့် ၊ ဗာလာ – ဗာလ မည်ကုန်၏ ။)

ဤ အမှတ်အသားမျိုးရှိသူကား ဤဘဝပင် အပြစ်ဒဏ်ခံရခြင်း , ဘေးရန်များခြင်း , ဂုဏ်သိရှိမဲ့ခြင်း , လူကဲ့ရဲ့ခံရခြင်း , စသော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မကောင်းကျိုး အကျိုးမဲ့ကိုသာ ရတတ်၏၊ တမလွန်ဘဝ၌ လူမိုက်တို့၏ သွားရာလမ်း အပါယ်သို့သာ တန်းရောက်ရတော့၏၊ ထို့ကြောင့် အကျိုးမဲ့ နှစ်မျိုးကို ရယူတတ်သူဟုလည်း အနက်ဖွင့်ကြပြန်၏ (ဒေ့ အနတ္ထေ လာန္တိတိ ဗာလာ ။ ဒေ့ အနတ္ထေ –အကျိုးမဲ့နှစ်မျိုးတို့ကို ၊ လာန္တိ – ယူတတ်ကြကုန်၏ ၊ ဣတိ –ထို့ကြောင့် ဗာလာ–ဗာလမည်ကုန်၏) ထိုသူမျိုးမှာ ပညာတွေ့ ဘယ်မျှတတ်စေဦးတော့ ပညာအရ သိထားသော ကောင်း,မကောင်း,ကို လိုက်နာ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း မရှိတလွဲကျင့်သူဖြစ်၍ ပညာဖြင့် အသက်ရှင်နေသူ မဟုတ် အသက်ရှူရုံမျှဖြင့် အသက်ရှင်နေသူဟုလည်း ဖွင့်ဆိုရပြန်သည် ၊ [ဗလန္တိတိ ဗာလာ ၊ ဗလန္တိ (ပညာမဟိ) အသက်ရှူရုံမျှ အသက်ရှင်နေကြကုန်၏၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့် ၊ ဗာလာ –ဗာလ မည်ကုန်၏]

ပညာရှိ။ ကောင်းသော အကြံကို ကြံခြင်း , ကောင်းသော စကားကို ပြောခြင်း , ကောင်းသော အလုပ်ကို လုပ်ခြင်း, ဤသုံးပါးကား ပညာရှိဟု သိရန် အမှတ်အသားများတည်း။ ဤလက္ခဏာသုံးပါး ထင်ရှားရှိနေသူကား ဆိုခဲ့ပြီး အကျိုးနှစ်မျိုးကို ရနိုင်သည်ဖြစ်ရာ ဘုရားရှင်က ဤဘဝအကျိုး,နောင်ဘဝ အကျိုး ,နှစ်မျိုးလုံးကို ရခြင်းကြောင့် ''ပဏ္ဍိတ ပညာရှိ''ဟု ဆိုရကြောင်း ဟောကြားဖွင့်ဆိုတော် မူခဲ့သည် ၊ စာပေနှင့် အခြားအတတ်အမျိုးမျိုးကို တတ်မြောက်သူကို တနည်းတလမ်းအရ ပဏ္ဍိတဟု ခေါ်ဆိုကြသော်လည်း ထိုသူမှာ ဆိုခဲ့ပြီး လက္ခဏာသုံးပါး မရှိလျှင်'ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ' အရ ပဏ္ဍိတဟုကား မဆိုအပ်ပေ ၊ စာပေ အတတ်ပညာ ထူးခြားစွာ မတတ်သော်လည်းကောင်း ,မကောင်း,သိနားလည်၍ သိနားလည်သည့် အတိုင်း ကျင့်ကြံသော လူလိမ္မာ သူတော်ကောင်းကိုသာ ''ပဏ္ဍိတ'' ဟု ဆိုလိုသည် ၊ အကယ်၍ အတတ်ပညာနှင့်လည်း ပြည့်စုံမည်, အကျင့်လည်းကောင်း မည်ဆိုပါလျှင် ထိုသူကား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

''ပဏ္ဍိတ''အရ အပြည့်အဝဆုံးသော အနက်ကို ဆောင်လျက်ရှိရာ တကယ်အားကိုး မှီရိုထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ပေသည်။ ဆိုခဲ့ပြီး သဘာဝများအရ ပဏ္ဍိတကို မျက်မှောက် တမလွန် အကျိုးနှစ်ပါး၌ ဉာဏ်အသွားဖြင့် သွားနေတတ်သူ ဟုအနက်ဖွင့်ဆိုကြသည်။(ပဏ္ဍာန္တိတိ ပဏ္ဍိတာ၊ပဏ္ဍာန္တိ –အကျိုးနှစ်ပါး၌ ဉာဏ်အသွားဖြင့် သွားတတ် ရောက်တတ်ကုန်၏ ၊ ဣတိ – ထို့ကြောင့် ၊ပဏ္ဍိတာ ပဏ္ဍိတမည်ကုန်၏) အကျိုးနှစ်ပါး သိနားလည်သော ဉာဏ်အစဉ် ရှိနေသူဖြစ်ရာ ကောင်းစွာဖြစ်သော ဉာဏ်ရှိသူဟုလည်း ဖွင့်ကြပြန်သည်။ (သဇ္ဇာတာ ပဏ္ဍာ ဇေတသန္တိ ပဏ္ဍိတာ ၊ ဇေတသံ – ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ၊သဇ္ဇာတာ– ကောင်းစွာဖြစ်သော၊ ပဏ္ဍာ – ပညာသည် ၊ အတ္ထိ –ရှိ၏ ၊ဣတိ–ထို့ကြောင့် ၊ပဏ္ဍိတာ ပဏ္ဍိတ မည်ကုန်၏)

ပေါင်းထိုက် မပေါင်းထိုက်။ ။လောကဌ် ဘေးရန် အန္တရာယ်များသည် လူမိုက်များကြောင့်သာဖြစ်ရ၏ ၊ ပညာရှိကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု မရှိကြောင်း ဘုရားရှင် ဟောတော်မူ၏ ။ ထို့ကြောင့် အများဆင်းရဲရေး ဘေးအန္တရာယ်ကို ဖန်တီးတတ်သူ လူမိုက်မှာ ကြောက်လန့်ဖွယ် ပုဂ္ဂိုလ်သာတည်း ၊ အများချမ်းသာ ကောင်းစားရေးကိုသာ ပြုတတ်သော သူတော်ကောင်းများမှာ ချစ်မြတ်နိုးဖွယ်ရာ ဖြစ်ရ၏ ။ နိတိဆရာကြီးများက ''ပညာဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားစေကာမူ လူယုတ်မာကို ရှောင်ရမည်သာ ၊ ပတ္တမြားဆင်ထားသော မြွေသည် အန္တရာယ်မပြုတတ်ပဲ ရှိပါမည်လား''ဟု ဆိုကြ၏ ၊ မီးလောင်သောအိမ်၌ မီးသည် အိမ်ကိုလည်းလောင် အိမ်ကိုမှီနေသော လူများကိုလည်း လောင်တတ်သကဲ့သို့ ဗာလသည် မိမိ၏ အယူများ အပြုမှားမှုတို့ဖြင့် မိမိကိုလည်း ဖျက်ဆီး၍ မိမိစကားလိုက်နာသူတို့ကိုလည်း ပျက်စီးဆုံးရှုံးစေတတ်၏ ။ ဘေးရန်ဖြစ်လာသော အခါ အကာအကွယ် အစောင့်အရှောက်ကောင်း ကဲ့သို့ငင်း ,အမိုက်အမှောင်၌ အမြင်ကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရှုစေတတ်သော ဆိမိးကဲ့သို့ငင်း, မှန်ကန်သင့်မြတ်သော အပြုအမူ အယူအဆ ရှိသူ ပညာရှိများကား မိမိကိုငင်း , မိမိအား မှီခိုသူများကိုငင်း, ဘေးအန္တရာယ် ကင်းစေ ချမ်းသာစေတတ်ပေသည်။ထို့ကြောင့်"မိမိထက်သာသူနှင့်တန်းတူ ရည်တူ ပုဂ္ဂိုလ်များကို မရနိုင်လျှင် တယောက်တည်းသာ ကျင့်ရမည် ၊ ဘာကြောင့်နည်း သူမိုက်၌ သဟာယဖြစ်ကြောင်း ကောင်းသောဂုဏ်ရည်များ မရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်" ဟု ဓမ္မပဒ ဗာလဝဂ်၌ ဟောတော်မူသည်။

ဓာတ်တူ ချင်းချင်း။ ။" သတ္တဝါများမှာ ဓာတ်တူချင်းချင်း နှီးနော ညီညွတ်ကြရသည်" ဟု ဓာတုသံယုတ်၌ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူ၏ ၊ သင်္ခါမရှိသူချင်းချင်း , သင်္ခါရှိသူချင်းချင်း, နှီးနောညီညွတ်ကြ၏။ ထို့အတူ ပညာမဲ့သူ, ပညာရှိသူ, ပျင်းသူ , လုံ့လရှိသူ ,အကုသိုလ်မှ ရှက်သူ, မရှက်သူ, လန့်သူ, မလန့်သူ, များလည်း အချင်းချင်းသာ အပေါင်းအသင်းပြုမိ နှီးနောညီညွတ်မိလျက် ရှိကြရ၏။

ဓာတု –ဓာတ်ဟူသည် အလိုအကြိုက် အတွင်း ဓာတ်ခံ စိတ်ထားပင်ဖြစ်၏ ၊ ထို ဓာတ်ကား ကူးစက်တတ်သော သဘောရှိ၍ တဦးနှင့် တဦး နှီးနောမိရန် ဖန်တီးတတ်သော အခြေခံ သဘာဝတမျိုးပင်ဖြစ်ရာ ငင်းကို အဗျာသယဓာတုဟု ဆို၏။

အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ပညာကြီး၍ အရှင်၏ တပည့်များမှာ အားလုံးပညာကြီးကြ၏ ၊ တန်ခိုးကြီးသော အရှင်မောဂ္ဂလာန်၏ တပည့်များကား အားလုံး တန်ခိုးအရာ နိုင်နင်းကြ၏။ ခုတင်တရားဆောင် အရှင် မဟာကဿပ၏ တပည့်များကား အားလုံး ခုတင်ဆောင်ချည်းဖြစ်ကြ၏ ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် အကောင်းဖက်၌ ဓာတ်တူချင်းချင်း ပေါင်းစပ်မိသကဲ့သို့ မကောင်းဖက် ၌လည်း ရှင်ဒေဝဒတ်၏ တပည့်တို့သည် အားလုံး အလိုဆိုးရှိသူများချည်း ဖြစ်ကြ၏။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မေတ္တိယ.ဘူမဇကနှင့်အဿဇိပုနဗ္ဗသုကခေါ်ဆဗ္ဗဂိုဝင်တို့၏အသင်းအပင်းများကား အားလုံး ဒုဿီလချည်းသာတည်း ။ ဓာတ်တို့သည် ကူးစက်တတ် နိုးနှောမိတတ် သောကြောင့် သားသမီး တပည့်တပန်းတို့ လူတော်လူကောင်းဖြစ်ဖို့အရေးၦ မိဘ ဆရာတို့ သူတော်ကောင်းဖြစ်ရန်ငင်း,ပတ်ဝန်းကျင် အပေါင်းအသင်းတွေမှာ လူလိမ္မာ ဖြစ်ရန်ငင်း, အရေးကြီးလှ၏၊ မတတ်သာ၍ မိဘမိုက် ဆရာမိုက်တို့နှင့် ဆုံနေရသည် ဖြစ်စေ , လူမိုက်တို့နှင့် ပေါင်းနေရသည်ဖြစ်စေ, ဓာတ်မကူးအောင် အထူးသတိထား သင့်၏ ၊ အကောင်းဓာတ်သည် အကူးအစက်နှေးတတ်သော်လည်း ၊ မကောင်းဓာတ် ဟူသည်မှာ အကူးအစက်မြန်တတ်သည် ၊ ဘုရားရှင်က '' ယုတ်ညံ့သူကို ပေါင်းလျှင် မိမိမှာ ယုတ်ညံ့သူဖြစ်ရသည် ၊ တန်းတူသူကို ပေါင်းလျှင် မဆုတ်ယုတ်၊ အဆင့် အတန်း မြင့်သူကိုပေါင်းလျှင် လျှင်မြန်စွာ တိုးတက်မြင့်မားသည်။'' ဟု ဟောတော် မူ၏ ။ (အင်္ဂုတ္တရ-ပ-သေဝိတဗ္ဗသုတ်-၁၂၃)

အရှင်အာနန္ဒာ က မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်းသည် မဂ်ဟူသော ဗြဟ္မစရိယ၏ ထက်ဝက်ပင် ဆိုရလောက်အောင် အရေးပါကြောင်း လျှောက်ထားရာ ''အာနန္ဒာ ဤသို့ မဟုတ်လင့် ''ဟု နှစ်ကြိမ်တိုင်တိုင် တားမြစ်ပြီး ၊ မိတ်ဆွေကောင်းမည်သည်မှာ ဗြဟ္မစရိယ၏ တခုလုံး ဆိုရလောက် အောင် အရေးပါ အရာရောက်ကြောင်း မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည် ။ (ကောသလ သံယုတ် ကလျာဏမိတ္တသုတ်-၈၈)

အကိတ္တိရသေ့ ဆုတောင်း။ ။အလောင်းတော် အကိတ္တိ ပညာရှိကို သိကြားမင်းက လိုရာဆုတောင်းရန် လျှောက်ထားသော အခါ။ ''လူမိုက်ကို မမြင်ရ မပေါင်းရလိုကြောင်း , လူမိုက်နှင့် စကားမပြောရလို ကြောင်း'' ဆုတောင်း၏ ၊ အဘယ့်ကြောင့် လူမိုက်ကို မမြင်လို မပေါင်းလိုပါသနည်း၊ ဟု မေးသောအခါ ၊ ရှင်ရသေ့ မိန့်ပုံမှာ '' လူမိုက်သည် နည်းမမှန် လမ်းမကျ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သော အကျင့်များကို နည်းမှန် လမ်းမှန်ဟု ယူဆတတ် ကျင့်တတ်၏ ၊ မပြုသင့်သည့် တာဝန်များ၌ တိုက်တွန်းတတ်၏ ၊ မကောင်းသော နည်းလမ်းများမှာ သူ့အဖို့ အကောင်းဖြစ်နေ၏ အကျိုးသင့် အကြောင်းသင့် ပြောသော စိတ်ဆိုးတတ်၏၊ ကျင့်ဝတ် ဝိနည်းကို နားမလည် မကျင့်၊ ထို လူမိုက်မျိုးကို မမြင်ရ မတွေ့ရခြင်းသာ ကောင်းပါ၏''ဤသို့တည်း ။

တဖန်ဆုတောင်းပုံကား ''ပညာရှိကို မြင်တွေ့ရ ပေါင်းသင်းရလိုမူ၊ပညာရှိနှင့် စကားပြောရလိုသည်''ဟူ၏ ၊ အကြောင်းကို မေးပြန်သော်''ပညာရှိကား နည်းမှန် လမ်းမှန်ကို ကျင့်တတ်၏၊ မပြုသင့်သော တာဝန်များ၌ မတိုက်တွန်းတတ် ၊ မှန်ကန်သော နည်းလမ်းသာ ပညာရှိအဖို့ အကောင်းအမြတ်ဖြစ်၏ ၊ အကျိုးသင့် အကြောင်းသင့် ပြောသော စိတ်မဆိုးတတ်၊ စည်းကမ်းဝိနည်းကို နားလည် ကျင့်ကြံတတ်၏။ ထို ပညာရှိမျိုးနှင့် ပေါင်းသင်းရခြင်းကား ကောင်းလှပေသည်။'' ဟု ဆို၏ ။ (ဇာတကပါဠိ ၊ပ၊အကိတ္တိ- ၂၆၆)

သတ္တိဂုမ္ဗ။ ။မိုက်သူ, လိမ္မာသူ, တို့နှင့် ပေါင်းရ၍ တိရစ္ဆာန်များပင် အမိုက် အလိမ္မာ ကွဲရပုံကို ထင်ရှားစေရန် ဝိသတိနိပါတ် သတ္တိဂုမ္ဗဇာတ်ကို ထုတ်နှုတ်ပြဦးအံ့။ ရှေးအခါက တောအုပ်ကြီးအတွင်း လက်ပံတောတခု၌ ကျေးငှက်များနေခဲ့ရာ တနေ့ လေပွေ လေပြင်းတိုက်ခတ်၍ အတောင်ပေါက်စ ကျေးငှက်ညီနောင်တို့ တကွဲတပြား လွင့်ပါးခဲ့ကြရ၏ ၊ တကောင်က ရသေ့သခ်ိမ်းကျောင်း ပန်များအကြား၌ ကျ၍ ပုပွကအမည်ပေးကာ ရသေ့များ မွေးထားခဲ့၏ ၊ တကောင်မှာကား ခိုးသားရွာ လက်နက်များအကြား၌ ကျ၍ သူခိုးများက သတ္တိဂုမ္ဗဟု အမည်ပေးကာ မွေးခဲ့ကြ၏ ။

ပဉ္စာလမင်းကြီးသည် တောကစားထွက်ခဲ့ရာ ခရီးလွန်၍ ခိုးသားရွာအနီး ချောက်ကြီးတခုသို့ အရောက် ရထားထိန်းနှင့် အတူ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရထားမှဆင်းကာ ရေပိုးချိုးပြီး အပန်းဖြေ အိပ်စက်နေခဲ့၏ ၊ ခိုးသားများလည်း ဘုရင်မှန်းသိ၍ တိမ်းရှောင်နေခဲ့ရာ ထိုရွာ၌ ကျေးသားနှင့် အစောင့်တယောက်သာ ကျန်ခဲ့၏၊ သတ္တိဂုမ္ဗက အစောင့်အား ဘုရင်ကိုသတ်၍ အဝတ်တန်ဆာများ ချွတ်ယူပြီး သစ်ရွက်များဖြင့် ဖုံးအုပ်ထားရန် အကြံပေးရာ ဘုရင်ဖြစ်၍ မလုပ်သင့်ကြောင်း အစောင့်က ပြော၏ ၊ သတ္တိဂုမ္ဗကား မကျေနပ် ၊ ''ခင်ဗျား ယခင်က မူးမူးရူးရူးနှင့် ကြုံဝါးခဲ့ပြီး ကျွန်တော့်အမေ(ခိုးမျူးကတော်) အဝတ်မရှိ သစ်ရွက်တွေ စပ်ဝတ်နေရမှ ခင်ဗျား သူခိုးအလုပ် စက်ဆုတ်နေရသလား'' ဟု ကြိမ်း၏ ၊ မပျော်တချက် ပျော်တချက် ဖြစ်နေသော ဘုရင်မှာ ထိုစကားများကို ကြားရသော် ''ဤ အရပ်ကား ဘေးရန် မကင်းပါတကား'' ဟု ရထားထိမ်းအား ရထားအမြန် တပ်စေ၍ မောင်းနှင်စေခဲ့၏၊ သတ္တိဂုမ္ဗမှာသစ်ပင်တပင်မှတပင်ကူးလျက် ''သူခိုးတွေ ဘယ်မှာလဲ ပဉ္စာလမင်းကြီး သွားပြီ လေး မြား မှိန်းတွေ စွဲကိုင်ကြလော့ ပဉ္စာလမင်းကြီး အသက် လွတ်မပေးကြနှင့်'' ဟု အဆက်မပြတ် ဟစ်အော်နှိုးဆော်လျက် ရှိ၏ ၊ ဤသို့ဖြင့် မင်းကြီးလည်း ရသေ့ကျောင်းသို့ ရောက်ခဲ့ရာ မမျှော်လင့်သော ရှုခင်းတရပ်ကို ကြုံတွေ့၏ ။

ပုပ္ပကသုဝ။ ။ရသေ့ကျောင်း၌ ကျသော ပုပ္ပကသုဝကား ဘုရင်ကို မြင်လျှင်ပင် ဖော်ရွေ ချိုသာစွာ နှုတ်ခွန်းဆက် ကြုံဆိုခဲ့၏ ။'' အရှင်မင်းမြတ် ကောင်းသော ကြွလာခြင်းဖြစ်ပါပေသည်၊ အလိုရှိရာ အမိန့်ရှိတော်မူပါ ၊ ဤသစ်သီးတွေထဲမှ ကောင်းနိုးရာရာ သုံးဆောင်တော်မူပါ ၊ ချောက်ကြားမှ ခပ်ယူခဲ့သော အလွန်အေးမြသော ဤရေကိုလည်း သုံးဆောင်တော်မူပါ ၊ ရသေ့အရှင်များ သစ်သီးရှာ ထွက်သွားကြပါ၏ ၊ ကျွန်တော်မျိုးခဉ်လည်း လက်မရှိဖြစ်၍ ကိုယ်တော်တိုင် ယူငင်သုံးဆောင်တော်မူပါ '' ။ ဟု ကျေးသား၏ ခရီးဦးကြိုဆို နှုတ်ဆက်ပုံကို အလွန်ကြည်ညိုလှ၍ ၊ ဤကျေးသား၏ တရားပြည့်ဝ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ယဉ်ကျေးလှပုံကိုငင်း ၊ ယခင် တွေ့ခဲ့ရသော ကျေးသား၏ ရက်စက်ကြမ်းကြုတ်ယုတ်မာလှပုံကိုငင်း ထုတ်ဖော်မြွက်ကြားခဲ့၏ ။ ထိုအခါ ပုပ္ပကသုဝ,က ''အရှင်မင်းကြီး ကျွန်တော်မျိုးတို့နှစ်ဦးမှာ တမိဝမ်းတွင်းမှ ဆင်းသက်လာသော ညီရင်းအစ်ကို ဖြစ်ကြပါသည် ၊ သတ္တဂုမ္ဗ,က ခိုးသားများထံရောက်၍ ကျွန်တော်မျိုးက ရသေ့များထံ ရောက်ပါသည် ၊ သူယုတ်မာထံ ရောက်ခြင်း သူတော်ကောင်းထံ ရောက်ခြင်းများသည်ပင် ကျွန်တော်မျိုးတို့နှစ်ယောက် ကွဲပြား ခြားနားရခြင်း အကြောင်းဖြစ်ပါသည် ၊ ခိုးသူတို့ထံမှဆိုလျှင် သတ်ခြင်း, တုပ်နှောင်ခြင်း, လှည့်ပတ်ခြင်း, အနိုင်အထက် လုယက်ခြင်း, ဟူသော မကောင်းမှုများကိုသာ သင်ရပါသည် ၊ ဤရသေ့ကျောင်းမှာတော့ သစ္စာ, သုစရိုက်တရား, မေတ္တာ, သီလ, တ္ဘန္ဒေတို့ကို ဆုံးမခြင်းဟူသော ကောင်းမှုများသာ သင်ရပါသည်၊'' ဟု ပြောပြီးလျှင် မင်းကြီးအား တရားဟောပြန်သည် ။

ပုပ္ပကသုဝတရား ။''အရှင်မင်းကြီး သူတော်ကောင်း, သူယုတ်မာ, သီလရှိသူ , မရှိသူ အကြင် အကြင်သူကို မှီဝဲပေါင်းသင်းအံ့ ၊ထိုသူ၏ အလိုအကြိုက်သာ လိုက်ပါမြဲဖြစ်ပါသည် ၊ အကြင်သို့သောသူကို မိတ်ဆွေပြု၏၊ ဆည်းကပ်ပေါင်းသင်း၏ ၊ ထိုသူသည်လည်း သူ့လိုပင် ဖြစ်ပါတော့သည် ၊ အတူတကွ ပေါင်းသင်းခြင်းမည်သည်မှာ ထိုသို့သဘောရှိပါသည်၊ အဆိပ်လူးသော မြားသည် မြားတောင့်(မြားကျည်တောက်)ကို အဆိပ်လူးလဲ ပေကျံစေသကဲ့သို့ မမှီဝဲသင့်သော ဆရာကို မှီဝဲသောတပည့်သည် မကောင်းမှုဖြင့် အလူးအကျံခံရသည်ဖြစ်၍ ထိုလူးလဲလိမ်းကျံခံရမှုဘေးမှ ကြောက်သူသည် မကောင်းသော မိတ်ဆွေရှိသူ မဖြစ်သင့်ပါ ။ ငါးပုပ်ကို သမန်းမျက်များနှင့် ထုပ်လျှင် သမန်းမျက်တို့လည်း အပုပ်နံ့လိုင်သကဲ့သို့ သူမိုက်ကို မှီဝဲခြင်းလည်း ဤနည်းအတူပင် ဖြစ်ပါသည် ၊ တောင်ဇလပ်ပန်းကို ပေါက်ဖက်ဖြင့်ထုပ်လျှင် ပေါက်ဖက်သည်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မွေးရန်ကြိုင်သကဲ့သို့ ပညာရှိကို မှီဝဲခြင်းလည်း ဤနည်းပင် ဖြစ်ပါသည်၊ ဤသို့ ဖက်ရွက်များပမာ မိမိမှာထုံလာမည့် ကောင်း, မကောင်း အကျိုးကို သိလျက် သူ ယုတ်ကို ခွါ၍ ပညာရှိကိုသာ ပေါင်းသင့်ပါသည်၊ သူယုတ်တို့သည် ငရဲသို့ရောက် တတ်၍ သူတော်ကောင်းများမှာ သုဂတိသို့ ရောက်တတ်ပါသည်" (ဇာတကပါဠိပ၊ သတ္တိဝုမ္မ-၃၂၈)

ဤ ပုပ္ပကသုဝ တရားမှာ လူမိုက်ကို ပေါင်းခြင်းအပြစ် လူလိမ္မာကို ဆည်းကပ်ခြင်း အကျိုးကို အလွန်ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြခဲ့ရာ ကြည်ညိုဖွယ်ရာပင်၊ ထိုတရားကို လေးစားသောအားဖြင့် မိမိ၏ ကြီးပွားချမ်းသာ ရေးကို လိုလားသူတိုင်း လူမိုက်ကို ခွါ၍ ပညာရှိကိုသာ ဆည်းကပ်သင့်ပေသည်။

မင်္ဂလာ။ ။ သူတပါးဆင်းရဲကြောင်း ဖန်တီးတတ်သူ လူမိုက်ဖြစ်ရခြင်း, ခုဘဝ နောင်ဘဝ အကျိုးမဲ့ ဖြစ်ရခြင်း တို့ကြောင့် လူမိုက်ကို ပေါင်းခြင်းမှာ အမင်္ဂလာသာဖြစ်ပြီးလျှင် ထိုလူမိုက်ကို ရှောင်ခွါခြင်းမှာ အကျိုးမဲ့ အမျိုးမျိုးမှ လွတ်ကာ ချမ်းသာခြင်း အကြောင်းဖြစ်၍ မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။ သူတော်ကောင်းနှင့် ပေါင်းသူမှာ မိမိလည်း သူတော်ကောင်း ဖြစ်ရ၍ ခုဘဝ နောင်ဘဝ ဘေးကင်း ရန်ကင်း ချမ်းသာခြင်း အကျိုးခံစားရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ပညာရှိကို ပေါင်းခြင်းမှာ ကောင်းခြင်းမင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။ လူမိုက်ကို ပေါင်းသူ ပညာရှိကို မပေါင်းသူတို့၌ ဆိုလတ္တံ့သော မင်္ဂလာများတွင် ဘယ်မင်္ဂလာမှ ပြည့်စုံမည်မဟုတ်။ ဤမင်္ဂလာနှစ်ပါးကား အားလုံးသော မင်္ဂလာများ၏ အခြေခံဖြစ်၍ ရှေးဦးစွာ ဟောတော်မူသည်။

ပူဇော်ထိုက်သူ ။ ["ပူဇနံ အရဟန္တိတိ ပူဇနေယျာ"၊ ပူဇနံ-ပူဇော်ခြင်းကို -အရဟန္တိ-ထိုက်ကုန်၏ ၊ ဣတိ-

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထို့ကြောင့် ၊ ပူဇနေယျာ– ပူဇနေယျမည်ကုန်၏ ၊ ''ပူဇနာ'' ပုဒ်နောင် ' အရဟတိ ' အနက်၌ ' ဏေယျ ' ပစ္စည်းသက် ၊ ''ပူဇနိယ'' ဟုလည်း ရှိ၏ ၊ ' အနိယ ' ပစ္စည်း ဖြင့်ပြီးသည် ၊ ' အရဟ ' အနက်၌ သက်သော အနိယပစ္စည်းဖြစ်၍ ပူဇော်ထိုက်သူများ ဟူသော အနက်ပင် ရသည်] ။

ဒက္ခိဏေယျ–မြတ်သော အလှူကို ခံထိုက်သူဆိုလျှင် လှူသူ၌ အကျိုးကြီးမြတ်သည်၊ လှူသူအကျိုးကြီးလောက်အောင် အလှူခံ၌ ဂုဏ်များရှိနေသည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသကဲ့သို့ ပူဇော်ထိုက်သူ ဆိုရာ၌လည်း ပူဇော်သူ၌ အကျိုးခံစားရသည်၊ ပူဇော်သူများ အကျိုးခံစားရလောက်အောင် အပူဇော်ခံ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ၌ ဂုဏ်ရှိနေသည်ဟုပင် အဓိပ္ပါယ်ရပါသည် ။ ထို ပူဇော်ထိုက်သူများကား ရတနာသုံးပါး,မိဘ,ဆရာ,အစ်ကို,အစ်မ,ဦးကြီး,ဦးလေး,အဒေါ် စသော အမျိုး၌ အသက်ကြီးသူများ,ယောကျ္ဘမ,လင်ယောကျ်ား,စသည်တို့ဖြစ်ကြ၏ ။ ရတနာသုံးပါး၌ ( ) လေသာကင်းဝေး စင်ကြယ်ခြင်းစသော ပူဇော်ထိုက်သော ဂုဏ်များရှိသကဲ့သို့ မိဘဆရာစသည်တို့၌လည်း အချယ်ကြီးရင့်သော ဂုဏ်, ကျေးဇူးဂုဏ်များ ရှိကြ၏။ မိဘ၏ ကျေးဇူးကား အထူးပြောဖွယ်မရှိ ကြီးမားလှဘိ၏ ၊ အခြား အစ်ကို အမ စသည်တို့လည်း မိမိကို ယုယစောင့်ရှောက်ကြ ပေးကမ်း ကျွေးမွေးကြ သင်ပြဆုံးမကြသည့် ကျေးဇူးရှင်များပင် ဖြစ်ကြပါသည် ။

ပူဇော်ခြင်း အကျိုး ။ပူဇော်ထိုက်သော သူများကို ပူဇော်ခြင်းကြောင့် မျက်မှောက်ဘဝ၌ အသက်ရှည်ခြင်း စသော အကျိုး ၊ တမလွန်၌ သုဂတိဘဝရောက်ရခြင်း အကျိုးများကို ရနိုင်၏ ၊ မှန်၏ စကားဝတ္ထုသုတ်၌ မိဘကိုလုပ်ကျွေးသူ, အမျိုး၌ ကြီးသူတို့ကို ပူဇော်ရိုသေ လေးစားသူတို့အား အသက်,အဆင်း ,ခွန်အား, သုခ,ပညာ,ဣန္ဒြေပါးပါးတိုးပွားကြောင်း ဟောတော်မူ၏ ။ ပူဇော်ထိုက်သူတို့ကို ပူဇော်ရာ ခေတ်အခါ၌ လူငယ်တို့၏ စေတနာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မေတ္တာ,၊ လူကြီးတို့ ၏မေတ္တာ, ကရုဏာဓာတ်များ အရှိန်တက်လျက်ရှိ၏ ၊ ထိုဓာတ်များကား ဗဟိဒ္ဓကိလည်း ဓာတ်ခိုက်မြဲဖြစ်ရာ ၊ ရာသီဥတုညီမျှ မိုးလေဝသမှန်၍ အသီးအနှံကောင်းပြီး အစာအာဟာရတို့မှာ အဆီဩဇာပြည့်လျက်ရှိရ၏ ။ ထို့ကြောင့် ထိုခေတ်လူများ၌ ကျန်းမာခြင်းကြောင့် အသက်ရှည်ကြ၏၊ အဆင်းလှကြ၏၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာကြ၏၊ ခွန်အားဗလပြည့်စုံကြ၏၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ကျန်းမာချမ်းသာ အားရှိသောကြောင့် ပညာလည်းတိုးကြ၏ ၊ ထို့ကြောင့် ပူဇော်ထိုက်သူကို ပူဇော်ခြင်းမှာ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့၏ တိုးတက်ကြီးပွါးကြောင်း ကောင်းမှုတရပ်ဖြစ်၍ မင်္ဂလာဆိုရသည် ။

ပူဇာအရ။ ။“ ပူဇာ အရ အာမိသပူဇာ(=ပစ္စည်း ဝတ္ထုဖြင့် ပူဇော်ခြင်း) ပဋိပတ္တိပူဇာ(=အကျင့်ဖြင့် ပူဇော်ခြင်း) ဟု ပူဇော်ခြင်းနှစ်မျိုးရှိ၏ ၊ ပဋိပတ္တိပူဇာကို “ဓမ္မပူဇာ” ဟုလည်း ဆိုရ၏ “ပူဇာတိ သက္ကာရ ဂရုကာရ မာနန ဝန္ဒနာ”=ပူဇာဆိုသည်မှာ ကောင်းစွာပြုခြင်း, အလေးအမြတ်ပြုခြင်း, မြတ်နိုးခြင်း, ရှိခိုးခြင်း,တည်းဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏ ။ ဆွမ်းခဲဖွယ်, ပန်း,ရေချမ်း, ဆီမီး, စသော အာမိသဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည်လည်း ကောင်းစွာပြုမူ အလေးအမြတ်ပြုမူ မြတ်နိုးမှုပင်ဖြစ်၏ ။ အကျင့်ပဋိပတ်ကို ကျင့်ခြင်းသည်လည်း မြတ်စွာဘုရားစသည်၌ ကောင်းစွာပြုခြင်း, အလေးအမြတ်ပြုခြင်း,မြတ်နိုးခြင်းများပင် ။ ဆရာမိဘ အဆုံးအမကို မလိုက်နာသူမှာ ဆရာမိဘကို မြတ်နိုးသူမဟုတ်၊ အဆုံးအမအတိုင်း လိုက်နာသူသာ ဆရာမိဘအပေါ် ကောင်းစွာပြုသူ, အလေးအမြတ်ပြုသူ,မြတ်နိုးသူဖြစ်၏။ထို့ အတူ ဘုရားအဆုံးအမ ပဋိပတ်ကို လိုက်နာကျင့်ကြံသူမှာ ဘုရားကို ကောင်းစွာပြုသူ, အလေးအမြတ်ပြုသူ,မြတ်နိုးသူ, ဖြစ်၍ ပူဇော်ခြင်းပင်ဖြစ်၏ ။ ဤ၌ ဝန္ဒနာဟူသည် လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးခြင်း,ရှိပါ၏ ၊ ဟု နှုတ်မြွက်ဆိုခြင်းမျှသာ မက ‘ပဋိပတ္တိပူဇာ’ကိုလည်း ‘ဝန္ဒနာ’ဟုပင် ဆိုရ၏။ ‘ဝန္ဒနာ’

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဟူသည် 'ဂုဏာနိန္ဒတာ' =ဂုဏ်၌ ညွတ်ကိုင်းခြင်းဖြစ်ရာ အကျင့်ကျင့်သူမှာ ဘုရား ဂုဏ်၌ ညွတ်၍သာဖြစ်၏၊ ဂုဏ်၌ မညွတ်သူသည် တရားကို ဘယ်မှာကျင့်ပါအံ့နည်း။ ထို့ကြောင့် တရားကျင့်သူမှာ ဘုရားရှိခိုးခြင်း တမျိုးပင် ဆိုရ၏ ။

ဂေါတမိထေရိဂါထာ၌ '' အမြဲကြိုးစား အားထုတ်ကြသော အယူသိလ တူမျှသည့် သာဝကဗုဒ္ဓတို့ကို တွေ့မြင်ရလျှင် ဤမြင်ခြင်းမှာ ဗုဒ္ဓတို့အား ရှိခိုးခြင်းတည်း''ဟု ဆိုရ၏။သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ, သာဝကဗုဒ္ဓတို့၏ လောကုတ္တရာဓမ္မတို့ကို ကိုယ်တွေ့သိရလျှင် ထို ဗုဒ္ဓတို့၏ ဓမ္မဂုဏ်၌ ညွတ်ကိုင်းခြင်းဖြစ်၍ ဝန္ဒနာမည်သည့်အဖြစ်ကို အဋ္ဌကထာအရ သိရ၏။ ဤအချက်ဖြင့် မဂ်, ဖိုလ်ကို ရခြင်း,နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တွေ့မြင်ရခြင်းသည် ရှိခိုးခြင်းတို့တွင် အကောင်းဆုံး အမြတ်ဆုံး ဖြစ်သော ရှိခိုးခြင်းဟု သိနိုင်ပါသည် ။

ကောင်းမြတ်သော ပူဇော်ခြင်း။ ။ပရိနိဗ္ဗာန်စံရာ ညောင်ဓောင်းထက်၌ စံနေသော ဗုဒ္ဓရှင်တော်သည် ထိုအချိန် နတ်, ဗြဟ္မာတို့၏ လွန်လွန် ကဲကဲ ပူဇော်ကြပုံတွေ မြင်ရသော အခါ ၊ အရှင်အာနန္ဒာအား ''အာနန္ဒာ ငါဘုရားကို ဤမျှလောက်ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်သည် မမည်သေး၊လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးရကြောင်း တရားကောင်းကို ကျင့်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်မှသာ အကောင်းဆုံး ပူဇော်ခြင်းမည်ကြောင်း'' ဟောတော်မူခဲ့၏ ။ (ဒီ-၂၊၁၁၄)

တရံ တခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပန်းကလေးတပွင့် အလျှကိုပင် အကြိုးအကျယ်ချီးမြှောက် ဟောကြားတော်မူခဲ့၏ ၊ ယခုအကြိုးအကျယ်ပူဇော်မှုကိုပင် နှိမ့်ချခဲ့သည်မှာ သာသနာနောင်ရေးအတွက်ဖြစ်၏ ။ ပစ္စည်းတွေ ကျောင်းကန်တွေ ဘယ်မျှပင် လှူလှူ ထိုအရာများက သာသနာအရှည်တည်အောင် မစွမ်းနိုင် ၊ ကျင့်ကြံ၍ မဂ်ဖိုလ်ရသူတွေ ဆက်ကာ ဆက်ကာ တိုးပွါးလာမှ သာသနာအရှည်ခံ၍ တည်တံ့နိုင်သည် ။ ထို့ကြောင့် နောင်သာသနာ အရှည်တည်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရေး ကြိုးပမ်းကြစေလိုၗ ဓမ္မပူဇာကို ဤမျှမြောက်စား ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

ဘုရားချီးမွမ်း ခံရသူများ။ ။မြတ်စွာဘုရား နောက်လေးလအကြာတွင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မည်ဟု သိရသော အခါ ရဟန်းတော်အများမှာ သောကပရိဒေဝဖြစ်ကြ၏၊ ဘယ်သို့ ပြုရမည်နည်းဟု ကြံစည်ဆွေးနွေးကာ ဘုရားအနားမှ မခွါနိုင်ဖြစ်ကြရ၏။ အတွဒတ္တ, တိဿ, ဓမ္မာရာမ, ရဟန်းတော် သုံးပါးမှာကား " ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော့မည် ဒါတို့မှာလည်း အာသဝမကုန်သေး ဘုရားရှင်မကွယ်မီ အာသဝကုန်အောင် ကြိုးစားရတော့မည် ။" ဟု တပါးချင်းခွဲကာ တရားသာ အားထုတ်နေကြ၏၊ ရဟန်းများက ထိုရဟန်းများ ဘုရားရှင်ကို အရေးမစိုက်ကြောင်း လျှောက်သောအခါ၊ ဘုရားရှင် ခေါ်မေးတော်မူ၍ အကြောင်းသိရသဖြင့် ချီးကျူးတော်မူခဲ့၏ ။ " ဒါဘုရားကို အာဓိသပူဇာဖြင့် ပူဇော်ရုံမျှနှင့် ဒါဘုရားအပေါ်မှာ ချစ်ရာမရောက် ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်မှသာ ဒါဘုရားအပေါ်မှာ ချစ်ရာရောက်သည် ။"ဟု မိန့်တော်မူကြောင်း ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌လာ၏။ ထို့ကြောင့် မိမိသာသနာ အရှည်တည်ရေး , မိမိတပည့်သာဝကများ ကောင်းစားချမ်းသာရေး,အတွက် ဘုရားရှင် လိုလားတော်မူသော ဓမ္မပူဇာခေါ် အကောင်းဆုံး ပူဇော်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်ကာ ဘုရားတပည့် ဗုဒ္ဓဘာသာ အစစ်များ ဖြစ်နိုင်ကြရန် ကြိုးစားကြပါလေ ။ (ဓမ္မပဒ ၎-၂-၁၀၂၊၁၇၃၊၃၆၎)

(၁၅) ပတိရူပဒေသဝါသော စ – ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညတာ ၊
အတ္တသမ္မာပဏိဓိ စ – ဧတံ မင်္ဂလ' မုတ္တမံ ။

(၁၅) ဒေဝပုတ္တ– နတ်သား ၊ ယော ပတိရူပဒေသဝါသော စ –အကြင်သင့်လျော် လျောက်ပတ်သော အရပ်၌ နေရခြင်းသည်၎င်း ၊ ပုဗ္ဗေ –ရှေးရှေးဘဝ၌၊ ယာ ကတပုညတာ စ – အကြင်ပြုခဲ့ဖူးသည့် ကောင်းမှုရှိသောသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ယော အတ္တာသမ္မာပဏိဓိ စ –အကြောင် ကိုယ်စိတ် နှစ်ပါးကို ကောင်းစွာထားခြင်း သည်၎င်း ၊ အတ္ထိ –ရှိ၏ ဇတံ – ဤတရားသုံးပါးကား ၊ ဥတ္တမံ –ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလံ – မင်္ဂလာပေတည်း ။

စကားပြေ နတ်သား သင့်လျော်သော အရပ်၌ နေရခြင်း , ရှေးရှေး ဘဝက ပြုခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှုရခြင်း , ကိုယ် စိတ် နှစ်ပါးကို ကောင်းစွာထားခြင်း , ဤသုံးပါးမှာ ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာ ဖြစ်သည် ။

သင့်လျော်သော အရပ်။ ။မိမိအကျိုး ဆုတ်ယုတ်မည့်အရပ် , အကျိုးမဲ့ ဖြစ်ဖေတတ်သော အရပ်များသည် နေအပ်သော သင့်လျော်သော အရပ်မဟုတ်၊ အကျိုးစီးပွါး ဖြစ်ထွန်းမည့် အရပ်, တိုးတက်ကြီးပွါးနိုင်သောအရပ်သာနေအပ်နေထိုက်သောသင့်လျော်သောအရပ်ဖြစ်ပါသည်။ ဘုရားသာသနာ ထွန်းကားဆဲအခါ၌ လူတိုင်းအဖို့ အကောင်းဆုံး အကျိုးစီးပွားအစစ်အမှန်မှာ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်သာဖြစ်၏ ၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်မှ မရတတ်, မရသေးလျှင်ထို မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကောင်းမှုများပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် အကောင်းဆုံး အကျိုး ဖြစ်ထွန်းနိုင်သော အရပ်ကိုသာ ပတိရူပအဖြစ်ဖြင့် အဋ္ဌကထာ၌ သတ်မှတ်ပြခဲ့၏ ၊ထိုအရပ်များကား ပရိသတ်လေးပါး ထင်ရှားရှိရာအရပ်, ပုညကရိယာဝတ္ထုကောင်းမှု ဖြစ်စေနိုင်သောအရပ်, သာသနာထွန်းကားရာအရပ်နှင့် မဇ္ဈိမဒေသ စသည်တို့ဖြစ်သည် ။

လောကရေး အတွက်။ ။ဆိုခဲ့ပြီး အဋ္ဌကထာအရ ပတိရူပဒေသမှာ ဓမ္မ အရေးကို အလေးပေး ဖွင့်ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လောကရေးအတွက်လည်း ပတိရူပဖြစ်, မဖြစ် စိစစ်ရွေးချယ်ရပေမည် ၊ စီးပွါး ရေး, ပညာရေး, ကျန်းမာရေး, အေးချမ်းသာယာရေး, စသည်တို့၌ သင့်, မသင့်, အရပ်များလည်းရှိ၍ အရေးအရာလိုက်ကာ နေအပ် မနေအပ် အရပ်ဖြစ်ရသည်။ မိမိအလုပ်အကိုင်နှင့် မလျော်သော အရပ်မှာ စီးပွါးရေးအတွက် မသင့်လျော်သော အရပ်တည်း ၊ ကျောင်းမရှိ, ဆရာ မရှိ, သော အရပ်ဆိုလျှင် ပညာရေးအတွက် မနေအပ်သော အရပ်ဖြစ်၏၊ ရာသီဥတုဆိုး၀ါးခြင်း ဆေးဆရာ မရှိခြင်းစသည်ဖြင့် ကျန်းမာရေးအတွက် မနေအပ်သော အရပ်လည်းရှိ၏ ။ လူဆိုး သူဆိုးပေါများသော အရပ်မှာ အေးချမ်းသာယာမှု မရှိတတ်၍ မနေအပ် ။ ထို့ကြောင့် သာသနာထွန်းကား၍ ပညာ ဥစ္စာ ကျန်းမာရေးစသည် မဆုတ်ယုတ် တိုးတက်ကြီးပွါး ထွန်းကားနိုင်သော အရပ်မှာ ပတိရူပဒေသဖြစ်ရသည် ။

နိဒါနဆို။　　။နိဒါနဆရာများက ''အကြင်အရပ်၌ မြတ်နိုးသူ မရှိ, အသက်မွေးဝမ်းကျောင်း အလုပ်မရှိ, ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေ မရှိ, ပညာရည်ခြင်းမရှိ , ထို အရပ်ကို ခွါရှောင်ရမည်'' ဟု ဆိုကြ၏ ။ ''ဥစ္စာရှိသူ ဝေဒကျမ်းတတ်ဆရာ , မင်း, မြစ်, ဆေးဆရာ, မရှိရာအရပ်၌ မနေရ'' ဟုလည်းဆိုကြ၏ ။ တဖန် ''အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းမှု, ကြောက်တတ်ခြင်း, ရှက်တတ်ခြင်း, သိကြားလိမ္မာခြင်း, စွန့်ကြဲပေးကမ်းခြင်း, ၀ါးပါးမရှိရာ အရပ်၌ မနေရ''ဟုဎ်း၊ ကြွေးပေးသူ, ဆေးဆရာ, ဝေဒကျမ်းတတ်,ရေရှိသောမြစ်, ဤလေးပါး မရှိရာ၌ မနေအပ် ''ဟုဎ်း ဆိုကြ၏၊ အားလုံးခြုံကြည့်လျှင် ဆိုခဲ့ပြီး စီးပွားရေး ပညာရေး ကျန်းမာရေး ချမ်းသာရေး မရှိသော အရပ်၌ မနေရဟု ဆိုခြင်းပင်ဖြစ်၏ ။

မင်္ဂလာ ဖြစ် မဖြစ်။　　။သင့်လျော်သော အရပ်၌ နေရခြင်းမှာ လောကရေး ဓမ္မရေး နှစ်ဖက်လုံး၌ တိုးတက်ထွန်းကား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကြီးပွါးရေးဖြစ်ရာ မင်္ဂလာဖြစ်လေသည်၊ သို့သော် ပတိရူပဒေသ၌ နေရသော်လည်း ရထိုက်သော အကျိုးကို မရသူမှာ မင်္ဂလာဖြစ်သည်ဟု မဆိုရ ။ လူတဦးသည် သာသနာလည်း ထွန်းလင်းခြင်းရှိ၍ လောကရေးဖက်ကလည်း အဆင်ပြေလှသော ဒေသ၌ နေရလျက် ပိဓိက ဆိုးမိုက်ပေတေနေသဖြင့် လောကဖက်မှလည်း ဘာမျှ အပြတ် မထွက် ,ဓမ္မဖက်မှလည်း ဘာမျှ အသားမတက်လျှင် ထိုသူအဖို့ အမည်သာ ပတိရူပဒေသဝါသဖြစ်၍ မင်္ဂလာဖြစ်သည်ဟုကား မဆိုထိုက် ။ မင်္ဂလာဟူသည် ကောင်းကျိုးရသော အမှုအဖြစ်များ၏ အမည်သာဖြစ်သည် ၊အဋ္ဌဂုံတွင်၌ မင်္ဂရာအခွင့် အခါမဟုတ်သော အက္ခဏာရှစ်ပါးလာရာ ၎င်းတို့မှာ ငရဲ, တိရစ္ဆာန်, ပြိတ္တာ, အသညသတ်,လူရိုင်းများ,မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ , ပညာမဲ့သူနှင့် ဘုရားမပွင့်ရာ အခါများဖြစ်ကြ၏။ ထိုတွင် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ပညာမဲ့သူများ၌ ပတိရူပဒေသ၌ပင် ဖြစ်ရစေကာ မင်္ဂမရဖြစ်ခဲ့ရာ ဒေသမျှသာ မက ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ထိုထို အကျိုး ရရန် ပတိရူပ ဖြစ် မဖြစ် ရှိရသေးသည် ။

ငရဲ တိရစ္ဆာ ၊ ပြိတ္တာတို့ခွင် ၊ အသညသတ် ၊ လူရိုင်းရပ်တူ ၊
အယူမှားဘိ၊ဉာဏ်မရှိနှင့်၊ မုနိမပွင့် ၊ မင်္ဂရွှင့် ၊ မသင့် ၈ချက်မျိုး ။

အကျိုးရှိပါစေ။ ။မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည် မြောက်တံခါးအနီး ရွာ၌ ဆွမ်းခံပြီးနောက် ကြွတော်မူခဲ့ရာ တံငါသည် တဦးနှင့်တွေ့ ၍ အမည်မေးသော အခါ အရိယမည်ကြောင်းလျှောက်၏၊ ထို အခါ သတ္တဝါတို့ကို ညှင်းဆဲတတ်သူမှာ အရိယမဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ သတ္တဝါတို့ကို မညှင်းဆဲ မသတ်ဖြတ် သနားကြင်နာတတ်သူကိုသာ အရိယဟုခေါ်ကြောင်း၊ ဟော တော်မူရာ တံငါ အရိယမှာ သောတာပန်ဖြစ်ခဲ့သည်ဟု ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌လာ၏။ ဤ၌ အရိယသည် တံငါဖြစ်လျက် ပတိရူပဒေသ၌ နေရခြင်းအကျိုးကို ထူးခြားစွာ ခံစားခဲ့ရ၏ ။(ဓမ္မပဒ–၄–၂၊၂၅၁)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရှင်ဒေဝဒတ်နှင့် ဆဗ္ဗဂ္ဂိအချို့မှာ အထက်တန်းရဟန်းတော်တွေ ဖြစ်နေရပါလျက် မဂ်ဖိုလ်မရ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည့်ပြင် တမလွန်အတွက်လည်း မသက်မသာ ဒုက္ခတွေ့ကြရ၍ ပတိရူပဒေသ၌ နေရခြင်းအကျိုးကို မခံစားကြရရှာ ၊ဤအချက်များက ပတိရူပဒေသ၌ ဖြစ်လာရသော မိမိတို့အား ကြုံလာသော အခွင့်အခါနှင့် သင့်လျော်သူများဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြဖို့ရာ သတိပေးလျက် ရှိပေသည် ။

ပုဗ္ဗေကတ ပုညတာ။ ။ယခုဘဝ၌ ပစ္စည်းဥစ္စာ ကြွယ်ဝချမ်းသာခြင်း, ပညာတတ်ခြင်း, ရုပ်အဆင်းလှပခြင်း, အစိုးရခြင်း, အခွေအရံ ပေါများခြင်း, စသော သမ္ပတ္တိ(=ပြည့်စုံမှု)မှန်သမျှမှာ ရှေးကောင်းမှုကြောင့် ဖြစ်ရ၏ ။ထို အချက်များမှ တချက်ဖြစ်စေ ထို့ထက်အလွန်ဖြစ်စေ ပြည့်စုံနေသူကား ကောင်းမှုရှင်ပင်တည်း ၊ ဆင်းရဲမွဲတေခြင်း , ဉာဏ်ပညာကင်း ညံ့ဖျင်းခြင်း,အရုပ်ဆိုးခြင်း, သူ့အစေအပါးဖြစ်ရခြင်း,စသည်မှာ ကောင်းမှုမရှိခဲ့၍ ဖြစ်ရသော ကျက်သရေမဲ့မှုများပင်။ ဆိုခဲ့ပြီး သမ္ပတ္တိ(=ပြည့်စုံမှု)များမှာ တကယ့် ဂုဏ်ကျက်သရေများပင်ဖြစ်၍ ထိုသမ္ပတ္တိ လက်ရှိပုဂ္ဂိုလ်များကား ကျက်သရေရှိသူများဖြစ်ကြရသည်၊ ဤ အရာ၌ ကျက်သရေဆိုသည်မှာ ဘာကိုဆိုလိုသည်ဟု ဆိုခွင့်ရှိလာပြန်သည်။

သိရိ(ကျက်သရေ)။ ။ကျက်သရေ ဟူသည်မှာ ပါဠိလို ''သိရိ'' ဖြစ်ရာ ထိုသိရိပုဒ်ကို ''သိရိတိ ပညာ ပုညာနံ အဓိဝစနန္တိ ဝဒန္တိ =သိရိဟူသည်မှာ ပညာနှင့် ကောင်းမှုတို့၏ အမည်ဖြစ်ကြောင်း ဆရာတို့ဆိုသည်'' ဟု မူလဋ္ဌကာ၌ ဖွင့်၏။ ကောင်းမှုဟူရာ၌ ရှေးကောင်းမှု , ယခုဘဝ ကောင်းမှု နှစ်မျိုးလုံးပင် ယူနိုင်၏ ၊ ယခုဘဝ၌ မကောင်းသော အပြော,အပြု,စိတ်ထားရှိနေသူမှာ ကျက်သရေ မဲ့သူသာတည်း ၊ ကောင်းသော ကိုယ် နှုတ် စိတ်ထား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရှိနေသော ကောင်းမှုရှင်မှာ ကျက်သရေရှိလျက်သာ ၊ ကျက်သရေမင်္ဂလာဟု တွဲသုံးလေ့လည်းရှိရာ ဤမင်္ဂလသုတ်လာ မင်္ဂလာရှိသူများမှာ ကျက်သရေရှိသူများပင် ဖြစ်ပါပေသည် ။

ကျက်သရေ အနက်တမျိုး ။ဆရာတို့အဆိုဌ္ဌ ကောင်းမှုဆိုသည်မှာ ကာရဏဝေါဟာရ (=အကြောင်း အသုံးအနှုန်းမျိုး) သာ, သိရိ ဟု မုချယူရန်မှာ ထိုကောင်းမှုကြောင့် ဖြစ်လာသော သမ္ပတ္တိများသာ ဖြစ်သည်ဟူသော အာဘော်ဖြင့် သိရိအနက်ကို တနည်း ဖွင့်ပြလိုပြန်၍ ''အထ ဇါ ပုညနိဗ္ဗတ္တာ သရိရသောဘဂ္ဂါဒိသမ္ပတ္တိ ကတပုညေ နိဿယတိ, ကတပုညေဟိ ဇါ နိဿိယတိတိ သိရိတိ ဝုစ္စတိ'' ဟု မူလဋီကာ ဖွင့်ခဲ့သည် ၊ အထ ဇါ– တနည်းကား ပုညနိဗ္ဗတ္တာ – ကောင်းမှုကြောင့် ဖြစ်လာရသော ၊သရိရသောဘဂ္ဂါဒိသမ္ပတ္တိ – ခန္ဓာကိုယ်၏ တင့်တယ်ခြင်းစသော ပြည့်စုံမှုကို ၊ ကတပုညေ နိဿယတိတိ–ကောင်းမှုပြုခဲ့သူတို့ကို မှီတတ်သောကြောင့်ဌင်း ၊ကတပုညေဟိ ဇါ နိဿိယတိတိ–ကောင်းမှုပြုသူတို့က မှီအပ်သောကြောင့်ဌင်း ၊ သိရိတိ ဝုစ္စတိ – သိရိဟု ဆိုအပ်၏ ။ (မူလဋီ-၁၉၉)

ဤ အလို ရှေးကောင်းမှုကြောင့်ဖြစ်ရသော ကိုယ်လှပတင့်တယ်ခြင်း, အစိုးရခြင်း, အခြွေအရံများခြင်း, ပစ္စည်းပေါခြင်း, ပညာကြီးခြင်း, စသော သမ္ပတ္တိအမျိုးမျိုးကို ''သိရိ''ဟု ဆိုရ၏ ၊ လောကတွင် ပုဂ္ဂိုလ်၌ တရားရှိနေ၍ တရားက ပုဂ္ဂိုလ်ကို မှီသည်ဟုဌင်း ၊ ပုဂ္ဂိုလ်က တရားကို အားကိုးတခု အမှီပြုရသောကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်က တရားကို မှီအပ်အည်ဟုဌင်း ဆိုရသကဲ့သို့ ၊ ဤဌ္ဌလည်း ကျက်သရေကို ပုဂ္ဂိုလ်ဌ္ဌ မှီတတ် ပုဂ္ဂိုလ်က မှီအပ်သော သဘောအဖြစ် နှစ်မျိုးဆိုခဲ့သည် ။

သိရိ ကို '' ယသ ဝိဘဝ'' အကျော်အစောနှင့် စည်းစိမ်ဟုဌင်း, ''ပုည'' ကောင်းမှုဟုဌင်း, ''ပရိဝါရသမ္ပတ္တိ'' အခြွေအရံ ပြည့်စုံခြင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဟုငှင်း, ''ကျသရိယ'' အစိုးရခြင်းဟုငှင်း,''ပဘာ'' အရောင်ဟုငှင်း ဤသို့စသည် ဖြင့် အရာအားလျော်စွာ အဋ္ဌကထာတို့၌ ဖွင့်ပြသည်ကိုတွေ့ရ၏ ။ ထိုအဖွင့်များ အရ သမ္မတ္တိများသာဖြစ်ရာ မူလဋီကာ၏ သမ္မတ္တိအမျိုးမျိုး ဟူသော အနက်ကို ထောက်ခံလျက်ရှိသည် ၊ ထို့ကြောင့် သိရိ (=ကျက်သရေ)ကို ယခုဘဝ ကောင်းမှု မင်္ဂလာများနှင့် ရှေးကောင်းမှု,ယခုဘဝ ဉာဏ်အား, လုံ့လအားတို့ကြောင့် ရလာဖြစ် လာသော သမ္မတ္တိအမျိုးမျိုး အကျိုးဂုဏ်များကို သိရိဟု ဆိုအပ်တော့သည်၊ သက်မဲ့ အရာဝတ္ထုတို့၌လည်း ကျက်သရေ အသုံးရှိခဲ့၏၊ ဥပမာ အလွန်လှပသော ပန်းက လေးတွေ တွေ့ရလျှင် ကျက်သရေရှိလိုက်တာဟု ဆိုကြ၏ ၊ ထို ကျက်သရေဆိုသည် မှာလည်း ထို ပန်းကလေးတွေ၏ သမ္မတ္တိဂုဏ်ပင် ဖြစ်တော့သည် ၊ ထို့ကြောင့် သက်မဲ့ အရာဝတ္ထုတို့၌လည်း ဥတုဇီဇ စသည်ကြောင့်ငှင်း အခြားပြုပြင် စီမံဖန်တီးမှု အမျိုးမျိုးကြောင့်ငှင်း ဖြစ်လာရသော သမ္မတ္တိဂုဏ်အင် အမျိုးမျိုးကိုပင် ''ကျက်သ ရေ'' ဟု ဆိုရခြင်းဖြစ်ပါသည် ။

ကျက်သရေ ပြောင်း။ ။သမ္မတ္တိအမျိုးမျိုးကို သိရိဆိုလျှင် ဒုကနိပါတ် သိရိဇာတ်အဖွင့်၌ ကျက်သရေပြောင်းသည် ဆိုသော စကားကို အဘယ်သို့ ဆိုမည်နည်းဟု ဆိုရန်ရှိပြန်၏ ။ အနာထပိဏ်သူ ဌေးကြီးထံ ကျက်သရေရိုးမည်ဟု ကျက်သရေလက္ခဏာ နားလည်သော ပုဏ္ဏား တယောက် ရောက်လာ၏ ၊ ကျက်သရေ ဘယ်မှာရှိသလဲဟု ကြည့်သော် သူဌေးကြီး ၏ ကြက်ဖြူကြီးအမောက်၌ တည်နေသည်ကို တွေ့ရ၏ ၊ကြက်ဖြူကြီးကို တောင်း သော် သူဌေးကြီးက ယူတော့ဟု ဆိုလိုက်လျှင်ပင် ကျက်သရေသည် ပတ္တမြား ရတနာ၌ ရောက်သွားတော့သည် ၊ ပတ္တမြားကို တောင်းပြန်သော် တောင်ဌေးသို့ ရောက်သွား၏ ၊ တောင်ဌေးကို တောင်းပြန်သောအခါ ကျက်သရေမှာ ပုညလက္ခ ဏာ ဒေဝိမည်သော သူဌေးကတော်ကြီးသို့ ပြောင်းသွားခဲ့၏ ၊ ထိုသို့ သူဌေးကတော်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကြီးသို့ ရောက်သောအခါ ဤပစ္စည်းကား မတောင်းထိုက်သော အရာဖြစ်သည်ဟု လက်လျှော့ကာ၊ မိမိသည် ဤပစ္စည်းများကို လိုချင်၍ မဟုတ်, ကျက်သရေ ခိုးရန် လာခြင်းဖြစ်၍ မိမိတောင်းသောပစ္စည်းမှ ကျက်သရေမှာ ပြောင်းပြောင်းသွား ကြောင်း အမှန်အတိုင်း ပြောကာ ပစ္စည်းများ မယူဘဲပြန်သွားလေ၏ ။

လက္ခဏာ သာ။ ။ဤ၌ ကျက်သရေဆိုသော်လည်း ကျက်သရေ တိုးကြောင်း အမှတ်လက္ခဏာတမျိုးကိုပင် ဆိုသည်ဟု ယူရန်ရှိ၏၊ လောက၌ မည်သည့် တိရစ္ဆာန်ကို မွေးလျှင် စီးပွါးဖြစ်တတ်သည်ဟု ရှိ၏ ၊ ဘယ်ကျောက်မျိုးကို ဆောင်လျှင် စည်းစိမ်တိုးသည်ဟုလည်း ရှိ၏၊ ထိုတိရစ္ဆာန်များ ကျောက်များမှာ စီးပွါးတိုးကြောင်း လက္ခဏာရှိနေ၍ အဆောင်ကောင်း ဖြစ်ရ၏ ၊ ထို့အတူ ကျက်သရေတိုးကြောင်း အဆောင်ကောင်းများအဖြစ် လက္ခဏာများ ရှိနေသည်ကို ဆိုပါသည် ။

ထို လက္ခဏာပြောင်းသည်ဆိုသော်လည်း ကူးရွေ့သွားသည်ဟု ဆိုလိုဟန် မရှိ၊ ဤမှ ကျက်သရေလက္ခဏာပျောက်ကွယ်၍ တခြား၌ လက္ခဏာအသစ် ဖြစ်ပေါ်သည်ဟု ဆိုလို၏ ၊ ထိုအရာသည် အဆောင်ကောင်း အဖြစ်တည်နေရန် ထူးခြားသော အရောင်အသွေးစသော အမှတ်အသားထင်ရှားလာသည်ဟု ဆိုဖွယ်ရှိ၏ ၊ လူ၏ လက်ဖဝါး၌ပင် လက္ခဏာများ ပျောက်ကွယ်မှု , အသစ် ပေါ်မှုများ, ဖြစ်တတ်သည် ။ လောက၌ အချို့သဘာဝများနှင့် ထိုသဘာဝကို နားလည်သော ပညာများကား ဆန်းကြယ်၏ ၊ ထိုသဘာဝများကို သိသောအသိဉာဏ်မျိုး ရှိသူကို ထိုဉာဏ် မိမိ၌ မရှိ၍ မသိသောကြောင့် မဟုတ်နိုင်ဟုကား တထစ်ချ မဆိုထိုက်ပေ ။

သိရိဇာတ်။ ။ဆိုခဲ့ပြီး ပုဏ္ဏားအကြောင်းကို သူဌေးကြီးက ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားခဲ့ရာ ရှေးက

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကျက်သရေ ပြောင်းခဲ့ဖူးပုံ သိရိဇာတ်ကို ဟောတော်မူ၏၊ ထင်းဆွေသမား တယောက်သည် တောထဲ၌ ထင်းခွေပြီး ပြန်လာရာ မြို့တံခါးပိတ်ပြီးမှ ရောက်လာ၍ မြို့ ပြင် နတ်စင်၌ အိပ်ရ၏ ၊ နတ်စင်အနီး သစ်ပင်၌ ဘေးမဲ့လွှတ်ထားသော ကြက်များ အိပ်တန်းတက်ခဲ့ရာ အပေါ် ကြက်က အောက်ကြက်အပေါ် မစင်စွန့်ချ၍ ကြက်ချင်း ရန်ဖြစ်ကာ အစွမ်းပြိုင်ကြ၏ ၊ အောက်ကြက်က '' မိမိအသား မီးကျီးမှာ ကင်စားလျှင် တမနက်အတွင်း ငွေတထောင် ရနိုင်သည် '' ဟု ဆို၏ ၊ အပေါ် ကြက်က ''ဤမျှဖြင့် မမောက်စမ်းပါနှင့် ဦးအတွင်းသား ဆူဆူပြိုးပြိုးတွေ စားရလျှင် ဘုရင် ဖြစ်နိုင်သည် ၊ အပြင်သား စားရလျှင် ယောကျ်ားမှာ စစ်သူကြီး, မိန်းမမှာ မိဖုရား ဖြစ်နိုင်သည် ၊ အရိုးကပ်နေသော အသားကို စားလျှင် လူမှာ ဘဏ္ဍာစိုး,ရဟန်းမှာ မင်းဆရာဖြစ်နိုင်သည်''ဟု ဆို၏ ၊ ထို အသံကို ကြားရသော ထင်းခွေသမားသည် ''ရှင်ဘုရင် ဖြစ်မှာဆိုလျှင် ငွေတထောင် ဘာလုပ်ရမလဲ ''ဟု အပေါ်ကြက်ကို တက်ဖမ်းယူခဲ့၏ ။

အမွေးနှုတ် ဝမ်းတွင်းရှင်းလင်းပြီးလျှင် မယားအား ချက်ခိုင်း၏ ၊ ပြီးစီးသော အခါ ''ဤအသားသည် တန်ခိုးကြီးလှသည်၊ ရေမိုးချိုးပြီးမှ စားကြစို့''ဟု ထမင်းအုပ်ထဲ ထည့်ကာ မြစ်သို့သွားပြီးလျှင် ကမ်းဘေးချထားလျက် ရေချိုးကြ၏၊ထိုအခိုက် လေပြင်းမုန်တိုင်း ကျလာရာ ထမင်းအုပ်လည်း လှိုင်းရိုက်၍ မျောပါသွားခဲ့၏၊ ထင်းခွေသည် လင်မယားလည်း ထွက်ပြေးခဲ့ကြရ၏ ။

ထို ထမင်းအုပ်မှာ မြစ်အောက်၌ ဆင်ရေချိုးပေးနေသော ဆင်ဆရာ့ထံ ရောက်သွား၍ ဖွင့်ကြည့်သော် ကြက်သားဟင်းဖြစ်ကြောင်းသိ၍ တံဆိပ်နှိပ်လျက် မိမိလာမှ ဖွင့်ရန်မှာကာ အိမ်သို့ပို့ခိုင်းလိုက်၏ ၊ ဆင်ဆရာ၏ ဆရာ ဒိဗ္ဗစက္ခုရသေ့လည်း မိမိ ဒကာ၏ အခြေကို ကြည့်သော် ဆိုခဲ့ပြီး အဖြစ်အပျက်များကို မြင်ရ၍ အိမ်သို့ ကြိုတင်လာနေခဲ့၏ ၊ ဆင်ဆရာလည်း အိမ်ပြန်ရောက်သောအခါ ထမင်းအုပ်ကို ရသေ့အား ကပ်စေ၏ ၊ ရသေ့က ဤဟင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကို မိမိစိမံမည် ဆိုကာ အဆုတ် အသည်းစသော အတွင်းသားတွေကို ဆင်ဆရာ အတွက်ငင်း, အပြင်သားတွေကို ဆရာကတော်အတွက်ငင်း ခွဲဝေပေး၍ မိမိမှာ အရိုးကပ်နေသော အသားကို သုံးဆောင်၏ ။

ထို့နောက် ''သုံးရက်မြောက်လျှင် ဘုရင်ဖြစ်လိမ့်မည် မမေ့ မလျော့နှင့်'' ဟု မှာကြားကာ ရသေ့လည်း ကြွသွား၏ ၊ သုံးရက်မြောက်သောအခါ တိုင်းတပါးက ဘုရင်တပါး လာရောက်စစ်တိုက်ရာ ရှင်ဘုရင်က မိမိအသွင်ကို ဆင်ဆရာအား ယူစေ၍ မိမိက စစ်သည်တွေအကြား မထင်ရှားသော အသွင်ဖြင့်တိုက်ရာ လက်နက်မှန်၍ ဘုရင်ကျဆုံးခဲ့၏ ၊ ဆင်ဆရာလည်း ဆက်တိုက်ရာ အောင်မြင်၍ ဘုရင်အဖြစ် ရောက်ခဲ့ရသည် ။(ဇာတက-၄-၂၃၆၉)

အတ္တသမ္မာပဏိဓိ။ ။[အတ္တ-စိတ်ကို ၊ဝါ။ အလုံးစုံသော ကိုယ်အတ္တဘောကို ၊ သမ္မာ-ကောင်းစွာ၊ပဏိဓိ-ထားခြင်း]

စိတ်မကောင်းသူ၌ ကိုယ်လည်းမကောင်း, နှုတ်လည်းမကောင်း, စိတ်ကောင်းရှိနေလျှင် ကိုယ်အပြုအမူလည်းကောင်း၍ နှုတ်အပြောလည်း ချောမောတော့သည်၊ စိတ်သည် ပဓာနဖြစ်၍ ''အတ္တာတိ ဝုစ္စတိ စိတ္တံ ၊ စိတ်ကို အတ္တဟု ဆိုအပ်၏ ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည် ၊ ဤအလို အတ္တသမ္မာပဏိဓိ -စိတ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်းဟု ဆိုသည် ။ အတ္တ သဒ္ဒါ အလုံးစုံသော ကိုယ်အတ္တဘောကိုလည်းဟော၏ ၊ အလုံးစုံသော ကိုယ်အတ္တဘောကို ကောင်းစွာထားသည်ဆိုလျှင် စိတ်လည်းပါသွားသည်သာ ၊ ထို့ကြောင့် '' သကလော ဝါ အတ္တာဘာဝေါ = တကိုယ်လုံးကိုသော်လည်း အတ္တ'' ဟု ဆိုအပ်ကြောင်း ဖွင့်၏ ၊ ဤ အနက်နှစ်မျိုးလုံးကို ယူ၍ ကိုယ်စိတ်ကို ကောင်းစွာထားခြင်းဟု ဆိုခဲ့၏ ။

ကောင်းစွာထားပုံ။ ။အဋ္ဌကထာ၌ သဒ္ဓါမရှိလျှင် သဒ္ဓါရှိအောင်, သီလ မရှိသေးလျှင် သီလရှိအောင်, မစ္ဆရိယဖြစ်နေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လျှင် စာဂ(=လျှော့နှိမ်းခြင်း)ဖြစ်အောင် ပြုခြင်းကို အတ္တသမ္မာပဏိဓိ– ဟု ဆို၏။ မကောင်းသော အကြံ ,အပြုအမူ, အပြောအဆိုများ မဖြစ်အောင် ၊ဖြစ်လာလျှင်လည်း ပယ်ရှား၍ စိတ်ထား အပြုအမူ အပြောအဆိုများကို ကောင်းအောင်ပြုမှုကို ''အတ္တသမ္မာပဏိဓိ'' ဟု ဆိုရ၏ ။ လောကရေးနှင့် ဆိုလျှင် မကျန်းမမာ မဖြစ်ရအောင် ကျန်းမာရေးလုံလောက်အောင် အစားအသောက် အနေအထိုင် ဆင်ခြင်ခြင်း, စီးပွါးရေးပညာရေးစသည်၌ ပျင်းရိခြင်း ဆုတ်နစ်ခြင်း မဖြစ်စေဘဲ ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်း စသည်ဖြင့် မိမိ ကိုယ်စိတ်ကို ကောင်းစွာပြုပြင်ပေးခြင်း အားလုံးနှင့်ဆိုင်သည် ။ ဤ အတ္တသမ္မာပဏိဓိကား လွန်စွာအရေးပါလှ၏ ၊ ဤ မင်္ဂလာပြည့်စုံလျှင် မင်္ဂလာအတော်များများ ပြည့်စုံလျက်ရှိတော့သည် ။ ရှေးဘဝက ကုသိုလ်မရှိသူ ဖြစ်စေကာမူ ယခုဘဝ၌ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ ရှိလျှင် တိုးတက် ချမ်းသာနိုင်၍ နောင်ဘဝ၌လည်း ကောင်းသွားပေတော့မည် ၊ ရှေးဘဝကလည်း ကုသိုလ်ပါ , ယခုဘဝမှာလည်း ဤ မင်္ဂလာရှိလျှင်ကား ဆိုဖွယ်ရာမရှိ၊ ရှေးကကောင်း၍ ယခုကောင်း, ယခုကောင်းတော့ နောင်လည်းကောင်း အကောင်းချည်းသာဖြစ်ကာ စက်လည် သွားတော့မည် သာတည်း ။

လူ့အဆင့်အတန်း မှီရေး။ ။''မိစ္ဆာပဏိဟိတံ စိတ္တံ ၊ ပါပိယော နံ တတော ကရေ = မကောင်းသော စိတ်ထားသည် ထို စိတ်ရှိသူကို ယုတ်ညံ့ ဆိုးဝါးသူဖြစ်အောင် ပြုတတ်သည်'' ''သမ္မာပဏိဟိတံ စိတ္တံ ၊ သေယျသော နံ တတော ကရေ = ကောင်းသောစိတ်ထားသည် ထိုသူကို အထက်တန်းကျသူဖြစ်အောင် ပြုသည်'' ဤ ဓမ္မပဒ(၁၉) အရ အထက်တန်းကျသူ အောက်တန်းကျသူ အဖြစ်ကို အတ္တသမ္မာပဏိဓိ ရှိ, မရှိက သတ်မှတ်ပေးလျက်ရှိသည်။ အတ္တသမ္မာပဏိဓိရှိလျှင် လူ့အဆင့်အတန်းရှိ၍ မရှိလျှင် လူဟု ခေါ်ရုံမျှသာဖြစ်လျက် လူ့အဆင့် အတန်းမမှီဟုလည်း ဆိုရ၏ ။ မှန်၏ မနုဿ၏ အနက်မှာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စိတ်ထားမြင့်မြတ်သူဟု ဖြစ်ရာ အတ္တသမ္မာပဏိဓိမရှိသူ၌ ထိုအနက် အဘယ်မှာ ရောက်နိုင်ပါမည်နည်း၊ တိရစ္ဆာန်များ၌ မနာလိုခြင်း, ဝန်တိုခြင်း, လောဘ ဒေါသကြီးခြင်းများ လွန်ကဲလျက်ရှိရာ ထိုစိတ်မျိုးတွေ့ပါးအောင် နည်းအောင်ပြုခြင်းဖြင့် တိရစ္ဆာန်နှင့် မတူ လူ့အဆင့်အတန်းမှိအောင် ကြိုးစားသင့်ပေ၏ ။ မေတ္တာ ကရုဏာကင်း အချင်းချင်းအပေါ် စိတ်ထားမကောင်းကြ၍ လူအချင်းချင်း တဦးနှင့်တဦး တသင်းနှင့်တသင်း တဖွဲ့နှင့်တဖွဲ့ မတည့်မစပ် ကွဲပြားလျက်ရှိရာ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ ရှိကြလျှင်ကား အချင်းချင်း လည်ဖက်နိုင်ကာ အေးချမ်းသာယာသော လူ့လောကဖန်တီးနိုင်မည်ဖြစ်၍ လောကသာယာရေး၌ ဤအတ္တသမ္မာပဏိဓိမှာ အရေးပါလှပေသည်။

မှန်ကြည့်သလို။ ။ဤ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ ဖြစ်ဖို့အရေး၌ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ-ရာဟုလောဝါဒ သုတ်၌ အရှင်ရာဟုလာအား မြတ်စွာဘုရား ဆုံးမသော အဆုံးအမတော်ကို လိုက်နာသင့်၏''ကိုယ်တွင်းယော အာဒါသော= မှန်သည် ဘာအကျိုးရှိသနည်း '' ဟု ဘုရားရှင် မေးတော်မူသော်''ပစ္စဝေက္ခဏတ္ထော ဘန္တေ= ဆင်ခြင်ခြင်း အကျိုးရှိပါသည်''ဟု အရှင်ရာဟုလာ ဖြေ၏ ။

မှန်ကြည့်သည်မှာ မိမိဝတ်ပုံ , ဆင်ပုံ, ဗီးလိမ်းထုံးဖွဲပုံ, အချိုး ကျ, မကျ, ကောင်း , မကောင်း မိမိမျက်နှာနှင့် ကိုယ်ပေါ်မှာအစွန်းအပြစ်များ ရှိ, မရှိ စသည်ကို သိရအောင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ဆင်ခြင်ခြင်းအကျိုးရှိသည် ဟု လျှောက်ခြင်းဖြစ်၏ ။ ထို့နောက် မြတ်စွာဘုရားက '' ရာဟုလာ ထိုမှန်ကြည့်သကဲ့သို့ပင် ၊ ဆင်ခြင်၍ ကာယကံမူပြုရမည်၊ ဆင်ခြင်၍ ဝစီကံမူပြုရမည်၊ ဆင်ခြင်၍ မနောကံမူ ပြုရမည်'' ဟု ဆုံးမ ဟောကြားတော်မူ၏ ။'' မိမိကိုယ်နှုတ် စိတ်ထားများကို ပညာမှန်ပြင်တွင် တင်ကာတင်ကာ ကောင်း ,မကောင်းကြည့်၍ မကောင်းလျှင် ကောင်းအောင်ပြင်ပေးရမည်''ဟု မိန့်တော်မူလိုရင်း ဖြစ်ပေသည် ။ (မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ -ရာဟုလောဝါဒသုတ်-၇၈)

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စက်လေးပါး။ ။ဤ မင်္ဂလာသုံးပါးတွင် သပ္ပါရိသူပနိဿယ (သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီခိုရခြင်း) ထည့်လျှင် စက်လေးပါးဖြစ်တော့သည် ။ ဤစက်လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူမှာ စည်းစိမ်ဥစ္စာ တိုးတက်နိုင်ကြောင်း, အခြံအရံ အကျော်အစော ချမ်းသာသုခတို့ကို ရနိုင်ကြောင်း စတုကဝိုတ္တရ စက္ကဝဂ်(၃၄၁)၌ ဟောတော်မူ၏ ။ သင့်လျော်သော အရပ်၌ နေရခြင်း, ရှေးကောင်းမှုရှိခြင်း , သူတော်ကောင်းကို အမှီရခြင်း , မိမိကိုယ်စိတ်ကို ကောင်းစွာ ထားခြင်း, ဤလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော သူမှာ နောက်ဘဝ၌လည်း ပြည့်စုံတတ်၏။ဤသို့ဖြင့် အဆက်မပြတ် လည်သွားတတ်၍ ''စက္က –စက်'' ဟုဆိုရ၏ ။

ဤ လေးပါးတွင် ပုဗ္ဗေကတပုညတာသည် ပမာဏာလိုရင်းဖြစ်၏ ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်ဖြင့် ကုသိုလ်ပြုသောသူကို ထိဉာဏသမ္ပယုတ်စိတ်က ပတိရူပအရပ်သို့ ပို့ပေး၏ ၊သူတော်ကောင်း အမှီရအောင် စီမံပေး၏ မိမိကိုယ်စိတ်ကို ကောင်းစွာထားသူဖြစ်အောင် ပြုပေး၏ ၊ ဤသို့ စတုကဝိုတ္တရနှင့် နိဿနိကာယ် သင်္ဂီတိသုတ် အဋ္ဌကထာများ၌ မိန့်၏ ။

စိတ်မချရသေး။ ။ဆိုခဲ့ပြီးအချက်များမှာ တကယ်ပါရမီပြည့်စုံပြီးသော ပစ္ဆိမဘဝိကတို့အတွက်သာ လုံလောက်ရာ၏ ၊ သာမန်ကောင်းမှုရှင်များ၌ကား စိတ်မချရသေး ၊ ရှင်ဒေဝဒတ်သည် ပတိရူပ၌လည်း ဖြစ်ရ , တကယ့်သပ္ပါရိသ ဘုရားရှင်ကိုလည်း မှီရ၏ ၊ ရှေးကောင်းမှုလည်း ရှိခဲ့သည်သာ၊ သို့သော် အတ္တသမ္မာပဏိဓိပျက်ကာ အကျိုးမဲ့ ဆုံးရှုံးခဲ့ရ၏။ အဇာတသတ်လည်း ကောင်းမှုရှင် တဦးပင် ၊ ဖခင်သောတာပန် သူတော်ကောင်းကို မှီရပါလျက် ရှင်ဒေဝဒတ်နှင့် အပေါင်းမှားကာ ၊ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ ပျက်ခဲ့၍ နစ်နာခဲ့ရ၏သည် ။ ဤအချက်များကား ပုထုဇဉ်နဂတိ၏ စိတ်မချရသည့် အဖြစ်ကို ဖော်ပြလျက်ရှိရာ ပုထုဇဉ်နဂတိမှ စိတ်ချရသော အရိယဘူမိသို့ ရောက်ရေး အလေးပေးကာ ကြိုးစားသင့်ကြောင်း သတိပေးလျက် ရှိပေသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၁၆) ဗာဟုသစ္စဉ္စ သိပ္ပဉ္စ - ဝိနယော စ သုသိက္ခိတော ၊
သုဘာသိတာ စ ယာ ဝါစာ - ဧတံ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

(၁၆) ဒေဝပုတ္တ-နတ်သား ၊ ယံ ဗာဟုသစ္စဉ္စ- အကြင်များသော အကြားအမြင် ရှိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း ၊ ယံ သိပ္ပဉ္စ - အကြင်လက်မှုပညာ တတ်မြောက်ခြင်းသည်၎င်း၊ သုသိက္ခိတော - ကောင်းစွာသင်အပ် ကျင့်အပ်သော ၊ ယော ဝိနယောစ- အကြင် ကိုယ်ကျင့်ဝိနည်းတရားသည်၎င်း၊ သုဘာသိတာ - ကောင်းစွာပြောဆိုအပ်သော ၊ ယာ ဝါစာစ - အကြင် စကားသည်၎င်း ၊အတ္ထိ -ရှိ၏ ၊ ဧတံ - ဤလေးပါးကား ၊ ဥတ္တမံ -ကောင်းမြတ်သော ၊ မင်္ဂလံ -မင်္ဂလာပေတည်း ။

မင်္ဂလာလေးပါးစကားပြေ နတ်သားအကြားအမြင် များခြင်း,လက်မှုပညာတတ်မြောက်ခြင်း,ကိုယ်ကျင့် ဝိနည်းကိုသင်ခြင်း ကျင့်ခြင်း, စကားကို ကောင်းမွန်စွာ ပြောဆိုခြင်း,ဤ လေးပါးမှာ ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာဖြစ်သည် ။

ဗာဟုသစ္စ ။["ဗဟုသုတသ ဘာဝေါ ဗာဟုသစ္စံ" ။
ဗဟုသုတသ- များသော အကြား အမြင်ရှိသောသူ၏ ၊ဘာဝေါ= ဖြစ်ကြောင်းတည်း၊ ဗာဟုသစ္စံ -များသော အကြား အမြင်ရှိသောသူ၏ ဖြစ်ကြောင်း။ ဗဟုသုတပုဒ်, ဘာဝအနက်၌ ဏျပစ္စည်း ၊ မောဂ္ဂလာန်၌ ဒုတိယ-ဉ-ကို အ-ပြု၍ သံယုဂ်အစ -သ-ကို ချေ၍ 'ဗာဟုသစ္စ'ဟု ပြီးစေ၏ ။ ရှုပသိဒ္ဓိကား ဉ-ကိုသာ -အ-ပြု၍ ၊ သ-ကိုကား မချေ ၊ ရှုပသိဒ္ဓိအလို'ဗာဟုသစ္စ'ဟု သ-သံယုဂ်နှင့် ရှိရမည်]

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စာပေပညာ။ ။အကြား အမြင်ဆိုသည်မှာ နာယူလေ့လာထားသော စာပေ ကျမ်းဂန်များပင်ဖြစ်ရာ ဗာဟုသစ္စအရ စာပေပညာတတ်မြောက်မှုကိုယူ ။ ရှေးက ဝိဇ္ဇာ,သိပ္ပဟု ပညာနှစ်မျိုးခွဲရိုး ရှိခဲ့ရာ ဝိဇ္ဇာကို နှုတ်မှုပညာဟု ဆိုခဲ့ကြ၏ ၊ ဝေဒလေးပုံစသော တဆဲ့ရှစ်ရပ်အတတ်များပင်၊ ထိုခေတ်အရဆိုလျှင် ဗာဟုသစ္စ အရ ထိုဝိဇ္ဇာခေါ် ကျမ်းဂန်တတ်မြောက်မှုဟု ဆိုရမည်ဖြစ်၏ ။ သို့ရာတွင် ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်များ၌ သတ်မှတ်ထားသော ဝိဇ္ဇာခေါ် အတတ်များမှာ ရှေးကထက် ပိုမိုများပြား၍ နက်နဲသော ပညာရပ်များလည်း ပါဝင်လေသည် ။

အကန်းနှင့်မျက်မြင်။ ။နိတိဆရာတို့က '' ယုံမှားသံသယကို ပယ်ဖျောက်တတ်, မျက်ကွယ်ဖြစ်သော အကျိုးစီးပွါးကို ပြတတ်သော ကျမ်းဂန်များမှာ လူခပ်သိမ်းတို့၏ မျက်စိဖြစ်ရာ ကျမ်းဂန်မျက်စိ မရှိသူမှာ အကန်းသာတည်း'' ဟု ဆိုကြ၏ ။ စာပေကျမ်းဂန်များမှ မျက်မှောက်အကျိုး တမလွန်အကျိုး အမျိုးမျိုးကို သိရသည်ဖြစ်ရာ စာပေတတ်ခြင်းဖြင့် လောကရေး ဓမ္မရေး၌ နည်းမှန် လမ်းမှန်သို့လိုက်ကာ ဘေးကင်း ရန်ကင်း ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ကြရ၏ ။ စာမတတ်သူကား စမ်းတပါးပါး အရပ်း သွားရသလိုဖြစ်ရာ မှားတလဲ့ မှန်တခါ ဖြစ်ကာ နစ်နာတတ်၏ ။ အန္ဓ(–နှစ်ဖက်ကန်း), ဧကစက္ခု (=တဖက်အမြင်), ဒွိစက္ခု (=နှစ်ဖက်မြင်), ဟု ပုဂ္ဂိုလ်သုံးမျိုးရှိခဲ့ရာ ဤလောကအကျိုး တမလွန်အကျိုး နှစ်မျိုးလုံး နားမလည်သူမှာ အန္ဓဖြစ်သည် ။ ဤဘဝ အကျိုးအတွက်သာသိသူကား ဧကစက္ခုတည်း ။ နှစ်မျိုးလုံးသိသော် ဒွိစက္ခုဖြစ်၏ ၊ မိမိ နှစ်ဖက်မြင်ဖြစ်ရေးအတွက် ဒွိစက္ခုကို မှီခိုရမည်။ ဤ အချက်ကို တိကဂိတ္တရဋ္ဌ ဟောတော်မူ၏ ။ စာပေ ပညာတတ်သူမှာ ဒွိစက္ခုတည်း ။(အံ–၁–အန္ဓသုတ်–၁၂၆)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရတနာ။ ။ ''ပညာ နရာနံ ရတနံ = ပညာကား လူတို့၏ ရတနာဖြစ်သည်။' ဟု ဘုရားရှင်ဟောတော်မူ၏ နိတိဆရာတို့ကလည်း '' အလိုးစုံသော ဥစ္စာတို့တွင် ပညာတည်းဟူသော ဥစ္စာသာ အမြတ်ဆုံးဖြစ်၏၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် လူလည်းမခိုးနိုင်၊ အဖိုးလည်းမဖြတ်နိုင်၊ ပေးလို့ သုံးလို့လည်း မကုန်နိုင်သောကြောင့်တည်း''ဟု ဆိုကြ၏ ။ ပညာသည် နှစ်သက်ဖွယ် ရတနာဖြစ်သောကြောင့်ပင် ပညာရတနာ အဆင်ရှိသူမှာ ပွဲလယ်ပြင်ပ ဘယ်နေရာ ဘယ်ဌာနမဆို လူအများ ရှုချင်ဖွယ် တင့်တယ်သူဖြစ်ရ၏။ ပညာမတတ် သူများကား အများအလယ်တွင် မထင်ရှား မြုပ်ကွယ်လျက်ရှိရသည်မှာ ရတနာမဲ့၍ မတင့်တယ်သောကြောင့်တည်း ။ နိတိဆရာတို့က ''ရုပ်ဆင်းတင့်တယ်နုနယ် ပျိုမျစ် အမျိုးကောင်းသူဖြစ်စေ ပညာမတတ်မူ ရနံ့ကင်း၍ ညံ့ဖျင်းသော ပေါက် ပန်းသဖွယ် မတင့်တယ်''ဟုဂင်း၊ ''ဆရာတို့ထံ နည်းမခံ ကျမ်းဂန်မသင်ကြား မတတ်မြောက်သူမှာ ဟင်္သာများအလယ် ဗျိုင်းသဖွယ်သို့ မတင့်တယ်ဟုဂင်း ဆိုကြ၏ ။

ပညာရှိသူမှာ ရတနာဆင်ထားသကဲ့သို့ ထင်ရှားတင့်တယ်ခြင်း , အများမှီခိုရာဖြစ်ခြင်း, ကျော်စောခြင်း, အခွေအရံများခြင်း, ဥစ္စာစည်းစိမ်ရခြင်း,စသော လောက အကျိုးခံစားရသည့်အပြင် ပညာဖြင့် သိရသော လိုက်နာဖွယ် ရှောင်ရှား ဖွယ်များကို လိုက်နာ ရှောင်ရှားခြင်းဖြင့် သုဂတိဘဝရောက်ရခြင်း, စသော တမလွန် အကျိုးလည်း ခံစားရ၏ ။ ထို့ကြောင့် ပညာ ဗဟုသုတရှိခြင်းမှာ မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည် ။

ကျင့်လည်းကျင့်မှ။ ။ပညာဗဟုသုတ ရှိနေရုံမျှဖြင့် တကယ့် မင်္ဂလာ မဖြစ်သေး ၊ သိသည့်အတိုင်း ကျင့်သူ၌သာ မင်္ဂလာဖြစ်သည် ။ ကပိလရဟန်းသည် ပိဋကသုံးပုံဆောင် စာချဆရာကြီးဖြစ်၏၊ မိမိပညာကြောင့် အခွေအရံများခြင်း လာဘ်လာဘပေါများခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ မာန်တက်ခဲ့ရာ တရားကို မတရား ၊ မတရားကို တရား အမှားမှား အယွင်းယွင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပြောဆို ပြုမူခဲ့ခြင်းကြောင့် မိမိပညာ ဗဟုသုတများမှာ ကောင်းကျိုးအတွက် မဖြစ်တော့ပဲ အဝိစိငရဲရောက်ဖို့ အတွက်သာ ဖြစ်ရတော့သည် ။

''ကျမ်းဂန်အများအပြား သင်ထားပါလျက် လူမိုက်ဖြစ်တတ်၏ ၊ ကျမ်းဂန်ဆိုတိုင်း ကျင့်သူသာ ပညာရှိဖြစ်သည် ၊ နှိုင်းချိန်စဉ်းစားကောင်းစွာဖော်စပ်ထားသော ဆေးသာ လူနာတို့၏ ရောဂါကို ပျောက်အောင်ပြုနိုင်၏ ၊ ဆေးအမည်ကလေးမျှဖြင့် ရောဂါပျောက်အောင် မပြုတတ် ။'' ဤနိဒါနိတိကားမကျင့်သူ၌ ပညာဗဟုသုတတို့ အကျိုးမများသည်ကို ပြ၏ ။ ဤသဘောကို စတုကဂုတ္တရ အပ္ပသုတသုတ် (၃၁၂)၌လည်း ဟောတော်မူ၏ ။ အကြား အမြင် နည်းလျက် သုတနှင့် မပြည့်စုံသူ, အကြားအမြင် နည်းလျက် သုတနှင့် ပြည့်စုံသူ, အကြားအမြင်များလျက် သူတနှင့် မပြည့်စုံသူ , အကြားအမြင်လည်းများ သုတနှင့် လည်း ပြည့်စုံသူ, ဟု ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးဟောခဲ့၏ ။ အကြားအမြင် နည်းသော်လည်း မိမိ သိသလောက်ကျင့်သူမှာ သုတနှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်ရ၏ ၊ အကြားအမြင် များသော်လည်း မကျင့်လျှင် သုတနှင့် မပြည့်စုံသူပင် ၊ ''အလိမ္ဗာ စာမှာရှိရာ'' ထို အလိမ္ဗာကို ကိုယ်မှာ ရှိအောင် ပြုသူကား ရှားပါးလှ၏ ၊ အလိမ္ဗဂုဏ်သည် နှစ်သက်ဖွယ်ရာ ရတနာ ပင်ဖြစ်ရာ ထိုအလိမ္ဗာကို ကိုယ်မှာဆင်ပေးခြင်းဖြင့် အများနှင့်မတူ တမူထူးအောင် ပြုကျင့်သင့်ပေသည် ။

အားလုံးကောင်းပါစေ။ ။ တချို့က ''စာအုပ်ထဲမှာ ရှိနေသာပဲ'' ဟု ကျက်မှတ်ဆောင်ထား မှတ်သားမှုမပြုလို ၊ ထို သူများမှာ စာမတတ်သူနှင့် မထူးလှ ''စာအုပ်ထဲမှာ ရှိသော ပညာ ၊ သူတကာလက်ထဲမှာ ရှိနေသော ဥစ္စာတို့ကား ပညာလည်းမဟုတ်၊ ဥစ္စာလည်းမမည်'' ဟု နိတိဆရာတို့ အဆိုရှိ၏ ။ မည်သည့်စာပေမဆို ကျေပွန်နိုင်နင်းအောင် လေ့လာသင့်၏ ထိုသို့ မဟုတ်ပဲ တော်သလို လျော်သလို လေ့လာထားလျှင် အကျိုးမသက်ရောက်တတ် ၊ ကျမ်းဂန်အဆို မရောက်တတ်ခြင်း လွန်သွားခြင်းစသော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အကျိုးမဲ့ပင် ဖြစ်တတ်သေး၏ ။ ပညာဆည်းပူးရာ၌ ရည်ရွယ်ချက်လည်း ကောင်းရ၏ ၊ သူတပါးကို တိုက်ခိုက်ဖို့ မော်ကြွားဖို့စသော မကောင်းသော စိတ်ထားဖြင့် သင်သော ပညာမှာ မင်္ဂလာမဖြစ်တတ် ။

အလောင်းတော်များသည် သတ္တဝါများအပေါ်၌ အကျိုးစီးပွါးလိုလားသော စိတ်ထားရှိကြရာ ထိုစိတ်ထားကြောင့်ပင် အလောင်းတော်တို့ ပညာမှာ သတ္တဝါတို့ အကျိုးအတွက် ဖြစ်ရသည်။ မိမိ အမျိုးသားများအတွက် ထိုထက်တတ်နိုင်လျှင် တကမ္ဘာလုံး ကောင်းစားရေးအတွက် ရည်ရွယ်ချက်မျိုး ထား၍ ကြိုးစားလျှင် ပညာပါရမီမြောက်၏ ။

မူလပဏ္ဏာသ အလင်္ကာရပမသုတ် (၁၈၆)၌ မြွေဖမ်းပုံ သင်ကြားနည်း ဟောတော်မူ၏ ။ မြွေကို ကိုယ်၌ဖြစ်စေ အပြီး၌ဖြစ်စေ မကောင်းသဖြင့် ဖမ်းလျှင် မြွေကိုက်သေနိုင်၏ ၊ ဆိတ်ခွါသဏ္ဌာန် အခွရှိသော ဒုတ်ဖြင့် မိမိရရ ဖိနှိပ်ကာဖမ်းလျှင် မြွေကိုက်မခံရ ။ ထို့ အတူကောင်းစွာ သင်ယူအပ်သော တရားမှာ အကျိုးရှိ၍ စိတ်ကောင်းဖြင့် သင်ယူမထား ရည်ရွယ်ချက် မှားလျှင် အကျိုးယုတ်တတ်ကြောင်း ဟောတော်မူ၏ ။

ပညာသည် အကျိုးမယုတ်။ ။ အနည်းငယ်မျှသော ပညာပင်ဖြစ်စေ တချိန်မှာ အကျိုးပေးတတ်သည်သာ ၊ ထို့ကြောင့် အယုတ် အလတ် အမြတ် မရွေး အားလုံးသင်သင့် သင်ထိုက်လှပေသည် ။ ရှေးအခါက ဗာရာဏသီပြည်သား လုလင်တယောက်သည် တက္ကသိုလ်ပြည် ဒိသာပါမောက္ခ ဆရာကြီးထံပညာသင်ရန် ရောက်လာ၏ ၊ ဝတ်တရား အလွန်ကျေပွန်သော တပည့်ဖြစ်၍ ဆရာကြီးက ကြိုးစားသင်ပေးသော်လည်း ဉာဏ်လေးလှ၍ သင်မရဖြစ်ခဲ့၏၊ ဆရာကြီးသည် သူ့ကို တောထဲခေါ်သွားပြီးလျှင် မန္တန်တစ်ခု သင်ပေး၏၊ ထိုမန္တန်ကား ''ဃင္ကေသိ ဃင္ကေသိ, ကိဳ ကာရဏာ ဃင္ကေသိ, အဟမ္ပိ တံ ဇာနာမိ ဇာနာမိ''

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဟု ဖြစ်၏။ မြန်မာလိုကား ‘‘ မင်း တိုက်ခိုက်ဖို့ ကြိုးစားနေတယ် ,ကြိုးစား နေတယ် ဘာကြောင့် ကြိုးစားနေရသလဲ ထို အချက်ကို ငါသိတယ် ငါသိတယ်’’ပင် ဖြစ်သည် ၊ အခေါက် ရာပေါင်းများစွာ ဆိုစေပြီး ရလောက်သော ‘‘ မင်း ဤမန္တန်ကို မပြေးအောင် အမြဲရွတ်လေ ၊ ဤမန္တန်ကို အမှီပြု၍ အသက်မွေးနိုင်လိမ့်မည်၊’’ဟု ဆိုကာ လမ်းစရိတ်ပေး၍ လွှတ်လိုက်၏ ။

ထို လုလင်သည် ဗာရာဏသီပြည် မိမိအိမ်သို့ ပြန်ရောက်ပြီးနောက်၊ တည်သော အခါ ဗာရာဏသီမင်းသည် မြို့ကို စုံစမ်းရန် ရဲပျောက် လှည့်လည်လျက်ရှိ၏ ၊ ထို အခိုက် သူခိုးတို့သည် အိမ်နှစ်အိမ်ကို တပြိုင်နက်ခိုးရန် အိမ်နှစ်ခုကြား ဥမင်တူးနေသည်ကို တွေ့ရာ ဘုရင်လည်း အိမ်ရှိပ်၌ ကွယ်၍ ရပ်နေ၏ ၊ ဥမင်ပေါက်၍ အိမ်တွင်းသို့ ရောက်သောအခါ တက္ကသိုလ်ပြန် လုလင်သည် နိုး၍ ‘‘ ဃင်္ခေသိ ဃင်္ခေသိ’’စသော မန္တန်ကို ရွတ်၏ ၊ သူခိုးများ ကြောက်လန့်တကြား ခါးဝတ်ပင် ကျွတ်ကျကာ ထွက်ပြေးကြရ၏ ။ ဘုရင်သည် အိမ်ကို မှတ်သား၍ ပြန်လာပြီးနောက် နံနက်လင်းသော အခါထိုလုလင်ကို ခေါ်ခိုင်း၏၊ လုလင်ရောက်လာသောအခါ ထိုမန္တန်ကို သင်ပေးရန် အမိန့်ရှိသော် နေရာတူနေ၍ သင်ယူရန်လျှောက်၏၊ ဘုရင်လည်း သူ့အလိုအတိုင်း သင်ယူပြီးနောက် ဆရာအဖြစ် ငွေတထောင်ပေးလိုက်၏ ။

ထို အခါ စစ်သူကြီးသည် ဆတ္တာသည်အား ငွေတထောင်ပေးကာ‘‘ဘုရင်၏ မုဆိတ်ကို ရိပ်သောအခါ သင်တုန်းမားဖြင့် ဘုရင့်လည်ကို လှီးသတ်ပါ ၊ ငါဘုရင်ဖြစ်လျှင် မင်း စစ်သူကြီးဖြစ်ရမည် ။’’ ဟု ဆိုသော် ဆတ္တာသည်လည်း ကတိပြုခဲ့၏ ၊ ဘုရင်၏ မုဆိတ်ကို ရိပ်ရသောနေ့၌ မုတ်ဆိတ်ကို နံ့သာရေဖြင့် ဆွတ်ပြီးနောက် ဓားကို စမ်းကြည့်သော် အထက်လိုနေသေး၍ တချက်တည်း အပြတ်ထိုးရန် သွေးဦးမှပဲ ဟု ဓားကို သွေးနေ၏ ၊ ထိုအခိုက် ဘုရင်က မိမိသင်ယူထားသော မန္တန်ကို သတိရ၍ ရွတ်၏ ။ မန္တန်မှာ‘‘မင်း တိုက်ခိုက်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖို့ ကြိုးစားနေတယ် ကြိုးစားနေတယ် ဘာကြောင့် ကြိုးစားနေရသလဲ? ထိုအချက်ကို ငါသိတယ် ငါသိတယ်" ဟု ဖြစ်ရာ ဆတ္တာသည်မှာ ဤအကြောင်း ဘုရင်သိထားပြီဟု ဘုရင့် ခြေရင်း ဝပ်စင်းကာ ခွင့်လွှတ် ချမ်းသာပေးပါရန် တောင်းပန်တော့သည်။ ဘုရင် စစ်ဆေး၍ စစ်သူကြီးက ခိုင်းသည်ကို သိရသောအခါ စစ်သူကြီးအား တိုင်းပြည်မှ နှင်ထုတ်လိုက်သည်။ မိမိအား မနှန့်သင်ပေးသော ဆရာလုလင်ကို ခေါ်ပြီးလျှင် ဆရာ့ကို အမှီပြု၍ ငါအသက်ရှင်ရသည်ဟု ဆိုကာ စစ်သူကြီးအရာ အပ်နှင်း ချီးမြှောက်ခဲ့လေသည်။(ဓမ္မပဒ ၆ -၁-၁၅၉)

သိပ္ပ။ ။"သိပ္ပံ နာမ ယံ ကိဉ္စိ ဟတ္ထကောသလ္လံ =လက်ဖြင့်ပြုရသော တတ်မြောက်မှု မှန်သမျှသည် သိပ္ပမည်၏" ဟူသော အဋ္ဌကထာ အရ လက်မှုပညာကို သိပ္ပဟု ဆိုရသည်။ ယခုခေတ် စက်မှုပညာနှင့် သိပ္ပံပညာဆိုင်ရာများမှာ ဤသိပ္ပ၌ပါဝင်၏။ ရှေးခေတ်က ကခြင်းအတတ်,တီးမှုတ်ခြင်းအတတ်,စသော ကလာခေါ်အတတ်များကို သိပ္ပဆိုခဲ့၏။ ထိုကလာခေါ် အတတ်များမှာ(၆၄)ပါးရှိခဲ့၏။ (အပြည့်အစုံကို အဘယာရာမ,မူအဘိဓာန်နိဿယသစ် နာ-၂၀၁-၌ ရှုပါလေ။) ရှေးက နှုတ်ဖြင့် သင်အံကျက်မှတ်ရသော ဝိဇ္ဇာပညာကိုသာ အထူးမြှောက်စားခဲ့၏၊ သိပ္ပကိုကား စကားမပြိုသော လူ,အ များပင် တတ်နိုင်သော ပညာဟုဆိုခဲ့၏။ သို့ရာတွင် ယခုအခါ မြန်မာနိုင်ငံ တက္ကသိုလ်များ၌ သတ်မှတ်ထားသော သိပ္ပံခေါ် အတတ်ပညာများမှာ ရှေးကထက် ပိုမိုများပြား၍ နက်နဲသော ပညာများလည်း ပါဝင်လေသည်။ ယင်း အတတ်ပညာမှာ ဥစ္စာရကြောင်း,ချမ်းသာကြောင်း, တိုးတက်ကြီးပွါးကြောင်းဖြစ်၍ မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စိတ်ကောင်းမှု။ ။ သို့သော် ''ယံ ပရူပရောဓရတိတံ အကုသလဝဇ္ဇိတံ = တပါးသူကို ညှင်းဆဲနှိပ်စက်ခြင်းကင်း၍ အကုသိုလ်လွတ်သော အတတ်'' ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသောကြောင့် သူတကာကို ညှင်းဆဲကြောင်း , သတ်ဖြစ်ကြောင်း , အကုသိုလ်မကင်းသော အတတ်မျိုးကား မင်္ဂလာမဖြစ် , အမင်္ဂလာသာ ၊ မည်သည့် အတတ်ပညာပင် ရှိသည်ဖြစ်စေ စိတ်ထားကောင်းမှု မကောင်းမှုသည် အရေးကြီး၏ ။ စိတ်ထားကောင်းသူ၏ အတတ်ပညာမှာ မိမိသူတပါး နှစ်ဦးသား အတွက် အကျိုးရှိစေ၍ ၊ စိတ်ထား မကောင်းသူ၏ အတတ်ပညာမှာ ထိခိုက်စေ ဆင်းရဲစေတတ်၏၊ ဥပမာ ဆရာဝန်အတတ်မှာ မွန်မြတ်လှ၏ ၊ သို့သော် ဆရာဝန်က စိတ်ထားမကောင်းလျှင် သူနာအများ ဆင်းရဲသည်သာ၊ မိမိမှာလည်း အကျိုးပျက်ရတတ်သည် ။

ပညာအကျိုးခံစားရသူ။ ။ဗာရာဏသီပြည်၌ ကျောက်စရစ်ပစ် အတတ်၌ ကျွမ်းကျင်သော သူဆွံ့တယောက်ရှိ၏ ။ ကလေးများက သူ့ကို ရထားပေါ်တင်ဆွဲလျက် မြို့ပြင်ညောင်ပင်ကြီးသို့ ခေါ်ဆောင်ကာ ညောင်ခွကြား၌ တင်ထားကြ၏ ၊ ''ဆင်ရပ်ပြပါ ,မြင်းရပ်ပြပါ ,'' စသည်ဖြင့် လိုချင်ရာ အရုပ်ကို လုပ်ခိုင်းသော် ကျောက်စရစ်ဖြင့်ပစ်ကာ ညောင်ရွက်များ၌ လိုရာအရုပ်ကို ပေါ်စေ၏ ။ ဗာရာဏသီပြည်ရှင် ဘုရင်မင်း မြို့လှည့်လာ၍ ညောင်ပင်ကြီးအရောက်မှာ ကလေးများ ထွက်ပြေးသဖြင့် သူဆွံ့သာကျန်ရစ်၏ ၊ ညောင်ရွက်များ ကျိုးတိုး ကျဲတဲဖြစ်နေ၍ အကြောင်းကို မေးမြန်းသော် အကြောင်းသိရသောအခါ မိမိမှာ စကားအလွန်များသော ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားအတွက် စိတ်ပျက်နေရာ ထိုပုရောဟိတ်ကို ဆုံးမရန် နည်းလမ်းရပြီဟု ဇ,ဆွံ့ ကို ခေါ်ကာ တိုးတိုးတိတ်တိတ် ပြောပြ၏ ။ ဇ,ဆွံ့က ဆိတ်ချေးတစလယ်ရလျှင် တတ်နိုင်ကြောင်းလျှောက်၏၊ ဇ,ဆွံ့ ကို ခေါ်ယူသွားပြီးလျှင် ကန့်လန့်ကာအတွင်းကို နေစေလျက် ကန့်လန့်ကာကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရိုက်ခွဲလျက်ရှိလေသည် ။ လူမိုက်အတတ်မှာ အကျိုးမဲ့ဖို့ရာသာ ဖြစ်လေတော့သည်၊ အတတ်ပညာကား အသုံးချတတ်လျှင် မြတ်၏ ၊အသုံးမချတတ်လျှင် အရှုံးသာ အဖတ်တင်တတ်ကြောင်းပြသော သင်ခန်းစာပင်တည်း ။ (ဓမ္မပဒ-၌-၁၊၃၂၅)

သုသိက္ခိတ ဝိနယ။ ။[ဝိနေတိတိ ဝိနယော = ဝိနေတိ -ဆုံးမတတ် သင်ပြတတ်၏ ၊ကွတိ-ထို့ကြောင့် ၊ဝိနယော-ဝိနယမည်၏] ဝိနည်းကို နားလည်ထားသူ၌ ထိုဝိနည်းက ဘယ်သို့နေထိုင် သွားလာစားသောက်ရမည်များကို ညွှန်ပြသကဲ့သို့ ဖြစ်သောကြောင့် သင်ပြတတ်သည်ဟု ဆိုသည်။ အပြော အဆို အနေ အထိုင်များ အချိုးကျအောင် ပဲ့ပြင်တတ်သော စည်းကမ်းများပင်တည်း ၊ သုသိက္ခိတအရ ကောင်းစွာသင်ခြင်း ကျင့်ခြင်းဟု အနက်နှစ်မျိုးဖြစ်ရာ ကျင့်ခြင်းမှာ ပဓာနဖြစ်၏ ၊ ဝိနည်းတတ်၍ မကျင့်လျှင်လည်း မင်္ဂလာမဖြစ် ၊ ရဟန်းဝိနည်း , လူ့ဝိနည်းဟု နှစ်မျိုးရှိခဲ့ရာ အာပတ်ခုနစ်ပုံသို့ မရောက်အောင်ကျင့်ခြင်း သို့မဟုတ် စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို စောင့်ရှောက်ခြင်းမှာ ရဟန်းဝိနည်းဖြစ်၏ ၊ ဤဝိနည်းကို အရဟတ္တဖိုလ် ပေါက်ရောက်အောင် ကျင့်ခြင်းဖြင့် လောကီ, လောကုတ္တရာသုခရနိုင်သောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ရသည် ။

လူ့ ဝိနည်း။ ။လူ့ ဝိနည်းကို အဋ္ဌကထာက ''အဂါရိကဝိနယောနာမ ဒသအကုသလကမ္မပထာ ဝိရမဏံ။ အကုသိုလ် ကမ္မပထတရားဆယ်ပါးမှ ရှောင်ခြင်းသည် လူ့ ဝိနည်းမည်၏ ။'' ဟု ဖွင့်၏ ၊ အကုသိုလ်ကမ္မပထတရားဆယ်ပါးမှ မရှောင်သူဟာ တခြားလူ့စည်းကမ်းများကိုလည်း ချိုးဖောက်မည်သာ ၊ ထိုတရား ဆယ်ပါးမှ ရှောင်နိုင်လျှင် အခြားစည်းကမ်းများကိုလည်း လိုက်နာဖို့ မခဲယဉ်း ၊ထို့ကြောင့် အရင်းခံဖြစ်၍ အကုသလကမ္မပထတရားဆယ်ပါးကိုသာ လူ့ ဝိနည်းအဖြစ် ဖွင့်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်ရာ၏ ၊ သိဂါလောဝါဒ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သုတ်ကို ''ဂိဟိဝိနယသုတ္တန္တောနာမာယံ = ဤသုတ္တန်မှာ လူ့ဝိနည်းပြ သုတ္တန် ဖြစ်သည်''ဟု ပါထိကဝဂ္ဂဋ္ဌကထာဆိ၏ ၊ ထိုသုတ္တန်၌ လူများ ရှောင်ရမည့် အကျင့်များ,လိုက်နာပြုကျင့်ရမည့် အကျင့်များ, ကို ဟောထား၏ ၊ မိဘနှင့်သားသမီးများ, ဆရာနှင့်တပည့် , လင်နှင့်မယား , အရှင်နှင့်ကျွန် , ဆရာနှင့်တကာ, ပြုကျင့်ရမည့် ဝတ်တရားများကို ထို သုတ္တန်၌ တွေ့နိုင်၏ ။

ထိုကျင့်ဝတ်များကား ရှေးဆရာတို့ လက်ဘ များအရ ပျံနှံ့ထင်ရှားလျက်ရှိနေသည် ၊ ယင်း ကျင့်ဝတ်များမှာ မပြုမနေထိုက်သော လူ့ကျင့်ဝတ် ဝိနည်းများပင်။ မှန်၏ လောကဓ္ဓ မပြုသင့်သည်ကို ပြုခြင်းသည် အကုသိုလ်ဖြစ်သကဲ့သို့ ပြုသင့် ပြုရမည်ကို မပြုခြင်းသည်လည်း အကုသိုလ်ပင်၊ ဤကျင့်ဝတ်များမှာ အချင်းချင်း ချစ်ခင်လေးမြတ်ရန် စည်းလုံးသင့်မြတ်ရန် ဆက် ပေးသော ဂဟေဆက်များဖြစ်ရာ ဤဝတ်တရား မကျေသော လူ့အဖွဲ့များ၌ ပြဿနာ အမျိုးမျိုးပေါ်လျက်ရှိရ၏ ၊ ဝတ်တရား ကျေပွန်သော လူများ၌ကား အမြဲ တမ်းသာယာလျက်ရှိပေသည် ။ မေတ္တာ,ကရုဏာ,မုဒိတာ,တရားထွန်းကားနေသော ခေတ်အခါမျိုး၌ဆိုလျှင်ဤဝတ်တရားများမှာအလိုလိုပြည့်လျက်ရှိရာစည်းကမ်းပင် သတ်မှတ်ဖွယ် မလိုတော့ပေ ။ ထို့ပြင် နေပုံ ,ထိုင်ပုံ , ပြောပုံ,ဆိုပုံ,စားပုံ,သောက်ပုံ, အချင်းချင်းဆက်ဆံပုံ, စသည်၌ မရိုင်းအောင် ယဉ်ကျေးအောင် လူမျိုးအလိုက်သတ် မှတ်ထားသော စည်းကမ်းများရှိရာ ထိုစည်းကမ်းများလည်း ဝိနယပင် ၊ ပြည်သူ့ ကျင့်ဝတ်ခေါ် တတိုင်းပြည်လုံးနှင့် ဆိုင်သော အရာများ၌ ရှောင်ရ လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းများလည်း ရှိတတ်ရာ ထိုစည်းကမ်းများလည်း ဝိနည်းပင် ဆိုရ၏ ။

ပြင်ပေးလျှင် လက်ခံပါ။ ။စည်းကမ်း ဝိနည်း နားလည်၍လိုက်နာသူမှာ ပညာရှိသူတော်ကောင်းတို့၏ အပြင်တွင် ယဉ် ကျေးလျက်ရှိနေရာ ဝတ်စား တန်ဆာ အချိုးကျ ဆင်ထားသကဲ့သို့ ရှုချင်စဖွယ် ဖြစ်ရ၏ ၊ ဝိနည်းမတတ် တတ်သော်လည်း မကျင့် မလိုက်နာသူမှာ လွန်စွာရိုင်းလျက်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အပေါက်ဖောက်စေ၍ ထို အပေါက်တည့်တည့်မှာ ပုရောဟိတ်၏ နေရာခင်းထား၏၊ ပုရောဟိတ်ရောက်လာ၍ ထိုနေရာ၌ ထိုင်ကာ စကားပြောတော့သည် ၊ အထဲက ငဆွံ့ လည်း ကန့်လန့်ကာပေါက်ဖြင့် စကားပြောနေသော ပုရောဟိတ် ပါးစပ်ထဲသို့ ဆိတ်ချေး တလုံးပြီးတလုံး ပစ်ထည့်နေ၏၊ဆိတ်ချေး တစလယ်ကုန်သော အခါ ကန့်လန့်ကာကို လှုပ်၍ အချက်ပေးသော် ဘုရင်က '' ဆရာ တယ်စကား ပြောနိုင် တာပဲ ဆိတ်ချေး တစလယ်ကုန်သည်အထိ စကားမပြတ်နိုင် ၊ ကဲ အိမ် ပြန်ပြီး အန်ဆေး သောက်လိုက်ဦး '' ဟု ဆို၏။ ပုရောဟိတ်လည်း အရှက်ရကာ နောင် အခါ စကားမများတော့ပြီ။ ဘုရင်လည်း သူဆွံ့ကြောင့် ငါ နားချမ်းသာရပေသည်ဟု သူဆွံ့အား ရွာကြီးလေးရွာ အပိုင်စား ပေးအပ် ချီးမြှောက်ခဲ့လေသည် ။ (ဇာနိပါတ်–သာလိတ္တဇာတ်၊၄၄၂)

အတတ်ဖြင့် အကျိုးမဲ့သူ။ ။ထိုသူဆွံ့ထံမှ ကျောက်စရစ်ပစ်အတတ်ကို လူတယောက်သင်ခဲ့၏၊ တတ်မြောက်သော် မိမိအတတ်ကို စမ်းရန် မြို့ပြင်သို့ ထွက်အလာ ဆွမ်းခံကြွလာသော သုနေတ္တမည်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို မြင်ရ၍ သူ့ကို စမ်းမှပဲဟု လက်ျာနားပေါက်ကိုချိန်၍ ပစ်လိုက်သော ကျောက်စရစ်ခဲစသည် လက်ဝဲနားပေါက် ဖောက်လျက် ထွက်သွား၏ ၊ အရှင်မြတ်လည်း ဆွမ်းခံကြွတော် မမူနိုင်တော့ဘဲ ကျောင်းသို့ ပြန်ကြွကာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရှာ၏၊ ''တို့အရှင်ကြွမလာပါတကား'' ဟုလူတွေလိုက်လာသော် ပရိနိဗ္ဗာန် စံနေသည်ကို တွေ့ရ၍ သည်းစွာ ငိုကြွေးကြ၏ ၊ ထိုအခိုက် ကျောက်စရစ်ပစ်သမား ရောက်လာပြီးလျှင် မိမိ အတတ်စမ်းလိုက်ကြောင်း ပြောပြရာ ''တို့ အရှင်ကို သတ် သော သူယုတ်မာ'' ဟု ဝိုင်းရိုက်သဖြင့် စုတေကာ အဝီစိငရဲကျတော့သည်။ ငရဲမှ လွတ်သော် တဖန် ဂိဇ္ဈကူတ်တောင်၌ သုံးဂါဝုတ်ရှိသော ပြိတ္တာဖြစ်ရပြန်သည်၊ ထို ပြိတ္တာ၏ ခေါင်းပေါ်သို့ တူအလုံးခြောက်သောင်းတို့က မပြတ်ထုနှက် ခေါင်းကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပညာရှိတို့ အပြင်ဝယ် စက်ဆုတ်ဖွယ် ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ရာ အမင်္ဂလာသာဖြစ်ရသည် ၊မိမိက မတတ်၍ တစုံတယောက်က ပြင်ပေးလာလျှင် ယဉ်မည့် လှမည့်တန်ဆာကို ပေးအပ်လာသကဲ့သို့ ဝမ်းသာစွာ လက်ခံထိုက်၏ ၊လူ့ သဘာဝမှာ မာနခံကလေးများရှိတတ်ရာ ထိုကဲ့သို့ ပြင်ပေးသည်ကို မခံချင်ဖြစ်ကာ ပြန်လှန်ပြောဆို ဆန့်ကျင်ဘက်ပြုတတ်ကြ၏ ၊ ထိုသူမျိုးမှာ မိမိရမည့် ကျက်သရေမင်္ဂလာကို ဖျက်သည့်သူသာတည်း ။

ဂန္ဓာရဇာတ်။ ။ဤအရာ၌အလျင်းသင့်၍ ဂန္ဓာရဇာတ်အကျဉ်းချုပ်ကို ဆိုပေအံ့ ။ ရှေးက ဂန္ဓာရရဿေ့နှင့် ဝေဒေဟရဿေ့တို့ အတူနေရာ တိမဝန္တာတောမှ ခွါခဲ့ကြပြီးလျှင် အစွန်အဖျားရွာတရွာသို့ ရောက်ခဲ့ကြ၏ ၊ ရဿေ့နှစ်ပါးကား ဂန္ဓာရတိုင်း, ဝေဒေဟတိုင်း, တို့ကို စွန့်ကာ ရသေ့ပြုလာသော ဘုရင်ဟောင်းများ ဖြစ်ကြသည် ၊ ထိုရွာ၌ နေကြရာ တနေ့ ဆွမ်းခံရာမှ ရလာ၍ ပိုနေသော ဆားကို ဝေဒေဟရဿေ့က ကျောင်းခေါင်မိုး၌ ထိုးထား၏ ၊ နောက်နေ့ ဆားမရသော အခါ ထိုဆားကို ယူ၍ ဂန္ဓာရရဿေ့အား ပေးသော် ''ယနေ့ ဆားမရပါတကား ဤဆား ဘယ်က ရသနည်း''ဟု မေးရာ မနေ့က ပို၍သိမ်းထားကြောင်း ပြောသော် '' တိုင်းပြည်ကိုပင် စွန့်လာပါလျက် ဆားကလေးကိုမှမက်မက်မောမောသိမ်းထားရကောင်းလား''အပြစ်တင်ဆုံးမ၏၊ ထို အခါ ဝေဒေဟရဿေ့က မခံချင် ''အရှင်ဘုရားသည် သူတပါးကို မဆုံးမလို ၊ မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမရန် ထွက်လာပြီး ယခု သူတပါးကို ဆုံးမရသလား''ဟု ပြန်လှန်ပြောဆို၏ ။ '' ဝေဒေဟ ဤကား တရားသည်ကို ပြောခြင်းဖြစ်၏၊ မတရားသည်ကို ဤမကြိုက် တရားသည်ကို ပြောသော ဤမှာ မကောင်းမှု မဖြစ်''ဟု ဆိုသော် ''ဘာကြောင့်ပဲဖြစ်စေ သူတပါးကို ထိခိုက်လျှင် အကျိုးရှိသည်ကိုပင် မပြောသင့်''ဟု ဆိုပြန်၏''သူတပါးထိလိုထိ ဖွဲပြာလိုပင် လွင့်သွားစေတော့ တရားသည်ကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပြောသော်ငါ့မှာအပြစ်မရောက်" ဟုဆိုပြီးနောက်ဆက်လက်ဆုံးမပြန်သည် "ဝေဒေဟ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်လည်း မရှိ၊ ဝိနည်းလည်း မသင်သော လူအများသည် တောထဲက ကျွဲကန်းကြီး မမြင်မစမ်း သွားနေဘိသကဲ့သို့သာ ရှိတော့သည်၊ ဆရာသမားများထံ သင်ကြားရ၍ ဆုံးမအပ်ပြီးသော ဝိနည်းရှိသူတို့သာ တည်ကြည်သော စိတ်ရှိ၍ သွားလာ လှုပ်လှည့် ကြရသူတို့ ဖြစ်တော့သည် " ဟူသော အဆုံးအမ ကြားရမှ ပိဓိအမှား ဝန်ချတောင်းပန်ခဲ့၏၊ ဤဝေဒေဟ ရသေ့ကား သတိတရား၌ တော်သေး၏၊အကယ်၍ ဝန်မခံဘဲ လုံးလုံးဆန့်ကျင်ခဲ့လျှင်အကျိုးနဲ့ရာပေတော့မည်။ ယခုမူ ဂန္ဓာရရသေ့၏ အဆုံးအမကို ဆက်လက် နာခံခဲ့ရာ ဈာန်သမာ ပတ်တွေ့ရကာ အကျိုးရှိခဲ့ရသည် ။(ဇာတက-၄-တတိယ-သတ္တကနိပါတ်၊ ဂန္ဓာရဇာတ် -၃၄)

သုဘာသိတဝါစာ။ ။ဒုစရိုက်မဖြစ် အပြစ်ကင်းသောစကားကို သုဘာတိတဝါစာ (= ကောင်းစွာပြောအပ်သောစကား) ဆိုရသည်၊ ဤသုဘာသိတဝါစာအရာ၌ "စကားအရာ အဂီလေးတန်" ဟု ဆိုရိုးရှိခဲ့၏ ။ သဂါထာဝဂ္ဂ-ဝဂ်သသံယုတ် သုဘာသိတသုတ်လာ စကားလေးမျိုးပင် ။ ထို စကားများကား---

(၁) သုဘာသိတ -ကောင်းသောစကား ။

(၂) ဓမ္မ - တရားသော စကား ။

(၃) ဗိယ - ချစ်ဖွယ်စကား ။

(၄) သစ္စ - အမှန်စကားတို့ ဖြစ်သည် ။

ထိုတွင် သူအချင်းချင်း မတည့်အောင် ရန်တိုက်ပေးသော ပိသုဏဝါစာကို မပြောဆိုဘဲ ကွဲပြားသူများ ညီညွတ်အောင်, ညီညွတ်နေသူများ ပိုမိုညီညွတ်အောင်, ပြောဆိုသော စကားကို သုဘာသိတ ဟု ဆိုသည်။ သမ္မပ္ပလာပ (= အနက်အဓိပ္ပါယ်ကင်းမဲ့သော စကားဖျင်း)ကို မဆိုဘဲ ရှောင်ရှား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လျက် အဖြစ်အပျက် အကြောင်းအရာမှန် , သဘာဝအမှန်ကို ပြောဆိုခြင်းကား ဓမ္မဖြစ်သည် ။ ဗရာသဝါစာ(= ဆဲရေးမောင်းမဲ ကျိန်ဆဲခြင်းစသော ကြမ်းထမ်းသော စကား)ကို မဆိုဘဲ သာယာပြေပြစ် နှစ်လိုဖွယ်ပြောဆိုသော စကားမှာ ဝိယ(ချစ်ဖွယ် စကား)ဖြစ်၏ ။ မုသာဝါဒ (=လိမ်ပြောသော စကား)ကို မဆိုဘဲ အမှန်အတိုင်း ပြောသော စကားမှာ သစ္စာပင်တည်း ။

တမျိုးယူပုံ။ ။ဆိုခဲ့ပြီး စကားအရ သုဘာသိတမှာ ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးမှ ရှောင်ခြင်းပင်ဖြစ်၏ ။ ထိုရှောင်ခြင်းမှာ ''ဝိနယော စ သုသိက္ခိတော''၌ ဝိနယအရတွင် ပါဝင်ခဲ့ရာ ထပ်မနေရအောင် သုဘာသိတ၌ ယူထားသော လေးပါးကို ချန်၍ ကျန် ကာယ , မနော ,ဒုစရိုက်များမှ ရှောင်ခြင်းကို ဝိနယ အရယူရန် မှာပြီးနောက် ထိုသို့ ဝိနယနှင့် သုဘာသိတ အနှုတ်အပယ်တွေ့ လုပ်ဖွယ်မလို, အလုပ်မရှုတ်ရန် တနည်းဖွင့်ပြ၏ ။ ထိုနည်းအရ သူတပါးအား တရားဟောခြင်းစသော စကားကို သုဘာသိတဆိုရသည် ၊ ဤစကားအရ တရားသာမက လောကရေး၌ အများအကျိုးရှိအောင် နည်းညွှန်ကြံသော အပြောကောင်း အဆိုကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဟောပြောချက်များကိုလည်း ၊ သုဘာသိတပင် ဆိုရတော့သည် ၊ စကားပြောကောင်းခြင်းမှာ ခေါင်းဆောင် အကြီးအမှူးဖြစ်နိုင်ခြင်း, သူတပါးကို လမ်းမှား လမ်းမှန် ဝေဖန်ပြနိုင်၍ အများအကျိုးဆောင်သူဖြစ်ရခြင်း,အများ၏ချစ်ခင်ကြည်ညိုရိုသေလေးစားမြတ်နိုးခြင်းကိုခံရခြင်း,စသည်ဖြင့် အကျိုးများလှ၏ ၊ ထိုသို့ စကားပြောကောင်းမှု၌ ပဋိသန္ဓေက ပါလာသော သဘာဝကောင်းမှု, ပြုပြင်၍ ကောင်းမှုဟု နှစ်မျိုးရှိတတ်သေးရာ ပဋိသန္ဓေပါ သဘာဝ အကောင်းရှိသူများမှာအထူးမကြိုးစားရဘဲသူတပါးကို ဆွဲဆောင်နိုင်လောက်အောင်ကောင်းကြ၏၊ ပဋိသန္ဓေပါ ပင်ကိုကောင်း မဟုတ်သူများကား အထူးကြိုးစားပေးခြင်းဖြင့် စကားပြောကောင်း ဖြစ်နိုင်ကြ၏ ၊ ထို့ကြောင့် ဗဟုသုတ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စုဆောင်းခြင်း , ပြောနည်း ဆိုနည်းလေ့လာခြင်း , စသည်ဖြင့် စကားပြောကောင်း တယောက်ဖြစ်ကာ အထက်တန်းသို့ တက်လှမ်းနိုင်သည် ။

လျှာမားမ။ ။''မွေးလာသော ယောကျ်ား၏ ပါးစပ်ထဲ၌ မားမကြီး ရှိနေ၏ ၊ ယင်းမားမကြီးဖြင့် လူမိုက်သည် မကောင်းပြောလျက် မိမိကိုယ်ကို ဖြတ်ပိုင်းတတ်၏''။ ဤစကားမှာ သဂါထာဝဂ္ဂ ဗြဟ္မသံယုတ် (၁၅၁၊၁၅၄)၌ဟောတော်မူချက်တည်း ။ မားမကြီးကား လျှာကို တင်စားခြင်းဖြစ်၏ ၊ လျှာကို အသုံးမချတတ်၍ ငရဲရောက်သူ ပြိတ္တာဖြစ်ရသူတွေမှာ ကျမ်းဂန်များအရ မနည်းလှပြီဖြစ်ရာ ထို သူတို့ကို လျှာမားမက ပိုင်းလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်တော့သည် ။ သံသရာသာမက ယခုဘဝ၌ပင် လျှာသရမ်း၍ ဘေးသင့်ခြင်း, ကြိုးပါးမှု လက်လွှတ်ရခြင်း , စသည်ဖြင့် လျှာအပိုင်းခံရသူတွေလည်း မနည်းလှ ၊ လူမိုက်တို့၏ လျှာသည် မားမဖြစ်သော်လည်း လူလိမ္မာတို့၏ လျှာကား သံကို ဆွဲဆောင်နိုင်သော သံလိုက်သဖွယ်ပင်ဖြစ်၏ ။ ချိုသာသော စကားကို မိမိနှစ်သက်၏ ၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို မကြားလို ၊ သူတပါးလည်း ထို့ အတူပင်၊ သို့ ဖြစ်လျှင် သူတပါးကို မိမိ လက်ခံလိုသော ချိုသာသောစကားကို မပေးဘဲ အဘယ့်ကြောင့် မိမိပင် လက်မခံချင်သော ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောရပါအံ့နည်း ။

သုဇာတဇာတ်။ ။ရှေးအခါက ဘုရားအလောင်းသည် ဇာရာဏာသီပြည်၌ ဘုရင်ဖြစ်ခဲ့၏ ၊ ဘုရားလောင်း၏ မယ်တော်သည် ဒေါသကြီး၍ ကြမ်းတမ်း၏ ၊ ဆဲရေးတတ်၏ ၊ဘုရားလောင်းသည် မယ်တော်ကို ဆုံးမဖို့ရာ အကြောင်းဥပမာရှာနေခဲ့၏ ။ တနေ့ ဘုရားလောင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဥယျာဉ်တော်သို့ ထွက်သော် မယ်တော်လည်းအတူပါလာသည် ၊ လမ်း၌ တစ်တိ တူးငှက်သံ ကြားရသော အခါ လူအများက ''အို အသံဆိုးသော ငှက်ရယ် မမြည်ပါနှင့်ဟယ်'' ဟု ဆိုကာနားပိတ်ကြ၏ ၊ ဥယျာဉ်ထဲ လှည့်လည်စဉ် အပွင့်တွေ ဝေဆာနေသော အင်ကြင်းပင်ကြီးပေါ်မှ ဥဩငှက် တွန်မြည်သော အခါ ''အို အသံသာလှသော ငှက်ရယ် မြည်ပါဦးဟယ် မြည်ပါဦးဟယ်''ဟု ဆိုကာ လည်ဆန့်နားစိုက်ကြ၏ ၊ ထို အချက်ကို သက်သေတင်ကာ ဘုရားလောင်းက ''မယ်တော် တစ်တိတူး ငှက်သံကြားတော့ လူတွေ နားပိတ်ကြသည် ၊ ကြမ်းတမ်းသော အသံကို မည်သူမျှ မကြိုက်ကြ။''ဟု ပြောပြီးနောက် ''မယ်တော် အဆင်းလှပလျက် နှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်စေကာ အသံဆိုးဝါးလျှင် ဤလောက နောင်လောက ဘယ်လောကမှာမှ မချစ်မနှစ်သက်ကြ၊ ဥဩငှက်မှာ မည်းနက်၍ အဆင်းမလှသော်လည်း နူးညံ့ချိုသာစွာ တွန်တတ်၍ လူတွေချစ်မြတ်နိုးကြသည် မဟုတ်ပါလော၊ သို့ ဖြစ်၍ ပညာဖြင့် နှိုင်းချိန်၍ ချိုသာသော စကားကိုသာ ဆိုသင့်ပါသည်''ဟု ဆို၏ ၊ ထို အခါမှစ၍ မယ်တော်လည်း မိမိအကျင့်ဆိုးတို့ကို ဖျောက်ကာ အကျင့်ကောင်းသူ ဖြစ်လာရပါပေသည် (ဇာတက-၌- ၂၊ သုဇာတဇာတ်၊၃၁၅)

(၁၇) မာတာပိတု ဥပဋ္ဌာနံ - ပုတ္တဒါရဿ သင်္ဂဟော ၊
အနာကုလာ စ ကမ္မန္တာ - ဧတံ မင်္ဂလ' မုတ္တမံ ။

(၁၇) ဒေဝပုတ္တ-နတ်သား ၊ မာတာပိတု -အမိအဘကို ၊ ယံ ဥပဋ္ဌာနဥ္စ အကြင်လုပ်ကျွေးပြုစုခြင်းသည်၎င်း ၊ ပုတ္တဒါရဿ-သားမယားကို ၊ ယော သင်္ဂဟော စ -အကြင် ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်းသည်၎င်း ၊ အနာကုလာ - ရှုတ်ထွေးခြင်းကင်း သန့်ရှင်းကုန်သော ၊ ယေ ကမ္မန္တာ စ- အကြင် အမှုလုပ်တို့သည်၎င်း ၊အတ္ထိ-ရှိကုန်၏ ၊ ဧတံ - ဤလေးပါးကား ၊ ဥတ္တမံ -ကောင်းမြတ်သော ၊မင်္ဂလံ -မင်္ဂလာပေတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မင်္ဂလာလေးပါးစကားပြော။ ။နတ်သား အမိကို လုပ်ကျွေးပြုစုခြင်း, အဘ ကို လုပ်ကျွေးပြုစုခြင်း, သားမယားကို ချီး မြှောက် ထောက်ပံ့ခြင်း, ရှုတ်ထွေးခြင်း ကင်းအောင် အလုပ်လုပ်ခြင်း, ဤလေးပါး မှာ ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာဖြစ်သည်။

မာတာပိတုဥပဋ္ဌာန ။မိဘကို လုပ်ကျွေးပြုစုခြင်းသည် ၊ အလွန်မွန် မြတ်သော ကောင်းမှုဖြစ်၍ မင်္ဂလာဖြစ်ရသည်။ မိမိအပေါ်၌ တင်နေသော မိဘကျေးဇူးတွေ အလွန်များသောကြောင့်၎င်း, ဂုဏ် ကြီးမားလှသော မိဘတို့ကို လုပ်ကျွေးပြုစုခြင်းဖြင့် အလွန်အကျိုးကြီးမြတ်သော ကြောင့်၎င်း, မိဘနှစ်ပါးမှာ တကယ်လုပ်ကျွေး ပြုစုထိုက်သော ကျေးဇူးရှင် ပုဂ္ဂိုလ်များပေတည်း ၊ ဂုဏ်ကြီးပုံ ကျေးဇူးကြီးပုံကို ပြဆိုဦးအံ့ ။

ဗြဟ္မာ။ ။ ဗြဟ္မာများ၌ မေတ္တာ , ကရုဏာ , မုဒိတာ , ဥပေက္ခာ, ဘာဝနာလေးပါး မကင်းမကွာ အမြဲ ရှိနေသကဲ့သို့ ၊ ထို့အတူ မိဘများမှာလည်း သားသမီးတို့၌ ထို ဘာဝနာလေးပါး မစွန့်ခွါပဲ အမြဲဖြစ်ပျိုးလျက် ရှိနေ၏ ။ သားသမီးကလေး ကိုယ်ဝန်ဆောင်ထားလျက် ရှိနေစဉ် မိခင်ဘခင်တို့မှာ ''တို့သားကလေး ဘယ်အခါ အင်္ဂါပြည့်စုံလှပစွာ ကျန်း ကျန်းမာမာ မွေးဖွားလာပါမည်နည်း၊'' ဟု မေတ္တာစိတ်ဖြစ်နေ၏။ ဖွားလာ၍ ကိုယ့် သားသမီးလေးကို မြင်နေရသော အခါမှာကား ဆိုဘွယ်မရှိတော့ပြီ၊ ပက်လက်အိပ် တတ်ရုံ နုနယ်သော အရွယ်မှာ သန်းကြွမ်းပိုးကိုက်၍ ဖြစ်စေ,အအိပ် အနေ ဆင်းရဲ၍ ဖြစ်စေ ,ငိုကြွေးသော အသံကြားရလျှင် မိဘတို့မှာ သနားကရုဏာ ဖြစ်လာရသည်၊ ပြေးနိုင် လွှားနိုင် ကစားနိုင်သောအခါ သားသမီးကို ကြည့်၍ မိဘတို့စိတ်ထဲမှာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဝမ်းသာခြင်း မုဒိတာဖြစ်ရသည် ၊ အိမ်ထောင်ကျ၍ တသီးတခြား အိုးအိမ်ထူထောင်သောအခါ '' ယခု တို့သားကလေး ကိုယ့်အလိုအလျောက် အသက်မွေးနိုင်ပေပြီ၊''ဟု လျစ်လျူရှုသော သဘောပေါ်လာ၏ ၊ ထို အခါ ဥပေက္ခာဖြစ်သည်။ ဤသို့ သူ့အခါ အလိုက် သားသမီးများ အပေါ်၌ ဗြဟ္မဝိဟာရတရား လေးပါး ဖြစ်ပွါးလျက်ရှိသောကြောင့် '' ဗြဟ္မာတိ မာတာပိတရော = မိဘတို့မှာ ဗြဟ္မာများပင်'' ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ။

ပုဗ္ဗာစရိယ(လက်ဦးဆရာ) ။မိဘတို့သည် အလွန်ငယ်သော အရွယ်ကစ၍ '' ဒါ ဘာခေါ်တယ်'' စသည်ဖြင့် ပြောတတ်ဆိုတတ်အောင် သင်ပေးကြ၏။ နေတတ် ထိုင်တတ် စားတတ် သောက်တတ်အောင် သင်ပြကြ၏ ၊ ပြုသင့်, မပြုသင့်, ပေါင်းသင့်, မပေါင်းသင့်သော အချက်များကို နားလည်အောင် သင်ပေးကြ၏၊ နောက်မှ တခြားဆရာများက စာပေ, သိပ္ပံစသော အတတ်များကို သင်ပေးကြ၏။ ယင်းသို့ အခြားဆရာများထက် ရှေးဦးကျသော ဆရာများဖြစ်၍မိဘများကလက်ဦးဆရာဖြစ်ကြရသည်၊ထို့ကြောင့်''ပုဗ္ဗာစရိယာတိ ဝုစ္စရေ - လက်ဦးဆရာ ခေါ်ဆိုထိုက်၏။'' ဟု ဘုရားဟောတော်မူပါသည် ။

ကျေးဇူးအများ ပြုဘူးများ။ ။ထိုသို့ ဂုဏ်ပြုရသည်မှာ ကျေးဇူးအလွန်များသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ပင် ၊ မိဘတို့သည် မိမိတို့သားသမီးများ အသက်ရှည်ရန် နည်းအမျိုးမျိုးဖြင့် ပြုစုစောင့်ရှောက်ခဲ့ကြ၏ ၊မိခင်သည် မိမိသွေးနို့ရည် တိုက်ကာကြီးပျိုးအောင် စောင့်ရှောက်မွေးမြူခဲ့၏ ၊ ဤလောကကြီးကို သိကြရ မြင်ကြရအောင် ပြတတ်ကြကုန်၏ ၊ ထို့မျှ ကျေးဇူးများသောကြောင့်ပင် လောကီနည်းဖြင့် ဆပ်မည်ဆိုသော် ဘယ်နည်းနှင့်မျှ ဆပ်မကျေနိုင်ကြောင်း ဟောခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် ။ မိဘကျေးဇူး ပြေလည်အောင် ဆပ်မည်ဟု လက်ျာပခုံးပေါ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အမိကို တင် လက်ဝဲပခုံးပေါ် အဘကို တင်လျက် အသက်တရာရှည်သူသည် ထို အနှစ်တရာပတ်လုံးပြုစုလုပ်ကျွေးသော်လည်းမကျေနိုင်ကြောင်း,သန္ဓိသီလစသော သူတော်ကောင်းတရား မရှိသေးသော မိဘတို့ကို သန္ဓိရှိအောင်, သီလ ရှိအောင် , ပညာရှိအောင်, ပြုပြင်းဖြင့်သာ ကျေးဇူးပြေအောင် ဆပ်ရာရောက်ကြောင်း ဟော တော်မူသည် ။ (အင်္ဂုတ္တရ-ပ-၆၃) ထိုမျှ ကျေးဇူးကြီး ဂုဏ်ကြီးသောကြောင့် မိဘများကို ရှိခိုးရမည်, ထမင်း, အဖျော်, အဝတ်အစား, အိပ်ရာနေရာပေးခြင်း, ရေချိုးပေးခြင်း, ခြေဆုပ်လက်နယ်ပြုခြင်း စသော ဝတ်တရားများဖြင့် ကောင်းစွာ ပြုစုရမည် ။ ထို သို့ ဝတ်တရား ကျေပွန်စွာပြုခြင်းဖြင့် ယခုဘဝပင် ပညာရှိသူများ ချီးမွမ်းခံရသည်။ နောင်ဘဝ နတ်ပြည်၌ ပျော်မွေ့ရသည်ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသည် ။ (အင်္ဂုတ္တ ရ-ပ-၁၃၀-၁)

နောင်တ မဖြစ်စေနှင့်။ ။မိဘများကို ပစ်ထားသော သားသမီးအချို့ရှိ တတ်၏ ၊ ပြစ်များသော သားသမီး ထိုမျှမက ရှိတတ်၏ ။ ထိုသူတို့သည် နောင်တချိန်မှာ နောင်တရတတ်၏၊ သို့သော် နောင်တရ သောအချိန်တွင် မိဘများ မရှိတော့ပြီဖြစ်ရာ နောင်တသာ အဖတ်တင်၍ တသက်လုံး စိတ်မချမ်းသာခြင်းကို ရင်ဝယ်ပိုက်လျက် နေရတတ်သည်။ အဇာတသတ်မင်းသည် ဒေဝဒတ်နှင့်ပေါင်းမိ၍ ခမည်းတော် သူတော်ကောင်းကျောင်းဒကာ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ကို ထောင်သွင်းအကျဉ်းချထား၏ ၊ ခြေဖဝါးကို ဓားနှင့် မွှမ်းခိုင်းသည်အထိ ရက်စက် ခဲ့သည်။ နောင် မိမိ သားတော်ကလေးမွေးလာသည်ဟု ကြားရသောအခါ ရိုးတွင်း ခြင်ဆီ စိမ့်ခိုက်သည်အထိ ဝိတိဖြစ်ကာ ချစ်မေတ္တာပေါ်လာသော အခါမှ ''ငို့ ခမည်းတော်လည်း ငို့ကို ဤသို့ချစ်ခင်ပေမှာပဲ ၊ '' ဟု သတိရကာ မယ်တော်ကို မေးခဲ့သည် ၊ထို အခါ မယ်တော်က '' ဘယ့်နယ် ပြောပါလိမ့် သားတော်ရယ် သား တော်ငယ်ငယ်က သားတော်ရဲ့ လက်ညှိုးမှာ ခူနာပေါက်ရာ မင်းခမည်းတော်မှာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခူနာပေါက်သည့် လက်ညှိုးကို ပါးစပ်ထဲ ငုံထားရှာတယ်၊ ပါးစပ်ထဲမှာ ပြည်ပေါက်တော့ ထွေးလိုက်လျှင် သားတော်နာပြီး နိုးမှာစိုးလို့ မျိုချလိုက်ရှာတယ်၊ ဤမျှ ချစ်ရှာတယ်" ဟု ပြောမှ နောင်တရကာ ခမည်းတော်ကို လွှတ်ဓေဟု အမိန့်ချ၏။ သို့သော် အခါနောင်းခဲ့ပြီ၊ ခမည်းတော်ကား နတ်ရွာစံခဲ့ရှာပြီ၊ ဤနောင်တကား အဇာတသတ်မှာ ထက်ကြပ်မကွာ တသက်လုံး လိုက်ပါလျက် နှိပ်စက်နေတော့၏ ။

ဂုဏ်ကို သိသူမှာ ဂုဏ်။ ။ဘုရားရှင်ကား မိဘတို့ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို အထူးမြှောက်စား ဟောကြားခဲ့၏ ။ မိဘတို့ကို လုပ်ကျွေး၍ ဘေးရန်ကင်းရုံ အကျိုးခံစားရုံ ဟောကြားခဲ့သော ဇာတ်တော်များမှာလည်း အတော်များများ တွေ့နိုင်ပါသည် ။ အခြားပညာရှင်များကလည်း မိဘဂုဏ်ကျေးဇူးကို အထူးမြှောက်စားခဲ့ကြ၏၊ မြင်းမိုရ်တောင်ဦး မကကျူးဆိုသည်မှာ တကယ်ဂုဏ်ကို မြင်သူတို့၏ ချီးကျူးချက်တည်း၊ ယခုခေတ်ကား ရတနာသုံးပါး ကိုပင် ပယ်ချင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ အတော်များနေခဲ့ရာ မိဘဂုဏ်ကျေးဇူးကိုမူ ဆိုဖွယ်မရှိ ၊ ရုပ်ဝတ္ထုကို အလေးပေးသောခေတ်၌ နာမ်ဓာတ်၏ သတ္တိအရှိန်အဝါ အာနုဘော်များကို အသိအမှတ်မပြုလိုကြ၊ သို့ဖြင့် မိဘဆရာသာမက ရတနာသုံးပါး အပေါ် ထားသောစေတနာများကိုပင် စေတနာမျှသာ ဘာမျှအကျိုးမရှိသော အနေထင်မြင်ယူဆ ပြောဆိုတတ်ကြ၏၊ ဤကားတဖက်စွန်းသို့ လွန်ကျွံသွားသူတို့၏ သဘာဝအတိုင်းဖြစ်၏ ၊ မည်သည့်အရာ၌မဆို နှစ်ဖက် မျှမျှတတဖြစ်အောင် အလယ်ကနေ ချိန်ကြည့်တတ်ဖို့လို၏ ၊ ထိုသို့ကြည့်ရာ၌ သင်္ခါနှင့် ပညာ မျှမျှတတ တဖက်သို့ မလွန်ရအောင် ပွဲပြင်ပေးဖို့လည်း လိုလှ၏၊ ထိုသို့ မဟုတ်ခဲ့မူ ဂုဏ်သည် အပြစ်ဖြစ်၍ အပြစ်သည် ဂုဏ်ဖြစ်နေတတ်သည် ။

။"မြစ်များသည် ချိုသော ရေရှိသည်ဖြစ်၍ စီးနေကြ၏ ၊ သို့သော် သမုဒ္ဒရာသို့ရောက်က သောက်မရဖြစ်တော့သည် ။ ဂုဏ်များ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သည် ဂုဏ်ကို နားလည်သောသူများ၌ တကယ်ပင် ဂုဏ်များဖြစ်ကြ၏၊ ဂုဏ်မရှိသူ ဂုဏ်မသိသူများ သို့ရောက်ပါက အပြစ်သာဖြစ်ရတော့သည်''။ ဤနိတိဖြင့် လူမိုက်နှင့် လူလိမ္မာတို့အပေါ် ရောက်နေသော ကျေးဇူးဂုဏ်များ၌ အမြင်ချင်း အလှမ်းဝေးကွာလှပုံကို သိရတော့သည်။

ပုတ္တဒါရ သင်္ဂဟ။ ။ ပုတ္တသဒ္ဒါသည် အချို့အရာ၌ သားကိုသာ ဟောသော်လည်း သမီးကိုပါ ယူရသော အရာလည်းရှိ၏၊ ဤ''ပုတ္တဒါရဿ သင်္ဂဟော''၌ ပုတ္တအရ သမီးကိုပါယူရသည်၊ သားသမီး ဇနီးတို့ကို ချီးမြှောက်ခြင်းမှာ မင်္ဂလာပင်တည်း။ ထိုတွင် သားသမီးချီးမြှောက်ခြင်းဟူသည် မိဘဝတ်တရားကို မပျက်စေခြင်းပင်၊ မကောင်းမှုမှ မြစ်တားခြင်း, ကောင်းရာကို ညွှန်ကြားခြင်း, အတတ်ပညာ သင်စေခြင်း, သင့်တော်သော အခါ ဥစ္စာပေးကမ်းခြင်း, အရွယ်ရောက်သောအခါ လက်ထပ်ပေးခြင်း, ဤ ငါးပါးကား မိဘတို့ ကျင့်ရမည့် ဝတ်တရားဖြစ်၏။

ဤဝတ်များ၌ မကောင်းမှုမှ မြစ်တား, ကောင်းမှုကို ညွှန်ကြားခြင်း, ပညာသင်စေခြင်းများမှာ သားသမီးကောင်း ဖြစ်ရေး၌ အလွန်အရေးပါလှ၏။ ဤအရာ၌ မဟာဓနသူဌေးသားဝတ္ထုကို သတိပြုအပ်၏၊ ထိုသူဌေးသား ဇနီးမောင်နှံ၏ မိဘများမှာ ကုဋေလေးဆယ်စီ ကြွယ်ဝကြ၏။''ငါတို့မှာ ပစ္စည်းတွေ အများကြီးပဲ ငါတို့ သားသမီးများ အလုပ်လုပ်ဖွယ် မလို'' ဟု အက, အဆို, အတီးအမှုတ်, ကိုသာ သင်ပေးခဲ့ကြသည်၊ မိဘများ ကွယ်လွန်သောအခါ အရက်သမားများနှင့် ပေါင်းမိ၍ ရှိသမျှဥစ္စာတွေ ဖြုန်းကုန်ကာ သူတကာ၏ အိမ်နံရံကို မှီလျက် ခွက်လက်စွဲ တောင်းစားရသော အခြေသို့ ရောက်ရှာသည်။ သူတို့ကား စီးပွါးရေးကို ကြိုးစားလျှင် ပဌမတန်း သူဌေးဖြစ်နိုင်၍ တရားရှာလျှင် မဂ်ဖိုလ်ရနိုင်လောက်အောင် အခြေခံ ကောင်းသူများဖြစ်လျက် လူဖြစ်ရှုံးရသည်မှာ နစ်နာလှ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပေသည်၊ သူတို့မိဘများသည် သားသမီးအပေါ်၌ ဝတ်တရားကျေပွန်၍ ဆုံမပဲ့ပြင်ပညာသင်ပေးခဲ့လျှင် ထို သူဌေးသားမောင်နှံမှာ ဤမျှ နစ်နာဆုံးရှုံးမှု မဖြစ်တန်ရာ၊ မိဘတို့ အချစ်မတတ်၍ အရှုံးကြီး ရှုံးခဲ့ရပြီသည်။

အနာထပိဏ်သူဌေးသားကာလ ။သားသမီးကို ချီးမြှောက်ရာ၌ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး၏ နမူနာကို ယူသင့်၏။ ရတနာသုံးပါး အလွန်ကြည်ညိုသော သူဌေးကြီးသားဖြစ်ပါလျက် ကာလသည် ဘုရားထံ မသွား, တရားမနာ, သံဃာ၏ ဝေယျာဝစ္စမပြု, သူဌေးကြီးက ပြောသော်လည်း မနာခံ၊ တနေ့ သူဌေးကြီးအကြံရ၍ ''မင်း ဥပုသ်စောင့်ပြီး ကျောင်းသွား တရားနာချေ ငွေတရာ ပေးမည်'' ဟု ပြော၏။ ငွေလိုချင်သော ကာလသည် ဥပုသ်စောင့်ပြီး ကျောင်းသွားကာ တရားမနာဘဲ တော်ရာမှာ အိပ်လျက် စောစောပြန်လာ၏၊ အိမ်ရောက်သော် ယာဂုထမင်း ကျွေးသော်လည်း မစားသေး၊ ငွေတရာ လက်ထဲရပြီးမှ ထမင်းစား၏၊ နောက်တနေ့ ''မင်းဘုရားထံမှ တရားတပုဒ် မှတ်မိအောင် နာခဲ့၊ ငွေတထောင်ပေးမည်'' ဟု ဆိုကာ လွှတ်လိုက်၏၊ ကာလသည် ဘုရားထံ တရားနာရာ တပုဒ်ရလျှင် ပြေးမည်အကြံဖြင့် နာသော်လည်း နာရင်း နာရင်း တရားသဘောကျကာ သောတာပန်ဖြစ်သွားသည်၊ သူဌေးကြီး၏ သား ချီးမြှောက်ပုံမှာ အကောင်းဆုံး ချီးမြှောက်ခြင်းတည်း။ (ဓမ္မပဒ-၄-၂၁၂)

အလိမ္မာ အမွေပေး။ ။ မိဘကောင်းတို့သည် သားသမီးကို ပစ္စည်း ဥစ္စာထက် အလိမ္မာနှင့် ပညာပေးကာ ချီးမြှောက်လိုကြ၏။ ပစ္စည်းဟူသည် ပျက်စီးတတ်၍ မပျက်မစီး ထာဝရတည်သော ကောင်းကျိုးကိုလည်း အရှည်ပေးတတ်သော ထို ချီးမြှောက်မှုမှာ မှန်ကန်သော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ချီးမြှောက်မှုပင်ဖြစ်၏ ။ ထို ကဲ့သို့ ချီးမြှောက်သော မိဘများမှာ သားသမီးကို တကယ်ချစ်သော သားသမီး၏ မိတ်ဆွေစစ်များတည်း၊ သားသမီးကို အလိုလိုက်တတ် မဆုံးမတတ်သော မိဘများမှာ ချစ်ရာမရောက် နှစ်ရာရောက်၍ ရန်သူများပင်ဖြစ်၏ ၊ သားသမီးများကို တိုက်ရိုက်တမျိုး, သွယ်ဝိုက်သော နည်းလမ်းဥပါယ်ဖြင့် တဖုံ အမျိုးမျိုးဆုံးမ ပဲ့ပြင်ပေးခြင်းဖြင့် သားသမီးကောင်းဖြစ်အောင် ပြုပြင်ခြင်းမှာ မိဘတို့၏ တာဝန်သာတည်း၊ မိဘများ၏ အပြုအမူ အပြောအဆို အကျင့်အကြံများမှာ အတုပြင် အတတ်သင်မျိုးဖြစ်ရာ မိဘများက သားသမီးများ ကောင်းတုပြင်၍ ကောင်းတတ် သင်နိုင်အောင် စံနမူနာ အစဉ်အဖြစ်နေသင့်၏ ။ လောကကြီးပွါးရေးသာမက အနာထပိဏ်သူဌေးကဲ့သို့ ဘာသာရေး၌ စိတ်ပါလည်အောင် သွေးဆောင်ပြု ပြင်ရမည်သာ။ ''ယံ နဝေ ဘာဇနေ လဂ္ဂေါ် သဒ္ဓါရော နညထာ ဘဝေ ''၊ ''အိုးအသစ်၌ ကပ်စွဲနေသော အပြုအပြင် အစီအမံသည် ပျက်ပြားပြောင်းလဲသည်မရှိ''ဟု နိတိ အဆိုအတိုင်း လိုသလို ပုံသွင်းနိုင်သော အရွယ်၌ ပုံသွင်း ထားသော စိတ်ထား'ပုံ' နေများမှာ စွဲသွားတတ်မြဲ ဖြစ်၏ ။

ဗုဒ္ဓသာသနာကိုဦးထိပ်တင်ထားသော သူတဦးမှာ ဗုဒ္ဓရှင်တော် အဆုံးအမအတိုင်း လိုက်နာလျှင် လောကရေး၌လည်း စိတ်ချမ်းသာ၏၊ အကျင့်ကောင်း၏၊ တိုးတက်ကြီးပွါး၏၊ တကယ့် ငြိမ်းချမ်းရေးလိုသော အခါလည်း မှီခိုရာ တကယ့်အားရိပ်သာဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်လျှင် မိမိတို့ ရရှိထားသော ထိုအမွေကို သားသမီးများ တသက်လုံး ထိန်းသိမ်းထားနိုင်အောင် မအပ်နှင်းပဲ နေထိုက်ပါမည်လော ။

သာလီကေဒါရဇာတ်။ ။မိဘကို လုပ်ကျွေးခြင်း , သားသမီးကို ချီးမြှောက်ခြင်းမှာ လူတိုင်း မပြုမနေရ တာဝန်သာတည်း။ ထိုတာဝန်ကို ကျေပွန်စေသောသူသည် လူ့အဆင့်အတန်းမှိသူ လူဖြစ်ကျိုးနပ်သူဖြစ်၍ လောကအလယ် တင့်တယ်သူတယောက်တည်း ။ ''ကြွေးဟောင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဆပ်ပေး, ကြွေးသစ်ချလေ, ရွှေအိုးမြှုပ်နှံ" ဟု ဆိုရိုး အစဉ်အလာ ရှိသည်မှာ ထိုတာဝန်ကို ဖော်ပြ၏၊ ထိုစကားမှာ ပကိဏ္ဏကနိပါတ် သာလိကေဒါရဏတ် (၂၇၆)အရဖြစ်၏။ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်အနီး သာလိန္ဒိယပုဏ္ဏားရွာ၌ ကောသိယဂေါတ္တမည်သော ပုဏ္ဏားသည် မိမိပိုင် လယ်အများအပြားမှ အချို့ကို အခဖြင့် လူတယောက်အား လုပ်စေ၏။ ထိုလယ်သို့ ကျေးငှက်များ လာစားကြရာ ထိုကျေးငှက်များတွင် ဘုရားအလောင်း ကျေးသားမှာ စားရုံသာမကပဲ သလေးနှံများကို ချိုယူသွားတတ်၏။ လယ်လုပ်သမားမှာ မတားနိုင် ရှိသောအခါ ဤစပါးများအတွက် လျော်ကြေးပေးရမည့်အရေး တွေးတောစိုးရိမ်ကာ လယ်ရှင်ပုဏ္ဏားထံ သွားရောက် အကြောင်းကြား၏၊ လယ်ရှင်ကလည်း သလေးနှံများကို ချိုယူသွားတတ်သော ကျေးသားကို ကျွေ့ကွင်းထောင်ဖမ်းရန် ပြောရာ လယ်သမားသည် ဘုရားလောင်းကို ဖမ်းယူပြီး ပုဏ္ဏားထံ ပို့၏။

ကောသိယဂေါတ္တပုဏ္ဏားလည်း ဘုရားလောင်းကို "အို...ကျေးသား သူများမှာလည်း ဝမ်းပိုက်ရှိသည်သာ မဟုတ်ပါလော၊ သင်က စပါးနှံတွေ သယ်သွားသည်မှာ ဝမ်းပိုက်ပိုကြီးပါသလော၊ သင့်မှာ စပါးကျီများ ရှိပါသလော၊ သို့မဟုတ် ကျွန်ုပ်နှင့် ရန်ဖက်ဖြစ်၍လော" ဟု ဆို၏၊ "အရှင်ကျွန်ုပ်မှာ ကျီလည်းမရှိပါ၊ အရှင့်ကို ရန်လိုရှိလည်း မဟုတ်ပါ၊ အကျွန်ုပ်မှာ ကြွေးဟောင်းဆပ်ပေး, ကြွေးသစ်ချနှင်း, ရွှေအိုးမြှုပ်ခြင်း, ဖြစ်ပါသည်၊ဟု ဘုရားလောင်းကပြော သော် ပုဏ္ဏားကြီးက ကြွေးဟောင်းဆပ်ခြင်း ကြွေးသစ်ချခြင်း ရွှေအိုးမြှုပ်ခြင်း အဓိပ္ပါယ်ကို မေး၏။

"အရှင်...အကျွန်ုပ်၏ အတောင်မပေါက်သေးသော သားငယ်ကလေးများကို ကျွေးရသည်မှာ သူတို့က နောင်ပြန်ကျွေးရမည်ဖြစ်၍ ကြွေးသစ်ချခြင်းမည်ပါသည်၊ အိုမင်း မစွမ်းသော မိဘတို့ကို ကျွေးရသည်မှာ သူတို့ကျွေးခဲ့ဘူးသော ကြွေးဟောင်းကို ဆပ်ခြင်းဖြစ်ပါသည်၊ အားနည်း၍ မပျံနိုင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရှာကြသော ကျေးငှက်အိုတို့ကို ကုသိုလ်လို၍ ကျွေးရသည်မှာ ရွှေအိုး မြှုပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်'' ဟု ရှင်းပြ၏ ။

ပုဏ္ဏားလည်း ''အလွန်တရားရှိသော ကျေးသားကောင်းပါတကား ၊ အချို့လူများမှာပင် ဤတရားမရှိ'' ဟု စဉ်းစားကာ အားရလှ၍ ကျေးသားအား အလိုရှိသလို စားသောက်ယူငင်ရန် လယ်ခင်းကို အပ်နှံ၏။ ပယ်တထောင်မျှ လယ်ခင်းကို ကျေးသားအား အပ်နှင်းရာ ဘုရားလောင်း ကျေးသားက လယ်ရှစ်ပယ်ကိုသာ ယူ၏၊ အလောင်းတော်သည် အလှူဒါနပြုရန် မိဘတို့အား လုပ်ကျွေးပြုစုရန် တရားဟောရာ ပုဏ္ဏားလည်း ထိုတရား အတိုင်း လိုက်နာလျက် တရားစောင့်သော ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့အား အလှူဒါန အကြီးအကျယ် ပြုလေသည် ။

ဒီရသင်္ဘ။ ။မယားကို ချီးမြှောက်ခြင်းဟူသည်မှာ လင့်ဝတ်တရား ကျေပွန်ခြင်းကို ဆို၏၊ လင့်ဝတ်တရားများကား၊ မြတ်နိုးခြင်း, မထီမဲ့မြင် မပြုခြင်း, မိန်းမတပါး မလိုက်စားခြင်း, စည်းစိမ်အစိုးရမှု အပ်နှင်းခြင်း, ဝတ်စားတန်းဆာပေးခြင်း, အားဖြင့် ငါးပါးတို့တည်း ။

ထိုတွင် မြတ်နိုးခြင်းဟူသည် ချစ်ဖွယ်စကားဖြင့် မြှောက်စားပြောဆိုခြင်းတည်း ၊ မထီမဲ့မြင် ပြုခြင်းဟူသည်မှာ ကဲ့ရဲ့ချုတ်ချခြင်း , မောင်းမဲခြင်း စသော အမှုမပြုခြင်းပင်တည်း၊ စည်းစိမ်အစိုးရမှု အပ်နှင်းခြင်းမှာ စီမံရန် အိမ်တာဝန်အားလုံး လွှဲအပ်ခြင်းတည်း၊ လယ်လုပ်ခြင်း ကုန်သွယ်ခြင်းစသော တာဝန်မှာ ယောကျ်ား၏ တာဝန်ဖြစ်၍ ထိုမှ ဖြစ်လာသော ပစ္စည်းကို လုံခြုံအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ရန်နှင့် အိမ်၌ စီမံရန် တာဝန်မှာ မိန်းမတာဝန်ဟု ရှေးက အစဉ်အလာရှိခဲ့၏၊ ဝတ်စားတန်ဆာ ပေးခြင်းမှာ မိမိ အခြေအနေအလိုက် ပေးကမ်းခြင်းကိုဆိုသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဝတ်တရားနှင့်အညီ မယားအား ချီးမြှောက်တတ်သော လင်ယောကျ်ားကောင်း တယောက်ရနေသော မယားကလည်းမိမိဝတ်တရားများ မလစ်ဟင်းစေခြင်းဖြင့် တို့ပြန်မှ မယားကောင်းတယောက် ဖြစ်နိုင်သည်။ မယားဝတ်များကား အိမ်တွင်းအလုပ်များကို ကောင်းစွာလုပ်ခြင်း၊ ဆွေမျိုးများအား ချီးမြှောက်ခြင်း, မိမိလင်ယောကျ်ားမှတပါး အခြားယောကျ်ားနှင့် မကျူးလွန်ခြင်း ပစ္စည်းဥစ္စာကို ကောင်းစွာထိန်းသိမ်းစောက်ရှောက်ခြင်း, ချက်ရေးပြုတ်ရေး စ သည်၌ ကျွမ်းကျင်၍ မပျင်းမရိခြင်းအားဖြင့် ငါးပါးတည်း ။

အတွဲလေးမျိုး ။ ။ဇနိုးမောင်နှံနှစ်ဦး ဝတ်တရားကျေပွန်၍ ကိုယ်ကျင့်သိလ ပြည့်စုံကြလျှင် သူတို့အိမ်မှာ အမြဲတမ်း သာယာ၍ ကျက်သရေရှိသော ''သိရီဂေဟာ''ဖြစ်လျက်ရှိတော့သည်၊ ဤသို့သော ဇနိုးမောင်နှံလည်းသည် နတ်သားနှင့် နတ်သမီး စုံဖက် ထားသော အတွဲဟု ဆိုရသည်။စတုကဂုတ္တရဒုတိယပဏ္ဏာသက ပုညာဘိသန္ဒဝဂ် (၃၆၈)၌ ဇနိုးမောင်နှံ အတွဲလေးစုံကို ဟောတော်မူ၏၊ ထိုအတွဲများကား ။

(၁) သူသေယောကျ်ားနှင့် သူသေမိန်းမ = လင်ကလည်း အကျင့်မကောင်း မယားကလည်း အကျင့်မရှိသော အတွဲ ဂုဏ်မတိုးတက် သေလျက်ရှိသော ကြောင့် သူသေဟုဆိုရသည် ။

(၂) သူသေယောကျ်ားနှင့်မယားနတ်သမီး = လင်က သီလမရှိ ၊ မယားက သီလရှိသော အတွဲ ။

(၃) နတ်ယောကျ်ားနှင့် မယားသူသေ = လင်ကသီလရှိ၍ မယားက သီလမရှိသော အတွဲ ။

(၄) နတ်ယောကျ်ားနှင့် မယားနတ်သမီး = နှစ်ဦးစလုံး သီလရှိကြသောအတွဲ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သင်္ဘာဝတ္ထုလေးပါး။ ။သင်္ဘာဝတ္ထု။ (=ချီးမြှောက်ခြင်းအကြောင်း)လေး ပါးကို စတုကဋ္ဌတ္တရ စက္ကဝင် (၃၄၁)၌ ဟော တော်မူ၏။ သင်္ဘာတရားလေးပါးဟုလည်း ခေါ် ရိုးပြုကြ၏ ထိုတရားများကား။

(၁) ဒါန - ပေးကမ်းခြင်း ။

(၂) ပေယျဝဇ္ဇ - ချစ်ဖွယ်စကား ပြောကြားခြင်း ။

(၃) အတ္ထစရိယာ - အကျိုးစီးပွါးကို ပြုကျင့်ခြင်း ။

(၄) သမာနတ္တတာ - ကိုယ့်တူပြုခြင်းတို့တည်း ။

ဤသင်္ဘာတရားလေးပါးတို့ဖြင့် ချီးမြှောက်ခြင်း ကိုလည်း တနည်းအားဖြင့် ဒါရသင်္ဘာ (=မယားအား ချီးမြှောက်ခြင်း)ဟု ယူနိုင် သောကြောင့် ဆိုခဲ့ပြီး ဝတ်တရားများ ပြည့်စုံပြီးပင် ဖြစ်တော့သည် ။

ပေးကမ်း တသွယ် ၊ ချစ်ဖွယ် ဆိုရိုး ၊ အကျိုးကိုကျင့် ၊ ကိုယ်နှင့်တူထား ၊ ဤလေးပါး ၊ တရား သင်္ဘာတည်း ။

[တရားနှင့်အညီ သားမယားကို လုပ်ကျွေးမွေး မြူသော သူတို့သည် ၊ သိကြားမင်း၏ ရှိခိုးခြင်းကိုပင် ခံရပုံ၊ လောကဌ မြတ်သူ ဖြစ်ပုံတို့ကို သက္ကသံယုတ်, ဂဟဋ္ဌဝန္ဒနာသုတ်တွင် ဟောကြားထားတော်မူသည်။ အကျယ်ကို သံယုတ်ပါဠိတော် မြန်မာပြန် ပဌမအုပ်- ၂၁၉-၂၀-တွင်ကြည့်ပါ။]

အနာကုလကမ္မန္တ။ [အာကုလကား နာနာဇနသမာကုလံ စသည်၌ အာကိဏ္ဏ - ရောပြွမ်းသည်, ထူပြောပြည့်နှက် သည်ဟူသော အနက်ကို ဟော၏၊ ထောမနိဓိ၌ အာကုလကို ဗျာကုလ - ရောဂါ စသည်ကြောင့် ဘာလုပ်ရမည် မသိသူ, ဖိုင်တွေသူဟု အနက်ကို ဆို၍-အနာကုလ ၏ အနက်ကို အဗျဂ္ဂ- မပျံ့လွင့် မချောက်ခြားသည်၊ ဇောဂ္ဂ-တည်ကြည်သည်- ထိရ-ခိုင်မာသည် ၊ အဗျာကိဏ္ဏဝါကျ-မရှုတ်ထွေးသော စကားဝါကျဟု လေးနက်ပြ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၏ ၊ ဤ၌ ဝါကျမရှုပ်ထွေးသည်ကိုသာ ဆိုသော်လည်း မရှုပ်ထွေးခြင်း မှန်သမျှ ကိုပင် ယူရမည်သာ ။ အနာကုလဝိနိစ္ဆယာ (ဥဒါနအဋ္ဌကထာစသော ထိုထိုအဋ္ဌ ကထာနိဂုံး) အနာကုလာနမတ္ထာနံ သမ္ဘတါ အဋ္ဌသာလိနီ (အဋ္ဌသာလိနီနိဂုံး)''ယသ ရညော ပဘာဝေန, ဘာဝိတတ္တံ ယမာကုလံ အနာကုလံ ဒုလ္လဒ္ဓိဟိ, ပါပဘိက္ခူဟိ သဗ္ဗသော''(မောဂ္ဂလ္လာန်နိဂုံး)စသည်တို့ဖြင့် ထင်ရှားဏ၊ ဤ အနာကုလကမ္မန္တ ၌ အနာကုလလည်း မရှုပ်ထွေးခြင်း အနက်ကိုပင်ဟော၍ ''အာကုလ ဘာဝ ဝိရဟိတာ''(=ရှုပ်ထွေးသည်၏ အဖြစ်မှ ကင်းကွာသော)ဟု အဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်၏ ။

ရှေးအနက်မှာ အနာကုလ = အနှောက်အ ယှက် မရှိကုန်သော ဟု ဖြစ်၏၊ အာကုလ၏ အနှောက် အယှက်ဟူသော အနက်ကို မတွေ့ရ၊ အာကုလက အနှောက်အယှက် အနက်ဟောရှိလျှင် အလုပ်ရှုပ်ထွေး ကြောင်းများမှာ အလုပ်၏ အနှောက်အယှက်များပင်ဖြစ်၍၊ တနည်းအားဖြင့် သင့် ဖွယ်ရှိ၏၊ သို့သော် ''န အာကုလာ အနာကုလာ'' ဟုပြုသော အဋ္ဌကထာနှင့်ကား မလျော် ၊ အချို့က ပျက်စီးခြင်း မရှိကုန်သော ဟုလည်း ပေးကြသေး၏]။

အနာကုလဖြစ်ပုံ။　　။ အဋ္ဌကထာ၌ အချိန်လွန်ခြင်း , မသင့်လျော် အောင်ပြု ခြင်း , ပေါ့ပေါ့လျော့လျော့ လုပ်ခြင်းစ သည်ကို အလုပ်ရှုပ်ထွေးကြောင်း အဖြစ်ပြ၍ အလုပ်မရှုပ်ထွေးကြောင်းများကို အချိန်သိ နားလည်ခြင်း , သင့်လျော်အောင် ပြုတတ်ခြင်း , မပျင်းရိခြင်း, လုံ့လရှိ ခြင်း , ပျက်စီးအောင် မပြုခြင်းဟုဆိုပြီး ။

ချိန်ခါသိလင့် ၊ သင့်အောင်ပြုခြင်း ၊ မပျင်းမရိ လုံ့လရှိလျက် ၊ မပျက်စီးစေ ၊ အလုပ်တွေ ရှုပ်ပွေ မရှိရာ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အချိန်သိခြင်း ။ ။အလုပ်တခုကို သူ့အချိန်နှင့်သူ မှန်မှန်လုပ်လျှင် ထိုအလုပ်မှာ ချောမောစွာ ပြီးမြောက်ရာ၏၊ အလုပ်၌ ချို့တဲ့ချက် မရှိရာ ၊ ထိုသို့ မဟုတ်ပါဘဲ အချိန်လွန်မှ စလုပ်လျှင် အလုပ်သေသပ် မှု မရှိနိုင် ၊ အချိန်မီ မပြီးဘဲ တပိုင်းတစနှင့်သော်လည်း သိမ်းလိုက်ရပေလိမ့်မည်။ ထို့ကြောင့် အချိန်လွန်ခြင်းသည် အလုပ်အစမသတ် မသေသပ်ခြင်းတို့ဖြင့် အလုပ်ရှုပ် ထွေးအောင် ပြုတတ်ရာ အချိန်မှန်ပြုလုပ်ခြင်းမှာ သေသပ်ချောမော မရှုပ်ထွေးသော အလုပ်ဖြစ်ကြောင်း တခုပင် ။

သင့်လျော်အောင်ပြုခြင်း ။ ။ထို့ပြင် အလုပ်နှင့်သင့်လျော်သော အရပ်ဒေသ အချိန်ကာလစသည်တို့ကို ရွေးချယ်ပြုလုပ်ပါမှ အလုပ်ချောမော အောင်မြင်၏၊ ထိုသို့ မဟုတ်ဘဲ မိုးလွန်မှ ထွန်ချဆိုသကဲ့သို့ အချိန် မသင့်ခြင်း, သဲကန္တာရ၌ စပါးစိုက်သကဲ့သို့ အရပ်ဒေသမသင့်ခြင်းဖြစ်ပါက အလုပ် မပြီးမြောက် ၊ ပြီးမြောက်သော်လည်း မပြည့်စုံ၊ ဤသို့ မပြီး, မပြည့်စုံခြင်းကိုပင် ၊ အလုပ်မချော , မရှင်း , ရှုပ်ထွေးခြင်းဟု ဆိုရသည် ။

ပျင်းရိခြင်း။ ။ပျင်းရိခြင်းသည်လည်း အလုပ် ရှုပ်ထွေးကြောင်းဖြစ်၏၊ လူပျင်းကား ပူသည်, အေးသည် , မိုးချုပ်သည် , စောသည် , ဆာသည် , ဝမ်းပြည့်လွန်းသည်, ဟု ဆင်ခြေအမျိုးမျိုးပေးကာ အလုပ်ကို ရှောင်တတ် ဖင့်နွဲစေတတ်၏။ အေးလွန်းသည်, ပူလွန်းသည်, မိုးချုပ်လွန်းသည်, စသည်ဖြင့် အလုပ်ကို လက်လွှတ်ထားသူများကို စီးပွါးဥစ္စာတို့ကကျော်သွားတတ်ကြောင်း,အအေးအပူကိုမြက်မှိုက်လောက်မှုအမှုမထားကြိုးစား အလုပ်လုပ်သူသာ ချမ်းသာနှင့် မကွာရကြောင်း သိဂိါလသုတ်၌ ဘုရားဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့ ဆင်ခြေအမျိုးမျိုး ပြလျက်ငင်း, အခြား အကြောင်းများဖြင့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ငင်း အလုပ်ကို ရှောင်သော လူပျင်းမှာ ၊ အလုပ်ကို မလုပ်ဘဲသော်လည်း ရှိရာ၏၊ လုပ်သော်လည်း တော်သလို တန်သလိုသာ လုပ်လိမ့်မည် ၊ လုံးဝမလုပ်ခြင်း တော်သလိုလုပ်ခြင်း အားလုံးပင် မပြီးပြတ် မသေသပ်၍ အလုပ်၏ ''အာကုလဘာဝ'' (=ရှုပ်ထွေးမှုများပင်) ဖြစ်ရာ မပျင်းသူ၏ အလုပ်သာ ချောမောသေသပ်သော ''အနာကုလ'' အလုပ်ဖြစ်ပေသည် ။

လုံ့လရှိခြင်း။ ။မပျင်းလျှင် လုံ့လရှိခြင်းလည်း ပြီးသည်ဟု ဆိုရသော်လည်း ရံခါ အလုပ်ကို မပျင်းတတ်သူဖြစ်စေကာ အလုပ်၌ စိတ်မဝင်စား၊ အလုပ်မှတပါး အခြားအရေး၌ စိတ်ဝင်စားတတ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ပေါ့လျော့မှု အလုပ်လစ်ဟင်းမှု ဖြစ်တတ်သေးရာ ဝိရိယရှိခြင်းကိုလည်း သိခြားပြရသည်။ ဝိရိယဆိုသော်လည်း နားလည်ကျွမ်းကျင်မှုပါယူ ၊ အလုပ်၌ နားမလည် မကျွမ်းကျင်ခြင်း တစိတ်တဒေသသာ နားလည်ခြင်းလည်း အလုပ်ရှုပ်ထွေးကြောင်းများဖြစ်ရာ ၊ ဝိရိယရှိသော်လည်း နားမလည် မကျွမ်းကျင်သူမှာ အလုပ်ရှုပ်ထွေးဖို့ရာသာဖြစ်၏။ နားလည် ကျွမ်းကျင်၍ ဝိရိယရှိသူ၏ အလုပ်သာ ချောမောသပ်ယပ်သဖြင့် ''အနာကုလ မရှုပ်ထွေးသော''အလုပ်ဖြစ်ရ၏ ။

မပျက်စီးစေခြင်း။ ။အလုပ်မလုပ်ခြင်း ၊ ကောင်းစွာမလုပ်ခြင်းသည် အလုပ်ကို ဖျက်ဆီးသည်မည်၏။ ထို့ကြောင့် ''ကုတ္ထိဓုတ္တ-မိန်းမလိုက်ခြင်း''''သူရာဓုတ္တ-သေသောက်ကြူးခြင်း''''အက္ခ ဓုတ္တ-လောင်းကစားကြူးခြင်း'' စသော စီးပွါးပျက်ကြောင်း အလုပ်ပျက်ကြောင်းများလည်း အလုပ်ကို ထိခိုက်စေ၏။ သံယုတ္တနိကာယ် သဂါထာဝဂ္ဂ ဒေဝတာသံယုတ်လာ ဥစ္စာယိုထွက်ကြောင်း အပေါက်ခြောက်ပါးဖြစ်သော ပျင်းရိခြင်း, မေ့လျော့ခြင်း, လုံ့လမရှိခြင်း , မစောင့်စည်းခြင်း , အအိပ်ကြူးခြင်း , ကိုယ်တဆန့်ဆန့် ပျင်းကြော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဆွဲခြင်း,များလည်း အလုပ်ပျက်စီးကြောင်းများပင်တည်း ။ ထိုသူမျိုးကား အလုပ်မလုပ်, လုပ်သော်လည်း ကောင်းစွာမလုပ်၍ အလုပ်ကို ဖျက်ဆီးသူများသာတည်း၊ အလုပ်ဆိုသည်မှာ အလုပ်ကြိုးကျယ်လာသည်နှင့်အမျှ ထူထောင်ဖို့ ရင်းနှီးဖို့ သုံးဖို့ ဥစ္စာလိုလျက်ရှိရာ ဥစ္စာဖျက်ဆီးသူမှာ အလုပ်ဖျက်ဆီးသူပင်ဖြစ်၍ အလုပ်ရှုပ်ထွေးအောင် လုပ်သူပင်တည်း၊ ဥစ္စာတိုးတက်ရှိလာမှ အလုပ်များ တိုးတက်ကြီးပွါးလာမည်ဖြစ်ရာဥစ္စာတိုးတက်ကြောင်းသမ္မဒါတရားလေးပါးနှင့်လည်းပြည့်စုံအောင် ကြိုးစားအပ်၏ ။

ပျင်းရိမေ့ထ၊ လုံ့လလျော့နည်း၊ စောင့်စည်းခြင်းကင်း
အိပ်ခြင်းလည်းဆို၊ ကိုယ်တဆန့်ဆန့် ၊ မခံ့ခြောက်ဖြာ
အပေါက်သာ ၊ ဥစ္စာယိုထွက်ကြောင်း ။

ဥဋ္ဌာနသမ္မဒါ ။ ။လုံ့လနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ၊ ဤ၌လုံ့လဆိုသော်လည်း အလုပ်မကျွမ်းကျင်သူ၏ လုံ့လမှာ အကျိုးမဖြစ်ထွန်း၍ အလုပ်ကျွမ်းကျင် နားလည်ခြင်းလည်းပါ၏၊ လယ်လုပ် ကုန်သွယ်စသော အလုပ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, တစုံတခုသော အတတ်ပညာဖြင့်ဖြစ်စေ စအသက်မွေးသူတို့မှာထိုလုပ်ငန်း၌ ကျွမ်းကျင်လိမ္မာ၍ မပျင်းမရိ ကြိုးစားခြင်းကို ဥဋ္ဌာနသမ္မဒါဆိုသည် ။ ပစ္စည်းဖြစ်ရေး၌ ဤဥဋ္ဌာနသမ္မဒါကား အရေးကြီး၏ ။ ''ဥဋ္ဌာတာ ဝိန္ဒတေ ဓနံ–ဝီရိယရှိသူ ဥစ္စာရ၏'' ဟူသော သဂါထါဝဂ္ဂ ယက္ခသံယုတ် (၂၁၇)အရ ဓနသမ္ပတ္တိ ဂုဏ်ကျက်သရေမှာ လူပျင်းနှင့် မတန်မရာ ၊ လုံ့လရှိသူအဖို့သာ ဖြစ်၏ ။ သို့ ကြိုးစားရာ၌ မရိမကပ် မနေမနား ကြိုးစားကြသော ပျားပိတုန်းများ ပန်းရည်စုသည်ကို အတုယူပြုမူရန်ငင်း, ခြများ တောင်ပို့ သယ်ဖို့ဆောင်ရွက်ပုံကို အတုယူရန်ငင်း သိဂါလသုတ်၌ ဟောတော်မူသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အာရက္ခသမ္မဒါ ။ ။ကာကွယ်စောင့်ရှောက်မှု၏ ပြည့်စုံခြင်း ၊ စုဆောင်းရရှိထားသော ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရေ, မီး ခိုးသား, ဓားပြ, စသည်တို့မှ မဖျက်ဆီး မလုယက်နိုင်အောင် ဘဏ်၌အပ်နှံခြင်း,အာမခံထားခြင်း, စသည်ဖြင့် ကာကွယ်ခြင်းကို အာရက္ခသမ္မဒါဆိုသည် ။

ကလျာဏမိတ္တတာ ။ ။မိတ်ဆွေကောင်းရှိခြင်း လောကရေး ဓမ္မရေး၌ တိုးတက်ကြီးပွားကြောင်း နည်းကောင်းညွှန်ပြနိုင်သော အတုယူလောက်သည့် ဂုဏ်အင်္ဂါရှိသူ မိတ်ကောင်းဆွေကောင်းများကို ဆွေးနွေးလက်ခံ ဆက်ဆံပေါင်းသင်း ဆည်းကပ်ခြင်းကို ကလျာဏမိတ္တတာ ဆိုရ၏။

သမဇီဝိတာ။ ။ညီမျှသော အသက်မွေးမှုမျိုးဖြင့် အသက်မွေးခြင်း၊ ဥစ္စာအဝင်နည်း၍ အကုန်အကျများ အောင်သုံးစွဲသူကို ညီမျှသော အသက်မွေးမှု မရှိသူဟု ဆိုရ၏။ အဝင်များ၍ အထွက်နည်းအောင် ချွင်ချိန်သုံးစွဲတတ်ခြင်းကို သမဇီဝိတာဆိုသည်။ ချွေတာသုံး စွဲခြင်းဟုဆိုလို၏။ မြတ်စွာဘုရားက သိဂီလသုတ်၌ ပစ္စည်းအသုံးချနည်းကို ဟောတော်မူခဲ့ရာရလာသော ဥစ္စာကိုလေးဖို့ ခွဲဝေ၍တဖို့ကိုသုံးစား, နှစ်ဖို့ကို အလုပ်လုပ်, တဖို့ကို အရေးကြုံလာသောအခါ သုံးရန် သိမ်းထားဖို့ရန် နည်းညွှန်တော်မူခဲ့၏။ လျှဒါန်းဖို့ အတွက်မှာ စားသုံးဖို့ တပုံထဲမှခွဲလျှဒါန်းရမည် ဖြစ်ကြောင်း ၎င်းအဋ္ဌကထာဆို၏။

လုံ့လအားသည်း ၊ ပစ္စည်းကွယ်ကာ ၊ ချွေတာသုံးလေ
မိတ်ဆွေကောင်းဖက် ၊ ကောင်းဖို့တွက်၊လေးချက်သမ္မဒါ။

သုခလေးမျိုး။ ။အနာကုလကမ္မန္တဖြင့် ဥစ္စာရခြင်း, ထိုဥစ္စာကို အမှီပြု၍ သုံးဆောင် ခံစားရခြင်း, တမလွန်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘဝ၌ သုခရရှိခြင်းစသော အကျိုးများရနိုင်၍ မင်္ဂလာဖြစ်ရသည်။ အထူးအားဖြင့် ဤ အနာကုလကမ္မန္တဖြင့် အင်္ဂတ္တရ စတုက္ကနိပါတ အာနဏျသုတ် (၃၈၀)၌ ဟော တော်မူအပ်သော သုခလေးမျိုး ရနိုင်ဏ်။

ထို သုခများကား

(၁) အတ္ထိသုခ – ငါ့မှာ ရှိသည်ဟု တွေးမိသောအခါ ဖြစ်သော ချမ်းသာ၊ အလုပ်ကြိုးစားခြင်းဖြင့် ပစ္စည်းတွေ ရလာသောအခါ ငါ့မှာ ပစ္စည်း ရှိသည်ဟု တွေးမိတိုင်းဖြစ်သော စိတ်ချမ်းသာမှု ဝမ်းသာ အားရ မှုတည်း ။

(၂) ဘောဂသုခ – သုံးဆောင် ခံစားခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောချမ်းသာ၊ အလုပ်ကြိုးစားခြင်းဖြင့် ရလာသော ပစ္စည်း ဥစ္စာတွေကို သုံး ဆောင်ခံစားရသောအခါ ဖြစ်သော စိတ်ချမ်းသာမှု ဝမ်းမြောက်မှု တည်း ။

(၃) အာနဏျသုခ – ကြွေးမရှိသောကြောင့် ဖြစ်သောချမ်းသာ၊ ကြွေး တင်နေသော သူမှာ ထိုကြွေးအတွက် အမြဲပူပန်ရခြင်း ၊ ကြွေး မဆပ်နိုင်သောအခါ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း, ကြွေးရှင်တို့ အကြိမ်း အမောင်းခံရခြင်း, တရားစွဲခံရခြင်း,စသည်ဖြင့် ဒုက္ခများလှ၏။ အလုပ်ကြိုးစား၍ ပစ္စည်းပြည့်စုံလာသူမှာထိုကြွေးဒုက္ခ မရှိ၍ မိမိ၏ ကြွေးမြီကင်းရှင်း ပြည့်စုံခြင်းကို တွေမိတိုင်း ဝိတိသော မနဿဖြစ်ရသောစိတ်ချမ်းသာမှုပင်တည်း ။

(၄) အနဝဇ္ဇသုခ–အပြစ်မရှိခြင်းကြောင့် ဖြစ်သောချမ်းသာ၊ မိမိ၌ အပြစ် မရှိသော ကိုယ်, နှုတ်, စိတ်ထား သုံးပါးပြည့်စုံသည်ကို တွေး မိသောအခါ ဖြစ်လာသော စိတ်ချမ်းသာမှုတည်း၊ အားလုံး ချမ်းသာများမှာ တရားသဖြင့် ရလာသော ပစ္စည်းများကြောင့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖြစ်ရသော ချမ်းသာများတည်း ၊ မတရားစီးပွါးရှာသူမှာ မိမိ၏ မတရားမှုကို အာရုံပြုမိသောအခါ စိတ်ဆင်းရဲတတ်ရာ အဘယ်မှာ စိတ်ချမ်းသာမှု အပြည့်အစုံ ရပါအံ့နည်း ။

လေးလတွင်းဝယ် နှစ်သိန်းကြွယ်။ အလုပ်မှာ ညံ့သည်ဖြစ်စေ, ကောင်းသည်ဖြစ်စေ , ပဓာနမဟုတ် ၊ သူတပါးကို မထိခိုက်၍ အကုသိုလ် မဟုတ်သော အလုပ်ဖြစ်လျှင် အကောင်းချည်းပင် ။ လူ၏ ကြိုးစားခြင်း, ကျွမ်းကျင်ခြင်းစသည်အရ ဂုဏ်ကျက်သရေတက်လျက် မင်္ဂလာဖြစ်ရသည် ။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိတို့၏ ညွှန်ကြားချက်ကို ခံယူခြင်း, အလုပ်၌ကျွမ်းကျင်အောင် ပြုခြင်း, ကြိုးစားခြင်းတို့ဖြင့် အနာကုလကမ္မန္တ မင်္ဂလာဖြစ်စေ၍ ချမ်းသာသုခ ရယူထိုက်လှသည် ။

ဘုရားအလောင်းသည် ဗာရာဏသီပြည်၌ သူဌေးဖြစ်နေစဉ် တနေ့ ဘုရင်မင်းမြတ်ထံ အခစားသွားရာ လမ်း၌ ကြွက်သေကို မြင်၍ နက္ခတ်ကြည့်ပြီးလျှင် ဤကြွက်သေကို အရင်းပြုသူမှာ လုပ်ငန်းအောင်မြင်၍ ကြွယ်ဝနိုင်သည်ဟု ဆို၏ ။ ထိုစကားကို ကြားရသော ဆင်းရဲသားတဦးသည် ''ဤသူဌေးသည် ပညာရှိ၍ မသိဘဲ မပြောရာ'' ဟု ထို ကြွက်သေကိုကောက်ယူကာ ကြောင်စာအတွက် ရောင်းသော် တဝေးရခဲ့၏၊ ထိုတဝေးမှ အစပြု၍ ပစ္စည်းရရေးမနေမနားကြိုးစားရာ လေးလအတွင်းဝယ် ငွေနှစ်သိန်းရခဲ့လေသည် ။ ထိုနှစ်သိန်းမှ တသိန်းကို ဆရာစားအဖြစ် သူဌေးအား သွားရောက်ပေးအပ်ရာ သူဌေးလည်း သူ၏ အရည်အချင်းကို သဘောကျ၍ သမီးနှင့် လက်ထပ်ထိမ်းမြားလျက် ချီးမြှောက်လေ၏ ။ ဤဆင်းရဲသားမှာ ပညာရှိစကားကို လေးစားခံယူခြင်း ဥစ္စာရရန် အချက်အကွက်ကို မြင်တတ်ခြင်း , မနေမနားကြိုးစားခြင်းတို့ကြောင့် ဆင်းရဲသား ဘဝမှ သူဌေးအဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့ရပေသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပုတ်ချက် ဤဂါထာ၌မာတုဥပဋ္ဌာန, ပိတုဥပဋ္ဌာန, ဟု နှစ်မျိုးခွဲ၍ မင်္ဂလာလေးပါးဖြစ်သည်၊ ထိုသို့လေးပါးယူပါမှ အဋ္ဌကထာအပေါင်းပြေသော မင်္ဂလာသုံးဆယ့်ရှစ်ပါးပြည့်မည် ဖြစ်ပါသည် ထို့ပြင် မာတာပိတုဥပဋ္ဌာနကို နှစ်မျိုးခွဲသကဲ့သို့ ပုတ္တဒါရသင်္ဂဟကိုလည်း ပုတ္တသင်္ဂဟ ဒါရသင်္ဂဟ နှစ်မျိုးခွဲလျှင် မင်္ဂလာငါးပါးဖြစ်ပြန်သည် ထိုသို့နှစ်ပါးစီ မခွဲတော့ပဲ ပေါင်းယူပြန်က မင်္ဂလာသုံးပါး ဖြစ်ရတော့သည်၊ ဤသို့ အဋ္ဌကထာက မင်္ဂလာရေတွက်ပုံကို သုံးမျိုးပြခဲ့၏ ။

ဤ အခွဲအရသိရသည်မှာ သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးဟူသော သင်္ချာမှာ နိယမ(– အတိအကျ ပုံသေသတ်မှတ်ချက်) မဟုတ် သုံးဆယ့်ရှစ်ပါးထက် လွန်၍ ဖြစ်စေ ,ယုတ်၍ဖြစ်စေ , ရေတွက်သော်လည်း အပြစ်မရှိဟူ၏ ၊ မင်္ဂလာငါးပါးယူ၍ သုံးဆယ့်ကိုးပါးဟု ရေတွက်ခြင်းကိုငင်း , သုံးပါးယူ၍ သုံးဆယ့်ခုနစ်ပါးဟု ရေတွက်ခြင်းကိုငင်း, အဋ္ဌကထာက တားမြစ်ခြင်းမရှိ ခွင့်ပြုပြီးဖြစ်သည်ဟု ဆိုလိုပါသည် ။

---

(၁၈) ဒါနဉ္စ မမ္မစရိယာ စ – ဉာတကာနဉ္စ သင်္ဂဟော ၊
အနဝဇ္ဇာနိ ကမ္မာနိ – ဇေတံ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

(၁၈) ဒေဝပုတ္တ– နတ်သား ၊ ယံ ဒါနဉ္စ –အကြင် ပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်းသည်၎င်း ၊ ယာ မမ္မစရိယာ စ – အကြင် သုစရိုက်တရားကို ကျင့်ခြင်းသည်၎င်း ဉာတကာနံ – ဆွေမျိုးတို့ကို ၊ ယော သင်္ဂဟော စ – အကြင်ချီးမြှောက် ထောက်ပံ့ခြင်းသည်၎င်း ၊ အနဝဇ္ဇာနိ – အပြစ်မရှိကုန်သော ၊ ယာနိ ကမ္မာနိ စ – အကြင်အမှုတို့သည်၎င်း၊ အတ္ထိ – ရှိကုန်၏ ၊ ဇေတံ – ဤလေးပါးကား ၊ ဥတ္တမံ – ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလံ – မင်္ဂလာပေတည်း ။

စကားပြေ ။နတ်သား ပေးကမ်း လှူဒါန်းခြင်း , သုစရိုက် တရားကို ကျင့်ခြင်း , ဆွေမျိုးတို့ကို ချီးမြှောက်ထောက်ပံ့ခြင်း , အပြစ်မရှိသော အလုပ်ကို ပြုလုပ်ခြင်း , ဤလေးပါးမှာ ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာဖြစ်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဒိန။ ။ဒိန ဟူသည်၊ ဒိနံ ဒေတိ –အလျှူ လျှူ၏စသော အချို့အရာ၌ လျှုတွယ်ဝတ္ထုကို ဟော၏။ [ဒိတဗ္ဗန္တိ ဒိနံ ။ ဒိတဗ္ဗံ – ပေးလျှုအပ်၏ ၊ကွာတိ –ထို့ကြောင့် ၊ ဒိနံ – ဒိနမည်၏] စေတနာရှိမှ ပေးလျှု ဖြစ်၏ ၊ စေတနာ မရှိက အလျှူမဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ဒိနဖြစ်မြောက်ရေးမှာစေတနာကအကြောင်းဖြစ်ရာအလျှုဖြစ်မြောက်ကြောင်းစေတနာကိုလည်း ဒိနဟု ဆိုရ။ [ဒိယတိ ကွာမိနာတိ ဒိနံ ၊ ကွာမိနာ – ဤစေတနာဖြင့် ၊ ဒိယတိ–ပေးလျှုအပ်၏၊ ကွာတိ – ထိုသို့ ပေးလျှုကြောင်းဖြစ်သောကြောင့် ၊ ဒိနံ –ဒိနမည်၏] ထိုပြင် ပစ္စည်း၌ တွယ်တာသော လောဘရှိနေသူ၌ ဒိနမဖြစ်။ တွယ်တာမှုကင်းသော အလောဘရှိသူ၌သာ ဒိနဖြစ်၏ ၊ ထို့ကြောင့် အလောဘလည်း ဒိနဖြစ်ကြောင်းဖြစ်၍ ''တံ သမ္မယုတ္တော ဝါ အလောဘော–ထိုဒိနစေတနာနှင့် ယှဉ်သော အလောဘကိုလည်း ဒိန'' ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏ ။

ပေးပုံများ။ ။စေတနာဆိုရာ၌ ''ဒိနံနာမ –ဒိနမည်သည်မှာ ပရံ ဥဒ္ဒိဿ– သူတပါးကို ရည်မှန်း၍ ၊ သဗ္ဗဒ္ဓိ ပုဗ္ဗိကာ–ဖြောင့်မှန်သောအသိဉာဏ်ရှေ့သွားရှိသော၊အန္ဓာဒိ'ဒသဒိနဝတ္ထု'ပရိစ္စာဂ စေတနာ–ထမင်းအစရှိသော ဆယ်မျိုးသော အလျှူဝတ္ထုတို့ကို စွန့်လျှုကြောင်း စေတနာပင်တည်း''ဟူသေအဋ္ဌကထာအရဉာဏ်ရှေ့သွားရှိသောလျှုကြောင်းစေတနာကို ဒိန ဟုသိရ၏။ ဉာဏ်ရှေ့သွားရှိသည်ဆိုရာ၌ ကံ' ကံအကျိုးကို သိနားလည်သော ''ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ'' ရှိရမည်ကို ဆို၏ ။ အလျှူကြောင့် ကောင်းကျိုးရလိမ့်မည်ဟု သိခြင်းတည်း။ ဉာဏ်ရှေ့သွားရှိရမည် ဆိုသောကြောင့် ဤဉာဏ်မရှိလျှင် ဒိန မဖြစ်ဟုကား မမှတ်အပ် ၊ အကောင်းဆုံး ဉာဏ သမ္မယုတ ကုသိုလ်ဖြစ်ရန်သာ ဆိုခြင်းဖြစ်၏ ။ ထိုဉာဏ်ပင်မရှိစေဦးတော့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကြည်ညိုခြင်း စသည်ဖြင့် ပေးကမ်းရာ၌ ဒိနဖြစ်သည်သာ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်ဒိနတည်း။ အချို့ကလေးများ,

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အချို့အရပ်က လူများမှာ အကျိုးပေးလိမ့်မည်ဟု မသိသော်လည်း ချစ်ခင်မြတ်နိုး၍ပေးခြင်း, သနား၍ ပေးခြင်း, အကျိုးလိုလား၍ပေးခြင်း, စသည်ရှိတတ်ရာ ထို အပေးမျိုးမှာ ဒါနသာတည်း ၊ ဒါနမဖြစ်သော အပေးမျိုးလည်း ရှိသေး၏ ၊ ငှားတို့မှာ ကြောက်၍ပေးခြင်း, လာဘ်မြော်ကိုး၍ ပေးခြင်း, ချစ်ကြိုက်၍ ပေးခြင်းစသော အပေးမျိုးတည်း ။

မတွယ်တာခြင်း ။ ။မိမိပစ္စည်း၌ တွယ်တာတတ်သည်မှာ ဓမ္မတာပင် ဖြစ်၏ ၊ သို့သော် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ကြည်ညိုသော အခါဖြစ်စေ, မေတ္တာ ကရုဏာသက်ရောက်၍ သူ့အကျိုး လိုလားသော အခါဖြစ်စေ, တွယ်တာမှုကို ဖြတ်တောက်နိုင်ကြ၏ ပေးနိုင်, ကမ်းနိုင်ကြ၏ ၊ အလောင်းတော်များမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာသာ မက ၊ ကိုယ့်အသက်ပါ စွန့်နိုင်အောင် ရက်ရောကြ၏ ၊ ယင်း၏ အကြောင်းကား မေတ္တာ ကရုဏာပင်ဖြစ်၏ ၊ ထို မေတ္တာ ကရုဏာကြောင့် ရက်ရော စွာ စွန့်လာခဲ့ရာမှ ''အလောဘဇ္ဈာသယ''ရင့်သန်လာသောအခါ တွယ်တာမှု မရှိတော့ပေ ၊ မေတ္တာ ကရုဏာမထားနိုင်ခြင်း, သဒ္ဓါနည်းပါးခြင်းကြောင့် အချို့သူတို့မှာ ပစ္စည်းတွယ်တာတတ်ခြင်း , မတွယ်တာလှသော်လည်း မလှူလိုခြင်းဖြင့် ဒါနမဖြစ်တတ်သော်လည်း ကြည်ညိုတတ်ခြင်း, သူ့အကျိုးကို လိုလားခြင်း, ရှိသူတို့မှာမူ မိမိအလွန်နှစ်သက်သော ပစ္စည်းကိုပင် နမြောရမှန်းမသိ ရက်ရောစွာ လှူဒါန်းနိုင်ကြသည်။ ဤအချက်၌ အဂုံတ္တရဇာတဒဂ္ဂဝဂ္ဂဋ္ဌကထာ မဟာကစ္စာယန ဝတ္ထုလာ အမျိုးသမီး တဦးအကြောင်းကို ပြဆိုပေအံ့ ။

အလှူရက်ရောသောအမျိုးသမီး။ စက္ကာပဇ္ဇောတမင်းကြီးသည် ဘုရားရှင်ကိုပင့်ရန် ကစ္စာယနလုလင်ကို စေလွှတ်ခဲ့ရာ နောက်ပါ ခုနစ်ယောက်နှင့်အတူ ဘုရားမြတ်ထံရောက်ခဲ့၏ ၊ ဘုရား၏ တရားနာရသောအခါ အားလုံးရဟန္တာဖြစ်ကြသည် ၊ ရဟန္တာဖြစ်ပြီးနောက် စက္ကာပဇ္ဇောတမင်းကြီး၏

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပင့်ချက်ကိုလျှောက်သောအခါ ''သင်သွားလျှင်လည်းမင်းကြီးကြည်ညိုပါလိမ့်မည်'' ဟု ကစ္စာယနမထေရ်ကိုသာ လွှတ်လိုက်၏။

မထေရ်လည်းနောက်ပါ ခုနစ်ပါးနှင့် အတူကြွခဲ့ရာ လမ်းခရီးအကြား၌ တောလပနာဠမည်သော နိဂုံးသို့ ဆိုက်ရောက်ခဲ့၏၊ ထိုနိဂုံး၌ သူဌေးသမီးနှစ်ယောက်ရှိခဲ့ရာ တဦးမှာ ပစ္စည်းပျက်၍ ဆင်းရဲကာ အထိန်းသည်ကို မှီလျက် အသက်မွေးရရှာ၏၊ သို့သော် ရုပ်အဆင်း လှပသည့်ပြင် ဆံပင်လည်း အလွန်ကောင်း၏၊ တယောက်မှာ ပစ္စည်းရှိသော်လည်း ဆံပင်မရှိ ဆံပင်ကောင်းသော သူဌေးသမီးထံ ဆံပင်ကို မိမိအားရောင်းရန် တရာကစ တထောင် အထိ တက်ပေးသော်လည်း မရောင်းခဲ့။

မထေရ်များလည်း ထိုနိဂုံး၌ ဆွမ်းခံလှည့်လည်ရာ ထိုဆံပင်ကောင်းသော သူဌေးသမီးမြင်ရသော အခါ ''ညော် အရှင်များ ဆွမ်းလည်းမရသေး ဗို့မှာလည်း လျှစရာမရှိ'' ဟု စိတ်မကောင်းဖြစ်မိပြီး မိမိဆံပင်ကို သူငယ်ချင်း သူဌေးသမီး ဝယ်ဖူးသည်ကို အမှတ်ရလျက် မထေရ်များကို ပင့်ခိုင်း၍ အိမ်တွင်း၌ သိတင်းသုံးစေ၏၊ ထိုနောက် အခန်းထဲဝင်ပြီးလျှင် ဆံပင်ကို အထိန်းသည်အား ဖြတ်ခိုင်းတော့သည်၊ သူဌေးသမီးမှာ စေတနာအလွန်ထက်သန်၍ မိမိအလွန်နမြောစုံမက်ခဲ့သောဆံပင်ဖြတ်ရသည်ကိုမည်သို့မျှမဖြစ်သော်လည်းအထိန်းသည်ကြီးမှာ ဤမျှကောင်းသော ဆံပင်ကို ဖြတ်ရသည့်အတွက် နမြောလွန်း ဝမ်းနဲရှာလွန်း၍ ရင်ပတ်လက်နှင့်အုပ်ကာ မျက်ရည်မဆည်နိုင် ဖြစ်ရရှာသည်။ ထို့နောက် မထေရ်များ မမြင်အောင် ဆံပင်ကို ကွယ်အုပ်လျက် ထွက်ခါလာကာ ဆံပင်ဝယ်လိုသူ သူဌေးသမီးထံ သွားရောက် ရောင်းချရာ ၎င်းသူဌေးသမီးလည်း ဈေးနှိမ်၍ ရှစ်ကျပ်သာပေးလိုက်၏။ ရသမျှယူလာပြီးလျှင် တပါးတကျပ်တန် ဆွမ်းချက်၍ သပိတ်ထဲလောင်းလှူ၏၊ ကစ္စာယနမထေရ်လည်း ဤအကြောင်းသိ၍ သူဌေးသမီးကို မေးရာ သူဌေးသမီးလည်း မနေသာတော့ပဲ ထွက်လာပြီး မထေရ်များကို ဦးချ၏။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဦးချ သည်နှင့်တပြိုင်နက် ဆံပင်များမှာ နဂိုအတိုင်း ပြန်ပေါက်လာ၏ ။ ကုသိုလ်၏ ဒိဋ္ဌ ဓမ္မအကျိုးပေးပင် ၊ ထို့နောက် မထေရ်များလည်း ဆွမ်းကိုခံယူ၍ ကောင်းကင် ခရီးဖြင့် စဏ္ဍာပဇ္ဇောတမင်းကြီး၏ ကဉ္စနဝနဥယျာဉ်တော်သို့ကြွကာ ဆွမ်းဘုဉ်းပေး တော်မူကြသည် ၊ ဥယျာဉ်စောင့်၏ လျှောက်ထားချက်အရ စဏ္ဍာပဇ္ဇောတမင်းကြီး ရောက်လာ၏ ၊ မထေရ်မြတ်ထံမှ ဘုရားမကြွကြောင်း သိရပြီးနောက် ''ယနေ့ ဘယ်မှာ ဆွမ်းဘုဉ်းပေးပါသနည်း''ဟု လျှောက်ရာ ကစ္စာယနမထေရ်က သူဌေး သမီးက လေး၏ ပြုနိုင်ခဲသော အမှုပြုခဲ့ပုံများကို မိန့်ကြားခဲ့၏၊ မင်းကြီးလည်း ထိုနေ့ပင် သူဌေးသမီးကို ဆောင်ကာ မိဖုရားကြီးအရာ၌ တင်မြှောက်လေသတတ်။ (အံ-၄-၁၊ ၁၆၂)

ဒါနဏ် လက်ငင်းအကျိုး။ ပဉ္စဂုံတွဂရ(၃၃)၌ သိဟစစ်သူကြီးက '' ဒါနဏ် မျက်မှောက်ဘဝ၌ပင် ရမည့်ကိုယ်တွေ့အကျိုး ကို ညွှန်ပြနိုင်ပါသလား''ဟု လျှောက်ရာ ညွှန်ပြနိုင်ကြောင်း မိန့်တော်မူ၍ ၊ အကျိုး ငါးပါး ဟောကြားတော်မူခဲ့သည် ။ ထို အကျိုးများကား ။

(၁) လူအများ ချစ်မြတ်နိုးခံရခြင်း၊ တိရစ္ဆာန်များပင် ပေးသူကို ချစ် ခင်ကြ၏၊ လူများမှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိ ၊ ဤအကျိုးမှာ အကျိုးလိုလား မေတ္တာထားခြင်းဖြင့် ရအပ်သော အကျိုးပင် ။

(၂) သူတော်ကောင်းများ အလျှရှင်ထံ ချဉ်းကပ်ရောက်လာခြင်း။ မလျှ သူထံမည်သူမျှ မလာလိုကြ ၊ သူတော်ကောင်းများ လာခြင်းလာ လျှင် အလျှရှင်ထံသာ ရောက်လာမြဲတည်း၊ သူတော်ကောင်းများ ရောက်လာခြင်းဖြင့် ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း အဖိုးတန် တရားလက် ဆောင်များရခြင်းဖြင့် အကျိုးများလှပေသည် ။

(၃) ကောင်းသတင်း ကျော်စောခြင်း ၊ သူများကောင်းစားအောင် အ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကျိုးဆောင်သူမှာမိမိက ဂုဏ်လုပ်ဖွယ် ပကာသနပြုဖွယ် မလိုပါ၊ အများကပင် ဖော်ထုတ်ဂုဏ်တင်လျက် ရှိကြ၍ အစဉ်သတင်းမွှေးလျက် ရှိရသည် ။

(၄) မည်သည့် ပရိသတ်ထဲသို့ မဆို ရဲရဲ ဝံ့ဝံ့ ဝင်ရောက်နိုင်ခြင်း။ မကောင်းမှု ပြုထားသူမှာ မိမိအပြစ်တွေး၍ ရဲ့တတ်လန့်တတ်သော်လည်း သူတပါး အချီးအမွမ်း အချစ်အခင် ခံနေရသော ကောင်းမှုရှင်မှာ တွေး၍ ရွံစရာ လန့်စရာ မမြင်သဖြင့် အစဉ်ရဲဝံ့လျက်ရှိလေသည်၊ ဤအကျိုးလေးပါးကား မျက်မှောက်အကျိုးများတည်း ။

(၅) သေသော် နတ်ပြည်ရောက်ရခြင်းတို့တည်း ။

အများချစ်အပ် ၊ သူမြတ်တို့ချဉ်း ၊ ကောင်းသတင်းကြွယ်ပွဲလယ်ဝင်ရဲ ၊ ခန္ဓာစဲသော်၊ ရောက်မြဲနတ်ထံ ၊ ဤဝါးတန်ရာရန်လှုကျိုးတွေ ။

ဒါနသည် သံသရာရှည်သလော။ ။အချို့ကဒါနကို သံသရာရှည်စေတတ်သော တရားဟု ကြောက်လန့်ဖွယ်အဖြစ် ဆိုကြ၏။ သံသရာဝဋ်မှ ကျွတ်လွတ်ရန် လိုလားကြသော အလောင်းတော်များ ဒါနကို လိုလိုလားလားပြုခဲ့ကြသည်မှာသံသရာမှလွတ်ကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်သာဖြစ်သည်။ တဏှာသည်သာ သံသရာရှည်ကြောင်းဖြစ်၏ ၊ နည်းမှန် လမ်းမှန် ပြုသော ဒါနမှာ တဏှာကို ပယ်နိုင်ကြောင်းဖြစ်၏ ၊ အလောင်းတော်များမှာ ခုဘဝ နောင်ဘဝသာယာရေးအတွက် မိမိဖို့ရာ ဘာတခုမျှ မတောင့်တကြ၊ သတ္တဝါအများ ကောင်းစားစေလို, ချမ်းသာစေလိုသော စေတနာသာ ထား၍ ပေးကမ်းကြ၏ ၊ ဤဒါနမျိုးကို ပါရမီမြောက် ဒါနဟုဆို၏ ၊ အကယ်၍ တောင့်တလိုလျှင်လည်း သံသရာဝဋ်မှ လွတ်ရေး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သာ တောင့်တသင့်၏၊ သံသရာဝတ်မှ လွတ်ရန်တောင့်တခြင်းမှာ တဏှာမဖြစ်ပေ၊ ထိုဒါနမျိုးကို ဝိဝဋ္ဋနိဿိတ ဒါနဆို၏ ၊ တဏှာဆန္ဒမကင်းသော ဝဋ္ဋနိဿိတဒါနမျိုးမှာ သံသာရာလည်ကြောင်းဖြစ်သော်လည်း တဏှာမပါသော ဝိဝဋ္ဋနိဿိတမှာ သံသရာမှ မြန်စွာလွတ်ကြောင်းပင် ဖြစ်သည် ။

မကြောက်ထိုက်။ ။ဒါနရှင်မှာ ပေးလှူခိုက် မေတ္တာ, ကရုဏာ, မုဒိတာများ ဖြစ်ပွါးလျက်ရှိရာ အလှူခံတို့၏ ခံယူသုံးဆောင်သည်ကို အားရကြည်နူး ရွှင်မြူးဝမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာလျက် ရှိနေ၏။ နောင်အခါ တွေးမိတိုင်းလည်း ဝမ်းသာကြည်နူး ရွှင်မြူးလျက်ရှိ၏၊ ဤသည်တို့မှာ လက်တွေ့ခံစားရသော ဒါနအကျိုးတရားများပင် ၊ သူတပါးအပေါ် မေတ္တာ, ကရုဏာ, မုဒိတာ ပွါးလျက်ရှိသောကြောင့်လည်း မာန ဒေါသ လောဘ ဣဿာ မစ္ဆရိယ စသော တရားဆိုးများ ကင်းရှင်းလျက်ရှိရာ ထိုတရားများ ပါးကြောင်းဖြစ်သော ဒါနကို မလိုက်နာ မပြုကျင့်ထိုက်ပဲ ရှိပါမည်လော၊ ဒါနကို ကြောက်သူမှာ ဥဿုံစိမ်း ကြွေကျသည်ကို မြေပြိုပြိုအထင်ဖြင့် ကြောက်လန့်၍ ပြေးသော ယုန်မိုက်ပမာ မကြောက်ထိုက်သည်ကို ကြောက်ခြင်းသာ ။

ဆုံးရှုံးမှု။ ။ အချို့မယုံကြည်၍ မလှူ မိမိမူကား သုံးစား၏၊ ထိုသူမျိုးကား ဘဝနောင်ရေးအတွက် ရှုံးသူဖြစ်သော်လည်း ဤဘဝ မရှုံး၍ တော်သေး၏၊ တချို့မူ လှူလည်း မလှူ , စားလည်း မစားရက်, ထိုသူမျိုးမှာ သာ၍ ဆုံးရှုံးသောသူတည်း။ ထိုသူမျိုးကို ပန်းတိမ်သမားတို့၏ ဖားဝိုက့ဲသို့ အသက်ရှူလျက် အသက်မရှင်သူ (သေသူ)ဟု ပညာရှိတို့ ဆိုကြသည် ။ ကောသလသံယုတ်(၉၀)၌ သူဌေးကြီးတဦးမှာ သားသမီးလည်းမရှိ၊ ချမ်းသာလိုက်သည်မှာလည်း အသပြာက သိန်းရှစ်ဆယ်၊ ရွှေငွေစသည်ဖြင့်ပြီးသော ပစ္စည်းဘဏ္ဍာအသုံးအဆောင်များမှာ ပြောမဆုံးအောင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

များမြောင်ပေါ်ကြွယ်လှ၏ ။ ဤမျှအထိ ကြွယ်ဝသူဖြစ်ပါလျက် ပုန်းရည်နှင့် ဆန်ကွဲ စားပြီး ရထားအိုကလေး အမြဲစီးလျက် သစ်ရွက်ထီးသာ ဆောင်းတတ်၏ ၊ သေသောအခါ ဥစ္စာအားလုံး မင်းဘဏ္ဍာဖြစ်ရသည် ၊ ဤအဖြစ်ကို အကြောင်းပြု၍ ဘုရားရှင်က '' လူသူမရှိရာ တောထဲ၌ ဘယ်သူမျှ မသောက်သုံးရပဲ ခြောက်ခန်း သွားသော ရေကန်ကြီးပမာ လူညံ့များမှာ ဥစ္စာရသော် မိမိလည်း မစားရက်,ပေး လည်း မပေးရက်ကြ၊ ပညာရှိကား ဥစ္စာရသော် မိမိလည်းသုံး, အများကိစ္စလည်း ဆောင်လျက် ဆွေမျိုးအပေါင်းကို ကျွေးမွေးကာ အကဲ့ရဲ့မခံရ၊ အချီးအမွှမ်းသာ ခံရ၍ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရသည်၊''ဟု ဟောတော်မူသည်။ နီတိဆရာတို့က ''စု ဆောင်းထားအပ်သော ဥစ္စာတို့ကို စွန့်လျှဲခြင်းသာ စောင့်ရှောက်ခြင်းမည်၏၊ ရေ ကန်၌ တည်သော ရေတို့ကိုထုတ်ရာ ရေပြွန်သည်သာ စောင့်ရှောက်ခြင်း မည် သကဲ့သသို့ တည်း''ဟု ဆိုခဲ့ကြသည် ။

ဓမ္မစရိယာ။ ။သတ်ဖြတ်ခြင်း , ခိုးခြင်း, သူတပါး မယားပြစ်မှားခြင်း, ဟူသော ကာယဒုစရိုက်သုံးပါး၊ လိမ်ပြောခြင်း. ရန်တိုက်ခြင်း, ကြမ်းတမ်းသော စကားပြောခြင်း, သိမ်ဖျင်း (အနက်အဓိပ္ပါယ်မရှိ)သော စကားပြောခြင်းဟူသော ဝစီဒုစရိုက်လေးပါး၊ သူဥစ္စာကို ရရန်ကြံခြင်း, သူပျက်စီး ရန်ကြံခြင်း , အယူမှားခြင်း, ဟူသော မနောဒုစရိုက်သုံးပါး ဤဆယ်ပါးကို ဒုစရိုက် (=မကောင်းသော အကျင့်)ဟုဆို ၊ အကုသလကမ္မပထ (=အပါယ်သွားလမ်း မကောင်းမှုများ) ဟုဆို ဆိုရ၏။ ထိုအမှုများမှ ရှောင်ခြင်းကို သုစရိုက် (=ကောင်း သောအကျင့်) ဟုဆို, ကုသလကမ္မပထ (=သုဂတိသွားလမ်း ကောင်းမှုများ)ဟု ဆိုသည်။ ဤကုသိုလ်ကမ္မပထတရား ဆယ်ပါးကို ကျင့်ခြင်းသည်ပင် ဓမ္မစရိ ယာ မည်၏။ [''ဓမ္မသ စရိယာ ဓမ္မစရိယာ'' ၊ ဓမ္မသ – တရားကို၊ စရိယာ–ကျင့် ခြင်း ၊ ဓမ္မစရိယာ–တရားကို ကျင့်ခြင်း–း]

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဓမ္မဟူသည်မှာ သူတော်ကောင်းများ ကျင့်ကိုး တရားဖြစ်၏ ၊ သူ့အသက်သတ်မှုစသည်မှာ ထိုတရားမှ ကင်းကွာသော အပြုအကျင့်များတည်း ၊ သတ်ဖြတ်မှု စသည်မှ ရှောင်ခြင်းမှာ တရားနှင့် မကွာသော အပြုအမူဖြစ်၏ ၊ ထို့ကြောင့် တရားနှင့် မကင်းကွာဟူသော အကျင့်ဟုလည်း ဓမ္မစရိယာ၏အနက်ကို ဆိုရ၏[ဓမ္မတော အနပေတာ စရိယာ ဓမ္မစရိယာ ၊ ဓမ္မတော –တရားမှ ၊ အနပေတာ –မကင်းသော၊ စရိယာ – အကျင့်တည်း ၊ ဓမ္မစရိယာ– တရားနှင့် မကင်းသော အကျင့်]။

ဒါနစသော ပုညကြိယာများလည်း ဓမ္မပင်ဖြစ်သော်လည်း ထိုဓမ္မများမှာ ဒါနစသော ဆိုင်ရာ မင်္ဂလာများ၌ ပါဝင်ပြီးဖြစ်သောကြောင့်၎င်း ၊ ''ဓမ္မစရိယာ သမစရိယာ ဟေတု ဧဝံ ဂဟပတယော'' စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော မူလပဏ္ဏာသ သာလေယျကသုတ်(၃၅၅)၌ ဓမ္မစရိယာအရ ကုသလကမ္မပထတရားဆယ်ပါးကို ကျင့်ခြင်းကို ဟောတော်မူသောကြောင့်၎င်း, ဓမ္မစရိယာအရ ကုသိုလ်ကမ္မပထတရားဆယ်ပါး ကျင့်ခြင်းကိုသာ အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ခဲ့သည်။

မင်္ဂလာဖြစ်ပုံ။ ။'' တရားကျင့်မှုသည် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရခြင်း အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်မင်္ဂလာမည်သည်' ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏ ၊ ယခင် သာလေယျကသုတ်၌ ဟောတော်မူချက် အရပင် ဖြစ် ၏။ ထိုသို့ တမလွန်ကောင်းကျိုးသာ ပြသော်လည်း ဤဘဝ၌ပင် ကောင်းကျိုး အမျိုးမျိုးကို ရလျက် ရှိပါသည် ။

မကောင်းမှုပြုကျင့်သူမှာ ဘေးလေးမျိုးကြုံရတတ်၏ ငှင်းတို့မှာ ။

(၁) အတ္တာနုဝါဒဘေး = မိမိကိုယ်ကို စွပ်စွဲသောဘေး ၊ မကောင်းမှုပြုသူမှာ '' ငါ မကောင်းပါတကား'' ဟု မိမိကိုယ်ကို အစဉ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အပြစ်တင်ကာ စိတ်မကောင်း ဖြစ်နေရတတ်၏ ။

(၂) ပရာနုဝါဒဘေား = သူတပါး စွပ်စွဲသောဘေ၊ ''ဤသူ လူဆိုးပဲ'' ဟု သူတပါးက အထူးသဖြင့် ပညာရှိသူတော်ကောင်းများကဲ့ရဲ့ ဖြစ်တင်ခံရသည့် ဘေးတည်း ။

(၃) ဒဏ္ဍဘေား = မင်းဖြစ် မင်းဒဏ် သင့်သောဘေား ။

(၄) ဒုဂ္ဂတိဘေား = အပါယ်ရောက်ရသည့်ဘေား ။ (အံ-၁-၄၂၆)

ကိုယ့်ကိုစွပ်စွဲ ၊ သူလဲပြစ်တင် ၊ ဒဏ်ဝင်တွယ်ငြား၊
အပါယ်လား ၊ လေးပါး ဘေးကြီးရှောင် ။

ရှေ့သုံးပါးမှာ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ခံစားရမည့် ဘေးများဖြစ်ရာ တရားကျင့်နေသူ၌ ထိုဘေးများကင်းကာ စိတ်ချမ်းသာ, ကိုယ်ချမ်းသာရှိရ၏၊ အများ၏ ချစ်ခင်လေးမြတ်မှုကို ခံရ၏ ၊ မေတ္တာ,ကရုဏာ,မုဒိတာ, များဖြစ်လျက် အလွန်စိတ်အေးချမ်းသာ နေရသောသူမှာ အဆင်း, ခွန်အား, တိုးကာ အသက်ရှည်စွာ နေရတတ်၏၊ သူတော်ကောင်း တရား ဆုတ်ယုတ်သော ခေတ်အခါ၌ ရောဂါများပြား ,အသက်တိုခြင်းဖြစ်၍ သူတော်ကောင်းတရား ထွန်းကားသော ခေတ်အခါ၌ ရောဂါကင်းလျက် အသက်ရှည်ကြခြင်းမှာ ဓမ္မစရိယာ၏ အကျိုးအာနိသင် ပင် ၊ ''တယောရောဂါ ပုရေ အာသုံ ၊ ဂ္ဂန္ဓာ, အနုသနံ, ဇရာ = ရှေးအခါက လိုချင်ခြင်း , အစာဆာလောင်ခြင်း , အိုချိန်ကျ၍ အိုခြင်း, ဟု ရောဂါသုံးမျိုးသာ ရှိခဲ့ကြောင်း '' သုတ္တနိပါတ ပြာဟ္မဏဓမ္မိကသုတ်(၃၂၅)၌ ဟောတော်မူ၏၊ နွားတို့ကို သတ်ဖြတ်ရာမှအစ ကိုးဆယ့်ရှစ်ပါး ရောဂါများ ဖြစ်လာရသည်ဟုလည်း ထိုသုတ်၌ပင် ဟောတော်မူ၏ ။

ဓမ္မပါလ ။ ။ကာသိတိုင်း ဓမ္မပါလရွာမှ ဓမ္မပါလ လုလင်သည် တက္ကသိုလ်ပြည် ဒိသာပါမောက္ခဆရာကြီးထံ သွားရောက် ပညာသင်ကြားရာ တပည့်ငါးရာတို့၏ အကြီးအမှူး တပည့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကြီး အဖြစ်ရောက်လေ၏ ။ တနေ့ ဆရာကြီး၏ သားကြီး သေဆုံးသဖြင့် ထိုအရေး ကို ဆွေးနွေးပြောဆိုကြရာမှအစ ဓမ္မပါလထံမှ သူတို့အမျိုးမှာ ငယ်ငယ်အရွယ်၌ မသေကြောင်း ကြားရသောအခါ ဆရာကြီးအား ပြန်ပြောပြ၏ ၊ ဆရာကြီးကလည်း ဓမ္မပါလကို ခေါ်မေး၍ ဟုတ်မှန်ကြောင်း သိရသောအခါ လွန်စွာ အံ့သြလှသဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် သွားရောက် စုံစမ်းရန် ဆုံးဖြတ်လေ၏ ။ ထို့နောက် ဆိတ်ရိုးများကို လွယ်အိပ်ထဲ ထည့်ပြီးလျှင် တပည့်များအား စာပေပို့ချရန် ဓမ္မပါလကို မှာကြားလျက် ထွက်ခွါခဲ့ရာ ဓမ္မပါလရွာ ဓမ္မပါလတို့အိမ်သို့ ဆိုက်ရောက်လေ၏၊ ဆရာကြီးအား အိမ်သားများက ဝတ္တရားကျေပွန်အောင် ပြုစုကြ၏ ၊ ထမင်းသုံးဆောင်ပြီးနောက် အေးအေးသက်သာ နေသောအခါ ဆရာကြီးက ဓမ္မပါလ၏ ဘခင်ပုဏ္ဏားကြီးအား ဓမ္မပါလကွယ်လွန်ပြီဖြစ်ကြောင်း သခ်ၤါရမှန်သမျှ အနိစ္စချည်းဖြစ်၍ မစိုးရိမ်ဖို့ အ ကြောင်း ပြောပြ၏ ၊ ပုဏ္ဏားကြီးလည်း လက်ခုပ် လက်ဝါးတီးလျက် ပြင်းစွာရယ် လေ၏ ၊ ''ဘာကြောင့် ရယ်သလဲ ၊'' ဟု မေးသော် ''ကျွန်တော့်သား မသေပါဘူး ဆရာကြီး တခြားသူ တယောက်ယောက် သေတာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊'' ဟု ဆို၏ ၊ ''ယုံပါ ပုဏ္ဏား ဟောဒါ သင့်သား အရိုးတွေပါ'' ဟု အရိုးများ ထုတ်ပြသော် ''ဆရာကြီး ပြသော အရိုးမှာ ဆိတ်ရိုး ခွေးရိုး ဖြစ်ပါလိမ့်မည် ၊ ကျွန်တော့်သား မသေပါဘူး၊ ကျွန်တော်တို့ အမျိုးမှာ အမျိုးခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် ငယ်ငယ်နှင့် သေဘူးသည် မရှိပါ ဆရာကြီး ၊'' ဟု ပုဏ္ဏားကြီးက ရဲဝံ့စွာငြင်းဆို၏ ။ ဆရာကြီးလည်း အလွန် အံ့သြ၍ ''သင်တို့ အမျိုး၌ ထိုသို့ ငယ်ငယ်ရွယ်ရွယ်နှင့် မသေသည်မှာ အဘယ့် ကြောင့်ပါနည်း'' ဟု မေး၏၊ ပုဏ္ဏားကြီးက အကျယ်တဝင့် ပြောပြ၏ ။

''ဆရာကြီးကျွန်တော်များ တရားကျင့်ကြပါသည်၊ အရိယာတို့ ကဲ့ရဲ့ဘွယ် မကောင်းမှု မပြုကြပါ။ မသူတော်တရား သူတော်ကောင်း တို့တရား နှစ်မျိုးလုံး နာကြပါသည်၊ သူတို့နှင့် မဆန့်ကျင်အောင် နာကြသော်လည်း မသူတော်များတရားကိုလက်မခံကြပါ။သူတော်ကောင်းများနှင့်သာပေါင်းသင်းကြ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပါသည် ၊ ကျွန်တော်များ မလျှမ်းလည်း ဝမ်းသာ , လျှံဆဲလည်း ဝမ်းသာ , လျှံပြီး သော အခါလည်း နောင်တ မဖြစ်ကြ ။ ရတနာ၊ ပုဏ္ဏား , ခရီးသည်, သူတောင်းစား , ဆင်းရဲသားတို့ကို ထမင်းအဖျော် ပေးကမ်းကြပါသည်။ ကျွန်တော်များ၏ ဇနီးများ အခြားယောကျ်ားနှင့် မမှားကြသလို ကျွန်တော်များလည်း တခြားမိန်းမ များနှင့် မမှားကြပါ ။ ဖြတ္တစရိယအကျင့် ကျင့်ကြပါသည် ၊ ကျွန်တော်တို့သည် အသက်မသတ်ကြ, မခိုးကြ , လိမ်မပြောကြ , အရက်မသောက်ကြပါ ။ တရားရှိ သော ကျွန်တော်တို့၏ ဇနီးများမှ ဝေဒကျမ်းတတ် ပညာရှိ သားကောင်း သား မြတ်များသာ မွေးဖွားပါသည်။ အဓိအဘ ညီအစ်ကို မောင်နမ သားမယား ကျေး ကျွန် အစေခံ အမှုလုပ်အားလုံး နောင်ဘဝရေးအတွက် တရားကျင့်ကြသူချည်း ဖြစ်ပါသည် ၊ ဤအကျင့်များမှာ ကျွန်တော်များ ငယ်ငယ်နှင့် မသေရခြင်း အကြောင်း များဖြစ်ပါသည်။" ဟု ဆိုသော ဓမ္မပါလဘခင် ပုဏ္ဏားကြီး၏ စကားကို ကြားရသော အခါ ဆရာကြီးက မိမိစုံစမ်းလို၍ လာခဲ့ကြောင်း, ဓမ္မပါလမှာ ကျန်းမာလျက်ရှိ ကြောင်းပြောကာ ထိုတရားများကို မိမိကျင့်တို့ရန် ရေးကူးပြီး ပြန်ခဲ့လေသည်။ "ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိ" = တရားကျင့်သူကို တရားက တကယ်ပြန် စောင့်ရှောက်တတ်၏"(ဇာတက-၅ -၄-၅၈)

ဥတိသင်္ဃ။ ။ဥတိဆွေမျိုးဟူသည်မှာ မိဖက် ဘဖက် ဆွေ ခုနစ်ဆက်ကို ဆို၏ ၊ ဥစ္စာစည်းစိမ် ပျက်စီး သောကြောင့်ဖြစ်စေ, ရောဂါနှိပ်စက်သောကြောင့်ဖြစ်စေ, အရပ်တပါးမှ မိမိထံ ရောက်လာသော ဆွေမျိုး ၊ မိမိအနီးအပါးမှ ဆွေမျိုးများကို အဝတ်, အစားအစာ, ဆေးဝါးစသည်ဖြင့် ကူညီထောက်ပံ့ခြင်းကို ဥတိသင်္ဃဟဆို၏ ။ ဆိုခဲ့ပြီး သင်္ဃဟ ဝတ္ထုလေးပါးဖြင့် ဆွေမျိုးမှန်သမျှအား ထောက်ပံ့ခြင်းကိုလည်း သင်္ဃဟဆိုရ၏။ ဆွေမျိုးကို ထောက်ပံ့သူမှာ "တော်ပါပေတယ်" ဟု အများ၏ ချီးမွမ်းခြင်း ခံရ၏၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဆွေမျိုးများ၏ လေးစားချစ်ခင်မှု, တုံ့ပြန်စောင့်ရှောက်မှုကိုလည်း ခံရတတ်၏, ချစ်ခင်ကြင်နာခြင်းဖြင့် ဖွဲ့ထားသော ညီညွတ်သင့်မြတ်သော ပတ်ဝန်းကျင်ဖြင့် အစဉ် ရွှင်လန်းသာယာလျက် ရှိနေ၏၊ ဤသို့စသော ဒိဋ္ဌဓမ္မအကျိုးများကိုလည်း, သုဂတိဘဝ ရောက်ရခြင်း တမလွန်အကျိုးကိုလည်း ရရာရကြောင်း ကောင်းသော အမှုဖြစ်ရာ ဉာတိသင်္ဃာမှာ မင်္ဂလာဖြစ်ပေသည် ။

ဘုရားလောင်းများ အကျင့်း ။အမျိုးကို ထောက်ပံ့ခြင်းမှာ ဘုရား အလောင်းတို့၏ ကျင့်ရိုးဖြစ်သည်၊ အ လောင်းတော်များသည် ၊ အမျိုးသားများ အကျိုးဆောင်ခြင်း, ဘေးရန်ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ခြင်းစသည်ဖြင့်, အစဉ်အမျိုးသားတို့၏ အကျိုးများကို ပြုကျင့်ခဲ့ရာ ဉာတတ္ထစရိယာဟု စရိယာတရပ်အဖြစ် ထင်ရှားခဲ့၏ ၊ တခါက ပုရောဟိတ်တဦး၏ ခေါင်းပေါ် ကျီးတကောင်က မစင်စွန့်ချခဲ့ရာ ပုရောဟိတ် စိတ်ဆိုး၍ ကျီးတွေအပေါ် ရန်ပြုဖွဲ့ခဲ့သည် ၊ တနေ့ ဘုရင့် ဆင်တင်းကုတ် မီးလောင်၍ ဆင်တွေအနာရခဲ့ရာ ဆင်ဆရာတွေ ပျောက်အောင် မတတ်နိုင်ကြသဖြင့် ၊ ဘုရင်အား လျှောက်သော် ဘုရင်က ပုရောဟိတ်အား မေး၏၊ ပုရောဟတ်က အချက်ပေါ်ပြီဟု စဉ်းစားမိကာ ''ကျီးဆီရလျှင် ပျောက်နိုင်ကြောင်း'' လျှောက်၏ ၊ ဘုရင်က ကျီးတွေကို သတ်၍ ကျီးဆီထုတ်ရန်'' အပိန့်ပေးတော့သည် ၊ ဘုရင့်အပိန့်အရ ကျီးတွေသတ်ပြီး အဆီ ထုတ်သော်လည်း အဆီမရပဲ ကျီးသေတွေသာ နေရာအနှံ့ စုပုံလျက်ရှိ၏ ။

ထိုအချိန်တွင် ဘုရားအလောင်း ကျီးမင်းသည် ကျီးရှစ်သောင်းနှင့်အတူ သုဿာန်၌နေ၏၊ ကျီးတို့၏ ဘေးရန်ကို ကြားရ၍ ''ငါ့မှ တပါး ငါ့အမျိုးသားတို့ ဘေးရန်ကို ကာကွယ်နိုင်မည့်သူ မရှိ'' ဟု စဉ်းစားမိသဖြင့် မိမိ၏ ပါရမီတို့ကို ဆင်ခြင်ပြီးလျှင် မေတ္တာပါရမီ ရှေ့သွားပြုကာ တရှိန်ထိုး ပြုတင်း ပေါက်မှ ဝင်လျက် ဘုရင်၏ ပလ္လင်အောက်မှာ ဝပ်နေ၏။ အတန်ကြာ အပန်းပြေမှ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မေတ္တာပါရမီကို ဆင်ခြင်လျက် ပလ္လင်အောက်မှ ထွက်ကာ ဘုရင်ကို လျှောက်သည်မှာ။ ''အရှင်မင်းကြီး ဘုရင်မည်သည်မှာ စဉ်းစားဆင်ခြင် ပြုသင့်ပါသည်၊ မိမိပြုလုပ်သည့်အလုပ်မှာ တကယ်အကျိုးရှိမှ လုပ်သင့်ပါ၏၊ အကျိုးမရှိပဲ အများဆင်းရဲမည်ဆိုလျှင် မလုပ်ထိုက်ပါ။ ကျွန်တော်မျိုးတို့ ကျိုးမည်သည်မှာ အဆီမရှိပါ။ ပုရောဟိတ်သည် ရန်ပြိုးကြောင့် လိမ်ပြောခြင်းသာ ဖြစ်ပါသည်။'' ဤသို့ ဆိုသော ကျိုး၏ စကားကို ကြားရသော် ရှင်ဘုရင်လည်း အလွန်ကြည်ညိုး၍ ရွှေအင်းပျဉ်ပေါ်တွင် နေစေလျက် မင်းသုံး မင်းဆောင် အစားအစာတို့ကို ကျွေးမွေးပြီးလျှင် ကျိုးများမှာ အဆီမရှိခြင်း အကြောင်းကိုမေး၏ ။

''ကျွန်တော်တို့ကျိုးများမှာ အမြဲထိတ်လန့်သော စိတ်နှလုံးရှိကြပါသည်၊ သတ္တဝါအများကို ညှင်းဆဲတတ်ကြသည်၊ ထို့ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ကျိုးတွေမှာ အဆီမရှိခြင်း ဖြစ်ပါသည်''ဟု ကျိုးမင်း လျှောက်သော် ဘုရင်လည်း အလွန်အားရ နှစ်သက်ကြည်ညိုလှ၍ ကျိုးမင်းအား မင်းအဖြစ်ကိုပင် အပ်နှင်း၏။ ကျိုးမင်းလည်း မင်းအဖြစ်ကို လက်မခံ ပြန်အပ်ခဲ့၍ သတ္တဝါတို့၏ ဘေးမဲ့ကို တောင်းရာ တောင်းသည့်အတိုင်း ပေးသည့်အပြင် ကျိုးတို့အတွက် အစာကို အမြဲရနေပြုလေသည် ။ (ဇာတက–၄–၁၅၁၀)

အမျိုးသား အားလုံးယူ။ ။အလောင်းတော်များ မိမိအမျိုးသားများ အတွက် အနစ်နာခံခဲ့ပုံ, ကူညီစောင့်ရှောက် ကာကွယ်ခဲ့ပုံများကို ဇာတကဋ္ဌကထာများ၌ အတော်ပင် တွေ့ရပါသည်၊ ဥပဒေတ္ထ စရိယာ၌ ဥပဒေဆိုသည်မှာ သွေးသားတော်စပ်သော အမျိုးမျှသာမဟုတ်ပဲ ဇာတ်တူကိုယ့်အမျိုးသားများကိုလည်း ဥပဒေဆိုရ၏။ ဤ၌လည်း အားလုံး ကိုယ့်အမျိုးသားများကို ဥပဒေကဟုယူသော် ပို၍ ပြည့်စုံရာ၏၊ ကိုယ့်ဖို့သာ အစဉ်ကြည့်တတ်သူမှာ စိတ်ထား သဘောထား သေးသိမ်သူ ကျဉ်းမြောင်းသူဖြစ်၏၊ ထိုသူမျိုးမှာ မိမိဆွေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မျိုးအပေါ် ကူညီရန် သတိမရတတ်၊ တမျိုးသားလုံးအပေါ်မှာ ဆိုဘွယ်ပင်မရှိ၊ အများအကျိုး လိုလားသောသူမှာ စိတ်ထားသဘောထား ကြီးမားသောသူတည်း။

ထိုသူမျိုးမှာ မိမိဆွေမျိုးသာမက တတ်နိုင်လျှင် တမျိုးသားလုံး ကောင်းစားအောင် ပြုရန် အဆင်သင့်ဖြစ်နေတတ်၏၊ မိမိဆွေမျိုး အမျိုးသားများအပေါ် ကောင်းဖို့ရာမှာ မေတ္တာ ကရုဏာ အရင်းခံဖြစ်ရာ ထိုတရားများ ထွန်းကားသော ခေတ်အခါကဆိုလျှင် ဤဥာတိသင်္ဂဟမှာ သူတပါးက ဆုံးမဖွယ်မလို အရိုးစွဲနေသော အကျင့်ဖြစ်ကာ အချင်းချင်း ကူညီရိုင်းပင်းလျက် တသားတည်း ညီညွတ်လျက်ရှိရာ သာယာသော ခေတ်ဖြစ်တော့သည်၊ မေတ္တာ ကရုဏာ ခေါင်းပါးသော ခေတ်အခါမှာမူ တမျိုးသားလုံးမဆိုထားဘိ ဆွေမျိုးချင်းပင် ကွဲပြားလျက် မသာမယာဖြစ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် သာယာသောလောက ဖန်တီးဖို့ရာ ဤ ဥာတိသင်္ဂဟ မင်္ဂလာမှာ လွန်စွာ အရေးပါလှပေသည်။

အနုမတဂ္ဂ။ ။''နသော ဘိက္ခဝေ သတ္တော သုလဘရူပေါ။ ယော နမာတာဘူတ ပုဗ္ဗော'' စသော အနုမတဂ္ဂဒေသနာတော်အရဆိုလျှင်ဤမျှရှည်လျားစွာကျင်လည်ခဲ့ရသောသံသရာတခွင် ၌ အမိ, အဘ, ညီအစ်ကို, မောင်နှမ စသည်မဖြစ်ဘူး မတော်စပ်ဘူးသူ မရှိ အားလုံးတော်စပ်ကြဘူးသည်ချည်းပင်။ (သံ-၁-၃၉၅)

ဤဒေသနာ နှလုံးသွင်းမိလျှင် အားလုံးပင် ဆွေမျိုးချည်း ဖြစ်ကြသည် ဟူသော ရင်းနှီးချစ်ခင် ကြင်နာသည့် စိတ်ထား ထားနိုင်ကြ၍ ကြီးမားသော စိတ်ထားရှိသူများ ဖြစ်နိုင်ကြမည်ဖြစ်ရာ ကိုယ့်အမျိုးသားများအပေါ်မှာ စိတ်ထားကြီးမား ကျယ်ပြန့်နိုင်သူများ ဖြစ်ကြပါစေ။

အယံ နိဇော ပရောဝါတိ - ဂဏနာ လဟုဧစတိနံ၊
ဥဒါရစရိတာနံ တု - ဝသုဓေဝ ကုဋုမ္ဗကံ ။(တိတောပဒေသ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အယံ – ဤသူကား ၊ နိဇော – ကိုယ်နှင့်ရင်းသူ အတွင်းလူဖြစ်၏၊ အယံ – ဤသူကတော့ ၊ ပရော ဝ – အပဖြစ်သူ တစိမ်းလူသာတည်း ၊ ဣတိ–ဤသို့၊ လဟုစေတိနံ – စိတ်ထားပေါ့ပျက် မလေးနက်မူ သေးသိမ်သူတို့၏ ၊ ဂဏာနာ – ကိုယ့်လူ သူ့လူ နှစ်မူထားလျက် တွက်ဆချက်သည်၊ ဟောတိ –ဖြစ်တတ်ပါပေ၏ ၊ ဥဒါရစရိတာနံ တု –စိတ်နေသဘောထား ကြီးမားမြင့်မြတ် သူတို့အတွက်မှာ ၊ ဝသုဓာ – ကမ္ဘာ့ဗေဒွင် မြေတပြင်လုံးသည် ၊ ကုဋုမ္ဗကံ ဇဝ – အိမ်ထောင်တခုတည်း မိသားစုချည်း အနေဖြစ်ရပါပေသတည်း ။

အနဝဇ္ဇကမ္မ။ ။ သတ်ခြင်း ၊ ခိုးခြင်း ၊ စသော အမှုများမှာ လောကဌ မင်းပြစ် မင်းဒဏ်လည်း ခံရတတ်၏၊ သံသရာပြစ်ဒဏ် အပါယ်ကျခြင်းလည်းဖြစ်ရ၏ ၊ ထို့ကြောင့် သာဝဇ္ဇကမ္မ(=အပြစ်နှင့် တကွဖြစ်သော အလုပ်များ)ဟု ဆို၏၊ ထိုကဲ့သို့ မင်းပြစ် ၊ မင်းဒဏ်လည်းမရှိ, အကုသိုလ်လည်းမရှိသော အလုပ်များကို အနဝဇ္ဇကမ္မ (=အပြစ်မရှိသောအလုပ်) ဟု ဆိုအပ်၏၊ ထိုအလုပ်များကား ဥပုသ်စောင့်ခြင်း, ဝေယျာဝစ္စပြုခြင်း, အများအရိပ်ခိုနားရန် သစ်ပင်စိုက်ခြင်း ၊ အများသုံးဖို့ ဥယျာဉ်တည်ခြင်း, တံတားဆောက်ခြင်း, လမ်းပြင်ခြင်း, ရေတွင်း ရေကန်တူးခြင်း, စသည့် ကောင်းမှုဖြစ်သော အလုပ်များတည်း။ မကောင်းသော အလုပ်များကြောင့် မြင်ရသူ ခံရသူအားလုံး စိတ်မသက်သာ ဆင်းရဲကြရ၏ ၊ အမင်္ဂလာသာတည်း။ ဆိုခဲ့ပြီးသော ကောင်းမှုများကား အများတကာ ကိုယ်ချမ်းသာ ၊ စိတ်ချမ်းသာ ၊ သာယာ ပျော်ရွှင်မှုကိုဖြစ်စေတတ်၏၊ အများကောင်းကျိုး ပြုသူဖြစ်၍ ၊ အများ၏ ချစ်မြတ်နိုးခြင်း ၊ လေးစားခြင်း, ချီးမွမ်းခြင်းကို ခံရ၏ ၊ မိမိမှာ တွေ့တိုင်း အာရုံပြုမိတိုင်း စိတ်ချမ်းသာရ၏ ၊ သေချိန်း ထိုကုသိုလ်အာရုံများဖြင့် ကောင်းသော နိမိတ်များထင်ကာ သုဂတိဘုံ ရောက်ရမည်မှာ သေချာတော့၏၊ထို့ကြောင့်ဤအမှုများမှာကောင်းမြတ်သောမင်္ဂလာဖြစ်လေသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မာဃလုလင်။ ။ဤအနဝဇ္ဇကမ္မအရာ၌ မာဃလုလင်မှာ နမူနာပင်ဖြစ်၏၊ မစလရွာမှ မာဃလုလင်ကား ဒါန ပြု၏ ၊ သီလဆောက်တိန်း၏ ၊ ရပ်ရွာသာယာရေး ကောင်းမှု၌ စိတ်ဝင်စား၏၊ ထိုရွာ၌ သုံးဆဲသုံးအိမ်ရှိရာမာဃလုလင်၏သွန်သင်ဆွေဆောင်ချက်အရသုံးကျိပ်သုံးယောက်လုံး စိတ်တူကိုယ်မျှ ဒါနသီလကုသိုလ် မြဲကြသည့်ပြင် ရပ်ရွာသာယာရေး ကောင်းမှုပြုကြ၏ ၊ လမ်းများကို ညီညာအောင် ကျောက်တုံးဖြင့် လှဲမှုပြင်ကြ၏၊ လှည်းရထားသွားလမ်းများ၌ ဝင်ရိုးမလွတ်သော သစ်ပင်များ လှဲချင်းပစ်ကြ၏ ၊ ယာဉ်လမ်းကို ညှိကြ၏ ၊ တံတားခင်းကြ၏ ၊ ရေကန်တူးကြ ဇရပ်ဆောက်ကြ၏ ၊ လူတွေ့လည်းစိတ်ကောင်း ၊ ရပ်ရွာလည်း ရှုချင်ဖွယ်ဖြစ်၍ မစလရွာမှာ သာယာ ပျော်ရွှင်ဖွယ်ဖြစ်လာလေသည် ။

ရှေးအခါက သူတို့ အရက်သောက်သားငါးဖြတ်နေစဉ် သူတို့ထံမှ လာဘ်ရနေသော ရွာစားသည် ယခုကောင်းမှုရှင် သူတော်ကောင်းတွေ့ချည်း ဖြစ်နေသောအခါ လာဘ်မရတော့၍ ဤရွာသားတွေ သူခိုးဓားပြများဖြစ်ကြောင်း မင်းအားလျှောက်၏ ၊ ရှင်ဘုရင်လည်း မစုံစမ်း မစစ်ဆေးပဲ အာလုံး ဆင်နှင့် နင်းသတ်ရန် အမိန့်ပေးတော့သည် ၊ မင်းရင်ပြင်မှာ အားလုံးအိပ်စေ၍ နင်းမည့်ဆင်ကို ဆွဲလာ၏၊ ထိုအခါ မာဃလုလင်က '' မင်းတို့ ကိုယ့်သီလကို ဆင်ခြင်ကြ ၊ ကုန်းတိုက်သူ ရွာစာ, သတ်ခိုင်းသော ဘုရင်, သတ်မည့်ဆင်နှင့် မိမိကိုယ်ပါ အားလုံးအပေါ်မှာ ညီတူညီမျှ မေတ္တာပွါးကြ၊'' ဟုဩဝါဒပေး၏။ မာဃလုလင်ဆိုတိုင်း လိုက်နာကြရာ နင်းခိုင်းသော ဆင်မှာမနင်းဝံ့ပဲ သည်းထန်စွာ အော်မြွက်ပြေး၏။ တကောင်ပြီး တကောင်လဲကာ ဆွဲလာပြီး နင်းစေသော်လည်း အားလုံးပြေးကြသည်ချည်းပင်။ ထိုအခါ ဘုရင်က '' သူတို့မှာ ဆေးရှိလိမ့်မည် ရှာကြ'' ဟုခိုင်းရာ ရွာသော်လည်း ဆေးမတွေ့ရ '' မန္တန်ရွတ်ခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည် မေးကြစမ်း'' ဟုခိုင်း၍ မေးသောအခါ မာဃ,က မန္တန်ရှိကြောင်းပြော၏၊ ရှင်ဘုရင်က အားလုံးခေါ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စေပြီး ‘‘ သင်တို့ မနှန်နှ ပြောကြစမ်း ’’ဟု ဆိုသော် မာဃလုလင်က ‘‘ကျွန်တော်တို့ မှာ တခြား မနှန်နှတော့မရှိပါ ၊ ကျွန်တော်များ အားလုံး သူ့အသက်, မသတ် သူ့ ဥစ္စာ မခိုး, သူသားမယား မပြစ်မှား , လိမ်မပြော , အရက်မသောက်,ဒါနပြု,မေတ္တာ ပွါးကာ လမ်းပြင် ရေကန်တူး ဇရပ်ဆောက်ကြပါသည်။ ဤအမှု အားလုံးပင် မနှန်နှ လည်း ဆိုရ,ပရိတ် အရံအတားလည်းဖြစ်ပါသည်၊ ’’ဟု လျှောက်၏ ။ ရှင်ဘုရင်လည်း သူတို့အားလုံးကို ကြည်ညိုအား၍၊ ရွာစား၏ စည်းစိမ်နှင့်ရွာကိုပါ သူတို့အား အပိုင်စား ပေးလေ၏ ။ အားလုံး ကုသိုလ်ကောင်းမှုတွေပြုကာ သေသောအခါ တာဝတိံသာ၌ သိကြား သုံးကျိပ်သုံးယောက် ဖြစ်ကြလေသည် ။ (ဓမ္မပဒ–၄–၁–၁၆၉)

သောကကင်းဝေး အေးချမ်းရေး။ကိုယ်ကျိုးသာ ကျင့်သူ , သူတပါးအကျိုးသာ ကျင့်သူ,ကိုယ်ကျိုးသူကျိုး နှစ်မျိုးလုံးကျင့်သူ နှစ်မျိုးလုံး မကျင့်သူဟု ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးရှိရာ ကိုယ်ကျိုးသာ ကျင့်သူမှာ,ဥစ္စာ စသည် ပြည့်စုံချင်ပြည့်စုံမည် ဖြစ်သော်လည်း စိတ်ချမ်းသာ ပျော်ရွှင်မှုကား အပြည့် အဝ ရလိမ့်မည်မဟုတ် ၊ သူကျိုးသာ ကျင့်သူ၌ မိမိအကျိုးအတွက် သောကဖြစ်ရ တတ် သေး၏ ၊နှစ်မျိုးလုံးကျင့်သူမှာ သောကကင်းဝေး အေးချမ်းသသူတည်း။ နှစ်မျိုး လုံး မကျင့်သူမှာ လောကၻ ဆုံးရှုံးသော သူတယောက်ဖြစ်၏၊ အများအကျိုး အစဉ် ဆောင်သူမှာအများ၏ချစ်ခင်လေးစားအရေးထားခြင်းခံရသည့်ပြင်မိမိ၏ထိုကောင်း မှုများကို မြင်ရ တွေ့ရတိုင်း စိတ်ကြည်နူး၍ ရွှင်မြူးချမ်းသာကာ ပျော်လျက် ရှိ၏၊ ဘေးကင်း ရန်ကင်း စိတ်ချမ်းသာခြင်းဖြင့် အစဉ်အမြဲတ် ထွက်လျက် ရှိ၏၊ တရပ် တရွာ တမြို့လုံး ထိုလူမျိုးတွေများလျှင် ထိုအရပ်မှာ အစဉ်သာယာ အေး ချမ်းရွှင်လန်း ပျော်မွေ့ဖွယ်ရာသာ ဖြစ်၏ ၊ ထိုအရပ်မျိုး၌ လူ လူချင်း မေတ္တာဖြင့် ဖွဲ့လျက်ရှိရာ ကွဲပြားမှုမရှိ ၊ တသားတည်း ညီညွတ်စည်းလုံးလျက်သာ ရှိမည်ဖြစ်၍ အနဝဇ္ဇ ကမ္မမှာ ရပ်ရွာစည်ပင်သာယာရေး, လူလူချင်း စည်းလုံးညီညွတ်ရေး ကုသိုလ်အမြဲ ဖြစ်ရေးအတွက် လေးလေးနက်နက် လိုက်နာသင့်သော ကုသိုလ်မှု ဖြစ်ပေသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၁၉) အာရတိ ဝိရတိ ပါပါ – မဇ္ဇပါနာ စ သံယမော၊
အပ္ပမာဒေါ စ ဓမ္မေသု – ဧတံ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

(၁၉) ဒေဝ ပုတ္တ – နတ်သား၊ ပါပါ – မကောင်းမှုမှ၊ ယာ အာရတိ စ– အကြောင်စိတ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်၎င်း၊ ယာ ဝိရတိ စ – အကြောင် ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသည်၎င်း၊ မဇ္ဇပါနာ – သေရည်အရက် သောက်ခြင်းမှ၊ ယော သံယမော စ – အကြောင်စောင့်စည်းခြင်းသည်၎င်း၊ ဓမ္မေသု – ကုသိုလ်တရားတို့၌ ယော အပ္ပမာဒေါ စ – အကြောင် မမေ့မလျော့ခြင်းသည်၎င်း၊ အတ္ထိ – ရှိ၏၊ ဧတံ– ဤ သုံးပါးကား၊ ဥတ္တမံ – ကောင်းမြတ်သော၊ မင်္ဂလံ – မင်္ဂလာပေတည်း ။

စကားပြေ ။ နတ်သား မကောင်းမှုမှ စိတ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းနှင့် ကိုယ် နှုတ်တို့ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ,သေရည်အရက် သောက်ခြင်းမှ စောင့်စည်းခြင်း ,ကုသိုလ်တရားတို့၌ မမေ့ခြင်း , ဤသုံးပါးမှာကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာဖြစ်သည် ။

မှတ်ချက် အချို့ကဤဂါထာအရ ''ပါပ အာရတိ, ပါပ ဝိရတိ'' ဟု မင်္ဂလာ နှစ်ပါး ခွဲခြား၍ မင်္ဂလာလေးပါးယူကာ ''မာတာပိတု ဥပဋ္ဌာန'' ကို မင်္ဂလာတပါးယူပြီးလျှင် သုံးဆဲ့ရှစ်ပါး ရေတွက်ပြကြသေး၏၊ ဤ၌ကား ''အာရတိ ဝိရတိ ပါပါ '' အရ မကောင်းမှုမှ ရှောင်ခြင်းတူသောကြောင့် ပါပဝိရတိ တပါးသာယူ လျက် မင်္ဂလာသုံးပါး ရေတွက်ပြသော အဋ္ဌကထာနှင့်အညီ သုံးပါးသာ ယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ။

အာရတိ ဝိရတိ။ ။ရမုမာတ်၏ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း အနက်အားဖြင့် အာရတိနှင့် ဝိရတိ အတူပင် အာနှင့် ဝိ ဥပသာ ရသာ ကွဲပြား၏၊ သို့ကွဲပြားသော်လည်း ဥပသာရအတွက် အနက် မထူး၍ ''အာရတိတိ အာရမဏံ , ဝိရတိတိ ဝိရမဏံ '' ဟု ရှောင်ခြင်း သာမန်ပင် သဒ္ဒါ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နက်ဖွင့်၏ ။ အဋ္ဌသာလိနီ လောကုတ္တရာ အဖွင့်၌ ''အာရကာ ရမတီတိ အာရတိ ဝေးစွာရှောင်တာတ်သောကြောင့် အာရတိမည်၏ ၊ ဝိနာ တေဟိ ရမတီတိ ဝိရတိ-ထိုတရားများနှင့် ကင်းအောင် ရှောင်တာတ်သောကြောင့် ဝိရတိမည်၏'' ဟု ဥပသာရန္ဓစ်ခု အထူးပြုဖွင့်၏ ၊ ဤအဖွင့်မျိုးကို နည်းမှီ၍'' အာရတိ - ဝေးစွာရှောင်ကြဉ်ခြင်း, ဝိရတိ -အထူးသဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်း''ဟု လည်း အနက်ဆိုကြ၏ ၊ အဋ္ဌသာလိနီ၌ ဥပသာရအနက်ကို ဖွင့်သော်လည်း နှစ်ပုဒ်မှာ အနက်အထူးမရှိ ရှောင်ကြဉ်ခြင်း မျှသာ ဖြစ်ကြောင်းဆို၏ ၊ ဤ၌ကား သဒ္ဒါနက် မထူးသော်လည်း အရုနက် အဓိပ္ပါယ် ကွဲပြားရမည်ဖြစ်ရာ အာရတိကား စိတ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်း, ဝိရတိကား ကိုယ်နှုတ် ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟု ရှောင်ကြဉ်ပုံ ကွဲပြားဟန် အဋ္ဌကထာဖွင့်၏ ။ ဤသို့ ဖွင့်ခြင်းမှာ ထောက်ထားဖွယ်အရပ်ဖြစ်၏၊ ဝိရတိကို အဘိဓမ္မာ၌ ကာယဒုစရိုက် ဝစီဒုစရိုက် နှစ်ပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကိုသာပြရာ ဝိရတိ အရ ကိုယ်နှုတ်နှစ်ပါးဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ရ၍ အာရတိ အရ စိတ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ကိုသာ ယူရတော့သည် ၊ ဆိုလိုသည်မှာ အာရတိ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းမှာ ကိုယ်,နှုတ် စိတ် သုံးပါးလုံးဖြင့်ပင် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဖြစ်၏ ၊ သို့သော် ဝိရတိ က ကိုယ်,နှုတ် နှစ်ပါးဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကို ဟောနေပြီဖြစ်၍ ၊ ပါရိသေသ (= အကြွင်းကို ယူရသော)နည်း အတိုင်း ၊ အာရတိ အရ စိတ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းသာ ယူရတော့သည် ပုညဉ္ဇာသမ္ဘာရ, ဂေါဇလိဗန္ဓနည်းလည်း ဆိုရ၏ ။

မှတ်ချက် အာရတိ ဝိ ရတိမှာ ဂါထာ၌ ဆန်းအတွက်အာရတိ ဝိရတိဖြစ်နေသည်၊ဤအာရတိဝိရတိပုဒ်ကဲ့သို့ပင်နောင်အခါ အနက်ပေးရာ၌ ပါဠိနှင့်မတူပဲ ကွဲလွဲနေသော အချို့ပုဒ်များကို တွေ့ရပါက ပါဠိ၌ ဆန်းအတွက် တမျိုး ပြောင်းလွဲနေသော ပုဒ်များဖြစ်ကြောင်း သိပါလေ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စိတ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ပုံ။ ။အကုသိုလ်၌ အပြစ်မြင်အောင်ရှုလျက် စိတ်ဖြင့် မပြုရန် ကြိုတွေးခြင်း, ဆင်ခြင်ခြင်း ဆုံးဖြတ်ခြင်းကို စိတ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဟု ဆိုအပ်၏ ။ ပါဏာတိပါတစသော မကောင်းမှုမှာ ငရဲ, တိရစ္ဆာန်, ပြိတ္တာတို့၌ ဖြစ်စေတတ်၏၊ ထို အမှုတို့၏ အပေါ့ဆုံး အပြစ်ကိုဆိုလျှင် အသက်သတ်သူမှာ အသက်တိုတတ်၏၊ ခိုးသူမှာ ဥစ္စာပျက်စီးတတ်၏၊ သူသား မယား ဖြစ်မှားသူမှာ ရန်သူများတတ်၏၊ လိမ်ပြောသူမှာ မတရားစွပ်စွဲ ခံရတတ်၏၊ ဤသို့စသောအချက်များကိုအဋ္ဌဂုတ္တရသဗ္ဗလဟုသသုတ်(အံ-၃-ဂရ)နှစ်ရိတ ဝိပါကသုတ်၌ ဟောတော်မူ၏ ၊ ဤအပြစ်များကို ဆင်ခြင်လျက် စိတ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်း ဖြစ်၏ ။ ထို့ပြင် မူလပဏ္ဏာသ သလ္လေခသုတ် (၅၂)၌ “ စုန္ဒ ကုသိုလ်တရားတို့၌ စိတ်ဖြစ်ရုံမျှပင် ကျေးဇူးများလှ၏ ဟု ဘုရားဟော၏၊ ကိုယ်နှုတ်ဖြင့်ပြုအပ်သော် ဆိုဘွယ်မရှိတော့ပေ ၊ ထို့ကြောင့် သူတပါးတို့သည် ညှင်းဆဲတတ်သူများ ဖြစ်ကြလိမ့်မည် ၊ ဤအရာ၌ပင် ငါတို့သည် မညှင်းဆဲသူများ ဖြစ်ကြမည်ဟု, စိတ်ကို ဖြစ်စေရမည် ၊ သူတပါးတို့သည် အသက်ကို သတ်သူများ ဖြစ်ကြလိမ့်မည် ဤအရာ၌ ငါတို့သည် အသက်သတ်မှုမှ ရှောင်ကြဉ်သူများ ဖြစ်ကြမည်ဟု စိတ်ကို ဖြစ်စေရမည်၊ ” စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူ၏၊ ။ဤအချက်လည်း စိတ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ပုံ တမျိုးပင်ဖြစ်၏ ။

ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် ရှောင်ကြဉ်ခြင်း။ ။ဝိရတိ၌ သမ္မတ္တဝိရတိ, သမာဒါနဝိရတိ, သမုစ္ဆေဒဝိရတိ, ဟု ရှောင်ကြဉ်ပုံသုံးမျိုး အဋ္ဌကထာ၌ ပြ၏၊ သမ္မတ္တ-ကြံကြိုက်လာ တိုက်ဆိုင်လာသော ဝတ္ထုမှ၊ ဝိရတိ-ရှောင်ကြဉ်ခြင်း၊ သိက္ခာပုဒ် ဆောက်တည်ထားသည် မဟုတ်ပဲ မိမိ၏ ဇာတ်, အမျိုး , အရွယ်, ဗဟုသုတစသောဂုဏ်ကို ဆင်ခြင်ပြီးလျှင် “ ငါလိုလူ ဤအမှုမျိုး မလုပ်ထိုက်” ဟု ရှောင်ကြဉ်ခြင်းမျိုးတည်း။ ဤအချက်ဝယ် အဋ္ဌသာလိနီ၌ စက္ကနဉပါသကာဝတ္ထုကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပြ၏။ထိုဥပါသကာ၏ မိခင် ရောဂါဖြစ်သောအခါ၊ ဆရာက ယုန်သားအစို လိုသည်ဟု ဆို၏ ၊အစ်ကို၏ စေခိုင်းချက်အရ လယ်ထဲ ယုန်ရှာထွက်ခဲ့ရာ စပါးအနုများကို စားနေသော ယုန်ကလေးသည် လူသံကြား၍ပြေးစဉ် နွယ်တခုၵ် ငြိနေ၍ ဖမ်းမိ၏၊ ထို့နောက် ငါ့အမိ အသက်ရှင်ရေးအတွက် သူတပါးအသက်ကို သတ်ရခြင်းမှာမသင့်တော်ဟု ယုန်ကလေးကို လွှတ်ပစ်၏။အိမ်ရောက်သောအခါ အစ်ကို၏ အကြိမ်းခံရ၏ သူကား အမိထံသွားပြီး ''ကျွန်တော် တတ်သိသည့် အရွယ်ကစ၍ သိလျက် သူတပါး အသက်ကို မသတ်ခဲ့စဘူး''ဟု သစ္စာဆိုလျက် ရပ်၏၊ ထို သစ္စာကြောင့် အမိ၏ရောဂါမှာ ချက်ချင်းပျောက်ကင်းလေသည် ။ (အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၁၄၆)

သမာဒါန+သမုဋ္ဌာန။ ။သိက္ခာပုဒ်ဆောက်တည်လျက် ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကား သမာဒါနဝိရတိတည်း ၊ ထို ဝိရတိကို ဥတ္တရဝဟုမာန, တောင်နေ ဥပါသကာဝတ္ထု ဖြင့်ပြ၏။ ထိုဥပါသကာသည် ပိဂ်လဗုဒ္ဓ ရက္ခိတ မထေရ်ထံ ၊ သိက္ခာပုဒ်ယူပြီးလျှင် လယ်ထွန်နေ၏၊ ထို့နောက် နွားပျောက်၍ တောင်ပေါ်တက်ရှာစဉ် စပါးကြီးမြွေက ရစ်ပတ်ဖမ်းယူ၏။ မိမိပါလာသော ပဲခွပ်ဖြင့် မြွေခေါင်းဖြတ်မည်ကြံ၏၊ ''ငါလေးစားအပ်သော ဆရာ့ထံ သိလခံယူဆောက်တည်ထားလျက် သိလဖျက်လျှင် မတော်ပါတကား''ဟု ကြံပြန်၏ ။ ထိုသို့ သုံးကြိမ်တိုင် စဉ်းစားပြီးနောက် ''ငါ့အသက်စွန့်မည် သိက္ခာပုဒ်ကိုဖြင့် မစွန့်''ဟု ပဲခွပ်ကို တောထဲသို့ လွှတ်ပစ်လိုက်၏၊ ထိုအခိုက်၌ပင် စပါးကြီးမြွေမှာ သူ့ကိုလွှတ်၍ ထွက်သွားသည် ။ (အဘိ-ဋ္ဌ-၁-၁၄၆)

မဂ်နှင့်ယှဉ်သော ဝိရတိမှာ သမုဋ္ဌာနဝိရတိတည်း။ ထိုဝိရတိဖြစ်ပြီးသော အရိယာတို့မှာ သူ့အသက်သတ်မည်ဟု စိတ်မျှပင်မဖြစ်တော့ပေ ။ ဇီးပါးသီလပါ ပါဏာတိပါတာစသော ဘေးရန်ဇီးမျိုး ငြိမ်းလေပြီ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပါပ အရ ။ ။ ပါပ ဝိရတိဖြင့် ကာယဒုစရိုက်သုံးပါး , ဝစီဒုစရိုက် လေးပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကိုယူ၍၊ ပါပ အာရတိမှာ မနောဒုစရိုက်သုံးပါးမှ ရှောင်ကြဉ်ခြင်းကိုယူသော် ပါပအရ ဒုစရိုက်ဆယ်ပါးလုံးပင် ပါဝင်ရာ၏။ သို့သော် အဋ္ဌကထာက ငါးပါးသီလမှ မဇ္ဈပါနကို တိုက်ရိုက်ဆိုမည်ဖြစ်၍ ကျန် ပါဏာတိပါတစသော လေးပါးကို ယူ၏ ၊ ထိုသို့ယူခြင်းမှာ ''အရိယသာဝက အား ဘေးရန်ငါးပါး ငြိမ်းလေပြီ''ဟူသော ဒေသနာကို အာရုံပြု၍ငင်း, သိဂၤိလသုတ်၌ အရိယသာဝကအား သတ်မှု, ခိုးမှု,ကာမ၌ မှားယွင်းမှု , မုသာပြောမှု,ဟူသော ကမ္မကိလေသ(= ညစ်နွမ်းကြောင်းအမှု) လေးပါးကို ပယ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဟောသော ဒေသနာကို ထောက်ဆ၍ငင်း ပါပအရ ထိုလေးပါးကိုသာ ယူခြင်းဖြစ်၏ ။

အရိယသာဝကကား ဝိသုဒ္ဓိစာဝါစာစသော ဒုစရိုက်များမှ လည်း ရှောင်သည်မှာ ထိုထို ဒေသနာအရ ထင်ရှား၏ ၊ သို့သော်''မုသာဝါဒ တရားခုကို လွန်ကျူးနိုင်သော လူလိမ်အဖို့ မပြုနိုင်သော အကုသိုလ်ဟု မရှိ'' ဟူသော ဓမ္မပဒ(၃၉)အရ မုသာဝါဒ ရှောင်နိုင်သူဖြစ်လျှင် ၊ ဝိသုဒ္ဓိစာဝါစာစသည် ကိုလည်း ပြောဆိုမည် မဟုတ်တော့ပေ ။ ငါးပါးသီလမှ ထိုမုသာဝါဒကို ရှောင်ကြဉ်ခြင်းဖြင့်ပင်၊ ဒုစရိုက်ရှောင်မှု ပြီးစီး၍ ငါးပါးသီလကို အရိယလက်သုံး အရိယကန္တသီလအဖြစ် သတ်မှတ်ခြင်းဖြစ်၏ ။ သို့ဖြစ်လျှင် ပါပအရ ဆိုခဲ့ပြီး လေးပါးယူသည်မှာ သင့်မြတ် လှပေ၏ ။

ဟိရီ, ဩတ္တပ္ပ။ ။ဟိရီ, ဩတ္တပ္ပတရားထွန်းကားလျက် ရှက်တတ်ကြောက်တတ်သော ခေတ်အခါ၌ အကုသိုလ်မှ ပြုရန် ဝန်လေးကြ၏ ။ အကုသိုလ် အမှုကို ရှက်ရကြောက်ရမှန်း မသိသော ခေတ်အခါ၌ အကုသိုလ်ဓမ္မများ ထွန်းကား၏။ ဟိရီ, ဩတ္တပ္ပသည် ကုသိုလ်တရား တို့၏ အထူးသဖြင့် သီလ၏ အခြေခံ အကြောင်းရင်းပေတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မိမိအမျိုး ဘိုး ဘွား မိဘအဆက်ဆက်တို့မှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဖြစ်၍ မကောင်းမှု မပြုကြသည်ကို တွေးမိသောအခါ အမျိုးဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ အကုသိုလ်မှုပြုရန် ရွံက်တတ်လာ၏၊ မိမိအရွယ်, မိမိ၏ပညာ ဗဟုသုတ ဂုဏ်စသည်ကို တွေးမိသောအခါလည်း အကုသိုလ်ပြုရန် ရွံက်တတ်၏၊ ထို့ကြောင့် အမျိုး, ဇာတ်, အရွယ်, သုတဂုဏ် စသည်မှာ တိရိ(=ရွံက်မှု)ဖြစ်ရန် အကြောင်းများဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တဦးအနေဖြင့် ဘုရားမကြိုက်သော အကုသိုလ်မှု ပြုလျှင် သူတကာ ကဲ့ရဲ့လိမ့်မည် ၊ အထူးသဖြင့် ပညာရှိများ ကဲ့ရဲ့လိမ့်မည် ၊အပါယ်သို့ လည်း ကျရောက်လိမ့်မည် ၊ ဤအချက်များ တွေးမိသောသူအား သြတ္တပ္ပ(=လန့်မှု) ဖြစ်လာ၏။ အကုသိုလ်မပြုဝံ့ ။ ထို့ကြောင့်ပင် တိရိ သြတ္တပ္ပတရားနှစ်ပါးကို လောကပါလ (=လောကသားတို့ကို အကုသိုလ်မှ ကွယ်ကာစောင့်ရှောက်တတ်သော) တရား ဟုဆိုး ၊ ဒေဝဓမ္မ (=ကုသိုလ်ဖြစ်ရန် သမ္မုတိ, ဥပပတ္တိ, ဝိသုဒ္ဓိ နှတ်ဖြစ်ရန် အကြောင်း ဖြစ်၍ ထိုနှတ်တို့၏ တရား)ဟုဆိုး ဟောခဲ့၏(ဇာ-၄-၁-၁၇၉) ထို့ကြောင့် တိရိသြတ္တပ္ပ ကင်းခြင်းသည် အကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း ဘေးအမျိုးမျိုးဆင်းရဲ အမျိုးမျိုးဖြစ်ကြောင်း မကောင်းသော အမင်္ဂလာသာ ။ အရွက်ဒ ကြောက်ရွံခြင်းမှာ ကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း, ချမ်းသာကြောင်း, ကောင်းသော ကျက်သရေမင်္ဂလာဖြစ်ရာ တိရိ, သြတ္တပ္ပဖြင့်ပါပ ဝိရတိမင်္ဂလာကို အစဉ်မကွာ ထိန်းသိမ်းထိုက်ပေ၏ ။

မဇ္ဈိမနိ သံယမ။ ။ မဇ္ဈ – ယစ်မှုးကြောင်း သေရည်အရက် အမျိုးမျိုး မူးယစ်စေတတ်သော စိမ်၍ ချက်၍ ပြုအပ်သော အရက်အမျိုးမျိုး ၊ မစိမ်မချက်ပဲ အလျဉ်ဖြင့် ပြင်းလာသော ထန်းရည် ဓနိရည် စသည်ဖြင့် မူးယစ်စေတတ်သော ဘိန်းစသော အရာအားလုံးကိုပင် မဇ္ဈ ဟု ဆိုသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

“ သောက်စား ၊ သေစာ အခါမဲ့လှည့် ၊ ပွဲကြည့်လောင်းစား ဆိုးဝါးမိတ်ဆက် ၊အပျင်းဓက်သော် ၊ ယွင်းပျက်ဥစ္စာ ကုန်ကြောင်းသာ ၊ ခြောက်ခြာ ဝေးဝေးရှောင်”

အရ အရက်သေစာသောက်စားခြင်း, ညအချိန်မဲ့ လျှောက်သွားခြင်း, ပွဲလမ်းသဘင် ကြည့်ရှုခြင်း , လောင်းကစားခြင်း , မိတ်ဆွေယုတ်နှင့်ပေါင်းခြင်း , ပျင်းရိခြင်း, ဤခြောက်ပါးမှာ ဥစ္စာပျက်ကြောင်းဟု သိဂီလသုတ် (ဒီ-၃-၁၄၈)၌ ဟောတော်မူ၏ ၊ ဤဒေသနာအရ အရက်သေစာသောက်ခြင်းမှာ ဥစ္စာပျက်ကြောင်းဟု သိရသည် ။

အပြစ်ခြောက်ပါး။ ။ထို့ပြင်အရက်သေစာ သောက်စားခြင်းကြောင့် အပြစ်ခြောက်ပါး ဖြစ်နိုင်ကြောင်းလည်းဟောတော်မူ၏ ၊ ထို အပြစ်ခြောက်ပါးကား ။

၁- ဥစ္စာကုန်ခန်းပျက်စီးခြင်း ။
၂- ခိုက်ရန်ပွားများခြင်း ။
၃- ရောဂါအမျိုးမျိုး ဖြစ်စေတတ်ခြင်း ။
၄- ဂုဏ်အသရေမဲ့ ကျော်စောမဲ့ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်ခြင်း ။
၅- လျှို့ဝှက် ဗုံးကွယ်ထိုက်သော ကိုယ်အင်္ဂါများကို လှစ်ပြတတ်ခြင်း ။
၆- ပညာဉာဏ်ကို အားနည်းအောင် ပြုတတ်ခြင်းတို့တည်း ။

“ဥစ္စာဆုံးပါး ၊ ခိုက်ရန်ပွါးခဲ့ ၊ နာများခြင်းကြောင်း ၊ မကောင်းသတင်း ၊ တွင်းအင်္ဂါလှန် ၊ပညာဉာဏ်လည်း၊ အားနည်းအောင်ပြု ၊ ဤခြောက်ခု ၊ သောက်မူသေရည်ပြစ်”

မိခင်ဇရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဥစ္စာပျက်စီးခြင်း။ ။ မူးမေ့နေသော အရက်သမားမှာ မိမိပစ္စည်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမှန်းမသိ ဖြစ်နေရာ ခိုးယူလုယက်ခံရခြင်း စသည်ဖြင့် ပစ္စည်းကုန်တတ်၏၊ ပကတိစိတ်များမရှိပဲ ပြောင်းလဲ ဖောက်ပြန်နေသူဖြစ်ရာ ပင်ကိုက နှမြောတတ်သူ ဖြစ်စေကာမူ ထိုအခိုက် နှမြောရမှန်းမသိ၊ အသုံးအဖြုန်း ခဲခြားတတ်သူ ဖြစ်စေကာမူ အသုံးမပြု အဖြုန်းသာ ပြုတော့သည်၊ အရက်သမား၌ အခြားအပျော်အပါး လောင်းကစားစသည်လည်း ဖက်တတ်ရာ အရက်ဖိုး ကုန်ရုံသာမက အခြားကုန်ဖွယ်ရာတွေများလာ၍ ဥစ္စာတွေ ကုန်ရတော့သည်။ ဆိုခဲ့ပြီး မဟာဓနသူဌေးသားကို ထောက်။ ရှေးက ဘုရား အ လောင်းသူဌေးကြီးသည် ကုသိုလ်တွေပြု၍ သိကြားအဖြစ်ရောက်ခဲ့၏၊ ကျန်ရစ်သော သူဌေးကြီး၏ တဦးတည်းသောသားမှာ အရက်သမားဖြစ်ကာ ဥစ္စာတွေ အမျိုးမျိုးဖြုန်းရာ နောက်ဆုံး ရှိသမျှ ကုဋေလေးဆယ်ကုန်၍ ခွက်လက်စွဲ တောင်းစားရသောဘဝ ရောက်ရ၏။ သိကြားမင်းက အလိုခပ်သိမ်း ပေးတတ်သောအိုးကို ပေးအပ်ပြီး၊ ''ဤအိုး မကွဲသမျှ ပစ္စည်းမကုန်နိုင်၊ မင်းသတိထား၊'' ဟု မှာကြား၍ ပြန်သွား၏၊ ထိုအခါမှစ၍ အရက်ပြန်သောက်ပြီး ဖြုန်းတီးလေရာ တနေ့မသာအခါ အရက်မူးမူးနှင့် အိုးကလေးကို မြှောက်,မြှောက်ဖမ်းနေရင်း လွတ်ကျကာ အိုး ကွဲလေတော့သည်။ ထိုအခါမှစ၍ ပြန်လည်တောင်းစားရသော ဘဝရောက်ကာ သူတကာ အိမ်နံရံကို မှီလျက်ကိုးကွယ်ရာမဲ့ သေဆုံးရချာသည်။(ဇာတက-၄-၂-၃၈၈)

ခိုက်ရန်ပွါးခြင်း။ ။အရက်မူးကား အရူးတမျိုးပင် အရက်သောက်မှုမှာ ဒုစရိုက် အမျိုးမျိုးကိုဖြစ်စေတတ်သော ဆိုးဝါးသော အမှုဖြစ်ရာ အဋ္ဌဂုံတွဂရ သဗ္ဗလဟုသသုတ် (အံ-၃-၄၈) ၌ အရက်သောက်မှုကို ကြိမ်ဖန်များစွာ ထပ်တလဲလဲပြုသူသည် ငရဲ, တိရစ္ဆာန်,ပြိတ္တာ ဘဝရောက်ရကြောင်း၊ သုရာပါန၏ အပေါ်ဆုံးအပြစ်မှာအရူးအနှမ်းဖြစ်တတ်ကြောင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဟောတော်မူ၏ ၊ အရှူးမည်သည် သူတပါးအား ဆဲရေးတတ် ရိုက်ပုတ်တတ် သကဲ့သို့ အမူးသမားလည်း ပင်ကိုကယဉ်ကျေးဖွယ်ရာသူ ဖြစ်စေကာမူ ထိုအချိန် ကိုယ်နှုတ် နှစ်ပါးဖြင့် ရမ်းကားတတ်သူ ဖြစ်တော့သည်၊ ထို့ကြောင့် ပြန်အရိုက် အဆဲခံရခြင်း စသည်ဖြင့် , ရန်များလှသည့်ပြင် မင်းပြစ်မင်းဒဏ်လည်း ခံရတတ်၍ အပြစ်များ လှပေသည် ။

ရောဂါဖြစ်ကြောင်း ။ ။ အရက်သောက်များလျှင် ရောဂါအ မျိုးမျိုးဖြစ်တတ်ကြောင်း ယခုခေတ် ဆေးဖက်ဆိုရာ ပညာရှင်များက လက်ခံလျက်ရှိကြ၏ ၊ အချို့က တော်ရုံသောက် လျှင် ဆေးဖြစ်သည်ဟု ဆင်ခြေပေးကြ၏ ။ သို့သော် တော်ရုံဖြင့် အားရသူ ရှားလှ၏။ ''နံ ကိရတ္ထိ ရသေဟိ ပါပိယော – ရသတဏှာအောက် ဆိုးဝါး ယုတ်ညံ့သော အရာ မရှိ''ဟု ဇေနိပါတ် – ဝါတမိဂ ဇာတက(၄)၌ ဟောတော်မူသည့် အတိုင်း ဘေး မမြင်ရအောင် စွဲသည့်အချိ အားရတင်းတိမ်သည်ဟု မရှိပဲ ၊ အလွန်အကျွံ ဖြစ်လာ မြဲတည်း ။ တိကအဂုံတ္တရ (၂၆၃) ၌ '' တိဏ္ဏံ ဘိက္ခဝေ ပဋိသေဝနာယ နတ္ထိ တိတ္ထိ''စသည်ဖြင့် အိပ်မှု အရက်သောက်မှု မေထုန်မှုများကို မရောင့်ရဲ တင်းမတိမ် နိုင်သော အချက်များအဖြစ် ဟောတော်မူ၏ ။ အချို့ရောဂါ အခြေမလှ၍ ဆေးဆရာက ဖြတ်ရန် ပြောသော်လည်း မဖြတ်နိုင်ပဲ အသက်နှင့်လဲ၍ သေသည် အထိ စွဲသွားသည် မှာ ရသတဏှာ၏ ဆိုးဝါးပုံပင်ဖြစ်၏ ။

ရှေးက ဗာရာဏသီပြည်၌ ငါးပါးသီလစောင့် ထိန်းသော သောတ္ထိယအမျိုးဟု ရှိရာ ထိုအမျိုး၌ တဦးတည်းသော သားသည် ဗေဒင်သုံးပုံ တဖက်ကမ်းခတ် တတ်မြောက်သော ပညာရှိသူ တဦးဖြစ်၏ ။ သူကား အရက်သမားများ၏ ပရိယာယ်ဖြင့် လှည့်ပတ်ဖြားယောင်းချက်အရ အရက်စွဲသွား ရာ ဖခင်က အမျိုးပျက်မည့်အရေး စီးပွါးပျက်မည့်အရေး ပြ၍ တားမြစ်သော်လည်း မရ ။ မဖြတ်လျှင် နှင်ထုတ်မည် ပြောသော်လည်း မရ၊ ပြောမရသည့် အဆုံး ဖခင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

က ရုံးခေါ်သွားကာ သားအဖြစ်မှ ပလပ်လျက် နှင်ထုတ်လိုက်သည် ။ နောင်အခါ တောင်းစားရသော ဘဝရောက်ကာ ကိုးကွယ်ရာမဲ့ သေသွားရှာသည် (အကျယ်ကို အသိတိ မဟာသုတသောမဇာတ် အဋ္ဌကထာမှာကြည့်)

အကျော်အစောမဲ့ခြင်း ။ ။ အရက်မူးသမား မပြုနိုင်သော မပြုရက်သော အရာဟု မရှိ ၊ အရက်သောက်မှုကား အားလုံး ဒုစရိုက်စု အမှုအပြစ်တို့၏ ဖြစ်ကြောင်း အခြေခံ မကောင်းမှုဖြစ်၏ ။ ထို့ကြောင့် ကျေးဇူးကြီးလှသော မိဘ ဆရာတို့ကိုပင် ရိုက်နှိုင် သတ်နှိုင်၏၊ အလွန်ချစ်လှစွာသော ဇနီးသားသမီးတို့ကိုပင် ရိုက်နှက်နိုင် သတ်နိုင်၏၊ အရက်သမားကား မကောင်းသော အပြုအပြောမှန်သမျှ ပြုနိုင်ပြောနိုင်သည်ချည်းပင် ။ ရှေးက အသားမပါလျှင် မစားတတ်သော အရက်သမား ဘုရင်တဦးမှာ မူးနေစဉ် အသား မရကြောင်း လျှောက်သော စားတော်ချက်အား မိမိရင်ခွင်၌ ရှိသော သားတော်လေးကို လည်လိမ်သတ်ကာ ချက်ရန်ပစ်ပေးလိုက်၏ ။ နောက်တနေ့ အမူးပြေ၍ သိရသော အခါမှ နောင်တ အကြီးအကျယ်ရကာ ယူကြုံးမရ ဖြစ်ရ၏။ (ဇာတကဋ္ဌ- ၂-၂၇၇) ထို့ကြောင့် အရက်သမားမည်သည် လူကဲ့ရဲ့ခံရခြင်း ,မင်းဒဏ်သင့်ရခြင်း စသည်ဖြင့် မကောင်းသတင်းသာ ထွက်ရတော့သည် ။

ဖုံးသင့်သော အဂတိများလှစ်ပြတတ်ခြင်း။ ဝုဏ်သရေရှိလူများမှာ လူရှေ့သူရှေ့၌ အကျိုပုဆိုးစသည်ဖြင့် ဖုံးသင့်သော ကိုယ်အင်္ဂါကို ဖုံးလျက် သွားလာနေထိုင်တတ်ကြ၏၊ အရက်သမားကား လှစ်မပြဝံ့သော အင်္ဂါမရှိ ၊ မကောင်းမှုများ၏ အကာအကွယ်မှာ အရှက်အကြောက်ဖြစ်ရာ မူးနေသူ၌ အရှက်အကြောက်မှာ ဗလာဖြစ်နေ၍ ၎င်း၌ ရှက်ဖွယ် အမှုတု မရှိတော့ချေ ။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်မဆိုထားနှင့် အရှင်သာဂတလို ပုထုဇဉ် ဈာန် အဘိညာဉ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရ တန်ခိုးကြီး အရှင်ကိုပင် အရက်က အရှက်အကြောက် မရှိအောင် ပြုနိုင်၏ ၊ တန်ခိုးကြီးသော နဂါးကြီးကို တန်ခိုးဖြင့် နှိမ်နင်းနိုင်၍ လူတွေက ကြည်ညိုသော ကြောင့် အိမ်တိုင်း အိမ်တိုင်းက အရက်ကပ်ကြရာ ထိုအရက်တွေ သောက်လာသော အရှင် သာဂတသည် မြို့တံခါးအရောက် လဲတော့သည် ၊ ဘုရားရှင်က မြင်၍ ရဟန်းတော်တွေကို ဆောင်ယူခဲ့ကြရန် အမိန့်ပေးတော်မူ၏ ၊ ကျောင်းရောက်၍ ဘုရားရှေ့မှာ ဘုရားဖက် ခေါင်းထားရာ အရှင်ကလှည့်၍ ဘုရားဖက် ခြေပြု၏ ၊ ရှေးက ဘုရားကို အလွန်ရိုသေလျက် အရှက်အကြောက်ကြီးသော အရှင်သာဂတ၏ ရိုသေရမှန်းရှက်ကြောက်ရမှန်း မသိနိုင်အောင် ဖြစ်ရသည်မှာ ဆိုးဝါးလှသော အရက်တန်ခိုးကြောင့် သာတည်း။ (၀-၂-၁၄၅)

ပညာအားနည်းအောင်ပြုတတ်ခြင်း။ ။ပညာဟူသည် သတိ သညာတို့နှင့် တွဲလျက်ရှိရာ သညာကင်းနေသော အမူးသမား၌ သတိကောင်းကောင်း မရှိရာ ပညာလည်း အားနည်းရတော့၏ ၊ အရှင် သာဂတ အသိဉာဏ်ကင်းမဲ့လျက် မရှက် မကြောက် မရှိ မသေ ဖြစ်ရသည်ကိုပင် ထောက်ထားအပ်သည် ၊ ထို့ကြောင့် ရှေးခေတ် ယခုခေတ် ဘယ်ခေတ် ဘယ်အခါမှ ပညာရှိ သူတော်ကောင်းများ မလိုလား,ရှောင်ရှားခဲ့ , စက်ဆုတ်ခဲ့သော အရက်သေစာကို အခါခပ်သိမ်း ရှောင်ထိုက်ပေသည် ။

ဓမ္မအပ္ပမာဒ။ ။အပ္ပမာဒ – မမေ့မလျော့ခြင်းဟူသည် သတိပင်တည်း ၊ လောကၠ ကိုယ့်အလုပ်တွင် စိတ်မဝင်စား အခြား အပျော်အပါး အကစားစသည်၌သာ လိုက်နေသူ , အလုပ်၌ ပျင်းသူ, လုံ့လ မရှိသူကား မေ့လျော့သူများတည်း ။ ကိုယ့်အလုပ်တွင် စိတ်ဝင်စားလျက် ကြိုးစားနေသူများမှာ မမေ့မလျော့သူ သတိရှိသူများ ဖြစ်ကြ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပညာရေး ,ကျန်းမာရေး , စီးပွါးရေး စသော လောက အရေးမှန်သမျှမှာ အပွမာဒ အရေးပါလှ၏ ။ လောကဌ ကြီးပွါးတိုးတက် နေသူများသည် သတိရှိသူ သတိမလစ်သူများ ဖြစ်ကြ၏ ၊ ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးနေသူများကို ကြည့်လျှင် မေ့လျော့နေသူများ ဖြစ်သည်ကို တွေ့နိုင်၏ ။ ထိုသို့ တိုးတက်မှု မတိုးတက်မှုကို အစွဲပြု၍ပင် ''မမေ့သူမှာ မသေ ရှင်နေသူဖြစ်၍ မေ့သူမှာ လူသေနှင့် မခြား'' ဟု ဘုရားရှင် ဓမ္မပဒ(၁၆)၌ ဟောတော်မူ၏ ။ ထို့ပြင် အားသန်၍ အပြေးမြန်သော မြင်းကောင်းသည် အားမရှိ ချိနဲ့သော မြင်းပိန်ကို ချန်ထားခဲ့၍ ရှေ့သို့တက်သွားသကဲ့သို့၊ မေ့သူ အိပ်ပျော်သူ လူများစုတွင် မမေ့သူနိုးကြားသူ ပညာရှိတို့က သူတို့ကို ချန်ထားခဲ့၍ ရှေ့သို့တက်သွားကြောင်း ဓမ္မပဒ(၁၇)၌ပင် ဟောတော်မူ၏ ။

တရားဖက်၌ကား ဤသတိကို ပို၍ လိုအပ်၏။ အရေးကြီးသောကြောင့်ပင် ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် နေ့စဉ်ဆွမ်းခံအပြန် ခြေဆေးခုံတွင် ရပ်ကာ '' အပွမာဒေန သမ္မာဒေထ '' စသည်ဖြင့် ဒုလ္လဘတရားငါးပါးကို အမြဲတမ်း ဟောတော်မူ၏ ၊ နောက်ဆုံး ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီးတွင် ဤ''အပွမာဒေန သမ္မာဒေထ''ကို နိဂုံးချုပ် နောက်ဆုံး တရားလက်ဆောင်အဖြစ်ပေးကာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည် ။

သတိလွန်သည် မရှိ ။ ။သဒ္ဓါနှင့် ပညာ, သမာဓိနှင့် ဝိရိယ ဤတရားများမှာ တခုနှင့်တခု မညီမျှပဲ တခုကနဲ့ တခုက လွန်နေလျှင် အကျိုးမပြီး အပြစ်ပင်ဖြစ်တတ်သေး၏။ သတိမူကား လွန်သည်ဟု မရှိ ကိစ္စတိုင်းမှာအားကြိုးသော သတိကို လိုအပ်သည်သာ ၊ ထို့ကြောင့် ''သတိ စ ခွိဟံ ဘိက္ခဝေ သဗ္ဗတ္ထိကံ ဝဒါမိ = သတိကို အရာခပ်သိမ်းမှာ လိုလားအပ်သော တရားအဖြစ် ဟောတော်မူ၏'' ဟု မဟာဝဂ္ဂ ဇောဂျင်္ဂသံယုတ် (၁၀၀)၌လာ၏၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သတိမပါ မပြီး အရေးကြီးသောကြောင့်ပင် ဘုရားရှင်က ကုန်းသတ္တဝါတို့၏ ခြေရာမှန်သမျှတို့တွင် ဆင်ခြေရာက ကြီး၍ ဆင်ခြေရာ၌ ဝင်ရသကဲ့သို့ ၊ ကုသိုလ်တရားမှန်သမျှ အပွဟာဒ အရင်းခံဖြစ်၍ အပွဟာဒ၌ပါဝင်ရကြောင်း ၊ မဟာဝဂ္ဂ ဗောဇ္ဈင်သံယုတ်၌ ဟောတော်မူ၏ ၊ထို့ပြင် ယခုဘဝအကျိုး, နောင်ဘဝအကျိုး, အကျိုးနှစ်မျိုးလုံးကို ရယူတတ်သော တရားမှာ အပွဟာဖြစ်ကြောင်း ၊ သဂါထာဝဂ္ဂ ကောသလသံယုတ် (၈၇)၌ ဟောတော်မူ၏၊ မွေ့မွေ့လျော့လျော့ နေတတ်သူ၌ ကုသိုလ်တရားဖြစ်ခွင့်မရှိရာ အပွဟာဒမှာ ကုသိုလ်တရားဖြစ်ပွားရန် အလွန်ကြီးမားသော အထောက် အကူဖြစ်၏ ၊ ထို့ကြောင့် အလွန်ကျေးဇူးများသော တရားတမျိုးမှာ အပွဟာဒဖြစ် ကြောင်း ပါထိက ဒသုတ္တရသုတ် (၂၂၇)၌ ဟောတော်မူ၏ ။

တရားလက်ကိုင်ထား ။ ။ဓမ္မေသုအရ မမ့်ရမည့်တရား၌ ကုသိုလ်တရားအားလုံး ပါဝင်လျက်ရှိရာ ဒါန, သီလ သာမက ရတနာသုံးပါးဂုဏ် အာရုံပြုခြင်း, မေတ္တာပို့ခြင်း , သေခြင်းတရားအောက်မေ့ခြင်း , သတိပဋ္ဌာန် ဘာဝနာပွါးများခြင်း စသောနှလုံးသွင်းဖွယ် တရားများ လက်ကိုင်ထားရမည်သာ၊ တရားဆိုသည်မှာ နောက်ဘဝအထိ ဆိုင်းနေသည်မဟုတ် ၊ တရားရှင်ကို ယခုဘဝပင် စိတ်ချမ်းသာစေခြင်း , စိတ်ဓာတ်ခိုင်မာစေခြင်း, လောကဓံကို ခံနိုင်ရည် ရှိစေခြင်း, မိမိက အထူးကြိုးစားလျှင် မဂ်ဖိုလ်အထိ ရစေနိုင်ခြင်း စသည်ဖြင့် ဓောဋ္ဌက်တတ်သည် ၊ ထို့ပြင် ဘာဝနာတခုခု လက်ကိုင်ပြုထား ပွားများသူ၌ တရားနှင့်စပ်၍ အမှတ်အသား ကောင်းလာရခြင်း , အတွေးအခေါ် အယူအဆ မြင့်မားကြွယ်ဝလာခြင်း, အသိဉာဏ်ရင့်သန်ခြင်း, စသည်ဖြင့် အကျိုးများလှ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရက်ကန်းသည်မ,ကလေး။ ။ မြတ်စွာဘုရား အာဠဝိပြည်သို့ ကြွတော်မူလာရာ အာဠဝိပြည်သူ ပြည်သားတို့က ဆွမ်းကပ်ကြ၏ ။ ဘုရားကြွတော်မူလာသည် ကြားရလျှင်ပင် ရက်ကန်းသည်မက လေးသည် တရားနာလို, ဘုရားဖူးလိုသော်လည်း ဖခင်ခိုင်းထားသော အလုပ်ရှိနေ၍ ရက်ဖောက်တွေ့ ရက်ကန်းရုံပိုပြီးမှ တရားနာမည်ဟု အလုပ် လုပ်နေရ၏၊ ပြီးသော် ရက်ဖောက်တောင်းသယ်ကာ ရက်ကန်းရုံ အလာ တရားနာရန် စုဝေးနေသော ပရိသတ်အစွန်မှ ရပ်ကြည့်နေမိ၏ ၊ ဘုရားရှင်က မျှော်ကြည့်သော ဗို့ကို ဘုရားလာစေလိုသည်ဟု သိ၍ ပရိသတ်ထဲ ဝင်သွား၏ ။ ဘုရားရှင်က မေးခွန်း လေးခွန်း မေးတော်မူသည် ။ ''မိန်းကလေး ဘယ်ကလာသလဲ'' မေးသော် ''မသိပါ ဘုရား'' ဟုပင်ဖြေ၏ ၊ ''ဘယ်သွား မလဲ'' မေးပြန်သော် '' မသိပါ ဘုရား'' ဖြေ၏။ ''မသိဘူးလား '' ဟု မေးပြန်သော် '' သိပါသည် ဘုရား'' ဟု လျှောက်၏ ၊ ''သိသလား'' ဟု မေးပြန်ရာ ''မသိပါ ဘုရား'' ဟု ဖြေ၏။ ပရိသတ်က မကျေနပ် ဘုရားရှင်ကို ပြောင်ချော်ချော် လျှောက်နေသည်ထင်လျက် ကဲ့ရဲ့ကြ၏ ။

ထိုအခါ ဘုရားရှင်က ''ဘယ်က လာသလဲ ဗို့ မေးသည်ကို အဘယ့်ကြောင့် မသိပါဘုရား ဖြေသလဲ'' ဟုမေးတော်မူ၏ ၊ ''တပည့်တော် ရက်ကန်းသည် အိမ်က လာသည်ကို ရှင်တော်ဘုရား သိပြီးဖြစ်ရာ ဤအချက်ကို မေးလိမ့်မည် မဟုတ် ၊ ဘယ်ဘဝက လာသလဲဟု မေးတော်မူခြင်းဟု နားလည်ပါသည် ၊ မိမိလာခဲ့ရာ ဘဝကို မသိသောကြောင့် မသိပါ ဘုရား'' ဟု ဖြေကြောင်း လျှောက်၏ ၊ ''သာဓု သာဓု မိန်းကလေး ဗို့ဘုရား မေးသည်ကိုသာ သင်ဖြေသည်'' ဟု ကောင်းချီးပေးပြီးနောက် '' ဘယ်သွားမလဲ အမေးကို မသိပါဟု ဖြေခြင်း အကြောင်းကို '' မေးတော်မူပြန်၏ ၊ ''တပည့်တော် ရက်ဖောက်တောင်း ယူလာသည်ကို အမြင်သားမို့ ရက်ကန်းရုံသွားမည်ကို သိပြီးဖြစ်ရာ ဤအချက်ကို မမေးတန်ရာ ဤဘဝမှ စုတေသော် ဘယ်ဘဝ သွားမလဲဟု မေးခြင်းဖြစ်မည်ဟု နားလည်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သဖြင့် မိမိသွားရမည့်ဘဝကို မသိ၍ မသိပါ ဘုရားဟု လျှောက်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း'' လျှောက်ရာ သာဓုခေါ်ပြန်၏ ။

ထို့နောက် '' မသိဘူးလား မေးသည်ကို သိပါသည် ဘုရားဟု ဘာကြောင့် ဖြေရသနည်း'' မေးတော်မူသော် '' ဤအမေးမှာ သေခြင်းကို မေးသည်ဟု နားလည်ပါသည် ၊ တနေ့သေရမည်ကို သိ၍ သိပါသည်ဟု ဖြေကြောင်း'' လျှောက်သော် သာဓု ခေါ်တော်မူပြန်၏ ။ ''သိသလားဟူသော အမေးကို မသိပါ ဘုရားဟု ဖြေခြင်းအကြောင်းကို'' မေးတော်မူပြန်ရာ '' သေရမည် သိတော့သိပါသည် ဘယ်နေ့ ဘယ်လ ဘယ်အချိန်ကာလမှာ သေရမည် မသိ၍ မသိဟု ဖြေကြောင်း'' လျှောက်၏ ရှင်တော်ဘုရားသည် သာဓုခေါ် ပြီးနောက် ''အန္ဓိဘူတော'' စသော ဒေသနာဖြင့် ဤလောကကား အကန်းချည်း ဖြစ်ခဲ့၏ ဤအကန်းတွေထဲမှ တယောက်တလေသာ အမြင်ရှိသူဖြစ်တတ်၏ ၊ မုဆိုးပိုက်ကွန်ထဲမှ လွတ်မြောက်ရသော ငှက်မှာ ရှားပါးသကဲ့သို့ အနည်းအကျဉ်းသာ နတ်ရွာနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ရ၏။ ဟု ပရိသတ်အား ဟောကြားခဲ့ရာ ရက်ကန်းသည်မကလေး သောတာပန် ဖြစ်သွားသည် ။ (ခမ္မပဒ–၎–၂–၁၁၁)

မှတ်ချက် ။ ဤရက်ကန်းသည်မကလေးမှာ တရားနှင့်စပ်၍ အတွေးအခေါ် အယူအဆ အသိဉာဏ်များ အတော်ရင့်သန်လျက် ရှိ၏။အများနားမလည်သော ဘုရားအာဘော်ကို ရဲဝံ့ပြတ်သားစွာ ဖော်ထုတ်ပြနိုင်ခြင်းဖြင့် အများအံ့ဩဖွယ်ဖြစ်ရ၏ ၊ ဤသို့ အများနှင့်မတူသည်မှာ သူ၏ ထူးခြားသော ကြိုးစားမှုကြောင့်ပင်ဖြစ်၏ ၊ လွန်ခဲ့သော သုံးနှစ်ကျော်လောက်က ဘုရားရှင် အာဠဝိပြည် တခေါက်ကြွရောက်တော်မူ၏ ၊ ထိုအခါက ပရိသတ်များအား မရဏာသတိတရားကို ဟောကြားတော်မူ၏ ။ သူတပါးတို့မှာ ပြီးပြီးပျောက်ပျောက် အမှတ်မထားသော်လည်း ရက်ကန်းသည်မကလေးကား ထိုအခါမှစ၍ နေ့ရောညပါ အခါရတိုင်း မရဏာသတိကို ပွါးခဲ့၏ ။ ထို ဘာဝနာ အစွမ်းကြောင့်ပင် အသိဉာဏ်တိုး , အမြင်တိုးကာ အများထက် သာရပေသည် ။

မိခင်ဓရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၂၀) ဂါရဝေါ စ နိဝါတော စ – သန္တုဋ္ဌိ စ ကတညုတာ ၊
ကာလေန ဓမ္မသဝဏံ – ဇေတံ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

(၂၀) ဒေဝပုတ္တ–နတ်သား၊ ယော ဂါရဝေါ စ – အကြင် ရိုသေထိုက်သော သူတို့ကို ရိုသေခြင်းသည်၎င်း ၊ ယော နိဝါတော စ – အကြင် မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချခြင်းသည်၎င်း ၊ယော သန္တုဋ္ဌိ စ – အကြင် ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းသည်၎င်း ၊ယော ကတညုတာ စ – အကြင် ပြုခဲ့ဖူးသော ကျေးဇူးကို သိသူ၏ အဖြစ်သည်၎င်း ၊ကာလေန–သင့်လျော်သော အခါ၌၊ ယံ ဓမ္မသဝနဉ္စ – အကြင် တရားနာခြင်းသည်၎င်း၊ အတ္ထိ ရှိ၏ ၊ ဇေတံ – ဤငါးပါးကား ၊ဥတ္တမံ –ကောင်းမြတ်သော ၊ မင်္ဂလံ –မင်္ဂလာပေတည်း

စကားပြေ။ နတ်သား ၊ ရိုသေထိုက်သူကို ရိုသေခြင်း ၊ မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချခြင်း ၊ ရောင့်ရဲတင်းတိမ်ခြင်း ၊ ကျေးဇူးသိခြင်း သင့်လျော်သော အခါ တရားနာခြင်း ၊ ဤငါးပါးမှာ ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာတည်း ။

ဂါရဝ။ ။"ဂရူနံ ဘာဝေါ ဂါရဝေါ = ဂရူနံ – အလေးပြုအပ်သူတို့၏၊ဘာဝေါ –ဖြစ်ကြောင်းတည်း ၊ ဂါရဝေါ – အလေး အမြတ် ပြုအပ်သူဖြစ်ကြောင်း "။ အလေးပြုအပ်သူမှာ ရတနာသုံးပါး, ဆရာမိဘစသော ဂုဏ်ကြီးသူ, အသက်ကြီးသူ,များတည်း ၊ ရဟန်းများ၌ အသက်မလိုက်ပဲ သိက္ခာဂါ ကြီးသူက ဂရု (=အလေးအမြတ် ပြုအပ်သူ)ဖြစ်ရသည်၊ကျင့်သူ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သူဖြစ်ကြောင်း သိရသည်မှာ ရိုသေခြင်း အလေးပြုခြင်းဖြင့် သိရသည်ဖြစ်ရာ ရိုသေခြင်းကို ဂါရဝ (=အလေးပြုအပ်သူ ဖြစ်ကြောင်း) ဟု ဆိုရ၏ ၊ ရိုသေလေးစားသော အခြင်းအရာဖြင့်ဖြစ်သော ကုသိုလ်စိတ်ပင် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မင်္ဂလာဖြစ်ပုံး ။ ရိသေထိုက်သူများကို ရိသေသမှု အလေး မပြုသူကို သူတော်ကောင်းများ မလိုလား၊ တယ်ရိုင်းစိုင်းတဲ့သူ ဟု ကဲ့ရဲ့ ကြ၏ ။ ရိသေတတ် အလေးပြုတတ်သူကိုကား လိုလားနှစ်သက်ကြ၏ ။ တယ် လိမ်မာတဲ့ သူပဲ ဟု ချီးမွမ်းကြ၏ ။ ဤအချက်ဖြင့်ပင် အဂါရဝ၏ အမင်္ဂလာအဖြစ်, ဂါရဝ၏ မင်္ဂလာအဖြစ်မှာ ထင်ရှားနေပါသည် ။ မြတ်စွာဘုရားက ကြီးသူအား ရိသေသူများသည် ယခုဘဝလည်း အချီးအမွမ်းခံရကြောင်း, နောင်ဘဝလည်း သုဂတိဘဝ ရောက်ရကြောင်း ဇာနိယါတ် တိတ္တိရဇာတ် (၉)၌ ဟောတော်မူ၏ ။ ထို့ပြင် အသက်ကြီးသူ, ဂုဏ်ကြီးသူတို့ကို ရှိခိုးလေ့ရှိသူ, အရိုအသေ ပြုသူတို့အား အသက်ရှည်ခြင်း , အဆင်းလှခြင်း , ချမ်းသာခြင်း , ခွန်အားရှိခြင်း, ဟူသော အကျိုးလေးပါး တိုးပွါးနိုင်ကြောင်း ဓမ္မပဒ (၂၉)၌ ဟောတော်မူ၏ ။ ဆိုခဲ့ပြီး စကားဝတ္တိသုတ် အရ၌လည်း သိနိုင်သည် ။ ထို့ပြင် လူကြီးတို့၏ ချစ်မြတ်နိုးမှု,လေးစားမှု, ကူညီစောင့်ရှောက်မှု ခံရခြင်းစသည်ဖြင့် ရသည့်အကျိုးများကား များလှ၏။ အရင်းမစိုက်ရပဲ ကိုယ်ကိုညွတ်ကိုင်း အသုံးချရုံမျှဖြင့် အမြတ်အလွန်ထွက်သော ဤဂါရဝမင်္ဂလာကို မဆောင်ထိုက်ပဲ ရှိပါသလော ။

အကျိုးမြတ်ကြောင်း ။ ဥပရိပဏ္ဏာသ စူဠကမ္မဝိဘင်္သုတ် (၂၇၇)၌ ''လုလင် ဤလောက၌ အချို့သော ယောကျ်ား မိန်းမသည် ခက်ထန် မာန်ကြီးသည်ဖြစ်၍ ရှိခိုးထိုက်သူကို ရှိမခိုး ၊ ခရီးဦးကြိုဆိုထိုက်သူကို မကြိုဆို ၊ နေရာပေးထိုက်သူကို နေရာမပေး ၊ လမ်းဖယ်ပေးထိုက်သူကို လမ်းဖယ်မပေး၊ ကောင်းစွာပြုထိုက်သူကို မပြုစု၊ အလေး ပြုထိုက်သူကို အလေးမပြု၊ မြတ်နိုးထိုက်သူကို မမြတ်နိုး ၊ ပူဇော်ထိုက်သူကို မပူဇော် ၊ ထိုသူကား သူစွဲယူထား သောကံအရ စုတေသော် ငရဲရောက်ရ၏ ။ ငရဲ မရောက်ပဲ လူဖြစ်စေကာမူ ဖြစ်ရာ ဖြစ်ရာ၌ နိမ့်ကျ သိမ်ငယ်သော အမျိုး၌ ဖြစ်ရ၏ ၊ လုလင် ဤရှိ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မခိုးခြင်းစသော မရှိသေသူမှာ နိမ့်ကျသော အမျိုးဌ ဖြစ်တတ်သော အကျင့်ဖြစ်သည်"ဟု ဟော တော်မူပြီးနောက် ၊ ဤမှ ပြန်သောအားဖြင့် ရှိသေထိုက်သူကို ရှိသေခြင်းစသည်ကို ပြုသူမှာ နတ်ပြည်ရောက်ခြင်း, နတ်ပြည် မရောက်စေကာ ဖြစ်ရာ, ဖြစ်ရာ၌ မြင့်မြတ်သော အထက်တန်းအမျိုးဌ ဖြစ်ရကြောင်းများကို ဆက်လက် ဟောကြား တော်မူသည် ။

ဤ ဒေသနာဖြင့် မာန်ထောင်သူများ နောင်ရေးမှာ ဝန်လေးဖွယ်ရာပင် ။ ထို့ကြောင့် နောင်ဘဝရေး တွေးလျက်လည်း ရှိသေထိုက်သူကို ရှိသေရမည်သာ ။ အချို့က အရှိအသေပြုရမည်ကို ရှက်တတ်ကြ၏ ၊ မရှက်သင့်သည်ကို ရှက်ခြင်းသာ ။ အမှန်မှာ ''အဂါရဝ- မရှိသေခြင်း''ကိုသာ ရှက်ရမည်ဖြစ်၏ ။ ထိုသူကို ပညာရှိ သူတော်ကောင်းများက ကဲ့ရဲ့ရွဲတ်ချမည်ဖြစ်ရာ ထိုကဲ့ရဲ့ မည်ကိုသာ တွေးရှက်သင့်၏ ။

ဗြဟ္မဝိဟာရ တိုးပွါးပုံ။ ။ ရှိသေခြင်း အလေးပြုခြင်းတို့မှာ ထို ပုဂ္ဂိုလ်ကို ချစ်မြတ်နိုးခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏ ၊ အရှိအသေခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ချစ်ခင်လေးမြတ်တော့သည်သာ ၊ ထိုသို့မေတ္တာရှိနေကြလျှင် အချင်းချင်း ဒုက္ခရောက်နေသောအခါ ကရုဏာလည်း ဖြစ်နိုင်တော့၏၊ မေတ္တာရှိနေကြသူ အချင်ချင်း တဦးတိုးတက်သောအခါ တဦးက မုဒိတာဖြစ်ကာ ဝမ်းသာရသည် ၊ အမှားအယွင်း အနည်းငယ်ရှိသောအခါလည်း ဥပေက္ခာပြုနိုင်၏ ၊ ဤသို့လျှင် ဂါရဝမှု မှာ ဗြဟ္မဝိဟာရ တရားတွေ စည်ပင်ကြောင်း, ကျွာသာ ,မဲ့ဆရိယ, မာန, ဒေါသ စသည် ကင်းဝေးကြောင်း အလွန်ကောင်းသော ယဉ်ကျေးမှု တရုပ်ဖြစ်ရာ ထိုယဉ် ကျေးမှု ဖြစ်သူ၌ အသက်ရှည်ခြင်းစသည် ဖြစ်နိုင်သည်ဆိုသော ဆိုခဲ့ပြီးသော အကျိုး များမှာ သဘာဝကျပေသည်။ လောက သာယာရေး အတွက်လည်း အရေးပါသော ယဉ်ကျေးမှု တရုပ်ပင်ဖြစ်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တရားသိလေ ရိုသေလေ။ ။တရားမသိသူ၌ ဂါရဝမှုကို အောက်ကျသည်ဟု အထင်အမြင် မှားနေသော်လည်း ဂါရဝသည် အလွန်မွန်မြတ်သော တရားတခုဖြစ်ရာ တရားပိုသိလေလေ ဂါရဝတရားပိုရှိလေလေ ဖြစ်သည် ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် အရှင်အဿဇိ၏ တရားဖြင့် သောတာပန် ဖြစ်ရသည့်အခါကစ၍ အရှင်အဿဇိ ရှိရာအရပ်သို့ ရည်မှန်းကာ လက်အုပ်ချီလျက် ထိုအရှင်မြတ်ရှိရာသို့ ဦးခေါင်းထားကာ အိပ်လေ့ရှိ၏ ။ မသိသော ရဟန်းများက အရှင်သာရိပုတ္တရာ ယနေ့တိုင် အယူမှားနေသေး၏ ၊ အရပ်မျက်နှာတွေ ရှိခိုးနေသည်ဟု ဘုရားရှင်အားလျှောက်ရာ ဘုရားရှင်က '' သာရိပုတ္တရာ အရပ်တွေ ရှိခိုးခြင်းမဟုတ်၊ မိမိဆရာ အဿဇိကို ရှိခိုးခြင်းဖြစ်ကြောင်း ''ဟိန့်၍ မိမိတရားသိအောင် ပြသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ''မိုးပူဇော်သော ပုဏ္ဏား မိုးကို ရှိခိုးသကဲ့သို့ ရှိခိုးရမည်'' ဟု (ခမ္မပဒ-၄-၂-၄၀၁) ဗြာဟ္မဏဝဂ်၌ ဟောတော်မူသည် ။

နိဝါတ။ ။နိ=နိမ့်ကျသောအားဖြင့်၊ ဝါတ=ဖြစ်ခြင်း၊ နိဝါတ ကို ''နိစမနတာ နိဝါတဝုတ္တိကာ'' ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏ ၊နိစမနတာ - နိမ့်သော စိတ်ရှိသူ၏ အဖြစ် ၊ကိုယ်ကိုနှိမ့်ချခြင်းမှာ စိတ်နှိမ့်ချပြီးမှ ဖြစ်နိုင်၏ ၊ မာနရှိသော စိတ်မှာ မြင့်ထောင်တက်နေရာ မာနကို နှိမ်ထားခြင်းကိုပင် နိစမနတာ ဆိုသည် ၊ စိတ်ကိုနှိမ့်ချထားလျှင် ကိုယ်ရော နှုတ်ပါ အားးလုံးနှိမ်ပြီးသား ဖြစ်နေ၍ နိဝါတဝုတ္တိတာ - နှိမ့်ချသော ဖြစ်ပုံမျိုးရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ဆိုသည် ။

နိဝါတ-ရှိသူ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မှာ ထဒ္ဓ=တောင့်တင်း မာကျောသူ, အတိမာန - အလွန်ထောင်လွှားသူများဖြစ်ရာ ထိုသူများကား အပြောအဆိုလည်း မောက်မာတတ်၏ ၊ မိမိကိုယ်ကိုမြှောက် သူတပါးကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နှိမ်တတ်၏၊ အမျိုး ပညာ ဥစ္စာစသော ဂုဏ်များဖြင့် သူတပါးကို မထီမဲ့မြင် ပြုတတ်၏၊ ကိုယ် အမူအရာလည်း ဘယ်သူမှ အရေးမစိုက်သကဲ့သို့ ထောင်ထောင်ကြွားကြွားပင်၊ ထိုအမူအရာ အားလုံးမှာ အများမုန်းဖွယ်ရာဖြစ်၍ အ'မင်္ဂလာသာ၊ နိဒါတရှိသူကား ကိုယ်အမူအရာလည်း သိမ်မွေ့နူးညံ့စွာ ရှိနေသည့်ပြင် အပြောမှာလည်း သူတကာ နားချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာဖွယ် ပြေပြစ်လျက်ရှိသည်၊ ထိုသူမျိုးမှာ အများချစ်မြတ်နိုးဖွယ်ရာ မင်္ဂလာဖြစ်ရသည် ။

ဂါရဝနှင့် နိဒါတား ။ ဂါရဝနှင့် နိဒါတ တွဲဖော်သည်မှာ မကင်းကောင်းသော တရားများ ဖြစ်သောကြောင့်တည်း ၊ နိဒါတရှိသူ၌သာ ဂါရဝဖြစ်နိုင်သည် ၊ မာနထောင်လွှားနေသူကား 'ငါသာ ဤပြင် ဘာမထင် ' ဖြစ်နေရာ ဘယ်မှာ သူတပါးကို ဂါရဝပြုနိုင်ပါအံ့နည်း ၊ အမျိုး ဥစ္စာ အနွယ်အားဖြင့် ခက်ထန်သူမှာ မိမိဆွေမျိုးသားချင်းများကိုပင် မထီမဲ့မြင် ပြု တတ်ရာ ထိုအမူမှာ ပျက်စီးခြင်း အကြောင်းဖြစ်သည်ဟု သုတ္တနိပါတ် ပရာဘဝသုတ် (၂၉၆)၌ ဟောတော်မူ၏ ။ မိမိဆွေမျိုးများက မိမိကို အရေးမစိုက် ပစ်ပယ်ကြသည့်ပြင် မိမိပျက်စီးအောင်ပင် ပြုတတ်၍ ပျက်စီးခြင်း အကြောင်းဟု ဟောသည် ။ ဤခက်ထန်သူကို လေပြည်သော သားရေအိပ်ဖြင့် ပမာပေးလေ့ရှိ၏ ၊ သား ရေအိပ်ကြီးသည် လေမပြည့်မီ ပျော့ပျောင်းနေသော်လည်း လေပြည့်သောအခါ တင်းမောက်လာသည်မှာ မာနကြီးသူ၏ လက္ခဏာနှင့် တူလှသည် ။ ဘယ် အထိ နှိမ့်ချရမည်ကို ''ခြေသုတ်ပုဆိုး ဦးချိုကျိုးသော နွားလား အနေ အစွယ်ကျိုးသော မြွေကဲ့သို့ '' ဟု ဆို၏ ၊ တကယ်တရားရှိသူတို့မှာ ထိုမျှနှိမ်ချနိုင်ကြ၏၊ မာန်ကြီးသူ ပျက်စီးကြောင်း ဖြစ်သော်လည်း နိဒါတရှိသူမှာ တိုးတက်ကြီးပွါးကြောင်း ဖြစ်သည်။ ''နိဒါတဝုတ္တိ အထဒ္ဓေါ ၊ တာဒိသော လဘတေ ယသံ= နှိမ့်ချသော အဖြစ်မျိုး ရှိလျက် ခက်ထန်ခြင်း မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှာ အခြွေအရံ အကျော်အစောကို ရနိုင်သည်'' ဟု သိဂိုလသုတ် (၁၅၆)၌ ဟောတော်မူ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ နိဒါန်း ။ တနေ့သောအခါ အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ သင်္ကန်းဝတ်ပုံ မညီမညွတ်ဖြစ်နေသည်ကို မြင်ရသော ခုနစ်နှစ်အရွယ် သာမဏေငယ်က ''အရှင်ဘုရား သင်္ကန်းဝတ်ပုံ မညီပါတကား'' ဟု လျှောက်၏။ အရှင်သာရိပုတ္တရာသည် ''ကိုရင်ကလေးက ငါ့ပြောရကောင်းလား'' သဘောထားတော်မူမပဲ၊ တနေရာသွားကာ ကောင်းစွာပြင်ဝတ်ပြီးလျှင် ကိုရင်လေးထံ ပြန်လာ၍ ရပ်လျက် လက်အုပ်ချီကာ'' သည်လောက်ဆိုလျှင် သင့်တော်ပါပြီလား ဆရာ'' ဟု မိန့်ကြားပြီးနောက်'' ထိုနေ့ဖြစ်သော ခုနစ်နှစ်အရွယ် သာမဏေငယ်လေးကပင် ဆုံးမလာလျှင် ထိုအဆုံးအမကို ဦးခေါင်းထက်မှာ ခံယူပါသည်'' ဟု ကျူးရင့်တော်မူခဲ့သည် ။ တရားကို လေးစားသူတိုင်း အရှင်မြတ်ကြီး၏ ဤနိဝါတဂုဏ်ကို အမြဲအားကျ အတုယူခဲ့ကြရပါသည်။ ယူဖွယ်လည်း ကောင်းလှပေသည် ။(မိလိန္ဒ-၃၈၊ သံ-၅-၁=၁၁၄)

အရှင်ရာဟုလာ၏ နိဒါန်း ။အရှင်ရာဟုလာ ကား သာကိဝင်မင်းမျိုးဖြစ်၍ စကြာမင်းဖြစ်ရန် ဘုန်းကံလက္ခဏာပါသူ ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတည်း ၊ ဘုရားသားတော်လည်း ဖြစ်၍ မာနထောင်မည်ဆိုလျှင် သူတကာထက်ပို၍ မာနထောင်နိုင်လောက်အောင် အဖက်ဖက်က အထက်တန်းကျနေသော်လည်း အရှင်၏ နှိမ့်ချခဲ့ပုံမှာ ဥဒါန်းတွင်ရစ်ခဲ့ပါ၏။ ရဟန်းတော်များက ရှင်ရာဟုလာကို စမ်းလို၍ ရှင်ရာဟုလာ အဝေးမှ လာသည်ကို မြင်လျှင် တံမြက်စီးနှင့် အမှိုက်တောင်းများကို အပြင်မှာ ပစ်ထားကြ၏။' ဒါ ဘယ်သူ ပစ်ထားတာလဲ ''အချို့ရဟန်းက မေးသော် ''သည်နေရာ ရာဟုလာ သွားလာနေတာပဲ ၊ ရာဟုလာများ ပစ်ထားသလော'' တပါးရဟန်းများက ပြောကြ၏ ၊ ရှင်ရာဟုလာသည် ''တပည့်တော်လုပ်တာမဟုတ်ပါ''ဟု ဘယ်အခါမှ မပြောပဲ ကောင်းစွာ သိမ်းဆည်းပြီး ရဟန်းများကိုပင် တောင်းပန် ကန်တော့၍ သွားတတ်၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တခါက ဘုရားမြတ်စွာသည် ''ရဟန်းတို့အား လူသာမဏေများနှင့် တပိုးတရာမ်တည်းသော ကျောင်း၌ အတူမအိပ်ရ'' ဟုသိက္ခာပုဒ် ပညတ်ထား၏။ ရဟန်းများက ''ရာဟုလာ ဘုရားမြတ်စွာ သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ထား၍ အိပ်ဖို့နေရာ ရှာပါ။'' ဟု ဆိုကြ၏၊ အမှန်မှာ ဘုရားအပေါ်၌ လေးစား၍ငင်း ရှင်ရာဟုလာ၏ အကျင့်သိက္ခာ ဂုဏ်အရင်း ၊ငင်းကို ရဟန်းများ အလေးပေးခဲ့မြဖြစ်၏၊ သိက္ခာပုဒ် ပညတ်ချက်အရ ဤသို့ ဒြပ်ကြွေခြင်းဖြစ်၏။ ရှင်ရာဟုလာလည်း ဘယ်သို့မှ ပြန်မပြော။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ, အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်, အရှင်အာနန္ဒာစသော မထေရ်တို့ကိုလည်း အပူမရှာပဲ ဘုရားရှင်၏ ဝစ္စကုဋီ၌ သွားအိပ်နေ၏။ နံနက်အခါ ဘုရားရှင် ဝစ္စကုဋီအကြွတွင် ရှင်ရာဟုလာဝစ္စကုဋီ၌ အိပ်ရကြောင်း သိတော်မူ၍ လူသာမဏေများနှင့် သုံးညအတူ အိပ်ခွင့်ပြုကာ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ထပ်မံပြင်ဆင် ပညတ်တော်မူသည်။

ရှင်ရာဟုလာကား တရားကို ကြိုးစားအား ထုတ်နေရာ ထိုတရားများက အရှင်၏မာနကို ချေပေးလျက် ရှိနေပါသည်။ တရားကို မလေးစားသူတို့အဖို့ မာနကို အပြစ်မမြင် အကောင်းထင်လျက် မာန်တက်ကြသော်လည်း တရားကို လေးစားသူတို့မှာ မိမိတို့မာနကို တမင်လာပင် ကျအောင်ကြိုးစားကြ၏။ ဘဒ္ဒိယ, အနုရုဒ္ဓ, အာနန္ဒာ, ဘဂု, ကိမိလ, ဒေဝဒတ်, ဤသာကီဝင်မင်းသားများသည် ဥပါလိဆတ္တာသည်နှင့် အတူ ရဟန်းပြုရန် ဘုရားထံမှောက် ရောက်လာကြပြီးလျှင် သူတို့ ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားသည်မှာ ''မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်တို့ သာကီဝင်များမှာ မာနကြီးကြပါသည်၊ ဥပါလိဆတ္တာသည်မှာ တပည့်တော်များ အစေအပါးအဖြစ် ကာလရှည်စွာ အမှုထမ်းခဲ့သူ ဖြစ်ပါသည်၊ သူ့ကို ရှေးဦးစွာ ရဟန်းပြုပေးတော်မူပါ၊ သူ့ကို တပည့်တော်များ ရှိခိုးမှု ကြိုဆိုမှု လက်အုပ်ချီမှု အရိုအသေပြုမှု ပြုကြပါမည်၊ ဤသို့ဖြင့် တပည့်တော်များ သာကီဝင်တို့၏ မာနသည်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကျဆင်းပါလိမ့်မည် ၊" ဟု လျှောက်ထားသည့်အတိုင်း ဘုရားရှင်က ဥပါလိကို ရှေးဦးစွာ ရှင်ရဟန်းပြုပေးလေသည် ။

သန္ဓဋ္ဌိ။ ။သ=မိမိ ဥစ္စာဖြင့် -ဝါ- ရှိနေသော ဥစ္စာဖြင့် တူ၌- ကျေနပ်နှစ်သက်ခြင်း ။ ရှိသမျှ ရသမျှနှင့် တင်းတိမ်ကျေနပ်ခြင်းကို သန္ဓဋ္ဌိ ဆိုရသည် ၊ ဤသန္ဓဋ္ဌိ မရှိသူ၌ မကောင်းသော အစား အဝတ်စသည်သုံးရလျှင် စိတ်မချမ်းသာ ဖြစ်ရ၏ ၊ ကောင်းနိုးရာရာ ဝယ်ယူသုံးစွဲခြင်းဖြင့် ပစ္စည်းပြုန်းသူဖြစ်တတ်၏ ။ စိပ္ပါးရာဖွေသူ၌ သန္တုဋ္ဌိမရှိလျှင် ဥစ္စာမစုဆောင်းနိုင် ၊ထို့ကြောင့် သန္တုဋ္ဌိသည် လောကရေး၌ အလွန်လိုအပ်၏။ ဓမ္မသက်သက် အားထုတ်သူများ၌ကား သာ၍ပင် လိုအပ်လှသည် ။ မှန်၏ သန္တုဋ္ဌိ၏ ဆန့်ကျင်ဖက်မှာ လောဘကြီးမှု, အလိုကြီးမှုဖြစ်ရာ တရားရရေး၌ ကြီးမားသော အနှောက်အယှက် အတားအဆီးများဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်က ထို မတ္ထိ၌ (=အလိုကြီးမှု) ကို ရှုတ်ချခဲ့သည်နှင့်အမျှ သန္တုဋ္ဌိကိုလည်း လွန်စွာမြှောက်စားတော်မူခဲ့သည် ။

အမြတ်ဆုံး ဥစ္စာ။ ။ ''သန္တုဋ္ဌိ ပရမံ ဓနံ = အမြတ်ဆုံး ဥစ္စာကား ကျော်ရှင်ခြင်းတည်း၊" ဟု ဓမ္မပဒ(ဂျာ)၌ဟောတော်မူ၏ ။ နိဂိ ဆရာတို့ကလည်း ''သန္တောသ တုလျံ ဓနမတ္ထိ နာဉံ = သန္တောသနှင့် တန်းတူရည်တူဖြစ်သော တခြားဥစ္စာ မရှိ" ဟု ဆိုခဲ့၏ ။ လောက၌ ဥစ္စာရှိလျှင် ဘာမဆို ပြည့်စုံနိုင်သကဲ့သို့ ကျော်ရဲတတ်သူ၌ အကုန်ပြည့်စုံလျက်ရှိရာ ဥစ္စာအဖြစ် တင်စားခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏ ။ သို့သော် ဥစ္စာဖြင့် မပြည့်နိုင်သော ပြည့်စုံခြင်းမျိုးမှာ သန္တောသရှိသူ၌ရှိရာ သန္တောသကို အမြတ်ဆုံး ဥစ္စာအဖြစ်မြှောက်တင်ခဲ့ရ၏၊ ''အကြင် သူ၏ စိတ်သည် တင်းတိမ်ကျော်ရဲလျက် ရှိ၏၊ထိုသူမှာ အားလုံးပြည့်စုံလျက်သာ ၊ဖိနပ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းထားအပ်သော ခြေရှိသူအဖို့ မြေတပြင်လုံး သားရေ ဖုံးထားသကဲ့သို့သာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အမှန်ဖြစ်သည်'' ဤ ဟိတောပဒေသ အဆိုအတိုင်း သန္တုဋ္ဌ မရှိသော စည်းစိမ်ရှင် အချို့ပင်မရနိုင်သော သမ္မတ္တိမျိုးသည် သန္တုဋ္ဌရှင် လူဆင်းရဲများ၌ပင် ရှိနိုင်ကြောင်း သိရသည် ။

မတင်းတိမ်သင့်သော အရာ။ ။ တင်းတိမ်လျှင် မြန်ရက်ဆိုသကဲ့သို့ တင်းတိမ်သူ၌ အမြဲစိတ်ချမ်းသာလျက်ရှိရာ လောကီဆရာတို့က ''သန္တောသမူလံ ဟိ သုခံ = ချမ်းသာမည်သည်မှာ သန္တောသ သာလျှင် အကြောင်းရှိ၏''ဟု ဆိုကြ၏၊ သို့သော် ပညာရေး၌ အချို့က ''အို ဒီလောက်ဆို တော်လောက်ပါပြီ''ဟုငင်း , စီးပွားရေး၌ ''သည်လောက်ရှိ တော်ရောပေါ့။''ဟုငင်း လျှောတတ်ကြ၏ ဤသို့လျှောခြင်းမှာ သန္တုဋ္ဌ မဟုတ် ဆုတ်နစ်ခြင်းသာ ၊ ဓမ္မရေးနှင့် လောကရေး၌ အတူမသုံးသပ်ထိုက် ၊ တရားသက်သက် အားထုတ်သော ရဟန်းတော်များအတွက်မူ ပစ္စည်းနှင့်စပ်လျှင် အလိုနည်းလေ ကောင်းလေဖြစ်၏။ လောကလူသားများ အဖို့ကား ထိုသို့မဟုတ် ဓမ္မရေး၌ပင် စာပေတတ်ရုံနှင့် တင်းတိမ်နေလျှင် ပေါ့လျော့မှု ဆုတ်နစ်မှုသာဖြစ်၏၊ မဂ်ဖိုလ်ရသည်အထိ မရမနေ ကြိုးစားရမည်သာ ၊ ထို့အတူ လောကသားအဖို့ တာဝန်တွေရှိနေ၏၊ မိသားစုတာဝန် အမျိုးတာဝန် တိုင်းပြည်တာဝန်ဟု ရှိနေရာ ထိုတာဝန်တွေအတွက် ပစ္စည်းရှာရ မည်သာ။ မတတ်သာ၍ ဖြစ်သလို ကျေနပ်ရမည် ဖြစ်သော်လည်း တတ်နိုင်လျက် တိုးတက်မှုရပ်သွားအောင် သန္တုဋ္ဌပြုလိုက်သည်မှာ သန္တုဋ္ဌ အစစ်မဖြစ်ပဲ ပေါ့လျော့မှု ဆုတ်နစ်မှု အဖြစ်သို့သာ ရောက်ရတော့သည် ။

မတရားလျှင် ပျက်။ ။ တရားသဖြင့် ပစ္စည်းရှာသူအား သန္တုဋ္ဌ မပျက် တတ်သော်လည်း လောဘ အလွန်ကြီးလာ၍ မတရား စီးပွါးရှာသူကား သန္တုဋ္ဌပျက်တော့သည်။ ပစ္စည်းတွေ ပေါလာသည့်အခါ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သန္တုဋ္ဌိပျက်သူမှာ ဖြုန်းချင်တိုင်းဖြုန်းသော်လည်း သန္တုဋ္ဌိရှိသူမှာ ကုသိုလ်ဖြစ်သော အမျိုးအတွက် တိုင်းပြည်အတွက် အကျိုးရှိရာရှိကြောင်း ကောင်းမှုများ၌သာ အလေးပေးသုံးတတ်ပေသည် ၊ အလိုကြီး၍ သန္တုဋ္ဌိပျက်လာသောအခါ တနေ့တွင် ဆုတ်ယုတ်ပျက်စီးမှုနှင့် ကြုံလာရမြဲ ဖြစ်၏ ။

ရှေးက ပုဏ္ဏားတယောက်၌ ဇနီးနှင့် သားသမီး သုံးယောက်ရှိ၏။ သူသေသောအခါ ရွှေဟင်္သာဖြစ်နေရာ မကြာမကြာလာ၍ ရွှေဖြင့်ပြီးသော အတောင်တတောင် ပေးလာသဖြင့် ဇနီးနှင့် သမီးတို့မှာ ဆင်းရဲနေရာမှ အတော်ချောင်လည်လာကြ၏၊ သို့သော် ဤမျှနှင့် မကျေနပ်ကြ၍ တိုင်ပင်ကာ၊ တနေ့ ရွှေဟင်္သာလာသောအခါ၊ ဖမ်းပြီး အတောင်အကုန်နှုတ်ကြ၏၊ သို့သော် နှုတ်သမျှ ရွှေမဟုတ်တော့ပဲ၊ အကုန် ဂျိုင်းတောင်သဖွယ် ဖြစ်၏ ။ နောက် အိုးထဲ ထည့်မွေးထားရာ ပေါက်လာသော အတောင်တို့သည် အဖြူချည်းသာ ဖြစ်ကုန်လျက် ယင်းတို့ပြည့်စုံသောအခါ မိမိနေရာ ပြန်သွားတော့သည် ။

''ယံ လဒ္ဓံ တေန တဋ္ဌေ့ဗ္ဗံ ၊ အတိလောဘော ဟိ ပါပကော=ရသမျှနှင့် ရောင့်ရဲကျေနပ်ရမည် ၊ လောဘကြီးသူမှာ လူယုတ်မာတည်း''
(ဇာတိပါတ် သုဝဏ္ဏဟံသဇာတ်–၃၂)

ကတညုတာ။ ။ သူပြုခဲ့ဘူးသော ကျေးဇူးကို သိခြင်းသည် ကတညုတာမည်၏၊ ကျေးဇူးမှာ ဥစ္စာပေးခြင်း, အတတ်သင်ပေးခြင်း, ဆုံးမခြင်း, ဘေးရန်ကာကွယ်ပေးခြင်း ,စသည်ဖြင့် မိမိအပေါ် ပြုအပ်သော သူတပါး၏ ကောင်းမှုပင်။ ထိုကျေးဇူးကို နည်းသည်ဖြစ်စေ, များသည်ဖြစ်စေ, အောက်မေ့သည်၏ အစွမ်းဖြင့် သိခြင်းကို ကတညုတာဆို၏ ။ သိခြင်းဆိုသောကြောင့် သိရုံသာ သိသူကို ကတညု ဆိုသည်ဟု မမှတ်အပ်၊ သို၍ ကျေးဇူးတုန့်ပြန် ပြုသူကိုသာ ကတညူ(=ကျေးဇူးသိသူ)ဆိုသည်။ တချို့ မိမိအပေါ် ကျေးဇူးပြုထားသူတဦး အကူအညီ လိုနေသောအခါ စွမ်းနိုင်ပါလျက် ပါးစပ်သာကောင်း၍

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လက်မပါပဲ ရှိတတ်၏ ၊ ဤသူများကား အကတညူ(=ကျေးဇူးမသိတတ်သူ)များတည်း ။ အချို့ကျွန်သို့ မသိရုံသာမက ကျေးဇူးရှင်ကိုပင် အကျိုးမဲ့ပြုတတ်သေး၏။ ကျေးဇူးရှင်ကို ကျေးစွပ်သော လူမိုက်သာတည်း ။ ထိုလူမိုက်မျိုးကို တိဿနိပါတ် မဟာကဝိဇာတ် (၃၈၀)၌ တွေ့ရ၏ ။ ထိဇာတ်၌ ပုဏ္ဏားမိုက်သည် မိမိ အသက်ကို ကယ်တင်ခဲ့သော အလောင်းတော် မျောက်မင်း၏ ခေါင်းကို ကျောက်တုံးနှင့် ထုခဲ့လေသည် ၊ သူတော်ကောင်များကား ကျေးဇူးသိတတ်ကြ၏ ။ ကျေးဇူးမသိသူမှာ လူမိုက်သာဖြစ်ရာ ထိုသူရမည့် ရလဒ်ကား နောင်ဘဝ ရေရောက်ခြင်း, ယခုဘဝ အကဲ့ရဲ့ခံရခြင်း , ကျေးဇူးပြုမည့်သူများ ရှောင်လွှဲ၍ ဆင်းရဲရခြင်းစသော မကောင်းကျိုးများသာတည်း ။

ရခဲသူ နှစ်ယောက်။ ။ (၁)ပုဇ္ဇကာရီ – ရှေးဦးစွာ ကျေးဇူးပြုတတ်သူ
(၂) ကတညုတကတဝေဒီ – သူပြုဘူးသည့်

ကျေးဇူးကို သိတတ်ထုတ်ဖော်တတ်သူ ဤပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးမှာ ရခဲသော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ကြောင်း ဒုကဂိုတ္တတတိယပဏ္ဏာသက ပဌမသုတ်(၈၆)၌ ဟောတော်မူ၏။ ထိုတွင် လက်ဦးပြုသူမှာ ကြွေးပေးအံ့ဟူသော အမှတ်ကို ပြုသည်၊ နောက်ပြုသူသည် ကြွေးဆပ်အံ့ဟူသော အမှတ်ကို ပြုသည်ဟု ဝင်းအဋ္ဌကထာ ဖွင့်၏ ။ တစုံတယောက်က ကြွေးပေးလျှင် ကြွေးယူသူမှာ ကြွေးတင်သည်ဟု ဆို၏။ ထို့အတူ တစုံတယောက်က ကျေးဇူးပြုလျှင် အပြုခံရသူမှာ ကျေးဇူးတင်သည်ဟု ဆိုရ၏ ၊ ကြွေးတင်လျှင် ပြန်ပေးသည်ကို ကြွေးဆပ်သည်ဆိုသကဲ့သို့ ပြန်ကျေးဇူးပြုသည်ကို ကျေးဇူးဆပ်သည်ဟု ဆိုသည် ။ ဤ၌ ကျေးဇူးပြုသူက ပြန်ရလိုမှုဖြင့် ပြုသည်မဟုတ်သော်လည်း တာဝန်သိသူများက ပြန်ကျေးဇူးပြုမည်ဖြစ်၍ ကြွေးပေး ကြွေးဆပ်နှင့်တူသောကြောင့် ကြွေးပေးအံ့ဟု အမှတ်ပြုသကဲ့သို့ဖြစ်သည်ကို အမှတ်ပြုသည်ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုခြင်းဖြစ်၏။သူတော်ကောင်းတို့၏ ကျေးဇူးမြင်တတ်ခြင်း, သူယုတ်မာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တို့၏ ကျေးဇူးမပြောင်တတ်ခြင်းမှာ သူတော်ကောင်းတို့က ခမ္မပြောင်၍ သူယုတ်မာတို့က ခမ္မမပြောင် အခမ္မတွေ ဝင်လာသောကြောင့်တည်း ။ (အံ-၁-၈၆၊အံ-၄-၂-၅၇)

သူတော်ကောင်းမှ သိ ။ ။ ရာဓပုဏ္ဏားကြီး ရဟန်းပြုလိုလျက် ရဟန်း မပြုရ ဖြစ်နေရာ ဘုရားရှင်က '' ဤ ပုဏ္ဏား၏ ကျေးဇူးကို ဘယ်သူ အမှတ်ရသလဲ'' ဟု မေးတော်မူသော်''တပည့်တော် အမှတ် ရပါကြောင်း'' အရှင်သာရိပုတ္တရာ လျှောက်၏ ၊ ''ဘယ်လို ကျေးဇူးလဲ''ဟု မေး တော်မူပြန်ရာ ''ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် ဆွမ်းခံစဉ် ဆွမ်းတဇွန်း လောင်းဘူးကြောင်း'' လျှောက်၏။''သာဓု သာဓု သာရိပုတ္တရာ ၊ သူတော်ကောင်းများမှာ သူ့ကျေးဇူးကိုသိ တတ် ထုတ်ဖော်တတ်ပေသည် ၊''ဟု ကောင်းချီးပေးတော်မူ၏ ။ ပစ္စည်းဥစ္စာပေး သည်ထက် အသိအလိမ္မာ ဉာဏ်ပညာပေးသော ဆရာသမားစသည်မှာ ပိုကျေးဇူး ပြုတတ်သူများဖြစ်၏ ။ အထူးသဖြင့် တရားဖြင့် ကျေးဇူးပြုသူများ၏ ကျေးဇူးမှာ ပြေလည်အောင် ပြန်အဆပ်ခက်လောက်အောင်ပင် ကြီးမားလှကြောင်း ဟောတော် မူ၏ ။ ထို့ကြောင့် တကယ်ကျေးဇူးကြီးလှသော မိဘ ဆရာနှင့် မိမိအား စောင်မသူ မှန်သမျှ၏ ကျေးဇူးကို မတတ်သာလျှင် အစဉ်အောက်မေ့၍ တတ်နိုင်သလောက် တုံ့ပြန်မှ သူတော်ကောင်း ဖြစ်ကြပေမည် ။ (၀-၃×၇၀)

အကုံရန့် ပုဏ္ဏား။ ။ အကုံရမင်းသားသည် လှည်းသား၀ါးရာဖြင့် ကုန်သွယ်ခဲ့ရာ လှည်း၀ါးရာဖြင့်ပင် ကုန်သွယ် သော ပုဏ္ဏားတဦးလည်း အတူပါ၏ ၊ လမ်းမှား၍ အစာရေစာတွေ ကုန်ခဲ့ရာ ညောင်ပင်ကြီးတပင်တွေ့၍ ခိုနားကြ၏၊ ထိုညောင်ပင်၌ တန်ခိုးကြီးမားသော နတ်ကြီးသည် သူတို့အား သနား၍ လက်ျာလက်ကို ဆန့်တန်းကာ ပဌမ ရေ၊ ထို့ နောက် လိုရာ လိုရာ အကုန်ပေး၍ သူတို့အား ချမ်းသာစေခဲ့၏ ၊ထိုအခြင်းအရာကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မြင်ရသော ပုဏ္ဏားက မိမိတို့ ပစ္စည်းလိုရှိ ကုန်ရောင်းခြင်းဖြစ်ရာ ''အလို ခပ်သိမ်း ပေးနိုင်သော ဤနတ်ကြီးကို အတင်းဆောင်ကြဉ်း သွားကြစို့''ဟု အကုံရအား တိုင်ပင်၏ ။ ထိုအခါ အကုံရမင်းသားက ''သစ်တပင်မှာ အိပ်ရ ထိုင်ရ နားနေရလျှင် ထိုအပင်၏ အခက်ကိုပင် မချိုးရ ၊ မိတ်ဆွေပြစ်များသူမှာ သူယုတ်မာဖြစ်သည်၊''ဟု သူတော်ကောင်း တရားပြ ပြောဆို၏။ ''သစ်ပင်ရိပ်မှာ ထိုင်ရ အိပ်ရစေကာ အကျိုး ရှိမည်ဆိုလျှင် ပင်စည်ကိုပင် ဖြတ်နိုင်ကြောင်း '' နီတိနည်းပြလျက် ပုဏ္ဏားက ချေ ပ၏။ ထိုအခါ ''မိမိ အရိပ်ခိုရာ သစ်ပင်ကို အရွက်ပင် မဖျက်ဆီး၊ မိတ်ဆွေပြစ်များ သူမှာ လူယုတ်မာဖြစ်ကြောင်း'' ထပ်မံဆိုပြန်သော် ၊ ပုဏ္ဏားက'' အကျိုးရှိလျှင် အမြစ်ပါ နှုတ်ယူရကြောင်း'' ဆိုပြန်၏ ။ ထိုအခါ အကုံရ, က '' နီတိမှာ ကိုယ်ကျိုး သာကြည့်၍ မမှန်ကြောင်း တရားသဘောသာ အမှန်ဖြစ်ကြောင်း'' သိစေလို၍ ဤသို့ ဆိုပြန်သည် '' ပုဏ္ဏား သူ့အိမ်မှာ တညအိပ်ရ သူ့ထံမှ ထမင်းအဖျော်ရသည် ဆိုလျှင် ထို့သူ့ကို စိတ်ဖြင့်ပင် မကောင်းမကြံထိုက်၊ကျေးဇူးသိသူကို သူတော်ကောင်း များချီးမွမ်းအပ်၏၊မိမိအား အိပ်ရာပေး အစားအစာပေးသော မည်သူးဆဲတတ် စောင့် စည်းတတ်သော လက်ရှိသော မိတ်ဆွေသည် မိတ်ဆွေပြစ်များသူကို လောင်ကျွမ်း တတ်သည်။ ရှေးဦးကျေးဇူးပြုသူကို နောက်အခါ ညှင်းဆဲနှိပ်စက်သူမှာ စိုသောလက် ရှိသော မိတ်ဆွေ၏ အဖျက်အဆီး ခံရသည်ဖြစ်၍ ကောင်းသော အာရုံများ မတွေ့ ကြုံရတတ်၊ ဤသို့ တရားပြပြောသော အခါမှ ပုဏ္ဏားလည်း တိတ်သွားတော့၏ ။

မှတ်ချက် ဤ၌ ကျေးဇူးကန်းသူ ခံရသော အပြစ်မှာ ကျေးဇူးပြုသူက လုပ်ရသည် မဟုတ်သော်လည်း သူ့ကို ပြစ်များ၍ ခံရသော ကြောင့် သူကပင် လောင်သကဲ့သို့ငင်း , ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ငင်း တင်စား ဆိုခြင်း ဖြစ်၏၊ ဤ၌ ကျေးဇူးပြု သူကို ''အလွပါဏိ -စိုသောလက်ရှိသူ''ဟု ဆို၏ ထို့ကြောင့် ''စိုသောလက်ကို မခြောက်စေနှင့်'' ဟု ဆိုရိုးရှိခဲ့သည် ။

(ပေတဝတ္ထု အဋ္ဌကထာ အကုံရပေတဝတ္ထု-၁၀၆)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကာလေန ဓမ္မသဝနာ။ ။ စိတ်ပျံ့လွင့်လျက်ရှိသောအခါ၊ ကာမဝိတက် စသော ဝိတက်တပါးပါး လွှမ်းမိုးခံရသော အခါများမှာ တရားနာရန် သင့်လျော်သော ကာလဖြစ်ကြောင်း အဋ္ဌကထာဆို၏။ ထို့ပြင် ဒီးရက်တကြိမ် တရားနာခြင်းကို "ကာလေန ဓမ္မသဝန" ဟု အပရေဆရာတို့ ဆိုကြောင်းဖွင့်၏။ ။ မူလပဏ္ဏာသ စူဠဇေါသိဂ်သုတ်(၂၆၈)၌ အရှင်အနုရုဒ္ဓါ က "မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်များ ဒီးရက်တကြိမ် ညလုံးပေါက် တရားစကား ပြောကြား စည်းဝေးကြကြောင်း" လျှောက်ထားသော စကားအရ ဆိုခြင်းတည်း။ တိကဂိုတ္တရ ပဌမပဏ္ဏာသက ဂိလာနသုတ် အဋ္ဌကထာ (၈၉)၌ "မာသဿ အဋ္ဌဝါရေ ဓမ္မကထာ အနုညာတာ – တလရှစ်ကြိမ် တရားဟောမှု ခွင့်ပြုတော်မူအပ်၏" ဟု ဆို၍ ရှစ်ကြိမ်မှာ လဆန်းလဆုတ် ဒီး, ရှစ်, ဆယ့်လေး, ဆယ့်ငါး, ရက်များတည်း ။

ထို့ပြင် အဋ္ဌကထာ၌ အကြောင်းအခါဝယ် ကလျာဏ မိတ်ဆွေများသို့ ချဉ်းကပ်၍ မိမိယုံမှားကို ပယ်ဖျောက်တတ်သော တရားစကားကို နာကြားခြင်းဌာနတတ်နိုင်၏၊ ထိုအခါ တရားနာခြင်းလည်း "ကာလေန ဓမ္မသဝန" ပင် ဟု ဆို၏။ ဤစကားဖြင့် ရက်သတ်မှတ်ချက်မှာ လိုရင်းမဟုတ် ။ တရားနာရန် မသင့်လျော်သော ရက်အခါဟု မရှိ၊ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ် အခန့်သင့်ရှိ၍ မိမိက အခွင့်သာသောအခါ သည်တရားနာရန် လျော်ကန်သင့်မြတ်သောအခါဟု သိရတော့သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တရားနာကျိုး။ ။ပဉ္စဂုံတွင်ရ ပဉ္စမပဏ္ဏာသက ကိမိလဝဂ်ဓမ္မသဝနသုတ် (၂၁၆) ၌ တရားနာခြင်း အကျိုးပါးပါးလာ၏ ၊ ထို အကျိုးငါးပါးကား ...

(၁) မကြားဘူးသည်ကို ကြားနာရခြင်း ။

(၂) ကြားဘူးပြီးသည်ကို စင်ကြယ်စေခြင်း ။

(၃) ယုံမှားကို လွန်မြောက်ရခြင်း ။

(၄) အယူကို ဖြောင့်မှန်အောင် ပြုတတ်ခြင်း ။

(၅) စိတ်ကြည်လင်ခြင်း တို့တည်း ။

မကြားဘူးကြား ၊ ကြားဘူးစင်တုံ ၊ ယုံမှား ဖျောက်တတ် ယူဖြောင့်မတ်လျက် ၊ စိတ်ဓာတ်ကြည်လင် ၊ ကျိုးငါးအင် လိုလျှင် တရားနာ ။

ဤ အကျိုးငါးပါးတွင် စိတ်ကြည်လင်ရခြင်း အကျိုးမှာ လွန်စွာ အရေးပါလှ၏။ စီးပွါးရေး , ပညာရေး , ကျန်းမာရေး , ဆွေရေး, မျိုးရေးစသည်ကြောင့် စိတ်မချမ်းသာ သောကရောက်နေသောအခါကား တရားနာရန် အလွန်သင့်လျော်သောအခါတည်း ၊ ဓမ္မကထိကစွမ်းအားရှိလျှင် ဖြစ်သမျှ သောကသည် တခဏချင်း ပျောက်ကင်းနိုင်ပေသည် ။

မုဏ္ဍမင်း သောက။ ။ အရှင်နာရဒသည် ပါဋလိပုတ်ပြည်၌ သိတင်းသုံးစဉ် မုဏ္ဍမင်း၏ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော မိဖုရား ဘဒ္ဒါ စုတေခဲ့၏ ၊ မုဏ္ဍမင်းသည် ရေမချိုး, မဖီး, မလိမ်း, အစာမစား,အလုပ်မလုပ်, နေရောညပါ ဘဒ္ဒါ၏ ကိုယ်၌သာ နစ်မျောနေခဲ့၏။ ဘဒ္ဒါ၏ ကိုယ်ကို ကြာမြင့်စွာမြင်ရအောင် သံဖြင့်ပြီးသော ဆီစကျင်း၌ ထည့်သွင်းကာ အပေါ်က သံစကျင်းဖြင့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အုပ်ထားရန် ဘဏ္ဍာစိုး ပိယကအား အမိန့်ပေးရာ ထိုအတိုင်း ပြုလုပ်ပေး၏။ ထို့နောက် မင်းကြီး သောက ပျောက်ဖို့ အရှင်နာရဒထံ ဆည်းကပ်ရန် အကြံပေး လျှောက်ထားရာ မင်းကြီးလည်း သဘောတူကာ အရှင်နာရဒထံ ရောက်လာ၏။ အရှင်နာရဒက ''မင်းကြီး လောကၠ ရဟန်း, ပုဏ္ဏား, နတ်, မာရ်, ဗြဟ္မာ, ဘယ်သူမှ မရကောင်းသော အရာဌာန ငါးမျိုးရှိသည်၊ ''အိုခြင်းသဘောရှိသော အရာကို မအိုပါနှင့်'' ဟု ဘယ်သူမှ မရကောင်းသော အရာဖြစ်၏၊ နာခြင်းသဘောရှိသော အရာ'' '' သေခြင်း သဘောရှိသော အရာ''''ကုန်တတ် ပျက်တတ်သော သဘောရှိ သော အရာတို့ကို၊ မနာ, မသေ, မကုန်, မပျက်, ပါနှင့်ဟု ဘယ်သူမှ မရကောင်းဟု ဟောတော်မူပြီးနောက်၊ ပုထုဇဉ်နှင့် အရိယာတို့ ထိုသဘောမျိုးတွေ ကြုံရသောအခါ ကွဲပြားပုံကို ဆက်လက်ဟောတော်မူ၏၊ အချုပ်မှာ ပုထုဇဉ်သည် မိမိနှင့် ပတ်သက်သော အရာဝတ္ထုတို့ အိုခြင်း, နာခြင်း, သေခြင်း, ကုန်ခြင်း, ပျက်ခြင်း,တို့နှင့် ကြုံရသောအခါ ၊ ဤအိုခြင်းစသည်မှာ ငါတယောက်သာ ကြုံရသည်မဟုတ် အားလုံးကြုံရသည်ချည်း ဖြစ်၏၊ ငါကစိုးရိမ်ပူပန် ငိုကြွေးမြည်တမ်းနေလျှင် အစားပျက်, အလုပ်ပျက်, ရုပ်ဆင်းပျက်ရုံသာ၊ ရန်သူတွေ ဝမ်းသာအားရ မိတ်ဆွေတွေ ဝမ်းနည်း စိတ်မကောင်း ဖြစ်ကြလိမ့်မည်ဟု မစဉ်းစားတတ်၍ စိုးရိမ် ပူဆွေးငိုကြွေးကြရ၏၊ ငိုကြွေးရခြင်းဖြင့် အဆိပ်လူးထားသော သောကငြော့ကြိုး အစူးခံရ၏။အရှိ ယာသာဝကကား စဉ်းစားတတ်၍ မငို, မဆွေး , မပူ,သောကငြော့ကြိုး နှုတ်နိုင်၏။ သောကငြော့ကြိုး စူး၍ ပုထုဇဉ်မှာ ပူရ၏၊ သောကငြော့ကင်း၍ အရိယာမှာ ငြိမ်းအေးရသည်။ ဤတရား ကြားနာရသောအခါ ''ဒါ ဘာတရား ပါလဲ'' ဟု မေး လျှောက်၏၊ ''သောကငြော့ နှုတ်တရား''ဟု မိန့်သော် ''တကယ်ပဲ သောကငြော့ နှုတ်တရားပါဘုရား၊ဤတရား ကြားနာရ၍ တပည့်တော်၏ သောကငြော့ကြိုး နှုတ်ပယ်ပြီး ဖြစ်ပါပြီ''။ ဟု လျှောက်ပြီးနောက် ၊ ပိယကအား အမိန့်ပေးသည် ''ဘဒ္ဒါ၏ အလောင်းကို မီးသင်္ဂြိုဟ်တော့၊ ငါယနေ့မှစ၍ ရေချိုးနံ့သာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လိမ်း ပွဲတော်သုံး၍ အလုပ်လုပ်တော့မည် " ဟူ၏ ။
(ပဉ္စဂုံတွဲ၊ ပဌမပဏ္ဏာသက ၊မုဏ္ဍရာဇဝဂ် ၊နာရဒသုတ် (၅၁)၌ အကျယ်ကိုကြည့်ပါ)

---

(၂၁)　ခန္ဓိ စ သောဝစဿတာ – သမဏာနဉ္စ ဒဿနံ ၊
ကာလေန ဓမ္မသာကစ္ဆာ – ဇေတံ မင်္ဂလမု'တ္တမံ ။

(၂၁)　ဒေဝပုတ္တ–နတ်သား ၊ ယာ ခန္ဓိ စ –အကြင်သည်းခံခြင်းသည်ဎ်း ယာ သောဝစဿတာ စ– အကြင် ပြောဆိုဆုံးမ လွယ်သူ၏ အဖြစ်သည်ဎ်း ၊ သမဏာနံ – ရဟန်းတော်တို့ကို ၊ ယံ ဒဿနဉ္စ – အကြင် ဖူးမြင်ခြင်းသည်ဎ်း ၊ ကာလေန –သင့်လျော်သောအခါ၌ ၊ ယာ ဓမ္မသာကစ္ဆာ စ–အကြင် တရားဆွေးနွေးခြင်းသည်ဎ်း ၊ အတ္ထိ – ရှိ၏ ၊ ဇေတံ – ဤလေးပါးကား ၊ ဥတ္တမံ –ကောင်းမြတ်သော ၊ မင်္ဂလံ – မင်္ဂလာပေတည်း ။

စကားပြေ။　　နတ်သား သည်းခံခြင်း , ဆိုဆုံးမလွယ်ခြင်း , ရဟန်းတော်တို့ကို ဖူးမြင်ခြင်း , တရားဆွေးနွေးခြင်း , ဤလေးပါးမှာ မင်္ဂလာပင်တည်း ။

ခန္ဓိ။　　။ သူတကာ ဆဲရေး ရိုက်ပုတ်မှုစသည် ပြုလာသော် တုံ့ပြန်မှုကင်း ဖောက်ပြန်ခြင်းမရှိ ကျေနပ်စွာ လက်ခံခြင်းကို သည်းခံသည်ဟု ဆိုသည် ။ ခန္ဓိအရ အဓိဝါသနခန္ဓိကို ရယူမည်ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏ ၊အချို့အရာ၌ အလိုအကြိုက် နှစ်သက်ခြင်းကို ခန္ဓိကဟော၏ ၊ ဒိဋ္ဌိနိဗ္ဗာနက္ခန္ဓိဇေါ် ဉာဏ်ပညာဖြင့် ဆင်ခြင်လျက် ကျေနပ်ဆုံးဖြတ်ခြင်း ခန္ဓိလည်းရှိ၏ ၊ ထိုခန္ဓိမျိုးမဟုတ် သည်းခံခြင်း ခန္ဓိသာ ဤ၌ယူရန် အဓိဝါသန

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခန္တီဟု ဖွင့်ခြင်းဖြစ်၏ ။ အဓိ -မိမိ အပေါ်၌ ၊ ဝါသန -နေစေခြင်း ၊သူတကာ ဆဲရေးမှု စသည်ကြောင့် ပြန်လှန်ဆဲရေး ရိုက်ပုတ်လျှင် ထိုအမှုများကို မိမိအပေါ်မှာ လက်မခံ ပယ်လှန်ပစ်သည်မည်၏ ။ ထိုသို့မဟုတ်ပဲ ပြန်လည် ဆန့်ကျင်ဖက်မပြုသည်းခံနေလျှင် ထိုဆဲရေးမှုစသည်ကို မိမိအပေါ်မှာနေစေသည် ထားသည်မည်၏၊ ထို့ကြောင့် အဓိဝါသနမှာ သည်းခံခြင်းပင် ၊ အချမ်း, အပူ, မှက်, ခြင်, စသည်ကို သည်းခံခြင်းလည်း အဓိဝါသနခန္တီပင် ၊ ထိုအရာများကြောင့် စိတ်ဆိုးခြင်း, စိတ်မချမ်းသာခြင်း, စသည်ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ထိုအချက်များ ကြုံရသောအခါလည်း သည်းခံရမည်သာတည်း ။

ခဲယဉ်းသော အကျင့်။ ။ကျုခန္တီကား အလွန်ဖြည့်နိုင်ခဲသော အကျင့်ဖြစ်၏ ၊ခန္တီဖြင့် အောင်နိုင်ခြင်းကို တကယ့်အောင်နိုင်ခြင်းဟု အသိအမှတ်ပြုကြ၏ ။ သည်းညည်းခံ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဟု အဆိုရှိ၏၊ တကယ် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်ပါပေ ။ သီလ , သမာဓိ ,ပညာများမှာ သည်းမခံသူ၌ ရကောင်းသော အကျင့်များမဟုတ် ၊ ထို့ကြောင့် ခန္တီသည် သီလ, သမာဓိ ,ပညာ၏ အခြေခံ အကြောင်းရင်း ဖြစ်သည် ၊ ကုသိုလ်မှန်သမျှ ခန္တီ ရှိသူ၌သာ ဖြစ်ရ၍ ကုသိုလ်တိုင်းနှင့် ဆက်သွယ်လျက်ရှိသော တရားပေတည်း ။ အဒေါသ (မေတ္တာ)ပြဋ္ဌာန်းသော ကုသိုလ်တရားစု၏ အမည်ဖြစ်ရာအားလုံး ခန္တီတရား လက်ကိုင်ထားနိုင်လျှင် အချင်းချင်း ရန်ဖြစ်ခြင်း ကွဲပြားခြင်း မရှိပဲ သင့်တင့် ညီညွတ်ကာ လောကကြီး သာယာလျက်သာ ရှိရပေမည် ။ သာယာသော ခေတ်တိုင်းမှာ ခန္တီတရား ထွန်းကားလျက် ရှိမြဲတည်း ။

သိကြားမင်း ခန္တီတရား။ ။ တခါက တာဝတိံသာ အသူရာစစ်ပွဲ၌ တာဝတိံသာနတ်တို့က နိုင်ရာ ဖမ်းမိလာသော ဝေပစိတ္တိ အသူရိန်ကို သုဓမ္မာသဘင်၌ တုပ်နှောင်ထား၏ ။ ဝေပစိတ္တိသည်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သိကြားမင်း သုဓမ္မာသဘင် ဝင်တိုင်း ထွက်တိုင်း အမျိုးမျိုး ဆဲရေး၏၊ သိကြားမင်း ကလည်း သည်းခံ၏၊ ဤအဖြစ်ကို မြင်ရသော မာတလိက ဝေပစိတ္တိ၏ ကြမ်းတမ်း သောစကားကို မျက်မှောက်ကြားနေရပါလျက် သည်းခံနေသည်မှာ ''ကြောက် သောကြောင့်လော''''အားနည်းသောကြောင့်လော''ဟု မေး၏၊''ဤ သည်းခံသည် မှာ ကြောက်သောကြောင့်လည်း မဟုတ်''''အားနည်းသောကြောင့်လည်း မဟုတ်'' '' ဤကဲ့သို့သော ပညာရှိသည် လူမိုက်နှင့်ဘယ်မှာ ဖက်ပြိုင်ပါအံ့နည်း'' ဟု ဆို၏။ လူမိုက်မည်သည်မှာ သူ့ကို မတားမနှိပ်လျှင် သာ၍ပင် ကဲမည်ဖြစ်သောကြောင့် ပညာရှိသည် သူမိုက်ကို ပြင်းထန်သော ဒဏ်ဖြင့် နှိပ်ကွပ်မြစ်တားသင့်ကြောင်း မာတလိက ဆိုပြန်သော် ''သူတပါး အမျက်ထွက်သည်ကို သိ၍ အမျက်ငြိမ်းနေ သူ၏ ထိုငြိမ်းခြင်းသည်ပင် လူမိုက်ကို မြစ်တားခြင်းမည်ကြောင်း ' သိကြားမင်းဆို၏၊ ''ဤသို့ သည်းခံခြင်း၌ အပြစ်ကို တွေ့ရပါသည်၊ သိကြားမင်း လူမိုက်သည် ဤကို ကြောက်၍ သည်းခံသည်ဟု ထင်သောအခါ ပြေးနေသော နွားကို နွားများ ဖိလိုက် သကဲ့သို့ မိမိကို ဖိတတ်ပါသည်''၊ ဟု မာတလိလျှောက်၏။ ထိုအခါ သိကြားမင်းက အကျယ်တဝင့် တရားပြသည်မှာ ဤကြောက်၍ သည်းခံသည်ဟု ထင်လိုထင် မထင် လိုနေ ၊ခန္ဓိထက် သာလွန်သော အကောင်းဆုံး ကိုယ်ကျိုးကို ဤမမြင် ။ အားနည်း သူမှာ အမြဲသည်းခံတတ်ရာ အားကြီးသူဖြစ်လျက် အားမဲ့သူအား သည်းခံသောသူ ၏ သည်းခံခြင်းမျိုးကို အမြတ်ဆုံးဟု ပညာရှိတို့ ဆိုကြသည် ။ လူမိုက်အားမျိုး ရှိနေသူဖြစ်လျှင် ထိုအားမှာ အားမဟုတ်သည်ကို အားဟု ဆိုခြင်းပင် ၊ တရားစောင့် သောသူ၏ အားကို ထိုသို့ ပြောနိုင်သူ လှုပ်ရှားစေနိုင်သူ မရှိ ။

''ကိုယ့်အား အမျက်ထွက်သူကို ပြန်စိတ်ဆိုး သူမှာ ထိုသူအောက် ယုတ်ညံ့သူသာဖြစ်သည် ၊ စိတ်ဆိုးသူကို ပြန်စိတ်မဆိုးသူမှာ အောင်နိုင်ခဲသော စစ်ပွဲကို အောင်သူဖြစ်တော့သည် ၊ သူတပါး စိတ်ဆိုးသည်ကို သိလျက် သည်းခံပြေငြိမ်းသူသည်၊ မိမိ သူတပါး နှစ်ဦးသားလုံး၏ အကျိုးကို ကျင့် သူပင် ။ ထို မိမိ သူတပါး အကျိုးကို ပြီးစေသူကို တရားမသိသူ လူမိုက်တို့က

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဗာလဟု ထင်မှတ်ကြသည်။" ဤ သိကြားမင်း၏ စကားမှာ သည်းခံသူ ဂုဏ်ရည်ဖွဲ့ပင် ဖြစ်ရာ လောကရေး ဓမ္မရေးနှစ်ဖက်၌ပင် တိုးတက်လိုသူတိုင်း မှတ်သား လိုက်နာ အပ်ပေသည် ။

အကျိုးအပြစ်။ ။ သည်းမခံသူ၌ အပြစ်ငါးပါး[၁] ၊ သည်းခံသူ၌ အကျိုးငါးပါး ပဥ္စဂုံတွရ ပဥ္စမပဏ္ဏာသက အက္ကောသဝဂ် (၂၂၂)၌ ဗောဓေါ်မူ၏ ။ ထိုတွင် သည်းမခံနိုင်သူ အပြစ်များကား ၁။ လူအများ မချစ်(အမုန်းခံရ)ခြင်း၊ ၂။ ရန်သူများခြင်း၊ ၃။အပြစ်များခြင်း၊ ၄။ တွေတွေ ဝေဝေ သေရခြင်း၊ ၅။ သေသော် အပါယ်ရောက်ရခြင်းတို့ဖြစ်သည်။ ထို မှပြန်သော အားဖြင့် သည်းခံသူ၌ ၁။ လူအများ ချစ်ခင်ခြင်း ၂။ ရန်မများခြင်း ၃။အပြစ်မများခြင်း ၄။ မတွေမဝေ သေရခြင်း ၅။ သေသော် နတ်ပြည်ရောက်ရခြင်း အကျိုးငါးပါးတည်း ။

''သည်းမခံသူ ၊ ဖြစ်ပါမူကား ၊ သူမချစ်ခင် ၊ ရန်လျှင်တိုးပွါး
အပြစ်များခဲ့ ၊သေကားတွေဝေ ၊ သေလျှင်အပါယ် ၊လားစဖွယ်
တည်း ၊ငါးသွယ်အပြန် ၊ ရမြဲမှန်သည်၊ သည်းခံသူဖို့တည်း ။

တရားနှင့် ယှဉ်မှု။ ။ဘုရားရှင်က မူလပဏ္ဏာသ ကကစူပမသုတ် (၁၈၁)၌နှစ်ဖက်လွှဲရိုး ရှိသောလွှဲဖြင့် ခိုးသူများက အဂိါကြီးငယ်ကို ဖြတ်စေကာမူ ထိုခိုးသူတို့၌ စိတ်ဆိုးလျှင် ငါဘုရားစကား လိုက်နာသူ မဟုတ်ဟု ထို့မျှ သည်းခံရန်အလိုရှိတော်မူခဲ့၏ ၊ ဆဲသံ, ကဲ့ရဲ့သံ, စသော စကားများ မရောက်လာမီ သည်းခံနိုင်သည်မှာ တကယ့်သည်းခံသူ မဟုတ်သေး။ ထိုသို့သော စကားများရောက်လာ ကြုံတွေ့လာသောအခါမှ သည်းခံနိုင်သူအဖြစ် ထင်ရှား၏ ။ ဤသအပြစ်, သည်းခံခြင်း၏ အကျိုးကို မြင်၍ သည်းခံသောသူ၏။

၁။ လွန်စွာသနားဖွယ် ဆင်းရဲခြင်းသို့ ရောက်ကြောင်း အပြစ်ဟု ဆိုလိုသည်၊
၂။ ပြောဆိုကဲ့ရဲ့ဖွယ် ကာယကံ ဝစီကံ အပြစ်များဟု ဆိုလိုသည် ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သည်းခံခြင်းသာ တည်မြဲ၏ ။ ဘာဝနာအလုပ် အစွမ်းဖြင့် ရလာသောသည်းခံခြင်းက ပိုစိတ်ချရ၏၊ သို့မဟုတ်လျှင် ပတ်ဝန်းကျင်က ကောင်းနေ၍ သည်းခံသူထင်ရသော်လည်း တနေ့ အတိုက်အခိုက်ခံရလျှင် မိမိသည်းခံခြင်း ဂုဏ်ကလေးများ မျောသွားရတော့သည် ။

ဝေဒေဟိကာ။ ။ ရှေးက သာဝတ္ထိပြည်၌ ဝေဒေဟိကာအမည် ရှိသော အိမ်ရှင်မ တဦးရှိ၏ ။ အကျင့်ကောင်းသူ နှမ်ချတတ်သူ, တည်ငြိမ်အေးဆေးသူအဖြစ် ဂုဏ်သတင်းများ ပြန့်လျက်ရှိ၏။ ထို အိမ်ရှင်မ၌ အလုပ်ကျွမ်းကျင်၍ မပျင်းမရိ ဝတ်တရားကျေပွန်သော ကာဠီမည်သော ကျွန်မတယောက်ရှိ၏ ။ ကာဠီက ''ငို့ အရှင်မ ကောင်းသတင်းမှာ အပြောများလျက်ရှိ၏ ၊ ငို့ အရှင်မမှာ တကယ်ပဲ ဒေါသမရှိသလား ငါက ကောင်းနေလို့ သူကောင်းခြင်း ဖြစ်လာသလား၊''ဟု စုံစမ်းရန် အကြံဖြစ်၏ ။ နောက်တနေ့ နေမြင့်မှ အိပ်ရာက,ထ၏ ''ဟဲ့...ကျွန်မကာဠီ ဘာကြောင့် အိပ်ရာထ နေမြင့်နေရသလဲ'' ဟု မေးသော် ''ဘာမှ မဖြစ်ပါ သခင်မ'' ဟု ပြော၏၊ ဝေဒေဟိကာ စိတ်ဆိုး၍ မျက်မှောင်ကြုတ်၏၊ ထိုအခါ ကာဠီက ''ငို့သခင်မ စိတ်ဆိုးတတ်ပါတယ်၊ ငါကောင်းလို့ သူကောင်းနေတာပါ၊''ဟု အမှတ်ပြု၏ ။ နောက်တနေ့ ထပ်မံစုံစမ်းလို၍ ထို့ထက် နေမြင့်အောင် အိပ်ပြန်၏ ၊ ထိုအခါ မျက်မှောင်ကြုတ်ရုံတင် မကတော့ပဲ ပါးစပ်က ရေရွတ်ကြိမ်းမောင်းသည် အထိ စိတ်ဆိုး၏၊ နောက်တနေ့ ထို့ထက် ပိုနေမြင့်အောင် အိပ်ပြန်ရာ ထိုအခါ ပါးစပ်ကသာမက လက်ပင် ပါလာတော့သည်၊ တံခါးမင်းတုပ်နှင့် ခေါင်းကို ရိုက်ရာ ကာဠီခေါင်းကွဲရှာသည် ။

ကာဠီလည်း သွေးတွေယိုနေသော ခေါင်းကွဲဖြင့် အိမ်နီးချင်းတွေထံ လျှောက်ကာ ''ကြည့်ကြပါ ၊ အကျင့်ကောင်းလှသည် ဆိုတဲ့ ကျွန်မသခင်မရဲ့လုပ်ပုံ တယောက်တည်းသော ကျွန်မကို အိပ်ရာထ နေမြင့်ရ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကောင်းလားဟု တံခါးမင်းတုပ်နှင့် ခေါင်းရိုက်ခွဲရက်တယ် ။" ဟု ကဲ့ရဲ့အောင် ပြော၏။ ထိုအခါမှစ၍ ဝေဒေဟိကာ ကြမ်းတမ်းသည်၊ မာန်ကြီးသည် ဆူပူတတ်သည်ဟု မကောင်းသတင်း ထွက်ပြန်သည် ၊ဓမ္မယှဉ်သော ခန္တီမဟုတ်လျှင် ဤသို့ပင် ဖြစ်တတ်ကြောင်း ပြသော သာဓကပင်တည်း ။ (မ-၁-၁၆၆-၇)

ဥပကာရိသု ယော သာဓု - သာဓုတ္တေ တဿ ကော ဂုဏော ၊
အပကာရိသု ယော သာဓု - သော သာဓု သဒ္ဓိ ဥစ္စတေ ။
(ပဥ္စတန္တြ)

ယော- အကြင်သူသည် ၊ ဥပကာရိသု - ကျေးဇူးပြုတတ်သူတို့ အပေါ်၌၊ သာဓု -ကောင်း၏ ၊ တဿ - ထို ကျေးဇူးပြုတတ်သူတို့အပေါ် ကောင်းသူ၏၊ သာဓုတ္တေ - ကောင်းသည်၏ အဖြစ်၌ ၊ ဂုဏော -ဂုဏ်သည် ကော-အဘယ်မှာ ဖြစ်ပါအံ့နည်း၊ ယော-အကြင်သူကား ၊အပကာရိသု- အကျိုးမဲ့ပြုသူတို့အပေါ်၌၊ သာဓု -ကောင်းပေ၏၊ သော - ထို အကျိုးမဲ့ပြုသူတို့အပေါ်ကောင်းသောသူကိုသာ ၊ သာဓု -တကယ်ကောင်းသူဟု ၊ သဒ္ဓိ- သူတော်ကောင်းတို့သည် ၊ ဥစ္စတေ- ဆိုအပ်ပေ၏ ။

သောဝစဿတာ။ ။ သု ဝစ- လွယ်ကူသော စကားရှိသူ၊ ပြောဆို ဆုံးမသည်ကို လွယ်ကူစွာလိုက်နာသူတည်း။

"သုခံ ဝစော ဇေတသ္မိန္တိ သုဝစော = ဇေတသ္မိ" -ထိုသူ၌ ၊ သုခံ -လွယ်ကူသော ၊ ဝစော -စကားသည် ၊အတ္ထိ -ရှိ၏၊ ဣတိ- ထို့ကြောင့် ၊ သုဝစော -သုဝစမည်၏။ ဒုဗ္ဘရ(=အပြောအဆိုခက်သူ)မှာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မလေးစား, တရားကို မရိုသေ, ဆန့်ကျင်ဖက်ပြုရန် လိုလားသော အဆုံးအမ ခက်သူတည်း၊ ထိုသို့ မဟုတ်ပဲ ပုဂ္ဂိုလ်ကို လေးစားလျက် တရားကို ရိုသေစွာ လိုက်နာတတ်သူကို သုဝစဆိုသည်။ "သော ဝစဿံ - ပြောဆို ဆုံးမ လွယ်သူ၏ အမှု" ဆုံးမသူ၏ အဆုံးအမကို လေးစားခြင်း ရိုသေစွာ လိုက်နာခြင်းကိုပင်၊ ဆုံးမလွယ်သူ၏ အမှုဆို၏ ၊ (သုဝစဿ ကမ္မံ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သောဝစသံ= သုဝစသ – ဆိုးမလွယ်သူ၏၊ ကမ္မံ – အမှုတည်း၊ သောဝစသံ – ဆိုဆိုးမ လွယ်သူ၏ အမှု)

သောဝစသသ ဘာဝေါ–သောဝစသတာ ၊ သောဝစသသ– ဆိုဆိုးမလွယ်သူ၏ အမှု၏ ၊ ဘာဝေါ – ဖြစ်ကြောင်းတည်း ၊ သောဝစသတာ– ဆိုဆိုးမလွယ်သူ၏ အမှုဖြစ်ကြောင်း။ ဆိုဆိုးမလွယ်သူ၏ အမှုဖြစ်ကြောင်းဆိုသည်မှာ ပြောဆိုဆိုးမ လွယ်ကူမှုကို ဖြစ်စေတတ်သော စေတနာစုကုသိုလ်တရားပင်တည်း။ ဤသောဝစသတာမှာ နိဝါတနှင့် ဆက်သွယ်လျက်ရှိ၏၊ နိဝါတ မရှိလျှင် သောဝစသတာ မဖြစ်နိုင် ၊မနှိမ့်ချတတ်သူသည် သူတပါး အဆုံးအမကို ခံယူဖို့မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် နိဝါတအာရဉ္ဇ ပြသော အရှင်သာရိပုတ္တရာအရှင်ရာဟုလာတို့၏ အကြောင်းကို ဤဥလည်း ဆိုအပ်၏ ။ ဤသောဝစသတာဖြင့် ဆရာမိဘစသည်တို့မှ အဆုံးအမရခြင်း , ထိုအဆုံးအမကို ကျင့်ကြံလိုက်နာ၍ အပြစ်ကင်းခြင်း, ဂုဏ်အမျိုးမျိုး အကျိုးအရပ်ရပ်ရခြင်း အကြောင်းဖြစ်၍ မင်္ဂလာဖြစ်ရသည် ။

သုဝစ အစစ်။　　။ မူလပဏ္ဏာသ ကကစူပမသုတ် (၁၇၈)၌ မိန့်တော်မူသည်မှာ ''သင်္ကန်း, ဆွမ်း, ကျောင်း, ဆေး, ပစ္စည်းလေးပါး ရလိုမှုကြောင့် ပြောဆိုလွယ်သူကို သုဝစဟု ဇ၊ မဆို ။ ဘာ့ကြောင့်နည်း ထိုသူကား သင်္ကန်းစသည် မရလျှင် ဆိုဆိုးမ လွယ်သူဖြစ်တော့မည် မဟုတ်သောကြောင့်တည်း ။ တရားကို အရိုအသေပြုလျက်, တရားကို အလေးပြုလျက်, တရားကို ပူဇော်လျက်, ဆိုလွယ်သူကိုသာ သုဝစအမှန် ဖြစ်သူဟု ဇ၊ဘုရား ဟောတော်မူသည် ။ ''ဤဒေသနာဖြင့် အဆုံးအမသည် မိမိအတွက် အလွန်အကျိုးရှိသည်ဟု မြင်သူမှသာ အစဉ်သုဝစဖြစ်နိုင်၏။ ဓမ္မပဒ(၂၄)၌ ''အပြစ်ပြဆိုဆုံးမလာသူကို ရွှေအိုးကြီး ဖော်ထုတ်ညွှန်ပြသကဲ့သို့ မြင်ရမည်။ နှိမ်ပြောလေ့ရှိသူ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပညာရှိမျိုးကို ဆည်းကပ်ရမည် ၊ ထို ပညာရှိမျိုးကို ဆည်းကပ်သူမှာ ယုတ်ညံ့သူ မဖြစ်နိုင် မြင့်မြတ်သူသာ ဖြစ်ရသည်'' ဟု ဟောတော်မူ၏ ။

နိဿိတဆရာတို့ အဆိုမှာလည်း ''ချစ်ဖွယ်စကား ပြောကြားတတ်သူများကို အမြဲရလွယ်၏ ၊ မနှစ်သက်ဖွယ် အကျိုးရှိသော စကားကို ပြောတတ်သူ နားထောင်တတ်သူကား ရခဲလှသည် ။ လောကၠ မနှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်သော်လည်း အကျိုးဖြစ်စေသည့်စကားကို ပြောကြားတတ်သူများကား မိတ်ဆွေစစ် ဖြစ်ကြ၏၊ တခြားသူများမှာ မိတ်ဆွေ အမည်ခံရုံမျှသာ''ဟူ၏ ။

အရှင်ရာဟုလာသည် သဲကို လက်ဖြင့်ဆုပ်၍ ''ဤသဲလုံးနှင့်အမျှ ငါ့ကို ဆုံးမမည့်သူရလျှင် ကောင်းလေစွ'' ဟု တောင့်တသတဲ့ အရှင်မြတ်ကား အဆုံးအမ၏ တန်ဖိုးကို နားလည်သောကြောင့်ဖြစ်၏၊ အဆုံးအမ တန်ဖိုးကို သိနားလည်သူတိုင်း အဆုံးအမကို လိုလားတောင့်တ, တတ်စမြဲပင် ။

အဆုံးအမ လိုလားသူ။ ။ ရဟန်းတစ်ပါး ဆွမ်းခံအပြန် ရေကန်ထဲဆင်း ရေချိုးနေစဉ် ကြာပန်းရနံ့ကို ခံနေ၏၊ နတ်တဦး က ''အရှင်.... သူများမပေးပဲ ကြာပန်းကို နမ်းနေသည်မှာ ခိုးခြင်းတမျိုးဖြစ်သော အနံ့သူခိုး ဆိုရကြောင်း'' အပြစ်တင်၏ ။''ကြာစွယ်တွေတူး , ကြာပန်းတွေ ချိုးနေသူ ကို ထိုသို့မပြောပဲ ၊ မချိုးမဖဲ့ အဝေးမှနေ အနံ့ခံရုံသာ ခံနေသော ငါ့ကို ဘာကြောင့် အနံ့သူခိုးဟု ဆိုရသနည်း ၊'' ဟု ရဟန်းက မေး၏။ ''ကြေးညှော် ပေးနေသော အထိန်းသည်၏ လက်နှိုးကွဲသို့ အပြစ်တွေ များနေသူကို ပြောဖို့မလို ၊ အရှင့်ကိုသာ ပြောထိုက်ပါသည် ၊ အရှင်ကား အပြစ်ကင်းသူ စင်ကြယ်ခြင်းကို လိုလားသူ သားမြီးဖျားလောက် အပြစ်ကို တိမ်တိုက်ကြီးလောက် ထင်နေသူ ဖြစ်ပါသည်၊'' ဟု နတ်က ဆိုသော် ''သင်ကား ငါ့ကို ကြင်နာသူဖြစ်၍ နောက်သည်လို အပြစ်မျိုးမြင်လျှင် ပြောပါ။''ဟု ရဟန်းက ဖိတ်၏။ နတ်ကလည်း''ငါ့ကို ပြော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မည့်သူ ရှိနေသားပဲ"ဟု ကြောင့်ကြမဲ့ ဖြစ်မည်စိုး၍ ငြင်းပယ်ခဲ့၏ ၊"တပည့်တော် အရှင့်ကို မှီပြီး အသက်မွေးသူမဟုတ်၊ သုဂတိရောက်ကြောင်း တရားကို အရှင်သာ သိအောင်ကြိုးစားပါ" ဟု ဆိုလျက် ကွယ်ခဲ့လေသည် ၊ ဤအရှင်ကား ဘာမဟုတ်သော အပြစ်ကလေးကို အကြီးအကျယ်လုပ် ပြောနေသော နတ်ကို အကျိုးလိုလား သူအဖြစ်ထားကာ လိုက်နာသည်မှာ အားကျဖွယ်သာတည်း ။ (သဂါထာဝဂ္ဂ ဝန သံယုတ် ဂန္ဓတ္ထေနသုတ် –၂၀၆)

အဆုံးအမ မလိုလားသူ။　　။သူတော်ကောင်းများသည် အဆုံးအမကို လိုလား၍ ဆုံးမသူကို အကျိုးပြုတတ်သော်လည်း လူမိုက်များကား အဆုံးအမကို အကောင်းမထင်, ဆုံးမသူကိုပင် ရန်ပြုတတ်သေး၏ ။ ရှေးက မိုးလေကြောင့် တုန်တုန်ခိုက်ခိုက် ဖြစ်နေသော မျောက်ကို ဘုရားအလောင်း သိဂ်္ဂိလ ဌက်က " သင်ကား လူလိုပင် လက်, ခြေ, ခေါင်း ရှိနေလျက် အိမ်မရှိသည်မှာ ဘာကြောင့်ပါနည်း" ဟု မေး၏ ။ "လူလို လက်, ခြေ, ခေါင်းရှိသော်လည်း ငါ့မှာ လူလို ပညာမရှိ " ဟု ဆို၏ ၊ ထိုအခါ ဘုရားလောင်း၊ "စိတ်မတည် ပေါ့လျော့သူ , မိတ်ဆွေပြစ်မှားသူ, သိလမရှိသူကား မချမ်းသာနိုင် မိမိအကျင့်ဖြင့် အစွမ်းထုတ်ကာ အအေးဒဏ် လေဒဏ် ကာကွယ်နိုင်သော အိမ်ကို ဆောက်ပါ" ဟု ကောင်းရာကောင်းကြောင်းပြော၏ ၊ မျောက်ကား အကောင်းမထင် "ငါ့ကို ပြောရကောင်းလား"ဟု သစ်ပင်အထက် တက်ကာ အသိုက်ကို ဖျက်ဆီးပစ်၍ ဘုရားလောင်းလည်း ထွက်ပြေးရသည်၊ (ဇာတက–ပဌမ – စတုက္က ကဋ္ဌဟာရကဇာတ်–၁၀၃)

အဝါရိယပိတာ။　　။ ရှေးက အဝါရိယပိတာမည်သော လှေသမား တယောက်ရှိ၏ ၊ သူကား ဒေါသကြီး၏ ၊ လှေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တဖက်ကမ်းရောက်မှ အခတောင်းလေ့ရှိရာ လူတွေနှင့် အမြဲရန်ဖြစ်ရ၏ ။ တနေ့ ဘုရားလောင်းရသေ့သူ့လှေဖြင့် ကူးခဲ့ရာ တဖက်ကမ်းရောက်သော် လှေခတောင်း၏ ထိုအခါ ဘုရားလောင်းက ''မကူးမီ သည်ဖက်ကမ်းထဲက လှေခတောင်းဖို့ အကြောင်း , လူမည်သည် မကူးမီ စိတ်တမျိုး ၊ ကူးပြီးနောက် တဖက်ကမ်းရောက်တော့ စိတ်တမျိုးဖြစ်ကြောင်း , လောကရေးအတွက် နည်းပြဆုံးမပြီးနောက်၊ ရွာမှာဖြစ်စေ, တောမှာဖြစ်စေ , ကုန်းမှာဖြစ်စေ, ရေမှာဖြစ်စေ, ဘယ်နေရာမှာမဆို၊ ဒေါသမထွက်ဖို့စိတ်မဆိုးဖို့ ဓမ္မရေးအတွက် ဆုံးမ၏ ။ ''ဒါ လှေခလား''ဟု မေးသော် ''ဒို့မှာ လှေခ မပါ။ ဂါ ပေးနိုင်တာ သည်တရားပဲ၊''ဟု အမိန့်ရှိသော်''လှေခ မပါပဲ လှေစီးရကောင်းလား'' ဟု ဘုရားလောင်းကို တွန်းလှဲ၍ စီးပြီး မျက်နှာကို ထိုးတော့သည် ၊ ထမင်းပို့လာသော သူ၏မိန်းမက မြင်၍ ၊ ''ဘုရင့်ဆရာဖြစ်သင့်ငြားသို့ မပြုထိုက်ကြောင်း' ပြောသော် ''မိန်းမကိုပင် ပြောရကောင်းလား''ဟု ရိုက်နှိုက်ရာ ထမင်းခွက်လည်းကွဲ မယားလည်း ကိုယ်ဝန်ပျက်ရ၏ ၊ လူမိုက်လည်း မင်းပြစ်မင်းဒဏ် သင့်ရသည် ။ (ဇာတက-ပ- ဆတ္တ၊ အဝါရိယဇာတ်။၁၃၇)

ဤအမျက်ဖြေတရားမှာ ဘုရင်ကို ဟောစဉ်က အခွန်တသိန်းထွက်သော ရွာကြီး ပေးအပ်ချီးမြှောက်ခံရသော်လည်း လူမိုက်ကို ဟောသော အခါ လက်သီးဒဏ် ခံရ၏ ။

မြွေတို့အား နို့တိုက်ခြင်းကား အဆိပ်ပွါးရုံသာ၊ လူမိုက်တို့အတွက် ညွှန်ကြားဆုံးမချက်မှာ စိတ်ဆိုးဖို့ရာသာ၊ ငြိမ်းဖို့ရာမဖြစ်နိုင်(နီတိ)

သမဏဒဿန။ ။ သမဏ-ကိလေသာတို့ကို ငြိမ်းစေတတ်သူ၊ ကိလေသာ လုံးဝငြိမ်းပြီးသော ရဟန္တာများနှင့် ကိလေသာငြိမ်းအောင် ကြိုးစားနေကြသော ရဟန်းတော်များ အားလုံးကိုပင် သမဏ ဆိုရသည် ။ ကောင်းစွာကျင့်ကြံ အားထုတ်နေသော ပုထုဇဉ် ရဟန်းတော်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

များမှာ ကိလေသာငြိမ်းအောင် ပြုနေသူများဖြစ်၍ သမဏာပင် ၊ သင်္ခါတရားရှိသူမှာ အကျင့်ကောင်း၍ သိက္ခာကုန်ခြေရှိသော ရဟန်းတော်တို့ကို ဖူးမြင်ရလျှင် စိတ်ကြည်လင် ကုသိုလ်တို့၌ မင်္ဂလာဖြစ်ရသည်၊ ဤဒဿနဟူသည် အောက်ထစ်အားဖြင့် ဟောသော ဒေသနာဖြစ်ရာ ဖူးမြင်ခြင်းသာမက ၊ ဆည်းကပ်ခြင်း, လုပ်ကျွေးခြင်း, အောက်မေ့ခြင်း, ကြားရခြင်းများပါ ဒဿနဖြင့် သိမ်းယူရန် အဋ္ဌကထာဖွင့်၏ ။

မင်္ဂလာဖြစ်ပုံ။ ။ဆည်းကပ်ရခြင်းဖြင့် တာဝန်သိသော ရဟန်းတော်ဖြစ်လျှင် လောက, ဓမ္မ နှစ်ဌာန ကြီးပွါးကြောင်း တရားကောင်းများ ဟောကြား ညွှန်ကြားမည်ဖြစ်ရာ ရတနာရသကဲ့သို့ အကျိုးရှိသောကြောင့် မင်္ဂလာဖြစ်ရသည် ။ လုပ်ကျွေးခြင်းမှာ ဆွမ်းဘောဇဉ်ဖြင့် ပြုစုရခြင်း, ဝတ္ထုရားဖြင့် ပြုစုရခြင်း နှစ်မျိုးပင်ဖြစ်ရာ ကုသိုလ်ဖြစ်၍ မင်္ဂလာဖြစ်သည်။ မိမိကြည်ညိုသော ရဟန်း၏ ဂုဏ်သိက္ခာရှိပုံ အကျင့်ကောင်းပုံများကို တွေးတောစဉ်းစားမိသောအခါ လွန်စွာကြည်နူးလျက် ဝိတ်ဖြစ်ရသည်မှာ အကျိုးရှိလှသည်ဖြစ်ရာ အောက်မေ့ရခြင်းမှာလည်း မင်္ဂလာပင်တည်း ။ ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် ဘယ်လောက် အကျင့်သိက္ခာရှိသည်ဟု ကြားရလျှင် အကြားဖြင့်ပင် ကြည်ညိုမိတတ်၏ ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ဖူးမြော်ဖို့ရာ တောင့်တတတ်၏ ၊ သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်မှာ အကြားဖြင့်ပင် စိတ်ကြည်လင်စေတတ်၍ သူ့သတင်းကို ကြားရသည်မှာလည်း မင်္ဂလာပင် ဖြစ်ပါသည် ။

မျက်စိကောင်းခြင်း။ ။ ရဟန်းတော်များအား လျှောင့် ရှိခိုးခွင့် မသာလျှင် ချစ်မြတ်နိုးသော မျက်လုံးများဖြင့် ကြည့်ရုံမျှပင် ဘဝများစွာ မျက်လုံး၌ အပြစ်အနာဆာကင်း သန့်ရှင်းလျက် ကြည်လင်တောက်ပ အချိုးကျ၍ လှပတင့်တယ်ခြင်း အကျိုးရကြောင်း အဋ္ဌကထာဆို၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မြတ်စွာဘုရား၏ အဘိနီလနေတွ့(=ညိုသင့်သော နေရာ၌ အလွန်ညိုမှောင် တင့်တယ်သော မျက်လုံးရှိသော) လက္ခဏာ,ဂေါပမုခ (=မွေးချိစ နွားကလေး၏ မျက်လုံးအိမ်သဖွယ် တင့်တယ်သော မျက်လုံးအိမ်ရှိသော) လက္ခဏာတော်များမှာ သတ္တဝါတို့ကို ချစ်စဖွယ် မျက်လုံးဖြင့် ရှုစားခဲ့ခြင်းကြောင့် ရရှိကြောင်း ပါထိကဝဂ် လက္ခဏာသုတ် (၁၃၆)၌ ဟောတော်မူ၏ ။ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၏ မျက်လုံးလှပခြင်း, အပြစ်ကင်းခြင်း အကျိုးပြသည်မှာ ထိုပါဠိတော်နှင့် အညီပင်ဖြစ်၏ ။

ဉာဏ်အမြင် မှန်၊ ။ ရဟန်းကို ဖူးမြင်ရခြင်း၌ မျက်စိအမြင် ဉာဏ်အမြင် နှစ်မျိုးရှိရာ ဉာဏ်အမြင်ဖြင့် ရဟန်းကို မြင်သူသာ အမှန်မြင်ရ၏ ၊ မျက်စိအမြင် သက်သက်မှာ မကောင်းကို အကောင်းထင်တတ်၏ ၊ အသဇိပုနဇ္ဇသုက ရဟန်းတို့သည် ကိဉ္စာဂိရိဇနပုဒ်၌ ရဟန်းနှင့် မလျော်သော အလုပ်မှန်သမျှ အကုန်လုပ်ကြ၏ ။ သို့သော် ထို ရွာသူ ရွာသားအများမှာ ထိုရဟန်းဆိုးများကိုမှ ကြည်ညိုကြ၏ ။ အကျင့်သိက္ခာရှိသော ရဟန်းတပါးတခြားက ရောက်လာလျက် ဆွမ်းခံဝင်သောအခါ ဘယ်သူကမှ ဆွမ်းမလောင်းကြ။ ဒကာတဦးက ပင့်၍ ဆွမ်းကပ်မှ ထိုကိုယ်တော် ဆွမ်းဘဉ်းပေးရ၏ ၊ ဉာဏ်အမြင်ရှိသော ဒကာရှိသေး၍သာ ထိုရဟန်း ဆွမ်းမငတ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏ ၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် တရားမြင်ခဲ့လျှင် ထိုသူကား ဘုရားကို အကောင်းဆုံးမြင် ရဟန်းကို အကောင်းဆုံးမြင်သူတည်း ။ ထိုအမြင်မျိုးရလျှင် ဘုရားမပြောင်း ရဟန်းမပြောင်းတော့ပြီ၊ တကယ် ဘုရားမြင်သူ ရဟန်းမြင်သူ ဖြစ်ကြပါဟု ဆိုလိုသည် ။

ပဿတိ ပသော ပဿန္တိ – အပဿန္တဿ ပဿတိ ၊
အပဿန္တော အပဿန္တိ – ပဿန္တဿ န ပဿတိ ။(ဝပ္ပတ္ထေရဂါထာ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပဿော –အမှန်တရားကို မြင်ရသောသူသည် ၊ ပဿတ္တာ–တရား မြင်သူကိုလည်း ၊ ပဿတိ – မြင်နိုင်၏ ၊ အပဿတ္တာ – တရားမမြင် သူကိုလည်း ၊ ပဿတိ –မြင်နိုင်၏ ၊ အပဿန္တော – အမှန်တရားကို မမြင်ရသူမှာ ၊ အပဿန္တာ – တရား မမြင်သူကိုငင်း ၊ ပဿန္တာ – တရား မြင်သူကိုငင်းနပဿတိ–မမြင်ရမမြင်နိုင်။ (ပုထုဇဉ်မှာ ဘာမှသေသေချာချာ မမြင်ရ။ အရိယာဖြစ်မှ အားလုံး သေသေချာချာ မြင်ရသည်ဟု ဆိုလိုသ်။)

ဓမ္မသာကစ္ဆာ။　　။['သဟ ကထနံ သာကစ္ဆာ' ၊သဟ–အတူတ ကွ ၊ကထနံ – ပြောဆိုခြင်း ၊သာကစ္ဆာ–အတူ တကွပြောဆိုခြင်း ၊ 'ဓမ္မဿ သာကစ္ဆာ ဓမ္မသာကစ္ဆာ' ၊ဓမ္မဿ –တရားတော်ကို သာကစ္ဆာ– အတူတကွ ပြောဆိုခြင်းတည်း ၊ ဓမ္မသာကစ္ဆာ –တရားတော်ကို အတူ တကွ ပြောဆိုခြင်း]အတူတကွ ပြောဆိုခြင်းကို ဆွေးနွေးခြင်းဟု ဆိုသ် ၊ တဦးနှင့် တဦး အပြန်အလှန် မေးဖြေခြင်း ၊ အပြန်အလှန် ပြောဆိုခြင်းကို ဆွေးနွေးသည် ဟု ဆိုသ် ၊ တရားဆွေးနွေးခြင်းမှာ အကျိုးများလှသ်။ တရားနာခြင်း အကျိုး၌ ပြ အပ်သော အကျိုးများကို တရားဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် ရနိုင်သ် ။

မင်္ဂလာသဘင်။　　။ တရားဆွေးနွေးခြင်းကို လူကြီးများသာ ဆွေး နွေးလေ့ရှိရာ ယခုခေတ် လူငယ်များ မဆွေးနွေး ကောင်းသလို ဖြစ်နေသ် ၊ အမှန်က တရားမည်သည် စိတ်ကောင်းထားတတ်ခြင်း, မတရားကို ရှောင်၍ တရားကို လေးစားတတ်ခြင်း, ဝိရိယ, သတိ, သမာဓိ, ပညာ စသော တရားများ တိုးပွါးစေခြင်းဖြင့် လောကကြီးပွါးရေး ဓမ္မကြီးပွါးရေး နှစ်ဖက် လုံး အားပေးတတ်ရာ အဘယ်မှာ လူငယ်များ မသိထိုက်ပဲ ရှိပါအုံးနည်း ။ ထို့ ကြောင့် တရားဆွေးနွေးသော အစည်းအဝေး (ဓမ္မသာကစ္ဆာသဘင်) ကလေးများ မကြာမကြာ ကျင်းပ၍ ပြောသူကပြော နားထောင်သူက နားထောင် အလွန်အကျိုး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရှိမည်သာ ။ ထိုသဘင်မျိုးမှာ မင်္ဂလာရှိသော သဘင်မျိုးတည်း ။ ''နေသာ သဘာယတ္ထ နာ သန္တိ သန္တော၊ သန္တော နာ တေ ယေ နာ ဝဒန္တိ ခမ္မံ''=သူတော်ကောင်း မရှိရာ သဘင်မှာ သဘင်မဟုတ် ၊ တရားမပြောသော သူမှာ သူတော်ကောင်း မဟုတ် '' သဂါထာဝဂ္ဂ ဗြာဟ္မဏသံယုတ် (၁၈၆) အရ တရားပြောသော သူတော်ကောင်းများ ရှိရာ ထိုသဘင်မှာ အစဉ်ရှိထိုက်ပါသည် ။ သို့သော် သန္တသိုသည်မှာ မိမိက အမှန်သိလို ကြားလိုခြင်း, အမှန်ကို ထောက်ပြလျှင် ကျေးဇူးတင်တတ်ခြင်း, သူတပါးကို သိစေလို တတ်စေလိုသော စေတနာ မေတ္တာရှိသူ ဖြစ်ခြင်းတို့ဖြင့် စိတ်ကောင်းရှိသူများဖြစ်ရာ ထိုသို့မဟုတ်ပဲ မိမိတတ်ကြောင်း ပြလိုခြင်း,သူ့ကို နှိပ်လိုခြင်း, အမှား ထောက်ပြသောအခါ မခံချင် စိတ်ဆိုးခြင်း စသည်ဖြင့် သန္တသဘော ကင်းခဲ့လျှင် ထိုသဘင်မှာ မင်္ဂလာမဖြစ်ပဲ အမင်္ဂလာဖြစ်တတ်သည် ။

ကာလ။ ။ တရားဆွေးနွေးသင့်သောအခါကို ညဉ်းနှင့် နံနက်စောစောဟု အဋ္ဌကထာပြပြီးနောက်စိတ်ဆုတ်နစ်သောအခါ, ပျံ့လွင့်သောအခါ , ယုံမှားသံသယဖြစ်သောအခါ, ထိုစိတ်များ ပယ်ဖျောက်ဖို့ရာ ဘယ်အခါမဆို တရားဆွေးနွေးခြင်းသည် ''ကာလေန ဓမ္မသာကစ္ဆာ-''ဖြစ်ကြောင်းဆို၏ ။ ထို့ကြောင့် မိမိက အလုပ်အားလပ်သောအခါ တရားဆွေးနွေးဖက်လည်း အခန့်သင့်ရှိနေသော အခါများမှာ တရားဆွေးနွေးဖို့ရာ သင့်လျော်သော အခါပေတည်း ။

---

(၂၂) တပေါ စ ဗြဟ္မစရိယဉ္စ - အရိယသစ္စာန ဒဿနံ ၊
နိဗ္ဗာန သစ္ဆိကိရိယာစ - ဧတံ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၂၂) ဒေဝပုတ္တ–နတ်သား ၊ ယော တပေါ် စ– အကြင် တပခေါ် အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၎င်း ၊ ယံ ဗြဟ္မစရိယဉ္စ – အကြင် ဗြဟ္မစရိယခေါ် မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်းသည်၎င်း ၊ အရိယသစ္စာနံ – အရိယသစ္စာတို့ကို ၊ ယံ ဒဿနဉ္စ– အကြင် သိမြင်ခြင်းသည်၎င်း၊ ယာ နိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယာ စ – အကြင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းသည်၎င်း ၊ အတ္ထိ – ရှိ၏ ၊ ဇေတံ – ဤလေးပါးကား ၊ ဥတ္တမံ – ကောင်းမြတ်သော ၊ မင်္ဂလံ – မင်္ဂလာပေတည်း ။

စကားပြေ။ နတ်သား တပခေါ် အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း , ဗြဟ္မစရိယ အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း , အရိယသစ္စာတို့ကို သိမြင်ခြင်း နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း , ဤလေးပါးကား ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာတည်း ။

တပ အကျင့်။ ။ အကျင့် အမျိုးမျိုးကိုပင် တပဟုဆိုနိုင်၏။ အချို့အရာ၌ သည်းခံခြင်း ခန္တီကို ''တပ'' ဆို၏။''ခန္တီပရမံ တပေါ တိတိက္ခာ ''(ဓမ္မပဒ–၎၁) ဓုတင် အကျင့်ကို တပ ဆိုသော အရာလည်း ရှိ၏။''နာညတြ ဗောဇ္ဈာ တပသာ''(သဂါထာ ဒေဝပုတ္တသံယုတ်–၅၂)၊ ပရိယတ် သင်ခြင်း, ဓုတင်ဆောင်ခြင်း , ရဟန်းတရား အားထုတ်ခြင်း,တို့ကို ''တပ'' အဖြစ် တွေ့ပြန်၏ ၊''သမဂ္ဂါနံ တပေါ သုခေါ '' (ဓမ္မပဒ–၎၂) ''တပေါ စ ဗြဟ္မစရိယဉ္စ တံ သိနာနမနောဒကံ ''သဂါထာဒေဝတာသံယုတ်(၃၅)၌ ဂင်္ဂါမြစ်သံဝရ ,ဓုတင် , ဝိရိယ, ဒုက္ကရစရိယာ အကျင့်များကိုပါ ''တပ''ဆိုရကြောင်း ဂင်းအဋ္ဌကထာဖွင့်၏။ ထိုသို့ အကျင့်အမျိုးမျိုး ဟောနိုင်သော်လည်း ဤ၌ဒုက္ကရ စရိယာအကျင့်ကို ထား၍ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ်သော အကျင့်အားလုံးကို ''တပ''အဖြစ်ယူရမည်ဟု

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အဋ္ဌကထာဖွင့်သည်။စက္ခုစသော ဒွါရခြောက်ပါးမှ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿမဖြစ်ရအောင် သတိဖြင့် ကာကွယ်တားဆီးခြင်းကို ဣန္ဒြိယသံဝရ(ဣန္ဒြေတို့ကို စောင့်စည်းခြင်း) ဟု ဆိုအပ်၏ ၊ ဝိရိယကား အလွန်အမင်း ကြိုးစားအားထုတ်ခြင်းတည်း။

ဗြဟ္မစရိယအကျင့်။ ။ ဗြဟ္မ-မြတ်သော ၊စရိယ- အကျင့် ၊ မြတ်သော အကျင့် ။ ဗြဟ္မစရိယဆိုသည်မှာလည်း အရာလိုက်၍ အကျင့်အမျိုးမျိုးပင် ။ ဤ၌ အဋ္ဌကထာက မေထုန်မှ ရှောင်ခြင်း, ရဟန်းတရား, သာသနာ, မဂ်,တို့၏ အမည်ဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်၏ ။ ထိုတွင် အရိယသစ္စာဒဿနဖြင့် မဂ်ကို ယူပြီးဖြစ်ရာ အကြောင်းသုံးပါးကို ဗြဟ္မစရိယအရ ယူရန်မှာ၏။ သီလကျွန်အဋ္ဌကထာစသည်၌ ဤမျှမက အနက်အများပင် လာသေး၏၊ ''တပသာတိ ဗြဟ္မစရိယေန'' ဟု ပေတဝတ္ထုဋ္ဌကထာ၌ အလဲအလှည် ဖွင့်သည်ကို ထောက်၍ငင်း, ဗြဟ္မစရိယအကျင့်များ တပ၌ ပါဝင်သည်ကိုထောက်၍ငင်း၊ တပနှင့် ဗြဟ္မစရိယမှာ မကွာခြားလှ ၊ ထိုနှစ်ပုဒ်ခြားနားအောင် အဓိပ္ပါယ်ယူသော် ၊ အဋ္ဌကထာ ပြသော တပဖြင့် သီလဝိသုဒ္ဓိ , ဗြဟ္မစရိယဖြင့် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိ ,စသော ဝိသုဒ္ဓိ ၂း၂း ဖြစ်သည်ဆိုသော စကားအရ ယူသော် ရှင်း၏ ။ တပဖြင့် သီလအကျင့်ယူ၍ ဗြဟ္မစရိယဖြင့် သမထ, ဝိပဿနာကိုယူ ။ တပ ဗြဟ္မစရိယ နှစ်ခုမှာ အရိယသစ္စာဒဿနအတွက်ဖြစ်ရာ အရိယသစ္စာမြင်ရေး၌ ဆိုခဲ့ပြီး သီလ, သမာဓိ, ပညာမှတပါး အခြား မရှိတော့ပြီ ။

အရိယသစ္စ။ ။ အရိယ-မချွတ်မယွင်းသော၊ မှန်ကန်သော-သစ္စ-သစ္စာ ။ အရိယသဒ္ဒါကား မချွတ် မယွင်း မှန်ကန်သော အနက်ကိုဟောရာ မှန်ကန်သော မဟုတ်သော သစ္စာဟု အနက်ရသည် ။ မျက်လှည့်သမားတို့သည် ခဲကို ရွှေလုပ်ပြ၏ ၊ မသိသူတို့က အဟုတ်ရွှေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မှတ်ရ၏ ၊ သမ္မုတိ ပညတ်များကား ထိုမျက်လှည့်ကဲ့သို့ပင် တကယ်မဟုတ်မရှိပဲ အဟုတ်အရှိဟု မသိသူတို့ ထင်ရသော အထင်များသာတည်း ။ သစ္စာတရားတို့ကား ပညာမျက်စိဖြင့် ကြည့်သော် တကယ်ရှိသော တရားများအဖြစ် တွေ့ရ၍ မျက် လှည့်ကဲ့သို့၊ အမှား မဟုတ် အမှန်သဘောများသာ ဖြစ်ကြ၏ ။ တံလျှပ်သည် မသိသူတို့အဖို့ ရေ,ထင်မှတ်ရသော်လည်း သွားကြည့်သောအခါ ထင်တိုင်းမဟုတ် ဘာမျှ မတွေ့ရ။ တိတ္ထိတို့ ကြံဆအပ်သော အာဏာရှင် အတ္တသည် ဉာဏ်ဖြင့်ကြည့်က တံလျှပ်ပမာ ဘာမျှမဟုတ်သော အရာဖြစ်၏ ၊ ဒုက္ခသစ္စာ (=ဆင်းရဲအမှန် ရုပ်နာမ်) သည်၎င်း , သမုဒယသစ္စာ (=ဆင်းရဲဖြစ်ကြောင်း အမှန် တဏှာ)သည်၎င်း ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် အမှန်တွေ့ရသော ဓာတ်သားရှိသော တရားများဖြစ်၏ ။ နိရောဓသစ္စာ (=ချုပ်ငြိမ်းခြင်းအမှန် နိဗ္ဗာန်)မှာ မဂ်ဉာဏ်ရလျှင် ကိုယ်တွေ့မြင်ရ၍ တကယ်အမှန်ရှိသော တရားတခုပင်။ မဂ္ဂသစ္စာ (= နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အမှန် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတရား)မှာ မိမိ သန္တာန်၌ အထင်အရှား ဖြစ်လာသော တရားဖြစ်ရာ အမှန်ရှိသော တရားအဖြစ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိတော့ပေ ။ ထို့ကြောင့် အရိယသစ္စ (=မှန်ကန်သော သစ္စာများ)ဟု ဆိုရ၏ ။

အခြား အနက်များ။ ။တနည်းအားအားဖြင့် အရိယ–သဒ္ဒါ ပရိသုဒ္ဓ (=စင်ကြယ်သော)အနက်ကိုဟောရာ စင်ကြယ်သော ဘုရား , ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ , သာဝကတို့ကို အရိယဟု ဆိုရ၏ ၊ သစ္စာလေးပါးသိမှ ထိုအရိယအဖြစ်မျိုး ရမြဲဖြစ်ရာ အရိယာတို့ သိအပ်သော သစ္စာဟုလည်း အနက်ဖွင့်ပြန်၏ ။ (= အရိယပဋိဝိဒ္ဓသစ္စ ဟု ဆိုလိုလျက် ပဋိဝိဒ္ဓပုဒ် ကျေသည်)

လောကဒ္ဒ မြတ်စွာဘုရားသည် အရိယမည်ကြောင်း ဟောသော ပါဠိအရ ဘုရားရှင်သည် အရိယအမည်ရခဲ့ရာ အရိယဖြစ်သော ဘုရားရှင်၏ သစ္စာဟုလည်း အနက်ဆိုရပြန်သည် ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ဆရာမရှိ မိမိဘာသာ ထိုးထွင်းသိပြီးနောက် ဝေနေယျတို့အား ဟောပြ၏၊ ဘုရားဟောပြ၍ သာဝကများ သိကြရ၏ ၊ ထို့ကြောင့် ဘုရား၏ သစ္စာဟု ဆိုရ၏ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဤ သစ္စာများ သိမှ အရိယာဖြစ်ရသည် ဖြစ်ရာ အရိယာအဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော သစ္စာဟုလည်း ဆိုနိုင်၏ ။ (အရိယသာဓက =အရိယာအဖြစ်ကို ပြီးစေတတ်သော ။ သစ္စ –သစ္စာဟု ဆိုလိုလျက် သာဓက ပုဒ် ကျေသည်)

အသိနှစ်မျိုး။ ။ သစ္စာကို သိရာ၌ အနုဗောဓသိ , ပဋိဝေဓသိ, ဟု နှစ်မျိုးရှိ၏ ။ ဆရာများထံမှ ဖြစ်စေ၊ ကျမ်းဂန်မှ ဖြစ်စေ တဆင့်ကြားသိရခြင်း, တဆင့်ကြားကို အမှီပြုကာ ကြံတွေး စဉ်းစားခြင်းဖြင့် သိခြင်း, ကြံတွေးမိသော အချက်ကို မိမိဉာဏ်ဖြင့် နှစ်သက် ဆုံးဖြတ်ခြင်းများကို အနုဗောဓသိဟု ဆို၏ ။ အနု–ထပ်တလဲလဲ ၊ ဗောဓ = သိခြင်း၊ သိမှု မပြီးသေး၍ ထပ်ကာ ထပ်ကာ သိနေရခြင်းဟု ဆိုလိုသည် ။

ထိုသို့သိမှု မပြီးသေး၍ ထပ်တလဲလဲ သိရခြင်း မဟုတ်ပဲ တကြိမ်ထဲနှင့် ထွင်းဖောက်သိခြင်းကို ''ပဋိဝေဓ''သိဟု ဆိုသည် ။ မဂ်ဉာဏ်၏ သိခြင်းတည်း ။ မဂ်ဉာဏ်သည် ကိစ္စအားဖြင့် သစ္စာလေးပါးကို တပြိုင်နက် သိ၏ ။ ဒုက္ခကို ပိုင်းခြားခြင်း , သမုဒယကို ပယ်ခြင်း , နိရောဓကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း, မဂ္ဂကို ပွါးခြင်း, ဟု ကိစ္စလေးပါးရှိရာ ထိုကိစ္စလေးပါးကို တပြိုင်နက်ပြုခြင်းဖြင့် မဂ်ဉာဏ်အား သစ္စာလေးပါး ထင်ရှားလာရသည် ။ သခါရတို့ကို မလွတ်နိုင်သေးသော ဉာဏ်များမှာ ဤကိစ္စလေးချက်ကို တပြိုင်နက် မပြုနိုင်သေး ။ မဂ်ဉာဏ်ကမူ သခါရတွေကို လွှတ်ကာ သခါရတို့ကင်းရာကို အာရုံပြုနိုင်၍ ၊ ကိစ္စလေးချက်ကို တခါထဲ ပြုနိုင်ခြင်းဖြစ်၏ ။ မှန်၏ မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ဖို့ ပုဗ္ဗဘာဂ ဝိပဿနာမဂ်ကို ပွါးရသည် ဖြစ်ရာ ထိုပုဗ္ဗဘာဂမဂ်သည် ဒုက္ခကို သိလျက် သမုဒယကို ပယ်လျက် ရှိ၏၊ သို့သော် မိမိ မဂ္ဂဘာဝနာလည်း မပြည့်စုံ မပြီးပြတ်သေး၍ နိဗ္ဗာန်ကို မမြင်ရသေး ဒုက္ခသိမှု, သမုဒယပယ်မှု,ကလည်း အပြီးမသတ်သေး၍ ကိစ္စမပြီးသေး၊မဂ်ရောက်မှ အားလုံး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကိစ္စပြီးရာ မဂ်က သိမှု ကိစ္စပြီးသောအားဖြင့် အားလုံးကို တပြိုင်နက် မတွေ့မဝေ ရှင်းလင်းပြီး အနေ သိနိုင်တော့သည်။ ဤ၌ ဒဿနဟူသည် အနုဗောဓ အသိမဟုတ် ပဋိဝေဓအသိဖြစ်သောမဂ်၏ ဖောက်ထွင်းမြင်ခြင်းကိုယူ။ သစ္စာလေးပါးမြင်ရခြင်း ထက် ထူးခြားသော ကောင်းမှုဟု မရှိနိုင်တော့ရာ လွန်စွာ အကျိုးကြီးမြတ်လှသော သစ္စာသိရခြင်းမှာ အကောင်းဆုံး မဂ်လာဖြစ်ရတော့သည်။

နိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယာ။ ။နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း ဆိုသော်လည်း အရိယသစ္စဒဿနၭ နိရောဓသစ္စာ၏ အသစ်တ နိဗ္ဗာန်မှာ ပါဝင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ ဤနိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယာၭ နိဗ္ဗာန်အရ ထိုအသစ်တ နိဗ္ဗာန်ကို မယူရတော့ပဲ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ယူရန် အဋ္ဌကထာဖွင့်၏။ အသစ်တနိဗ္ဗာန်ကို ဝါန၏ တဏှာမှ လွတ်မြောက်တတ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန ခေါ်ရသလို အရဟတ္တဖိုလ်ၭလည်း တဏှာမရှိတော့၍ တဏှာ ဝါန မှထွက်မြောက်တတ်သော အနက်အရ နိဗ္ဗာနပင် ဆိုရတော့သည်၊ ထိုနိဗ္ဗာန် အမည်အရ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရခြင်း, ပစ္စဝေက္ခဉာဏ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ခြင်းများကို "နိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယာ" ဆိုသည်ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏။

တနည်းအားဖြင့် နိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယာၭ နိဗ္ဗာနကို အသစ်တနိဗ္ဗာန်ကိုပင် ယူ၍ အရိယသစ္စဒဿနၭ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းမှာ မဂ်၏မျက်မှောက်ပြုခြင်းဖြစ်၍ နိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယာအရ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းမှာ ဖိုလ် ပစ္စဝေက္ခဏာတို့၏ မျက်မှောက်ပြုခြင်းဟု ယူသော်သင့်၏၊ ဤသို့ ယူသော် အရိယသစ္စဒဿနၭ မဂ်လေးပါးလုံး၏ သစ္ဆိကိရိယာကိစ္စ ရသကဲ့သို့ နိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယာၭလည်း ဖိုလ်လေးပါးလုံးနှင့် ပစ္စဝေက္ခဏာတို့၏ သစ္ဆိကိရိယာ ကိစ္စအကုန်ရခဲ့ရာ ပို၍ပင် အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံသည်ဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။ သစ္ဆိကိရိယာဟူသည် အတ္တပစ္စက္ခ ကိုယ်တွေ့သိဖြစ်ရာ လောကီဈာန်ဉာဏ်များၭပင် သစ္ဆိကိရိယာ အသုံးရှိခဲ့ရာ ဖိုလ်၏သစ္ဆိကိရိယာကိစ္စမှာ ယုံမှားဖွယ် မရှိနိုင်တော့ပေ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၂၃) ဗုဒ္ဓသ လောကဓမ္မေဟိ – စိတ္တံ ယဿ နကမ္ပတိ ၊
အသောကံ ဝိရဇံ ခေမံ – ဧတံ မင်္ဂလမုတ္တမံ ။

(၂၃) ဒေဝပုတ္တ–နတ်သား ၊ လောကဓမ္မေဟိ – လောကဓံတရားတို့နှင့် ဗုဒ္ဓသ–တွေ့ကြုံရသော ၊ ယဿ–အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၏ ၊ စိတ္တံ –စိတ်သည် ၊ နကမ္ပတိ–မတုန်လှုပ် ၊ အ'သောကံ – စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းလည်း မရှိ ၊ ဝိရဇံ – ရာဂစသော မြူလည်းမရှိ ၊ ခေမံ –ဘေးလည်း မရှိ ၊ ဧတံ – ဤ လေးပါးကား ၊ ဥတ္တမံ – ကောင်းမြတ်သော ၊ မင်္ဂလံ – မင်္ဂလာပေတည်း ။

စကားပြေ။ ။ နတ်သား လောကဓံတရားတို့နှင့် တွေ့ကြုံရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်မတုန်လှုပ်ခြင်း , စိုးရိမ်ပူဆွေးမှု မရှိခြင်း၊ ရာဂစသော မြူမရှိခြင်း , ဘေးရန်ကင်းခြင်း , ဤလေးပါးမှာ ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာပင် ။

အနက်ပေးပုံ။ ။ နိယမကို မဲ့သော အနိယမ''ယ'' သန္ဒိလည်းရှိ၍ ယဿ–ကို နိယမ''တ'' စသည်မထည့်ပဲ ရှိရင်း အတိုင်း အနက်ပေးခဲ့သည် ၊ သို့ပင် နိယမကို မစွဲလိုက မစွဲပဲ နေနိုင်သော်လည်း ထည့်စွဲလိုက လည်း စွဲနိုင်သည်သာ ၊ ထို့ကြောင့် ခေမံ – ဘေးလည်းမရှိ, ဆိုပြီးနောက် ''တဿ– ထို ပုဂ္ဂိုလ်၏ ။ ဧတံ – ဤ မတုန်လှုပ်သော စိတ် , မစိုးရိမ်သောစိတ်, ရာဂစသည် မရှိသောစိတ်, ဘေးမရှိသော စိတ်သည် ၊ ဥတ္တမံ –ကောင်းမြတ်သော၊ မင်္ဂလံ – မင်္ဂလာတည်း, ဟု ပေး။

ပရိတ်ဋီကာ၌ ''ဗုဒ္ဓသ – ကို ဗုဒ္ဓော –အသ ဟုငြင်း ယဿ–ကို ယော အသ ဟုငြင်း ပုန်ဖြတ်၍ '' ၊ ယော – အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ၊ လောကဓမ္မေဟိ–လောကဓံ တရားတို့နှင့်၊ ဗုဒ္ဓော – တွေ့ကြုံသည် ၊ အသ – ဖြစ်ရာ၏ ၊ အသ – ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ အသောကံ – စိုးရိမ်ခြင်း မရှိသော ၊ ဝိရဇံ – ရာဂစသည့် မြူမရှိသော ၊ ခေမံ – ဘေးမရှိသော၊ စိတ္တံ –စိတ်သည် ၊ နကမ္ပတိ – မတုန်လှုပ် ဟုပေး၏။ ဆရာမြတ်တို့ကား ဤအတိုင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပုဒ်ဖြတ်သော်လည်း ဦးကာအနက် မရှင်းတတ်၍ တမျိုးပေးကြ၏ ။ ''ယော - သည် ၊ လောကဓမ္မေတိ - တို့နှင့် ၊ ဖုဋ္ဌော- သည် ၊ အဿ-ဖြစ်၏၊ အဿ - ၏၊ စိတ္တံ - သည်၊ နကမ္မတိ- လျှပ် ၊ အသောကံ - မရှိ ၊ စသည် ။ ပရိတ်ဦးကာ၌ ၊ ယဿ ကို ယံ အဿ တနည်း ပုဒ် ဖြတ်ပြန်၍''လောကဓမ္မေတိ -တို့ဖြင့်၊ ဖုဋ္ဌဿ -တွေ့ရသော ပုဂ္ဂိုလ်၏၊အသောကံ - သော၊ ဝိရဇံ-သော ၊ ခေမံ - သော ၊ ယံ,စိတ္တံ - သည် ၊ အဿ - ဖြစ်ရာ၏၊ တံ,စိတ္တံ - သည်၊ နကမ္မတိ -မတုန်လှုပ် ''။ အချို့ကမူ သည်အတိုင်း ပုဒ်ဖြတ်၍ ''လောကဓမ္မေတိ - တို့ဖြင့် ၊ ဖုဋ္ဌဿ-၏၊ ယံ စိတ္တံ - သည် ၊ နကမ္မတိ - မတုန်လှုပ် ၊ ယဉ္စ စိတ္တံ - သည်လည်း ၊ ဝိရဇံ- မရှိ ၊ ယဉ္စ စိတ္တံ -သည်လည်း ၊ ခေမံ - မရှိ ၊ တေံ စိတ္တံ- ဤ စိတ်သည် ၊ ဥတ္တမံ -မြတ်သော မင်္ဂလံ -တည်း ၊ ဟုလည်း ပေးကြ၏ ၊ ဂါထာ၌ ပါဠိဂတိ အနေအထားကို ထောက်ဆလျှင် ၊ ဒေသက ဘုရားရှင် အာဘော်မှာ ''ယဿာတိ နဝဿ ဝါ ထေရဿ ဝါ မရွိမဿ ဝါ ၊'' အဋ္ဌကထာ ဖွင့်အတိုင်း ဖြစ်ဖွယ်ရှိသည် ။

လောကဓံ တရား ၈ ။ (၁)လာဘ = လာဘ်ရခြင်း။ (၂) အလာဘ= လာဘ်မရခြင်း ။ (၃) ယသ = အခွေခွေအရံ ပေါများခြင်း ။ (၄) အယသ = အခွေခွေအရံ မရှိခြင်း ။ (၅) နိန္ဒါ = ကဲ့ရဲ့ခံရခြင်း ။ (၆)ပသံသာ = ချီးမွမ်းခံရခြင်း ။ (၇) သုခ = ချမ်းသာခြင်း ။ (၈) ဒုက္ခ=ဆင်းရဲခြင်း။ တို့ကား လောကဓံများတည်း ။

ဤတရားရှစ်ပါးမှာ တလှည့်စီ လှည့်ဖြစ်လေ့ရှိ၏၊ လောက၌ နေရသူမှန်လျှင် အမှန်ပင် တွေ့ကြုံရမည့် သဘောများဖြစ်၍ လောကဓံ ဆို၏ ။ ဘုရားသော်မှ မလွတ်ကင်း၊ ဘုရားရှင်မှာ တရံတခါ မကုန်နိုင် မခန်းနိုင် အတိုင်းမသိအောင် ပစ္စည်းလေးပါး ပေါများလှသော်လည်း တရံတခါမူ ရှားရှားပါးပါး အဖြစ်နှင့်ကြုံရ၏ ။ ဝေရဉ္ဇာပြည်၌ ဝါကပ်စဉ် မုယောဆွမ်းကြမ်းကို ဘုန်းပေးရ၏ ။

တခါက ဇေနာဠုပုဏ္ဏားရွာ၌ ဆွမ်းခံစဉ် လူတွေအား မာရ်နတ်လှည့်ဖြားထားမှုကြောင့် ဆွမ်းလောင်းရန် အမှတ်မရဖြစ်ရာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သပိတ်ချည်း သက်သက်ဖြင့် ထွက်ခွါတော်မူခဲ့ရ၏ ။

နတ်လူဗြဟ္မာတို့၏ အတုမဲ့ချီးမွမ်းသံကို ခံယူရသော်လည်း စိဉ္စမာဏဝိကာ စွပ်စွဲခြင်း, သုန္ဒရိပရိဗိုဇ်မ စွပ်စွဲခြင်း စသည်ကို အကြောင်းပြု၍ မလိုလားသူများ ကဲ့ရဲမှုကို ခံတော်မူရ၏ ။

ဖလသမာပတ်ချမ်းသာ , နိရောဓသမာပတ် ချမ်းသာ, ဟူသော ချမ်းသာအတိုင်း ကြုံရသော ရှင်တော်မြတ်ဘုရားမှာ တရံတခါ ခါးတော်နာခြင်း, ဝမ်းတော်လားခြင်း , စသော ဒုက္ခနှင့် ကြုံတော်မူရ၏ ။

ဘုရားသော်မှ တွေ့ကြုံရသော ထိုသဘောများမှာ ဘယ်သူမဆို ကြုံရမည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ''လောကဿ ဓမ္မာ– လောက ဓမ္မာ'' လောက၏ တရား လောကရှိနေသမျှ ဆုတ်ပယ် ရှောင်ရှားသွားခြင်း မရှိ ဖြစ်နေမည့် တရားများဟု ဆိုရသည် ။

ရဟန္တာ၏ စိတ် ။ ။ကျွဲ၌လောကဓံကြောင့် မတုန်လှုပ်ခြင်းကို ရဟန္တာ၏ စိတ်သာ ၊ တခြားသူ၏ စိတ်မဟုတ်ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏ ။ အကောင်းဆုံး အပြည့်စုံဆုံး မတုန်လှုပ်မှုကို ယူလို၍ ဥက္ကဋ္ဌ နိဒ္ဒေသနည်းအရ ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သည် ။ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့မှာ ကုဋ္ဌာရုံ , အနိဋ္ဌာရုံ ကြုံတွေ့သောအခါ ကုဋ္ဌကို အနိဋ္ဌအဖြစ်, အနိဋ္ဌကို ကုဋ္ဌအဖြစ်, မိမိလိုသလို ပြောင်းလွဲရှုနိုင်အောင် စိတ်ကို အစိုးရသည့် တာဒိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကြသည်ဖြစ်ရာ ကျောက်တောင်ကြီးသည် လေတို့ကြောင့် မလှုပ်ရှားသကဲ့သို့ ထို့အတူ ကဲ့ရဲခြင်း , ချီးမွမ်းခြင်းတို့ကြောင့် လှုပ်ရှားခြင်း မရှိသော ပညာရှိများအဖြစ် ဘုရားရှင်၏ ချီးကျူးခံခဲ့ရ၏ ။

အခြားပုဂ္ဂိုလ်များ။ ။ ရဟန္တာမှ တပါး အခြားအရိယာ ပုထုဇဉ်များ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၌လည်း ဒုတိယ ထိုက်သင့်သလောက် ရနိုင်သည်သာ ဖြစ်၏ ။ အင်္ဂုတ္တရ ပဌမ ပဏ္ဏာသက ပဌမဝဂ် လောကသုတ်(၇)၌ ပုထုဇဉ်နှင့် အရိယာသာဝက လောကဓံ ကြုံကြရာ၌ ကွဲပြားခြားနားပုံကို ဟောတော်မူ၏။ ပုထုဇဉ်ကားဖြစ်လာသော လောကဓံ၏ အမြဲမရှိသည်၏ အဖြစ်, ဆင်းရဲသည်၏ အဖြစ်, ဖောက်ပြန် ပျက်စီးတတ်သော သဘောရှိသည်၏ အဖြစ်,ကို မဆင်ခြင်တတ်။ ထို့ကြောင့် သူစိတ်မှာ လောကဓံတို့၏ သိမ်းကျုံးလွှမ်းမိုးမှုကို ခံရ၏ ။ အကောင်း လောကဓံနှင့် ကြုံရသောအခါ ထိုလောကဓံအလိုက် လိုက်ပျော်တတ်ကြ၏။ အဆိုး လောကဓံနှင့် ကြုံရသောအခါ စိတ်ဆင်းရဲရ၏။ အရိယာသာဝကကား လောကဓံ၏ အနိစ္စ =ပျက်စီးတတ် သော သဘော ၊ ဒုက္ခ=ဆင်းရဲတတ်သော သဘောများကို စဉ်းစားဆင်ခြင်တတ်၏ ။ ထိုသို့ ဆင်ခြင်တတ်သောကြောင့် လောကဓံက သူ၏ စိတ်ကို မလွှမ်းမိုးနိုင် ၊ အ ကောင်းနှင့်ကြုံလည်း အကောင်းအလိုက် ပျော်လွန်းမှုမရှိ၊ အဆိုးနှင့်ကြုံရသော်လည်း အဆိုးကို ဆန့်ကျင်၍ စိတ်ဆိုး စိတ်ဆင်းရဲမှု မရှိ ၊ ဤ၌ အရိယာ သာဝကကိုသာ လောကဓံ မတုန်လှုပ်သူ အဖြစ်ဟောခဲ့၏။ ပုထုဇဉ်ကို ကားတုန်လှုပ် သူအဖြစ် ဟော၏။ သို့သော် လုံးဝ မစဉ်းစားတတ်သော ပုထုဇဉ်ကို သာ ဆိုခြင်းဖြစ်ရာ အရိယာကို မမိစေကာမူ အချို့ပုထုဇဉ်များ၌ တရားသဘော ဆင်ခြင်စဉ်းစားမှု ရှိတတ်၍ အထိုက်အလျောက် လောကဓံကို ခံနိုင်ရည်ရှိသူများကိုလည်း တွေ့နိုင်သည် ။

စဉ်းစားတတ်သူများ ။　　။ဘုရားဟော ''ကမ္မသကာ'' သဘောကား လောကဓံကြောင့် မတုန်လှုပ်ရန် ဖြေဆေးသဖွယ်ဖြစ်၏ ။ ဗုဒ္ဓဘာသာများ၌ အဆိုးလောကဓံနှင့် ကြုံရသော အခါ ''ကမ္မသကာပေါ့ ကံ အတိုင်းပဲ, ကံကို ဘယ်သူလွန်နိုင်တာ မှတ်လို့ '' စသော အတွေးများဖြင့် အချို့သူတို့ စိတ်ကို နှိမ်ငေ့ရှိကြ၏ ။ ကြာသော် စိတ်ဓာတ်များ ရင့်ကျက်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လာရ၏ ။ အဆိုးလောကဓံနှင့် တွေ့သော် မတုန်လှုပ်သကဲ့သို့ အကောင်းလောကဓံများနှင့် ကြုံရသော အခါ၌လည်း ''ကံ ရှိတုန်းသာ ကံ မရှိလျှင် ပျက်မှာပဲ'' ဟူသော အတွေးကြောင့် မော်ခြင်း ပျော်ခြင်း မရှိတတ် ။

ဆိုခဲ့ပြီး အရိယာတို့ အနိစ္စသဘော ပျက်တတ်သော သဘောကို တွေးတတ်သကဲ့သို့ အချို့မှာ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တသဘော တွေးတော စဉ်းစားခြင်းဖြင့်လည်း ဖြေလျှော့ရှိကြ၏ ။'' အားလုံး အနိစ္စပဲ ဘယ်မှာ မြဲပါ့မလဲ ကိုယ် အစိုးရတာမှ မဟုတ်ပဲ , သူ့သဘောအတိုင်း ဖြစ်ကြတာပဲ'' စသော အတွေးများဖြင့် စိတ်ကို နှိမ်လျှော့ရှိကြောင်း ။ နှိမ်ဖန်များ၍ ကြာသော် ပိုခံနိုင်ရည်ရှိလာ၏ ။ အကောင်းတွေ့၍လည်း ပျော်မဆုံး မော်မဆုံး မရှိလှ ၊အဆိုးတွေ့ရလည်း စိတ်သက်သာရာ ရ၍ ၊ တုန်လှုပ်မှု မရှိကြ ။

ဘုရားသော်မှ မလွတ်နိုင်ပဲ တို့တတွေမှာ ဘာပြောစရာ ရှိမလဲ ဟူသော အတွေးမျိုးဖြင့်လည်း အချို့ဖြေကြ၏ ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဖြေစရာ တရားသဘော တွေးတောခြင်းဖြင့် ၊ လောကဓံ၏ ဒဏ်ကို ခံနိုင်ရည်ရှိလာ၏။ ထိုသို့ တရားသဘောဖြင့် ဖြေနိုင်၍ ပကတိအခြေအနေ ဂွာန္ဒေမပျက်ခြင်းမှာ မင်္ဂလာပင်ဖြစ်၏ ၊ အကောင်းလောကဓံနှင့် တွေ့ရသော် တကြွကြွ တမော်မော် ပျော်မဆုံးဖြစ်ခြင်းမှာ ဂွာန္ဒေပျက်ခြင်း ဖောက်ပြန်ခြင်းဖြစ်၍ တုန်လှုပ်ခြင်းပင် ၊ ထို့ကြောင့် မင်္ဂလာမဖြစ် ၊ အဆိုးနှင့် ကြုံရ၍ စိတ်ဆင်းရဲခြင်း , ဝမ်းနည်း ညှိုးငယ်ခြင်းတို့မှာ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိ အမင်္ဂလာသာ ။

ကဲ့ရဲ့ ချီးမွမ်းခြင်း ။ ။ အချို့ လာဘ်မရခြင်းစသော လောကဓံကို အတော်အတန် ခံနိုင်ရည် ရှိသူပင် ကဲ့ရဲ့ခြင်း ချီးမွမ်းခြင်းကြောင့်ကား မတုန်လှုပ်ပဲ မနေနိုင်ဖြစ်ရ၏ ၊ အချို့ သူတပါး အကဲ့ရဲ့ခံရသော အခါ '' အို....ချီးမွမ်းကဲ့ရဲ့ ခုနစ်ရက်ပေါ့ ဘာ အရေးစိုက်စရာရှိသလဲ ''

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဂရု မထားပဲ နေနိုင်ကြ၏ ။ ဤစကားမှာ ဘုရားဟောအရပင် ဖြစ်၏ ၊ မြတ်စွာဘုရား ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် အရှင်သာရိပုတ္တရာစသော ပုဂ္ဂိုလ်အများ အပြား ရဟန်းပြုခဲ့၏ ၊ ထိုအခါ လူအများက ကဲ့ရဲ့ကြ၏ ၊ ထိုအကြောင်း ရဟန်းများ လျှောက်ထားသောအခါဘုရားရှင်ကရဟန်းတို့...ထို အသံမှာ ကြာရှည်စွာ ဖြစ်နေလိမ့်မည်မဟုတ်၊ ခုနစ်ရက်သာ ရှိနေလိမ့်မည်ဟု မိန့်တော်မူ၏။ (ဝိနယ မဟာဝဂ္ဂ၅၅)

အတုလ ဥပါသကာ။ ။အတုလဥပါသကာက ဘုရားရှင်အား မိမိတရားနာလာကြောင်း လျှောက်၏ ၊ ''တရားနာပြီးပြီလော'' ဟု မိန့်တော်မူသော် ''မြတ်စွာဘုရား အရှင်ရေဝတထံ သွားရာအရှင်ရေဝတက စကားမပြော ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာကား အဘိမဟ္မာတရားတွေအများကြီးဟောသည် ၊ အရှင်အာနန္ဒာထံ ရောက်ပြန်တော့ တရားနဲနဲလေး ဟောလိုက်သည်၊ ထို့ကြောင့်ထိုအရှင်တွေကို စိတ်ဆိုးပြီး ဘုရားထံ ရောက်လာရကြောင်း'' လျှောက်၏ ၊ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က '' အတုလ... လောက၌ ဘုရင်ကိုလည်း အချို့ကဲ့ရဲ့ကြ, အချို့ချီးမွမ်းကြ၏ ၊ နေ လ မြေတို့ကိုလည်း အချို့ ကဲ့ရဲ့ကြ, အချို့ချီးမွမ်းကြ၏ ၊ ဇီဘုရားကိုပင် ကဲ့ရဲ့သူ ကဲ့ရဲ့ကြ၊ ချီးမွမ်းသူ ချီးမွမ်းကြ၏၊ လူပိုက်တို့ ကဲ့ရဲ့သည်မှာ လိုရင်းမဟုတ် ၊ ပညာရှိများ မကဲ့ရဲ့အောင် ချီးမွမ်းခံရအောင် ဂရုစိုက်ရမည် ၊ ဤကဲ့ရဲ့ခြင်းမှာ ယခုခေတ်ပေါ် တရားသဘောမဟုတ်၊ ရှေးလက်ဟောင်းသဘောတရားဖြစ်၏ ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေသူကိုလည်း ကဲ့ရဲ့ကြ၏, စကားများသူကိုလည်း ကဲ့ရဲ့ကြ၏ , နှိုင်းချိန်ပြောတတ်သူကိုလည်း ကဲ့ရဲ့ကြ၏ , လောက၌ အကဲ့ရဲ့ မခံရသူ မရှိ ၊ တကယ် အကဲ့ရဲ့ခံရသူ တကယ် အချီးအမွမ်းခံရသူဟု ရှေးကလည်း မရှိဘူး နောင်လည်း ရှိမည်မဟုတ် ၊ ယခုလည်း မရှိ'' ဟု ဟောတော်မူ၏ ၊ ဤတရားမှာ အကဲ့ရဲ့ ဖြေဆေးတလက်ပင်ဖြစ်သည်။ (ခမ္မပဒ-၌ ၊ ၂၂၀၉)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခံနိုင်ရည် ရှိသော ရဟန်း။ ။ရှေးက ရဟန်းတပါး အိမ်တအိမ်၌ ဆွမ်းခံရင်း ထိုအိမ်နှင့် အကျမ်းတဝင် ဖြစ်နေ၏ ၊ နောက်အခါ တရားအားထုတ်၍ ရဟန္တာဖြစ်၏ ၊ ထိုအိမ်၌ ထိုအရှင် အကျမ်းတဝင် ဝင်ထွက်သွားလာသည်ကို မြင်ရသော နတ်တဦးက ထိုရဟန်း ပျက်စီးမှု မလိုလား၊ အကျိုးကို လိုလားသည်ဖြစ်၍ ထိုအိမ်က အိမ်ရှင်မယောင်ဆောင်ကာ ရဟန်းထံသွား၍ '' အရှင်ဘုရား မြစ်ဆိပ် မြို့ဝ လမ်းမသဘင် နေရာတိုင်းတွင် အရှင်နှင့် တပည့်တော်မအကြောင်း ဘာလိုလို ပြောဆိုနေကြပါသည်''ဟုလျှောက်၏၊ ရဟန်းက ပြန်အမိန့်ရှိသည်မှာ ''ဆန့်ကျင်ဘက် ပဲ့တင်ခတ်လာသော အသံတို့ကား အများအပြားပင် ၊ ရဟန်းမည်သည်မှာ ထိုအသံကို ခံနိုင်ရည် ရှိရသည်၊ ထိုအသံကြောင့် ညစ်နွမ်းခြင်း မဖြစ်နိုင် ၊ တောထဲ၌ လေတိုက်တိုင်း လန့်နေသော သမင်ပမာ အသံကို လန့်နေရသော ရဟန်းကို စိတ်ပေါ့သူဟု ဆိုကြကုန်၏ ။ ထိုရဟန်းမျိုးအား အကျင့်မပြည့်စုံနိုင် ''ဟု မိန့်တော်မူ၏ ။

ဤရဟန်း၏ တရားမှာ ကဲ့ရဲ့ခံရ၍ ကိုယ့်မှာ ဘာမှမဖြစ် ကဲ့ရဲ့သံလန့်နေလျှင် အလုပ်ပျက်ရုံသာဟု စဉ်းစားရန်ဖြစ်၏ ၊ အကဲ့ရဲ့ ပြီးဆေး တပုဒ်ပင် (သဂါထာဝဂ္ဂ ဝနသံယုတ် ကုလဃရဏီသုတ်–၂၀၃)

သောက မရှိ ။ ။သောကဟူသည် မိဘဆွေမျိုး ပျက်စီးခြင်း ဥစ္စာပျက်စီးခြင်းနှင့်ဖြစ်စေ, ဆင်းရဲနွမ်းတမျိုးမျိုးနှစ်ဖြစ်စေ ကြုံတွေ့ရသောသူ၏ စိတ်ပူဆွေးခြင်း ဝမ်းနည်းခြင်းတည်း ။ ထိုသောကနှင့် ကြုံတွေ့ရသောအခါ အဖြေမရှိသူတို့မှာ အတောမသတ်အောင် ပူကြရ၏ ၊ တရားသဘော စဉ်းစားခြင်းဖြင့်သာ ဖြေဖျောက်နိုင်၏ ၊ သောကပရိဒေဝ ပျောက်ငြိမ်းကြောင်းအဖြစ် ဘုရားရှင် အာမခံထားသော သတိပဋ္ဌာန်တရားစသည်ဖြင့် သောက လုံးဝပျောက်ငြိမ်းနိုင်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မလ္လိကာ။ ။ ဗန္ဓုလစစ်သူကြီးကတော် မလ္လိကာသည် တနေ့၌ သံဃာတော်များအား ဆွမ်းကပ်နေ၏၊ ထိုအခါ ချီမ, လာသော ထောပတ်အိုးကြီး ကျကွဲသွားသည်၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်က ''ကွဲပျက်တတ်သော အရာမှာ ကွဲပျက်ရသည်သာ တွေးမပူနဲ့ မလ္လိကာ''ဟု မိန့်တော်မူ၏၊ ထိုအခါ မလ္လိကာ,က မိမိ ခါးပိုက်ထဲမှ စာကို ထုတ်ပြပြီး ''အရှင်ဘုရား တပည့်တော်ခင်ပွန်းနှင့်တကွ သား,သုံးကျိပ်သုံးယောက်လုံး အသတ်ခံရကြောင်း စာရပါလျက် ကွာန္ဒြေမပျက် မပူပန်ပဲ၊ ဤထောပတ်အိုးကလေးအတွက်တာ ဘယ်မှာ စိုးရိမ်ပူပန်မလဲ'' ဟု လျှောက်ထား၏။ ဤမလ္လိကာ မစိုးရိမ်ခြင်းမှာ တရားသဘောတွေ မြင်နေရခြင်းကြောင့် ရရှိသော အစွမ်းသတ္တိပင်။ (ဓမ္မပဒ - ၌ ဝိဒူဘာဝတ္ထု-၂၂၄)

ဥရဂဇာတ်။ ။ ရှေးက ပုဏ္ဏားတဦးမှာ သားသေဆုံး၍ အိမ်သားများနှင့်အတူ မီးသင်္ဂြိုဟ်နေ၏၊ အားလုံးမှာ သောက ပရိဒေဝမရှိ၊ တည်ငြိမ်လျက် ရှိနေကြ၏။ ထိုအခိုက် သိကြားမင်းသည် ခရီးသွားယောင်ဆောင်ကာ ရောက်လာပြီးလျှင် သူတို့ မငိုခြင်းအကြောင်းကို တဦးစီမေးခဲ့၏၊ ပုဏ္ဏားကြီးက ''မြွေသည် အရေဟောင်းကို စွန့်သွားသကဲ့သို့၊ သူလည်း ကိုယ်အဟောင်းကို စွန့်သွားခြင်းဖြစ်သည်၊ သေ၍ အသုံးမဝင်တော့ပြီဖြစ်သော ဤကိုယ်မှာ မီးရှို့ခံရသည်ကိုလည်း မသိ၊ ဆွေမျိုးတွေ ငိုနေသည်ကိုလည်း မသိ၊ သူ့ဂတိအတိုင်း သွားပြီဖြစ်ရာ ငါ မပူဆွေး''ဟု ဆို၏။ မိခင်က ''သူက ငါတို့ မခေါ်ပဲ တခြားကရောက်လာ၏၊ ယခု ငါတို့ မလွှတ်ပဲ သွားသည်၊ သူ့သဘောအတိုင်း လာခဲ့သလို သူ့သဘောအတိုင်း သွားပြီဖြစ်ရာ ငိုနေသဖြင့် ဘာအကျိုးရှိမှာလဲ'' ဟုဆို၏။ နှစ်မြှစ်သူက ''ကျွန်မငိုနေလျှင် ကိုယ်ပိန်ချုံးရုံသာပေါ့၊ ဘာမှ အကျိုးရှိမှာမဟုတ် ဆွေမျိုးမိတ်ဆွေတွေ ချစ်ကျွမ်းဝင်တွေ ပိုပြီး စိတ်မချမ်းသာ ဖြစ်ဖွယ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရှိပါသည်''ဟု ပြောဏ္ဍ။ မယားကမူ ''ကလေးငယ်သည် သွားနေသော လမင်းကို ရဟုအရေး တ,ဝိုကြွေး နေသကဲ့သို့ သေသူကို တ,ပြီး ဆွေးနေသူမှာ မရနိုင်သည်ကို တ, နေသောကလေးသဖွယ်သာ ဖြစ်ပါသည် '' ဟု ဆိုဏ္ဍ။ ကျွန်မ,က ''ကွဲပြီးသော အိုးကို ပြန်ဆက်ဖို့ မဖြစ်နိုင်သလို သေသူကို တ,ပြီး ဆွေးနေခြင်းမှာ ထိုအိုးကွဲပမာ အကျိုးမပြင်ပါ''ဟု ဆိုဏ္ဍ။ (ပဋ္ဌာနိပါတ်-ဥရဂဇာတ်-၁၂၂)

မှတ်ချက် သူတို့ အတွေးအခေါ်များမှာ အတော် အဆင့်အတန်းပြင့်လှဏ္ဍ။ ထိုအတွေးအခေါ်များကား ၊ သူတို့ဏ္ဍ အသိဉာဏ် ရင့်ကျက်နေသော စိတ်ဓာတ်ကြောင့်ပင် ၊ ထိုကဲ့သို့ ခံနိုင်ရည်ရှိသော စိတ်ဓာတ်ကို ရနေကြခြင်းမှာ ကာလအတော်ကြာအောင် အစဉ်မပြတ် လေ့လာခဲ့သော မရဏာသတိ ဘာဝနာကြောင့်ပင် ဟု သိရဏ္ဍ။ ထို့ကြောင့် မရဏာသတိစသော ဘာဝနာများ ပွါးများခြင်းမှာ သောကငြိမ်းဆေးပင် ဖြစ်တော့သည် ။

ဝိရဇ။ ။ ဤ၌ ရဇ (မြူ) ဟူသည် ရာဂ,ဒေါသ, မောဟ, တို့ပင် ၊ ပကတိမြူသည် ကိုယ်ပေါ်ကျလျှင် ညစ်ပေစေသကဲ့သို့ ထိုတရားများလည်း သတ္တဝါတို့ကို ညစ်နွမ်းစေတတ်သောကြောင့် ''ရဇော ဝိယာတိ – ရဇော '' အရ မြူနှင့်တူသောကြောင့် ရဇ,အမည်ရကြသည် ။ ရာဂ စသည်မှာ ညစ်ပေစေတတ်ရာ ထိုတရားများကင်းရှင်းသော စိတ်မှာ မင်္ဂလာဖြစ်ရသည်။ ဆိုင်ရာ မင်္ဂများဖြင့် မပယ်ရှားရသေးသမျှ လုံးဝကား မကင်းနိုင်သေး ၊ သို့သော် သူတော်ကောင်းများကား ထိုတရားများကို အပြစ်မြင်၍ ကင်းရှင်းအောင် ကြိုးစားလေ့ရှိကြဏ္ဍ။ အကောင်းဆုံးမှာ ဘာဝနာအလုပ် အားထုတ်ခြင်းတည်း။ ထို့ကြောင့် ရာဂ,စသည်ကို ဘာဝနာအလုပ်ဖြင့် အတွင်မှုတ်ကာ နှင်ထုတ်ရာသတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခေမ။ ။ ခေမ – ကား ဘေးရန်မရှိခြင်း အေးချမ်းခြင်း တည်း။ အဋ္ဌကထာ၌ ယောဂလေးပါးတို့မှာ ဘေးမရှိကြောင်း ဖွင့်၏ ။ ယောဂမှာ ကာမ , ဘဝ , ဒိဋ္ဌိ , အဝိဇ္ဇာ, ဖြစ်ရာ တရား ကိုယ်မှာ လောဘ , ဒိဋ္ဌိ , မောဟ ,တို့ပင် ။ ထိုတရားတို့မှာ ကိလေသာဖြစ်ရာ စိတ်ကို ညစ်စေတတ် ပူစေတတ်သည်ဖြစ်၍ ထိုတရားမကင်းသော စိတ်မှာ ဘေး မကင်း အေးချမ်းခြင်း မဖြစ် ၊ ထိုတရားများ လုံးဝ,ကင်းရှင်းနေသော ရဟန္တာ စိတ်မှာ အစဉ်အေးချမ်း သာယာလျက် ရှိရာ မင်္ဂလာဖြစ်ရသည် ။ ဤမင်္ဂလာသည် ရဟန္တာတို့နှင့်သာ ဆိုင်သော်လည်း သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များ၌လည်း ထိုက်သလောက် ရနိုင်သည်သာ ။ ဘာဝနာအလုပ်ဖြင့် အကုသိုလ်တို့ကို နှင်ထုတ်လျက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်မှာ ထိုအခိုက်တွင် ထိုတရားများ ကင်းရှင်းလျက်ရှိရာ မင်္ဂလာပင် ဖြစ်သည် ။ မေ့လျော့ပေါ့တန်သူ၏စိတ်မှာ ဤမင်္ဂလာဖြစ်ရေး မြော်လင့်ဘွယ် မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ဘာဝနာမှူ တခုခုဖြင့် မိမိစိတ်မှာ အေးချမ်းသော မင်္ဂလာဖြစ်အောင် အစဉ်မကွာ ကြိုးစား အားထုတ်ရမည်သာ ။

(၂၄) ဇောဒိသာနိ ကတွာန – သဗ္ဗတ္ထ မ,ပရာဇိတာ ၊
သဗ္ဗတ္ထ သောတ္ထိ ဂစ္ဆန္တိ – တံ တေသံ မင်္ဂလမု'တ္တမံ ။

(၂၄) ဒေဝပုတ္တ – နတ်သား ၊ တောဒိသာနိ – ဤဆိုခဲ့ပြီးသော(၃၈)ပါး မင်္ဂလာ တရားတို့ကို၊ ကတွာန–ပြုကျင့်ရကုန်၍၊ သဗ္ဗတ္ထ – ခပ်သိမ်းသော ရန်သူတို့၌ ၊ အပရာဇိတာ – အရှုံးမခံရ အောင်နိုင်ကြကုန်၍ ၊ သဗ္ဗတ္ထ –နေရာခပ် သိမ်း၌ ၊ သောတ္ထိ –ချမ်းသာခြင်းသို့၊ ဂစ္ဆန္တိ – ရောက်ကြရကုန်၏ ၊ တေသံ–ထို မင်္ဂလာ ပြုကြသူတို့၏ ၊ တံ – ထို (၃၈)ဖြာ မင်္ဂလာသည် ၊ ဥတ္တမံ –ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလံ – မင်္ဂလာပေတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စကားပြေ။ ။ နတ်သား ဤဆိုခဲ့ပြီးသော မင်္ဂလာတို့ကို ပြုကြလျှင် ရန်သူမှန်သမျှ အောင်နိုင်ကြ၍ ဘယ်အရပ်မှာ မဆို ချမ်းသာခြင်းသို့ရောက်ရ၏၊ (၃၈)ဖြာမင်္ဂလာသည်ထို မင်္ဂလာမှ ပြုကြသူတို့ ၏ ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာပေတည်း ။

။ဆိုခဲ့ပြီးသော (၃၈)ဖြာ မင်္ဂလာတို့ကို နိဂုံးချုပ် အနေအားဖြင့် ၊ အကျိုးပြ ချီးကျူးတော်မူလို၍ ''ဇေတဒိသာနိ ကတွာန'' စသည် မိန့်တော်မူသည်။

သဗ္ဗတ္ထ အပရာဇိတာ။ ။ပါရာဇိကော ဟောတိတိ ပရာဇိတော ဟောတိ ။ ပရာဇယမာပန္နောတိ ဝုတ္တံ ''။ ကာ၏အဋ္ဌကထာအရ အပရာဇိတာ–မရှုံးခြင်း ၊ (အောင်ခြင်း)သို့ ရောက်သည်ဟူသော အနက်ကို ရနိုင်ရာ ထိုအနက်အရ သဗ္ဗတ္ထသည် အာဓာရ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အာဓာရအနက်ပေးခဲ့သည် ၊ ''သဗ္ဗတ္ထ– ခပ်သိမ်း သော ရန်သူတို့၌ ၊အပရာဇိတာ –မရှုံးခြင်း (အောင်ခြင်း)သို့ ရောက်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍''ပေး ။ အဋ္ဌကထာ၌ '' သဗ္ဗတ္ထ မပရာဇိတာတိ သဗ္ဗတ္ထ ခန္ဓ , ကိလေသာ, ဘိသင်္ခါရ, ဒေဝပုတ္တမာရပွဘေဒေသု စတူသု ပစ္စတ္ထိကေသု ဇေကောပိ အပရာဇိတာ ဟုတွာ သယမေဝ တေ စတ္တာရော မာရေ ပရာဇေတွာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ'' ဟု ဆို၏ ။ အဋ္ဌကထာ အလို အပရာဇိတာ ကာရိုက် ကမ္မရုပ်ဖြစ်၍ ၊ မရှုံးစေအပ်သည် ဖြစ်၍ဟု ပေးရမည်ဖြစ်၏ ။ '' စတူသု ပစ္စတ္ထိကေသု ဇေကောပိ အပရာဇိတာ''ဖြင့် သဗ္ဗတ္ထ၏ နိဒ္ဒါရဏ, အဖြစ်ကိုငင်း အပရာဇိတာ၏ ကာရိုက် ကမ္မရုပ် အဖြစ်ကိုငင်း သိစေ၏ ၊ ထို့ကြောင့် ''သဗ္ဗတ္ထ– အလုံးစုံသော ဒေဝပုတ္တ ခန္ဓ ကိလေသာဘိသင်္ခါရမာရ ရန်သူလေးမျိုးတို့တွင် ၊ ဇေကောပိ – တဦးသော ရန်သူပင်လည်း ၊ အပရာဇိတာ – မရှုံးစေအပ်သည်ဖြစ်၍ ၊ ဟုပေး ။ သို့မဟုတ် ''ဇေကောပိ'' မထည့်ပဲ '' သဗ္ဗတ္ထ –အလုံးစုံသော ရန်သူတို့တွင် ၊ အပရာဇိတာ–ဘယ်ရန် သူမျှ အနိုင်မခံရကုန်သည်ဖြစ်၍ '' ဟု သော်လည်းပေး။ သဗ္ဗတ္ထ–အရ ဒေဝပုတ္တ ,ခန္ဓ ,

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကိလေသာ, အဘိသင်္ခါရမာရ်လေးပါး ရန်သူများကို ယူရ၍ ထိုတွင် ခန္ဓ ကိလေသ အဘိသင်္ခါရ တို့မှာ အတွင်းရန်သူဖြစ်၍ အပရန်သူမှာ ဒေဝပုတ္တမာရ်နတ်တဦးသာ ဤမင်္ဂလာတို့ကို ပြုကျင့်ရာ၌ မာရ်နတ်သာမက အခြား အပရန်သူများကိုလည်း အောင်နိုင်မည်ပင် ဖြစ်၍ ''သဗ္ဗတ္ထ-ခပ်သိမ်းသော ရန်သူတို့၌ '' ဟု သာမန်ပေးခဲ့သည် ။

သောတ္ထိ။ ။ အဋ္ဌကထာအလို သောတ္ထိသည်ပဌမန္တ ဖြစ်၍ '' သောတ္ထိ -ချမ်းသာကြကုန်သည် ၊ ဂုဏ်နှိ-ဖြစ်ကုန်၏'' ၊ ဟု ပေးရမည်ဖြစ်၏ ။ ''အနုနာသိကော စေတ္ထ ဂါထာဗန္ဓသုခတ္ထံ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော '' ဖြင့် သောတ္ထိ၏ နိဂ္ဂဟိတ်မှာ ဂါထာဗန္ဓ၏ လွယ်ကူခြင်း အကျိုးဟု ဟောတော်မူကြောင်းလည်း ဆို၏ ၊ ဂါထာဗန္ဓသုခ ဆိုသော်လည်း ဆန်းအတွက် ဆိုသည်ကား မဟုတ်ရာ၊ သောတ္ထိ ဟုဆိုလျှင် 'ယ'ဂိုဏ်းဖြစ်၍ ဂိုဏ်းအသင့်ပင် ၊ ဂါထာ၌ '' သောတ္ထိ ဂုဏ်နှိ'' ဆိုလျှင်ရွတ်ရမချော၍ ''သောတ္ထိ ဂုဏ်နှိ'' ဟု ရွတ်ရ ချောမောလွယ်ကူစေ၍ သုခုစ္စာရဏာဖြစ်ခြင်းကိုပင် ဂါထာဗန္ဓသုခ ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်၏ ။

''သောတ္ထိ ပဿာမိ ပါဏိနံ '' (သဂါထာ ဒေဝ ပုတ္တ) ''သောတ္ထိနာမိ သမုဒ္ဓိသော '' (သုဝဏ္ဏသာမ ဇာတက)တို့၌ ''သောတ္ထိ သောတ္ထိနာ'' ဟု ဒုတိယာတတိယာဝိဘတ်တို့ဖြင့် တွေ့ရရာ သောတ္ထိကို နာမ်ပုဒ်ဟု ဆိုရမည်ကဲ့သို့ ရှိ၏ ။ သို့သော်ကြွင်းဝိဘတ်များဖြင့် ရုပ်ပျက်ခြင်း မရှိသောကြောင့် အဗျယပင်ဖြစ်ရာ နိပါတ်တို့၌သာသွင်းလေ့ရှိသော သဒ္ဒနီတိ အဆိုအရ နိပါတ်ဟု ဆိုရတော့၏ ။ သောတ္ထိ ဟု ဒုတိယန္တ ရှိသောကြောင့် ဤ၌ အဋ္ဌကထာပေးသော ပဌမန္တထက် ဒုတိယန္တက ပိုချောသည်ဟု သဘောရ၍ ဂါထာ၌ ဒုတိယန္တပင် ပေးခဲ့သည် ။

နိဂုံး။ ။ ဤ မင်္ဂလသုတ်ကို ထိုနတ်သားအား မြတ်စွာ ဘုရားဟောကြားပြီး နောက်တနေ့ အရှင်အာနန္ဒာအား သင်ပေး၍ ၊ ရဟန်းများကို ပို့ချပေးရန် မိန့်တော်မူ၏ ၊ အမိန့်တော်အတိုင်း မိမိသင်ယူထားသော မင်္ဂလသုတ်ကို ရဟန်းတို့အား သင်ပေးခဲ့၏ ၊ ဤ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သို့ဖြင့် ဆရာအဆက်ဆက်သင်ကြား မှတ်သားခဲ့သော မင်္ဂလသုတ် ဒေသနာတော်မှာ ယနေ့တိုင် ကမ္ဘာတဝှမ်းလုံး၌ အထင်အရှား တည်ရှိရပေသည် ။ ထို(၃၈) ဖြာ မင်္ဂလာတရားသည် တနေ့ထက်တနေ့ တိုးတက် ထွန်းကားပါစေသတည်း ။

မှတ်သားဖွယ် အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ
မင်္ဂလသုတ် နိဿယသစ်
ပြီးပြီ ။

==========

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရတနသုတ် နိဿယသစ်

(၂၅) ပဏီဓာနတော ပဌာယ တထာဂတဿ ဒသ ပါရမိယော ,
ဒသ ဥပပါရမိယော , ဒသ ပရမတ္ထပါရမိယော,တိ
သမတ္တိံသပါရမိယော , ပဥ္စမဟာ ပရိစ္စာဂေ ,
လောကတ္ထစရိယံ , ဉာတတ္ထစရိယံ , ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယန္တိ
တိသော စရိယာယော ပစ္ဆိမဘဝေ ဂဗ္ဘဝေါက္ကန္တိ ။
ဇာတိ အဘိနိက္ခမနံ ပဓာနစရိယံ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ
မာရဝိဇယံ သဗ္ဗညုတညာဏပဋိဝေဓံ
ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ နဝ လောကုတ္တရဓမ္မေတိ
သဗ္ဗေပိ'မေ ဗုဒ္ဓဂုဏော အာဝဇ္ဇေတွာ
ဝေသာလိယာ တိသု ပါကာရန္တရေသု
တိယာမ ရတ္တိ ပရိတ္တံ ကရောန္တော
အာယသ္မာ အာနန္ဒတ္ထေရော ဝိယ
ကာရုညစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ..... ။

(၂၅) ဟေ – အိုသူတော်ကောင်းတို့၊ ပဏီဓာနတော – ဒီပင်္ကရာ ဘုရား မြတ်ထံ ဘုရားဆုပန်သည်မှ၊ ပဌာယ – အစပြု၍၊ တထာဂတဿ – မြတ်စွာဘုရား၏ ၊ ဒသ ပါရမိယော – ဆယ်ပါးသော ပါရမီတို့၎င်း ၊ ဒသ ဥပပါရမိယော – ဆယ်ပါးသော ဥပပါရမီတို့၎င်း ၊ ဒသ ပရမတ္ထပါရမိယော – ဆယ်ပါးသော ပရမတ္ထပါရမီတို့၎င်း ၊ ဣတိ – ဤသို့ ၊ သမတ္တိံသ ပါရမိယော – အမျှသုံးဆယ်သော ပါရမီတို့ကိုဂင်း ၊ ပဥ္စ မဟာပရိစ္စာဂေ – ငါးပါးသော စွန့်ခြင်းကြီးတို့ကိုဂင်း ၊ လောကတ္ထစရိယံ – သတ္တဝါများ အကျိုးငှာ ကျင့်တော်မူခြင်းငင်း ၊ ဉာတတ္ထစရိယံ – အဆွေမျိုးများ အကျိုးငှာ ကျင့်တော်မူခြင်းငင်း ၊ ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယံ – ဘုရားဖြစ်ရန်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အကျိုးငှာ ကျင့်တော်မူခြင်းငှင်း ၊ ဣတိ – ဤသို့ – တိသော – သုံးပါးကုန်သော၊ စရိယာယော – အကျင့်တို့ကိုငှင်း ၊ ပစ္ဆိဘဝေ –ဘုရားဖြစ်မည့် နောက်ဆုံးဘဝ၌၊ ဂဗ္ဘဝေါက္ကန္တိ – မယ်တော်ဝမ်းတိုက် သက်ဆိုက်စံနေ သန္ဓေယူတော်မူခြင်းကိုငှင်း၊ ဇာတိ – ဖွားမြင်တော်မူခြင်းကိုငှင်း ၊ အဘိနိက္ခမနံ –မြတ်သော တောထွက်တော်မူခြင်းကိုငှင်း ၊ ပဓာနစရိယံ – ဒုက္ကရစရိယာ ကျင့်တော်မူခြင်းကိုငှင်း ၊ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ– ဗောဓိပင်ခြေ ပလ္လင်ဗွေ၌ ၊ မာရဝိဇယံ – မာရ်ဘီးပါး အောင်မြင်တော်မူခြင်းကိုငှင်း၊ သဗ္ဗညုတညာဏပ္ပဋိဝေဓံ – သဗ္ဗညုတညာဏ်ကို ထိုးထွင်း သိတော်မူခြင်းကိုငှင်း၊ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနံ – ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားတော်မူခြင်းကိုငှင်း ၊ နဝ – ကိုးပါး ကုန်သော ၊ လောကုတ္တရဓမ္မေ – လောကုတ္တရာ တရားတော်တို့ကိုငှင်း ၊ ဣတိ– ဤသို့ ၊ သဇ္ဇပိ – အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော ၊ ဣမေ ဗုဒ္ဓဂုဏော – ဤမြတ်စွာ ဘုရား၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို ၊ အာဝဇ္ဇေတွာ – ဆင်ခြင်တော်မူ၍ ၊ ဝေသာလိယာ– ဝေသာလိပြည်၏ ၊ တိသု ပါကာရန္တရေသု – တံတိုင်းသုံးထပ် ကြားအရပ်တို့၌၊ တိယာမရတ္တိ – ညဉ့်သုံးယာမ်ပတ်လုံး ၊ ပရိတ္တံ – ရတနသုတ် ပရိတ်အရံ အတားကို၊ ကရောန္တော –ပြုတော်မူသော ၊ အာယသ္မာ အာနန္ဒတ္ထေရော ဝိယ – အရှင်အာနန္ဒာ မထေရ်ကဲ့သို့ ၊ ကာရုညစိတ္တံ – ကရုဏာစိတ်ကို ၊ ဥပဋ္ဌပေတွာ – ဖြစ်စေကုန်ကြ၍ (ဘဏာမ–၌ စပ်)

---

(၂၆) ကောဋိသတသဟဿေသု – စက္ကဝါဠေသု ဒေဝတာ ။
ယဿာ'ဏံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ – ယဉ္စ ဝေသာလိယာ ပုရေ ။

(၂၇) ရောဂါ'မနုဿဒုဗ္ဘိက္ခ –သမ္ဘူတံ တိဝိဓံ ဘယံ ။
ခိပ္ပ'မန္တရဓာပေသိ – ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

(၂၆)(၂၇) ကောဋိသတသဟဿေသု – ကုဋေတသိန်းကုန်သော ၊ စက္ကဝါဠေသု – စကြဝဠာတို့၌ – ဒေဝတာ – နတ်မြတ်မှာ တို့သည် ၊ ယဿ – အကြင်ရတနသုတ် ပရိတ်တော်၏ ၊ အာဏံ –တန်ခိုးအာဏာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရှိန်အဝါကို ၊ ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ – ခံယူကြကုန်၏ ၊ ယံ – အကြင် ရတနသုတ် ပရိတ်တော်သည် ၊ ဝေသာလိယာ – ဝေသာလီမည်သော ၊ ပုရေ – ပြည်၌ ၊ ရောဂါမနုဿဒုဗ္ဘိက္ခသမ္ဘူတံ – ရောဂါထူးခြား ဘီလူးများနှင့် အစာရှားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ တိဝိဓံ – သုံးပါးအပြားရှိသော ၊ ဘယံ စ – ဘေးကိုလည်း ၊ ခိပ္ပံ – လျှင်မြန်စွာ ၊ အန္တရဓာပေသိ – ကွယ်ပျောက်စေခဲ့ပြီ ၊ တံ ပရိတ္တံ – ထိုရတနသုတ် ပရိတ်တော်ကို ၊ (မယံ) ဒါတို့သည် ၊ ဘဏာမ – ရွတ်ဆိုကြကုန်စို့ ။

စကားပြေ။　။ အို သူတော်ကောင်းတို့ ဒိပက်ရာ ဘုရားမြတ်ထံ ဘုရားဆုပန်သည်မှစ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ ပါရမီဆယ်ပါး ၊ ဥပပါရမီဆယ်ပါး ၊ ပရမတ္ထပါရမီဆယ်ပါးဟူသော အမျှအညီ ပါရမီသုံးဆယ် ၊ စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါး ၊ သတ္တဝါများအတွက်ကျင့်မှု အဆွေမျိုးများအတွက်ကျင့်မှု ဘုရားဖြစ်စေရေးအတွက်ကျင့်မှု ဟူသော အကျင့်သုံးပါး ၊ ဘုရားဖြစ်မည့် နောက်ဆုံးဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ၊ ဖွားမြင်ခြင်း ၊ တောထွက်ခြင်း ၊ ဒုက္ကရစရိယာကျင့်ခြင်း ၊ ဗောဓိပင်ခြေ ပလ္လင်ဖွဲ့၌ မာရ်ငါးပါးအောင်မြင်ခြင်း,သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုထိုးထွင်းသိခြင်း ၊ ဓမ္မစကြာတရားဟောခြင်း, ကိုးပါးသော လောကုတ္တရာ တရားဟူသော ဤဗုဒ္ဓဂုဏ် အလုံးစုံတို့ကို ဆင်ခြင်တော်မူပြီးလျှင် ဝေသာလီပြည် တံတိုင်းသုံးထပ် အကြားတို့၌ ညဉ့်သုံးယာမ်ပတ်လုံး ပရိတ်အရံအတားကို ပြုတော်မူသော အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်ကဲ့သို့ ကရဏာစိတ်ကို ဖြစ်စေကြကုန်၍ အကြင် ရတနသုတ် ပရိတ်တော်၏ အရှိန်အဝါ အာဏာကို စကြဝဠာ ကုဋေတစ်သိန်းရှိ နတ်ဗြဟ္မာများ ခံယူကြကုန်၏ ။ အကြင် ရတနသုတ်ပရိတ်တော်သည် ဝေသာလီပြည်၌ ရောဂါထူးခြား ဘီလူးများနှင့် အစာရှားပါးခြင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးသုံးမျိုးကိုလည်း လျှင်မြန်စွာ ကွယ်ပျောက်စေခဲ့ဖူးပြီ ၊ ထိုရတနသုတ် ပရိတ်တော်ကို ငါတို့ ရွတ်ကြကုန်စို့ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရတနသုတ် အမ္ဘမ်း ။ ။ဤ'ပဏီဓာနတော' စသည်ကား ဘုရားဟော မဟုတ်သေး ရတနသုတ်ကို သင်သူ , ရွတ်သူ , နာယူသူအများ သင်ချင် , ရွတ်ချင် , နာယူချင်အောင် (ဂျုံးဆရာမြတ်တို့)ဂုဏ်တင် မွမ်းအပ်သော စကားရပ်ပင်ဖြစ်သည် ။

ပါရမီအနက်။ ။ ပါရမီဟူသည် မိမိအကျိုးအတွက် ငဲ့ကွက်လိုလားခြင်း မရှိပဲ အများကောင်းကျိုးအတွက်ငင်း သံသရာမှ လွတ်မြောက်ရေးအတွက်ငင်း ပြုအပ်သော ဒါနစသော ကောင်းမှုများပင် ဖြစ်သည်။ ထိုကောင်းမှုများဖြင့် မြင့်မြတ်သူဟု သိရသည်ဖြစ်ရာ မြင့်မြတ်သူ ဖြစ်ကြောင်းဟု အနက်ဖွင့်ဆိုကြ၏ ။ (''ပရမာနံ ဘာဝေါ ပါရမိ'' ပရမာနံ –မြင့်မြတ်သူတို့၏ ၊ ဘာဝေါ – ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာတည်း၊ ပါရမိ –မြင့်မြတ်သူတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ ။)

လူညံ့များမှာ ကောင်းမှုပင်ဖြစ်စေ မိမိအကျိုးရှိမှ ပြုလုပ်လိုကြ၏ ၊ သံသရာမှ လွတ်ရေးထက် ဘဝကောင်းစားရေး ,ထင်ပေါ်ကျော်ကြားရေး,ကိုသာ အလေးပေးတတ်၏ ၊ ထို့ကြောင့် ပါရမီများမှာ ထိုလူညံ့တို့ အရာမဟုတ်ဖြစ်ရ၏ ၊ ထိုအလုပ်များမှာ ဘဝအပြစ်မြင်၍ အများအပေါ်မှာ ကရုဏာ မေတ္တာ အားကြီးသော သူတော်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်မွန်တို့၏ လုပ်ငန်းများသာ ဖြစ်ကြ၍ ၊ ပါရမိအနက်ကို မြင့်မြတ်သူတို့၏ အလုပ်ဟုလည်း ဖွင့်ဆိုကြပြန်သည်။ (''ပရမာနံ ကမ္မံ ပါရမိ '' ပရမာနံ – မြင့်မြတ်သူတို့၏ ၊ ကမ္မံ –အလုပ်တည်း ၊ပါရမိ– မြင့်မြတ်သူတို့၏ အလုပ်အမှု)

ပါရမီသုံးဆယ်။ ။ ထိုပါရမီတို့ကား ဒါန,သီလ,နေက္ခမ္မ,ပညာ, ဝီရိယ, ခန္တီ, သစ္စာ ,အဓိဋ္ဌာန် ,မေတ္တာ ,ဥပေက္ခာ တို့တည်း။ ပြင်ပ ဥစ္စာတို့ကို လှူခြင်းကား ပါရမီတည်း ၊ မျက်လုံး လက်ခြေစသော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကိုယ်အင်္ဂါလျှင်းကိုဥပပါရမီဆိုး၏ ပရမတ္ထပါရမီကား အသက်ကို စွန့်လျှင်းတည်း။ ဒါနဌ သုံးမျိုးပြားသလို အပပစ္စည်းကို စွန့်၍ သီလစောင့်ခြင်း , ကိုယ် အင်္ဂါနစ်နာ ပျက်စီးခံ၍ သီလစောင့်ခြင်း ,အသက် အသေခံ၍ သီလစောင့်ခြင်း စသည်ဖြင့် သီလ စသော အခြားပါရမီတို့၌လည်း ဥပ , ပရမတ္ထ,တို့ကို ခွဲရာ၏၊ ဤ ပါရမီ,ဥပပါရမီ, ပရမတ္ထပါရမီ,ခွဲရာ၌ နည်းအမျိုးမျိုး ရှိခဲ့ရာ ယခုအခွဲမှာ ထို ခွဲနည်းများမှ တနည်း သာဖြစ်၏ ။

***ဒါန,သီလ,နေက္ခမ္မ,ပညာ, ၊ ဝီရိယာ,ခန္တီ ,တလီသစ္စာ ၊မိဌ္ဌာန်ပါ လျက်၊မေတ္တာ,ဥပေက္ခာ,မှတ်စရာ၊ ပါရမီဆယ်ပါးတည်း ။**

***ပြင်ပဥစ္စာ ၊ ကိုယ်အင်္ဂါနှင့် ၊ ဇီဝါအသက် ၊ ငဲ့ကွက်မရှု ၊စွန့်မှုအညီ အစဉ်မှီ၍ ၊ ပါရမီဥပ၊ထိုမှပရမတ် ၊ယှဉ်ကာတပ်လျက်၊ စွဲမှတ် ပါရမီ သုံးမျိုးတည်း ။**

အရှင်အာနန္ဒာကား ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်ဖြင့် ပါရမီ တို့ကို ဆင်ခြင်သည်ကား မဟုတ် ၊ဇာတက,စရိယာပိဋကစသည်၌ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်၏ ပါရမီဖြည့်ပုံများ အထင်အရှားရှိခဲ့ရာ သဒ္ဓါရှိသူ ပညာရှင်များကား ဘုရားမြတ်၏ ပြုနိုင်ခဲစွာ ပြုခဲ့ ကျင့်ခဲ့သော ပါရမီအမှုများကို တွေ့ရ နာရသောအခါ ဗုဒ္ဓအရှင်၌ အားရခြင်းဖြင့် နှစ်သက်မဆုံး ကြည်ညိုမဆုံး ဖြစ်ကြရ၏ ၊အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်လည်း ထိုဒေသနာ အရ ဆင်ခြင်ခြင်းသာ ဖြစ်သည် ။

စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါး။　　။ကိုယ်အင်္ဂါ, မျက်လုံး, ဥစ္စာ, တိုင်းပြည်, သားမယား စွန့်ခြင်းတို့ကို စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါးဟု ခေါ်ဆို၏၊ စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါးကား ဒါနပါရမီ၌ ပါဝင်လျက်ပင် ၊ ထူးခြားသော စွန့်လွှတ်ခြင်းမျိုးကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပြခြင်းငှာ ငင်း , သာမန်လူတို့ မတွေးဝံ့ အလွန်ပြုနိုင်ခဲသော အမှုမျိုးဖြစ်သည်ကို ပြခြင်းငှာငင်း, သီးခြားထုတ်ဖော် ဂုဏ်တင်ကြရခြင်း ဖြစ်၏ ။ ဤစွန့်ခြင်းကြီးငါး ပါးလည်း ကျမ်း ဂန်များမှာ အဆိုကွဲလျက်ပင် ရှိ၏။ ဤ ဆိုခဲ့ပြီးသည်ကား သီလကွန် အဋ္ဌကထာ(၆၀) အတိုင်းပင်တည်း ။

***ကိုယ်အင်္ဂါအလုံး ၊ မျက်လုံး ဥစ္စာ ၊ မြည်ရွာတိုင်းကား ၊**
သားမယား ၊ငါးပါး စွန့်ခြင်းကြီး ။

စရိယာသုံးပါး။ ။ လောကကား သတ္တဝါကို ဟော၏ ၊ အများ သတ္တဝါတို့၏ ၊ ဘေးကင်းရေး ကြီးပွါးချမ်းသာ ရေး ပညာတိုးတက်ရေး စသည်တို့ကို ပိမိ၏ ပညာ ဝိရိယစသည်တို့ဖြင့် ရွက်ဆောင် ပြုကျင့်ခဲ့ခြင်းများကို ''လောကတ္ထစရိယာ'' ဆိုသည် ။ '' ဉာတတ္ထစရိယာ''၌ ဉာတိ ကား အဆွေအမျိုးတည်း ။ ထိုအဆွေ အမျိုးတို့၏ ဘေးရန်ကင်းရေး, ကောင်းစား ရေး,များကို ပြုလုပ်ခြင်းတည်း ။ ''ဗုဒ္ဓတ္ထစရိယာ'' ၌ ဗုဒ္ဓကား သာဝကဗုဒ္ဓ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓတို့ထက် လွန်ကဲကြီးမြတ်သော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓအမည်တော်ရသော ဘုရားတည်း။ ယင်းဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်အောင် ပြုကျင့်မှုတည်း ။ ဤစရိယာသုံးပါးလည်း ပါရမီတို့တွင် ပါဝင်ပြီးဖြစ်၏ ၊ အားကျ ကြည်ညိုဘွယ်ရာ အလွန်ထူးခြားသော အကျင့် များဖြစ်၍ သီးခြားဂုဏ်တင်သောအားဖြင့် ခွဲခြားခဲ့ကြခြင်းဖြစ်၏ ။ ထိုစရိယာသုံးပါး ကိုလည်း ဇာတက, စရိယာပိဋကဿ, စသည်အရ ဆင်ခြင်ခြင်းသာတည်း ။

ပဋိသန္ဓေနေခြင်း ။ ။နောက်ဆုံးဘဝ၌ မယ်တော်ဝမ်းတိုက်သို့ ပဋိသန္ဓေ တည်နေ သက်ရောက်ခြင်းကို ဆင်ခြင်သည် ဆိုရာ၌ ပဋိသန္ဓေတည်နေခြင်းမျှကိုသာ ဆင်ခြင်သည်မဟုတ် ပဋိသန္ဓေတည်နေသောအခါ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖြစ်လာသော အံ့ဖွယ်များ ထူးခြားသော အဖြစ်အပျက်များကို ဆင်ခြင်ခြင်းဖြစ်၏။ ထိုအံ့ဖွယ်များကား ဘုရားအလောင်းသည် တုသိတာနတ်ပြည်မှ သတိသမ္ပဇဉ်မကင်းပဲ မယ်တော်ဝမ်းတိုက် သက်ရောက်ခဲ့ခြင်း, ပဋိသန္ဓေနေသောအခါ ကမ္ဘာလောကၠ နတ်တို့၏ အာနုဘော်ကိုပင် လွန်သော အလွန်ထူးကဲသော အရောင်အလင်းပေါ်လာခြင်းနှင့် စကြဝဠာတသောင်း အမျိုးမျိုး အဗိုဗို တုန်လှုပ်ခြင်း ဘုရားလောင်းနှင့် မယ်တော်ကို နတ်သားလေးယောက် အရပ်လေးမျက်နှာမှ စောင့်ရှောက်လာခြင်း, ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေတည်သည်မှစ၍ မယ်တော်မှာ ပကတိအားဖြင့် သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်း, ယောကျ်ားတပါး၌ ကာမစိတ်မဖြစ်ခြင်း,နှင့် ယောကျ်ားတပါးက မလွန်ကျူးနိုင်ခြင်း , ဝတ္ထုအာရုံတွေ့ လိုလေသေးမရှိ ပြည့်စုံ ပျော်ရွှင်ရခြင်း, မယ်တော်မှာ ရောဂါ လုံးဝကင်းလျက် မပင်မပန်း ချမ်းသာ၍ မိမိ ဝမ်းတွင်းက အလောင်းတော်ကလေးကို အပြင်မှ မြင်ရလျက်ရှိခြင်း, စသည်များပင်ဖြစ်၏ ။

ဖွားမြင်ခြင်း။ ။ဖွားမြင်တော်မူခြင်းကို ဆင်ခြင်သည်ဟူရာ၌ ဖွားမြင်သောအခါ ဖြစ်လာသော အံ့ဖွယ် ထူးခြားသော အဖြစ်အပျက်များကို ဆင်ခြင်ခြင်းပင် ။ ဘုရားလောင်း ဖွားမြင်တော်မူပြီး၊ ခုနစ်ရက်အကြာတွင် မယ်တော် တုသိတာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်ရခြင်း, အခြားမိန်းမများကိုယ်ဝန်ကို ကိုးလ,ဆယ်လ,လွယ်ကာ မွေးရသော်လည်း ဘုရားလောင်းမယ်တော်မှာ ဆယ်လတိတိလွယ်လျက် မွေးရခြင်း, အခြားမိန်းမများကဲ့သို့ ထိုင်လျက် အိပ်လျက် မွေးရသည်မဟုတ်ပဲ ရပ်လျက်သာ မွေးဖွားခြင်း, မယ်တော် ဝမ်းမှထွက် လာသောအခါ အလောင်းတော်ကို နတ်တို့က ပဌမ ခံယူပြီး လူတို့က နောက်မှ ခံယူခြင်း, အလောင်းတော် မယ်တော်ဝမ်းမှ ထွက်လာသောအခါ မြေသို့ မကျမီ နတ်သားလေးယောက်က ခံယူပြီး မယ်တော်ရှေ့ချက်ကာ ''ဝမ်းမြောက်တော်မူပါ အရှင်မိဖုရား..... အရှင်မအား ဘုန်းကံကြီးမားသော သားကောင်းရတနာ ဖွားမြင်တော်မူလာပါပြီ'' ဟု လျှောက်တင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခြင်း,အညစ်အကြေး မလူးလဲ သန့်ရှင်းစွာ ဖွားမြင်လာခြင်း, ဘုရားလောင်းနှင့် မယ်တော်တို့ ရေသုံးသပ်ရန် အပူအအေး ရေအယဉ်နှစ်ခု ကောင်းကင်မှ ကျရောက်လာခြင်း , မွေးချိန် အလောင်းတော်သည် မြောက်အရပ်သို့ မျက်နှာမူလျက် ခုနစ်ဘဝါး လှမ်းကြွကာ ''ငါကား လောကထက် အမြတ်ဆုံး , အကြီးဆုံး , အချိုးမွမ်းအပ်ဆုံး, ဖြစ်သည်''ဟူသော စကားသုံးခွန်းကို ရဲဝံ့စွာ မြွက်ကြားတော်မူခြင်း, ထူးခြားလွန်ကဲသော အရောင်အလင်း ပေါ်လာခြင်းနှင့် လောကဓာတ်တသောင်း တုန်လှုပ်ခြင်းစသော အံ့ဖွယ်များကား အလောင်းတော် မွေးဖွားသောအခါ ဖြစ်ပေါ်လေသည် ။

တောထွက်ခြင်း ။ ။သာမန်လူများမှာသူအို ,သူနာ,သူသေ, တို့ကို အကြိမ်ကြိမ်မြင်းရသော်လည်း သံဝေဂ မဖြစ်ကြ ၊ အလောင်းတော်မှာ တခါမြင်ရုံမျှဖြင့် အလွန်ထူးမြတ်သော မိမိနန်းစည်းစိမ်အပေါ်မှာ သာယာဖွယ်မထင် ဘေးအဖြစ်မြင်လာ၍ တောထွက်ရန် အားထုတ်တော့၏။ လမ်းမှာ မာရ်နတ်က ခုနစ်ရက်ကြာ စကြာရတနာကြီး ဆိုက်ရောက်လာတော့မည့် အကြောင်းဆိုကာ ဟန့်တားလာသော်လည်း လူ့လောက၏ အမြတ်ဆုံးချမ်းသာဖြစ်သော စကြာမင်းစည်းစိမ်ကိုပင် မခင်မတွယ်တော့ပေ၊ ဘဝများစွာက အလေ့အလာများခဲ့သော နေကျမှုဓာတ်ခံကြောင့်ပင် ၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားအလောင်းတော်၏ တောထွက်သည်မှ အစ ရဟန်းပြုသည် အထိ တောထွက်ခန်းမှာ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်၏ နှစ်သက်ကြည်ညိုစွာ ဆင်ခြင် အောက်မေ့ဖွယ် အချက်တခု ဖြစ်တော့သည် ။

ဒုက္ကရစရိယာ။ ။ပဓာနစရိယံ၌ ပဓာနကား ဝိရိယတည်း ၊ သို့သော် ဝိရိယကို မဆိုကမ္မဋ္ဌာန်းအလုပ် အားထုတ်ခြင်းကိုသာ သာမန်ဆို၏ ၊ ဒုက္ကရစရိယာ၏ သာမန်လူတို့ ကျင့်နိုင်ခဲသော အပန်းခံကျင့်သော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရားမဖြစ်မီ ခြောက်နှစ်အတွင်း ဘုရားအလောင်းတော်၏ အကျင့်များပင် ၊ထိုအကျင့်များက ဝါဘုရားသည် အကျိုးမဲ့ ဒုက္ကရစရိယာမှာ လွတ်မြောက်ခဲ့ရသည်။ဟုဟောတော်မူသောကြောင့် လမ်းမှန်မတွေ့ရပဲ လွဲနေခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ရုပ်လက္ခဏာတွေ ပျက်ပြားအားအင်တွေ ကုန်သည်အထိ ပင်ပန်းကြီးစွာ အားထုတ်လာခဲ့ရပုံများကို ဘုရားရှင်သည် အကြောင်းအားလျော်စွာ အခါခါပင် ဟောကြားတော်မူခဲ့ရာ ဒေသနာအဖြစ် ထင်ရှားလျက် ရှိနေ၏ ။

ဝေဿန္တရာဇာတ်၌ ဇူဇကာပုဏ္ဏားက ဇာလိကဏှာဇိန် မင်းသား မင်းသမီး ကလေးများကို နှိပ်စက်ညှင်းပန်းပုံများမှာ မျက်မြင်အဖြစ်အပျက် အနေဖြင့်ဆိုလျှင် တွေးချင်စရာပင် မဟုတ် ၊ သို့သော် ဇာတကဒေသနာအဖြစ် တွေ့ရ နာရသောအခါ မင်းသား မင်းသမီးတို့၏ သနားဖွယ်,ဇူဇကာ၏ ကြောက်မက်ဖွယ်အဖြစ် ကရုဏာရသ ရဒ္ဓရသများမှာ နှစ်သက်ဖွယ် တမျိုးဖြစ်ရ၏ ၊ထို့အတူ ဘုရားရှင်၏ ထိုအကျင့်များမှာ မမှန်သော်လည်း ဒေသနာအရ ထူးမြတ်သောစည်းစိမ်ရှင်ကြီး အဖြစ်ဖြင့် အလွန်ချမ်းသာခဲ့၍ လွန်စွာနူးညံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တဦးက ကိုယ်နှင့်အသက် ပဓာန မထား ကြိုးစားခဲ့ပုံမှာ အံ့ဖွယ်အတိဖြစ်ကာ နှစ်သက်စရာ ကရဝ်ပင် ဖြစ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်သည်လည်း ထိုဒေသနာအရ ဆင်ခြင်ခြင်း ဖြစ်သည် ။

ဗောဓိပလ္လင်၌မာရ်အောင်ခြင်း။ ။ ပလ္လင် သဒ္ဒါကား ထိုင်ဖွယ်နေရာ အိပ်စရာ ခုတင် တင်ပလ္လင်ခွေခြင်း စသည်၌ ဖြစ်ရာ ဤ၌ ထိုင်ဖွယ်နေရာတည်း ၊ ထိုနေရာလည်း သောတ္ထိယလျှာအပ်သော မြက်ရှစ်ဆုပ်ကို ဖြန့်ကြဲခြင်းဖြင့် ဖြစ်လာသော မြက်အခင်းသာတည်း။ (''ဗောဓိမူလေ ပလ္လင်္ကော– ဗောဓိပလ္လင်္ကော '' ဗောဓိမူလေ – ဗောဓိပင်ရင်း၌၊ ပလ္လင်္ကော – နေရာ ပလ္လင်တည်း ။ သာကပတ္ထိဝါသိဂိုဏ်း ဖြစ်၍ ရှေ့ဗောဓိမူလ၌ မူလနောက်ပုဒ်ကျသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သမီပအနက်၌ ဘုမ္မကြုံ၍ ဗောဓိယာ ပလ္လင်္ကော်ဟု သော်လည်း ပြု)
ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့ နေမဝင်မီ မာရ်နတ်သားသည် ပိဓိစစ်သည်တို့ဖြင့် ဂိရိမေခလာဆင်စီးကာ ရောက်လာပြီးလျှင် ဘုရားရှင်ကို လေ,မိုး စသည် ဆင်၍ဂင်း , စက်လက်နက် ဆင်လွှတ်၍ဂင်း အမျိုးမျိုးတိုက်သော်လည်း ရှင်တော်မြတ်ကို မထိခိုက်ပဲ ရှိသောအခါ နေရာ ပလ္လင်မှ ထဖေးရန် အရေးဆိုလာ၏။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က မြေကြီးကို သက်သေအဖြစ် လက်တော်ဆန့်တန်းလျက် ညွှန်းသောအခါ ပြင်းထန်စွာ မြေတုန်လှုပ်၍ မာရ်နတ်လည်း ဂိရိမေခလာဆင်ပေါ်မှကျ ၊ သူ၏ စစ်တပ်လည်း ထွက်ပြေးကြရတော့၏ ။ ဤသို့ဖြင့် စစ်တပ်မပါ တကိုယ်တော် တည်းသာ ပါရမီ အစွမ်းဖြင့် နေမဝင်မီ မာရ်စစ်သည်တော်တို့ကို အောင်မြင်ပြီးနောက် ညဉ်ဦးယာမ်၌ ပုဗ္ဗနိဝါသညာဏ်ရ၍ ၊ သန်းခေါင်ယာမ်၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုညာဏ် ၊ မိုးသောက်ယာမ်၌ အာသဝက္ခယညာဏ် ရရှိကာ ကိလေသာအာဘိသမ်္ဘိရတို့ကို လုံးဝကုန်စေ၏။ ကိလေသာ သမ်္ဘိရတို့ရှိလျှင် ဖြစ်မြဲဖြစ်သော ခန္ဓာ မစ္စုတို့မှာ ကိလေသာ သမ်္ဘိရတို့ကုန်သည်နှင့် တပြိုင်နက် ငြိမ်းမှုပြီးခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ အားလုံး မာရ်ဇိုးပါးကို ဗောဓိပလ္လင်၌ပင် တခါတည်း အောင်မြင်ခဲ့လေသည်၊ ဤမာရ်ဇိုးပါး အောင်မြင်ပုံလည်း အရှင်အာနန္ဒာ၏ ကြည်ညိုဆင်ခြင် အောက်မေ့ဖွယ် တရပ်ပင် ။

သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရခြင်း။ ။ မဂ္ဂပဉ္ဇိဝေဓ, အညာပဉ္ဇိဝေဓ,စသည်၌ မဂ်ကို ထိုထွင်းသိခြင်း , အရဟတ္တမဂ်ကို ထိုးထွင်းသိခြင်းဆိုရာဝယ် မဂ်,အရဟတ္တမဂ်တို့ကို အာရုံပြု သိခြင်းကားမဟုတ် မိမိသန္တာန်၌ မဂ်ဖြစ်ပေါ်လာသောအခါ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်လာအောင် မဂ်အရောက် ထွင်းဖောက်နိုင် ခြင်းကိုပင် မဂ္ဂပဉ္ဇိဝေဓ ဆိုရ၏ ။ ထို့အတူ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် အပြီးရောက်ခဲ့သော သဗ္ဗညုတဉာဏ် ရခြင်းကိုလည်း ထိုကဲ့သို့ ထွင်းဖောက်ခြင်းဖြစ်၍ သဗ္ဗညုတဉာဏ ပဉ္ဇိဝေဓ(=သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း သိခြင်း) ဟုဆိုသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ရခြင်းကို အရှင်အာနန္ဒာတို့က်ရိုက်သိနိုင်သည်ကား မဟုတ် ၊ အနုမာနအားဖြင့် မှန်းဆကြည်ညိုခြင်းပင် ။ အလွန်နက်နဲ ဆန်းကြယ်၍ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များ မဟောကြားနိုင်သော တရားတော်များကို တွေ့ရ နာရသဖြင့် ထိုတရားအလုံးစုံကို သိနိုင်သော ဉာဏ်တော်ကို မှန်းဆနိုင်ခြင်းဖြစ်၏ ။

ဓမ္မစကြာနှင့်လောကုတ္တရာ။ ။ ဓမ္မစကြာတရား ဟောကြားခြင်းကို ဆင်ခြင်ရာ၌ တရားတော်၏ ကောင်းမွန်လေးနက်ပုံ, ထိုအခါ နတ်ဗြဟ္မာများစွာ စုဝေးရောက်လာပုံ, လွန်စွာ အားရနှစ်သက်ကျက် အဆင့်ဆင့် ကြွေးကြော်ကြပုံ , သောင်းလောကဓာတ် ပဲ့တင်ခတ်အောင် တုန်လှုပ်ပုံ , ထူးခြားလွန်ကဲသော အရောင်အဝါများဖြစ်လာပုံ , တောတောင်တခွင် အခါမဲ့ပွင့်သော ပန်းသစ်ပင်တို့ဖြင့် ဝေဆာနေပုံ, စသည် ရှုဖွယ်များ ဖြစ်ပါလိမ့်မည် ။

လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးကို အရှင် ဆင်ခြင်သည်မှာလည်း အမှန်းအဆအားဖြင့်သာ ။ အရှင်သည် စေတောပရိယဉာဏ် ရသူဖြစ်စေဦးတော့ သူတပါး၏ အထက်မဂ်ဖိုလ်ကိုကား မသိနိုင်ရာ မိမိ မရဘူးသော မဂ်ဖိုလ်ကိုမသိ ၊ သို့သော် မိမိမှာ သောတာပန်ဖြစ်၍ လောကုတ္တရာတရားကို မှန်းဆရာ၌ ပုထုဇဉ်တို့၏ မှန်းဆခြင်းထက် ပိုပိုလေးနက်စွာ မှန်းမြော် ကြည်ညိုနိုင်မည်မှာ သေချာလှပေသည် ။

ဗုဒ္ဓဂုဏ်အလုံးစုံ။ ။ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်များကား အများပင် ကျန်နေသေး၏ ၊ သို့ဖြစ်လျှင် ''သဗ္ဗေပိမေ ဗုဒ္ဓဂုဏာ အာဝဇ္ဇေတွာ'' ဟု ဘာကြောင့် ဆိုသနည်း ၊ ဤသဗ္ဗမှာ ပဒေသ သဗ္ဗဧါတစိတ် တဒေသ၌ ဖြစ်သော သဗ္ဗတည်း ။ ဘုရားတဆူ၏ ဂုဏ်ကို ဘုရားတဆူပင် တခြား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တရားမဟောပဲ တကမ္ဘာလုံး ဟောနေသော်လည်း ကမ္ဘာသာကုန်၍ ဂုဏ်ကား မကုန်ဟု အဟောရှိရာ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်ကား ထိုခဏ မဆိုထားဘိ တသက်လုံး အောက်မေ့၍ပင် မကုန်နိုင်ရာ၊ " သမုဒ္ဒေါ် မယာ ဒိဋ္ဌော " ကဲ့သို့ သမုဒ္ဒါယ ဝေါဟာရ(အစိတ်ကို အပေါင်းအသုံးဖြင့် သုံးနှုန်းပြောဆိုခြင်း) သော်လည်း ဆိုနိုင်သည် ။

အရှင်အာနန္ဒာလို။ ။ အရှင်အာနန္ဒာ မထေရ်သည် ပရိတ် မရွတ်မီ ဘုရားဂုဏ်ကို အတော်စုံအောင် ဆင်ခြင်သည် ဆိုရာ တခြား ပရိတ်ရွတ်သူများလည်း ဤအချက်ကို လေးနက်စွာ မှတ်သားလိုက်နာသင့်၏၊ ပရိတ်ရွတ်ရာ၌သာမက မည်သည့်ကောင်းမှု ပြုရာ၌မဆို ရှေးဦးစွာ ဘုရားရှင်ကို အောက်မေ့ခြင်းမှာ အစဉ်ပြုထိုက်သော တာဝန်တရပ်ပင်ဖြစ်ပေသည် ။

အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်ကဲ့သို့ ကရဏာစိတ်ထား ရမည် ဆိုရာ၌ ကရဏာစိတ်ထားမှာ ပရိတ်ရွတ်သူ၏ ပြည့်စုံရမည့် အင်္ဂါတရပ်ပင်ဖြစ်သည်။ ပရိတ်ရွတ်ဆိုရာ၌ အနက်သဒ္ဒါ ရွတ်ယွင်းလျှင် ကောင်းစွာ လေ့လာမထား၍ ပုဒ် ဗျည်းတွေ ယုတ်လျော့ကျနေလျှင် ပရိတ်တန်ခိုး မရှိ ၊ ကောင်းစွာလေ့လာကျက်မှတ်ထား၍ အကျအလျော့ မရှိပဲ အနက်သဒ္ဒါလည်း မှန်ကန်အောင် ရွတ်သူ၏ ပရိတ်သာလျှင် တန်ခိုးရှိ၏။ လာဘ်ဟူသော အကြောင်းကြောင့် သင်ယူ ရွတ်ဆိုသူ၏ ပရိတ်လည်း အကျိုး မပြီးစေ ၊ မေတ္တာ ရှေ့သွားပြု၍ ရွတ်ဆိုသူ၏ ပရိတ်သာ အကျိုးပြီးစေ၏။ ထိုကြောင့် ပရိတ်ရွတ်သူ၌ အင်္ဂါသုံးပါး ပြည့်စုံရမည် ။ ထို အင်္ဂါသုံးပါးကား

(၁) အနက်သဒ္ဒါကို သုတ်သင်၍ ကောင်းစွာ သင်ယူထားခြင်း ။
(၂) ပုဒ် ဗျည်းတို့ကို မယုတ်စေရ ပြည့်စုံအောင် လေ့လာကျက်မှတ်ထားခြင်း။
(၃) လာဘ်လာဘကို မငဲ့ မေတ္တာရှေ့ထား၍ ရွတ်ဆိုခြင်းတို့တည်း ။

ပရိတ်ရွတ်သူ၌ ရှိရမည့် အင်္ဂါကို အမျိုးမျိုး ပြကြ၏။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဤကား ပါထိကအဋ္ဌကထာ အာဠာနာဋိယသုတ် (၁၄၉) အရဖြစ်သည် ။

ပရိတ်ရွတ်သူ၌ အဂီသုံးပါး ပြည့်စုံရသကဲ့သို့ နာသူ၌လည်း အဂီသုံးပါးပြည့်စုံမှ ပရိတ်အကျိုးခံစားရသည် ။ ထို အဂီသုံးပါးကား

(၁) ပဠာနန္တရိယကံ မရှိခြင်း ။

(၂) နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ မဟုတ်ခြင်း ။

(၃) ပရိတ်တန်ခိုးကို ယုံကြည်ခြင်းတို့တည်း ။(မိလိန္ဒပဉှာ-၁၅၅)

***သဒ္ဒါအနက်၊မှန်လျက်ရှိစေ၊ ကျေအောင်လေ့လာ၊ မေတ္တာရှေ့ထား ၊ ရွတ်သူအား ၊ ကျိုးများ ပရိတ်မြတ် ။**

***ပဠာနန္တရိ ၊ နိယတဒိဋ္ဌိ ၊ ပရိတ်မယုံ၊ နာသူကြုံ ၊ ကျိုးဂုဏ်မရတတ်။**

ဤပဏိဓာနတော ပဋ္ဌာယ စသည်မှာ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ(၃ -ပကိဏ္ဏကဝဂ္ဂ အတ္တနော ပုဗ္ဗကမ္မဝတ္ထု - ၂၇၅) မှ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်ဆင်ခြင်ပုံပင် ဖြစ်၏ ။

ရတနသုတ်နိဒါန်း ။ ။ စကြဝဠာ ကုဋေတသိန်းက နတ်ဗြဟ္မာများ ရတနသုတ်၏ အာဏာအရှိန်အဝါကို ခံယူကြသည်ဆိုသဖြင့် ရတနသုတ်၏ အာနုဘော်သာ စကြဝဠာကုဋေတသိန်း နှံ့သည်ဟု မမှတ်ရ၊ အခြားပရိတ်တော်များ၏ အရှိန်အဝါကိုလည်း ထိုဧတ်အတွင်းရှိ နတ်ဗြဟ္မာများ ခံယူကြသည်သာ ။ ဤသို့ ပရိတ်တော်တို့၏ အစွမ်းရှိန်ဝါ နှံ့ရောက်ခြင်းမှာ ဘုရား ရှင်၏ အာနုဘော်ကြောင့်ဖြစ်သည် ။

ဤရတနသုတ်သည် ဝေသာလီပြည်၌ ဘေးကြီးသုံးပါးကို ပျောက်စေခဲ့ဘူးသည်ဟူသော စကားဖြင့် ရတနသုတ်ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း အကြောင်း နိဒါန်းကို ညွှန်ပြ၏ ၊ ဝေသာလီပြည်၌ မိုးခေါင်၍ ကောက်ပဲသီးနှံများ ပျက်စီးမှုကြောင့် အစာရှားပါး ငတ်မွတ်ခြင်းဘေး ကြုံရသောအခါ ဆင်းရဲသားများ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စွာ သေကျေပျက်စီးရ၏၊ လူသေကောင်တွေ မြို့ပြင် ပစ်ထားကြရာ ထိုလူသေနံ့များကြောင့် မြို့တွင်းသို့ ဘီလူးများ ဝင်ရောက်ခဲ့၍ လူများ ပိုမိုသေဆုံးကြရပြန်၏။ မကောင်းသော အနံ့ဆိုးများကြောင့် ပလိပ်ရောဂါ စသည်ကဲ့သို့ ကူးစက်ပြန့်ပွားတတ်သော အဟိဝါတ ရောဂါတမျိုး ဖြစ်လာပြန်၍ အများအပြား ပျက်စီးကြရ၏၊ ထိုအခါ လူအများသည် '' ဒါတို့ပြည်မှာ မင်းခုနစ်ဆက်တိုင်အောင် ဤကဲ့သို့ ဘေးမျိုးမကြုံစဘူးခဲ့။ ဘုရင်တရား မစောင့်သောကြောင့် ဖြစ်လေသလော။" ဟု ဘုရင့်ထံလျှောက်ထားကြသော် ဘုရင်လည်း ပရိတ်သတ် စည်းဝေးစေ၍ မိမိအပေါ် အပြစ်ရှာစေ၏၊ ဘုရင်၌ မည်သည့်အပြစ်မျှ မတွေ့ရသောကြောင့် ဘယ်နည်း ဘယ်ပုံပြုရမည်ကို တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြသော် အချို့က တိတ္ထိဆရာကြီး ခြောက်ရောက်တို့အား ပင့်ရန် အကြံပေးကြ၍ အချို့က ဘုရားရှင်ကို ပင့်ရန် အကြံပေးကြ၏၊ ဘုရားရှင်ကို ပင့်ရန် အားလုံးသဘောတူကြပြီးလျှင် လိစ္ဆဝီ မင်းနှစ်ယောက်အား နောက်ပါများနှင့် အတူ စေလွှတ် လျှောက်ထားစေခဲ့ရာ ဘုရားရှင်လည်း ဝေသာလီပြည်သို့ ကြွတော်မူခဲ့၏။ ဘုရားရှင် ဆိုက်ရောက်သောအခါ သိကြားမင်းနှင့်တကွ တန်ခိုးကြီးနတ်များလည်း ရောက်လာ၍ ဘီလူးများ အများအပြား ထွက်ပြေးကြရ၏။

မြတ်စွာဘုရားသည် အရှင်အာနန္ဒာအား ရတနသုတ်ကို သင်ပေး၍ ရွတ်ဆိုစေခဲ့ရာ ဝေသာလီပြည် တံတိုင်းသုံးထပ်တို့အကြား၀ယ် ညဉ့်သုံးယာမ်ပတ်လုံး အရှင်အာနန္ဒာ၏ ရွတ်ဆိုမှုကြောင့် ဘီလူးများ အကုန်ထွက်ပြေးကြ၏။ ဘီလူးများ ကုန်လျှင်ပင် လူတွေအားလုံး ရောဂါပျောက်ငြိမ်းခဲ့ရာ လူတွေအားလုံး ထွက်လာပြီးလျှင် မြို့လည်လွှတ်ရုံးကို မွမ်းမံပြင်ဆင်ကာ ဘုရားရှင်ကို ပင့်ဆောင်ကြ၏၊ ဘုရားရှင်လည်း ထိုလွှတ်ရုံး၌ စုဝေးလာရောက်ကြသော လူနတ် ပရိသတ်တို့အား ရတနသုတ်ပရိတ်တော်ကိုပင် ဟောကြားတော်မူခဲ့သည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၂၈)　ယာနိဓ ဘူတာနိ သမာဂတာနိ ၊
ဘုမ္မာနိ ဝါ ယာနိ ဝ အန္တလိက္ခေ ။
သဗ္ဗေဝ ဘူတာ သုမနာ ဘဝန္တု ၊
အထော'ပိ သက္ကစ္စ သုဏန္တု ဘာသိတံ ။

(၂၈)　တ္ထဓ-ဤအရပ်၌၊ ဘုမ္မာနိ-မြေ၌ ဖြစ်ကုန်သော၊ ယာနိ- ဘူတာနိ ဝါ - အကြင်နတ်တို့သည်၎င်း ၊ အန္တလိက္ခေ-ကောင်းကင်၌၊ ယာနိ ဘူတာနိ ဝါ - အကြင်နတ်တို့သည်၎င်း၊ သမာဂတာနိ-စည်းဝေးရောက်လာကြကုန်၏၊ သဗ္ဗေဝ - အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော ၊တေ ဘူတာ - ထို နတ်အများတို့သည်၊ သုမနာ - နှစ်သက်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ကုန်သည် ၊ ဘဝန္တု - ဖြစ်ကြပါကုန်လော၊ အထော ပိ -ထိုမှတပါး ၊ ဘာသိတံ - ဇါတုရား တရားတော်ကို ၊ သက္ကစ္စ- အရိုအသေပြု၍၊ သုဏန္တု - နာယူကြကုန်လော့ ။

စကားပြေ ။　ဤအရပ်၌ စည်းဝေးလာရောက်ကြသော မြေ၌ ဖြစ်သော နတ်များ, ကောင်းကင်၌ဖြစ်သော နတ်များ အားလုံးတို့သည် ၊ နှစ်သက် ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ကြကုန်လော့၊ ထို့ပြင် ဇါတုရား တရားတော်ကို ရိုသေစွာ နာယူကြကုန်လော့ ။

ရတနသုတ် အစ။　။''ယာနိဓ ဘူတာနိ ''စသည်ကား ဘုရားဟော ရတနသုတ်၏ အစဂါထာတည်း ၊ ရတနာသုံးပါး ဂုဏ်တော်များဖြင့် သစ္စာပြုပုံများ ဟောကြားမည်ရှိရာ ရှေးဦးစွာ နတ်များကို တရားနာရန် တိုက်တွန်းတော်မူခြင်း ဖြစ်၏ ။

သဒ္ဒါအရ ရှင်းလင်းချက်။　။[ဘူတာသဒ္ဒါကား ထင်ရှားရှိသော အနက် , ခန္ဓာငါးပါး, မဟာဘုတ်လေးပါး , ရဟန္တာ , သတ္တဝါ , သစ်ပင် စသော ဘူတဂါမ် , စတုမဟာရာဇ်မှ အောက်သတ္တဝါအပေါင်းဟူသော အနက်များ၌ ဖြစ်သည်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကို တွေ့ရ၏။ ဤ''ယာနိဓ ဘူတာနိ '' ၌ ဘူတ သဒ္ဒါကား သာမညအားဖြင့် အမနုဿ(= နတ် ဗြဟ္မာများ၌) ဖြစ်၏ဟု မှတ်အပ်၏။

မြင်းမိုရ်တောင်လည်း မြေပင်၊ ထို့ကြောင့် မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ် တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှ အောက်မြေပြင် သစ်ပင်တောတောင် စသည်၌ဖြစ်သော နတ်များကို ဘုမ္မ(မြေ၌ဖြစ်သောနတ်များ) ဟု ဆိုအပ်၏၊ (ဘူမိယံ နိဗ္ဗတ္တာနိ -ဘုမ္မာနိ။ ဘူမိယံ-မြေ၌ နိဗ္ဗတ္တာနိ - ဖြစ်ကုန်သော နတ်တို့တည်း။ ဘုမ္မာနိ -မြေ၌ဖြစ်ကုန်သော နတ်တို့တည်း)

အန္တလိက္ခေ ဘူတာနိ အရကား၊ ယာမာ အစ အကနိဋ္ဌ အထိ ထက်ကောင်းကင်၌ဖြစ်သော နတ်ဗြဟ္မာများတည်း၊ အရူပ,အသညသတ်တို့ကိုကား ကောင်းကင်၌ဖြစ်သော်လည်း တရားနာ မလာရောက်နိုင်၍ မယူရ။[1]

ဝါ သဒ္ဒါ ဝိကပ္ပန ။ ။ဝါတိ ဝိကပ္ပနေ အဋ္ဌကထာ ဖွင့်အရ ဘုမ္မာနိ ဝါ ယာနိ ဝ အန္တလိက္ခေ ၌ ဝါ တို့ကား ဝိကပ္ပန၌ဖြစ်၏၊ ဝိကပ္ပန (ဝိကပ်) ၌ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသော်လည်း အချို့အရာ၌ ပြအပ်သော ဝိကပ်မျိုးကား မဟုတ်၊ ထိုစကား ထင်ရှားစေဦးအံ့၊ ဝါ သဒ္ဒါ ၏ အနက်မှာ သမုစ္စည်း ဝိကပ်ဟု ရှိခဲ့ရာ''ရာဇတော ဝါ စောရတော ဝါ(ပ) အာရက္ခံ ဂဏှန္တ့ '' ပရိတ်စသည်၌ကဲ့သို့ မင်း, ခိုးသူ,စသည် အကုန်ယူရသော ဝါ မျိုးကို သမုစ္စည်းဆိုရ၏။''ဂါမာ ဝါ အရညာ ဝါ အဒိန္နံ ထေယျသင်္ခါတံ အာဒိယေယျ '' စသည်ကဲ့သို့ နှစ်ခုလုံး မရ တခုခုကိုသာ ရ၍ ထို တခုမှာလည်း မည်သည့်အရာဟု အသေအချာ မဟုတ်သော ဝါ မျိုးကို ဝိကပ်ဆို၏။ ထိုသို့ သမုစ္စည်းကဲ့သို့ နှစ်ခုလုံးလည်းမရ တခုကလည်း အသေအချာ မဟုတ်၍ ဝိဝိဓကပ္ပန (အထူးထူး အထွေထွေ အမျိုးမျိုး အဝုံဝုံ ပြုခြင်း) ဟူသော အနက် အရ ဝိကပ်အမည် ရခြင်းဖြစ်သည်။ ဘုမ္မာနိ ဝါ ယာနိ ဝ အန္တလိက္ခေ ၌ ဝါကား ထို နှစ်မျိုးတွင် သမုစ္စည်းပင် ဖြစ်၏၊ သမုစ္စည်း ဝါ ကိုပင် ရည်ရွယ်ချက် အနက်တမျိုးအရ ဝိကပ္ပန ဆိုထားရာ ဝိကပ်တမျိုးပင်။ အချို့အရာ၌ အနက်နှစ်မျိုး သုံးမျိုးစသည်ဖြင့် အနည်းနည်းပြသော အခါ ထိုနည်းများမှာ ဝိကပ်အမည်ရခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် ပဌမဝိကပ်, ဒုတိယဝိကပ်,စသော အသုံးလည်း ဖြစ်ရ၏။ နှစ်နည်း သုံးနည်းဖြစ်ခြင်းမှာ ဝိဝိဓကပ္ပန အထူးထူး အထွေထွေပြုခြင်း, ဝိဘိန္နကပ္ပန ကွဲပြားအောင် ပြုခြင်းများဖြစ်၍ ဝိကပ္ပအမည်ရခြင်းဖြစ်၏၊ ဝိသေသ ကပ္ပန - ထူးအောင် ပြုခြင်း အထူးကြဲခြင်းဟူသော အနက်အများလည်း ဖြစ်သင့်ပါ၏။ ဤ၌လည်း သဗ္ဗဝ ဘူတာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရ ဘူတ ကို အနိယတ်ဘက်၌ ဘုမ္မ ဘူတ, အန္တလိက္ခ ဘူတ,ဟု နှစ်မျိုးခွဲကာ အမျိုးမျိုး ပြုခြင်း ကွဲပြားအောင်ပြုခြင်း ထူးအောင်ပြုခြင်းကြောင့် ၈ ကို ဝိကပ္ပနာ၌ ဖြစ်သည်ဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်ပေသည် ။]

တိုက်တွန်းချက်နှစ်ရပ်။ ။" တံ သုဏာထ သာဓုကံ မနသိကရောထ ဘာသိဿာမိ-ထိုတရားကို နာကြ၊ ကောင်းစွာ နှလုံးသွင်းကြ, ၈ါ ဘုရား ဟောကြားတော့မည်" စသည်ဖြင့် တရံတခါ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားမဟောမီ တိုက်တွန်းလေ့ရှိ၏၊ ထိုသို့တိုက်တွန်းခြင်းမှာ တရား၌အာရုံပြု၍ သတိစိုက်စေခြင်းငှာ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် နတ်များ သတိဖြစ်စေဖို့ရာ " သက္ကစ္စ သုဏာန္တု ဘာသိတံ " ဟု တရားနာရန် တိုက်တွန်းတော်မူသည် ။

ပယောဂသမ္ပတ္တိ ။ ။သမ္မာ ပယောဂ(ကောင်းသောလုံ့လ)ကိုပယောဂဟု ဆို၏၊ မကောင်းသော အလုပ်ကို ပြုလုပ်လျှင် ပယောဂပျက်စီး၍ ပယောဝိပတ္တိ (ပယောဂ၏ ပျက်စီးခြင်း) ဖြစ်ရသည် ။ တရားနာမှုမှာ ကောင်းသော ကြိုးစားမှု ပယောဂဖြစ်ရာ ပယောဂသမ္ပတ္တိ (ပယောဂ၏ပြည့်စုံခြင်း)ပင်တည်း၊ တရားနာရန် တိုက်တွန်းခြင်းမှာ ထိုပယောဂသမ္ပတ္တိဖြစ်ရန်တိုက်တွန်းခြင်းဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ပယောဂသမ္ပတ္တိ ဖြစ်ဖို့အရေး၌ ပင်ကိုက ရွှင်လန်းတက်ကြွနေသော စိတ်ရှိမှ, ဓာတ်ခံရှိမှ, တရားကို ရိုသေစွာ နာနိုင်၏၊ ပျင်းရိ ဆုတ်နစ်သော စိတ်ရှိသူ, မရိုမသေ မလိုချင်ရှိသူစသည်,များကား တရားကို နာလိုမည်မဟုတ်၊ နာပြန်လည်း စူးစိုက်ရိုသေစွာ နာနိုင်မည်မဟုတ် ၊ ထိုသို့ ရွှင်ပျတက်ကြွသော ဓာတ်ခံရှိမှသာ တရားကို နာနိုင်သည်ဖြစ်၍ ထိုဓာတ်ခံ ပြည့်စုံခြင်းကို အာသယသမ္ပတ္တိ(အလိုဓာတ်ခံ၏ ပြည့်စုံခြင်း)ဟု ဆို၏ ။ ထိုဓာတ်ခံ ပြည့်စုံရေးကို တိုက်တွန်းတော်မူလို၍ " သဇ္ဇဝ ဘူတာ သုမနာ ဘဝန္တု " ဟု မိန့်တော်မူသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အခြားသမ္မတ္တိများ ။ ။တရားနာခြင်းကို ပယောဂသမ္မတ္တိဟု ဆိုခဲ့၏၊ ထိုတရား နာခြင်းသည် သူတပါးထံမှ တရားသံကို ကြားရခြင်းဖြစ်၍၊ ပရတော ဃောသ သမ္မတ္တိ (သူတပါးထံမှ တရားသံ ကြားရခြင်း၏ ပြည့်စုံခြင်း) ဟု လည်းကောင်း, သူတော်ကောင်းကို မှီခိုရမှ တရားနာရသည်ဖြစ်၍ တရားနာရခြင်းကို သပ္ပုရိသူပနိဿယသမ္မတ္တိ(သူတော်ကောင်းဟူသောမှီရာ၏ ပြည့်စုံခြင်း) ဟုလည်းကောင်း, တရားနာရသော် ဉာဏ်ပညာကို ရသည်ဖြစ်၍ ပညာဟေတုသမ္မတ္တိ (ပညာဖြစ်ရန် အကြောင်း ပြည့်စုံခြင်း) ဟုလည်းကောင်း ဆိုရပြန်သည်၊ စိတ်ရှင်လန်းခြင်းကို အာသယသမ္မတ္တိ ဟု ဆိုခဲ့၏၊ တရားနာရေး၌ စိတ်ရှင်လန်းခြင်းသည် အသင့်အတင့် နှလုံးသွင်း ရှိသူ၌သာ ဖြစ်၍ စိတ်ရှင်လန်း ခြင်းကို ယောနိသောမနသိကာရ သမ္မတ္တိ (လမ်းမှန် သင့်မြတ်သော နှလုံးသွင်းပြည့်စုံခြင်း)ဟုဆိုရ၊ စိတ်ကောင်းထားသူ၌သာ တရားနာရေးတွင် စိတ်ရှင်လန်းမှု ဖြစ်နိုင်၍ အတ္တသမ္မာပဏိဓိသမ္မတ္တိ (စိတ်ထားကောင်းမွန်မှု၏ ပြည့်စုံခြင်း) ဟုဆိုရ၊ ဝိတိပဿဒ္ဓိသည် သမာဓိဖြစ်ခြင်း အကြောင်းဖြစ်၍ တရားနာရေး၌ စိတ်ရှင်လန်းခြင်းကို သမာဓိဟေတု သမ္မတ္တိ (သမာဓိဖြစ်ရန် အကြောင်း ပြည့်စုံခြင်း)ဟုဆိုရ ဆိုရပြန်သည်၊ ထို့ကြောင့် " သဗ္ဗေဝ ဘူတာ သုမနာ ဘဝန္တု " ဖြင့် အာသယ, ယောနိသော မနသိကာရ , အတ္တသမ္မာပဏိဓိ , သမာဓိဟေတု သမ္မတ္တိများဖြစ်ရန် တိုက်တွန်းခြင်းဖြစ်၍ " သက္ကစ္စ သုဏန္တု ဘာသိတံ " ဖြင့် ပယောဂ, ပရတော ဃောသ , သပ္ပုရိသူပနိဿယ, ပညာဟေတု သမ္မတ္တိများဖြစ်ရန် တိုက်တွန်းခြင်းဟု မှတ်အပ်သည် ။

အထောပိ အနက် ။ ။[အထောပိ ကို ကိစ္စန္တရသန္နိယောဇနတ္ထံ (ကိစ္စတပါးကို တိုက်တွန်းခြင်း အကျိုးငှာ) ဝါကျောပါဒါနေ (ဝါကျတပါးကို ယူခြင်း၌) နိပါတ ဒွယံ (နိပါတ်နှစ်ခု အပေါင်းတည်း) ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏၊ 'အထော-ထိုပြင်' ဆိုလျှင် စကားတရပ် ရှိသေးသည်ကို သိရ၍ 'ထိုပြင်' က စကားတရပ်ကို ညွှန်ပြနေသည် ဖြစ်သောကြောင့် အထောပိကို ဝါကျောပါဒါန(ဝါကျတပါးကိုယူခြင်း ဆိုခြင်း၌) နိပါတ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဟု ဆိုသည် ၊ အထ ကို အချို့အရာ၌ အညာဓိကာရ ဝစနာရမ္ဘ (အရာတပါး စကားတရပ်ကို အားထုတ်ခြင်း) ဟု ဆိုရာဝယ် ဝစနာရမ္ဘဆိုသည်မှာ ဝါကျောပါဒါနနှင့် အတူတူပင် ၊ နှ တသ အဒ္ဒိဌမိတ္ထိ ကိဉ္စိ အထော အပိညာတ မ,ဇာနိတဗ္ဗံ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်(၁၂၇)၌ အထောတိ ဝစနော ပါဒါနေ နိပါတော ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏ ၊ ဝစနောပါဒါနနှင့် ဝါကျောပါဒါန အတူတူပင် ၊ စကားတရပ်ကို ယူရန် 'အထော' ထားရသည် ၊ အဘိဓာန်များ၌ သံသယ ယုံမှားခြင်း, အာရမ္ဘ –စတင်အားထုတ်ခြင်း , ပဥ္စ–အမေး , ဝိကပ္ပ– ဝိကပ်, ပကရဏ– အရာ , သမုစ္စယ–သမုစ္စည်း , ပက္ခန္တရ – အဖို့ တပါး , ပစ္ဆာ– နောက် , မဂ်လ–မင်္ဂလာ,ဟု အထ,အထော , အနက်များလာရာ ဤ၌ ပက္ခန္တရ ဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်။ နိပါတ်နှစ်ခုလုံးက ဝါကျောပါဒါန၌ ဖြစ်၏ဟု ဆိုသဖြင့် ဝိ ၏ သမုစ္စည်းအနက် မလိုတော့၍ ထိုမှ တပါးဟုသာ ပြန်လိုက်ရတော့သည် ။J

(၂၉) တသ္မာ ဟိ ဘူတာ နိသာမေထ သဗ္ဗေ ၊
မေတ္တံ ကရောထ မာနုသိယာ ပဇာယ ။
ဒိဝါ စ ရတ္တော စ ဟရန္တိ ယေ ဗလိ ၊
တသ္မာ ဟိ နေ ရက္ခထ အပ္ပမတ္တာ ။

(၂၉) ဘူတာ – နတ်အများတို့ ၊ တသ္မာ ဟိ – ထိုသို့ တရားနာရန် ဝါဘုရားတိုက်တွန်းတော်မူခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။(တုမှေ–သင်တို့သည်)နိသာမေထ–နားစိုက်ကြကုန်လော့၊ သဗ္ဗေ – အလုံးစုံကုန်သော (တုမှေ–သင်တို့သည်) မာနုသိယာ ပဇာယ – လူသားများ အပေါ်၌ ၊ မေတ္တံ – ချစ်မြတ်နိုးခြင်းကို၊ ကရောထ – ပြုကြကုန်လော့၊ ယေ – အကြင်လူတို့သည် ၊ ဒိဝါ စ – နေ့အခါ၌ဌင်း ၊ ရတ္တော စ – ည၌ အခါ၌ဌင်း ၊ ဗလိ – ပူဇော်ဖွယ်ရာကို၊ ဟရန္တိ – ဆောင်ယူ ပူဇော်ကြကုန်၏၊ တသ္မာ ဟိ – ထို့ကြောင့်ပင်လျှင် ၊ နေ – ထိုသူတို့ကို ၊ အပ္ပမတ္တာ – မမေ့ မလျော့ ကြကုန်ပဲ ၊ ရက္ခထ – စောင့်ရှောက်ကြကုန်လော့ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စကားပြေ။ ။နတ်အများတို့ ဘုရား တရားနာရန် တိုက်တွန်းခဲ့သည်ဖြစ်၍ သင်တို့ နားစိုက်ကြကုန်လော့ သင်တို့အားလုံး လူသားများအပေါ်မှာ မေတ္တာထားကြလော့ ၊ လူတို့သည် နေ့ရော ညဉ့်ပါ ပူဇော်ဖွယ်ရာကို ပို့ဆောင် ပူဇော်ကြသောကြောင့် ထိုလူများကို သင်တို့ မမေ့ကြပဲ စောင့်ရှောက်ကြလေ ။

တိုက်တွန်းဆုံးမချက်။ ။" တသွာဟိ " စသည်ကား လူတို့၏ နတ်များအပေါ်မှာ အစဉ်ပြုခဲ့သော ကျေးဇူးကို ဖော်ပြ၍ ကျေးဇူးတုံ့ပြန်ကာ လူသားများအပေါ် မေတ္တာထားကြရန် စောင့်ရှောက်ကြရန် တိုက် တွန်း ဆုံးမတော်မူခြင်း ဖြစ်၏ ။

တသွာဟိ အစွဲ။ ။[တသွာကား ဆိုခဲ့ပြီး စကားကို အကုန်သိမ်းကျုံး စွဲဆိုမြဲတည်း ၊ဤ၌ ဂျေးကလည်း ' သုဏာန္တု-နာကြကုန်' ဆို၍ တဖန် ' နိသာမေထ -နာကြကုန်' ဆိုပြန်ရာ ထပ်နေသဖြင့် အကုန်သိမ်းကျုံး စွဲရန် မဖြစ်တော့၍ တသွာအစွဲ အခက်အခဲတရပ် ဖြစ်နေသောကြောင့် အဋ္ဌကထာက ဤတသွာ စွဲပုံကို အနည်းနည်း ဖွင့်ပြခဲ့၏ ၊ ပဌမနည်း၌ သမာဂတာနိ ကို စွဲ၏ ၊ ယသွာ သမာဂတာနိ - တသွာ -စုဝေးရောက်လာကြသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်ဟု ပေး ၊ အဋ္ဌကထာ၌ အန္ဓယ ဗျတိရေက ဖွင့်၍ ၊တသွာဟိ - သင်တို့ နတ်ဘုံ နတ်စည်းစိမ်တွေ စွန့်ကာ ရောက်လာသည်မှာ ကပွဲစသည်ကြည့်ရန် မဟုတ် , တရားနာရန်သာ စုဝေးရောက်လာကြသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ဟု ဝေဝေဆာဆာ စွဲခဲ့၏ ။

ဒုတိယ နည်း၌ ၊ သုမနာ ဘဝန္တု - သုဏာန္တု ဘာသိတံ တို့ကို ကြည့်စွဲသည် ၊ ဘုရားရှင်က ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်ကြ , ရှိသေစွာ နာကြဟု တိုက်တွန်းခြင်းဖြင့် နတ်တို့၌ ရွှင်လန်းသည်၏ အဖြစ် နာလိုသည်၏ အဖြစ် ရှိနေရာ ထိုအဖြစ်များကိုပင် " တသွာဟိ- ထိုသို့ စိတ်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်သည်၏ အဖြစ်, ရှိသေစွာ တရားနာလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်"ဟု စွဲ၏။ ဤ အချက်၌လည်း အဋ္ဌကထာအကျယ်စွဲပုံမှာ ထိုသို့ စိတ်ရွှင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လန်းသည်ဖြစ်၍ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ , ယောနိသော မနသိကာရ, အာသယ၏ စင်ကြယ်ခြင်းတို့နှင့် ယှဉ်သည်၏ အဖြစ်, ရိုသေစွာ နာလိုသည်၏ အဖြစ်ကြောင့် သပ္ပရိသူပနိဿယ, ပရတော ဃောသ ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းသော ပယောဂ၏ စင်ကြယ်ခြင်းတို့နှင့် ယှဉ်သည် အဖြစ်ကြောင့် ဟူ၏ ။

တတိယနည်း၌ '' တသ္မာဟိ-ဇါတုရား တရားတော်မှာ နာလည်းနာရခဲ , အကျိုးလည်းများ၍ တရားတော်ကို နာကြဟု ဇါတုရား မိန့်ကြား တိုက်တွန်း ခဲ့သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်'' ဟု စွဲ၏။ ဤ တတိယနည်းအရ လိုရင်းအချုပ်ကို ယူကာ ''တသ္မာ ဟိ-တရားနာရန် ဇါတုရား တိုက်တွန်းတော်မူခဲ့သည်၏အဖြစ်ကြောင့်''ဟု ပေးခဲ့သည်]။

နားစိုက်ရမည့် တရား။ ။တရားတော်၌ နားစိုက်ကြရန် တိုက်တွန်းပြီး နောက် နာရမည့်တရားကို '' မေတ္တံ ကရောထ မာနုသိယာ ပဇာယ ''ဟု လူအများအပေါ်မှာ မေတ္တာထားရန် ဟောတော်မူ၏ ။စိတ် ထားမြင့်မြတ်သူ ပညာရှင်များကား အများအကျိုးရှိမည့် လုပ်ငန်းများကိုသာ ညွှန် ကြားမြဲ ဖြစ်၏ ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးတို့တွင် ဗုဒ္ဓရှင်တော်ကား အထူးခြားဆုံး ဖြစ်တော်မူရာ မဟာကရုဏာရှင် ဘုရားမြတ်၏ ညွှန်ကြားချက်များကား အများတကယ် အကျိုးရှိ ရေးသာ ဖြစ်ရမည် ဇကန်တည်း ၊ ဤ၌ မေတ္တာထားရန် နတ်အများအား ဟောကြား သည်မှာ နတ်ရောလူပါ နှစ်ဖက်စလုံး အကျိုးများမည့် အတွက်ဖြစ်သည် ။

မေတ္တာပွါးရသော နတ်များမှာလည်း မေတ္တာအ ကျိုး ဆယ့်တပါးစသော အကျိုးတွေ ခံစားရ၏ ၊ နတ်အစောင့် အရှောက်ခံရသူ လူများမှာလည်း ကောင်းမြတ်သော အာရုံတို့ကို တွေ့ကြုံရ၏ ၊ နှစ်ဖက်အကျိုး များမည့်အရေး မြော်တွေးတော်မူ၍ တိုက်တွန်းတော်မူခြင်းဖြစ်သည် ။

ကျေးဇူးဖော်ပြခြင်း ။ ။လောက၌ တဦးတယောက်အပေါ်မှာ အခြားတ ဦးတယောက်က ဘယ်လိုကောင်းခဲ့တာပဲ စသည်ဖြင့် သူ၏ကျေးဇူးကို ထုတ်ဖော်ဆိုလျှင် ပို၍ မေတ္တာရှိမြဲဖြစ်၏ ၊ လူ များ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အပေါ်မှာ မေတ္တာထားရန် တိုက်တွန်းသော ဘုရားမြတ်သည် ထိုလူများက သင်တို့ နတ်တွေ အပေါ်မှာ ဘယ်လို ကောင်းခဲ့တာပဲ ဟု ကျေးဇူးပြလျှင် မေတ္တာပိုသက်လာနိုင်သည်ဟု မြင်တော်မူ၍ ‘‘ဒါဝါ စ ရတ္တော စ ဟရန္တိ ယေ ဗလိ’’ ဟု လူတွေက နေ့ရောညပါ ပူဇော်ပသသည်အဖြစ်ကို ဖော်ပြ၍ စောင့်ရှောက်ကြရန် တိုက်တွန်းတော်မူ၏။ ထိုအခါက ဝေသာလီပြည်၌ ဥဒေနစေတီစသော စေတိယ၌ အများပူဇော်ရာ နတ်ဌာန နတ်ကွန်း သစ်ပင်များရှိ၏။ အခြား မိမိဘာသာ သီးခြားပူဇော်ရာများလည်း အများ အပြားရှိ၏ ၊ ထိုအခါက လူတို့သည် မိမိဘာသာ နတ်ရုပ်များ လုပ်၍ငင်း နတ်ရှိရာ သစ်ပင်စသည်များသို့ သွား၍ငင်း နတ်တို့ကို ရည်ညွှန်း၍ ပူဇော်ကြ၏။ လဆုတ်ပက္ခ စသည်တို့၌ ညအခါ ပူဇော်ကြ၏ ၊ နေ့အခါ ညအခါ ကုသိုလ်ကောင်းမှုပြု၍ အမျှအတန်း ဝေကြ၏ ၊ ဤအချက်များကို ရည်ညွှန်း၍ ဤမျှသင်တို့အပေါ် ပူဇော်လေးမြတ် သူတို့ကို ဘယ်မှာ မစောင့်ရှောက်ထိုက်ပဲ ရှိပါအံ့နည်းဟု၊ ‘‘တသ္မာ ဟိ’’ စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်းတော်မူသည် ။

ဗလိအရ။ ။ ဗလိဟူသည် ပူဇော်ဖွယ် ပေးကမ်းဖွယ် ဝတ္ထု တည်း ။ အဂုံတ္တရ(ပ=၃၇၉) ၌

၁။ ဉာတိဗလိ – ဆွေမျိုးတို့အား ပေးကမ်းဖွယ် ။

၂။ အတိထိဗလိ – ဧည့်သည်တို့အား ပေးကမ်းဖွယ် ။

၃။ ပုဗ္ဗပေတဗလိ – ကွယ်လွန်သူဆွေမျိုးတို့အဖို့ ပေးကမ်းဖွယ် ။

၄။ ရာဇဗလိ – မင်းအားပြုရမည့် အခွန်ပဏ္ဏာစသော ပေးကမ်းဖွယ် ။

၅။ ဒေဝတာဗလိ – နတ်တို့အတွက် ပြုရမည့် ပူဇော် ပေးကမ်းဖွယ်။ ဟု ငါးမျိုးလာ၏ ၊ ဗလိဟူသည် ထိုဆွေမျိုးစသည်တို့အား သင့်လျော်သော ပေးကမ်းရမည့် အနက်အမည်ဖြစ်ကြောင်း အဂုံတ္တရအဋ္ဌကထာ၌ ဖွင့်၏။ ဤ၌ ဗလိအရ နတ်တို့အား ပူဇော်ဖွယ် ဝတ္ထုဟူသော ဒေဝတာဗလိကိုယူ၊ ၎င်းကိုပင် ‘‘ဗလိနတ်စာ’’ ဟု ပြန်ရိုးပြုခဲ့ကြသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

***ဆွမျိုးညှဉ်တူ ၊ မျိုးကွယ်သူ ၊ မင်းမူ နတ်များ ၊ ဗလိဒါး မှတ်သားအပ်စဖွယ် ။**

နတ်များ ပူဇော်ထိုက်သလော။ ။စတုက ပဋ္ဌကအဂ်ိုတ္တရဋ္ဌ မိမကြိုးစား ရရှိထားသော ပစ္စည်းများဖြင့် ဗလိဒါးပါးပြုခြင်းကို စည်းစိမ်ဥစ္စာရယူခြင်း အကြောင်းတရပ်အဖြစ် ဟောတော်မူခဲ့၏ ၊ ပဋ္ဌဂ်ိုတ္တရဋ္ဌ အမျိုးသားတို့၏ တိုးတက်ကြီးပွါးကြောင်း မဆုတ်ယုတ်ကြောင်း တရားဝါးပါး ဟောရာ၌ နတ်များကို ပူဇော်ပ,သခြင်းလည်း တပါးပါဝင်သည်။(ပဋ္ဌက–၆၈) နတ်များ ပူဇော်ခြင်းကို လောကကြီးပွါးရေးတရပ်အဖြစ် ဘုရားရှင်အလိုရှိသည်မှာ သိသာပေသည်။ နတ်ရှိသည်ဟု ယုံကြည်သူများအဖို့ နတ်များကား သတ္တဝါတမျိုးပင်ဖြစ်၏၊ လူတို့၌ ရှိခိုးထိုက်သူ မထိုက်သူရှိသကဲ့သို့ နတ်များ၌လည်း ရှိခိုးထိုက် , မထိုက် နှစ်မျိုးရှိရာ၏ ။ ၎င်းတို့ကို သတိရစွာ အစာအာဟာရစသည် ပေးကမ်း ပ,သခြင်း ,အမျှ အတန်းဝေခြင်း , စသည်ကို ပြုအပ်သည်သာ ၊ လူများအချင်းချင်း ပေးကမ်းထောက် ပံ့လျှင် အဓိပ္ပါယ်သိမ်း မကူညီစေနိုင်ကာ ၎င်းတို့ တတ်နိုင်သောအဓိ အကူအညီ ရသကဲ့သို့ နတ်များလည်း အရာခပ်သိမ်း ပေးစွမ်းနိုင်သည် မဟုတ်ဧကာမူ သူတို့ တတ်နိုင်သော အရာကိုကား ကူညီစောင့်ရှောက်တတ်၏ ၊ အချို့ ကူညီခံရသူများကို ဇာတ်နိပါတ်များအရှင်း လောက အတွေ့အကြုံများ အရှင်း သိနိုင်သည် ။

ယသ္မိ ပဒေသေ ကပ္ပေသိ – ဝါသံ ပဏ္ဍိတ ဇာတိယော ၊
သီလဝန္တေတ္ထ ဘောဇေတ္ဝာ – သညတေ ဗြဟ္မစာရယော။

ယာ တတ္ထ ဒေဝတာ အာသုံ – တာသံ ဒက္ခိဏာ'မာဒိသေ ၊
တာ ပူဇိတာ ပူဇယန္တိ – မာနိတာ မာနယန္တိ နံ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တတော နံ အနုကမ္ပေန္တိ - မာတာ ပုတ္တံဝ သြရသံ -
ဒေဝတာနုကမ္ပိတော ပေါသော - သဒါ ဘဒြာနိ ပဿတိ။
(ဝိနယ မဟာဝဂ္ဂ ဘေသဇ္ဇက္ခန္ဓက-၃၂၄)

ပဏ္ဍိတဇာတိယော - ပညာရှိ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသည် ၊ ယသ္မိ ပဒေသေ - အကြင် အရပ်၌ ၊ ဝါသံ -နေခြင်းကို ၊ ကပ္ပေသိ -ပြု၏ ၊ တတ္ထ- ဤမိမိနေရာ အရပ်၌၊ ဗြဟ္မစာရယော - မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်ကြုံနေသော- သည်တော-ကြွေးမြီတို့ကို ရှိန်သေအောင်သတ် စောင့်စည်းအပ်ပြီးကုန်သော၊သီလဝန္တေ - သီလရှိသူ အရှင်တို့ကို ၊ ဘောဇေတွာ - ဆွမ်းကျွေး၍ ၊ တတ္ထ - ထိုအရပ်၌ ၊ ယာ ဒေဝတာ အကြင်နတ်တို့သည် ၊ အာသုံ-ရှိနေကုန်၏ ၊ တာသံ - ထို နတ်တို့အား၊ ဒက္ခိဏံ-အလျှူကို ၊ အာဒိသေ- ရည်ညွှန်းဖော်ကာ အမျှဝေရာ၏ ၊ ပူဇိတာ-အပူဇော်ခံကြရကုန်သော ၊ တာ-ထိုနတ်တို့သည် ၊ နံ - ထိုမိမိကို ပူဇော်သူကို ၊ ပူဇေန္တိ- တုံ့လှည့်တဖန် ပူဇော်ကြပြန်ကုန်၏ ၊ မာနိတာ- မြတ်နိုးခံကြရကုန်သော ၊ တာ-ထိုနတ်တို့သည်၊ နံ-ထိုမိမိအား မြတ်နိုးသူကို ၊ မာနေန္တိ - ပြန်လည် မြတ်နိုးကြလေကုန်၏ ၊ တတော-ထို့ကြောင့်၊ နံ -ထို မိမိကိုပူဇော်မြတ်နိုးပူဇော်သူကို၊ မာတာ-မိခင်သည်၊ သြရသံ ပုတ္တံ-ရင်၌မွေးဖွား သားအရင်းကို၊ အနုကမ္ပတိ ဣဝ -အစဉ်စောင့်ရှောက်ဘိ သကဲ့သို့၊ အနုကမ္ပေန္တိ - အစဉ် စောင့်ရှောက်ကြလေကုန်၏ ၊ ဒေဝတာနုကမ္ပိတော - နတ်တို့ အစောင့်အရှောက်ကို ခံရသော ၊ ပေါသော - လူသားသည် ၊ သဒါ - အခါခပ်သိမ်း၊ ဘဒြာနိ -ကောင်းမြတ်သော အာရုံတို့ကို၊ပဿတိ - ကြုံတွေ့ရလေ၏ ။

မလွန်စေရ။ ။ ဘာမဆို ကံကို ယုံပြီး ပုံထားသူများကဲ့သို့ နတ်ကို ယုံပြီး ပုံမှုမျိုးကိုကား မပြုအပ် ၊ ရတနာသုံးပါးအပေါ်၌ အာရုံပြုလွန်းလေ ကောင်းလေဖြစ်သော်လည်း နတ်များအပေါ်၌ အလွန်အကျွံ ပုံ၍ ယုံခြင်းမျိုး နတ်ရူး ရူးသည် ဆိုရလောက်အောင် ဖြစ်မှုမျိုးကား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မလိုလားအပ်ပေ ၊ အချို့ဘုရားကို ဆွမ်းတော်တင်ရန်ကား သတိမရ ၊ နတ်ပွဲကိုမူကား ၄င်္ကျောသီး မနွမ်းစေရအောင် တရိုတသေ တယုတယ ပြုစု ပ,သကြ၏ ၊ဘုရား ထက်ပို၍ ရှိသေလေးစားသော ပူဇော်မှုများကား မိမိ၏ ဗုဒ္ဓဘာသာမဝိသမ္ဘူကို ဖော်ပြခြင်းဖြစ်ရာ ထိုအမှုမျိုးကို ရှောင်ရှားရန် သတိပြုဖို့ လိုအပ်ပေသည် ။

---

(၃၀) ယံ ကိဉ္စိ ဝိတ္တံ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ ၊
သဂ္ဂေသု ဝါ ယံ ရတနံ ပဏီတံ ။
န နော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေန ၊
ဣဒမ္ပိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

(၃၀) ဣဓ ဝါ- ဤလူ့ပြည်၌ဖြင်း၊ ဟုရံဝါ- နဂါးဂဠုန် စသည် ပြည်တစ်ပါး၌ဖြင်း၊ ယံ ကိဉ္စိ- အလုံးစုံသော၊ ဝိတ္တံ- ဥစ္စာရတနာသည် ၊ အတ္ထိ -ရှိ၏ ၊ သဂ္ဂေသု ဝါ - နတ်ပြည် ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့၌လည်း ၊ပဏီတံ - ကောင်းမြတ်သော ၊ ယံ ရတနံ - အကြင်ရတနာသည် ၊ အတ္ထိ -ရှိပေ၏၊ (ဇတ္ထ -ဤရတနာတို့တွင်) တထာဂတေန- မြတ်စွာဘုရားနှင့်၊ သမံ - တူညီသော ရတနာကား ၊ န နော အတ္ထိ - မရှိသည်သာတည်း ၊ ဗုဒ္ဓေ - မြတ်စွာဘုရား၌ - ဣဒမ္ပိ ရတနံ - ဤ ရတနာ၏ အဖြစ် နှစ်သက်ဖွယ် ဂုဏ်ရည်သည်လည်း ၊ ပဏီတံ - ထူးမြတ်လှပါပေ၏ ၊ ဧတေန - သစ္စေန - ဤသစ္စာစကားကြောင့် ၊ သုဝတ္ထိ ဟောတု - သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း ။

စကားပြေ လူ့ပြည် , နဂါး, ဂဠုန်စသောပြည်, နတ်ပြည် , ဗြဟ္မာ့ပြည်တို့၌ ရှိသမျှ ကောင်းမြတ်သော ရတနာတို့တွင် မြတ်စွာဘုရားနှင့် တူသော ရတနာကား မရှိနိုင်သည်သာ၊ ဘုရားမြတ်၌ ဤရတနာ၏ အဖြစ် နှစ်သက်ဖွယ် ဂုဏ်ရည်ကား ထူးခြား ကောင်းမြတ်လှပါပေသည် ၊ ဤသစ္စာစကားကြောင့် သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရားဂုဏ်ရည် ။ ။ ရတနသုတ်ကား ဘုရား,တရား,သံဃာ၏ ရတနာအဖြစ်ကို ဟောသော ဒေသနာတည်း ။ ဤသုတ်ဖြင့် ဘုရား, တရား , သံဃာ၏ ရတနာအမှန် ဖြစ်ကြောင်း သစ္စာဆိုကာ သတ္တဝါများ ချမ်းသာရန် တော့်တခြင်းဖြစ်၏ ။ ''ယံ ကိဉ္စိဝိတ္တံ '' စသော ဂါထာကား ဘုရားရှင်၏ ရတနာ အမှန်ဖြစ်ကြောင်းဆိုကာ သစ္စာပြုသော ဂါထာတည်း ။

သန္ဒိဿရ ရှင်းလင်းချက်။ [ဝိတ္တံ –နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော၊ ရတနံ – ရတနာသည်ဟု ဝိတ္တံကို ရတနံ၏ ဝိသေသနအဖြစ် ပေးရိုးပြုကြ၏ ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ''ဝိတ္တန္တိ ဓနံ '' ဟု ဖွင့်သည်ကိုငဲ့, ယံ ကိဉ္စိဝိတ္တံ ကို ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ–၏ အာဓေယ်အဖြစ်ဖွင့်၍ ၊ ရတနံကို သဂ္ဂေသု ဝါ–၏ အာဓေယ် အဖြစ် ဖွင့်သည်ကိုငဲ့ ၊ ယံ ဧတံ ဝိတ္တဉ္စ ရတနဉ္စ ပကာသိတံ ဟု ဝိတ္တနှင့် ရတနကို သီးခြားပြသည်ကိုငဲ့ ထောက်ထား၍ ဝိတ္တံ–ဥစ္စာ ရတနာသည် ဟုပေးခဲ့၏ ။

ဣဓ ဝါ – ၌ငဲ့ ၊ ဟုရံ ဝါ–၌ငဲ့၊ ယံ ကိဉ္စိ–သော ၊ ဝိတ္တံ–သည်၊ အတ္ထိ – ၏၊ သဂ္ဂေသု ဝါ– တို့၌လည်း ၊ ပဏီတံ –သော၊ ယံ ရတနံ–သည် ၊အတ္ထိ–၏ ၊ တထာဂတေန – နှင့် ၊ သမံ –တူသော ၊ တံ ဝိတ္တံ စ– ထို့ဥစ္စာသည်ငဲ့ ၊ တံ ရတနဉ္စ–ထို့ရတနာသည်ငဲ့၊ န နော အတ္ထိ – မရှိသည်သာ၊ ဤသို့လည်း ပေးနိုင်၏ ။ သို့သော် အဋ္ဌကထာ ပိဏ္ဍတ္ထ ပြသော'' ကို ဝုတ္တံ ဟောတိ ၊ ယံ ဧတံ ဝိတ္တဉ္စ ရတနဉ္စ ပကာသိတံ ဇေတ္ထ ဧကပ္ပိ ဗုဒ္ဓရတနေန သဒိသံ ရတနံ နေဝတ္ထိ '' ကို ထောက်ကာ၊ ဇေတ္ထ–ဟု နိယတ်ထည့်ခြင်းက အနက် အဓိပ္ပါယ် ပို့ချာသည်ဟု ယူဆလျက် ၊ဇေတ္ထ –ဤရတနာတို့တွင် ဟု အနက်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် ၊ ဣဓ–မှာ သာသနာ, လောက, ဒေသ , ပဒပူရဏ,ဟု လေးမျိုး၌ဖြစ်ရာ ဤ၌ လူ့လောက၌ဖြစ်၏၊ ဟုရံ –ကား ဣဓတရ အနက်ဟော နိပါတ် ၊ လူပြည်မှ တပါးဆိုလျှင် အလိုးစုံသော ကျန်လောကကို ယူရမည်ကဲ့သို့ ရှိသော်လည်း ၊ သဂ္ဂေသု ကို ဆိုဦးမည်ဖြစ်၍ ၊ နတ်ပြဟ္မာမှတပါး နဂါး ဂဠုန်ပြည်စသည်ကိုသာ ပါရိဟေသနည်းအရ ယူရတော့သည် ၊ သဂ္ဂ–သန္ဒိ နတ်ပြည်ကိုသာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဟောရိုးရှိသော်လည်း ''သောဘနေန ကမ္မေန-တင့်တယ်ကောင်းမြတ်သော ကံဖြင့်၊ အဇိယန္တိ-ရောက်အပ်ကုန်သောကြောင့်၊ သဂ္ဂါ -သဂ္ဂ မည်ကုန်၏'' ဟူသော အနက် ကြံကာ ဖြတ်ဖွဲ့ပြည် ကိုလည်း ယူရပြန်သည်၊ သို့သော် ဘုံဗိမာန် မရှိသော အရူပဘုံ၌ ရတနာမရှိနိုင်၍ သဂ္ဂအရတွင် ရူပါဝစရ ဖြတ်ဖွာကိုသာယူ ။

ယံ ကိဉ္စိ ဝိတ္တံ- အရ လူ့ပြည်၌ အရောင်းအဝယ် အ တွက်ငင်း တန်ဆာ အသုံးအဆောင်အတွက်ငင်း အသုံးပြုသော ရွှေ ငွေ ပုလဲ ပတ္တမြား ကျောက်မျက် ၌ သန္တာစသော ရတနာများနှင့် ရတနာပြိုပြီးသော မြေဗိမာန်တို့၌ ဖြစ်သော နဂါး ဂဠုန်စသည်တို့၏ ရတနာများတည်း၊သင်္ဂေသု ဝါ ယံ ရတနံ ဖြင့် နတ် ဖြတ်ဘွာ ဘုံဗိမာန်များ၌ ဖြစ်သော ပိုင်ရှင်ရှိ ပိုင်ရှင်မဲ့ ရတနာများတည်း၊ '' နံ ဣတိ ပဋိသေဓေ -နော ဣတိ အဝဓာရဏေ''အဋ္ဌကထာ အရ။ နံ, နော သမံ ၌ နော သည် အချို့အရာဝယ် ပဋိသေဓ၌ဖြစ်သော်လည်း ဤ၌ -နံ, က ပဋိသေဓ ဟောပြီးဖြစ်၍ နော--က အဝဓာရဏာ ၌ ဖြစ်ရသည်] ။

ဗုဒ္ဓ၏ အနက်။ ။[ဣတ္ထဒ္ဓိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ၌ ရတနံကို အဋ္ဌကထာက ဘာဝ ပုဒ် ကြံသည်၊ ရတနံ က ဘာဝပုဒ်ဖြစ်လျှင် ဗုဒ္ဓေသည် သမ္ဗန်ဖြစ်သင့်သည်ဟု၊ ဗုဒ္ဓေ ဗုဒ္ဓဿ-၏၊ ဣတ္ထဒ္ဓိ ရတနံ - သည်ဟု၊သမ္ဗန် အနက်ပေးရိုးပြုကြ ၏။ ဗုဒ္ဓေ၏ သမ္ဗန်အနက်ကား သင့်မြတ်သည်မှန်၏၊ သို့သော် ပုဒ်တခုသည် ၎င်း၏ ပင်ကိုယ်အနက် မသင့်မှ အခြားအနက် ပြောင်းပေးရိုးဖြစ်၏၊ ဤ၌ ဗုဒ္ဓေနှင့် ရတနံ ကား အာဓာရ အာဓေယ် အဖြစ် လျော်ကန် သင့်မြတ်လျက်ပင်ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာက '' ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏီတံ''ဟု ဗုဒ္ဓ၏ အာဓာရအဖြစ်သာ ဖွင့်ဆိုလျက်ရှိသည်၊ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ကို အဓိပ္ပါယ်ပြောရာ၌လည်း ''နံ ဟိ ယတ္ထ ရတနံ အတ္ထိ၊ တံ ရတနန္တိ သိဒ္ဓံ'' စသည်ဖြင့် အာဓာရအဖြစ်သာ ဆိုလျက်ရှိသည်၊ ထို့ကြောင့် ဤ၌ ဗုဒ္ဓဿ ဟု မပြင်တော့ပဲ ၊ ဗုဒ္ဓေ - ဘုရား၌ဟုသာ အဋ္ဌကထာအလိုကျ ပေးခဲ့သည်] ။

အခြားအနက်။ ။[အဋ္ဌကထာ၌ ရတနံကို ဘာဝလောပအဖြစ် မကြံပဲ အနက်တမျိုး ဖွင့်သေး၏၊ ထိုအနက်အရ ဣတ္ထဒ္ဓိ ကို အကြောင်း ကြံ၍ ဗုဒ္ဓေ ကိုလည်း ဝနပဂုမ္ဗေ စသည်ကဲ့သို့ ပဌမာအနက်၌ သတ္တမီကြံပြီးလျှင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကုဒမွိ - ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း ၊ ဗုဒ္ဓေ ဗုဒ္ဓေါ် - မြတ်စွာဘုရားသည် ၊ ပဏီတံ -]။

ရတနာကို ဘောကြံရပုံ ။ ။[အဋ္ဌကထာ၌ရတနံ၏ဘာဝအဖြစ်ကို ဖွင့်သောကြောင့် ''ရတနသဒ္ဒ ဘာဝေါ ရတနတ္တံ '' ပြု၍ လောပေါ-ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန် သုတ် (၄၊ ၁၂၃)ဖြင့် တွဲ ကိုချေ ၊ ဘာဝလောပ ကြံရခြင်း အကြောင်း အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပုံ ဆိုဦးအုံ ၊ '' စက္ခုသုညံ အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ '' ၌ ဗာဟိရကတို့ အလို စက္ခုသည်ပင် အတ္တ အတ္တနိယ တို့ဖြစ်၍ စက္ခုသည် အတ္တ အတ္တနိယမှ ဆိတ်သည်ဆိုလျှင် စက္ခုသည် စက္ခုမှ ဆိတ်သည်ဟု ဆိုရာရောက်၍ မြစ်ပယ်ရာ မရောက်တော့ချေ ၊ စက္ခုသည် အတ္တဖြစ်ကြောင်း (သာမိ နိဝါသိ ကာရက ဝေဒက အဓိဋ္ဌာယက သဘာဝ) မှ ဆိတ်သည်ဟု ဘာဝအနက်ကို ဆိုမှသာ စက္ခုသည် အတ္တမဟုတ်ဟု ပယ်မြစ်ရာ ကျတော့သည် ။ ထို့အတူပင် ဗုဒ္ဓေ ရတနံ၌ ရတနံကို ဘာဝမကြံသော် တည်သောအရာနှင့် တည်ရာဝတ္ထုမှာ ကွဲပြားရမည်ဖြစ်ရာ ဘုရားနှင့် ရတနာမှာ မကွဲပြား ဘုရားသည်ပင် ရတနာဖြစ်၍ ဘုရား၌ ရတနာသည် မြတ်၏ဟု အာမာရ အာဓေယျအဖြစ်မှာ မရေယ် ။ အကြင်အရာ၌ ရတနာရှိသည်ဆိုလျှင် ထိုအရာသည် ရတနာ မဟုတ်၍ ဘုရားသည် ရတနာမဟုတ် ဘုရားမှ တပါး ရတနာတခြားဟူသော အနက်သည် ရောက်ရာ၏ ။ ထို့ကြောင့် ရတနာသည် ဘာဝလောပဖြစ်၍ ဘုရား၌ရတနာအဖြစ် (စိတ္တိကတစသော ဂုဏ်များ) ရှိသည်ဟု ဆိုမှ အဓိပ္ပါယ်ရ၍ သင့်မြတ်လှပေရာ ရတနကို ဘာဝပုဒ် အဖြစ် အဋ္ဌကထာဆရာ ကြံခဲ့သည်၊ ဘာဝပွဓာနဟုလည်း ဆိုနိုင်သည်] ။

နှစ်သက်စေတတ်သည် ၊ ။'' ရတိ ဇနေတိ ရတနံ '' နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် ရတနာမည်၏၊ ဘုရားရှင်၏ ရုပ်သွင်တော်ကလည်း သပ္ပါယ်တင့်တယ် ရှုချင်ဖွယ် ကြည်ညိုဖွယ်ဖြစ်၏ ၊ အသံတော်ကလည်း သာယာလှ၏ ၊ တရားကလည်း စကားလုံးလှ အနက်အဓိပ္ပါယ်ပြည့်ဝ၏၊ သို့ဖြစ်၍ ဘုရားရှင်ကို ဖူးမြင်ရလျှင်ဖြစ်စေ ၊ တရားတော်ကို နာရလျှင်ဖြစ်စေ နှစ်သက်မဆုံးဖြစ်ရ၏ ၊ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်များကား များလည်းများ အများထက်လည်း ထူးခြား ပေါ်လွင်လျက်ရှိ၍ ထိုဂုဏ်တော်များကို အာရုံပြုလျှင် ပုထုဇဉ်များပင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပိတိ အလွန်ဖြစ်ကြရသည်၊ ဘုရား၏ တရားသိကာ အရိယာဖြစ်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ် တို့၏ နှစ်သက်အားရမှုမှာ ဆိုဖွယ်မရှိတော့ပါ ၊ ဤသို့လျှင် အများနှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် ဘုရားရှင်သည် 'ရတနာ' အမည်ကို ရခဲ့လေသည် ။

ပျော်ရွှင်စေတတ်သည်။ ။ထို့ပြင် ပျော်ရွှင်မှုကို ဖြစ်စေတတ်သော ကြောင့်လည်း 'ရတနာ' ဆိုရပြန်သည်၊ ဘုရား၏ တရားတော်ကို နာရ သင်အံ ရွတ်ဆိုနေရလျှင် တရားသိသူ, အနက်သိသူ, များမှာ စိတ်ပျော်ရွှင်မှုကို ရလျက် ရှိနေကြသည် ၊ ဘုရားရှင် အဆုံးအမအရ ကျင့်ကြံ နေသူတို့မှာ အချို့ရာနှုန်းသာကိုရ၍ 'ဗျာနရတိ' ဖြင့်ပျော်ရ၏ ၊ အချို့ဝိပဿနာ အားထုတ်၍ ရုပ်နာမ် အဖြစ်အပျက်ကို မြင်ရ ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော ဝိတိမှာ လူအပျော် မျိုးတွင် ဘယ်အပျော်မျိုးနှင့်မျှ ယှဉ်မရအောင် ထူးခြားသော ပျော်ရွှင်ခြင်းမျိုးဟုဆို၏၊ နတ်အပျော်နှင့်လည်း မယှဉ်သာပါ ၊ မဂ်ဖိုလ်ရ၍ ဗလသမာပတ်ချမ်းသာ စံရသော အခါကား အတုမရှိ သုခဖြင့် စိမ်ပေးထားသကဲ့သို့ရှိရာ ၊ လောကဌ မည်သည့် အပျော်မျှ တုမရသော အတုမဲ့ ပျော်ရွှင်ခြင်းသာတည်း ။ ဤသို့စသည်ဖြင့် ပျော်ရွှင်ခြင်း အမျိုးမျိုး ကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓအရှင်မှာ'ရတနာ'ဟူသော အမည်ကို ရခဲ့ ခြင်း ဖြစ်ပေသည် ။

ရတနာအနက် ဒီးပါး။ ။ ထို့ပြင် အကြင်အရာသည် အရိုအသေ အလေး အမြတ် ပြုအပ်၏ ၊ အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်၏ ၊ အတုလည်း မရှိ၊ တွေ့မြင်ရဖို့လည်း ခဲယဉ်း၏ ၊ မြတ်သောသူတို့သာ သုံးဆောင်ရာ လည်း ဖြစ်၏ ၊ ထိုအရာမျိုးသည် 'ရတနာ'မည်၏ဟု ရတနာ၏ အနက်ဒီးမျိုးလည်း သိအပ်၏ ၊

စိတ္တီကတံ မဟဂ္ဃ ဉ – အတုလံ ဒုလ္လဘဿနံ ၊
အနောမသတ္တပရိဘောဂံ – ရတနံ ဇာတ ဝုစ္စတိ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စိတ္တိကတံ- စိတ်၌စွဲကပ် အလေးလည်းပြုအပ်၏ ၊ မဟဂ္ဂ ဥ - အဗိုးများစွာလည်းထိုက်တန်၏ ၊ အတုလဥ္စ - အတုလည်း မရှိ ၊ ဒုလ္လဘ ဒဿနဥ္စ - မြင်ရခဲသော အရာလည်းဖြစ်၏ ၊ အနောမသတ္တ ပရိဘောဂဥ္စ- မယုတ်ညံ့သူ လူမွန်လူမြတ်တို့၏သာ သုံးဆောင်ရာလည်း ဖြစ်၏ ။ တေန- ထို့အကြောင်းများကြောင့် ၊ ရတနံ - 'ရတနာ'ဟူ၍ ၊ဝုစ္စတိ -ဆိုအပ်၏။

***လေးစားမြတ်နိုးအဗိုးထိုက်တန် ၊ တုမဲ့ဟန်နှင့် ၊မြင်ရန်ခဲလတ် သူမြတ်တို့သာ ၊ သုံးဆောင်ရာ ၊ ရတနာအနက်ဖီး ။**

အလေးပြုအပ်သည် ။ ။ လောကဥ် လေးစားအပ်, မြတ်နိုးအပ်,သော ရတနာများရှိခဲ့ရာ၊ ထိုရတနာများအပေါ် လေးစားသည်ထက် ဘုရားကို ပိုလေးစားကြ၏ ၊ လက်ထက်တော်အခါက လူများ လေးစားပူဇော်အပ်သော ဆရာအသီးသီးရှိ၏ ၊ ဘုရားရှင်က လေးစား ပူဇော်ခံရသလောက် အခြားဆရာတို့ မခံကြရ ။ ဘုရားရှင်ကို လူသားများသာ မက နတ်ဗြဟ္မာများကပင် လေးစားပူဇော်ခဲ့ကြသည် မဟုတ်လော ။ ထို့ကြောင့်ပင် နတ်ကိုးကွယ်သူတွေ ဗြဟ္မာကိုးကွယ်သူတွေရှိရာ၊ သူတို့ကား ဘုရားရှင်အကြောင်းကို သိရသောအခါ နတ် ဗြဟ္မာတို့ကို ပစ်၍ ဘုရားရှင်ကို နှစ်သက်မြတ်နိုးစွာ ပူဇော်ကြသည် ။

တောသား လူရိုင်းများနှင့် မြက်စားနေကြသော သမင်များမှာ ပတ္တမြားရတနာတွေ့ရသော် အရည်အသွေး ကောင်း, မကောင်း တန်ဖိုးရှိ , မရှိ နားမလည်၍ ကောက်ယူရမှန်း မသိ ၊ အရည်အသွေး ကောင်း , မကောင်း နားလည်၍ တန်ဖိုးရှိ , မရှိ နားလည်သူသာ ဝမ်းသာအားရ ကောက်ယူနိုင်၏ ၊ ဘုရားရှင်၌ သူတကာထက် ထူးကဲသော ဂုဏ် အရည် အသွေးများထင်ရှားရှိရာ ထိုအရည် အသွေးကို နားလည်သော အသိဉာဏ် ရှိသူများကား ဘုရားထက်သာသော ပူဇော်ထိုက် မြတ်နိုးထိုက်သူကို ရှာမရတော့ပေ၊ ဘုရား၏ အရည်အသွေးကို ခန့်မှန်းရာ၌ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်အထိ ရှိသူတို့ကား ဘုရားရတနာ၏ အရည်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အသွေးကို အကောင်းဆုံး ခန့်မှန်း အကဲဖြတ်နိုင်သူတို့ပင်၊ ထို့ကြောင့် သောတာပန်ဖြစ်လျှင်ပင် ''ဗုဒ္ဓေ အဝေစ္စပ္ပသာဒေန သမန္နာဂတော'' (=ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်သူ)ဖြစ်ရသည်၊ ထိုသို့ ဖြစ်၍ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သောကြောင့် ရတနာဆိုလျှင် ထိုအနက်မှာ အလေးအပြုအပ်ဆုံး ဘုရားနှင့်သာ အလျော်ဆုံးဖြစ်ရာ ဘုရားသာ တကယ့်ရတနာဖြစ်ပေသည် ။

အဖိုးများစွာထိုက်သည် ။ ။လောက၌ အဖိုးမဖြတ်နိုင်အောင် လူအများ အလွန်နှစ်သက်သော ရတနာများ ရှိခဲ့၏၊ ထိုရတနာများနှင့် ဘုရားမြတ်ကို ယှဉ်၍ ဘုရားကိုပင် ကိုးကွယ်မလား ရတနာကိုသော် ယူမလားဟု တခုခုအရွေးခိုင်းလျှင် ဘုရားအကြောင်း ကောင်းကောင်း သိသူမှာ ရတနာကိုပစ်လျက် ဘုရားကိုသာ နှစ်သက်အားရစွာ ရွေးပါလိမ့်မည် ။ ဇောတိက ဇဋိလစသော သူဌေးကြီးများ၌ အဖိုးမဖြတ်နိုင်သော ရတနာများရှိခဲ့ရာ ထိုရတနာတွေကို စွန့်ကာ ဘုရားထံ ရောက်လာခြင်းဖြင့် ဘုရားရှင်၏ တန်ဖိုးအနှဲ့အဖြစ်ကို သိနိုင်ပါသည်။ ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏၊ လောက၌ တန်ဖိုးနည်းသော ရတနာဖြင့် လဲလှယ်လျှင် ပစ္စည်းနည်းနည်းသာရ၍ ရတနာက တန်ဖိုးရှိလေလေ ပစ္စည်းများများ ရလေလေဖြစ်ရ၏ ။ ဘုရားတကြိမ် ရှိခိုးရုံမျှ ပန်းတပွင့် လျှူရုံမျှဖြင့် ပြောမပြနိုင်အောင် အကျိုးတွေ ရသည်မှာလည်း ဘုရားရတနာ၏ အနှဲ့အဖြစ်ကို ပြသော သက်သေပင်ဖြစ်ပါသည်၊ ထို့ကြောင့် အဖိုးများစွာထိုက်သော အနက်အရ ရတနာဆိုရလျှင် ဘုရားထက်သာသော အဖိုးထိုက် ရတနာဟု မရှိသောကြောင့် ဘုရားသာ တကယ့်ရတနာဖြစ်ပေသည် ။

အတုမရှိ ။ ။ လောက၌ ပညာကြီးခြင်း , ရုပ်အဆင်း လှပခြင်းစသော ဂုဏ်များ၌ ရှေးအကြောင်းကောင်းမှု

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

များလည်း ပါမြဲပင် ၊ အကြောင်းကံ ထူးချွန်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌ အကျိုးဂုဏ်များကလည်း သူတကာထက် သာလွန် ထူးခြားရပေသည် ။ လေးသဧ္ဆေနှင့် ကမ္ဘာတသိန်းကာလ ကြာအောင် သူတကာထက် ပို၍ ကုသိုလ်ပါရမီတွေ့ ဆည်းပူးခဲ့ရ, သူမတူအောင် လည်း ဖြည့်ခဲ့ရ၍ အကြောင်းက သူများထက် သာခဲ့သည်နှင့် အမျှ အကျိုးဂုဏ်အင် လည်း ကွာခြားရတော့သည်။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် တခုနှင့်ပင် အတုလဘွဲ့တော် ခံထိုက်နေပါပြီ။တခြား ရူပကာယ ဓမ္မကာယအားလုံးတွင်လည်း ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သူ မရှိ၍ လက်ထက်တော်ကပင် အနုတ္တရ (သာသောသူ မရှိသူ) ပုဂ္ဂိုလ်ပါပေဟု အထပ်ထပ် ချီးကျူးခံခဲ့ရပေသည် ၊ လောကရတနာတို့ကာ း ဆိုင်ရာဒေသ၌သာ အတုမဲ့ ဖြစ်နေ ရ သော်လည်း အခြားတနေရာမှာကား သူနှင့်တူသော သူထက်သာသော ရတနာ ရှိရမြဲပင် ၊ စကြရတနာဆိုသည်မှာ သူ့ခေတ်အတွင်း၌ အတုမဲ့ ဆိုရသော်လည်း ဘုရားမရှိသောကြောင့်သာ၊ အကယ်၍ ဘုရားနှင့် ယှဉ်ပြိုင်ရလျှင် ဘုရားထက် ပို၍ စကြရတနာကို အဘယ်မှာ မြတ်နိုးနိုင် ပူဇော်နိုင်အံ့နည်း ။ ထို့ကြောင့် အတုမဲ့ အနက်အရ ရတနာဆိုလျှင် ဘုရားရှင်သာ ရတနာမည်ပါပေသည် ၊ ဘုရားမြတ်ကား သာသူကိုထား အလားတူပင် မရှိနိုင်သော အစ္ဆရိယ အံ့ဖွယ် ရတနာထူးပင် မဟုတ် ပါလော ။

မြင်ရခဲသည် ။ ။ သူလို ငါလို သာမန်နတ်လူ ဗြဟ္မာများကား ရှားပါးလှသည် မဟုတ်၍ အမြဲလိုပင် တွေ့မြင် ကြရ၏ ၊ အံ့ဖွယ်ယောဂျားထူး ပုဂ္ဂိုလ်မွန် ဘုရားမြတ်မှာ တရံတခါမှ ထူးဆန်းစွာ ပေါ်လာ၍ မြင်တွေ့ရဖို့ ခဲယဉ်းလှ၏ ၊ သာသနာပ၌ ပွင့်ကြသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများမှာ များစွာဖြစ်လာ၍ တွေ့ရခဲသည် မဆိုရပါ ၊ ဘုရားဖြစ်ရန် လေးသဧ္ဆေ ရှစ်သဧ္ဆေ တဆယ့်ခြောက်သဧ္ဆေ ကြာအောင် ပါရမီဖြည့်ရ , သူတကာ မတွေးဝံ့ သွေးရှံ့ဖွယ် ဖြစ်အောင် စွန့်စားရ၍ ဘုရားအဖြစ် တောင့်တ ဆုပန်လိုသူကား ရှားလှ၏ ၊ ဘုရား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အဖြစ် တောင့်တသူများ၌ အချို့နိယတဗျာဒိတ်မရမီ နောက်ဆုတ်သွားရသူတွေလည်း ရှိ၏၊ ဗျာဒိတ်ရသူကား တဦးတယောသာ၊ ထိုတဦးတယောမှာလည်း ကပ်ကမ္ဘာသချှေ များစွာ ပါရမီဖြည့်ကြရသည်ဖြစ်ရာ အချိန်အခါ အလွန်တရာ ကြာမြင့်သော်မှ ဘုရား အဖြစ် ပွင့်ပေါ်ရ၏ ။

ယင်းသို့လျှင် ဘုရားရှင်ကား ဖူးမြင် တွေ့ကြုံဖို့ ခဲယဉ်းလှ၏ ၊ ထို့ကြောင့် ပညာရှိများသည် ဘုရားပွင့်ရာအခါနှင့် ကြုံရခဲသည်၊ တခါ လွဲသွားလျှင် နောင် အတောမသတ်ချေ ကြာရပေဦးမည်။ ကြုံတောင့်ကြုံခဲ ကြုံလာရတဲ့ အခွင့် မလွတ်စေသင့်ဟု မဂ်ဖိုလ်ရရန် တသန်တည်း ကြိုးစားကြလေသည်၊ ထို့ကြောင့် မြင်နိုင်ခဲသော အနက်အရ ရတနာဆိုလျှင် ဘုရားရှင်ထက် မြင်ရခဲသော ပုဂ္ဂိုလ် မရှိ နိုင်ရာ ဘုရားသာ ရတနာဆိုရတော့သည် ။

သူမြတ်တို့သာ သုံးဆောင်ရာ။ ။သုံးဆောင်သည် ဟူရာ၌ မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်း ၊ ဆုံးမချက်ကို နာယူခြင်း,ဆုံးမချက်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံခြင်းဖြင့် ဇောဓိပက္ခိယ ရတနာ, မဂ်ဖိုလ်ရတနာများကို ရယူခြင်းများပင် တည်း ၊ လောကရတနာများ၌ လူယုတ် လူညံ့များပင် သုံးဆောင်နေရသည်မှာ အထင် အရှားပင်တည်း ၊ ဘုရားရတနာကား လူညံ့တို့ အရာမဟုတ်ပေ ၊ စင်ကြယ်သော အရိယာ သူမြတ်များနှင့် သူမြတ်အရိယာဖြစ်ရန် ရှေးကောင်းမှု ဥပနိဿယရှိကြသော ဘုန်းကံရှိသူ လူမွန် သူမြတ်တို့၏သာ သုံးဆောင်ရာ ဖြစ်၏ ၊စင်ကြယ်သော ပုဂ္ဂိုလ် များသာ ဘုရားနှင့် နီးသူများဖြစ်ကြ၍ မစင်ကြယ်သူ လူညံ့များမှာ ဘုရားနှင့် ဝေးကွာ သူများ ဖြစ်ကြောင်း ဟောတော်မူ သည်ကို ထောက်၊ (ရတနသုတ် ယေ ပုဂ္ဂလာဂါထာ အဖွင့်ကြည့်) ထို့ကြောင့် သူမြတ်တို့သာ သုံးဆောင်ရာဖြစ်၍ ရတနာဆိုလျှင် ဘုရား ရတနာသာ တကယ်မြတ်သူတို့ သုံးဆောင်ရာ တကယ်ရတနာ အမည်ခံထိုက်ပေ သည်၊ မြတ်သူသာ သုံးဆောင်ရာ ဖြစ်၍ ရတနာဟု ဆိုလျှင် ဘုရားရှင်သာ တကယ် ရတနာတည်း၊ ဘုရားရတနာကား မိဈာဒိဋ္ဌိများ သဒ္ဓါ မရှိသူ လူညံ့များ၏ သုံးဆောင်ရာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မဟုတ် ဘုရားတန်ဖိုး မသိသူ လူသာမန်တို့၏ အရာမဟုတ်ပေ ၊ တကယ့် ဥပနိဿယ ရှိသူ, မဂ်ဖိုလ်ရထိုက်သူ သာဝက, မဟာသာဝကတို့သာ သုံးဆောင်ရာဖြစ်၍ အနောမသတ္တပရိဘောဂအရ တကယ့် ရတနာပင်တည်း ၊ ဘုရားကို ကိုးကွယ်ပါသည်၊ ဆိုသော်လည်း ဘုရားတရား မရသူတို့မှာ အကောင်းဆုံး သုံးဆောင်မှု မဖြစ်သေး တရားကို ရပိုင်ခြင်းဖြင့် ဘုရားရတနာကို အကောင်းဆုံး သုံးဆောင်သူဖြစ်အောင် ကြိုးစားသင့်ပေသည် ။

ပရိတ်တန်ခိုးတိုးရန် ။ ။ လောကၠ ရတနာဆိုလျှင် အလွန်ပင် မြတ်နိုး တတ်ကြ၏၊ တယုတယ တရိ တသေ သိမ်းဆည်း စောင့်ရှောက်တတ်ကြ၏။ ဘုရား၌ ရတနာအဖြစ်ဖြင့် ဘယ်မျှ နှစ်နှစ်ကာကာ ယုံကြည် မြတ်နိုးကြပါသနည်း ၊ ဘုရား အာရုံကို တရိ တသေ တယုတယ ဘယ်မျှစိတ်ထဲတွင် သိမြှိး မိကြပါသနည်း ၊ ဘုရားဂုဏ်ကို သိသူများ အဖို့ကား အလွန်မြတ်နိုးဖွယ် တကယ့် ရတနာဖြစ်နေသည် ၊ ထိုသူများအဖို့ ဤ ''ယံ ကိဉ္စိ ဝိတ္တံ '' ဂါထာမှာ ရွတ်ဆို၍ အားမရ ကြည်နူးမဆုံး ဖြစ်ကြရ၏၊ ထိုသို့ ဖြစ်သူ၏ ပရိတ်သာ အလွန် အာနုဘော်ရှိ၍ အန္တရာယ်ကို တကယ်ကင်းစေပါသည်။ အရှင်အာနန္ဒာထေရ်ကား ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်တွေကို အများအပြား စဉ်းစားဆင်ခြင်ပြီးမှ ပရိတ်ရွတ်ခဲ့၏ ၊ သောတာပန် ဖြစ်၍ အဝေစ္စပ္ပသာဒ ရှိသည့်အပြင် ဘုရားဂုဏ်တော်၌ ဗဟုသုတလည်း အလွန်များ သဖြင့် အားရ ကြည်နူး မဆုံးသော စိတ်ရှိသူ အရှင်မြတ်၏ ပရိတ်မှာ လွန်စွာ အာနုဘော် ကြီးခဲ့ပါသည် ။

ပရိတ်အနက် မသိသော်လည်း ယုံကြည်မှု အားကြီးသူတို့မှာ ပရိတ်တန်ခိုး အကျိုးထိုက်သလောက် ရသည်သာဖြစ်ပါ၏ ၊ သို့သော် ပရိတ်အနက်သိ၍ ဂုဏ်တော်ကို အာရုံပြုမိခြင်းဖြင့် ဝိတိ ,ပဿဒ္ဓိ, ဖြစ်ရခြင်းမှာ အလွန်ထူးခြားသော ကျက်သရေမင်္ဂလာဖြစ်ပါသည် ၊ ထိုသို့ ကျက်သရေ မင်္ဂလာရှိသူ၌ အ'မင်္ဂလာများ ရှောင်ရှား၍ ကောင်းကျိုးများ တိုးတက်လာမည်မှာ သေချာသော ကြောင့် ပရိတ်အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို သိအောင်ကြိုးစားကြပါလေ ။

မိခင်ဇရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သစ္စာစကား ။ ။အချို့အရာ၌ အမှန်အတိုင်း ဆိုသောစကားကို သစ္စာဟုဆို၏။ထို သစ္စာကို ဝစီသစ္စာဟုခေါ်သည်။ မမှန်စကား မုသာပြောဆိုမှုမှ ရှောင်ခြင်းကိုလည်း သစ္စာပင်ဆို၏ ၊ ထိုသစ္စာကား ဝိရတိသစ္စာတည်း ။ ဒုက္ခ,သမုဒယ,နိရောဓ,မဂ္ဂ,ဤလေးပါးကိုလည်း မှန်ကန်သော သဘာဝများဖြစ်၍ သစ္စာပင်ဆိုရသည် ၊ အရိယသစ္စာတည်း ။ ထိုတွင် တကယ်ထင်ရှား ရှိ၍ မပျက်စီးတတ် ကောင်းမြတ်သော သဘောဖြစ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ပရမတ္ထ သစ္စာဟု ဆိုရပြန်သည် ။ အမှန်မဟုတ်သော်လည်း မိမိက အမှန်ဟု စွဲချက်အရ သစ္စာဆိုရသော ဒိဋ္ဌသစ္စာဟု ရှိခဲ့ပြန်သည်၊ ဤသစ္စာတို့တွင် ''ဇေတန သစ္စေန'' အရ သစ္စာကား ဝစီသစ္စာပင်တည်း ၊ ဝစီသစ္စာကား အဖြစ်အပျက် အမှန်ကို အမှန်အတိုင်း ပြောဆို၍ သဘာဝ တမျိုးပင်ဖြစ်၏ ၊ ထို သဘာဝမမ္မကား အဆိပ်ကို ပပျောက် စေနိုင်ခြင်း , မီးကို ငြိမ်းစေနိုင်ခြင်း , ဓိုးကို ရွာစေနိုင်ခြင်း, ကောင်းကင်၌ တည်စေ နိုင်ခြင်း,စသော အံ့ဖွယ်အမျိုးမျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်သော အစွမ်းသတ္တိရှိ၏ ။

သုဝဏ္ဏသာမ။ ။ အလောင်းတော် သုဝဏ္ဏသာမ မြားမှန်၍ မြားဆိပ်အရှိန်ဖြင့် တွေဝေမိန်းမောနေသောအခါ''ဤသာမသည် တရားကျင့်သူ မြတ်သော အကျင့်ကိုကျင့်သူ,မှန်သော စကားကို ပြောသူ, မိဘလုပ်ကျွေးသူ,အမျိုး၌ ကြီးသူတို့အား ရိသေတတ်သူဖြစ်ကြောင်း, သာမကို မိမိ အသက်ထက် ပိုမို ချစ်မြတ်နိုးကြောင်း, ထိုသစ္စာအရ သာမ၏ အဆိပ်လျော်ကျပါစေ'' ဟု မိဘနှစ်ပါး သစ္စာပြုခဲ့၏ ။

နတ်သမီးကလည်း '' သာမကို မိမိအသက်ထက် ချစ်မြတ်နိုးကြောင်း, ဤဂန္ဓမာဒနတောင်၌ သစ်ပင်မှန်သမျှ မွှေးနံ့ရှိကြသည် ချည်းဖြစ်ကြောင်း၊ ဤသစ္စာအရ သာမ၏ အဆိပ်ကျပါစေ၊'' ဟု သစ္စာပြုခဲ့၏ ။ ထို သစ္စာများ တန်ခိုးကြောင့် အဆိပ်ပြေကာ များဇော်ရာ အနာပင် မထင်ပဲ ပကတိ အတိုင်း ကျန်းမာ ချမ်းသာခဲ့ရ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကဏှဒီပါယန။ ။ သစ္စာသည် သဘာဝမမွတခုဖြစ်သောကြောင့် အမှန်ကို ဆိုခြင်းသာ၊ ပဓာနဖြစ်၍ ကောင်းသော အရာ အချက်အလက်ကို ဆိုမှ မဟုတ်ပဲ၊ အဖြစ်အပျက် အမှန်ဖြစ်ပါက မကောင်းသော အရာကိုပင် ဆိုသော်လည်း တန်ခိုး အစွမ်းရှိပါသည် ။ ကဏှဒီပါယနဇာတ်၌ မဏ္ဍာဗျသူကြွယ်ဇနီးမောင်နှံတို့ ကဏှဒီပါယန ရသေ့ထံ အဖူးအမြော် ရောက်ကြစဉ် တွင်းထဲသို့ ကျင်နှိုက်သော ယညဒတ္တမည်သော သားကလေးအား မြွေကိုက်ခံရ၍ သစ္စာဆိုကြ၏ ။ ရသေ့က ''ငါသည် ရသေ့အကျင့်၌ ခုနစ်ရက်မျှသာပျော်ခဲ့၏ ၊ သည့်နောက်အနှစ် ငါးဆယ်ကျော်မျှ မပျော်ပဲ ကျင့်နေသည် ၊ ဤသစ္စာကြောင့် ယညဒတ္တချမ်းသာပါစေ, အဆိပ်ကျကာ အသက်ရှင်ပါစေ''ဟု ဆို၏ ၊ အဆိပ်သည် နို့အထိ ကျဆင်းခဲ့၏ ။ ထို့နောက် ကလေး၏ ဖခင်က ''ငါသည် ပေးလျှူကို မနှစ်သက် ,သူများကဲ့ရဲ့မည်ကြောင့် မပေးလိုပဲ လေးလျှူနေရသည် ၊ ဤသစ္စာကြောင့် အဆိပ်ကျပါစေ''ဟု ဆို၏၊ အဆိပ်ကား ခါးအထက်ထိ ကျဆင်းခဲ့၏ ။ ထို့နောက် ကလေးမိခင်က '' ငါသည် သင်ချစ်သားကို ရန်မူသော မြွေနှင့် သင်ချစ်သား၏ ဖခင်အပေါ်၌ မချစ်သည်မှာ အတူတူပင်၊ ဤသစ္စာကြောင့် အဆိပ်ကျပါစေ''ဟုဆို၏ ။ ထိုအခါ အဆိပ်မှာ လုံးဝကင်း သွားခဲ့၏။ (ဇာတကဋ္ဌ၊ ၂၀၈)

သစ္စာကြောင့် ရေပြင်ကို မြေပြင်ပမာ ဖြတ်သွားနိုင်သည်ကိုငဲ့ ၊ ကောင်းကင်တွင် မြေပေါ်၌ကဲ့သို့ ထိုင်နေနိုင်သည်ကိုငဲ့ မဟာကပ္ပိန ဝတ္ထု, ကဋ္ဌဝါဟနဇာတ်များအရ သိနိုင်သည် ။ ဤပရိတ်၌ပင် ဦးမင်း၏ သစ္စာကြောင့် မီးကွင်းသည်ကိုငဲ့ ,အင်္ဂုလိမာလမထေရ်၏ သစ္စာကြောင့် ကိုယ်ဝန် လွယ်ကူစွာ ဖွားနိုင်သည်ကိုငဲ့ တွေ့ရပေလိမ့်မည် ။ ဤ၌ ဘုရားရှင်၏ ဂုဏ်တော်မှာ စင်စစ်ဇနပုန်မှန်သော အချက်ဖြစ်၍ ထိုအချက်ဖြင့် သစ္စာပြုခြင်းမှာ အန္တရာယ်ကင်း၍ ချမ်းသာခြင်းအကျိုးကို မပြီးဇေပဲ မရှိနိုင်ရာ။ ထို့ကြောင့် '' ဇေတန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု'' ဟု သစ္စာပြုခြင်းဖြစ်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သုဝဏ္ဍိ။ [''သုဝဏ္ဍိအာသိဋ္ဌတ္ထမိ'' ဟူသော အဘိဓာန်အရ သုဝဏ္ဍိကား အာသိဋ္ဌ(=ဖောင့်တခြင်း) အနက်ဟောတည်း-ချမ်းသာပါစေ စသည်ဖြင့် ဖောင့်တခြင်းတည်း ။ အဋ္ဌကထာ၌ သု သဒ္ဒါ သောဘနအနက်ဟော အတ္ထိသည် အတ္ထိဘာဝဟောဟု သိစေလိုရှိ '' သောဘနာနံ အတ္ထိတာ ဟောတု အရောဂတာ နိရုပဒ္ဒဝတာ''ဟု ဖွင့်၏ ကောင်းမြတ်သော အရာတို့၏ ရှိသည်၏ အဖြစ်ဆိုလျှင် ချမ်းသာရေး ဖောင့်တချက်မှန်သမျှ ဖြစ်နိုင်သော်လည်း ဤ၌ အရာအားလျော်စွာ ရောဂါကင်းရေး , အန္တရာယ်ကင်းရေးအတွက် လိုအပ်သော အရာဖြစ်၍ '' အရောဂတာ နိရုပဒ္ဒဝတာ''ဟု ဆိုသည်၊ ဤအဖွင့်အရ သုဝဏ္ဍိကား နာမ်ပုဒ်ဟု ဆိုရမည်ကဲ့သို့ ရှိ၏ ၊ သို့သော် ဝိဘတ်များကြောင့် ရုပ်ထူးထူးထွေထွေ ဖြစ်မှုများ မရှိရကား သောတ္ထိကဲ့သို့ အဗျယပုဒ်ပင်ဟု သဒ္ဒနီတိ(သုတ္တ-၃၈၈)၌ ဆိုလေသည် ။

(၃၁)　ခယံ ဝိရာဂံ အမတံ ပဏီတံ ၊
　　ယဒဗ္ဘဂါ သကျမုနိ သမာဟိတော ။
　　န တေန ဓမ္မေန သမတ္ထိ ကိဉ္စိ ၊
　　ဣဒမ္ပိ ဓမ္မေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
　　ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

(၃၁)　သမာဟိတော- အရိယမဂ် သမာဓိဖြင့် တည်ကြည်သော စိတ်ရှိတော်မူသော ၊ သကျမုနိ- သာကိန္ဓယ်ဖွား ဘုရားမြတ်သည် ၊ ခယံ-ကိလေသာစုံကုန်ပျောက်ရာဖြစ်သော ၊ ဝိရာဂံ-ရာဂအတွယ် ပျောက်ပြယ်ကင်းရှင်းရာ ဖြစ်ပေထသော ၊ အ,မတံ -သေခြင်းမရှိသော ၊ ပဏီတံ -မရောင့်ရဲစေတတ် ကောင်းမြတ်လှသော ၊ ယံ - အကြောင်နိဗ္ဗာနဓာတ် တရားမြတ်ကို ၊ အဗ္ဘဂါ -ရတော်မူခဲ့ပေပြီ ၊ တေန ဓမ္မေန - ထို နိဗ္ဗာနဓာတ် တရားမြတ်နှင့် ၊ သမံ -တူသော ၊ ကိဉ္စိ- တစုံတခုသော တရားမျိုးသည် ၊ န အတ္ထိ - မရှိတော့ပေ ၊ ဓမ္မေ - နိဗ္ဗာန်တရားတော်၌ ၊ ဣဒမ္ပိ ရတနံ - ဤရတနာဟု သိသာဖွယ်အကြောင်း ဂုဏ်တော်အပေါင်းသည်လည်း ၊ ပဏီတံ -ထူးမြတ်လှပါပေ၏ ၊ ဧတေန သစ္စေန - ဤသစ္စာစကားကြောင့်၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သုဝတ္ထိ ဟောတု - သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း ။

စကားပြေ။ ။အရိယမဂ် သမာဓိရှိတော်မူသော ,သာကီနွယ်ဖွား ဘုရား ရှင်သည် ကိလေသာကုန်ရာ, ရာဂအတွယ် ပျောက်ပြယ်ရာ ,သေခြင်းကင်းရာ , ကောင်းမြတ်လှစွာသော အကြောင် နိဗ္ဗာန်တရားတော်ကို သိမြင် ရပိုင်တော်မူခဲ့ပြီ ။ ထို နိဗ္ဗာန်တရားနှင့် ဂုဏ်ရည် တူညီသော တရားဟူ၍ တစုံတရာ မရှိတော့ပေ ။ နိဗ္ဗာန်တရားတော်၌ ဤရတနာဟု သိနိုင်ကြောင်း ဂုဏ်တော်အပေါင်းသည်လည်း ထူးမြတ်လှပေသည် ၊ ဤသစ္စာစကားကြောင့် သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေ ။

နိဗ္ဗာန်တရား။ ။ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို မတွေ့မသိရသေးပဲ ဗုဒ္ဓဖြစ်နိုင်သည်ဟု မရှိ ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ, သာဝကအရိယာအဖြစ် မှန်သမျှ ဤနိဗ္ဗာနဓာတ် တွေ့ရခြင်းဖြင့်သာ ဖြစ်ကြရ၏ ၊ဤသာသနာ၌ နိဗ္ဗာန်ကား မရမနေ အရယူရန် အလွန် လိုလားတောင့်တအပ်သော တရားမြတ်ပေတည်း။ ထို့ကြောင့်ပင် ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်ကို ချီးကျူးပြီးနောက် ဗုဒ္ဓဖြစ်ကြောင်း အကောင်းဆုံးတရားမြတ် နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို ဂုဏ်ပြုလိုပြန်၍ ''ခယံ ဝိရာဂံ '' စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည် ။

ခယ ဝိရာဂ။ ။နိဗ္ဗာန်ဟူသည် အငြိမ်းဓာတ်ပင်တည်း ၊ ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်းအေးခြင်း သဘော, ရုပ်, နာမ်, သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘောဖြစ်၍ ''သန္တိလက္ခဏံ နိဗ္ဗာနံ'' (နိဗ္ဗန်ဟု သိရကြောင်း အမှတ်အသားမှာ ငြိမ်းခြင်းသဘောသာ) ဟု ဆို၏ ။ လောက၌ ရောဂါ၏ ပျောက်ငြိမ်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခြင်းစသော အငြိမ်းသဘောဟု ရှိခဲ့ရာ ထိုငြိမ်းခြင်းများမှာ မည်သို့ မည်ပုံဟု အထည်ပုံဟန်ဖြင့် မပြနိုင်သော်လည်း သဘာဝအားဖြင့်ကား ရှိနေသော ဓာတ်များပင်ဖြစ်၏။ ထို့အတူ ရုပ်,နာမ်,သင်္ခါရတို့၏ မဖြစ်သော အားဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော အငြိမ်းဓာတ်မှာ ထင်ရှားပါသော်လည်း ငြိမ်းအေးခြင်းတို့၏ သဘာဝအတိုင်း အထည်ပုံဟန် သဏ္ဌာန် နိမိတ်အားဖြင့် ဘယ်သို့ ဘယ်ပုံဟု ပြရန်, သိစေရန်ကား မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တွေ့ဆိုက်ထိ သိနေသော အရိယာတို့မှာ သင်္ခါရတို့ကဲ့သို့ နိမိတ်ပုံဟန်တို့ကို မမြင်ရပဲ သင်္ခါရတို့၏ မရှိခြင်း, ကင်းခြင်း ,ပျောက်ငြိမ်းနေခြင်းကိုသာ သိလျက်ရှိနေ၍၊ အနိမိတ္တာပစ္စုပဋ္ဌာနံ, (နိမိတ်ပုံဟန် မရှိသော တရားဟုယောဂီဉာဏ်တွင် ထင်မြင်ခြင်းရှိ၏) ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်၏ ။

ကိလေသာ သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းကင်းပျောက်ခြင်း သဘောဖြစ်၍ပင် နိဗ္ဗာန်ကို ဟောရာ၌ တဏှာ၏ ချုပ်ငြိမ်းပျောက်ပြယ်ရာ, ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကုန်ရာစသည်ဖြင့် ကိလေသာ ငြိမ်းရာအဖြစ်ဖြင့်လည်း ဟောခဲ့၏။ အချို့အရာ၌ စက္ခုစသော အာယတနကြောက်ပါးတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ အဖြစ်ဖြင့် ဟောခဲ့၏။ ရုပ်,နာမ်,သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ အဖြစ်ဖြင့်လည်း ဟောခဲ့၏ ။

အချို့အရာ၌ ပထဝီစသော မဟာဘုတ်, အာကာသာနဉ္စာယတနစသော အရူပနာမ်များ မရှိရာ ဤဘဝ, နောက်ဘဝ,နေ,လ,စသည်တို့ အဖြစ်ဖြင့် သင်္ခါရတို့နှင့် တဖက်တလမ်း ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်ဖက် အဖြစ်ဟောခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်ပင် သင်္ခါရတို့ကဲ့သို့ အဖြစ်အနေအားဖြင့် ဝဏ်မပြုနိုင်တော့၍ မဖြစ် အနေအားဖြင့်သာ ဝဏ်ပြုတော်မူလို၍ ''ခယံ ဝိရာဂံ'' ဟု ဟောတော်မူသည် ။

နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းဖြင့် ရာဂစသော ကိလေသာများ ကုန်ပျောက်ရသည်ဖြစ်ရာ ကိလေသာကုန်ကြောင်းဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ကို 'ခယ'ဟု ဆို၏ ။ နိဗ္ဗာန်၏ ငြိမ်းခြင်းအနက်ယူ၍ ရာဂစသော ကိလေသာတို့၏ အနုပ္ပါဒ နိရောဓ (နောင်တဖန် မဖြစ်ပေါ်သောအားဖြင့် ချုပ်ခြင်း) အားဖြင့် ကုန်ပျောက်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခြင်းမျှကို ခယ ဟု အဋ္ဌကထာ၌ တနည်းဖွင့်၏ ၊ ချုပ်ခြင်းကိုပင် ချုပ်ရာဟု အာဓာရ အဖြစ် ဟောသော ဒေသနာများအရ ဤ၌ကုန်ပျောက်ရာဟု အနက်ပေးခဲ့သည် ။

နိဗ္ဗာန်၌ ရာဂစသည် လုံးဝမရှိ၊ နိဗ္ဗာန်ကို ကိလေသာတို့ အာရုံပြုနိုင်ခွင့်လည်း မရှိ ၊ ထို့ကြောင့် ယှဉ်ဖက်အနေအားဖြင့် ကြည့်ကြည့်, အာရုံအနေအားဖြင့် ကြည့်ကြည့်, ကိလေသာတို့နှင့် မယှဉ် လုံးဝကင်းလွတ်လျက် ရှိသည်ကိုသာ မြင်ရမည်ဖြစ်၍ 'ဝိရာဂ'ဟု ဆိုသည်။ ထို့ပြင် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု ရသော် ရာဂစသော ကိလေသာများ ပျောက်ပြယ်ကင်းရှင်းသောကြောင့် ရာဂကင်း ကြောင်း အနက်အရ 'ဝိရာဂ'မည်၏ ။ ခယဝိရာဂ နှစ်ပုဒ်မှာ သဒ္ဒါကွဲ ဗျုပ္ပတ်ကွဲသော်လည်း ကိလေသာချုပ်ခြင်းကိုပင် ဂုဏ်ပြုသည် ၊ နှစ်ပုဒ်လုံး ကိလေသာအားလုံး ကုန်ရာအဖြစ် အဋ္ဌကထာဖွင့်သော်လည်း အနက်ကွဲပြားအောင်ဟု 'ဝိရာဂ'ကို ရာဂအတွယ် ပျောက်ပြယ် ကင်းရှင်းရာဖြစ်သောဟု ပေးခဲ့သည် 'တဏှာက္ခယ' (တဏှာ ကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်)ဟု ဆိုလျှင် တဏှာသာမက အခြားကိလေသာ အားလုံး ကုန်သည် ကိုပါ သိရသကဲ့သို့မှတ် ၊ 'ခယ' (ဒုက္ခခပ်သိမ်း ကုန်ငြိမ်းရာ) စသည်ဖြင့်လည်း အနက်ပေးနိုင်သည် ။

လောက၌ ပြင်းထန်သောရောဂါခံစားရ၍ ပျောက်ငြိမ်းသွားသော အခါ ထိုသူမှာ ရောဂါ၏ အလွန် ဆိုးဝါးပုံကိုလည်း , ပျောက်ငြိမ်းမှု၏ အလွန်ထူးမြတ်သော သက်သာရာ၏ အဖြစ်ကိုလည်း, ကိုယ်တွေ့ ဖြစ်၏ ။ ထို့အတူ ကိလေသာတို့၏ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း မကောင်းပုံကိုလည်း, ထိုးကျင့် ကိုက်ခဲတတ်သော အနာရောဂါပမာ လွန်စွာဆိုးဝါးပုံကိုလည်း မြင်ရသောအခါ ထိုကိလေသာတို့၏ အကျိုးမဲ့ပုံ ဂုဏ်မဲ့ပုံမှာ လွန်စွာထင်ရှား၏ ။ ထိုသို့ ကိလေသာတို့၏ အကျိုးမဲ့ပုံ ဂုဏ်မဲ့ပုံကို သိရသောအခါ ကိလေသာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်၏ တကယ့်အကျိုးစီးပွါးအဖြစ် တကယ့်ဂုဏ်ကျက်သရေအဖြစ်မှာ ထင်ရှားလာတော့၏ ။ ထို့ကြောင့် 'ခယဝိရာဂ'မှာ ကိလေသာတို့၏ အကျိုးမဲ့ပုံ ဂုဏ်မဲ့ပုံ၏ အဖြစ်ကို မြင်ရသူတို့အဖို့ တကယ့်အားကိုး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထိုက် မြတ်နိုးထိုက်သော ဂုဏ်များဖြစ်၍ ထို'ခယဝိရာဂ'ဂုဏ်ဖြင့် ချီးကျူးခြင်းဖြစ်သည် ။

အ,မတ၊(=မသေ)ဓာတ်။ ။ ဥပါဒေါ် သခီါရာ , အနုပါဒေါ် နိဗ္ဗာနံ ၊ (ဖြစ်သော တရားမျိုးကား သခီါရ,မဖြစ်သော တရားမျိုးကား နိဗ္ဗာန်တည်း။) ဤသို့ စသော ပါဠိအရ နိဗ္ဗာန်နှင့် သခီါရတို့ကား ဖြောင့်ဖြောင့် ဆန့်ကျင်ဖက်တို့တည်း ။ ဆန့်ကျင်ဖက်ဖြစ်သောကြောင့်ပင် အဖြစ်တရားမျိုးဖြစ်သော သခီါရတို့၌ အငြိမ်းဓာတ်ကို ရှာမတွေ့သလို မဖြစ်တရားမျိုးဖြစ်သော နိဗ္ဗာနဓာတ်၌လည်း သခီါရတို့၏ အဖြစ်သဘောမျိုး လုံးဝရှာတွေ့လိမ့်မည်မဟုတ် ။ သခီါရတို့ကား အဖြစ်တရားမျိုးဖြစ်၍ ဖြစ်ပေါ်မှု ဥပါဒ်ရှိ၏ ၊ ဖြစ်တတ်၍ချုပ်မှု ဘင်လည်းရှိ၏ ၊ ဖြစ်ပြီးလျှင် ချုပ်မြဲဖြစ်၍ ၎င်းတို့ကား မတ(သေ)ဓာတ်တို့သာတည်း။ နိဗ္ဗာန်ကား မဖြစ်တရားဖြစ်၍ ဖြစ်ပေါ်မှု ဥပါဒ်မရှိ ၊ ဥပါဒ်မရှိသောကြောင့် ချုပ်မှု ဘင်လည်းမရှိ ၊အမြဲတန်း မပျက်တော့ပဲ တည်ရှိနေသော ထာဝရဓာတ် နိစ္စဓာတ်ဖြစ်၍ အ,မတ(မသေ) ဓာတ်ဟု ဆို၏။ ထို့ပြင် နိဗ္ဗာန်ရလျှင် မသေရတော့ပြီ ၊ သို့ဖြစ်လျှင် နိဗ္ဗာန်ကား မသေခြင်း၏ အကြောင်းတည်း ။ ထို့ကြောင့်ပင် ''အ,မတ ဟေတုတာယ ဘဂီါဘာဝတော စ အမတံ '' (မသေခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သောကြောင့်၎င်း , ဘင်မရှိသောကြောင့်၎င်း အ,မတမည်၏) ဟု နေတ္တိအဋ္ဌကထာ(၁၁၉)၌ ဖွင့် ဆိုခဲ့သည် ။

အ,ဘာဝလော။ ။နိဗ္ဗာန်သည် ဖြစ်လည်းမဖြစ် ၊ချုပ်လည်းမချုပ်၊ရုပ်နာမ်တို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ မရှိရာဟု ဆိုပါလျှင် ၎င်းသည် ပရမတ္ထအားဖြင့် မရှိ ၊ဘာမျှမရှိသော အ,ဘာဝ ပညတ်သာ ဖြစ်ဖွယ်ရှိတော့သည်ဟု ဆိုရန် ရှိပြန်သည် ။ လောက၌ သဘာဝတရားများ ရှိခဲ့၏ ၊ ထိုသဘာဝတရားများကား ဉာဏ်၏ အရာဖြစ်၍ သစ္ဆိကရဏာ (တိုက်ရိုက်မျက်မှောက်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပြုခြင်း) အတ္တာပစ္စက္ခ (=ကိုယ်တွေ့မြင်သိခြင်း)ဖြင့် သိရ တွေ့ရသော တရားများတည်း။ ပညတ်ဟူသည်မှာ သဘာဝအားဖြင့် မရှိ၊ အထင် အပြောသာဖြစ်၍ ထိုသို့ သိရခြင်း မျိုးဖြင့် တွေ့နိုင် သိနိုင်သော တရားမျိုးမဟုတ်၊ နိဗ္ဗာန်ကား မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်၏ အာရုံဖြစ်၍ အရိယာတို့ မျက်မှောက်ဆိုက်ထိ ကိုယ်တွေ့ သိရသော ဓာတ်သဘောဖြစ်ရာ အဘယ်မှာ ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားမရှိပဲ ရှိပါအံ့နည်း ။ ဤအရာ၌ ဗုဒ္ဓဂုတ်တော်မြတ်၏ ယုတ္တိပြပုံကို ပြဆိုပါဦးမည် ။

အ,ဇာတ (=မဖြစ်သဘော နိဗ္ဗာန်)ကား ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိနေသည် ၊ အ,ဇာတသဘော မရှိခဲ့လျှင် အဖြစ်သဘောရှိသော ရုပ်နာမ်ဓမ္မတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော ထွက်မြောက်မှုဟု မရှိနိုင် ၊ စင်စစ်သော်ကား အ,ဇာတသဘော အမှန်ထင်ရှားရှိ၏ ။ ထင်ရှားရှိသောကြောင့်ပင် ဇာတရုပ်နာမ်တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းဟူသော ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်မှု နိဿရဏ သဘော ထင်ရှားဖြစ်ရသည် ။

ဆိုလိုသည်မှာ မဂ္ဂင်္ဂဝေနာကို မပွါးခဲ့လျှင် ကိလေသာတို့ကား ဖြစ်မြဲ ဖြစ်နေမည်သာ၊ ကိလေသာဖြစ်လျှင် ခန္ဓာတို့လည်း ဖြစ်မြဲဖြစ်နေမည်ပင်၊ မဂ္ဂင်္ဂဝေနာကို ပွါးများသူသည် မဂ်အခိုက်၌ အငြိမ်းဓာတ်ကို ဆိုက်တွေ့ရ၏၊ ထိုအခိုက်၌ပင် ခန္ဓာချုပ်ငြိမ်းမှု , ခန္ဓာကို ဖြစ်စေတတ်သော အဘိသင်္ခါရ ဝိညာဉ်တို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှုများလည်း ပြီးစီး၏ ။ ထိုအငြိမ်းဓာတ်ကား ပျောက်သွားသည် မရှိ၊ ထာဝစဉ် တည်ရှိတော့သည်၊ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန္တာများ၌ စုတိအခြားမဲ့တွင် ဝဋ်ဒုက္ခသင်္ခါရတို့ လုံးဝချုပ်ငြိမ်းမှု ထင်ရှားလာရတော့သည် ။

ပဏိတ။ ။ ရုပ်နာမ် သင်္ခါရတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းရာကို နိဗ္ဗာန်ဆိုလျှင် ထိုချုပ်ငြိမ်းမှုကို ချမ်းသာဟု ဘယ်သို့ ဆိုနိုင်မည်နည်း ။ ''ဤနှင့်တို့ ဤနိဗ္ဗာန်ကား ချမ်းသာပေတည်း၊'' ဟု ပိန့်တော်မူသော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်ကို အရှင်ဥဒါယိက ‘‘ခံစားဖွယ် မရှိသော နိဗ္ဗာန်မှာ ဘယ်သို့ချမ်းသာဖြစ်ပါသနည်း’’ ဟု မေးသော် ‘‘ဤ ခံစားမှု ဝေဒယိတ မရှိခြင်း သည်ပင် ချမ်းသာဖြစ်တော့သည် ။’’ ဟု မိန့်တော်မူသည် ။

ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း,ဒုက္ခနှင့် ရောနှောခြင်း ,အမြဲမတည် ပျက်စီးခြင်း ,ပျက်စီးသောအခါ ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲဖြစ်ရခြင်း ,စသည်ဖြင့် အပြစ်များလှသော ဤ ဝေဒယိတသုခ-၌ သန္တိကို အလိုရှိသော ပညာရှင်တို့ အဖို့ စိတ်ပျက်ဖွယ် အတိသာဖြစ်၏ ၊ ကြောက်မက်ဖွယ် ဒုက္ခအဖြစ်သာထင်၏။ ငြိမ်းအေးခြင်း ရလေလေ ဒုက္ခအဖြစ် ပို၍ ထင်ရှားလေလေဖြစ်ရ၏ ။ သုခမည်သည်မှာ နှုတ်နိုင် ပယ်နိုင်သမျှ ပို၍ ရလာမြဲ ဖြစ်၏ ၊ ကာမချမ်းသာကို ပယ်လျှင် ပဌမဈာန် ချမ်းသာရ၏ ၊ ထို ပဌမဈာန်ကား ကာမသုခထက် ပို၍ ချမ်းသာ၏ ၊ ဝိတက် ဝိစာရကို နှုတ်သဖြင့် ရအပ်သော ဒုတိယဈာန်ချမ်းသာသည် ထို့ထက်ပို၏ ၊ ပီတိနှုတ်၍ ရသော တတိယဈာန်, သုခနှုတ်၍ ရသော စတုတ္ထဈာန် , ရုပ်ကို နှုတ်ပယ်၍ ရသော အရူပဈာန်သုခတို့ကား,အဆင့်ဆင့် ပို၍ ချမ်းသာ၏ ၊ ထို့ထက် နာမ်တရားနှင့် ရုပ် အချို့နှုတ်၍ ချုပ်ငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန သမာပတ် ချမ်းသာကား ဆိုဖွယ်မရှိ ၊ ရုပ်နာမ် အားလုံး ချုပ်ငြိမ်းသော နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာမှာ ချမ်းသာတကာတို့၏ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ရ၏ ။ ပရမသုခ ဖြစ်သောကြောင့် နိဗ္ဗာန်၏ ကောင်းမြတ်သော တရားအဖြစ် သိရ၏၊ ကောင်းသော မြတ်သောအရာဆိုလျှင် ငင်း၌ အပြစ်ကင်းခြင်း ,ဂုဏ်ရှိခြင်း ကြောင့်ပင် ဖြစ်၏ ။ ကိလေသာတို့ကား တကယ့် အပြစ်များဖြစ်၏ ၊ခန္ဓာတို့လည်း ဒုက္ခဖြစ်၍ အပြစ်များပင် ၊ ထိုအပြစ်များကင်းသော နိဗ္ဗာန်ကား အလွန်ဂုဏ်တက်၍ ပဏိတဟု ဆိုရသည် ။

ပဏိတ-ဟူသည် ဥတ္တမ (=မြတ်သော)အနက် ကြောင့်သာ ပဏိတမည်သည်မဟုတ် ၊ အတပ္ပက (=မရောင့်ရဲစေတတ်သော)အနက် ကြောင့်လည်း ပဏိတ ဆိုရကြောင်းကို အဋ္ဌကထာ၌ ‘‘ဥတ္တမဋ္ဌေန ပန အတပ္ပကဋ္ဌေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နစပဏီတံ'' ဟု ဖွင့်၏။ လောကဌ ကောင်းမြတ်သော အဆင် ဘဏ္ဍာ ရတနာ ဆိုလျှင် ပိုင်ရှင်မှာ ကြည့်၍မဝ ဆင်၍အားမရ ဖြစ်သကဲ့သို့ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို ရရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ထို နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံယူနေခြင်းဌ အားရတင်းတိမ်သည် ဟု မရှိ၍ မရောင့်ရဲစေတတ်ဟု ဆိုလိုသည်။

နိဗ္ဗာန်ရသည်။ ။ ယဒဂ္ဂါ–ဌ အဂ္ဂါကို ဝိန္ဒိ ပဋိလဘိ(=ရ၏) ဟု ဖွင့်၏၊ မိမိ သန္တာန်၌ မဂ်ဖိုလ်ဖြစ်သည်ကို မဂ်ရသည် ဖိုလ်ရသည် ဟု ဆို၏၊ နိဗ္ဗာန်မှာ ထိုကဲ့သို့ ဖြစ်သည်ကား မဟုတ်၊ မဂ်ဉာဏ်,ဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့်, မျက်မှောက်ပြုခြင်းခေါ် ကိုယ်တွေ့သိခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိန္ဒိ ပဋိလဘိကိုပင် ''အတ္တနော ဉာဏဗလေန သစ္ဆာကာသိ'' (=မိမိ ဉာဏ်စွမ်းဖြင့် မျက်မှောက်ပြုပြီ၊)ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည်။

''ဤ တလံမျှလောက်သော ခန္ဓာကိုယ်၌ပင် ဒုက္ခ ကိုလည်း ဇ၀ုဒ္ဓါးပညတ်တော်မူ၏၊ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယ, ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာ နိရောဓ, ဒုက္ခ၏ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း အကျင့် မဂ္ဂ,ကိုလည်း ဇ၀ုဒ္ဓါးပညတ်တော်မူ၏'' ဟု သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်(၆၁)၌ ဟောတော်မူ၏။ ဤအသနာအရ နိရောဓဟူသည် ဤခန္ဓာ၌ပင် ရှိသည်ဖြစ်သည် မဟုတ်လောဟု ဆိုရန်ရှိပြန်သည်၊ နိဗ္ဗာန်ကို ဗဟိဒ္ဓဓမ္မအဖြစ် ဟောတော်မူသောကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်၌ကား ရှိနေ,ဖြစ်နေ, သည်မဟုတ်၊ သို့သော် ခန္ဓာကိုယ်၌ ရှိနေ ဖြစ်နေသော နာမ်ရုပ်တို့ကို ရှုမြင်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် ထိုဖြစ်နေသော နာမ်ရုပ်တို့ကို မြင်နေရာမှ မဖြစ်သော, ချုပ်ငြိမ်းနေသော နိဗ္ဗာနဓာတ်သို့ ရောက်သွားခြင်းဖြစ်၍ ခန္ဓာကိုယ်မှာ ရှိနေသကဲ့သို့ တင်စား၍ ဟောကြားခြင်းဖြစ်၏။ ထိုသို့ အဖြစ်တရားကို မြင်နေရာမှ မဖြစ်တရား ချုပ်ငြိမ်းခြင်း ဓာတ်သို့ ရောက်သွားသောကြောင့်ပင် နိဗ္ဗာန်သည် အနိုးအနားမှာ ရှိနေလျက် မမြင်နိုင်ကြသည့် အကြောင်းကို ''သန္တိကေ နဝိဇာနန္တိ၊ မဂါ ဓမ္မသ' ကောဝိဒါ''ဟု သုတ္တနိပါတ(၃၉၇)၌ ဟောတော်မူ၏၊ဓမ္မသ–မဂ်တရားကို၊ အကောဝိဒါ

---

၁ ''သန္တိကေ နဝိဇာနန္တိ၊ မဂ္ဂါ ဓမ္မသ အကောဝိဒါ'' ဣန္ဒြိယတနဝဂ္ဂ သံယုတ်(၃၄၂)

www.burmeseclassic.com

မကျွမ်းကျင်ဘိ မသိမြင်ကုန်သော ၊ မဂါ – သား သမင်သွင် ပုထုဇဉ် တို့သည် ၊သန္တိကော – အနိုးအနား ဖြစ်ပါလျက် ၊ နဝဇာနန္တိ – မသိနိုင်ပဲ ရှိကြလေကုန်၏ ။

သကျမုနိ သမာဟိတော။ ။ နိဗ္ဗာန်သည် ဗဟိဒ္ဓဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်မှ အလွတ်ဆို ရသော်လည်း ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကိလေသာ ရုပ်နာမ်တို့ အနုပ္ပါဒ နိရောဓဖြင့် ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသဘော,ပုဂ္ဂိုလ်၏ မဂ်ဉာဏ်,ဖိုလ်ဉာဏ်တို့ဖြင့် တွေ့ ရသော သဘောဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်နှင့်ကား ကင်း၍မဖြစ် ၊ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်ရရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို 'သကျမုနိ'ဟု ညွှန်ကော်မူ၏ ၊နိဗ္ဗာန်ကို ဘုရားမှတပါး အရိယာများလည်း သိသည်သာ ၊ သို့သော် ပရောပဒေသ (=သူတပါးနည်းပြချက်)ကင်း၍ လက်ဦး မိမိ ဘာသာ သိတော်မူလာသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူး ဝိသေသကို ညွှန်လို၍ ဘုရားကို နိဗ္ဗာန်သိသော ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ပြခြင်းဖြစ်သည် ။

ဤ၌ သာကိဝင်အမျိုးမှ မွေးဖွားဖြစ်ထွန်းလာသောကြောင့် သကျဟုဂင်း, မောနေယျဓမ္မ (=မုနိဖြစ်ကြောင်းတရားများ) နှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် မုနိဟုဂင်း အမည်ရတော်မူသည်၊မောနေယျဓမ္မကား ကာယဇမောနေယျ, ဝစီမောနေယျ, မနောမောနေယျ,ဟု မဟာနိဒ္ဒေသ(၄၄) ၌လာသော မောနေယျသုံးပါး ပင်တည်း ။

သမာဟိတော ၌ ရူပ, အရူပသမာဓိများပါ ဘုရားမြတ်၌ ရှိနေသော်လည်း ထိုသမာဓိများဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို မရ ၊မဂ်သမာဓိ, ဖိုလ်သမာဓိများဖြင့်သာ နိဗ္ဗာန်ကို ရသည် ၊ ကျေးဦးစွာ ရခြင်းကို ရသည်ဟု ဆို၏၊ ရပြီးနောက် ဆက်လက် တည်နေသည်မှာ ပိုင်သည် ထိန်းသိမ်းထားသည်ဟုဆိုနိုင်၏၊ ဖလသမာဓိမှာ ဤသဘောသာတည်း ၊ ထို့ကြောင့် ''အရိယမဂ္ဂသမာဓိနာ သမာဟိတစိတ္တော၊''ဟု ဖလသမာဓိကို မယူပဲ မဂ္ဂသမာဓိကိုသာ အဋ္ဌကထာဖွင့်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အတုမဲ့ တရား။ ။ ဇာတ – ရုပ် နာမ်တို့၏ ဆိုင်ရာ သဘာဝများနှင့် အနိစ္စလက္ခဏာ စသည်ကို အတော်အသိခက် လျက်ရှိ၏ ၊ သာမန်ဉာဏ်မျိုးရှိသူမှာ ထိုသဘာဝများကို သိရန်ပင် ထောက်တည်မရ ရှိ၏ ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်တို့၏ အရာသာတည်း ။ အဇာတ သဘောဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ရန်ကား သာလွန် ခက်ခဲလျက်ရှိ၏ ၊ မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်မှ တပါးအခြား လောကီ ဉာဏ်တို့ဖြင့် ထောက်တည်ရာ မရအောင် နက်နဲလှ၏ ၊ ထိုသို့ နက်နဲသောကြောင့် သိမြင်နိုင်ရန် ခက်ခဲလှသည် ။ အဇာတ (=မဖြစ်) တရားဖြစ်၍ပင် သဘာဝအားဖြင့် လည်း သိမ်မွေ့လှ၏ ၊ နူးညံ့လှ၏ ၊ ကိလေသာ,ရုပ် ,နာမ်,ဖောက်ပြန်တတ်သော တရားတို့မှ လွတ်လျက် ရှိနေသောကြောင့် အလွန်လည်း ငြိမ်သက်, အလွန်လည်း ကောင်းမွန်လျက် ရှိ၏ ၊ ဤသို့စသော အကြောင်းများကြောင့် ''နံ တေနံ ဓမ္မေန သမတ္ထိ ကိဉ္စိ '' (နိဗ္ဗာန်နှင့် တူသော တရား တခုမျှမရှိ)ဟု ဂုဏ်ပြုခဲ့၏ ။

ကြိုးစားသင့်သည် ။ ။ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကား အလွန်ထူးခြားသော တရားမြတ်ဖြစ်၏ ၊ ထူးမြတ်ကောင်းမွန်သော နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို ရယူနိုင်ခွင့်ရှိသည်မှာ သာသနာတော်၏ ထူးခြားသော ဂုဏ် တရပ်ပင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ရန် လမ်းမှန် အကျင့်ကောင်းလည်းရှိ၍ ကျင့်သည့်အတိုင်း နိဗ္ဗာနဓာတ်သို့ ဆိုက်ရောက်နိုင်သည်ဆိုလျှင် သာသနာနှင့် ကြုံရသော ဤအခါမျိုးမှာ နိဗ္ဗာန်ရရေးဌ လေးလေးစားစား မကြိုးစားပဲ မရှိသင့်ပေ။ သို့သော် အလွန်နက်နဲ ခက်ခဲ သိမ်မွေ့သော တရားဖြစ်၍ သာမန် ဇွဲလုံ့လဖြင့်ကား မရနိုင်ရာ၊ လွန်စွာကြိုးစား ခြင်းဖြင့် နိဗ္ဗာနဓာတ်သို့ ဆိုက်ကပ်နိုင်ကြပါစေ ။

နံ ယိဒံ သိထိလမာရဗ္ဘ – နံ ယိဒံ အပ္ပေန ထာမသာ၊
နိဗ္ဗာနံ အဓိဂန္တုံ – သဗ္ဗဂ္ဃန္ဟပုဓောစနံ[1] ။

နိဒါနဝဂ္ဂဘိက္ခုသံယုတ်(၄၆၆)

၁။ ဆဋ္ဌမုဒ္ဒါ 'သဗ္ဗဒုက္ခပုဓောစနံ' ဟု ရှိသည် ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သဗ္ဗဂန္ထပ္ပမောစနံ– အထုံးအဖွဲ့ ဂန္ထမှန်သမျှတို့မှ လုံးဝကျွတ်လွတ်ရာဖြစ်သော ၊ ကွာဒဲ နိဗ္ဗာနံ – မြင်နိုင်ခဲ၍ နက်နဲကောန် ဤနိဗ္ဗာန်ကို ၊သိထိလံ အာရဗ္ဘ – ဝိရိယလျော့ ပေါ့ပေါ့ဆဆ အားထုတ်ကြ၍၊ နအဓိဂန္တဗ္ဗံ – ရနိုင်ဖို့ရာမဖြစ်နိုင်ပါပေ၊ ကွာဒဲ နိဗ္ဗာနံ – ဇွဲအားသန်သူ လူချွန်များသာ ရရာအမှန်ပြည်နိဗ္ဗာန်ကို၊ အပ္ပေန ထာမသာ – ဇွဲမာန်ကိုလျော့ ပေါ့ပေါ့တန်တန် သာမန်အစွမ်းမျိုးဖြင့် ၊ နအဓိဂန္တာ ဗ္ဗံ – သိမ်မွေ့နက်နဲ ခက်အခဲမို့ မလွဲစင်စစ်ရဖို့ရန်မဖြစ်နိုင်ပေ ။

(၃၂) ယံ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌော ပရိဝဏ္ဏယိ သုစီ၊
သမာဓိ'မာနန္တရိကညမာဟု ။
သမာဓိနာ တေန သမော န ဝိဇ္ဇတိ ၊
ဣဒမ္ပိ ဓမ္မေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

(၃၂) ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌော၊ ဘုရားမြတ်သည် ။ သုစီ ၊ ကိလေသာကင်း အလွန်သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော ၊ယံ သမာဓိ – အကြင် အရိယမဂ် သမာဓိကို ၊ပရိဝဏ္ဏယိ အနည်းနည်းထုတ်ဖော် ချီးကျူးတော်မူခဲ့ပြီ ၊ ယံ သမာဓိ – အကြင် အရိယမဂ် သမာဓိကိုပင် ၊ အာနန္တရိကံ – မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ အကျိုးပေးတတ်သည့် အာနန္တရိက သမာဓိဟူ၍လည်း ၊ အာဟု – ဘုရားအဆူဆူ မိန့်တော်မူကုန်ပြီ ၊ တေန သမာဓိနာ– ထိုအရိယမဂ် သမာဓိနှင့်၊ သမော – တူညီသော သမာဓိမျိုးကား ၊ န ဝိဇ္ဇတိ – မရှိတော့ပေ ၊ဓမ္မေ – အရိယမဂ် တရားတော်၌ ၊ ဣဒမ္ပိ ရတနံ – ဤရတနာ၏ အဖြစ်နှစ်သက်ဖွယ်ကောင်း ဂုဏ်တော်အပေါင်းသည်လည်း၊ ပဏီတံ–ထူးမြတ်လှပါပေ၏၊ ဧတေန သစ္စေန – ဤသစ္စာစကားကြောင့် ၊ သုဝတ္ထိ ဟောတု – သတ္တဝါတွေချမ်းသာပါစေသတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စကားပြော။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည် ကိလေသာကင်း အလွန်သန့်ရှင်း ဖြူစင်သော အရိယမဂ် သမာဓိကို အနည်းနည်း ထုတ်ဖော် ချီးကျူးတော်မူခဲ့၏၊ ယင်းအရိယမဂ် သမာဓိကိုပင် မိမိ၏ အခြားမဲ့ ၌ အကျိုးကိုပေးတတ်သည့် အာနန္တရိကသမာဓိဟူ၍လည်း ဘုရားရှင်များ မိန့် ကြားတော်မူခဲ့သည်၊ ထိုအရိယမဂ်သမာဓိနှင့် တူညီသော သမာဓိကား မရှိပေ ။ အရိယမဂ် တရားတော်၌ ရတနာ၏ အဖြစ် နှစ်သက်ဖွယ် ဤဂုဏ် ရည်လည်း ထူးမြတ်လှပေသည် ၊ ဤသစ္စာစကားကြောင့် သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေ ။

အရိယမဂ်ဂုဏ်ရည်။ ။ ''ယံ ဗုဒ္ဓသေဌော '' စသည်ကား အရိယမဂ် ဂုဏ်တော်ကို ဆိုကာ သစ္စာပြု ခြင်းတည်း ။ မဂ္ဂ ဘာဝနာ (=မဂ်ကို ပွားများခြင်း)နှင့် ကင်း၍ နိဗ္ဗာန်မရနိုင် အားလုံးသော ဗုဒ္ဓ , ပစ္စေကဗုဒ္ဓ , သာဝကတို့သည် မဂ်တရားဖြင့်သာ နိဗ္ဗာနဓာတ်သို့ ဆိုက်ရောက် ကြရ၏ ၊ ထို့ကြောင့် နိဗ္ဗာန်တရားကို ဂုဏ်ပြု ပြီးနောက် နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ အရေးတကြီး ရအပ်,ပိုင်အပ်, မြတ်နိုးအပ်,လိုလားအပ်သော မဂ်တရားကို ဂုဏ်ပြုကာ သစ္စာဆို တော်မူပြန်သည် ။

ဗုဒ္ဓသေဌ။ ။'' ဗုဇ္ဈိတာ သစ္စာနိတိ ဗုဒ္ဓေါ '' အရ သစ္စာလေး ပါးကို သိတော်မူပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓမည်၏၊ ဘုရားရှင်၏ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်လည်း တပါတည်း အပြီးရောက်ခဲ့၏၊ ထို့ကြောင့် သစ္စာလေးပါးကိုပင် သိ၍ အရဟတ္တမဂ်ရပြီး ရဟန္တာ , ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ မှာ ဤဗုဒ္ဓအမည်တော်နှင့် မသက်ဆိုင်တော့ပြီ။ ထိုဗုဒ္ဓသည်ပင် '' ပသတ္ထာနံ - ချီးမွမ်းခံရသော သူတို့တွင် ၊ ဝိသေသော -ထူးခြားသာလွန် အမွန်အမြတ်ဆုံးတည်း''

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဟူသော အနက်အရ သေဋ္ဌလည်း မည်ပြန်သည် ။ (ဗုဒ္ဓေါ စ သော သေဋ္ဌော စာတိ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌော) ။

တနည်းအားဖြင့် '' ဗုဗ္ဗကိတိ ဗုဒ္ဓေါ'' (=သိတတ်သူ ဉာဏ်ရှိသူ) ဟူသော သာမညအနက်အားဖြင့် ဗုဒ္ဓအဖြစ် တနည်းတလမ်း ခေါ်ဆိုရသော အနုဗုဒ္ဓ (=ဘုရားမှ တဆင့် သစ္စာသိရသော သာဝက) , ပစ္စေက ဗုဒ္ဓ (=နည်းညွှန်သူမရှိပဲ မိမိဘာသာ သစ္စာသိနိုင်သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ), သုတဗုဒ္ဓ, (= ပရိယတ္တိ ဗဟုသုတရှိသော ပညာရှိ ရဟန်း) တို့တွင် ထူးချွန် ချီးမွမ်းအပ်သော အမြတ်ဆုံး ဗုဒ္ဓဖြစ်သောကြောင့် ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌ အမည်ရသည် (ဗုဒ္ဓေသု – ဗုဒ္ဓတို့တွင်၊ သေဋ္ဌော –အမြတ်ဆုံးတည်း ၊ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌော – အမြတ်ဆုံးဗုဒ္ဓ)

ဤ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌော ဖြင့် သဗ္ဗညုအဖြစ်ကိုပြ၍ ၊ အမှန်အတိုင်း တရားအားလုံး သိသည်ကိုငင်း ,တရားမှန်ကို သိသောဗုဒ္ဓ၏ ညွှန်ပြသော နည်းလမ်းမှာ နည်းမှန် လမ်းကောင်း အစစ်ဖြစ်မည်ကိုငင်း, ထိုနည်းအရ လိုက်နာသူတို့ တကယ် အကျိုးရှိမည်ကိုငင်း , သိစေခဲ့ရာ ထိုသို့သော အတုမဲ့ ဗုဒ္ဓက ချီးကျူးအပ်သော မဂ်တရားမှာ အလွန်ကောင်းသော တရားဖြစ်မည် ဧကန်ဟု မဂ်ရကြောင်း အကျင့်များကို လိုက်နာကျင့်ကြရန် အများကို အားတက်စေ၏ ။

ပရိဝဏ္ဏယိ သုစိ။ ။ ''ပရိဝဏ္ဏယိ''ဖြင့် ထိုထိုပါဠိ၌ အရိယမဂ်အား ချီးကျူးသည်ကိုပြ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်ရန် လမ်းတို့တွင် ဤအဋ္ဌင်္ဂိက အရိယမဂ်လမ်းကြောင်းမှာ ဘေးရန်ကင်းဝေး အေးချမ်းသာယာသော လမ်းတည်းဟုငင်း မဂ်တို့တွင် အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်သည် အမြတ်ဆုံးဟုငင်း ဤသို့စသည်ဖြင့် ချီးကျူးတော်မူခဲ့သည်များကို ရည်သည် ။

သုစိ ဟူသော သာမညသဒ္ဒါဖြင့် သာမန်စင်ကြယ်ခြင်း ,တကယ်စင်စစ် စင်ကြယ်ခြင်း နှစ်မျိုးလုံးနှင့် ဆိုင်နေရာ မဂ်ကို ချီးကျူး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သော သုစိဖြစ်ခြင်း , ဘုရားရှင် ချီးကျူးလောက်အောင် စင်ကြယ်သော စင် ကြယ်ခြင်း ဖြစ်၍ တကယ်စင်ကြယ်ခြင်းကို ယူရမည်၊ဟု'' ကိလေသမလ သမုဒ္ဃေဒကရဏတော– ကိလေသာ အညစ်အကြေးတို့ကို ဖြတ်တောက်ပယ်ရှားမှု ပြုတတ်သောကြောင့် ၊ အစ္စန္တဝေါဒါနံ – စင်စစ်ဖြူစင်လှသော '' ဟု သုစိကို အဋ္ဌကထာဖွင့်ပြသည် ။

လောကီကုသိုလ်များ၏ ကိလေသာ ပယ်မှုမှာ တဒင်္ဂသာ ၊ ၎င်းတို့မှာ အနုသယဓော် အငုတ်မာတ်ကို အသေမသတ်နိုင်သဖြင့် နောက်ထပ် ပေါ်လာရစမြဲပင် ၊ မဂ်ကား တခါတည်း အငုတ်မာတ်ကိုပင် အပြုတ်သတ် နိုင်၍ ၊ တကယ်စင်ကြယ်သော တရား ဖြစ်ရပေသည် ။

ဤ၌''သုစိတိ ပရိဝဏ္ဏာယိ''ဟု ဖွင့်သော ပရိတ် ဋီကာအရ ''သုစိ စင်ကြယ်၏ ၊'' ဟူ၍ ဟု ပရိဝဏ္ဏာယိ၏ ချီးကျူးပုံ အာကာရအဖြစ် သုစိ ကို အနက်ပေးကြ၏ ၊ အဋ္ဌကထာ၌ ပရိဝဏ္ဏာယိ အရ ချီးကျူးပုံကို ဆိုခဲ့ပြီး အ တိုင်း ပါဠိလာ မဂ်၏ ဂုဏ်ရည်များကိုသာ ဖွင့်၏၊ သုစိကိုကား ယံ သမာဓိ၏ ဝိသေ သနအဖြစ် ''တေန သုစိနာ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌပရိဝဏ္ဏိတေန အာနန္တရိကသမာဓိနာ'' ဖြင့် သိစေ၏ ၊ ထို့ကြောင့် ''သုစိ – အလွန်စင်ကြယ် သန့်ရှင်းသော ၊ ယံ သမာဓိ–ကို'' ၊ ဟု ယံ, ၏ ဝိသေသနအဖြစ် ပေးခဲ့၏ ။

အာနန္တရိက။ အာနန္တရိကညမာဟု–၌ ၊အာနန္တိရိကံ+ယံ+အာဟု ဖြတ် ၊ နိဂ္ဂဟိတ်သည် –ယ နှင့် အတူ ဥ,ဖြစ်၍ ဒွေဘော်လာသည် ၊ အနန္တရဖလ,သည် ဖလနောက်ပုဒ်ကျ၍ အနန္တရဖြစ်၏ ၊ ''အနန္တရံ အဿ အတ္ထီတိ အာနန္တိကော – အဿ – ထိုမဂ်အား ၊ အနန္တရံ –အခြား မဲ့၌ဖြစ်သော အကျိုးသည် ၊ အတ္ထိ – ရှိ၏ ၊ ဣတိ –ထို့ကြောင့် ၊ အာနန္တရိကော – အာနန္တရိက–မည်၏'' ''မိမိ အခြားမဲ့ဖြစ်သော ဖိုလ်ဟူသော အကျိုးရှိ၏ ဟူ၍'' ဟု အာနန္တရိကံ ကို သဒ္ဒါ အနက် ပေးနိုင်၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အခြား ကုသိုလ်များမှာ ကာလတပါးသို့ ရောက်မှ အကျိုးပေးကြ၏ ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မကံမျိုးပင် နှစ်,လ,ရက်,နာရီ,မိနစ်,စသည် ကွာခြားဆိုင်းငံ့ပြီးမှ အကျိုးပေးတတ်၏ ၊ ဤမဂ်ကား မိမိဖြစ်ပြီးလျှင် ပြီးခြင်း ကာလမခြားပဲ အကျိုးပေးတတ်သည်မှာ ထူးခြားသော ဂုဏ်တရပ်ပင်ဖြစ်၏ ၊ ဤအာနန္တရိကဂုဏ်သည်ပင် တရားဂုဏ်ခြောက်ပါး၌ အကာလိက(= အခါမလင့် အကျိုးပေးတတ်သောတရား)ဟု မဂ် အတွက် သီးခြားဂုဏ်တရပ်အဖြစ်ပါဝင်၏ ။ ဤသို့ အကျိုးပေးနိုင်သည်မှာလည်း မဂ်၏ အရှိန်အဝါ အာနုဘော်ကြီးမားသောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ကိလေသာပယ်သတ်ရေး၌ ၎င်းသည် တခါတည်း တကြိမ်တည်းဖြင့် အပြီးသတ် အကြွင်းမဲ့ ပယ်နိုင်ခြင်းဖြစ်၏ ။

မဂ်ပယ်ခြင်းကြောင့် ဖြစ်လာရသော အငြိမ်းဓာတ် အရသာကို ဖိုလ်က ခံစားရ၏ ၊ အကြောင်းကောင်းလျှင် အကျိုးလည်းကောင်းမြဲဖြစ်ရာ အကြောင်းမဂ်ကို ချီးမွမ်းလျှင် အကျိုးဖိုလ်ကိုလည်း အဝိနာဘာဝ, နည်းအားဖြင့် ချီးမွမ်းပြီးဖြစ်တော့သည် ။

ကမ္ဘာကို တန့်ထားနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်။ ။ မိမိ၏ အခြားမဲ့၌ ကေန်ပုံသေ အကျိုးပေးတတ်သောကြောင့် မဂ်ဖြစ်သော အခါ ဖိုလ်ဖြစ် မလာရန် တားမြစ်နိုင်သော အန္တရာယ်ဟု တစုံတရာ မရှိနိုင်၊ ထို့ကြောင့် မဂ်ပုဂ္ဂိုလ် ဌိတကပ္ပိ (တည်နေသော ကမ္ဘာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်,ပျက်တော့မည့် ကမ္ဘာကို မပျက် သေးအောင် တန့်ရပ် ထားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်) ဟု ဟောတော်မူ၏ ။ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း မဂ်သို့ အဆိုက် ကမ္ဘာကလည်း လောင်ကျွမ်းပျက်စီးချိန် ရောက်နေလျှင် ဖိုလ်မ ရောက်သေးခင် ကမ္ဘာက မပျက်သေးပဲ ဆိုင်းငံ့နေရ၏ ။ ထို့ကြောင့် ဌိတကပ္ပိ (=ကမ္ဘာကို တန့်ရပ်ထားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်) ဆိုသည်၊ (ပုဂ္ဂလပညတ်၊၁၁၆။ အဘိ-ဋ္ဌ၂၊၃၈၊) လုံးလုံး ကမ္ဘာမပျက်အောင် တား,ထားနိုင်သည်ကား မဟုတ် ၊ မဂ္ဂင်ထိန့်ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ငါးပါး တိုင်အောင်မျှ တန့်ထားနိုင်သည်ကို ဆိုသည် ။ သာသနာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရှိစဉ် ကမ္ဘာပျက်သည်ကား မရှိ၊ သို့သော် ဤအဖြစ်မျိုးပင် ဖြစ်စေဦးတော့ မင်္ဂပုဂ္ဂိုလ်မှာ အန္တရာယ် မဖြစ်နိုင်ဟု အန္တရာယ်မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို ပြလိုရ၍ ဟောခြင်းဖြစ်၏ ။

အတုမဲ့ သမာဓိ။ ။ မိမိက အလွန်စင်ကြယ်ခြင်း မိမိကဲ့သို့ အလွန်စင်ကြယ်သော ဗိုလ်အကျိုးကို ပေးတတ်ခြင်း သို့ပေးရာ၌ ကာလမခြား တဆက်တည်း အကျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်ခြင်း စသောအကြောင်းတို့ကြောင့် ဤအရိယမဂ်ကား အတုမဲ့ သမာဓိဖြစ်ရာ ''သမာဓိနာ တေန သမောန ဝိဇ္ဇတိ '' ဟု ဂုဏ်ပြုသည် ၊ ဤအရိယမဂ်သမာဓိနှင့် အကျိုးဂုဏ်ရည် တူညီသော ရူပါဝစရ ,အရူပါဝစရသမာဓိ မရှိ၊ ဘာ့ကြောင့်နည်း ထိုရူပသမာဓိ အရူပသမာဓိတို့ကို ပွါးစေခြင်းကြောင့် ဖြတ်ဘွားပြည်၌ ဖြစ်ရသူပင် ဖြစ်စေကာ နောင် ငရဲစသည်၌ ဖြစ်နိုင်သောကြောင့်၎င်း , ဤ အရဟတ္တမဂ် သမာဓိကို ပွါးခြင်းကြောင့် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်မှာ အလုံးစုံသော ပဋိသန္ဓေတို့ကို အရှင်းပယ်နိုင်သောကြောင့်၎င်း ဤမဂ်သမာဓိနှင့် တူသော သမာဓိမရှိဟု အဋ္ဌကထာ အကြောင်းပြ၏ ။

မင်္ဂအကုန်ယူ။ ။ ဤ အဋ္ဌကထာအကြောင်းပြ၌ အရဟတ္တမဂ်၏ အစွမ်းကို ထုတ်ပြခြင်းငှာ မင်္ဂလေးပါးထဲမှ အကောင်းဆုံးကို ပြလိုသောကြောင့် ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသနည်းအားဖြင့် နှိုင်းယှဉ်ချက်ပြခြင်းဖြစ်၏ ၊ ဤနှိုင်းယှဉ်ချက်ကို ကြည့်၍ '' ယံ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌော'' ၌ ယံ ဖြင့် အရဟတ္တမဂ် သမာဓိကိုသာ ပရိတ်ဦးကာ ဆရာ စွဲယူခဲ့၏ ၊ သုစိ,အာနန္တရိက စသော ဂုဏ်ရည်များမှာ အောက်မဂ်များ၌လည်း ရှိနေသည်သာ ၊ ရူပ , အရူပသမာဓိများမှာ သောတာပတ္တိမဂ်ကိုပင် ဂုဏ်အားဖြင့် မမိနိုင် ၊ ထိုမဂ်ခဏ၌ ဒိဋ္ဌိစသော ကိလေသာတို့ကို ပယ်သတ်နိုင်ခြင်း , ခန္ဓာ အဘိသင်္ခါရတို့ကို ပယ်စွန့်နိုင်ခြင်း, ထို့ကြောင့်ပင် ထိုမဂ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်သည် အပါယ်မှ လွတ်ခြင်းစသော ဂုဏ်များမှာ ရူပါဝစရ အရူပါဝစရသမာဓိတို့၌ မရှိသော ဂုဏ်များပင် ဖြစ်သည် ၊ သန်တတရားတို့တွင် အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်သည် အမြတ်ဆုံး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အဖြစ် ဟောသော ဒေသနာ၌ အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ်မှာ မဂ်၌လေးပါးလုံးမှ အဋ္ဌင်္ဂိကသာ ဖြစ်ပေသည် ။ ဤအကြောင်းများကြောင့် '' ယံ –အကြင် အရိယမဂ်သမာဓိကို ''ဟု မဂ်သမာဓိကို အကုန်စွဲ၍ အနက်ဖော်ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် ။

ယာဉ်ရထားတော်မြတ်။ ။ ဤသာသနာ၌ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကား ပြောမယုံကြည်ဖူးမှသိ ဆိုသကဲ့သို့ တကယ်တွေ့ရသူတို့၌သာ အလွန်ထူးမြတ်သော သဘာဝမမြအဖြစ် သိရှိ ကြရ၏ ။ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို ဆိုက်တွေ့ရေး၌ အရိယမဂ်မှာ အလွန်ထူးမြတ်သော ယာဉ်ရထားကောင်းပင်ဖြစ်ရာ ထိုယာဉ်ရထားကို ပိုင်အောင် ကြိုးစားကြဖို့ ဘုရားရှင်က အထပ်ထပ် အခါခါ မိန့်မှာတော်မူလျက်ရှိ၏ ။

ထိုမဂ်ယာဉ် ရထားသို့ ရောက်ဖို့ရာ ဝိပဿနာ (ပုဗ္ဗဘာဂ ပဋိပဒါ)ဟူသော ယာဉ်ရထားများကိုလည်း ဆင်ထားပြီး အစဉ်သွားကြဖို့ ရှင်တော်ဘုရားက လမ်းပြခဲ့၏။ ထိုယာဉ်ရထားများကို ကိုယ်အား စိတ်အား ဝီရိယ နှစ်ပါးဖြင့် ကြိုးစားမောင်းနှင် တွင်တွင်ကြီး သွားကြလျှင် နိဗ္ဗာန် ဆိုက်ရေးဝေးတော့မည် မဟုတ်ကြောင်းကိုလည်း ဘုရားရှင်က ဝန်ခံတော်မူလျက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ထိုယာဉ်များဖြင့် နိဗ္ဗာန်ဆိုက်ကာ သံသရာမှ လွတ်မြောက်သွားတော်မူကြသော အရိယာအရှင်တို့ကို အစဉ်အားကျလျက် မဂ်ယာဉ်ရထား ဆင်ထားကာ အစဉ်သွားနိုင်ကြ၍ နိဗ္ဗာနဓာတ်သို့ ဆိုက်ရောက်နိုင်ကြပါစေ ။

ဇေတဒတ္တာနိ သမ္မာ ။ တံ ၊ ဗြဟ္မယာနံ အာရုတ္တာရံ ။
နိယျန္တိ ဓီရာ လောကမှာ ၊ အညဒတ္ထု ဇယံ ဇယံ ။

မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်(၆)

(ယေသံ ဓီရာနံ– အရိယမဂ္ဂင် စက်ရှင်တတ်ထား မြတ်ရထားကို လိုလားခုံမင် အကြင်ပညာရှင်တို့အား) အတ္တာနိ သမ္မာ ။ တံ – ကိုယ်စွမ်းလုံလ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အသုံးချသဖြင့် လုံးဝစုံလင် ပိမိတွင် ဖြစ်ပေါ်လာသော ၊ အနုတ္တရံ – ထွတ်ဆုံး နိဗ္ဗာန် ရောက်ကြောင်းမှန်၍ တုရန်ယှဉ်ထား ယာဉ်တပါးဟု အစားရှာမရ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ပေထသော ၊ ဇေတံ ဗြဟ္မယာနံ – အရိယမဂ္ဂင် စက်ရှင်ဆင်ထား ထိုယာဉ်ရထားတော်မြတ်သည် ၊ အတ္ထိ–ကိုယ်ပိုင်မြင်အား အထင်အရှားရှိပေ၏ ၊ တေ ဓီရာ – အရိယမဂ္ဂင် စက်ရှင်ဆင်ထား ထိုပညာရှင်အများတို့သည်၊ အညဒတ္ထု–စင်စစ်ကေန် အမှန်ပင် ၊ ဇယံ ဇယံ – ကိလေသာစုံ ရန်သူပုန်ကို အကုန်တိုက်ဖျက် အောင်လျက် အောင်လျက်သာ၊ လောကမှာ – အမြဲကြုံရ ဘေးဒုက္ခဖြင့် သောကမကင်း လောကတွင်းမှ၊ နိယျန္တိ – ဒုက္ခဘက်ဆီ ပြန်မလည်ပဲ အမြဲအေးလျက် သက်သာရာရ လွတ်မြောက်တော် မူကြလေကုန်သတည်း ။

(၃၃) ယေ ပဂ္ဂလာ အဋ္ဌ သတံ ပသတ္ထာ ၊
စတ္တာရိ ဇောနိ ပုဂ္ဂိနိ ဟောန္တိ ။
တေ ဒက္ခိဏေယျာ သုဂတဿ သာဝကာ ၊
ဧတေသု ဒိန္နာနိ မဟပ္ဖလာနိ ။
ဣဒမ္ပိ သံဃေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

(၃၃) သတံ – ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့သည် ၊ ပသတ္ထာ၊ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော ၊ ယေ ပဂ္ဂလာ – အကြင်အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၊ အဋ္ဌ–ရှစ်ယောက်တို့သည်၊ ဟောန္တိ –ဖြစ်ကုန်၏ ၊ ဇောနိ – ဤအရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၊စတ္တာရိ ယုဂါနိ–မဂ်ဖိုလ်နှစ်လိ အညီတွဲကုန် လေးစုံတို့သည်၊ ဟောန္တိ –ဖြစ်ကုန်၏ ၊သုဂတဿ–မြတ်စွာဘုရား၏ ၊ သာဝကာ –တပည့်သာဝကဖြစ်ကြကုန်သော ၊ တေ ပုဂ္ဂလာ–ထို အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၊ဒက္ခိဏေယျာ – ကံနှင့် အကျိုး မြော်ကိုး ရည်သန် အလျှ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကောင်း, အလျှုမှန်ကို ခံတော်မူထိုက်ကြပေကုန်၏။ ဧတေသု-ထို အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌, ဒိန္နာနိ- လျှုအပ်သမျှ အလျှုဒါနတို့သည်, မဟပ္ဖလာနိ- ကြီးကျယ်ဖွံ့ဖြိုးသည့် အကျိုးရှိကြကုန်၏, သံဃေ-အရိယာသံဃာတော်၌, ဂ္ဂဒမ္မိ ရတနံ-ဤ ရတနာ၏ အဖြစ်နှစ်သက်ဖွယ် ဂုဏ်တော်သည်လည်း, ပဏီတံ - ထူးမြတ်လှပါပေ၏။ ဧတေန သစ္စေန - ဤသစ္စာစကားကြောင့်, သုဝတ္ထိ ဟောတု-သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း။

စကားပြေ။ ဘုရားအစရှိသော သူတော်ကောင်းတို့ ချီးမွမ်းအပ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များကား ရှစ်ပါးဖြစ်ရာ (ထို အရိယာများကား) အစုံအားဖြင့် လေးစုံဖြစ်သည်, မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သာဝကဖြစ်ကြသော ထိုအရိယာတို့ကား အလျှုကောင်း အလျှုမှန်ကို ခံတော်မူထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များပင်တည်း။ ထိုအရိယာတို့၌ လျှုအပ်သမျှ အလျှုဒါနတို့ကား အကျိုးကြီးမားလှပေသည်,အရိယာသံဃာတော်၌ ရတနာ၏အဖြစ် နှစ်သက်ဖွယ် ဤဂုဏ်ရည်သည်လည်း ထူးမြတ်လှပါပေသည်, ဤသစ္စာစကားကြောင့် သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေ။

အရိယာ သံဃာဂုဏ်တော်။ ။ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဓမ္မတို့ကား ပုဂ္ဂိုလ်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်ရသော တရားများဖြစ်၏, ထို့ကြောင့် ထိုတရားများ၏ တည်ရာ သံဃာ၏ ဂုဏ်ကိုဖော်လျက် သစ္စာတဖန် ပြုလိုပြန်၍ ''ယေ ပုဂ္ဂလာ '' စသည်ကို ဟောတော်မူသည်။

အရိယာအဖြစ်။ ''ယေ ပုဂ္ဂလာ''၌ ပုဂ္ဂလသာမည်ဖြစ်သော်လည်း အဋ္ဌစတ္တာရိ ယုဂါနိ ဒက္ခိဏေယျာ စသော ပုဒ်များအရ အရိယာဟူသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးကို ဟောသည်, အရိယာ၏ အနက်မှာ ပရိသုဒ္ဓ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(စင်ကြယ်ခြင်း) အနက်ဖြစ်ရာ စင်ကြယ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များပင်တည်း ။ ပုထု+ဇန+ပုထု-ကိလေသာ အများအပြားတို့ကို၊ ဇန-ဖြစ်စေသူ ၊ ကိလေသာ ထူပြောလှသော ပုထုဇဉ်အဖြစ်မှ ကိလေသာတို့ကို ပယ်ရှားနိုင်ခြင်းကြောင့် စင်ကြယ်သော အရိယာအဖြစ် တပါးသို့ ဆိုက်ရောက်သူများဟု ဆိုလိုဏ် ။ ထိုအရိယာအဖြစ် ရောက်ရန် ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခွါနိုင်ကြောင်း အလုပ်ကို လုပ်ရဏ် ၊ ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတို့ဏ် အရှိအဖြစ်ကို မမြင် , မရှိသော အတွေး အကြံ စိတ်ဏ် ဖန်တီးချက်တွေကို မြင်နေရ၍ ကိလေသာများ ဖြစ်ရဏ် ၊ အမှန်ရှိသော ရုပ်နာမ်ကိုသာ ရှုမှတ်ဆင်ခြင်နေသော် ကိလေသာဖြစ်ခွင့်မရ ထိုရုပ်နာမ်တို့ကို အမှန်အတိုင်း ရှုနေသော ဉာဏ်က ကိလေသာတို့ကို ပယ်ခွါလျက် ရှိနေဏ် ၊ ထိုဉာဏ်ကို ဝိပဿနာ (အနိစ္စစသော အခြင်းအရာအားဖြင့် အမျိုးမျိုး အဝံဝံ ရှုသော) ဉာဏ်ဟုဆိုဏ် ။ ထိုဝိပဿနာဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ပယ်လျက်ရှိနေရာ ဉာဏ်အဆင့်ဆင့် တက်၍ အားရှိလာသောအခါ သခါရတို့ကို ရှုမြင်နေသော ဉာဏ်မှ သခါရတို့ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်သော မဂ်ဉာဏ်သို့ ဆိုက်ရောက်ရတော့သည်၊ ပဌမဆုံးရောက်သော မဂ်မှာ သောတာပတ္တိမဂ်တည်း (သောတာပတ္တိ+မဂ္ဂ၊ သောတ – အရိယာမဂ်သို့ ၊အာပတ္တိ –အစဦးရောက်သော ၊မဂ္ဂ-မဂ်)

ဤမဂ်အခိုက်မှာ စိတ်တခုစာမျှ အလွန်တိုတောင်းလျှင်မြန်လှဏ် ၊ ထိုအခိုက် ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်အဖြစ် သတ်မှတ်သည်မှာ ထိုစိတ်ဏ် ထူးခြားချက် အရပင်တည်း ။ သောတာပတ္တိမဂ်ရှေ့မှ ဂေါတြဘူဖြစ်ဏ် ၊ ထိုဂေါတြဘူကား ဝိပဿနာဏ် နောက်ဆုံးဖြစ်ရာ ထိုစိတ်သည် ရှေးဝိပဿနာတွေ ယူနေကျ သခါရအာရုံကို လွှတ်ကာ နိဗ္ဗာန်အာရုံကို စ,ယူလိုက်ဏ် ။ ထိုသို့ စ,ယူလိုက်ခြင်းဖြင့် ပုထုဇဉ်အဖြစ် ဤတွင် နေရစ်တော့ဟု ကန့်သတ်ကာ မိမိယူထားသော နိဗ္ဗာန်အာရုံကို မဂ်သို့ ပြောင်းပေးလိုက်ဏ် ၊ မဂ်က ထိုနိဗ္ဗာန် အာရုံကိုယူကာ ဒိဋ္ဌ, ဝိစိကိစ္ဆာစသော ကိလေသာ အချို့ကို သတ်တော့သည်။ ဤသို့ဖြင့် ထိုအခိုက်မှာ ကိလေသာများ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သူအဖြစ် (=ပုထုဇဉ်ဘဝ)မှ ကိလေသာစင်သူ အဖြစ် (အရိယာဘဝသို့)ရောက်ခဲ့ရသည် ဖြစ်ရာ ၎င်းကို သောတာပတ္တိမဂ္ဂင် (=သောတာပတ္တိ မဂ်၌တည်သော) ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုရ၏ ။

အခြားအရိယာများ။ ။မဂ်သည် ချက်ခြင်း အကျိုးပေးမြဲဖြစ်ရာ မဂ် ဖြစ်ပြီးလျှင် ဖိုလ် နှစ်ကြိမ် သုံးကြိမ်ဆက်၍ ဖြစ်ရ၏ ၊ ထိုဖိုလ်မှစ၍ သောတာပတ္တိဖလင် (= သောတာပတ္တိဖိုလ်၌ တည်သော) ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ဆိုရပြီ ၊ ၎င်းဖိုလ် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင် သောတာပန်ဟု ခေါ်ခြင်း ဖြစ်သည် ။ မဂ် ခဏသည် မပြောပလောက်သော အခိုက်အတန့်မျှသာ ဖြစ်၍ ၊ ဖိုလ်နှင့်ပေါင်းကာ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးတည်းအဖြစ် ဆိုလိုက်ပါတော့လော ဟု ဆိုရန်ရှိ၏ ။ မဂ်သည် ခဏမျှ ဖြစ်လိုက်ရသော်လည်း ထိုခဏအတွင်း ဖြစ်ရသော မဂ်၏အာနုဘော်ကား အလွန် ကြီးမားလှ၏ ၊ ထို့ပြင် မဂ်နှင့် ဖိုလ်ကား အခြေအနေမတူ ခြားနားကွဲပြားလျက် ရှိနေ၏ ။

မဂ်၏ ကိလေသာကို ပယ်နိုင်သော သတ္တိမျိုး ဖိုလ်၌မရှိ ၊ မဂ်က ကိလေသာကို ပယ်လိုက်သဖြင့် ထိုကိလေသာတွေ ငြိမ်းအေးမှု နိဗ္ဗာန်အရသာ ခံစားရမှုတွေ ဖိုလ်က ဆက်ခံသိမ်းပိုက်ရခြင်းသာဖြစ်၏ ။ လောကဥ္စ ကောင်းမှုပြုခိုက် ကောင်းမှုပြုသူဖြစ်၍ နောက်အကျိုးခံစားရသူအဖြစ် အကြောင်း အကျိုးအရ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးစီ ကွဲပြားရသကဲ့သို့ ဤ၌လည်း အကြောင်းမဂ်နှင့် အကျိုး ဖိုလ်အရ ပုဂ္ဂိုလ်ကွဲခြင်းဖြစ်သည် ။

သောတာပတ္တိ မဂ်,ဖိုလ်,ရပြီးသော သောတာပန်သည် ထိုနေရာ တထိုင်တည်းမှာဖြစ်စေ နောင်အခါဖြစ်စေ ကာမရာဂ, ဗျာပါဒ တို့ကို ခေါင်းပါးစေခြင်းငှာ ဒုတိယဘုံ (သကဒါဂါမိဖိုလ်)သို့ ရောက်ခြင်းငှာ အားထုတ်၍ မဂ်ရလာပြန်သော် ထိုမဂ်ကား သကဒါဂါမိမဂ်ဖြစ်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ သောတာပန်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘဝမှ သကဒါဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌ(=သကဒါဂါမိမဂ်ဋ္ဌတည်သော)ပုဂ္ဂိုလ် အဖြစ်သို့ ရောက်ရသည်။ (သကဒါဂါမိမဂ္ဂ = သကိ – တကြိမ်သာ ၊ အာဂါမိ–ကာမဘုံသို့ ပဋိသန္ဓေအနေလာသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ၊မဂ္ဂ– မဂ်။) ထိုမဂ်သည် ကိလေသာအသစ်ကို မပယ်သော်လည်း ရာဂ, ဒေါသ ,မောဟတို့ကို ပါးအောင်ပြုသည် ၊ ထို့နောက် ဖိုလ်ရသောအခါမှစ၍ သကဒါဂါမိဖလဋ္ဌ (= သကဒါဂါမိ ဖိုလ်ဋ္ဌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်) ဖြစ်ရသည် ၊ ၎င်းကိုပင် သကဒါဂါမ်ဟု ခေါ်ရ၏ ။

ထိုသကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှေးနည်းတူ ဝိပဿနာအားထုတ်၍ နောက်တကြိမ် မဂ်ရလတ်သော် ထိုမဂ်ကား အနာဂါမိမဂ်ဖြစ်၍ ထိုမဂ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အနာဂါမိမဂ္ဂဋ္ဌ (=အနာဂါမိမဂ်ဋ္ဌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်) ဟု ဆိုရ၏ ။ ဖိုလ်ရောက်သောအခါ အနာဂါမိဖလဋ္ဌ (= အနာဂါမိဖိုလ်ဋ္ဌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်) ဟု ဆိုရ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကိုပင် အနာဂါမ်ဟု ဆိုသည် ၊ (နှ အာဂါမိ –ကာမဘုံသို့ ပဋိသန္ဓေအနေ မလာတော့ပြီ ဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်) ကာမရာဂနှင့်ဒေါသတို့ကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်နိုင်၍ ကာမဘုံမှာ မဖြစ်တော့ပြီ ။ ဤဘဝမှ စုတေလျှင် သုဒ္ဓါဝါသဘုံဌဉ်ဖြစ်ရ ၏ ၊ အလိုရှိလျှင် အခြားဖြဟ္မာဘုံများမှာလည်း ဖြစ်နိုင်၏ ။

ထို့အတူ ဆက်အားထုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မဂ်ရလတ်သော် ထိုမဂ်ကား အရဟတ္တမဂ်ဖြစ်၍ အနာဂါမ်အဖြစ်မှ အရဟတ္တမဂ္ဂဋ္ဌ (အရဟတ္တမဂ်ဋ္ဌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်) အဖြစ် ရောက်ရသည် ။ ဤမဂ်ကား ကိလေသာအလုံးစုံ အကုန်သတ်နိုင်၍ ၎င်း၏ ဖိုလ်မှစ၍ အရဟတ္တဖလဋ္ဌ (အရဟတ္တဖိုလ်ဋ္ဌ တည်သော ပုဂ္ဂိုလ်)ဟု ဆိုရသည်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ပင်တည်း (အရဟတ္တ ၊ အရဟ – ရဟန္တာ ၊ တ္တ–ဖြစ်ကြောင်း မဂ်ဖိုလ်) ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား အကျင့်စခန်းတွင် လမ်းဆုံးအမြတ်ဆုံး ပန်းတိုင် လှမ်းကိုင် ရယူပြီးဖြစ်သောကြောင့် သာသနာ့ကိစ္စ အပြီးတိုင် ရောက်ရှိသော အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျ (= အမြတ်ဆုံး အလှူခံ) ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်သည် ၊ ဤသို့ ပုဂ္ဂိုလ် အသီးသီးအားဖြင့် ရှစ်ယောက် ၊ မဂ်ဖိုလ်အတွဲအားဖြင့် လေးစုံဖြစ်၍ “ ပဂ္ဂလာ အဋ္ဌ , စတ္တာရိ ယုဂါနိ ” ဟု ဆိုသည် ။

BURMESE CLASSIC .com
www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သတံ ပဿတ္ထာ။ ။ မိမိက ဂုဏ်ရှိနေလျှင် သူတပါး၏ ဂုဏ်ကို ပို မို နားလည်နိုင်၏၊ သံဃာ၏ ဂုဏ်ကို သံဃာရ, ထားသော တရားမျိုးတွေ ရ,ထားသူများကား အတိအကျ သိကြမည်မှာ သေချာ၍ သူတော်ကောင်းအရ ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ , သာဝကများကို ယူ ၊ အခြား နတ်လူ များလည်း ချီးမွမ်းအပ်သည်ပင်၊ မိမိက မဂ်ဖိုလ် မရသော်လည်း ရသူ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ အခြင်းအရာကို မြင်၍ မှန်းဆ ကြည်ညိုု ချီးမွမ်နိုင်၏ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်းမှာ အရှင်အဿဇိကို မြင်ရသောအခါ ဣန္ဒြေတို့၏ ကြည်လင်ပုံ ,သွားပုံ , လာပုံ , ကြည့်ပုံ ရှုပုံစသော အမူအရာတို့၏ သူတကာနှင့်မတူ တမူထူးခြား သိမ်မွေ့ပုံများကို မြင်ရ၍ ဤပုဂ္ဂိုလ်သန္တာန်မှာ တရားထူးရှိလိမ့်မည်ဟု သိ၏ ၊ အရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်း တရားထူးရပြီး ပြန်လာသည်ကို မြင်ရသောအခါ သူ၏ ဣန္ဒြေ အရေအဆင်း ထူးခြား ပုံကို မြင်ရသော အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်အလောင်းက အမတ,တရား တွေ့ခဲ့ပြီ ဖြစ်ကြောင်း မှန်းဆသိနိုင်၏ ၊ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ် ဓမ္မစကြာတရားဟောရန် ကြွတော်မူစဉ် လမ်းခရီး ၌ ဥပကာနှင့်တွေ့သောအခါ ဘုရားရှင်၏ ကြည်လင်သော ဣန္ဒြေတို့ကို တွေ့ရသော ဥပကာမှာ ဘုရားရှင်၏ ပုဂ္ဂိုလ်ထူး အဖြစ်ကို သိခဲ့၏ ။

သိဟိုဠ်ကျွန်း ကဿကလိုဏ်၌ သိတင်းသုံးသော အယျမိတ္တမထေရ်ကို ဥပါသိကာမတဉီးက သားအရင်းပမာ ဆွမ်းဝတ်ပြုနေ၏၊တနေ့ သ၌ မထေရ်ဆွမ်းခံကြွလာစဉ် တောသွားခါနီး မိခင်က ပိမိအဖို့ ဆန်ကွဲနှင့် ဟင်းရွက် ရောချက်သော ယာဂု စိမံထားရန်နှင့် အရှင့်အတွက် နို့ထောပတ် တင်လဲတို့ဖြင့် ဆွမ်းလှူရန် သမီးအား မှာကြားနေသော စကားကို ကြားရသောအခါ အရှင်မှာ သံဝေဂဖြစ်ကာ ‘‘ ရဟန္တာမဖြစ်ပဲ ဤဆွမ်းကို မစား’’ ဟု ပြန်၍ တရားအားထုတ်ရာ မကြာမီပင် ရဟန္တာဖြစ်၍ ဆွမ်းခံကြွခဲ့၏ ၊ မိခင် တောမှ ပြန်လာသောအခါ သမီးက ‘‘ယနေ့ အရှင်၏ ဣန္ဒြေမျက်နှာ အရေအဆင်းများမှာ လွန်စွာကြည်လင်လျက်ရှိ ကြောင်း’’ ပြောပြရာ မိခင်က ရဟန်းကိုစွပြီးကြောင်း သိ၍ ‘‘အေး သမီးမောင်တော်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သာသနာမှာ ပျော်ပြီ မငြိုးငွေ့တော့ဘူး"ဟု ဆိုကြောင်း လာ၏ (ဒီဃနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂဌကထာမဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ် ၊၃၇၉)

အချို့ မသိ။ ။ ကိလေသာစင်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့စိတ်မှာ ဒန္တာ (အလွန်ယဉ်ကျေးပြီး) ဖြစ်ခဲ့ရာ ကိုယ်အမူအရာ ကွာခြားမှုများ ထူးခြားသိမ်မွေ့နေ၍ ထိုကွာခြားမှုများသည်ပင် မြင်ရသူတို့၏ ချီးမွမ်းဖွယ် ဖြစ်နေရပေသည်၊ သို့သော် တရံတခါ မိမိက အမှတ်တမဲ့ကြောင့် ဖြစ်စေ, ထို ရဟန္တာ၏ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် မထူးခြားသော အပြုအမူစသည်ကြောင့် ဖြစ်စေ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်အနေ ထင်မြင်တတ်သည်လည်း ရှိတတ်သေး၏ ။

မထေရ်ကြီးနှင့်အတူ ဆွမ်းခံကြွသော ရဟန်းငယ် တပါးသည် လေနာရှိ၍ မိမိနှင့် သပ္ပါယဖြစ်သော ယာဂုကို မအေးမိ ဘဉ်းပေးမှပဲဟု သစ်တုံးတခုမှာထိုင်၍ ဘဉ်းပေးနေသော မထေရ်ကြီးကို ကဲ့ရဲ့၏၊ ကျောင်းပြန်ရောက်သောအခါ မထေရ်ကြီးက " ဗျိုရင် ဤသာသနာမှာ ဘယ်မျှ ထောက်တည်ရာရနေပြီလဲ" ဟု မေး၏၊ "မိမိ သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း" လျှောက်ထားသောအခါ "သို့ဖြစ်လျှင်အထက်မင် အတွက် အားမထုတ်နှင့်တော့" ဟု မိန့်၏ " အဘယ်ကြောင့်ပါနည်း " ဟု လျှောက်သော် " ဗျိုရင် ရဟန္တာကို စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့ မိချေပြီ' 'ဟု အပိန့်ရှိမှ ဝန်ချကန်တော့လေတော့၏၊ (ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ၊၃၊၅၅)

ထိုမှတပါး ရဟန္တာမထေရ်ကြီးနှင့်အတူ ဆွမ်းခံသွားစဉ် ထိုရဟန္တာ၏ အလုပ်အကျွေး တောထွက်ရဟန်းကြီးက" အရှင်ဘုရား အရိယာ ဆိုသည်မှာ ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်ပါလဲ" ဟု မေး၏၊ " ဤလောကဌ် အချို့သက်ကြီးအိုမှာ အရိယာတို့၏ သပိတ်သင်္ကန်းကိုင်ကာ ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်ပြုလျက် အတူသွားနေရပါသော်လည်း အရိယာမှန်း မသိ၊ ဤမျှ အသိခက်သည်" ဟု မိန့်၏ ။ သို့မိန့်လျက်နှင့်ပင် ထိုရဟန်းကြီးက မသိဆို၏၊ ဤအချက်များဖြင့် စေတောပရိယဉာဏ်ရ၍

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖြစ်စေ, ဆွေးနွေးခြင်းကြောင့် ဖြစ်စေ, အရိယာအဖြစ် သိခွင့်ရှိသော်လည်း သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ အရိယာအဖြစ်ကို မှန်းဆရာ၌ မှန်သည်လည်းရှိ, မှားသည်လည်း ရှိပေလိမ့်မည် ၊ (မ၊ ၌။၁၊၂၃)

အရိယာ-၁၀၈၊ ။အဌကထာ၌ ‘‘ ယေ ပုဂ္ဂလာ အဌသတံ ’’ ဝယ် အဌနှင့် သတံ တွဲ၍ အရိယာတရာ့ရှစ်ယောက် အဖြစ် တနည်း ဖွင့်ပြ၏ ၊ ထိုအဖွင့်အရ ‘‘ ပသတ္ထာ-ချီးမွမ်းအပ်ကုန်သော ၊ ယေ ပုဂ္ဂလာ -အကြင် အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အဌသတံ - တရာ့ရှစ်ယောက်တို့သည်၊ ဟောန္တိ -ဖြစ်ကုန်၏’’ ဟု ပေး ၊ တရာ့ရှစ်ယောက်ဖြစ်အောင် မြောက်ပုံ တွက်ပုံများကို ခုဒ္ဒကပါဋ ၊၌၊၁၅၂၊ သုတ္တနိပါတ-၌၊၂၈၁။ များ၌ ကြည့်ရှုပါလေ ၊

ဤ၌ သဒ္ဒါအနက်တို့၏ ဆန်းကြယ်ပုံကို သိ၍ သဒ္ဒကောသလ္လဉာဏ်, အတ္ထကောသလ္လဉာဏ်,ရရေး ရည်မျော်တွေးလျက် ဖွင့်ပြခြင်း သာဖြစ်သည် ၊ ထိုအခါက တရားနာ နတ်လူများကား ဤမျှ ဝေဖန်မြောက်ပွါး တွက်ခြင်းအားဖြင့် တရာ့ရှစ်ယောက်အဖြစ် သိကြသည်ဟုကား မဆိုလို၊ သူတော်ကောင်းတို့ ချီးမွမ်းအပ်သည်ဟူသော အနက်ကိုသာ သိနားလည်ကြပါလိမ့်မည် ။

ချီးမွမ်းခံရခြင်း၊ ။ သူတော်ကောင်းတို့၏ ချီးမွမ်းခြင်းကို ခံရခြင်းမှာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ရှိနေသော သီလစသောဂုဏ်တို့ကြောင့်ပင် ဖြစ်၏ ၊ စကားဝါပန်းနှင့် နှင်းဆီပန်းတို့၌ အဆင်းအနံ့များ ရှိသကဲ့သို့ အရိယာတို့၌ သီလ,သမာဓိ,ပညာ,သိက္ခာများ ရှိခဲ့ရာ အဆင်းအနံ့ရှိသော ပန်းကို လူတို့ မြတ်နိုးအပ်သကဲ့သို့ ထိုသီလစသည့် ဂုဏ်ရည်ရှိသော အရိယာအရှင်များလည်း နတ်လူတို့၏ ချစ်မြတ်နိုးခြင်းကို ခံယူရပေသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဒက္ခိဏေယျပုဂ္ဂိုလ်။ ။''ဤပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤကို ဆေးကုပေးလိမ့်မည်, ဤခိုင်းရာ လုပ်ပေးလိမ့်မည်'' ဟူသော တစုံတခု တောင့်တချက်ဖြင့် လှူသော အလှူကို ဒက္ခိဏာမဆို ၊ကံ,ကံ၏အကျိုးကို ယုံကြည်၍ လှူသော အလှူကိုသာ ဒက္ခိဏာဆိုသည်။ ဤစကားဖြင့် ဒက္ခိဏာအရ အလှူမှန် အလှူကောင်းဟု ဆို၏ ၊ ထို့ကြောင့် မြတ်သော အလှူဟု ပြန်ရိုးပြုကြ၏ ၊ ကံ,ကံ၏ အကျိုးကို မျှော်ကိုး၍ လှူအပ်သော အလှူဖြစ်ရာ မျှော်ကိုးသလောက် အကျိုးကြီး မြတ်ဖို့မှာ ပုဂ္ဂိုလ်က သီလစသည်နှင့် ပြည့်စုံမှ ဖြစ်နိုင်သည် ။ ထို့ကြောင့် သီလစသည် မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြတ်သော အလှူခံထိုက်သူဟု မဆိုရ ၊ ဤအရိယာများကား အကျိုးကြီးမြတ် ဧတတ်သော သီလစသော ဂုဏ်များရှိကြ၍ ''ဒက္ခိဏံ အရဟတိတိ ဒက္ခိဏေယျော' အရ အလှူကောင်း အလှူမှန်ကို ခံထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ရသည်။ (ဒက္ခိဏံ –အလှူကောင်း အလှူမှန်ကို ၊ အရဟတိ –ခံထိုက်၏၊ ဣတိ –ထို့ကြောင့်၊ ဒက္ခိဏေယျော ဒက္ခိဏေယျမည်၏၊)

BURMESE CLASSIC .com

သမ္မုတိ,ပရမတ္ထ။ ။ မည်သည့်ကံမျိုးကို စတုဝဂ္ဂ(=လေးပါးအစု) ဘယ်ကံကို ပဉ္စဝဂ္ဂ(=ငါးပါးအစု)ဖြင့် ပြုရမည် ၊ စသည်ဖြင့် ထိုထိုကံများ ထမြောက်ရေး အတွက် သတ်မှတ်ပညတ်ထားသော သံဃာများရှိရာ ထိုသံဃာများကား ဘုရားရှင် သမုတ် ပညတ်ချက် အရဖြစ်သော သံဃာဖြစ်၍ သမ္မုတိသံဃာ ဆိုသည်။ (သမ္မုတိ – သမုတ်ပညတ်ခြင်းဖြစ်သော ၊သံဃ–သံဃာ) ဤ၌ ဒက္ခိဏေယျာဖြင့် ထို သမ္မုတိ သံဃာမဟုတ်ကြောင်း သိစေ၏ ။

ဒက္ခိဏေယျသံဃာကိုပင် ပရမတ္ထဟုလည်း ဆိုသေး၏ ။ ပရမတ္ထမှာ အမှန်အတိုင်းဖြစ်သော ၊ သဘာဝဟု အနက်ရသည်ဖြစ်ရာ သံဃအနက်အရ အမှန်အတိုင်းဖြစ်သော သံဃာဟု ဆိုလိုသည် ။ သံဃာကား ''သုဋ္ဌု

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကိလေသေ ဟနတိတိ သံဃော ''၊ ကောင်းစွာ ကိလေသာတို့ကို သတ်တတ် သောကြောင့် သံဃာမည်၏ ၊ ''ဒိဋ္ဌ သီလသာမညေန သံဟတောတိ သံဃော''၊ ပညာ သီလ တူမျှသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ပေါင်းအပ်သောကြောင့် သံဃာမည်၏။ ဘယ်လို ကွဲပြား ကွဲပြား ဘယ်လောက်ဝေးကွာ ခြားနားလျက်ရှိစေ မဂ်ပညာ မဂ်သီလ စသည်တူမျှလျှင် ပေါင်းစပ်ပါဝင်လျက် ရှိသည်ဟု ဆိုလို၏ ။ ဤသံဃာအနက် နှစ်မျိုးမှာ အရိယာတို့၌ ရှိရာ အရိယာသံဃာကို ပရမတ္ထ (=အမှန် သဘာဝအရ ဖြစ်သော) သံဃ (သံဃာ)ဟု ဆိုရသည် ။ ဒက္ခိဏေယျ (=မြတ်သော အလှူကို ခံထိုက်သူ) ဆိုလျှင် ထိုအရှင်မှာ သုပ္ပဋိပန္နတာ (=ကောင်းစွာကျင့်တော်မူသည့် အဖြစ်) စသော အခြားဂုဏ်များ ရှိသည်ဟု သိရသည်ဖြစ်ရာ ဒက္ခိဏေယျဖြင့် သံဃာ့ဂုဏ် အားလုံး ပေါင်းရုံး သိမ်းယူပြီးဖြစ်ကြောင်း သိအပ်သည် ။

ဆရာကောင်းတပည့်။ ။ လောကဌ် ဆရာက ကောင်းပါလျက် ဆရာ၏ စကားကို မလိုက်နာသူကို ဆရာကောင်း တပည့်ဟု မဆိုလိုကြ ။ ဆရာ့စကားကို ရိုသေစွာ လိုက်နာသူကိုသာ ဆရာကောင်း တပည့်ဟု ဂုဏ်ပြုလိုကြ၏ ။ ဤ၌ ''သုဂတသာ သာဝကာ''ဖြင့် ဆရာကောင်း တပည့်ဟု ဂုဏ်ပြုခြင်းပင် ဖြစ်သည် ။ '' ဝစနံ သုဏာန္တိ သာဝကာ'' စကားကို နား ထောင်ကုန်သောကြောင့် သာဝကမည်သည် ။ ဤအနက်အရ ဘုရားစကားကို နာရုံ မျှကိုကား အရိယာမှတပါး သာမန်ပုထုဇဉ်များလည်း နာသည်သာ ၊ သို့သော် သာမန်ပုထုဇဉ်များမှာ တရားနာ၍ တရားအရ ပြုကျင့်ရမည့် ကိစ္စကိုကား အား မထုတ်ကြ, မပြုလုပ်ကြ၊ အရိယာတို့သာ တရားနာ၍ တရားအရ ပြုကျင့်ရမည့် ပဋိပတ်ကို ပြုကျင့်သဖြင့် မဂ်ဖိုလ်အထိ ဆိုက်ရောက်ကြ၏ ။ ထို့ကြောင့် ဤ၌ အရိယာတို့ကိုသာ သုဂတ သာဝက(= ဘုရားတပည့် ဆိုရသည်) ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရိယာသာဖြစ်၍သာဝကမဟုတ်သောပုဂ္ဂိုလ် (=ဘုရားပစ္စေကဗုဒ္ဓ၏) သာဝကသာဖြစ်၍ အရိယာမဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ် (=ဖိုလ်မရသော လူ) အရိယာလည်း မဟုတ် သာဝကလည်းမဟုတ်(=တိတ္ထိများ) အရိယာလည်းဟုတ် သာဝကလည်း ဟုတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်(ဖိုလ်ရပြီးသော ရဟန်းတော်များ)ဟုပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုး ဇကဂုံတွာရ အစ္ဆရသဿ်တဝဂ် အဋ္ဌကထာ(၄၈)၌ လာခဲ့ရာ ဤ၌ စတုတ္ထပုဂ္ဂိုလ်ကိုယူ ။ ဖိုလ်ရလူ ပုဂ္ဂိုလ်များလည်း ဆိုခဲ့ပြီး သာဝကအနက်အရနှင့်ညီ၍ အချို့ပါဠိတော်၌ အရိယာသာဝကအဖြစ် ဟောထားသော်လည်း ဤ၌ကား သံဃာအရာဖြစ်၍လူကို မယူရ ။

ဘုရားနှင့်နီးသူ ဝေးသူ။ ။ ဤ''သုဂတသဿ သာဝကာ''ဖြင့်ပင် အရိယာများကား ဘုရားနှင့် အနေဝေးစေကာမူ ဘုရားနှင့် နီးစပ်လျက် ရှိသူများဖြစ်ကြောင်းကိုငင်း ,သာမန်ပုထုဇဉ်များကား ဘုရားအနီး အပါးနေသူပင်ဖြစ်စေ ဘုရားနှင့်ဝေးကွာလျက် ရှိသူများဖြစ်ကြောင်းကိုငင်း သိစေသည် ။

သင်္ကန်းစွန်းကို ကိုင်ကာ ဇါတုရား ရွေရာ နင်းလျက် ဇါတုရားနောက်မှ ထပ်ကြပ်မကွာ လိုက်နေသော်လည်း ရာဂ ,ဒေါသ မကင်းသတိ , ပညာ , သမာဓိ မရှိသူဖြစ်လျှင် ထိုရဟန်းကား ဇါတုရားမှ ဝေးကွာသူဖြစ်၍ ဇါတုရားလည်း ထိုရဟန်းမှ ဝေးကွာလျက်ရှိသည် ၊ အကြောင်းမှာ တရားကို ထိုရဟန်း မမြင် , တရားမမြင်သူမှာ ဇါတုရားကို မြင်ရသူမဟုတ်။ ယူဇနာတရာ ဝေးကွာသော အရပ်မှာ နေသူဖြစ်စေ ရာဂ ,ဒေါသ ကင်း၍ သတိ , ပညာ , သမာဓိ ရှိသူဖြစ်လျှင် ထိုရဟန်းကား ဇါတုရားနှင့် နီးသူဖြစ်၏ ၊ ဇါတုရားလည်း ထိုရဟန်းနှင့် နီးလျက်ပင် ဖြစ်၏ ၊ အကြောင်းမှာ တရားမြင်သော ရဟန်းဖြစ်၍ပင်ဖြစ်၏ ။ တရားမြင်သူမှ ဇါတုရားကို မြင်သူဖြစ်သည် ။ (ကြာတိဝုတ်–သံဃာဋိကဏ္ဏသုတ်–၂၅၆)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အလှူအကျိုးကြီးသည်။ ။"ဇေတသု ဒိန္နာနိ မဟပ္ဖလာနိ" ကား ဒကို ကောယျ ဖြစ်ခြင်းအကြောင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ဒကို ကောယျသည်လည်း ဇေတသု စသည်၏ အကြောင်း အပြန်အလှန်ဖြစ်သည် ။ ဒကို ကောယျဖြစ်ခြင်းကြောင့် အလှူ အကျိုးကြီးရသည် ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ လှူရသော အလှူ အကျိုးကြီးသောကြောင့်လည်း ဒကို ကောယျဖြစ်ရသည် ။ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ အနည်းငယ်ပင် လှူရစေကာမူ အကျိုးကြီးမြတ်၏ ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်း သီလစသော ဂုဏ်သည် အလှူကို အကျိုးကြီးအောင် ပြုခြင်းဖြင့် အလှူကို စင်ကြယ်အောင် သုတ်သင် တတ်သည်ဖြစ်ရာ အလှူပေး အလှူခံတို့၏ သီလစသည် ရှိခြင်းသည် ဒကို ဏာဝိသုဒ္ဓိ(=အလှူ၏ စင်ကြယ်ခြင်း)ဖြစ်ရသည်၊ဤ၌ အလှူခံဘက်မှ ဒကို ဏာဝိသုဒ္ဓိအဖြစ်သို့ ရောက်ခြင်းကြောင့် အလှူအကျိုးကြီးရသည် ။ ဒကို ဏာဝိသုဒ္ဓိလေးပါးကို ဥပရိပဏ္ဏာသ ဒကို ဏာဝိဘင်္ဂသုတ် (၂၉၉)၌ ဟောတော်မူသည် ။ ဒါယကာဘက်မှ စင်ကြယ်၍ အလှူခံဘက်မှ မစင်ကြယ်သော ဒါန (ဒါယကာက သီလဝန္တ အလှူခံက ဒုဿီလ), အလှူခံက စင်ကြယ်၍ ဒါယကာက မစင်ကြယ်သောဒါန (အလှူခံက သီလဝန္တ ဒါယကာက ဒုဿီလ), နှစ်ဖက်လုံး မစင်ကြယ် (ဒုဿီလချည်း) နှစ်ဖက်လုံးစင်ကြယ်သော ဒါန (သီလဝန္တချည်း)

သံဃိကမဟုတ်။ ။ အရိယာသံဃာအား လှူခြင်းမှာ သံဃိက,ပုဂ္ဂလိကဟု လာသော အရာ၌ သံဃာအား လှူခြင်းမျိုး မဟုတ်၊ ထိုနှစ်မျိုးအရဆိုလျှင် အရိယာသံဃာ တပါးပါးအား လှူခြင်းမှာ ပုဂ္ဂလိကဒါနသာတည်း ။ သံဃိကဒါနမှာ ပုဂ္ဂိုလ် တပါး နှစ်ပါးစသည် ရည်ရွယ်၍ လှူခြင်းမျိုး မဟုတ်ပဲ သံဃာအပေါင်း အဖွဲ့ကို လှူခြင်းဖြစ်ရာ ထိုအဖွဲ့မှာ သာမညဖြစ်၍ အရိယာသံဃာလည်းပါ၍ သမ္မုတိသံဃာလည်းပါလျက်သာဖြစ်၏ ။ ထို့ကြောင့်အရိယာတပါးပါးအား လှူရသော ပုဂ္ဂလိကဒါနထက် ထိုသံဃာအဖွဲ့အား လှူရသော သံဃိကဒါနက

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပို၍ အကျိုးကြီးလှ၏ ။ ပုဂ္ဂလိကဖြစ်စေကာ ဘုရားအား လျှူရခြင်းမှာမူ ထိုသံဃိက ဒါနထက်ပို၍ အကျိုးကြီးသည်ဟု ခြွင်းချက်ရှိသေး၏ ။ ထို့ကြောင့် သံဃိကလျှူသော အခါ သမ္မုတိသံဃာများ၌ လျှူရစေကာ အရိယာသံဃာများကိုလည်း ရည်မှန်း၍ လျှဒါန်းသင့်ပေသည် ။

တေသံ သုဒိန္နံ သုဟုတံ သုယိဋ္ဌံ ၊
ယေ သံဃမုဒ္ဒိသ ဒေန္တိ ဒါနံ ။
သာ ဒက္ခိဏာ သံဃဂတာ ပတိဋ္ဌာ ၊
မဟပ္ဖလာ လောကဝိဒူန ဝဏ္ဏိတာ ။
ဝိမာနဝတ္ထု (၆၂)

ယေ-အကြောင်သူတို့သည် ၊သံဃံ - အရိယာသံဃာတော်ကို ၊ဥဒ္ဒိသ ရည်ရွယ်၍ ၊ ဒါနံ - အလျှကို ၊ ဒေန္တိ - သမ္မုတိသံဃာ၌ လျှဒါန်းကြကုန်၏၊ တေသံ - ထိုသူတို့သည် ၊ သုဒိန္နံ - ကောင်းစွာလျှအပ်သည် မည်ပေ၏ ၊ သုဟုတံ - ကောင်းစွာ ပူဇော်အပ်သည် မည်၏ ၊ သုယိဋ္ဌံ -ကောင်းစွာလျှ အပ်သော အလျှ ကြီးမည်ပေ၏ ၊ သံဃဂတာ - သံဃာ၌ ရောက်လျက်၊ ပတိဋ္ဌါ - တည်သော ၊ သာ ဒက္ခိဏာ - ထို အလျှကို ၊ မဟပ္ဖလာ -ကြီးမြတ်သော အကျိုးရှိ၏ဟု ၊ လောကဝိဒူနံ - ဘုရားရှင်တို့သည် ၊ဝဏ္ဏိတာ- ချီးမွမ်းတော်မူအပ်၏ ။

မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်ဒါန။ ။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား လျှအပ်သော အလျှသည် အကျိုးကြီး၏ ဟု ဆို၏ ၊ ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်လျှရာ၌ ဆိုဖွယ်မရှိ။ မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် စိတ္တက္ခဏာ တချက်ခန့်သာရှိ၍ အလွန်တိုတောင်းသော အခိုက်အတန့်သာဖြစ်ရာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို အဘယ်သို့ လျှနိုင်သနည်းဟု မေးဖွယ်ရှိ၏၊ လျှနိုင်ပုံကို ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ(၂၂၄) ၌ ဤသို့ပြ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အာရဒ္ဓဝိပဿကာ (=အားထုတ်သော ဝိပဿနာရှိသူ) ဟူသည် ဘယ်နေရာ, ဘယ်အချိန်မှာ, မဆို မဂ်ရောက်ဖို့ ရှေးရှုလျက်ရှိရာထိုပုဂ္ဂိုလ် ဆွမ်းခံကြွသောအခါ ရပ်နေစဉ် သပိတ်ကို ယူ၍ ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ထည့်လှူကြ၏ ။ ထိုအခိုက် မဂ်မှ ထလျှင် ဤအလှူမှာ မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူသည်မည်၏ ။ သို့မဟုတ် ဆွမ်းစားဇရပ်၌ ထိုင်နေစဉ် လူတို့က သပိတ်ထဲ ခဲဘွယ် ဘောဇဉ် လာထား၏၊ ထိုအခိုက် မဂ်မှထလျှင် ဤအလှူလည်း မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူသော အလှူပင် ။ သို့မဟုတ် ကျောင်း၌ဖြစ်စေ, ဆွမ်းစားဇရပ်၌ဖြစ်စေ,ထိုင်နေသော ရဟန်း၏ သပိတ်ကို ဒါယကာတို့က ယူပြီးလျှင် မိမိအိမ်သို့ သွား၍ ခဲဖွယ် ဘောဇဉ်ထည့်ကြ၏ ၊ ထိုခဏ မဂ်မှထလျှင် ဤအလှူလည်း မဂ္ဂသမင်္ဂီ (မဂ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်)ကို လှူသော ဒါနပင်ဖြစ်၏ ။

တေသု အနက်။ ။[ဇတေသုကို သမ္ပဒါန်၌ သတ္တမီအဖြစ်ပေးကြ၏ ၊ သမ္ပဒါနေစ–ကစ္စည်းသုတ်အရဖြစ်၏ ၊ဒါ ဓာတ်အရာ၌ သမ္ပဒါန် အသုံးရှိသကဲ့သို့"သံဃေ ဒေတိ ၊ သံဃေ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ ၊ ယတ္ထစ ဒိန္နမဟပ္ဖလမာဟု၊ စတူသုသုစီသု ပုရိသယုဂေသု" စသည်ဖြင့် အာဓာရလည်း အများပင်ထင်၏ ။ ထို့ကြောင့်ပင် ကာရကသည် ဝတ္တိစ္ဆာလျှင် အကြောင်းရှိသောကြောင့် သမ္ပဒါန်ကို မဆိုလိုပဲ ၊ အာဓာရအဖြစ်သာ ဆိုလိုသော် သတ္တမီလည်း ဖြစ်နိုင်ကြောင်း အာဓာရဝိဝက္ခာယံ သတ္တမီ ပိ သိယာ သံဃေ ဒေတိ"ဟု မောဂ္ဂလ္လာန် (၂၂၄)၌ ဆို၏ ။ ထို့ကြောင့် ဤ၌ အာဓာရအတိုင်း အနက်ပေးခဲ့သည်]။

(၃၄) ယေ သုပ္ပယုတ္တာ မနသာ ဒဠှေန ၊
နိက္ကာမိနော ဂေါတမ သာသနမ္ဟိ ။
တေ ပတ္တိပတ္တာ အ,မတံ ဝိဂယှ ၊
လဒ္ဓါ မုဓာ နိဗ္ဗုတိံ ဘုဉ္ဇမာနာ ။
ဣဒမ္ပိ သံဃေ ရတနံ ပဏီတံ ၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဇေတန သဒ္ဓေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

(၃၄) ယေ – အကြင် ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည် ၊ ဒဋ္ဌေန – မြဲမြံတည်တံ့သော၊ မနသာ – သမာဓိနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ၊ သုပ္ပယုတ္တာ – လွန်စွာကြိုးစား အားထုတ်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ဂေါတမသာသနမှိ – ဂေါတမဘုရားရှင်၏ သာသနာတော်၌ ၊ နိက္ကာမိနော– ကိလေသာတို့မှ ကင်းကွာ ထွက်မြောက်တော်မူကြကုန်၏၊ တေ – ထို ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည် ၊ အမတံ – နိဗ္ဗာန်ဓာတ်သို့၊ ဝိဂယှ– အာရုံယူလျက် သက်ရောက်ကြကုန်၍ ၊ မုဓာ –တရွေးသားမျှ ပစ္စည်းမကုန်ကျရဘဲ၊ လဒ္ဓါ –လိုရာခရာ အလွယ်ပင် ရတော်မူကြကုန်၍ ၊ နိဗ္ဗုတိ – ဖလသမာပတ် အငြိမ်းဓာတ် အရသာကို၊ ဘုဉ္ဇမာနာ– ခံစားကြကုန်လျက်၊ ပတ္တိပတ္တာ – အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ဆိုက်ရောက်ကြကုန်၏၊ သံဃေ – ရဟန္တာသံဃာတော်၌ ၊ တ္ဟာဒမ္ပိ ရတနံ – ဤ ရတနာ၏ အဖြစ် နှစ်သက်ဖွယ် ဂုဏ်ရည်သည်လည်း၊ ပဏီတံ – ထူးမြတ်လှပါ ပေ၏ ၊ ဇေတန သဒ္ဓေန– ဤသစ္စာစကားကြောင့် ၊ သုဝတ္ထိ ဟောတု– သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း ။

စကားပြေ။ ။မြဲမြံ တည်တံ့သော သမာဓိဖြင့် လွန်စွာအားထုတ်ကြကုန်၍ ဂေါတမမြတ်စွာ သာသနာတော်၌ ကိလေသာတို့မှ လွတ်ထွက်ကြသော ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့သည် နိဗ္ဗာနဓာတ်သို့ အာရုံယူလျက် သက်ရောက်ကြပြီးသော် ပစ္စည်းဥစ္စာအနည်းငယ်မျှ မကုန်ကျရဘဲ အလွယ်တကူ ရရှိ၍ ဖလသမာပတ် အငြိမ်းဓာတ် အရသာခံစားကြလျက် အရဟတ္တဖိုလ် ဝင်စားတော်မူကြ၏ ။ ရဟန္တာ သံဃာတော်၌ ဤရတနာ၏ အဖြစ် နှစ်သက်ဖွယ်ဂုဏ်ရည်လည်း ထူးမြတ်လှပါပေ၏၊ ဤသစ္စာစကားကြောင့် သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း ။

---

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရတန္တာ သံဃာ။　။ ဗလသမာပတ္တိသုခကား ကိလေသာအပူဝေး၍ အေးချမ်းသာယာသော အရိယာစည်းစိမ်တမျိုးပင်တည်း၊ ထိုသုခကို ခံစားရသော ရတန္တာ အရှင်မြတ်တို့အဖို့ အလွန်ထူးမြတ်သော ဂုဏ်ကျက်သရေပင်ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ရတန္တာသံဃာကို ဗလသမာပတ္တိဂုဏ်ဖြင့် ချီးကျူးကာ သစ္စာပြုဟန် ပြတော်မူလို၍ ''ယေ သုပ္ပယုတ္တာ'' စသည်ကို ဟောတော်မူသည်။

အကျင့်လည်း ဂုဏ်ပင်။　။ဤ၌ နိဂ္ဂာမိနော အရ ကိလေသာတို့မှ ထွက်မြောက်ခြင်းဟူသည်မှာ အရဟတ္တမဂ်ပင်၊ ထိုမဂ်ကို ရရှိရန် ရတန္တာမြတ်တို့ အဘယ်သို့ ပြုကျင့်ခဲ့ရသည်ကို သုပ္ပယုတ္တာ စသည်ဖြင့် ပြ၏၊ ဗလသမာပတ္တိဂုဏ်ကို ပြလိုရင်းဖြစ်သော်လည်း ထိုဂုဏ်ရကြောင်း အကျင့်သည်လည်း ထူးမြတ်သော ဂုဏ်တရပ်ပင်၊ လောကဓ္မ အလုပ်မရှိသူ အလုပ်ဓ္မ စိတ်မဝင်စားသူ လူပျင်းမှာ ဂုဏ်ကျက်သရေ မဲ့သူသာဖြစ်၏၊ မိမိ အလုပ်ကို စိတ်ပါဝင်စားအားထုတ်ပြုလုပ်နေသူမှာ ဂုဏ်တက်လျက်သာ ရှိနေ၏၊ ထို့အတူ သာသနာ့ဓ္မ ပျင်းရိမေ့လျော့ ပေါ့ဆစွာ ကိုယ့်ကိစ္စအစစ် ပစ်ပယ်ထားသူတို့လည်း ဂုဏ်ကျက်သရေ မဲ့သူများသာ ဖြစ်ကြ၍ ဘဝနာအလုပ် ကြိုးပမ်းအားထုတ်နေသူသာ ဂုဏ်ကျက်သရေမျိုး နေ့တိုင်းတိုး လျက်ရှိ၏။ မဂ်ဖိုလ်ကို ရအောင် ကြိုးပမ်း ကြရာ၌ သာမန်လုံ့လဖြင့် ကြိုးစားကြရသည် မဟုတ်၊ အလွန်ကြိုးစားကြရ၏။ ရတန္တာမဖြစ်မီ ရှေ့အဖို့၌ ထိုကြိုးပမ်းမှုမှာ အောင်မြင်ခြင်း ပန်းတိုင် လှမ်းကိုင်နိုင်ကြောင်း အလွန်ကောင်းသော အမှုဖြစ်၍ သုပ္ပယုတ္တာကား ဂုဏ်ပြုခြင်းပင် ဖြစ်ရ၏။ ဤသုပ္ပယုတ္တာဖြင့် ဘဝနာလုပ်ငန်း၌ မဆုတ်တမ်း ကြိုးစားသော သမ္မပ္ပဓာန်လုံ့လမျိုး ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို ပြ၏။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သမာဓိယူ။ ။ ဒဋ္ဌေန မနသာ အရ မြဲမြံသော စိတ်ဟူသည် သမာဓိ နှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကိုပင် ဆို၏၊ သမထအာရာဒ္ဓ ဥပစာရ ,အပ္ပနာအထိ အဆင့်ဆင့် တက်လာသော သမာဓိကို အလိုရှိအပ်သကဲ့သို့ ဝိပဿနာ အာရာဒ္ဓ မဂ်ဖိုလ် သမာဓိအထိ အဆင့်ဆင့် တိုးတက်လာသော ''ခဏိကစိတ္တေကဂ္ဂတာ'' ခေါ် ဝိပဿနာနှင့် တွဲနေသော သမာဓိကို အလိုရှိအပ်၏ ။

ယထာဘူတဉာဏ် (=အမှန်တရားကို သိသောဉာဏ်) ရမှ မဂ်ဖိုလ်ရမြဲဖြစ်ရာ သမာဓိမှာ ထို ယထာဘူတဉာဏ် ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်းပြရာ၌ ''ဒဋ္ဌေန မနသာ'' ဟု သမာဓိကို ဆို၏ ။

ဒဋ္ဌေနနှင့် ဒဋ္ဌေန ။ ။ ''ယေသုပ္ပယုတ္တာ မနသာ ဒဋ္ဌေန'' ၌ '' ဒဟိဿဒ္ဓော ဒဟိတိ ဒဋ္ဌံ '' ဟူသော မောဂ္ဂလ္လာန်အလို '' တဏ္ဍာဒယော '' သုတ်နှင့် အညီ ဟ,ပစ္စည်းဖြင့်ဂင်း ဟ,ကိုဋ္ဌ ပြု၍ဂင်း ပြီးသောကြောင့် ဒဋ္ဌေန ဟု ဟ,ထိုးဖြင့်သာ ရှိရမည်ဖြစ်၏ ၊ (ကွာဒိ၊၂၂၃) သက္ကတ၌ကား ဟ,ထိုးမပါ ဒဋ္ဌ ဟုသာရှိ၏ ၊ ထို့ကြောင့် ဆရာမြတ်တို့ကား ဤအရာ၌ ဟ,ထိုးမပါ ဒဋ္ဌေန ဟုသာ ရှိစေလို၏ ၊ ဂါထာဗန္ဓ၌ ဆန်းအတွက် အချို့အရာဒဋ္ဌ ဟုသာရှိစေလိုသည်မှာ '' နံ တံ ဒဋ္ဌံ ဗန္ဓန မာဟု မိရာ ဇေတံ ဒဋ္ဌံ ဗန္ဓနမာဟု မိရာ '' (သဂါထာဝဂ္ဂ ကောသလသံယုတ် ၊၈၇) စသော ဥပေန္ဒဝဇိရာဂါထာ ပါဒများ၌ ဒဋ္ဌ ၌ ဒ, ကို လ, ဟု အရာထား၍ ဟောကြားသောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည် ။'' ဟန္ဒ ဇော နံ ပဝက္ခာမိ သန္တ မ္ဘာသု ဒဋ္ဌော ဘဝ '' (သုတ္တနိပါတ မဟာဝဂ္ဂ နာလက သုတ် ၃၈၈) စသည်တို့၌လည်း ပထျာဝတ္တ'ဇ'ဂိုဏ်းအရာ ဒဋ္ဌော ဘဝ -ဟု ဒ ၏ လဟုအရာထား၍ ဟောကြားချက်ကို တွေ့ရ၏ ၊ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဒဋ္ဌ ၌ 'ဒ'ကို လဟုအရာထား၍ ဟောကြားသည်ကို အတော်တွေ့ရ၏ ၊ ရတ္ထ ၊ ပဒ္မ ၊ စေတျစသော သဒ္ဒါတို့မှာ သက္ကတ၌ အတွေ့များသော်လည်း မာဂဓတွင် စုဏ္ဏိယပါဠိ၌ မတွေ့ရ ၊ ထိုသို့သော ပုဒ်များတွင် သဒ္ဒနိတိက ရတန-ကို ရတ္ထ ၊ ပဒုမ-ကို ပဒ္မ စေတိယ-ကို စေတျ ပြုရန်ဆို၏ ၊ ထို့အတူ အချို့ဂါထာအရာ၌ ဒဋ္ဌ-ကို ဒဋ္ဌ ပြုထားသည်ဟု ယူသော် သင့်ဖွယ်ရှိသည် ၊ စာအများ၌ကား ဒဋ္ဌချည်းသာ ရှိနေကြ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဝိပဿနာအရာ၌ သတိ ပညာတို့သည် မပါမပြီး ဖြစ်ရာ သမာဓိ ဝိရိယတို့နှင့် ကင်း၍ ဖြစ်သော တရားများ မဟုတ်၍ ဤ၌ ''အဝိနာဘာဝ'' နည်းအားဖြင့် ထိုတရားများကိုလည်း ယူပြီးဖြစ်ကြောင်း သိပါလေ။ ထိုသို့ ကျင့်ဖွယ်တရား အလုံးစုံ အကုန် ပါစေလိုသောကြောင့်ပင် အဋ္ဌကထာက သုပ္ပယုတ္တာ အရ အလွန်စင်ကြယ်သော ကာယ ဝစီ ပယောဂရှိသူဟူသော အနက်ယူ၍ ထိုပုဒ်ဖြင့် သီလကျွန်ုကို ပြကြောင်းကိုလည်း , ဒဋ္ဌေန မနသာဖြင့် သမာဓိနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ဟူသော အနက်ကို ယူ၍ သမာဓိကျွန်ုကို ပြကြောင်းကိုလည်း , နိက္ကာမိနောဖြင့် ကိုယ်အသက်၌ မငဲ့ကွက်သော ပညာရှေ့သွား ဦးဆောင်ရှိသော ဝိရိယဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်း အနက်ကိုယူ၍ ဝိရိယနှင့် ပြည့်စုံသော ပညာကျွန်ုကို ပြကြောင်းကိုလည်း,ဖွင့်ပြခဲ့လေသည်]။

ဧတ်ကောင်း အဒါကောင်း။ ။ ဂေါတမသာသနာမှ ၌ ဇဝ မပါသော်လည်း ဇဝ အနက်ရကောင်း၍ ဂေါတမဘုရား သာသနာ၌ သာဟု အနက်ယူရန် အဋ္ဌကထာဖွင့်၏။ ''ဇဝအကျိုး ရှိစနိုး ထည့်ဂျိုး ဇဝပေ'' ဟူသည်နှင့် အညီတည်း။ ဂေါတမဘုရား သာသနာ၌သာ သုပ္ပယုတ္တ (=နည်းမှန်လမ်း မှန်ကြိုးစားမှု) ရှိ၍ ကိလေသာမှ လွတ်ရသည်။ ထိုသာသနာမှ အပဖြစ်သော တိတ္ထိတို့ သာသနာများ၌ ထိုသို့ လွတ်မြောက်မှုမျိုး မရှိဟု ကန့်သည်။ ''အညတ္ထာ ပေါဟန'' နည်းအားဖြင့်သော်လည်း အနက်ယူ။ (= အညတ္ထ–အနက်တပါးကို ,အပေါဟန –မြစ်တားသည်)

ဗာဟိရသာသနာများ၌ အ,မရတပ (=သေခြင်းကင်းရေးအတွက် တောင့်တချက်ဖြင့် ကိုယ်အညစ်အနွမ်း အပန်းခံ ကျင့်သောအကျင့်) ခေါ် အကျင့် အမျိုးမျိုး ကျင့်ကြကုန်သော်လည်း သုပ္ပယောဂ (=နည်းမှန်လမ်းမှန်ကြိုးစားမှု)မဟုတ်သောကြောင့် ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှုမျိုး သူတို့ တောင့်တ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သော အ,မရ (=မသေရခြင်း) အကျိုးမျိုးကား မရ ၊ ဒုက္ခသာ အဖတ်တင်ကြ ရသည်။ ဤသာသနာ၌ကား နည်းမှန် လမ်းမှန် အကျင့်များလည်းရှိ၏ ၊ ကျင့်ကြံသူ များလည်း ကိုလေသာမှ လွတ်မြောက်မှုကို တကယ်ကိုယ်တွေ့ကြုံ ကြရ၏ ။

ဘုရားသာသနာကား ခေတ်ကောင်း အခွင့် ကောင်းကြီးတည်း ၊ ထိုအခွင့်ကောင်းကြီးကား တခါလွဲသွားလျှင် နောင်တဖန် ပြန်၍ ကြုံကြိုက်ဖို့ရာ လွန်စွာခဲယဉ်းလှ၍ ဘုရားညွှန်ကြားသော တကယ့်ကိုယ်ကျိုး အစစ် အမှန်များကို မလွတ်တမ်း အရယူကြရန် မမေ့သင့် မမေ့ထိုက်သည်ကိုလည်း သိစေသည် ။

ပတ္တိပတ္တာ။ ။ ''ပတ္တာဗ္ဘာတိ ပတ္တိ'' ရထိုက်သောကြောင့် ပတ္တိမည်၏ ။ လောကာ၌ မပြုထိုက် ဆိုလျှင် အကျိုးမရှိ အကျိုးယုတ်မည့် အမှုဖြစ်သည်ကို သိရ၍ ၊ ပြုထိုက်သည်ဆိုလျှင် အကျိုးရှိ၍ တကယ်ပြုလုပ်ရမည့် အလုပ်ဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်၏ ။ ဤ၌ ရထိုက်သည် ဆိုသောကြောင့် တကယ်အကျိုးရှိ တကယ့်အကျိုးစီးပွါး အစစ်ဖြစ်သည်ကို သိရ၏။ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရလျှင် စင်စစ်ဇကန် အမှန်ပင် သံသရာဆင်းရဲတို့နှင့် တွဲစပ်ပေး တတ်သော ယောဂတို့မှ ကင်းရှင်း ,အေးချမ်းရသည်ဖြစ်ရာ အရဟတ္တဖိုလ်မှာ ပတ္တဗ္ဗ (=ရယူထိုက်သော တရား) ဖြစ်သည် ၊ ထို့ကြောင့် '' ပတ္တဗ္ဗာနာမ ပတ္တုံ အရဟာ ယံ ပတ္တာ အစ္ဆန္နယောဂကွေမိနော'' ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်သည် ။ ဤစကားဖြင့် ပတ္တိ ၏ ရောက်ခြင်း , သွားခြင်း ,ခြေလျင်တပ်,ကုသိုလ်အဖို့စသော အနက်များကို တားမြစ် သည် ၊ ပတ္တိ ပတ္တာ ပတ္တိပတ္တာ ။ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်သူဆိုသော်လည်း မဂ္ဂါနန္တရ (=မဂ်၏ အခြားမဲ့၌ဖြစ်သော) ဖိုလ်ကို မဆိုလို ၊ ဖလသမာပတ်ကိုသာ ဆိုလိုသည်ဟု သိသာပါသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရဟတ္တဖိုလ်သာ။ ။ ပတ္တိပတ္တာသည် ဖိုလ်သို့ရောက်ခြင်း ,ဖလသမာပတ်ဝင်စားခြင်းတည်း ၊ ဖလသမာပတ်အရာ၌ အောက်အောက်ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် အထက်အထက်ဖိုလ်ကို မိမိ မရသေးသောကြောင့် မဝင်စားနိုင် ၊ အထက်အထက်ဖိုလ်ကလည်း အောက်အောက်ဖိုလ်ကို မဝင်စားနိုင်တော့ပြီ ။ အကြောင်းမှာ ပုဂ္ဂိုလ်တပါး အဖြစ်သို့ ရောက်ရှိခြင်းဖြင့် အောက်ဖိုလ်များ ပျောက်ကွယ် ငြိမ်းစဲခဲ့ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း ။ သောတာပတ္တိမဂ်ခဏ၌ ကံကိလေသာအချို့ကိုအကြွင်းမဲ့ ပယ်ခွါနိုင်ခြင်းဖြင့် ပုထုဇဉ်အဖြစ်မှ အဖြစ်တမျိုး ပြောင်းကာ အရိယာသောတာပန် ဖြစ်လာရသကဲ့သို့ သကဒါဂါမိမဂ်ဖိုလ် ရသောအခါ သောတာပန်အဖြစ်မှ ပြောင်းကာ သကဒါဂါမ်အဖြစ်သို့ ရောက်ရ၏၊ ထို့အတူ အနာဂါမ် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ပြောင်းမှုကိုလည်း သိလေ ။ ထိုသို့ ပြောင်းလွဲရခြင်းမှာ အထက်အထက်မဂ်တရားတို့က နစ်ဝေသဖြင့် အောက်အောက်ဖိုလ်များ ဖြစ်နိုင်ခွင့် မရတော့ခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်သည် ။

အခြားလောကီကုသိုလ်များမှာ ဒုတိယဘဝကျမှ ဝိပါက်ခန္ဓာအသစ်ဖြစ်၍ ဘဝသစ်အဖြစ်မျိုးပြောင်းရ၏ ၊ မဂ်တရားများမှာ မိမိအခြားမဲ့၌ပင် အကျိုးကို ဖြစ်စေတတ်၍ ဆိုင်ရာ မဂ်ဖိုလ်ရလျှင်ပင် ဘဝပြောင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်ကြရ၏ ။ ထိုသို့ အထက်အထက် ပုဂ္ဂိုလ်များ၌ အောက်အောက်ဖိုလ်များ မရှိတော့ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ရဟန္တာ၏ ဖလသမာပတ်ကို ပြရာ ပတ္တိပတ္တာ၌ “ ပတ္တိစရိယာတိ စတူသု သာမညဖလေသု ” စသည်၌ကဲ့သို့ ဖိုလ်လေးပါးလုံးကို မယူရတော့ပဲ အရဟတ္တဖိုလ်ကိုသာ ယူရတော့သည် (ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂ–၂၁၅။)

နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်။ ။အရိယာတို့၏ ဝိပဿနာကား ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်မှ အစပြုမြဲဖြစ်၏ ၊ ထို့ကြောင့် ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားလိုသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆိတ်ငြိမ်ရာသို့ ကပ်ရောက်ကာ ဥဒယဗ္ဗယ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဉာဏ်မှ အစပြု၍ သခ်ၤါရတို့ကို ရှုတော့သည် ၊ ဉာဏ်အဆင့်ဆင့် အစဉ်အတိုင်း တက်ကာ အနုလောမဉာဏ်၏ အဆုံး၌ ဖိုလ်သို့ရောက်ရှိ၍ ထိုဖိုလ်စိတ်အစဉ်သည် နိဗ္ဗာန်သို့ အာရုံပြုလျက် သက်ရောက်ရတော့သည် ၊ ပိုင်းခြားအပ်သော ကာလအတိုင်း ဖိုလ်စိတ်အဆက်မပြတ် ထပ်ကာထပ်ကာ ဖြစ်နေခြင်းကိုပင် ဖလသမာပတ်ဟုဆို၏။ ထို့ကြောင့် ဖလသမာပတ်ဝင်စားခြင်း အကြောင်းကို ဟောရာ၌ အလုံးစုံသော သခ်ၤါရ နိမိတ်တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်း , အနိမိတ္တဓော် နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို နှစ်လုံးသွင်းခြင်းဟု အကြောင်းနှစ်ပါး ဟော၏ ။

ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်စသော ဉာဏ်အဆင့်ဆင့်ဖြင့် သခ်ၤါရတို့မှ လုံးဝ ငြိးငွေ့တက်မက်ခြင်းကင်းသော စိတ်ရှိသော အရိယာ၏ ဖိုလ်စိတ် သည် သခ်ၤါရတို့မှ လွတ်ကင်းရာ နိဗ္ဗာန်အာရုံ၌ ဖြစ်နေ၏ ။ ထိုသို့ ဖိုလ်၏ နိဗ္ဗာန်အာ ရုံဖြစ်နေခြင်းကိုပင် သခ်ၤါရနိမိတ်ကို နှလုံးမသွင်းခြင်း, နိဗ္ဗာန်ကိုနှလုံးသွင်း ခြင်းဟုဆိုအပ်၏။ ဖလသမာပတ် တည်တံ့ခြင်း အကြောင်းကို ဟော ရာ၌လည်း သခ်ၤါရနိမိတ်တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်း , နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို နှလုံးသွင်းခြင်း ရှေ့အဖို့၌ ပြုပြင်စိမ်ခြင်းဟု အကြောင်းသုံးပါးဟော၏ ။ ဤ၌ ရှေ့အဖို့က ပြုပြင်စိမ်ခြင်းဟူသည်မှာ ဖလသမာပတ် မဝင်စားမီ ရှေ့အဖို့က ဘယ်အချိန်ကျလျှင် ထမည်ဟု ကာလပိုင်းခြားခြင်းကိုဆို၏၊ ဤသို့ ပိုင်းခြားထားလျှင် ပိုင်းခြားသောကာလ မတိုင်မီ အတွင်း သမာပတ် တည်တံ့နိုင်၏ ။ သမာပတ်မှ ထခြင်း အကြောင်းကို ဟောရာ၌ လည်း သခ်ၤါရနိမိတ်တို့ကို နှလုံးသွင်းခြင်း, အနိမိတ္တဓော် နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို နှလုံးမသွင်း ခြင်းဟုအကြောင်းနှစ်ပါးလာ၏ ၊ နိဗ္ဗာန်အာရုံပြတ်၍ သခ်ၤါရသို့ အာရုံရောက်သောအခါ ဖလသမာပတ် မရှိတော့ပြီဟုဆိုလို၏၊ ဤအချက်များအရ ဖလသမာပတ်မှာ သခ်ၤါရနှင့် အဆက်ပြတ်ကာ နိဗ္ဗာနဓာတ်၌ ဆိုက်ရောက်လျက်ရှိသည်မှာ ထင်ရှား၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသို့ နိဗ္ဗာနဓာတ်၌ ဆိုက်ရောက်ကာ အာရုံပြုလျက်ရှိသော ဖလသမာပတ်၏ ဖြစ်ပုံ အခြင်းအရာကို ပြလို၍ ''အ,မတံ ဝိဂယှ'' ဟု ဟောတော်မူသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပစ္စည်းမကုန်ရ။ ။အရိယာ အရှင်မြတ်တို့ ဖလသမာပတ် ဝင်စားကြသည်မှာ မျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် ချမ်းသာစွာ နေရခြင်း အကျိုးငှာဖြစ်၏၊ ကိလေသာ အပူကင်းဝေးလျက် အလွန်အေးမြ ငြိမ်သက်လှသော ဖလသမာပတ်သုခဖြင့် နေရသည်မှာ ဤသာသနာ၌ အလွန်ထူးမြတ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာ တမျိုးပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မင်းတို့သည် မင်းစည်းစိမ်ကို ခံစားကြသကဲ့သို့ နတ်တို့သည် နတ်စည်းစိမ်ကို ခံစားကြသကဲ့သို့ ထို့အတူ အရိယာတို့သည် ထူးမြတ်သော လောကုတ္တရာ အရိယာချမ်းသာကို ခံစားဦးမည်ဟူသော အလိုဆန္ဒဖြင့် ဝင်စားတော်မူကြခြင်းဖြစ်၏။

လောကစည်းစိမ်များကား ပစ္စည်းအကုန်အကျ ခံမှ ရရှိသော စည်းစိမ်များသာဖြစ်၏၊ စည်းစိမ်က ကြီးကျယ်လေလေ တန်ဖိုးအကုန်အကျ များရလေလေဖြစ်၏။ ဤဖလသမာပတ် ချမ်းသာ ခံစားကြသော အရိယာအရှင်တို့မှာ ပစ္စည်းမကုန်ကျရပဲ လွယ်ကူသက်သာစွာ ခံစားတော်မူနိုင်ကြ၏၊ ထိုသို့ ပစ္စည်းမကုန်ရ တန်ဖိုး မပေးရပဲ လွတ်လွတ်လပ်လပ် အလွယ်တကူ လိုရာခဏ ခံစားတော်မူနိုင်ကြသည်၏ အဖြစ်ကို ''လဒ္ဓါ မုဓာ''ဟု မိန့်ဆိုတော်မူသည်။ ဤပါဠိဖြင့် တန်ဖိုးအကုန်အကျတွေ့ ခံကာ လွန်စွာ ကြောင့်ကြစိုက်ရမှ ရနိုင်သော ထိုလောက စည်းစိမ်များ၌ တကယ်အေးမြ ငြိမ်းချမ်းသော သုခဟု မရှိနိုင်သည်ကိုငင်း, အလိုရှိသောအခါ အလိုရှိရာနေရာ၌ ဘာမျှကြောင့်ကြစိုက်ရမှုမပါ သက်သာ လွယ်ကူစွာ ခံစားရသော ဤဖလသမာပတ် ချမ်းသာ၌သာ တကယ့်အေးငြိမ်း ချမ်းမြသုခအစစ် အမှန် တွေ့နိုင်ကြောင်းကိုငင်း သိစေသည်။

မုဓာ၏ အနက်ပှန်။ ။''မုဓာတိ အဗျယေန''ဟု ဖွင့်သော အဋ္ဌကထာ၌ ဗျယကို ပျက်စီးခြင်း အနက်ဟော ယူ၍ မုဓာ အရ အဓိပ္ပါယ်ကို အမျိုးမျိုး ယူဆကြ၏၊ ဗျယ ၏ အနက်ကို '' ဝိဂမေ –ကင်းခြင်း၌ငင်း , ဓနာဒိနော စာဂေ – ဥစ္စာစသည်ကို စွန့်ခြင်း၌ငင်း , ဇောတိသောတ္တေ– ဇောတိသကျမ်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၌ ဆိုအပ်သော ၊လက္ခါ –လက်မှ ၊ဒ္ဒါအသဌာနေ စ– တဆယ့်နှစ်တန်၌ဌင်း ဖြစ်၏" ဟု ထောမနိဓိ ၌ အနက်သုံးမျိုးပြု၏ ၊ ကင်းခြင်း ဟူသည် ကုန်ခြင်း ပျက်စီးခြင်းပင်တည်း ။ ဥစ္စာစွန့်ခြင်းဟူသည် ဥစ္စာသုံးခြင်းပင် ။ အဗျယေန ၌ ဗျယ ကို ပျက်စီးခြင်း အနက်ကို မယူစေလို ၊ဥစ္စာသုံးခြင်း ယူစေလို၍ ကာကဏိကမတ္တမ္မိ ဗျယံ အကတ္တာ (=တရွေးသားမျှ ပစ္စည်းကုန်ကျမှု မပြုရပဲ)အဌ ကထာ ဆက်ဖွင့်ခဲ့သည် ။

"သယံ အာယံ ဝယံ ဇညာ၊ သယံ ဇညာ ကတာ ကတံ " (=ဇာတကာဒု –တေသကုဏာဇာတ်–၆) ၌ ဗျယနှင့် ဝိ+ဏ္ဏ+အ –ဓာတ် ပစ္စည်း တူ ဝယ ကို တွေ့ရ၏ ၊ အဌကထာက ဒီတဗ္ဗဓန (=ထိုထို သူတို့အား ပေးအပ်သော ဥစ္စာ) ဟု ဖွင့်၏ ထို ဝယလည်း ကုန်ခြင်း , ပျက်ခြင်း, သုံးခြင်း, အရွယ်,စသည်၌ ဖြစ်ရာ အချို့အနက်မှာ ဗျယနှင့် အတူပင် မုဓာ ဝါဒေတိ (၀–၌ ၊၂–၅၄)၌ မုဓာကို " မုဓာတိ အမူလေန" (=အဖိုးမရှိ အလကား)ဟု ဝိမတိ၌ ဖွင့်၏ ။

ထို့ကြောင့် ပြဆိုခဲ့ပြီး အနက်အရ မုဓာကို ဥစ္စာဓန အသုံးမပြုရပဲဟုဌင်း, ပစ္စည်း အကုန်အကျမပါ အလွတ်သာဟုဌင်း ပေးသင့်သည် ၊ ထို့ပြင် လောကစည်းစိမ်များကား အခြေအရံ အဖော်အပေါင်းတို့ဖြင့် ခံစားရ၏ ၊ ဗလသမာပတ်ကား အဖော်မပါ တဦးတည်း လွတ်လပ်စွာ ရရှိသော ချမ်းသာဖြစ်၍ ဤမုဓာအရ အဖော်မပါဟူသော အနက်ကိုလည်း ဆိုနိုင်သေး၏ ထို့ကြောင့် မုဓာ အဖော်လည်းမပါ ဥစ္စာလည်း မကုန်ကျရပဲ ဟုဌင်း, အဖော်မလို ဥစ္စာကို မသုံးရပဲဟုဌင်း ပေးက ပြည့်စုံသော အနက်ဖြစ်ရာသည် ။

ဗိုလ်ချမ်းသာ စံ။ ။အချို့အရာ၌ နိဗ္ဗုတိကား နိဗ္ဗာန်ကို ဟော၏ ၊ ဤ၌ကား ကိလေသာအပူ ငြိမ်းအေးသောအနက်အရ ဗလသမာပတ်ကို ဟောသည် ၊ ကိလေသာအပူ ငြိမ်းသောကြောင့်ဌင်း အလွန်ငြိမ်သက်သော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုနေရသောကြောင့်ဌင်း ဗိုလ်မှာ အလွန်ငြိမ်းအေးငြိမ်သက်လှပေသည် ၊ အဆိအနှစ်ရှိ၍ အလွန်စင်ကြယ်သော အတုမဲ့သုခဖြင့် စိမ်ပေးထားသကဲ့သို့ ရှိနေရသည် ။ ဗျာန် မဂ် ချမ်းသာတို့ထက် သာယာဖွယ်လွန် ချမ်းသာမွန်ဖြစ်သော ဤဗိုလ်ချမ်းသာကို ခံစားရသော အရိယာတို့မှာ အားရဝင်းတိမ်ခြင်း မဖြစ်နိုင်ပဲ ရှိရာ " နိဗ္ဗုတိ ဘုဥ္ဇမာနာ" ဖြင့် ပြအပ်သော ရဟန္တာမြတ်တို့၏ ဗလသမာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပတ္တိသုခမှာ အားကျဖွယ် ကြည်ညိုဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်၍ ထိုဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့မှာ ရတနာအစစ် ဖြစ်ရပါပေသည် ။

တိုက်တွန်းချက်။ ပဋိပတ္တိယာ လဒ္ဓဗ္ဗ ၊ရသဿဒ မနုတ္တရံ ။
ဝိန္ဒိတုံ ပဒဟေ နောဓေ ၊ ကွတ္ထော တေ ဇိနသာသနံ ။
အနုတ္တရံ - လောကချမ်းသာ တကာတို့တွင် ယှဉ်ပွယ်ကင်းလတ် အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပေသော ၊ ပဋိပတ္တိယာ- ချမ်းသာလိုလား အမျိုးသားတို့ ကြိုးစားကျင့်အပ် ပဋိပတ်ဖြင့် ၊လဒ္ဓဗ္ဗ ရသဿဒံ - ရအပ်မှန်စွာ သာယာဖွယ်တောင်း အကောင်းဆုံး အရသာကို ၊ ဝိန္ဒိတုံ - မကြုံစဖူး အလွန်ထူးသဖြင့် ကြည်နူးပိတ် ဂွမ်းဆီထိသို့ ရရှိခံစားခြင်းငှာ ၊ ပဒဟေ- ကိုယ်ကျိုးအစစ် တကယ်ဖြစ်ဟု နှစ်နှစ်ကာကာ ကြိုးစားရာသတည်း ၊ နောဓေ-ဘဝတွက်တာ ခင်တွယ်တာလျက် သင်္ခါရသန်လှ ဆန္ဒဆုတ်ယုတ် အားမထုတ်ခဲ့လျှင်၊ တေ - အခါကောင်းသင့် အခွင့်ကြုံလာ သင့်တွက်တာမှာ၊ ဇိန,သာသနံ - ဂုဏ်ရည်သေတ္တု အနှစ်စုလျက် တုမဲ့ထူးစွာ ဘုးကျားမြတ် သာသနာသည် ၊ ကွတ္ထော - တောသားသမင် ရတနာမြင်သို့ ဂုဏ်အင် တင့်တိုး အာဘယ်အကျိုး ရှိပါတော့မည်နည်း ။

(၃၅) ယထိန္ဒဲလော ပထဝိသိတော သိယာ ၊
စတုဇ္ဇို ဝါတေဟိ အ,သမ္ပကမ္ပိယော ။
တထူပမံ သပ္ပုရိသံ ဝဒါမိ ၊
ယော အရိယသစ္စာနိ အ,ဝေစ္စ ပဿတိ ။
ဂ္ဂဒမ္မိ သံဃေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၃၅) ပထဝိသိတော – မြေ၌ ဝင်မှီ တည်နေသော ၊ တ္ကန္ဒခီလော – လွန်စွာ မြဲခိုင် တံခါးတိုင်သည်–ဇါ–ကို၊ စတုဒ္ဒိ – အရပ်လေးမျက်နှာတို့မှ၊ ဇါတေဟိ – လေပြင်းမုန်တိုင်းတို့သည် ၊ အ,သမ္ပကမ္ပိယော– မလှုပ်ရှားစေနိုင်သည်၊ သိယာ ယထာ ဖြစ်ရာ ဘိသက္ခဲသို့ ၊ ယော သပ္ပုရိသော– အကြင်သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်သည်၊ အရိယသစ္စာနိ – အရိယသစ္စာတို့ကို ၊ အ,ဝေစ္စ – မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ ၊ ပဿတိ– သိမြင်၏၊ တံ သပ္ပုရိသံ – ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကို၊ တထူပမံ – ထိုတံခါး တိုင်ကြီးပမာ နှိုင်းခိုင်းစရာ ရှိသူဟူ၍ ၊ (အဟံ –ဇါဘုရားသည်)၊ ဝဒါမိ– ဟောတော်မူ၏၊ သံဃေ– သောတာပန်သံဃာတော်၌ ၊ ဣဒမ္ပိ ရတနံ–ဤ ရတနာ၏ အဖြစ် နှစ်သက်ဖွယ် ဂုဏ်တော်သည်လည်း ၊ ပဏီတံ – ထူးမြတ်လှပါပေ၏၊ ဧတေန သစ္စေန ဤသစ္စာစကားကြောင့် ၊ သုဝတ္ထိ ဟောတု– သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း ။

စကားပြေ။ ။ မြေကြီးထဲ၌ ဝင်မှီတည်နေသော တံခါးတိုင်ကြီးသည် အရပ်လေးမျက်နှာမှ လေပြင်းမုန်တိုင်းများ လှုပ်ရှားစေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သကဲ့သို့ ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် အရိယာသစ္စာတို့ကို သိမြင်သော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကို ထိုတံခါးတိုင်ကြီးနှင့် တူသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူ၍ ဇါဘုရားဟောတော်မူသည်။ သောတာပန်သံဃာ၌ ဤရတနာ၏အဖြစ် နှစ်သက်ဖွယ် ဂုဏ်ရည်မှာလည်း ထူးမြတ်လှပါပေ၏ ။ ဤသစ္စာစကားကြောင့် သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း ။

သောတာပန် ဂုဏ်ရည်။ ။ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် အများအပြားရှိခဲ့ရာ သောတာပန်အဖြစ်ကို ကိုယ်တွေ့ ကြုံရသူများလည်း ရှိခဲ့၏ ။ ဘယ်သူသောတာပန်ပဲဟု အကြား အရသိနေရသည်လည်း ရှိ၏ ၊ သောတာပန်အဖြစ်မှာ လူအများ၏ အကြားအတွေ့အားဖြင့် ထင်ရှားရှိခဲ့ရာ ထိုသို့ ထင်ရှား လူသိများသော သောတာပန်သံဃာ၏ ဂုဏ်ဖြင့် သစ္စာပြုဟန် ပြတော်မူလိုပြန်၍ “ ယထိန္ဒခီလော” စသည် မိန့်တော်မူသည် ။

မိခင်ဇရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သန္ဒီအရ ရှင်းလင်းချက်။ [ကြာန္ဒခီလသန္ဒီ တံခါးခုံကိုင်း ,တံခါးတိုင်ကိုင်း,ဟောရာ ဤ၌ တံခါးတိုင် ဟောတည်း ၊''ပထဝိသိတော –မြေ၌ စွဲမှိသော တံခါးတိုင်''ဟု သန္ဒီက သာမညဖြစ်သော်လည်း အရပ်လေးမျက်နှာမှ လေပြင်းမုန်တိုင်းများ မလှုပ်ရှားစေနိုင်သော တံခါးတိုင် ဆိုသောကြောင့်ငင်း, သောတာပန်၏ တံခါးတိုင်နှင့်တူပုံ ဥပမာပြ ပါဠိ၌ ''ဂမ္ဘီရနေမော–နက်သော တွင်းရှိသော၊ သုနိခါတော–ကောင်းစွာစိုက်ထားအပ်သော'' ဟု ဆိုသောကြောင့်ငင်း , အလွန်နိုင်ခဲ့ မြဲမြံအောင် စိုက်ထားအပ်သော အလွန်ကောင်းသော တံခါးတိုင် ဝိသေသကို ယူအပ်၏ ။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာက ကြာန္ဒခီလဟူသည်မှာ မြို့တံခါးကို တားဆီးခြင်း အကျိုးငှာ ရှစ်တောင် ဆယ်တောင်အထိ မြေကို တူးစိုက်အပ်သော သစ်သားတိုင်ဖြစ်ကြောင်း ဖွင့်ပြလေသည် ။

အဋ္ဌကထာ၌ '' ပထဝိန္တိ ဘူမိ ၊ သိတောတိ အန္တော ပဝိသိတ္တာ နိသိတော ''ဟု ဖွင့်သောကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာများ လက်ထက်က ပါဠိမှာ ပထဝိ သိတော ဟု ရှိလေသလောဟူ၍ စဉ်းစားဖွယ်ဖြစ်၏ ၊ နေတွင်အဋ္ဌကထာ၌ကား ''ပထဝိသိတော သိယာတိ ဂမ္ဘီရနေမိတာယ အန္တော ပဝိသိတ္တာ ဘူမိနိသိတော သိယာ ဘဝေယျ'' ဟုပင် ရှိသည် ။ စတုတ္ထိဝါတေဟိ–တို့ဖြင့် ၊ ကြောင့်။ အသမ္မကမ္မိယော – မလှုပ်ရှားနိုင်သည်ဟုလည်း အနက်ပေးတတ်သည် ။ '' ကမ္မေတုံ ဝါ စာလေတုံ ဝါ အသက္ကုနေယျော '' အဖွင့်အရအသမ္မကမ္မိယော၌ဇကျပစ္စည်း၏ ကံ၌ သက္ကအနက် ထွန်းပြသည်ကိုငင်း , ကာရိုက်ပစ္စည်း အတွင်းငုတ်သည်ကိုငင်း သိရ၏ ။ ထို့ကြောင့် စတုတ္ထိဝါတေဟိ–သည်အသမ္မကမ္မိယော၏ ကတ္တားတည်း၊ ကြာန္ဒခီလောကား ကံတည်း ၊''ကံဟောမှန်ဘိ ကိတ်ကိရိယာ နောက်မှာတပါး အာချာတ်သွားက ကတ္တားတဖန် ဖြစ်တုံပြန် ချင်းကံ ငင်းကတ္တားတည်း''ဟူသော နိယံအရ သိယာကြိယာဖြစ်သောကြောင့် ကတ္တားလည်းဖြစ်၍ သည်ဟုလည်း အနက်ပြန်ရသည်]။

သစ္စာသိမြင်ပုံ။ ။ အရိယသစ္စာကို သိရာ၌ အနုဗောဓ(= လောကိဉာဏ်ဖြင့် သိမှု) , ပဋိဝေဓ (=မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ထွင်းဖောက် သိမြင်မှု) ဟု အသိနှစ်မျိုးရှိရာ ဤ၌ ပဋိဝေဓအသိ၏ မဂ်ဉာဏ် အသိကို လို၍ အဝေစ္ဆပသတိ ဟု ဆို၏ ။ မဂ္ဂဘာဝနာဟူသည် မိမိ သန္တာန်၌ မဂ်ကို ဖြစ်စေခြင်းတည်း ၊ ထို မဂ်ကား ပဗ္ဗဘာဂ ဝိပဿနာ၌လည်း ဖြစ်လျက်ရှိရာ ၎င်းမှာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရိယမဂ် ဆိုက်ရောက်ရေးအတွက် ဖြစ်၏ ။ သို့ဖြစ်ရာ မဂ္ဂင်္ဂဝေနာကား အရိယမဂ် ဆိုက်ရောက်သောအခါ အပြီးအဆုံး အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ရတော့၏ ။

ဒုက္ခကို ပိုင်းခြား သိမှု ပရိညာကိစ္စလည်း ဝိပဿနာ၌ ရှိနေလျက်ပင် ၊ သို့သော် အပြီးတိုင် မရောက်သေး ၊ သိမှု မပြီးသေး၊ မဂ်အခိုက်၌ကား အပြီးတိုင် ထွင်းဖောက်ကာ အရှင်းလင်းဆုံး အခြေသို့ ရောက်ခဲ့ရ၏ ။ ထို့အတူ ဝိပဿနာ အခိုက်ကပင် အစဉ်ဖြစ်နေသော သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်း ကိစ္စလည်း မဂ်ကျမှ ပြည့်ဝခြင်းသို့ ရောက်ရ၏ ။ ထို့ကြောင့်ပင် မဂ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသော်လည်း အခြားသစ္စာများကိုပါ တချက်တည်း ဖောက်ထွင်း သိမြင်မှုပါ ပြီးစီးတော့သည်။ ဤ၌ နိဗ္ဗာန်ကို သိသည်မှာ အာရမ္မဏ (=အာရုံပြုသော အားဖြင့်သိသော) အသိမျိုးတည်း ၊ ဒုက္ခစသည်ကို သိသော အသိကား အသမ္မောဟ (=တွေဝေမှု မရှိသိပြီး ရှင်းလင်းပြီး ဖြစ်နေသော) အသိမျိုးဖြစ်သည် ။

ဤအချက်၌ ဆိမိုးဥပမာဖြင့် ပြ၏၊ ဆိမိုးသည် မိုးစက်ကို လောင်စေခြင်း , အမှောင်ကို ဖျောက်ခြင်း , အလင်းကို ပြုခြင်း, ဆီကို ခန်းစေခြင်း ကိစ္စလေးချက်ကို တပြိုင်နက် ပြုသကဲ့သို့ ၊ မဂ်သည်လည်း ဒုက္ခကို သိခြင်း , သမုဒယကို ပယ်ခြင်း , မဂ္ဂင်္ကို ပွါးခြင်း , နိရောဓကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း, ဟူသော ကိစ္စ လေးချက်ကို တပြိုင်နက်တည်း ပြီးစေ၏ ။

တံခါးတိုင်နှင့် တူပုံ။ ။မဂ်ဖြင့် ကိစ္စလေးချက် ကိုယ်တွေ့ ပိုင်လျက်ရှိသော အရိယာ၌ မဂ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုက်တွေ့ရခြင်း , အကာလိကမဂ်၏ ဂုဏ်အရ အရိယာဖိုလ်ကို ပိုင်နိုင်ခဲ့ခြင်း, ထို့သို့ ကိုယ်တွေ့ သန္နိဋ္ဌိက မဂ်ဖိုလ်များအရ ၎,မဂ်ဖိုလ်ရပေပြီဟု ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဇ္ဇအရ မိမိကိုယ်တိုင် သိရသောကြောင့် ထိုအရိယာမှာ အပရပစ္စယ (=ဘုရားမှ တပါး အခြားအားထား ယုံကြည်ဖွယ် မရှိသူ) , ဝေသာရဇ္ဇပတ္တ (=ယုံမှား အမျိုးမျိုးဖြင့် ခွံ့စိုးနေသူ ဘဝမှ ယုံမှားကင်း၍ ရဲတင်းသူ) အဖြစ်သို့ရောက်ခဲ့ရာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှာ အခြား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အယူအဆ တပါးတို့ကြောင့် အဘယ်မှာ လူပ်ရှား ယိုင်းယိုင်ပါတော့မည်နည်း ။ အလွန်ခိုင်ခန့်စွာ စိုက်ထားသော တံခါးတိုင်ကြီးသည် အရပ်လေးမျက်နှာမှ လေပြင်းမုန်တိုင်းများ မလှုပ်ရှားစေနိုင်သကဲ့သို့ ထိုသောတာပန်ကို ဘယ်လို တိတ္ထိအယူအဆမျိုးကမျှ မလှုပ်ရှားစေနိုင် ။ မိမိအမြင်မှ ရွေ့ရှားတိမ်းပါးအောင် မည်သူမျှ မတတ်နိုင်တော့ပေ။ ဤအချက်ကို သံယုတ္တနိကာယ (၃။၃၈၈)၌လည်း ဟောတော်မူ၏ ။ ဟောပုံအချုပ်မှာ ‘‘ နက်သော တွင်းရှိ၍ မရွေ့ပါး မလှုပ်ရှား ကောင်းမွန်ခိုင်မြဲအောင် စိုက်ထားအပ်သော တံခါးတိုင်ကို အရှေ့ အနောက် တောင် မြောက် အရပ်လေးမျက်နှာတို့မှ လေပြင်း မုန်တိုင်းများ မလှုပ်ရှားစေနိုင်ရာ ၊ အကြောင်းမှာ တွင်းကလည်းနက် ကောင်းမွန်ခိုင်မြဲအောင်လည်း စိုက်ထားအပ်သောကြောင့်ဖြစ်၏ ၊ ထို့အတူ သမဏဗြဟ္မဏ အမည်ခံ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဒုက္ခ,သမုဒယ,မဂ္ဂ,နိရောဓ, အမှန်တရား သစ္စာတို့ကို သိကြ၏ ။ ထိုသစ္စာတို့ကို သိပြီးဖြစ်သောကြောင့်ပင် ထိုသမဏ ဗြဟ္မဏတို့မှာ ဤသူ တရားထူးသိမြင်သူပဲဟု ဘုရားမှတပါး အခြားသူ၏ မျက်နှာကို မော်မကြည့်တော့ပေ ။

ဤစကားဖြင့် သစ္စာမမြင် ပုထုဇဉ်တို့နှင့် ဆန့်ကျင်ဖက်အဖြစ်ကို ပြ၏ ၊ ထိုပုထုဇဉ်တို့ကား‘‘ ပုထုသတ္ထာရာနံ မုခုဇ္ဇောကိကာတိ ပုထုဇ္ဇနာ”အရ ဆရာအမျိုးမျိုးတို့၏ မျက်နှာကို မော်ကြည့်တတ်ကြကုန်၏ ၊ ဤဆရာက တမျိုးပြောလျှင် လက်ခံ၍ ဆရာတင်တတ်၏။ အခြားဆရာ တယောက်က တမျိုးပြောလျှင် သက်ဝင်ယုံတတ်ပြန်၏ ။

ဤသို့ ဆရာအမျိုးမျိုး အယူအဖုံဖုံ ပြောင်းနိုင်၏၊ ဤသို့ ဖြစ်ရသည်မှာ သစ္စာမမြင်၍ အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်နိုင်ဖွယ်ရာ မတွေ့သောကြောင့်တည်း။အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်နိုင်လောက်အောင် ကိုယ်တွေ့ သစ္စာတရားရှိပြီး သောတာပန်တို့ကို မည်သူတယောက်မျှ သွေးဆောင် ဖြားယောင်းခြင်း , ခြိမ်းချောက်ခြင်း, လှည့်စားခြင်းတို့ဖြင့် ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပျောက်အောင်ပြုခြင်းငှာ မတတ်နိုင် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖြားယောင်းသွေးဆောင် မရ။ ။ အခါတပါး မြတ်စွာဘုရား တရားဟောနေစဉ် ပရိသတ်အစွန်မှ တရားနာနေသော သုပ္ပဗုဒ္ဓမည်သော နုနာရောဂါသည် တဦးမှာ သောတာပန်ဖြစ်လေသည်။ ပရိသတ်ခဲသော အခါ မိမိ ရသောဂုဏ်ကို မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားရန် အလာတွင် သိကြားမင်းက စုံစမ်းလိုရှိ ကောင်းကင်မှ နေပြီးလျှင် ''သုပ္ပဗုဒ္ဓ သင်ကား ဆင်းရဲလှ၏၊ သင့်ကို ငါ,မကုန်နိုင်အောင်များမြောင်သော ဥစ္စာကို ပေးမည်၊ သင်ကသာ ဘုရားကို ဘုရားမဟုတ်, တရားကိုတရားမဟုတ် , သံဃာကို သံဃာမဟုတ်, ဘုရား တရား သံဃာ ငါ, အလို မရှိဟုပြောရမည်'' ဟု ဆို၏။ ထိုအခါ ''သင်ဘယ်သူနည်း'' ဟု သုပ္ပဗုဒ္ဓက မေး၏၊ '' မိမိ သိကြားမင်းဖြစ်ကြောင်း'' ပြောသော်၊ ''အရှက်မဲ့သော သိကြားမိုက် သင့်ကို ငါစကားပင် ဖက်မပြောထိုက် သင်က ငါ့ကို လူဆင်းရဲဆို၏၊ ငါ့မှာ သန္ဓိသီလစသော သူတော်ကောင်း ဥစ္စာတွေ ရှိနေ၍ ငါကား လူချမ်းသာဖြစ်၏'' ဟု ဆို၏။ သိကြားမင်းလည်း ဤအကြောင်းကို ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားသော် မြတ်စွာဘုရားက ''သိကြားမင်း သင်ကဲ့သို့ သိကြား အရာအထောင်မက သုပ္ပဗုဒ္ဓကို ဘုရားမဟုတ်စသည် ပြောခိုင်း၍ ရမည် မဟုတ်ကြောင်း'' မိန့်တော်မူသည်။ သုပ္ပဗုဒ္ဓလည်း ဘုရားမြတ်ထံ မိမိရရှိသော အရိယာဂုဏ်ထူးကို လျှောက်ထားပြီး ပြန်အလာတွင် သားသည်အမေ နွားမက ဝင့်သတ်၍ စုတေကာ နတ်ပြည်ရောက် ရလေသည်။ (ဓမ္မပဒ–၄–၁–၃၀၂)

ခြောက်၍ မရ။ ။ ဘာရွှဲဇအနွယ် ပုဏ္ဏားတဦး၌ ဓနဥာနိမည်သော ဇနီးပုဏ္ဏေးမ ရှိ၏၊ ပုဏ္ဏားကြီးကား ငြာဟ္မဏာတို့ကို ကြည်ညိုရှိ၍ ပုဏ္ဏေးမကား ဘုရားတပည့်မ သောတာပန်တည်း။ ပုဏ္ဏားကြီးက ငြာဟ္မဏာတို့ကို ထမင်းကျွေးသောအခါ ပုဏ္ဏေးမက ပြုစုတတ်သော်လည်း ပုဏ္ဏေးမက ဘုရားအမျှးရှိသော သံဃာများအား ဆွမ်းကပ်သောအခါ ပုဏ္ဏားကြီး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သည် အိမ်မှ ရှောင်ပြေးတတ်၏။ တနေ့ ပုဏ္ဏားကြီးသည် ဗြာဟ္မဏဒါးရာ ထမင်းစား ဖိတ်လာပြီးနောက် ပုဏ္ဏားမကို "အို.... ရှင်မ နက်ဖြန် ဗြာဟ္မဏဒါးရာ ထမင်း သုံးဆောင်ရန် ကြွလာလိမ့်မည်၊ ရှင်မကား ထိုင်ရင်း, ရပ်ရင်းဖြစ်စေ, ချောင်းဆိုး ချေဆပ်သောအခါဖြစ်စေ "နမော ဗုဒ္ဓဿ"ဟု ရဟန်းဂေါတမအား ရှိခိုးလေ့ ရှိသည်၊ နက်ဖြန် တနေ့တော့ ဤရှိခိုးမှု မပြုပါနှင့်၊ ဤအသံကို ကြားလျှင် ဗြာဟ္မဏတွေ စိတ်မချမ်းသာကြ၊ ငါနှင့် ဗြာဟ္မဏတွေ ကွဲအောင် မလုပ်ပါနှင့်" ဟုဆို၏။ "အို...ရှင် ဗြာဟ္မဏတွေနှင့်ပဲ ကွဲကွဲ နတ်ဗြဟ္မာတွေနှင့် ကွဲကွဲ ကျွန်မတော့ ဘုရားကို သတိရလျှင် ရှိမခိုးပဲ မနေနိုင်"ဟု ငြင်းဆန်၏။ အို...ရှင်မ အိမ်ခြေ တရာရှိသော ရွာမှာရွာတံခါးကိုပင် ပိတ်နိုင်သေးလျက် လက်နှစ်ချောင်းမျှ ပိတ်ရသော ပါးစပ်က လေးကို ထမင်းစားချိန် အတွင်းမျှ မပိတ်နိုင်ဘူးလား"စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးပြောသော်လည်း ပုဏ္ဏားမကြီးက ငြင်းဆန်မြဲ ငြင်းဆန်နေသဖြင့် ခေါင်းရင်းမှ သန်လျက်ကို ယူပြီး"ဟေ့ ရှင်မ နက်ဖြန် ရဟန်းဦးပြည်းကို ရှိခိုးလျှင် ဤသန်လျက်ဖြင့် ခြေဖျားမှ ခေါင်းအထိ နပ်နပ်ပါအောင် စဉ်းပစ်မည်၊" ဟု ခြိမ်းချောက်၏။ ဘုရားတပည့်မ အရိယာမည် သည်မှာ ဘုရားနှင့် စပ်လာလျှင် တုန်လှုပ်မြဲ မဟုတ်သည့်အတိုင်း"ကျွန်မ၏ အဂိုကြီး ငယ်ကို ဖြတ်လိုဖြတ် သတ်လိုပင် သတ်တော့ ဘုရားအဆုံးအမကို မပယ်နိုင်၊ ဘုရားနှင့် ကင်း၍ မနေနိုင်။"ဟု ဆိုသော် ပုဏ္ဏားသည် ဘာမျှမတတ်နိုင်တော့ပဲ "မင်း ထင်ရာ လုပ်တော့" ဟု လက်လျှော့ရလေသည်။

နောက်တနေ့ ပုဏ္ဏားများ ထမင်းစားနေချိန် ပြုစုနေရင်း ပုဏ္ဏားမ ချော်လဲသွားရာ ဘုရားကို သတိရ၍"နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ" ဟု သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ဥဒါန်းကျူးလေ၏။ ဗြာဟ္မဏတွေလည်း စိတ်ဆိုးကာ ပုဏ္ဏားကြီးကို ဆဲရေးပြီး ထမင်းစားမပြီးမီ ထပြန်ကြ၏။ ပုဏ္ဏားကြီးလည်း ပုဏ္ဏားမကို အမျိုးမျိုးဆဲရေးကာ ဘုရားကို ပြဿနာဖြင့် အဖြေခက်အောင်ပြု၍ ညှင်းဆဲရန် ဘုရားထံ သွားကာ ပြဿနာမေးသော်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရားရှင်၏ အဖြေကို ကြားရ၍ နှစ်သက်အားရကာ ရတနာပြုခြင်းဖြင့် မကြာမီ ရဟန္တာ အဖြစ်ရောက်ရသည် ။ သံ-၅ -၁၊ သဂါထာဝဂ္ဂ၊၂၀၇)

လှည့်စား မရ။ ။ သူရဖြင့်ကား တိတ္ထိတို့၏ တပည့်တကာဖြစ်၏၊ တနေ့ သူရဖြင့် သောတာပတ္တိမဂ်ရရန် အခြေခံကို မြင်သော ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည် ဆွမ်းခံချိန်၌ သူ၏ နေအိမ်တံခါးသို့ ကြွလေ၏။ သူရဖြင့်လည်း ဘုရားရှင်ကို အိမ်ထဲသို့ပင့်လျက် ဆွမ်းဆက်ကပ်ပြီးသော် ဘုရားဟော တရားတော်အရ သောတာပန်ဖြစ်လေ၏။ဘုရားပြန်ကြွတော်မူပြီးနောက် မာရ်နတ်က သူရဖြင့် မိမိ၏ နယ်မှ လွတ်, မလွတ် စုံစမ်းလို၍ ဘုရားနှင့် တူအောင် ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် သူရဖြင့်၏ အိမ်တံခါးသို့ရောက်လာ၏ ။ ဘုရားရှင် ပြန်ကြွလာသည်ဟူသော အမှတ်ဖြင့် သူရဖြင့်လည်း ချည်းကပ်ကာ ကြွလာခြင်း အကြောင်းကို လျှောက်သော် ၊ ဘုရား ယောင်ဆောင်သော မာရ်နတ်က '' သူရဖြင့် ငါ,တရားဟောခဲ့စဉ်က တရားတခုကို သတိမထား အမှတ်တမဲ့ ဟောခဲ့မိသည် ၊ ခန္ဓာငါးပါးလုံးကို အနိစ္စ, ဒုက္ခ,အနတ္တ,ဟု ဟောခဲ့မိ၏ ၊ သို့သော် ခန္ဓာတွေ အကုန်လုံး သည်သဘောချည်း မဟုတ် ၊ မျက်အစဲ ခိုင်မြဲသော ခန္ဓာတချို့ ရှိသေးသည်''ဟုဆို၏ ။ ကိုယ်တွေ့တရား မရှိသူဆိုလျှင် ဘုရားပဲ ဟု အတည်ပြု၍ ဤမာရ်နတ်စကားကို လက်ခံလိုက်မည်သာဖြစ်၏၊ တရား ကိုယ် တွေ့သိပြီး ယုံကြည်ဆုံးဖြတ်ပြီး ဖြစ်နေသော သူရဖြင့်ကား ဤအချက်ကို လက်မခံ နိုင် ၊ ထို့ကြောင့် စဉ်းစားသည်မှာ '' ဤစကားသည် အလွန်ဝန်လေးသော စကားဖြစ် ၏ ၊ ဘုရားတို့မည်သည် အမှတ်တမဲ့ ဟောမှုမရှိနိုင် ၊ ဘုရားရှင်၏ ဆန့်ကျင်ဘက်မှာ မာရ်နတ်ဖြစ်၍ ဤသူသည် မာရ်နတ်ဖြစ်ရမည်'' ဟု စဉ်းစားပြီးလျှင် '' သင် မာရ်နတ် မဟုတ်လော''ဟု ဆို၏ ။ မာရ်နတ်လည်း မကွယ်ဝှက်သာ ဟုတ်ကြောင်း ဝန်ခံရ၏ ။ သင်လို မာရ်နတ်မျိုး အရာအထောင် လာဖျက်သော်လည်း ငါ၏ သန္ဓိကို လှုပ်ရှားစေနိုင်မည် မဟုတ် ၊ မဟာဂေါတမဘုရားသည် '' သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ''

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကို ကြားရုံမှမဟုတ် ကိုယ်တွေ့သိသည်အထိ ဖြစ်အောင် တောကြားခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ သင် လှည့်စား၍ ရမည်မဟုတ် ။ ''ဦ့ အိမ်တံခါးမှာ မနေနှင့်တော့'' ဟု နှင်သော် မာရ်နတ်လည်း ကွယ်လေ၏ ။ ဤအကြောင်းကို ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားသော် ဤအဋ္ဌုပ္ပတ္တိအရပင် သူရမ္ဘဋ္ဌအား အဝေစ္စပ္ပန္နဇာတ်(=မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ကြည်ညိုသူများတွင် အထူးချွန်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်) အရာဖြင့် မြှောက်စား ချီးကျူးတော်မူသည်(အင်္ဂုတ္တရ အဋ္ဌကထာ-၁-၃၀၅-၆)

သောတာပတ္တိယင်္ဂ။ ။ သောတာပန်သည် တရားကို ကိုယ်တွေ့ဖြစ်၍ တရား၌ အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းကြောင့်ပင်၊ ဘုရား၌ မတုန်မလှုပ်,သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း , တရားသံဃာ၌ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင် ယုံကြည်ခြင်း, အရိယကန္တသီလ(=ငါးပါးသီလ)နှင့် ပြည့်စုံခြင်း, ဤတရားလေးပါးငါး၌ ထင်ရှားရှိခဲ့သည် ။ ဤတရားများကား သောတာပန်များ ရမြဲဖြစ်သော ဂုဏ်အင်္ဂါများတည်း ။ ငါးလေးပါးသည် မဂ်ဖြစ်ပြီးသောကြောင့် သောတာပတ္တိယင်္ဂ(=သောတာပတ္တိမဂ်၏ အစိတ်အပိုင်း)ဟု ဆို၏ ။ ဤတရားလေးပါးကို ဓမ္မာဒါသ(=တရားမှန်)ဟုလည်း ဟောခဲ့၏။ လောကတွင် မှန်ကိုကြည့်သော် မိမိ၏ အခြင်းအရာပုံပန်းကို ဖြစ်နေသည့်အတိုင်း အမှန်မြင်သိသကဲ့သို့ ဤတရားမှန်ဖြင့် ငါ,အပါယ်မလားတော့ပြီ,မဂ်ဟူသော နိယာမဖြင့် မြဲပြီ ,အထက်မဂ်သာ ရဖို့ရှိတော့သည်ဟု သိနိုင်၏ ။

ထို့ပြင် သပ္ပုရိသသံသေဝ (=သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းခြင်း) သဒ္ဓမ္မဿဝန (=တရားနာခြင်း) ယောနိသော မနသိကာရ(= သင့်တင့်ကောင်းမွန်အောင် စိတ်ထားခြင်း) ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ (= မဂ်ဖိုလ်ဓမ္မအား လျှော်သော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း)ဟုလာသော သောတာပတ္တိယင်္ဂတရား လေးပါးကား သောတာပတ္တိမဂ်ရရန် ရှေ့အဖို့က ပြည့်စုံစေရမည့် အကြောင်း အင်္ဂါများတည်း ။ သာသနာ၌ အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်နိုင်၍ မည်သူမျှ မလှည့်စားနိုင်အောင် ခိုင်မာသော, ထောက်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တည်ရာ ရနေသော , သောတာပန်၏ ဤဂုဏ်ရည်ကား အများလိုလား နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်၍ ထို ဂုဏ်ရှင်မှာ နှစ်သက်ဖွယ် ရတနာအစစ်ပင် ဖြစ်ရပေသည် ။

*** ဗုဒ္ဓ ၊ ဓမ္မ ၊ သံဃာကိုယုံ ၊ မတုန်လှုပ်ဘဲ ၊ အရိယကန္တ သီလတို့ဖြာ ၊ စုံညီညာ သောတာပတ္တိယင် ။**

*** သူတော်ကောင်းခို၊ တရားကိုနာ ၊ သင့်စွာစိတ်ထား ၊ တရား ကျင့်ကာ ၊ ညီလေးဖြာ သောတာပတ္တိယင် ။**

ဝဒါမိ အရ။ ။ ''တထူပမံ သပ္ပုရိသံ ဝဒါမိ ''၌ ဝဒါမိ အရ ကတ္တားအဟံ၌ အရှင်အာနန္ဒာဟုငင်း ,မြတ်စွာဘုရားဟုငင်း အဆိုနှစ်မျိုး ကွဲခဲ့၏ ။ တံခါးတိုင်ကို ဥပမာပေး၍ ဟောကြားသော ဒေသနာများမှာ ဘုရားဟောအဖြစ် ထင်ရှားလေရာ ဤ၌ ဘုရားဟောဟုပင် ဆိုရပေမည် ၊ အရှင်အာနန္ဒာကို ယူခြင်းမှာ အဋ္ဌကထာလာ အပရေဝါဒနှင့်သော် ညီသည်ဟု ဆိုရန်ရှိ၏ ။ အပရေဆရာတို့ကား ရတနသုတ်၌ ''ယာနိဓ ဘူတာနိ''စသော အစ ဂါထာသာ ဘုရားဟော ဂါထာများဖြစ်၍ ကြွင်း ဂါထာအားလုံးမှာ ပရိတ်ရွတ်သော အခါ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ် ဟောကြားအပ်သော ဂါထာများဖြစ်ကြောင်းမိန့်ဆိုကြ၏။

အလွန်ရှေးကျသော ကာလက ဆင်းသက်လာခဲ့ရသော ဤဒေသနာများကား အဋ္ဌကထာဆရာများ လက်ထက်ကပင် ဘုရားဟော ဟုတ် မဟုတ် အဆိုကွဲခဲ့သေးရာ နှောင်းခေတ်လူများအဖို့ ဘုရားဟော ဟုတ်မဟုတ် အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်ရေးမှာ မလွယ်ကူလှပေ ။ သို့သော် ဘုရားဟော အခြားဒေသနာများနှင့် ညီ မညီ ၊ သဘာဝ မှန် မမှန်သာ ပဓာနဖြစ်၍ ရိုသေလေးစားစွာ ရွတ်ဖတ် သင့်ကြပေသည် ။

(၃၆) ယေ အရိယသစ္စာနိ ဝိဘာဝယန္တိ၊
ဂမ္ဘီရပညေန သုဒေသိတာနိ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကိဉ္စာပိ တေ ဟောန္တိ ဘုသံ ပမတ္တာ ၊
န တေ ဘဝံ အဋ္ဌမ' မာဒိယန္တိ ။
ဣဒမ္ပိ သံဃေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

(၃၆) ယေ – အကြင် သတ္တကွတ္တုပရမသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၊ ဂမ္ဘီရပညေန – နက်နဲသော ဉာဏ်တော်ရှင် သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည် ၊ သုဒေသိတာနိ – ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်သော ၊ အရိယသစ္စာနိ – အရိယသစ္စာတို့ကို ၊ ဝိဘာဝယန္တိ – ကိုယ့်သန္တာန်တွင် မဂ်ဉာဏ်ဖြစ်ပွါး ထင်ရှားအောင် ပြုတော်မူကြကုန်၏ ၊ တေ – ထို သတ္တကွတ္တုပရမ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၊ ဘုသံ – အလွန်အကဲ ၊ ပမတ္တာ – စည်းစိမ်ယစ်၍ မေ့လျော့ကြကုန်သည် ၊ ကိဉ္စာပိ ဟောန္တိ – အကယ်၍ ကား ဖြစ်တတ်ကုန်သေး၏ ၊ တထာပိ – ထိုသို့ပင် မေ့လျော့ကြကုန်သော်လည်း ၊ တေ – ထို သတ္တကွတ္တုပရမ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၊ အဋ္ဌမံ – ရှစ်ကြိမ်မြောက်သော ၊ ဘဝံ – ဘဝခန္ဓာကို ၊ န အာဒိယန္တိ – ယူရိုး မရှိကြကုန် ၊ သံဃေ–သောတာပန်သံဃာတော်၌ ၊ ဣဒမ္ပိ ရတနံ – ရတနာဟု သိသာရတုံ ဤဂုဏ်ရည်သည်လည်း ၊ ပဏီတံ – ထူးမြတ်လှပါပေ၏ ၊ ဧတေန သစ္စေန – ဤသစ္စာ စကားကြောင့် ၊ သုဝတ္ထိ ဟောတု – သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း ။

စကားပြေ။ ။ နက်နဲသော ဉာဏ်တော်ရှင် သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရား အကောင်းဆုံး ဟောကြားတော်မူအပ်သော အရိယသစ္စာတို့ကို ၊ မဂ်ဉာဏ်ရရှိ၍ ထင်ရှားသိတော်မူကြသော သတ္တကွတ္တုပရမ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် စည်းစိမ်ယစ်၍ အလွန်အကဲ မေ့လျော့ကြစေကာမူ ရှစ်ကြိမ်မြောက် ဘဝကို ယူရိုး မရှိတော့ပေ ။ သောတာပန်သံဃာ၏ ရတနာဟု သိနိုင်ဖွယ် ဤ ဂုဏ်တော်သည်လည်း ထူးမြတ်လှပါပေသည် ။ ဤ သစ္စာစကားကြောင့် သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာကြပါစေ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သတ္တကွတ္တုပရမသောတာပန်ဂုဏ်။ ''ယထိန္ဒခီလော'' စသည်ဖြင့် သောတာပန်
မှန်သမျှနှင့် သင်္ဃာဆိုင်သောဂုဏ်ဖြင့် ချီးကျူးကာ
သစ္စာပြုဟန် ပြတော်မူပြီးနောက်''ယေ အရိယသစ္စာနိ ''စသည်ဖြင့် သောတာပန်
များတွင် ဂုဏ်အင်္ဂါဆုံး သတ္တကွတ္တုပရမသောတာပန်၏ ဂုဏ်ကို ဖော်ကာသစ္စာပြု
ဟန်ကို မိန့်တော်မူပြန်သည် ။

သစ္စာသိခြင်းပင်။ ။ ''ဝိဘာဝယန္တိ''ကား အချို့အရာ၌ သူတကာ
သိမြင်အောင် ပြခြင်း အနက်၌ ဖြစ်၏ ။ ဤ၌ကား
မိမိ သန္တာန်တွင် ထင်ရှားအောင် ပြုတတ်သည်ကို ဆိုသည် ။''အရိယသစ္စာနိ ဝိဘာ
ဝယန္တိ '' ကား မဂ်အခိုက်၌ သစ္စာလေးချက် တပြိုင်နက် သိခြင်းကို ပြ၏ ။ ရှေး မဂ်
မရမီက မိမိ၌ သစ္စာတရားများ မသိ ၊ မှောင်အတိုက်နေ၏ ။ မဂ်ပေါ်လာမှ အလင်း
ရကာ ထင်ရှားပေါ်လာသည်ဖြစ်ရာ''ပညာ ဩဘာသေန – ပညာရောင်ဖြင့် ၊ သစ္စ
ပဋိစ္စာဒကံ – သစ္စာတို့ကို ကွယ်ကာပိတ်ဖုံးတတ်သော၊ ကိလေသန္ဓကာရံ–ကိလေ
သာ အမှောင်ကို၊ ဝိဓမိတ္တာ–ဖျက်ဆီးပယ်ရှား၍ ၊ အတ္တနော – မိမိ၏ ၊ ပကာသနိ
ပါကဋာနိ – ထင်ရှားသည်တို့ကို ၊ ကရောန္တိ –ပြုကုန်၏''ဟု ဝိဘာဝယန္တိကို အဋ္ဌ
ကထာဆရာဖွင့်ပြသည် ။

သဗ္ဗညုတရာဏ်။ ။ သစ္စာလေးပါးကို သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ပကတိ
ဉာဏ်ဖြင့် ထွင်းဖောက်သိမြင်ရေးမှာ အလွန်ဝေး
ကွာလျက် မထောက်မမိနိုင်အောင် နက်နဲလှ၏ ၊ ပဋိပတ်လမ်းစဉ်ဖြင့် လိုက်သူတို့သာ
သိနိုင်၏ ။ ထိုလမ်းစဉ်ကို လိုက်၍ သစ္စာတို့ကို သိရသောအခါ အလွန်နက်နဲလှပါ
တကား ၊ အလွန်မြင်နိုင်ခဲအောင် သိမ်မွေ့လှပါတကား ၊ အလွန်ငြိမ်သက် မွန်မြတ်လှပါ
တကား ၊ တက္ကဝေါ် စိတ်ကူးဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်ရန် မဖြစ်နိုင်သော တရားပါတကား၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လမ်းမှန်အတိုင်းကျင့်သူ ပညာရှင်များသော သိနိုင်သော တရားပါတကားဟု နားလည်လာရတော့သည် ။

ထိုနက်နဲလှသော သစ္စာတရားတို့ကို ဘုရားဟောအရ သိနိုင်ကြသော်လည်း လက်ဦးထွင်၍ သိမြင်အောင် ဟောပြရေးမှာ သာမန်လူတို့အရာ မဟုတ် ၊ တကယ့်ဉာဏ်ရှင်၏ အရာသာဖြစ်၏ ၊ ဝေါဟာရအသွယ်သွယ် ပရိယာယ် အချက်အလက် အနက်အဓိပ္ပါယ်အဖုံဖုံ နည်းစုံအောင် ဟောနိုင်ခြင်းမှာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြောင့်သာ ဖြစ်၏ ။ သစ္စာတို့ကို ဆရာမရှိ မိမိကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ သယမ္ဘူတွင်ရသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရှင်တို့မှာ ထိုသို့ ဝေါဟာရမကြွယ်ပရိယာယ် မကျွမ်းကျင်သည့်အတွက် မိမိသိသော တရား သူတပါးအား မဟောပြနိုင်သည်ကို ထောက်ပါ ၊ ထို့ကြောင့် အတုမရှိ ဉာဏ်ရှင်ကိုယ်တိုင် မြင်အပ်ဟောအပ်သော သစ္စာတရားများမှာ အလွန်ခက်ခဲ နက်နဲမည်ကိုလည်း , ထိုဉာဏ်တော်ရှင် ညွှန်ပြသော နည်းအရ ကျင့်ကြလျှင် နက်နဲလှသော ထို သစ္စာများကို မှီနိုင်ရန် ဉာဏ်တကယ် ရမည်ကိုလည်း , ယုံကြည်ကိုးစား အားထားကြရန် ''ဂမ္ဘီရပညေန သုဒေသိတာနိ'' ဟု သစ္စာတရားများ၏ ခိုင်လုံသည်၏ အဖြစ်ကို ပြတော်မူသည် ။ ''ဂမ္ဘီရာ ပညာ ဇေသာတိ ဂမ္ဘီရပညော'' = နက်နဲသော ပညာရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော ပညာရှိဖြစ်သောကြောင့် နတ်နှင့်တကွ တလောကလုံး၏ဉာဏ်မျိုးဖြင့် မထောက်မမှီနိုင်သော ဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်ဟု အနက်ရသည် ဖြစ်ရာ ဂမ္ဘီရပညာဖြင့် သဗ္ဗညု (=တရားအလုံးစုံကို သိသော ဘုရား)အဖြစ်ကို ပြ၏ ။

ခုနစ်ဘဝသာ။ ။'' ရဟန်းတို့ သစ္စာလေးပါး အမှန်တရားတို့ကို မသိခြင်းကြောင့် ဤဘုရားရော သင်တို့ပါ ရှည်လျားလှစွာ သံသရာကာလပတ်လုံး ကျင်လည်ပြေးသွားခဲ့ရပြီ'' ဟူသော ဘုရားမိန့်ခွန်းတော်အရ သစ္စာလေးပါး မသိခြင်းမှာ သံသရာရှည်ခြင်းအကြောင်း ဖြစ်၍

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သစ္စာကိုသိခြင်းမှာ သံသရာပြတ်စဲကြောင်းဖြစ်သည်မှာ သိသာ၏ ။ သစ္စာကိုသိရန် ကြိုးပမ်းသော ယောဂီ၏ ဝိပဿနာသည် ကိလေသာတို့ကို ပယ်လျက်ရှိနေ၏။ ကိလေများသာ မက ခန္ဓာအဘိသင်္ခါရတို့ကိုပါ ပယ်စွန့်သည်သာဖြစ်၏ ။ ထိုသို့ ဝိပဿနာက ကိလေသာသင်္ခါရတို့ကို အစဉ်မပြတ် ပယ်ခွါပေးလျက် ရှိခဲ့သောကြောင့် ပင် မဂ်သို့ အရောက်မှာ ထိုကိလေသာသင်္ခါရတို့ကို အကောင်းဆုံး အရှင်းဆုံး ဖြတ်တောက်ပယ်ခွါနိုင်ခြင်းသို့ ရောက်ရတော့သည် ။ သို့ဖြစ်ရာ သောတာပတ္တိမဂ် ဖြင့် အဘိသင်္ခါရ ဝိညာဉ်၏ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ခုနစ်ဘဝ အလွန်ထား၍ သံသရာ၌ ရပ်,နာမ် ခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ခွင့်မရှိတော့ပြီ ။ ထို့ကြောင့် '' နတော ဘဝံ အဋ္ဌမ,မာဒိယန္တိ'' ဟု ဟောတော်မူသည် ။

သောတာပန်ကား မဂ်,ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရပြီး မြင်ပြီး ဖြစ်၏ ၊ သတ္တဇဝသညာပျောက်၍ ဓာတုသဘောလည်း ပိုင်နိုင်စွာ သိရပြီးဖြစ်၏။ ဘယ,အာဒီနဝ,နိဗ္ဗိဒါ, မုစ္စိတုကမျတာ စသော ဉာဏ်များဖြင့် သင်္ခါရတို့၌ ဆန့်ကျင် ဘက်ဖြေဖျောက်သော ဉာဏ်များလည်း ဖြစ်ခဲ့ပုံး၏။ ဤသို့စသော လက်စကလေးများကြောင့်ပင် ၎င်းသည် ကာမရာဂ မကွာသေး၍ လူစည်းစိမ် နတ်စည်းစိမ် များဖြင့် အမျှကြီးမေ့ လျော့နေစေကာမူ ထိုလက်စကလေးများကို ပြန်ဖော်လိုသောအခါ လွယ်ကူစွာပင် ဖော်နိုင်တော့သည် ။ ရပြီးစာ မေ့နေ၍ ပြန်ကျက်သောအခါ လွယ်သကဲ့သို့ငင်း,တစုံ တခုသော အကြောင်းကြောင့် စွာန်လျောကွယ်ပခဲ့ရသူမှာ ပြန်အားထုတ်လျှင် အလွယ် ပင် ရသကဲ့သို့ငင်း မှတ်အပ်၏ ။ ခုနစ်ခုမြောက်ဘဝ၌ ရဟန္တာမဖြစ်မီ အမှတ်တမဲ့ ဓားစသည်ဖြင့် ခုတ်သတ်၍ ရုတ်တရက် စုတေရ စေကာမူ ထိုမျှ တိုတောင်းလှသော ကာလကလေးအတွင်းမှာပင် ရဟန္တာဖြစ်ရ၏ ။ ရဟန္တာ မဖြစ်ပဲ စုတိရိုး ထုံးစံမရှိဟု ဉာဏဝိဘင်္ဂကထာ အဋ္ဌာနဝိဘင်းအဖွင့် (၄၁၁)တွင် လာသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သောတာပန် သုံးမျိုး။ ။ ဤ၌ ရှစ်ခုမြောက် ဘဝကို မယူဆိုသည်မှာ သောတာပန်တို့တွင် အညံ့ဆုံး သတ္တက္ခတ္တုပရမ သောတာပန်ကို ရည်သည် ။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးနောက် အထက်မဂ်ရ မြန်,မမြန်မှာ သဒ္ဓါ ပညာစသော ဣန္ဒြေများ ထက် မထက်ကို အစွဲပြု၍ ဖြစ်၏ ။ ထက်မြက်သော ဣန္ဒြေရှိသော သောတာပန်မှာ တဘဝသာ ပဋိသန္ဓေနေ၍ ရဟန္တာဖြစ်၏ ၊ ၎င်းကို ဧကဗီဇီ (=တခုသော ပဋိသန္ဓေ မျိုးစေ့ရှိသော သောတာပန်)ဟု ဆို၏ ။ နှစ်ဘဝမှ ခြောက်ဘဝအထိပဋိသန္ဓေနေသော သောတာပန်ကား အလတ်စား ဣန္ဒြေရှိသူဖြစ်၏၊ ၎င်းကို ကောလံကောလ (=အမျိုးကောင်းတခုမှ အမျိုးကောင်းတခုသို့ ရောက်တတ်သော သောတာပန်)ဟု ဆို၏။ ခုနစ်ဘဝ ပဋိသန္ဓေနေသော သောတာပန်ကား နုံသော ဣန္ဒြေရှိသူတည်း ။ ၎င်းကို သတ္တက္ခတ္တုပရမ (ခုနစ်ကြိမ် အလွန် ပဋိသန္ဓေရှိသူ) သောတာပန်ဟု ခေါ်ရသည် ။ ဤသောတာပန်၏ ဘဝအရေအတွက် ကန့်သတ်ချက် ကာမဘုံ အတွက်သာဖြစ်၍ ရူပ အရူပဘုံများက သောတာပန်များမှာမူ ပဋိသန္ဓေ အကြိမ်များစွာ ယူနိုင်ကြောင်းကို ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂဋ္ဌကထာ (၃-၆၇)၌ ဆိုသည် ။

ဥပနိဿယ။ ။သောတာပန်ဖြစ်ပြီးနောက် အထက်မဂ်ရ မြန်ခြင်း , မမြန်ခြင်း ,၌ ဥပနိဿယမှာလည်း အကြောင်းပင်ဖြစ်၏၊ ရဟန်းတပါးသည် တရားကို အားထုတ်နေရင်း စုတေခဲ့၍ တာဝတိံသာ နတ်ပြည် ဗိမာန်တခု၌ ဖြစ်ခဲ့ရသည် ။ တရားအားထုတ်ရင်း စုတေလာခဲ့ရသူ ဖြစ်၍ နတ်ပြည်သို့ ရောက်နေရသော်လည်း ဗိမိ နတ်ဖြစ်မှန်း မသိ။ ရဟန်းအမှတ်သာ ရှိကာ စက္ခုန္ဒြေချလျက် ရှိနေ၏ ။

နတ်သမီးများက တူရိယာများ တီးမှုတ်ကြသော်လည်း ဂရုမစိုက် ၊ ထို နတ်သား၏ အခြင်းအရာကို တွေ့ရသော နတ်သမီးများက ရဟန်းဘဝက စုတေလာကြောင်း ရိပ်မိကြ၍ ကိုယ်လုံးပေါ်မှန်ကြိုး ထောင်ပြမှ ဗိမိ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အဖြစ်မှန်ကို သိရသော ထိုနတ်သားမှာ လွန်စွာ စိတ်မချမ်းသာဖြစ်ပြီးလျှင် ဘုရားရှင်ထံ သွားရောက်လျက် နတ်သမီးတွေနှင့် ရှုပ်ပွေဆူညံသော မြေဘုတ်ဘီလူးမများ မှိုရိရာ ကာမဂုဏ်ဖြင့် အမွေ့တိုက်ရာ နန္ဒဝန်ဥယျာဉ်ကို ဘယ်လို လွန်မြောက်ရပါမည်နည်းဟု လျှောက်၏ ။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ရထားဥပမာဖြင့် ဟောကြားသော အာဒါသောတာ ပန်ဖြစ်ခဲ့၏ ။ ဤ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အရဟတ္တဖိုလ် ပေါက်ရောက်နိုင်လောက်အောင် တရားကို ဟောပါလျက် သောတာပန်မျှသာ ဖြစ်ရသည်မှာ သူ၏ သောတာပန်ဖြစ်ရုံမျှ ဥပနိဿယရှိသောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း ။ သဂါထာဝဂ္ဂဒေဝတာသံယုတ် အဋ္ဌကထာ၌ မိန့်ဆိုသည် ။ (သံ-၌-၁၊၈၁)

ဝါဒအမျိုးမျိုး။ ။သောတာပန်သုံးမျိုး ကွဲပြားရာ၌ ထိုသို့ကွဲပြားရန် ဘယ်တရားက အတည်ပြု သတ်မှတ်ပေးသည်ကို ဆရာတို့ အယူအဆကွဲပုံ ပဂ္ဂလပညတ်အဋ္ဌကထာ (၄၇)၌ ဆို၏ ၊ အချို့က ထိုသို့ သတ်မှတ်ပေးသော အရာမှာ ပုဗ္ဗဟေတု(=ရှေးကံအကြောင်း)ဟု ၎င်း, အချို့က ပဌမမဂ် ,အချို့က အထက်မဂ်သုံးပါး , အချို့ကမူ အထက်မဂ် သုံးပါး၏ ဝိပဿနာဟုဝင်း ဆိုကြ၏ ထိုတွင် အထက်မဂ်သုံးပါး၏ ဝိပဿနာက သတ်မှတ် ပေးသည်ဟူသော နောက်ဆုံး အယူအဆသာ သင့်မြတ်ကြောင်း အတည်ပြု၏ ။ အထက်မဂ်သုံးပါး၏ ဝိပဿနာအားကောင်းလျှင် ဇာတိဇဖြစ်ရ၏ ၊ ထို့ထက် ညံ့လျှင် ကောလံကောလ , ထို့ထက်ပင် ညံ့သူမှာ သတ္တက္ခတ္တုပရမတည်း ။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂအဋ္ဌကထာ၌ကား ထိုသောတာပန် သုံးမျိုး၏ ဣန္ဒြေထက်မှ ညံ့မှုမှာ ပုဗ္ဗဟေတု = ရှေးအကြောင်းကံက သတ်မှတ်ပေးကြောင်းဆိုသည် ။ ဆိုခဲ့ပြီး ပဌမဆရာ၏ အယူအဆနှင့် တူမျှသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကျေနပ်ခြင်း ။ ။ ထို့ပြင် အထက်မင်္ဂလာဖို့ အားမထုတ်လိုတော့ပဲ သောတာပန် ဖြစ်ရုံနှင့် ကျေနပ်နေခြင်းသည် လည်း အကြောင်းတရပ်ဖြစ်ဖို့ရှိ၏ ။ အချို့ ဤဘဝပင် အရဟတ္တမဂ်ရမည် ဇကန်ဖြစ်လျက် ရုတ်တရက် မရသေးသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၌ အခြားအကြောင်းများ ရှိတတ်သေးသော်လည်း ဤအကြောင်းလည်း ဖြစ်တတ်၏ ။ အရှင်အာနန္ဒာမထေရ်သည် ပုဏ္ဏမထေရ်၏ တရားဖြင့် သောတာပန်ဖြစ်ပြီးနောက် ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံသည်အထိ ရဟန္တာမဖြစ် ၊ ဤသို့ ဖြစ်ရခြင်းမှာ သောတာပန်အဖြစ်နှင့် ကျေနပ်လျက် တရားအထူး အားမထုတ်သောကြောင့်လောဟုလည်း တွေးတောဖွယ်ရာ ဖြစ်ရသည် ။ တရားအားထုတ်ရေးထက် ဓမ္မဗဟုသုတအတွက် အလေးပေး ကြိုးစားနေသောကြောင့်လော,ဟု စဉ်းစားဖွယ်ရာပင် ။ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံခါနီး မိမိမှာ သေကွသာဖြစ်၍ ကိစ္စမပြီးသေးသည်ကို တွေးတော ပူပန် စိုးရိမ်နေသော အရှင်မြတ်ကို ဘုရားရှင်က ''ကတပုညော သိ တွံ အာနန္ဒ ၊ ပဓာနမနုယုဉ္ဇ ၊ ခိပ္ပံ ဟောဟိသိ အနာသဝေါ = အာနန္ဒာ သင်ကား ကောင်းမှုရှိသူ တဦးဖြစ်၏၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်လေ မကြာမီ ရဟန္တာဖြစ်လိမ့်မည်'' ဟု အားပေးစကား မိန့်ကြားတော်မူသည် ။ နောင် ပဌမသံဂါယနာ တင်ခါနီး တကယ်အားထုတ်သော အခါ လွယ်ကူစွာ ရဟန္တာ ဖြစ်ရလေတော့သည် ။ (ဒီ၊ ၂၊၁၁၉)

ရတနာအဖြစ်။ ။ပုထုဇဉ်၏ သံသရာကား အဆုံးမရှိ ၊ ဘယ်သော အခါ ဆုံးမည်ဟုလည်း အကန့်အသတ်မရှိ ၊ သံသရာရှည်သည်နှင့် အမျှ အပါယ်ဘေးဒုက္ခ, ဇာတိ ဇရာ မရဏစသော ဒုက္ခများကို ကြိုးမား များပြားစွာ ခံရပေဦးတော့မည် ။ သို့ဖြစ်၍ ခုနစ်ဘဝမျှနှင့် သံသရာဒုက္ခ လက်စသိမ်းကာ အငြိမ်းကြိုး ငြိမ်းရမည့် ဤ အညံ့ဆုံး သောတာပန်၏ ဂုဏ်ပင်မည်မျှ နှစ်သက် အားရဖွယ်ဖြစ်သည်မှာ ထင်ရှားလှပေသည် ။ ထို့ကြောင့် နှစ်သက်ဖွယ်ဂုဏ်ရှင် သောတာပန်မှာ ရတနာဖြစ်ရပေသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သောတာပန်၏ ထူးခြားပုံ။ ။ ပထဗျာ ဇကေရဇ္ဇေန ၊ သဂ္ဂသေ ဂမနေန ဝါ။
သဗ္ဗလောကာဓိပစ္စေန ၊ သောတာပတ္တိဖလံ ဝဂံ ။

ပထဗျာ – ကမ္ဘာဇွေခွင် မြေတပြင်လုံး၌ ၊ ဇကေရဇ္ဇေန ဝါ – တဦး တည်းအရှင် ဘုရင်ဇကရာဇ် ဖြစ်ရသည်ထက်ငင်း ၊ သဂ္ဂသေ – ချမ်းသာ ရိပ်ငြိမ် စည်းစိမ်တွေစုံ နတ်တို့ဘုံသို့ ၊ ဂမနေန ဝါ – ကုသိုလ်ဖန်၍ ဗိမာန် အသင့် ဘုံအသင့်ဖြင့် ဂုဏ်မြင့်ပြိုးမောက် ရောက်ရသည်ထက်ငင်း၊ သဗ္ဗာ လောကာဓိပစ္စေန ဝါ– တလောကလုံး သိမ်းကျုံး လွှမ်းမိုး အစိုးရသည်ထက် ငင်း ၊ သောတာပတ္တိဖလံ – သောတာပတ္တိ မည်ရှိထူးခြား ဖိုလ်တရားသည်၊ ဝဂံ–ဂုဏ်အရည်ဖြင့် မမှိုနှင်တမ်း အလှမ်းဝေးကွာ ထူးမြတ်လှပါပေသတည်း (ဓမ္မပဒ–၄၀)

(၃၇) အဟာဝသေ ဒဿနသမ္ပန္နိယ'
တယ'သေ ဓမ္မာ ဇဟိတာ ဘဝန္တိ ။
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆိတဉ္စ ၊
သီလဗ္ဗတံ ဝါပိ ယဒတ္ထိ ကိဉ္စိ ။

(၃၇) အဿေ – ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်သည် ၊ ဒဿန,သမ္ပန္နိယ – သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်၏ ပြည့်စုံခြင်းနှင့် ၊ သဟာဝ–အတူမကွာ တပြိုင်နက်သာလျှင် ၊ သက္ကာယ,ဒိဋ္ဌိ စ – သက္ကာယဒိဋ္ဌိငင်း ၊ ဝိစိကိစ္ဆိတဉ္စ – ဝိစိကိစ္ဆာ ငင်း ၊ သီလဗ္ဗတံ ဝါပိ – သီလဗ္ဗတငင်း ၊ ဣတိ – ဤသို့၊ တယော – သုံးပါးကုန်သော၊ ဓမ္မာ – တရားတို့သည် ၊ ဇဟိတာ – အရှင်းအပြတ် ပယ်ရှားအပ်ကုန်သည် ၊ ဘဝန္တိ– ဖြစ်ကုန်၏ ၊ ကိဉ္စိ – အချို့သော ၊ ယံ – အကြောင် ကိလေသာသည် ၊ အတ္ထိ – ရှိ၏ ၊ (တမ္ပိ –ထို ကိလေသာအချို့ကိုလည်း ၊ ဇဟိတံ –ပယ်အပ်ပြီ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၃၈) စတူဟပါယေဟိ စ ဝိပ္ပမုတ္တော ၊
ဆ စာဘိဌာနာနိ အဘဗ္ဗ ကာတုံ ။
ဣဒမ္ပိ သံယေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

(၃၈) သော ၊ ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်သည်၊ စတူဟပါယေဟိ စ အပါယ်လေးဘုံတို့မှလည်း ၊ ဝိပ္ပမုတ္တော–လွတ်မြောက်ရလေပြီ၊ ဆ– ခြောက်ပါးကုန်သော၊ အဘိဌာနာနိ စ – ရန့်ရင်းသောအကြောင်းစု အမှုအပြစ် တို့ကိုလည်း၊ ကာတုံ – ပြုခြင်းငှာ ၊အဘဗ္ဗော – မထိုက်တော့ပေ ၊သံယေ – သောတာပန် သံဃာတော်၌ ၊ ဣဒမ္ပိ ရတနံ – ဤရတနာ၏ အဖြစ် နှစ်သက်ဖွယ် ဂုဏ်ရည်သည်လည်း ၊ ပဏီတံ – ထူးမြတ်လှပါပေ၏ ၊ ဧတေန သစ္စေန – ဤသစ္စာစကားကြောင့် သုဝတ္ထိ ဟောတု – သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း ။

စကားပြေ ။ ။ သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်သည် ၊ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ် ပြည့်စုံသည်နှင့် တပြိုင်နက် သက္ကာယဒိဋ္ဌိ , ဝိစိကိစ္ဆာ ,သီလဗ္ဗတ တရားသုံးပါးနှင့် အချို့ကိလေသာများကို ပယ်ရှားအပ်ပြီး ဖြစ်သည် ၊ ထိုသောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်သည် ၊ အပါယ်လေးဘုံတို့မှလည်း လွတ်မြောက်ရပေပြီ ၊ အဘိဌာန ဆေ၊ ရန့်ရင်းသော အကြောင်းစု အမှုအပြစ်ကိုလည်း ပြုခြင်းငှာ မထိုက်တော့ပေ၊ သောတာပန် သံဃာ၌ ရတနာ၏ အဖြစ် ဤနှစ်သက်ဖွယ် ဂုဏ်ရည်လည်း ထူးမြတ်လှပါပေသည်၊ ဤ သစ္စာစကားကြောင့် သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေ ။

သောတာပန် ဂုဏ်တမျိုး ။ ။ ''သဟာဝဿ '' စသည်လည်း သောတာပန်၏ ဂုဏ်ရည်ပင်၊ သံသရာ၌ ခုနစ်ဘဝ ကျင်လည်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရစေကာမူ မည်သည့် ကိလေသာ ဘဝကိုမျှ မပယ်နိုင်ကြသေးသော ပုထုဇဉ်တို့နှင့် မတူ တမူထူးခြားသော ဂုဏ်အားဖြင့် ချီးကျူးကာ သစ္စာပြုဟန် ပြတော်မူခြင်း ဖြစ်သည် ။

သဒ္ဒါအရ ရှင်းလင်းချက် ။ ။ ‘‘ပဌမံ နိဗ္ဗာနံ ပသတိတိ ဒဿနံ ’’ ဤဦးစွာ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်တတ်သောကြောင့် ဒဿနမည်၏၊ သောတာပတ္တိမဂ်တည်း၊ ဂေါ် တြဘူသည် နိဗ္ဗာန်ကို ဤဦစွာမြင်သော်လည်း ကိလေသာပယ်မှု ကိစ္စမပြီးသေးသောကြောင့် ဒဿနမဆိုရ၊ လောကဋ္ဌ မိမိတွေ့လိုသူကို မြင်ရသော်လည်း ကိစ္စမပြီးသေးလျှင် မတွေ့ဟု ဆိုသော အစဉ်အလာရှိ၏ ။ မင်းထံ ကိစ္စရှိ၍ သွားသူသည် မင်းကို မြင်ရစေကာမူ မိမိကိစ္စ မပြောရသေးလျှင် မတွေ့ဟု ဆိုဘိသကဲ့သို့မှတ်၊ ထို့ကြောင့် ကိလေသာပယ်မှု ကိစ္စပြုခြင်းဖြင့် ဤဦးစွာ နိဗ္ဗာန်ကို တွေ့ရသော သောတာပတ္တိမဂ်ကိုသာ ဒဿနဆိုရသည်၊ ထို သောတာပတ္တိမဂ်၏ မိမိ စိတ်အစဉ်၌ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းကို ဒဿနသမ္ပဒါဟု ဆိုသည် ။

‘‘တယသော’’၌ အသု ကား ‘‘ တ္ကဒံ သု မေ သာရိပုတ္တ မဟာဝိကဋဘောဇနသ္မိ ဟောတိ ’’ ၌ ကဲ့သို့ ပဒပူရဏ နိပါတ်ဖြစ်၍ အနက် မရှိ ‘‘သန္တော ကာယော သက္ကာယော ’’ သန္တော –ထင်ရှားရှိသော၊ ကာယော – ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအပေါင်းဟူသော ကာယတည်း၊ သက္ကာယော – ထင်ရှားရှိသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအပေါင်းဟူသော ကာယ၊ ထင်ရှားရှိသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာဟူသော စကားဖြင့် ထင်ရှားမရှိသော အတ္တကို တားမြစ်၏၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့် စွဲယူအပ်သော အတ္တကား မရှိ ၊ ထိုဒိဋ္ဌိ၏ စွဲယူရာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာသာ ထင်ရှားရှိ၏ ၊ ထို့ကြောင့် ‘ သန္တော ကာယော ’ ဖြင့် အတ္တ၏ ထင်ရှား မရှိခြင်းကိုငင်း, ရုပ်စသော သဘာဝမမ္မများသာ ထင်ရှားရှိသည်၏ အဖြစ်ကိုငင်း သိစေသည်။ ဒိဋ္ဌ အာရုံ မပြုနိုင်သော လောကုတ္တရာများကား ဒိဋ္ဌိ၏ စွဲရာ မဟုတ်သောကြောင့် လောကုတ္တရာတို့ကို ဒိဋ္ဌိတားမြစ်ရန် အတွက် သန္တကာယ ဟု ဝိသေသန မ,ရန် မလို ၊ ထို့ကြောင့် သက္ကာယ အရ ဒိဋ္ဌိ၏ စွဲရာ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာသာ ရသည်ဟု သိ။ ‘‘သက္ကာယေ ဒိဋ္ဌိ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ’’ ထင်ရှားရှိသော ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အပေါင်းဟူသော ကာယ၌ မှား သော အမြင် အယူ ဟူသော ဒိဋ္ဌိ ။

တနည်း ‘‘ကာယေ ဒိဋ္ဌိ ကာယဒိဋ္ဌိ ’’ကာယေ – ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ အပေါင်းဟူသော ကာယ၌၊ ဒိဋ္ဌိ – မှားသော အမြင် အယူဟူသော ဒိဋ္ဌိတည်း၊ ကာယဒိဋ္ဌိ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဥပါဒါနက္ခန္ဓာအပေါင်းဟူသော ကာယဒွါဒြစ်သော မှားသော အမြင် အယူဟူသော ဒိဋ္ဌိ၊ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ၌ အတ္တဟု ယူမှားသော အယူတည်း ။ အတ္တက ထင်ရှားမရှိသော်လည်း အတ္တဟု အမှားမြင်သော အယူမှားကား ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော သဘာဝတရားပင် ။

ထို့ကြောင့် '' သတိ ထင်ရှားရှိသော ကာယဒိဋ္ဌိ ခန္ဓာ၌ အတ္တ ဟု အယူမှားသော အယူတည်း ၊'' ဟု တနည်းပြု၏ ၊ ထို သက္ကာယဒိဋ္ဌိကား ရုပ်ကို အတ္တဟုဝင်း , ရုပ်ရှိသော အတ္တဟုဝင်း, ရုပ်၌ အတ္တဟုဝင်း , အတ္တ၌ ရုပ်ဟုဝင်း , ရှုခြင်းဖြင့် ရုပ်၌ လေးမျိုးပြားသကဲ့သို့ ဝေဒနာစသည်၌လည်း လေးမျိုးစီပြား၍ နှစ်ဆယ်ဖြစ်သည် ။

ကိလေသာအနာကို ပျောက်ငြိမ်းစေတတ်သောကြောင့် ပညာကို စိကိ္ခဓိတ (=ကုသမှု)ဟု ဆို၏ ၊ ထိုပညာဟူသော ကုသမှုမှ ကင်းသော တရားကား ဝိစိကိ္ခာတည်း၊ ပညာကင်း၍ ဆုံးဖြတ်ခြင်း မပြုနိုင်ပဲ ယုံမှားနေခြင်းတည်း ၊ ဘုရား၌ ယုံမှားခြင်းစသော ယုံမှားခြင်းတို့ကိုယူ ၊'' စိကိ္ခဓိတံ ဣတော ဝိဂတံ စိကိ္ခဓိတာ ဝါ ဣဒံ ဝိဂတန္တိ ဝိစိကိ္ခဓိတံ" စိကိ္ခဓိတံ–ပညာဟူသော ကုသမှုသည် ၊ ဣတော – ဤတရားမှ၊ ဝိဂတံ–ကင်းသည်တည်း ၊ ဝါ–သို့ မဟုတ်၊ ဣဒံ – ဤတရားကား၊ စိကိ္ခဓိတာ – ပညာဟူသော ကုသမှုမှ ၊ ဝိဂတံ ကင်းသည်တည်း ၊ ဣတိ – ထို့ကြောင့် ၊ ဝိစိကိ္ခဓိတံ –ဝိစိကိ္ခဓိတမည်၏ ၊ မိမိမှ ပညာကင်း၍ မိမိကလည်း ပညာမှ ကင်းသည် ၊ ပညာနှင့် လုံးဝ မစပ်မယှဉ်ဟု ဆိုလိုသည် ။

ကိလေသာ စင်ကြယ်ကြောင်းဟု သာသနာပ တိတ္ထိတို့ ယူဆသော နွား ,ခွေး ,စသည်တို့၏ အလေ့ အကျင့်သည် သီလဗ္ဗတမည်၏ ၊ '' သီလဉ္စ ဝတဉ္စ သီလဗ္ဗတံ " နွား စသည်တို့ကဲ့သို့ ကျင့်ရန် ဆောက်တည်ခြင်းသည် သီလ, ထို ဆောက်တည်ချက် အရ နွားလို လမ်းလျှောက်ရင်း စားခြင်း စသည်ကို ဝတ ဟုဆိုသည် ။

တနည်းအားဖြင့် မလွန်ကျူးအပ်သည်၏ အဖြစ်ကို သီလ ဆို၍ ထိုသီလအရ မှီဝဲသည်၏ အစွမ်းဖြင့် အမြဲကျင့်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကို 'ဝတ' ဆို၏၊ နွားလို အကျင့်ကို လက်ခံထားသည်ဆိုလျှင် ထိုသူ၌ ထိုအကျင့်ကို မလွန်ကျူးရမည့် သဘောရှိနေ၏၊ ထိုသဘောအရပင် နွားအကျင့်မှ မလွဲမချော်ပဲ နွားအတိုင်း ကျင့်နေခြင်းဖြစ်သည် ၊ ဤ၌ အလေ့ အကျင့်ဆိုသော်လည်း ထိုအလေ့အကျင့်ကို စင်ကြယ်ကြောင်းဟု ယူမှားသော ဒိဋ္ဌိကို သာ မဂ်က ပယ်ခြင်းဖြစ်၏ ၊ သို့သော် ဒိဋ္ဌိကိုပယ်လျှင် ထိုဒိဋ္ဌိအရဖြစ်သော အကျင့်များကိုလည်း ပယ်သည်ဟုပင် ဆိုရတော့သည် ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသဆိုလိုလျက် ပရမာသကျေသည်ဟူသော်လည်းကြံ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

'' ယဒတ္ထိ ကိဉ္စိ '' ကို ယံ+အတ္ထိ –ကိဉ္စိ ဖြတ်၊ ဆိုခဲ့ပြီး တရားသုံးပါးမှ တပါး အခြား ပယ်အပ်သော ကိလေသာစုကို ယူ] ။

သက္ကာယဒိဋ္ဌိ။ ။ရုပ်နာမ်တို့ကို မမြင်သော သာမန်ပုထုဇဉ်တို့၌ ဤခန္ဓာကို တသားတည်း တလုံးတခဲတည်းကဲ့သို့ ထင်နေ မြင်နေ၏ ၊ထိုကဲ့သို့ တလုံးတသားတည်း မြင်သော အမြင်သည်ပင် အတ္တစွဲဖို့ အကြောင်းဖြစ်၏၊ အထူးသဖြင့် ဝိညာဉ် သို့မဟုတ် နာမ်ကို တခုတည်းကဲ့သို့ မြင်နေသူမှာ အတ္တစွဲဖို့ သေချာနေတော့၏ ။ ခန္ဓာကိုယ်၏ ဗျာပါရတို့သည် အလွန်ဆန်းကြယ်ကုန်၏ ၊ စိတ်က လွှတ်ပေးလိုက်သည်နှင့် စိတ်၏ အလိုအတိုင်း စိတ္တဇရုပ်များ ဖြစ်ကာ လှုပ်ရှားပြုမူ နေပုံများမှာ လွန်စွာဆန်းလှ၏။ထို အချက်များ အရပင် စိတ်ကို မဖျက်စီးပဲ အမြဲတည်နေသော တခုတည်းသော အသက်,လိပ်ပြာ, ဝိညာဉ်ကောင်ဟု စွဲလမ်းသုံးနှုန်းကြ၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် ရုပ်ကြီးမှာ ပျက်စီး၏၊ ဝိညာဉ်မှာ မဖျက်စီး တဘဝပြောင်းကာ ခန္ဓာအသစ်၌ ဖြစ်၏ဟု စွဲလမ်း၏ ။ ထိုအစွဲအလမ်းမျိုးမှာ ဘုရားလက်ထက်က သာတိရဟန်းပင် '' တဒေဝ ဝိညာဏံ သန္ဓာဝတိ သံသရတိ နာညံ– ထို ဝိညာဉ်သာ ပြေးသွားပြောင်းရွှေ့တတ်၏ ၊ တခြား မဟုတ် '' ဟု စွဲလမ်း သည်ကို တွေ့ရ၏ (မ–၁–၃၂၃)

ထိုသို့ နာမ်ဓာတ်၏ နှိုးပေးချက်အရ ဖြစ်လာရသော ခန္ဓာ၏ ဗျာပါရများကို စဉ်းစားမိကြသော တက္ကိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤခန္ဓာကိုယ်ထဲ၌ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို လိုသလို စီမံချယ်လှယ်နေသော အာဏာရှင် အတ္တရှိ၏ ဟု ယူဆပြီးလျှင် ၎င်းကို မဖျက်မစီး အမြဲတည်ရှိနေသော အနှစ်သာရအဖြစ် ကြံဆလျက် ၎င်း၏ သတ္တိပုံပန်ကိုလည်း အမျိုးမျိုးကြံဖန် ပြောဆိုကြ၏ ။ ပုဆိန်ဖြင့် ပေါက်သည်ဆိုရာ၌ ပေါက်မှုကို ပုဂ္ဂိုလ် ကတ္တားက ပြီးစေသကဲ့သို့ မျက်စိဖြင့် အဆင်းကို မြင်ရာ,နားဖြင့် အသံကို ကြားရာ စသည်တို့၌ မြင်ခြင်း, ကြားခြင်း အမှု

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကို အတ္တက ပြီးစေသည်ဟု ကာရကသဘောကိုလည်း ကြံကြ၏ ၊ သုခ ,ဒုက္ခဖြစ်သောအခါ ဝေဒနာ၏သဘော ထင်ရှား၏ ၊ ထိုသုခကို ခံစားခြင်း ဒုက္ခကို ခံစားခြင်းကိုလည်း အတ္တ၏ သတ္တိအဖြစ်ယူကာ အတ္တက ခံစားသည်ဟု အတ္တ၏ ဝေဒကသဘောကိုလည်း ကြံကြပြန်၏ ။ ခန္ဓာကိုယ်သည် အတ္တ၏ အလိုအတိုင်း လိုက်ပြုနေရသည်ဖြစ်၍ ခန္ဓာအိမ်၏ အရှင်လည်းဖြစ်၏ ၊ မိမိက ခန္ဓာ၏ အလိုသို့ မလိုက်၊ ခန္ဓာကသာ မိမိ အလိုအတိုင်း ဖြစ်နေရသည် ။ ဤသို့ သာမိ (=အရှင်) သယံဝသီ(=မိမိအလိုအတိုင်း စိုးပိုင်သူ) အဖြစ်ကိုလည်း ကြံကြ၏ ၊ အတ္တသည် ခန္ဓာအိမ်၌ အမြဲနေတတ်၏ ၊ ခန္ဓာပျက်စီးသော်လည်း ယင်း အတ္တကား မပျက်စီး၊ ခန္ဓာအသစ်ရှာ၍ တည်မြဲဖြစ်၏ ။ ဤသို့ နိဝါသီ (=အမြဲနေသူ) အဖြစ်ကိုလည်း ကြံကြ၏၊ ထိုသို့ ခန္ဓာကိုယ်ကို လိုသလို ပြုနိုင်သော အရှင်ဖြစ်၍ပင် အဓိဋ္ဌာယက(=ခန္ဓာကို စီမံတတ်သူ) အဖြစ်လည်း ကြံကြ၏ ။

ရုပ် နာမ်ကို မြင်ရသောအခါသာ ဤအတ္တစွဲ ကွာရတော့သည်၊ အထူးသဖြင့် ရုပ် နာမ်အဖြစ်အပျက်ကို မြင်၍ တသားတည်း အဖြစ်ပျောက်ကာ လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်နေဟန်ကို သိရသောအခါ အတ္တဟူသည်မှာ လုံးဝ ရှာမရတော့ပေ ။ သို့ဖြစ်၍ ဝိပဿနာဉာဏ်ကပင် အတ္တကိုပယ်နိုင်သည်ဟု ဆိုလိုသ၏။

သို့သော် တဒင်္ဂသာ၊ နောင်လုံးဝ ဖြစ်ပေါ်မလာနိုင်အောင် အပြီးသတ် အမြစ်ပြတ်အောင်ကား မပယ်နိုင်သေး ၊ မဂ်ကသာ အကြွင်းမဲ့ဖြတ်တောက် ပယ်ရှားနိုင်၍ ဇဟိတအရ သမုစ္ဆေဒပဟာန (=လုံးဝပြတ်အောင် ပယ်ခြင်းကိုသာ ယူရတော့သည် ။

ဝိစိကိစ္ဆာ။ ။သံသယဟူသည် မကြုံရသူ၌သာ ဖြစ်မြဲတည်း၊ မဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်ကို ရပြီး တွေ့ပြီးပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဓမ္မ၌ ဘယ်မှာ သံသယဖြစ်ပါတော့အံ့နည်း ။ ဓမ္မကို ရှင်းလင်းပြီးဖြစ်လျှင် ထိုဓမ္မဖြင့် ဂုဏ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖော်ရသော ဗုဒ္ဓဥာဏ်,ထို ဓမ္မရှိသော သံဃာဥာဏ် ယုံမှားဖွယ် မရှိတော့ပေ ၊ ဓမ္မ သဘာဝတို့၏ အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ပျက်နေဟန်ကို အဖန်ဖန်တွေ့မြင်ရသောအခါ ရှေးက လည်း ဤသို့ပင် ဖြစ်ဖူးပြီ , နောင်လည်း ဤသို့ပင် ဖြစ်လတ္တံ့ဟု သဘောပေါက်နေပြီး ဖြစ်ရာ သံသရာ၏ ရှေ့အဖို့ ပုဗ္ဗန္တ , နောက်အဖို့ အပရန္တ , ရှေ့နောက် အဖို့နှစ်ပါး ပုဗ္ဗန္တာပရန္တတို့၌လည်း သံသယမရှိတော့ပြီ ။ ရုပ်,နာမ်တို့၏ ဆိုင်ရာ အကြောင်းများ ကို စွဲ၍ ဖြစ်ဖြစ်လာရဟန်ကို တွေ့နေရ၍ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်သဘောကိုလည်း ပိုင်ပြီး ဖြစ်၏ ၊ ထို့ကြောင့် ဝိစိကိစ္ဆာကို ပယ်ခွါပြီးဖြစ်ကြောင်း ဟောတော်မူသည် ။

သီလဗ္ဗတ။ ။ နွား,ခွေးစသည်တို့၏ အလေ့အကျင့်မျိုးကို လိုလား ခြင်း , နှစ်သက်ခြင်း , ကျင့်ကြံခြင်းများမှာ အမှန်တရား ကို ထင်ရှား မသိသူများ၌သာ ဖြစ်မြဲတည်း ။ မင်, ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ဟူသော တကယ့် စင်ကြယ်ခြင်း ဝိသုဒ္ဓိကို တွေ့ပြီးဖြစ်ရာ ဤထက် ပို၍ စင်ကြယ်သော တရားမရှိဟု အကြွင်းမဲ့ အတည်ပြု ယုံကြည်ပြီးဖြစ်သော သောတာပန်မှာ သာသနာပ ဗာဟိရတို့၏ သံသရာစင်ကြယ်ကြောင်း အလေ့အကျင့် ဆိုသည်တို့ကို အဘယ်မှာ လက်ခံနိုင်ပါ တော့အံ့နည်း ။

ယဒတ္ထိ ကိဉ္စိ။ ။[ပရိတ္တဋီကာ က ယဒတ္ထိ ကိဉ္စိ ကို ယံ + အတ္ထိ ကိဉ္စိ ပုဒ်ဖြတ် ၍ ''ကိဉ္စိ-အနည်းငယ်သော ၊ ယံ ကိလေသဇာတံ - အကြင်ကိ လေသာ အပေါင်းသည်၊ အတ္ထိ - ရှိ၏ ၊ တမွိ - ထိုကိလေသာအပေါင်းကိုလည်း ၊ ဇာတံ - စွန့် အပ်ပြီ''ဟု အနက်ဆို၏ ။ ဆရာမြတ်တို့ကား ယဒိ + အတ္ထိ ကိဉ္စိ - ဟုပုဒ်ဖြတ်၍ ''ကိဉ္စိ- စိုး စဉ်းမျှသော ကိလေသာသည် ၊ ယဒိ အတ္ထိ - အကယ်၍ ရှိသေး၏ ၊ တဏာပိ - ထိုသို့ ရှိသေး သော်လည်း''ဟု ဆို၍'' စတူဟပါယေဟိ စ ဝိပ္ပမုတ္တော''ဖြင့်ဆက်စပ် ယှဉ်ပေးတော်မူခဲ့၏ ။

'' ဣဒါနိ ဇာတိတဓမ္မဿနတ္ထ မာဟ သဣာယ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆိတဉ္စ သီလဗ္ဗတံ ဇဟိ ယဒတ္ထိ ကိဉ္စိတိ '' ဟု အနုသန္ဓေပြောသော အဋ္ဌကထာအလိုဌ် ယဒတ္ထိ ကိဉ္စိ မှာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဇဟိတာ ဘဝန္တိ –အရ ဇဟိတဓမ္မ (=စွန့်အပ်သော တရား) ပင် ဖြစ်သည်မှာ သိသာ၏ ၊ ယဒတ္ထိ ကိုဋ္ဌ နှင့်စပ်၍ အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ပုံကို ရှုအပ်သေး၏ ။ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ဒိဋ္ဌ မှန်သမျှတို့၏ အရင်းခံဖြစ်၍ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်လျှင် အခြားဒိဋ္ဌမှန်သမျှ ပယ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း ဝိစိကိစ္ဆာကား ဘုရား၌ ယုံမှားခြင်းစသော ယုံမှားခြင်းရှစ်မျိုးဖြစ်ရာ ထိုယုံမှားခြင်းမှာ မူလအခြေခံဖြစ်၍ ယင်းကို ပယ်ခြင်းဖြင့် အခြား ယုံမှားခြင်း မှန်သမျှ ပယ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း သိလဗ္ဘတသည် အလေ့အကျင့် ဟူသမျှတို့၏ မူလဖြစ်၍ ၎င်းကိုပယ်လျှင် အခြား နဝိုယ (အဝတ် မဝတ်သည်၏ အဖြစ်) မုဏ္ဍိယ (= ခေါင်းတုံးသည်၏ အဖြစ်) စသော အမရ,တပ(မသေကြောင်းဟု ယူဆကျင့်သော အကျင့်မျိုး) မှန်သမျှကို ပယ်ပြီးဖြစ်ကြောင်း မိန့်၏ ။ ထို့ကြောင့် ထိုသုံးပါးအဆုံး၌ ''ယဒတ္ထိကိဋ္ဌိ''ဟု ဟောကြောင်း ဖွင့်၏ ။ ဆိုလိုသည်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိမှ တပါးဒိဋ္ဌမှန်သမျှ ဝိစိကိစ္ဆာအရ ယုံမှားခြင်း ရှစ်ပါးမှ တပါး ယုံမှားမှု မှန်သမျှ , သီလဗ္ဘတမှ တပါး အလေ့အကျင့်မျိုး မှန်သမျှ ပယ်ရာတွင် ပါဝင်စေဖို့ ''ယဒတ္ထိ ကိဋ္ဌိ'' ဖြင့် သိမ်းလိုက်ရသည် ။

။ သောတာပန်၌ ဤသုံးမျိုးအပြင် အပါယဂမနီယ (= အပါယ်လားကြောင်း ဖြစ်သော) ရာဂ ဒေါသ မောဟများနှင့် ဤသာ မစ္ဆရိယစသော အချို့ကိလေသာလည်း ပယ်ပြီးဖြစ်ရာ ထိုကိလေသာများကိုပါ သိမ်းယူလို၍ ယဒတ္ထိ ကိဋ္ဌိ ဆိုသည်ဟု ယူသော် ပြည့်စုံရာ၏၊ ထို့ကြောင့် '' ကိဋ္ဌိ – အချို့သော၊ ယံ – အကြင် ကိလေသာစုသည်၊ အတ္ထိ–ရှိ၏ ၊ တံ စ ထိုကိလေသာ အချို့ကိုလည်း၊ ဇဟိတံ – စွန့်အပ်ပေပြီ '' ဟု ပေးခဲ့သည် (အံ –၂–၃၈၂) ပဟီနသုတ်, အဘဗ္ဗသုတ်တို့ ကြည့်ပါ)

အချို့က ' သီလဗ္ဘတံ ဝါပိ ကို ယ'ဒတ္ထိ ကိဋ္ဌိ' နှင့် တွဲ၍ '' ယံ ကိဋ္ဌိ–အလုံးစုံသော၊ သီလဗ္ဘတံ ဝါပိ – အလေ့ အကျင့်သည်လည်း၊ အတ္ထိ – ရှိ၏ ၊ တံ စ – ထို အလေ့ အကျင့်မှန်သမျှငြင်း ၊ တယော ဓမ္မာ ဇဟိတာ ဘဝန္တိ '' ဟုလည်း တမျိုးပေးလိုကြသေးသည်။

ဆိုဖွယ် ရှိသေး၏ ယဒတ္ထိ ကိဋ္ဌိ ဖြင့် ဒိဋ္ဌ ယုံမှား , အလေ့ အကျင့် အစားစား , အကုန်ယူရန် ဖွင့်ခဲ့သော အဋ္ဌကထာအရဆိုလျှင် '' သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ – ၎င်း၊ ဝိစိကိစ္ဆာ–၎င်း ၊ သီလဗ္ဘတံ ဝါပိ–၎င်း ၊ ကိဋ္ဌိ–တစုံတခုသော၊ ယံ – အကြင် အယူ , ယုံမှား ,အလေ့ အကျင့်သည် ၊ အတ္ထိ – ရှိ၏ ၊တံ စ – ထို အယူ, ယုံမှား,အလေ့အကျင့်၎င်း ၊ တယော– သုံးမျိုး သုံးစားဖြစ်ကုန်သော ၊ တေ ဓမ္မာ –ထို တရားတို့ကို ၊ ဇဟိတာ – ပယ်အပ်ကုန်သည်၊ ဟောန္တိ–ဖြစ်ကုန်၏''၊ ဟု ပေးက အဋ္ဌကထာဆရာ၏ အလို ပို၍ ကျဖွယ်ရှိသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အပါယ်မှ လွတ်ရပြီး ။ကိလေသာဝဋ် ရှိနေသေးလျှင် သံသရာဒုက္ခဆေး ဝါပါကဝဋ်ကား ရှိမြဲ ရှိနေဦးမည်ဖြစ်ရာ ကိလေသာတို့မှာ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းများသာတည်း ။ ထိုကိလေသာဝဋ်ကို ဖြတ်တောက်နိုင်သူမှ သံသရာဒုက္ခတို့မှ ကင်းလွတ်ရပေတော့သည် ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ကိလေသာဝဋ် အလုံးစုံ ကုန်ပြီးသော ရဟန္တာတို့၌ ဝါပါကဝဋ်မှာ နောင်အခါ မဖြစ်ပေါ်ရတော့ပဲ ငြိမ်းစဲခြင်းသို့ ရောက်ရသည် ။ သောတာပန်၌ကား ကိလေသာ မကုန်သေး၍ ဘဝနှင့် မကင်း ရသေးစေကာမူ အပါယ်သို့ လားစေတတ်သော ကိလေသာမှန်သမျှ ကုန်ပြီးဖြစ်၍ ကျန်သော ကိလေသာတို့၌လည်း အပါယ်သို့ ကျစေတတ်သော အစွမ်းသတ္တိ မရှိတော့ပြီ ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ''စတူဟပါယေဟိ ဝိပ္ပမုတ္တော'' ဟု ဂုဏ်ပြုခံရခြင်း ဖြစ်သည်။ အပါယဂမနိယ ကိလေသာတွေ ဖြတ်တောက်နိုင်သဖြင့် ရအပ်သော ဂုဏ်ထူးတမျိုးအကျိုးတရပ်ပင်။ အပါယ်လေးပါး မလားရုံသာ မက၊ လူဘဝ၌လည်း နိမ့်ကျ သိမ်ငယ်သော အမျိုး၌လည်း မဖြစ်ရတော့ပဲ အထက်တန်းကျသော အမျိုးကောင်းတို့၌သာ ဖြစ်ရတော့သည် ။

ကိလေသာ ထုထယ်အားကြီးသော ပုထုဇဉ်တို့၌ အပါယ်လေးပါးကား မိမိ အိမ်ပမာဖြစ်၏ ၊ ထို့ကြောင့် ကိလေသာအချို့ကို ပယ်နိုင်၍ အပါယ်မှ လွတ်ရသော သောတာပန်တို့၏ ဂုဏ်မှာ နှစ်သက်ဖွယ်သာ ဖြစ်ရာ ဂုဏ်ရှင် သောတာပန်မှာ ရတနာအဖြစ် ချီးကျူးအပ်တော့သည် ။

အဘိဇ္ဈာန ခြောက်ပါး။ ။ ကိလေသာရှိလျှင် ကံ ဖြစ်မြဲတည်းကံ ဖြစ်လျှင် လည်း အကျိုး ရှုပ် နာမ် ဟူသော ဝိပါကဖြစ်ရမြဲသာတည်း။ သို့ဖြစ်လျှင် ကမ္မဝဋ်ကား ဝိပါကဝဋ်၏ မူလအခြေခံဖြစ်၏ ၊ ဝိပါကဝဋ်ကင်းလွတ်ရေးဝယ် ကမ္မဝဋ်ကို ပယ်ရှားနိုင်မှ ဖြစ်၏ ။ ထို့ကြောင့် သောတာပန်၏ ထိုကမ္မဝဋ် ပယ်ရှားနိုင်ခြင်းကို ဂုဏ်ယူဖွယ် အဖြစ် တင်ပြ လိုပြန်၍ ''ဆ စာဘိဇ္ဈာနာနိ အဘဗ္ဗကာတုံ '' ဟု မိန့်တော်မူသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဌာနကား အကြောင်းဟော ၊ ဤ၌ အကြောင်းကံကိုပင် ဌာနဆိုသည် ၊ အကုသိုလ်မူတို့တွင် သာမန် မူပြစ်များထက် ကြီးလေးလှသော မူပြစ်များဖြစ်၍ ' အဘိ ' လွန်ကဲကြီးလေးသော ၊ ' ဌာန ' –အကြောင်းကံများဟု ဆို၏၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာက '' သြဇာရိကဋ္ဌာနာနိ – ရုန့်ရင်း ကြမ်းတမ်းသော ဌာနများ '' ဟု ဖွင့်၏ ။

'' အဋ္ဌာန မေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော ယံ ဒိဋ္ဌသမ္မန္နော ပုဂ္ဂလော မာတရံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ ။ (သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဓိသတ်မှုမှာ ဖြစ်ရိုး အကြောင်း မဟုတ်)'' စသည်ဖြင့် ဟော တော်မူသော အရာ၌ ဌာန အဌာန အသုံးအရ ဤ၌ ဌာနကို အဘိတွဲ၍ အဘိဌာနဟု ဆိုခြင်းပင်တည်း ။

ဆိုခဲ့ပြီး ပါဠိအရ အဋ္ဌာနဝိဘင်း စသည်၌ ဟော တော်မူအပ်သော မာတုဃာတ အဓိတ်သတ်ခြင်း, ပိတုဃာတ–အဘာသတ်ခြင်း, အရဟန္တ ဃာတ– ရဟန္တာသတ်ခြင်း , လောဟိတုပ္ပါဒ – ဘုရားအား သွေးထွက်အောင် ပြုခြင်း, သံဃဘေဒ – သံဃာကွဲအောင် ပြုခြင်း , အညသတ္ထာရုဒ္ဒေသ – ဘုရားမှ တပါး အခြားဆရာကို ညွှန်းခြင်းဟူသော ကံတို့ကိုပင် အဘိဌာန ခြောက်ပါးဆိုသည်။ (ဝိဘင်း ၊၃၄၉)

ပုထုဇဉ်အဖြစ် ကဲ့ရဲ့ ခြင်းသာ။ ။သောတာပန်ကား ပါဏာတိပါတစသော ကံ ငါးပါးကိုပင် မပြုသူဖြစ်၍ ပဉ္စမ ခြုပ်နှုန်းများကိုပင် သတ်ရိုးမဟုတ် ၊ ဤကံကြီးများကို ပြုဖို့ အရေးကား ဝေးစွ၊ သို့ပါလျက် အဘိဌာန ခေါ် ဤကံကြီးများကို မပြုဆိုသည်မှာ ပုထုဇဉ်အဖြစ်ကို ကဲ့ရဲ့ ရှုတ်ချလိုရှိ၍ ဖြစ်သည်၊ ပုထုဇဉ်အဖြစ်မှာ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ဖြစ်လျှင် ထိုအဖြစ်မှ ကျွတ်လွတ်ခဲ့ရသော အရိယာအဖြစ်ကား ချီးမွမ်းဖွယ် အတိဟု ဂုဏ်တင်ပြီး ဖြစ်တော့သည် ။ ပုထုဇဉ်အဖြစ်ကား အလွန်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အပြစ်ကြီးလှ၏ ၊ မာတုဃာတစသော အနန္တရိယကံကြီးတို့ကိုပင် ပြုနိုင်၏ ၊ သောတာပန်ကား မဂ်ဖြင့် ပယ်ပြီးဖြစ်ရာ လွန်စွာသန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းသော ဘဝအဖြစ် လိုလား ဖွယ် ဖြစ်တော့သည် ။

ဤ၌ အဘဗ္ဗကာတို့ (=မပြုထိုက်)ဆိုသဖြင့် အဘယ်အခါမှ ပြုမည့်သူ မဟုတ်တော့ပြီဖြစ်ကြောင်း သိစေ၏ ၊ ထို့ကြောင့် ဘဝတပါး၌ပင် မပြုတော့ ၊ သောတာပန်သည် နောင်ဘဝတပါး၌ မိမိသောတာပန်အဖြစ်ကို မသိစေကာမူ မဂ်၏ နိယာမ (=မပြောင်း မလွဲ တည်မြဲသော) သဘောအရပင် ဆိုခဲ့ပြီး အဘိဌာနခြောက်ပါးတို့ကိုလည်း မပြု ။ ပကတိ ပါဏာတိပါတစသော ကံငါးနှင့် အညသတ္ထာရုဒ္ဒေသဟူသော ဤခြောက်ပါးသော ဌာနတို့ကိုလည်း မပြု ၊ ဤသို့ခြောက်ဌာန နှစ်လို မပြုတော့သည်ကို ရည်၍ အချို့က " ဆ ဆာဘိဌာနာနိ " ဟု ဖတ်ကြကြောင်း အဋ္ဌကထာ၌ ဆို၏ ။

အချို့ကလေးသူငယ်များမှာ သူ့အသက်ကိုသတ်ရန် အလွန်မလိုလား ရှောင်ရှားတတ်ကြ၏၊သူတပါးဥစ္စာ ခိုးရန်လည်း ထို့အတူ မလိုလား မပြုလုပ်ကြ၊ စားရန် ငါးသေ ငါးရှင် ရောနေလျှင် ငါးရှင်ကို ဘေးမဲ့လွှတ်၍ ငါးသေကိုသာ ရွေးယူတတ်၏ ၊ အရိယာသာဝကပဲဟု တွေးယူ ရလောက်အောင် အခြေရှိနေတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် " မတမ္ဆဂါဟာဒယော စေတ္ထ အရိယသာဝကဂါမ အိရကာနံ နိဒဿနံ = ဤ အချက်၌ အရိယသာဝက ဖြစ်သော ရွာသား ကလေးငယ်များ၏ ငါးသေကိုသာ ရွေးယူခြင်းစသည်မှာ သက်သေ ဖြစ်သည် " ဟု အဋ္ဌကထာ ဆိုသည် ။

ဆ စာဘိဌာနာနိသာ။ ။[ဆစ္စာဘိဌာနာနိ ဟု စာမူအားလုံး၌ တညီတညွတ်ရှိနေ၏ ၊ ဆစ္စာဘိ၌ ဆန္ဒာနုရက္ခဏအတွက် ဒွေဘော်ဟု ဆိုရမည် ၊ ဤ၌ ဒွေဘော် မလာသော်လည်း ဆန်းပျက်သည်ဟု မဆိုရ ၊ ဤဂါထာကား ဥပဇ္ဈာတိ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဂါထာဖြစ်၏၊ ဆ စာဘိ ဟု ရှိသော်လည်း ဥပဇ္ဈာတိပင် ။ ထို့ကြောင့် ဒွေဘော်ဆိုသည်မှာ ဆန်းဂိုဏ်း မဖြစ်နိုင် မညီနိုင်သော အရာမှာသာ လာမြဲဖြစ်ရာ ဤ၌ ဒွေဘော် မလာပဲလည်း ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ဒွေဘော် မပါသော ဆ စာဘိဌာနာနိ ဟူသော ပါဠိသာ သန့်ရှင်း သင့်မြတ်သည်ဟု ဆိုဖွယ်ရှိသည် ။

ဤ၌ ‘‘ စတု ဆနောက် ဒွေဘော်ရောက် ’’ အရ ဆ, နော်ဖြစ်၍ ဒွေဘော်ရောက်ခြင်း မဟုတ်လောဟု ဆိုရန် ရှိပြန်၏၊ ဆ နောက် ဒွေဘော်ရောက် ရမည်ဟု သတ်မှတ်ချက် ရှိသည်မှာ မှန်ပါ၏၊ သို့သော် ဆ နောက်ရောက်သော ထိုဒွေဘော်မှာ ဇကပဒဖြစ်သော ဆဗ္ဘက္ခ , ဆဌော , စသော ဝုတ္တိပဒအရာသာ လာရိုးရှိခဲ့ပါသည် ၊ အချို့သော ‘‘ ဒသေတ္ထ ကာဠိယော ဆစွ ’’ (ဇာ-၂-၂၈၄) စသော ဆန္ဒာနုရက္ခဏဌာနမှလွဲ၍ ပါဠိ၌ နာနာပဒ အရာ ဝါကျမှာ ဒွေဘာဝဌာနအဖြစ် သက်ရောက်သည်ကို မတွေ့ရပါ ။

ထိုပြင် ဆိုဖွယ်ရှိပါသေး၏ အဋ္ဌကထာလာ ပါဌ်ကန့်ရ၌ ‘‘ဆစ္ဆာဘိဌာနာနိ’’ ဟု မရှိပဲ ‘‘ဆ ဆာဘိဌာနာနိ’’ ဟု ရှိနေခြင်းမှာလည်း ညွှန်ကိုးစဉ်းစားဖွယ် တရပ်ပင် ဖြစ်ပါသည် ။

(၃၉) ကိဠာပိ သော ကမ္မ ကရောတိ ပါပကံ ၊
ကာယေန ဝါစါ ဥဒ ဧစေတသာ ဝါ ။
အဘဗ္ဗ သော တဿ ပဋိစ္ဆဒါယ ၊
အဘဗ္ဗတာ ဒိဋ္ဌပဒဿ ဝုတ္တာ ။
ဣဒမ္ပိ သံဃေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

(၃၉) သော– ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်သည် ၊ ကာယေနဝါ – ကိုယ်ဖြင့်သော်၎င်း ။ ဝါစာယ ဝါ–နှုတ်ဖြင့်သော်၎င်း၊ ဥဒ – ထို့ပြင် ၊ ဧစေတသာ ဝါ–စိတ်ဖြင့်သော်၎င်း ၊ ပါပကံ ကမ္မံ – မကောင်းသော ပြစ်မှုကို ၊ကိဠာပိ ကရောတိ–မသိခဲ့၍ မေ့လျော့သမှု ပြုမိစေကာမူ ၊ သော – ထို သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်သည်၊ တဿ – ထိုပြုမိသော ပြစ်မှုကို ၊ ပဋိစ္ဆဒါယ– ဖုံးကွယ်ထိန်ဝှက်ခြင်းငှာ ၊ အဘဗ္ဗော–

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မထိုက်တော့ပေ၊ ဒိဋ္ဌပဒဿ–မင်္ဂဖြင့် မြင်သိ နိဗ္ဗာန်ရှိသော အရိယာ သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်၏၊ အာဘဗ္ဘတာ–မကောင်းအမှု ပြုမိသောအခါ ကွယ်ကာဖုံးမှု မပြုထိုက်သူ၏ အပြစ်ကို၊ ဝုတ္တာ – ရှင်တော်ဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်၏၊ သံဃေ – သောတာပန် သံဃာတော်၌ ၊ ဣဒမ္ပိ ရတနံ – ရတနာဟု သိသာရတုံ ဤဝုဏ်တော်သည်လည်း၊ ပဏီတံ – ထူးမြတ်လှပါပေ၏၊ ဧတေန သစ္စေန–ဤသစ္စာစကားကြောင့်၊ သုဝတ္ထိ ဟောတု–သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း ။

စကားပြေး ။သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိုယ်ဖြင့်ဖြစ်စေ, နှုတ်ဖြင့်ဖြစ်စေ , စိတ်ဖြင့် ဖြစ်စေ မကောင်းသော ပြစ်မှုကို လွန်ကျူးမိစေကာမူ ထိုသောတာပန်မှာ ထိုပြုမိသော ပြစ်မှုကို ကွယ်ကာဖုံးဝှက်သူ မဖြစ်နိုင်ပေ ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်မြင်ပြီးသော အရိယာ သောတာပန်၏ ပိမိပြုသော ပြစ်မှုကို မဖုံးကွယ်ထိုက်သူဖြစ်ကြောင်းကို ရှင်တော်ဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်၏ ၊ သောတာပန် သံဃာ၌ ဤရတနာဟု သိနိုင်ကြောင်း ဝုဏ်ရည်သည်လည်း ထူးမြတ်လှပါပေသည် ၊ ဤသစ္စာစကားကြောင့် သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေ ။

သောတာပန် ဝုဏ်တမျိုး။ ။သောတာပန်ကား အဘိဌာန ခြောက်ပါးကိုသာ မပြုထိုက်သည် မဟုတ်သေး ၊ အနည်းငယ်မျှ မပြောပလောက်သော ပြစ်မှုကလေးများကိုပင် ပြုမိသော် ထိုပြစ်မှုကို ဖုံးကွယ်ခြင်းငှာ မထိုက်တော့ပေ ။ မေ့မေ့လျော့လျော့ နေတတ်သူ သောတာပန်ပင်ဖြစ်စေ အပြစ်ကို ဖုံးကွယ်ထိန်ဝှက်မှု မပြုတော့သည်မှာ သာမန်ပုထုဇဉ်များနှင့် မတူထူးခြားသော ဝုဏ်တရပ်ပင် ။ ထို့ကြောင့် ထိုဝုဏ်ဖြင့် အမွှန်းတင်ကာ သစ္စာပြုလို ပြန်၍ ''ကိဉ္စာပိ သော'' စသည်ကို ဟောတော်မူခဲ့ပြန်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပြုမိသော မကောင်းမှု။ ။ အချို့မကောင်းမှုမှ ရှက်တတ်သော ဘုရားရှင် အပေါ်မှာ ကြည်ညိုသဒ္ဓါကြီးမား ဘုရားအမိန့်တော်ကို ရိုသေလေးစားတတ်သော သူတော်ကောင်း ပုထုဇဉ်ရဟန်းများပင် ဘုရားရှင်က မအုပ်ဟု ပညတ်ထားသော သိက္ခာပုဒ်တော်များကို သိလျက်နှင့်ကား လွန်ကျူးမှု မပြုတော့ပေ ။ သောတာပန် ရဟန်းမှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိ ဤအချက်ကို ရည်၍ ''ငါဘုရားသည် တပည့်သားတို့အား သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်အပ်၏ ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်ကို ငါ့တပည့်တို့သည် အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ပင် မကျူးလွန်ကြ၊''ဟု ဟောတော်မူသည် ။

လောကဝဇ္ဇ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇ ဟု သိက္ခာပုဒ်နှစ်မျိုးရှိရာ ပါဏာတိပါတစသော အမှုသည် လောကဝဇ္ဇလည်း အပြစ်ရှိ၏၊ ကျူးလွန်သော ရဟန်းလည်း ပညတ်ပြစ်ရောက်၏ ၊ ထိုသိက္ခာပုဒ်မျိုးကို လောကဝဇ္ဇဆို၏၊ ထို လောကဝဇ္ဇကို သောတာပန်များ မည်သည့်အခါမှ မကျူးလွန်၊ သစ်ပင်ဖြတ်ခြင်း စသော အမှုဌ လောကပြစ်မရှိ ပညတ်တော်အတွက်သာ အပြစ်သင့်ရ၏ ၊ အချို့သော ကုဋိကာရ(ကုဋိဆောက်ခြင်း), သဉ္စရိတ္တ (အောင်သွယ်ခြင်း) စသော ဂရုကအာပတ်မျိုး, သဟသေယျ(လူသာမကော ပိန်းမတို့နှင့် တပိုးတရံတည်း အတူအိပ်ခြင်း) စသော လဟုက အာပတ်မျိုးမှာ အစိတ္တက (စိတ်မပါပဲ သင့်သော)အာပတ်လည်းရှိခဲ့ရာ ထို အာပတ်မျိုးကား ပညတ်တော်ကို နားမလည်မှုကြောင့် အချို့ရဟန္တာများပင် သင့်တတ်သေး၍ ထိုကဲ့သို့သော ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇတို့၌ကား သတိလွတ်ကင်း မေ့လျော့ခြင်းကြောင့် သင့်တတ်၏ ၊ ထိုကဲ့သို့ဖြစ်တတ်သော အပြစ်မျိုးကို ရည်၍ ''ကိစ္စာပိ သော ကမ္မ ကရောတိ ပါပကံ '' ဟု ဟောတော်မူသည်။ ဤ၌ ကိုယ်ဖြင့် ကုဋိကာရ,သဟသေယျ စသော မကောင်းမှု ပြုမိတတ်၏၊ နှုတ်ဖြင့် ပဒသောဓမ္မ ,ဥတ္တရိဆပ္ပဝါစာ, ဓမ္မဒေသန, သမ္ဖပ္ပလာပ, ဖရုသဝါစာ,စသည်များကို ပြောမိတတ်၏၊ စိတ်ဖြင့် လောဘ ဒေါသ ဖြစ်ခြင်း, မြွေငွေသာယာခြင်း , သင်္ကန်းစသည်၌ ပစ္စဝေက္ခဏာ မဆင်ခြင်ခြင်း ,စသော မကောင်းမှု ပြုမိတတ်၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မကွယ်ထိုက်သူ။ ။ ပုထုဇဉ်များကား အပြစ်ရောက်သော်လည်း အချို့ မိမိအပြစ်ကို ဝံးကွယ် ထိန့်ကွက်ထားတတ်၏၊ ဤကား မရိုးဖြောင့်မှုပင်တည်း၊ ဥဇုပွဋိပန္နဝုဏ်ရပြီးသော သောတာပန်များ၌ကား ထိုသို့ မရိုးဖြောင့်မှုမျိုး မရှိ၊ မိမိပြုသော အမှု မအပ် မပြုထိုက်ဟု သိလျှင် သီတင်းသုံးဘော်များထံ မိမိ အပြစ်ကို ဖော်ပြ ကုစားတတ်၏၊ နောက်ထပ် မကျူးလွန်တော့ပြီဟုလည်း စောင့်စည်းတတ်၏ ။

ဘဗ္ဗဆိုလျှင် တကယ်ဖြစ်ရမည် ကောန်ဝံသေ ဖြစ်ရမည်ဟု သိရ၏၊ အဘဗ္ဗဆိုလျှင် ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မဖြစ်ထိုက် အရိယာဖြစ်ထိုက်သူကို ဘဗ္ဗဆိုရာ တကယ်အမှန်ဖြစ်မည့်သူ ဖြစ်၍ ဆိုခြင်းတည်း၊ အဘဗ္ဗဆိုလျှင်လည်း ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မဂ် မရထိုက်သူတည်း၊ ထို့ကြောင့် ဤ၌ အဘဗ္ဗလည်း ဝံကွယ်ခြင်းငှာ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ မထိုက်သူ, ဝံးမည့်သူ, တကယ်မဟုတ်ဟု ဆိုလို၏ ။ ထိုသို့ မဝံးကွယ်ထိုက်သူ ဖြစ်ရခြင်း အကြောင်းကို ပြလိုရှိ၍ ''အဘဗ္ဗတာ ဒိဋ္ဌပဒဿ ဝုတ္တာ'' ဟု ဟောတော်မူ၏၊ နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ရပြီး သောတာပန်၏ ထိုသို့ မဝံးကွယ်ထိုက်သူ အဖြစ်ကို ဘုရားရှင်ဟောတော်မူ၍ ထိုဘုရားစကားတော်အရ မဝံးကွယ်ထိုက်သူဖြစ်ကြောင်း သိနိုင်သည်ဟု ဆိုလိုသည် ။

ဘုရားဟောပုံ။ ။ ဤအချက်ကို မူလပဏ္ဏာသ ကောသမ္မိသုတ်၌ ဟောတော်မူ၏၊ ထိုသုတ်၌ သောတာပန်၏ မဟာပစ္စဝေက္ခဏာ ခုနစ်ပါးလာရှိရာ ဤအပြစ်ကို မဝံးလွှမ်းခြင်းမှာ စတုတ္ထမြောက် ပစ္စဝေက္ခဏာဖြစ်၏၊ ဟောပုံ အကျဉ်းချုပ်မှာ ပက်လက်အိပ်တတ်ကာမျှ အလွယ်နှုန်းကလေးငယ်သည် လက်ဖြင့်ဖြစ်စေ ခြေဖြင့်ဖြစ်စေ မီးကျီးခဲကို ဖိမိလျှင် လျှင်မြန်စွာ ရုပ်သိမ်းတတ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ကုစားထမြောက်နိုင်သော အာပတ်တရုခု သင့်ပြီဆိုလျှင် ထိုအာပတ်ကို ဘုရားထံဖြစ်စေ, သိကြားလိမ်မာသော သီတင်းသုံးဖော်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

များထံ ဖြစ်စေ ,ထင်ရှားဖော်ပြ ပြောကြားခြင်းမှာ မဂ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်၏ ဓမ္မတာ (ပင်ကိုယ် သဘာဝ) ပင်ဖြစ်၏ ၊ ထိုသဘာဝမျိုး ဤမှာ ရှိသည်ဟု သိသော ဉာဏ်မှာ ပုထုဇဉ်တို့နှင့်မဆိုင် အရိယာတို့နှင့်သာ သက်ဆိုင်သော ဉာဏ်ဖြစ်သည်၊ ဤစတုတ္ထ ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် သောတာပန်၏ ဂုဏ်ကို ဖော်သကဲ့သို့ အခြား ပစ္စဝေက္ခဏာများကိုလည်း ဖော်ခဲ့ရာ ထိုပစ္စဝေက္ခဏာများကိုလည်း အချုပ်မျှ ထုတ်ပြဦးမည် ။

အခြားဂုဏ်များ ။ (၁) သောတာပန်သည် (အမှန်တရားတို့ကို)အမှန်အတိုင်း မသိမမြင်နိုင်အောင် ပိတ်ပင်တားဆီးတတ်သော ကာမ ရာဂစသော ပရိယုဋ္ဌာန် ကိလေသာများ မိမိ၌ ရှိ မရှိ စဉ်းစားဆင်ခြင်သော် ထိုသို့ အမှန် မသိရန် ကာကွယ်တားဆီးတတ်သော ပရိယုဋ္ဌာန်ကိလေသာများ မိမိ၌ မပယ်ရှားရသေးသည် မရှိ ၊ မိမိ စိတ်မှာ သစ္စာတို့ကို သိမြင်ခြင်းငှာ ကောင်းစွာထားအပ်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း သိ၏ ၊ ဤအသိမှာ ပုထုဇဉ်တို့နှင့် မဆိုင်၊ အရိယာတို့နှင့်သာ ဆိုင်သော လောကုတ္တရာအရ ဖြစ်လာရသော အသိဉာဏ်ပင် ဖြစ်ပေသည် ။

(၂) ထို့ပြင် ဤအသိဉာဏ်ကို မှီဝဲပွါးများ အကြိမ်များစွာ အလေ့အလာပြုနေသော ဇာသည် မိမိ စိတ်၌ ငြိမ်သက်တည်ကြည်ခြင်းကို ရပါ၏လော၊ ကိလေသာငြိမ်းအေးခြင်းကို ရပါ၏လောဟု ဆင်ခြင်သော အရိယာသာဝကသည် ထိုသို့သော တည်ကြည်ခြင်း ငြိမ်းအေးခြင်းမျိုးကို ရ၏ဟုသိရ၏။ ဤအသိလည်း ပုထုဇဉ်တို့နှင့် မဆိုင် အရိယာများသာ ရပိုင်သော အသိဉာဏ်ပင်ဖြစ်သည်။

(၃) မိမိရသော မဂ်ဉာဏ်အမြင်မျိုး ရထားသော ဤသာသနာမှပြင်ပ သမဏဗြာဟ္မဏအမည်ခံ ပုဂ္ဂိုလ်များ ရှိပါသေးသလောဟု တွေးတော စဉ်းစားသော အရိယာသာဝကသည် မိမိရသော မဂ်ဉာဏ်မျိုး ရထားသော တခြားသာသနာပ သမဏဗြာဟ္မဏများ မရှိဟု ပိုင်နိုင်စွာ သိသည်မှာလည်း ပုထုဇဉ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တို့နှင့် မဆိုင် အရိယာများသာ ရပိုင်သော အသိဉာဏ်ပင် ဖြစ်သည် ။

(၄) ကို ဆိုခဲ့ပြီ ။

(၅) မွေးကာစ သားငယ် နွားကလေးရှိသော သားသည်အမေ နွားမသည် မလွဲသာ၍ မြက်ကို စားနေရသော်လည်း မိမိ သားငယ်ကလေးကို စောင်းကာ ငဲ့ကာ တကြည့်ကြည့် ဖြစ်နေရှာသကဲ့သို့ မလွဲသာ၍ သီတင်းသုံးဖော်များ၏ ကိစ္စကြီးငယ်ကို ပြုနေရသော်လည်း မိမိ၏ စိတ်မှာ သိက္ခာသုံးပါး ကျင့်ရေးဌာန ငဲ့ကွက် လိုလားလျက် ရှိသည်မှာ အရိယာတို့၏ သဘာဝတရပ်ပင်၊ ထို သဘာဝမျိုး ဌိမှာ ရှိသည်ဟု သိသည်မှာ ပုထုဇဉ်တို့နှင့် မဆိုင် အရိယာတို့သာ ရပိုင်သော အသိဉာဏ်ပင်ဖြစ်သည် ။

(၆) မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ဟောကြားအပ်သောအခါ လိုလို လားလား လေးစားရိုသေစွာ စူးစိုက်နာယူခြင်းမှာ အရိယာ၏ ခွန်အား တမျိုးပင်၊ ထိုခွန်အားမျိုး ဌိမှာ ရှိသည်ဟု သိသောဉာဏ်မှာ အရိယာတို့သာ ရနိုင် ပုထုဇဉ်တို့နှင့် မဆိုင်သော အသိဉာဏ်ပင်ဖြစ်သည် ။

(၇) ဘုရားတရားတော်ကို ဟောအပ်သောအခါ အနက် အဓိပ္ပါယ်ကို နားလည် သဘောကျခြင်း, တရားဒေသနာကို နားလည်သဘောကျခြင်း , (ထိုသို့ နားလည်၍) တရားနှင့်စပ်သော နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်မှု ဖြစ်ပေါ်လာရခြင်းမှာ အရိယာ၏ စွမ်းအား တရပ်ပင်၊ ထိုစွမ်းအားမျိုး ဌိမှာ ရှိသည်ဟု သိသော ဉာဏ်မှာ ပုထုဇဉ်တို့နှင့် မဆိုင် အရိယာတို့သာ ရပိုင်သော လောကုတ္တရာ အရ ဖြစ်လာရသော အသိဉာဏ်ပင်ဖြစ်သည် ။(မူလပဏ္ဏာသ-၃၉၈)

(၄၀) ဝနပ္ပဂုမ္မေ ယထ ဗုသိတဂွေ ၊
ဂိမှာန မာသေ ပဌမသ္မိ ဂိမှေ ။
တထူပမံ ဓမ္မဝရံ အဒေသယိ ၊
နိဗ္ဗာနဂါမိ ပရမံ ဟိတာယ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကြာဒမ္ပိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

(၄၀) ဂိမှာနံ –နွေလတို့တွင် ၊ ပဌမသို့ ဂိမေ – နွေဦးအစဖြစ်သော၊ မာသေ– တန်ခူးလ၌ ၊ ဖုဿိတဂ္ဂေ– ကောင်းစွာပွင့်သည့် ခက်ဖျားစုံရှိသော၊ ဝနပ္ပဂုမ္ဗေ– တောအုပ်သည် (သ သိရိကော ယထာ – အသရေရှိသကဲ့သို့) တထူပမံ – သန့်ရှင်း အနက် နှစ်ချက်စုံကာ ထိုတောအုပ်လျှင် ပုံပမာရှိသော ၊ နိဗ္ဗာနဂါမိ – နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြောင်းဖြစ်သော ၊ ဓမ္မဝရံ – သုံးပုံပိဋကတ် တရားတော်မြတ်ကို၊ ပရမံ ဟိတာယ– နိဗ္ဗာနဓာတ် အမြတ်ဆုံး အကျိုးစီးပွါး အလိုငှာ၊ အဒေသယိ–ဟောကြား တော်မူခဲ့ပြီ၊ ဗုဒ္ဓေ – မြတ်စွာဘုရား၌ ၊ ကြာဒမ္ပိ ရတနံ – ရတနာဟု သိသာရတုံ ဤဂုဏ်တော်သည်လည်း ၊ ပဏီတံ – ထူးမြတ်လှပါပေ၏ ၊ ဧတေန သစ္စေန – ဤသစ္စာစကားကြောင့်၊ သုဝတ္ထိ ဟောတု – သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း ။

စကားပြေ ။　။နွေလများတွင် နွေဦးအစဖြစ်သော တန်ခူးလ၌ ကောင်းစွာပွင့်သည့် ခက်ဖျားစုံရှိသော တောအုပ်သည် အသရေရှိလှဘိသကဲ့သို့ ၊ အနက်သန့်ရှင်း ဝေဆာစုံပေါ ထိုတောအုပ်ကြီးနှင့် တူသော နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားတော်မြတ် ပိဋကတ်ကို နိဗ္ဗာနဓာတ် အမြတ်ဆုံး အကျိုးစီးပွါးအလိုငှာ ရွတ်တော်ဘုရား ဟောကြား တော်မူခဲ့သည် ၊ မြတ်စွာဘုရား၌ ရတနာဟု သိကြောင်းဖြစ်သော ဤဂုဏ်တော်သည်လည်း ထူးမြတ်လှပါပေသည် ၊ ဤ သစ္စာစကားကြောင့် သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေ ။

ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်။　။ မြတ်စွာဘုရား၏ ရူပကာယစသည်နှင့် စပ်သော ဂုဏ်တော်များကား အကြားအရ မှန်းဆ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကြည်ညိုကြရ၏ ၊ ဘုရားရှင်၏ ဉာဏ်တော်စွမ်းကိုကား ပိဋကတ်တော်က ပြလျက်ရှိနေရာ ထို ပရိယတ်ဓမ္မဖြင့် ဗုဒ္ဓဉာဏ်စွမ်းကို ကိုယ်တွေ့ သိရသကဲ့သို့ ရှိ၏ ၊ ထို့ကြောင့် ပရိယတ်ဓမ္မသည် ဗုဒ္ဓအာရုံကို ဂုဏ်တင်ပေးလျက်ရှိရာ ထိုဓမ္မဖြင့် ဗုဒ္ဓဂုဏ်ကို ဖော်ကာ သစ္စာပြုဟန်ကို ''ဝနပ္ပဂုဓမ္မေ'' စသည်ဖြင့် ပြတော်မူပြန်သည် ။

သဒ္ဒါအရ ရှင်းလင်းချက်။ ။[ဝနသဏ္ဍ ၌ သဏ္ဍသဒ္ဒါ အပေါင်း အစုအဝေး ဟောသကဲ့သို့ ဝနပ္ပဂုဓမ္မေ၌ ပဂုဏ္ဍလည်း အစုအဝေး အုပ်စု ဟောယူ၍ ဝနပ္ပဂုဏ္ဍ - တောအုပ်ဟု ပြန်၏ ၊ လူအုပ်ဆိုလျှင် လူအစုအဝေးကို ဆိုသကဲ့သို့ တောအစုအဝေးဟု ဆိုလိုသည် ။

အဋ္ဌကထာ အလိုမှာ တောအုပ်ဟု ဆိုလိုဟန် မရှိ၊ ''ဝနဿ ဝနေ ဇာ် ပဂုဓ္မော - ဝနပ္ပဂုဓ္မော'' ဟု ဝစနတ္ထပြုရာ ဝနဿ ပဂုဓ္မော - ဖြင့် တော၏ အစုအဝေး တောအုပ်ဟု ဆိုလိုက ဆိုနိုင်သော်လည်း ဝနေ ပဂုဓ္မောဖြင့် တောအုပ်ဟု မဆိုနိုင်တော၌ ပဂုဏ္ဍဆိုသောကြောင့် ပဂုဏ္ဍသည် တော၌ရှိသော အစိတ်အပိုင်းသာ ဖြစ်ရမည်။ တောတခုလုံး မဖြစ်နိုင်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာအလို တော၌ ရှိသော ပန်းရုံ ပန်းချီကိုသာ ဆိုရပေလိမ့်မည် ။ ''နာနာဝိဓရုက္ခဂဟနေ- အမျိုးမျိုးသော သစ်ပင်တို့၏ တောရှိသော၊ ဝနေ - တော၌ ၊ သုပုပ္ဖိတဂ္ဂသဒၶေ - ကောင်းစွာပွင့်သော ခက်ဖျားရှိသော ၊တရုဏာရုက္ခဂ္ဂဆပရိယာယနာမော-သစ်ပင်ငယ်တို့၏ ချို့ဟူသော ပရိယာယ်အမည်ရှိသော ၊ ပဂုဓ္မော -ပဂုဏ္ဍသည်'' ဟု ဆိုသော အဋ္ဌကထာကိုထောက် ။ ဤအလို ဝနပ္ပဂုဓ္မေ - တောရုံတွင် စည်ပင်ပွါးစီး ပန်းရုံကြီးသည်ဟု ပေးဖို့ရှိ၏ ။

ဤ၌ကား တောအုပ်ဟူသော အနက်က ပိုမိုလေးနက်သည်ဟု သဘောရ၍ အများပေးရိုး ပေးစဉ်အတိုင်း တောအုပ်ဟုပင် ပြန်လိုက်သည် ။ တန်ခူးလ၌ သူရာသီအလိုက် အချို့ပန်းများသာ ပွင့်၍ အချို့မပွင့်သော်လည်း သမုဒါယဝေါဟာရ(=အစိတ်ကို အပေါင်းအသုံးဖြင့် သုံးနှုန်းခြင်း)အားဖြင့် ပန်းပွင့်သော တောအုပ်ဟု ဆိုနိုင်သည် ။

''ဗုဿိတာနိ အဂ္ဃိနိ အဿာတိ ဗုဿိတဂ္ဃော'' အဿထိုတောအုပ်အား ၊ ဗုဿိတာနိ -ပွင့်ကုန်သော ၊ အဂ္ဃိနိ -အဖျားတို့သည် ၊ သန္တိ -ရှိကုန်၏

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၊ကွက်တိ- ထို့ကြောင့် ၊ ဖုသိတဂွေါ -ဖုသိတဂွမည်၏ ။ ဖုသိတ ပွင့်သောအနက်မှာ အခြားနေရာ၌ မတွေ့ရသော ပုဒ်ထူးပင်ဖြစ်၏ '' အနေကတ္ထာ တိ ဓာတဂေါ '' အရ ဖုသဓာတ်က ပွင့်ခြင်း အနက်တော်ယူ ။ ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ ဖုသ၏ ပွင့်ခြင်းအနက်ကို မဆို၍ ဖုလိတ-မှ နိပါတနနည်း အရ ဖုသိတဖြစ်လာသည်ဟု သော်လည်းကြံ ။ ထိခြင်း အနက်ကို ယူ၍ ထိသော အဖျားရှိသော တောအုပ်ဆိုလျှင်လည်း အနက်ရနိုင်၏ ။ အပွင့်တွေ ရွက်နု ရွက်ညွန့်တွေ ဝေဆာ စည်ပင်လှ၍ အဖျားခြင်း ထိစပ်နေသော တောဟု ဆိုလို၏ ။

ဂုမ္ဗေ- ဖုသိတဂွေ- တို့ကား ''အတ္ထိ သဝိတက္က,သဝိစာရေ အတ္ထိ အဝိတက္က,အဝိစာရေ သုဒေ ဒုက္ခေ ဇိဝေ'' စသည်တို့ကဲ့သို့ ပဌမာအနက်၌ သတ္တမိတည်း။ ''က္ခ ဇေ ဝါ '' မောဂ္ဂလ္လာန်သုတ် (၂၁၁၀) သိ,ကို ဇ,ပြု၊ ဤ၌ အဋ္ဌကထာဖွင့်သည့် အတိုင်း '' သ သိရိကော''ဟူသောပါဌသေသ ထည့်ပေးခဲ့၏ ။ ထိုသို့ မထည့်ပဲ ရှိရင်းအတိုင်း အနက်ပေးလျှင်လည်း တောအုပ်ကြီး စည်ကား တင့်တယ်သကဲ့သို့ ဘုရားတရားတော်လည်း စည်ကား တင့်တယ်သည်ဟူသော အဓိပ္ပါယ်ရနိုင်သည် ။ ''ဂိမှာနံ - နွေလတို့တွင် ၊ပဌမသို့ ဂိမှေ - နွေဦးအစဖြစ်သော ၊ မာသေ -တန်ခူးလ၌ ၊ ဝနပ္ပဂုမ္ဗေ-တောအုပ်သည် ၊ ဖုသိတဂွေ ယထာ - ကောင်းစွာပွင့်သော ခက်ဖျားရှိသကဲ့သို့၊တထူပမံ - အနက်သန္ဒိ ဝေဆာလှဘိ တောအုပ်ကြီးလျှင် ဥပမာရှိသော'' စသည်ဖြင့် ပေးလေ ။

ရှေးအစ နွေလမှာ တန်ခူးလပင်၊ စန္ဒိမာသ အရ တန်ခူးလကို ဆိုသောကြောင့် တပေါင်းလပြည့်ကျော်တရက်မှ တန်ခူးလပြည့်နေ့ အထိကို ဆိုသည်။ ရတုခြောက်ပါးနှင့် ခွဲသော် ဝသန္တရတုဖြစ်၍ ဝသန္တ ရတုနှစ်လတွင် အစ,လ ဖြစ်သောကြောင့် ''သော ပဌမဂိမှောတိစ ဗာလဝသန္တောတိ စ ဝုစ္စတိ '' ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသည်]။

တောအုပ်ဥပမာ။ ။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်၏ ဒေသနာတော်သည် ကိလေသာစင်ကြယ်ရာ နိဗ္ဗာန်အလို့ငှာဖြစ်၏ ။ ထိုနိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းလမ်းကား ''ကောယနော မဂ္ဂေါ '' အရ တလမ်းတကြောင်း တည်းသာတည်း။ ထိုလမ်းကို လိုက်ရေး၌ ဝေနေယျတို့၏ အဇ္ဈာသယအလိုက် နည်းအမျိုးအမျိုးဖန်ကာ ခန္ဓာ,အာယတန,ဓာတ်,သစ္စာ,သတိပဋ္ဌာန်,သမ္မပ္ပဓာန်,စသော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အနက်အမျိုးအမျိုးတို့ဖြင့် ဟောတော်မူခဲ့သည်မှာ အလွန်ဝေဝေ ဆာဆာ ရှိလှ၏။ ဒေသနာ တခုတည်း၌ပင် (ဥပမာ) ခန္ဓဒေသနာကို ဟောတော်မူသောအခါ အနက်အသီးသီး နည်းအဖုံဖုံတို့ဖြင့် ပြောင်းလဲကာ ဟောထားခဲ့သည်မှာ လိုလေသေးမရှိအောင် ပြည့်စုံ မြင်ဆိုင်လှပေသည်။ ဤသည်ကိုပင် သာတ္ထ (=အနက်နှင့်ပြည့်စုံသော) ဟု ဂုဏ်ပြုရ၏ ။ ထိုအနက်အမျိုးမျိုးကို ဟောရာ၌ ဝေနေယျတို့ နားလည်လွယ်၍ နှစ်သက်ဖွယ် ဖြစ်လောက်အောင် သဒ္ဒါ စကား အသုံးများကို အမျိုးမျိုး ပြောင်းလဲသုံးနှုန်းဟော ပြောခဲ့သည်မှာလည်း စုံလင်ဝေဆာလှပေ၏ ။ ဤသည်ကိုပင် သဗ္ဗဉ္ဇန (=သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသော)ဟု ဆိုရ၏။ ဤမျှအနက်,သဒ္ဒါတို့ဖြင့် ဝေဆာသော ဒေသနာတော်ကို နွေဦးအစ တန်ခူးလအခါ အပွင့်တွေဝေဝေဆာဆာ တောမြိုင်ကြီးနှင့် နှိုင်းသည်မှာ ပညာရှိတို့၏ စိတ်နှလုံးကို ရွှင်ပြုံးစေနိုင်ပေ၏။ထို့ကြောင့် ပိဋကတ်ကို လေ့လာပြီးသူများသည် ဤဂါထာကို ရွတ်ဆိုရတိုင်း ကြည်နူးမဆုံးဖြစ်ကြရတော့သည်။

တင်စားရခြင်း အကြောင်း ။ ။ မြတ်စွာဘုရားသည် အချို့ သုတ္တန် ဒေသနာတို့ကို ဥပမာ,ဥပစာကလေးများဖြင့် တန်ဆာဆင်ကာ ဒေသနာ၏ နှစ်သက်စဖွယ် တင့်တယ်ခြင်းကို ဖြစ်စေလျက် ဟောမြွက်တော်မူလေ့ရှိ၏ ၊ ဓမ္မပဒ ပုပ္ပဝဂ်လာပန်းဘွဲ့ဒေသနာစသည်များ ''ဖေဏူပမံဇ္ဈော ပမ'' ''အာသိဝိသောပမ'' စသော သုတ္တန်များမှာ ဤဒေသနာမျိုးပင်ဖြစ်၏ ။

ထိုသို့ ဒေသနာကို နှစ်သက်စဖွယ် ခြယ်လှယ် ဟောပြောရခြင်းမှာ တရားနာသူတို့ကို ပီတိဖြစ်အောင် ဆွဲဆောင်ရခြင်းပင်၊ ဒေသနာတော်၌ အလွန်ပီတိဖြစ်နေသောအခါ ကိုယ်ရော စိတ်ပါ လွန်စွာ အေးငြိမ်းခြင်း ပဿဒ္ဓိ ဖြစ်ရတော့သည် ။ ထိုအေးငြိမ်းခြင်းကား ခန္ဓာ၌ စွဲမြဲစွာ စူးစိုက်ဝင်ဆည်ငြိမ်နေသော သမာဓိဖြစ်ဖို့ အကြောင်းပေတည်း ၊ သမာဓိဖြစ်နေသူအဖို့ ရုပ်, နာမ်,ခန္ဓာ,တို့ကို အမှန်အတိုင်း သိသော ယထာဘူတဉာဏ်ဖြစ်ရန် အလွန်သေချာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နေတော့၏၊ထိုယထာဘူတဉာဏ်ဖြင့် မင်္ဂလ,ဗိုလ်,နိဗ္ဗာန်အထိ ဆိုက်ရောက်ရတော့သည်၊ ထို့ကြောင့် ဒေသနာ၌ လွန်စွာနှစ်သက်ခြင်းဖြစ်ဖို့ရာ အရေးကြီးလှသောကြောင့် ဗုဒ္ဓ ဓမ္မကို ဂုဏ်တင်သော ဤ'တော'ဘွဲ့ ဒေသနာကို ဟောတော်မူခဲ့သည် ။

နိဗ္ဗာန်အတွက်သာ။ ။ လောကဌ မေတ္တာ, ကရုဏာ နည်းပါး အများ အပေါ်မှာ ဧတနာ မထားတတ်သူတို့မှာ ကိုယ့် ကျိုးကို လွန်စွာလိုလားတတ်၏ ၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသည် ကျမ်းဂန်ရေးသားရာ၌ဖြစ်စေ၊ တရားဟောရာ၌ဖြစ်စေ ၊ အကျော်အစောကိုငင်း, လာဘသက္ကာရကိုငင်း , လိုလား တတ်၏ ။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည် ဒုက္ခငြိမ်းကြောင်း တရားကောင်း တရားထူးကို ပိုင်နိုင်စွာ ရရှိထား၏ ၊ သတ္တဝါတို့ကို ရှုစားတော်မူသောအခါ မဆုံးနိုင်အောင် ခံရမည့် သံသရာဒုက္ခတို့ကို မြင်ရ၍ လွန်စွာ ကရုဏာသက်ကာ ကယ်တင်တော်မူလိုသော ဆန္ဒဖြစ်တော်မူ၏ ၊ သတ္တဝါများ အပေါ်ဝယ် တကယ်ကောင်းစား ချမ်းသာစေလိုသော မဟာကရုဏာရှင် , ပညာရှင်ဖြစ်တော်မူသော ဗုဒ္ဓမြတ်စွာသည် လာဘ်လာဘ အကျော် အစောစသည်ကို ဘယ်မှာလိုလား ငဲ့ကွက်ပါအံ့နည်း ၊ သတ္တဝါများအတွက် အကောင်း ဆုံး အကျိုးစီးပွါးကို ပေးသနားလိုသည်သာဖြစ်၏ ၊ နိဗ္ဗာန်ထက်ပို၍ ကောင်းမြတ် သော အကျိုးစီးပွါးဟုလည်း မရှိတော့ပေ ၊ ထို့ကြောင့် ရှင်တော်ဘုရား တရားဟော ရခြင်းမှာနိဗ္ဗာနဓာတ် အမြတ်ဆုံး အကျိုးစီးပွါး အလို့ငှာသာ ဖြစ်ကြောင်း '' ပရမံ ဟိတာယ'' ဖြင့် ဂုဏ်ပြုရပြန်သည် ။

ဗုဒ္ဓ၏ ရတနာအဖြစ် ။ ။ တောဘွဲ့ကဗျာတခုကို တွေ့ရသောအခါ ကဗျာ အရသာကို ခံစားတတ်သော သူအဖို့ စကား လုံးလုံးလျလျလေးတွေကိုလည်း ကြည်နူးနှစ်သက်ပေလိမ့်မည် ။ အနက်အရသာ များကိုလည်း သာယာစွဲလမ်းပေလိမ့်မည် ။ ကဗျာကို နားမလည်သူ အဖို့ကား ထို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကဗျာသည် မည်သို့မျှ တန်ဖိုးရှိလိမ့်မည် မဟုတ်၊ ထို့အတူ ဒေသနာတော်၌အတ္ထရသ, သဒ္ဒရသ,ခံစားတတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်များအဖို့ ဘုရားဒေသနာတော်၌ နှစ်သက်ကြည်နူးမဆုံးဖြစ်ကြ၏။ လောက၌ ကျမ်းဂန်တခုကို တွေ့ရသော သူတို့မှာ ကျမ်းဂန်က ကောင်းသည်နှင့်အမျှ ကျမ်းပြုပုဂ္ဂိုလ်ကို ကြည်ညိုလေးစား အားရကြသကဲ့သို့ အတ္ထရသခံစားရသူတို့မှာ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်အပေါ် ကြည်ညိုမဆုံး ဖြစ်ကြရ၏။ ထို့ကြောင့် ပင် ရှေးကျမ်းဂန်တတ် ဆရာတော်ကြီး အတော်များများမှာ ဘုရားဆု တောင်းတော်မူကြခြင်းဖြစ်၏။ အတ္ထကို သိရှိ၍ သိရှိသည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံသောအားဖြင့် မဂ်ဖိုလ်ထိပေါက်ရောက်ကြသူ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ကြည်ညိုအားရမှုမှာ ဆိုဖွယ်ရာမရှိ။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓတရားတော်မှာ ဗုဒ္ဓရှင်တော်ကို နှစ်သက်ကြည်ညိုရခြင်း အကြောင်းဖြစ်၍ ထို ဓမ္မများအရ ဗုဒ္ဓ၏ ရတနာအဖြစ်ကို ''ကွာဒမွိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏီတံ''ဟု ဝုဏ်ပြုရပြန်သည်။

(၄၁) ဝရော ဝရညူ ဝရဒေါ် ဝရာဟရော၊
အနုတ္တရော ဓမ္မဝရံ အဒေသယိ။
ကွာဒမွိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏီတံ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု။

(၄၁) ဝရော– စိတ်ထားမြတ်သူ နတ်လူအများ လိုလားတောင့်တအပ်မြတ်တော်မူထသော၊ ဝရညူ – အမြတ်ဆုံးမှန် နိဗ္ဗာန်လည်း သိတော်မူထသော၊ ဝရဒေါ်–အမြတ်တရားကို ပေးသနားတော်မူတတ်ထသော၊ ဝရာဟရော – ကျင့်စဉ် အကောင်း ရှေးဟောင်းလမ်းမြတ်ကို ယူဆောင်တော်မူတတ်ထသော၊ အနုတ္တရော– သာလွန်သူမထင် အမြတ်ဆုံး ဘုရားရှင်သည်၊ ဓမ္မဝရံ – တရားတော်မြတ်ကို အဒေသယိ – ဟောကြားတော်မူပေပြီ၊ ဗုဒ္ဓေ – မြတ်စွာဘုရား၌၊ ကွာဒမွိရတနံ – ဤရတနာ၏ အဖြစ် နှစ်သက်ဖွယ်ဂုဏ်ရည်သည်လည်း၊ ပဏီတံ – ထူးမြတ်လှပါ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပေ၏၊ ဒေါနေ သဓေနေ – ဤသစ္စာစကားကြောင့်၊ သုဝတ္ထိ ဟောတဲ့ – သတ္တဝါတွေ ချမ်းသားပါစေသတည်း ။

စကားပြေ။ နတ်လူအများ လိုလား တောင့်တအပ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်တော်မူသော အမြတ်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ကို သိတော်မူ၍၊ အမြတ်တရားကို ပေးသနားတော်မူတတ်သော ရှေးဟောင်းကျင့်စဉ် လမ်းမြတ်ကို ယူ ဆောင်တော်မူတတ် အမြတ်ဆုံး ဘုရားမြတ်သည် တရားတော်မြတ် အရပ်ရပ်ကို ဟောကြားတော်မူလေသည်။ မြတ်စွာဘုရား၌ ရတနာဟု သိနိုင်ကြောင်း ဤဂုဏ်တော်အပေါင်းလည်း ထူးမြတ်လှပါပေသည်၊ ဤသစ္စာစကားကြောင့် သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေ ။

ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော် ။ ။''ဝနပ္ပဂုမ္မေ'' စသည်ဖြင့် ပရိယတ္တိဓမ္မဖြင့် ရှင်တော်မြတ်၏ ဂုဏ်တော်ကို ဖော်ပြီးနောက်''ဝရော ဝရညူ''စ သော ဤဂါထာ ဒေသနာအရ လောကုတ္တရာတရားများဖြင့် ဘုရား၏ ဂုဏ်တော်ကို ဖော်ထုတ်ကာ သစ္စာပြုတော်မူပြန်သည် ။

ဝရ–မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်။ ။ ဝရ–ကား ဂုဏ္ဌာ= တောင့်တ လိုလားခြင်း အနက်ဟော ၊ စိတ်နေ စိတ်ထား ကြီးမားမြင့်မြတ်သူတို့သည် လိုလားအပ် တောင့်တအပ်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို ဝရ,ဆိုသည်။ မှန်၏ မြတ်စွာဘုရား၏ ကြည်ညိုစဖွယ် တင့်တယ်သော ရူပကာယကိုငင်း, သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုငင်း , အခြားသူတကာနှင့် မတူ ထူးခြားသော ဂုဏ်တော်များကိုငင်း သိနားလည်သူတို့သည် ငါတို့လည်း ဤသို့ဖြစ်ရမူ ကောင်းလေစွဟု တောင့်တကြ၏။ မြတ်စွာဘုရား ငါတွင်းသုံးလပတ်လုံး အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်ကို ဟောကြားပြီး၍ တာဝတိံသာမှ သင်္ကဿနိုဂ်ရပြိုသို့ ဧောင်းတန်းသုံးသွယ်ဖြင့် နတ်ဗြဟ္မာများ ခြံရံ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကာ ဆင်းကြွလာသောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ အသရေတော်ကို မြင်ရသူတို့မှာ ဘုရားဆုကို မတောင့်တသူဟူ၍ မရှိကြောင်း ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ (၃-၁၄၇) ၌ မိန့်ဆိုသည်ကိုထောက် ။

တမျိုး။ ။ မြတ်စွာဘုရားကို မိမိတို့ဆရာဖြစ်ရန်၎င်း, တရားကောင်း ရရန်၎င်း , လိုလားတောင့်တအပ်သည်ဟု လည်းဖွင့်နိုင်၏ ။ ဤ၌ စိတ်နေစိတ်ထား မြင့်မြတ်သူတို့ကိုသာ ဆိုလိုကြောင်း သိပါလေ ၊ စိတ်ထားသေးငယ် ညံ့ဖျင်းသူများကား မိမိက ဆရာဖြစ်နေလျှင် မိမိထက်သာသူကို ဆရာမတင်လိုကြ ၊ တပည့်ဖြစ်လျှင်လည်း မိမိဆရာမှ ဆရာဟု စွဲမြဲတတ်ကြ၏ ၊ မိမိ အယူမှ အယူကောင်း အယူမှန်ဟု စွဲမြဲကာ မစွန့်လွှတ်လိုကြ။ စိတ်နေစိတ်ထား မြင့်မြတ်သူများကား ဆရာစွဲ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ မထား ၊ အကောင်းတရားကို သာရှာတတ်၏ ၊ ဤအရာ၌ အရှင်သာရိပုတ္တရာအလောင်းသည် သိဒ္ဓည်း၏ လက်ရုံးတပည့်ကြီးအဖြစ် ရောက်နေသော်လည်း သိဒ္ဓည်းကဲ့သို့ ကျေနပ်မနေပဲ မိမိအယူအဆ၌ အနှစ်သာရ မရှိသေးသည်ကို သိရလျှင်ပင် အကောင်းတရားရှာခဲ့၏ ။ အရှင်အဿဇိထေရ်အား တွေ့ရသောအခါ ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား အခြားဂိုဏ်းကပဲဟု သဘောမထား, ပုဂ္ဂိုလ်၏ ထူးခြားသော အသွင်အပြင်ကို မြင်ရ၍ တရားထူးရှိလိမ့်မည်ဟု ခန့်မှန်းမိသောအခါ ချဉ်းကပ်မေးမြန်း စုံစမ်းတော့၏ ။ ဤသို့ဖြင့် တရားထူးရကာ ဘုရားထံ ရောက်လာရ၏ ။ သိဒ္ဓည်းဆရာကြီးကို မိမိနှင့် အတူ ဘုရားမြတ်ထံ လိုက်ပါရန် ခေါ်သောအခါ မိမိမှာ ခံအိုးကြီးဖြစ်နေပြီးမှ လောင်းအိုးမလုပ်နိုင်ဟု ငြင်းဆန်ခဲ့သည် ။ ဤအရာ၌ ပဏ္ဍိတာဓိမုတ္တိက (=စိတ်ထားမြတ်သူ), ဟီနာဓိမုတ္တိက (=စိတ်ထားညံ့ ဖျင်းသူ) နှစ်ဦး, ကွဲပြားပုံ ထင်ရှား၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မြတ်သောဂုဏ်ကြောင့်။ ။ လောကဌ် ကောင်းသော အပြု အမူ အကျင့် ရှိသူကို လူကောင်း လူမြတ်ဆို၍ မကောင်းသော အပြုအမူ အကျင့်ရှိသူကို လူယုတ် လူညံ့ဆိုရ၏၊ ပညာ ဥစ္စာစသော ဂုဏ်များ ရှိစေကာမူ အကျင့် မကောင်းလျှင်ကား အမြတ်မဆိုရ၊ ထို့ကြောင့် ကိလေသာလုံး၀ စင်ကြယ် ကင်းရှင်း၍ တကယ့်ဒန္တ(ယဉ်ကျေးသောပုဂ္ဂိုလ်) , သန္တ(ငြိမ်းအေးငြိမ်သက်သောပုဂ္ဂိုလ်) ဖြစ်သော ဘုရားရှင်မှာ မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရ၏၊ ထို့ထက် သူမတူနိုင်သော ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်များဖြင့် တန်ဆာဆင်ပေးပြန်ရာ လောကမှာ အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ရတော့သည်။ သဒ္ဒါမည်သည်မှာ ထိုသဒ္ဒါက ဟောသော အရာဝတ္ထုအရ အနက်ကို အနိမ့်အမြင့် ယူရမြဲဖြစ်ရာ သာမန်မြင့်မြတ်သူတို့၌ အမြတ်သာမန်မျှ အနက်ယူရသော်လည်း ဘုရား၌ ဖြစ်ရသော ဤ''၀ရ'' ကား အားလုံးထက် အမြတ်ဆုံးအဖြစ် အနက်ယူရတော့သည် ။ ဆိုခဲ့ပြီး အဓိပ္ပါယ်အရ ဤ''၀ရ''မှာ မြတ်သော ဂုဏ်နှင့် ယှဉ်သောကြောင့် ''၀ရ'' အမည် ရခြင်းဖြစ်၏ ။ အမည်ဆိုသည်မှာ ယှဉ်ဖက်ဂုဏ်များ အရလည်း ရတတ်၏ ၊ ညိုသော အဆင်းရှိသော အ၀တ်ကို အညိုဆိုရသကဲ့သို့ မြတ်သော ဂုဏ်များရှိသော ဗုဒ္ဓကို အမြတ်ဟုဆိုရသည် ။

၀ရညူ ။ ။ ဝိရာဂေါ သေဋ္ဌော ဓမ္မာနံ အရ နိဗ္ဗာန်ကား တရား အလုံးစုံတို့ထက် မြတ်၍ ၀ရအမည်ရ၏။ မဂ်လေးတန်ဖြင့် နိဗ္ဗာန်ကို သိမှ ဗုဒ္ဓဖြစ်မြဲဖြစ်ရာ ထိုအမြတ်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ကို ဗောဓိပင်ခြေ ပလ္လင်ဗွေကပင် သိမြင်တော်မူခဲ့၍'' ၀ရံ နိဗ္ဗာနံ – နိဗ္ဗာန်ကို၊ ဇာနာတိ–သိတော်မူတတ်၏ '' ဟူသော အနက်အရ ''၀ရညူ''မည်တော်မူ၏။ နိဗ္ဗာန်ကို သိသည်ဆိုသဖြင့် အခြားတရားကို မသိသလောဟု စောဒနာရန် မရှိ၊ နိဗ္ဗာန်ကို သိသည်ဆိုလျှင် ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မြင်တတ်သော မဂ်ဖိုလ်ကိုငင်း , ထိုမဂ်ဖိုလ်ရကြောင်း ၀ိပဿနာ သမာဓိ သီလစသော တရားများကိုငင်း သိပြီးဆိုသော အဓိပ္ပါယ်မှာပြီးစီးလျက် ရှိတော့သည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မဂ်ဖိုလ်စသော တရားများလည်း ဝရ အမြတ်တရားချည်းဖြစ်၍ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသ (အကောင်းဆုံးကို ညွှန်ပြချက်) နည်းအရ နိဗ္ဗာန်ကိုသာ ဆိုခဲ့ရာ အခြားမဂ်စသောတရားများကိုလည်း ယူပြီးဖြစ်တော့သည်။ တခြားနေရာ၌ ပဓာနနည်းဆိုသည်ကိုပင် အချို့အဋ္ဌကထာများ၌ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသဟု ဆိုသည် ။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, သာဝကတို့လည်း နိဗ္ဗာန်ကို သိသောကြောင့် ဝရညူမှာ အခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မထူးပါတကားဟု ဆိုဖွယ်ရှိပြန်သည်။ ပဋိဝေဓဉာဏ်အရာတွင် ဆရာမရှိ မိမိ အလိုလို ထွင်းဖောက်သိမြင်ခြင်း, ဒေသနာဉာဏ်အရာတွင်လည်း ဘုရားရှင်ကဲ့သို့ မသိနိုင်ခြင်းစသော အကြောင်းများကြောင့် အခြားပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, သာဝကတို့ကို နိဗ္ဗာန်သိသော ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ဆိုနိုင်သော်လည်း ဘုရားကို ချီးကျူးသော ဝရညူ သို့ကား မရောက် မမိနိုင်ပေ ။

ဝရဒေါ ။ ။ ဝရံ ဒဒါတိတိ ဝရဒေါ – ဝရံ –မြတ်သောတရားကို ၊ဒဒါတိ –ပေးတော်မူတတ်၏ ၊ ကွတိ –ထို့ကြောင့် ၊ ဝရဒေါ – ဝရဒမည်၏ ။ အကောင်းဆုံး နိဗ္ဗာန်တရား လက်ကိုင်ထားသော ဘုရားရှင်သည် မိမိ၌ ဒုက္ခခပ်သိမ်း လက်စသိမ်း၍ အငြိမ်းကြီး ငြိမ်းရတော့သည်ကို သိနေခဲ့ရာ ထို နိဗ္ဗာန်တရားအားလုံး သတ္တဝါများ ရစေလိုသည်သာဖြစ်၏ ၊ ထို့ကြောင့် ဝရဒေါ –အမြတ်ကို ပေးသည်ဆိုရာဝယ် နိဗ္ဗာန်ရကြောင်း တရားကောင်း တရားမြတ်တို့ကို ပေးသည်ဖြစ်၍ ဝရအရ မဂ်ဖိုလ်အထိ တရားမြတ်တို့ကိုယူ၊ ထိုတရားကောင်းတို့ကို ပေးလျှင် နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ပေးသည်မည်တော့သည် ။ ထိုတရားများမှာ မိမိကျင့်၍ ရသည်ဖြစ်သော်လည်း ဘုရားရှင် နည်းပေးလမ်းပြ ညွှန်ကြားချက်အရ ကျင့်ရသည်ဖြစ်၍ ဘုရားပေးသည်ပင် ဆိုရတော့သည် ။

လောက၌ မကောင်းသောသူ မကောင်းသော အကျင့်ကို လေ့လာနားလည်နေသူသည် သူတပါးအား မကောင်းသော အချက်ကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ညွှန်ကြားမည်ဖြစ်၏ ၊ ကောင်းသောသူ ကောင်းသောအကျင့်များ၌ လေ့လာလျက် ရှိသူသာ ကောင်းသော အချက်ကို ညွှန်ကြားပေလိမ့်မည် ၊ အမြတ်ဆုံးလည်းဖြစ် အမြတ်ဆုံးတရားကိုလည်း သိထားသော ဘုရားမြတ်မှာ ဝေနေယျတို့အား အမြတ် ဆုံးတရားကိုငင်း,အမြတ်တရားကို ရနိုင်ကြောင်း နည်းကောင်း လမ်းမှန်တို့ကိုငင်း ပေးလိမ့်မည်မှာ သေချာလှပေသည် ၊ ထို့ကြောင့် ''ဝရော ဝရာသူ ဝရဒေါ်''တို့မှာ လွန်စွာလိုက်ဖက်၍ ဩဝါဒဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ဂုဏ်ပုဒ်များ ဖြစ်ပေသည် ။

အရေးပါသောဂုဏ်။ ။ ဝရဒေါ် ဟူသော ဂုဏ်ပုဒ်ကား လွန်စွာ အရေးပါသော ဂုဏ်တော်တရပ်ပင်၊ ဤ ဂုဏ်တော်အရ လူနတ်များ၏ အားကြည်ညိုရိုသေလေးစားမှုကို အထူးခံရသည်ဖြစ် ရာ ထိုဂုဏ်ကြောင့်ပင် လက်ထက်တော်အခါက နတ်လူတို့၏ ချီးမွမ်းသံ မစဲခဲ့ပေ၊ ယနေ့တိုင်လည်း ထိုချီးမွမ်းသံများ မစဲသေးပါ ။ ထိုသို့ အထူး ချီးကျူးခဲ့သော ဖြစ်ရပ်များမှ ချီးမွမ်းသံတရပ်ကို (ပဋ္ဌဂိုတ္တရ-၂၀၆-မှ) ထုတ်ပြဦးမည် ။

ကာရဏပါလိမည်သော ပုဏ္ဏားသည် ဝေသာလိပြည်၌ လိစ္ဆဝိမင်းတို့၏ အလုပ်ကို လုပ်နေဆဲ အဝေးမှလာသော ပိင်္ဂိယာနီ မည်သော ပုဏ္ဏားကို မြင်ရသော် '' အရှင် ဘယ်ကလာသလဲ ''ဟု မေး၏ ၊ ရဟန်း ဂေါတမထံမှ လာခဲ့ကြောင်း ပြောသော်''ရဟန်းဂေါတမ၏ ပညာစွမ်းကို အရှင် ဘယ်လို ထင်သလဲ 'ပညာရှိသူ တဦးပဲ ထင်ပါရဲ့ ''ဟု ဆို၏ ၊ ထိုအခါ ပိင်္ဂိယာနီက '' ကျွန်ုပ်က ဘယ်လို လူမို့လဲ,ဘယ်လောက်တော်တဲ့ လူမို့ ရဟန်းဂေါတမ၏ ပညာစွမ်းကို သိနိုင် ရမှာလဲ, ရဟန်းဂေါတမ၏ ပညာစွမ်းကို သိသူမှာ ရဟန်းဂေါတမလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသာ ဖြစ်ရပေမယ့် ''ဟု ဆို၏ ။ '' အရှင်ကား ရဟန်းဂေါတမအား ကောင်းမြတ်မွန်ရည် သော ချီးမွမ်းခြင်းဖြင့် ချီးမွမ်းသည် ။ ဘယ်လို အကျိုးထူးမြင်၍ ရဟန်းဂေါတမ၌ ဤမျှကြည် ညိုရပါသလဲ''ဟု မေးပြန်သော် ပိင်္ဂိယာနီသည် ဘုရားရှင် ဂုဏ်တော်များကို ထုတ်ဖော်လေ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

''အို အမောင်.... အကောင်းဆုံးသော အရသာများဖြင့် ဝအိနေသော ယောကျ်ားသည် အခြားညံ့ဖျင်းသော အရသာများကို မလိုလားမနှစ်သက်တော့ပြီ၊ ထို့အတူ ရဟန်းဂေါတမ ဘယ်ပုံ ဟောသည်ဖြစ်စေ တရားကို နာရသော် ထိုတရားမှတပါး အခြား သမဏဗြာဟ္မဏတို့၏ အယူဝါဒကို မလိုလားမနှစ်သက်တော့ပေ ။

အို အမောင်....ဆာလောင်၍ အားနည်းနေသော ယောကျ်ားသည် ပျားမုန့်ဆုပ်ကို ရသည်ရှိသော် ဘယ်နေရာမှာ လျက်လျက် ကောင်းမွန်ချိမြသော အရသာကို ရနေသည်သာ ၊ ထို့အတူ ရဟန်းဂေါတမ တရားကို ဘယ်ပုံ နာရ နာရ ထိုတရားမှ နှစ်သက်ခြင်းကို ရနေသည်သာ စိတ်ကြည်လင်ခြင်းကို ရနေသည်သာ ။

အို အမောင်....စန္ဒကူးဖျော်ဖြစ်စေ,စန္ဒကူးနီဖြစ်စေ စန္ဒကူးတုံး တစ်ခုခုရသော ယောကျ်ားသည် ထိုစန္ဒကူးတုံးကို အရင်း, အဖျား,အလယ် သုံးသွယ်တို့တွင် ကြိုက်ရာက နမ်းစေ ၊ မွှေးကြိုင်သော ရနံ့ကို ရလျက်သာ ရှိသည်၊ ထို့အတူ ရဟန်းဂေါတမ တရား ဘယ်ပုံနာရ နာရ ထိုတရားမှ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ရလျက်သာ စိတ်ရွှင်ပျခြင်း ရလျက်သာ ။

အိုအမောင်....အပြင်းအထန် ရောဂါကပ်ရောက်၍ ဒုက္ခရောက်နေသော ယောကျ်ားကို ကျွမ်းကျင်သောဆေးဆရာသည် တခဏခြင်း ရောဂါပျောက်ငြိမ်းစေသကဲ့သို့၊ ထို့အတူ ရဟန်းဂေါတမ ဘယ်နည်းဖြင့် ဟောသည်ကို မဆို နာရမူ ထိုတရားကြောင့် စိုးရိမ် ပူဆွေးခြင်း ငိုကြွေးခြင်း ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲခြင်းများ ငြိမ်းပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်ရသည်သာ ။

အို အမောင်.... အေးကြည် ချိမြသော ရေရှိ၍ ဆိပ်ကမ်း သာယာ မွေ့လျော်ဖွယ် ရောကန်သာသို့ နွေအပူဒဏ် ခံရ၍ ပင်ပန်းနွမ်းနယ်ကာ ရေဆာလျက်ရှိသော ယောကျ်ားသည် ရောက်လာလျက် ထိုရောကန်သို့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သက်ဆင်း ပြီးလျှင် ချိုးရ သောက်ရသော် အပူအပန်မှန်သမျှ အေးမြငြိမ်းစဲခြင်းသို့ ရောက်ရသကဲ့ ၊ ထို့အတူ ရဟန်းဂေါတမ ဘယ်နည်းဖြင့် ဟောသည်ကို မဆို နာရ သူမှာ ထိုတရားကြောင့် အပူအပန်မှန်သမျှ ငြိမ်းရသည်သာ ဖြစ်ပါသည်"

ပိဂ္ဂိယာနီထံမှ ဗုဒ္ဓအရှင်၏ ဂုဏ်တော်များကို နာ ကြားရသောအခါ ကာရကပါလိသည် နေရာမှ ထကာ လက်ဝဲပခုံးထက် ကိုယ်ရုံ တဖက်တင်လျက် လက်ျာဒူးကို မြေမှာထောက်ပြီးလျှင် ဘုရားရှင်ရှိရာ လက်အုပ်ချီ၍ "နမော တဿ"ပဏာမဖြင့် သုံးကြိမ် ဥဒါန်းကျူးကာ ကန်တော့ပေသည် ။ (နမော တဿ အဓိပ္ပါယ်ပြန်ကြည့်)

ဝရာဟရ။ ။" ဝရံ အာဟရတိတိ ဝရာဟရော" ၊ ဝရံ – မဂ္ဂင်ရှစ်ကြောင်း ရှေးဟောင်းလမ်းမြတ်ကို ၊အာ ဟရတိ –ဆောင်တော်မူတတ်၏၊ ဣတိ – ထို့ကြောင့် ၊ ဝရာဟရော – ဝရာဟရမည်၏။ "ကတမော စ ဘိက္ခဝေ ပုရာဏမဂ္ဂေါ ပုရာဏအဋ္ဌော ပုဗ္ဗကေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ အနုယာတော အယမေဝ အရိယော အင္ဂဝိကော မဂ္ဂေါ" = ရဟန်းတို့ ရှေးဘုရား အဆူဆူ အစဉ်တစိုက် လိုက်တော်မူခဲ့သော ရှေးရိုးလမ်းကြောင်း လမ်းဟောင်း လမ်းမ တော်မှာ ဘာတဲ့နည်း ၊ အင်္ဂါရှစ်ပါးရှိသော အရိယာမဂ်ပင် ဖြစ်တော့သည် ။ ဟူသော နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် နဂရသုတ်(၃၂၉)အရ ဘုရားအဆူဆူ လိုက်ခဲ့ရာ တလမ်းတည်းသာ ဖြစ်သော ရှေးဟောင်းလမ်းမ အရိယာမဂ်ကိုပင် ဝရာဟရ၌ ဝရအရ လမ်းကောင်း လမ်းမြတ်ဆိုသည် ။

ဒီပင်္ကရာ မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်မှ စတင်ကာပါရမီတို့ကို ဖြည့်ကျင့်တော်မူလျက် ထိုလမ်းကို အရယူဆောင်တော်မူခဲ့သည်၊ ဘုရားမြတ် ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း ထိုလမ်း အပေါက် လျှောက်ခဲ့ကြ၍ ဒုက္ခဝပ်သိမ်း အေးငြိမ်းခဲ့ရသော နတ်လူ ဗြဟ္မာတို့ကား ရေတွက်မရအောင်ပင် များပြားလှ၏ ၊ ယခု ထိုလမ်းဟောင်းတော်ကြီးကား အထင်အရှားပင်၊ ထိုလမ်းသို့ ရောက်ကြောင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နည်းကောင်း လမ်းကောင်းများ ဘုရားရှင် ညွှန်ကြားချက်အတိုင်း မူမပျက် ရှိနေလျက် သာ၊ထိုလမ်းကို လိုက်သူမှာ ချမ်းသာအမှန် စံရမည်ဖြစ်၍ မလိုက်သူမှာ သံသရာဒုက္ခ တို့နှင့် မုချလုံးလည်လိုက် နေရဦးတော့မည်သာတည်း ။

ဂဏကမောဂ္ဂလ္လာန။ ။ ဤအချက်၌ ဥပရိပဏ္ဏာသ ဂဏကမောဂ္ဂလ္လာန သုတ်(၅၂)မှ မှတ်သားဖွယ် ကောက်နှုတ်ချက်ကို ထုတ်ပြဦးအံ့။ ဂဏကမောဂ္ဂလ္လာနပုဏ္ဏားက ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားသည်မှာ ‘‘အို အရှင်ဂေါတမ အရှင်ဂေါတမ အဆုံးအမခံရသူ တပည့်များမှာ အကုန်လုံးပင် နိဗ္ဗာန်ရကြပါသလား၊ အချို့ မရပဲ ရှိကြပါသလား’’ ဟူ၍ပင် ဖြစ်၏၊ ‘‘အကုန်မဟုတ် အချို့ရ၍ အချို့မရကြောင်း ’’ မိန့်တော်မူသော် ‘‘ အို အရှင်ဂေါတမ နိဗ္ဗာန်လည်း ထင်ရှားရှိ၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်းလည်း အထင်အရှားပင်၊ နည်းပေးလမ်းပြတတ်သူ အရှင်ဂေါတမလည်း ရှိနေသည်သာ၊ သို့ပါလျက် ဘာကြောင့် အချို့ရ အချို့မရ ဖြစ်ရပါသနည်း ‘‘ဟု လျှောက်ထားပြန်၏ ။

‘‘ပုဏ္ဏား ဤအချက်၌ သင့်ကိုပင် မေးရဦးတော့မည် ၊ သင် ကြုံကသလိုဖြေလော ၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သွား လမ်းကို သင်သိသလော’’ ဟု မိန့်သော် ၊ သိကြောင်း လျှောက်၏ ။ လူတယောက်သည် သင့်အား ရာဇဂြိုဟ်သွားရန်လမ်းကို ညွှန်ကြားရန် မေးလာသော် သင်က ဘယ်ကနေ ဘယ်သွား ဘယ်ရောက်လိမ့်မည်ဟု လမ်းညွှန်ရာ ထိုသူမှာ သင် ညွှန်သည့်အတိုင်း မဟုတ်ပဲ လမ်းလွဲကို လိုက်ကာ နောက်သို့ ပြန်လာရာ၏ ။ တယောက်ကမူ သင်ညွှန်ကြား သည့်အတိုင်း သွား၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည့်သို့ ရောက်ရာ၏ ၊ ပုဏ္ဏား ရာဇဂြိုဟ်လည်း အထင်အရှား၊ ရာဇဂြိုဟ်သွားလမ်းလည်း ရှိနေသည်သာ ၊ လမ်းညွှန်တတ်သူ သင်လည်း အရှိပင်၊ သို့ဖြစ်လျက် တယောက်မှာ ရာဇဂြိုဟ်ရောက်၍ တယောက် ကား ရာဇဂြိုဟ်မရောက်ပဲ ရှိသည်မှာ ဘာကြောင့်နည်း’’ဟု မေးတော်မူ၏ ။ ‘‘အရှင်ဂေါတမ တပည့်တော် ဘာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လုပ်နိုင်မလဲ ၊ တပည့်တော်က လမ်းညွှန်သူသာ ဖြစ်ပါသည်၊" ဟု လျှောက်သော် "ပုဏ္ဏား နိဗ္ဗာန်လည်း ရှိလျက်သာ ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းလည်း အရှိပင် ၊ နည်းပေး လမ်းပြတတ်သူ ဇါဘုရားလည်း ရှိသည်သာ၊ သို့ပါလျက် အချို့ နိဗ္ဗာန်ရကြ၏ ၊ အချို့ကား မရကြ ။ ဤအရာ၌ ဇါဘုရား ဘာတတ်နိုင်မည်နည်း၊ ဇါ ဘုရားကား နည်းလမ်း ညွှန်သူသာ ဖြစ်ပေသည်၊" ဟု ပိန့်တော် မူခဲ့သည် ။ ဘုရားကို ရိုသေ မြတ်နိုးသူဖြစ်လျှင် ဘုရားရှင်၏ လမ်းညွှန်ချက်ကို ကြားနာရုံ သိရုံမျှနှင့် ကျေနပ်မနေကြပဲ မရောက်ရောက်အောင် အပေါက်လျှောက်သူသာ ဖြစ်သင့်သည် သာတည်း ။

ဩဒိတျဂုဏ်။ ။ အမြတ်တရား ဆောင်နိုင်၍ပင် အမြတ်ဆုံး နိဗ္ဗာန်ကို သိရ၏ ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းကောင်းပေးနိုင်သူ ဖြစ်ရ၏ ။ ထိုသို့ အမြတ်တရားကို သိ၍ အကောင်းဆုံးတရားများကို ပေးနိုင်၍ ဝရ-မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရသည် ။ အမြတ်ဆုံး တရားကိုလည်း သိ, အကောင်းဆုံးတရားကိုလည်း ပေးတတ်၍ ဝရဖြစ်လျှင် ထို ဝရ-အဖြစ်မှာ သာမန် ဝရ,မျှမဟုတ် ၊ သာလွန်သူ မရှိသော အမြတ်မျိုးသာဟု အနုတ္တရ, က ဝရကို လေးနက်အောင် ထပ်ဆင့် ဖွင့်ပြသကဲ့သို့ ရှိ၏ ။ အားလုံး အကောင်းဆုံးချည်း ဖြစ်နေသည်ဆိုလျှင် ထိုဘုရားမြတ်ဟောသော ဓမ္မမှာ အမှန်ဆုံး အကောင်းဆုံးဖြစ်ရမည်သာဟု "ဓမ္မဝရံ အဒေသယိ"ကို ထောက်ကူပေးပြန်သည်။ ဤဂုဏ်များအရပင် ၊ ဗုဒ္ဓအရှင်ကား အများနှစ်သက်ဖွယ်ရာ ရတနာဖြစ်ရပေသည် ။ ဤတဂါထာလုံး၏ အချိတ်အဆက်မှာ လွန်စွာလိုက်ဖက် သင့်လျော်လှသဖြင့် ဤဒေသနာတော်မှာ ဩဒိတျဂုဏ် ပြည့်စုံလှပေသည် ။

---

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၄၂) ခီဏံ ပုရာဏံ နဝ နတ္ထိ သမ္ဘဝံ၊
ဝိရတ္တစိတ္တာ'ယတိကေ ဘဝသ္မိ'။
တေ ခီဏဗီဇာ အဝိရူဠှိဆန္ဒာ၊
နိဗ္ဗန္တိ ဓီရာ ယထာယံ ပဒီပေါ ။
ကွဒမွိ သံဃေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

(၄၂) (ယေသံ ခီဏာသဝါနံ - အကြောင် ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့အား။) ပုရာဏံ-ရှေးကံဟောင်းစု ကုသိုလ် အကုသိုလ်သည် ၊ ခီဏံ - သတ္တိကင်းချေ ကုန်ပျောက်ခဲ့ရလေပြီ ၊ နဝံ -အသစ်ဖြစ်သော ကံသည်လည်း ၊ နတ္ထိ သမ္ဘဝံ- ထင်ရှားဖြစ်ပေါ်ခြင်း အလျှင်းမရှိတော့ပေ ၊ အာယတိကေ ဘဝသ္မိ - နောင်ဖြစ်ရမည့် ဘဝသစ်၌ ၊ ဝိရတ္တစိတ္တာ - တွယ်တာမက်မောခြင်း ကင်းသောစိတ်ရှိတော်မူကြကုန်၏၊ တေ ခီဏာသဝါ - ထို ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည် ၊ ခီဏဗီဇာ -ကုန်ပြီးသော ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ ရှိတော်မူကြကုန်၏ ၊ အ,ဝိရူဠှိဆန္ဒာ - ဘဝဆက်တည် စည်ပင်ရေးဝယ် တွယ်တာသော ဆန္ဒရှိတော် မမူကြကုန် ၊ အယံ ပဒီပေါ - ဤဆီမီးသည် ၊ နိဗ္ဗာတိ ယထာ - ငြိမ်းလေဘိသကဲ့သို့ ၊ ဓီရာ- ပညာရှိ အစစ် ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော ၊ တေ ခီဏာသဝါ - ထိုရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့သည် ၊ နိဗ္ဗန္တိ - သံသရာစက် ရဟတ် အဆက်ပြတ်၍ ဇာတ်စုံရုပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းတော် မူကြလေကုန်၏ ၊ သံဃေ- ရဟန္တာသံဃာတော်၌ ၊ ဣဒမွိ ရတနံ - ဤရတနာ၏ နှစ်သက်ဖွယ် ဂုဏ်ရည်သည်လည်း၊ ပဏီတံ - ထူးမြတ်လှပါပေ၏ ၊ ဧတေန သစ္စေန - ဤသစ္စာစကားကြောင့် ၊ သုဝတ္ထိ ဟောတု - သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း ။

စကားပြေ။ ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့အား ရှေးအတိတ် ကံဟောင်းများလည်း ကုန်ခဲ့ပြီ ၊ ကံ အသစ်လည်း ဖြစ်ပေါ်ခြင်း မရှိတော့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပေ ၊ နောင် ဖြစ်ရမည့်ဘဝသစ်၌ တွယ်တာသော စိတ်လည်း ကင်းတော်မူကြ၏ ၊ ထို ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့သည် ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့လည်း ကုန်ခဲ့ပြီ။ ဘဝသစ်ဆက်ဖြစ် စည်ကားရေးဝယ် တွယ်တာသော ဆန္ဒလည်း မရှိကြ။ ထိုရဟန္တာ ပညာရှင်တို့သည် ဤဆီမီးငြိမ်းသွားသကဲ့သို့ ဝဋ်ဇာတ်သိမ်း၍ ချုပ်ငြိမ်းတော်မူကြသည် ။ ရဟန္တာ သံဃာတော်၌ ဤရတနာ၏ အဖြစ်နှစ်သက်ဖွယ် ဂုဏ်ရည်လည်း ထူးမြတ်လှပါပေသည်။ ဤသစ္စာစကား ကြောင့် သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေ ။

ရတန္တာဂုဏ်ရည်။ ။ ရဟန္တာအရှင်တို့၏ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် ဝင်စံရခြင်းမှာ လွန်စွာထူးမြတ်သော ဂုဏ်ထူးတမျိုးအကျိုးအာနိသင် တရပ်ပင် ၊ အကြောင်းမှာ ဇာတိ မကင်းသေးလျှင် အမှန်ပင် ဖြစ်ရဦးတော့မည့် ဝဋ်ဒုက္ခခပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်း အေးမြခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်သည် ။ ထို့ကြောင့် ထိုဂုဏ်ဖြင့် ရဟန္တာအရှင်ကို အမှန်းတင်ကာ သစ္စာပြုလိုပြန်၍ ''ခီဏာ ပုရာဏာ'' စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူပြန်သည် ။

ကံဟောင်းလည်းကုန်။ ။ ကံများ၌ အကျိုးပေါက်ကို ဖြစ်စေတတ်သော မျိုးဓာတ် သတ္တိရှိနေ၏၊ ထို ကံတို့ကား ဖြစ်ပြီးလျှင် ချုပ်သွားသော်လည်း မျိုးဓာတ်သတ္တိကိုကား ပဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်တွင် မြှုပ်နှံချန်ထားခဲ့မြဲတည်း ။ တဏှာအစိုဓာတ် ရှိနေလျှင် ထိုသတ္တိများကား အစွမ်းအရှိန်ရှိနေသည်သာဖြစ်၍ နောင်ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေမည်ဖြစ်ရာ မကုန်သေးသည်သာဖြစ်၏ ။ အစေးဓာတ် အစိုဓာတ်ရှိနေသော သစ်စေ့သည် အပင်ပေါက်သကဲ့သို့ တဏှာနုသယရှိနေသော သူတို့၏ ကံများသည်လည်း တဏှာအစေးဓာတ် မကင်း၍ ပဋိသန္ဓေကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖြစ်စေခြင်းဖြစ်၏ ၊ မီးဖြင့်မြှိုက်အပ် ဖုတ်အပ်သော မျိုးစေ့မှာမူ အစိုဓာတ် ခန်းခြောက်၍ အပင် မပေါက်တော့သကဲ့သို့ ရဟန္တာတို့မှာ တဏှာပယ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် တဏှာအစေးခြောက်ပြီးသော အတိတ်ကံစုမှာ ဆိုခဲ့ပြီး မျိုးဓာတ် သတ္တိမရှိတော့၍ ပဋိသန္ဓေကို မဖြစ်စေတော့ပြီ ၊ ထိုသို့ ပဋိသန္ဓေကို ဖြစ်စေတတ်သော မျိုးဓာတ် သတ္တိမရှိတော့သည်ကို ရည်၍ ၊ ''ခီဏာ ပုရာဏာ'' ဟု ဟောတော်မူသည် ။ [ပုရာ ဘဝံ ပုရာဏာ၊ပုရာ –ရှေး၌ ၊ ဘဝံ –ဖြစ်သည်တည်း ၊ ပုရာဏာ –ရှေး၌ဖြစ်သည် ''ပုရတော ဏော စ'' မောဂ္ဂလ္လာန်သုတ် (၄၊၂၂)ဖြင့် ဘဝအနက်၌ ဏာပစ္စည်းသက်] ။

ကံအသစ် မဖြစ်။ ။ ရဟန္တာများကား ဘုရားပူဇော်ခြင်း , ဒါနပြုခြင်း စသည်ဖြင့် ကောင်းမှုကို ပြုကြသေး၏ ၊ သို့သော် ထိုကောင်းမှုများ၌ ဆိုခဲ့ပြီးသော ဓာတ်သတ္တိမရှိ၍ ကံအဖြစ် မရောက်တော့ပဲ ၊ ''ကရဏာမတ္တံ ကြိယာ'' = ပြုရုံမျှသာ ဘာအကျိုးမျှ မဖြစ်စေတတ်တော့ ၊ ကြိယာဟုသာ ခေါ်ရတော့သည် ။ တဏှာမရှိတော့ပြီဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ကောင်းမှုများသည် အမြစ်ပြတ်ပြီးသော သစ်ပင်သည် အပွင့်အသီးကို မဖြစ်စေ ကြွေလေဘိသကဲ့သို့ ပဋိသန္ဓေကို မဖြစ်စေ၍ ''နဝ နတ္ထိ သမ္ဘဝံ= အသစ်ကံများလည်း ထင်ရှားခြင်း အလျင်းမရှိ'' ဟု ဟောတော်မူ၏ ။

နတ္ထိ သမ္ဘဝံအနက်။ ။ [သမ္ဘဝ ကို ပရိတ်ဦးကက ကံ ဟောအဖြစ်ဆို၏၊ ''တုလ မတုလဉ္စ သမ္ဘဝံ'' စသည်၌ ကံ ဟောရှိနေ၍ ဖြစ်သင့်သည်ကား မှန်၏ ၊ သို့သော် အဋ္ဌကထာအလိုကား မဟုတ် ။ '' အတ္ထိ ခီရာ ဂါဝိ, အတ္ထိ ခီရာ ဗြာဟ္မဏီ'' စသည်ဖြင့် ''အတ္ထိ ခီရာ'' ဟူသော ဗဟုဗ္ဗိဟိ သမာသ်ကို ဗျာကရဏ်းတို့၌ တွေ့ရ၏ ၊ အတ္ထိ ကို ဝိဘတ္တိပဋိရူပကအဗျယ (ဝိဘတ်အတု နိပါတ်)ဟုငင်း, ဝိဘတ္တန္တပဋိရူပက (ဝိဘတ်အဆုံးရှိသော ပုဒ်အတု အဗျယ) ဟုငင်း ဆို၏ ၊ ထို့ကြောင့် '' ဝိဇ္ဇမာနံ ခီရံ အဿာတိ အတ္ထိခီရာ'' ဟု ပြု၏ ၊ အဿာ – ထိုပုဂ္ဂိုလ်မ(နွားမ)အား၊ ဝိဇ္ဇမာနံ – ရှိနေသော ၊ခီရံ – နို့ရည်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သည် ၊အတ္ထိ – ရှိ၏ ၊ တ္ကတိ – ထို့ကြောင့်၊ အတ္ထိ ဒိဋ္ဌ – အတ္ထိဒိဋ္ဌမည်၏ ။

ထိုအတ္ထိ ဒိဋ္ဌကဲ့သို့ပင် ဝိဘတ်အတု နိပါတ်ဖြစ်သော နတ္ထိပုဒ်နှင့် သမ္ဘဝ ဗဟုဗ္ဗီဟိ သမာသ် ဖြစ်နေသည်ကို သိစေလိုရှိ ''နတ္ထိ သမ္ဘဝန္တိ အဝိဇ္ဇမာန ပါတုဘာဝံ'' ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ခြင်းဖြစ်သည် ၊ နတ္ထိကား အဝိဇ္ဇမာန (မရှိသော) အနက်ဟော သမ္ဘဝ ကား ပါတုဘာဝ(ထင်ရှားဖြစ်ခြင်း) အနက်ဟော ၊ အဝိဇ္ဇမာနော သမ္ဘဝေါ အဿာတိ နတ္ထိ သမ္ဘဝံ ၊ အဿ – ထို ကံ၏ ၊ အဝိဇ္ဇမာနော – မရှိသော ၊ သမ္ဘဝေါ – ထင်ရှားပေါ်လာခြင်းသည် အတ္ထိ- ရှိ၏ ၊ တ္ကတိ –ထို့ကြောင့် ၊နတ္ထိသမ္ဘဝံ – နတ္ထိသမ္ဘဝမည်၏ ။

ဘဝသစ်၌ မတွယ်တာ။ ။ သတ္တဝါများကား မိမိတို့ ဘဝကလေးကို အလွန် တွယ်တာကြ၏ ၊ ဘဝကုန်ဆုံးမှုကို စိုးရိမ်ကြောက်လန့်ကြသည်မှာ မည်သည့်အရာနှင့် မဆို လဲ၍ ဟန့်တားလိုကြ၏၊ မတတ်သာ၍ ဤဘဝကို စွန့်လိုက်ရစေကာမူ ဘဝအသစ်ဆက်ဖြစ်ရန်, ကောင်းသော ဘဝကလေးဖြစ်ရန် တောင့်တကြသေး၏ ၊ ဤကား ဘဝများစွာက ထက်ကြပ်ပါသော တဏှာ၏ အစွမ်းပေတည်း ။ ထိုတဏှာကို ပယ်ပြီးဖြစ်သော ရဟန္တာတို့မှာ ဤဘဝ ကုန်ဆုံးခြင်းကိုလည်း မကြောက်, ဘဝသစ်ဖြစ်ရန်လည်း မလိုလားတော့ပြီ။ ထို့ကြောင့် ''အာယတိကေ ဘဝသ္မိံ ဝိရတ္တစိတ္တာ =နောင် ဘဝအသစ်ဝယ် တွယ်တာသော စိတ် မရှိကြ'' ဟု ဟောတော်မူသည် ။

ဤ၌ ဘဝကုန်ဆုံးခြင်းကို မကြောက်၊ နောက် ဘဝလည်း မလိုလားကြ၊ ဆိုသဖြင့် သေရခြင်းကို လိုလားနှစ်သက်နေသည်၊ လက်ရှိဘဝ အသက်ရှင်နေရခြင်းကို သဘောကျနေသည်ဟုကား မမှတ်အပ်၊ အလုပ် သမားသည် လုပ်ခကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုအခရမည့်အချိန်ကို ငံ့,မျော်နေသလို၊ တကယ့် ငြိမ်းအေးမှု သုခဟူသော ဆုလာဘ်ရမည့် အချိန်ကိုကား စောင့်စားမျော်လင့် လျက် ရှိသတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့ မရှိ ။ ။ မြေ မရှိဆိုလျှင် သစ်ပင် မပေါက်နိုင်ဟူသော အနက်မှာပြီး၏၊ ကံတွေကုန်ပြီဆိုလျှင် ပဋိသန္ဓေ မဖြစ်တော့ပြီဟူသော အနက်လည်း ပြီးစီးတော့သည်။ ဤကား တွေးကြံမှ သိရသော အနက်ဖြစ်၍ တိုက်ရိုက် သိရှိကြည်ညိုကြရန် ကံ ကိလေသာ ကုန်ခြင်းကြောင့် ရအပ်သော အကျိုးဂုဏ်အင်အဖြစ် ''ခီဏာ ဗိဇာ''ဟု ဂုဏ်ပြုရပြန်သည်။ ကံကို အစွဲပြု၍ ပဋိသန္ဓေဖြစ်ရသောကြောင့် ကံကို လယ်ဟုဆိုငြား, ပဋိသန္ဓေကို မျိုးစေ့ဟုဆိုငြား ပမာပြု၍ ''ကမ္မံ ခေတ္တံ ဝိညာဏံ ဗီဇံ '' ဟု ဟောတော်မူ၏၊ ပဋိသန္ဓေရှိလျှင် ဒုက္ခ အမျိုးမျိုး စည်ပင်ပြန့်ပွါးလာသည်သာ ဖြစ်၍ ဗိဇဟု ဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ ပဋိသန္ဓေကြောင့် သံသရာဒုက္ခအမျိုးမျိုး , အပြစ်အမျိုးမျိုး ဖြစ်ရခြင်းသည် ၊ ဘယ်မျှအကျိုးမဲ့ဖြစ်ရသနည်း , ဘယ်မျှဂုဏ်မဲ့ ကျက်သရေမဲ့ ဖြစ်ရသနည်း,ဟု စဉ်းစားမိလျှင် ပဋိသန္ဓေကုန်ခြင်းသည် ဘယ်မျှကြီးကျယ်သော ဂုဏ်ထူးဝိသေသ ဖြစ်ရကြောင်း သဘောပေါက်နိုင်သည်၊ ထို့ကြောင့် ရဟန္တာအရှင်တို့၏ ဤ 'ခီဏာ ဗိဇ'အဖြစ်ဂုဏ်သည် ခုံမင်နှစ်သက်ဖွယ်,တောင့်တဖွယ် ,မြတ်နိုးဖွယ် ,ဂုဏ်ပင်ဖြစ်ပေသည် ။

ဘဝစည်ကားမှု မလို။ ။ သတ္တဝါတို့ကား မိမိတို့ဖြစ်ရာဘဝမှ လက်စသိမ်းရမည်ဆိုလျှင် မလိုချင်တတ်၊ မနေရ၍သေရတော့မည် ဖြစ်လျှင် ဘဝအသစ်ကိုမူ လိုချင်မြဲတည်း ၊ တဘဝသာ မက ဘဝဆက်တိုင်း ဘယ်အဖြစ်မျိုး ဘယ်လိုစည်းစိမ်မျိုး ရလိုပါ၏ဟု ဘဝစည်ကားရေးကို တောင့်တလိုက်သေး၏ ၊ ဤကား ဆန္ဒ တဏှာ၏ လက်ချက်ပင်တည်း၊ တဏှာ မကင်းမိ ရှေ့အဖို့က ရဟန္တာများ၌ ထို ဆန္ဒမျိုး ရှိခဲ့သော်လည်း တဏှာကို ပယ်ပြီးသော ယခုအခါမူ ''ခီဏာ ဇာတိ –ဇ်မှာ ပဋိသန္ဓေကုန်ခဲ့ရပေပြီ'' ဟု ဆင်ခြင်မိတိုင်း အားရကျေနပ်လျက် ရှိရာ ဘဝအဆက်ဆက် စည်ကားရေးကို ဘယ်မှာ လိုချင်တော့ပါမည်နည်း ၊ ထို့ကြောင့် '' အဝိရူဠှိ ဆန္ဒာ'' ဟု ဂုဏ်ပြုရပြန်သည်၊ ဘဝသစ်ကို လိုလားသော ဆန္ဒ တဏှာမှာ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း မကောင်းသော အမင်္ဂလာသာဖြစ်၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထိုတဏှာဆန္ဒကို အရှင်းပယ်သတ်နိုင်သော အရဟတ္တမဂ် ဟူသော '' အဝိရဠွိ ဆန္ဒ''အဖြစ်မှာ တကယ့် ကျက်သရေ မင်္ဂလာသာ ဖြစ်၍ လွန်စွာလိုလား တောင့်တအပ်သော ဂုဏ်ထူးတရပ်ပေတည်း ။

ဆိမိးငြိမ်းသလို ။ ။ စုတိနောက် ပဋိသန္ဓေဆက်ဖြစ်ရ၍ ဘဝမပြတ် သေးသော ပုထုဇဉ်သေက္ခတို့မှာ နောင် လူနတ် ဗြဟ္မာ မောင်ဖြူ မောင်မဲ စသောပညတ်များ ဖြစ်ကြရပြန်၏ ၊ ရဟန္တာများမှာမူ စုတိ ဝိညာဏ်ချုပ်သည်နှင့် တပြိုင်နက် အဆက်မရှိတော့ပဲ ငြိမ်းစဲခဲ့ရသည် ။ ဆိမိးသည် ငြိမ်းသည်ရှိသော် ဘယ်သို့ရောက်သွားသည်ဟုလည်း ဆိုရန်မရှိ ၊ မီးဟူသော အမည်ကို ဆိုရန်လည်း မရှိတော့ ၊ ငြိမ်းသည်သာ ဆိုရသကဲ့သို့ ၊ ရဟန္တာများလည်း ပရိနိဗ္ဗာန စုတိ၏ အခြားမဲ့၌ အပြီးသတ်ငြိမ်းပြီဖြစ်ရာ မည်သည့် အရပ်သို့ ရောက်သွားသည် ဖြစ်သေးသည် မဖြစ်တော့ စသည်ဖြင့် ဆိုခွင့်မရှိ လူနတ်ဗြဟ္မာ စသည်ဖြင့် ပညတ်တင်စရာ ဝတ္ထုများ မရှိတော့ပြီဖြစ်ရာ ပညတ်ခြင်းအကြောင်းကိုလည်း လွန်ခဲ့ရပေပြီ ။

အမှန်မြင်၍ သာ။ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာက စက္ခုစသော ဒွါရဆြောက်ပါး စက္ခုဝိညာဉ်စသော ဝိညာဉ်ဆြောက်ပါး အသိးသိးခွဲကာ ထိုဒွါရဝိညာဉ်တို့၌ ဇ၏ ဥစ္စာဟုငင်း, ဇ ဟုငင်း ,အတ္တာဟုငင်း ,ရှုသလား, မြင်သလားဟု အရှင်ဆန္ဒအား မေးတော်မူ၏၊ ထိုသို့ မရှုမမြင်ကြောင်း လျှောက်သော် ဘာကိုမြင်၍ ဘယ်လိုသိ၍ ထိုသို့ မရှုမမြင်သလဲဟု မေးပြန်၏ ၊ ထိုအခါ အရှင်ဆန္ဒက ထိုတရားတို့၌ ချုပ်ပျက်ခြင်းကို မြင်၍ ချုပ်ပျောက်သည်၏ အဖြစ်ကို သိရ၍ ထိုသို့ မရှုမမြင်ကြောင်း လျှောက်ထားခဲ့သည် ။ (သံ၊ ၂-၂၈၃)

ဤအချက်ဖြင့် သဘာဝဓမ္မတို့၏ ချုပ်ခြင်းနိရောဓကို မြင်ရသူ၌ တဏှာ မာန ဒိဋ္ဌစွဲများ တည်ရာ မရဟု သိနိုင်သည်။ သဘာဝဓမ္မတို့ကိုငင်း , ထိုသဘာဝတရားတို့၏ ချုပ်ပျောက်နေခြင်းကိုငင်း , သဘာဝတို့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လုံးဝပြိမ်းရာ နိဗ္ဗာနတော်ကိုလည်း မြင်ပြီးဖြစ်သူမှာ အမှန်တရားတို့ကို ထင်ရှားတွေ့သိ နေရသည်ဖြစ်ရာ အတ္တဟုလည်း , ပြက်သည်,မြဲသည်ဟုလည်း, ရဟန္တာစုတေလျှင် ဖြစ်သ လား , မဖြစ်ဘူးလားဟုလည်း ကြံတွေးခွင့် ပြောဆိုခွင့် မရှိတော့ပြီ ။ မှန်၏ တံလျှပ် မှန်း မသိသူသာ တံလျှပ်ကို ရေထင်နေ၏ ၊ မျက်လှည့်ကို အဟုတ် အမှန်ထင်နေသူမှာ လှည့်စားသည်ကို မသိသူသာဖြစ်၏ ၊ သိသူကား လှည့်စားခြင်းမျှဖြစ်၍ အဟုတ် မဟုတ်ကြောင်း နားလည်၏ ။

အမြင် ပြောင်းပြန်။ ။ ပဋိကတ်သုံးပုံ အကုန်တတ်မြောက်နေသူကို ဘာမျှမသိသော လူတဦးက မည်သို့မျှ နားလည် နိုင်မည် မဟုတ်၊ အကယ်၍ အကြံသမားဖြစ်၍ တွေးလျှင် ထိုသူ၏ ဉာဏ်အရည်ကို မှီရောက်အောင် တွေးနိုင်မည်ကား မဟုတ် ၊ တောင်တောင် ဂျိုက်ဂျို ထင်ရာမြင်ရာ အတွေးသာ ဖြစ်မည်ဖြစ်ရာ မှန်ကန်သော အတွေးကား မဟုတ်နိုင် ။ သမုဒယကုန်သ ဖြင့် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု ပြီးနေသည့်အဖြစ် အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန်ဖြင့် ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတို့မှ လုံးဝကင်းလွတ်နေသည့် အဖြစ်မျိုးမှာ ဂမ္ဘီရ-နက်နဲသည်, အပွေယျ - မနှိုင်းယှဉ်နိုင် , ဒုပ္ပရိယောဂါဟ-သက်ဝင်ဖို့ ခဲယဉ်းသည်ဟု ဆိုရာ နိဗ္ဗာနကို ကိုယ်တွေ့မရှိ မသိနားမလည်သူများကား ထိုအခြေအနေမျိုးကို အသိရောက်ဖို့ ဝေးစွ၊ ခန့်မှန်း ရုံမျှပင် မလွယ်လှ ၊ နိဗ္ဗာနကို ကိုယ်တွေ့ဆိုက်ထိ သိပြီးသူတို့သာ နားလည်ရာ၏ ။ ထို့ကြောင့်ပင် ရဟန္တာများ၌ တကယ် နှစ်သက်ဖွယ်ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာနမှာ သာမန် ပုထုဇဉ်တို့အဖို့ ကြောက်မက်ဖွယ် ဒုက္ခဖြစ်နေရ၏ ၊ ရဟန္တာများ စတက်ဆုတ်ဖွယ် ဖြစ်သော ဝတ္ထုအာရုံများမှာမူ သူတို့အဖို့ အကောင်းစား ချမ်းသာ နှစ်သက်ဖွယ်ရာဖြစ်ကာ အမြင်ခြင်း ပြောင်းပြန် ဆန့်ကျင်လျက် ရှိရပေသည် ။

သဒေဝကဿ လောကဿ ၊ ဇေတေ ဓေါ သုခသမ္မတာ ။
ယတ္ထ ဧစ တေ နိရုဇ္ဈန္တိ ၊ တံ တေသံ ဒုက္ခသမ္မတာ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သုခံ ဒိဋ္ဌ မရိယေဟိ ၊ သက္ကာယဿ နိရောဓံ ။
ပစ္စနီကမိဒံ ဟောတိ ၊ သဗ္ဗလောကေန ပဿတံ ။

သဒေဝကဿ လောကဿ – နိဗ္ဗာနဓာတ် မပြင်တတ်သည့် နတ်နှင့်တကွ တလောကလုံးသည်၊ ဇေတ – ဤ ရူပသန္ဒစသည့်အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့ကို၊ သုခသမ္မတာ – ချမ်းသာဟုပင် အမြင်များလတ် သမုတ်အပ်ကုန်၏။ ယတ္ထ – အကြင်နိဗ္ဗာနဓာတ် တရားမြတ်၌၊ ဇေတ – ထိုဝတ္ထု အာရုံ ကာမဂုဏ်တို့သည်၊ နိရုဇ္ဈန္တိ – လုံးဝရုပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းကြရကုန်၏၊ တံ စ – အငြိမ်းဓာတ်မှန် ထိုနိဗ္ဗာန်ကိုမူ ၊ တေသံ – တဏှာပူးဝင် ပုထုဇဉ်ဟု ဉာဏ်မြင်ကင်းသူထို နတ်လူတို့သည်၊ ဒုက္ခသမ္မတံ – ကြောက်ဖွယ်ရာမြင် ကောင်း မထင်ပဲ တွင်တွင်ကျွတ်ချ ဒုက္ခဟု သမုတ်အပ်ပေသတည်း ။

သက္ကာယဿ–ဥပါဒါန်နယ် တွယ်ရာအကြောင်း ခန္ဓာငါးပါး အပေါင်း၏၊ နိရောဓံ– လုံးဝရုပ်သိမ်း ချုပ်ငြိမ်းရာမှန် မြတ်နိဗ္ဗာန်ကို ၊သုခံ–ချမ်းသာအစစ် ဇောနဖြစ်၏ဟူ၍ ၊အရိယေဟိ –သန့်ရှင်းဖြူစင် အရိယာ အရှင်တို့သည် ဒိဋ္ဌံ – ကိုယ်တွေ့ဆိုက်ထိ သိအပ်ပေပြီ၊ ဣဒံ –နတ်လူသာမန် မမြင်တန်သည့် နိဗ္ဗာန်တရားမြတ် ဤအငြိမ်းဓာတ်ကို၊ ပဿတံ – မင်္ဂလာ ဖိုလ်သိ အမြင်ရှိလာ အရိယာအရှင်မြတ်တို့အဖို့၊ သဗ္ဗလောကေန–ကိလေသာဟု သလာတွေဖုံး တလောကလုံးနှင့်၊ ပစ္စနီကံ – အမြင်နှစ်ဝ ယှဉ်မရပဲ လုံးဝဆန့်ကျင် ပြောင်းပြန်ပင်၊ ဟောတိ – အမှားအမှန် မြင်ဟန်ယူဆ မတူမျှချေ ဖြစ်ရပေသတည်း။
(သင်္ဂါယတနဝဂ္ဂသံယုတ်၊၃၄၂)

(ဂျာ) ယာနိဓ ဘူတာနိ သမာဂတာနိ ၊
ဘုမ္မာနိဝါ ယာနိ ဝ အန္တလိက္ခေ ။
တထာဂတံ ဒေဝမနုဿပူဇိတံ ၊
ဗုဒ္ဓံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၄၈) ကုမ္ဘ - ဤအရပ်၌ ၊ ဘုမ္မာနိ - မြေ၌ဖြစ်ကုန်သော ၊ ယာနိ ဘူတာနိ ဝါ - အကြင်နတ်တို့သည်၎င်း ၊ အန္တလိက္ခေ - ကောင်းကင်၌ ၊ ယာနိ ဘူတာနိ ဝါ - အကြင်နတ်တို့သည်၎င်း ၊ သမာဂတာနိ - စုဝေးရောက်လာကြကုန်၏၊ (တေ မယံ -ထို ဝါတို့သည်) ဒေဝမနုဿပူဇိတံ - နတ်လူအများ လေးစားပူဇော်အပ်သော ၊ တထာဂတံ - တထာဂတ မည်တော်မူသော ၊ ဗုဒ္ဓံ - မြတ်စွာဘုရားကို၊ နမဿာမ- ရှိခိုးကြပါကုန်၏ ၊ သုဝတ္ထိ ဟောတု - သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း

(၄၄) ယာနိဓ ဘူတာနိ သမာဂတာနိ ၊
ဘုမ္မာနိဝါ ယာနိ ဝ အန္တလိက္ခေ ။
တထာဂတံ ဒေဝမနုဿပူဇိတံ ၊
ဓမ္မံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

(၄၄) ကုမ္ဘ - ဤအရပ်၌ ၊ ဘုမ္မာနိ - မြေ၌ဖြစ်ကုန်သော ၊ ယာနိ ဘူတာနိ ဝါ - အကြင်နတ်တို့သည်၎င်း ၊ အန္တလိက္ခေ - ကောင်းကင်၌ ၊ ယာနိ ဘူတာနိ ဝါ - အကြင်နတ်တို့သည်၎င်း ၊ သမာဂတာနိ - စုဝေးရောက်လာကြကုန်၏၊ (တေ မယံ -ထို ဝါတို့သည်) ဒေဝမနုဿပူဇိတံ - နတ်လူအများ လေးစားပူဇော်အပ်သော၊ တထာဂတံ - တထာဂတ မည်တော်မူသော ၊ ဓမ္မံ - တရားတော်ကို ၊ နမဿာမ- ရှိခိုးကြပါကုန်၏၊ သုဝတ္ထိ ဟောတု - သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း။

(၄၅) ယာနိဓ ဘူတာနိ သမာဂတာနိ ၊
ဘုမ္မာနိဝါ ယာနိ ဝ အန္တလိက္ခေ ။
တထာဂတံ ဒေဝမနုဿပူဇိတံ ၊
သံဃံ နမဿာမ သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၄၅)ကုမ – ဤအရပ်၌ ၊ ဘုမ္မာနိ – မြေ၌ဖြစ်ကုန်သော ၊ ယာနိ ဘူ တာနိ ဝါ – အကြင်နတ်တို့သည်ငင်း ၊ အန္တလိက္ခေ – ကောင်းကင်၌ ၊ ယာနိ ဘူ တာနိ ဝါ – အကြင်နတ်တို့သည်ငင်း ၊ သမာဂတာနိ – စုဝေးရောက်လာကြကုန်၏၊(တေ မယံ –ထို ဝါတို့သည်) ဒေဝမနုဿပူဇိတံ – နတ်လူအများ လေးစားပူဇော်အပ်သော၊ တထာဂတံ – တထာဂတ မည်တော်မူသော ၊ သံဃံ – သံဃာတော်ကို၊နမဿာမ– ရှိခိုးကြပါကုန်၏၊ သုဝတ္ထိ ဟောတု – သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေသတည်း ။

စကားပြေ။ မြေ၌ဖြစ်သောနတ်များ ,ကောင်းကင်၌ဖြစ်သော နတ်များ ဤ အရပ်၌ စုဝေးလျက် ရှိကြ၏၊ ထိုနတ်ပေါင်းများစွာ ဝါတို့သည် နတ်လူအများ လေးစားပူဇော်အပ်သော တထာဂတ ဘွဲ့မည် ရသော မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးကြပါကုန်၏၊ သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေ (နောက် နှစ်ဂါထာ၌ ဓမ္မ ,သံဃာသာ ကွဲသည် ၊ အထူး မရှိ)

သိကြားမင်း အဆို။ ။''ယာနိဓ ဘူတာနိ '' စသော သုံးဂါထာကား သိကြားမင်း ရွတ်ဆိုသော ဂါထာဟု ဆို၏ ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်ဖော်ကာ သစ္စာပြုလျက် မြို့သူမြို့သား ချမ်းသာအောင် ပြုတော်မူခဲ့ပြီ ။ ဝါလည်း မြို့သူ မြို့သားများ ချမ်းသာရေးအတွက် ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်ကို အစွဲပြု၍ တခုခုကို ဆိုသင့်သည်ဟု အကြံရကာ ဤသုံး ဂါထာကို ရွတ်ဆိုခဲ့ပေသည် ။

တထာဂတ။ ။တထာဂတသဒ္ဒါသည် အခြားအရာ၌ ဘုရားကိုသာ ဟောမြဲတည်း ၊ ဤ၌ တရား သံဃာတို့ကိုလည်း တထာဂတ သဒ္ဒါဖြင့် ဂုဏ်ပြုခဲ့သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တထာ=ရှေးဘုရားများ လာနည်းအရ၊ အာဂတာ – လာခဲ့သော ဘုရား။ တလောကလုံး အကျိုးစီးပွါးအတွက် ကြိုးစားတော်မူခဲ့ကြသော ရှေးဘုရားရှင်တို့သည် ပါရမီဆယ်ပါး, အပြားသုံးဆယ်, စွန့်ခြင်းကြီးငါးပါး, စရိယာသုံးပါးစသော ဘုရားဖြစ်ကြောင်း အကောင်းဆုံးတရားများကို ဖြည့်ကျင့်ကာ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်လာကြသည့်နည်းအတိုင်း ဤဘုရားရှင်လည်း ထိုတရားများဖြည့်ကာ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်လာရသည်။

တနည်း တထာ+ဂတ – ဟု ဖြတ်၍ တထာ – ရှေးဘုရားများ ကြွနည်းအတိုင်း၊ ဂတ –ကြွတော်မူသော ဘုရား။ ရှေးဘုရားရှင်များ ဖွားတော်မူသော အခါ ခုနစ်ဘဝါး လှမ်းကြွသကဲ့သို့ ဤဘုရားရှင်လည်း ထိုနည်း အတိုင်းကြွတော်မူသည်၊ ထို့ပြင် ဂမု ဟူသည် သွားခြင်းသာမက သိခြင်းပါဟောသည်ဖြစ်ရာ၊ တထာ – ရှေးဘုရားများသိပုံအတိုင်း၊ ဂတ –သိတော်မူသော ဘုရားဟူယူ၊ ရှေးဘုရားများ သစ္စာလေးပါး သိတော်မူသည်၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ဖြင့် အလုံးစုံ သိတော်မူသည်၊ ထိုအသိအတိုင်း ဤဘုရားလည်း သိတော်မူသည်။

ဂဒ–က ဂတဖြစ်လာသည်ဟု တမျိုးကြံပြန်သော်၊ တထာ ရှေးဘုရားတို့ အမှန်စကား အမှန်တရားကို ပြောကြား ဟောကြားသလို၊ ဂတ–ပြောဟောတော်မူသော ဘုရားရှင်ဟုလည်း အနက်ယူ။

တရား၏ တထာဂတမည်ပုံ။ ။ တထာ =ထိုအရောက်မျိုးဖြင့်၊ ဂတ – ရောက်အပ်သော တရား။ ထိုအရောက်မျိုး ဆိုသည်မှာ သမထဝိပဿနာ စုံတွဲကာဖြင့် ကိလေသာ အသင်းအပင်းကို ရှင်းလင်းဖြတ်တောက်သဖြင့် ရောက်အပ်သော ရောက်ခြင်းမျိုးတည်း။ သမထဝိပဿနာစွမ်းအားဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ပယ်သတ်လျက် ရောက်အပ်သော တရားဆိုသည်မှာ မဂ်ဖြစ်၍ ဤအနက်အရ မဂ်တရားကို ရ၏။

နိဗ္ဗာန်အတွက်မူ တထာ – ထိုဉာဏ်အသိမျိုးဖြင့် ဂတ – သိအပ်သော တရားဟု အနက်ဆို၊ ဆင်းရဲခပ်သိမ်း ငြိမ်းပျောက်နိုင်သော မဂ်အသိမျိုးဖြင့် သိအပ်သော တရားဟု ဆိုလိုသည်။အဋ္ဌကထာ၌ ဓမ္မအရ မဂ်နှင့်နိဗ္ဗာန်နှစ်မျိုးသာ ဖွင့်၏။ခုဒ္ဒကပါဋ္ဌ ဋ္ဌကထာဆရာကား'' ဓမ္မံ သရဏံ ဂစ္ဆာမိ ''

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖွင့်ရာ၌လည်း ဇကော ဆရာတို့က မင်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်ကို ဆိုကြောင်းပြု၍ မိမိအကြိုက်မှာ ဓမ္မအရ မင်နှင့် နိဗ္ဗာန်သာဖြစ်ကြောင်း မိန့်၏ ။

သရဏာဂုဖွင့်ရာ အခြား အဋ္ဌကထာများ၌ ဓမ္မအရ မုချ ပရိယာယ်အားဖြင့် တရားအကုန်ပင် ယူခဲ့၏ ၊ ‘‘ ရာဂဝိရာဂမနေဇမသောကံ’’ စသော ဆတ္တမာဏဝက ဝိမာနဝတ္ထုပါဠိ၌ ထိုသို့ တရားအကုန် ကိုးကွယ်ရန် ဟောထားလျက် ရှိကြောင်းဖြင့်လည်း ကိုးကားခဲ့၏ ၊ ထို့ကြောင့် ဤအရာ၌လည်း တရားအကုန်ယူခြင်းမှာ လျော်ကန်၏ ၊ အားလုံးတရားများမှာ ပူဇော်အပ်သည်ချည်း ဖြစ်သည်။ သို့ဖြစ်လျှင် တထာဂတ၌ ဖိုလ်တရားအတွက်၊ တထာ – မင်တရား အာရုံပြုသောအားဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ပုံမျိုးဖြင့် ၊ ဂတ – ရောက်သောတရားဟုဆိုလိုသည်။ ပရိယတ္တိအတွက်မူ ၊ တထာ – ထိုရှေးဘုရားတို့ သိပုံအတိုင်း၊ ဂတ – ဤဘုရား သိအပ်သော တရားဟုဆိုလိုသည် ။

သံဃာ၏ တထာဂတ မည်ပုံ။ ။ တထာ – ထိုရောက်ပုံမျိုးဖြင့် ၊ ဂတ– ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ် ၊ ထိုအရောက်မျိုးဆိုသည်မှာ ကိုယ်ကျိုးစီးပွါးအတွက် ကျင့်ကြံကြသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုထို မင်ဖြင့် ရောက်အပ်သကဲ့သို့ ၊ ထို့အတူ ထိုထို မင်ဖြင့် ရောက်သောကြောင့် သံဃာသည် ‘‘တထာဂတ’’ အမည်ရသည် ။

တိုက်တွန်းချက်။

သဒ္ဓါ မာနံ ကရေ ဇာနံ ၊
ရတနံ ရတနတ္တယေ ။
ကိ အန္ဓော ရတနံ လဒ္ဓါ ၊
ဝိဇာနေယျ အနုဿတံ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရတနတ္တယေ – တခေတ်တခါ ကြုံခဲ့စွာလျှင် ပေါ်လာထူးခြား ရတနာမြတ် သုံးပါးဌဲ့ ၊ ရတနံ – နှစ်သက်ဖွယ်စုံ ဂုဏ်ရည်ဝင်းသစ် ရတနာ၏ အဖြစ်ကို ၊ ဇာနံ – တရားမှန်ပြင် ဖန်ဖန်တင်လျက် ၊ ဆင်ခြင်တွေးမိ သိရှိသည်ဖြစ်၍ ၊ မာနံ – သတိမလပ် ပဋိပတ်ဖြင့် ပေးအပ်မယွင်း လေးမြတ်ခြင်းကို ၊ သဒါ ကရေ – ဘယ်ခါမဆို ရှင့်အလိုလိုက် စရိုက်မွေးကာ ပြုကျင့်ရာ၏ ၊ အန္ဓော – သန္ဓေကပင် မမြင်မစမ်း စုံလုံးကန်းသူသည်၊ရတနံ–တန်ဖိုးထိုက်လျက် ၊နှစ်သက်ဖွယ်ရာ ရတနာကောင်းကို၊ လဒ္ဓါ–အခွင့်သင့်ကာ ရလာသည်ရှိသော်၊ အနုဿတံ – အဖိုးကန့်သတ် မဖြတ်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကို၊ ကိ ဝိဇာနေယျ – ရေးရေးမျှပင် အမြင်မရှိ အဘယ်မှာ သိနိုင်ပါအံ့နည်း ။

မှတ်သားဖွယ် အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ
ရတနသုတ် နိဿယသစ် ပြီးပြီ ။

==========

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မေတ္တာသုတ် နိဿယသစ်

(၄၆) ယဿာ'နုဘာဝတော ယက္ခာ ၊ နေဝ ဒဿန္တိ ဘီသနံ ။
ယမှိ စေဝါ'နုယုဉ္ဇန္တော ၊ ရတ္တိန္ဒိဝ'မတန္ဒိတော ။

(၄၇) သုခံ သုပတိ သုတ္တော စ ၊ ပါပံ ကိဉ္စိ န ပဿတိ ။
ဧဝ'မာဒိဂုဏူပေတံ ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

(၄၆) ဟေ – အို.... သူတော်ကောင်းတို့ ၊ ယဿ ပရိတ္တဿ –အကြင် မေတ္တာသုတ် ပရိတ်တော်၏ ၊ အာနုဘာဝတော – အစွမ်းရှိန်စော် အာနုဘော်ကြောင့်၊ ယက္ခာ – နတ်အများတို့သည် ၊ ဘီသနံ – ကြောက်မက်ဖွယ် အာရုံမျိုးကို ၊ နေဝ ဒဿန္တိ– မပြနိုင်ကြကုန် ၊ ယမှိ စေဝ – အကြင် မေတ္တာသုတ် ပရိတ်တော်၌သာလျှင်၊ ရတ္တိန္ဒိဝံ၊ နေ့ညမပြတ် အာဒါခပ်သိမ်း ၊ အတန္ဒိတော –ပျင်းရိခြင်း မရှိပဲ ၊ အနုယုဉ္ဇန္တော– ထပ်တလဲလဲ စွဲမြဲရွတ်ပွါး အားထုတ်သူသည် ။

(၄၇) သုခံ –ချမ်းချမ်းသာသာ ၊သုပတိ – အိပ်စက်ရ၏ ၊ သုတ္တော – အိပ်ပျော်သည်ရှိသော်၊ ကိဉ္စိ – တစုံတခုသော၊ ပါပံ စ– အိပ်မက်ဆိုးကိုလည်း၊ န ပဿတိ မမြင်မက်ရ ၊ ဧဝမာဒိဂုဏူပေတံ – ဤသို့ အစရှိသော အကျိုးဂုဏ်အင် အာနိသင်နှင့် ပြည့်စုံသော၊တံ ပရိတ္တံ – ထို မေတ္တာသုတ် ပရိတ်တော်ကို၊ မယံ –ငါတို့သည် ၊ ဘဏာမ– ရွတ်ကြကုန်စို့ ။

စကားပြေ။ ။ အို.... သူတော်ကောင်းတို့ မေတ္တာသုတ်ပရိတ်တော်၏ ၊ အာနုဘော်ကြောင့် နတ်အများတို့သည် ကြောက်မက်ဖွယ် အာရုံမျိုးကို မပြနိုင်ပဲ ရှိကြရသည် ၊ ထို မေတ္တာသုတ် ပရိတ်တော်၌ နေ့ညမပြတ် ထက်တလဲလဲ စွဲမြဲရွတ်ပွါး ကြိုးစားအားထုတ်သူသည် ချမ်းချမ်းသာသာ အိပ်စက်ရ၏ ၊ အိပ်ပျော်သည်ရှိသော် မကောင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သော အိပ်မက်မျိုးလည်း မမြင်မက်ရပေ ၊ ဤသို့စသော အကျိုးအာနိသင်နှင့် ပြည့်စုံသော မေတ္တာသုတ်ပရိတ်တော်ကို ငါတို့ရွတ်ကြကုန်စို့ ။

အချီးအမွှမ်း။ ။"ယဿာနုဘာဝတော" စသည်ကား မေတ္တာသုတ်ကို ရွတ်ဆိုပွါးများခြင်း၌ အားစိုက်ကြိုးပမ်း လာချင်အောင် အကျိုးဂုဏ်အင် အာနိသင်ပြကာ ဂုဏ်တင်ချီးကျူးသော အချီးအမွှမ်းဂါထာပင်တည်းဘုရားဟောကား မဟုတ်သေး၊ ရှေးဆရာတို့၏ အဆိုဖြစ်သည်။

နိဒါန်းအဋ္ဌုပ္ပတ် ။ ။ မေတ္တာသုတ်အာနုဘော်ကြောင့် နတ်အများတို့ ကြောက်မက်ဖွယ် အာရုံကို မပြနိုင် ဟူသော အကျိုးကား မေတ္တာသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာများလာ ဝတ္ထုအရ အကျိုးပြပင်ဖြစ်၏ ၊ အခါတပါး ရဟန်း၁၀ရာတို့သည် ၊ ဘုရားမြတ်ထံမှ ကမ္မဋ္ဌာန်းယူပြီးလျှင် ဟိမဝန္တာနှင့် တစပ်တည်း တည်နေသော တောအုပ်တခုသို့ ဝင်ရောက်ကာ သစ်ပင်ရင်းများ၌ တရား အားထုတ်နေကြ၏၊ ထိုရဟန်းတော်တို့၏ သီလတန်ခိုးကြောင့် သစ်ပင်များရှိ နတ်များမှာ သစ်ပင်၌ မနေဝံ့ကြပဲ ၊ ကလေးများကို လက်ဆွဲကာ လှည့်လည်နေကြကုန်၏ ၊ တနေ့ပြန်နိုးနိုး စောင့်နေခဲ့ရာ အရှင်များ မပြန်တော့မည်ကို သိရ၍ ၊ မနေဝံ့အောင် ညဉ့်အခါ ကြောက်မက်ဖွယ် အဆင်းအသံများပြကာ ခြောက်လှန့်ကြတော့သည်။ ထိုအကြောင်းကြောင့် ရဟန်းများ. ထိတ်လန့်ကြ၍ ရောဂါအမျိုးမျိုးရကာ သမာဓိမရ ဖြစ်ကြရာ မိမိတို့ ဤအရပ်မှာ မနေသင့်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် ဘုရားရှင်ထံ ကြွရောက်၍ ၊ ဤအကြောင်းကို လျှောက်ထားကြ၏ ၊ မြတ်စွာဘုရားလည်း ဤရဟန်းများ ထိုနေရင်းအရပ်မှ လွဲ၍ သပ္ပါယဖြစ်ရာ အခြားအရပ်မရှိဟု မြင်တော်မူ၍ ထိုအရပ်သို့ပင် ပြန်လည်နေကြရန် မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ဤမေတ္တာသုတ်ကို ကမ္မဋ္ဌာန်းအလို့ငှာငင်း , အကာအကွယ် အရံအတား အလို့ငှာငင်း သင်ကြားပေးအပ်တော်မူခဲ့၏။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရဟန်းတော်များလည်း ပြန်လာကြပြီးလျှင် ဘုရားရှင် သင်ပေးညွှန်ကြားအပ်သည့်အတိုင်း မေတ္တာသုတ်ကို ရွတ်ဆိုလျက် မေတ္တာဘာဝနာကို ပွါးများကြရာ နတ်အများက ချစ်မြတ်နိုးကြလျက် ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်များပင် ပြုလုပ်စောင့်ရှောက်ကြ၏ ။ ထိုရဟန်းများလည်း မေတ္တာဘာဝနာပွါး၍ ထိုမေတ္တာသုတ်ကို အခြေခံကာ ဝိပဿနာအားထုတ်ခြင်းဖြင့် ဓါတ်ငါးမျှပင် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ အားလုံးရောက်ကြလျက် မဟာပဓါနရဏာနေ့၌ ဝိသုဒ္ဓိပဓါနရဏာကို ပြုကြရကုန်သတတ် ။ (အကျယ်ကို သုတ္တနိပါတ်–၁၉၁၊ ခုဒ္ဒကပါဋ –၂၁၅–အဋ္ဌကထာများ၌ကြည့်ပါ)

သန္ဒီအရ ရှင်းလင်းချက်။ ။(ယက္ခ သန္ဒီ –သိကြား , နတ်ဘီလူးတို့ကို ထိုထိုအရာ၌ ဟောရာ ဤ၌ အဋ္ဌပ္ပတ်အရ နတ်တို့သာ ယူခဲ့၏ ။ နတ်များ မပြနိုင်ဆိုသဖြင့် ဘီလူးများလည်း မပြနိုင်ဟူသော အနက်မှာ ပြီး၏ ။

ဘီသနံ ၌ သန္ဒနိတိအလို ဘိသိဓာတ် ရုဓာဒိဖြစ်၍ နိဂ္ဂဟိတ်နှင့် ဘီသနံ ရှိသင့်သည် ၊ သက္ကတ၌ကား ဘီဓာတ်ဖြင့်ပြီး၍ ဘီသနံ ရှိ၏။ ယမို ၌ ယံ တိ ဟုဖြတ်၍ 'မ,ဒါ သရေ ၌–မ ဒါ ဟု သော ယောဂဝိဘာဂဖြင့် နိဂ္ဂဟိတ်ကို ''မ''ပြု၍ ကံ အဖြစ်ကို အလိုရှိကြ၏၊ အားထုတ်ခြင်း အနက်ဟော '' အနုယုဉ္ဇ ယုဉ္ဇ အာယောဂ'' စသော အရာတို့၌ ''ပမာဒ မနုယုဉ္ဇန္တိ မာ ပမာဒ မနုယုဉ္ဇထ '' (ဓမ္မပဒ–၁၇) စသည်ဖြင့် ကံ ကို တွေ့ရသကဲ့သို့ '' ဣဃ် တုမှေ အာနန္ဒ ၊ သာရတ္ထေ ဃဋေထ ၊ အနုယုဉ္ဇထ ။'' (ဒီ–၂–မဟာပရိနိဗ္ဗာသုတ်–၁၁၇), ယုဉ္ဇထ ဗုဒ္ဓသာသနေ (သဂါထာဝဂ္ဂ ပြဟ္မသံယုတ်–၁၅၉),'' အဓိစိတ္တေစ အာယောဂေါ ''(ဓမ္မပဒ –၄၁–၁၂၇) စသည်ဖြင့် အာဓာရကိုလည်း တွေ့ရသည် ၊ ထို့ကြောင့် အာဓာရကို လိုရှိ၍ ယမို ဟု ဆိုခြင်းသာ ဖြစ်ရာ ယံ တိ ဟု ဖြတ်၍ ကံ ကြံခြင်းမှာ ဂါထာဘာဏကာ ဆရာရှင်၏ အလိုကျမည်မဟုတ်ပေ ။

ရတ္တိန္ဒိဝံ ကား ဒွန်သမာသ်ပုဒ် ''ရတ္တော စ ဒိဝါ စ ရတ္တိန္ဒိဝံ '' ဟု ၎င်း '' ရတ္တိ စ ဒိဝါ စ ရတ္တိန္ဒိဝံ'' ဟုဂင်း အာဓေယ်ကို ငဲ့ခြင်း ရှိ,မရှိ နှစ်မျိုးပင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပြုနိုင်သည် ။ '' ရတ္တိန္ဒိဝ ဒါရဂဝ စတုရဿာ '' မောဂ္ဂလ္လာန်သုတ် (၃-၄၅) ဖြင့် အပစ္စည်းသက်၍ နှုမ်(ဂျေပုဒ် အဆုံး၏ နှ အာဂုမ်) လာ၍ ပြီးသည် ၊ သမာဟာရဒွန်ဖြစ်၍ နပုံလိင်ဖြင့် ရှိသည်၊ နေ့ရော ညပါ ခပ်သိမ်းသောအခါ၌ဟူ၍ဆင်း, နေ့ညပတ်လုံးဟုဆင်း, ပေးနိုင်သည် ၊ သမာသ်ပုဒ် ဖြစ်၍ ရတ္တိ စ ညဉ့်၌ဆင်း ဒိဝံ စ နေ့၌ဆင်းဟု မပေးရတော့ပေ ။

အ,တန်ဒိတော ၌ တန္ဒာ (=ပျင်းရိခြင်း) ကား တာရကာဒိ ဂိုဏ်းဖြစ်၍ ''သဒ္ဓာတံ တာရကာ ဒိတ္တိတော '' မောဂ္ဂလ္လာန်သုတ် (၄-၄၅) ဖြင့် ဏ္ဍတ ပစ္စည်း သက်၍ ပြီးသည် ၊ သဒ္ဓာတာ တန္ဒာ အဿာတိ တန္ဒိတော ၊ အဿ – ထိုသူအား ၊သဒ္ဓာတာ– ဖြစ်သော ၊တန္ဒာ – ပျင်းရိခြင်းသည် ၊ အတ္ထိ – ရှိ၏ ။ န တန္ဒိတော – ဖြစ်သော ပျင်းရိခြင်း ရှိသူ မဟုတ် ၊ အ,တန္ဒိတော – ပျင်းရိခြင်း ရှိသူမဟုတ် ။

အနုယုဉ္ဇန္တော ဆိုလျှင် မပျင်းဘဲ ဟူသော အနက်မှာ ပြီးနေပါလျက် အတန္ဒိတော ဟု အထူး'မ'၍ ဆိုသည်မှာ ထူးခြားသော ရည်ရွယ်ချက်အရဖြစ်၏။ ဘာဝနာမှု မှန်သမျှ၌ ဤအပျင်းကား အလွန်ကြီးကျယ် အားကောင်းသော အဟျက်အဆီးတရုပ်မင်တည်း ၊ အနိကပ်ဆုံး နှိပ်စက်လျက်ရှိသော ရန်သူဟုလည်း ဆိုရ၏၊ ထိုအပျင်းရှိသူ၌ ဘာဝနာမှုကို မပြုလို ပြုပါသော်လည်း တင်းတင်းရင်းရင်း ကြိုးကြိုးစားစား မပြုနိုင်ဘို့၍ မင်္ဂိုလ်ရသည် အထိ ခရီးရောက် ပြီးမြောက်ရေး၌ အဆီးအတား အနှောင့်အယှက် တရပ်ဖြစ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ထိုအနှောင့်အယှက်ကို အထူးတိုက်ဖျက်စေလိုသ၍ အ,တန္ဒိတော ဟု အထူးဆိုခဲ့ရသည်)

မေတ္တာအကျိုး–၁၁–ပါး။ ဤ၌ '' သုခံ သုပတိ ၊ ပါပံ ကိဉ္စိ နပဿတိ'' တို့ကား မေတ္တာအကျိုး တဆယ့်တပါးမှ အကျိုးများပင်တည်း ၊ထို အကျိုးနှစ်ပါးအပြင် အခြားအကျိုးများပါ ယူစေလိုသ၍ ''၆၀ မာဒိ ဂုဏူပေတံ ''ဟု မိန့်ဆိုခြင်း ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် မေတ္တာအကျိုးများကို ပြဆိုဦးမည်။

မေတ္တာပွါးသူ၌ အေးချမ်းရွှင်ကြည် တည်ငြိမ်သော စိတ်ရှိရာ ထိုစိတ်ကြောင့်ပင် မေတ္တာမပွါးသူ လူသာမန်တို့ကဲ့သို့ ဟောက်ခြင်း, လူးလှိမ့်ခြင်းမရှိ သမာပတ်ဝင်စားသော ပုဂ္ဂိုလ်ပမာ တည်ငြိမ်သက်သာ ချမ်းသာစွာ အိပ်ရတတ်၏။ အိပ်စဉ်က ချမ်းသာစွာအိပ်ရသောကြောင့် နိုးသော အခါလည်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ညည်းတွားခြင်း တွန့်လိမ်ခြင်းစသော ဖောက်ပြန်မှုမရှိ, ပကတိ သက်သာ ချမ်းသာစွာ နိုးရတတ်၏။ တည်ငြိမ်အေးမြသော ကိုယ်စိတ်ရှိနေသော ထိုမေတ္တာပွါးသူ၌ ဓာတ် ချောက်ချားခြင်းစသော ဖောက်ပြန်မှုမရှိသောကြောင့် မကောင်းသော အိပ်မက်ဆိုး များလည်းမမြင် မမက်ရတော့ပေ ။ သတ္တဝါတို့အပေါ်မှာ ချစ်မြတ်နိုးလျက် ရှိနေသော မေတ္တာပွါးသူ၏ မေတ္တာဓာတ်မှာ ဓာတ်ခိုက်လျက်ရှိရာ ထိုသူအား လူတို့ကလည်း ချစ်ကြရ၏၊ နတ်တို့ကလည်း ချစ်မြတ်နိုးကြသည်ပင် ။ ချစ်မြတ်နိုးသောကြောင့် နတ်တို့က စောင့်ရှောက်ကြ၏ ။

မေတ္တာသည် အကာအကွယ် အဆီးအတား ကောင်း တရပ်ဖြစ်ရာ ပွါးသူအား အဆိပ်, လက်နက် , မီးများ, မထိမလောင် မရူး ရှိနိုင်ပေ။ မေတ္တာပွါးသူ၌ ကိုယ်စိတ်အေးငြိမ်းခြင်း, ပဿဒ္ဓိဖြစ်လျက်နေ၏ ။ ယင်း ပဿဒ္ဓိမှာ သမာဓိဖြစ်ကြောင်းဖြစ်ရာ စိတ်လျင်မြန်စွာ တည်ကြည်ပေတော့သည်။ မေတ္တာဓာတ် အမြဲကိန်းနေသဖြင့် မျက်နှာအဆင်း အလွန်ကြည်လင်လှပ၏ ။ ထို အေးချမ်းတည်ငြိမ်သော ကိုယ်စိတ် ရှိနေသောကြောင့်ပင် သေသောအခါ မတွေမဝေပဲ အိပ်ပျော်သွားရသလို သေရတတ်၏ ။ အရဟတ္တဖိုလ်ထိ မပေါက်နိုင်သေးလျှင် ဗျာန် အခြေရောက်နေသော ထိုမေတ္တာပွါးသူမှာ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ရသည်။ ဤကား ကောဒသဂုံတွဲရ မှ မေတ္တာအကျိုး ဆယ့်တပါးပင်တည်း ။ (အံ –၃–၅၄၂)

ချမ်းသာအိပ်နိုး ၊ အိပ်မက်ဆိုးကင်း ၊ ချစ်ခြင်းလူနတ် ၊ နတ်စောင့် တတ်လျက် ၊ လက်နက်ဆိပ်မီး ၊ မရောက်ပြီးခဲ့ ၊ စိတ်လည်းတည် စွာ ၊ မျက်နှာကြည်လင် ၊ သေလျှင်မတွေ ၊ သေသောအခါ ၊ဗြဟ္မာ့ ရွာ ၊ လားရာ မေတ္တာကျိုး ။

အခြားအကျိုးများ။ ။လူတယောက်သည် နံနက်အခါ ထမင်းအိုး ကြီး အလုံးတရာ လျှ၏။ နေ့လည်တရာ ,ည တရာလူ၏ ။ တယောက်ကား နံနက်နွားနို့တည့်စာမျှ မေတ္တာပွါး၏။ နေ့လည်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ညနေတို့၌လည်း နွားနို့တည့်စာမျှပင် မေတ္တာပွါး၏ ။ တနေ့သုံးခါ ထမင်းအိုးကြီး အလုံးတရာစီ လျှုသူ၏ ဒါနထက် တနေ့သုံးခါ နွားနို့တခါ ညှစ်စာမျှ မေတ္တာပွါးသူ၏ ကုသိုလ်က သာလွန်အကျိုးကြီးလှ၏ ။ ဤအချက်ကို နိဒါနဝဂ္ဂ ဩပမ္မသံယုတ် (၄၅၅)၌ ဟောတော်မူ၏ ။ ဤဒေသနာဖြင့် မေတ္တာတရားသည် အလွန်အကျိုးကြီးများ၍ ပိဓိတပည့် သာဝကများ မေတ္တာပွါးရန် ဘုရားရှင် အထူးလိုလားတော်မူသည်ဟုသိရ၏ ၊ ဘုရားရှင်လည်းလိုလား အကျိုးလည်းကြီးများသော ထိုမေတ္တာကို ဘုရားတပည့်တိုင်း မပွါးပဲ မနေထိုက်ဟု သိစေသည် ။ (နိဒါနဝဂ္ဂဩကွာသုတ္တ –၄၅၅)

တမျိုး။ ။မိန်းမများ၌ ယောကျ်ားနည်းသော အိမ်မှာ သူခိုး မားပြများ အလွယ်တကူ တိုက်ဖျက်နိုင်သကဲ့သို့ ၊ မေတ္တာမပွါးသူအား နတ်ဘီလူးများက အလွယ်နှင့်ဖျက်ဆီးနိုင်၏ ။ ယောကျ်ားများ၌ မိန်းမနည်းသော အိမ်ကိုမူ သူခိုးမားပြများ တိုက်ဖျက်ရန် မလွယ်ကူသကဲ့သို့၊ မေတ္တာပွါးသူအား နတ်ဘီလူးများ မဖျက်ဆီးနိုင်။ ဤအကြောင်းကိုလည်း နိဒါနဝဂ္ဂ ဩပမ္မသံယုတ် ကုလသုတ်(၄၅၄–၅) ၌ ဟောတော်မူသည် ။ တန်ခိုးရှိသော နတ်ဘီလူးများပင် မဖျက်ဆီးနိုင်လျှင် တန်ခိုးမရှိသော လူများကား ဘယ်မှာ ဖျက်ဆီးနိုင်တော့မည်နည်း ။ ဤသို့ မည်သူမျှ မဖျက်ဆီးနိုင် ဆိုသဖြင့် မေတ္တာဘာဝနာ၏ တကယ့်အကွယ်အကာ အရံအတားကောင်းအဖြစ်ကို သိနိုင်၏။ ဘေးရန်ဟူသမျှကို ကွယ်ကာတတ်သော ထိုမေတ္တာအရံ အတားကို ဘယ်သူသည် မပြုထိုက်ပဲ ရှိအံ့နည်း ။

အကျိုးထူး တရပ်။ ။ လက်ဖျစ်တခါတီးမျှ မေတ္တာပွါးသူကား ချာန်မဆိတ်သူ , ဘုရားမြတ် အဆုံးအမ ဩဝါဒကို လိုက်နာသူဖြစ်၍ တိုင်းပြည်၏ ဆွမ်းကို အကျိုးမဲ့ အချည်းအနှီးဖြစ်အောင် မပြုပဲ သုံးဆောင်သူဖြစ်ကြောင်း ဇကဋ်တွဂ(၉)၌ ဟောတော်မူ၏။ မေတ္တာပွါးသော ရဟန်း၏

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဆွမ်းသုံးဆောင်ခြင်းမှာ သာမိပရိဘောဂ(=စိုးရပိုင်ဆိုင်ခြင်းဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်း), အာဏာဏျပရိဘောဂ (=ကြွေးမတင်သော သုံးဆောင်ခြင်း) ဒါယဇ္ဇပရိဘောဂ(=အမွေခံ အဖြစ်ဖြင့် သုံးဆောင်ခြင်း) ဖြစ်၍ အကျိုးရှိသော သုံးဆောင်ခြင်းမျိုးဖြင့် သုံးဆောင်သည်မည်၏ ။ ဆွမ်းလျှူသူအား အကျိုးကြီးမားစေတတ်၍လည်း အကျိုးရှိသော သုံးဆောင်ခြင်းဖြစ်ရ၏ ။ ဤစကားဖြင့် မေတ္တာပွါးသူ၌ ဂုဏ်အရည်အသွေး အရှိန်အဝါ တိုးတက်လာကြောင်း သိရ၏ ။ လူပင်ဖြစ်စေ မေတ္တာပွါးသူနှင့် မပွါးသူမှာ အရည်မတူတတ်ပဲရှိရာ ညီတူညီမျှ လျှူလျှင် မေတ္တာပွါးသူကို လျှူခြင်းက ပိုအကျိုး ရနိုင်သည်။ ဤ၌ မေတ္တာနှင့်ဆိုင်သော အရာဖြစ်၍ မေတ္တာကို ဆိုနေရခြင်းဖြစ်၏ ။

ဤသို့ ဂုဏ်အရည်အသွေးတက်မှုမှာ အခြားမဂ် ဖိုလ်ရကြောင်း သတိပဋ္ဌာန်စသော ဘာဝနာမှဖြင့်လည်း တိုးတက်လာနိုင်ကြောင်း ၎င်းအင်္ဂုတ္တရအရပင် သိရ၍၊ ဘာဝနာမှမှန်သမျှ ပဂ္ဂိုလ်၏ အရည်အသွေး တက်လာစေသည်ဟု သိနိုင်၏ ။ သို့အရည်အသွေးတက်လာနိုင်သည်ဆိုလျှင် မိမိ၏ အရည်အသွေးကို မေတ္တာဘာဝနာဖြင့် တင်မပေးထိုက်ပဲ ရှိပါတော့မည်လော ။ မေတ္တာပွါးသူ၌ ဂုဏ်ကျက်သရေ တက်လျက်ရှိ၏။ ကျက်သရေရှိသူမှာ မကောင်းသော ဘေးရန် အန္တရာယ်များ မကပ်လာနိုင်ပဲ ကောင်းသော လာဘ်သပ်ပကာ ချမ်းသာစည်းစိမ်များသာ ဝင်လာလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်လျှင် ထိုယုံကြည်မှုမှာ တကယ်ဖြစ်နိုင်သော ယုံကြည်ချက်သာ ဖြစ်ပေသည် ။

မေတ္တာစိတ်ရှိနေသူ၌ အခြား ကရဏာ,မုဒိတာ, ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရများ ဖြစ်ပွါးနိုင်တော့သည် ။ ဒါန သီလစသော ပါရမီများပြည့်ရန်လည်း လွယ်ကူလျက်ရှိတော့သည် ။ ဝေလာမသုတ္တန်အရဆိုလျှင် ဒါနမှန်သမျှနှင့် သရဏဂုံသီလ မှန်သမျှတို့ထက် နွားနို့တည့်စာမျှ မေတ္တာက ပိုအကျိုးကြီးကြောင်း သိရ၏ ။ ဤမေတ္တာသုတ်ကို အနက်မသိ ပါဠိမျှရွတ်ဆိုခြင်းဖြင့် ဘေးအသွယ်သွယ် အန္တရာယ် အရပ်ရပ်တို့မှ ကင်းလွတ်ကြရသူတို့မှာ မနည်းလှပေ။ ထို့ထက် အနက်သိ၍ ရွတ်ဆိုရသူ, ထို့ထက် မေတ္တာသုတ်လာ မေတ္တာဘာဝနာများ ပွါးသူတို့ အဖို့ကား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဆိုဖွယ်ရာ မရှိပေ ။ သင်္ခါ ဝိရိယသာ ပဓာနဖြစ်၍ တကယ်ယုံကြည် ကြိုးစားခြင်းဖြင့် မေတ္တာသုတ်၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကို ခံစားကြရပါစေ ။

(၄၈) ကရဏီယ'မတ္ထကုသလေန ၊
ယန္တ သန္တံ ပဒံ အဘိသမေစ္စ ။
သက္ကော ဥဇူ စ သုဟုဇူ စ ၊
သုဝစော စဿ မုဒု အနတိမာနီ ။

(၄၈) သန္တံ –ငြိမ်သက် အေးချမ်းသော ၊ ပဒံ –နိဗ္ဗာန်ကို ၊ အဘိသမေစ္စ–အာရုံယူဘိ ထွင်းဖောက်မြင်သိ၍ ၊ (ဝိဟရိတုကာမေန– နေခြင်းငှာ အလိုရှိသော) အတ္ထကုသလေန – အကျင့် အမျိုးမျိုး အကျိုးစီးပွါး၌ လိမ်မာသူသည် ၊ ယံ ကရဏီယံ– အကြင်ပြုကျင့်ရမည့် သိက္ခာသုံးရပ် အကျင့်မြတ်သည် ၊ အတ္ထိ –ရှိ၏ ၊ တံ– ထို သိက္ခာသုံးရပ် အကျင့်မြတ်ကို ၊ ကရဏီယံ –ပြုကျင့်ထိုက်ပေ၏ ၊ သက္ကော စ– စွမ်းနိုင်သူလည်း ၊ အသ –ဖြစ်ရာ၏ ၊ ဥဇု စ –ဖြောင့်မတ်သူလည်း ၊အသ–ဖြစ်ရာ၏ ၊ သုဟုဇူစ – အလွန်ဖြောင့်မတ်သူလည်း ၊အသ–ဖြစ်ရာ၏ ၊ သုဝစော စ– ဆိုဆုံးမလွယ်သူလည်း ၊ အသ –ဖြစ်ရာ၏ ၊မုဒု စ –နူးညံ့ပျော့ပျောင်းသူလည်း ၊အသ–ဖြစ်ရာ၏၊ အနတိမာနီ စ– မာန်ထောင်လွှားခြင်း မရှိသူလည်း ၊ အသ– ဖြစ်ရာ၏ ။

(၄၉) သန္တုဿကော စ သုဘရော စ ၊
အပ္ပကိစ္စော စ သလ္လဟုကဝုတ္တိ ။
သန္တိန္ဒြိယော စ နိပကော စ ၊
အပ္ပဂဗ္ဘော ကုလေသွ'နနုဂိဒ္ဓေ ။

(၄၉) သန္တုဿကော စ – တင်းတိမ်ရောင့်ရဲလွယ်သူလည်း ၊ အသ–ဖြစ်ရာ၏ ၊ သုဘရော စ –အမွေးအမြှေ လွယ်သူလည်း ၊ အသ– ဖြစ်ရာ၏ ၊ အပ္ပကိစ္စော စ – နည်းပါးသော ကိစ္စရှိသူလည်း ၊ အသ– ဖြစ်ရာ၏ ၊ သလ္လဟုကဝုတ္တိ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စ – ပေါ့ပါးသော အဖြစ်မျိုးရှိသူလည်း ၊ အသ– ဖြစ်ရာ၏ ၊ သန့်ရှင်းသော စ– ငြိမ်သက်သော ဣန္ဒြေရှိသူလည်း ၊ အသ– ဖြစ်ရာ၏ ၊ နိပကော စ– ရင့်ကျက်သောပညာရှိသူလည်း ၊အသ– ဖြစ်ရာ၏ ၊ အပ္ပဂဗ္ဘော စ – ကြမ်းတမ်း ရိုင်းပြခြင်း မရှိသူလည်း၊ အသ– ဖြစ်ရာ၏ ၊ ကုလေသု – အိမ်သား အိမ်သူတို့၌ ၊ အနနုဂိဒ္ဓါစ၊ တွယ်တာမက်မောခြင်း မရှိသူလည်း ၊ အသ– ဖြစ်ရာ၏ ။

စကားပြေ။　။ ငြိမ်သက် အေးချမ်းသော နိဗ္ဗာန်ကို ဖောက်ထွင်းသိမြင်၍ နေလိုသော အကျိုးစီးပွါး၌ လိမ်မာသူသည် ပြုကျင့်ရမည့် သိက္ခာသုံးပါး အကျင့်များကို ပြုကျင့်ရမည်။ ထိုသူကား စွမ်းနိုင်ရမည် ၊ ဖြောင့်မတ်ရမည် ၊ အလွန်ဖြောင့်မတ်ရမည်၊ ဆိုဆုံးမလွယ်ရမည်၊ နူးညံ့ပျော့ပျောင်းရမည် ၊ မာနမကြီးရ ၊ ရောင့်ရဲလွယ်ရမည် ၊ အမွေးအမြှုလွယ်သူဖြစ်ရမည်၊ ကိစ္စနည်းပါးရမည်၊ ပေါ့ပါးသော အဖြစ်မျိုးရှိရမည်၊ ငြိမ်သက်သော ဣန္ဒြေရှိရမည် ၊ ရင့်ကျက်သော ပညာရှိရမည် ၊ မကြမ်းတမ်း မရိုင်းပြ ယဉ်ကျေးသူဖြစ်ရမည်၊ လူတို့၌ တွယ်တာမက်မောခြင်းမရှိရ ။

မေတ္တာဖြစ်ကြောင်း အကျင့်များ။　။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်တွေ့သိ လိုသူမှန်သမျှ သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ရန်အရေး တိုက်တွန်းတော်မူပြီးလျှင် ထိုပြုကျင့်ရမည့် အကျင့်များကိုလည်း ထုတ်ဖော်ညွှန်ကြားခြင်းငှာ ''ကရဏီယ မတ္ထကုသလေန ''စသည်ကို ဟောတော်မူသည် ။

ကရဏီယ စသည်။　။ ကတ္တဗ္ဗန္တိ ကရဏီယံ–ပြုကျင့်သင့် ပြုကျင့် ထိုက်ပြုရမည် ဇောနှံဖြစ်သော အကျင့်များတည်း။ ဤသာသနာ၌ ပြုကျင့်ရမည့် အကျင့်များမှာ သိက္ခာသုံးပါးမှလွဲ၍ အခြားအကျင့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မရှိ၊ ထို့ကြောင့် ''သန်ေပတော –အချုပ်အားဖြင့်၊ သိက္ခတ္တယံ –သိက္ခာသုံးပါးအပေါင်း သည် ၊ ကရဏီယံ – ကရဏီယမည်၏'' ဟု အဋ္ဌကထာမိန့်သည် ။

ထိုသိက္ခာသုံးပါး ပျက်ပြားကြောင်း သီလဝိပတ္တိ (=သီလပျက်ခြင်း) စသော မကောင်းမှု မှန်သမျှကို အကရဏီယ (=မပြုသင့် မပြု ထိုက်သော အကျင့်) ဆိုသည် ။

အတ္ထကုသလေန ၌ ၊ အရိယတေတိ အတ္ထော= ကပ်ရောက်အပ်သောကြောင့် အတ္ထမည်၏။ ထို ဝစနတ္ထအရ ကျင့်ကြံ ရယူသော အားဖြင့် အမြဲရောက်နေရမည့် အကျင့်ပဋိပတ်ကိုငင်း , သို့မဟုတ် မိမိ အကျိုးစီးပွါး မှန်သမျှကိုငင်း,အတ္ထဟု ဆိုသည်။ ဤသာသနာ၌ မိမိအကျိုးစီးပွါး အစစ်မှာ မဂ်, ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်တည်း။ ထို မဂ်,ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်ရရန်အကြောင်းမှာ ကောင်းသော အကျင့်ပဋိပတ်များပင်၊ ထိုအကျင့်များကို သိနားလည်၍ နားလည်သည့်အတိုင်း ကျင့်ကြံ ကြိုးစားသူကိုငင်း , ကျင့်ကြံ၍ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရသူကိုငင်း, အတ္ထကုသလ (=အကျိုးစီးပွါး ၌ လိမ်မာသူ)ဟု ဆိုသည် ။ အကျင့်အမျိုးမျိုး အကျိုးကို နားမလည်၊နားလည်သော်လည်း မကျင့်သူကို အနတ္ထကုသလ (=အကျိုးစီးပွါး၌ မလိမ်မာသူ)ဟု ဆိုရသည်။

ကရဏီယံ စသည်အနက်။ ။ဂါထာ၌ အနက်ပေးခဲ့သည်မှာ အဋ္ဌကထာ ပဌမနည်းအရဖြစ်၏ ၊ ထိုနည်းအရ အဘိသမေစ္စမှာ လောကီဉာဏ်ဖြင့် အနုမာန (–အမှန်းအဆ အသိ) မဟုတ် ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိသော ပဋိဝေဓ (ထွင်းဖောက်သိသော တိုက်ရိုက်အသိ) ဖြစ်၏။ သို့ဖြစ်လျှင် '' သန်္ဓံ ပဒံ အဘိသမေစ္စ ကရဏီယံ = နိဗ္ဗာန်ကို သိ၍ ပြုကျင့်ရမည် ဟူသော အစပ်မှာ မတည့် ၊ မဆိလော် ၊ အကြောင်းမှာ နိဗ္ဗာန်ကို သိ၍ ပြုကျင့်ရမည် မဟုတ် ၊ ပြုကျင့်ခြင်းဖြင့်သာ နိဗ္ဗာန်ကို သိရမည်ဖြစ်သောကြောင့်တည်း ၊ ထို့ကြောင့် ဤစကားနှစ်ရပ် အစပ်တည့်ရန် ပါဠိသေသ လိုလျက်ရှိသဖြင့် '' နိဗ္ဗာန်ကိုသိ၍ နေလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကျင့်ရမည်ဟု'' အနက်ရရန် '' ဝိဟရိတု ကာမေန ''ဟု အဋ္ဌကထာက ပါဠိသေသ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထည့်ခဲ့သည်။ အဘိသမေစ္စ ဝိဘင်္ဂတိုကာမေန– ၌ မဂ်ဖြင့် ထွင်းဖောက်သိပြီးနောက် ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ဖြင့် နေလိုသူဟု ဆိုလိုကြောင်း သိလေ ။

ဒုတိယနည်း။ ။ ဒုတိယနည်းမှာ ကရဏီယ၏ အကျင့်ကို ကျင့်သူသည် နိဗ္ဗာန်ကို လိုချင်၍ ဖြစ်၏၊ ထိုသို့ လိုချင်ခြင်းမှာလည်း ကိလေသာငြိမ်းရာ ဒုက္ခကင်းဝေး အေးချမ်းရာ ဟူသော ဘုရားတော်အရ ကြားသိ၍ ဖြစ်စေ, မိမိက ဉာဏ်ရှိသဖြင့် မိမိဉာဏ်အရ ကြံဆ၍ ဖြစ်စေ , အနုမာနအားဖြင့် မှန်းဆသိမြင်ခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်သည် ။ ထိုအနုမာန လောကီဉာဏ်အသိကို ယူ၍ ''သန္တံ – ကို ၊ အဘိသမေစ္စ– ၏ ၊'' အာကာရအဖြစ်ဖြင့်ဆိုး , တံ အဓိ ဂန္တ္ဗ္ဗ ကာမေန ဟု ပါဠိသေသထည့်၍ဆိုး တနည်းပေးပြန်သည်။ ထိုနည်းအရ၊ ''ပဒံ –နိဗ္ဗာန်ကို ၊ သန္တံ –ငြိမ်သက် အေးချမ်း၏ ဟူ၍ ၊ အဘိသမေစ္စ – လောကီဉာဏ်အရ မှန်းဆသိမြင်၍ ၊ တံ အဓိဂန္တ္ဗ္ဗကာမေန – ထို နိဗ္ဗာန်ကို ရလိုသော၊ အတ္ထကုသလေန – အကျင့်အမျိုးမျိုး အကျိုးစီးပွါးခြင် လိမ်မာသူသည် ၊ ယံ တံ ကရဏီယံ – အကြင်ပြုထိုက် ပြုသင့် ကျင့်ရမည့် အကျင့်သိက္ခာသည် ၊ အတ္ထိ–ရှိ၏ ၊ တံ ကရဏီယံ– ထို အကျင့်သိက္ခာကို ၊ ကရဏီယံ – ပြုကျင့်ထိုက်၏ '' ဟုပေး ။

တတိယနည်း။ ။တတိယနည်း၌ ကရဏီယ အကျင့်များကို ကျင့်သူကား ဘယ်သို့ ကျင့်သနည်း ၊ ဘာကြောင့် ကျင့်ရသနည်းဟု မေးလျှင် နိဗ္ဗာန်ကို အကြားအရ မှန်းဆသိမြင်၍ ကျင့်သည်။ သိသောကြောင့် ကျင့်သည်ဟု ဆိုသော် အဓိပ္ပါယ်ရသည်သာ ဖြစ်သောကြောင့် သန္တံ ကို အာကာရ အနက်မပေးပဲ ပါဠိသေသလည်း မထည့်တော့ပဲ တိုက်ရိုက်ပင် ပေးခဲ့ပြန်သည်။ ဤနည်းအရ ''သန္တံ –ငြိမ်သက် အေးချမ်းသော ၊ ပဒံ – နိဗ္ဗာန်ကို ၊ အဘိသမေစ္စ – လောကီဉာဏ်အရ မှန်းဆ သိမြင်၍ ၊ အတ္ထကုသလေန –သည် ၊ ယံ ကရဏီယံ –သည် ၊ အတ္ထိ –၏ ၊ တံ ကရဏီယံ –ကို ၊ ကရဏီယံ –ပြုကျင့်ထိုက်၏။''

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဟုပေး။ ဤသုံးနည်းလုံး၌ အစ ကရဏီယံကို ယန္တံ သို့ အဓိကာရုနည်းအရ လိုက်ပေးသည်။ အာဝုတ္တိနည်းအရ နှစ်ထပ်ပေးရသည်ဟု သော်လည်းဆို ။ ဤ၌ နိဗ္ဗာန်ကို သိ၍ ပြုကျင့်ရမည်ဆိုလျှင် ၊ ထိုပြုကျင့်ရမည့် အရာကား နိဗ္ဗာန်ရကြောင်း အကျင့်အပြင် အခြားမရှိ၊ ထို့ကြောင့် ''ကိ ပန တန္တိ – ထို နိဗ္ဗာန် သိ၍ ကျင့်ရမည့် အကျင့်ကား ဘာတဲ့နည်း ။ ကိ မည် သိယာ အညတြ တဒဓိဂမုပါယတော–ထိုနိဗ္ဗာန်ရကြောင်း အကျင့်မှ လွဲ၍ တခြား အကျင့် ဖြစ်ဖွယ်မရှိ'' ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်ပြီ။ ယန္တံ ကို သန္တံ ပဒနှင့်တွဲ၍လည်း ပေးကြ၏ ။ အဓိပ္ပါယ်ရ၏ ။ အဋ္ဌကထာအလိုကား မကျ ။

မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ။ ။ '' သက္ကော ဥဇု စ '' စသည်ကား မေတ္တာ၏ ရှေ့အဖို့က ပြုကျင့်ရမည့် အကျင့်များဖြစ်၏ ၊ ''ကရဏီယံ အတ္ထကုသလေန'' ဟု ဟောသောအခါ အကျဉ်းသဧ်ပမ္မသာဖြစ်၍ ၊ သိက္ခာသုံးပါး ကျင့်ရမည့် အဖြစ်ကို အချို့နားလည်၍ အချို့နားမလည်သေးပဲ ရှိရာ ထိုနားမလည်သော ရဟန်းများ သိနားလည်စေရန် အကျယ်ဝိတ္ထာရအားဖြင့် ဟောတော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်၏ ။

ဤ၌သက္ကော စသည်ဖြင့် ကရဏီယ(ကျင့်ရမည့်) ဓမ္မများကို ပြလိုရင်းဖြစ်သော်လည်း ၊ မည်သည့်ဓမ္မကို ကျင့်ရမည်ဟောသည်ထက် ဘယ်အကျင့်မျိုး ရှိသူဖြစ်ရမည်၊ဟု ဟောသည်က ပို၍ နားလည်ထင်ရှား စိတ်ဝင်စားမည်ဖြစ်ရာ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန်အားဖြင့် ဓမ္မများကို ညွှန်ကြားခြင်းဖြစ်သည် ၊ ဤတရားများ ပြည့်စုံနေမှ မေတ္တာဖြစ်နိုင် တိုးပွါးနိုင်သည်၊ ဤအကျင့်တရားများ မပြည့်စုံသူမှာ မေတ္တာ တိုးပွါးနိုင်ဖို့ထား၍ ဖြစ်ရုံမျှ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ပင် မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအကျင့်များကို မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ (=မေတ္တာ၏ ရှေ့အဖို့က ကျင့်ရမည့် အကျင့်များ) ဟု ခေါ်ဆို ကြ၏။

အမှန်မှာ ဤအကျင့်များ မပြည့်စုံပဲ ပျက်ပြားနေသူမှာ မေတ္တာသာမက မည်သည့် ဘာဝနာမျိုးမှမှ ဖြစ်ပွါးနိုင်ခွင့်မရှိ ၊ အခြားဘာဝနာမှုများလည်း ဤအကျင့်တရားများ ပြည့်စုံသူ၌သာ ဖြစ်နိုင်၍ ဘာဝနာမှု မှန်သမျှ၏ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါများပင်ဟု ဆိုသင့်သည် ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စွမ်းနိုင်သူ။ ။ လောကဌ် အကျိုးဖြစ်ထွန်းလိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ချက် မရှိသူ , မကျန်းမာသူ , ပျင်းသူ , ဉာဏ်မရှိသူများကား ၊ ဉာဏ်ဖြင့် လုပ်ရမည့် အလုပ်မျိုးကို လုပ်လိမ့်မည် မဟုတ် ၊ လုပ်သော်လည်း ဖြစ်မြောက်အောင် ပြုစွမ်းနိုင်မည် မဟုတ်။ ယုံကြည်ချက်ရှိသူ,ကျန်းမာသူ, ဝီရိယရှိသူ, ဉာဏ်ရှိသူများသာ ထိုအလုပ်မျိုးကို ဖြစ်မြောက်အောင် လုပ်နိုင်ကြ၏ ။ ဓမ္မအာရာဌ်လည်း ဤနည်းပင်ဖြစ်သည် ၊ ဤအချက်ကို မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ဗောဓိရာဇကုမာရသုတ် (၂၉၇)ဖြင့် သိအပ်၏ ၊

ထိုသုတ်၌ ဗောဓိမင်းသားက '' အရှင်ဘုရား ဘုရားမြတ်ဟူသော ဆုံးမနည်းညွှန်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကိုရသော ရဟန်းသည် ဘယ်လောက်ကြာမှ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ကို ရပါသနည်း'' ဟု လျှောက်သော် '' မင်းသား ဤအရေးဌ် သင့်ကိုပင်မေးရဦးမည် – သင် ဆင်စီး ချွန်းကိုင် အတတ်ကို တတ်သလော''ဟု မေးတော်မူရာ ''တတ်ပါကြောင်း ''လျှောက်၏'' လူတယောက်သည် သင့်ထံ ဆင်စီး ချွန်းကိုင် အတတ်ကို သင်မည်ဟုလာ၏၊ ထိုသူကား ယုံကြည်မှုလည်းမရှိ ကျန်းလည်း မကျန်းမာ ကောက်ကျစ်လှည့်ဖျားတတ်သူလည်းဖြစ်၏ ၊ ပျင်းလည်း ပျင်း၏၊ ဉာဏ်လည်းမရှိ ၊ ထိုသူဖြစ်မြောက်အောင် သင်နိုင်ပါမည်လော''ဟု မေးတော်မူ၏ ။

'' ဤအဂိါဒီးပါးအနက် တပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံနေလျှင်ပင် သင်နိုင်မည် မဟုတ်ပါ ၊ ဒီးပါးလုံး ပြည့်စုံနေလျှင်ကား ဆိုဖွယ်မရှိတော့ပါ'' ဟု လျှောက်၏ ။ '' တယောက်သော်ကား ယုံကြည်ချက်ရှိသူ , ကျန်းမာသူ, ဖြောင့်မတ်သူ , မပျင်းမရိ ကြိုးစားတတ်သူ , ဉာဏ်ရှိသူဖြစ်၏ ၊ ထိုသူကား သင်ကြားတတ်မြောက်နိုင်ပါမည်လော''ဟု မေးသော် '' ထို သူမျိုးမှာ တခုခုသော အဂိါနှင့် ပြည့်စုံလျှင်ပင် သင်ကြားတတ်မြောက်နိုင်ပါ၏၊ ဒီးပါးလုံး ပြည့်စုံပါမူကား ဆိုဖွယ် မရှိတော့ပါ'' ဟု လျှောက်၏ ။ ''မင်းသား ထို့အတူပင် တရားအားထုတ်သူဖြစ်ကြောင်း အဂိါ(ပဓာနိယင်)များကား ဒီးပါးတို့တည်း ၊ ဘုရား၌ ယုံကြည်သော သဒ္ဓါရှိခြင်း , ကျန်းမာခြင်း , မစဉ်းလဲ မလှည့်ဖြား မိမိအဖြစ်မှန်ကို တင်ပြတတ်ခြင်း , အားထုတ်မှုရှိခြင်း,

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပညာရှိခြင်းတို့ဖြစ်၏ ၊ ဤငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော် တရားလျှင်မြန်စွာ ရနိုင်၏"ဟု ဟောတော်မူသည် ၊ ထို့ကြောင့် ဤဌာန =စွမ်းနိုင်သူဆိုသည်မှာ ထို ပဓာနိယင်္ဂ တရား ငါးပါးပြည့်စုံသူ ဖြစ်ရမည်ဟု သိအပ်သည် ။

* ယုံကြည်သဒ္ဓါ ၊ ကျန်းမာခြင်းတွေ ၊ စဉ်းလဲမပြု ၊
အားထုတ်မှုပါ ၊ သိပညာ ၊ ပဓာနိယင်္ဂငါး ။

ဖြောင့်မတ်သူ+အလွန်ဖြောင့်မတ်သူ။ ။ ဥဇု'သုဟုဇု'ကား ပဓာနိယင်္ဂငါးပါးတို့တွင် တပါးအပါဝင်ဖြစ်သော မစဉ်းလဲ မလှည့်ဖြားတတ်သူ ,မိမိအဖြစ်မှန်ကို ဘုရားထံ သိတင်းသုံးဖော်များထံ ဖော်ပြတတ်သူ ဖြစ်ရမည်ဟူသော အဂၤါအရပ်ဖြစ်၏။ ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်း လှည့်ဖြားခြင်း ရှိသူများကား သူတပါးအပေါ် မေတ္တာထားနိုင်မည် မဟုတ် ၊ မေတ္တာသာ မဟုတ်၊ ထိုကဲ့သို့ မရိုးဖြောင့်သူများ၌ အခြားအကျင့် တရားကောင်းများ ဖြစ်ပွါးနိုင်ရန်လည်း မလွယ် ။ စင်ကြယ်သော ပိတ်ကားချပ်ပေါ်မှာသာ ပန်းချီဆေး တောက်ပပေါ်လွင်စွာ ထင်ရှားနိုင်၍ ညစ်ပေနေသော ပိတ်ကားချပ်ပေါ်တွင် ဆေးရောင် မပေါ်လွင် မထင်ရှားနိုင်သကဲ့သို့ ကောင်းမြတ်သော တရားများကား သန့်ရှင်းသော စိတ်ဓာတ်၌သာ စွဲမြဲစွာ ထင်နိုင် တည်နိုင်၍ စိတ်ဓာတ် မသန့်ရှင်းသူ၌ တည်နိုင်ခွင့် မရှိ။ ထို့ကြောင့် ရိုးသားဖြောင့်မတ်မှုသည် အလွန်အရေးကြီးသောကြောင့် '' ဥဇု သုဟုဇု" ဟု နှစ်ချက်ထပ် ဟောကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ။

အဋ္ဌကထာ၌ ဤနှစ်ပုဒ်ကို အနည်းနည်း ခွဲပြ၏။ တကြိမ်တခါ သို့မဟုတ် ငယ်ရွယ်စဉ်အခါ ဖြောင့်မတ်မှု ''ဥဇု"ဖြင့် ကျေနပ်မနေသေးပဲ အသက်ထက်ဆုံး ထပ်တလဲလဲ မလျော့အောင် ပြုခြင်းဖြင့် အလွန်ဖြောင့်မတ်သူ ''သုဟုဇု"ဖြစ်အောင် ပြုရမည်ဟူ၏ ။ ထို့ပြင် ကိုယ်နှုတ်ကောက်ကျစ်မှုကို ပယ်ခြင်းဖြင့် 'ဥဇု'ဖြစ်အောင် , စိတ်ထားကောက်မှု ပယ်ခြင်းဖြင့် 'သုဟုဇု' ဖြစ်အောင် ပြုရမည်။ အဓိသီလ အဓိစိတ္တသိက္ခာဖြင့် 'ဥဇု'ဖြစ်ရန်ငင်း ,အဓိပညာသိက္ခာဖြင့် 'သုဟုဇု'ဖြစ်ရန်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ငင်း ကြိုးစားရမည် စသည်ဖြင့် ဖွင့်ပြ၏ ။ ဤအဋ္ဌကထာအလိုကို သေတ္တာချကြည့်သော် အကျင့်ကို ကြိုးစားခြင်းဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ရကာ ကိလေသာကုန်စင်မှ အပြည့်အစုံ 'ဥဇု' 'သုဟုဇု' ဖြစ်သည်ဟု သိရ၏ ။ ထိုအဖြစ်မျိုးရောက်အောင် မိမိစိတ်ဓာတ်ကို ပဋိပတ်ဖြင့် အမြဲတစေ ဖြောင့်ပေးနေရမည့် အဖြစ်မျိုးကိုလည်း သိစေသည် ။

ဆိုဆုံးမလွယ်သူ ။　　။အဆို အဆုံးမခက်သူကို ''သုဗ္ဘစ'' ဆို၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ဤအမှုကို မပြုအပ်ဟု ပြောလာသော် ''သင် မြင်သလား ကြားသလား ဘယ်သူက ပြောသလဲ'' စသည်ဖြင့် အပြောမခံ ပြန်လှန်ဆို တတ်၏။ အရေးမလုပ်သလို ဆိတ်ဆိတ်သော်လည်း နေတတ်၏ ၊ စကားကို လက်ခံသော်လည်း ဆိုသည့်အတိုင်း မကျင့်ပဲ လုပ်မြဲလုပ်နေတတ်၏ ၊ ဤသူမျိုးကား တရားထူးရဖို့ အရေး အလှမ်းဝေးနေတတ်သူပင်။ သုဝစ (= ဆိုဆုံးမလွယ်သူ) ပုဂ္ဂိုလ်များကား တစုံတယောက်က ဆုံးမလာသော် အလွန်အားရဝမ်းသာစွာ လက်ခံတတ်၏ ၊ နောင်အခါလည်း ဆိုဆုံးမပါရန် ပန်ကြားတတ်၏ ၊ ဆုံးမသည့် အတိုင်းလည်း ကျင့်တတ်၏ ၊ ထိုသူမျိုးကား တရားထူးရဖို့ အလွန်နီးကပ်လျက် ရှိသူများ ပင်တည်း ။

အဆုံးအမခက်သူမှာ ဤသူ ဗို့အကျိုးစီးပွါး လိုလားသူပါတကားဟု နားမလည်တတ် ၊ ဆရာလုပ်သည်ဟု ထင်လျက် မနှစ်သက်တတ် ၊ ထို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှာ ထဒ္ဓမန(=အဆုံးအမနှင့် ဆုံးမသူသို့ မလိုက်ပါ တင်းမာနေသော စိတ်ရှိသူ) ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးဖြစ်ရာ မေတ္တာဖြစ်ဖို့ မလွယ်သည့်အပြင် အခြားအကျင့်တရားများ ဖြစ်ရန်လည်းဝေးကွာလှ၏။ အဆုံးအမကို လိုလားသူကား ဆုံးမတတ်သူကို လေးစားမြတ်နိုးတတ်၏ ၊ အဆုံးအမနှင့် ဆုံးမသူသို့ လိုက်လျောရန် အခန့်သင့် ပျော့ပျောင်းနူးညံ့သော စိတ်ရှိနေရာ ထိုစိတ်မျိုးမှာ မေတ္တာနှင့် သဟဇာတ်ဖြစ်သော စိတ်ထားပင်ဖြစ်၍ မေတ္တာတမင် မပွါးသော်လည်း မေတ္တာဖြစ်လျက် ရှိနေ၏ ၊ ထိုသူမျိုးမှာ အကျိုးစီးပွါး အစစ်အမှန်ကို လိုလား တောင့်တသူမျိုးဖြစ်ရာ ''ယထာဘူတံ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဉာဏာယ သတ္ထာ ပရိယေသိတဗ္ဗော – အမှန်တရား သိဖို့ရာ ဆရာရှာရမည်၊" ဟူသော နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ် နိဒါနသုတ်(၃၄၉)လာ ဘုရားအမိန့်တော်ကို လိုက်နာရန် ဝန်မလေးဘဲ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်နှင့် ဇကန်နီးကပ်လျက် ရှိသူ ဆိုရတော့သည် ။

နူးညံ့ ပျော့ပျောင်းသူ။ ။ ဤ၌ မုဒု –နူးညံ့သူဟူသည်မှာ၊ ဖရုသ – ကြမ်းတမ်းခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက် နူးညံ့သိမ်မွေ့ခြင်းဆိုသော နူးညံ့ခြင်းမျိုးမဟုတ် ၊ ထဒ္ဓ ခက်ထန်ခြင်း, တင်းမာခြင်း၏ ဆန့်ကျင်ဖက် နူးညံ့ပျော့ပျောင်းခြင်းကို ဆိုလိုသည် ။ ပဋိပတ်၌ ကျင့်ရန် ပျင်းရိဆုတ်နစ်သူ သန္ဓါနည်းသူ စသည်တို့မှာ ထိုထိုအကျင့်များသို့ မရောက်နိုင်တော့ပဲ တင်းမာနေသူများ ပင်တည်းသန္ဓါဆန္ဒရှိသူ စိတ်အားထက်သန်၍ ဝီရိယရှိသူတို့ကား ထိုထို အကျင့်တရားတို့၌ လိုက်လျောပါသွားလောက်အောင် နူးညံ့ပျော့ပျောင်းနေသူများတည်း ။

ထို့ကြောင့် အမုဒု–ခက်ထန်ခိုင်မာနေသူ တင်းမာနေသူကား ပရိကံ (=ပြုပြင်စီမံမှု) မပြုရသေးသောကြောင့် လိုရာ အတည်ပြုလုပ်ရန် အသင့်မဖြစ်သေးသည့် မာကျောနေသော ရွှေစင်ပမာ ဤမေတ္တာဘာဝနာစသော အမှုဌ် လိုက်ပါမည်မဟုတ်ပေ ။ မုဒု=နူးညံ့ပျော့ပျောင်းသူကား ပြုပြင်စီမံ ဖန်တီးထား၍ လိုရာအထည် တန်ဆာဖြစ်ရန် အသင့်ဖြစ်နေအောင် ပျော့ပျောင်းနေသော ရွှေစင်ပမာ မေတ္တာဘာဝနာ စသော ပဋိပတ်အမှု ပြုလိုတိုင်းပါအောင် ဆောင်လိုသမျှ လိုက်အောင် နူးညံ့ပျော့ပျောင်းလျက် ရှိ၏ ။

မုဒုဏ် သိမ်မွေ့နူးညံ့ခြင်း အနက်ကိုလည်း အဌကထာ တနည်းဖွင့်သေးသည်။ ကိုယ်အမှုအရာ နှုတ်အမှုအရာ နူးညံ့သော ဤပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှာ သိမ်မွေ့ပြေပြစ်၍ ချစ်မြတ်နိုးဖွယ်ဖြစ်ရာ ဆိပ်ကမ်းကောင်းပမာ အများအလွယ် တကူသက်ရောက်ခိုဝင်ရာဖြစ်၏ ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှာ မျက်မှောင်မကြုတ် ပေါ်လွင်ရွှင်ပျသော မျက်နှာရှိခြင်း , ချိုမြသာယာ နားချမ်းသာသော စကားရှိခြင်း, ပွင့်လန်းသော မျက်နှာဖြင့် ပဋိသန္ထာရပြုတတ်ခြင်း စသော ဂုဏ်များကြောင့်ပင် ၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မေတ္တာ၏ သဘာဝများ ရှိနေပြီးဖြစ်ရာ မေတ္တာဘာဝနာဖြစ်ရန် အလွန် လွယ်ကူလျက် ရှိတော့သည် ။

မာန်မာန မရှိသူ ။ ။ အမျိုးအနွယ်စသော မာန်ဖြစ်ကြောင်း ဝတ္ထုတို့ဖြင့် သူတပါးအပေါ် မထိမဲ့မြင် မပြုသူကို အနတိမာနိဆိုသည်။ မာနထောင်တတ်သူကား သူတပါးတို့ကို မိမိနှင့် မတူမတန်ဟု သဘောထားကာ အဖက်မလုပ် အရေးမစိုက်လိုပဲ ရှိတတ်ရာ ထိုသဘောမှာ မေတ္တာကင်းခြင်း လက္ခဏာဖြစ်၍ ထိုသို့ သဘောရှိသူကား မေတ္တာ၏ တည်ရာ အဘယ်မှာဖြစ်အံ့နည်း ။ မာနကင်းသူကား မိမိထက် ကြီးသူ မြတ်သူကို လေးစားခယတတ်၍ မိမိထက်ငယ်သူ အောက်ကျသူများကိုလည်း ကူညီတတ်ခြင်း ငဲ့ညှာတတ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ထိုသူများအပေါ် စိတ်သဘောထား နူးညံ့လျက်ရှိရာ ထိုသူမျိုးမှာ မေတ္တာတမင် မပွါးပဲပင် မေတ္တာစိတ်ဖြစ်လျက် ရှိနေပေသည် ။

။မာနကြီးသူမှာ သူတပါးအပေါ် မောက်မာလိုခြင်း ပြိုင်လိုခြင်းစသော သဘောဆိုးများ ရှိတတ်ရာ တရားကိုပင် အားထုတ်သော်လည်း ပြိုင်လို မော်လိုစိတ်ဖြင့် အားထုတ်မည်ဖြစ်ရာ အဘယ်မှာ တရားထူးရနိုင်အံ့နည်း။ အလွန်သိမ်မွေ့သော မာနကလေးများပင် တရားရေး၌ အနှောက်အယှက် ဖြစ်တတ်သေးရာ အတိမာနမှာကား ဆိုဖွယ်ရာ မရှိပေ ၊ ထို့ကြောင့် မေတ္တာဘာဝနာ အရာ၌ အနှောက်အယှက် အတားအဆီးဖြစ်၍ပင် အနတိမာနိ= မာန်မထောင်သူ ဖြစ်ရမည်ဟု ညွှန်ကြားတော်မူသည် ။

ရောင့်ရဲလွယ်သူ။ ။ ရတတ်သမျှ , ရှိသမျှ , ဖြစ်သမျှနှင့် တင်းတိမ်ကျနပ်သူကို သန္တုဿက (=ရောင့်ရဲလွယ်သူ ဆိုး၏) ရတတ်သမျှနှင့် မရောင့်ရဲသူမှာ ရှာဖွေရ ကြောင့်ကြစိုက်ရသဖြင့် ဗျာပါရတွေများခြင်း , ရှာ၍ မရလျှင် စိတ်မချမ်းသာခြင်း , စိတ်ဆိုးခြင်း , ရပြန်လျှင် ပိုရအောင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရှာခြင်း,ရှာတိုင်း မရသောအခါ စိတ်မသက်သာဖြစ်ခြင်း , စိတ်ဆိုးခြင်း စသည်ဖြစ်တတ်ရာ မေတ္တာဖြစ်ရေး ဝေးနေသူတည်း ။ ရတတ်သမျှ ဖြစ်သမျှနှင့် အားရဝင်းတိမ်နေသူမှာ ပစ္စည်းမရမှုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ဝင်း , တပါးပုဂ္ဂိုလ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ဝင်း , စိတ်မချမ်းသာဖွယ် စိတ်ဆိုးဖွယ်မရှိ၊ စိတ်အစဉ် အေးချမ်းလျက်ရှိရာ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်ဓာတ်မှာ မေတ္တာနှင့် သဟဇာတ်ဖြစ်ဖို့ရာ အလွန်ဆီလျော်လျက်ရှိသည်။ ထို့ကြောင့် မေတ္တာဘာဝနာဖြစ်ရန် အခြေခံ အကျင့်အဖြစ်ဖြင့် ဟောတော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်၏ ။

သန္တုဿက-၌ သံ- ကို သက,သန္တ, သမ,အနက်များကို ယူ၍ '' သကေန တုဿကော ၊ မိမိ ဥစ္စာဖြင့် နှစ်သက်ကျေနပ်တတ်သူ၊ သန္တေန တုဿကော ၊ ရှိနေသော ဥစ္စာဖြင့် နှစ်သက်ကျေနပ်တတ်သူ၊ သမေန တုဿကော၊ အညီအမျှအားဖြင့် နှစ်သက်ကျေနပ်တတ်သူ ''ဟု အနက်သုံးမျိုး အဋ္ဌကထာခဲ့၏ ၊ ထိုတွင် ရဟန်းများအဖို့ ရဟန်းခံရာ သိမ်အပြင်၌ ''သလုံးမြင်း ခေါင်းဖြင့်ရင်းနှီးရအပ်သော ဆွမ်း , ပံ့သုကူသက်နှံ,သစ်ပင်ရင်းကျောင်း, နွားကျင်ငယ်ပုပ်ဖြင့် ထုံအပ်သောဆေး , ဤလေးပါးကို အားထား၍ သင်ရဟန်းဖြစ်ခဲ့ရသည် ၊ ထိုလေးမျိုးကို သုံးဆောင်ရေး၌ သင်ကြိုးစားရမည် ၊ လာဘ်လာဘပေါများသူဖြစ်ပါမူ အခြားဆွမ်း, သက်နှံ,ကျောင်း,ဆေး,တို့ကိုလည်း သုံးဆောင်လေဦး'' ဟု ညွှန်ကြားခဲ့၏ ၊ မိမိလည်း လက်ခံခဲ့၏ ။ ထို့ကြောင့် ပစ္စည်းလေးပါးကို မိမိ၏ ဥစ္စာ(=သက)ဟု ဆိုရ၏၊ ထိုပစ္စည်းလေးပါးဖြင့် ကောင်းသည်ဖြစ်စေ, ဆိုးသည်ဖြစ်စေ , ကောင်းစွာပြု၍ လျှူသည်ဖြစ်စေ, ကောင်းအောင်မပြုပဲ လျှူသည်ဖြစ်စေ, အလျှူခံသော အချို၌ဝင်း , သုံးဆောင်သော အချို၌ဝင်း,ဖောက်ပြန်မှုကို မပြုပဲ မျှတသူကို သကတုဿက(= မိမိဥစ္စာဖြင့် ကျေနပ်သူ)ဟု ဆိုရ၏ ။ အကြင် ပစ္စည်းကို မိမိ ရခဲ့၏ ၊ မိမို၌ ထင်ရှားရှိ၏ ၊ ထိုရှိနေသောပစ္စည်းဖြင့် မျှတသူကို သန္တုဿက(=ရှိသော ပစ္စည်းဖြင့် ကျေနပ်သူ)ဟု ဆို၏၊ ကောင်း , မကောင်း အာရုံနှစ်မျိုး၌ နှစ်သက်ခြင်း စိတ်ဆိုးခြင်း မဖြစ်သည်ကို သမဆို၏ ၊ ထို သမ (=အညီအမျှ စိတ်ထားခြင်း)ဖြင့် အာရုံဟူသမျှတို့၌ ကျေနပ်သူကို သမတုဿက (=အညီအားဖြင့် ကျေနပ်သူ)ဟု ဆိုသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အမွေးအမြှေ လွယ်သူ ။ ။သူတပါးကို မှီနေရသူဖြစ်လျက် သူကျွေးသမျှ ပေးသမျှနှင့် မကျေနပ်နိုင်သူကို ဒုဿရ(=အမွေးခက်သူ)ဟု ဆို၏ ။ ထိုသို့မဟုတ်ပဲ ကျွေးသမျှ မွေးသမျှ ပေးသမျှနှင့် ကျေနပ်သူကား သုဘရ(=အမွေးလွယ်သူ) ပင်တည်း ။ မိမိကိုယ်ကို မိမိ အမွေးခက်သူ , လွယ်သူ, သူတပါးအမွေးခက်သူ , လွယ်သူ,ဟု လေးမျိုးရှိ၏ ၊ ထိုတွင် အချို့ရလျှင် အချဉ်ရှာ အချဉ်ရလျှင် အချို့ရှာ စသည်ဖြင့် ရှာတတ်သူကို မိမိကိုယ်ကို မိမိ အမွေးခက်သူဆို၏၊ ထိုသို့မဟုတ်ပဲ ကောင်းသည်ဖြစ်စေ ဆိုးသည်ဖြစ်စေ ရတတ်သမျှ ကျေနပ်စွာစားပြီး မိမိအလုပ် အားထုတ်သူကို မိမိကိုယ်ကို မိမိ မွေးလွယ်သူဟု ဆို၏ ။

အကြင်ရဟန်းသည် အကောင်းကို လျှစ်ဧကာမျက်နှာမသာ မနှစ်သက်သည့် အမူအရာကို ပြတတ်၏ ၊ အလှူဒကာရှေ့မှာပင် ဘယ်လိုဟာများ လျှရသလဲဟု မောင်းမဲလျက် ရှင်လူတို့အား ပေးလိုက်၏၊ ထိုရဟန်းမျိုးကား သူတပါး အမွေးခက်သော ရဟန်းမျိုးတည်း ၊ ရဟန်းတပါးမှာမူ ကောင်းကောင်း ဆိုးဆိုး နည်းနည်း များများ ဒကာပေးသမျှ ရသမျှနှင့် ကျေနပ်နှစ်သက်စွာ ကြည်လင်သော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍ မျှတ၏ ၊ ဤရဟန်းကား အလုပ်အကျွေး ဒကာတို့၏ အမွေးရလွယ်သော ရဟန်းမျိုးတည်း ။ ဤရဟန်းနှစ်မျိုးတွင် အမွေးရခက်သူမှာ မေတ္တာဖြစ်ရန် အလွန်ခက်သည်ကို တွေ့ရပေလိမ့်မည်။ အခြား ပဋိပတ်များလည်း ဖြစ်ရန်မလွယ်၊ ထို့ကြောင့် မေတ္တာဖြစ်ရန်ငင်း အခြားပဋိပတ်များဖြစ်ရန်ငင်း လွယ်ကူစေသော သုဘရ(အမွေးအမြှေ လွယ်ကူသူ) ဖြစ်ရေးကို ညွှန်တော်မူခဲ့သည် ။

ကဿပသံယုတ်။ ။လူများထံမှ ရ,မရနှင့်စပ်၍ စိတ်ထိခိုက်မှု မရှိရန် သဘောထား မှန်ကန်ရေးအတွက် ကဿပသံယုတ်၌ ရှင်တော်ဘုရား ဟောကြားခဲ့ရာ ထိုအချက်မှာ ရောင့်ရဲလွယ်သူ အမွေးအမြှေလွယ်သူ ဖြစ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်၍ အချုပ်မှု ထုတ်ပြဦးမည်။ ''ဤကို မလျှမရှိပါစေနှင့် လျှကြပါစေ ၊ နည်းနည်း မလျှကြပါစေနှင့် များများ လျှကြပါစေ ၊ အညံ့ကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လျှကြပါစေနှင့် အကောင်းကို လျှကြပါစေ ၊ နေးနေး မလျှကြပါစေနှင့် မြန်မြန် လျှကြပါစေ ၊ ကောင်းမွန်အောင် မစီမံပဲ မလျှကြပါစေနှင့် ကောင်းအောင် စီမံကာ လျှကြပါစေ" ဤသို့သော စိတ်ထားမျိုးဖြင့် အိမ်များသို့ ချဉ်းကပ်သော ရဟန်းသည် မိမိတောင့်တသည့်အတိုင်း မရသော် စိတ်ထိခိုက်ကာ စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲ ဖြစ်ရတော့သည် ။

ရဟန်းတပါးကား "မလှူ မရှိပါစေနှင့် လှူကြပါစေ –စသော ဆိုခဲ့ပြီး တောင့်တချက်များအတိုင်း သူစိမ်းပြင်ပဖြစ်သော သူတပါး အိမ်တို့၌ ဘယ်မှာရကောင်းပါအံ့နည်း" ဟု ဤစိတ်ထားမျိုးဖြင့် အိမ်များသို့ ချဉ်းကပ်၏၊ ထိုရဟန်းမှာ မရခြင်းစသော အကြောင်းကြောင့် စိတ်မထိခိုက် မဆင်းရဲတော့ပေ၊ ကဿပသည် ဤစိတ်ထားဖြင့် အိမ်များသို့ ချဉ်းကပ်သည်ဖြစ်၍ မရခြင်းမျိုးစသည်ကြောင့် စိတ်ထိခိုက်ခြင်းမရှိ၊ မဆင်းရဲရ ၊ ကဿပနမူနာဖြင့် သင်တို့အား ဆုံးမရတော့မည်၊ ထိုနမူနာအတိုင်း ကျင့်ကြလေ" ဟု ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခဲ့လေသည်။ (နိဒါန ဝဂ္ဂ၊ ကဿပသံယုတ် ။၄၀၃)

ကိစ္စနည်းပါးသူ။ ။ မိမိပြုလုပ်ရမည့် အလုပ်မှတပါး အခြားမဆိုင်သော အကျိုးမရှိသော အလုပ်များ၌ ကြောင့်ကြစိုက်သူကို အလုပ်များသူဟု ဆို၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များ၌ မိမိအလုပ် လစ်ဟင်း၍ အကျိုးစီးပွါးပျက်ပြား ဆုတ်ယုတ်တတ်သည်သာ ၊ ဓမ္မရေး၌ကား ထိုအပွကိစ္စအဖြစ်မှာ လွန်စွာပင် လိုလားအပ်တော့သည် ၊ နဝကမ္မစသော အလုပ်ကိစ္စ၌ ပျော်မွေ့တတ်ခြင်း, စကားများမှု၌ ပျော်မွေ့တတ်ခြင်း , အပေါင်းအသင်းများ၌ ပျော်မွေ့တတ်ခြင်းစသည်ဖြင့် အကျိုးမရှိသော အလုပ်များ၌ ပျော်ပိုက်တတ်သူများကား ကိစ္စများ၍ တရား အားမထုတ်နိုင်သူများတည်း။ မိမိ အားထုတ်ရမည့် တရားမှတပါး အခြားမည်သည့်အလုပ်ပိုကိုမျှ မလုပ်သူကို အပွကိစ္စ (=ကိစ္စနည်းပါးသူ) ဟုဆိုသည်။ ထို့ကြောင့် တရားအားထုတ်မည့် သူများမှာ ပလိဗောဓဆယ်ပါးဖြတ်တောက် ရှင်းလင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထားရမည့်အဖြစ်ကို ဝိသုဒ္ဓိမဂ်၌ မိန့်ဆိုခြင်း ဖြစ်၏ ။ အပ္ပကိစ္စပုဂ္ဂိုလ်သာ ပဋိပတ်၌ ဖြစ်မြောက် ပေါက်ရောက်အောင် အားထုတ်နိုင်မည် ဖြစ်၍ ဤမေတ္တာ၏ ရှေ့သွား အကျင့်များ၌ ကိစ္စနည်းပါးသူ ဖြစ်ရမည့်အရေးကို အကျင့်တရားအနေ ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်သည် ။

ပေါ့ပါးသောအဖြစ်ရှိသူ။ ။လောက၌ မိမိမှာ ရှိသင့်သည်ထက် အသုံးအဆောင်တွေ ပိုမိုများပြားစွာ ရှိနေလျှင် ထိုအရာများကို သိမ်းဆည်းရ, စောင့်ရှောက်ရ, ပြုပြင်ရ, စိမံရသဖြင့် ကိစ္စတွေ အလွန်များပြား၍ ထိုအရာများအတွက် ထိုသူမှာ အလွန်ဝန်လေးလျက်ရှိ၏ ။ ဓမ္မဂေးဒ၌ ထို ဝန်လေးမှုကို ပို၍ မလိုလားအပ်ပေ ။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မသက်သက် အားထုတ်ရမည့် ရဟန်းတော်များ၌ မိမိလုံလောက်ရုံ ပရိက္ခရာမျှသာ ဆောင်ထားရမည့်အဖြစ်၊ခရီးသွားသောအခါ ဌက်များသည် အခြားဘာမျှမပါ ၊ မိမိအတောင်ပံဖြင့်သာ လိုရာ ပျံသန်းသွားလာသကဲ့သို့ မိမိ ပရိက္ခရာရှစ်ဖြာမျှ ဆောင်ကာ တာဝန်ပေါ့ပါးစွာ သွားလာရမည့်အဖြစ်ကို ဟောတော်မူ၏ ။ ပစ္စည်းများလျှင် တာဝန်လေး၍ တရားကိုကောင်းစွာ အားမထုတ်ဖြစ်ရာ သလ္လဟုကဝုတ္တိအဖြစ်လည်း တရားအားထုတ်ရေး၌ လွန်စွာလိုလားထိုက်သော အကျင့်တရပ်ဖြစ်ပေသည် ။

ငြိမ်သက်သော ကွန္ဒြေရှိသူ။ ။ကွန္ဒြေဆိုသည်မှာ မျက်စိ , နား , နှာ , လျှာ, ကိုယ် , စိတ် ခြောက်မျိုးတည်း ။ ထိုကွန္ဒြေများ ငြိမ်သက်အောင်ပြုရမည် ဆိုသည်မှာ ကွဋ္ဌာရုံနှင့် တွေ့သောအခါ ရာဂမဖြစ်ရအောင်၊ အနိဋ္ဌာရုံနှင့်ကြုံတွေ့ရသောအခါ ဒေါသမဖြစ်ရအောင် စောင့်စည်းရခြင်းများပင်တည်း။ အာရုံတို့၌ ရာဂ ဒေါသစသည် ဖြစ်နေသောသူကား မငြိမ်မသက် လှုပ်ရှားပျံ့လွင့်လျက်ရှိသော ကွန္ဒြေရှိသူတည်း ။ ကွန္ဒြေတို့ကို မိမိအလိုသို့ပါအောင် မဆွဲဆောင်နိုင်ပဲ မိမိက ကွန္ဒြေအကြိုက် လိုက်ပါနေသူသာ ဖြစ်၏ ။ ထိုသူမျိုးကား တရားအားထုတ်ရန်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စိတ်ပါမည်မဟုတ် ၊ အားထုတ်ပါသော်လည်း တရားပေါက်ရောက်ရန် မလွယ်ကူ။ ရာဂ ဒေါသစသည် မဖြစ်ရန် စောင့်စည်း ပိတ်ဆို့နေသူသာ မလှုပ်ရှား မပျံ့လွင့်သော ကုသိုလ်ရှိသူ ကုသိုလ်တို့ကို မိမိအလိုပါအောင် ဆွဲဆောင်နိုင်အားရှိသူ ဖြစ်၍ မိမိက ကုသိုလ်တို့ အလိုသို့ မလိုက်ပါရသူတည်း ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသာ တရားအဆုံးထိ ပေါက်ရောက်နိုင်ပေသည် ။ ဤ၌ ကုသိုလ်တို့ကို ငြိမ်အောင်ပြုရမည့်အရေးမှာ ဘာဝနာအလုပ်တခုခုနှင့် ကင်း၍ကား မဖြစ်နိုင်ပေ ၊ ဘာဝနာအလုပ် အားထုတ် နေခြင်းဖြင့်သာ ကုသိုလ်တကယ် ငြိမ်သက်နိုင်သည်ဖြစ်ရာ ငြိမ်သက်သော ကုသိုလ်ရှိရမည် ဟူရာ၌ ဘာဝနာတခုခု ရှိနေရမည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်သည် ။

ပညာရှိသူ။ ။လောကအလုပ်များ၌ ထိုအလုပ်ကို နားလည် ကျွမ်းကျင်မှု ရှိသူ, လုပ်သင့် မလုပ်သင့်သော အချိန် ကာလ ဒေသစသည်ကို နှိုင်းချိန်တတ်သူ အကျိုးကို မြော်မြင်တတ်သူများသာ ထိုအလုပ်ကို ဖြစ်မြောက်အောင် ပြုလုပ်နိုင်၏ ။ ထိုသို့ ကျွမ်းကျင် ချိန်ဆတတ်မှု၊ အကျိုးမြော်မြင်တတ်မှု မရှိသူကား ထိုအလုပ်ကို မလုပ်နိုင် ။ လုပ်ပါသော်လည်း အကျိုးသက်ရောက် ပြီးမြောက်အောင် ပြုစွမ်းနိုင်မည့်သူ မဟုတ်ပေ ။ ထို့အတူ ဓမ္မဂေးရာ၌လည်း မိမိကျင့်ရမည့် အကျင့်ပဋိပတ်၌ သိနားလည်မှုရှိသူ, အကျင့်မှန် မမှန် နှိုင်းချိန်တတ်သူ , အကျိုးကို မြော်မြင် ဆင်ခြင်တတ်သူများသာ ထိုပဋိပတ်ကို ပြုကျင့်နိုင်၏ ။ ထိုသို့ နားမလည်သူများကား ၊ ထိုအကျင့်ကို ကျင့်ရန် ဆန္ဒ ဝီရိယ စသည် ထက်သန်လှမည် မဟုတ်၍ ပြုလုပ်မည်လည်း မဟုတ် ၊ ပြုလုပ်ပါလည်း ထမြောက်မည် မဟုတ် ။ ထိုသို့ ဖြစ်လျှင် မင်္ဂလာရသည်အထိ ပညာဖြင့်သာ တဆက်တည်း သွားရမည့် ပဋိပတ်အရာ၌ ပညာကား လွန်စွာ အရေးကြီးလှတော့သည်။ ထို့ကြောင့်ပင် မေတ္တာဂ္ဂေသွား ဤအကျင့်များ၌ နိပကော (=ပညာရှိသူ) ဖြစ်ရမည်ဟု ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မကြမ်းတမ်း မရိုင်းပြသူ။ ။ ပဂဇ္ဇာ-ကား ကိုယ် , နှုတ် , စိတ်ထား သုံးပါး ကြမ်းသူ ရိုင်းသူတည်း။ ''နံ ပဂဇ္ဇော အပ္ပဂဇ္ဇော'' = ကိုယ် နှုတ် စိတ်ထား မရိုင်းသော ယဉ်ကျေးသူတည်း ။ ကာယပါဂဇ္ဇိယ (=ကိုယ် အမူအရာ၏ ရိုင်းစိုင်းမှု) ဝစီပါဂဇ္ဇိယ (= နှုတ်အမူအရာ၏ ရိုင်းစိုင်းမှု)မနောပါဂဇ္ဇိယ (= စိတ်ထား ရိုင်းစိုင်းမှု) ဟု ပါဂဇ္ဇိယ(ရိုင်းစိုင်းသူ ဖြစ်ကြောင်း) သုံးမျိုးရှိရာ ထိုသုံးမျိုးမှ ကင်းသူကို အပ္ပဂဇ္ဇ (=မရိုင်းစိုင်းသူ ယဉ်ကျေးဖွယ်ရာရှိသူ)ဟု ဆို၏ ။

သံဃာ့အလယ် , ပရိသတ်အလယ် , ကြီးသူရှေ့ ဝယ် နေ့ထောင် ပေါင်ကား ထိုင်ခြင်း ,ကြီးသူတို့အား နေရာ မပေးခြင်း , ငယ်သူ တို့အား နေရာ တားမြစ်ခြင်း, နေရာကောင်း ဆွမ်းကောင်းရရန် ကြီးသူရှေ့ကျော်တက် ခြင်း , ရွာအဝင် မထေရ်ကြီးတို့ ရှေ့ကဝင်ခြင်း , ငယ်ရွယ်သူတို့နှင့် တို့လား ဆိတ်လား ကစားခြင်းစသော အမှုများကား ကိုယ်၏ ရိုင်းစိုင်းမှု, မယဉ်ကျေးမှုများတည်း ။

မထေရ်ကြီး၏ အခွင့်မရပဲ တရားဟောခြင်း, အ မေး မေးသော် မထေရ်ကြီးများကို မပန်ကြားပဲ ဖြေခြင်း၊ ရွာထဲ၌ ''ဟေ့ ဒကာမ ဘာရှိသလဲ ယာဂုလား,ဆွမ်းလား,မုံ့လား,လျှုမလား,ယနေ့ စားသောက်ရ မလား''စ သော ရဟန်းနှင့် မလျော်သော အပြောမျိုး ပြောခြင်းစသော အပြောအဆိုများကား နှုတ်၏ ရိုင်းစိုင်းမှု ၊ မယဉ်ကျေးမှု များတည်း ။

ကိုယ် နှုတ်ဖြင့် မပြု မပြောစေကာမူ စိတ်၌ ကာမ ဝိတက်စသော မကောင်းသောအကြံမျိုး ကြံခြင်းမှာ စိတ်၏ ရိုင်းစိုင်းမှု မယဉ်ကျေးမှုပင် တည်း။ ဤနည်းကို မှီ၍ လူအများ၌လည်း လူအလိုက် ရိုင်းမှု ,ယဉ်မှုကို သိသင့်သည်၊ မေတ္တာသည် သဘာဝအားဖြင့် ယဉ်ကျေးနူးညံ့သော သဘောဖြစ်၍ ရိုင်းစိုင်းသော သူ၌ မတည်ပေ၊ယဉ်ကျေးသူသာ မေတ္တာ၏ တည်ရာဖြစ်နိုင်၍ ဤအပ္ပဂဇ္ဇ(=ယဉ်ကျေး သူ)ဖြစ်ရမည်ကို မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂအကျင့်အဖြစ် ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လူတို့၌ မတွယ်တာသူ။ ။ လူအများ၌ မိဘ ခင်တွယ်လွန်းသူ ,ဆွေမျိုး ခင်တွယ်လွန်းသူများကား မိဘဆွေမျိုးများနှင့် မခွဲမခွါနိုင်၍ တရပ်တကျေးသို့ ပညာရေး, စီးပွါးရေး , ကြီးပွါးရေးအတွက် မခွါ မထွက်နိုင်လျှင် ဆုတ်ယုတ်ဖို့ရာသာ ဖြစ်၏၊ တိုးတက်မှု မဖြစ်။ ရဟန်းများ၌လည်း လူဒကာ ဒကာမများအပေါ် တွယ်တာခြင်းသည် အကျိုးယုတ်ကြောင်း, မတိုးတက် မကြီးပွါးနိုင်ကြောင်းပင် ဖြစ်သည် ။

ပစ္စည်း၌ မက်မောတွယ်တာသော ရဟန်းသည် ဒကာ ဒကာမများ၌ တွယ်တာတတ်၏ ။ မလျော်သော လူတို့နှင့် ရောနှောခြင်းဖြင့် ရောနှော ဆက်ဆံတတ်၏ ။ လူက ပူဆွေးလျှင် မိမိပါ ရောနှောပူဆွေးခြင်း၊ လူက ဝမ်းသာသောအခါ မိမိပါ ဝမ်းသာခြင်း ၊ ဒကာ ချမ်းသာလျှင် မိမိပါ ချမ်းသာ၍ ဒကာဆင်းရဲလျှင် မိမိပါ ဆင်းရဲခြင်း ၊ လူကိစ္စတို့၌ မိမိက ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်းမျိုး တည်း။ ထို့ကြောင့် လမင်းနှင့်တူစွာ အမြဲအသစ် အာဂန္တု(=ည့်သည်)သဖွယ်ဖြစ်၍ ကိုယ်လည်း၌ စိတ်လည်း၌၍ အိမ်သား အိမ်သူ လူများသို့ ချဉ်းကပ်ရမည့်အကြောင်း ဘုရား ဆုံးမတော်မူ၏ ။

လ,သည် ကောင်းကင်၌ သွားသည်ရှိသော် မည်သူနှင့်မျှ ပေါင်းသင်းခြင်း မပြု၊ မည်သူ့ကိုမျှ တွယ်တာခြင်း , ချစ်ခင်ခြင်း,မပြု ၊ ထိုသို့ မပြုခြင်းကြောင့် လူအများက မချစ်မမြတ်နိုးသည်ဟု မရှိ ။ ထို့အတူ သင်တို့လည်း လ,နှင့်တူစွာ လူအများ ချစ်မြတ်နိုးမှု ခံယူလျက် လူအများသို့ ချဉ်းကပ်ကြလေဟု မိန့်ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည် ။ ဧည့်သည်ဟူသည် အိမ်ရှင်က ကျေးလွှင်စား၍ အိမ်ရှင်တို့နှင့် ပေါင်းသင်းမှု, သူတို့၏ ကိစ္စတွေ ရှက်ဆောင်မှုမပြုပဲ ထွက်ခွါသွားသကဲ့သို့ ၊ အိမ်စဉ်လှည့်၍ ဒကာ ဒကာမတို့က လှူလျှင် ခံယူပြီး သူတို့နှင့် ပေါင်းသင်းဆက်ဆံမှု မပြုပဲ သူတို့ကိစ္စတွေကို ကြောင့်ကြမစိုက် မဆောင်ရွက်ပဲ ထွက်ခွါကြဟု မိန့်ဆိုလိုရင်းဖြစ်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

''ရဟန်းတို့ ... ဘယ်လိုရဟန်းမျိုးသည် လူဒကာ ဒကာမများသို့ ကပ်ရောက်ခြင်းငှာ ထိုက်သနည်းဟု မေးတော်မူသော အခါ''အရှင်မြတ်ဘုရားသာ ဟောတော်မူပါ'' ဟု ရဟန်းများလျှောက်၏ ။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က လက်တော်ကို ကောင်းကင်၌ လှုပ်ပြတော်မူ၏ ။ ဤလက်သည် ကောင်းကင်၌ မငြိမကပ် မတွယ်သကဲ့သို့ အကြင်ရဟန်းသည် လူဒကာ ဒကာမများသို့ ချဉ်းကပ်သော် ထိုလူတို့၌ မငြိမတွယ်ပဲ '' ပစ္စည်းလိုသူများလည်း ရကြပါစေ, ကောင်းမှု လိုသူများ ကလည်း ဒါနကောင်းမှု ပြုနိုင်ကြပါစေ၊''ဟု သဘောထား၏ ။ မိမိ ရရှိခြင်းကြောင့် ဝမ်းသာသလို သူတကာရသည်ကိုလည်း ဝမ်းမြောက်တတ်၏။ ထိုရဟန်းမျိုးသာ ဒကာ ဒကာမများသို့ ချဉ်းကပ်ထိုက်ကြောင်း မိန့်တော်မူပြီးလျှင် ကဿပသည် ထိုကဲ့သို့ ရဟန်းမျိုးဖြစ်၍ ကဿပကဲ့သို့ ကျင့်ကြရမည့်အကြောင်းကို နိဒါနဝဂ္ဂ ကဿသံယုတ် (၄၀၂)၌ ဟောတော်မူခဲ့သည် ။ ဒကာ ဒကာမတို့၌ မက်မောတွယ်တာတတ်သော ရဟန်းကား တရား၌ ကြောင့်ကြစိုက်မည် မဟုတ်၊ ပစ္စည်းကိုသာ အလေးပြုနေတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုသို့ မဖြစ်ရန် မေတ္တာရှေ့သွား အကျင့်များတွင် ဤအမျိုးတို့၌ မတွယ်တာသူ အဖြစ်ကိုလည်း အကျင့်တခု အဖြစ်ဖြင့် ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့သည် ။

(၅၀) နာ စ ခုဒ္ဒ' မာစရေကိဉ္စိ ၊
ယေန ဝိညူ ပရေ ဥပဝဒေယျုံ ။
သုခိနော ဝ ခေမိနော ဟောန္တု ၊
သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တု သုခိတတ္တာ ။

(၅၀) ယေန – အကြင်ဒုစရိုက်စု ယုတ်ညံ့သော အမှုကြောင့်၊ ဝိညူ – ပညာရှိဖြစ်ကုန်သော ၊ ပရေ – သူတပါးတို့သည်၊ ဥပဝဒေယျုံ – ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်ကုန်ရာ၏ ၊ ခုဒ္ဒံ – ယုတ်ညံ့သော ၊ တံ – ထို ဒုစရိုက်မှုမျိုးကို ၊ ကိဉ္စိ – အနည်းငယ်ကလေး အသေးအဖွဲမျှကိုပင် ၊ နာ အာစရေ – မပြုမကျင့်ရာ ၊ သဗ္ဗသတ္တာ– သတ္တဝါမှန်သမျှတို့သည် ၊ သုခိနော ဝါ– ကိုယ်၏ ချမ်းသာခြင်း ရှိကုန်သည်ငြား ၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခေမိနော ဝါ – ဘေးရန်ကင်းဝေး အေးချမ်းသာယာခြင်း ရှိကုန်သည်ငင်း ၊ဟောန္တု– ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း ၊ သုခိတတ္တာ ဝါ – ချမ်းသာရှင်ပျ စိတ်ရှိကြကုန်သည်လည်း ၊ ဘဝန္တု – ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း ။

စကားပြေ။ ။ပညာရှိအများ သူတပါးတို့ ကဲ့ရဲ့ပြစ်တင်မည့် ဒုစရိုက်စု ယုတ်ညံ့သော အမှုမျိုးကို အသေးအဖွဲ အနည်းငယ်မျှပင် ဖြစ်စေ မပြုကျင့်ပါလေနှင့် ။ (ထို့နောက် မေတ္တာပွါးရမည်မှာ) သတ္တဝါမှန်သမျှ ကိုယ်ချမ်းသာကြပါစေ , ဘေးရန်ကင်းဝေး အေးချမ်းသာယာကြပါစေ , စိတ်လည်းချမ်းသာကြပါစေ ။

အကရဏီယနှင့် မေတ္တာပို့ ။ ။“ သတ္တော” စသည်ဖြင့် ကရဏီယ (=ပြုကျင့်ရမည့်) ဓမ္မများကို ညွှန်ကြားတော်မူပြီးနောက် “ နစ ခုဒ္ဒ မာစရေ ကိဉ္စိ ” စသည်ဖြင့် အကရဏီယ (=မပြုသင့် မပြုထိုက်သော)ဓမ္မများကို ညွှန်ကြားတော်မူပြီးလျှင် ကျင့်ရန်, မကျင့်ရန်, တရားများ အပြည့်အစုံ ပြပြီးဖြစ်သောအခါ တဖန်ဆက်လက်၍ မေတ္တာဘာဝနာမှုပြုနည်းကို “ သုခိနော ဝ” စသည်ဖြင့် နည်းပေးတော်မူပြန်သည် ။

အကရဏီယ၌ မှတ်ဖွယ်။ ။ သတ္တော – စသည်အရ စွမ်းနိုင်သူ၏ အဖြစ်စသော အကျင့်များ ပြည့်စုံလျှင် မကောင်းမှု ပြုတော့မည် မဟုတ်ဟု ဆိုရန်ရှိသော်လည်း တခါတရံ အကောင်းဆုံးဖြစ်အောင် ကျင့်သူဖြစ်စေကာ “ ဤ အမှုကား မပြောပလောက်ပေ ” ဟု ပြုမိ မှားတတ်သည်လည်း ရှိတတ်ရာ ထိုကဲ့သို့ မဖြစ်ရန် သတိပေးခြင်း ဖြစ်၏ ။

ခုဒ္ဒ– သည် အငယ်, အနည်းငယ် , ကြမ်းကြုတ်သူ , နိမ့်ကျသူ , ယုတ်ညံ့သူ, ဆင်းရဲသူ , စသော အနက်များကို အဘိဓာန်တို့၌

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပြဆိုရာ ဤ၌ အယုတ် အညံ့ဟောတည်း။ အယုတ် အညံ့ သာမန်ဖြစ်သော်လည်းန အာစရေ-မကျင့်ရ ဟူသည်ကို ထောက်၍ ယုတ်ညံ့သော အကျင့်ဟု သိနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာက '' ယံ တံ ကာယဝစီမနောဒုစ္စရိတံ ခုဒ္ဒံ လာမကန္တိ ဝုစ္စတိ'' ဟု ဆို၏ ။ ကိုဋ္ဌိ –သန္ဒိ အပ္ပက(= အနည်းငယ်) အနက်ဟော။ ရုန့်ရင်း ကြမ်းတမ်းသော အပြစ်ကြီးများကို မဆိုထားနှင့် အဏုမြူမျှ အနည်းငယ် အသေးအဖွဲ အကုသိုလ်များကိုပင် မပြုရဟု ဆိုလို၏ ။

ထိုအကုသိုလ်မှ ပြုကျင့်ရာ၌ မျက်မှောက်ရရှိမည့် အပြစ်ကို ပြလို၍ '' ယေန ဝိညူ ပရေ ဥပဝဒေယျုံ '' (= ၎င်းပြစ်မှုအတွက် ပညာရှိများ သူတပါးတို့ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်ဖြစ်ရာသည်)ဟု မိန့်တော်မူသည် ။ ဤ၌ ပညာမဲ့သူများကား ပမာဏ မဟုတ် ၊ ထိုသူမျိုးကား အပြစ်မရှိသည်ကို အပြစ်ဟု လုပ်တတ်၏ ၊ အပြစ်နည်းသော အမှုကို ကြီးကျယ်သော ပြစ်မှု ပြုလုပ်ပြောဆိုတတ်၏ ၊ ပညာရှိများသာ ပမာဏဖြစ်၏ ။ ပညာရှိတို့ မည်သည်မှာ သေချာစွာ သက်ဝင်စိစစ်၍ တကယ်ကဲ့ရဲ့ထိုက်သူကိုမှ ကဲ့ရဲ့၍ ၊ ချီးမွမ်းထိုက်သူကို တကယ်မှန်မှ ချီးမွမ်းလေ့ရှိကြ၏ ။ ထိုသို့ ပညာရှိများသာ ပမာဏဖြစ်၍ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့ဖွယ်အမှုကို မပြုရဟုဟောတော်မူသည်။

မေတ္တာပို၌ သိမှတ်ဖွယ်။ ။ '' သင်္ကော ဥဒူ စ '' စသော ဆိုခဲ့ပြီး နှစ်၈ထာ ခွဲတို့ဖြင့် မေတ္တာဘာဝနာ၏ ရှေ့အဖို၌ ဖြည့်ကျင့်ထားရမည့် မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ (=မေတ္တာ၏ ရှေ့အဖို့က ကျင့်ရမည့် အကျင့်များ) ကို ပြခဲ့၏ ။ ၎င်းတို့ကိုပင် ကမ္မဋ္ဌာနုပစာရ(= မေတ္တာကမ္မဋ္ဌာန်း၏ ဥပစာရ)ဟု လည်း ဆိုရ၏။ အိမ်၏ ဥပစာဆိုလျှင် အိမ်၏ အနီးအပါးအရပ်ဟု သိရသကဲ့သို့ မေတ္တာဘာဝနာ မပြုမီ မေတ္တာ၏ ရှေ့အနီးမှာဖြစ်သော အကျင့်များဖြစ်၍ ၊ မေတ္တာ ဘာဝနာ၏ ဥပစာဟု ဆို၏ ။

ထိုဥပစာကို ပြုပြီး၍ ထိုရဟန်းတို့၏ ရက္ခစိုးနတ်များ ဘေးရန်ကို ပယ်ရှားရန် ပရိတ်အရံအတား အလို့ငှာငင်း , ဝိပဿနာ၏ အခြေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခံ မေတ္တာစျာန် ကမ္မဋ္ဌာန်းအကျိုးဂုဏ်ငှင်း , မေတ္တာဘာဝနာ ပြုပုံ ပြုနည်းကို ''သုခိနော ဝါ '' စသည်ဖြင့် မိန့်တော်မူသည် ။

'' သုခံ ဇေတသံ အတ္ထိတိ သုခိနော '' ချမ်းသာရှိသူများ ဖြစ်သောကြောင့် သုခီတို့မည်၏ ။ ဤအနက်ဖြင့် သုခ–အရ ကိုယ်ချမ်းသာ စိတ်ချမ်းသာ နှစ်မျိုးလုံးနှင့် ဆိုင်သော်လည်း ''သုခိတတ္တာ'' ဟု စိတ်ချမ်းသာမှု ရှိခြင်းကို ဆိုဦးမည်ဖြစ်၍ ကိုယ်၏ချမ်းသာခြင်းကိုသာ ယူရတော့သည် ။

'' သုခံ သဉ္ဇာတံ အသာတိ သုခိတော'' ဖြစ်သော ချမ်းသာရှိသော စိတ်တည်း ။ ''သုခိတော အတ္တာ ဇေတသန္တိ သုခိတတ္တာ'' ဖြစ်သော ချမ်းသာရှိသော စိတ်ရှိသူများ ။ ခေမ– သန္တိ ဘေးရန်မရှိခြင်း , အေးချမ်းခြင်း, ဟော ။ ကိုယ်စိတ်ချမ်းသာခြင်းကြောင့် အေးချမ်းသည် ၊ ဘေးရန်ခပ်သိမ်း အေးငြိမ်းခြင်းကြောင့် အေးချမ်းသာယာသည် ။ '' ခေမံ ဇေတသံ အတ္ထိတိ ခေမိနော'' အေးချမ်းခြင်း ရှိသူများတည်း ။

ဤ '' သုခိနော ဝါ '' စသော စကားကို ဘာကြောင့် ဆိုသနည်း ၊ မေတ္တာပွါးပုံကို ပြခြင်းငှာ ဆိုသည် ။ မေတ္တာကို ''သဗ္ဗေသတ္တာ သုခိနော ဟောန္တု – သတ္တဝါမှန်သမျှ ကိုယ်ချမ်းသာကြပါစေ ။ ခေမိနော ဟောန္တု –အေးချမ်းသာယာကြပါစေ ။ သုခိတတ္တာ ဟောန္တု –စိတ်ချမ်းသာကြပါစေ' ဤသို့ ပွါးများအပ်သည်ဟု ဆိုလိုသည် ။

မစောဒနာသင့် ။ ။ '' ပညာရှိများ ကဲ့ရဲ့မည့် အမှုမှန်လျှင် အနည်း ငယ်မျှပင်ဖြစ်စေ မပြုရ'' ဟူသော စကား၏ အခြားမဲ့၌ '' သတ္တဝါမှန်သမျှ ချမ်းသာကြပါစေ'' စသော စကားကို ဟောခဲ့၏။ မေတ္တာကို ဤသို့ ပွါးများရမည်စသော စကားမျိုးမပါ၍ အနုသန္ဓေ မစပ်သကဲ့သို့ မရှိပါလော ဟု ဆိုရန်ရှိ၏ ။ မြတ်စွာဘုရား တရားတော်ကား သိနားလည်သူတို့အတွက် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ သိနားလည်တတ်သူများကား '' သုခိနော ဝါ'' စသည်ဖြင့်ငှင်း, ''ယေ ကေစိ''

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စသည်ဖြင့်ငင်း ဟောသော တရားကို ကြားရလျှင် မေတ္တာပွါးပုံ နည်းပေးသည် ဟု နားလည်သွားသည်သာ ။

တစုံတခုသော အကြောင်းအရာကို ပြောဆိုရေး သားပြီး အဆုံးခြံ အားလုံး ချမ်းသာပါစေဟု အဆုံးသတ်လျှင် ထိုစကားမှာ ထိုသူ၏ ဆုတောင်းဖြစ်သကဲ့သို့ ဤခြံ မြတ်စွာဘုရားက မေတ္တာပို့ခြင်းဟု မှတ်ယူဖွယ် မရှိလော၊ ဤသို့လည်း ဆိုချင်ကြပြန်သည် ။ ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာဟာက (=တရားနာသူ) ရဟန်းတို့ အတွက် ဟောကြားနေသော ဒေသနာအဖြစ် ထင်ရှား၍ ထိုရဟန်းများကလည်း မိမိတို့ ကျင့်ဖို့ အတွက် ဟောသည်၏ အဖြစ်ကို သိနားလည်ခဲ့ရာ ထိုသို့လည်း ယူဆရန် မသင့် ။

ထိုအချက်မှာ ''မာတာ ယထာ နိယံ ပုတ္တမာယုသာ'' စသည်ဖြင့် မိခင်သည် မိမိ၏ တဦးတည်းသော သားကို စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့၊ မေတ္တာပွါးရမည်စသော နောက်ဟောကြား တိုက်တွန်းမည့် စကားတို့ကိုလည်း ထောက်ထား သိနိုင်သည်ဖြစ်ရာ မစောဒနာသင့်ပဲ စောဒနာခြင်းသာတည်း။

(၅၁) ယေကေစိ ပါဏဘူတတ္ထိ ၊
တသာ ဝါ ထာဝရာ ဝ' နဝသေသာ ။
ဒီဃာ ဝါ ယေ ဝ မဟန္တာ ၊
မဇ္ဈိမာ ရဿကာ အဏုကထူလာ ။

(၅၂) ဒိဋ္ဌာ ဝါ ယေဝ အဒိဋ္ဌာ ၊
ယေ ဝ ဒူရေ ဝသန္တိ အဝိဒူရေ ။
ဘူတာ ဝ သမ္ဘဝေသီ ၊
သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တု သုခိတတ္တာ ။

(၅၁)(၅၂) အနဝသေသာ – ကြွင်းမဲ့ဉာဏ် အလုံးစုံကုန်သော ၊ ယေ တသာ ဝါ – အကြောင် ထိတ်လန့်တတ်သော ပုထုဇဉ် သေက္ခတို့သည်ဝင်း ၊ ယေ ထာဝရာ ဝါ– အကြောင် မထိတ်မလန့် တည်တံ့ခိုင်မြဲသော ရဟန္တာတို့သည်ဝင်း ၊ ယေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဒိဃာ ဝါ – အကြင် ခန္ဓာကိုယ်ရှည်လျားသတ္တဝါများတို့သည်၎င်း ၊ ယေ မဟန္တာ ဝါ အကြင် ခန္ဓာကိုယ်ကြီးမား သတ္တဝါများတို့သည်၎င်း ၊ ယေ မဇ္ဈိမာ ဝါ– အကြင် မတိုမရှည် မကြီးမငယ် အရွယ်အလတ်စား သတ္တဝါများတို့သည်၎င်း ၊ ယေ ရဿကာ ဝါ – အကြင် ပုကွနိမ့်တို ခန္ဓာကိုယ်ရှိသော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း ၊ ယေ အဏုကာ ဝါ – အကြင် သေးငယ်မှုံမွား သတ္တဝါများတို့သည်၎င်း ၊ ယေ ထူလာ ဝါ– အကြင် ဝိုင်းစက်ဆူဖြိုး သတ္တဝါမျိုးတို့သည်၎င်း ၊ ယေ ဒိဋ္ဌာ ဝါ – အကြင် မြင်ဖူးသော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း ၊ ယေ အဒိဋ္ဌာ ဝါ – အကြင် မမြင်ဘူးသော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း၊ ယေ ဒူရေ ဝသန္တိ – အကြင် အဝေးအရပ်၌ နေကြသော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း ၊ ယေ အဝိဒူရေ ဝသန္တိ – အကြင် အနီးအရပ်၌ နေကြသော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း ၊ ယေ ဘူတာ ဝါ – အကြင် နောင်မဖြစ်ရ ဖြစ်ပြီးသား ဖြစ်ကြသော ရဟန္တာတို့သည်၎င်း ၊ ယေ သမ္ဘဝေသီ ဝါ – နောင်ဖြစ်ရမည့် ဘဝကိုရှာ အကြင် ပုထုဇဉ်သေက္ခ သတ္တဝါတို့သည်၎င်း ၊ ယေ ကေစိ –အလုံးစုံကုန်သော ၊ ပါဏာဘူတာ – သတ္တဝါတို့သည် ၊ အတ္ထိ – ရှိကုန်၏ ၊ ဣမေပိ သဗ္ဗသတ္တာ – ဤအလုံးစုံကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း ၊ သုခိတတ္တာ – ချမ်းသာအေးမြ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ရှိကြကုန်သည် ၊ ဘဝန္တု – ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း ။

စကားပြေ။ အလုံးစုံသော ထိတ်လန့်တတ်သော ပုထုဇဉ် သေက္ခများ, မထိတတ်လန့်တတ်သော ရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်များ , ကိုယ်ခန္ဓာရှည်လျားသော သတ္တဝါများ , ကိုယ်ခန္ဓာကြီးမားသော သတ္တဝါများ , ကိုယ်ခန္ဓာ အလတ်စား သတ္တဝါများ , ပုကွ နိမ့်တို ကိုယ်ရှိသော သတ္တဝါများ ,သေးငယ်မှုံမွားသော သတ္တဝါများ , ဆူပြိုးဝိုင်းဝန်း သော သတ္တဝါများ , မြင်ဘူးသော သတ္တဝါများ , မမြင်ဘူးသော သတ္တဝါများ အဝေး၌ နေသော သတ္တဝါများ , အနီး၌ နေသော သတ္တဝါများ , နောင် မဖြစ်ကြမည့် ဖြစ်ပြီးသော ရဟန္တာများ , နောင် ဘဝသစ် ရှာမှီးတတ်သော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သေက္ခပုထုဇဉ်များ , လောကရှိ ဤ သတ္တဝါအားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ ။

မေတ္တာပွါးပုံ အကျယ်။ ။ သုခိနော ဝါ – စသည်ဖြင့် သတ္တဝါအားလုံး ပေါင်းရုံးကာ မေတ္တာပွါးပုံ အကျဉ်းချုပ်ကို ပြတော်မူပြီးနောက် ထိုသတ္တဝါတွေကို ''တသ, ထာဝရ''စသည်ဖြင့် အလီလီခွဲကာ မေတ္တာပွါးပုံ အကျယ်ကို '' ယေ ကေစိ ပါဏဘူတာ'' စသည်ဖြင့် ညွှန်ကြားတော်မူပြန်သည် ။ တမျိုးဆိုရသော် သတ္တဝါများ၏ စိတ်မှာ အာရုံအမျိုးမျိုး အစားစားတွင်ကျင်လည် ကျက်စားခဲ့ရာ စ,စခြင်းအာရုံတခုထဲ၌ စွဲမြဲစွာမတည် နိုင်သေး ၊ အာရုံအများအပြားကို ရှုပွါးရန် ပေးထားသော် ထိုအာရုံများသို့ အစဉ်လိုက်ကာ လိုက်ကာ နေရခြင်းဖြင့် တရွေ့ရွေ့ တိုးတက် စွဲမြဲတည်တံ့နိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ''တသ,ထာဝရ'' စသော အာရုံအမျိုးမျိုး၌ လိုက်ကာ လိုက်ကာ စိတ်ကောင်းစွာ တည်စေခြင်း အကျိုးငှာ မေတ္တာပွါးပုံ အကျယ်ကို မိန့်တော်မူခြင်းဖြစ်သည် ။

တမျိုးဆိုဖွယ် ရှိသေးသည်၊ စိတ်မည်သည်မှာ ထင်ရှားရာ ထင်ရှားရာ အာရုံ၌သာ လွယ်ကူစွာ တည်နေနိုင်တတ်သည် ၊ ထို့ကြောင့် တရားနာနေသူ ရဟန်းများအဖို့ ထင်ရှားရာရာ အာရုံ၌ ကောင်းစွာတည်စေရန် (=သမာဓိဖြစ်ရန်) တသ,ထာဝရ စသည့် မေတ္တာ၏ အာရုံအမျိုးမျိုးကို ပြတတ်သော '' ယေ ကေစိ ပါဏဘူတာ'' စသော ဂါထာနှစ်ရပ်ကို မိန့်ဆိုတော်မူသည် ။

အနက်ပေးဟန်။ ။'' ယေ ကေစိ ပါဏဘူတာ '' စသည်၌ ယေ ကေစိ ကား အနဝသေသ(=အကြွင်းမဲ့ အလုံးစုံ)အနက်ဟော အလုံးစုံကိုလည်း အ,နိယမအားဖြင့် ဟောရာ ၎င်း၏ နိ,ယမ ကား သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တု သုခိတတ္တာ–၌ သဗ္ဗသတ္တာတည်း ။ တသာ ဝါ ထာဝရာ ဝါ စသည်ကား ''ယေ ကေစိ'' အရ သတ္တဝါများတည်း။ မှန်၏ ၊''ယေ ကေစိ ပါဏဘူတာ'' ကား အ,နိယမ သာမညဖြစ်၍ တသာ ဝါ ထာဝရာ ဝါ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စသည်ကား ထို အ,နိယမ သာမညဏ် အရဖြစ်သော အ,နိယမ ဝိသေသများဖြစ်သည် ။ ထို့ကြောင့် ၊ ယေ ကေစိ –ကုန်သော ၊ ပါဏာဘူတာ – သတ္တဝါတို့သည် ၊ ယေ တသာ ဝါ– တို့သည်ၘင်း (ပ) ယေ သမ္ဘဝေသီ ဝါ – တို့သည်ၘင်း ၊ အတ္ထိ –ဏ် ၊ တ္ကမေပိ သဗ္ဗသတ္တာ – တို့သည် ၊သုခိတတ္တာ – ကုန်သည် ၊ ဘဝန္တု –ကုန်သတည်း ။ ဤသို့သော်လည်း စပ် ၊ သို့ မဟုတ် ဂါထာ၌ အနက်ပေးခဲ့သည့်အတိုင်း၊ တသာ ဝါ – စသည်မှ စ,တင် အနက်ပေးကာ ယေ ကေစိ ကို ပြန်စပ် ။ သို့မဟုတ် တသာ ဝါ – ထိတ်လန့်တတ်သော သတ္တဝါတို့ငင်း (ပ) သမ္ဘဝေသီ ဝါ– တို့ငင်း ၊ တ္ကတိ –ဤသို့ ၊ ယေ ကေစိ – ကုန်သော ၊ ပါဏာဘူတာ – တို့သည် ၊အတ္ထိ တ္ကမေပိ သဗ္ဗသတ္တာ စသည်ဖြင့်သော်လည်း စပ် ။ ဤသို့ သုံးပျိုးစပ်နိုင်သည့် အဖြစ်ကို ''ယေ ကေစိ ပါဏာဘူတ္ထိ တသာ ဝါ ထာဝရာ ဝါ အနဝသေသာ ၊ တ္ကမေပိ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တု သုခိတတ္တာ'' ဟူသော အဋ္ဌကထာ ယောဇနာပြုဖြင့် သိရသည် ။

ပါဏာဘူတာအရ။ ။ ပါဏ, ဘူတာ နှစ်ပုဒ်လုံး သတ္တဝါ ဟောဖြစ်၍ ငင်းနှစ်ပုဒ်၌ အနက်ထူးမရှိ။ ထို့ကြောင့် '' ပါဏာ ဧဝ ဘူတာ =ပါဏာသည်ပင် ဘူတ မည်သည် '' ဟု ဆို၏။ ''ပါဏာန္တိတိ ပါဏာ= အသက်ရှူ တတ်သောကြောင့် ပါဏာမည်ကုန်၏ '' ဟု လုပ်၍ ၊အဿာသ ပဿာသ နှင့် စပ်သော ပဋ္ဌဝေါကာရ သတ္တဝါကောက်ရန်ငင်း ၊ ဘဝန္တိတိ–ဘူတာ– ဖြစ်တတ်သောကြောင့် ဘူတမည်ကုန်၏ဟုလုပ်၍ ဧကဝေါကာရ စတုဝေါကာရ သတ္တဝါ ကောက်ရန်ငင်း အဋ္ဌကထာ၌ ပါဏာနှင့် ထူးခြားအောင် ပြုလုပ်၍ တနည်းဖွင့်ပြန်၏။ ပါဏာအရ အဿာသ ပဿာသနှင့် စပ်သော ပဋ္ဌဝေါကာရ ဟု ဆိုရာ၌ ဆိုဖွယ်ရှိလာ၏။ အကြောင်းမှာ ရူပါဝစရတို့ကား အဿာသ ပဿာသ မရှိသော သတ္တဝါများတွင် ပါဝင်လျက် ရှိသောကြောင့်တည်း။ထို့ကြောင့် ပါဏာ အရ, ကာမာဝစရ ၊ ဘူတ အရ, ရူပ အရူပ တို့ကို ကောက်သော် ပို၍ ရှင်းလင်းဖွယ် ရှိ၏ ။

အဋ္ဌကထာအဆို၌ သင့်တင့်အောင်လည်း ဤသို့ ကြံသင့် သေး၏ ။ အာယတ္တ ပဋိဗဒ္ဓ စသည်၌ စပ်သည် ဟူသည်မှာ ဖြစ်နေ ရှိနေမှ မဟုတ်။ အကြောင်း အကျိုးအဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ခြင်းကိုလည်း စပ်သည်ဟုပင် ဆိုရ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အသညသတ် , အရူပတို့မှာ အသာသ ပသာသ ဈာန်များကြောင့် ဖြစ်နိုင်ခွင့် မရှိ၍ အသာသ ပသာသနှင့် မစပ်ဟု ဆိုရ၏ ။ ရူပါဝစရတို့မှာ အသာသ ပသာသ ဈာန်လေးပါးကြောင့် ဖြစ်နိုင်သောကြောင့် အသာသ ပသာသနှင့် စပ်နေသည်ဟု ဆိုရသည် ။ ဤ အလို အသာသ ပသာသ ပဋိဗန္ဓေ-၌ အသာသ ပသာသအရ ထွက်သက် ဝင်သက်ကိုငင်း , ဈာန်ကိုငင်း ,နှစ်မျိုးလုံး ယူရတော့သည် ။ သို့ဖြစ်လျှင် အသာသ ပသာသ ဈာန်မှတပါး အခြားဈာန်ကြောင့် ဖြစ်သော ဗြဟ္မာများနှင့် ''ပါဏာန္တိတိ ပါဏာ''ဟူသော ဝစနတ္ထကို ဘယ်သို့ ဆိုမည်နည်း။ အားလုံး အတွက် ရဋ္ဌေအဖြစ်သာ ဆိုဖွယ် ရှိတော့သည် ။

ထို့ပြင်'' သဉ္ဇန္တိတိ သတ္တာ ၊ ပါဏာန္တိတိ ပါဏာ '' ဟူသော စကားတို့အရ ငြိကပ် တပ်မက်တတ်သော ပုထုဇဉ်သတ္တဝါနှင့် အသက် ရှူရှိုက်သော ပဉ္စဝေါကာရ သတ္တဝါတို့ကို ကောက်ယူနိုင်ရန် အဋ္ဌကထာတို့၌ ရာဂ ကင်းသော ရဟန္တာ, အသက် မရှူရှိုက်တတ်သော ရူပါ,ရူပသတ္တဝါ၌လည်း ဖြစ်ရသော သတ္တပါဏာတို့ကို ရဋ္ဌေသန္ဒါအဖြစ် ဆိုဏ် ။ ထန်းရွက်မှ တပါး အခြား ဗျာ,ယပ်,စသည် တို့၌လည်း ဖြစ်သော တာလဝဏ္ဏကို ရဋ္ဌေဟု ဆိုသကဲ့သို့တည်း ။

ဤ၌လည်း အသက်ရှူတတ်သော ကာမာဝစရ မှ တပါး အသက် မရှူသော ရူပ၌လည်းဖြစ်သော ဤပါဏာကို ရဋ္ဌေအဖြစ် ယူမှ အဋ္ဌ ကထာ အဆိုမှာ အပြစ်လွတ်ပေမည် ။ သို့သော် ပါဏာ-အရ ကာမသတ္တဝါ, ဘူတ-အရ ဈာန်သတ္တဝါကို ယူသောနည်းလောက် မရှင်းလင်း မချောပြေတတ် ။

တသ စသော သတ္တဝါများ ။ ။ ''တသန္တိတိ တသာ = ထိတ်လန့်တတ်သော ကြောင့် တသမည်၏'' အရ တသဟူသည်မှာ တဏှာမကင်းသေး၍ ကြောက်တတ် လန့်တတ်သော ပုထုဇဉ် သေက္ခပုဂ္ဂိုလ်များ တည်း ။ ''တိဋ္ဌန္တိတိ ထာဝရာ = မကြောက်မလန့် မလှုပ်ရှားပဲ မြဲမြံတည်တံ့သော ကြောင့် ထာဝရမည်၏ '' အရ တဏှာကို ပယ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ကြောက်ရွံ့ခြင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မရှိကြသော ရဟန္တာတို့ကို ထာဝရဆိုသည် ။

ဒိဃ မှာ ကိုယ်အနေအထား ရှည်လျားသော မြွေ နဂါး , ငါး , ဖွတ်,စသော သတ္တဝါများတည်း ။ မဟန္တ-ကား ကြီးသော ကိုယ်ခန္ဓာ ရှိသော ငါး လိပ်စသော ရေသတ္တဝါ , ဆင်စသော ကုန်းသတ္တဝါ , ရာဟု စသောနတ် များပင် ဖြစ်သည် ။ မြင်း ,နွား , ကျွဲ , ဝက် ,စသော ကိုယ်နေ အလတ်စားရှိသော သတ္တဝါများကို မဇ္ဈိမဆို၏။ ရဿ-ပုတိသော သတ္တဝါဆိုသည်မှာ ထိုထိုသတ္တဝါ အမျိုး မျိုးတို့၌ ဒိဃ မဇ္ဈိမတို့ထက် အောက်ကျသေးငယ်သော သတ္တဝါပေတည်း ။

အဏုက-ကား ပကတိမျက်စိ အရာမဟုတ်၊ ဒိဗ္ဗ စက္ခု၏ အရာဖြစ်သော အလွန်သေးငယ် မူနုံမွားသော သတ္တဝါများဖြစ်၏။ သို့မဟုတ် မဟန္တမဇ္ဈိမနှင့် ထူလာ မဇ္ဈိမတို့အောက် သေးငယ်သော ပမာဏရှိသော သတ္တဝါတို့ကို ယူ။ ထူလာမှာ ဝိုင်းဝန်းသော ကိုယ်ရှိသော ယောက်သွား ,ခရု ,လိပ်,စသော သတ္တဝါ များတည်း။ မိမိမျက်စိဖြင့် မြင်ဘူးသော သတ္တဝါကို ဒိဋ္ဌဆိုသည်။ သမုဒ္ဒရာတဖက်, တောင်တဖက် , စကြာဝဠာတဖက်, စသည်၌ တည်သော မမြင်ဘူးသော သတ္တဝါ တို့ကား အဒိဋ္ဌတို့တည်း ။

ဝိဒူရ-ကို အတိဒူရ (=အလွန်ဝေးသော)ဟု အနက် ဆို၏ ။ ထို့ကြောင့် အဝိဒူရကို မနီးမဝေးဟု အနက်ပြန်၏။ ဤ၌ ဒူရ၏ အပြန်ဖြစ်၍ အနီးသာ အနက်ဆိုရသည်။ ထို့ကြောင့် မိမိကိုယ်၌ ရှိသော သတ္တဝါကို အဝိဒူရ ဟုငင်း , မိမိကိုယ်မှ အပဖြစ်သော သတ္တဝါတို့ကို ဒူရဟုငင်း ဆိုရသည်။ တနည်း မိမိ အိမ်ကျောင်း ဥပစာအတွင်း အပြင်ဖြင့်ငင်း မိမိ ကျောင်း,ရွာ,ဇနပုဒ်,ကျွန်း,စကြာ ဝဠာ , အတွင်း အပြင်အားဖြင့်ငင်း အဝိဒူရ - ဒူရခွဲရပြန်သည် ။

ဘူတ-ဆိုသည်မှာ ဖြစ်ပြီးသားဖြစ်၍ နောင်ဖြစ် ရတော့မည် မဟုတ်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များပင်တည်း ။ ''သမ္ဘဝံ ဆေန္တိတိ သမ္ဘဝေသိနော'' နောင်ဘဝဖြစ်ရန် အကြောင်းကံကို ရှာလေ့ရှိသောကြောင့် သမ္ဘဝေသီမည်၏။ သံယောဇဉ် မကင်းသေးသောကြောင့် နောင်ဘဝအဆက်ကို ရှာတတ်သော ပုထုဇဉ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သေကွတို့ကို သမ္ဘဝေသီ-ဆိုသည်။ ဤ ဘူတ ,သမ္ဘဝေသီကို ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် တနည်း ခွဲပြသေး၏ ။ အဏ္ဏဇ(=ဥ ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါ) ,ဇလာဗုဇ (=သားအိမ်၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါ) တို့မှာ အဉ္ဇန့် သားအိမ်မှ မထွက်ရသေးမီ သမ္ဘဝေသီ ဆိုရ၏။ ဥ,သားအိမ်မှ အပြင်ထွက်လာသောအခါမှ ဘူတ တည်း ။

သံသေဒဇ (=အညှီအဖောက် အပွင့် အပွေး အခေါက် စသည်၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါ), ဩပပါတိက (=ကိုယ်ထင်ရှားဖြစ်သော သတ္တဝါ) တို့မှာ ပဌမစိတ္တက္ခဏ၌ သမ္ဘဝေသီဟုငင်း ,ဒုတိယစိတ္တက္ခဏမှစ၍ နောက် ဘူတဟုငင်း ခွဲ ။ အကြင် ဤရိယာပုထ်ဖြင့် ဖြစ်၏ ၊ ထိုဤရိယာပုထ် မပြောင်းသေး သမျှ သမ္ဘဝေသီတည်း ။ ပြောင်းသော အခါမှစ၍ ဘူတအဖြစ် ရောက်သည်ဟုလည်း တနည်း ခွဲလေ ။

ဒုက်+တိက် ။　　။ ဤ ဂါထာများအရ ဒုက်လေးဒုက် ၊ တိက် သုံး တိက်အားဖြင့် မေတ္တာပွါးပုံ ခုနစ်မျိုးပြ၏။

ဒုက်လေးဒုက်ကား (၁) တသ ,ထာဝရဒုက် ။ (၂) ဒိဋ္ဌ,ဒိဋ္ဌဒုက် ။ (၃) ဒူရ ,သန္တိကဒုက် ။ (၄) ဘူတ,သမ္ဘဝေသီဒုက်တို့တည်း တိက်သုံးတိက်ကား။(၁) ဒိဃ,ရဿ,မဇ္ဈိမတိက် (၂)မဟန္တ ,အဏုက,မဇ္ဈိမတိက် (၃) ထူလ,အဏုက,မဇ္ဈိမတိက်တို့တည်း ။

ဤ ဒုက် တိက်တို့အရ မေတ္တာဘာဝနာပွါးပုံ မှာ အဋ္ဌကထာတွဲစပ်ပြသော နည်းအတိုင်း ‘‘ ယေ ကေစိ ပါဏာဘူတတ္ထိ ”ကိုငင်း ‘‘ ဤမေပိ သဗ္ဗသတ္တာ ဘာဝန္တု သုခိတတ္တာ”ကိုငင်း ဒုက်တိုင်း တိက်တိုင်းယှဉ်ကာ မေတ္တာ ဘာဝနာ ခုနစ်မျိုး ဖော်ထုတ်အပ်၏ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁။ ယေ ကေစိ ပါဏာဘူတတ္ထိ'တသာ ဝါ ထာဝရာ ဝါ ' ဣမေပိ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တု သုခိတတ္တာ

၂။ ။ ' ဒိဋ္ဌာဝါ အဒိဋ္ဌာဝါ ' ။

၃။ ။ ' ဒူရေ ဝါ သန္တိကေ ဝါ ဝသန္တာ ' ။

၄။ ။ ' ဘူတာ ဝါ သမ္ဘဝေသီ ဝါ ' ။

၅။ ။ ' နိဿာ ဝါ ရဿာ ဝါ မဇ္ဈိမာ ဝါ ' ။

၆။ ။ ' မဟန္တာ ဝါ အဏုကာ ဝါ မဇ္ဈိမာ ဝါ ' ။

၇။ ။ ' ထူလာ ဝါ အဏုကာ ဝါ မဇ္ဈိမာ ဝါ ' ။

မြန်မာပြန် (၁) ထိတ်လန့်တတ်သော ပုထုဇဉ်သေက္ခနှင့် မထိတ်လန့်တတ်သော ရဟန္တာ ဤပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ။

(၂) မြင်ဘူးသော သတ္တဝါ မမြင်ဘူးသော သတ္တဝါ ဤသတ္တဝါ အားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ ။

(၃) အနီးအပါးရှိ သတ္တဝါ အဝေးနေ သတ္တဝါ ဤသတ္တဝါ အားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ ။

(၄) ဖြစ်ပြီး ရဟန္တာနှင့် ဖြစ်ရန် ကံကို ရှာနေသော ပုထုဇဉ်သေက္ခ အားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ ။

(၅) ကိုယ်ခန္ဓာရှည်သော သတ္တဝါ, တိုသော သတ္တဝါ, မရှည်မတို အလတ်စား သတ္တဝါ ,ဤသတ္တဝါ အားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ ။

(၆) ကိုယ်ခန္ဓာကြီးသော သတ္တဝါ , ငယ်သော သတ္တဝါ , မကြီးမငယ် အရွယ်အလတ်စား သတ္တဝါ , ဤသတ္တဝါ အားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ ။

(၇) ကိုယ်ခန္ဓာပြည့်ဖြိုး ဝိုင်းဝန်းသော သတ္တဝါ ,ငယ်သော သတ္တဝါ, အလတ်စား သတ္တဝါ ဤသတ္တဝါအားလုံး ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မှတ်ချက်။　　ဆိုခဲ့ပြီး သုခိတတ္တာမှာ နောက်က သုခိနော ရှိနေ၍ အတ္တ,ကစိတ်ကိုသာ ဟောရ၏။ ဤ၌ အတ္တကို ခန္ဓာကိုယ်တခုလုံး ကိုယ် စိတ်နှစ်ပါးဟော ယူ၍ သုခိတတ္တာ ချမ်းသာ,အေးမြ ကိုယ်,စိတ်နှစ်ပါး ရှိကြကုန်သည်ဟု အနက်ပေးခဲ့သည် ။ ထို့ကြောင့် ဤ၌ ကိုယ် စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေဟု မြန်မာပြန်သည် ။

(၅၃)　　နံ ပရော ပရံ နိကုဗ္ဗေထ ၊
နာတိမညေထ ကတ္ထစိ နံ ကဉ္စိ ။
ဗျာရောသနာ ပဋိဃသညာ ၊
နညမညဿ ဒုက္ခံ’မိစ္ဆေယျ ။

(၅၃)　　ပရော – တပါးသူ တယောက်သည် ၊ ပရံ – သူတပါးဟူ အခြာသူတယောက်ကို ၊ နံ နိကုဗ္ဗေထ – စဉ်းလဲသမှု လှည့်ပတ်ခြင်း မပြုပါစေလင့်၊ ကတ္ထစိ – တစုံတခုသော အရပ်၌ ၊ (ဘယ်အရပ်မှာ မဆို) ကဉ္စိ – တစုံတယောက်သော ၊ နံ – ထို သူတပါးကို ၊ နာတိ မညေထ – မာန်ထောင်သမှု မထီမဲ့မြင် မပြုပါစေလင့် ၊ ဗျာရောသနာယ – ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် စော်ကား ထိပါး နှိပ်စက်ခြင်းဖြင့်၎င်း၊ ပဋိဃသညာယ – ဒေါသစိတ်ဖြင့်၎င်း ၊ အညမညဿ – အချင်းချင်း (တယောက်သည် တယောက်)၏ ၊ ဒုက္ခံ –ဆင်းရဲခြင်းကို ၊ နံ ဣစ္ဆေယျ– အလို မရှိပါစေလင့် ။

စကားပြေ။　　။ သူတယောက်သည် အခြားသူ တယောက်ကို စဉ်းလဲ လှည့်ပတ်မှု မပြုပါစေလင့် ၊ ဘယ်အရပ်မှာ မဆို ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် တယောက်ယောက်ကိုမျှ မထီမဲ့မြင် မပြုပါစေလင့်၊ ကိုယ်နှုတ်တို့ဖြင့် ထိပါး နှိပ်စက်ခြင်းဖြင့်၎င်း , ဒေါသစိတ်ဖြင့်၎င်း အချင်းချင်း တယောက်သည် တယောက်၏ ဆင်းရဲမှုကို အလိုမရှိပါစေလင့်။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မေတ္တာပို့ တမျိုး ။ ။ မေတ္တာဘာဝနာဟူသည် သတ္တဝါများ အပေါ်၌ချမ်းသာသုခ ရရှိရေးအတွက် တောင့်တချက်ဖြင့်သာ ပွါးများရသည် မဟုတ် ၊ အကျိုးမဲ့ ဒုက္ခတို့ မကျမရောက်ဖို့အရေး တောင့်တသည်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း ပွါးများရသည်သာ ။ ထို့ကြောင့် ''သုခိနော ဟိ'' စသည်ဖြင့် သတ္တဝါတို့ ချမ်းသာရေး တောင့်တပွါးများပုံကို ပြပြီးနောက် ၊ ယခုအခါ '' နပရော ပရံ '' စသည်ဖြင့် ဆင်းရဲဒုက္ခ မကျမရောက်ရေး တောင့်တသောအားဖြင့် ပွါးများပုံကို ညွှန်ကြားတော်မူပြန်သည် ။

သန္ဒိဿရ ရှင်းလင်းချက် ။ ။[''နံ နိကုပ္ပေထာတိ နံ ကောပေယျ နံ ဝဋ္ဋေယျ ဟိ '' ဟူသောပရိတ်ဋီကာအလို ''နံ နိကုပ္ပေထ'' ရှိရမည်ဖြစ်၏။ အမျက်မထွက်ရမည့် အနက်မျိုးမှာ '' ဗျာရောသနာ ပဋိဃသည -နာညမညဿ ဒုက္ခမိစ္ဆေယျ'' ဟူသော စကားဖြင့်ပင် ပြီးနေ၍ မလိုတော့ဟု ဆိုသင့်သည်။ ''နံ ဝဋ္ဋေယျ '' အဖွင့်နှင့် ''နံ နိကုဇ္ဈေထ '' လည်း မဟပ်မိ ။ '' နံ နိကုဇ္ဈေထာတိ နံ ဝဋ္ဋေယျ '' ဟူသော အဋ္ဌကထာအလိုလည်း မကျ ။ နိ + ကရ -ဖြင့်ပြီးသော နိကတိမှာ စဉ်းလဲ လှည့်ပတ်ခြင်းအနက်ကို ဟောသကဲ့သို့ နိ+ကရ -ဖြင့်ပင် ပြီးသော နိကုဇ္ဈေထလည်း စဉ်းလဲ လှည့်ပတ်ခြင်း အနက်ကို ဟောသည်ဟု ''နံ ဝဋ္ဋေယျ '' ဖြင့် သိစေသည် ။

အချို့အရာ၌ နိ ကတိနှင့် ဝဋ္ဋနာ ကွဲပြားပုံကို ပြ၏။ ''ဝဋ္ဋနာ''ဟူသည်မှာ ထိုထိုအကြောင်း ဉပါယ်တို့ဖြင့် လှည့်ပတ်ခြင်းဖြစ်၍ ''နိ ကတိ'' ကား မှော် မန္တန် မျက်လှည့် အတတ်တို့ဖြင့် ရွှေမဟုတ်သည်ကို ရွှေစသည် ပြုလုပ်လှည့်ပတ်ခြင်းဟု ဆို၏ ။ ဤ၌ကား နှစ်မျိုးလုံးပင် ဝဋ္ဋေယျ အရဖြစ်၏ ။ ထိုမျှ မကသေး ''တုလာကူဋ - ချိန်စဉ်းလဲ , ကံသကူဋ - ခွက်စဉ်းလဲ ,မာနကူဋ -တင်းအခြင် စဉ်းလဲ '' စသော ကူဋ အမျိုးမျိုးကိုလည်း ယူရသည်ပင်။ ဝဋ္ဋနာကို ''အညထာ ဋ္ဌိတဿ- တမျိုးအနေအားဖြင့် တည်နေသော ၊ ဝတ္ထုနော- အရာဝတ္ထုကို ၊ အညထာရူပေန - တခြားတမျိုး အသွင်ဟန်ဖြင့် ၊ကထနာဒိနာ -ပြောဆိုခြင်း စသည်ဖြင့် ၊အညမောဟောပါဒနေ -တပါးသူကို တွေဝေမှုဖြစ်အောင် ပြုခြင်း၌ ဖြစ်၏ '' ဟု ဖွင့်သော ထောမနိဓိအရ ဤ ဝဋ္ဋေယျ ၌ ဝဋ္ဋနာကိုလည်း ထို သဘောအရ အားလုံးလှည့်ပတ်မှုမှန်သမျှ ယူနိုင်တော့သည် ။]

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တောင့်တရခြင်း။　　။ လှည့်ပတ်ခြင်း ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်းမှာ ထိုသူ့အပေါ် မေတ္တာမရှိခြင်းကြောင့်ပင် ဖြစ်၏ ၊ ထို့အတူ အလှည့်ပတ် ခံနေရသော သူကလည်း စိတ်ဆိုးတော့မည်ပင် ဖြစ်၏ ။ ဤသို့ဖြင့် နှစ်ဖက်လုံး မကောင်းကျိုးများ ဖြစ်ပွားနိုင်၍ ဤမလှည့်ပတ်ပါစေနှင့်ဟူသော မေတ္တာကို ပွါးရခြင်းဖြစ်သည် ။

(မာနထောင်ခြင်းသည်လည်း မေတ္တာမရှိသူ အပေါ်၌သာ ဖြစ်၏ ။ မိမိ အလွန်ချစ်မြတ်နိုးသူဖြစ်လျှင် ထိုသူ့ အပေါ်မှာ စိတ်နှုးညံ့နေရာမာန ဟု ရှိနိုင်မည် မဟုတ် ၊ ထို့ကြောင့် မာနသည် မေတ္တာကင်းခြင်း၏ အမှတ်အသားပင် ဖြစ်သည် ။ မာန်ထောင်လွှားသူကို မြင်ရလျှင်ပင် အမြင်ကပ်ကြ၏ ၊ ထို့ထက် မထိမဲ့မြင် ပြုခံရလျှင် အဘယ်မှာ စိတ်မဆိုးဘဲ ရှိအံ့နည်း ။ ထို့ကြောင့် မာနသည်လည်း မာန်ထောင်သူ မထိမဲ့မြင် ပြုခံရသူ နှစ်ဦးစလုံးအဖို့ မကောင်းကျိုး ဖြစ်ကြောင်းသာ ဖြစ်ရာ သတ္တပါတို့အပေါ် စေတနာရှိသူတိုင်း ဤ ''နာတိ မညေထ '' မထိမဲ့မြင် မပြုပါစေနှင့်ဟူသော တောင့်တချက် ပြုရမည်သာ) ။

[ဗျာရောသနာ ပဠိယသညာ - ဟူရာဝယ် '' နိန္နာဗျာရောသ ဥပါဓမ္မ ဘယာ'' ဥပရိပဏ္ဏာသ (၁၂)၌ ဗျာရောသ ကို ဃဋ္ဋန (=ထိပါးခြင်း)ဟုဂင်းအဋ္ဌကထာဖွင့်၏ ။ '' ရောသေဟိ ရောသက''စသော ရောသ ကိုလည်း ဃဋ္ဋနဟုပင် ထိုထိုအဋ္ဌကထာတို့၌ ဖွင့်ကြ၏ ။ အချို့အရာ၌ ရောသကကို ကောဓနက (=အမျက်ဒေါသကို ဖြစ်စေတတ်သူ) ဟု ဖွင့်သည်ကို တွေ့ရ၏ ။

ရုသဓာတ်ကို ဟိံသာ (=ညှင်းဆဲခြင်း),ကောဓ (=အမျက်ထွက်ခြင်း) ဟု ဓာတ်ကျမ်းတို့၌ နှစ်နက်တွေ့ရသည်ဖြစ်ရာ ဟိံသာ ဟူသည် ဃဋ္ဋနပင်။ ဃဋ္ဋန ထိပါးဆိုသည်မှာ ကိုယ်ဖြင့် ရိုက်နှက်မှု , နှုတ်ဖြင့် ဆဲရေးမှု စသော ညှင်းဆဲမှု စော်ကားနှိပ်စက်မှုပင် ဖြစ်သည်။ ကောဓနက - အမျက်ထွက်အောင်ပြုမှု ဆိုသည်မှာလည်း ထိုရိုက်နှက်မှု ဆဲရေးမှု စသော အမှုများပင်ဖြစ်၍ အနက်ကွဲသော်လည်း ဃဋ္ဋနနှင့် သဘောမကွဲ ။ ထို့ကြောင့် ''ဗျာရောသနာ''ဟူသည် ကိုယ်ဖြင့် ရိုက်နှက်မှု စသည် နှုတ်ဖြင့် ဆဲရေးမှု စသည်ဖြင့် ထိပါးစော်ကား နှိပ်စက်ခြင်းများပင် ဖြစ်သည်ဟုမှတ် ။ ''ဗျာရောသနာယ''ဟု ဆိုလိုလျက် ''သမ္မဒညာ ဝိ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မုတ္တော ” ‘‘ပဋိသန္ဓိ ယောနိသော ” စသည်တို့ ၌ ကဲ့သို့ ယ,ကျေသည်။‘‘သုတ္တေ သုခုစ္စာရဏာတ္ထ မက္ခရလောပေါ ” ဟူသော သဒ္ဒနိတိ (သုတ္တ၊၎)အရ ပါဠိ၌ သုခုစ္စာရဏာအတွက် ယ,အကျေကို ဆိုသော်လည်း ဤ၌ ဆန်းဂိုဏ်း စောင့်ရှောက်ဖို့ရာဟု ဆိုရသည်။ ပဋိဃသညာလည်း ထိုနည်းပင် ၊ ပဋိဃသညာ၌ သညာကို ပဓာနပြုသဖြင့် ဒေါသစိတ်ကို ဆိုသည်ဟု သိအပ်၏။]

‘‘ဗျာရောသနာ ပဋိဃသညာ ” ကို ‘‘နာတိ မညေထ ” နှင့် စပ်တတ်၏ ။ အဋ္ဌကထာ၌ ‘‘နာညမညဿ ဒုက္ခမိစ္ဆေယျ” နှင့် စပ်ရန် ဖွင့်သောကြောင့် ထိုအစပ်ကို သတိပြုသင့်သည် ။ ဒေါသဟူ၍ ဖြစ်လာလျှင် မိမိအဖို့လည်း မကောင်း, ခံရသူ အဖို့လည်း စိတ်ဆင်းရဲ ကိုယ်ဆင်းရဲခြင်း အကြောင်း ပြန်လှန် ဒေါသဖြစ်ရခြင်း အကြောင်းသာဖြစ်၏ ။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါများ ကောင်းစား စေလိုသော စေတနာရှိသူတိုင်း ထိုဒေါသမျိုး မဖြစ်ရန်, ချစ်ချစ်ခင်ခင် ရှိကြရန်, တောင့်တမည်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အချင်းချင်း၏ ဆင်းရဲမှုကို မပြုလိုကြစေလင့်ဟု မေတ္တာပြုရန် မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည် ။

(၅၄) မာတာ ယထာ နိယံ ပုတ္တ –
မာယုသာ ဧကပုတ္တ’မနုရက္ခေ။
ဧဝမ္ပိ သဗ္ဗဘူတေသု ၊
မာနသံ ဘာဝယေ အပရိမာဏံ ။

(၅၄) မာတာ – မွေးသည့်မိခင် ကျေးဇူးရှင်သည် ၊ နိယံ ပုတ္တံ –မိမိရင်နှစ် သားရင်းဖြစ်သော ၊ဧကပုတ္တံ – တဦးတည်းသော သားကို ၊ အာယုသာ – မိမိအသက်ဖြင့်သော်ပင် ၊ အနုရက္ခေ ယထာ – အစဉ်မကွာ ကွယ်ကာစောင့်ရှောက်ဘိသကဲ့သို့ ၊ ဧဝမ္ပိ – ဤအတူလည်း ၊ သဗ္ဗဘူတေသု – အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ ၌ အပရိမာဏံ – အတိုင်းအတာ ပမာဏမရှိသော၊ မာနသံ – မေတ္တာစိတ်ကို ၊ ဘာဝယေ– အကြိမ်ကြိမ် အခါခါ ပွါးများရာ၏ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စကားပြေ။　　။မွေးမိခင်သည် မိမိ၏ ရင်သွေးဖြစ်သော တဦးတည်းသော သားကို မိမိအသက်နှင့် လဲ၍ပင် အစဉ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ဘိသကဲ့သို့ ထို့အတူ သတ္တဝါအလုံးစုံတို့၌ အတိုင်းအတာ ပမာဏမရှိသော မေတ္တာစိတ်ကို ပွါးများပါလေ ။

မိခင်ပမာ မေတ္တာထား ။　　။သတ္တဝါများ အပေါ်၌ အကောင်းဆုံး အစွဲမြဲဆုံး ထားအပ်သော မေတ္တာကို ဤမေတ္တာဘာဝနာ အရာ၌ အလိုရှိအပ်၏ ။ လောကဌ သားသမီးများအပေါ်၌ ထားအပ်သော မိခင်၏ မေတ္တာမှာ အလွန်အကဲဆုံး မေတ္တာဖြစ်၍ ထိုမိခင်၏ မေတ္တာမျိုး သတ္တဝါများအပေါ်မှာ ထားရမည့်အဖြစ်ကို '' မာတာ ယထာ '' စသည်ဖြင့် တိုက်တွန်းတော်မူသည်။

ဂါထာ၌ သိမှတ်ဖွယ် ။　　။ ဤ၌ မိမိကိုယ်တိုင် ကိုးလ ဆယ်လ လွယ်ကာ မွေးလာခဲ့ရသောကြောင့်ငဲ့,အမြဲ နီးနီးကပ်ကပ် ကိုယ်နှင့်မကွာ ယုယပိုက်ထွေး နို့ချိုတိုက်ကျွေးလျက် ပြုစုခဲ့ရသောကြောင့်ငဲ့ ဘခင်ထက် မိခင်၏ မေတ္တာစိတ်က သာလွန်၏ ။ ထို့ကြောင့် လွန်ကဲသော မေတ္တာကို ပမာပေးသော ဤအရာ၌ မိခင်မေတ္တာကို ယူခြင်းဖြစ်သည်။ မွေးစားသော သားကိုလည်း မွေးစားမိခင်တို့မှာ အလွန်ချစ်တတ်၏ ။ သို့သော် မိမိကိုယ်တိုင် မွေးရသော သြရသ(=သားရင်း) ကို ချစ်ခြင်းထက်တော့ မလွန်နိုင် ။ သားရင်းကိုသာ လွန်ကဲစွာ ချစ်ခင်ပေလိမ့်မည် ။ ထို့ကြောင့် နိယံ ပုတ္တံ (= မိမိသားရင်း)ဟု အထူး'မ'ခဲ့သည် ။ သားရင်းတွင်လည်း သားသမီးများသော မိခင်မှာ ချစ်စရာတွေ များနေသဖြင့် လွန်ကဲသော ချစ်ခြင်းဟု ရှိနိုင်ဖို့ ခဲယဉ်းသည် ။ တယောက်တည်းသော သားရှိသော မိခင်မှာ သားတယောက်တည်း အပေါ်တွင် စုပုံ၍ အသည်းနစ်အောင် ချစ်တတ်မြဲဖြစ်ရာ လွန်ကဲသော မေတ္တာကို ယူလိုသော ဤအရာ၌ ဧကပုတ္တ(=တဦးတည်းသောသား)အဖြစ်ကို ဆိုခဲ့သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဤမျှလောက် ချစ်အားပိုသည်ကို အာယုသာ-ဖြင့် ပြ၏ ။ အသက်ဖြင့်ပင် စောင့်ရှောက်သည်ဆိုရာ၌ အသက်ကို စွန့်၍ပင် စောင့်ရှောက်သည်ဟု ဆိုလို၏ ။ ဤ၌ အပိ- မပါသော်လည်း အပိ-အနက် ဖြစ်သင့်၏။ အသက်ဖြင့်သော်လည်း စောင့်ရှောက်သေး၏ ။ အခြားကိုယ်ခန္ဓာ ပစ္စည်းဥစ္စာ ဖြစ်မူ ဆိုဖွယ်ရာမရှိဟု သမ္ဘာဝနာကို ထွန်းပြ၏ ။ ထို့ကြောင့် '' အာယုသာ- မိမိ အသက်ဖြင့် သော်ပင် '' ဟု အနက်ပေးခဲ့သည်။ ထိုအနက်မျိုး ယူစေလို၍ ''အတ္တနော အာယုပိ စဇိတ္တာ '' ဟု အာယုသာကို အဋ္ဌကထာဖွင့်သည် ။

ပရိတ်ဋီကာ၌''အာယုသာ ဇီဝိတေန သမံ ဇီဝိတ ဟေတု ဝါ ''ဟု ဖွင့်၏ ။ ' ဇီဝိတေန သမံ 'ဖြင့် အာယုသာကို အသက်နှင့် ထပ်တူဟု ပေးရမည်ဖြစ်၏ ။ အဓိပ္ပါယ်ရသော်လည်း '' အတ္တနော အာယုပိ စဇိတ္တာ''ဟူသော အဋ္ဌကထာ အနက်ကို မမှီ ။ မိမိ အသက်ကိုလည်း စွန့်၍ စောင့်ရှောက်သည်ဆို သည်မှာ မိမိ အသက်ထက်ပင် ပိုချစ်သည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည် ဖြစ်ရာ ထိုအနက်သာ ပိုမိုလေးနက်သည် ။ ဇီဝိတ ဟေတု ဝါ အရ အသက်ကြောင့် , အသက်ဟူသော အကြောင်းကြောင့်ဟူသော နောက်အနက်မှာ အဓိပ္ပါယ်မရလှပေ ။

ဆိုလိုသော အဓိပ္ပါယ် ။ ။ တဦးတည်းသော မိမိရင်သွေးကို အသက်နှင့် လဲကာ ကွယ်ကာစောင့်ရှောက်သော မိခင်၏ မေတ္တာမျိုးကို သတ္တဝါများအပေါ် ထားကာ မေတ္တာပွါးရမည် ။ ထိုသို့ ပွါးသောအခါ လည်း အချို့ကို အာရုံမပြုပဲ ချန်ထားခဲ့လျှင် အချို့သတ္တဝါအပေါ်သာ ရောက်၍ အတိုင်းအတာ အကန့်အသတ် (=ပရိမာဏ) ရှိသော မေတ္တာဟု ဆို၏ ။ ထိုကဲ့သို့ မဟုတ်ပဲ မည်သူ့ကိုမျှ မချန်ထား အားလုံးအာရုံပြုကာ အားလုံးအပေါ်မှာ ရောက်သော မေတ္တာကို အပရိမာဏ (=အတိုင်းအရှည် အကန့်အသတ် မရှိသော) မေတ္တာဟု ဆိုသည် ။ ထိုကဲ့သို့ အပရိမာဏ မေတ္တာမျိုးပွါးရမည်ကို အပရိမာဏာဖြင့် ပြသည်။ တယောက်တည်း အပေါ်မှာပင် ဤအရပ်သာ ပိုင်းပွါးမည် ၊ ဤအရပ်ကိုကား မပွါးဟူ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကိုယ်ခန္ဓာ၌ အဝိုင်းအခြားထား ပွါးလျှင် အတိုင်းအရှည် အကန့်အသတ် ရှိနေသော မေတ္တာဖြစ်ပြန်သည် ။ ထိုသို့မဟုတ်ပဲ ထိုတယောက်အပေါ်မှာပင် ဘယ်အရပ် ဘယ် အဝိုင်းကိုမျှ မချန်ထား အားလုံး အကြွင်းမဲ့အားဖြင့် ပွါးလျှင် အပရိမာဏာဟုပင် ဆိုရ တော့သည် ။ ထို့ကြောင့် '' အပရိမာဏာသတ္တာရမ္မဏာဝသေန ဝါ – အတိုင်းအတာ အကန့်အသတ်မရှိ သတ္တဝါ အကုန်လျှင် အာရုံရှိသည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဝင်း ၊ဇကသ္မိ သတ္တော –သတ္တဝါတဦးဦးပင်၊ အနဝသေသဖရဏေန ဝါ–အကြွင်းမဲ့ ဖြန့်သည်၏ အစွမ်း ဖြင့်ဝင်း ''ဟု အပရိမာဏာအရ အတိုင်းအတာ မရှိပုံကို အဋ္ဌကထာဖွင့်ဆိုသည် ။

ဘာဝယေ–ကို ၊ပုနပ္ပုနံ ဇနယေ ဝမ္မယေ =အဖန်ဖန်ဖြစ်စေ , ပွါးစေရာ၏ဟု အဋ္ဌကထာဖွင့်၏ ။ ထိုအနက်အရ ပွါးစေရာ၏ ဟုလည်း ပေးနိုင်၏ ။ ပြန်မာ၌ ''ဘာဝေတိ , ဘာဝေန္တော '' စသော ထိုထိုအရာတို့၌ ပွါးစေသည်ကို ပွါးများသည်ဟုပင် အသုံးပြုလေ့ရှိ၏။ ဘာဝနာပွါးများသည် စသော ထို အသုံးများအရ ဤ၌ပွါးများရာ၏ဟုသာ အနက်ပြန်လိုက်သည် ။

(၅၅) မေတ္တာစ္စ သဗ္ဗလောကသ္မိ ၊
မာနသံ ဘာဝယေ အပရိမာဏံ ။
ဥဒ္ဓံ အဓောစ တိရိယဉ္စ ၊
အသမ္ဗာဓံ အဝေရ'မသပတ္တံ ။

(၅၅) ဥဒ္ဓံ –အထက်လောက အရူပဘဝ၌ဝင်း ၊အဓော – အောက်ပြည်လောက ကာမဘဝ၌ဝင်း၊ တိရိယံ – အလယ်လောက ရူပဘဝ၌ဝင်း ၊ သဗ္ဗလောကသ္မိ – အလုံးစုံသော လောက၌၊ အပရိမာဏံ – အတိုင်းအတာ ပမာဏမရှိသော၊ မေတ္တံ – မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သော၊ မာနသံ – စိတ်ကို၊ အသမ္ဗာဓံ အဝိုင်းအခြားကင်း ကျဉ်းမြောင်းခြင်း မရှိသည်ကို ၊ အဝေရံ – ဒေါသဟူဘိ အတွင်း ရန်လည်း မရှိသည်ကို၊ အသပတ္တံ – နှိပ်စက်ရန်မှု အပရန်သူလည်းမရှိသည်ကို (ကတ္တာ–ပြု၍)၊ ဘာဝယေ – ပွါးများရာ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စကားပြေ ။ ။ အထက်အရှုပဘဝ, အောက်ကာမဘဝ , အလယ် ရူပဘဝ, အလုံးစုံသော လောကၠ ပိုင်းခြားကတ်သန့်ချက်မရှိသော မေတ္တာစိတ်ကို အပိုင်းအခြားကင်း ကျဉ်းမြောင်းခြင်း မရှိအောင် , ဒေါသ ဟူသော အတွင်းရန် မရှိအောင် , အပရန်သူလည်း မရှိအောင် ပွါးများပါလေ ။

မေတ္တာကို ပွါးအောင်ပြုပုံ ။ ။ ဆိုခဲ့ပြီး ဂါထာ၌ မေတ္တာကို အတိုင်းအရှည် အကန့်အသတ်မထား ပွါးများရမည့် အဖြစ်ကို ဆိုခဲ့၏ ။ အတိုင်းအရှည်မရှိ ပွါးများရမည် ဆိုသည်မှာ အလုံးစုံနှံ့အောင် ပွါးများရမည်ဟု ဆိုလိုသည် ။ ထို့ကြောင့် မေတ္တာကို လောကအနှံ့ဖြန့်ကာ ပွါးစေရပုံကို ''မေတ္တာဗြဟ္မ''စသည်ဖြင့် ပြတော်မူသည် ။

တလောကလုံး။ ။ ဤ၌ သဗ္ဗလောက အရကို သတ်မှတ်ပြလို၍ ''ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယံ''ဟု ဆိုသည် ။ ဥဒ္ဓံ အရ အရူပဘုံ, အဓောအရ ကာမဘုံ , တိရိယံ အရ ရူပဘုံကို ယူရမည်ကို ဖွင့်ပြီးသော် တနည်းအားဖြင့် ဥဒ္ဓံ အရ အထက်ဘဝ်အထိ , အဓော အရ အောက်အဝီစိအထိ, တိရိယံ အရ ကျန်အလယ်ဒေသကို ယူရန် တမျိုးဖွင့်ပြပြန်သည် ။ မည်သည့်နည်းဖြင့် ယူသည်ဖြစ်စေ သဗ္ဗလောက ရသည်ချည်းဖြစ်၍ နှစ်မျိုးလုံး အသင့်ပင် ။ ဗုဒ္ဓအာရုဂ်ဟော တော်မူသော ကာလ၌ တရားနာသူ ရဟန်းတို့၌လည်း အပြင်နှစ်မျိုးပင် ဖြစ်ဖွယ်ရှိသည် ။ သို့သော် သဗ္ဗလောကကို ဆိုလိုသည်ဟု နားလည်သည့် အရာတွင် အပြင်ထပ်တူသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အသမ္ဘာဓ ။　　။ အပိုင်းအခြား အကန့်အသတ်ရှိသော နေရာကို သမ္ဘာဓ (= ကျဉ်းမြောင်းသည်)ဟု ဆို၏ ။ အပိုင်းအခြားပျက်မှ ကျယ်ဝန်းပြန့်ပွါးသည် ။ ဤ၌ ရန်သူကို သီမာ (= အပိုင်းအခြား)ဆိုသည် မေတ္တာအရာ၌ ဤသူကား မိမိရန်သူ ဖြစ်သည်ဟု မေတ္တာမပွါး ချန်ထားခဲ့သော် ပိုင်းခြား ကန့်သတ်ချက် ရှိနေ၍ ကျဉ်မြောင်းလျက်ရှိ၏ ။ ဘိန္နသီမ (= အပိုင်းအခြား ဖျက်သူ) ဖြစ်အောင် ရန်သူကိုပင် မချန်ထားပဲ ရန်သူ၌သော်လည်း မေတ္တာရောက်အောင်ပြုသော် အပိုင်းအခြား ပျက်၍ ကျဉ်းမြောင်းခြင်း မရှိ မေတ္တာနယ် ကျယ်သွားသည်ကို အသမ္ဘာဓဆိုသည် ။

တမျိုးဆိုရသော် ဘာဝနာမပြည့်စုံသေးခင် ဘုံလောကအနှံ့ မေတ္တာစိတ် ဖြန့်ပွါးဖို့ မလွယ်သေးသော်လည်း ဘာဝနာပြည့်စုံ အားရှိလာသောအခါ မည်သည့် သြကာသလောကမျှ မကျန်ရအောင် အနှံ့ဖြန့်ပွါးနိုင် လာသည်။ ဤသို့ ဘုံလောကအနှံ့ ဖြန့်ပွါးလာနိုင်သောအခါ မေတ္တာသည် အသမ္ဘာဓဖြစ်လာတော့သည်။ ဤစကားဖြင့် အသမ္ဘာဓဖြစ်ရန်မှာ ဘိန္နသီမ(=အပိုင်း အခြားပျက်အောင် ပြုနိုင်သူ)ဖြစ်၍ ဘာဝနာအားကောင်းလာမှ ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိရာ ဥပစာရဈာန်အပ္ပနာဈာန်ရရှိမှသာ ထိုသို့ဖြစ်နိုင်၍ ထိုဈာန်ရသူများ၏ မေတ္တာကို အသမ္ဘာဓဟု ဆိုရကြောင်းသိပါလေ ။

သီမာသမ္ဘေဒ။　　။ ဤ၌ အပိုင်းအခြား ပျက်ခြင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဆိုခွင့် ဆိုက်လာပြန်သောကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်လာ မေတ္တာပွါးပုံ အစီအစဉ် အကျဉ်းချုပ်မျှကို ဆက်လက်ပြဦးမည် ။ မေတ္တာဘာဝနာအရာ၌ မေတ္တာ ရှေးဦးစွာ မပွါးအပ်သူ , ပွါးအပ်သူ , လုံးဝမပွါးအပ်သူများ ရှိရာ မချစ်အပ်သူ(=မုန်းသူ)၌ မေတ္တာစ မပွါးရ ၊ ပွါးလျှင် ဇေါသဖြစ်လာတတ်၍ မေတ္တာဖြစ်ရန် ခက်ခဲ၏ ။ အလွန်ချစ်သူ၌ တဏှာပေမ ရှိနေရာ ထိုသူ၏ သုခ ဒုက္ခအတွက် သောကစသည် ဖြစ်လာတတ်၍ မေတ္တာပွါးရေးမှာ မလွယ်။ မမုန်း မချစ် အလတ်စား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပုဂ္ဂိုလ်၌ မိမိက ချစ်မြတ်နိုးမှု မရှိသောကြောင့် ချစ်မြတ်နိုးသူ အရာထားရန် အခက်တရပ်ပင်။ ရန်သူ၌ကား ဒေါသဖြစ်လာမည် ဖြစ်၍ စ,တင်ပါးရန် သာ၍ မလွယ်သည်သာ။ ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးတို့၌ ရှေးဦးစွာ မေတ္တာမပွါးအပ်။

လိင်မတူသူများ၌ ရာဂဖြစ်တတ်ခြင်း, သေသူ၌ ပွါးလျှင် အပွနာဈာန် ဥပစာရဈာန် မရနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ထိုသူနှစ်မျိုး၌တို့ကား လုံးလုံး မပွါးသင့်။ ထို့ကြောင့် မေတ္တာပွါးလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် '' အဟံ သုခိတော ဟောမိ နိဒ္ဒုက္ခော = ငါချမ်းသာပါစေ ဆင်းရဲကင်းပါစေ '' စသည်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ရှေးဦးစွာ ပွါးအပ်၏။ မိမိကိုယ်ကို ပွါးခြင်းမှာ ဈာန်ရဖို့ကား မဖြစ်နိုင်။ သို့သော် ငါချမ်းသာချင်သလို, ငါမဆင်းရဲ ချင်သလို အခြားသတ္တဝါများလည်း ဆင်းရဲကင်းလို ချမ်းသာလိုကြသည်ဟု မိမိကို သက်သေတင်ကာ တပါးသတ္တဝါတွေ အပေါ်မှာ အကျိုးလိုလားမှု ချမ်းသာလိုလားမှု ဖြစ်လာတတ်၍ မိမိကိုယ်ကို စတင် ပွါးရခြင်းဖြစ်သည်။ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၁၈၇)

ထို့နောက် မိမိချစ်ခင် လေးစားအပ်သော ဆရာ ဥပဇ္ဈာယ် စသည်တို့၌ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ သီလ, သုတဂုဏ်, ချစ်ဖွယ် ပြောဆို ပြုမူခဲ့ပုံ စသော ချစ်မြတ်နိုးဖွယ် ကြည်ညိုဖွယ် ဂုဏ်များကို အောက်မေ့ပြီးလျှင် ''သေ သပ္ပုရိသော သုခိတော ဟောတု နိဒ္ဒုက္ခော = ဤသူတော်ကောင်း ချမ်းသာပါစေ, ဆင်းရဲကင်းပါစေ'' စသည်ဖြင့် မေတ္တာပွါးရသည်။ ထိုသို့ မိမိ အကျိုးလိုလား၍ လေးစားမြတ်နိုးသော ဆရာစသည်တို့၌ ပွါးအပ်သော မေတ္တာ အလေ့အလာများ အားရှိလာသော အခါ အလွန်ချစ်သော မိတ်ဆွေ, မမုန်းမချစ် အလယ်အလတ် ပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ရန်သူများ၌ ပြောင်းကာ ပြောင်းကာ အစဉ်အတိုင်း ပွါးသွားရသည်။ အလေ့အလာ ပွါးများထားအပ်ပြီးသော မေတ္တာသည် နောင်ရန်သူ၌ စိတ်ရောက်သောအခါပင် ရန်သူအဖြစ် မမြင်တော့ပဲ ပိယပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ရောက်လာတော့သည်။

* လိင်မတူရာ ၊ သေသူမှာ ၊ မေတ္တာမပွါးနှင့်။
* မုန်းထားသူ ၊ လွန်ချစ်သူနှင့် ၊ လယ်လူတဖြာ ၊ ရန်သူမှာ ၊ မေတ္တာ မစ'လင့်။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

* မိမိ စ'ယူ ၊ ချစ်သူ နောက်ဆို ၊ ပို၍ ချစ်သူ ၊ ကိုယ့်ရန်သူ ပါးမူ စဉ်တိုင်းသင့် ။

ဤသို့ မေတ္တာကို ထပ်တလဲလဲ ပွါးနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိနှင့် မိမိချစ်မြတ်နိုးသော ပိယပုဂ္ဂိုလ် , မမုန်း မချစ် အလယ်အလတ် စား ပုဂ္ဂိုလ် , ရန်သူဟူသော ဤလေးဦးခွဲ မေတ္တာစိတ် ညီတူညီမျှ မရှိသေးလျှင် သိမာသမ္မေဒ (အပိုင်းအခြား ပျက်ခြင်း)မဖြစ်သေး ၊ ထိုလေးဦးခွဲ အကျိုးလိုလားသော မေတ္တာစိတ်ထား ညီတူညီဖြစ်မှသာ သိမာသမ္မေဒဖြစ်၏ ။ ''သိမာသမ္မေဒ'' ဟူရာ၌ ရှာတို့၏ အပိုင်းအခြားသည် တရွာနှင့် တရွာကို မရောစပဲ သီးခြားကန့်သတ် တည်နေသကဲ့သို့ ၊ မိမိစသော လေးဦးမှာ ဘာဝနာ၏ ရှေ့ အဖို့၌ မရောယှက်ပဲသီးခြား အသွင် တည်နေသော အပိုင်းအခြား သိမာများပင်ဖြစ်သည်။ ဘာဝနာကြောင့် ထိုသူ လေးဦးခွဲ စိတ်တမျိုးတည်း ဖြစ်လာသောအခါ အပိုင်းအခြား ပျက်သွားပြီဟု ဆိုရ တော့သည် ။

ထိုအပိုင်းအခြား ပျက်ခြင်းလက္ခဏာကို ဤသို့ ပြဆို၏ ။ ချစ်သူ,ရန်သူ,မမုန်း မချစ်သူ,သုံးဦးသား မိမိနှင့် အတူ တနေရာမှာ နေစဉ် သူခိုးများ ရောက်လာ၍ ရဟန်းတပါး ပေးရန် ဆိုလာ၏၊''ဘာကြောင့်လဲ''ဟု မေး သောအခါ သူကိုသတ်၍ လည်ချောင်းသွေးဖြင့် ယဇ်ပူဇော်ရန် ဖြစ်ကြောင်း ဆိုကြ၏။ ထိုအခါ ဘယ်သူ့ကို ယူဟု စိတ်အကြံဖြစ်လျှင် သိမာသမ္မေဒ မဖြစ်သေး ''ငါ့ကို ယူ တော့ ဤသုံးဦးကို ထားခဲ့''ဟု ကြံလျှင်ပင် သိမာသမ္မေဒမဖြစ်သေး၊ ဘာကြောင့်နည်း။ တယောက်ယောက်ကို ယူစေခြင်းသည် ထိုသူများအကျိုး မလိုလားခြင်း ဖြစ်နေသော ကြောင့်တည်း ။ လေးယောက်တွင် ဘယ်သူ့ကိုမျှ ပေးစရာမမြင်သောအခါ လေးဦး လုံးအပေါ်မှာ ညီမျှသော စိတ်ထားဖြစ်နေပြီ ။ ထိုအခါကား သိမာသမ္မေဒ (အပိုင်းအခြား ပျက်မှု) ပြုပြီး ဖြစ်နေသောအခါတည်း ။

ထိုသို့ သိမာသမ္မေဒဖြစ်လျှင်ပင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် နိမိတ်ကိုငင်း,ဥပစာရ သမာဓိကိုငင်း , ရတော့သည်။ ဤ၌ နိမိတ်ဆိုသော်လည်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပထဝီကသိုဏ်းစသော ကမ္မဋ္ဌာန်းများကြောင့် ရအပ်သော ပဋိဘာဂနိမိတ်မျိုး ထင်သည်ကား မဟုတ် ၊ ဆိုခဲ့ပြီး သိမာသမွေ့ဒကိုပင် နိဝရဏကင်းကြောင်း ဥပစာရဈာန် ရကြောင်းဖြစ်၍ နိမိတ်နှင့်တူသောကြောင့် နိမိတ်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်၏ ၊ ထိုနိမိတ်ကိုပင် အထပ်ထပ် အခါခါ လေ့လာပွါးများခြင်းကြောင့် မကြာမီ အပ္ပနာဈာန်သို့ ဆိုက်ရောက်တော့သည် ။

ရန် , ရန်သူမရှိ ။ ။ “ အဝေရ”၌ ဝေရ အရ မေတ္တာ၏ အတွင်းရန် ဒေါသကို ဆို၏၊ ထိုဒေါသမရှိသော မေတ္တာမျိုးဖြစ်အောင် ပွါးရမည် ဆိုလို၏ ။ မေတ္တာ၌ကား ဒေါသရှိသည် မဟုတ် ၊ ဘာဝနာ၏ အကြားကြား၌ တခါတခါ ပေါ်လာသော ဝေရစေတနာ (=ဒေါသစိတ်)ကို မဖြစ်အောင် ပြုရမည်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်၏ ။ မည်သည့် ဘာဝနာမှု၌မဆို သမာဓိအား မကောင်းသေးခင် ရှေးယခင် ကြုံတွေ့ရဘူးသော အာရုံများမှာ ထင်လာတတ်မြဲ ဖြစ်၏ ။ တခုတခါ မိမိကို တစုံတယောက်က အကျိုးမဲ့ ပြုခဲ့သည်ကိုငဲ့ ,စော်ကားခဲ့၊ ထိပါးခဲ့သည်ကိုငဲ့, ယခုပင် အပြုခံနေရသည့်ပမာ ထင်လာတတ်၏ ။ ထိုအခါမျိုး၌ မခံမရပ်နိုင်အောင် ဒေါသစိတ် ပေါ်လာတတ်၏ ။ မေတ္တာကို ပွါးနေစဉ်အခါလည်း အကြား အကြား၌ ဝေရစေတနာခေါ် ထိုဒေါသစိတ်မျိုးဖြစ်လာသော် ၊ သဝေရ – ဒေါသစိတ်ရှိသော မေတ္တာဟု ဆိုရ၏ ။ အကြား အကြား၌ ထိုသို့ ဒေါသစိတ် ပေါ်မလာအောင် ဆက်စပ်သွားမှ အဝေရဖြစ်သည် ။ ဆိုလိုရင်းမှာ ထိုဝေရစေတနာမျိုးမှာ သမာဓိအားမကောင်းသေးမီသာ ဖြစ်လာတတ်၍ သမာဓိအားကောင်းလာသော ဘာဝနာပြည့်စုံချိန်မှာ ဖြစ်လာတော့မည် မဟုတ်သောကြောင့် အဝေရဖြစ်အောင် ပွါးရမည်ဆိုသော စကားဖြင့် သမာဓိ အားအကောင်းဆုံးဖြစ်သည်အထိ ပွါးရမည်ကို ညွှန်ကြားသည်။ ထိုစကားဖြင့် အဝေရမှာ ဥပစာရဈာန် အပ္ပနာဈာန် မေတ္တာကို ပြဆိုခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိရသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထိုကဲ့သို့ သတ္တဝါများ အပေါ်၌ ဒေါသစိတ်မရှိ၊ မေတ္တာဓာတ်အား ကောင်းစွာထားနိုင်သူအား လူလည်းချစ် နတ်ဘီလူးတို့လည်း ချစ်အပ်သည်ဖြစ်ရာ ရန်သူ မရှိတော့ပြီ။ ထို့ကြောင့် ဤမေတ္တာစိတ်ကို ရန်သူ မရှိသည် အထိ အားရှိလာအောင် ပွါးရမည်ဟု ဆိုလိုး၏။ ဤတွင် ပုဂ္ဂိုလ်၌ ရန်မရှိသည်ကို ''အသပတ္တံ မာနသံ '' စိတ်၌ ရန်မရှိသည်ဟု ဆိုသဖြင့် ဌာန၌ , ကာရဏူပစာဟုမှတ် ။

မှတ်ချက်။ ။ဤ၌ ''အသမ္မာဒံ –ကျဉ်းမြောင်းခြင်း မရှိသော ၊ အဝေရံ–ဒေါသဟူဘိ အတွင်းရန်မရှိသော၊အသပတ္တံ – အပ, ရန်သူလည်း မရှိသော၊ မေတ္တံ မာနသံ – မေတ္တာစိတ်ကို''ဟု ဝိသေသနအဖြစ်လည်းပေးနိုင်၏။ အဋ္ဌကထာ၌'' ဇဝံ ဘာဝေန္တာပိ စ တံ ယထာ အသမ္ဘဝံ အဝေရံ အသပတ္တာ ဟောတိ၊တထာ သမ္ဘာဝေဝရသပတ္တာနံ အဘာဝံ ကရောန္တော ဘာဝယေ။'' ဟု ဆိုသည့် အတိုင်း ကြိယာဝိသေသနအဖြစ် ၊ ကတ္တာ ထည့်ကာ အနက်ပေးခဲ့၏ ။

အကြောင် အခြင်းအရာဖြင့် အသမ္ဘာဝ စသည် ဖြစ်၏။ ထိုအခြင်းအရာဖြင့် ပွါးရမည်ကိုဆိုသော စကားအရ ကတ္တာ မထည့်ဘဲ''အသမ္ဘာဝံ– မကျဉ်းမြောင်းသည့်တိုင်အောင်၎င်း ၊ အဝေရံ – ရန်မရှိသည် တိုင်အောင်၎င်း ၊ အသပတ္တံ – ရန်သူမရှိသည့် တိုင်အောင်၎င်း ၊ ဘာဝယေ – ပွါးရာ၏ '' ဟု သော်လည်းပေးလေ ။

(၅၆) တိဋ္ဌံ စရံ နိသိန္နောဝ ။
သယာနော ယာဝတာ'သဿ ဝိတမိဒ္ဓေါ ၊
ဧတံ သတိံ အဓိဋ္ဌေယျ ၊
ဗြဟ္မ'မေတံ ဝိဟာရ'မိဓမာဟု ။

(၅၆) တိဋ္ဌံ ဝါ – ရပ်လျက်သော်၎င်း ၊ စရံ ဝါ– သွားလျက်သော်၎င်း ၊ နိသိန္နော ဝါ –ထိုင်လျက်သော်၎င်း ၊ သယာနော ဝါ – အိပ်လျက်သော်၎င်း ၊ ယာဝတာ အကြောင်မျှလောက် ၊ ဝိတမိဒ္ဓေါ –ကင်းသော အိပ်ချင်ငိုက်မျဉ်းခြင်းရှိသည် ၊ အသ–ဖြစ်ရာ၏ ၊ အထ – ငိုက်မျဉ်းခြင်းကင်း ထိုအချိန်အတွင်း၌ ၊ ဧတံ သတိံ –ထို မေတ္တာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ယျဉ်ဘိ ဗျာန်သတိကို ၊ အဓိဌေယျ – စွဲမြဲမက္ကာ ဆောက်တည်ရာ၏၊ ဣဓ – ဤဘုရားသာသနာတော်၌ ၊ ဇတံ – ဤမေတ္တာမကင်း ဗျာန်ဖြင့်နေခြင်းကို ၊ ဗြဟ္မံ – ထူးမြတ်သော ၊ ဝိဟာရံ – နေခြင်းမျိုးဟူ၍ ၊ အာဟု – မြတ်ဘုရားတို့ ဟောကြားတော်မူကုန်ပြီ ။

စကားပြေ။ ။ ရပ်လျက်ဖြစ်စေ, သွားလျက်ဖြစ်စေ,ထိုင်လျက်ဖြစ်စေ , အိပ်လျက်ဖြစ်စေ , ငိုက်မျဉ်းခြင်းကင်းနေသော အချိန်မှာ မေတ္တာဗျာန်သတိကို စွဲမြဲစွာ ဆောက်တည်ရာ၏။ ဤဘုရားရှင်သာသနာတော်၌ ဤမေတ္တာဗျာန်သတိဖြင့် နေခြင်းကို ဗြဟ္မ ဝိဟာရ (=ထူးမြတ်သော နေခြင်းမျိုးဟူ၍) ဘုရားရှင်များ ဟောကြားတော်မူခဲ့သည် ။

ကိုယ်အနေထားနှင့် ချီးကျူးချက်။ ။ ''မေတ္တာစွဲ'' စသော ဂါထာဖြင့် မေတ္တာဘာဝနာပွါးစေပုံကို ဟောခဲ့၏။ ယခုတဖန် ထိုမေတ္တာဘာဝနာပွါးသူ ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့ အချို့ကမ္မဋ္ဌာန်းများကဲ့သို့ ဣရိယာပုထ် သတ်မှတ်ချက်မရှိ ၊ မိမိ လိုရာ ဣရိယာပုထ်မျိုးဖြင့် ပွါးများနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကိုပြ၍ မေတ္တာဖြင့် နေခြင်းကို ချီးကျူးတော်မူခြင်းဌာ '' တိဋ္ဌံ စရံ '' စသော ဂါထာကို ဆက်လက်ဟောကြားတော်မူသည် ။

အနေသတ်မှတ်ချက် မရှိ။ ။ အာနာပါန အရာ၌ ''နိသိဒတိ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္ဝာ ဥဇုံ ကာယံ ပဏိဓာယ'' စသည်ဖြင့် တင်ပလ္လင်ခွေ ထိုင်ရန်၎င်း ,အထက်ပိုင်းကိုယ်ကို ဖြောင့်မတ်စွာ ထားရန်၎င်း, ပိုင်းခြားသတ်မှတ်ချက် ဟောတော်မူသကဲ့သို့ ဤ၌ သတ်မှတ်ချက်ဟူ၍ မထား၊ မိမိ သက်သာချမ်းသာသလို နေလိုရာ ဣရိယာပုထ်ဖြင့် နေကာ ပွါးများနိုင်၏ ။ ရပ်လျက် ပွါးများ၍

မိခင်ဇရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ညောင်းလာလျှင် ထိုင်ခြင်းစသော အခြားအနေအထား ပြောင်းကာ ပျံနိုင်၏။ ထို့အတူ ထိုင်လျက် စီးဖြန်းစဉ် ညောင်းလာလျှင် တခြား အိပ်ခြင်းရပ်ခြင်း စသည်ဖြင့် လိုသလို ပြောင်းနိုင်ကြောင်းကို '' တိဋ္ဌ ဝါ '' စသည်ဖြင့် ပြ၏ ။

မအိပ်ချင်သရွေ့ ။ ။ မည်သည့် ဣရိယာပုထ်ဖြင့် ပျံသည်ဖြစ်စေ အိပ်ချင်လျှင် ဘာဝနာ၌ သမာဓိရမည်မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် ဘယ်ဣရိယာပုထ်ဖြင့် ဖြစ်စေ အိပ်ချင်ခြင်း ကင်းနေသောအခါဖြစ်လျှင် ထိုမေတ္တာသတိ ဆောက်တည်ပါဟူ၍ အဓိပ္ပါယ်ယူရမည်ကို ''ယာဝတာဝိဂတမိဒ္ဓါ အဿ အထ ဇတံ မေတ္တာစာနသတိ အဓိဋ္ဌေယျ''ဟု အဋ္ဌကထာရှင်းပြသည်။ ''ယာဝတာ ဝိဂတမိဒ္ဓါ အဿ အထ = အိပ်ချင်ခြင်း ကင်းနေရာ အခါ၌'' ဟု အနက်ရသည်။ ထို့ကြောင့် ဂါထာ၌ အဋ္ဌကထာအတိုင်း ၊ ယာဝတာ –အနိယမ၏ နိယမ, အဖြစ် ၊အထ –ကို ထည့်၍ အနက်ပေးခဲ့သည်။ တာဝတာ–ဟု နိယမ ထည့်ပေးလျှင်လည်း'' ယာဝတာ အဿ တာဝတာ = အိပ်ချင်ခြင်းကင်းနေသလောက်'' ဟု အနက်ရသည်ဖြစ်ရာ အသင့်ပင် ဖြစ်သည် ။

အနက်တမျိုး။ ။မည်သည့်ကမ္မဋ္ဌာန်းမဆို သမာဓိအား မကောင်းသေးခင် အိပ်ချင်ခြင်း ငိုက်မျဉ်းခြင်းများ ဖြစ်လာတတ်မြဲတည်း။ သမာဓိအားကောင်း၍ နိုင်နင်းလာသောအခါ အိပ်ချင်ခြင်း ငိုက်မျဉ်းခြင်း မရှိတော့ပဲ အလွန်ကြည်လင်စွာ ပျံနိုင်တော့သည် ။ ဤမေတ္တာ ဘာဝနာ၌လည်း လေ့လာနိုင်နင်းပြီးဖြစ်၍ သမာဓိအားရှိနေသော ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့ ဘယ်ဣရိယာပုထ်ဖြင့်မဆို ပျံလိုသောအခါ အိပ်ချင်ခြင်းကင်းလျက် ကြည်လင်စွာ ပျံနိုင်သည်ဖြစ်ရာ 'တိဋ္ဌ စရံ' စသည်ဖြင့် ထိုဝသီမြောက်ပြီး ဖြစ်သည်ကို ပြ၏ ။ ထိုသို့ မေတ္တာအရာ ဝသီမြောက်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်၏ အဖြစ်ကို ပြသောကြောင့်ပင် ထိုဂါထာ၏ ဆိုလိုရင်းအဓိပ္ပါယ်မှာ ဘယ်ဣရိယာပုထ်ဖြင့် ပျံသည်ဖြစ်စေ မအိပ်ချင်ပဲ ပျံများဆောက်တည်နိုင်သည် ဟူ၏ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထိုအဓိပ္ပါယ်အရ အနက်ပေးသော်''တိဋ္ဌ ဝါ-ရပ်လျက်သော်၎င်း (ပ) သယာနော ဝါ - အိပ်လျက်သော်၎င်း ၊ ယာဝတာ -အကြင် ဣရိယာပုထ်ဖြင့် ၊ ဇတံ သတိ - ထိုမေတ္တာဈာန် သတိကို (အဓိဋ္ဌာတု ကာမော-ဆောက်တည်လိုသည်) အဿ- ဖြစ်ရာ၏ ၊ တာဝတာ - ထို ဣရိယာပုထ်ဖြင့် ၊ ဝိတမိဒ္ဓေါ - ကင်းသော အိပ်ချင်ခြင်း ငိုက်မျဉ်းခြင်း ရှိသည်ဖြစ်၍ ၊ အဓိဋ္ဌေယျ-ဆောက်တည်နိုင်ရာ၏ " ဟု ဖြစ်သည် ။ ဤ၌ '' အဓိဋ္ဌေယျ -ဆောက်တည်"ဟူသည် တည်စေသည်ကိုပင် ဆို၏ ။ သီလဆောက်တည်သည်ဆိုလျှင် မိမိ၌ သီလတည်စေသည်ကိုပင် ဆိုသကဲ့သို့တည်း ။ အဓိဋ္ဌာန - ကို အချို့အရာ၌ ပတိဋ္ဌာပန (=တည်စေခြင်း)အနက်ကို တွေ့ရသည်ဖြစ်ရာ ၊ အဓိဋ္ဌေယျ-၌လည်း တည်စေရာ၏ ဟု သန္ဓိနက်မှတ်သင့်သည် ။

ဈာန်ရသူသာ ။ ။''မေတ္တာဈာနသတိ အဓိဋ္ဌေယျ =မေတ္တာဈာန်နှင့်ယှဉ်သော သတိကို ဆောက်တည်ရမည်'' ဟု အဋ္ဌကထာဆိုသောကြောင့် 'တိဋ္ဌ စရံ ' စသည်မှာ မေတ္တာဈာန်ရပြီး ပုဂ္ဂိုလ်အတွက် ညွှန်ကြားချက် အကျိုးပြုချက်ဟု ဆိုရတော့သည် ။ ဆိုခဲ့ပြီး 'မေတ္တာဈ' စသော ဂါထာဖြင့် မေတ္တာဘာဝနာကို အပွနာဈာန် ရသည်အထိ အပြည့်အစုံ ညွှန်ကြားတော်မူခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ ထို့ကြောင့်ပင် ဤအရာ၌ မေတ္တာဈာန် သတိကိုသာ ယူခဲ့ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ထိုသို့ ဈာန်ရပြီး ပုဂ္ဂိုလ်အဖို့ ဖြစ်သော်လည်း မည်သည့် ဣရိယာပုထ်ဖြင့်မဆို ပွါးနိုင်ခြင်းမှာ မေတ္တာဘာဝနာ စ- ပွါးသူ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များနှင့်လည်း သက်ဆိုင်၍ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များလည်း လိုသလို ဣရိယာပုထ်ဖြင့် ပွါးနိုင်ခွင့် ရှိသည် ။

မြတ်သော နေခြင်း ။ ။ထူးမြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဂုဏ်တင် ချီးကျူးခြင်းဖြင့် အချို့လုပ်ငန်းများမှာ စိတ်ပါဝင်စား အားထုတ်လိုက်နာတတ်ကြ၏ ။ ထို့ကြောင့် အလွန်ထူးမြတ် အထူးလေးစား မြတ်နိုးအပ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သော ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည် ယောဂီတို့အား ဆွဲဆောင်ခြင်းငှာ မေတ္တာကို ချီးကျူးတော်မူလို၍ ''ဗြဟ္မမေတံ'' စသည် မိန့်တော်မူပြန်သည်။ ''ဗြဟ္မံ ဝိဟာရံ'' ၌ မြတ်သောကြောင့်၎င်း, ဒေါသမရှိသောကြောင့်၎င်း, ဗြဟ္မ ဟုဆိုရ၏။ မေတ္တာမှတပါး အခြား ကမ္မဋ္ဌာန်းတို့သည် ကိုယ်ကျိုးအတွက် သက်သက်ဖြစ်သော အကျင့်များဖြစ်၏။ သတ္တဝါတွေ ချမ်းသာပါစေဟု ပွါးသော ဤမေတ္တာမှာ အများသတ္တဝါတို့၏ အကျိုးကို ပြုကျင့်ခြင်းတည်း။ ထိုသို့ အများအကျိုး ပြုကျင့်သောကြောင့်ပင် မေတ္တာဖြင့် နေခြင်းကို ဗြဟ္မဝိဟာရ (= မြတ်သော နေခြင်း) ဟု ဆိုရတော့သည်။

ထို့ပြင် နိဝရဏကွာပြီးသော ဗြဟ္မာကြီးများ၏ စိတ်မှာ ဒေါသအမြဲ ကင်းစင်လျက်သာ ရှိ၏။ ထို့အတူ မေတ္တာဖြင့်နေသော ယောဂီများလည်း ဗြဟ္မာကြီးများနှင့်တူစွာ ကင်းကွာသော ဒေါသရှိလျက် နေကြသည်သာ ထိုသို့ ဒေါသမရှိသော အနက်အရလည်း ''ဗြဟ္မ ဝိဟာရ'' ဟု ဆိုရသည်။

ဝိဟာရလေးမျိုး ။ ။ ဝိဟာရ – နေခြင်းဟူသည်မှာ လေးမျိုးရှိရာ သွား,ရပ်,ထိုင်,လျောင်း,ဟူသော အနေမျိုးမှာ ဣရိယာပုထ်ဟူသော နေခြင်းမျိုးဖြစ်၍ ''ဣရိယာပထဝိဟာရ'' ဖြစ်သည်။ ဗြဟ္မလောကဌ ဖြစ်သော နေခြင်းမျိုးမှာ ဈာန် သမာပတ်ဖြင့် နေခြင်းမျိုးဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် ဈာန်သမာပတ်ကို ဒိဗ္ဗဝိဟာရ (=ဗြဟ္မာဌ ဖြစ်သော နေခြင်းမျိုး) ဟု ဆို၏။ မေတ္တာဖြင့် နေခြင်းမှာ ဆိုခဲ့ပြီး အနက်အရ ''ဗြဟ္မဝိဟာရ''မည်၏။ အရိယာများသည် ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားလေ့ ရှိ၏၊ ထို့ကြောင့် ဖလသမာပတ်ကို အရိယဝိဟာရ (=အရိယာတို့၏ နေခြင်းမျိုး) ဟု ဆိုရသည်။ ဤဝိဟာရလေးမျိုးတို့တွင် ဗြဟ္မဝိဟာရကို ယူစေလို၍ ''ဗြဟ္မမေတံ ဝိဟာရံ'' ဟု မိန့်တော်မူသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၅၇) ဒိဋ္ဌဉ္စ အနုပဂ္ဂမ္မ ၊
သိလဝါ ဒဿနေန သမ္မန္နော ။
ကာမေသု ဝိနေယျ ဂေဓံ ၊
န ဟိ ဇာတု ဂဗ္ဘသေယျ ပုန ရေတိ ။

(၅၇) သော –ထို မေတ္တာဈာန် ရပြီးသော ယောဂိပုဂ္ဂိုလ်သည် ၊ ဒိဋ္ဌဉ္စ–အတ္တဒိဋ္ဌိသို့လည်း ၊ အနုပဂ္ဂမ္မ – မစွဲယူ မကပ်ရောက်မူ၍ ၊ သိလဝါ – လောကုတ္တရာ သီလရှိသူသည် ၊ဒဿနေန – သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်နှင့် ၊ သမ္မန္နော – ပြည့်စုံသူသည် ၊ (သမာနော–ဖြစ်လျက်) ကာမေသု – ဝတ္ထုအာရုံကာမဂုဏ်တို့၌ ၊ ဂေဓံ– ကိလေသာဖြင့် တွယ်တာမက်မောခြင်းကို ၊ ဝိနေယျ–တစ်မကြွင်း အရှင်း ပယ်ရှားပြီးသော် ၊ ဇာတု – စင်စစ် ဇကန် အမှန်ပင် ၊ ပုန–နောက်ထပ်တဖန်၊ ဂဗ္ဘသေယျံ –ပဋိသန္ဓေတည် နေခြင်းသို့ ၊ န ဇတိ – မရောက်ရ တော့ပေ။

စကားပြေ။ ။ ထိုမေတ္တာဈာန်ရပြီးသော ယောဂိသည် အတ္တဒိဋ္ဌိ အစွဲမရှိအောင် ပြု၍ လောကုတ္တရာ သီလရှိသော သောတာပတ္တိ မဂ်ဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသူဖြစ်လျက် ဝတ္ထုအာရုံ ကာမဂုဏ်တို့၌ ကိလေသာဖြင့် တွယ်တာခြင်းကို အရှင်းပယ်ရှားပြီးသော် အမှန်ပင် နောက်တဖန် ပဋိသန္ဓေ မနေရတော့ပေ ။

ဈာန်မှ မဂ်ဖိုလ်သို့ ။ ။ မေတ္တာဘာဝနာ ပွါးများပုံကို အပ္ပနာဈာန်အထိ အပြည့်အစုံ ဟောတော်မူခဲ့ပြီ ။ ထိုမေတ္တာဘာဝနာကား အပ္ပနာဈာန်ရရန်သာဖြစ်၍ မဂ်ဖိုလ်အထိ ပို့စွမ်းနိုင်ခြင်း မရှိသေး ၊ ဗုဒ္ဓရှင်တော်၏ အလိုမှာ အားလုံး မဂ်ဖိုလ်ရရန် အတွက်သာဖြစ်၍ မေတ္တာမှ တဆင့်တက်ကာ အရိယာဖြစ်ရန် နည်းလမ်းညွှန်ပြလျက် ဒေသနာကို အဆုံးသတ်တော်မူလို၍ "ဒိဋ္ဌဉ္စ" စသည်ဖြင့် ဟောကြားတော်မူသည် ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အတ္တဒိဋ္ဌိကို ယူ ။　　။ ‘‘ဒိဋ္ဌိ သမ္မဒါ ဒိဋ္ဌိသမ္မန္နော’’ စသော အရိယအရာ၌ သမ္မဒါ, သမ္မန္နော ပုဒ်များအရ ဒိဋ္ဌိသဒ္ဒါသည် သမ္မာအယူခေါ် လောကီဉာဏ်ကိုငင်း , သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကိုငင်း,ဟော၏ ။ ဤ၌ အနုပဂ္ဂမ္မ,အရ ပယ်ခွါရမည့် ဒိဋ္ဌိဖြစ်သောကြောင့် မိစ္ဆာအယူကို ယူရမည်မှာ သိသာ၏၊ မိစ္ဆာအယူတွင်လည်း ‘‘ ဒဿနေန သမ္မန္နော’’ကို ထောက်၍ မဂ်ရသည့် အထိ ပယ်ခွါရမည့် ဒိဋ္ဌိ ဟု သိရသည်ဖြစ်ရာ အတ္တဒိဋ္ဌိကို ယူ ။ အတ္တဒိဋ္ဌိသည် ဒိဋ္ဌိမှန်သမျှတို့၏ အရင်းခံဖြစ်သောကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိ ရှိနေသူ၌ မည်သည့် ဒိဋ္ဌိမျှ အရှင်းကင်းသည်ဟု မဆိုနိုင် ၊အတ္တဒိဋ္ဌိကို နှုတ်ပယ်ပြီးကလည်း မည်သည့် ဒိဋ္ဌိမျှ မကျန်ရစ်တော့ပေ ။

ထို့ပြင် အတ္တဒိဋ္ဌိရှိသူ၌ သဘာဝအမှန် ရုပ်နာမ်တို့ကို မမြင်နိုင်ပဲရှိရာ ရုပ်နာမ်မြင်မှ နိဗ္ဗာန်မြင်ရမည်ဖြစ်၍ မဂ်ရဖို့ အရေးၫ ရုပ်နာမ်တို့ကို ကွယ်ကာထားသော ထို အတ္တအစွဲကို အရေးတကြီးထားကာ ပယ်ရှားရမည် ဖြစ်သောကြောင့် ဒိဋ္ဌိအရ အတ္တဒိဋ္ဌိကို ယူသည်မှာ သင့်မြတ်ပေသည် ။ဆိုဖွယ်ရှိသေးသည် ဤ၌ မေတ္တာဘာဝနာသည် သတ္တဝါပညတ်ကို အာရုံပြု သောကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိနှင့် နီးစပ်လျက်ရှိနေ၏ ။ ထို့ကြောင့် မေတ္တာဘာဝနာကို ဟောပြီးနောက် ဤအတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်ရှားဖြတ်တောက်ရန် ‘‘ဒိဋ္ဌိ စ အနုပဂ္ဂမ္မ’’ဟု ဟောတော်မူခြင်း ဖြစ်ရာ ဒိဋ္ဌိအရ အတ္တဒိဋ္ဌိကို ယူရမည်မှာ ထင်ရှားသည် ။

ဝိပဿနာပြု။　　။ ‘‘ဒိဋ္ဌိ-ဖြင့် မရောက် မစွဲမှု၍’’ ဟူသည် ဝိပဿနာ ဘာဝနာ၏ အစွမ်းဖြင့် ပယ်ရမည်ကို ဆိုသည်၊ မေတ္တာဈာန်ကို ရသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုဈာန်မှထ၍ ဈာန်၌ရှိသော ဝိတက်, ဝိစာရ စသော နာမ်တရားတို့ကိုငင်း , ထို နာမ်တရားတို့၏ မှီရာ ဟဒယဝတ္ထုစသော ရုပ်တရားတို့ကိုငင်း ရှုဆင်ခြင်းဖြင့် နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် အမြင်သန့်လာသောအခါ ခန္ဓာကိုယ်၌ သတ္တဝါအတ္တကို ရှာမရ သခ်ိုင်ရုပ်နာမ် အစုအဝေးမျှသာတကား ဟု အမှန်မြင်သောကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိ အမှားအစွဲသို့ မရောက်တော့ပေ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အဋ္ဌကထာ၌ ဈာန်ကို အခြေခံ၍ ဝိပဿနာတက်သော နည်းကိုသာ ပြ၏ ။ ထိုသို့ ပြသဖြင့် မေတ္တာဈာန်ကို အခြေခံ မပြုတော့ပဲ ၊ အခြားထင်မြင်ရာ ရုပ်နာမ်များကို ဆင်ခြင်မှု မပြုရဟုကား မမှတ်အပ် ။ ဈာန်မှတပါး အခြားရုပ်နာမ်များ ရှုလိုက ရှုနိုင်ခွင့် ရှိသည် ။

ထို့အပြင် မေတ္တာကို အပွနာဈာန်အထိ ရောက်အောင် မပြုတော့ပဲ ဥပစာရဈာန်မျှဖြင့်ဖြစ်စေ, ဥပစာရဈာန်ပင် မရပဲ ပရိတ်အရံအတားအတွက် ပွါးများခြင်းမျှဖြင့် ဖြစ်စေ, ပွါးများသော ပုဂ္ဂိလ်များသည်လည်း ရုပ်နာမ်ကိုသာ ရှုခြင်းဖြင့် အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်နှုတ်နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်း အဋ္ဌကထာက တားမြစ်သည်ဟု မမှတ်အပ်။ အရာအားလျော်စွာ ဖွင့်ပြခြင်းသာ ဖြစ်သည် ။

ဝိသုဒ္ဓိခြောက်ပါးယူ။ ။ ဤ၌ ‘‘ဒိဋ္ဌိ စ အနုပဂ္ဂမ္မ’’ဖြင့် ဒိဋ္ဌဝိသုဒ္ဓိကို ဆိုအပ်၏ ။ သို့သော် အတ္တဒိဋ္ဌိသည် မဂ်သို့ရောက်မှ အကြွင်းမဲ့ ပြတ်၏ ။ ကင်္ခါဝိတရဏဝိသုဒ္ဓိစသော ဝိသုဒ္ဓိငါးပါးတို့ဖြင့် ရုပ်နာမ်တို့၏ အကြောင်းအဖြစ်,အပျက် အခြင်းအရာတို့ကို ဆက်ကာ ဆက်ကာ ရှုနေရသည်မှာ အတ္တဒိဋ္ဌိကို အကြွင်းမဲ့ ပယ်ရန်ချည်းသာ ဖြစ်၏ ။ ထို့ကြောင့် ပဋိပဒါဉာဏဒဿန ဝိသုဒ္ဓိတိုင်အောင် ငင်းဝိသုဒ္ဓိငါးပါးကိုလည်း ‘‘ဒိဋ္ဌိ စ အနုပဂ္ဂမ္မ’’ဖြင့်ပင် ပြကြောင်း သိပါလေ ။ ဝက်ဝုတ္တိ,နေယျတ္ထနည်း ။ ဤ၌ ဒိဋ္ဌဝိသုဒ္ဓိမှာ ပါဠိအရ အဖြောင့်ယူရသော အနက် , တိုက်ရိုက်သိအပ်သော အနက်ဖြစ်၍ ဥဇုဝုတ္တိ,နိတတ္ထ ။ အခြားဝိသုဒ္ဓိများမဖြစ်ပဲ မဂ်မရ၍ ထို ဝိသုဒ္ဓိများကိုလည်း ထည့်ယူရသည်မှာ သွယ်ဝိုက်သောအားဖြင့် ယူရသောအနက်, အဓိပ္ပါယ်အရအတိုင်း ဆောင်၍ယူရသော အနက်ဖြစ်၍ ဝက်ဝုတ္တိ, နေယျတ္ထ ဆိုသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အလယ်မဂ်နှစ်ပါး။　　။ ''သီလဝါ ဒဿနေန သမ္မန္နော'' နှစ်ပုဒ်ဖြင့် သောတာပတ္တိမဂ် ရပြီးသော သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်ကို ပြ၏ ။ သောတာပန်ဖြစ်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုဘဝနာကိုပင် ပွါး ခြင်းဖြင့် သကဒါဂါမိမဂ်သို့ ဆိုက်ရောက်ရသည် ။ ထိုအခါ သောတာပတ္တိမဂ်က မပယ်နိုင်သေးသော ကာမတဏှာမှာ ပါးခဲ့ နည်းခဲ့၏ ။ ထို့နောက် တဆင့်တက်ကာ ပွါးများပြန်သောအခါ အနာဂါမိမဂ် ရပြန်သည် ။ ထိုအခါ ကာမရာဂမှာ အကြွင်းမဲ့ ပယ်ပြီးဖြစ်တော့၏ ။ ထို့ကြောင့် ''ကာမေသု ဝိနေယျ ဂေဓံ'' ဖြင့် သကဒါဂါမိ,အနာဂါမိ မဂ်နှစ်ပါးသို့ ရောက်ပြီးသော သကဒါဂါမိ ,အနာဂါမိအဖြစ်ကို ပြသည် ။

အဋ္ဌကထာ အဆို။　　။ အနာဂါမိအဖြစ်သို့ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကာမ, ရာဂ ပယ်ပြီးဖြစ်သောကြောင့် ဤလူ့ဘုံနှင့် တကွ ကာမဘုံမှန်သမျှမှာ မဖြစ်တော့ပြီ ။ ထိုသို့ လူဘုံ၌ ဖြစ်တော့မည် မဟုတ်၍ ''နံ ဟိ ဇာတုဂ္ဃဎေယျ ပုန ရေတိ = နောက်တဖန် ဇောန် အဓိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ မနေတော့'' ဟု ဟောခဲ့၏ ။ အဓိဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေမနေရဟု ဆိုသဖြင့် ၎င်းမှာ ဤလူ့ဘုံမှ စုတေသော် သုဒ္ဓါဝါသဘုံတို့၌ ဖြစ်ပြီးလျှင် ထိုဘုံတို့မှာပင် အရဟတ္တဖိုလ် ရရှိလျက် ပရိနိဗ္ဗာန်စံရတော့မည် ။ ဤသို့ အဋ္ဌကထာ၌ ''ဂဗ္ဘသေယျံ'' ကို ဇလာဇုဇ ပဋိသန္ဓေယူကာ ဤဒေသနာကို အနာဂါမိမဂ်ဖိုလ်တို့ဖြင့် ဤလူ့ဘုံအတွက် အဆုံးသတ်တော်မူခဲ့သည် ။

တမျိုးကြံဦး ။　　။ မြတ်စွာဘုရား အလိုတော်မှာ ဖြစ်နိုင်လျှင် အရဟတ္တဖိုလ်အထိ ပေါက်ရောက်စေလိုသည်သာ ဖြစ်ပေလိမ့်မည် ။ ဤ၌လည်း တရားနာသူ ရဟန်းတို့ကို ဤဘဝ သို့မဟုတ် ဤခဏအတွင်း အရဟတ္တဖိုလ်ရောက်သည်အထိ ပေါက်စေရန် ဟောသည်ဖြစ်ရာ၏ ။ သို့ဖြစ်လျှင် ''ကာမေသု ဝိနေယျ ဂေဓံ '' ဖြင့် အနာဂါမိဖိုလ် ရောက်သည်အထိ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပြု၍ ''နံ ဟိ ဇာတုဂ္ဂတသေယျ ပုန ရေတိ '' ဖြင့် အရဟတ္တမဂ်ရ၍ ရဟန္တာဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို ပြ၏ဟုယူသော် ဘုရားအလိုတော်နှင့် ပို၍ ကိုက်ညီဖွယ် ရှိပေလိမ့်မည်ဟု သဘောရ၏ ။ သို့ယူခဲ့သော် 'ဂဗ္ဘသေယျံ' ကို ဘယ်သို့ အနက်ဆိုရမည်နည်း ။ ထန်းရွက်မှတပါး ဖျာစသည်တို့ဖြင့် ပြုအပ်သော ယပ်ကို တာလဝဏ္ဏဟု ခေါ်သော အခါ ရုဋ္ဌသဒ္ဒါ ဆိုရသကဲ့သို့ သံသေဒဇ , ဥပပတ် ,ပဒိုသန္ဓေတို့ကိုလည်း 'ဂဗ္ဘသေယျ' ဟု ယူရသော ဤအရာဝယ် ရုဋ္ဌိသဒ္ဒါအဖြစ် ထား၍ ပဒိုသန္ဓေလေးပါးလုံး ရနိုင်တော့သည် ။

တနည်း။ ။''နာဟံ ပုနပေသိံ ဂဗ္ဘသေယျံ '' သုတ္တန်ပါတ် (၂၈၃)၌ ဂဗ္ဘသေယျဖြင့် ပဒိုသန္ဓေလေးပါးလုံး ယူရမည်ဖြစ်ရာ ထိုသို့ရအောင် အဋ္ဌကထာ(သုတ္တနိ၊ဋ္ဌ၊၁။၃၆)ကြံခဲ့၏ ။ ''ဂဗ္ဘဉ္စ သေယျဉ္စ ဂဗ္ဘသေယျံ''ဟု ဒွန်ပြုပြီးလျှင် ''တတ္ထ ဂဗ္ဘဂ္ဟဏေန ဇလာဗုဇယောနိ ၊ သေယျဂ္ဂဟဏေန အဝသေသာ''=ထို'' ဂဗ္ဘသေယျဟူသော ပုဒ်၌ ဂဗ္ဘသဒ္ဒါဖြင့် ဇလာဗုဇ ပဒိုသန္ဓေကို ဆိုသည်၊ သေယျသဒ္ဒါဖြင့် ကြွင်းပဒိုသန္ဓေများကို ဆိုသည်''ဟု မိန့်ဆိုခဲ့သည် ။ ထို့ပြင် တမျိုးကြံသေး၏ ၊ ဂဗ္ဘသေယျမှာ ပဓာနနည်းအရ ဆိုခြင်းဖြစ်၍ ထိုဂဗ္ဘသေယျ သဒ္ဒါဖြင့်ပင် ပဒိုသန္ဓေလေးမျိုးလုံး ယူနိုင်သည့် အဖြစ်ကို ''ဂဗ္ဘသေယျ မုခေန ဝါ သဗ္ဗာပိ တာ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ '' –''တနည်း ဆိုရသော် ဂဗ္ဘသေယျကို ပဓာနပြုသောအားဖြင့် ပဒိုသန္ဓေအားလုံးတို့ကို ဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း သိရမည်''ဟု မိန့်ဆိုပြန်သည် ။

မှတ်သားဖွယ် အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ
မေတ္တာသုတ် နိဿယသစ်ပြီးပြီ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခန္ဓသုတ် နိဿယသစ်

(၅၈) သဗ္ဗာသိဝိသဇာတိနံ ၊ ဒိဗ္ဗမန္တာဂဒံ ဝိယ ။
ယံ နာသေတိ ဝိသံ ဃောရံ ၊ သေသဉ္စာပိ ပရိဿယံ ။
(၅၉) အာဏာက္ခေတ္တမ္ပိ သဗ္ဗတ္ထ ၊ သဗ္ဗဒါ သဗ္ဗပါဏိနံ ။
သဗ္ဗသောပိ နိဝါရေတိ ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

(၅၈)(၅၉) ဟေ – အိုသူတော်ကောင်းတို့ ၊ ဒိဗ္ဗမန္တာဂဒံ – နတ်မန္တန်နတ်ဆေးဝါးသည် ၊သဗ္ဗာသိဝိသဇာတိနံ– လျင်သော အဆိပ်ရှိသော မြွေမျိုး မှန်သမျှတို့၏၊ ဃောရံ – ပြင်းထန်လှစွာသော၊ ဝိသံ – အဆိပ်ကို၊ နာသေတိဝိယ – အရှင်းပျောက်ပြေ ပျက်စီးစေတတ်သကဲ့သို့ ၊ တထာ–ထို့အတူ ၊ ယံ ပရိတ္တံ – အကြင် ခန္ဓသုတ် ပရိတ်တော်သည် ၊သဗ္ဗတ္ထ – အလုံးစုံသော ၊အာဏာက္ခေတ္တမ္ပိ – အာဏာခေတ် အတွင်း၌ ၊ သဗ္ဗပါဏိနံ – အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့၏ ၊ ဃောရံ –ပြင်းထန်လှစွာသော ၊ ဝိသံ စ – အဆိပ်ကိုငင်း၊ သေသံ–အဆိပ်မှ ကြွင်းသော ၊ ပရိဿယဉ္စာပိ – ဘေးရန်အမျိုးမျိုးကိုငင်း ၊ သဗ္ဗဒါ–အခါခပ်သိမ်း၊ သဗ္ဗသောပိ – အကြွင်းမထင် အကုန်ပင်၊ နိဝါရေတိ–မြစ်တား ပယ်ရှားနိုင်ပေ၏၊ တံ ပရိတ္တံ – ထို ခန္ဓသုတ် ပရိတ်တော်ကို ၊ မယံ – ငါတို့သည် ၊ ဘဏာမ–ရွတ်ကြကုန်စို့ ။

စကားပြေ ။ ။ အို သူတော်ကောင်းတို့ နတ်မန္တန်, နတ်ဆေးဝါးသည် လျင်သော အဆိပ်ရှိသော မြွေမျိုးမှန်သမျှတို့၏ ပြင်းထန်သော အဆိပ်ကို ဖျက်ဆီးတတ်သကဲ့သို့၊ ခန္ဓသုတ် ပရိတ်တော်သည် အာဏာခေတ် တခွင်လုံး၌ သတ္တဝါအလုံးစုံတို့၏ ပြင်းထန်သော အဆိပ်ကိုငင်း , ကြွင်းဘေးရန် အမျိုးမျိုးကိုငင်း , ဘယ်အခါမဆို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လုံးဝကင်းစင်အောင်ပင် မြစ်တား ပယ်ရှားနိုင်ပါသည် ။ ထိုခန္ဓသုတ် ပရိတ်တော်ကို ငါတို့ ရွတ်ဆိုကြကုန်စို့ ။

ပရိတ်ပျိုး အမွှမ်း။ ။"သဗ္ဗာသိဝိသဇာတိနံ"ကား ဘုရားဟော မဟုတ် ၊ ရှေးဆရာတို့၏ အဆို အမိန့်ပင်။ ခန္ဓသုတ်၏ အာနုဘော် အစွမ်းသတ္တိ ဘယ်မျှရှိသည်ကို အမွှမ်းတင်အပ်သော ပရိတ်ပျိုးပင်တည်း ။

နိဒါန်း။ ။မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးစဉ် ရဟန်းတော်တပါး မြွေကိုက်ခံရ၍ လျှောက်ထားသောအခါ ထိုရဟန်းမှာ ဝိရုပက္ခစသော နဂါးမျိုးတို့၌ မေတ္တာမပို့၍ အကိုက်ခံရခြင်း ဖြစ်ကြောင်း အကယ်၍ မေတ္တာပို့လျှင် အကိုက်ခံရမည်မဟုတ်ကြောင်း မိန့်တော်မူ၍ မိမိကိုယ်ကို စောင့်ရှောက်ဖို့ မိမိ၏ လုံခြုံရေး မိမိ၏ အကာအကွယ် အစောင့်အရှောက်ဖြစ်ရေးအတွက် ပရိတ်အရံအတားကို ခွင့်ပြုတော်မူခဲ့၏ ။ ထိုအရံအတားပြုပုံကို ဝိရုပက္ခေဟိ စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ (အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော် ။ စူဠဝဂ် ၊ ၂၄၅)

ဇာတက(ဒုက)ဋ္ဌကထာ၌လည်း ရဟန်းတပါး မြွေကိုက်ခံရခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ မိမိ အလောင်းတော်ဖြစ်စဉ်က ခန္ဓသုတ်ပရိတ် အရံအတားဖြင့် ကာကွယ်ကြရန် နည်းပေးခဲ့ပုံ ဟောတော်မူ၏ ။ ဘုရားအလောင်းသည် ရသေ့ရဟန်းပြုကာ ရသေ့များစွာဖြင့် ဟိမဝန္တာ၌ သီတင်းသုံး၏ ။ ရသေ့တဦး မြွေကိုက်ခံရ၍ လျှောက်ထားသောအခါ ထိုရသေ့ မြွေကိုက်ခံရခြင်း သေရခြင်းမှာ မြွေတို့၌ မေတ္တာမပို့ခြင်းကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း အမိန့်ရှိ၍ မေတ္တာပို့ပုံကို နည်းပေးသောအားဖြင့် ခန္ဓသုတ်ကိုပင် သင်ပေးခဲ့ကြောင်း လာရှိသည် ။ (အကျယ်ကို ဇာတက-၄ ၂၁၃၂။ ကြည့်)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အာသီ ဝိသ။ ။သဗ္ဒ– အလုံးစုံသော ၊ အာသီဝိသ – လျင်သော အဆိပ် ရှိသော မြွေတို့၏ ၊ ဇာတိ – အမျိုး ။ ''အာသိယံ ဝိသံ ဇေသ္သာတိ အာသီဝိသော''။'' ဇေသ – ဤမြွေအား ၊အာသိယံ – အစွယ်၌ ၊ဝိသံ– အဆိပ်သည် အတ္ထိ – ရှိ၏ ၊ ဣတိ –ကြောင့် ၊ အသီဝိသော– အာသီဝိသမည်၏ ''။ ဤဝိဂြိုဟ်အရ အာသီဝိသ ကား မြွေသာမာန်ကိုလည်းဟော၏။ ''ဝရံ ဇေ မောဃပုရိသ အာသီဝိသဿ ဃောရဝိသဿ မုခေ အင်္ဂဇာတံ ပက္ခိတ္တံ '' ဟူသော ပါရာဇိကဏ်ဍ ပါဠိတော်၌ အလွန်လျင်မြန်သော အဆိပ်ရှိသော မြွေကိုလည်းဟော၏ ။ ''အာသု သိဃံ ဝိသံ ဇေသ္သာတိ အာသီဝိသော ''မြူ ၊ ဇေသ– ထိ မြွေအား ၊ အာသု သိဃံ – လျင်မြန်သော၊ ဝိသံ အဆိပ်သည် အတ္ထိ–ရှိ၏ ၊ ဣတိ –ကြောင့် ၊ အသီဝိသော – အာသီဝိသမည်၏ ''။ အာသုဝိသ၌ အာသုသည် နိရုတ္တိ နည်းဖြင့် အာသီဖြစ်ရသည်။ ''စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ အာသီဝိသာ ဃောရဝိသာ'' စသော သဋ္ဌာယတနသံယုတ် (၃၈၁)၌လည်း အလွန်ပြင်းထန်လျင်မြန်သော အဆိပ်ရှိသော မြွေဟောပင်။ အဋ္ဌကထာ၌ အာသိတ္တဝိသ (= သွန်းလောင်းအပ်သော အဆိပ်ရှိသော မြွေ) ဟု ဆိုလိုလျက် ('တ္တ'ကို ဧ၊ 'က္ကာ'ကို ဒီဃ ပြု၍)အာသီဝိသဖြစ်၏ ။ အသိတဝိသ– (=စားအပ်သော အဆိပ်ရှိသောမြွေ ၊ စားသမျှ အဆိပ်ချည်း ဖြစ်ရသည်ဟု ဆိုလိုလျက် နိရုတ္တိနည်းအရ 'အသိတ' သည် အာသီ ဖြစ်သည် ။ အသိ,သဒိသ,ဝိသ (=သန်လျက်နှင့် တူသော အဆိပ် ရှိသောမြွေ)ဟု ဆိုလိုလျက် သာကပတ္တိဝ ဂိုဏ်းဖြစ်၍ အလယ်သဒိသပုဒ်ကျသည်။ ဤသို့ အာသီဝိသကို သုံးနည်းဖွင့်၏ ။ ဤ၌ ''ဃောရံ ဝိသံ'' ပုဒ်များကို ထောက်၍ မြွေသာမာန်ကို မဟော၊ အလွန် ထက်မြက် ပြင်းထန်လျင်မြန်သော အဆိပ်ရှိသော မြွေကိုယူ ။ ထိုမြွေတို့၏ အဆိပ်ကိုပင် ပယ် နိုင်သည်ဆိုလျှင် သာမန်အဆိပ်ရှိသော မြွေတို့၏ အဆိပ်မှာ ဆိုဖွယ်မရှိ ဆိုပြီး ဖြစ်တော့သည် ။

နတ်မန္တန် ဆေးဝါး ။ ။ ဒိဗ္ဗ – နတ်၌ဖြစ်သော ၊မန္တ –မန္တန် ၊ အဂဒ – ဆေး၊ ဤခန္ဓသုတ်၏ အစွမ်းကို နတ်မန္တန် နတ် ဆေးဝါးများနှင့် ပမာပြုခဲ့၏ ။ နတ်ဟူသည် ကမ္မဝိပါကဇိန္ဒ် (= ကံ၏အကျိုးကြောင့်ဖြစ် သောတန်ခိုး) ရှိသူများဖြစ်၍ ကိုယ်ရောင်ဖျောက်နိုင်ခြင်း, ကိုယ်ထင် ပြနိုင်ခြင်း , အမျိုးမျိုး ဖန်ဆင်းပြနိုင်ခြင်း , လူတို့မမြင်နိုင်သည်ကို မြင်ခြင်း , လူတို့ထက် အသိ လျင်ခြင်း, စသော လူတို့ထက်သာသော တန်ခိုးရှိသူများဖြစ်ကြ၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့၏

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဆေးဝါးမန္တန်များလည်း လူသားတို့၏ ဆေးဝါးမန္တရားများထက် အစွမ်းအာနိသင် ရှိမည်ပင် ဖြစ်၍ ဤ၌ နတ်မန္တန် နတ်ဆေးဝါးနှင့် ပမာပြခြင်း ဖြစ်ပေသည် ။

မပျောက်နိုင် မရှိ ။ ။ ဤ၌ ပရိတ်၏ အရှိန်အဝါမှာ အာဏာခေတ် အတွင်း ပျံနှံ့မြဖြစ်၍ ''အာဏာခေတ္တာမှိ'' ဟုဆိုသည် ။ အချို့ဘယ်လိုအရပ်က ဘယ်မြွေအစားမျိုး ကိုက်မိလျှင် ဆေးမမိဟု အဆိုရှိ၏ ။ ဤခန္ဓသုတ် ပရိတ်တန်ခိုးကား ထိုသို့ မပျောက်နိုင်သောဒေသဟု ခြွင်းချက်မရှိ၊ ဘယ်အရပ်မဆို ပျောက်ကင်းစေနိုင်၍ ''သဗ္ဗတ္ထ'' ဆိုသည် ။ ဘယ်နေ့ ဘယ်အချိန်မှာ ကိုက်လျှင် ကုမရ ဟုဆို၏။ ဘယ်အချိန်မှာ ဆေးကု မသွားနှင့်ဟု မြွေဆရာတို့ အဖို့ အချိန် ကန့်သတ်ချက်ရှိ၏ ။ ဤခန္ဓသုတ်မှာ ထိုသို့ အချိန်အခါ ကန့်သတ်ဖွယ် မလို၊ ဘယ်အခါ ဘယ်ကာလမှာမဆို ပျောက်ကင်းစေနိုင်၍ ''သဗ္ဗဒါ'' ဆိုသည်။ အချို့ဆေးများမှာ ရှင်းရှင်း မပျောက်တတ် ၊ အချို့အပမှိနေသည် ကု,မရဟု ဆို၏ ။ ဤခန္ဓသုတ်ကား လုံးဝအရှင်း ပျောက်ကင်း စေတတ်သည့်အပြင် ထိုအပ,ပယောဂဆိုသော အရာများပင် ပယ်နှင်နိုင်စွမ်းရှိသဖြင့် ''သဗ္ဗသောပိ'' ဆိုသည် ။

ဘေးရန် အမျိုးမျိုး။ ။ ဤသုတ်ကား မေတ္တာပွါးခြင်း , ဘုရားဂုဏ်တော် ပွါးများခြင်းဖြင့် ပြုစီရင်အပ်သော ဗုဇ္ဈမန္တန်တော်ကြီးဖြစ်၏ ။ သတ္တဝါများအပေါ်၌ မေတ္တာအထူး ရောက်စေလျက် ဘုရားကို လွန်စွာကြည်ညို အားထားသူများအဖို့ ဤသုတ်၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကို ကိုယ်တွေ့ ခံစားရသည်သာ ဖြစ်၏ ။ ထိုသူများအဖို့ မြွေစသော သတ္တဝါများ ရန်,မမူ ရှောင်ရှားကြသည့်အပြင် မြွေကိုက်ခံရသူကို ဤမန္တန်ရွတ်ဖတ် ကုသပေးခြင်းဖြင့် အဆိပ်ကို ပယ်ဖျောက် ပျောက်ကင်းစေနိုင်ကြ၏ ။

ဗုဇ္ဈရှင်တော်မြတ်၌ တကယ်ယုံကြည်သူ မေတ္တာ, ကရုဏာရှိသူ အချို့ဆရာများသည် မြွေကိုက်ခံရသူ၏ အဆိပ်ကို ဤသုတ်ဖြင့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကုသလျက် အကျိုးခံစားကြရ၏ ၊ မြွေကိုသာမက အားလုံး သတ္တဝါများအပေါ်မှာ မေတ္တာပို့ခြင်း ,ရတနာသုံးပါးဂုဏ်ကို အာရုံပြုခြင်းတို့ကြောင့်ပင် ဤသုတ်ကား မြွေဆိပ်ကိုသာမက အခြား ဘေးရန် အန္တရာယ် အသွယ်သွယ်ကို စောင့်ရှောက်တတ်၍ လက်တွေ့အကျိုး ခံစားရသူများကား မနည်းလှပေ ။ ထို့ကြောင့် ''သေသင့်ဝပဝရိသယံ'' ဆိုသည် ။

(၆၀) ဝိရူပက္ခေဟိ မေ မေတ္တံ ၊ မေတ္တံ ဧရောပထေဟိ မေ ။
ဆဗျာပုတ္တေဟိ မေ မေတ္တံ ၊ မေတ္တံ ကဏှာဂေါတမကေဟိ စ။

(၆၀) ဝိရူပက္ခေဟိ–ဝိရူပက္ခနဂါးမျိုးတို့နှင့် ၊ သဒ္ဒိ– အတူတကွ ၊မေ –ငါ၏။ မေတ္တံ –မိတ်ဆွေဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော မေတ္တာသည် ၊ဟောတု – ဖြစ်ပါစေသတည်း ။ ဧရောပထေဟိ– ဧရောပထနဂါးမျိုးတို့နှင့် ၊ သဒ္ဒိ– အတူတကွ မေ –ငါ၏ ၊ မေတ္တံ –မိတ်ဆွေဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော မေတ္တာသည် ၊ ဟောတု– ဖြစ်ပါစေသတည်း ။ ဆဗျာပုတ္တေဟိ – ဆဗျာပုတ္တနဂါးမျိုးတို့နှင့် ၊ သဒ္ဒိ– အတူတကွ၊ မေ –ငါ၏ ၊ မေတ္တံ – မိတ်ဆွေဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော မေတ္တာသည် ၊ဟောတု– ဖြစ်ပါစေသတည်း။ ကဏှာဂေါတမကေဟိ စ – ကဏှာဂေါတမနဂါးမျိုးတို့နှင့်လည်း၊ သဒ္ဒိ– အတူတကွ မေ – ငါ၏ ၊ မေတ္တံ – မိတ်ဆွေဖြစ်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော မေတ္တာသည် ၊ ဟောတု – ဖြစ်ပါစေသတည်း ။

စကားပြေ။ ။ ဝိရူပက္ခနဂါးမျိုးတို့နှင့် ငါ၏ မိတ်ဆွေအဖြစ် ချစ်မေတ္တာ ဖြစ်ပါစေ ၊ ဧရောပထနဂါးမျိုးတို့နှင့်လည်း ငါ၏ မိတ်ဆွေအဖြစ် ချစ်မေတ္တာ ဖြစ်ပါစေ ၊ ဆဗျာပုတ္တနဂါးမျိုးတို့နှင့်လည်းငါ၏ မိတ်ဆွေအဖြစ် ချစ်မေတ္တာ ဖြစ်ပါစေ၊ ကဏှာဂေါတမနဂါးမျိုးတို့နှင့်လည်း ငါ၏ မိတ်ဆွေအဖြစ် ချစ်မေတ္တာ ဖြစ်ပါစေ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မေတ္တာပွါးတန် ။ ။ ''ဝိရူပက္ခေဟိ မေ မေတ္တံ'' စသည်ကား မြွေမင်း လေးမျိုးတို့၏ အမျိုးအဆွေတို့၌ မေတ္တာပွါးပုံကို ပြသော ဂါထာတည်း ။

မြွေ အမျိုးမျိုး။ ။ ဝိရူပက္ခ စသည်ကား နဂါးမင်းတို့တည်း။ ထို နဂါးမင်းတို့နှင့် အမျိုးဇာတ်တူ မြွေနဂါးတို့သည် ဝိရူပက္ခစသည် အမည်ရကြ၏ ။ ဤ၌ မြွေမျိုးတို့ကို ဆိုအပ်၏ ။

၁။ကဋ္ဌမုခမြွေ – ထိုမြွေ အကိုက်ခံရသူမှာ တကိုယ်လုံး တောင့်တင်း ခက်မာလာ၏။

၂။ပုတိမုခမြွေ– ထိုမြွေ အကိုက်ခံရသူမှာ အသားများမှ အရေများ ယိုထွက်လာသည်။

၃။အဂ္ဂိမုခမြွေ– ထိုမြွေ အကိုက်ခံရသူမှာ မီးမြှိုက်ခံရသကဲ့သို့ တကိုယ်လုံး ပူလောင်လာသည် ။

၄။သတ္ထမုခမြွေ – ထိုမြွေ အကိုက်ခံရသူမှာ အပိုင်းပိုင်း ပြတ်တော့သည်။

ထို မြွေလေးမျိုးတို့တွင် တမျိုးမျိုး၌

(၁) ဒဋ္ဌဝိသ–အကိုက်ခံရသဖြင့် အဆိပ်တက်လာသော မြွေ ။

(၂) ဒိဋ္ဌဝိသ– မြင်ရရုံမျှဖြင့် အဆိပ်တက်လာသော မြွေ ။

(၃)ဖုဋ္ဌဝိသ– မြွေထိခံရသောအခါ အဆိပ်တက်လာသော မြွေ ။

(၄)ဂါတဝိသ– လေထိသဖြင့် အဆိပ်တက်လာသော မြွေဟု လေးမျိုးစီ ရှိပြန်သည်။

ဤမြွေလေးမျိုးတို့တွင် ဝိရူပက္ခစသော မြွေလေးမျိုးတို့မှာ ဒဋ္ဌဝိသမြွေမျိုးသာ ဖြစ်ကြောင်း အဂုံတွာရဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည် ။ (သံ။၌ ၊၃၅၂။ အံ။၌ ၊၂။ ၃၁၆)

ဥပသေန မထေရ်။ ။မြင်ရုံမျှနှင့် အဆိပ်တက်စေသော ဒိဋ္ဌဝိသမြွေ စသည်မှာ လွန်စွာ အဆိပ်ပြင်းလှ၏ ။ ထိုတွင် ဒိဋ္ဌဝိသ,ဂါတဝိသတို့၏ အစွမ်းကို မသိရသော်လည်း ဖုဋ္ဌဝိသ(=ထိရုံဖြင့် အဆိပ်တက်စေသော) မြွေကိုမူ သင်္ဃာယတနသံယုတ် ၊ ဥပသေနအာသီဝိသသုတ်၌ တွေ့ရသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရှင်သာရိ ပုတ္တရောမထေရ်၏ ညီတော် အရှင်ဥပသေနမထေရ်သည် သင်္ကန်းချုပ်နေစဉ် လိုဏ်ဂူအမိုးပေါ်တွင် ကစားနေကြသော မြွေငယ်နှစ်ကောင်မှ တကောင်းသည် အရှင်မြတ်၏ ပခုံးပေါ် ကျလာ၏။ ထိုမြွေကား ဖုဋ္ဌဝိသမြွေမျိုးဖြစ်ရာ အဆိပ်တွေ ပြန့်ဆင်းလာသည်ကို သိရသော အရှင်မြတ်သည် တန်ခိုးဖြင့် မိမိကိုယ်ခန္ဓာ လိုဏ်ဂူအတွင်း မပျက်စီးစေရန် အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီးလျှင် ရဟန်းတို့အား မိမိကိုယ်မပျက်စီးမီ ခုတင်ပေါ်တင်လျက် အပြင်ထုတ်ရန် မိန့်တော်မူ၏။ ရဟန်းများ အပြင်ထုတ်ခဲ့ရာ အပြင်ရောက်သော် ခုတင်ပေါ်မှာပင် ဖွဲ့ဆုပ်ပမာ ပြန့်ကြဲတော်မူခဲ့ရကြသတတ်။(သံ၊၂၊၂၆၇)

(၆၁) အပါဒကေဟိ မေ မေတ္တံ၊ မေတ္တံ ဒ္ဝိပါဒကေဟိ မေ ။
စတုပ္ပဒေဟိ မေ မေတ္တံ၊ မေတ္တံ ဗဟုပ္ပဒေဟိ မေ ။

(၆၁) အပါဒကေဟိ – အခြေမရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့်၊ မေ – ငါ၏၊ မေတ္တံ – မိတ်ဆွေအဖြစ် ချစ်မေတ္တာသည်၊ ဟောတု – ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ ဒ္ဝိပါဒကေဟိ – အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့်၊ မေ – ငါ၏၊ မေတ္တံ – မိတ်ဆွေအဖြစ် ချစ်မေတ္တာသည်၊ ဟောတု – ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ စတုပ္ပဒေဟိ –အခြေလေးချောင်း ရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့်၊ မေ – ငါ၏၊ မေတ္တံ – မိတ်ဆွေအဖြစ် ချစ်မေတ္တာသည်၊ ဟောတု – ဖြစ်ပါစေသတည်း၊ ဗဟုပ္ပဒေဟိ –များသော အခြေရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့်၊ မေ – ငါ၏၊ မေတ္တံ –မိတ်ဆွေအဖြစ် ချစ်မေတ္တာသည်၊ ဟောတု – ဖြစ်ပါစေသတည်း။

စကားပြေ ။ ။အခြေမရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့် မိတ်ဆွေအဖြစ် ငါ၏ ချစ်မေတ္တာ ဖြစ်ပါစေ၊ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့်လည်း ငါ၏ မိတ်ဆွေအဖြစ် ချစ်မေတ္တာ ဖြစ်ပါစေ၊ အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့်လည်း ငါ၏ မိတ်ဆွေအဖြစ် ချစ်မေတ္တာ ဖြစ်ပါစေ၊ အခြေများစွာရှိသော သတ္တဝါတို့နှင့်လည်း ငါ၏ မိတ်ဆွေအဖြစ် ချစ်မေတ္တာ ဖြစ်ပါစေ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သတ္တဝါအကုန် မေတ္တာပွါးရန်။ ။ဆိုခဲ့ပြီး ဂါထာဖြင့် မြွေများကိုသာ မေတ္တာပွါးပုံ ပြပြီးနောက် မြွေများသာမက အခြားသတ္တဝါများ အားလုံးအပေါ် မေတ္တာပွါးဟန်ကို ‘‘ အပါဒကေဟိ မေ မေတ္တံ’’စသည်ဖြင့် ပြတော်မူပြန်သည် ။

အရကောက်။ ။‘‘ မိတ္တသ ဘာဝေါ မေတ္တံ ’’ ‘‘မိတ္တသ – မိတ်ဆွေ၏ ၊ ဘာဝေါ –ဖြစ်ကြောင်းတည်း ၊ မေတ္တံ မိတ်ဆွေဖြစ်ကြောင်း’’မေတ္တာရ၏ ။ မေတ္တာနှင့်ယှဉ်သော စိတ်ကိုသော်လည်းကောက်၊ အပါဒကအရ မြွေမျိုးမှန်သမျှနှင့် ငါးတို့ကို ယူ ။ ဒွိပါဒကမှာ လူနှင့် ငှက်အမျိုးမျိုးတည်း၊ စတုပ္ပဒါမှာ ဆင်, မြင်း , နွား ,ကျွဲ , စသည်ဖြစ်၏ ။ ဗဟုပ္ပဒကား ကင်းမြီးကောက်, ကင်းခြေများ , ခွေ , ပင့်ကူစသည်များတည်း ။

(၆၂) မာ မံ အပါဒကော တိသိ ၊ မာ မံ တိသိ ဒွိပါဒကော ။
မာ မံ စတုပ္ပဒေါ တိသိ ၊ မာ မံ တိသိ ဗဟုပ္ပဒေါ ။

(၆၂) အပါဒကော – အခြေမရှိသော သတ္တဝါမျိုးသည် ၊ မံ – ငါ့ကို ၊ မာ တိသိ – မညှဉ်းဆဲပါစေလင့် ၊ ဒွိပါဒကော – အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါမျိုးသည် ၊ မံ – ငါ့ကို ၊ မာ တိသိ – မညှဉ်းဆဲပါစေလင့် ၊ စတုပ္ပဒေါ အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါမျိုးသည် ၊ မံ – ငါ့ကို ၊ မာ တိသိ – မညှဉ်းဆဲပါစေလင့် ၊ ဗဟုပ္ပဒေါ – များသော အခြေရှိသော သတ္တဝါမျိုးသည် ၊ မံ – ငါ့ကို ၊ မာ တိသိ – မညှဉ်းဆဲပါစေလင့် ။

စကားပြေ။ ။အခြေမရှိသော သတ္တဝါမျိုးသည် ငါ့ကို မညှဉ်းဆဲပါစေလင့် ၊ အခြေနှစ်ချောင်းရှိသော သတ္တဝါမျိုးလည်း ငါ့ကို မညှဉ်းဆဲစေလို ၊ အခြေလေးချောင်းရှိသော သတ္တဝါမျိုး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လည်း ဗျိုကို မညှဉ်းဆဲစေချင် ၊ အခြေများစွာရှိသော သတ္တဝါမျိုးသည် လည်း ဗျိုကို မညှဉ်းဆဲပါစေလင့် ။

တောင့်တချက်ဖြင့် ပွါးပုံ။ ။ ယခင် ''ဝိရူပက္ခေဟိ'' စသည်ကား မေတ္တာကို တိုက်ရိုက် ဖော်ကာ မေတ္တာပွါးပုံများတည်း။ တဖန် တောင်းပန်ချက်ဖြင့် မေတ္တာပြုပုံ ပြုနည်းကို ''မာ မံ အပါဒေကော ဟိသိ'' စသည်ဖြင့် ပြတော်မူပြန်သည် ။

မေတ္တာပင်။ ။ ''ဗျိုကို မညှဉ်းဆဲပါစေလင့် '' ဆိုသည်မှာ တောင်းပန်သည်၏ အစွမ်းဖြင့် မေတ္တာပွါးပုံ တမျိုးပင်။ သတ္တဝါများအပေါ်၌ စိတ်ထားကြမ်းသော သူတို့မှာ ထိုသတ္တဝါများကို ခုခံရန်, ရိုက်နှက် ညှဉ်းဆဲရန်သာ လိုလားမည်ဖြစ်ရာ ထိုသူများကား ဤသို့ တောင်းပန်မှုမျိုး ဘယ်မှာ ပြုနိုင်ပါအံ့နည်း ။ ဗျိုကို မညှဉ်းဆဲပါလင့် ဆိုသည်မှာ ထိုသတ္တဝါများက မေတ္တာထားရန် ကောင်းရန် လိုလားသော အာသီသပင်ဖြစ်ရာ သတ္တဝါများအပေါ် မေတ္တာသက်ရောက်သောသဘော သတ္တဝါတို့၌ စိတ်ဓာတ် နူးညံ့လျက်ရှိသော သဘောပင် ဖြစ်တော့သည်။ ထို့ကြောင့်'' မာ မံ အပါဒေကော ဟိသိ ''စသည်မှာ မေတ္တာဘာဝနာတမျိုးဖြစ်သည် ။

(၆၃) သဗ္ဗေ သတ္တာ သဗ္ဗေ ပါဏာ ၊ သဗ္ဗေ ဘူတာ စ ကေဝလာ ။
သဗ္ဗေ ဘဒြာနိ ပသန္တု ၊ မာ ကဉ္စိ ပါပ'မာ ဂမာ ။

(၆၃) သဗ္ဗေ – အလုံးစုံကုန်သော ၊ သတ္တာ – ငါးခန္ဓာဝယ် တွယ်တာတတ်စွာ သတ္တဝါတို့သည်၎င်း ၊ သဗ္ဗေ – အလုံးစုံကုန်သော ၊ ပါဏာ – အသက်ရှူတတ်သော သတ္တဝါတို့သည်၎င်း ၊ ကေဝလာ –အကြွင်းမရှိကုန်သော ၊ သဗ္ဗေ – အလုံးစုံကုန်သော၊ ဘူတာ – ဖြစ်လာပေါ်လာ သတ္တဝါတို့သည်၎င်း၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သဗ္ဗေ – သတ္တဝါအကုန် အလုံးစုံတို့သည် ၊ ဘဒြာနိ –ကောင်းမြတ်သော ကုသိုလ်ရာ တို့ကို၊ ပဿန္တု – တွေ့ကြုံကြရပါစေကုန်သတည်း ၊ ကစ္စိ – ဘယ်သူ တဦးတယောက် သို့သော်မျှ ၊ ပါပံ – ဆင်းရဲဒုက္ခသည် ၊ မာ အဂမာ – မကျ မလာ မရောက်ပါစေလင့်။

စကားပြေ။ ။ သတ္တဝါမှန်သမျှ ကောင်းမြတ်သော ကုသိုလ်ရာ တို့ကို ကြုံတွေ့ကြရပါစေ ၊ ဘယ်သူ တဦးတယောက်သို့မျှ ဆင်းရဲဒုက္ခ မကျမလာ မရောက်ပါစေလင့် ။

အနောဒိဿက။ ။ ဆိုခဲ့ပြီး ‘‘ ဝိရူပက္ခေဟိ ’’စသည်ကား ပုဂ္ဂိုလ်များကို ထုတ်ဖော် ရည်ညွှန်း၍ ပြုအပ်သော မေတ္တာဖြစ်၍ သြဒိဿက (= ရည်ညွှန်းခြင်းဖြင့် ဖြစ်သော) မေတ္တာတည်း။ ထိုသို့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို သီးခြားဖော်ထုတ် ရည်ညွှန်းခြင်း မပြုပဲ ၊ အားလုံးသတ္တဝါ သာမန်အဖြစ် ပေါင်းကာ ထိုသတ္တဝါအားလုံး၌ ပြုသော မေတ္တာကား အနောဒိဿက (=မရည်ညွှန်းပဲ ဖြစ်သော) မေတ္တာဟု ဆိုရသည် ၊ ထိုအနောဒိဿကမေတ္တာဘာဝနာပြုပုံကို ‘‘သဗ္ဗေ သတ္တာ’’ စသည်ဖြင့် နည်းပေးတော်မူသည် ။

(၆၄) အပ္ပမာဏော ဗုဒ္ဓေါ ၊ အပ္ပမာဏော ဓမ္မော ။
အပ္ပမာဏော သံဃော ပမာဏဝန္တာနိ သရီသပါနိ။
အဟိ ဝိစ္ဆိကာ သတပဒီ ၊ ဥဏ္ဏနာဘိ သရဋူ မူသိကာ ။

(၆၄) ဗုဒ္ဓေါ –မြတ်စွာဘုရားသည် ၊ အပ္ပမာဏော – ဂုဏ်တော်အားဖြင့် ချင့်နှိုင်း တိုင်းတာမရ ပမာဏ မရှိပါပေ ၊ ဓမ္မော – လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးသည် ၊အပ္ပမာဏော – ဂုဏ်အရဖြင့် ဤမျှသာပြ တိုင်းတာမရ၍ ပမာဏ မရှိပါပေ၊ သံဃော – အရိယာသံဃာတော်သည် ၊ အပ္ပမာဏော – လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးစုံညီ ဂုဏ်ရည်အရ တာ,မရ၍ ပမာဏ မရှိပါပေ ၊ အဟိ –မြွေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ငင်း ၊ ဝိစ္ဆိကာ – ကင်းမြီးကောက်ငင်း ၊ သတပဒီ –ကင်းခြေများငင်း ၊ ဥဇ္ဇာနာဘိ–ပင့်ကူငင်း ၊ သရဗူ – အိမ်မြှောင်ငင်း ၊ မူသိကာ – ကြွက်ငင်း ၊ (ဣတိ ဣမာနိ) သရိသပါနိ – ရင်ဖြင့် တွား၍ သွားတတ်သော ဤသတ္တဝါတို့ကား ၊ ပမာဏဝန္တာနိ–ကိလေသာဟု တိုင်းတာဖွယ်ရာ ပမာဏ ရှိကြပေကုန်၏ ။

စကားပြေ။ ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဂုဏ်တော်အားဖြင့် အတိုင်း အရှည် ပမာဏမရှိ ၊ လောကုတ္တရာတရားတော်သည်လည်း ဂုဏ်တော်အားဖြင့် တိုင်းတာမရ ပမာဏမရှိ ၊ အရိယာသံဃာတော်သည်လည်း လောကုတ္တရာ တရားအရ ပမာဏမရှိ ၊ မြွေ , ကင်းမြီးကောက်, ကင်းခြေများ , ပင့်ကူ , အိမ်မြှောင် , ကြွက်,ဟူသော ရင်ဖြင့် တွားသွားတတ်သော သတ္တဝါများကား တိုင်းတာကန့်သတ်မှု ပြုတတ်သော ကိလေသာရှိသူများဖြစ်၍ ပမာဏရှိသူများပင်တည်း။

အရံအတားပြုခြင်း ။ ။ ဆိုခဲ့ပြီး ဂါထာများဖြင့် မေတ္တာဘာဝနာပြုနည်း ပေးတော်မူပြီးနောက် ယခုတဖန် ရတနာသုံးပါး ဂုဏ်ကို ရင့်ကျူးကာ အန္တရယ်ပြုတတ်သော သတ္တဝါများမှ အကာအကွယ် အရံအတား ပြုရမည့်ပုံကို ပြတော်မူလို၍ ‘‘ အပ္ပမာဏော ဗုဒ္ဓေါ ’’စသည်ကို မိန့်တော်မူပြန်သည် ။

ပမာဏ မရှိပုံ။ ။‘‘ ဗုဒ္ဓေါတိ ဗုဒ္ဓဂုဏာ ဝေဒိတဗ္ဗာ ’’ ဟူသော စတုကဝိတ္တရဋ္ဌကထာ (၃၁၆) ၌ ဗုဒ္ဓအရ ဗုဒ္ဓ၏ ဂုဏ်တော်များကို ယူရန်ဖွင့်၏။ ဗုဒ္ဓေါ – ဘုရားဂုဏ်တော်သည် ဟုလည်း ပေးနိုင်သည် ပမာဏပြုတတ်သော ကိလေသာများ မရှိသောကြောင့်၎င်း , ဂုဏ်တော်များ၏ ပမာဏမရှိသောကြောင့်၎င်း ဘုရားရတနာကို အပ္ပမာဏဆိုရသည်ဟု ဒုကဏတကဋ္ဌကထာ (၁၃၄)၌ ဖွင့်၏ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နောက်အနက်ကို ယူ၍ ''ဂုဏ်တော်အားဖြင့် ချင့်နှိုင်း တိုင်းတာမရ ပမာဏ မရှိပါပေ''ဟု ပေးခဲ့သည်။ မြတ်စွာဘုရား၌ လောကုတ္တရာ ဓမ္မဂုဏ်သည်ပင် မည်သို့မျှ တိုင်းတာကန့်သတ်၍ မရ ပမာဏ မပြုနိုင် ။ လောကုတ္တရာ ဓမ္မကြောင့် ရလာသော အသင်္ချေယျ ,အပ္ပမေယျ,ဂုဏ်တော်များမှာ အခြားတဆူက တသက်လုံး ဟောနေသော်လည်း မကုန်နိုင်ဟု ဆိုရာ ဘယ်မှာ ကန့်သတ်နိုင်ဖွယ် ရှိပါအံ့နည်း ။'' ဓမ္မောတိ နဝလောကုတ္တရဓမ္မော'' ဟူသော နည် နိပါတ ဇာတက အဋ္ဌကထာ(၁၃၄) အရ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးကို ဓမ္မအရယူ ။ လောကုတ္တရာ တရားများကား''ဂမ္ဘီရ - နက်နဲသည် ၊ ဒုဒ္ဒသ -မြင်နိုင်ဖို့ ခက်သည်'' စသည်ဖြင့် ချီးကျူးခံရသည်ဖြစ်ရာ ဘယ်မှာ ပမာဏပြုနိုင်ပါအံ့နည်း ။ ထိုသို့ ပမာဏ မရှိသော လောကုတ္တရာ ဓမ္မနှင့်ပြည့်စုံသောကြောင့် သံဃာမှာလည်း အပ္ပမာဏ ဖြစ်တော့သည်။

ပမာဏပြုပုံ။ ။ ပမာဏပြုတတ်သော ကိလေသာ မရှိသော ကြောင့် အပ္ပမာဏဆိုရာ၌ ကိလေသာများ ပမာဏပြုတတ်ပုံကို (သင်္ဂါယနာ၊စိတ္တသံယုတ် အဋ္ဌကထာအရ) ဤသို့ သိအပ်၏ တောင်ခြေ၌ သစ်ရွက်ပုပ် သစ်ဖက်ပုပ်တို့ဖြင့် မဲညစ်နေသော ရေရှိတတ်၏ ။ ထိုရေကို မြင်ရသူတို့မှာ အလိုတရာလောက် နက်သည်ဟု ထင်ရတတ်၏ ။ သို့သော် တုတ် ဖြင့်ဖြစ်စေ ကြိုးဖြင့်ဖြစ်စေ ထောက်ကြည့်သောအခါ ခြေဖမိုးပင် မမြုပ်တတ်သည်ကို တွေ့ရ၏ ။ ထို့အတူ ရာဂစသည် မဖြစ်သေးမီ သောတာပန်လိုလို, သကဒါဂါမ်လိုလို, အနာဂါမ်လိုလို , ထင်ရ၏ ။ ရာဂစသည် ဖြစ်လာမှ ''ရတ္တ - တပ်မက်တတ်သူ,ဒုဋ္ဌ- စိတ်ဆိုးတတ်သူ,မုဠှ -တွေဝေတတ်သူ,ဟု ထင်ရှားလာတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ရာဂ စသည်တို့မှာ '' ဤပုဂ္ဂိုလ်ကား ဤမျှသာ''ဟု တိုင်းတာ ကန့်သတ်မှု ပမာဏပြု တတ်သော တရားများဖြစ်ကြသည် ။ (သံ-၄-၃။ ဂေါဒတ္တသုတ် ၊ ၁၃၆)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘာဆိုလိုသနည်း ။ ။မြွေစသော သတ္တဝါများကား ပမာဏပြုတတ်သော ကိလေသာများ ရှိသောကြောင့် ပမာဏဝန္တာနိ –အတိုင်းအရှည် ပမာဏရှိကြသည်ဟု ဆိုသည် ။ ဤ၌ ဘုရား,တရား,သံဃာ, သည် ပမာဏမရှိ ။ မြွေစသော သတ္တဝါများ ပမာဏရှိကြ၏ ဟူသော စကားဖြင့် ဘာ ဆိုလိုပါသနည်း ။ ဘုရား,တရား,သံဃာ၏ ဂုဏ်တော် တန်ခိုးတော်ကား အလွန်ကြီးမား၏ ။ ဤသတ္တဝါများကား အညံ့စား သတ္တဝါကလေးများသာ ။ အပ္ပမာဏော စသည်ဖြင့် ဘုရား,တရား, သံဃာ့ဂုဏ်တော်များကို အောက်မေ့သဖြင့် ယင်းရတနာသုံးပါး၏ အာနုဘော်အရ ထိုသတ္တဝါများ ဘာမျှမလုပ်နိုင် ။ ယင်းသတ္တဝါများမှ အကာအကွယ် ရတော့သည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ထို့ကြောင့်ပင် ရှေ့ဆက်ကာ ''ကတာ မေ ရက္ခာ = ဇ အကာအကွယ် အစောင့်အရှောက်ပြုပြီးပြီ ၊ ကတံ မေ ပရိတ္တံ = ဇ အရံ အတားပြု ပြီးပြီ ''ဟု ဟောတော်မူခဲ့၏ ။

(၆၅) ကတာ မေ ရက္ခာ , ကတံ မေ ပရိတ္တံ ၊
ပဋိက္ကမန္တု ဘူတာနိ ။
သောဟံ နမော ဘဂဝတော ၊
နမော သတ္တန္နံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ ။

(၆၅) မေ –ဇသည် ၊ ရက္ခာ –အကာ အကွယ် အစောင့် အရှောက်ကို၊ ကတာ – ပြုအပ်ပြီးပေပြီ ၊ မေ – ဇသည် ၊ ပရိတ္တံ – အရံအတားကို၊ ကတံ – ပြုခဲ့ပြီးပေပြီ ၊ ဘူတာနိ – အန္တရာယ်ပြုတတ်သော သတ္တဝါတို့သည်၊ ပဋိက္ကမန္တု – ဖဲခွါရှောင်ရှားကြကုန်လော ၊ သော အဟံ – ထို ဇသည် ၊ ဘဂဝတော – ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံခဲ့ကြ ရှေးဘုရားရှင် မှန်သမျှအား ၊ နမော – ရှိခိုးခြင်းကို၊ (ကရောမိ– ပြုလုပ်ပါ၏) သတ္တန္နံ – ခုနစ်ဆူကုန်သော ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ – ဝိပဿီ အစရှိသော ဘုရားရှင်တို့အား ၊ နမော – ရှိခိုးခြင်းကို၊ (ကရောမိ– ပြုလုပ်ပါ၏)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စကားပြေ။ ။ဤသည် အကာအကွယ် အစောင့်အရှောက်ကို ပြုပြီးခဲ့ပြီ ။ ဤသည် အရံအတားကို ပြုပြီးခဲ့ပြီ ။ သတ္တဝါများ ရှောင်ရှားကြကုန်လော ။ ထိုဤသည် ပရိန္ဒာန်ဝင်စံတော်မူပြီးသော ရှေးရှေး ဘုရားရှင်မှန်သမျှအား ရှိခိုးပါ၏ ။ ဝိပဿီ – အစရှိသော ခုနစ်ဆူသော ဘုရားရှင်တို့အား ရှိခိုးပါ၏ ။

အကာအကွယ် ထပ်ပြုခြင်း။ ။ ''အပ္ပမာဏော'' စသည်ဖြင့် အကွယ်အကာ အရံအတား ပြုခဲ့ပြီးနောက် ထိုအကာအကွယ် အရ သတ္တဝါများ ရှောင်ရှားရန် နှင်ပြီးလျှင် ပဏာမမင်္ဂလာ အကာအကွယ် တရပ်ကို ထပ်မံပြုလုပ်ရန် ညွှန်ပြတော်မူခြင်းငှာ ''ကတာ မေ ရက္ခာ'' စသည် မိန့်တော်မူသည် ။

ခိုင်မြဲရန်။ ။ အကာအကွယ်ပြုပြီးဖြစ်၍ သင်တို့ ရှောင်ကြဟုဆိုပြီးနောက် ''သော ဟံ နမော ဘဂဝတော'' စသည် ဆိုရပြန်သည်မှာ ''မြရာသံပတ် ကျပ်ရာသပ်ပင်း'' ဆို သကဲ့သို့ အကာအကွယ် မြဲမြံခိုင်ခံ့သည်ထက် ခိုင်ခံ့ရန် ထပ်မံ၍ ပဏာမမင်္ဂလာဖြင့် နိဂုံးချုပ် ကာကွယ်မှုပြုခြင်းဖြစ်သည် ။

ဘဂဝတော ဟု သာမန်ဆိုသောကြောင့် ယခုအများ ကိုးကွယ်လျက်ရှိသော ဂေါတမဘုရားကိုပင် ဆိုရမည် ကဲ့သို့ရှိ၏။ သို့သော် ဂေါတမဘုရားရှင်မှာ ''သတ္တန္နံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါနံ'' ဟု အထူးထုတ်ဖော် ရှိခိုးရာ ဘုရားခုနစ်ဆူတွင် ပါဝင်ပြီးဖြစ်ရာ ဤ ''ဘဂဝတော'' ကို ပရိန္ဒာန်စံလွန်ခဲ့ပြီး ဘုရားမြတ်မှန်သမျှကို ယူရန် ''အတီတသ ပရိန္ဗုတသ သဗ္ဗသာပိ ဘဂဝတော'' ဟု ဇာတကအဋ္ဌကထာ ဖွင့်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အဆိုမတူ။　　။''အပ္ပမာဏော ဗုဒ္ဓေါ''မှစ၍ နောက်ဒေသနာကို ဂါထာများပင်ဟုငင်း , စုဏ္ဏိယ ဖြစ်သည်ဟုငင်း, အဆိုကွဲလျက် ရှိ၏ ။ ထိုတွင် ''ကတာ မေ ရက္ခာ''စသော နောက်ဒေသနာကို '' ဣမံ ဂါထမာဟ'' ဟူ၍ အဋ္ဌကထာက ဂါထာအဖြစ် အနုသန္ဓေဆိုထားသော ကြောင့် ထိုဒေသနာ၏ ဂါထာ ဟုတ်, မဟုတ်မှာ အငြင်းမပျိုးသာ တော့ပြီ။ ''အပ္ပမာဏော'' စသော ရှေးဒေသနာကိုမူ အဋ္ဌကထာက ဂါထာအဖြစ်မဆိုပဲ သာမည အနုသန္ဓေဆိုထားသောကြောင့် အဋ္ဌကထာက စုဏ္ဏိယ ဆိုလိုသလော၊ ဟု တွေးတော မည်ဆိုလျှင် တွေးတောဖွယ်ရာပင် ။ သို့သော် ဇာတကဒေသနာမှာ ဂါထာချည်း ဟောသော ဒေသနာဖြစ်ရာ ဂါထာဟုပင် ဆိုရပေတော့မည် ။ ဆန်းနှင့် မညီလျှင် အရှင်သံဃရက္ခိတ မထေရ်က သာမည အမည်ပေးရန် ညွှန်ကြားထားပြီး ဖြစ်ရာ ဤအချက်ဖြင့်လည်း ဂါထာမဟုတ်ဟု ဆိုနိုင်ဖွယ် မရှိတော့ပေ ။

မှတ်သားဖွယ် အဓိပ္ပါယ်နှင့် တကွ
ခန္ဓသုတ် နိဿယသစ် ပြီးပြီ ။

==========

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မောရသုတ် နိဿယသစ်

(၆၆) ပူရေန္တံ ဇောဓိသမ္ဘာရေ ၊ နိဗ္ဗတ္တံ မောရယောနိယံ ။
ယေန သံဝိဟိတာရက္ခံ ၊ မဟာသတ္တံ ဝနေစရာ ။
(၆၇) စိရဿံ ဝါယမန္တာပိ ၊ နေဝ သက္ခိသု ဂဏှိတုံ ။
''ဗြဟ္မမန္တ''န္တိ အက္ခာတံ ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

(၆၆)(၆၇) ဟေ – အို သူတော်ကောင်းတို့၊ ဇောဓိသမ္ဘာရေ – သဗ္ဗညုတညာဏ် ရရန်ထောက်ကူ ပါရမီ အဆောက်အဦတို့ကို၊ ပူရေန္တံ – ဖြည့်ကျင့် ဆည်းပူးတော်မူသော ၊ မောရယောနိယံ– ဥဒေါင်းမျိုးဌာန် ၊ နိဗ္ဗတ္တံ– ဖြစ်တော်မူသော ၊ ယေန ပရိတ္တေန – အကြောင် မောရသုတ် ပရိတ်တော်ဖြင့် ၊ သံဝိဟိတာရက္ခံ – ကောင်းစွာ ပြုစိရင်အပ်သည့် စောင့်ရှောက်ကာကွယ်မှုရှိသော ၊မဟာသတ္တံ – ဘုရားလောင်း ရွှေဥဒေါင်းမင်းကို ၊ ဝနေစရာ –ခုနစ်ဆက်သော မုဆိုးတို့သည်၊ စိရဿံ – နှစ်ပေါင်းခုနစ်ရာ ရှည်မြင့်ကြာအောင် ၊ ဝါယမန္တာပိ၊ ဖမ်းမိဖို့ရာ ကြိုးစားကြပါကုန်သော်လည်း ၊ ဂဏှိတုံ – လက်ရ ဖမ်းယူခြင်းငှာ ၊နေဝသက္ခိသု– မတတ်နိုင်ကြကုန်သည်သာတည်း ၊ ဗြဟ္မမန္တန္တိ – ဗြဟ္မမန္တန် (=ထူးမြတ်သော မန္တန်တော်)ဟူ၍၊ အက္ခာတံ – ရှင်တော်ဘုရား ချီးကျူးမွှက်ကြားတော်မူအပ်သော ၊ တံ ပရိတ္တံ– ထို မောရသုတ် ပရိတ်တော်ကို ၊ (မယံ –ငါတို့သည်)ဘဏာမ –ရွတ်ကြ ပါကုန်စို့ ။

စကားပြေ။ (လွယ်ဏ်)

---

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အမ္ဘမ်း ။ ။ ''ပူရေန္တံ ဇောဓိသမ္ဘာရေ'' စသည်ကား မောရသုတ် ပရိတ်တော်ကို ရွတ်လို , နာလို ,သင်လိုသော ဆန္ဒ ထက်သန်စွာဖြစ်ကြရန် မောရသုတ် ပရိတ်တော်၏ သတ္တိဂုဏ်အင်အာနိသင်ပြကာ ဂုဏ်တင်ချီးကျူးအပ်သော ပရိတ်ပျိုး အမ္ဘမ်းပင်တည်း ။

နိဒါန်း။ ။ မောရသုတ်ဖြင့် အကာအကွယ်ပြုထားသော ဘုရားအလောင်း ဥဒေါင်းမင်းကို မုဆိုးတို့ မဖမ်းနိုင်ဟူသော စကားမှာ ဒုကနိပါတ် မောရဇာတ် အဋ္ဌကထာလာ အဋ္ဌုပ္ပတ္တိအရပင်၊ (ဇာတကာဋ္ဌ၊၂၊၂၉) ဘုရားအလောင်းတော်သည် ဥဒေါင်းမင်း ဖြစ်စဉ်အခါ ဟိမဝန္တာတော ဒဏ္ဍာကဟိရည ဟောင်၌ နေ၏ ။ ဥဒေါင်းမင်းသည် နေထွက်ချိန်တွင် နေကိုကြည့်ကာ ''ဥဒေတယံ''စသော ဂါထာကို ရွတ်ပြီးလျှင် အစာရှာထွက်၍ အစာရှာရာမှ ပြန်လာသောအခါ တောင်ပေါ်မှ နေလျှက် ဝင်သောနေကိုကြည့်ကာ ''အပေတယံ''စသော ဂါထာကို ရွတ်သည်။ ဤပရိတ်တန်ခိုးကြောင့် ဘုရားအလောင်းမှာ ကြောက်လန့်ခြင်း ကြောက်သီးထခြင်းများ မရှိခဲ့ပေ ။

ဇာရာဏာသိအနိုး မုဆိုးရွာမှ မုဆိုးတယောက်သည် ဟိမဝန္တာ၌ တောလည်စဉ် ဥဒေါင်းမင်းကို တွေ့ခဲ့၍ မိမိ သားအား ပြောထားခဲ့လေသည်။ တနေ့ ဇာရာဏာသိမင်း၏ မိဖုရား ခေမာဒေဝီသည် ရွှေဥဒေါင်း တရားဟောသည်ကို နာရသည်ဟု အိပ်မက် မြင်မက်၍ ရွှေဥဒေါင်းတရား နာလိုရှိကြောင်း ဘုရင်အား လျှောက်၏ ။ ဘုရင်လည်း မုဆိုးတို့ကို စုံစမ်းရာ ဖခင်ထံမှ ကြားရသော မုဆိုးက ဒဏ္ဍာကဟိရညတောင်ဝယ် ရွှေဥဒေါင်းရှိကြောင်း လျှောက်တင်သော် သူ့ကို ပင် ထိုရွှေဥဒေါင်းကို ဖမ်းယူခဲ့ရန် တာဝန်ပေးအပ်လေသည် ။

မုဆိုးလည်း ဟိမဝန္တာသို့ သွား၍ ဥဒေါင်းမင်း အစာရှာရာ မြေပြင် တဝိုက်၌ ကျော့ကွင်းထောင်၍ ဖမ်းသော်လည်း ခုနစ်နှစ်ကြာ၍

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မုဆိုးသာ တောထဲ၌ သေဆုံးခဲ့၏ ။ ဥဒေါင်းမင်းကိုကား အမိမဖမ်းနိုင်ခဲ့ပေ ။ ခေမာမိဖုရားလည်း လိုရာမရ၍ နတ်ရွာစံခဲ့ရ၏ ။ ဘုရင်လည်း မိဖုရား ဆုံးရှုံးရသဖြင့် ဥဒေါင်းမင်းကို စိတ်နာသောကြောင့်'' ဟိမဝန္တာ ဒက္ခကဟိရညတောင်က ရွှေဥဒေါင်းမင်း အသားစားရသူမှာ မအို မသေနိုင်'' ဟု ရွှေပြားပေါ်တွင် အက္ခရာရေးထိုးစေပြီး မကြာခင် နတ်ရွာစံလေ၏။ ထိုစာကို မြင်ရသော နောက်မင်းများသည် မုဆိုးများကို လွှတ်ကာ ဖမ်းစေခဲ့သော်လည်း မရ၊ မင်းခြောက်ဆက်တိုင်တိုင် လွန်ခဲ့လေသည်။ ခုနစ်ဆက်မြောက် မင်းလက်ထက်၌ လွှတ်အပ်သော မုဆိုးသည် အကြံရကာ ဥဒေါင်းပျိုမကို သင်ပြီးလျှင်'မ' သံ ပေးစေ၏။'မ' သံကြားသော ဘုရားအလောင်းသည် ပရိတ်ရွတ်ရန် သတိမရပဲ သွားမိရာ ကျော့ကွင်း၌အမိခံရတော့သည် ။

မုဆိုးလည်း ဥဒေါင်းမင်းကို ယူဆောင်ကာ ဘုရင့်ထံ ဆက်သောအခါ ဥဒေါင်းမင်းက မိမိအား ဖမ်းခြင်းအကြောင်းကိုမေး၏ ၊ ''ဥဒေါင်းမင်းအသားစားရသူမှာ မအို မသေနိုင်ဆို၍ ဖမ်းရခြင်း''ဖြစ်ကြောင်း ပြော၏ ။ ''အရှင်မင်းကြီး ....အကျွန်ုပ်ကား မသေရပြီလော'' ။ ဥဒေါင်းကား သေရမည်ဖြစ်ပါသည် ။ ''ကျွန်ုပ်သေရလျှင် ကျွန်ုပ်အသားစားရသူမှာ ဘာကြောင့် မသေပဲ ရှိရမည်နည်း'' ဥဒေါင်းမင်းက ရွှေအဆင်းရှိသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည် ။ ''မင်းကြီး ....ကျွန်ုပ် ရွှေအဆင်းရှိခြင်းမှာ အကြောင်းမဲ့မဟုတ်ပါ။ ရှေးအခါ စကြာမင်းဖြစ်စဉ် မိမိလည်း ငါးပါးသီလကျင့်သုံး၍ လူအားလုံးတို့ကိုလည်း ကျင့်သုံးစေသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်''ဟု ပြောဆို၍ စကြာမင်းဖြစ်စဉ်က ရထားမှာ ဤမင်္ဂလာကန်တော်ထဲ၌ ရှိကြောင်း ပြောကာ ထုတ်ဖော်စေသောအခါ မင်းကြီးလည်း ယုံကြည်လာ၏ ။ ထို့နောက် မင်းကြီးအား တရားဟောကာ ဟိမဝန္တာသို့ ပြန်လေသည် ။

သန္ဒိအရ ရှင်းလင်းချက်။ [မဟာသတ္တ၌ ' မဟာ ၊ မြတ်သော ။သတ္တ ၊ ပုဂ္ဂိုလ် ။ မဟာ ၊ မြတ်သော သတ္တဝုတာဂၢ၌ ။ အာသတ္တ၊ငြိကပ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တွယ်တာသူ' ဟု အနက်နှစ်မျိုး ရ၏ ။ မဟာသတ္တ ၊ မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ဟူရာ၌ ကောင်းသော အကျင့် မြင့်မြတ်သော လုပ်ငန်းများ ရှိသူ ဆိုလိုသည်။ ပါရမီများမှာ တကယ့်သူတော်ကောင်း ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်တို့၏ အမှုဖြစ်ရာ ထိုပါရမီစု ကောင်းမှုရှိသော အလောင်းတော်သည် မဟာသတ္တ (=မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်) ဖြစ်တော့၏ ။

ဒုတိယအနက်အရ ၊ မဟာသတ္တမှာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်၌ ငြိကပ် တွယ်တာသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို လွန်စွာလိုချင်လှ၍ ထိုဉာဏ်ရရန် နည်းလမ်းများ ကြိုးစားရှာဖွေ အားထုတ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်တည်း ။ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရရန် နည်းလမ်းများမှာ ပါရမီများပင် ဖြစ်ရာ ပါရမီကို ကြိုးစား ဆည်းပူးနေသူဟုပင် ဆိုရပေမည် ။ ဤအနက် နှစ်မျိုးအရ ပါဂမိဖြည့်နေသူဟု အဓိပ္ပါယ်ရသော မဟာသတ္တ၏ ထိုအဓိပ္ပါယ် သရုပ်ကို ဖော်ထုတ်ခြင်းငှာ '' ပူရေန္တံ ဗောဓိသမ္ဘာရေ '' ဟု မိန့်တော်မူသည် **1**

ဗောဓိသမ္ဘာရ ။ ။ဗောဓိ သဒ္ဒါ သည် သဗ္ဗညုတဉာဏ်,အရိယမဂ်, ဗောဓိအမည်, ညောင်ဗုဒ္ဓဗောဓင်, များ၌ ဖြစ်ရာ ဤ၌ ဗောဓိအရ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုယူ ။ သို့မဟုတ် ဗောဓိဆိုသော်လည်း မဟာဗောဓိကိုယူ မဟာဗောဓိဆိုသည်မှာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်နှင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တည်း။ ဘုရားရှင်၌ ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးကား အပြန်အလှန် အထောက်အမ ,ဖြစ်ရ၏ ။ အရဟတ္တမဂ်ကြောင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရသည် ။ ထိုအရဟတ္တမဂ်မှာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကြောင့် တပါးသူတို့၏ အရဟတ္တမဂ်နှင့် မတူထူးခြား ရသည် ။ အရဟတ္တမဂ် ခဏ၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်လည်း ပြီးစီးခဲ့ရာ ထိုဉာဏ်နှစ်ပါးမှာ အချင်းချင်း အထောက်အမ ဖြစ်ကြလေသည်။ ဂါထာ၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ဗောဓိအရ ယူကာ အနက်ပေးခဲ့သည် ။ ''အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်၏ အဆောက်အဦ ပါရမီတို့ကို'' ဟုလည်း ပေးနိုင်၏ ။

အိမ်ဖြစ်ရန် ပါဝင်ရမည့် အစိတ်အပိုင်းများ စုံညီစုပေါင်းပြီးမှ အိမ်ဟု ဖြစ်ရသကဲ့သို့ အနေသော ပါရမီအစိတ်အပိုင်းများ စုံညီပေါင်းစပ်မိ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သောအခါမှ ဗောဓိဖြစ်ရ၏။ ထို့ကြောင့် အိမ်ဖြစ်ရန် အစိတ်အပိုင်း အပေါင်းကို ''ဂေဟသမ္ဘာရ''(=အိမ်၏ အဆောက် အဦ) ဟု ဆိုရသကဲ့သို့၊ ဗောဓိဖြစ်ရန် ပါရမီအပေါင်းကို ဗောဓိသမ္ဘာရ(=ဗောဓိ၏ အဆောက် အဦ) ဟု ဆိုရသည်။

ဥဒေါင်းမျိုး။ ။''နိဗ္ဗတ္တံ မောရယောနိယံ'' ဖြင့် ဂတိ,ဟူသည် မတည်မြဲ၍ အနိမ့်, အမြင့်, အယုတ်, အမြတ်,အပြောင်းအလဲ ဖြစ်နိုင်သော သံသရာ၏ သဘောကိုပြ၏။ အလောင်းတော်ကြီးများပင် ဤသို့ ဂတိမမြဲ ဗလောင်းဗလဲ အပြောင်းအလဲ ဖြစ်ရလျှင် သာမန်လူသူငါတို့ကား ဘယ်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ ရှိတော့မည်နည်း။

နိယတဗျာဒိတ်ရပြီးသော အလောင်းတော်တို့၌ ဤဂတိပြောင်းလဲမှုမှာ ပါရမီတွေ ဖြည့်ခွင့် တမျိုးရပြန်၍ နှစ်နှစ်နာနာ ကတိမ်းကပါး ဖြစ် မသွားနိုင်သော်လည်း မိမိတို့ ဤသို့ ဖြစ်ရလျှင် နောင်သုဂတိဘုံ ပြန်တက်ဖို့မှာ ဘယ်မျှ ခဲယဉ်းလှသည်မှာ ကာဏကစ္ဆပေါပမ , နခသိခါပမ သုတ္တန်များအရ ထင်ရှားလှသည်။ ထို့ကြောင့် လူလည်း ဖြစ်လာ, သာသနာနှင့်လည်း ကြုံဆဲ အခွင့် အခါကောင်းကြီးကို မလွဲစေဖဲ့ အပါယ်တံခါးပိတ်သော မဂ်ဖိုလ်ကို ရအောင် ယူထားရမည်ကိုလည်း သတိပေးလျက်ရှိကြောင်း သိပါလေ။

တန်းတူ မတွေးသင့်။ ။''ပုရေနွံ့ ဗောဓိသမ္ဘာရေ'' ဖြင့် ဘုရားလောင်း ဤဥဒေါင်း၏ အရေြအနေ အရည်အသွေးကို ပြခဲ့ရာ ထိုအခါက အလောင်းတော်မှာ ဒါန သီလ မေတ္တာတို့ဖြင့် သတ္တဝါများ အပေါ် အကျိုးစီးပွါး လိုလားသော စိတ်ရှိခြင်း၊ ပညာပါရမီတော် ဖြည့်ခဲ့ပြီးဖြစ်၍ အသိဉာဏ် ရင့်သန်နေခြင်း၊ ခန္ဓာ သစ္စာ ဥပေက္ခာ များအရ စိတ်ဓာတ် အလွန်ရင့်သန် ခိုင်မာနေခြင်း များဖြင့် ထူးခြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တဦး ဖြစ်နေ၍ တိရစ္ဆာန်သာမန်များကို မဆိုထားဘိ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သူသူ ၀၀ လူသာမန်များနှင့်ပင် တန်းတူထားကာ ယှဉ်၍ မရတော့ပေ ။ ထိုသို့သော အလောင်းတော်၌ သာမန်တိရစ္ဆာန်များနှင့် တန်းတူထားကာ တွေးလျှင် ထိုအတွေးမှာ သဘာဝမကျ ။ ထို့ကြောင့် 'တိရစ္ဆာန် ဥဒေါင်းက ဘုရားနှင့် တရားတွေကို ဘယ်သူက ပြောလို့ သိထားသလဲ ၊ မန္တန်ဖွဲ့ချတ်နိုင်တယ်ဆိုတာ ဟုတ်နိုင်ပါ့မလား ။ တရား ဟောနိုင်တယ်ဆိုတာ ဖြစ်နိုင်ဖွယ်မရှိ ' စသော အတွေးမျိုးမှာ အရာမရောက်ပေ ။ ထိုအတွေးမျိုး ရှိနေသူများ၌ ဤပရိတ်အကျိုး ခံစားရမည် မဟုတ် ။ စိတ်ချယုံကြည်စွာ အားကိုးရွတ်ဆိုသူများမှာ ဤပရိတ်အကျိုးကို ခံစားခဲ့ရဖူးပြီ , ခံစားရဆဲ ,ခံစားရ ပေဦးမည် ။

(၆၈) ဥဒေတ'ယံ စက္ခုမာ ဇကရာဇာ ၊
ဟရိသဝဏ္ဏော ပထဝိပ္ပဘာသော ။
တံ တံ နမဿာမိ ဟရိသဝဏ္ဏံ ပထဝိပ္ပဘာသံ ၊
တယာ'ဇ္ဇ ဝုတ္တာ ဝိဟရေမု ဒိဝသံ ။

(၆၈) စက္ခုမာ – ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့အား ပေးအပ်သော မျက်စိရှိ ပေထသော ၊ ဇကရာဇာ – အရောင်များတွင် ပြိုင်ယှဉ်ဖွယ်ကင်း တဦးတည်းသော မင်းဖြစ်ပေထသော ၊ ဟရိသဝဏ္ဏော – ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိပေထသော၊ ပထဝိပ္ပဘာသော – မြေပြင်၌ ပြန့်အနှံ့ပင် ထွန်းလင်းတတ်ပေထသော ၊ အယံ – ဤနေမင်းသည် ၊ ဥဒေတိ – တက်ထွန်းပေါ် ထွက်လာပေ၏၊တံ တသ္မာ–ထို့ကြောင့် ၊ ဟရိသဝဏ္ဏံ – ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်း ရှိပေထသော ၊ ပထဝိပ္ပဘာသံ – မြေပြင်၌ ပြန့်အနှံ့ပင် ထွန်းလင်းတက်ပေထသော တံ – အရှင်နေမင်းကို ၊ နမဿာမိ – ရှိခိုးပါ၏ ၊ တယာ – အရှင်နေမင်းသည် ၊ အဇ္ဇ–ယနေ့ ၊ ဝုတ္တာ – စောင့်ရှောက်အပ်ကုန်သည်ဖြစ်၍ ၊ မယံ – အကျွန်ုပ်တို့သည် ၊ ဒိဝသံ =တနေ့တာပတ်လုံး ၊ ဝိဟရေမု – ချမ်းချမ်းသာသာ နေကြရပါကုန်အံ့ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စကားပြေ။ ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့အား ပေးအပ်သော မျက်စိရှိ၍ အရောင်များတွင် တဦးတည်းသော ဘုရင်ဖြစ်သော ရွှေအဆင်းရှိလျက် မြေပြင်အပြန့် နှံ့အောင် ထွန်းလင်းတတ်သော ဤနေမင်းသည် ထွက်ပေါ်လာ၏။ ထို့ကြောင့် ရွှေအဆင်းရှိကာ ကမ္ဘာမြေအပြန့်နှံ့အောင် ထွန်းလင်းတတ်သော အရှင်နေမင်းကို အကျွန်ုပ် ရှိခိုးပါ၏။ ယနေ့ အရှင်နေမင်း၏ အစောင့်အရှောက်ကို ခံယူ၍ အကျွန်ုပ်တို့ တနေ့တာ ပတ်လုံး ချမ်းသာစွာ နေကြရပါကုန်အံ့ ။

နေကို ရှိခိုးပုံ ။ ။ ဗြဟ္မမန္တန်ကို ဖွဲ့သော အလောင်းတော် ရွှေဥဒေါင်းမင်းသည် ရှေးဦးစွာ ''ဥဒေတယံ'' စသည် ဖွဲ့ကာ နေမင်းကို ရှိခိုးသည် ။

သဒ္ဒါအရ ရှင်းလင်းချက် ။ ။ ''စက္ခု အဿ အတ္ထိတိ – စက္ခုမာ'' ။ အဿ – ထိုနေမင်းအား ၊ စက္ခု –မျက်စိသည် ၊ အတ္ထိ –ရှိ၏ ၊ ဣတိ–ထို့ကြောင့် ၊ စက္ခုမာ – စက္ခုမာမည်၏။ နေမင်း၌ မျက်စိဘယ်သို့ ရှိသနည်း။ သကလ စက္ကဝါဠဝါသိနံ – စကြာဝဠာတခွင်လုံး၌ နေကြသူတို့၏ ၊ အန္ဓကာရံ ဝိဓမိတွာ – အမှောင်ကို ပယ်ခွင်း၍၊ စက္ခုပဋိလာဘကရဏေန – မျက်စိအမြင် ရမှုကို ပြုခြင်းဖြင့် ၊တေန –ထိုနေမင်းသည်၊ တေသံ ထိုကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့အား ၊ ယံ စက္ခု –အကြင်မျက်စိ အမြင်ကို ၊ ဒိန္နံ –ပေးအပ်၏၊ တေန စက္ခုနာ – ထို ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့အား ပေးအပ်သော မျက်စိဖြင့် ၊ စက္ခုမာ –မျက်စိရှိသတည်း (ဇာတကာဋ္ဌ၊၃၊ ၃၀)

ဤ၌ နေမင်းက လောကသားတို့အား မျက်စိပေးသည်ဆိုလျှင်။ ထိုမျက်စိမှာ လောကဓာတ်သားတို့၌သာ ရှိရမည်ဖြစ်၏ ၊ ထိုသို့ မဟုတ်ပဲ နေမင်းက ပေးသော မျက်စိ ၊ နေမင်းမှာ ရှိသည်ဆိုခြင်းမှာ ပရိကပ္ပနာသာတည်း ၊ ကြံဆတင်စား၍ ပြောဆိုခြင်း ဖြစ်သည်။ လောကဓာတ်၌ စက္ခုရှိခြင်း သဘောကို နေ၌ တင်ပေးသည် ၊တန္ဒမ္မျူပစာရတဟု

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဆိုရန် ရှိ၏ ။ ဤသို့ မဟုတ်ပဲ နေရောင်ကြောင့် မျက်စိအမြင်ရကြသည်။ အကြောင်း အရောင်ရှိနေသည်ကို အကျိုးမျက်စိအမြင် ရှိသည်ဆိုသောကြောင့် 'ဖလူပစာ' ဟု ဆိုသော် ချောပြေရာ၏။ ဤ အလို ၊ စက္ခုမာ – မျက်စိရှိသော ဟုပင်ပေး ။

လောက၌ အရောင်အလင်းကို ပြုတတ်သော အရာဝတ္ထု တို့တွင် နေကား အကြီးဆုံး အထူးခြားဆုံးဖြစ်၍ 'ဇောရာဇာ' တဦးတည်းသော ဘုရင်ဟု နေကို ဂုဏ်တင်၏ ။

တရိ-ရွှေနှင့်။ သ- တူသော ၊ ဝဏ္ဏ-အဆင်းရှိသော ၊သမာန, မှ ဖြစ်သော 'သ'တည်း ။ ဆန္ဒာနုရက္ခဏအတွက် ဒွေဘော်လာသည် ။

မိစ္ဆာဖြစ်သလော ။ ။ ဤ၌ ဘုရားအလောင်း ရွှေဥဒေါင်းမင်း၏ နေကို ရှိခိုးခြင်းမှာ မိစ္ဆာအယူဖြစ်သည်ဟု ဆိုကာ ဤ ပရိတ်ကို အချို့လက်မခံလိုကြ ။ နေရောင်ကြောင့် သစ်ပင်စသော သက်မဲ့ ဝတ္ထုများ, လူ စသော သက်ရှိသတ္တဝါများ , အသက်ရှင်ကြ ကြီးပွါးကြရ၏ ။ နေရောင်ခြည်မတ် မရလျှင် ထိုသို့ ကြီးပွါးမှု မရှိနိုင်၊ နေကား လောကကို အကျိုးပြုကာ စောင့်ရှောက် လျက်ရှိ၏ ။ '' တယာဇ္ဇ ဂုတ္တာ'' စသည်မှာ ဤအချက်များကို ရည်ကာဆိုခြင်း ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏ ။ ထို့ကြောင့် ရွှေဥဒေါင်းမင်းသည် လောကရေးအတွက် အားကိုး တရာ အနေအားဖြင့် နေကို ရှိခိုး၏ ။ ထို့နောက် သံသရာရေး ဓမ္မရေးအတွက် ဘုရားနှင့် တရားတော်များကို ရှိခိုးသည် ။ သရဏဂုံ တည်ပြီးသူသည် ရတနာသုံးပါးမှ တပါး အခြား တိတ္ထိ, မင်း, စသည်ကို ဝတ်တရားအရဖြစ်စေ,ဆရာဖြစ်သော ကြောင့်ဖြစ်စေ, ကြောက်၍ဖြစ်စေ , ရှိခိုးသော်လည်း သရဏဂုံ မပျက်ဟု အဋ္ဌကထာတို့၌ ဆို၏ ။ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်များကို အားထားရှိခိုးနေသော ဥဒေါင်းမင်းမှာ လောကရေး အတွက် အားကိုးတခုပြုကာ နေကိုရှိခိုးသော်လည်း ၎င်းအဖို့ သရဏဂုံ မပျက်၍ မိစ္ဆာအယူသက်သည်ဟု ဆိုဖွယ်မရှိ ။ ထို့ကြောင့် ဤအချက်မျှဖြင့် ဤဥဒေါင်းမင်း ပရိတ်ပေါ် ယုံကြည်ကိုးစားချက် မပျက်သင့်ပေ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၆၉) ယေ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဒဂူ သဗ္ဗဓမ္မေ ၊
တေ မေ နမော , တေ စ မံ ပါလယန္တွ် ။
နမတ္ထု ဗုဒ္ဓါနံ , နမတ္ထု ဗောဓိယာ ၊
နမော ဝိမုတ္တာနံ နမော ဝိမုတ္တိယာ ၊
ဣမံ သော ပရိတ္တံ ကတွာ ၊ မောရော စရတိ ဇေနာ။

(၆၉) ယေ ဗြဟ္မဏာ – ပယ်ရှားအပ်သည့် မကောင်းမှုရှိသော ဝိသုဒ္ဓိဗြာဟ္မဏ အကြင်ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်တို့သည် ၊ သဗ္ဗဓမ္မေ–အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ၊ ဝေဒဂူ – ဉာဏ်အမြင်အား ထင်ရှားပြုတုံ သိတော်မူကြကုန်၏ ၊ တေ ဗြာဟ္မဏာ – ထို ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်တို့သည် ၊ မေ – အကျွန်ုပ်၏ ၊ နမော – ရှိခိုးခြင်းကို ၊ (ပဋိစ္ဆန္တု – ခံယူတော်မူကြပါကုန် ။) တေ – ထို ရှင်တော်မြတ်ဘုရားတို့သည် ၊ မံ စ – အကျွန်ုပ်ကိုလည်း ၊ ပါလယန္တွ်– စောင့်ရှောက်တော်မူကြပါကုန် ၊ ဗုဒ္ဓါနံ – ဘုရားရှင်တို့အား ၊ နမော – ရှိခိုးခြင်းသည် ၊ အတ္ထု –ဖြစ်ပါစေ ၊ ဗောဓိယာ – ဘုရားရှင်တို့၏ မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်,အား၊ နမော – ရှိခိုးခြင်းသည် ၊ အတ္ထု –ဖြစ်ပါစေ ။ ဝိမုတ္တာနံ – အရဟတ္တဖိုလ် ဝိမုတ္တိဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်တော်မူကြသော ဗုဒ္ဓအရှင်မြတ်တို့အား ၊ နမော – ရှိခိုးခြင်းသည် ၊အတ္ထု –ဖြစ်ပါစေ၊ ဝိမုတ္တိယာ – ရှင်တော်မြတ်တို့၏ ဝိမုတ္တိငါးပါးအား ၊နမော – ရှိခိုးခြင်းသည် ၊ အတ္ထု– ဖြစ်ပါစေ ၊ (ဘိက္ခဝေ – ရဟန်းတို့။) သော မောရော – ထို ဥဒေါင်းမင်းသည် ၊ ဣမံ ပရိတ္တံ – ဤပရိတ်အရံအတားကို၊ ကတွာ – ပြုလုပ်၍ ၊ ဇေနာ ဇေနာယ – အစာရှာခြင်းငှာ ၊ စရတိ – လှည့်လည်၏ ။

စကားပြေ ။ ဝိသုဒ္ဓိဗြာဟ္မဏ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်တို့သည် အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူကြကုန်၏ ၊ထိုဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်တို့သည် အကျွန်ုပ်၏ ရှိခိုးခြင်းကို ခံယူတော်မူကြပါကုန် ၊ထိုရှင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တော်မြတ်ဘုရားတို့သည် အကျွန်ုပ်ကိုလည်း စောင့်ရှောက်တော်မူကြပါကုန်။ ဘုရားရှင်တို့အား ရှိခိုးပါ၏ ၊ ဘုရားရှင်တို့၏ မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်အား ရှိခိုးပါ၏ ၊ ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်တော်မူကြသော ဘုရားရှင်တို့အား ရှိခိုးပါ၏ ၊ ထို ဘုရားရှင်တို့၏ ဝိမုတ္တိငါးပါးအား ရှိခိုးပါ၏ ၊ ရဟန်းတို့ ထို ဥဒေါင်းမင်းသည် ဤပရိတ်အရံအတားကို ပြုကာ အစာရှာရန် လှည့်လည်လေသည် ။

ဘုရား,တရားကို ရှိခိုးပုံ။ ။ ဥဒေါင်းမင်းသည် နေမင်းကို ရှိခိုပြီးနောက် တဖန် ပရိန်ဗာန် စံလွန်ပြီးသော ရှေးဘုရားရှင်များနှင့် ထိုဘုရားရှင်တို့၏ ဂုဏ်တော်ဖြစ်သော တရားတော်များကို ရှိခိုးပြန်သည်မှာ “ ယေ ဗြာဟ္မဏာ ” စသော ဂါထာများပင်တည်း ။

သန္ဒိအရ ရှင်းလင်းချက် ။ ။ ဗြာဟ္မဏ သန္ဒိကား ၊ အမျိုးအရ ဗြာဟ္မဏခေါ် ရသော ဇာတိ ဗြာဟ္မဏ၌လည်း ဖြစ်၏ ၊ ပုဏ္ဏား (ဗြာမဏ်)တို့ တွင်နေသော လူမျိုးတည်း။ “ဗြဟ္မံ အဏာတိတိ ဗြာဟ္မဏော ” ဗြဟ္မံ – ဝေဒကို ၊အဏာတိတိ ရွတ်ဖတ်တတ်သောကြောင့် ၊ ဗြာဟ္မဏော – ဗြာဟ္မဏမည်၏ ။

ကိလေသာတို့ကို ပယ်နိုင်သော ဂုဏ်အရ ဗြာဟ္မဏတို့ ခေါ်ရသော ဝိသုဒ္ဓိဗြာဟ္မဏ(=ကိလေသာစင်ကြယ်သော ဗြာဟ္မဏ)၌ လည်း ဖြစ်၏။ “တ မဟံ ဗြူမိ ဗြာဟ္မဏံ ” စသည်ဖြင့် ဘုရားပေးသည့် အမည်အရ ဗြာဟ္မဏခေါ်ရသော ဘုရားရဟန္တာများတည်း ၊“ ဗာဟိတာ အဿ ဒေါသန္တိ ဗြာဟ္မဏော”။ ဒေါသံ – ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ၊ ဗာဟိတာ – မြစ်တားပယ်ရှားအပ်ကုန်ပြီးသော၊ အဿ – ကိလေသာတို့သည် ၊ သန္တိ – ရှိကုန်၏ တ္တာတိ – ထို့ကြောင့် ၊ ဗြာဟ္မဏော–ဗြာဟ္မဏမည်ကုန်၏ ။ ဗြာဟ္မဏ,က ဘုရားရဟန္တာတို့ကို ဟောသော်လည်း သဗ္ဗ ဓမ္မေ , ဝေဒဂူ ပုဒ်များအရ ဤ၌ ဘုရားတို့ကိုသာ ဟောတော့သည်။ ဂါထာ၌ ရဟန္တာတို့ကိုငင်း , ရဟန္တာနှင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကိုငင်း ထည့်သွင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အနက်ပေးသည်မှာ ဒုတိယဂါထာအရ '' အတိတော ပရိနိဗ္ဗုတော ဗုဒ္ဓေစေဝ ဗုဒ္ဓဂုဏော နမဿတိ" ဟူသော ဒုကဇာတက အဋ္ဌကထာအလိုမကျ ။

ဝေဒဂူ ကို '' အတ္တနော ဉာဏဿ ဝိဒိတော ပါကဋေ ကတွာ ဝတာ " ဟူသော ဒုကနိပါတ ဇာတကအဋ္ဌကထာ (၃၁)အရ ဉာဏ်အမြင်အား ထင်ရှားပြုတုံ သိတော်မူကြကုန်၏ ဟု ပေးခဲ့သည် ၊ ဝေဒဂူ၏ အချုပ် အနက်မှာ သိသည်သာ ဖြစ်၍ သိတော် မူကြကုန်၏ ဟုလည်း ပေးနိုင်သည် ။

ဗောဓိ သဒ္ဒါသည် အခြားအရာ၌ မဂ်ဉာဏ်ကို ဟောသော်လည်း ဤ၌ မဂ်,ဖိုလ်နှစ်ခုလုံးကိုပင် ဇာတကဋ္ဌကထာယူ၏။ ဖိုလ်ကို ကာရဏူပစာရ အားဖြင့် ယူလေ ။

ဇာတကဋ္ဌကထာ၌ ''ဝိမုတ္တာနံ"ကို ''အရဟတ္တဖလ ဝမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တာနံ = အရဟတ္တဖိုလ် ဝိမုတ္တိဖြင့် လွတ်ကုန်သော"ဟု ဖွင့်၏။ သို့ဖြစ်၍ ဝိမုတ္တိယာကိုလည်း ထိုအရဟတ္တဖိုလ် ဝိမုတ္တိကိုပင် ယူနိုင်၏ ။ ဇာတကအဋ္ဌကထာ(၃၁) ၌ကား ဝိမုတ္တိ ဒီးပါးလုံးပင် ယူ၏ ။ ထိုအဖွင့် အတိုင်း အနက်ပေးခဲ့သည် ။

ဝိမုတ္တိဒီးပါး။

(၁) တဒင်္ဂဝိမုတ္တိ = ဒါန,သီလ,ဝိပဿနာတို့ဖြင့် ဆိုင်ရာ ဆန့်ကျင်ဘက်အကုသိုလ်များမှ လွတ်မြောက်ခြင်း ။

(၂) ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ= ဥပစာရ, အပ္ပနာစျာန်တို့ဖြင့် ဝိတက်စသော ဆန့်ကျင်ဘက် နိဝရဏတရားများမှ လွတ်မြောက်ခြင်း ။

(၃) သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ= မဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်ခြင်း ။

(၄) ပဋိပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ= ဖိုလ်၌ ကိလေသာငြိမ်းခြင်းဟူသော လွတ်မြောက်ခြင်း ။

(၅) နိဿရဏဝိမုတ္တိ= သင်္ခါရတို့မှ လွတ်သော နိဗ္ဗာန်တည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရားဟောသော ။ ။ ဤဂါထာ၌ နောက်ဆုံး ‘‘ ဣမံ သော ပရိတ္တံ ကတ္တာ ၊ မောရောစရတိ ဒေသနာ’’ကား ဥဒ္ဒေါင်းမင်းရွတ်သော ပရိတ်မဟုတ် ၊ ‘‘နမော ဝိမုတ္တိယာ’’ တိုင်အောင် ရွတ်ပြီးလျှင် ဥဒ္ဒေါင်းမင်း အစာရှာသွားကြောင်း ဘုရားရှင်က ဆက်ဟောသော ဒေသနာတည်း၊ ထိုသို့ ဘုရားဖြစ်မှ ဆက်ဟောသော ဒေသနာဖြစ်၍ ထိုဒေသနာအဖြစ် ထင်ရှားအောင် ဇာတကဋ္ဌကထာက ‘‘ဘိက္ခဝေ’’ ပုဒ်ထည့်၍ အနက်ပေးသည့်အတိုင်း ဤ၌လည်း ‘‘ဘိက္ခဝေ’’ ပုဒ် ထည့်ပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် ။

(၇၀) အပေတ’ယံ စက္ခုမာ ဇေရာဇာ ၊
ဟရိဿဝဏ္ဏော ပထဝိပ္ပဘာသော ။
တံ တံ နမဿာမိ ဟရိဿဝဏ္ဏံ ပထဝိပ္ပဘာသံ ၊
တယာ’ဇ္ဇ ဝုတ္တာ ဝိဟရေမု ရတ္တိံ ။

(၇၀) စက္ခုမာ – ကမ္ဘာသူ ကမ္ဘာသားတို့အား ပေးအပ်သော မျက်စိရှိ ပေထသော ၊ ဇေရာဇာ – အရောင်များတွင် ပြိုင်ယှဉ်ဖွယ်ကင်း တဦးတည်းသော မင်းဖြစ်ပေထသော ၊ ဟရိဿဝဏ္ဏော – ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းရှိပေထသော ၊ ပထဝိပ္ပဘာသော – မြေပြင်၌ ပြန့်အနှံ့ပင် ထွန်းလင်းတတ်ပေထသော ၊ အယံ –ဤနေမင်းသည် ၊ အပေတိ – အတ္ထတောင်စွယ်ဝင်ပျောက်ကွယ်၏၊ တံ တသ္မာ – ထို့ကြောင့်၊ ဟရိဿဝဏ္ဏံ – ရွှေအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိသော ၊ ပထဝိပ္ပဘာသံ – မြေပြင်၌ ပြန့်အနှံ့ပင် ထွန်းလင်းတတ်ပေထသော ၊ တံ – အရှင်နေမင်းကို ၊ နမဿာမိ – ရှိခိုးပါ၏ ၊ တယာ – အရှင်နေမင်းသည်၊ အဇ္ဇ– ယနေ့ ၊ ဝုတ္တာ –စောင့်ရှောက်အပ်ကုန်သည် ဖြစ်၍ ၊(မယံ – အကျွန်ုပ်တို့သည်)၊ ရတ္တိံ = တညတာပတ်လုံး ၊ ဝိဟရေမု – ချမ်းချမ်းသာသာ နေကြရပါကုန်အံ့။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၇၁) ယေ ဗြဟ္မဏာ ဝေဒဂူ သဗ္ဗဓမ္မေ၊
တေ မေ နမော , တေ စ မံ ပါလယန္တု ။
နမ'တ္ထု ဗုဒ္ဓါနံ , နမ'တ္ထု ဗောဓိယာ ၊
နမော ဝိမုတ္တာနံ နမော ဝိမုတ္တိယာ ၊
ဣမံ သော ပရိတ္တံ ကတွာ ၊
မောရော ဝါသ'မကပ္ပယိ ။

(၇၁) ယေ ဗြဟ္မဏာ – ပယ်ရှားအပ်သည့် မကောင်းမှုရှိသော၊ ဝိသုဒ္ဓိဗြာဟ္မဏ အကြင် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်တို့သည် ၊ သဗ္ဗဓမ္မေ–အလုံးစုံသော တရားတို့ကို၊ ဝေဒဂူ – ဉာဏ်အမြင်အား ထင်ရှားပြုတုံ သိတော်မူကြကုန်၏ ၊ တေ ဗြာဟ္မဏာ – ထိုဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်တို့သည် ၊ မေ – အကျွန်ုပ်၏ နမော – ရှိခိုးခြင်းကို ၊ (ပဋိစ္စ ဒဲန္တု – ခံယူတော်မူကြပါကုန်) တေ – ထို ရှင်တော်မြတ် ဘုရားတို့သည် ၊ မံ စ – အကျွန်ုပ်ကိုလည်း ၊ ပါလယန္တု – စောင့်ရှောက်တော်မူကြပါကုန် ၊ ဗုဒ္ဓါနံ – ဘုရားရှင်တို့အား ၊ နမော – ရှိခိုးခြင်းသည် ၊ အတ္ထု –ဖြစ်ပါစေ၊ ဗောဓိယာ – ဘုရားရှင်တို့၏ မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်,အား ၊နမော – ရှိခိုးခြင်းသည်၊ အတ္ထု –ဖြစ်ပါစေ ။ ဝိမုတ္တာနံ – အရဟတ္တဖိုလ် ဝိမုတ္တိဖြင့် ကိလေသာတို့မှ လွတ်မြောက်တော်မူကြကုန်သော ဗုဒ္ဓအရှင်မြတ်တို့အား ၊ နမော – ရှိခိုးခြင်းသည် ၊အတ္ထု –ဖြစ်ပါစေ၊ ဝိမုတ္တိယာ – ရှင်တော်မြတ်ဘုရားတို့၏ ဝိမုတ္တိငါးပါးအား၊ နမော – ရှိခိုးခြင်းသည်၊ အတ္ထု ဖြစ်ပါစေ ၊ (ဘိက္ခဝေ – ရဟန်းတို့။) သော မောရော – ထိုဥဒေါင်းမင်းသည်၊ ဣမံ ပရိတ္တံ – ဤပရိတ်အရံအတားကို ၊ ကတွာ –ပြုလုပ်၍ ၊ ဝါသံ – အိပ်တန်းတက်လေ ညအိပ်နေခြင်းကို ၊ အကပ္ပယိ – ပြုလေပြီ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အထူးမရှိ။ ။ ''ဥဒေတယံ ''စသော ဂါထာများကား နံနက် နေထွက်ရုတ်သော ဒေါင်းမင်း ပရိတ်ဖြစ်၍ ဤ''အပေတယံ''စသော ဂါထာများကား ညနေ နေဝင်ရုတ်သော ဒေါင်းမင်း ပရိတ်တည်း ။ ပရိတ်နှစ်မျိုးခွဲ ပုဒ်ပါဠိများ အထူးမရှိလှ၍ ဆိုခဲ့ပြီး အတိုင်း သိလောက်ပေပြီ ။

မှတ်သားဖွယ် အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ
မောရသုတ် နိဿယသစ် ပြီးပြီ ။

---

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဝဋ္ဋသုတ် နိဿယသစ်

(၇၂) ပူရေန်္တ ဇောဓိသမ္ဘာရေ ၊ နိဗ္ဗတ္တံ ဝဋ္ဋဇာတိယံ ၊
ယဿ တေဇေန ဒါဝဂ္ဂိ ၊ မဟာသတ္တံ ဝိဝဇ္ဇယိ ။

(၇၂) ဟေ – အို သူတော်ကောင်းတို့ ၊ ဇောဓိသမ္ဘာရေ – သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရရန်ထောက်ကူ ပါရမီ အဆောက်အဦတို့ကို ၊ ပူရေန်္တ – ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူးတော်မူသော ၊ ဝဋ္ဋဇာတိယံ – ငုံးမျိုးဌာ ၊ နိဗ္ဗတ္တံ– ဖြစ်တော်မူရသော ၊မဟာသတ္တံ –ဘုရားလောင်း ငုံးမင်းကို ၊ ယဿ ပရိတ္တဿ –အကြင်ဝဋ္ဋသုတ် ပရိတ်တော်၏၊ တေဇေန – အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့် ၊ ဒါဝဂ္ဂိ – တောမီးသည် ၊ ဝိဝဇ္ဇယိ – ရှောင်ကွင်းလေပြီ ။

(၇၃) ထေရဿ သာရိပုတ္တဿ ၊ လောကနာထေန ဘာသိတံ ။
ကပ္ပဋ္ဌာယိ မဟာတေဇံ ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

(၇၃) သာရိပုတ္တဿ – သာရိပုတ္တမည်သော ၊ ထေရဿ –မထေရ်အား လောကနာထေန – လောကသားတို့၏ အားထားကိုးကွယ်ရာ မြတ်စွာဘုရားသည် ၊ ဘာသိတံ – ဟောတော်မူအပ်သော ၊ ကပ္ပဋ္ဌာယိ –တကမ္ဘာလုံးဆက် မပျက်အရှည် တည်သော သဘောရှိသော ၊ မဟာတေဇံ – ကြီးမားသော အစွမ်းအာနုဘော်ရှိသော ၊ တံ ပရိတ္တံ – ထို ဝဋ္ဋသုတ် ပရိတ်တော်ကို ၊ (မယံ–ငါတို့သည်) ၊ ဘဏာမ –ရွတ်ကြကုန်စို့ ။

စကားပြေ ။ ။ (လွယ်၏)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အမွှမ်း ။ ။ ''ပူရေန်္တံ ဗောဓိသမ္ဘာရေ ''စသော ဤ ဂါထာ
များလည်း ဘုရားဟော မဟုတ်သေး၊ ရှေးဆရာ
တို့ ဝဋ္ဋ သုတ်ကို သင်ချင်, နာချင်, ရွတ်ဆိုချင်အောင်, ဂုဏ်တင်အပ်သော အမွှမ်း
တမျိုး ပရိတ်ပျိုးပင်တည်း ။

နိဒါန်း။ ။ ဤသုတ်ကို အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်
အားဟောသည်ဆိုခြင်းမှာ စရိယာပိဋကဒေသနာ
ကို ရည်သည်။ ဇာတကဒေသနာအရ အခြားရဟန်းတော်များကိုလည်း ဟော
သေးသည်ဟု သိရ၏ ။ သို့သော် ဝဋ္ဋသုတ်လာ ဂါထာအကုန်ကား မဟုတ် ၊''သန္တိ
ပက္ခာ အပတနာ'' စသော သစ္စာပြု တဂါထာသာတည်း ။ အခါတပါး မြတ်စွာဘုရား
သည် ရဟန်းတော်များနှင့်အတူ မဂဓတိုင်း၌ ဒေသစာရီ ကြွချီခဲ့ရာ တခုသော
အရပ်၌ မီးအကြီးအကျယ် လောင်နေသည်နှင့် ကြုံရ၏ ။ ထိုမီးကြီးကား ဘုရား
ရှင်ထံ ရောက်မလာပဲ ဘုရားရှိရာ အရပ်မှ ပတ်ပတ်လည်း တဆယ့်ခြောက်ပယ်
အရပ်က ရှောင်ကွင်းရာ ရဟန်းများက တအံ့တသြ ချီးမွှမ်း ပြောဆိုကြ၏၊ ထို
အခါ ဘုရားရှင်က'' ဤအရပ်ကို မီးကွင်းခြင်းမှာ ငါ၏ ယခုဘဝ အစွမ်းမဟုတ်၊
ငါ၏ ရှေးအခါက သစ္စာစွမ်းအားသာ ဖြစ်သည်။ ဤအရပ်ကား တကမ္ဘာလုံး မီး
လောင်တော့မည် မဟုတ် ၊ ကပ္ပဋိတိ တန်ခိုး ပြာဋိဟာဖြစ်သည် '' ဟု မိန့်တော်မူ
ပြီးလျှင် မိမိ ဦးဖြစ်စဉ်က ဤအရပ်၌ တောမီးလောင်ရာ မိဖတွေ စွန့်ခွါသွား၍
တဦးတည်း ခိုကိုးရာမဲ့ကာ ကြုံရာမရဖြစ်နေသော အလောင်းတော် ဦးမင်းသည်
နောက်မှ အကြုံရပြီးလျှင် '' သန္တိ ပက္ခာ အပတနာ'' စသော သစ္စာကို ပြုသော
အခါ တောမီးမှာ ရှောင်ခွါအေးငြိမ်းသွားကြောင်း ဟောတော်မူသည်။ ဦးမင်း သစ္စာ
ပြု၍ မီးငြိမ်းခဲ့ရသော အရပ်မှာ ဤကမ္ဘာအတွင်း ဘယ်အခါမျှ မီးလောင်တော့မည်
မဟုတ်''ကပ္ပဋ္ဌာယီ မဟာတေဇံ''ဟုချီးကျူးခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ။ (ဇာတကဋ္ဌ-ပ-၂၂၈)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စရိယာပိဋကတ်။ ။“ အတ္ထိ လောကေ ” စသည်တို့ကား စရိယာပိဋကပါဠိ (၄၁၅)မှ ဖြစ်၍ တရားစစ်သူကြီးဖြစ်သော အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်မြတ်၏ မေးမြန်းလျှောက်ထားချက်အရ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်သည် ဗုဒ္ဓဝင်ဒေသနာကို ဟောတော်မူရာ မြတ်စွာဘုရား၏ ပါရမီအပေါင်း, အကြောင်း ကောင်းပုံကို အာရုံပြုမိရာက လွန်စွာအားရသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ မထေရ်သည် တဆင့်တက်ကာ ဘုရားဂုဏ်တော်များကို စဉ်းစားသောအခါ မိမိက လည်း ပညာကြီး ဂုဏ်တော်များကလည်း အနန္တဖြစ်ရာ တွေးတိုင်းပေါ်ကာ မဆုံးနိုင် ဖြစ်လေသည် ။ ဤတွင် လွန်စွာအားရ ပိတိ သောမနဿဖြစ်လွန်းလှ၍ ဘုရားရှင်၏ ဤပါရမီတို့ကား ဘယ်ဘဝများမှာ ရင့်ကျက်လာခဲ့သည် ၊ ဘယ်ပုံရင့်ကျက်လာခဲ့သည်များကို လူ နတ်တို့အား ထင်ရှားအောင် ပြုရန် တောင်းပန်လျှောက် ထားဖို့ အကြံရတော်မူသည်။ အရှင်မြတ်၏ လျှောက်ထား တောင်းပန်ချက်အရ ဤဘဒ္ဒကမ္ပာ အတွင်း အကိတ္တိပညာရှိစသော ထိုထိုဘဝတို့၌ ဖြစ်ခဲ့ ရင့်ကျက်လာခဲ့ရသော စရိယာ (=အကျင့်) များကို ပြရာ စရိယာပိဋက ဒေသနာကို ဟောတော်မူသည် ။ ဤဝဋ္ဋသုတ်မှာ ထိုစရိယာပိဋကတွင် ပါဝင်သော စရိယာများမှ စရိယာတရပ်ဖြစ်၍ “ ထေရဿ သာရိပုတ္တဿ ၊ လောကနာထေန ဘာသိတံ ”ဟု ဆိုသည် ။

ဝဋ္ဋသုတ် အပြည့်အစုံ။ ။ အရှင်သာရိပုတ္တရာအား ဟောကြားရာ၌ “အတ္ထိ လောကေ သိလဂုဏော ”မှ စ၍ ဟောသည်မဟုတ်၊ အတ္ထိ လောကေ မတိုင်မီ ခုနစ်ဂါထာမျှ ရှိနေသေး၏။ တရားသဘောများ ပါဝင်၍ လိုရင်းပမာနဟု ယူဆကာ ရှေးဆရာတို့က အချို့ကိုသာ ရွေးထုတ် စီစဉ်ခြင်း ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏ ။ ထို့ကြောင့် ဝဋ္ဋသုတ်အပြည့်အစုံကို သိရှိချင်ဆို ကြည်ညိုလိုသူများ အတွက် စရိယာပိဋကပါဠိ(၄၁၄)မှ ယူကာ ဖော်ပြလိုက်ပါသည် ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၁) ပုနာပရံ ယဒါ ဟောမိ ၊ မဂဓေ ဝဇ္ဇပေါတကော ။
အ,ဇာတပက္ခော တရုဏော ၊ မံသပေသိ ကုလာဝကေ ။

(၁) ပုန – တဖန် ၊ အပရံ – တပါးသော အကျွင့်မှာ ၊ ယဒါ – အကြင်၌
အဟံ – ငါသည် ၊ မဂဓေ –မဂဓတိုင်း တောအရပ်၌ ၊ ကုလာဝကေ–
အသိုက်ထဲ၌ ၊ အ,ဇာတပက္ခော – အတောင် မပေါက်သေးသော ၊ တရုဏော –
နုနယ်သေးကွေး မွေးစကလေးဖြစ်သော ၊ မံသပေသိ – အမွေးပေါက်မလာ အသားတုံးသာ ဖြစ်နေသေးသော ၊ ဝဇ္ဇပေါတကော – ငုံးငယ်သည် ၊ ဟောမိ –ဖြစ်ရပေ၏။

(၂) မုခတုဏ္ဍကေနာဟရိတ္တာ ၊ မာတာ ပေါသယတိ မမံ ။
တဿာ ဖဿေန ဇီဝါမိ ၊ နတ္ထိ မေ ကာယိကံ ဗလံ ။

(၂) (တဒါ– ထို အခါ၌) မာတာ – ငှဲမိခင်သည် ၊မုခတုဏ္ဍကေန–နှုတ်
သီးဖြင့် ၊ အာဟရိတ္တာ – အစားအစာ ဆောင်ယူခဲ့၍ ၊ မမံ –ငှဲကို၊
ပေါသယတိ ၊ မွေးမြူ၏ ၊ တဿာ – ထို မိခင်၏ ၊ ဖဿေန – ကိုယ်ငွေ့အတွေ့ဖြင့်၊
ဇီဝါမိ – ငါအသက် ရှင်ရပေ၏ ၊ မေ – ငှဲ့အား ၊ ကာယိကံ ဗလံ – ကိုယ်အားသည်
နတ္ထိ – မရှိပေ ။

(၃) သံဝဋ္ဋရေ ဂိမ္ဟသမယေ ၊ ဒဝဒါဟော ပဒိပ္ပတိ ။
ဥပဂ္ဂတိ အမှာကံ ၊ ပါဝကော ကဏှဝတ္တနိ ။

(၃) သံဝဋ္ဋရေ – နှစ်တိုင်း နှစ်တိုင်း၊ ဂိမ္ဟသမယေ–နွေအခါ၌ ၊ ဒဝဒါဟော
တောမီးသည် ၊ ပဒိပ္ပတိ –လောင်၏ ၊ ကဏှဝတ္တနိ – မဲနက်သော
လမ်းကြောင်းရှိသော ၊ ပါဝကော – မီးသည် ၊ အမှာကံ – ငါတို့အရပ်သို့ ၊ ဥပဂ္ဂတိ
ကပ်ရောက်လာ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၄) ဓမဓမာ ဂ္ဂါတိ ဇဝံ ၊ သန္ဒိယန္တော မဟာသိဓိ ။
အနုပုဗ္ဗေန ဈာပေန္တော ၊ အဂ္ဂိ မမံ ဥပါဂမိ ။

(၄) ဓမ ဓမာ ဂ္ဂါတိ – ဓမ်ဓမ်ဟူ၍ ၊ ဇဝံ – ဂျိသို့ ၊ သန္ဒိယန္တော– အသံ ပြုလာသော ၊ မဟာသိဓိ – ကြီးစွာသော မီးလျှံရှိသော – အဂ္ဂိ – တောမီးသည် ၊ အနုပုဗ္ဗေန– အစဉ်လိုက်အားဖြင့် ၊ ဈာပေန္တော – လောင်ကျွမ်းစေလျက် ၊ မမံ – ငါ့အနီးသို့ ၊ ဥပါဂမိ – ဆိုက်ရောက်လာလေပြီ ။

(၅) အဂ္ဂိဝေဂ,ဘယာ ဘိတာ ၊ တသိတာ မာတာပိတာ မမ ။
ကုလာဝကေ မံ ဆဒ္ဒေတွာ ၊ အတ္တာနံ ပရိမောစယုံ ။

(၅) အဂ္ဂိဝေဂဘယာ – မီးရှိန်ဘေးမှ ၊ ဘိတာ –ကြောက်ကြကုန်လျက်၊ တသိတာ – ထိပ်လန့်ကြကုန်သော ၊ မမ – ငါ၏ ၊ မာတာပိတာ– အမိအဖတို့သည် ၊ မံ – ငါ့ကို ၊ ကုလာဝကေ – အသိုက်ထဲ၌ ၊ ဆဒ္ဒေတွာ – စွန့်ထား ခဲ့ကုန်၍ ၊ အတ္တာနံ – မိမိကိုယ်ကို ၊ ပရိမောစယုံ – အလွတ်ရုန်းကြကုန်ပြီ ။

(၆) ပါဒေ ပက္ခေ ပဇာဟာမိ ၊ နတ္ထိ မေ ကာယိကံ ဗလံ ။
သော'ဟံ အဂတိတော တတ္ထ ၊ ဇဝံ စိန္တေသ'ဟံ တဒါ ။

(၆) အဟံ – ငါသည် ၊ ပါဒေ –ခြေတို့ကိုလည်း ၊ ပက္ခေ – အတောင်တို့ကိုလည်း ၊ ပဇာဟာမိ – ကောင်းကင်ယံရေး ဆန့်တန်းဖို့ ကြိုးစားပါသေး၏ ၊ မေ – ငါ့အား ၊ ကာယိကံ ဗလံ – ကာယဗလသည် ၊ နတ္ထိ – မရှိ ၊ သောဟံ– ထိုငါသည် ၊ တတ္ထ – မိတကွဲ ဖတကွဲ ထိုအသိုက်ထဲ၌ ၊ အဂတိကော – မယုံနိုင် အား မသွားတတ်သာ အားကိုးရာမဲ့သည်ဖြစ်၍ ၊ တဒါ – ထိုအခါ၌ ၊ ဇဝံ စိန္တေသိ–ဂျိသို့ ကြံမိလေပြီ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၇) ယေသာ'ဟံ ဥပဓာဝေယျံ ၊ ဘီတော တသိတ,ဝေဓိတော ။
တေ မံ ဩဟာယ ပက္ကန္တာ ၊ ကထံ မေ အဇ္ဇ ကာတဝေ ။

(၇) အဟံ–ငါသည်၊ဘီတော–ကြောက်သည်ဖြစ်၍ ၊ တသိတဝေဓိတော–ထိပ်လန့်တုန်လှုပ်လျက် ၊ ယေသံ – အကြင် မိဖတို့ အတောင်ကြားသို့ ၊ ဥပဓာဝေယျံ – ပြေးဝင်မှီခိုရာ၏ ၊ တေ – ငါမှီခိုရမည့် မိဖတို့သည် ၊ မံ–ငါ့ကို ၊ ဩဟာယ – စွန့်ပယ်ထားခဲ့၍ ၊ ပက္ကန္တာ – ဖဲခွါကြကုန်ပြီ ၊ မေ – ငါသည် ၊ အဇ္ဇ – ယနေ့ ၊ ကထံ – ဘယ်နည်းဘယ်ပုံ ကာတဝေ – ပြုလုပ်ရပါအံ့နည်း ။

အကြံပေါ်လာပုံ ။ ။မိဖတွေ စွန့်ခွါသွား၍ မိမိတဦးတည်း အားကိုးရာမဲ့ ဖြစ်နေပုံကို စဉ်းစားရင်း မည်သို့ပြုရမည်ကို မကြံတတ်အောင် ဖြစ်နေရာမှ ရုတ်တရက် အကြံပေါ်လာသည် ။ ''ဤလောကၦ သီလတရား ရှိနေသည် ၊ သစ္စာတရားလည်း အထင်အရှားပင် ၊ ထို့ပြင် ရှေးအခါက ပွင့်တော်မူကြသော သီလ , သမာဓိ , ပညာ , မေတ္တာ , ကရုဏာ , ခန္တီ ,တရားများ ရှိကြသည့် သဗ္ဗညုဘုရားရှင်တို့လည်း ရှိခဲ့၏ ၊ ထို ဘုရားရှင်တို့၏ အမှန်ထွက်မြောက်တတ်သော တရားလည်းရှိ၏ ၊ ငါ့မှာလည်း အမှန်ထင်ရှား ဖြစ်နေသော သစ္စာဟူသော သဘာဝတရား ရှိနေသည် ။ ထို့ကြောင့် ရှေးအတိတ်က ပွင့်တော်မူကြသော ဘုရားရှင်တို့ကိုငဲ့ , ထို ဘုရားရှင်တို့၏ တရားဂုဏ်တော်တို့ကိုငဲ့ , ဆင်ခြင် အောက်မေ့ပြီး လျှင် ငါ၌ရှိနေသော အမှန်တရားကို ကိုင်ကာ သစ္စာပြုပြီး မိုးကို ငြိမ်းစေခြင်းဖြင့် ငါနှင့်အတူတကွ အားလုံးသတ္တဝါတွေ ချမ်းသာရေးကို ငါပြုရတော့မည် ။ ဤသို့ အကြံပေါ်လာသော အလောင်းတော်ဝံ့မင်းသည် ထိုသို့ရသည့် အကြံအတိုင်း ဘုရားတရားတို့ကို အောက်မေ့ကာ သစ္စာပြုပုံများကို '' အတ္ထိ လောကေ သီလဂုဏော'' စသော နှစ်ဂါထာဖြင့် ပြခဲ့သည် ။

---

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၇၄)　အတ္ထိ လောကေ သီလဂုဏော ၊ သစ္စံ သောစေယျ နုဒ္ဒယာ ။
တေန သစ္စေန ကာဟာမိ ၊ သစ္စကိရိယ'မုတ္တမံ ။

(၇၄)　လောကေ – လောက၌ ၊ သီလဂုဏော – သီလအကျင့် တရားသည်ငြား ၊ သစ္စံ – သစ္စာတရားသည်ငြား ၊ သောစေယျ –စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်သည်ငြား ၊ အနုဒ္ဒယာ – မေတ္တာ ကရုဏာသည်ငြား ၊ အတ္ထိ – ရှိ၏ ၊ တေန သစ္စေန – ထို သစ္စာတရားဖြင့် ၊ ဥတ္တမံ – ထူးမြတ်သော ၊ သစ္စကိရိယံ – အမှန်ဖော်ကာ သစ္စာဆိုမှုကို ၊ ကာဟာမိ – ပြုပေတော့အံ့ ။

အကြံရပုံ စကားပြေ။　။လောက၌ သီလတရား, သစ္စာတရား, စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ် မေတ္တာ, ကရုဏာ, တရားများ ရှိကြ၏ ။ ထိုတရားများတွင် ပါဝင်သော သစ္စာတရားဖြင့် ထူးမြတ်သော သစ္စာဆိုမှုကို ငါပြုပေတော့အံ့ ။

---

(၇၅)　အာဝဇ္ဇေတွာ ဓမ္မဇလံ ၊ သရိတွာ ပုဗ္ဗကေ ဇိနေ ။
သစ္စဇလ'မဝဿာယ ၊ သစ္စကိရိယ'မကာသ'ဟံ ။

(၇၅)　အဟံ – ငါသည် ၊ ဓမ္မဇလံ – တရားတော်၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကို အာဝဇ္ဇေတွာ – ဆင်ခြင်၍ ၊ ပုဗ္ဗကေ – ရှေးအခါက ပွင့်တော်မူကြကုန်သော ၊ ဇိနေ – ငါးမာရ်အောင်မြင် ရှင်တော်ဘုရားတို့ကို ၊ သရိတွာ –အောက်မေ့၍ သစ္စဇလံ – သစ္စာ၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကို ၊ အဝဿာယ – အားကိုးတရာ အမှီပြု၍ ၊ သစ္စကိရိယံ – သစ္စာဆိုမှုကို ၊ အကာသိ' – ပြုခဲ့ပေပြီ ။

အကြံအတိုင်း ပြုခဲ့ပုံ စကားပြေ ။　။ငါသည် တရားတော်၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကို ဆင်ခြင်ပြီး လျှင် ရှေးအတိုင်းက ပွင့်တော်

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မူကြကုန်သော ဘုရားရှင်တို့ကို အောက်မေ့လျက် သစ္စာ၏ အစွမ်းကို အားကိုးပြုကာ သစ္စာဆိုမှု ပြုခဲ့ပေပြီ ။

သန္ဒိအရ ရှင်းလင်းချက်။ ။ ဤဂါထာတို့၌ ဆိုလိုသော အဓိပ္ပါယ်ကို ဆိုခဲ့ပြီ ။

သီလဂုဏ-၌ ဂုဏ-ကား ဓမ္မ(=တရား)ဟောတည်း။ သောစေယျ- ၌ သုစိနော ၊ စင်ကြယ်သည်၏ ၊ ဘာဝေါ -ဖြစ်ကြောင်းတည်း ၊ သောစေယျံ - စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်အရ ကာယသောစေယျ (=ကာယ၌ရှိ၌ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်) ဝစီသောစေယျ (= ဝစီ၌ရှိ၌ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်) မနောသောစေယျ (=စိတ်၌ စင်ကြယ်သည်၏ အဖြစ်)ဟု တိကဂိုတ္တရ(၂၇၅) ၌လာသော နည်းရိုက်များမှ စင်ကြယ်ခြင်းကိုယူ ။

(၇၆) သန္တိ ပက္ခာ အပတနာ ၊ သန္တိ ပါဒါ အဝဉ္စနာ ။
မာတာ ပိတာ စ နိက္ခန္တာ ၊ ဇာတဝေဒ ပဋိက္ကမ ။

(၇၆) မေ - ဇ့်အား ၊ ပက္ခာ -အတောင်တို့သည် ၊ သန္တိ - ရှိကုန်၏၊အပတနာ - ပျံကား မပျံနိုင်ကုန်၊ မေ - ဇ့်အား ၊ ပါဒါ -ခြေတို့သည်၊ သန္တိ - ရှိကုန်၏ ၊ အဝဉ္စနာ - သွားကား မသွားနိုင်ကုန် ၊ မာတာ ပိတာစ -ဇ့်ကို ဆောင်မည့် အမိအဖတို့သည်လည်း ၊ နိက္ခန္တာ - အသက်ဘေးကြောင့် ရှောင်ပြေး ထွက်ခွါခဲ့ကုန်ပြီ ၊ ဇာတဝေဒ - အို တောမီး၊ ပဋိက္ကမ -ပြန်၍လှည့်သွား ရှောင်ရှားပါ လေလော့ ။

သစ္စာပြုပုံ စကားပြေ ။ ။ ဇ့်အား အတောင်များ ရှိနေ၏၊ ပျံကားမပျံနိုင်။ ဇ့်မှာ ခြေထောက်များ ရှိနေ၏၊ သွားကား မသွားနိုင် ။ ဇ့်အမိအဖတို့လည်း အသက်ဘေးကြောင့် ရှောင်ပြေးထွက် ခွါကြကုန်ပြီ ။ အို တောမီး... ပြန်၍ လှည့်သွား ရှောင်ရှားပါလေ ။

---

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သစ္စာဖြစ်ပုံ။ ။ သစ္စာဆိုသည်မှာ အဖြစ်က မည်သို့ရှိစေ မှန်သောသဘော ဟုတ်, မဟုတ်သာ, ပဓာနဖြစ်ရာ ဤ၌ ဘုရားအလောင်း၏ အတောင်ရှိနေခြင်း , ထိုအတောင်များ မပျံနိုင်ခြင်း , ခြေထောက်များ ရှိနေခြင်း , ထိုခြေထောက်များ မသွားနိုင်ခြင်း , မိဖနှစ်ပါး စွန့်ခွါပြေးခြင်း , ဤအားလုံးမှာ အမှန်ဖြစ်နေသော သဘာဝဓမ္မများသာဖြစ်၏ ။ ထိုအမှန်သဘာဝများကို ယူကာ သစ္စာပြုခြင်းကြောင့် အလိုရှိအပ်သော မိးငြိမ်းခြင်း အကျိုးပြီးမြောက်နိုင်သည်အထိ အစွမ်းအာနုဘော် ရှိပေသည် ။

(၇၇) သဟ သစ္စေ ကတေ မယှံ ၊ မဟာပဇ္ဇလိတော သိခီ ။
ဝဇ္ဇေသိ သောဋ္ဌသ ကရိသာနိ- ဥဒကံ ပတ္တာ ယထာ သိခီ၊
သစ္စေန မေ သမော နတ္ထိ - ဇော မေ သစ္စပါရမိ ။

(၇၇) မယှံ - ဇါ ဘုရားသည် ၊ သစ္စေ - သစ္စာဆိုမှုကို ၊ ကတေ -ပြုအပ်သည်ရှိသော် ၊ သဟ - သစ္စာဆိုသည်နှင့် တပြိုင်နက် ၊ သိခီ -မီးသည် ၊ ဥဒကံ-ရေသို့ ၊ ပတ္တာ - ရောက်သည်ရှိသော် ၊ ဝဇ္ဇေသိ ယထာ - ငြိမ်းအေးပျောက်သေ ရှောင်လေဘိသကဲ့သို့ ၊ တထာ - ထို့အတူ ၊ မဟာပဇ္ဇလိတော - ကြီးမားသော အရှိန်အလျှံရှိသော ၊ သိခီ - တောမီးသည် ၊ သောဋ္ဌသ ကရိသာနိ- တဆယ့်ခြောက်ပယ်စာ အကွာသို့တိုင်အောင်၊ ဝဇ္ဇေသိ - လုံးဝရှုပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးရှောင်ခွါလေပြီ ၊ မေ - ဇါ၏ ၊ သစ္စေန - သစ္စာတရားနှင့် ၊ သမော -တူသောတရားကား၊ နတ္ထိ - မရှိတော့ပေ ၊ ဇော - ဤသစ္စာအမှုသည်၊ မေ - ဇါဘုရား၏ ၊ သစ္စပါရမိ- ထွတ်ဖျားရောက်လာ သစ္စာပါရမီတော်ပေတည်း ။

စကားပြေ။ ။ ဇါဘုရားသည် သစ္စာဆိုမှု ပြုအပ်သည်ရှိသော် ပြုသည်နှင့် တပြိုင်နက် မီးသည် ရေသို့ ရောက်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဓဇဂ္ဂသုတ် နိဿယသစ်

(၇၈) ယဿာ'နုဿရဏောနာပိ ၊ အန္တလိက္ခေပိ ပါဏိနော ။
ပတိဋ္ဌ'မဓိဂစ္ဆန္တိ ၊ ဘူမိယံ ဝိယ သဗ္ဗထာ ။
(၇၉) သဗ္ဗပဒ္ဒဝဇာလမှာ ၊ ယက္ခစောရာဒိသမ္ဘဝါ ။
ဂဏာနာ နု စ မုတ္တာနံ ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

(၇၈+၇၉) ဟေ – အို သူတော်ကောင်းတို့ ၊ ယဿ ပရိတ္တဿ – အကြောင် ဓဇဂ္ဂသုတ် ပရိတ်တော်ကို ၊အနုဿရဏောနာပိ– အောက်မေ့ရုံမျှဖြင့်သော်လည်း ၊ ပါဏိနော – သတ္တဝါတို့သည် ၊ အန္တလိက္ခေပိ – ကောင်းကင်၌သော်ပင် ၊ ဘူမိယံ ဝိယ –မြေပေါ်၌ကဲ့သို့ ၊ သဗ္ဗထာ –ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ၊ ပတိဋ္ဌ – ထောက်တည်ရာကို ၊အဓိဂစ္ဆန္တိ– ရရှိကြကုန်၏၊ ယက္ခစောရာဒိသမ္ဘဝါ ၊ ဘီလူး သူခိုးစသည်တို့ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော၊ သဗ္ဗပဒ္ဒဝ ဇာလမှာ၊ ဘေးရန်ခပင်း ပိုက်ကွန်တွင်းမှ ၊ မုတ္တာနံ –လွတ်မြောက်ကြရသူတို့၏၊ ဂဏာနာ စ– အရေတွက်သည်လည်း ၊ နု – မရှိတော့ပါပေ ၊ တံ ပရိတ္တံ – ထိုဓဇဂ္ဂ သုတ်ပရိတ်တော် ကို ၊(မယံ – ငါတို့သည်) ဘဏာမ – ရွတ်ကြကုန်စို့ ။

စကားပြေ+အမှတ်း – လွယ်၏

ဓဇဂ်သုတ်အကျိုး။ ။ ဓဇဂ္ဂပရိတ်တော်ကို အောက်မေ့ရုံ မျှဖြင့်ပင် ကောင်းကင်၌ ဖြစ်စေကာမူ မြေပြင်မှာကဲ့သို့ ထောက်တည်ရာ ရနိုင်သည်ဟူသော အချီးစကားမှာ သဂါထာဝဂ္ဂ သကၠသံယုတ် အဋ္ဌကထာ(၃၁၂) ဓဇဂ္ဂသုတ်အဖွင့် ဝတ္ထုအရပင်ဖြစ်၏ ။ သိဟိုဠ်ကျွန်း ဒီဃဝါပိ စေတီ၌ အင်္ဂတေ အချောကိုင်နေစဉ် ရဟန်းငယ်တပါးသည် စေတီအထက်ဆင့်

မိခင်ဇရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သော် ငြိမ်းအေးရသကဲ့သို့၊ ကြီးမားသော အရှိန်အလျှံရှိသော တောမီးသည် တဆယ့်ခြောက်ပယ်စာ အကွာအဝေးတိုင်အောင် ရှောင်ကွင်း ငြိမ်းအေးရလေသည်။ ဇ၏ သစ္စာနှင့်တူသော တရားကား မရှိတော့ပေ။ ဤသစ္စာအမှုသည် ဇဘုရား၏ အထွတ်အထိပ်ရောက်လာရသော သစ္စာပါရမီတော်ပင် ဖြစ်တော့သည်။

တောမီး ငြိမ်းပုံ။ ။ဘုရားအလောင်း ဝံးမင်း၏ သစ္စာအစွမ်းကြောင့် မီးတခဏခြင်း ငြိမ်းရပုံ ,မိမိ ထိုအခါက ပြုခဲ့သော သစ္စာမှာ သူတကာနှင့် မတန်၊ မဆက်ဆံသော ပါရမီမြောက် အထွတ်အထိပ်ရောက်သော သစ္စာဖြစ်ပုံများကို ''သဟ သစ္စေ ကတေ မယှံ'' စသည်ဖြင့် အဆုံးသတ်နိဂုံး အဖြစ် ဟောတော်မူသည်။

ဘုရားသာ။ ။ဤ ဝဋ္ဋသုတ်၌ '' အဟံ မေ မယှံ''ဟူသော ''ဇ''များမှာ ဘုရားကိုသာ စွဲခဲ့သည်။ ဝံးမင်း၏ အတွေး ,အပြော,အပြုအမူများဖြစ်ရာ ဘုရားအမှူ မဟုတ်ပါတကားဟု ဆိုရန်ရှိ၏။ ဝံးမင်းနှင့် ဘုရား ပုဂ္ဂိုလ်အရ ကွဲပြားသော်လည်း ရုပ်နာမ်အစဉ် သန္တာန်အားဖြင့် ဆိုလျှင် တစဉ်တည်း တခုတည်းဖြစ်၍ ဆိုနိုင်သည်။ ဤအဆိုမျိုးကို ဇကတ္တာနည်းဆို၏၊ ကွဲပြားသော်လည်း တခုတည်းအဖြစ် ဆိုရသော နည်းတည်း။ အဘေဒေါပစာရလည်း ဆိုနိုင်သည်။ ကွဲပြားနေသော်လည်း မကွဲပြားသည်၏ အဖြစ်ဖြင့် ကြံစည် တင်စား၍ ပြောဆိုခြင်းမျိုးတည်း။

ဝဇ္ဇေသိ ပင်စပ်။ ။''ဥဒကံ ပတ္တာ ယထာ သိဓိ'' ဟူသော ဥပမာန ဝါကျကို ဥပမေယျနှင့် တခါတည်းမစပ်ပဲ နိဗ္ဗု

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တော နိဗ္ဗာယိ– တို့ထည့်ကာ သိခြားခွဲ၍ စပ်ဂိုးရှိ၏၊ ဝဇ္ဇေသိ – ကြိယာမှာ ဥပမာနှင့် စပ်၍မဖြစ်ဟု ယူဆသောကြောင့် ဖြစ်ဖွယ်ရှိ၏၊ ဝဇ္ဇဓာတ်သည် စာဂ – စွန့်ခြင်း , ရှောင်ခြင်းကို ဟောရာ မိုးသေခြင်းမှာ တည်ရာကို စွန့်ခြင်း , တည်ရာမှ ရှောင်ခြင်းပင် ဖြစ်သောကြောင့် ဝဇ္ဇနပင် ဖြစ်သည်ဟု သဘောရ၍ ဤ၌ ဝဇ္ဇေသိနှင့်ပင် ယှဉ်စပ်ပေးခဲ့သည် ။ ဥပမာန ဥပမေယျ၌ ကြိယာတဖက်ပြလျှင် နှစ်ဖက်လုံး၌ ယှဉ်စပ်ပေးမြဲ ထုံးစံအရ ဤ၌လည်း ထိုနည်းအရ ယှဉ်စေလို၍ တဖက်မှာသာ ပြထားခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ယူ ။

သူတပါးနှင့် မတူ။ ။ ဘုရားအလောင်းကား ထိုအခါက တိရစ္ဆာန်လည်းဖြစ်၏၊ ဥမှ ပေါက်စ အလွန်ငယ်လွန်သော အရွယ်လည်းဖြစ်၏ ၊ ထိုအရွယ် ထိုအဖြစ်မျိုးတို့ဖြင့် ပြုခဲ့သော သစ္စာမှုကြီးမှာ သူတကာ ဖြစ်ဖို့ကား အလွန်အလှမ်းဝေးလှပါဘိ၏ ။ ထို့ကြောင့် ‘‘ သစ္စေန မေ သမော နတ္ထိ – ဇသော မေ သစ္စပါရမီ’’ =‘‘ငါ့သစ္စာမျိုး တခြားသူမှာ မဖြစ်နိုင် ဤ ဤအမှုကား အခေါင်ပေါက်အောင် ရောက်နေသော သစ္စာပါရမီဖြစ်သည်’’ဟု ဟောတော်မူသည် ။

ဘုရားအလောင်း၏ ထိုအဖြစ်မှာ ယုံဖွယ်ရာ မရှိဟု ဆိုကောင်း ဆိုကြပေမည် ။ မောရသုတ် အဖွင့်၌ ‘‘ပူရေနွံ့ ဇောဓိသမ္ဘာရေ’’ ဖြင့် တိရစ္ဆာန်သာမန် မဟုတ်ကြောင်း တိရစ္ဆာန်သာမန်တို့နှင့် တန်းတူထား၍ မတွေးသင့်ကြောင်း ဆိုခဲ့ပြီ။ ဘုရားအလောင်း ဝိုးမင်းဘဝကား ဘုရားဖြစ်ဖို့နှင့် အတော်ကြီးနီးကပ်နေသော ဤဘဒ္ဒကမ္ပာအတွင်းက ဘဝဖြစ်စဉ်တည်း ။ ပါရမီတွေ အတော်ကြီးရင့်နေသော အခါလည်းဖြစ်၏၊ လောကဌ လူဝင်စားဟု ရှိခဲ့ရာ ထိုလူဝင်စားမှာ လွန်ခဲ့သောဘဝက အဖြစ်အပျက်များကို အားလုံးသိကြ ပြောနိုင်ကြ၏၊ ဇာတိဿရဉာဏ်ရသော ထိုလူဝင်စား၏ ဘဝတပါးက အဖြစ်အပျက်များကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပြောပြနိုင်မှုကို ထိုဉာဏ်မ ရှိသူများက မယုံနိုင်သကဲ့သို့ ဖြစ်ကြ၏ ။ သို့သော် ယခင်ဘဝက ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေ ဆရာမိဖ မိတ်သင်္ဂဟတို့ကို အမည်နာမနှင့်တကွ ပြောပြနိုင်ခြင်း ,ရှေးက ပြုခဲ့ပုံများကို အသေအချာ ပြောပြနိုင်ခြင်းများကြောင့် မယုံဟု ဆိုရမည်လည်း အခက်ဖြစ်၏ ။ ဘုရားအလောင်းသည်ကား ဘုရားအဆူဆူကို ကြုံတွေ့ခဲ့ရ၏ ။ တရားတော်များကို လည်း နာခဲ့ရ၏ ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း ထိုတရားတော်များကို အားထုတ်ခဲ့ရဘူး၏ ၊ ဘုရားတရား အတွေ့အကြုံ များခဲ့ရသော ဘုရားလောင်းများ၌ ဇာတိသရဉာဏ် မျိုးဖြင့် ဘုရားတို့ကို သတိရခြင်း , တရားတို့ကို ပြန်လည် ဆင်ခြင်နိုင်ခြင်းများဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့်ပင် ထိုတရားတို့ကို ညွှန်ပြသူမရှိပဲ၊ စွမ်းစွမ်းတမံ ပြုကျင့်နိုင်ခြင်း, ဟောပြ နိုင်ခြင်းမျိုးကို မဖြစ်နိုင်ဟု လုံးဝငြင်းဆန်ခြင်းငှာ မထိုက်ပေ ။ ဘုရား၌ငင်း,တရား၌ငင်း ယုံကြည် စိတ်ချခြင်းသည် ကုသိုလ်ဖြစ်ကြောင်း, တရားတိုးတက်ကြောင်းဖြစ်၍ မယုံကြည်ခြင်းမှာ ရထိုက်သော တရားများ ပျက်ပြားကြောင်းဖြစ်ရာ သဒ္ဓါရှေ့သွားဖြင့် ဘုရားတရားတော်ကို ကြည်ညိုပွါးများ ကြိုးစားသက်ဝင်နိုင်ကြပါစေ ။

မှတ်သားဖွယ် အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ
ဝဋ္ဋသုတ် နိဿယသစ် ပြီးပြီ ။

==========

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လက်ရမ်းမှ ကျ၍ စေတီဝမ်းပြင်ဖြင့် လျောကျလာ၏ ။ အောက်၌ ရှိသော ရဟန်းများက ဓဇဂ္ဂသုတ်ကို ဆင်ခြင်ပါ ဗျိုင်ဟု လှမ်းပြောကြသော် ထိုလိမ့်ကျသော ရဟန်းသည် သေရမည့်ဘေးမှ ကြောက်လန့်သဖြင့်'' ဓဇဂ္ဂပရိတ္တံ မံ ရက္ခတု–ဓဇဂ္ဂပရိတ်သည် ငါ့ကိုစောင့်ရှောက်ပါစေ ''ဟု ဆို၏ ။ ထို ခဏ၌ပင် ရုတ်တရက် အုပ်နှစ်ချပ် ပေါ်လာကာ လှေခါးထစ်ဖြစ်လျက် ခံနေ၏ ။ အပေါ်ရှိ ရဟန်းများက နွယ်လှေခါး ချပေးရာ ထိုလှေခါးပေါ် ရဟန်းရောက်လျှင်ပင် အုပ်နှစ်ချပ်မှာ တည်မြဲတိုင်း မူလနေရာ၌ ပြန်ရောက်နေလေသည် ။

ဓဇဂ္ဂပရိတ်ကြောင့် ဘေးရန်မှ လွတ်မြောက်ကြရသူတို့မှာ မရေတွက်နိုင်ဟူသော အကျိုးပြမှာလည်း '' တ္ထဒံ အာဝဇ္ဇေတွာ ဟိ ယက္ခဘယ စောရဘယာဒီဟိ ဒုက္ခေဟိ မုတ္တာနံ အန္တော နတ္ထိ''ဟူသော ဆိုခဲ့ပြီး အဋ္ဌကထာအရ ဆိုခြင်းပင် ။

အနက်ပေးပုံ။ ။ ဤ၌ အောက်မေ့ရုံဖြင့်ပင် ကောင်းကင်၌ တည်ရာရ၏၊ အောက်မေ့ရုံမျှဖြင့်ပင် ဘေးအပေါင်းမှ လွတ်သူတို့ မရေအတွက်နိုင်ဟု အနုဿရဏောနာ ပိ –ကို နှစ်ချက်လုံးနှင့် ယှဉ်၍ အနက်ယူအပ်၏၊ ထိုသို့ ယူရမည်ကို ''ဤဓဇဂ္ဂသုတ်ကို ဆင်ခြင်၍ ဘီလူးဘေး, သူခိုးဘေး, စသော ဘေးဒုက္ခတို့မှ လွတ်ကြရသူတို့ အဆုံးမရှိ ''ဟု ဆိုသော ယခင် အဋ္ဌကထာကို ထောက်၍ သိအပ်၏ ။

အပိ–အနက်။ ။[အနုဿရဏောနာ ပိ ၌ အပိ သဒ္ဒါကား နှိမ့်ချအပ်သော ဂရုဟာအနက်ကို ပြ၏ ။ ၎င်းသည် မြှောက်ပင့်အပ်သော သမ္ဘာနာအနက်ကို ပေါင်းဆည်း၏ ။ အောက်မေ့ရုံမျှဖြင့်သော်ပင် ကောင်းကင်၌ ထောက်တည်ရာရ၏ ၊ ရွတ်ဆိုပါမူကား ဆိုဖွယ်မရှိ ဟူလို ။

အန္တလိက္ခေပိ ၌ အပိ သဒ္ဒါကား သမ္ဘာဝနာကို ပြ၏ ၊ ဂရုဟာကို ဆည်းသည် ။ ကောင်းကင်၌သော်ပင် ထောက်တည်ရာ ရနိုင်၏၊ မြေပြင်စသည်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိဟု ဆိုလိုသည် ။]။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဓဇဂ္ဂသုတ် နိဒါန်း ။

(၈၀)　ဧဝံ မေ သုတံ-----
ဧကံ သမယံ ဘဂဝါ သာဝတ္ထိယံ ဝိဟရတိ -
ဇေတဝနေ အနာထပိဏ္ဍိကဿ အာရာမေ ။

(၈၀)　(ဘန္တေ- အရှင်ဘုရား) မေ - တပည့်တော်သည် ၊ ဧဝံ - ဤသို့ ၊ သုတံ - နာခံမှတ်သား ကြားခဲ့ရပါ၏ ၊ ဧကံ -တပါးသော ၊ သမယံ အခါ၌ ၊ ဘဂဝါ - မြတ်စွာဘုရားသည် ၊ သာဝတ္ထိယံ - သာဝတ္ထိ နေပြည်တော်၌ ၊ ဇေတဝနေ - ဇေတဝန်မည်သော ၊ အနာထပိဏ္ဍိကဿ - အနာထပိဏ်သူဌေး၏ အာရာမေ - ကျောင်းတိုက်၌ ၊ ဝိဟရတိ - သီတင်းသုံးတော်မူပါ၏ ။

(၈၁)　တတြ ခေါ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ဘိက္ခဝေါ"တိ။
"ဘဒန္တေ"တိ ဇေ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ပစ္စဿောသုံ ။
ဘဂဝါ ဇေတ်'ဒဝေါစ ---
ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ
ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော သမုပဗ္ဗူဠ္ဎော အဟောသိ ။
အထခေါ ဘိက္ခဝေ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော
ဒေဝေ တာဝတိံသေ အာမန္တေသိ ---
"သဧေ မာရိသာ ဒေဝါနံ သင်္ဂါမဂတာနံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ
ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ ၊
မမေဝ တာသ္မိံ သမယေ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကေယျာထ ။
မမံ ဟိ ဝေါ ဓဇဂ္ဂံ ဥလ္လောကယတံ
ယံ ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ
သော ပဟိယိဿတိ"။

(၈၁)　တတြ ခေါ - ထို ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ပင် ၊ ဘဂဝါ - မြတ်စွာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရားသည် ၊ ဘိက္ခူ – ရဟန်းတို့ကို ၊ ဘိက္ခဝေါ် တိ – ရဟန်းတို့ ဟူ၍ ၊ အာမန္တေသိ– ခေါ်တော်မူပြီ ၊ ဘဒန္တေတိ – အရှင်ဘုရားဟူ၍ ၊ တေ ဘိက္ခူ– ထိုရဟန်းတို့သည် ၊ ဘဂဝတော – မြတ်စွာဘုရား၏–မိန့်ခေါ်ခြင်းကို ပစ္စသောသုံ ၊ စကားတုံ့ပြန် ခံယူကြကုန်ပြီ ၊ ဘဂဝါ – မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ဧတံ – ဤစကားကို ၊ အဝေါ စ – မိန့်တော်မူပြီ ။

ဘိက္ခဝေ – ရဟန်းတို့ ၊ ဘူတပုဗ္ဗံ – ရှေးခဲ့ဖြစ်ဖူးသည်ကား ၊ ဒေဝါသုရသင်္ဂါမော – နတ်တာဝတိံသာ အသူရာတို့၏ စစ်သည်၊ သမုပဗ္ဠူဠှော – ပြင်ဆင်ခြင်းပြု စုရုံးမိသည် ၊ အဟောသိ – ဖြစ်ပြီ ၊ ဘိက္ခဝေ – ရဟန်းတို့ ၊ အထခေါ– ထို အခါ၌ ၊ ဒေဝါနမိန္ဒော – နတ်တို့၏အရှင် ဘုရင်ဖြစ်သော ၊ သက္ကော – သိကြားမင်း သည် ၊ တာဝတိံသေ ဒေဝေ – တာဝတိံသာ နတ်တို့ကို ၊ အာမန္တေသိ – မိန့်ဆိုပြီ ၊ မာရိသာ – ဆင်းရဲမဲ့ငြား မောင်နတ်သားတို့ ၊ သင်္ဂါမဂတာနံ – စစ်မြေပြင်၌ ရောက် နေကြကုန်သော ၊ ဒေဝါနံ –အမောင်နတ်တို့အား ၊ ဘယံ ဝါ – ကြောက်လန့်ခြင်း သည်၎င်း ၊ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ – နှလုံးသားခုန် ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း ၊ လောမ ဟံသော ဝါ – မွေးညှင်းရွှင်ပျ ကြက်သီးထခြင်းသည်၎င်း ၊ သဧ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ – အကယ်၍ ဖြစ်ပြားအံ့ ၊ တသ္မိံ သမယေ – ထို အခါ၌ ၊ မမေဝ – ငါ၏သာလျှင်၊ ဓဇဂ္ဂံ အလံတော် ထိပ်ဖျားကို ၊ ဥလ္လောကေယျာထ – မော်ကြည့်ကြကုန်လော့ ၊ ဟိ –မော် ကြည့်ဖို့ကောင်း အကြောင်းကို ဆိုရသော် ၊ မမံ – ငါ၏ ၊ ဓဇဂ္ဂံ – အလံတော် ထိပ် ဖျားကို ၊ ဥလ္လောကယတံ – မော်ကြည့်ကြကုန်သော ၊ ဝေါ – သင်တို့အား ၊ ယံ ဘယံ ဝါ – အကြောင်ကြောက်လန့်ခြင်းသည်၎င်း ၊ ယံ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ – အကြောင်နှလုံး သားခုန် ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း ၊ ယော လောမ ဟံသော ဝါ – အကြောင်မွေးညှင်း ရွှင်ပျ ကြက်သီးထခြင်းသည်၎င်း ၊ဘဝိဿတိ – ဖြစ်ပေလတ္တံ့ ၊ သော – ထို ကြောက် လန့်ခြင်း ,တုန်လှုပ်ခြင်း , ကြက်သီးထခြင်း မှန်သမျှကို ၊ ပဟီယိဿတိ– ဖျောက်အပ် ပေလတ္တံ့ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရှင်အာနန္ဒာလျှောက်ထားချက် စကားပြေ ။

အရှင်ဘုရား –တပည့်တော် ဤသို့ မှတ်သားကြားနာခဲ့ရပါသည် ။ အခါတပါး မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိ နေပြည်တော်ဝယ် အနာထပိဏ်သူဌေး၏ ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌ သီတင်းသုံး နေတော်မူပါသည် ။ ထို ဇေတဝန်ကျောင်းတိုက်၌ပင် ရဟန်းများကို ''ရဟန်းတို့'' ဟု ခေါ်တော်မူရာ ရဟန်းများက ''အရှင်ဘုရား'' ဟု မြတ်စွာဘုရား မိန့်ခေါ်ချက်ကို တုံ့ပြန် ခံယူကြပါသည် ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤဆိုမည့် စကားကို မိန့်ကြားတော်မူပါသည် ။ ရဟန်းတို့ ရှေး၌ ဖြစ်ပူးသည်မှာ တာဝတိံသာ နတ်တို့နှင့် အသုရာတို့၏ စစ်ပြင်ဆင်စုရုံးမှုဖြစ်၏ ။ ထိုအခါ နတ်တို့သနင်း သိကြားမင်းသည် ၊ တာဝတိံသာနတ်တို့ကို မိန့်ဆို၏ ၊ ဆင်းရဲမရှိသူ အမောင်နတ်တို့ စစ်မြေပြင်ရောက်နေကြသော အမောင်နတ်တို့အား ကြောက်လန့်ခြင်း , တုန်လှုပ်ခြင်း, ကြက်သီးထခြင်း, များ ဖြစ်လျှင် ထို အချိန်မှာ ငါ၏ အလံတော် ထိပ်ဖျားကိုသာ မော်ကြည့်ကြကုန်လော့၊ အကြောင်းမှာ ငါ၏ အလံတော် ထိပ်ဖျားကို မော်ကြည့်ကြကုန်သော သင်တို့အား ဖြစ်ရမည့် ကြောက်ခြင်း , တုန်လှုပ်ခြင်း, ကြက်သီးထခြင်းများ ပြေပျောက်မည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း ။

နိဒါန်း။ ။ '' ဧဝံ မေ သုတံ '' စသည်ကား ဘုရားဟောမဟုတ်သေး၊ ပဌမသံဂါယနာတင်စဉ်က အရှင်အာနန္ဒာ၏ လျှောက်ထားချက်ကို နိဒါန်းအဖြစ် မှတ်တမ်းတင်ထားခြင်းသာ၊ အခြားပရိတ်များမှာ ဆိုင်ရာ အကြောင်း အဋ္ဌုပ္ပတ်အရ ဟောကြားခဲ့သော်လည်း ဤဇဂ္ဂပရိတ်၌ ထိုသို့သော အကြောင်းမရှိ၊ မိမိ အလိုတော်အတိုင်း ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်သည်။ မိမိ အလိုတော်အရ ဟောသော ဒေသနာများ၌ ရှေးဦးစွာ ''ဘိက္ခဝေါ'' ဟု ခေါ်တော်မူလေ့ရှိ၏ ၊ ထိုသို့ ခေါ်ခြင်းမှာ ကြံတွေးစဉ်းစား စိတ်အခြားရောက်နေသော ရဟန်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

များ, တရားဆင်ခြင်နေသော ရဟန်းများ , ကမ္မဋ္ဌာန်း နှလုံးသွင်းနေသော ရဟန်းများ ရှိတတ်ရာ ထိုရဟန်းများ တရားဌ သတိဖြစ်စေဖို့ပင် ဖြစ်သည် ။

[''ဘဒန္တေတိ ဂါရဝ ဝစနမေတံ''အရ ဘဒန္တေကား ဘုရားအား ဂါရဝပြုသော စကားတည်း ၊ လောကဌ လူကြီးက မိမိ အမည် ခေါ်သော အခါ ''ခင်ဗျား'' ဟု စကား တုန့်ပြန်မှု ပြု၏ ၊ ဘုန်းတော်ကြီးများက ခေါ်သော အခါ ''အရှင်ဘုရား''ဟု တုံ့ပြန်၏ ။

ဤဌ ဘဒန္တေသည် ဂါရဝစကား ဖြစ်သော်လည်း ရဟန်း တို့ ဟူသော ဘုရားရှင် ခေါ်တော်မူချက်ကို တုံ့ပြန်သော စကားဖြစ်၍ '' သတ္ထုနော ပဋိဝစနဒါန် ဓါ –မြတ်စွာဘုရားအား ပြန်လည်လျှောက်ထား စကားတုံ့ပြန် ပေးခြင်း '' ဟု နိဒါနဝဏ္ဏ နိဒါန သံယုတ် အဋ္ဌကထာ(၂)ဌ ဖွင့်ပြသည် ။

ဘဂဝတော ပစ္စသောသုံ ဌ ဘဂဝတော အာမန္တနံ ပဋိ အသောသုံ ဟူသော အဋ္ဌကထာ အလို ဆဋ္ဌိတည်း။ သဒ္ဒါ ဆရာတို့အလိုမှာ သမ္ပဒါန်သာ ''ဘဂဝတော –မြတ်စွာဘုရားအား –ပစ္စသောသုံ –ဝန်ခံကုန်ပြီ '' ဟု ပေး ၊ သို့သော် မောဂ္ဂလ္လာန် (၂၊၂၅) ကမူ ဆဋ္ဌိ အလိုရှိ၏ ။

ဘုရားတော်။ ။''ဘူတပုဗ္ဗံစသည်လည်း အရှင်အာနန္ဒာလျှောက် ထားသော စကားပင်ဖြစ်၏ ၊ သို့သော် ဘုရား ဟောသည့် အတိုင်း ပြန်လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်၍ ဘုရားဟော စကားတော်သာတည်း။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ဌ ရှေးဟောင်းနတ်များ ရှိခဲ့၏ ။ မဂဓတိုင်း မစလရွာက မာဃ လုလင်သည် အဖော်အပေါင်း သုံးကျိပ်သုံးယောက်နှင့် အတူ ကောင်းမှုပြုခဲ့ရာ တာဝတိံ သာ ရောက်လာကြ၏ ၊ ဧည့်သည်တွေ ရောက်လာကြသည်ဟု ရှိရင်းစွဲ နတ်များက ဂန္ဓပါနခေါ် မွှေးကြိုင်သော အနံ့ရှိသော နတ်အဖျော်ကို စီမံကြ၏ ၊ သိကြားမင်းက မိမိ အဖော်များကို ထို အဖျော်ကို မသောက်ကြပဲ ၊ သောက်ဟန်ဆောင်ရုံမျှသာ ပြု ကြဖို့ သတိပေးသောကြောင့် ထိုနတ်များ မသောက်ကြ ။ ထိုပြည်ရှိ နတ်များမှာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အလွန်အကျွံ သောက်ကြ၍ မူးလဲမေ့လျော့နေစဉ် ခြေထောက်ကို ဆွဲကာ မြင်းမိုရ် တောင်ခြေသို့ ပစ်ချကြကုန်၏။ သူတို့ ကံအရ မြင်းမိုရ်တောင်ခြေမှာ အသူရာနတ်ပြည် ပေါ်လာ၏။ သူတို့ ကိုယ်အဆင်း စသည်နှင့် နတ်ပြည် အခြေအနေမှာ တာဝတိံသာ နတ်နှင့် ထပ်တူဖြစ်၍ မိမိတို့ တတိုင်းတပြည်သို့ ရောက်မှန်း မသိသော်လည်း သခွပ်ပင် ပွင့်သော အခါ အမှတ်ရလာကြ၏။ ‘‘ တို့ပြည်မှာ ပင်လယ်ကသစ်ပွင့်သည်၊ ဤပြည်ကား တို့ပြည်မဟုတ် တို့ပြည်ကို လုယက်ထားသော သိကြားအိုကို စစ်တိုက်ကြစို့၊ ’’ဟု ဆိုကာ စစ်ချီလာကြ၏။ ဤသို့ဖြင့် အသုရာနှင့် တာဝတိံသာ စစ်ဖြစ်ကြရသည်၊ အချင်းချင်း စစ်တိုက်ကြသော်လည်း သူတို့မှာ ပေါက်ပြဲခြင်း သွေးထွက်ခြင်း ဟူ မရှိ၊ ထိတ်ရုံ, လန့်ရုံမျှသာ၊ အသုရာကနိုင်၍ တာဝတိံသာ ရောက်လာသည်ဖြစ်စေ, တာဝတိံသာက နိုင်၍ အသုရာပြည်အထိ ရောက်သည်ဖြစ်စေ မြို့တံခါးပိတ်လိုက်လျှင် ဘာမျှမတတ်နိုင်တော့၍ ဤပြည်နှစ်ပြည်မှာ အယုဇ္ဈပုရ (=ရန်သူ မအောင်နိုင်သော ပြည်များ) ဟု ဆိုသည်၊ ဤသို့ တရံတခါ စစ်ဖြစ်၍ ‘‘ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ’’စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။ (သံ၊ ၌–ပ၊သက္ကသံယုတ် ၊၃၀၉)

သမုပဏ္ဏ။　　။သမုပဏ္ဏကား ၊သံ+ဥပ+ဝိ+ ဝဟ ဓါတ်– တ –ပစ္စည်း ဖြင့်ပြီး၏၊ တ –ပစ္စည်းကို–ဟ–ပြု ဓာတ္လွန္ဟ ဟ,ကို ဋ,ပြု၊ ဝဟ ၌ ဝ,ကို ဥ,ပြု – ဥ,ကို ဒီဃပြု၊ ဝိ,၌ ဝ,ကို ဗ, ဏ္ဏ,ကို ဃ,ပြု နိဂ္ဂဟိတ်ကို .မ,ပြု ‘‘သမုပဏ္ဏ’’ကို သဒ္ဒါထာဝဂ္ဂ သက္ကသံယုတ် အဋ္ဌကထာ (၃၁၁) က ‘‘ သမ္မိဏ္ဍိတော ၊ ပေါင်း အပ်သည်, ရာသိဘူတော – အစုဖြစ်၍ ဖြစ်သည်’’ ဟု ဖွင့်၏။ ၎င်း ဋီကာ၌ သံ, ၏ သဟအနက်ကိုလည်း, ဏ္ဍ ၏ သမာဂမ(=ပေါင်းဆုံခြင်း) အနက်ကိုလည်း ယူ၍ ‘‘ ဥဘိန္နံ သဟ ဇဝ သမာဂမော’’ဟု ဖွင့်၏။ နှစ်ဖက်အတူ ဆုံမိသည်ဟု ပေး ၊ထို့ပြင် ဥပ ၏ ဘုသအနက်ကို ယူ၍ ‘‘ဘုသံ ဝါ ဏ္ဍဋော တိ အတ္ထော ‘‘ဟုလည်း တနည်းဖွင့်၏။ လွန်လွန် ကဲကဲ ပေါင်းဆုံမိသည်ဟုပေး။ လွန်လွန်ကဲကဲ ပေါင်းဆုံမိခြင်းသည် နှစ်ဘက်စစ်သည်တို့ ဆုံမိ၍ အပေါင်းအစုဖြစ် နေသောကြောင့် ‘‘ သမ္မိဏ္ဍိတော ရာသိဘူတော’’ ဟု အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဆို၏။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဗျူဠ္ဇ ၏ အနက်ကို အမရကောသ က ''ဝိနာသိတ စိစဉ် ခင်းကျင်း၍ ထားခြင်း၊ သံဟတ – ပေါင်းစုခြင်း'' အနက် နှစ်မျိုး ဆို၏၊ ထောမနိဓိဒ္ဓ '' နိဝေသန ဝိသေသေန –ဆင်ပြင် သိမ်းသွင်းခြင်း အထူးအားဖြင့်၊ ဋ္ဌိတ – တည်သော၊ သေနာဒိမှ စစ်တပ်စသည်၌ဌင်း၊ သံဟတေ–ပေါင်းစုခြင်း၌ဌင်း ၊ ပုထုလေ – ဆူပြိုး ကြီးမားသည်၌ဌင်း ၊ ပရိဟိတေ – ဝတ်အပ်သည်၌ဌင်း ၊ ဝိဓိဟိတေ – လက်ထပ်ထိမ်းမြားအပ်သည်၌ဌင်း ဖြစ်၏၊''ဟု ဆို၏ ။ ဤ၌ သံဟတေ အနက်ပင်ဖြစ်၏ ။ မူလပဏ္ဏာသ မဟာဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ် (၁၂၁)၌ ဥဘတော ဗျူဠ္ဇံကို ၎င်းအဋ္ဌကထာက ဥဘတော ရာသိဘူတံ '' ဟု ပင် ဖွင့်၏။ ဦးကာ က ''ဒွိန္နံ သေနာနံ ဗျူဟာ သံဝိဓာနေန ဝါ ဥဘတော ဗျူဠ္ဇံ '' ဟူ၏ ။ နှစ်ဘက် စစ်ဆင်တိုက်ခိုက်လျက်ရှိသောဟု ပေး ၊ ဤ၌ နှစ်ဘက် ပေါင်းဆုံ စုဝေးမိသည်မှာ စစ်တိုက်ဖို့ရာ ပြင်ဆင် စုရုံးခြင်းပင်ဖြစ်၍''ပြင်ဆင်ခြင်းပြု စုရုံးမိသည်''ဟု ပေးခဲ့သည် ၊ ''နှစ်ဖက်ဆိုင်လျက် တပြိုင်နက် ပေါင်းဆုံမိသည်''ဟု သော်လည်းပေး ။

မာရိသ ။ '' ဒေဝတာနံ ပိယသမုဒါစာရ ဝစနမေတံ '' ဟူသော သဂါထာဝဂ္ဂ ဒေဝတာသံယုတ် အဋ္ဌကထာ (၁၆)အရ မာရိသ ကား နတ်တို့၏ ချစ်စနိုး အခေါ်တမျိုးပေတည်း ။ မရိသ ဓာတ်+ ဏ– ပစ္စည်း ၊ မရိသသည် ၊ သဟန အနက်၌ ဖြစ်ရာ သဟန ဟူသည် ခန္တီ (=သည်းခံခြင်း), အဘိဘဝန (=လွှမ်းမိုးခြင်း) အနက် နှစ်မျိုးထွက်သောကြောင့် ဤ၌ အဘိဘဝန အနက်ကို ယူ ။ ထို့ကြောင့် ''မရိသ နဋ္ဌေန ပါပါနံ ရောဂါဒိ အနတ္ထာနံ အဘိဘဝနဋ္ဌေန မာရိသော''ဟု သံယုတ်ဋီကာ ဖွင့်၏ ၊ ရောဂါစသော အကျိုးမဲ့ မကောင်းတရားတို့ကို လွှမ်းမိုး ဖျက်ဆီးတတ်သောကြောင့် မာရိသမည်၏။ ဒုက္ခကင်းသူ ဟူလို ။ ထို့ကြောင့် ''နိဒ္ဒုက္ခာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ ''ဟု သံယုတ်အဋ္ဌကထာဖွင့်၏ ။ ဆင်းရဲသူများကိုလည်း မာရိသဟု ခေါ်တတ်သေးရာ ရဏ္ဍသဒ္ဒါဟု ယူ ။ '' ပေါက္ခရံ အဿ အတ္ထိတိ ပေါက္ခရဏီ'' အရ ကြာရှိ, ရေရှိသောကြောင့် ပေါက္ခရဏီ အမည်ရခဲ့ရာ ရေမရှိ ကြာမရှိသော ကန်ကိုလည်း ရဏ္ဍအားဖြင့် ပေါက္ခရဏီဟုပင် ခေါ်ရသကဲ့သို့၊ ဤ မာရိသသဒ္ဒါသည်လည်း အလွန်ချမ်းသာသော ခေတ်အခါ ကမ္ဘာဦးက ဗေါဟာရဖြစ်ရာ နောင်အခါမူ ဒုက္ခရှိသည်ဖြစ်စေ , မရှိသည်ဖြစ်စေ ရဏ္ဍအားဖြင့် ''မာရိသ''ခေါ်နိုင်တော့သည်သာ ဟု ၎င်း သံယုတ် အဋ္ဌကထာဖွင့်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

'' ဒေဝတာနံ ပါဠိယေက္ကော ဇေါဟာရော ''ဟူသော ဒီဃနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂ သက္ကပဉ္ဉသုတ် အဋ္ဌကထာ(၂၉၁)အရ မာရိသကား နတ်တို့၏ သီးခြား အခေါ် တမျိုးတဲ့ သိရ၏ ၊ သို့သော် လူများ အချင်းချင်း မာရိသခေါ်သည်ကိုလည်း တွေ့ရ၏ ၊ ဇာတက အဋ္ဌကထာ တတိယအုပ် သဗ္ဗမံသလာဘဇာတ် (၄၆)၌ မိမိထံ အသားတောင်းလာသော သူဌေးသားအား မုဆိုးက ''မာရိသ ပရံ ကိဉ္စိ ယာစန္တေန နာမ ပိယဝစနေန ဘဝိတဗ္ဗံဟု ဆို၏၊ သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကဝဂ် တိဿမေတ္တေယျသုတ် (၄၀၆)၌ ''မေထုန မနယုတ္တဿ ဝိဃာတံ ပြုဟိ မာရိသ '' ဟု တိဿမေတ္တေယျ က ဘုရားရှင်အား မာရိသဟူသော အခေါ်ဖြင့် ခေါ်၏ ။

ထို့ပြင် မာရိသကို ''နိန္နာက္ခ– ဆင်းရဲမရှိသူ , နိရာဟာရောဂါကင်းသူ''ဟု အဖွင့်များသော်လည်း တခြား အဖွင့် တမျိုးကိုလည်း တွေ့ရ၏ ။ ဇာတက ၊ပ၊လောဟကုမ္ဘိဇာတ် (၁၀၀)၌

နတ္ထိ အန္တော ကုတော အန္တော ၊ န အန္တော ပဋိဒိဿတိ ။
တဒါ ဟိ ပကတံ ပါပံ ၊ မမ တုယ္ဟဉ္စ မာရိသာ ။

ဟု လာရာ ထို မာရိသကို ၎င်းအဋ္ဌကထာက ''မာရိသာတိ မယာ သဒိသာ ပယာလပနမေတံ ဇေဋသံ '' ဟု ဖွင့်၏ ။ ဤ၌ ငါနှင့်တူသူ ငါလူဟူသော အခေါ်မှာ ချစ်စဖွယ် အခေါ် တမျိုးပင်ဟူ၏ ။ အမရကောသ၌ကား မာရိသကို 'မြင့်မြတ်သူ'ဟုဆို၏။ ဤ မြင့်မြတ်သူ အနက် အရ '' မာရိသ ''မှာ ' အယျ' ၏ ၊ ပရိယာယ် ဖြစ်ရာ ၎င်းကို '' အရျင်၊ အရျင်ဘုရား '' ဟုလည်း ပြန်နိုင်သည် ။ ''မာရိသာတိ မယာ သဒိသာ ဟူသော အဖွင့်အရ အရာအားလျော်စွာ မိတ်ဆွေဟုလည်း ပြန်နိုင်ဘွယ်ရှိသည် ။ ရိသ.ကား ဟိသာ (= ညှင်းဆဲခြင်း) အနက်ဖြစ်၍၊ ပဋိသေဓ အနက်ရှိသော မာသဒ္ဒါနှင့် သမာသ်ဖြစ်သည် ဟု ထောမနိဓိဋ္ဌ ဆို၏။ ''နတ္ထိ ရိသော ဇေသာတိ မာရိသော'' ပြု ။

ဘယစသည်။　　ဘယကို စိတ္တုတြာသဟု ဖွင့်သောကြောင့် စိတ် ထိတ်လန့်ခြင်းတည်း။ ကြောက်လန့်ခြင်း ဟူသည်မှာလည်း စိတ္တုတြာသပင် ။ ''ထဒ္ဓဘာဝကရဘယာဘာဝေန အဆမ္ဘိ'' ဟူသောသုတ္တနိပါတ် ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ် အဋ္ဌကထာ(၇၈)အရဆိုလျှင် ဆမ္ဘိသည် တောင့်တင်း ခိုင်မာခြင်းရှိသူတည်း ၊ထမ္ဘ မှ ထ,သည် ဆ,ဖြစ်လာသည် ။ ဤအလို ဆမ္ဘိတတ္တံ–ကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကိုယ်လက်တောင့်တင်း ခိုင်မာခြင်းဟု ပြန် ။ ''ဆမ္ဘိတိ ပဝေဓိတာ ကာယော '' ဟူသော သဂါထာဝဂ္ဂ ကောသလသံယုတ်အဋ္ဌကထာ(၁၅၂)၌ ဆမ္ဘိကား တုန်လှုပ်ခြင်း အနက် ဟောတည်း၊ ဆမ္ဘိတတ္တံ-ကို ''ကာယိဋ္ဌံ ကာယကမ္မော ဟဒယမံသ စလနံ'' ဟုဖွင့်သော ပါရာဇိကသုဒိန္နကဏ္ဍဋ္ဌကထာ(၁၆၆)အလိုလည်း ''ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း နှလုံးသား တုန်လှုပ်ခြင်း'' ဟု ဆို၍ ဆမ္ဘ-၏ တုန်လှုပ်ခြင်း အနက်ကိုပင် ဖွင့်သည် ထို့ကြောင့် ဤအဖွင့်ကို ယူ၍ ၊ ဆမ္ဘိတတ္တံ - နှလုံးသားခုန် ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်ဟု ပေးခဲ့၏။

မော်ကြည့်ကြလော့။ ။ဥလ္လောကေယျထ - မော်ကြည့်ကြ ဆိုသည်မှာ အလံတော်က မြင့်သောကြောင့် ဖြစ်၏ ၊ သိကြားမင်းစီးသော ဧဝဇယန္တာရထားသည် ရထားလုံးက ယူဇနာဝီးဆယ်,နောက်ဝိုင်း ရှေ့ဝိုင်းက ယူဇနာဝီးဆယ်စီ ရှိ၍ ယူဇနာတစ္ဆဝီးဆယ် ရှည်လျား၏ ။ ရထားတွင်း ခင်းထားအပ်သော ပလ္လင်မှာ တယူဇနာရှိ၏ ၊ ပလ္လင်ထက်မှ ထီးပြူမှာ သုံးယူဇနာရှိ၏၊ ကြွင်းသော တန်ဆာတို့၌ကား ပမာဏမရှိ ။ အလံတော်ကား ယူဇနာနှစ်ရာဝီးဆယ်မြင့်၏၊ သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာ အဆိုတည်း။ (သက္ကသံယုတ်၊၃၁၊)။ ထိုသို့ အလံတော် ယူဇနာနှစ်ရာဝီးဆယ်မြင့်သောကြောင့်ပင် '' ဥလ္လောကေယျထ '' ဟုဆိုသည် ။

မကြောက်ခြင်း။ ။အလံတော်ကို ကြည့်ခြင်းအားဖြင့် ဘာ့ကြောင့် မကြောက်သနည်း ၊ ယခုခေတ် မိမိ တိုင်းပြည်၏ အထွတ်အထိပ်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုထားသော အလံတော်များ ရှိခဲ့ရာ ထိုအလံကို မြင်ရသူတို့သည် ဇာတိမာန် တက်ကြွကြ သကဲ့သို့ ၊ သိကြားမင်း၏ အလံတော်ကို မြင်ရသော နတ်တို့လည်း ''တို့ ဘုရင် လာရောက်ပြီး တိုင်ကြီးလို မားမားကြီးရပ်နေပြီ၊ တို့ ဘယ့်သူ့ကို ကြောက်ရမည်လဲ '' ဟု ရဲစိတ် ရဲမာန်ပေါ်လာသည် ဟု သက္ကသံယုတ် အဋ္ဌကထာ (၃၁၂)၌ ဖွင့်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကံပုဒ်သာ ။　　။ပတိယိသတိ – ကား ပ+ဟာဓာတ် , ကံ၌ ယပစ္စည်း , သတိ ဝိဘတ်ဖြင့် ပြီးသည် ။ ကမ္မ ရုပ်ဖြစ်၍ သော–ကား ပတိယိသတိ ၏ ကံ ပုဒ်သာတည်း ။

(၈၂)　နော ဧ မေ ဓဇံ့ ဥလ္လောကေယျာထ ၊
အထ ပဇာပတိသ ဒေဝရာဇသ ဓဇံ့ ဥလ္လောကေယျာထ၊
ပဇာပတိသ ဟိ ဇေါ် ဒေဝရာဇသ ဓဇံ့ ဥလ္လောကယတံ
ယံ ဘဝိသတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ ၊
သော ပတိယိသတိ ။

(၈၂)　မေ–ဝါ၏ ၊ ဓဇံ့ – အလံတော်ထိပ်ဖျားကို ၊ နော ဧ ဥလ္လောကေယျာထ–အကယ်၍ မကြည့်မိကုန်ကြားအံ့ ၊ အထ – ထိုသို့ မကြည့်မိကုန်သည်ရှိသော် ၊ ပဇာပတိသ – ပဇာပတိမည်သော ၊ ဒေဝရာဇသ – နတ်မင်း၏ ၊ ဓဇံ့ – အလံတော်ထိပ်ဖျားကို ၊ ဥလ္လောကေယျာထ– မော်ကြည့်ကြကုန်လော့ ၊ ဟိ – မော်ကြည့်ရခြင်း အကြောင်းကား ၊ ပဇာပတိသ – ပဇာပတိမည်သော ၊ ဒေဝရာဇသ – နတ်မင်း၏ ၊ ဇံ့ –အလံတော်ထိပ်ဖျားကို ၊ ဥလ္လောကယတံ – မော်ကြည့်ကြကုန်သော ၊ ဇေါ် – သင်တို့အား ၊ ယံ ဘယံ ဝါ – အကြောင် ကြောက်လန့်ခြင်းသည်၎င်း ၊ ယံ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ – အကြောင် ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း ၊ ယော လောမဟံသော ဝါ – အကြောင် ကြက်သီးထခြင်းသည်၎င်း ၊ ဘဝိသတိ –ဖြစ်ပေလတ္တံ့ ၊ သော – ထို ကြောက်ခြင်း , တုန်လှုပ်ခြင်း, ကြက်သီးထခြင်းကို ၊ ပတိယိသတိ – ပယ်ဖျောက်အပ်ပေလတ္တံ့ ။

(၈၃)　နော ဧ ပဇာပတိသ ဒေဝရာဇသ ဓဇံ့ ဥလ္လောကေယျာထ၊
အထ ဝရုဏသ ဒေဝရာဇသ ဓဇံ့ ဥလ္လောကေယျာထ၊
ဝရုဏသ ဟိ ဇေါ် ဒေဝရာဇသ ဓဇံ့ ဥလ္လောကယတံ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ယံ ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ၊ သော ပဟီယိဿတိ ။

(၈၃) ။ပဇာပတိဿ – ပဇာပတိမည်သော ၊ ဒေဝရာဇဿ – နတ်မင်း၏ ၊ ခဇဂံ – အလံတော်ထိပ်ဖျားကို၊ နော ဧစေ ဥလ္လောကေယျာထ –အကယ်၍ မော်မကြည့်မိ ကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ အထ–ထိုသို့ မော်မကြည့်မိကုန်သည် ရှိသော် ၊ ဝရဏဿ – ဝရဏမည်သော ၊ ဒေဝရာဇဿ–နတ်မင်း၏ ၊ ခဇဂံ– အလံတော်ထိပ်ဖျားကို ၊ ဥလ္လောကေယျာထ– မော်ကြည့်ကြကုန်လော့ ၊ တိ –မော်ကြည့်ရခြင်း အကြောင်းကား ၊ ဝရဏဿ – ဝရဏမည်သော၊ ဒေဝရာဇဿ– နတ်မင်း၏ ခဇဂံ –အလံတော်ထိပ်ဖျားကို ၊ ဥလ္လောကယတံ – မော်ကြည့်ကြကုန်သော၊ ဧတေ – သင်တို့အား ၊ ယံ ဘယံ ဝါ – အကြင် ကြောက်လန့်ခြင်းသည်၎င်း၊ ယံ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ –အကြင် ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း ၊ ယော လောမဟံသော ဝါ၊ အကြင် ကြက်သီးထခြင်းသည်၎င်း ၊ဘဝိဿတိ –ဖြစ်ပေလတ္တံ့ ၊ သော – ထို ကြောက်ခြင်း, တုန်လှုပ်ခြင်း, ကြက်သီးထခြင်းကို ၊ ပဟီယိဿတိ – ပယ်ဖျောက်အပ်ပေလတ္တံ့ ။

(၈၄) နော ဧစေ ဝရဏဿ ဒေဝရာဇဿ ခဇဂံ ဥလ္လောကေယျာထ၊ အထ ဉာဿနဿ ဒေဝရာဇဿ ခဇဂံ ဥလ္လောကေယျာထ၊ ဉာဿနဿ ဟိ ဧတေ ဒေဝရာဇဿ ခဇဂံ ဥလ္လောကယတံ ယံ ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ၊ သော ပဟီယိဿတိ”တိ ။

(၈၄) ။ဝရဏဿ – ဝရဏမည်သော ၊ ဒေဝရာဇဿ – နတ်မင်း၏ ၊ ခဇဂံ – အလံတော်ထိပ်ဖျားကို ၊ နော ဧစေ ဥလ္လောကေယျာထ – အကယ်၍ မော်မကြည့်မိ ကုန်သည်ဖြစ်အံ့ ၊ အထ–ထိုသို့ မော်မကြည့်မိကုန်သည်ရှိသော် ၊ ဉာဿနဿ – ဉာဿနမည်သော ၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဒေဝရာဇသ- နတ်မင်း၏ ဓဇဂို-အလံတော်ထိပ်ဖျားကို ၊ ဥလ္လောကေယျာထ-မော်ကြည့်ကြကုန်လော့ ၊ ဟိ - မော်ကြည့်ရခြင်းအကြောင်းကား ၊ ဤသာနသ - ဤသာနမည်သော၊ ဒေဝရာဇသ-နတ်မင်း၏ ဓဇဂို-အလံတော်ထိပ်ဖျားကို ၊ ဥလ္လော ကယတံ-မော်ကြည့်ကြကုန်သော၊ ဇေါ - သင်တို့အား ၊ ယံ ဘယံ ဝါ - အကြင် ကြောက်ခြင်းသည်၎င်း ၊ ယံ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ -အကြင် ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း၊ ယော လောမဟံသော ဝါ - အကြင် ကြက်သီးထခြင်းသည်၎င်း ၊ ဘဝိဿတိ - ဖြစ်ပေလတ္တံ့ ၊ သော - ထို ကြောက်ခြင်း , တုန်လှုပ်ခြင်း , ကြက်သီးထခြင်းကို ၊ ပဟီယိဿတိ - ပယ်ဖျောက်အပ်ပေလတ္တံ့ ။ (ဤတိ - ဤသို့ ၊အာမန္တေသိ- မိန့်တော်မူပြီ)

တခြားအလံတော်များ ကြည့်ရန် စကားပြေ။

။ငါ၏ အလံတော် ထိပ်ဖျားကို မော်မကြည့်မိခဲ့လျှင် ပဇာပတိ နတ်မင်း၏ အလံတော်ထိပ်ဖျားကို မော်ကြည့်ကြကုန်လော့ ၊ အကြောင်းမှာ ပဇာပတိနတ်မင်း၏ အလံတော်ထိပ်ဖျားကို မော်ကြည့်ကြကုန်သော သင်တို့အား ဖြစ်လာမည့် ကြောက်ခြင်း, ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း, ကြက်သီးထခြင်းများ ပျောက်လိမ့်မည် ဖြစ်သောကြောင့်တည်း ။ (နောက် နှစ်ပုဒ်လည်း -ဝရုဏနှင့် ဤသာန အမည်သာ ကွဲသည်။ အတူပြန်လေ)

သိကြားနှင့်တူပုံ ။

။ ပဇာပတိ,ဝရုဏ,ဤသာန, နတ်မင်းသုံးပါးမှာ သိကြားမင်းနှင့် ရုပ်ဆင်းတူ အသက်အရွယ်တူ နတ်မင်းများ ဖြစ်ကြ၏။ပဇာပတိနတ်မင်းကဒုတိယနေရာ ရသူဖြစ်၍ ဝရုဏနတ်မင်းက တတိယနေရာ, ဤသာန နတ်မင်းက စတုတ္ထနေရာ ရသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် သိကြားမင်းနှင့် တူသော နတ်များဖြစ်ရာ သူတို့၏ အလံသည်လည်း နတ်များ၏ အကြောက်ကို ပြေပျောက်စေကာ ရဲရင့်လာစေတတ်သည် ။

မိခင်ဇရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

(၈၅) တံ ဧဝါ ပန ဘိက္ခဝေ.....
သက္ကာသ ဝါ ဒေဝါနမိန္ဒသ ခဇဂံ ဥလ္လောကယတံ
ပဇာပတိသ ဝါ ဒေဝရာဇသ ခဇဂံ ဥလ္လောကယတံ
ဝရုဏသ ဝါ ဒေဝရာဇသ ခဇဂံ ဥလ္လောကယတံ
ကုဝေရသ ဝါ ဒေဝရာဇသ ခဇဂံ ဥလ္လောကယတံ
ယံ ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ၊
သော ပဟီယေထာပိ နော ပဟီယေထ ။

(၈၅) ဘိက္ခဝေ– ရဟန်းတို့ ၊ဒေဝါနမိန္ဒသ –နတ်တို့၏အရှင် ဘုရင်ဖြစ်သော၊ သက္ကသ–သိကြားမင်း၏ ၊ တံ ဧဝါ ပန ခဇဂံ–ထို အလံတော်ထိပ်ဖျားကို ၊ ဥလ္လောကယတံ ဝါ – မော်ကြည့်ကြသော နတ်တို့အားငင်း၊ပဇာပတိသ–ပဇာပတိမည်သော၊ ဒေဝရာဇသ – နတ်မင်း၏ ၊ တံ ဧဝါ ပန ခဇဂံ –ထိုအလံတော်ထိပ်ဖျားကို ၊ ဥလ္လောကယတံ ဝါ – မော်ကြည့်ကြသော နတ်တို့အားငင်း ၊ ဝရုဏသ – ဝရုဏမည်သော ၊ ဒေဝရာဇသ – နတ်မင်း၏၊ တံ ဧဝါ ပန ခဇဂံ – ထိုအလံတော်ထိပ်ဖျားကို ၊ ဥလ္လောကယတံ ဝါ – မော်ကြည့်ကြသော နတ်တို့အားငင်း၊ကုဝေရသ – ကုဝေရမည်သော ၊ ဒေဝရာဇသ – နတ်မင်း၏၊ တံ ဧဝါ ပန ခဇဂံ – ထိုအလံတော်ထိပ်ဖျားကို ၊ ဥလ္လောကယတံ ဝါ –မော်ကြည့်ကြသော နတ်တို့အားငင်း၊ ယံ ဘယံ ဝါ–အကြောင် ကြောက်လန့်ခြင်းသည်ငင်း ၊ ယံ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ – အကြောင် ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်ငင်း ၊ ယော လောမဟံသော ဝါ – အကြောင် ကြက်သီးထခြင်းသည်ငင်း ၊ ဘဝိဿတိ – ဖြစ်ပေလတ္တံ့ ၊ သော – ထို ကြောက်ခြင်း , တုန်လှုပ်ခြင်း, ကြက်သီးထခြင်းကို ၊ ပဟီယေထာပိ – ပယ်ဖျောက်အပ်သည်လည်း ရှိရာ၏ ၊ နော ပိ ပဟီယေထ – မပယ်ဖျောက် အပ်သည်လည်း ရှိရာ၏ ၊

(၈၆) တံ ကိဿ ဟေတု?
သက္ကော ဟိ ဘိက္ခဝေ ဒေဝါနမိန္ဒော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အ,ဝိတရာဂေါ် အ,ဝိတဒေါသော အ,ဝိတမောဟော
ဘိရု ဆမ္ဘိ ဥတြာသီ ပလာယိတိ ။

(၈၆) တံ-ထို ကြောက်ခြင်းစသည် ပျောက်, မပျောက်နှစ်မျိုး ဖြစ်ရခြင်းသည် ၊ ကိသ ဟေတု - အဘယ်အကြောင်း ကြောင့်နည်း ၊ ဘိက္ခဝေ -ရဟန်းတို့ ၊ တိ ယသ္မာ- အကြင့်ကြောင့် ၊ ဒေါနမိန္ဒြာ-နတ်တို့၏ အရှင်ဘုရင်ဖြစ်သော ၊ သက္ကော -သိကြားမင်းသည် ၊ အဝိတရာဂေါ် - မကင်းသေးသော ရာဂရှိ၏ ။ အဝိတဒေါသော - မကင်းသေးသော ဒေါသရှိ၏ ၊ အဝိတမောဟော - မကင်းသေးသော မောဟရှိ၏ ၊ ဘိရု -ကြောက်တတ်၏ ၊ ဆမ္ဘိ-ကိုယ်တုန်လှုပ်တတ်၏ ၊ ဥတြာသီ - ထိတ်လန့်တတ်၏ ၊ ပလာယိ -ထွက်ပြေးတတ်၏ ဣတိ - ထို့ကြောင့် ပင်တည်း ။

စကားပြေ။ (လွယ်၏)

ပဓာနနည်း။ ။ ဤ၌ " သက္ကောဟိ ဘိက္ခဝေ ဒေါနမိန္ဒြာ" ဟု သိကြားတဦးတည်းကိုသာ အဝိတရာဂစသည် ဖြင့် ဟောသည်မှာ ပဓာနနည်းတည်း ။ ဥက္ကဋ္ဌနိဒ္ဒေသလည်းဆို ။ သိကြားမင်းပင် ရာဂ, ဒေါသ,မောဟ မကင်း ကြောက်တတ်,လန့်တတ် , ပြေးတတ်သူ ဖြစ်သည်ဆို လျှင်၊ ကျန်နတ်များမှာ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိ ပြီးတော့သည် ။

(၈၇) အဟဉ္စ ခေါ် ဘိက္ခဝေ ဇဝံ ဝဒါမိ ။
သဓေ တုမှာကံ ဘိက္ခဝေ
အရညဂတာနံ ဝါ ရုက္ခမူလဂတာနံ ဝါ သုညာဂါရဂတာနံ ဝါ
ဥပဋ္ဌေယျ ဘယံ ဝါ, ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ , လောမဟံသော ဝါ,
မမေဝ တာသ္မိ သမယေ အနုဿရေယျာထ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၈၇) ဘိက္ခဝေ –ရဟန်းတို့၊ အဟဉ္စ ခေါ် –ငါဘုရားသည်ကား၊ ဧဝံ – ဤသို့၊ ဝဒါမိ – ဟောတော်မူ၏၊ ဘိက္ခဝေ –ရဟန်းတို့၊ အရညဂတာနံ ဝါ– တောအရပ်သို့ ကပ်ရောက်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော ၊ ရုက္ခမူလဂတာနံ ဝါ – သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်ရောက်သည်မူလည်းဖြစ်ကုန်သော ၊ သုညာဂါရဂတာနံ ဝါ – ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်သို့ ကပ်ရောက်သည်မူလည်း ဖြစ်ကုန်သော၊ တုမှာကံ–သင်တို့အား ၊ ဘယံ ဝါ – ကြောက်လန့်ခြင်းသည်ငင်း ၊ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ – ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်ငင်း၊ လောမဟံသော ဝါ–ကြက်သီးထခြင်းသည်ငင်း၊ သစေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ငြားအံ့ ၊ တသ္မိံ သမယေ – ထိုအခါ၌ ၊ မမေဝ – ငါ ဘုရားကိုသာလျှင်၊ အနုဿရေယျာထ – အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ကြကုန်လော့ ။

(၈၈) "တ္ထာတိပိ သော ဘဂဝါ ၊ အရဟံ , သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ , ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော , သုဂတော , လောကဝိဒူ , အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ , သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ , ဗုဒ္ဓေါ , ဘဂဝါ " တိ ။

(၈၈) သော ဘဂဝါ – ဘုန်းတော်ခြောက်စုံ ဂုဏ်တော်ထင်ရှား ထိုရှင်တော်မြတ် ဘုရားသည်၊ တ္ထာတိပိ– အရဟာတ္တာ၊ မင်္ဂ အရဖြင့် ဗုဒ္ဓဂုဏ်အင် စုံလင်ခဲ့ရာ ဖြဟ္မာနတ်လူ သုံးဘုံသူတို့၏ အလျှုတော် အတန်တန် အပူဇော်မှန်သမျှ ခံတော်မူထိုက် နှစ်ပြုက်ဖွယ်ကောင်း ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ အရဟံ – အရဟံဟု သုံးတန်ဘုံခွင် လွင်တလူလူ ကျော်ကြားတော်မူပါပေသတည်း(၁)

သော ဘဂဝါ – ဘုန်းတော်ကြီးမား ထိုရှင်တော်မြတ် ဘုရားသည် ၊ တ္ထာတိပိ – အမှန်တိုင်းသာ ဆရာမပြ သဘာဝဖြင့် ဓမ္မဖုံဖုံ တရားစုံကို အကုန်သိတောင်း ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ – သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘွဲ့တော်ရလျက် လောကတခွင် ထင်ထင်ပေါ်ပေါ် ကျော်ကြားတော်မူပါပေသတည်း(၂)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သော ဘဂဝါ – ဘုန်းတော်ကြီးများ ထိုရှင်တော်မြတ် ဘုရားသည် ၊ ဣတိပိ– ဝိဇ္ဇာဉာဏ်နှင့် အကျင့်စရဏ ပြည့်ဝစုံလင် ဂုဏ်တင်ဖွယ် ကောင်း ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ၊ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော–ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဟု လောကတခွင် ထာဝစဉ်ထင်ပေါ် ကျော်ကြားတော်မူပါပေသတည်း (၃)

သော ဘဂဝါ – ဘုန်းတော်,ကံတော်,ဉာဏ်တော်ကြီးများ ထိုရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် ၊ ဣတိပိ– စကားကောင်းဆို နိဗ္ဗာန်ကိုကြွေ ဗုဒ္ဓဖြစ်ထိုက် လွဲမရှိပဲ သတိသမ္ပဇဉ် မြဲယှဉ်ကောင်းစွာ လာတော်မူတတ် သိမှတ်ဖွယ်ကောင်း ဤ အကြောင်းကြောင့်လည်း ၊ သုဂတော – သုဂတဟု ဂုဏ်မြတ်မွန် တံခွန်ထူကာ ကျော်ကြားတော်မူပါပေသတည်း (၄)

သော ဘဂဝါ – ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသခင် ထိုရှင်တော် မြတ်ဘုရားသည် ၊ ဣတိပိ – သတ္တဝါအဖုံဖုံ ဘုံအနန္တ သခ်ါရဟု လောကအစုံ အကုန်သိတတ် မြတ်အရှည်ကောင်း ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ၊ လောကဝိဒူ– လောကဝိဒူ တံခွန်ထူလျက် ဌာန်ဆူဖြိုးမော် ကျော်ကြားတော်မူပါပေသတည်း(၅)

သော ဘဂဝါ – နတ်လူလေးမြတ် ဆည်းကပ်အပ်သား ထိုရှင်တော် မြတ်ဘုရားသည် ၊ ဣတိပိ – သီလစသည် ဂုဏ်အရှည်ဖြင့် မိတူကင်းကွာ သာသူမထင် ဂုဏ်တင်ဖွယ်ကောင်း ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ၊ အနုတ္တရော– အနုတ္တရ ဘွဲ့တော်ရလျက် လောကလုံးတွင် ထင်ထင်ရှားရှား ကျော်ကြားတော် မူပါပေသတည်း (၆)

သော ဘဂဝါ – ဘုန်းတော်ကြီးများ ထိုရှင်တော် မြတ် ဘုရားသည် ၊ ဣတိပိ– ဆုံးမထိုက်သူ နတ်နှင့်လူကို ကျင့်မူလုံးဝ အသုံးကျအောင် ဆုံးမပဲ့ပြင် သွန်သင်ပေတတ် မြတ်အရှည်ကောင်း ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ပုရိသ ဒမ္မသာရထိ – ပုရိသဒမ္မသာရထိ ဂုဏ်အရှိဖြင့် နှံ့သိကြေညာ ကျော်ကြားတော်မူပါပေ သတည်း (၇)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သော ဘဂဝါ – ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးသခင် ထိုရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် ၊ ဣတိပိ – ကုန်သည်ကြီးမျှား ဦးစီးပမာ သတ္တဝါတို့ကို သံသရာတဝှမ်း ခရီးကြမ်းမှ ဖြောနှန်းနိဗ္ဗာ ထုတ်ကယ်ယူလျက် နတ်လူဗြဟ္မာ မြတ်ဆရာဟု မှတ်စရာ အရည်ကောင်း ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ၊ သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ – သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ ခေတ်လုံးလျှံအောင် ဆူညံခြိမ့်ဝေ ကျော်ကြားတော်မူပါပေသတည်း (၈)

သော ဘဂဝါ – ဘုန်းတော်ကြီးမား ထိုရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် ၊ ဣတိပိ– သစ္စာလေးတန် တရားမှန်ကို ဖွေဉာဏ်တော်ထူး မဂ်အမျှားဖြင့် လက်ဦးထွင်ဘိ မြင်သိတော်မူ နတ်လူတဝှေ မြင်သိစေတတ် ထူးမြတ်ဘိတောင်း ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ၊ ဗုဒ္ဓေါ – ဗုဒ္ဓနာမံ ဘွဲ့တော်ခံလျက် သုံးတန်ဘုံတွေ ထင်ရှားတော်မူပါပေသတည်း(၉)

သော ဘဂဝါ – လောကထွတ်တင် ထိုရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် ၊ ဣတိပိ– ဣသရိယ စသည်ခြောက်ဆင့် ဘုန်းပန်းပွင့်တွေ တင့်ဝေဘိတောင်း ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း၊ ဘဂဝါ – ဘဂဝါဟု သူငါပြောရ လောကတခွင် ထာဝစဉ် ထင်ပေါ်ကျော်ကြားတော်မူပါပေသတည်း(၁၀)

ဣတိ– ဤသို့ ၊အနုဿရေယျာထ – အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ကြကုန်လော့ ။

ဘုရားဂုဏ်တော် စကားပြေ။ ဘုန်းတော်ကြီးမား ထိုမြတ်စွာဘုရားသည် ဗြဟ္မာနတ်လူတို့၏ အပူဇော်ကို ခံတော်မူထိုက်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း အရဟံမည်တော်မူ၏ ။ တရားအလုံးစုံကို အမှန်အတိုင်းသာ ဆရာမရှိ သိတော်မူသော အကြောင့်ကြောင့်လည်း သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏ ။ ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အကျင့်စရဏ ပြည့်ဝစုံလင်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နမည်တော်မူ၏ ။ ကောင်းသော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စကားကို ဆိုတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း သုဂတမည်တော်မူ၏။ လောကသုံးပါးကို အကြွင်းမဲ့ သိတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း လောကဝိဒူမည်တော်မူ၏ ။ သီလစသော ဂုဏ်အစုဖြင့် အတုမရှိ အမြတ်ဆုံးဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း အနုတ္တရမည်တော်မူ၏ ။ ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါတို့ကို အယဉ်ကျေးဆုံးဖြစ်အောင် ဆုံးမပဲ့ပြင်တတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်တော်မူ၏။ ကုန်သည်ကြီးမျှူးဦးစီးပမာ သတ္တဝါတို့ကို သံသရာ ခရီးခဲမှ ထုတ်ဆောင် ကယ်တင်တော်မူတတ်သောအကြောင်းကြောင့်လည်း သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံမည်တော်မူ၏။ စွာလေးပါး မြတ်တရားကို ကိုယ်တော်တိုင်လည်းသိ ဝေနေယျတို့ကိုလည်း သိစေတော်မူတတ်သော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓမည်တော်မူ၏။ ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း ဘဂဝါမည်တော်မူ၏ ။ ဤသို့ အောက်မေ့ကြလေ ။

ဂုဏ်တော်ကိုးပါး။ ။ ဆိုခဲ့ပြီးအနက်မှာ ဂုဏ်တော်ဆယ်ပါး အခွဲအရဖြစ်၏။ ဂုဏ်တော်ကိုးပါးကိုလိုသော် အနုတ္တရောနှင့် ပုရိသဒမ္မသာရထိကို တွဲပေးရန် ဖြစ်သည်။ သော ဘဂဝါ-ထိုဘုန်းတော်ကြီးမား ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် ၊ ဣတိပိ- ဆုံးမထိုက်သား သတ္တဝါများကို တရားပြပေး ဆုံးမရေးတွင် ယှဉ်ဖွယ်ကင်းလတ် အမြတ်ဆုံးပုံ ဂုဏ်အရည်ကောင်း ဤအကြောင်းကြောင့်လည်း ၊ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ -အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ မည်ရှိဝေးပျို့ ဂုဏ်ရနုံကြူ ကျော်ကြားတော်မူခဲ့ပါပေသတည်း ။

မှတ်ချက်။ ။ဤဓဇဂ်သုတ်၌ ရတနာသုံးပါး၏ ဂုဏ်တော်များကို ရှင်လူအများ ကြည့်ရှုနိုင်ကြရန် မကျွံးမကျယ် မှတ်သားဖွယ် အဓိပ္ပါယ်များကို ရေးသား ထည့်သွင်းထားသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရားဂုဏ်တော် ဆယ်ပါး

(၁) အရဟံဂုဏ်တော်

အရဟံအဖွင့်။ ။ အရဟံ၊ ပူဇော်အထူးကိုခံတော်မူထိုက်သည်၊ အဆင်းမလှ ရနံ့မရှိသော ပန်းကို လူတို့မြတ်နိုးမြဲ မဟုတ် ၊ အဆင်းလည်းလှ ရနံ့လည်းမွှေးကြူသော ပန်းကိုမူ လူတိုင်းပင် မြတ်နိုးမြဲတည်း ။ ဂုဏ်ကျက်သရေရှင်များမှာ အဆင်းလည်းလှ, ရနံ့လည်း မွှေးကြူ လျက်ရှိသော ပန်းပမာ များလှစွာသော လူတို့၏ မြတ်နိုးဖွယ်ဖြစ်ရ၏ ။

ပြောမပြနိုင်အောင် များမြောင်ပေါကြွယ်သော ဂုဏ်တော်များ သခင် ဘုရားရှင်မှာ အများ၏ ပူဇော်ဖွယ် ဖြစ်ရလေသည် ။ မှန်၏ ။ ရဟန္တာများမှာ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျ = အမြတ်ဆုံး အလှူကို ခံထိုက်သော ပူဇော်ထိုက်သူ အရှင်များဖြစ်ကြ၏ ။ ထိုသို့ဖြစ်သည်မှာ အရဟတ္တာမဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို သတ်၍ ရှင်းပြီးဖြစ်သောကြောင့်ပင်။ သို့သော် ရဟန္တာအရှင်များသည် ဝါသနာကိုကား မပယ်နိုင်ကြ။ ကိလေသာတွေ ကုန်သော်ငြားလည်း ကိလေသာ၏ အရှိန်အစော် ဝါသနာကား ကျန်ရစ်သေး၏ ။

အရှင်ဝိလိန္ဒဝစ္ဆ။ ။ ထို အရှင်ကား ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကြီးပင်။ ဗြဟ္မဏ မျိုး၌ဖြစ်၍ ဝသလ = သူယုတ်ဟုပြောခဲ့သော အလေ့အလာ ဘဝငါးရာတိုင် ဖြစ်ခဲ့ရာ ရဟန္တာဖြစ်သော်လည်း ထိုဝါသနာမှာ ကျန်ရစ်၍ ဝသလ =သူယုတ်ဟူသော အခေါ်ဖြင့် ခေါ်လေ့ရှိသေး၏ ။ တခါက လူတယောက် ပိတ်ချင်းသီး တောင်းကြီး ယူလာရာ အရှင်မြတ်က '' သူယုတ် ဘာတွေလဲ'' ဟုမေး၏။ မိမိကို သူယုတ်ခေါ်ရကောင်းလား သူ့အလိုက် ကန့်လန့် ပြောမှပဲဟု ''ကြွက်ချေးတွေပါ ဘုရား'' ဟု ပြောလိုက်၏ ။ '' အေး ကြွက်ချေးဆို ကြွက်ချေးပေါ့ကွယ်''ဟု မိန့်၏ ။ နောက် မထေရ်လွန်သွားသောအခါ တကယ့်ကြွက်ချေးတွေ ဖြစ်နေတော့၏။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တောင်းထဲက ပိတ်ချင်းသီးသာမက လှည်းပေါ်ကြည့်လိုက်သောအခါ လှည်းပေါ်က ပိတ်ချင်းသီးတွေပါ ကြွက်ချေးတွေဖြစ်နေတော့သည် ။ လူတယောက် အကြံပေးချက်အရ ပိတ်ချင်းသီးတောင်း မ,ပြီး မထေရ် ရှေ့သွားပြန်ရာ '' သူယုတ် ဘာတွေလဲ''ဟု မေးပြန်၏ '' ပိတ်ချင်းသီးတွေပါ ဘုရား''ဟု လျှောက်၏ '' အေး ပိတ်ချင်းသီးဆို ပိတ်ချင်းသီးပေါ့ကွယ်''ဟု မိန့်တော်မူမှ ပိတ်ချင်းသီးအဖြစ် ပြန်ရောက်ရတော့သည် ။ (အဂုံတ္တရဋ္ဌ၊ ပ၊ဇောဒဂ္ဂဝဏ် ၊ ၂၁၆)

အရက်ကို သွန်လိုက်သော်လည်း အရက်နံ့မှာ အရက်အိုး၌ စွဲနေရစ်သကဲ့သို့ ရဟန္တာများ၌ ကိလေသာကုန်သော်လည်း အထုံဓလေ့ ဝါသနာအငွေ့မှာ ကျန်ရစ်ခဲ့၏ ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများလည်း ထို့အတူပင် ။ ဘုရားရှင်ကား ထိုဝါသနာကိုပင် မကျန်ရစ်အောင် အရှင်းပယ်သတ်နိုင်သောကြောင့် လောကတွင် အစဉ်ကြယ်ဆုံး အသန့်ရှင်းဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်တော်မူပါပေသည် ။ ထို့ကြောင့် ဘုရားထက်သာသော ပူဇော်ခံထိုက်သော သူကို ဤလောက,တခြား လောက,ဘယ်လောကမှာမှ ရှာမရတော့ပေ ။

ကွာခြားပုံ အမျိုးမျိုး။ ။ကိလေသာပယ်ရာ၌သာ ကွာခြားသည် မဟုတ်သေး။ အရဟတ္တမဂ်ကြောင့် ရအပ်သော အကျိုးဂုဏ်များ၌လည်း ကွာခြားလှ၏ ။ အချို့ ပါရမီထူးချွန်သော ရဟန္တာအရှင်များ၌ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရသည်နှင့် တပြိုင်နက် ပဋိသမ္ဘိဒါ အဘိညာဉ် သမာပတ်စသော ဉာဏ်တန်ခိုးများပါ တပါတည်း ရမူပြီးခဲ့၏ ။ ထိုအသီ၊ ထိုတန်ခိုးများကား တစိတ်တဒေသသာ သိသော အကန့်အသတ်ရှိသော တန်ခိုးများသာတည်း။ ဘုရားရှင်ကား အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ် ရပြီးသည်နှင့် တပြိုင်နက် တရားအကုန်သိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ် တော်ကြီးကိုပါရခဲ့၏၊ အခြား အာသယာနုသယဉာဏ် (=အတွင်းဓာတ်ခံ ကိလေသာအငုတ် ဓာတ်တို့ကို သိသောဉာဏ်) စသော တပါးသူနှင့် မဆိုင် ၊ဘုရားရှင်များသာ ရနိုင်သောဉာဏ်တော်များကိုလည်းရခဲ့၏။ ဘုရားများသာ ရနိုင်သော ''အာဝေဏိက''

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခေါ် သီးခြားဂုဏ်တော်များလည်း ရှိခဲ့၏ ။ တန်ခိုးအာဂ္ဂလည်း အကန့်အသတ်မရှိ အဆုံးမရှိအောင် သိနိုင် မြင်နိုင်သည်မှာ ဘယ်သူမှ တုမရသော အစွမ်းများပင် ။

ကိလေသာကင်း သန့်ရှင်းကြည်လင်သော ကြောင့်ပင် ပင်ကိုယ်က ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ ပါဝင်းသော ကိုယ်တော်မှ ဝါရွှေသောရောင်ခြည်တော်များ ကွန့်မြူးလျက်ရှိသည့်ပြင်ထိုထို အရပ်မှ ညို,နီ,ဖြူလျက် ပြိုးပြိုး ပြက်ပြက် တခဲနက်သော ရောင်ခြည်တော်များ အပြိုင်အဆိုင် မြိုင်မြိုင်ကြီး မြူးကွန့်လျက် နှစ်သက်ကြည်ညိုဖွယ် ဖြစ်နေသည်မှာလည်း အခြားပုဂ္ဂိုလ်များထက် ထူးခြားသော ကျက်သရေပင် ဖြစ်ပေသည် ။ ထို့ကြောင့် လက်ထက်တော်အခါက မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ ''အတုလ-အတုမဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပါပေ'' ဟူသော ချီးကျူးသံမှာ ယနေ့တိုင် ပဲ့တင်ခတ်လျက် ရှိပေသည် ။ မှန်းဆ ထောက်ထားဖွယ် ဓမ္မများအရင်း,သာသနာဝင် အရင်း, ယခုခေတ် ပညာရှင်များကလဲ ထပ်မံချီးကျူးခဲ့ကြ၍ ပဲ့တင်ခတ်မြဲခတ်လျက်ရှိရာ '' ပညာရှိ အတွေး ပြေးကြည့်သည်ထက် မှန်'' ဆိုသော စကားအရယုံမှားဖွယ် မရှိတော့ပေ ။

အမြဲပူဇော်ခံခဲ့ရပုံ။ ။ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ကား သုမေဓာရှင်ရသေ့ဖြစ်စဉ် နိယတဗျာဒိတ်ပန်း ဆင်မြန်းတော်မူသောအခါ ကပင် လူအများ၏ ထူးခြားသော ပူဇော်မှုကို ခံခဲ့ရ၏ ။ ထို့နောက် ပါရမီတွေကို ဖြည့်သော အလောင်းတော်ဘဝ၌လည်း ပူဇော်ခံခဲ့ရသည်ပင် ။ ပါရမီမှာ မြင့်မြတ်သူလူရည်ချွန်တို့၏ လုပ်ငန်းဖြစ်ရာ ထိုလုပ်ငန်းရှင် အလောင်းတော်မှာ ဘဝပေါင်းများစွာပင် အပူဇော်ခံခဲ့ရခြင်းဖြစ်၏ ။ တိရစ္ဆာန်ဖြစ်ခဲ့ရသော ဘဝများမှာပင် ထူးထူးခြားခြား အပူဇော်ခံခဲ့ရသည်မှာလည်း အထင်အရှားပင် ။ ပဋိသန္ဓေနေသောအခါ နတ်များက စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့် ပူဇော်ကြ၏ ။ ဗွားမြင်တော်မူသောအခါ နတ်များ သာမက ရဟန္တာဖြတ္တာကြီးများပင် လာရောက်ပူဇော်ကြ၏ ။ ကာဠဒေဝိလရသေ့ကား သုဒ္ဓါဒနမင်းကြီး၏ ဆရာဖြစ်၏ ။ နတ်ပြည်သို့ ရောက်သောအခါ နတ်တွေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မြူးပျော် ကခုန်နေကြသည်ကို တွေ့ရ၍ အကြောင်းကို မေးသောအခါ အလောင်းတော် မွေးဖွားကြောင်း သိရ၏ ။

ထို့ကြောင့် သုဒ္ဓါဒနမင်းကြီး၏ နန်းတော်သို့ ကြွလာကာ အလောင်းတော်ကလေးကို တွေ့လိုကြောင်း အပိန့်ရှိသဖြင့် အလောင်းတော်ကလေးကို ပြရင်း ရှိခိုးခိုင်းရာ ရသေ့ကြီးဦးခေါင်းပေါ်သို့ အလောင်းတော်၏ ခြေမှာ အစုံပျံတက်လျက် ရောက်သွား၏ ။ ဤအံ့ဖွယ်ကို မြင်ရသောအခါ ရသေ့ကြီးက ရှိခိုးဦးချခဲ့၏။ သုဒ္ဓါဒနမင်းကြီးလည်း သားတော်ကလေးကို ရှိခိုးလေသည် ။ လယ်ထွန်မင်္ဂလာပြုစဉ် အထိန်းတော်များက သပြေပင်ရင်း၌ အလောင်းတော်ကို သိပ်ထားကြကာ လယ်ထွန်မင်္ဂလာကို ကြည့်နေကြ၏။ အလောင်းတော်ကလေး ကားတင်ပလ္လင်ခွေကာ ပဌမဈာန်ဝင်စားနေ၏။ နေစောင်းသွားသော်လည်း သပြေပင်ရိပ်မှာ ပြောင်းရွှေ့မသွားပဲ အလောင်းတော်ကို နေပူမှ ကာမြဲ ကာလျက်ရှိနေ၏။အထိန်းတော်များက သတိရ၍ ပြန်လာကြသောအခါ ထိုအံ့ဖွယ်ကို မြင်ကြရ၍ မင်းကြီးအား သံတော်ဦး တင်ကြ၏၊ မင်းကြီးလည်း ထိုအခါ ဒုတိယအကြိမ် သားတော်ကလေးကို ရှိခိုးပြန်သည် ။ ဘုရားမဖြစ်မီကပင် လူ,နတ်တို့၏ အပူဇော်ကို ခံခဲ့ရသော ရှင်တော် မြတ်ကား ဘုရားဖြစ်သောအခါ ဆိုဖွယ်ရာမရှိတော့ပြီ။ ထိုခေတ်က အပူဇော်ကိုခံနေရသော လူမင်း လူဆရာ ပဏ္ဍိတ်တွေသာမက နတ်မြတ်ဗ္ဘာများက ပူဇော်သည်ကိုပင် ထူးထူး ခြားခြား ခံခဲ့ရသည်ဖြစ်ရာ အပူဇော်ခံရသူတို့တွင် အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့ရပေတော့သည် ။

အခြားအနက်များ ။ ။အရဟံ . ၏ အခြားအနက်များလည်း ရှိသေးရာ အနည်းငယ် ထုတ်ပြဦးမည် အရိ+ဟံ၊ အရိ=ရန်သူ ၊ ဟံ = သတ်တတ်သည်။ အရိ . သည် သဒ္ဒါနည်းအရ ''အရ'' ဖြစ်နေသည် ။ ရန်သူကား ကိလေသာများတည်း၊ အကျိုးမဲ့ ဒုက္ခကို ပေးတိုး တတ်သောကြောင့်၎င်း, တက်လမ်း၌ အနှောက်အယှက် အတားအဆီးများ ဖြစ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တတ်သောကြောင့်ငင်း ကိလေသာတို့ကား ရန်သူများ ဖြစ်ကြ၏။ မင်းအဖြစ်ကို အလိုရှိသူသည် ရန်သူများကို တွန်းလှန်နှိမ်နင်း၍ အောင်မြင်မှ မင်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရ၏ ။ ဓမ္မရာဇာ တရားမင်းအဖြစ်ကို အလိုရှိသော ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်လည်း ကိလေသာရန်သူတို့ကို သတ်နိုင်ကြောင်း လက်နက်ကောင်းရရန် အခြေခံ ပါရမီတို့ကို ဆည်းပူးတော်မူလာခဲ့ရ၏ ။ ပါရမီ,သမထ,ဝိပဿနာ လက်နက်များဖြင့် ဆက်ကာ ဆက်ကာ တိုက်ခဲ့ရာ နောက်ဆုံး အရဟတ္တမဂ် လက်နက်တော်ပိုင်ကာ ကိလေသာအားလုံး ခြေမှုန်းအောင်မြင်တော်မူခဲ့၍ အရဟံ ဘွဲ့တော်ခံကာ ဓမ္မရာဇာအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူခဲ့သည် ။

အရတံ၏ အနက်တမျိုး။ ။တနည်းအားဖြင့် အရ=အကန့်တို့ကို ဟံ = ဖျက်ဆီးတတ်သည်ဟုလည်း ဆိုနိုင်ပြန်၏။ ကုသိုလ် ,အကုသိုလ်,ဧစေတနာတို့ကို သခီါရဆို၏ ။ ထိုသခီါရရှိလျှင် ဇာတိ (=ပဋိသန္ဓေ)ဖြစ်၍ ဇရာ မရဏာဖြင့် တဘဝအဆုံး သတ်ရမြဲတည်း ။ ထို့ကြောင့် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်အရ ဘဝကို စက်ဝိုင်းအနေ ဆင်သောအခါ သခီါရများကို ထောက်, အကန့်,များဟုငင်း ၊ ဇရာမရဏာကို အနားအကွပ်ဟုငင်း ဆိုရ၏ ။ သခီါဖြစ်ရန် အဝိဇ္ဇာ(=မသိမှု) နှင့် တဏှာ(=တပ်မက်မှု)တို့မှာ အကြောင်းဖြစ်ရာ ထိုတရားနှစ်ပါးတို့ကို သခီါရ အကန့်များ အခြေခံရာ ပုန်းတောင်းခေါ် အချက်အဖြစ် ဆိုရပြန်သည်။ စက်ဝိုင်းအလယ်က အကန့်တွေကို ဖျက်ဆီးလိုက်လျှင် အကွပ်တို့ ချက်တို့မှာ အသုံးမဝင် မလည်နိုင်တော့ပေ ။ သခီါရ အကန့်တို့ကို ဖျက်ဆီးတော်မူသည် ဆိုသဖြင့် ဘဝ၌ ဒုက္ခစက်လည်မှုကို ပယ်ရှင်းပြီး ဖြစ်တော်မူသည်ဟု ဆိုလို၏ ။ ဤဂုဏ်လည်း အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် ကိလေသာတို့ကို ပယ်နိုင်မှုကြောင့် ရတော်မူအပ်သော ဂုဏ်သကတ်ပင် ဖြစ်ပေသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပုဒ်ဖြတ်ပုံ တမျိုး ။　　။အ+ရဟံ၊အ=မရှိ၊ ရဟ = ဆိတ်ကွယ်ရာ ။ မကောင်းမှု ပြုခြင်း၌ ဆိတ်ကွယ်ရာ မရှိ၊ ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ မကောင်းမှု မပြုဟု ဆိုလို၏ ။ လောကာ၌ ပညာရှိအမည်ခံအချို့ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတို့ပင် မျက်မြင်၌ မကောင်းမှု မပြုသော်လည်း ကွယ်ရာ၌ကား ပြုတတ်ကြသေး၏ ။ ဘုရားရှင်ကား ဆိတ်ကွယ်ရာ၌ပင် မပြု ။ ကိလေသာ မကင်းသေးသူ၌သာ အကုသိုလ်မှု ရှိသော်လည်း ကိလေသာ လုံးဝမရှိသော ရှင်တော်မြတ်မှာ ဘယ်အခါ ဘယ်ဒေသမှာမှ မရှိနိုင်တော့ပေ ။ အချို့ ကိုယ်နှုတ်၌ ထိန်းသိမ်းနိုင်သော်လည်း စိတ်၌ကား ဖြစ်တတ်သေး၏ ၊ ဘုရားရှင်ကား စိတ်၌ပင် အလွန်သန့်ရှင်းလျက် ရှိပေသည်။ ဤသည်လည်း အရဟတ္တမဂ်ကြောင့် ရအပ်သော အကြောင်းဗျုပ္ပတ်ပင် ဖြစ်ပေသည် ။

ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ မဆိုထား ဘိ အလောင်းတော်ဘဝ ဒုက္ကရစရိယာကျင့်ဆဲ အခါကပင် စိတ်ဓာတ်တော်မှာ အလွန်စင်ကြယ်လျက် ရှိခဲ့ပေသည် ။ မာရ်နတ်ကြီးသည် ဘုရားရှင်အပေါ် အပေါက်ရှာရန် ခုနစ်နှစ်ပတ်လုံး ခြေရာချင်းကပ် ထပ်ကြပ်မကွာ လိုက်ပါစုံစမ်းလျက်ရှိ၏ ။ နောက်ဆုံး လုံးဝရှာမရသော အခါ .....

သတ္တဝဿာနိ ဘဂဝန္တံ ၊ အနုဗန္ဓိ ပဒါပဒံ ။
ဩတာရံ နာဓိဂစ္ဆိဿံ ၊ သမ္ဗုဒ္ဓဿ သတီမတော ။

(သုတ္တနိပါတ် ပဓာနသုတ်၊၃၄၃)

ဘုရားရှင်ကို ခုနစ်နှစ်လုံးလုံး ခြေရာချင်းကပ် ထပ်ကြပ်မကွာ လိုက်ခဲ့သော ဇီကား ကြီးမားသော သတိပိုင်ရှင် ဘုရားမြတ်၏ အကုသိုလ်ဖြစ်ခွင့် အကြားအပေါက်ကို ရှာမရခဲ့ပါပေဟု ညည်းတွားဝန်ချခဲ့ရသည် ။ ဤမျှ စင်ကြယ်တော်မူပေသည် ။ (ဤ၌ ခုနစ်နှစ်ဆိုသည်မှာ ဘုရားမဖြစ်မီ ဒုက္ကရစရိယာကျင့်စဉ် ခြောက်နှစ်နှင့် ဘုရားဖြစ်ပြီး နောက်တနှစ်ကို ဆိုသည်)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

များလှသော အနက်တွေ ။ ။ အရဟံကို ဤမျှသာမက ပညာရှင် ဆရာမြတ်တို့ အနည်းနည်း အဝိုဖို ကြံခဲ့ကြသည်မှာ များစွာပင် ကျန်သေး၏ ။ လောကဌ် ဂုဏ်မရှိသူ ဂုဏ်သာမန်ရှိသူဌ် ချီးကျူးဖွယ်ဂုဏ် ရှာရခက်သော်လည်း တကယ် ဂုဏ်ပေါများလှသော ပုဂ္ဂိုလ်ထူးများဌ်ကား ဉာဏ်ရှိသမျှ ရှာရ လွယ်လျက်သာ ရှိရာ၏။ အနန္တဂုဏ်ရှင် ဘုရားမြတ်အဖို့မှာ အရဟံ ဟူသော သဒ္ဒါကို ဘယ်ဖက်သို့ ဦးတည်၍ လှည့်ပေးလိုက် ပေးလိုက် ဂုဏ်တော်တွေ ဝင်လာရသည်မှာ အဆန်း မဟုတ်တော့ပေ ။

မှန်၏ ။ ဥပါလိသူကြွယ်ကား တိတ္ထိဆရာကြီး နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တ၏ တပည့်ဖြစ်၏ ။ နောင်အခါ ဘုရားရှင်၏ တရားကို နာရ၍ ဘုရား တပည့်အဖြစ်သို့ ရောက်ခဲ့၏ ။ နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တက အိမ်ရောက်လာပြီး '' သင့်ကို မင်းနှင့်တကွ အများပရိသတ်က ငါတို့တပည့်ဟု အသိအမှတ်ပြုခဲ့၏ ၊ ယခု ဘယ်သူ့ တပည့် မှတ်ရမည်လဲ '' ဟု မေး၏ ။ ထိုအခါ မိမိ ဘုရားတပည့်ဖြစ်ကြောင်း ဂုဏ်တော်တွေကို ရွတ်ဆို ချီးကျူးပြသသည်မှာ ဂါထာပေါင်း များစွာပင် ။ နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တက ''ယနေ့ မှပင် ရှင်ဂေါတမ တပည့်ဖြစ်သည် ။ ဘယ်တုန်းကမျှား ရဟန်းဂေါတမ၏ ဂုဏ်တွေစုရုံး သိကုံး ထားခဲ့သလဲ'' ဟု မေး၏ ။ '' ပန်းမျိုးစုံသော ပန်းပုံကြီးရှိနေလျှင် ပန်းသည်မှာ သိကုံးဖို့ မခက်တော့ပါ ။ လိုရာ လိုရာကို ကောက်ကာ ငင်ကာ အလိုရှိသလို သိကုံးနိုင်သကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားမှာ ဂုဏ်တော်ပေါင်း များစွာရှိနေရာ တပည့်တော်များမှာ ထိုဂုဏ်တောယ်တွေ စုရုံးသိကုံးဖို့ အခက်အခဲ မရှိ လွယ်လျက်သာ ရှိပါသည်၊ ချီးမွမ်းထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မချီးမွမ်းနိုင်သူဟု မရှိနိုင်ပါ ''ဟု ပြောလေသည် ။ (မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဥပါလိသုတ် ၊၄၄)

၂- သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓအဖွင့် ။ ။ သမ္မာ = အကောင်းဆုံး ။ သံ =ကိုယ်တော်တိုင် ။ ဗုဒ္ဓ= သိတော်မူသော ဘုရား ။ သမ္မာဗုဒ္ဓ=

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကိုယ်တော်တိုင်သိသည် ဆိုရာ၌ နည်းညွှန်သူ ဆရာမရှိ ပါရဖိအစွမ်းကြောင့် မိမိဘာသာ ရှာဖွေတွေ့ရှိ သိတော်မူသည်ဟု ဆိုလိုဏ္ဍ ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများလည်း ဆရာမရှိ အလိုလို သိတော်မူကြဏ္ဍ ။ သို့သော် အသိခြင်းမတူ ကွာခြားပုံကို သမ္မာဖြင့် ပြဏ္ဍ။ အကောင်းဆုံး သိသည်ဟူရာ၌ အမှားမရှိ အမှန်အတိုင်းသိသည် ။ မသိသော အရာမရှိ၊ အားလုံးသိသည်ဟု ဆိုလိုဏ္ဍ ။ (ဤအချက်ဖြင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ဏ္ဍ အစွမ်းကို ပြဏ္ဍ) ထို့ကြောင့်ပင် တစိတ်တဒေသသာ သိကြသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့မှာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ အမည်ကို ခံတော်မမူကြရတော့ပေ ။

မျက်မြင်မှ အကြောင်းသိ ။　　။ လောက၌ အလွန်နက်သော တောကြီးသို့ မလှည့်ဘူးသူများသည် ထိုတောဏ္ဍ အခြေအနေကို မသိရ , မခန့်မှန်းနိုင်ကြ ။ လှည့်ဘူးသူများသာ တောဏ္ဍ အလွန်နက်ရှိုင်းပုံကိုငင်း , ပန်း သစ်သီးမျိုးတွေ ဝေဝေ ဆာဆာနှင့် သာယာနေပုံကိုငင်း သိနိုင်ကြဏ္ဍ ။ ဝိဥ္ဉာဏတွင် ကျင်လည်ဘူးသော ပညာရှိတို့ကား ဘုရားရှင်ဏ္ဍ ဉာဏ်တော်ကို ခန့်မှန်းနိုင်ကြဏ္ဍ ။

အဘိဓမ္မာ အလိုအားဖြင့် လောက၌ အရာဝတ္ထုမှန်သမျှ မပြောင်းမလွဲ တည်မြဲသည်ဟု မရှိပါ၊ သာမန်လူတို့ အမြင်၌ တည်မြဲနေသည်ထင်ရသော အရာဝတ္ထုမှာ ဓာတုဝိဘာဂဉာဏ် ထက်သန်သော ဉာဏ်ကြီးရှင်များ အမြင်တွင် ဖြစ်ပျက်မစဲ တသဲသဲ ဖောက်ပြန်နေသော အရာသာ ဖြစ်လျက် ရှိနေပါသည်။ ထိုထို အရာဝတ္ထုများကား အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ဓာတ်တွေ့ မရေသာအောင် ဖွဲ့စည်းတည် နေသော အရာများသာ ဖြစ်ခဲ့ဏ္ဍ ၊ ဖြစ်မြဲ ဖြစ်နေသော အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်ဟုလည်း တခုမျှ မရှိခဲ့၊ ဖြစ်ပြီးလျှင် ချုပ်ပျောက်ရသည်သာ ၊ ချုပ်ပျက်သည့် နေရာဝယ် အစားထိုးလျက် အသစ်အသစ် ကလာပ်များက ထပ်မနားမစဲ ဖြစ်လျက် ချုပ်လျက် ရှိနေခဲ့ဏ္ဍ ။ ရုပ်ကလာပ်ကလေးတခုဏ္ဍ ပမာဏမှာလည်း ပြောမပြနိုင်အောင်ပင် သေးငယ်လှဏ္ဍ ။ အရာဝတ္ထုတခု၌ ထို ရုပ်,ကလာပ်ကလေးတွေကို စိတ်ဖြာဝေခွဲလျက် တသန့်စီ တသန့်စီ သိနိုင်သည် ၊ ထိုကလာပ်တွေဏ္ဍ အဖြစ်နှင့် အပျက်ကိုလဲ ကွဲကွဲ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပြားပြား ပိုင်းပိုင်း ခြားခြား သိသည်ဆိုလျှင် ထိုအသိမှာ မည်မျှခက်ခဲ ဖြစ်နိုင်ခဲသော အသိပါနည်း၊ အခြား ဉာဏ်ကြီးရှင်တို့၏ အရာပင် မဟုတ်ပါပေ ၊ ဘုရားရှင်ကား ထိုမျှ အထိ သိတော်မူခဲ့ရာ သူမတူသော ဉာဏ်တော်ရှင်အဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခဲ့ကြရပါပေသည် ။ ထို့ကြောင့်ပင် ထိုသို့သော အသိအရ အဘိဓမ္မာ၌ ရုပ်ဓာတ်တို့ကို အမျိုးမျိုး စိတ်ဖြာလျက် တိကျသေချာစွာ ဟောတော်မူနိုင်ခဲ့ဖြင်း ဖြစ်ပါသည် ။ သတ္တဝါတို့ ခန္ဓာကိုယ်၌ သူ့အဖွဲ့အစည်းနှင့်သူ ရုပ်ကလာပ်တွေ ဖြစ်နေပုံကိုငင်း, ထို ရုပ်ကလာပ်တွေမှာ အကြောင်းမဲ့ ဖြစ်နေကြသည် မဟုတ်ပဲ ဆိုင်ရာ အကြောင်းကိုယ်စီ ဖြင့် ဖြစ်ကြပုံနှင့် အကြောင်း ကလာပ်များကလည်း အကျိုး ရုပ်ကလာပ်တွေကို ဆိုင်ရာသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု ထောက်ပံ့လျက် ရှိနေကြပုံကိုငင်း, ရုပ် အဖွဲ့အစည်း တခုထဲက ရုပ်တွေ အပြန်အလှန် ကျေးဇူးပြုနေကြပုံကိုငင်း, ထိုရုပ်ကလာပ်တွေ သက်တမ်းဘယ်မျှ ရှိသည်ကိုငင်း , ဖြစ်ပြီး ရုပ်ကလာပ်တွေ ပျက်၍ ရုပ်ကလာပ် အသစ်တွေ ဆက်ကာဆက်ကာ အစားထိုးပေါ်လာ၍ ဖြစ်ပျက် ဖြစ်ပျက်နေဟန်ကိုငင်း ဓာတ်ခွဲ ဝေဖန်လျက် ဟောထားသည်မှာ လိုလေသေး မရှိပေ။ထိုအချက်တွေကို လေ့လာရ သော ပညာရှိတို့က အလွန်သိတော်မူပါပေသည်ဟု ဉာဏ်တော်ကို ခန့်မှန်း အားရကြသည် ။

အလွန်ခဲယဉ်းသော အမှု။ ။ထိုမျှသာမက အကောင်အထည်မရှိသော နာမ်တရားများကိုလည်း စိတ်နှင့် စေတသိက်တွဲ၍ သူ့အတွဲနှင့်သူ ဖြစ်နေကြသည်ကိုငင်း ,တခုပျက် , တခုဖြစ်နှင့် အစဉ်မပြတ် ဆက်ကာဆက်ကာ ဖြစ်ပျက်နေပုံကိုငင်း , အကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ဖြစ်ရပုံ ,ဂျူးစိက်က နောက်စိတ်ကို သတ္တိအမျိုးမျိုးဖြင့် ကျေးဇူးပြု ထောက်ပံ့ပေးလျက်ရှိပုံ , ဖြစ်လာသော နာမ်တရားများကလည်း ရုပ်ကလာပ်တွေကို ပေါ်လာအောင် ,ပေါ်ပြီးရုပ်တွေ တည်တံ့နိုင်အောင် သတ္တိအမျိုးမျိုးဖြင့် ကျေးဇူးပြု အထောက်ပံ့ပေးလျက်ရှိပုံများကိုငင်း ဟော ထားသည်မှာ လိုလေသေးမရှိ စုံစေ့လှပေသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဤ နာမ်တရားတို့ကို ခွဲထားသည်မှာ အလွန်ပြုနိုင်ခဲသော အမှုကြီးကို ပြုစွမ်းတော်မူခဲ့ခြင်းပင်။ ရှင်နာဂသေန က မိလိန္ဒမင်းကြီးကို မေးသည်မှာ ''ဂင်္ဂါ ယမုနာစသော မြစ်ကြီးငါးသွယ်က ရေတွေ့ သမုဒ္ဒရာထဲ စီးဝင်ခဲ့ရာ သမုဒ္ဒရာရေနှင့် ရောနေသော ထိုရေတွေကို ဤကား , ဂင်္ဂါမြစ်ရေ ,ဤကား ယမုနာမြစ်ရေ စသည်ဖြင့် ခွဲခြားနိုင်ပါမည်လော '' ဟု မေး၏။ မင်းကြီးက ''ခဲယဉ်းလှပါကြောင်း''လျှောက်၏။''ဤကားဖသ ,ဤကား ဝေဒနာ စသည်ဖြင့် နာမ်တရားတို့ကို ခွဲခြားသော ဘုရားရှင်မှာ ထိုရေကို ခွဲခြားရသည်ထက် အဆပေါင်းများစွာ ခက်ခဲလှသော ခွဲခြားမှုကြီးပြုခဲ့ရာ တကယ်ပြုနိုင်ခဲသော အမှုကြီး ပြုခဲ့ခြင်းပါပေ''ဟု အရှင်မြတ်က ချီးကျူးတော် မူခဲ့ပေသည်။ (မိလိန္ဒပဉှာအရှုပဓမ္မဝဝတ္ထာနဝဂ်၊၉၄) ဤတရားများကို ရှေးခေတ် ယခုခေတ်တို့၌ ဘုရားမှတပါး မည်သူမျှ မသိကြ၊ မဟောနိုင်ခဲ့ကြရာ ဘုရားရှင်၏ အတုမရှိသော ဉာဏ်တော်ကြီးကို ဖော်ပြလျက်ရှိသည်။

သုတ္တန်တော်ပုံ။　　။အဘိဓမ္မာ၌ ပုဂ္ဂိုလ်မျက်နှာမလိုက် သဘာဝဓမ္မရှိသမျှတို့ကို အတိအကျ အကုန်စုံအောင် ဟောခဲ့သော်လည်း တရားကျင့်ရေးနှင့် စပ်သော သုတ္တန်ကျပြန်သော အခါ တရားနာတို့၏ ဓာတ်ခံအလိုက် သိထိုက်သော တရားအချို့ကို ထုတ်ကာ သိလွယ် မြင်လွယ် နာချင်ဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်အောင် အနက်သဒ္ဒါ ဝေဝေဆာဆာနှင့် ဥပမာ,ဥပစာ စသည်ဆင်လျက် ဟောပြတော်မူချက်မှာလည်း တရားတတ် စကားတတ် ဖြစ်တော်မူကြောင်း ထင်ရှားလှပါပေသည်။ ပရမတ် ပညတ်စုံအောင် အကုန်သိတော်မူပါပေသည်ဟု အံ့သြချီးကျူးရပြန်သည်။ ဤသို့လျှင် ပိဋကတြင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို မှန်းဆနိုင်သည်။ မှန်၏။ အခြေခံက မှန်လျှင် မှန်းဆချက်လည်း လွဲသည်ဟု မရှိနိုင်ပါ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရှင်သာရိပုတ္တရာ မှန်းဆချက်။။အရှင်သာရိပုတ္တရာမထေရ်က ''အသိညာဏ်အရာ ဘုရားရှင်ထက် သာလွန်သောသူကား ရှေးကလည်း မရှိခဲ့ဘူး, ယခုလည်း မရှိ , နောင်လည်း ရှိမည် မဟုတ် ၊ ဤသို့ပင် ဘုရားရှင်အပေါ်မှာ တပည့်တော် ကြည်ညိုခြင်းဖြစ်ပါသည်''ဟု လျှောက်၏ ။ ဘုရားရှင်က ''သာရိပုတ္တရာ တထစ်ချ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ကြုံးဝါး လျှောက်တင်ခဲ့၏ ၊ ဘုရားရှင်မှန်သမျှတို့၏ စိတ်ကို သိ၍လော''ဟု မေးတော်မူရာ ''အတိတ် အနာဂါတ် ပစ္စုပ္ပန် ဘုရားရှင်တို့ကို ပိုင်းခြားသိနိုင်သော စေတောပရိယညာဏ် တပည့်တော်မှာ မရှိပါ ၊ သို့သော် တရားမှန်းဆချက်ကို သိထားပါသည်၊ ဥပမာ ရှင်ဘုရင်၏ အစွန်အဖျားကျသော မြို့တမြို့ရှိခဲ့ရာ ပြအိုး တံတိုင်းများဖြင့် အခိုင်အလုံ ကာရံထားသည်မှာ ကြောင်ဝင်ပေါက်မရှိ လုံလျှ၏ ၊ တံခါးကလည်း တပေါက်တည်း ရှိ၏ ၊ ထိုမြို့ တံခါးစောင့်သည် ဤမြို့သို့ ဝင်ထွက်သွားလာသူ သတ္တဝါအကြီးစားများမှာ ဤတံခါးပေါက်ကပင် ဝင်ထွက်သည်ဟု သိနိုင်ပါသည် ။ ထို့အတူ အားလုံးသော ဘုရားရှင်များမှာ ဖောဇ္ဈင်(၇)ပါး ပွါးများ၍ သတိပဋ္ဌာန်(၄)ပါး၌ စိတ်ခိုင်မာစွာထားကာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ရကြသည်ဟု တရားမှန်းဆချက်ကို သိလျက်ရှိပါကြောင်း ''လျှောက်ထားလေသည် ။ (ဒီဃနိကာယ် ပါထိကဝဂ် သမ္မသာဒနိယသုတ်၊၈၂.၃)။

အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ မှန်းဆချက်မှာ အမှန်တရားကို အခြေခံ၍ မှန်းဆ,ခြင်းဖြစ်ရာ အမှန်းအဆ မလွဲခဲ့ပါ ။ ဉာဏ်ရှိသူမှာ ခြေရာမြင်လျှင် သတ္တဝါကို မှန်းဆ,ရာ၌ မလွဲနိုင် သကဲ့သို့ပင် ၊ ဘယ်သူမှ မဟောနိုင် မသိနိုင်သော တရားတွေကို မြင်ရ၍ အတုမရှိသော ဉာဏ်ရှင်အဖြစ် မှန်းဆရာ၌ အဘယ်မှာ လွဲနိုင်တော့ပါအုံးနည်း ။

ဤအရာ၌ ဘုရားမှ လွဲလျှင် ပညာအကြီးဆုံး အရှင်သာရိပုတ္တရာပင် ဘုရားရှင်တို့ စိတ်ကို သိသော ဉာဏ်မရ အမှန်း အဆသာ။ သာသနာတော်၌ ပညာအရှိဆုံး သာဝကကြီးပင် မသိနိုင်သော ဘုရားရှင်မှန်သမျှတို့၏ စိတ်တော်ကို သိနိုင်သည့် အတွက်လည်း ဘုရားရှင်မှာ သူမတူသော အသိညာဏ်ပိုင်ရှင် အဖြစ် အားရ ကြည်ညိုရပြန်ပါသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အဘယမင်းသား။ ။သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကြီးကြောင့်ပင် ပညာရှင်ထိပ်သီးများစွာနှင့် နတ်ဗြဟ္မာတို့ ဘယ်သူမေးမေး တွေးနေရသည် မရှိ, လေးကန် ဆုတ်ဆိုင်းနေသည် မရှိ , ရွံထိပ်ခြင်း မရှိ, ချက်ခြင်းပင် ဖြေကြားနိုင်သည်မှာလည်း အထင်အရှားပင်၊ အဘယမင်းသား က ''မြတ်စွာဘုရား မင်း , ပုဏ္ဏား , သူကြွယ် , ရဟန်း,ပညာရှိတွေ ပြဿနာမေးလျှောက်လာသော အခါ၊ ရှေးကပင် ဘယ်သို့ ဖြေမည်ဟု စဉ်းစားထားရပါသလော၊ သို့ မဟုတ် တခဏချင်း ဖြေနိုင်ပါသလော''ဟု လျှောက်၏ ။

''မင်းသား ဤအချက်၌ သင့်ကိုပင် မေးရဦးမည်၊ ရထား အစိတ်အပိုင်းများကို သင်နားလည်သလော၊''ဟု မေးတော်မူရာ မိမိ နားလည်ကြောင်း လျှောက်၏ ။ '' သင့်ကို တဦးတယောက်က ရထားအစိတ်အပိုင်းကို မေးလျှင် ရှေးကပင် ၎ ဘယ်သို့ ဖြေမည်ဟု စဉ်းစားထားရသလော ၊ သို့မဟုတ် ချက်ခြင်းပင် ပြောနိုင်သလော''ဟု မေးပြန်ရာ '' တပည့်တော် ရထားမောင်းသူပါ ရထား အစိတ်အပိုင်းတွေ အားလုံးနားလည်ထားပြီး ဖြစ်ရာ စဉ်းစားဖွယ် မလိုပါ ချက်ခြင်း ပြောနိုင်ပါသည်''ဟု လျှောက်၏ ။ ''မင်းသား... ၎ဘုရားကား သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကြီးကို ထိုးထွင်း သိမြင်ထားပြီးဖြစ်ရာ တရားအချက်တို့ကို သိပြီးဖြစ်နေသော ၎ဘုရားမှာ ကြိုတင် စဉ်းစားဖွယ် မလို၊ ချက်ခြင်း ဉာဏ်တော်မှာ ထင်လာရတော့သည်'' ဟု မိန့်ကြားတော်မူသည် ။ (မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသ အဘယရာဇကုမာရသုတ်၊၅၈)

ကောသလမင်း လျှောက်ပုံ။ ။ကောသလမင်းကြီးက မိမိသည် ဘုရား၌၏ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓအဖြစ်ကို ဘာ့ကြောင့် ယုံကြည်မှန်းဆ ကြည်ညိုမြတ်နိုးရကြောင်း အကြောင်းများစွာ လျှောက်ထားခဲ့၏ ။ ထိုအကြောင်းများမှ အကြောင်းတချက်မှာ လောကဌ မင်းပညာရှိ , ရဟန်းပညာရှိ , ပုဏ္ဏားပညာရှိ, သူကြွယ်ပညာရှိတို့ ရှိကြပါ၏ ။ ထို ပညာရှိတို့ကား မိမိတို့ ပညာအစွမ်းဖြင့် သူတပါး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အယူအဆကို ဖောက်ထွင်း ဖျက်ဆီးသကဲ့သို့ပြုကာ လှည့်လည်လျက် ရှိကြပါ၏။ သူတို့ကား ဘုရားရှင် ဘယ်အရပ် ရောက်လာသည် ကြားရလျှင် '' ဘုရားရှင် ဘယ်လို ဖြေသော် မိမိတို့က ဘယ်လို အပြစ်တင်လိုက်မည်'' ဟု ခဲရာခဲဆစ် အမေးပြဿနာကို ကြိုတင် ပြင်ဆင်ထားနှင့်ကြ၏ ။ သို့သော် ဘုရားရှင်ထံ သူတို့ရောက်လာ၍ ဘုရားက တရားဟောတော်မူသောအခါ မိမိတို့ မေးရန် ,အပြစ်တင်ရန်,စိမံပြင်ဆင်ခဲ့သော ဝါဒများကို တင်ခြင်း , မေးခြင်း ,မပြုတော့ပဲ ဘုရားရှင်၏ တပည့်သာဝက အဖြစ် ခံယူကြတော့သည် ၊ အချို့ရဟန်းပြုကြပါသည် ၊ ထိုအချက်များကြောင့် မိမိသည် ဘုရားရှင်၏ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓအဖြစ် မှန်းဆယုံကြည်နိုင်ခဲ့ကြောင်း လျှောက်ထားခဲ့လေသည် ။ (မဇ္ဈိမ ပဏ္ဏာသ ဓမ္မဒေတိယသုတ် ၊၃၂၂)

ဘယ်သူမှ မလှန်နိုင်။ ။တရံတခါ ဝါဒတင်လာသော ပညာရှိ ထိပ်သီးများလည်း ရှိခဲ့၏ ။ အားလုံး အချိုးပေးရသည်ချည်းပင်။ ရှင်တော်မြတ်သည် တရံတခါ တိတ္ထိပရဗိုဇ်တို့ ကျောင်းသို့ပင် ကြွ၍ သူတို့ အမေးများကို ဖြေခြင်း တရားဟောခြင်းများ ပြုတော်မူလေ့ရှိ၏ ။ မကျေနပ်သူ ဘုရားထက် လွန်အောင် ပြောနိုင်သူ မရှိခဲ့ ။ ထိုခေတ်က အတွက်စွဲ အလွန်သန်သော ခေတ်ဖြစ်ရာ ဘုရားရှင်က အမှန်တရားတို့ကို ထုတ်ဖော်ပြနိုင်ခြင်း , နားလည်ကျေနပ်အောင် ဟောတော်မူနိုင်ခြင်း , အခြားသူ မလှန်နိုင်အောင် အကြောင်းအချက်တို့ကို အကွက်ကျကျ ထုတ်ပြနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် ဘုရားရှင်၏ အနတ္တဝါဒကို တွန်းလှန်ဖြိုဖျက်နိုင်သူဟု မရှိခဲ့ပေ ။ ဤသို့လျှင် မည်သည့် ပရိသတ် မည်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးနှင့် ကြုံရ ကြုံရ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ပြတ်ပြတ်သားသား ဘုရားမြတ်ကသာ အနိုင်ရ အသာရခဲ့သည်မှာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးကြောင့်ပင် ၊ ဤဉာဏ်တောကြီးကြောင့်ပင် ဘုရားရှင်၏ ဝေသာရဇ္ဇ= ရဲရင့်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ထင်ရှားခဲ့ပေသည်။ (ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်လေးပါးကို အာဠာနာဋိယ သဇ္ဈဒသဇလူပေတော. ဂါထာ အဖွင့်ကြည့်၊)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၃။ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နဂုဏ်တော်

ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နအဖွင့် ။ ။ ဝိဇ္ဇာဟူသည် ဉာဏ်ပညာ အလင်းတည်း၊ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်မည့်နေ့ ည၌ဦးယာမ်၌ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉာဏ်ကို ရတော်မူ၏ ၊ ဉာဉာဏ်ဖြင့် ရှေးအတိတ်က ဖြစ်ခဲ့ပူးသော ဘဝခန္ဓာပေါင်း များစွာတို့ကို သိတော်မူ၏ ။ သန်းခေါင်ယာမ်၌ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်ကို ရတော်မူ၏ ၊ ဉာဉာဏ်ဖြင့် အဝေးက အာရုံ,သေးငယ်သော အာရုံ,သတ္တဝါ အစုံ စသည်တို့ကို သိတော်မူ၏ ။ ပိုးသောက်ယာမ်၌ အာသဝက္ခယဉာဏ်တော်ကို ရတော်မူ၏ ၊ ဉာဉာဏ်ကား ကိလေသာတို့ကို ကုန်စေတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်တည်း။ ‘‘ ပု,ဒိ,အာ’’ ဟု မှတ်သားအပ်သော ဉာဉာဏ်သုံးပါးကို ဝိဇ္ဇာသုံးပါးဆိုသည် ။ (ဉာဉာဏ်သုံးပါးနှင့်တကွ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါးဟု တမျိုး ရှိသေး၏ ။ ထိုထို ဂုဏ်တော် အဖွင့်များ၌ ကြည့်ပါ)

စရဏကြောင့် ဝိဇ္ဇာရ။ ။ အရိယာတို့သည် ပဋိပတ်နှင့် ကင်း၍ မဂ်,ဖိုလ်ရသည် မဟုတ် ၊ သီလ သမာဓိ ပညာ သိက္ခာအကျင့်များဖြင့် မဂ်,ဖိုလ်ရသကဲ့သို့ ဘုရားရှင်လည်း အကျင့် ပဋိပတ်ဖြင့် ဆိုခဲ့ပြီးသော ဝိဇ္ဇာများကို ရရာ ထိုအကျင့်များကို စရဏ(=မဂ်ရောက်ကြောင်း နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်)ဟု ဆိုရသည် ။ ဘုရားရှင်၏ ဝိဇ္ဇာဉာဏ်များက သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ပြည့်စုံအောင်ပြုပေး၏ ။ မှန်၏ ၊ အာသဝက္ခယ၏ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် မရပဲ သဗ္ဗညုတဉာဏ် မရနိုင် ၊ ထိုဉာဏ်ရမှ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ရ၍ ဝိဇ္ဇာက သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ပြည့်စုံစေသည်ဟု ဆိုရ၏ ။ စရဏတရားများက မဟာကရုဏာကို ပြည့်စုံစေသည်၊ ဘုရားရှင်၏ စရဏတရားများ၌ ကရုဏာ ဘာဝနာ ဈာန်လည်းပါရာ ဘုရားဖြစ်သော အခါ စရဏတရားများ အကောင်းဆုံး အထွတ်အထိပ်ရောက်သကဲ့သို့ ကရုဏာလည်း မဟာကရုဏာ(=အလွန်ကြီးမြတ်သော ကရုဏာ)အဖြစ်သို့ ရောက်လေသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စရဏ တဆယ့်ငါးပါး။ ။သီလစောင့်လေ[၁] ၊ ကွာန္ဒြေထိန်းရ[၂] ၊အာဟာရမှာ၊ တိုင်းတာကိုသိ[၃] ၊ နိုးကြားရှိလျက်[၄]၊ ဟိရိ[၅] ၊ ဩတ္တပ္ပ[၆] ၊ သုတ[၇]၊ ပညာ[၈]၊ သဒ္ဓါ[၉] သတိ[၁၀]၊ ဝိရိယစု[၁၁]၊ ပ[၁၂] ၊ ဒု[၁၃] ၊တ[၁၄] ၊ စ[၁၅]၊ချာန်လေး၀၊ စရဏတဆယ့်ငါး ။

ဆရာကောင်းမှ တပည့်ကောင်း။ ။လောကၠ အသိဉာဏ်သာရှိ၍ အကျင့်တရား မရှိသော သူမှာ သူတကာ တရားမဲ့ ပြုနေလျှင် သနားစောင့်ရှောက်ရမှန်း မသိ ၊ ကယ်တင်ရန် နားမလည်တတ် ။ အသိဉာဏ်ပါ မရှိမူကား ဆိုဖွယ်ရာ မရှိတော့ပေ ။ အသိဉာဏ် ဝိဇ္ဇာ, အကျင့် စရဏ.ရှိသူကား ဗိမိက တရားရှိသူဖြစ်ရာ သူတပါး အကျိုးမဲ့ပြုနေလျှင် သနားတတ်,ထိုအကျိုးမဲ့မှ ကယ်တင်ကာ အကျိုးရှိအောင် စောင့်ရှောက် ပြုပြင်တတ်၏ ။ ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုး၏ တပည့်များမှာ တပည့်ကောင်းတွေ ဖြစ်တတ်၏ ၊ ဤကား ဝိဇ္ဇာစရဏပြည့်စုံသူတို့၏ ဓမ္မတာတည်း ။ အကောင်းဆုံး ဝိဇ္ဇာစရဏရှင် မြတ်ဘုရားကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးဖြင့် အကျိုးမဲ့ အကျိုးရှိ သိတော်မူ၍ မဟာကရုဏာတော်ဖြင့် သတ္တ၀ါတို့ကို အကျိုးမဲ့မှ ကယ်တင်၍ အကျိုးရှိရာသို့ အနုည်နည်းဖြင့် ပို့ပေးခဲ့ရာ မကောင်းသော တပည့်ဟု မရှိလှ ။ ကောင်းစွာကျင့်သော တပည့်များသာ ဖြစ်ရာ လက်ထက်တော်အခါက အရိယာများမှာ “ နှစ်ဆယ့်လေးသောရေ့ ကုဋေခြောက်ဆယ် ဗိုလ်ခြေတသိန်း”[၁] ဟု ပြောစမှတ် ပြုခဲ့ကြသည် ။

၁။ ဤအရေအတွက်သည် သောတတ္ထကီကျမ်း၏ အဆိုဖြစ်သည် ။ နှစ်ဆယ့်လေးဌာနတို့၌ အသရေ့်ယျ , အပရိမေယျ ,နတ်လူတို့ မဂ်ဖိုလ်အမြိုက် သောက်ကြကုန်ပြီ ။ ကုဋေတသိန်းစသော အတိုင်းအရှည်အားဖြင့်လည်း များကုန်သည်သာတည်းဟု သီလက္ခန္ဓိကာဟောင်း (၃၁၇) နှင့် ဋီကာသစ် (၂ ၊ ၂၉၁)တို့၌ ဆိုသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နှကွ ခံနိုင်ရည်ရှိပုံ။ ။ ဘုရားရှင်ကား သက်သက်သာသာ အေးချမ်းစွာ ကျောင်းကန်များ၌စံနေနိုင်သော်လည်း သတ္တဝါများအတွက် သက်သာခိုကာ စံနေတော်မမူအားခဲ့ပေ၊ မြေကြမ်းသော ခရီးလမ်းများကိုလည်း လျှောက်ခဲ့ရ၏၊ ဥတုကြမ်းသော တောစခန်းများ သစ်ပင်ရင်းများ၌လည်း စံနေတော်မူရ၏၊ ဘယ်လို ဥတု ဘယ်လိုနေရာမျိုး ကြုံရကြုံရ အမှုထားတော် မမူ၊ ဘုရားဖြစ်ခါမှ မဆိုထားဘိ ဘုရားမဖြစ်မီ ဖြောက်နှစ်ကြာအောင် တောအုပ်အတွင်း သစ်ပင်ရင်းတို့တွင် ကျင်လည်ခဲ့ရစဉ်ကပင် စိတ်တော်မှာ ဘယ်သို့မျှ မဖြစ်ခဲ့။ ဤသည်ကား စရဏများ၏ အစွမ်းပေ။ ထို့ပြင် မည်သည့်နေရာ၌ နေရနေရ ဒိဗ္ဗ, ဗြဟ္မ,အရိယ, ကရဏာ သမာပတ္တိဝိဟာရ ဟူသော ဗိမာန်များ၌ ပြောင်းကာ ပြောင်းကာ စံနေမြဲဖြစ်ရာ ထိုဗိမာန်များ အစွမ်းကြောင့်လည်း အကာအကွယ်ရကာ အမြဲချမ်းသာလျက် ရှိပါပေသည်။ ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ကိလေသာ မကင်းသူတို့သာ ထိုဒဏ်များအတွက် မသက် မသာ ခံနိုင်ရည် မရှိဖြစ်သော်လည်း ဘုရားရှင်မှာ ကိလေသာကုန်ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ခံနိုင်ရည်ရှိရာ ဝိဇ္ဇာ၏ စွမ်းအားကြောင့်ဟုလည်း ဆိုနိုင်၏။

တထ္ထာဇဝက။ ။ အခါတပါး ဘုရားမြတ်သည် အာဠဝိပြည် ယင်းတိုက်တော အတွင်း နွားတို့၏ သွားရာလမ်း သစ်ရွက် အခင်းပေါ်မှာ စံနေတော်မူရာ တထ္ထာဇဝက ရောက်လာ၍ ‘‘ ဘယ်နယ်လဲ မြတ်စွာဘုရား... ချမ်းသာစွာ ကျိန်းစက်ရပါရဲ့လား ဘုရား ’’ ဟု နူတ်ဆက်စကား လျှောက်ထား၏။ ‘‘ အေး ငါချမ်းသာစွာ အိပ်စက်ရပါရဲ့။ မင်းသား... လောကမှာ ချမ်းသာစွာ အိပ်ရသူတို့တွင် ငါလဲ အပါအဝင်ပင်’’ ဟု မိန့်တော်မူသော် ‘‘ မြတ်စွာဘုရား.... အေးမြတဲ့ ဆောင်းတွင်းညလဲဖြစ်, ဆီးနှင်းတွေလဲကျ , မြေကြီးကလဲကြမ်း, သစ်ရွက်ခင်းကလဲပါး , သစ်ပင်အရွက်တွေကလဲကျဲ , သက်နိုးကလဲ အေး , လေအေးလေကြမ်းကလဲတိုက် သို့ဖြစ်လျက် ချမ်းသာစွာ အိပ်ရပါရဲ့ဟု မိန့်တော်မူပါပေ့ ဘုရား’’ ဟု လျှောက်၏။ ‘‘ သည်လိုဆိုလျှင် မင်းသားကိုပင် မေးဦးမှာပဲ အတွင်းအပြင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အင်္ဂတေလိမ်းကျံအပ်ပြီး ပိတ်ထားတဲ့ တံခါးပြူတင်းပေါက်တွေလဲရှိတဲ့ အထွတ်တပ် အိမ်ကြီးအတွင်း ကော်ဇောအခင်းများ ခင်းထားအပ်တဲ့ ပလ္လင်ထက် မယားလေး ယောက် အပြုစုခံလျက် အိပ်တဲ့သူဟာ ချမ်းသာစွာ အိပ်ရမလား , မ အိပ်ရဘူးလား" ဟု မေးတော်မူရာ '' ချမ်းသာစွာ အိပ်ရပါ့မယ် ဘုရား"ဟု လျှောက်၏ ။ '' ဘယ်နယ်လဲ ထိုသူဟာ ရာဂကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်စိတ်ပူပန်မှုတွေ ကြုံလာရတဲ့အခါ , ဒေါသ, မောဟကြောင့် ဖြစ်တဲ့ ကိုယ်စိတ်ပူပန်မှုတွေ ကြုံလာရတဲ့အခါ ဆင်းရဲစွာ အိပ်ရမှာ မဟုတ်လား " ဟု မေးတော်မူပြန်ရာ '' မှန်ပါ,မိန့်တော်မူတိုင်းပါဘုရား" ဟု လျှောက်၏ '' ဆင်းရဲစွာ အိပ်ရတဲ့ ထိုသူ့ရဲ့ ရာဂ, ဒေါသ,မောဟမျိုး ဇ် ဘုရား အရှင်းပယ်ပြီးဖြစ်ရာ ဇ့် မှာ အမြဲတမ်း ချမ်းချမ်းသာသာ ကျိန်းစက်ရပေတယ်" ဟု မိန့်တော်မူလေသည် ။ (အံ ၊၁၊ ဒေဝဒူတဝဂ်၊ ဟတ္ထကသုတ် ၊၁၃၅)

ပေါင်းကြည့်မှ အကြောင်းသိ။ ။'' သံဝါသေန သီလံ ဝေဒိတဗ္ဗံ =ပေါင်းကြည့်မှ သီလကို သိရသည်" ဟူသော ပါဠိအရ နိုးနိုး ကပ်ကပ် ပေါင်းသင်းဆည်းကပ်ရသော တပည့် သာဝကများကား ဘုရားရှင်၏ စရဏကို အားရကြည်ညိုကြရသည် ။ ဖြဟ္မာယုမည်သော ဗြာဟ္မဏ ပါမောက္ခကြီးက စုံစမ်းခိုင်းသော ဥတ္တရလုလင်သည် ဘုရားရှင်နှင့် နိုးနိုး ကပ်ကပ်နေကာ ခုနစ်လကြာ အောင် စုံစမ်းထောက်လှမ်းခဲ့၏ ။ သွားပုံ , လာပုံ , နေပုံ , ထိုင်ပုံ , စားပုံ , သောက်ပုံ , ဒကာ ဒကာမများနှင့် ဆက်ဆံပုံ အစရှိသော ဘုရားရှင်၏ အမူအရာ အားလုံးကို သေချာစွာပင် စုံစမ်းခဲ့၏ ။ အပြစ် အနာ အဆာ လုံးဝမတွေ့အောင် ပိရိ သေသပ် ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့လှသော ကိုယ်အမူအရာ နှုတ်အမူအရာများသာ တွေ့မြင်ရ၍ မိမိ တွေ့မြင်ရသမျှ ဘုရားရှင်၏ စရဏများကို မိမိ ဆရာကြီးထံ ပြန်လည် အစီအရင်ခံခဲ့ရာ ကြားရသော ဆရာကြီးမှာ ဘုရားကို မမြင်ရပဲပင် ဝိတိဖြစ်လွန်း လှ၍ ရှိမခိုးပဲ မနေနိုင်လောက်အောင်ပင် ဖြစ်ကာ''နမော တဿ"ပဏာမဂါထာ ဗုဒ္ဓ ရှင်တော်မြတ်ရှိရာသို့ ဦးညွတ်ရှိခိုးပေသည် ။ (မရွိမပဏ္ဏာသ ၊ ဖြဟ္မာယုသုတ်၊၃၄၁)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဤသို့ စသည်ကို ထောက်ဆ၍ ဘုရားရှင်၏ စရဏမှာ ထိပ်ဆုံးရောက်အောင် ပြည့်ဝလျက် ရှိသည်ကို ခန့်မှန်းကြည်ညိုနိုင်ပေသည် ။

၄-သုဂတဝုဏ်တော်

သုဂတအဖွင့်။ ။သု= ကောင်းသောစကားကို ၊ဂတ=ဆိုတော်မူသည် ။ အပြစ်ရှိသော စကား , အကျိုးမရှိသော စကားကို မဆို၊ အပြစ်ကင်း၍ အကျိုးရှိသော စကားကို မိန့်ဆိုတော်မူသည် ။ နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တ က အဘယမင်းသားကို ဘုရားရှင်အပေါ် ဝါဒတင်ရန် အကြံပေး၏ ။ သူ အကြံပေးပုံမှာ '' ဘုရားရှင်သည် သူတပါး မချစ်မနှစ်သက်သော စကားကို ပြောသလောဟု မေးပါ။ ပြောသည်ဟု ဆိုလျှင် သို့ဖြစ်မူ ပုထုဇဉ်နှင့် ဘာထူးသေးသနည်း ဟု မေးပါ ။ မပြောဟု ဆိုခဲ့လျှင် ''ဒေဝဒတ်သည် အပါယ်လားမည့်သူ ငရဲလားမည့်သူ တကမ္ဘာလုံး ငရဲနေရမည့်သူ ကုစားမရကောင်းသောသူ''ဟု ဒေဝဒတ် မကြိုက်သော စကားကို ဘာကြောင့် ပြောရသနည်းဟု မေးပါ ၊ ထိုသို့ နှစ်ဖက် အစွန်းမလွတ်သော အမေးကို မေးလျှင် ရှင်ဂေါတမ သံဆူးခွကြီး မျိုထားရသူပမာ မထွေးနိုင် မမျိုနိုင် ဖြစ်လိမ့်မည်'' ဟူ၏ ။

အဘယမင်းသားလည်း ဝန်ခံပြီးလျှင် ယနေ့ အချိန် မရှိ နက်ဖြန်မှ မေးတော့မည်ဟု ဘုရားရှင်ကို ဆွမ်းဘဉ်းပေးပင့်၏ ။ နံနက်၌ ဘုရားရှင် အိမ်သို့ကြွလာသောအခါ ထိုပြဿနာကို မေးလျှောက်လေသည် ။ အစွန်းနှစ်ဖက် ထောင်ဖမ်းသည်ကို သိတော်မူပြီးသော ဘုရားရှင်က ''ဤအရေးမှာ တထစ်ချ ပုံသေပြောလို့ မဖြစ်ဘူး မင်းသား'' ဟု အစွန်းနှစ်ဖက် ရှောင်လျှက် ဖြေကြားတော်မူသောအခါ ''ဤအဖြေကြောင့် နိဂဏ္ဌတွေ ပျက်စီးကုန်ရပါပြီ ဘုရား''ဟုလျှောက်ထားလေသည် ။ '' ပြောတယ် မပြောဘူး တခုသာပြောရမည် ၊ ထိုသို့ပြောလျှင် ရှင်ဂေါတမ အခက်ကြုံလိမ့်မည်''ဟူသော သူတို့အယူအဆ သူတို့အထင်ကြီးမှုတွေမှာ ဘုရားရှင်က လွတ်အောင်ရှောင်ကာ ဖြေလိုက်သဖြင့် ပျက်ပြားသွားခဲ့ရသောကြောင့်'' နိဂဏ္ဌတွေ ပျက်စီးကုန်ပါပြီ''ဟုလျှောက်ထားခြင်းဖြစ်၏ ။ ထိုအခါ''နိဂဏ္ဌတွေပျက်စီးကုန်ပါပြီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရား''ဟု လျှောက်ထားခြင်း၏ အကြောင်းကို မေးတော်မူရာ ''မိမိကို နိဂဏ္ဌနာဋ္ဌပုတ္တက ဘုရားထံ ငါဒတင်ရန် သင်ပေးလိုက်ကြောင်းများကို'' လျှောက်ထား၏၊ ဘုရားရှင်က ''တထစ်ချပြောမဖြစ်'' ဟူသော မိမိ စကားကို ထပ်မံရှင်းလို၍ အဘယမင်းသား ရင်ခွင်ထဲမှ သားတော်ကလေးကို သက်သေတင်ကာ ဤသို့ မိန့်တော်မူပြန်၏။

''သင့်သားတော် ဤသူငယ်လေးသည် သင်၏ မေ့လျော့မှုကြောင့်ဖြစ်စေ,အထိန်းတော်များ မေ့လျော့မှုကြောင့်ဖြစ်စေ,သစ်သားစ, သို့မဟုတ် အိုးခြမ်းကွဲ တခုခုကို မျိုမိ၍ လည်ချောင်းထဲ တစ်ဆို့နေလျှင် သင် ဘယ်လို လုပ်မည်နည်း''ဟု မေးရာ ''တပည့်တော် ထုတ်ယူပါမည်၊ သာမန်နှင့် မရလျှင် လက်ချောင်းကို ကွေး၍ သွေးသံရဲရဲနှင့်ပင် ဆွဲထုတ်တန် ဆွဲထုတ်ပါမည်၊ ဘာ့ကြောင့် ဆိုသော် တပည့်တော် သားအပေါ်မှာ ချစ်သောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်'' ဟု လျှောက်၏။

''မင်းသား.... ထို့ အတူ ဘုရားရှင်မည်သည် ။

(၁) မမှန် , အကျိုးမရှိ , သူတပါး မလိုလား မနှစ်သက်သော စကားကို မပြော ။

(၂) မမှန် အကျိုးမရှိမှု သူတပါး နှစ်သက်သော ဤစကားကိုလည်း မပြော ။

(၃) မှန်ကားမှန်၏, အကျိုးမရှိ, သူတပါး မနှစ်သက်၊ ဤစကားကိုလည်းမပြော ။

(၄) မှန်လည်းမှန်၏, အကျိုးလည်းရှိ၏, သူတပါးကား မနှစ်သက်၊ ဤစကားကိုမူ အခါကိုကြည့်၍ ပြောသင့်သောအခါ ပြော၏ ။

(၅) မှန်၏, အကျိုးရှိ၏, သူတပါး နှစ်သက်၏ ၊ ဤစကားမျိုးကိုကား ပြော၏ ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ၊ သတ္တဝါများကို ငါဘုရား ချစ်မြတ်နိုးသောကြောင့်''ဟု မိန့်တော်မူသည် ။ (မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ၊ အဘယရာဇကုမာရသုတ်၊၅၅)

ဥာဏ်တော်နှစ်ရပ်။ ။ ဤဒေသနာဖြင့် မှန်လည်းမှန်, အကျိုးလည်းရှိ သူနှစ်သက်သော စကားကို အခါခပ်သိမ်းပြော၍ မှန်ကန်,အကျိုးရှိသော်လည်း သူမနှစ်သက်သော စကားကို ကလေးဒုက္ခကဲ့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရေးမထား လည်ချောင်းမှ သံဆူးခွကို ဆွဲထုတ်သကဲ့သို့ ပြောသင့်သော အခွင့် အရေးကြုံလာသောအခါ တရံတခါ ပြောရသည်ဟု သိရ၏ ။ မမှန် အကျိုးမရှိသော စကားကို ကိလေသာ မကင်းသူတို့သာ ပြောမြဲတည်း ။ ဘုရားရှင်မှာ ကိလေသာ ကင်းပြီး ဖြစ်သောကြောင့် ထိုစကားမျိုး မပြောတော့ပေ ။ ဤအချက်ဖြင့် အရဟတ္တ မဂ်ဉာဏ်ကို ကြည်ညိုရ၏ ။ သူတပါး နှစ်သက်အားရအောင် , ကျေနပ်အောင် မပြောတတ်လျှင် ထိုစကားသည် စကားကောင်း မဟုတ်သေး။ အခြေအတင် ပြော ရာ၌ အချက်ကျကျ အကွက်မိမိ မပြောတတ်လျှင် ထိုစကားလည်း စကားကောင်း မဟုတ်။ ဘုရားရှင်ကား သူနာချင်ဖွယ် နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်အောင်လည်း ဟောတတ်၏။ ဝါဒပြိုင်လာလျှင် သူမလှန်နိုင် လက်မှိုင်ချရအောင် အချက်ကျကျလည်း ပြောတတ်၏။ ဤအချက်ကို ပိဋကတ်၌ အများအပြားတွေ့နိုင်သည် ။ ဤ အဘယဝတ္ထုဒ္ဒီပင် ဘယ်မျှ စကားအရာ လိမ္မာကျွမ်းကျင်တော်မူသည်ကို သိနိုင်ပါသည် ။ ဤသည်ကား သဗ္ဗညု တ ဉာဏ်တော်အစွမ်းကြောင့် ဖြစ်ရာ သုဂတဂုဏ်တော်အရ ထို ဉာဏ်တော်မြတ် ကိုလည်း အားရ ကြည်ညိုရပြန်ပါသည် ။

သုဂတအနက်တမျိုး ။ ။ သု = ကောင်းသောနိဗ္ဗာန်သို့။ ဂတ= ကြွတော် မူသော ဘုရား ။ ဘုရားမှတပါး အခြား သာဝက များလည်း နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ကြ၏ ။ သို့သော် ဘုရား၏ ရောက်ခြင်းက ပိုမို၍ ပေါ်လွင် ထင်ရှားလှ၏ ။ မှန်၏ ။ ဘုရားရှင်ကား နိဗ္ဗာန်လမ်းကို ရှေးဦးစွာ တွေ့ရှိရ၍ ထိုလမ်းဖြင့် နိဗ္ဗာန်သို့ လက်ဦးရောက်ခဲ့၏ ။ ထို့နောက် ဘုရားရှင်က ထိုလမ်းဖြင့် ရှေ့ဆောင်တွဲ ခေါ်ခဲ့၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြသည်မှာ မနည်းလှပေ ။ ရှေးဦးရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ် ဖြင့်ဝင်း ,နိဗ္ဗာန်လမ်းပြ ရှေ့ဆောင် ဦးစီးအဖြစ်ဖြင့်ဝင်း, ဘုရားရှင်၏ နိဗ္ဗာန်ရောက်ခြင်း က ပေါ်လွင်ထင်ရှားလျက်ရှိပါသည် ။ ထို့ပြင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ခြင်း တူသော်လည်း နိဗ္ဗာန် ရောက်ပြီးနောက် ရအပ်သော ဂုဏ်အရာကား ကွာခြားလှ၏ ။ ဇောတိက,ဇဋိလ စသော သူဌေးကြီးတို့၏ ''သေဋ္ဌ'' ဘွဲ့ကို တော်ရုံ လျှော်ရုံ ပစ္စည်းရှိသူက ခံလျှင် မတန်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မရာ၍ လူအများက အသိအမှတ် မပြုနိုင်ကြပေ ။ ထို့အတူ တစိတ်တဒေသ ဂုဏ်တူရုံမျှဖြင့် အတုလဂုဏ်ရှင်၏ သုဂတဂုဏ်အင်ကိုလည်း သာသနာ၌ မည်သူတဦး တယောက်မျှ မခံဝံ့ မခံရဲကြ ခံလျှင်လည်း အသိအမှတ် ပြုနိုင်ကြမည် မဟုတ်ပေ ။

ကောင်းစွာ လာတော်မူသည်။ ။သု=ကောင်းစွာ ၊ အာဂတ = လာတော်မူသည် ။ ဘုရားဖြစ်တော်မူသည် အထိ ကောင်းစွာလာတော်မူခဲ့သည်ဟု ဆိုလို၏ ။ လောကဋ္ဌ ရည်မှန်းရာသို့ အရောက်သွားလာနိုင်သူကို အသွားအလာကောင်းသူဟု ဆိုရ၏ ။ လမ်းလွဲ လမ်းများလိုက်၍ လိုရာသို့ မရောက်က အသွားအလာ ကောင်းသူမဖြစ်နိုင်။ သံသရာကား လမ်းကောက် လမ်းများတွေ ပေါများသော ကန္တာရကြီးပင် ။ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ မျက်မမြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကဲ့သို့ဖြစ်ရာ လမ်းများပေါလှသော ဤလောကဋ္ဌ လမ်းကောင်းလိုက် မိသည်ထက် လမ်းကောက်လမ်းများသာ အရောက်များရတော့သည် ။ လေးအသင်္ချေကို မဆိုထား ဘိ တကမ္ဘာအတွင်းမှာပင် လမ်းများ၌ ချောက်ထဲကျ စုံးစုံးမြုပ်ခဲ့ရသော ဘဝပေါင်းမှာ မနည်းလှပေ ။ ဘုရားရှင်မှာ နိယတဗျာဒိတ်ရသည့်အခါမှစ၍ သဗ္ဗညုတပန်းတိုင်ကြီးကို မျက်ခြည်မပြတ်ခဲ့ ၊ အမြဲတမ်း ဦးတည် မြော်မှန်းခဲ့၏ ။ ထိုဉာဏ်တော်ကြီး အတွက်ပစ္စည်းဥစ္စာ ကိုယ်အင်္ဂါသာမက အသက်ပါစွန့်ရန် အဆင်သင့် ဖြစ်နေခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်ပင် သူတကာ မတွေးဝံ့ ခြံ့ဖွယ် ထိတ်ဖွယ်ဖြစ်လောက်အောင် ပြောင်မြောက်စွာ စွန့်စွန့်စားစား ပါရမီဆယ်ပါးကို အားရပါးရ ဖြည့်တော်မူနိုင်ခဲ့၏ ။ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကြီးသို့ တသန်တည်း စိတ်ရောကိုယ်ပါ လွှတ်ထားသဖြင့် လမ်းများ လမ်းလွဲမရောက် အစဉ်ဖြောင့်လျက် ရှိခဲ့ပေသည် ။ ထို့ကြောင့်ပင် နောက်ဆုံး၌ ရည်မှန်းချက်မြောက် သဗ္ဗညုတပန်းတိုင်သို့ ရောက်တော်မူရသည် ။ သုဂတ၏ ဤအနက်အရဗုဒ္ဓရှင်တော်၏ ပါရမီအကြောင်း အလွန်ကောင်းခဲ့ပုံကိုလည်း ၊ အကြောင်းကောင်း၏ အကျိုးမဟာဇောဓိ(=အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်)၏ အလွန်ထူးခြားပုံကိုလည်း စေ့စပ်စွာ အာရုံပြုမိသူတိုင်း အားရမဆုံး ကြည်ညိုမဆုံး ဖြစ်ရတော့သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၅။လောကဝိဒူဝုဏ်ဆောတော်

လောကဝိဒူအဖွင့်။　　။ လောက = လောကအားလုံးကို ၊ ဝိဒူ = သိတော်မူသည် ။ လောကကို သိပါသည်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံးထက် သာလွန်သိနိုင်သော ဉာဏ်ကြီးရှင် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးဟု ဆိုလိုဏ်၊လောကသုံးပါးရှိခဲ့ရာ သတ္တဝါအမျိုးမျိုးကို သတ္တလောကဆိုဏ်။သတ္တဝါတို့ဏ် တည်နေရာ ဘုံဌာနတွေကား ဩကာသလောကတည်း ။ သတ္တဝါဘုံဟူသော ဝေါဟာရ ပညတ်များဏ် တည်ရာ နာမ်ရုပ်တရားများကို သခ်ါရလောကဟုခေါ်ရသည်။ သတ္တလောကကို သိရာ၌ လူ,နတ်,ဗြဟ္မာ,ငရဲသား, တိရစ္ဆာန်,ပြိတ္တာ,အသူရကာယ်, အမျိုးမျိုးတို့ကို အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ စုံအောင် သိတော်မူဏ် ။ သတ္တဝါတဦးစီဏ် ယခုတဘဝအဖြစ်သာမက ရှေးက ဖြစ်ခဲ့ဘူးသောဘဝအဖြစ်မျိုးတွေ နောင်ဖြစ်ရမည့် ဘဝအဖြစ်မျိုးတွေကိုလည်း သိတော်မူဏ် ။ တန်ခိုးကြီးသော နတ် ဗြဟ္မာ ရဿေ့များနှင့် သာဝကများလည်း ထိုသို့သိကြဏ် ။ သို့သော် ငါးတို့ကား ဘဝဘယ်မျှ ကမ္ဘာဘယ်လောက်အထိသာဟု အကန့်အသတ်ဖြင့် သိကြဏ်။ ဘုရားရှင်ကား အဆုံးအဆမရှိသိတော်မူသည်မှာ ထူးခြား ချက်ဖြစ်ဏ်။

သူမတူသော အသိ။　　။ သတ္တဝါနှင့် စပ်၍ ထိုအသိမျိုးမှာ တခြားပုဂ္ဂိုလ်များလည်း သိတန်သလောက် သိနိုင်သေး၍ ထူးဆန်းလှသည် မဟုတ်သေးဟု ဆိုသော် ဆိုနိုင်ပါသေးဏ် ။ ဘယ်သူမှ လိုက်မမိသော ဘုရားရှင်ဏ်အသိ ရှိပါသေးဏ် ။ ထိုအသိမှာ သတ္တဝါတို့ဏ် အတွင်းဓာတ်ခံ သတ္တိအမျိုးမျိုးကို ခွဲခြားသိနိုင်ခြင်းပင် ။

ဥပမာ – သစ်ပင်ပေါက်စ၌ အသီး သီးစေတတ်သော ဓာတ်သတ္တိ ရှိနေသော သစ်ပင်နှင့် ထိုသတ္တိမျိုး မရှိ မြို့မည့် သစ်ပင်ဟုန်စ်မျိုး ရှိရာ၌ ထို သတ္တိ ရှိ မရှိ သိရန်အချက်မှာ မည်မျှ ခက်ခဲမည်နည်း ။ ထို ဓာတ်သတ္တိကို သိရန် လောကစမ်းသပ်နည်း ရှိသော် ရှိရာဏ် ။ သတ္တဝါတို့ အတွင်းကဓာတ်ခံကို သိရန်ကား ဘုရားဉာဏ်မှ တပါး အခြားမရှိပေ။ ထို့ကြောင့်ပင် သတ္တဝါလို့ကို ဘယ်လို

www.burmeseclassic.com

ဓာတ်ခံမျိုးရှိနေသည်, ဘယ်အနုသယ ကိလေသာကလွန်ကဲသည်, နဲသည်, ဘယ်လို စိတ်ကြိုက် အလိုဆန္ဒရှိသည် , ဘယ်စရိုက်မျိုးလွန်ကဲသည်, ဘယ် ဣန္ဒြေကရင့်နေပြီ, နသေးသည်, စသည်တို့ကို အတွင်းဝင်ကြည့်၍ အတိအကျ မြင်ရသူပမာ သေချာစွာ ခွဲခြားသိနိုင်ပေ၏ ။ ဥပါဒ်အနေ ပေါ်နေသော သဘာဝတရားများကို အနုစိတ် သိရန်ပင် ခက်ခဲလှ၏ ၊ အခြားသူတို့ အရာမဟုတ်ပေ ။ ပေါ်မလာသေးပဲ ဓာတ် သတ္တိအဖြစ်သာ တည်ရှိနေသော ဆိုခဲ့ပြီး သဘောများကို သိရန်မှာ အခက်ဆုံးပင်ဖြစ်ရာ သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ရှင်ကို ထား၍ တပါး ဘယ်သူသိနိုင်အံ့နည်း ။ ထို့ကြောင့် အာသယာနုသယ ဉာဏ် (= အတွင်းဓာတ်ခံ ကိလေသာ အငုတ်ဓာတ်ကို သိသောဉာဏ်),ဣန္ဒြိယပရော ပရိယတ္တဉာဏ် (=ဣန္ဒြေအနု အရင့်ကို သိသောဉာဏ်) တို့မှာ အသာဓာရဏာ(=အခြား သူနှင့်မဆိုင် ဘုရားရှင်နှင့်သာ ဆိုင်သောဉာဏ်များ) ဖြစ်ရသည် ။

ဘုရား အရာ။ ။အတွင်းဓာတ်ခံ စရိုက်စသည်ကို သိရေးမှာ ဘုရားသာဖြစ်၍ပင် အရှင်သာရိပုတ္တရာကဲ့သို့ ပညာဉာဏ်ထိပ်သီး မထေရ်မြတ်ကြီးသော်မှ တရားအပေး လွဲခဲ့ရသေး၏ ။ အရှင်မြတ်ကား မိမိ တပည့် ရဟန်းငယ်တပါးကို ''ငယ်ရွယ်သူတို့မှာ ရာဂအဖြစ်များတတ်သည်'' ဟု အသုဘကမ္မဋ္ဌာန်းပေးခဲ့ရာ နိမိတ်မျှပင် မထင် ခရီးမရောက်ဖြစ်လေ၏ ။ ရဟန်းငယ်ကို ဘုရားရှင်ထံ ခေါ်သွားပြီးလျှင် အကြောင်းကို လျှောက်ထားရာ ထိုရဟန်း၏ ဓာတ်ခံကို ဆင်ခြင်သော ဘုရားရှင်သည် အလှအပကြိုက်တတ်သော သဘောကို တွေ့ရ၍ အသုဘနှင့် မလျော်သည်ကို တွေ့ရ၏။ဆက်လက် ဆင်ခြင်ပြန်သော် ဘဝဒီးရာတိုင် ဖြေပန်းတိမ်သည်ဖြစ်ခဲ့သည်ကို မြင်ရ၍ ထိုဓာတ်ခံကို အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်နိုင်သောကြောင့် ဖြေပဒုမ္မာကြာပန်းကြီး ဖန်ဆင်းပေးအပ်ပြီး လောဟိတ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းစေသောအခါ မကြာမီ စတုတ္ထဈာန်အထိ ရခဲ့၏ ။ ထို့နောက် ပဒုမ္မာကြာပန်းကြီး ညှိုးနွမ်းရိယော်ပုံကို ဖန်ဆင်းပြသောအခါ အနိစ္စစသော သဘောထင်လျက်သင့် ဖိုလ်ရကာ ရဟန္တာဖြစ်ခဲ့ရပေပြီ။(ခမ္မပဒဋ္ဌ၊၂၊ မဂ္ဂဝဂ် ၊ သုဝဏ္ဏကာရတ္ထေရ ဝတ္ထု ၊ ၂၆၆)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရားရှင်၏ ဥဏ်တော်အစွမ်း။ ။အရှင်မဟာပန္ထက-ကား ရဟန္တာမြတ်ကြီးပင်၊ ပိဗိညိတော် စူဠပန္ထကကို လေးလကြာသော်လည်း ဂါထာတပုဒ် မရကောင်းလားဆိုပြီး နှင်လွှတ်ခဲ့၏။ ဘုရားရှင်နှင့် တွေ့၍ ငင်းနေ့နံနက်ခင်းပင် ပဋိသမ္ဘိဒါဉာဏ် ဈာန်အဘိညာဉ်များရကာ ရဟန္တာဖြစ်မည်ကို သိရသောကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးသောအခါ မကြာမီ ရဟန္တာဖြစ်လေသည်။ (အံ၊၂၊၁၊ဇောဒ္ဂဝဂ်၊ ၁၆၈) နေရောင်လင့်နေသော ပွင့်ကာနီး ပဒုမ္မကြာငုံကြီးပမာ အလွန်ပင် ကြည်နူးတွေ့ရှင့်နေသည်ကို သာဝကများ အမှတ်မထားမိဘဲ ဘုရားရှင်သာ သိတော်မူသည်မှာ ဓာတ်ခံသိရာ၌ သူမတူအောင် စွမ်းနိုင်သော ဘုရားရှင်၏ ဉာဏ်တော်စွမ်းပင်ဖြစ်ပေသည်။

ဩကာသ သိတော်မူပုံ။ ။ယခုခေတ် မျက်မြင်အားဖြင့် လူအမျိုးမျိုး နေထိုင်ရာ တောင်ကျွန်းသာတည်း။ လူများ မရောက်မမြင်ရသော အနောက်ကျွန်း အရှေ့ကျွန်း မြောက်ကျွန်းများလည်း ရှိသေး၏။ ထိုကျွန်းကြီး လေးကျွန်းတို့၏ အလယ်၌ မြင်းမိုရ်တောင်ကြီးနှင့် တောင်ရံခုနစ်လုံးရှိ၏၊ မြင်းမိုရ်တောင်ကို ပတ်ဝိုင်းလျက် သီဒါ သမုဒ္ဒရာကြီး တည်လျက်ရှိ၏။ ကျွန်းလေးကျွန်းတည်ရာ ကမ္ဘာကို ပတ်လျက် စကြာဝဠာတောင်ကြီး ကာဆီးလျက် ရှိပြန်သည်၊ မြင်းမိုရ်တောင်ထိပ်၌ တာဝတိံသာနတ်ဘုံရှိ၍ ယုဂန္ဓိရ်တောင်ထိပ်၌ စတုမဟာရဇိနတ်ဘုံရှိ၏။ တာဝတိံသာမှ အထက်ကောင်းကင်၌ ယာမာစသော နတ်ပြည်လေးဘုံ အဆင့်ဆင့်တည်လျက် ရှိသည့်ပြင် ဗြဟ္မာဘုံနှစ်ဆယ်လည်းရှိ၏။ မြေအောက်၌ကား ငရဲဘုံရှစ်ထပ် ရှိပြန်၏။ ပြတ္တာ တိရစ္ဆာန် အသူရကယ်တို့ကား ဘုံသီးခြား မဟုတ်ကြ၊ ဤသုံးဆယ့်တဘုံတည်ရာ ကမ္ဘာလောက တခုကို စကြာဝဠာဟုဆိုရာ ဆက်ကာဆက်ကာ တည်လျက်ရှိသော ထိုစကြာဝဠာပေါင်းမှာ အဆုံးမရှိတော့ပေ။ ဤကား ကမ္ဘာတည်နေပုံ အချုပ်မျှသာတည်း။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရားရှင်ကား ဆိုခဲ့ပြီး စကြာဝဠာ သြကာသ လောကတွေကို လိုက်ကြည့်နေရသည်မဟုတ် ၊ ထိုင်ရာမထ အလိုရှိသလို မြင်နေရတော့၏ ။ တချို့ တန်ခိုးကြီးနတ် ဗြဟ္မာ ရသေ့ သာဝကများကလည်း မြင်နိုင်ကြ၏ ၊ သို့သော် တစိတ်တဒေသသာ ၊ ဘုရားရှင်ကဲ့သို့ အဆုံးအဆမရှိအောင် မမြင်ကြ။ ဘုရားရှင်ကဲ့သို့ ဝေဖန်ခွဲခြား၍လည်း အသေးစိတ် မသိနိုင်ကြ ။ ထို့ကြောင့် သြကာသ လောကကို သိရာ၌လည်း တုဖက်မရှိ ဖြစ်တော့သည် ။

သခီရ သိတော်မူပုံ။ ။သတ္တ,သြကာသဟူသည် ပညတ်[၁]များသာ ၊ တကယ်ထင်ရှား ရှိသည်ကား မဟုတ် ။ တကယ်ထင်ရှားရှိနေသော ပရမတ် ဓာတ်သားများအပေါ် အခေါ်အဝေါ် ပြုထားခြင်း များသာတည်း ။ အမှန်မှာ ရုပ်ကလာပ် အဖွဲ့အစည်း နာမ်ကလာပ်အဖွဲ့အစည်းပေါင်း ကုဋေများစွာ ပေါင်းစပ်၍ နေသောအရာကို ''သတ္တဝါ'' ခေါ်၍ ရုပ်ကလာပ်မျှသာ ဖွဲ့စည်းတည်နေသောအရာကို ''သြကာသ''ဘုံဟု ခေါ်ခြင်းဖြစ်၏ ။ သတ္တလောက သြကာသလောကကို သိကြသည်ဆိုသော တန်ခိုးကြီး ပုဂ္ဂိုလ်များပင် သခီရလောကကို သိရန်ကား အစွမ်းမရှိကြ ။ သာသနာ၌ ဘုရားအဆုံးအမခံ ကျင့်ကြံရသဖြင့် ဝိပဿနာထက်သန်လျက်ရှိကြသော ယောဂီ အရိယာများသည် ဝိပဿနာအခိုက်၌ ရုပ်နာမ်တို့ကို သိကြ၏ ။ သို့သော် အလွန်လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ပျက်လျက်ရှိသော ရုပ်နာမ်တို့ကို မလွတ်တမ်း တခုစီ အကုန် မြင်ကြရသည် မဟုတ်၊ ထင်ပေါ်ရာ ထင်ပေါ်ရာ ရုပ်နာမ်များကိုသာ သိကြ၏ ။ ထိုရုပ်နာမ်များ၌ပင် အဖွဲ့အစည်းအဖြစ် အသေးစိတ် သိကြသည်လည်း မဟုတ် ။ အထူးခြားဆုံး ဝိပဿနာအဖြစ် အရှင်သာရိပုတ္တရာ၏ အနုပဒ ဝိပဿနာ ဟု (မဂ္ဂ၂၅)၌ လာရာ ဗျာန်အဆင့်ဆင့် ဝင်စားကာ ထိုဗျာန်တို့မှ တရားများကို အစဉ်မလွတ်ရအောင် ရှုနိုင်သည်ဟူ၏ ။ သို့သော် နေဝသညာနာသညာယတနဗျာန်၌ကား ဘုရားအရာသာဖြစ်၍ မရှုနိုင်ဖြစ်ရ၏၊ ထင်ရှားသည်ဆိုသော

၁။ သဒ္ဒနီတိ ဓာတုမာလာ – ၂၈၀ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တရားအစုံ၌ပင် ဝေနာစသော တရားတခုစီကိုသာ သိ၍ နာမ်အဖွဲ့အစည်း အကုန် သိသည်ကား မဟုတ်ပေ။ ဘုရားရှင်အောက် အကောင်းဆုံး ဗောဓိဉာဏ်ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ များပင် ရုပ်နာမ်တစိတ် တဒေသကိုသာ သိတော်မူကြ၏ ။ ထိုအရှင်တို့ကား ကိုယ့် သန္တာန်ရှိ တရားစုကိုသာ သိတန်သလောက် သိကြ၍ သူတပါးသန္တာန် ရှိ ရုပ်နာမ်နှင့် ဗဟိဒ္ဓ – တော တောင် စသည်ရှိ ရုပ်ဓာတ်တို့ကိုကား မသိနိုင်ကြ ။

ဘုရားရှင်ကား တခုစီ အလွန်လျင်မြန်စွာ ဖြစ် ပျက်နေသော ရုပ်နာမ်တရားတို့ကို ပြတ်ပြတ်သားသား ခွဲခြားသိနိုင်၏ ။ ကလာပ်စည်း တခုစီက ရုပ်များကိုလည်း ခွဲခြားနိုင်၏ ။ အကြောင်းအမျိုးမျိုး သတ္တိအဖုံဖုံ စုံအောင် ပင် သိတော်မူ၏ ။ မိမိ သူတပါး မရွေး အတွင်း အပ သက်ရှိ သက်မဲ့ မရွေး အား လုံးသော လောကဓာတ်အမျိုးမျိုးကို ခွဲခြားဝေဖန်၍ သိတော်မူ၏ ။ ဘုရားရှင်၏ အဘိဓမ္မာပိဋကကား ရှင်တော်မြတ်၏ အတုမရှိသော ဓာတုဗေဒ ဆရာမြတ်အဖြစ်ကို ပြလျက်ရှိပေသည်။ ထို့ကြောင့် လောကကို သိပါသည်ဆိုသော တန်ခိုးကြီး နတ် ဗြဟ္မာ သာဝကတို့က တစိတ်တဒေသကို သိရသော မိမိတို့ အသိကလေးဖြင့် လောက ဝိဒူအမည်ကို မခံလို မခံဝံ့ကြ ။ ဘုရားရှင်၏ သူတပါးနှင့်မဆိုင် ကိုယ်ပိုင်ဂုဏ်တော် ဖွဲ့အဖြစ် ဟစ်ကြွေးကြေညာကာ အားရလေးစားစွာ ပူဇော်ကြရပေသည် ။

၆။အနုတ္တရဂုဏ်တော်

အနုတ္တရ အဖွင့် ။ ။အနုတ္တရ–သာလွန်သူမရှိသောပုဂ္ဂိုလ် ။ အဖက် ဖက်တွင် မိမိက အသာဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်၍ မိမိထက်သာသူဟု တစုံတယောက်မျှ မရှိဟု ဆိုလို၏ ။ ဘုရားရှင်ကား လုပ္ပိန်ဥယျာဉ် တွင် မယ်တော်ဝမ်းတိုက်မှ ဖွားလျှင်ဖွားချင်း မြောက်ဖက်သို့ မျက်နှာမူကာ ခုနစ်ဖဝါး လှမ်းကြွတော်မူလျက် လောကကိုကြည့်ရာ မိမိထက် သာသောသူ မတွေ့ရ၍ ''အဂ္ဂေါဟမသ္မိ လောကဿ = ငါကား တလောကလုံးထက် အမြတ်ဆုံးဖြစ်သည်။ သေဋ္ဌော ဟမသ္မိ လောကဿ = ငါကား တလောကလုံးထက် ထူးခြားသာလွန်သူ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖြစ်သည်။ ဇေဠော ဟမသ္မိ လောကဿ=ငါကား တလောကလုံးထက် အကြီး ဆုံးဖြစ်သည်"ဟု သုံးခွန်းသော စကားကို မကြောက်မရွံ့ ရဲဝံ့စွာ ကြုံးဝါးတော်မူခဲ့၏။ ထိုစဉ်အခါ နတ်ဗြဟ္မာများက အမြတ်ဆုံးအဖြစ် ဝန်ခံခဲ့ရာ လူများမှာလည်း တအံ့တသြ ပြောမဆုံးဖြစ် ခဲ့ကြရ၏ ။ အရဟံဂုဏ်တော်အဖွင့်၌ ဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း နောင်အခါလည်း အံ့သြဖွယ်ရာများ တွေ့ခဲ့ရ၍ အဘိညာဉ်ရ တန်ခိုးရှင် ကာဠဒေဝိလရသေ့ကြီး၏ ရှိခိုးမှုကို ခံရသည့်အပြင် ခမည်းတော် မင်းတရားကြီးကလည်း နှစ်ကြိမ်တိုင် ရှိခိုးခဲ့လေသည် ။ ဘုရားမဖြစ်မီကပင် သူမတူသော အံ့ဖွယ်ယောကျ်ားမြတ် ဖြစ်ခဲ့သော ရှင်တော်မြတ်ကား ဘုရားဖြစ်လာသောအခါ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိ အံ့သြဖွယ် အတိချည်းသာ ဖြစ်ရတော့သည် ။

အံ့သြကြရပုံများ။ ။သူတကာ မယှဉ်နိုင်အောင် နိုင်နင်းကျွမ်းကျင်စွာ ပြုနိုင် ပြနိုင်သော တန်ခိုးတော် အမျိုးမျိုးကို မြင်ရသော် အံ့သြကြရ၏ ။ သူမတူအောင် သန့်ရှင်း စင်ကြယ်၍ သိမ်မွေ့ငြိမ်သက်လှသော စရဏ(=သီလစသော အကျင့်) များကို မြင်ရပြန်သော် နီးကပ်စွာ ပေါင်းသင်းမှီဝဲဆည်းကပ်ရသော တပည့်သာဝကများမှာ အံ့သြရပြန်ပါသည် ။ ဆွေးနွေးခြင်းဖြင့် သူမတူအောင် သိနိုင်သော ပညာစွမ်းကို သိရသောအခါလည်း အလွန်အံ့သြရသည်ပင်။ ယခုခေတ် ဘုရားတရားတော်များကို လေ့လာရသူတို့မှာပင် ဘုရားရှင်၏ဉာဏ်စွမ်းကို အံ့မခန်းဖြစ်ကြရ၏ ။ တရားနာရသော် အသံတော် သာယာလှပုံ,စကားအရာလိမ္မာကျွမ်းကျင်လှပုံ, တရားတော်၏ လေးနက်ပုံ, အမျိုးစုံအောင်ပင် အံ့ချီးဖွယ်ကြုံရ၏။ လက္ခဏာတော်ကြီးငယ် အသွယ်သွယ်တို့ဖြင့် တင့်တယ်သော ရွှေစင်ရုပ်တော်မှ တလံမျှသော ရောင်ခြည်, ခြောက်သွယ်သော ရောင်ခြည်တော်တို့ တင့်တယ်စွာမြူးကွန့်တလွန့်လွန့်ဖြာထွက်နေသည်မှာလည်း ရှုမဝ ဖူးမဝ အံ့သြဖွယ် ဖြစ်ကြရ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဤသို့ အဖက်ဖက်၌ သူထက်ကဲအောင် ထူးခြားလှသော ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်၏ အကြောင်းပါရမီများကို စဉ်းစားပြန်သော် သူမတူအောင် စွန့်စားခဲ့ပုံများမှာလည်း အံ့ဖွယ် အတိပင်။ ထို့ပြင် အဋ္ဌာရသ-ဗုဒ္ဓဓမ္မ (=ဘုရားသာ ရနိုင်သောဂုဏ်တော်တဆယ့်ရှစ်ပါး),ဒသဗလ(=အားတော်ဆယ်တန် ဘုရားဥာဏ်များ) (အာဠာနာဋိယသုတ် အဖွင့်ကြည့်)စသော တရားများ သူတပါးမှာ မရှိ၊ ဘုရား၌သာ ရှိသည်ကို မြင်ရသော် အံ့သြကြရပြန်၏။ ဤမျှ အံ့ဖွယ်အတိ အစွမ်းရှိယပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သောကြောင့်ပင် စကြဝဠာတွေ့ အနန္တရှိသော်လည်း ဤစကြဝဠာမှာသာ ဖြစ်၍ ဤစကြဝဠာ၌လည်း လူ့ဘုံ၌သာ၊ လူ့ဘုံမှာလည်း တောင်ကျွန်း မဖျိမဒေသ၌သာ၊ ယှဉ်ဖွယ်ရာ မရှိပဲ တဆူတည်း ထူးခြားစွာ ပေါ်ထွန်းရလေသည်။

ဂ။ ပုရိသဒမ္မသာရထိဂုဏ်တော်

သို့မဟုတ်

အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိဂုဏ်တော်

ပုရိသဒမ္မသာရထိ အစွဝ်း။ ။ ပုရိသဒမ္မ= ဆုံးမထိုက်သော သတ္တဝါတို့ကို။ သာရထိ = ဆုံးမတော်မူတတ်၏။ ဤ၌ ဂုဏ်တော်ဆယ်ပါးအဖြစ် အနုတ္တရကို သီးခြားယူခဲ့၏။ ဂုဏ်တော်ကိုးပါး အရဆိုလျှင် အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ ဟု နှစ်ပုဒ်တွဲကာ ဂုဏ်တော်တပါးယူ။ သတ္တဝါတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမရာ၌ အတုမရှိ အသာဆုံးဖြစ်သည်ဟု ဆိုလို၏။ လောကဝိဒူဂုဏ်တော်အရ လောကကို သိခြင်းမှာ ဤအနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာထိ ဂုဏ်တော်ကြီးကို ရခြင်း အကြောင်းပင်ဖြစ်၏။ အထူးသဖြင့် သတ္တဝါတို့၏ အတွင်းဓာတ်ခံ အမျိုးမျိုးကို အသေအချာသိခြင်းမှာ သတ္တဝါတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမနည်းပေးရာ၌ အလွန်ပင် ထိရောက်လှပေသည်။ မှန်၏၊ ရောဂါ၏ လက္ခဏာကိုမသိပဲ ဆေးပေးလျှင် အနာတခြား ဆေးတလွဲဖြစ်ကာ လူနာမှာ ရောဂါမပျောက်ပဲ တိုး၍ပင် လာတတ်သေး၏။ ရောဂါ၏ လက္ခဏာနှင့် သူနာ၏ ဓာတ်ခံသိသော ဆရာသာ အနာနှင့်ဆေးတည့်အောင် ပေးနိုင်၏။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကိလေသာတို့ကား တကယ့် အနာရောဂါများတည်း၊ ဆိုးဝါးသော ကာယကံမှု, ဝစီကံမှု , မနောကံမှု,များမှာ ထိုကိလေသာအနာရှိ၍ ဖြစ်သော ဖောက်ပြန်မှုများပင်တည်း ။ ''ပုထုဇ္ဇနော ဥမ္မတ္တကော'' အရ ပုထုဇဉ်မှန်သမျှ အရူးချည်းသာ အဆိုရှိခဲ့ရာ ထို အရူးထဲခြင်းမှာလည်း ကိလေသာအနာ၏ ဖောက်ပြန်မှုပင် ဖြစ်တော့သည် ။ တရားဆေးတော် အမျိုးမျိုး လက်ကိုင်ရှိတော်မူသော ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်ကား ကိလေသာအနာတို့၏ အငုပ်, အတက်, အနည်း, အများစသော အတွင်း အခြေအနေမှန်ကို ဇောန်သိတော်မူရာ ပေးသမျှ ဓာတ်ခိုက်လျက် ဘယ်မျှ ရိုင်းနေသူဖြစ်စေ ယဉ်ကျေးရတော့သည်သာ ။ သတ္တဝါတို့၏ ဓာတ်ခံကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် မသိကြသော သာဝကတို့၌ တခါတရံ တရားနှင့် ဓာတ်ခံစရိုက် မတိုက်ပဲ လွဲသောအခါ ရှိတတ်သော်လည်း (လောကဝိဒူ အဖွင့်ကြည့်)ဓာတ်ခံကို ပိုင်နိုင်စွာ သိတော်မူသော ဘုရားရှင်၌ ထိုသို့ လွဲသည်ဟု မရှိပေ ။ သာဝကတို့ ဆုံးမ၍ ခရီးမရောက်သူကား ဘုရားမြတ်ထံ ရောက်လာသောအခါ ခရီးရောက်၍ အပြီးမြောက် ယဉ်ကျေးသူဖြစ်တော့သည် ။ ထို့ကြောင့် ''အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ= သတ္တဝါတို့ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမရာ၌ အတုမရှိ စွမ်းတော်မူသော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဟိပေ'' ဟု တလောကလုံးက အံ့ချီးဂုဏ်တင် ဦးထိပ်ရွက် ပန်ဆင်ခဲ့ရပေသည် ။

အမျိုးမျိုး ဆုံးမပုံ။ ။သတ္တဝါတို့ကို ဆုံးမတော်မူရာ၌ အနုအားဖြင့်ငင်း, အကြမ်းအားဖြင့်ငင်း, အနုအကြမ်းနှစ်မျိုးအားဖြင့်ငင်း, သင့်လျော်သလို ဆုံးမတော်မူ၏ ။ ဒေဝဒတ်နည်းညွှန်းချက်အရ အဇာတသတ်မင်းက နာဠာဂိရိဆင်ကြီးကို အရက်မူးအောင် အလွန်အကျွန်တိုက်ပြီးလျှင် တပည့်သံဃာများနှင့် ဆွမ်းခံကြွလာသော ဘုရားရှင်ထံ လွှတ်လေရာ ဘုရားရှင်၏ မေတ္တာတော် စွမ်းအားကြောင့် ဆင်ကြီးမှာ ဘုရားရှေ့ နူးတုပ်လာ၏ ။ ထို့နောက် ဘုရားရှင် တရားဟော၍ ဆင်ကြမ်းကြီးမှာ ဆင်လိမ္မာအဖြစ်သို့ ရောက်ရသည် ။ လူအများ တအံ့တသြ ပြောစမှတ် ပြုရသည်မှာ ''တုတ်တွေ ချွန်းတွေ ကြိမ်းလုံးတွေနှင့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သူတကာဆုံးမ မရသော ဆင်ကြိုးကို တုတ်မပါ လက်နက်မပါ လိမ္မာယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော် မူနိုင်ပါပေသည်'' ဟူ၍ ဖြစ်ပေသည် ။

ဘုရားရှင်သည် သစ္စက,အမ္မဋ္ဌ,စသော ပညာရှိ မာန်ကြီးသူ အချို့တို့ကို ခပ်ကြမ်းကြမ်း ပြောဆိုနှိမ့်ချ ဆုံးမတော်မူရ၏ ။ ဝါဒပြိုင်လာသောအခါ အချို့ပညာရှိတို့ကို သူတို့ဝါဒ နိမ့်ကျအောင် နှိမ့်ချပြီးမှ သာယာညှင်း ပျောင်းစွာ တရားပြ၍ ဆုံးမရ၏ ။ ဗကဗြဟ္မာစသော အချို့ တန်ခိုးကြီး နတ်ဗြဟ္မာများကို တန်ခိုးပြိုင်ကာ ဆုံးမရသည်လည်းရှိ၏ ။ တခါက ကောသိမည်သော မြင်းဆရာတဦး ဘုရားရှင်ထံ ရောက်လာရာ ''မြင်းတို့ကို မည်သို့ ဆုံးမသနည်း ကောသိ'' ဟုမေးတော်မူ၏ ။'' တပည့်တော် အနုနည်းဖြင့်လည်း ဆုံးမပါသည် ၊ အကြမ်းနည်းဖြင့်လည်း ဆုံးမပါသည်၊အကြမ်း,အနု နှစ်မျိုးစုံဖြင့်လည်း ဆုံးမပါသည်၊ ဘယ်နည်း နှင့်မျှ ဆုံးမ မရသော မြင်းကိုမူ သတ်ပစ်လိုက်ပါသည်''ဟု လျှောက်ပြီးလျှင် '' အရှင်ဘုရားသည် အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ ဖြစ်တော်မူရာ သတ္တဝါတို့ကို ဘယ်ပုံ ဆုံးမပါသနည်း'' ဟု လျှောက်၏ ။

''ကောသိ.... ဝါဘုရားလည်း သတ္တဝါတို့ကို အနု, အကြမ်း, အနုနှင့်အကြမ်း ,နည်းလမ်းသုံးမျိုးတို့ဖြင့်ပင် ဆုံးမ၏ ။ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ ဆုံးမ မရသော သတ္တဝါကိုမူ သတ်ပစ်လိုက်ရသည်''ဟု မိန့်တော်မူရာ''အရှင်ဘုရားမှာ ပါဏာတိပါတကို မပြုကောင်းသည် မဟုတ်ပါလော''ဟု လျှောက်ရာ ''အေး မှန်ပေသည် ဝါ မဆုံးမ မကဲ့မြစ်ပဲ လက်လွှတ်လိုက်လျှင် ထိုသူမှာ သေသည်ပင် မည်တော့သည်''ဟု မိန့်တော်မူ၏ ။ (အံ –၁၊ ကောသိသုတ်၊၄၂၇)

အားကျဖွယ် ပရိသတ်။ ။ယခုခေတ် အဆုံးအမ ကောင်းသော ဆရာ၏ တပည့်များမှာ ယဉ်ကျေးသိမ်မွေ့၍ အချီးကျလှ၏ ။ ယဉ်ကျေးသော တပည့်ပရိသတ်တို့ကို မြင်ရသူတို့မှာဆရာ၏ဆုံးမပဲ့ပြင်ကောင်းပုံကို အားရကြမြဲတည်း ။ လက်ထက်တော်က ဗုဒ္ဓပရိသတ်မှာ ဘုရားအဆုံးအမခံရ၍

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အလွန်ယဉ်ကျေးနေခဲ့ရာ ထိုပရိသတ်မျိုးကို ကြုံရသူတိုင်း ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ အလွန်ကောင်းပုံကို ပြောမဆုံးဖြစ်ရ၏ ။ အဇာတသတ်မင်းသည် ခမည်းတော်ကို ပြစ်မှား, ဘုရားရှင်ကို ပြစ်မှားပြီးနောက် နောင်တရရာ ဇီဝက၏ ညွှန် ကြားချက်အရ တခုသော ညချမ်းအခါ သံဃာ့ပရိသတ်များ စုဝေးနေစဉ် ဘုရားရှင်ထံ ရောက်လာ၍ အလွန်ငြိမ်သက်လှသော သံဃာ့ပရိသတ်ကို မြင်ရသောအခါ မိမိ သားတော်ကလေး ကို အမှတ်ရ၏ ။ '' ဗျို့ သားတော်ကလေး ဥဒယဘဒ္ဒသည် ဤယဉ်ကျေးပုံမျိုး,ငြိမ်သက် ပုံမျိုး, ရှိသူဖြစ်ပါစေ'' ဟု တောင့်တမိလေသည် ။ (ဒီ–၁၊ သာမည ဖလသုတ် ၊၄၅)

ကန္ဒရကန့်ပေဿ။ ။စမ်ပြည် ဂဂ္ဂရာ ရေကန်နား၌ ရဟန်းသံဃာများနှင့် သီတင်းသုံးနေတော်မူသော ဘုရားမြတ်ထံ ကန္ဒရကပရိဗိုဇ်နှင့် ပေဿမည်သော ဆင်ထိန်းသားတို့ ရောက်လာကြ၏။ ကန္ဒရကသည် ငြိမ်ငြိမ် သက်သက် တိတ်တိတ် ဆိတ်ဆိတ် ခြံရံခစားလျက်ရှိနေကြသော သံဃာ့ပရိသတ်ကို မြင်ရသောအခါ လှည့်ကာ ပတ်ကာ ကြည့်ရှုပြီး လွန်စွာ အားရလျက် အံ့ဖွယ်ရာအဖြစ် ချီးကျူးသော စကားလျှောက်ထားခဲ့၏ ။

ထိုအခါ ဘုရားရှင်က ဤရဟန်းများမှာ ရဟန္တာနှင့် သေက္ခအရိယာများ ချည်းသာဖြစ်ကြောင်း , သူတို့သည် သတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါးတို့၌ စူးစိုက်စွဲမြဲသော စိတ်ရှိသူများဖြစ်ကြောင်း မိန့်တော်မူသော် ပေဿက ''မြတ်စွာဘုရား သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ဟောကြားထားသည်မှာ အံ့ဖွယ်ပင်ဖြစ်ပါသည်။ တပည့်တော်များလည်း ရံခါ ရံခါ ဤသတိပဋ္ဌာန်တရားလေးပါး၌ ပျံများစူးစိုက်ကြပါသည် ။ ရှုပ်လိမ်ပွေရှက် အသိုက်သော လူများအတွက် အကျိုးရှိ .မရှိ တရားများကို မြတ်စွာဘုရား သိနားလည်ပုံမှာ လွန်စွာအံ့သြဖွယ်ဖြစ်ပါသည် ။ လူများမှာ အသိခက်အောင် ရှုပ်ပွေသူများဖြစ်၍ တိရစ္ဆာန်များမှာ ဖြောင့်စင်းပေါ်လွင်လှပါသည်။ တပည့်တော်များလည်း ဆင်ရိုင်းကို ယဉ်အောင် ဆုံးမနိုင်သူများဖြစ်ရာ ဆင်ရိုင်းမှာ စမ်ပြည် အသွားအပြန် ခရီးအတွင်း၌ သူလုပ်လိုတာတွေကို မဖုံးမကွယ် မလှည့်ဖျားပဲ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထင်ရှားပြုလုပ်သည်သာ ဖြစ်ပါသည် ။ လူများကား ရှုပ်ပွေလှပါ၏ ။ တိရစ္ဆာန်တို့ကား ပေါ်လွင်လှပါသည် '' ဟု လျှောက်ထားလေ၏ ။

တိရစ္ဆာန်များသည် ကျင်ကြီးစွန့်လိုလျှင် စွန့်လိုက်ကြ, ကျင်ငယ်စွန့်လိုလျှင် စွန့်လိုက်ကြ, ရပ်လိုလျှင် ရပ်လိုက်ကြ, ဘေးဖယ်လိုလျှင် ဖယ်လိုက်ကြ,နှင့် လုပ်ချင်သမျှ အဖုံးအကွယ်မရှိ ထင်ရှားပြကြ၏ ။ လူများကား ရှေ့တွင် တမျိုး,ကွယ်ရာတမျိုး, စိတ်ထဲကတမျိုး, အပြင်အမူ အရာကတဖုံနှင့် အလွန် ရှုပ်ယှက်ခပ် နိုင်လှပါသည်ဟု ဆိုလို၏။ ပုထုဇဉ်ကား အရှုပ်ပွေသမားများသာ အရိယာ ဖြစ်လျှင် အရှုပ်ပွေကင်း၍ ဖြောင့်စင်းသူဖြစ်၏ ။ တကယ် ဖြောင့်စင်းသူ ယဉ်ကျေးသူ အရိယာသံဃာ ပရိသတ်ကို မျက်မြင်တွေ့ရသော ပေသ-ကား ဤပုဂ္ဂိုလ်များကား ဤသတိပဋ္ဌာန် တရားဖြင့် ယဉ်ကျေးသူတွေ ဖြစ်ကြပါတကားဟု အားရမိရာမှ တရားကောင်း လက်ကိုင်ရှိ၍ ယဉ်ကျေးသူတွေဖြစ်အောင် ဆုံးမတော်မူနိုင်သော ဘုရားရှင်၏ အဖြစ်ကို ကြည်ညိုမဆုံးဖြစ်ကာ အံ့ဖွယ်ရာအဖြစ် လျှောက်တင်ခြင်း ဖြစ်ပေသည် ။ (မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ကန္ဒရကသုတ် ၊၂)

ကောသလမင်း လျှောက်ပုံ။　　။ ပရိသတ်အား ဤမျှ ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမပုံကို မြင်ရသဖြင့် အတုမဲ့ ဆုံးမတတ်သူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိအဖြစ်ကို ယုံကြည်နိုင်ကြ၏ ။ ဤ အချက်မှာ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ဓမ္မစေတိယသုတ် (၃၂၄)၌ ကောသလမင်းကြီး လျှောက်ချက်ဖြင့် ထင်ရှား၏။ မင်းကြီးလျှောက်ပုံမှာ '' မြတ်စွာဘုရား.... တပည့်တော်သည် သတ်ဖြတ်နိုင် ဒဏ်တပ်နိုင်သော အာဏာပိုင် တဦးဖြစ်ပါသည် ၊ သို့ပါလျက် လွတ်ရုံးတော်မှာ တပည့်တော် စကားပြောစဉ် ဝင်ပြောကြားသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို '' ဒီ ပြောနေစဉ် ဝင်မပြောကြနှင့်'' ဟု တား မရခဲ့ပါ ။ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် ရာပေါင်းများစွာသော တပည့်ပရိသတ်၌ တရား ဟောနေသောအခါ ချွေးဆတ်သံ ,ချောင်းဟန့်သံမျှ မကြားရပါ ။ တပည့်က အရှင်မြတ် တရားဟောနေစဉ် ရဟန်းတပါး ချောင်းဟန့်မိရာ အနီးရှိ ရဟန်းတပါးက

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နှုးနှင့် အသာတို့၍ '' အရှင် တိတ်တိတ်နေပါ အသံမပြုပါနှင့် ဘုရားရှင် တရားဟော နေပါသည်'' ဟု သတိပေးသည်ကို တွေ့ခဲ့ဘူးပါသည် ။ တုတ်မပါ လက်နက်မပါပဲ ဤမျှ ငြိမ်သက်အောင် ဆုံးမနိုင်သည်ကို တပည့်တော် အားရ အံ့ဩရပါသည် ။ ဤမျှ ယဉ်ကျေး သိမ်မွေ့ တည်ငြိမ်သော ပရိသတ်မျိုးကို အရှင်ဘုရား သာသနာ တော်မှတပါး အခြား ဘယ်နေရာမှာမျှ မတွေ့ရဘူးပါ။ ထို့ကြောင့် ရှင်တော်မြတ်၏ ဘုရားစစ် ဘုရားမှန် ဇောန်ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကို မှန်းဆကြည်ညိုနိုင်ပါသည်''ဟု လျှောက်ထားလေသည် ။

ပရိသတ်ကို ကျေနပ်တော်မူပုံ။ ။မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူ ခါနီး စည်းဝေး ခစားလျက် ရှိနေသော ရဟန်းပရိသတ်ကို မိန့်တော်မူသည်မှာ '' ရဟန်းတို့ ..... ဘုရား တရား သံဃာ၌ဖြစ်စေ , မဂ်၌ဖြစ်စေ, အကျင့်၌ဖြစ်စေ , ယုံမှားရှိကြမူ မေးသာ မေးကြ ၊ ဘုရားကို မျက်မြင်တွေ့ပါလျက် တို့တတွေ့ မမေးမလျှောက်ခဲ့မိလေခြင်းဟု နောက်မှ နောင်တ မဖြစ်ကြစေနှင့်,'' ဟူ၏။ ရဟန်းတပါးမျှ မမေးပဲရှိရာ''ဤဘုရားကို လေးစားကြောက်ရွံ့၍ မမေးဝံ့ ဖြစ်ခဲ့လျှင် အနိုးအပါး မိတ်ဆွေရဟန်း တပါးပါးကို တဆင့်ပြောကြား မေးမြန်းခိုင်းလေ'' ဟု မိန့်တော်မူသော်လည်း ရဟန်းတပါးတလေမျှ မမေး မလျှောက်ကြ ။

ထိုအခါ အရှင်အာနန္ဒာက ''ဤမျှ များပြားသော ပရိသတ်ထဲမှာ တပါးတလေမျှ ဘုရား,တရား,သံဃာ,မဂ်,ပဋိပတ်၌ ယုံမှား မရှိဟု တပည့်တော် ယုံကြည်ပါသည်၊ အံ့ဖွယ် ရှိပါပေစွဘုရား'' ဟု လျှောက်ထားခဲ့သော် ''အာနန္ဒာ...သင်ကား ယုံကြည်ချက်အရ လျှောက်ထားခြင်းဖြစ်၍ ဤဘုရားကား ဤရဟန်းတွေ ယုံမှားမရှိဟု အတိအကျ သိတော်မူကြောင်း , ဤပရိသတ်၌ အညံ့ဆုံး ရဟန်းမှာ သောတာပန်ဖြစ်ကြောင်း'' မိန့်တော်မူ၏ ။ (ဒီ–၂မဟာပရိနိဗ္ဗာန သုတ် –၁၂၇)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရှင်တော်ဘုရားကား ပရိနိဗ္ဗာန် စံဝင်ခါနီး မိမိ ပရိသတ်ကို ကျေနပ်အားရတော်မူသည်နှင့်အမျှ ရှေးခေတ် ခုခေတ် ထိုအဖြစ်ကို ကြားရသူတိုင်းက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ''အနုတ္တရောပုရိသဒမ္မသာရထိ'' အဖြစ်ကို နှစ်နှစ် ကာကာ ကြည်ညိုအားရကြပါသည် ။

၈။သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ ဂုဏ်တော်

သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ အဖွင့်။ ။ ဒေဝမနုဿာနံ =နတ်လူတို့၏။ သတ္ထာ=ဆရာ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိဂုဏ်တော်အရ သတ္တဝါတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမတော်မူနိုင်သောကြောင့်ပင် '' သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ – နတ်လူတို့၏ ဆရာ '' ဟူသော ဂုဏ်တော်ကြီးကို ရတော်မူ၏ ။ ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ ခံရ၍ ယဉ်ကျေးလာသော နတ်ဗြဟ္မာတို့က တို့ဆရာပဲဟု အသည်းစွဲမြတ်နိုးဂုဏ်ပြု အသိအမှတ် ပြုရာမှ ဤဂုဏ်တော်ကြီးမှာ ကမ္ဘာလောကတွင် ပဲ့တင်ခတ် ကျော်စောလာခြင်းဖြစ်၏ ။ လောက ဆရာတို့ထံမှ ရသော ပညာမှာ တဘဝစာအတွက်သာ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်စေနိုင်သည်လည်း မဟုတ် ၊ ကမ္ဘာများစွာ ဖန်ခါခါ ရလာခဲ့ဘူးသော ပညာမျိုးဖြစ်ရာ ထူးဆန်းလှသည်လည်း မဟုတ် ၊ ဘုရားရှင်ပေးသော ပညာမှာ သံသရာဒုက္ခတွေ သိမ်းဖို့ အငြိမ်းဓာတ်သုခကို ရကြောင်း သိကြောင်း ပညာဖြစ်ရာ ဘဝများစွာက တခါမျှ မကြုံခဲ့ဘူးသော ထိုအငြိမ်းဓာတ်ကို တွေ့ရသောအခါ ဘယ်ဆရာ အပေါ်မှ မဖြစ်စဘူး ထူးကဲသောမြတ်နိုးမှုမျိုးဖြင့် ဆရာအစစ်အဖြစ် မြတ်နိုးကြ၏ ။ လောကၠ မိမိဆရာက တော်သလို လျော်သလို ဖြစ်ခဲ့လျှင်ဗို့ ဆရာပဲဟု ညွှန်ပြရန် ဝန်လေးတတ်ကြ၏။ ဆရာက အသင်အပြကောင်း၍ အကျင့်ကောင်း ဂုဏ်ကောင်းရှိလျှင် မိမိ ဆရာအဖြစ် ရဲဝံ့စွာ ထုတ်ဖော်နိုင်ကြ၏။ ဘုရားရှင်ကား အတုမရှိသော နည်းညွှန်လမ်းပြ ဖြစ်သည့်ပြင် သူမတူသော အကျင့်များ ဂုဏ်များဖြင့် ထင်ရှားခဲ့ပြန်ရာ ထိုခေတ် တပည့်သာဝကများမှာ မျက်နှာကို မော့ရင်ကိုကော့ကာ မိမိတို့ ဆရာအဖြစ် ရဲဝံ့စွာ တင်ပြနိုင်ကြ၏ ။ ဘာ့ကြောင့်နည်း၊ ဒီတို့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မေတ္တာ ကရုဏာမျိုးကိုလည်းရရှိ၏ ။ ဥစ္စာအမွေထက် ထူးမြတ်သော ပညာ အမွေကို လည်း ခံရ၏ ။ လောက၏ ဆရာဖြစ်သော ဘုရားမြတ်ကား သတ္တဝါတို့၏ ဆင်းရဲ ကြောင်း ဆင်းရဲရပုံ အစုံစုံကို ဉာဏ်ဝင်စား ဆင်ခြင်သော မဟာကရုဏာ သမာပတ်ကို အထပ်ထပ် အခါခါ မကြာမကြာ ဝင်စား သနားတော်မူလျက်ရှိရာ ဘယ်ဆရာ မိဖမှ မထားနိုင်သော မေတ္တာ ကရုဏာကိုလည်း ထားတော်မူ၏ ။ ဘယ် ကာလက ဘယ်သူမျှ မပေးနိုင်ခဲ့သော ထူးမြတ်သော လောကုတ္တရာ အမွေကိုလည်း နှင်းခဲ့၏။ ထို့ကြောင့်ပင် ဘုရားတပည့် တပည့်များစွာ အရိယာတို့မှာ ''ဇ၊ ဘုရား သားတော်ပေ့ ဇ၊ ဘုရားသမီးတော်ပေ့ '' ဟု လည်မော့ကာ ဝင့်ဝင့်ကြွားကြွား မြွက်ကြားနိုင်ပေသည်။

လေးနက်သော ဆရာအဖြစ်။ ။ထို့ပြင် ဘုရား၌၏ ဆရာအဖြစ်ကား လေး နက်လှပါ၏ ။ လောက ဆရာများသည် လာဘ် ပူဇော်သက္ကာရ အကျော်အစောကို လိုလားတတ်ကြ၏ ၊ ကိုယ်ကျိုးကို ငဲ့ကြသေး၏၊ ဘုရား၌ကား အလောင်းတော်ဘဝ ပါရမီတွေ့ ဖြည့်စဉ်ကပင် လာဘ်စသည်ကို မလိုလား ၊ တရားကိုသာ အလေးပေးခဲ့၏ ၊ ထိုးနှန်းစည်းစိမ်တွေ့ စွန့်ကာ တောထွက် လာသည့် အခါကစ၍ မည်သည့် လာဘ်သပ်ပကာ ကျော်စောထင်ရှားမှုကိုမျှ အရေး မထားခဲ့ ၊ ဘုရားဖြစ်သောအခါကား ဆိုဖွယ်ရာ မရှိပြီ။ ဗုဒ္ဓကိစ္စ ပြီးခဲ့ပြီဖြစ်ရာကိုယ် ကျိုးအတွက် လုံးဝ မရှိတော့ပေ ။ သတ္တဝါများ အတွက်သာ တသန်ထဲ ထားခဲ့ရာ နေ့မအား ညမအား ကြိုးစားနည်းပြခြင်းဖြင့်သာ အချိန်ကုန်လွန်တော်မူခဲ့၏ ။ လောက ဆရာများကား မိမိ ထံရောက်လာသော တပည့်များကိုသာ သင်ကြားကြ၏ ၊ ဘုရား ရှင်ကား မိမိထံ ရောက်လာသော တပည့်များသာမက အပြည်ပြည် အရွာရွာသို့ အရောက်ကြွကာ ဟောပြတော်မူခဲ့၏ ၊ နေ့စဉ် ကျွတ်ထိုက်သော သတ္တဝါတွေကို ဂရုစိုက် ကြည့်တော်မူလေ့ရှိ၏၊ ကျွတ်ထိုက်သော သတ္တဝါတွေ့လျှင် ဘယ်လောက်ပင် ဝေးဝေး, ဘယ်နေရာ မဆို , ယုတ်စွအဆုံး အညစ်အကြေး စွန့်ပစ်ရာ လူ ဆင်းသွား ချင်သော အရပ်များပင် ဖြစ်ဖြစ် ကြွတော်မူ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တရံတခါ တန်ခိုးဖြင့်ကြွ၍ တရံတခါ ခြေကျင်ပင်လျှောက်တော်မူ၏ ၊ အချို့ ကျွတ်ထိုက်ဖို့ နီးသော သတ္တဝါဆိုလျှင် နီးနီးကပ်ကပ် တယုတယပင် ဧောင့်ရှောက်နည်းပေး၏ ၊ အချို့ အဝေးမှပင် ရောင်ခြည်တော်လွှတ်၍ အားပေး၏ ၊ အဝေးမှပင် တရားပြတော်မူ၏ ၊ မိုးလင်းချိန်း ခဏကလေးမျှ ကျိန်းစက်ချိန်ရှိ၍ နေ့ရော ည၌ပါ သတ္တဝါများကို နည်းလမ်းညွှန်ပြ ဆုံးမခြင်းဖြင့် လေးဆယ့်ငါးဝါပတ်လုံး ကြိုးစားတော်မူခဲ့သော ဗုဒ္ဓရှင်တော်၏ ဆရာအဖြစ်မှာ ဘယ်မျှ အားရကြည်ညို ရိုသေလေးစားဖွယ် ကောင်းလှပါသနည်း ။

သတ္ထာ၏ အနက်တမျိုး။ ။ “ သတ္ထ” သည် ကုန်သည်တို့၏ အကြီးအမှူး ဦးစီးခေါင်းဆောင်ကိုလည်း ဟော၏ ၊ ထိုကုန်သည် အကြီးအမှူး ဦးစီးခေါင်းဆောင်နှင့် တူသောကြောင့်လည်း မြတ်စွာဘုရားကို သတ္ထာဟု ဆိုရပြန်သည် ။ အသွားအလာ ခက်ခဲသော ခရီးကို ကန္တာရ (ခရီးခဲ)ဟု ခေါ်၏ ၊ ထိုကန္တာရမှာ ခြင်္သေ့ , သစ်,ကျား,စသော သားရဲပေါသော ကန္တာရ, ရေရှား အစာရှားသော ကန္တာရ, ဘီလူးပေါသော ကန္တာရ, သူခိုး ဓားပြပေါသော ကန္တာရ, ဟုရှိရာ ရှေးက ကုန်သည်များသည် လှည်းဖြင့် ထိုကန္တာရများကို ဖြတ်ကျော်သွားရသောအခါ လိမ်မာသော ဦးစီးခေါင်းဆောင်ကောင်းလို၏ ၊ ခေါင်းဆောင် လိမ်မာလျှင် ကန္တာရနှင့် မကြုံတွေ့ရအောင် , အခန့်မသင့်၍ ကြုံရပြန်လျှင်လည်း ငယ်သားများကို ဘေးရန်ကင်းအောင် ဧောင့်ရှောက် ကယ်တင်တတ်၏ ။ ဇာတ်တော်၌ ဒေဝဒတ် အလောင်း ကုန်သည်ကြီး ခေါင်းဆောင်သော လှည်းဝါးရာနှင့် ဘုရားအလောင်း ကုန်သည်ကြီး ဦးစီးခေါင်းဆောင်သော လှည်းဝါးရာတို့ ဘီးလူးပေါသော ကန္တာရနှင့် ကြုံရသောအခါ ဒေဝဒတ်ခေါင်းဆောင်သော လှည်းဝါးရာမှ လူနှင့် နွားများမှာ ဘီလူးအစာ ဖြစ်ရ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရားအလောင်း ခေါင်းဆောင်သော လှည်းဂိုးရာမှာ ချမ်းသာစွာ ဘေးရန်ကင်းသော နယ်မြေသို့ ရောက်ကြရ၏ ၊ ထို့အတူ သံသရာကား ပဋိသန္ဓေ အို နာ သေရေး ဘေးအမျိုးမျိုး ထူပြောလှသော ကန္တာရကြီးတည်း၊ ထိုကန္တာရတွင် ကျင်လည်ကြရသော သတ္တဝါများကား ဘေးရန်အမျိုးမျိုး ကြုံတွေ့နေရသော ဒုက္ခသည်များသာတည်း ။

ဘုရားရှင် ဦးစီးခေါင်းဆောင်သော သတ္တဝါများကား ထိုကန္တာရကို လွန်မြောက်နိုင်ကြ၍ ဘေးကင်းသော နယ်မြေဖြစ်သည့် သန္တိသုခနိဗ္ဗာနဓာတ်သို့ ဆိုက်ရောက်ကြရ၏ ၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်ကို ကန္တာရမှ ကယ်တင်စောင့်ရှောက်တတ်သော ကုန်သည်ဦးစီး ပမာပြု၍ ''ဒေဝမနုဿာနံ – နတ်လူတို့၏ သတ္ထာ – ဦးစီးခေါင်းဆောင် ကုန်သည်ကြီးနှင့် တူတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ''ဟု ဂုဏ်ပြု ချီးကျူးကြပေသည် ။

၉။ ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်

ဗုဒ္ဓအဖွင့် ။ ။ ဗုဒ္ဓ = သစ္စာလေးပါး တရားကို သိသည်, သိစေသည်၊'' သဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဗုဇ္ဈတီတိ ဗုဒ္ဓေါ= အလုံးစုံသော တရားတို့ကို သိတော်မူသောကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓ''ဟု ဆိုနိုင်၏ ၊ သို့သော် ''စတုသစ္စဝိနိမုတ္တော ဓမ္မောနာမ နတ္ထိ = သစ္စာလေးပါးမှ လွတ်သော တရားမည်သည် မရှိ ''ဟူသည် အရ တရားအားလုံး သစ္စာလေးပါး၌ ပါဝင်သည်ချည်း ဖြစ်ရာသစ္စာလေးပါးကို သိသည်ဆိုသဖြင့် တရားအကုန်သိသည်ဟူသော အနက်လည်းပြီး၏၊ သစ္စာမသိပဲ အရိယာ,ရဟန္တာ ,ပစ္စေကဗုဒ္ဓ , ဗုဒ္ဓဟူ၍ ဖြစ်သည် မရှိ၊ သစ္စာ အားလုံးကို သိခြင်းဖြင့်သာ ဖြစ်ကြရ၏။ သစ္စာသိရာ၌ အချို့မှာ သစ္စာသိရုံမျှရှိ၍ အချို့မှာ ပဋိသမ္ဘိဒါ,အဘိညာဉ် , သမာပတ်စသော ဂုဏ်ထူးများကိုလည်း တပါတည်း ရကြ၏။ ဘုရားရှင်လည်း သစ္စာသိသော အရဟတ္တမဂ်နှင့် ဖိုလ်၏ အခြားမဲ့၌ပင် သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တော်ကြီးကို ရ၏ ။ ဒသဗလဓါ ဘုရားအား ဉာဏ်တော်ဆယ်ပါးရှိသည်းအပြီးတိုင် ပေါက်ရောက်၏ ။

မိခင်ဓရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

အခြားအသာဓာရဏာ (=သူတပါးနှင့် မဆိုင်သော) ဂုဏ်တော် ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်တော် စသော ဘုရားသာ ရသော ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်အားလုံး ကိုလည်း ရတော်မူ၏ ။ ထို့ကြောင့်ပင် သစ္စာသိကြသော်လည်း သစ္စာသိခြင်းကြောင့် ရအပ်သော ဂုဏ်ချင်းမှာ အလွန်ကွာခြားလှသောကြောင့် ဗုဒ္ဓဟူသော အမည်တော်မှာ အခြား ပုဂ္ဂိုလ်များနှင့် မဆိုင်တော့ပေ ။ မှန်၏ ၊ ဗုဒ္ဓဟူသော အမည်တော်မှာ မယ်တော် ခမည်းတော်တို့က မှည့်ရသည်လည်း မဟုတ်, အစ်ကို ,အစ်မ , မိတ်ဆွေဉာတိ, ရဟန်းပုဏ္ဏား,နတ်ဗြဟ္မာတို့က မှည့်ရသည်လည်း မဟုတ်,အရဟတ္တတ်ဖိုလ်၏ အဆုံး၌ ဖြစ်လာသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ဟောဓိပင်ရင်း၌ ရသည်နှင့် တပြိုင်နက် တရား အလုံးစုံ သိခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အမည် ပညတ်တော်ဖြစ်ကြောင်း မဟာနိဒ္ဒေသ ပါဠိ (၃၆၃)၌ ဟောတော်မူသည် ။ လောက၌ ပစ္စည်း ဥစ္စာ များစွာရှိသူကို သေဋ္ဌိ (=သူဌေး) ဟုငင်း , ပညာကြီးသူကို ပဏ္ဍိတ (=ပညာရှိ) ဟုငင်း, မိမိ သူတပါးက မှည့်ပေးရသည် မဟုတ်ပဲ သူ့ ဂုဏ်အရ တွင်လာခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးကြောင့် အလိုလို တွင်လာရသော အမည်တော်ကြီးဖြစ်ရာ သစ္စာသိရုံမျှဖြင့် ဗုဒ္ဓဟူသော အမည်ကို လောက-က အသိအမှတ် မပြုကြပါ ။

ဗုဒ္ဓ၏ အနက်တမျိုး။ ။ဗုဒ္ဓ၏ အခြားအနက်များလည်း ရှိသေး၏ ။ 'ဗုဓ' မှ သဒ္ဒါနည်း အရ ' ဗုဒ္ဓ' ဖြစ်လာရာ 'ဗုဓ'သည် သိခြင်းသာ မက ၊ နိုးခြင်း အနက်လည်း ဟောသေး၏ ။ အိပ်ပျော်ရာမှ နိုးသူဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏ ။ မောဟ မကင်းသေးလျှင် အိပ်ပျော်နေသူပင် ဖြစ်၏ ။ အိပ်ပျော်နေသူမှာ ဘာမျှ မသိရသကဲ့သို့ ၊ မောဟရှိသူမှာ တရားအမှန်ကို မမြင်ရသောကြောင့် တကယ့် အအိပ်ကြီး အိပ်နေသူသာတည်း ။ ဘုရားရှင်ကား အအိပ်ကြီး အိပ်ပျော်နေသော လောကသားထဲမှ အရဟတ္တမဂ်ဖြင့် မောဟကို ဖျက်ဆီးနိုင်သောကြောင့် ပဌမဆုံး နိုးကြားတော်မူသော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ကြီးပေတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လောကၠ အတူ အိပ်နေသူထဲမှ ပဌမဆုံး နိုးသူ သည် ကျန်သူတွေ အအိပ်မလွန်အောင် နှိုးပေးသကဲ့သို့ ၊ ပဌမဆုံး နိုးတော်မူသော ရှင်တော်မြတ်သည် အအိပ်ကြီး အိပ်လျက်ရှိသော သတ္တဝါတို့ကို နှိုးပေးတော်မူရာ အိပ်ပျော်ရာမှ နိုးကြသူတို့မှာ ဂဏန်း မထိုးနိုင်တော့ပေ ။ ဘုရားရှင် နှိုးပေးတော်မူချက်အရ နိုးလာရ၍ အားရလျက်ရှိသော သတ္တဝါတို့က "ဗုဒ္ဓ = နိုးလာသော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ပါပေ"ဟု ဂုဏ်တင်ရာမှ ထိုအမည်မှာ ဗုဒ္ဓမြတ်စွာၠသာ တွင်လာရာ နောက်မှ နိုးရသူတို့က ထို အမည်ကို မခံဝံ့ မခံရဲကြတော့ပေ ။

ပွင့်တော်မူသည် ။ ။ ဗုဓ .သည် ဝိကသန =ပွင့်ခြင်း အနက်လည်း ဟောဏ် ။ ဤအလို ဗုဒ္ဓ = ပွင့်တော်မူသော ဘုရား ဟု ဆိုလိုဏ် ။ အရဟတ္တ,မဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ဖြစ်ခြင်းကိုပင် ပွင့်သည်ဟု ဆိုရဏ် ။ သစ်ပင်များၠ ပွင့်စေတတ်သော ဓာတ်သတ္တိရှိနေဏ် ။ ထိုဓာတ်သတ္တိ အရှိန်မှာ မြေ,ရေ, နေပူ,စသော အကူအပံ့ဖြင့် တရွေ့ရွေ့ တိုးတက်လာခဲ့ရာ နောက်ဆုံးပွင့်လောက်အောင် အရှိန်ကောင်းလာသော တနေ့ၠ အကင်း အငုံထွက်ကာ ပွင့်လာရလေတော့သည် ။ အလောင်းတော်ဘဝက ပါရမီတွေ ဖြည့်နေရသည်မှာ ပွင့်စေတတ်သော ဓာတ်သတ္တိ အရှိန်တက်အောင် ပြုပြင်နေရခြင်းပင် ။ နောက်ဆုံးဘဝမှာ ဓာတ်သတ္တိ အရှိန် အ ကောင်းဆုံးဖြင့် ငုံကင်းထွက်လာခြင်းပင် ၊ တောထွက်၍ တရားအားထုတ်သော အခါကား အပူးအတံ အတော်ကြီး ထွက်လာသော အချိန်ပေ ၊ ဗောဓိပင်နှင့် ရှေ့ပလ္လင်ၠ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ရခြင်းမှာ ကားကား စွင့်စွင့် ကြွားကြွားဝင့်လျက် ပွင့်လာခြင်းပင်တည်း ။ ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော် အထပ်ထပ် ချပ်လွှာတွေရုံကာ တင့်တယ်စွာ ပွင့်လာသော ထိုရှင်တော်မြတ် ပန်းပွင့်တော်ကြီးဏ် ရနံ့မှာ သောင်းလောကဓာတ် နတ်ဗြဟ္မာတွေ အရပ်ရပ်ကို တခဏခြင်း ပျံနှံ့သွားရာ အားရမဆုံး ကြည်နူးရွှင်ပျော်မဆုံး ဖြစ်ကြရဏ် ။ တစတစ လူ့ပြည်အရပ်ရပ် ပျံနှံ့သွားသည့်ပြင် ကိုယ်တိုင်ကိုယ်ကျဖူးမြင်ရ တရားဝီတိ ဖြစ်ရသူတို့က အတုမရှိ ပန်းပွင့်တော်ကြီးဟု အသိအမှတ် ပုဏ်တင်ကြည်ရွှင် အားရ ချီးကျူး ထောမနာရပေသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁၀။ဘဂဝါဂုဏ်တော်

ဘဂဝါအဖွင့် ။　　။ ဘဂ=ဘုန်းတော်များ ၊ ဝါ = ရှိသည် ၊ သူတပါး ထက် သာလွန်ကဲသော ဘုန်းတော်များရှိသော ဘုရားဟု ဆိုလိုအံ့ ။ ရှေးကောင်းမှု ကံများကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးဂုဏ်အင်များကို ဘဂ=ဘုန်းဟု ခေါ်အံ့ ။ ရှင်တော်မြတ်၌ လွန်ကဲထူးခြားစွာ ဖြည့်ဆည်းပူးတော်မူခဲ့သော ပါရမီစု ကောင်းမှုအစွမ်းကြောင့် သူတကာထက် သာလွန်သော ဘုန်းတော်များ ရတော်မူသည် ၊ ထိုဘုန်းတော်များကို ''ဣသရိယ ,ဓမ္မ,ယသ, သိရီ ,ကာမ, ပယတ္တ'' ဟု ခြောက်ပါး ခွဲပြအံ့ ။ ထိုတွင် ဣသရိယကား အစိုးရခြင်းတည်း ။ ဘုရားရှင်ကား စက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံကို စက်ဆုပ်ဖွယ် မရှိသည်အံ့ အဖြစ်ဖြင့် ရှုနိုင်အံ့၊ စက်ဆုပ်ဖွယ် မရှိသော အာရုံကို စက်ဆုပ်ဖွယ်အဖြစ် ရှုနိုင်အံ့ ။ စက်ဆုပ်ဖွယ်,မစက်ဆုပ်ဖွယ် အာရုံမှန်သမျှကို ဥပေက္ခာပြု လျစ်လျူရှုနိုင်အံ့ ။ ထိုသို့ ဣဋ္ဌ ,အနိဋ္ဌအာရုံ အမျိုးမျိုးကို လိုသလိုရှုရန် မိမိ စိတ်တော်ကို လွန်စွာ အစိုးရတော်မူအံ့ ။ ဤသို့ စိတ်တော်ကို အစိုးရခြင်းကိုလည်း ''ဣသရိယ''ဘုန်းတော်ဟု ဆိုအပ်အံ့ ။

ဘုန်းတော်ရှစ်ပါး။　　။ထို့ပြင် '' အဏိမာ ''စသော ဘုန်းတော်ရှစ်ပါးကိုလည်း ''ဣသရိယ'' ဘုန်းတော်ဟုပင် ဆိုအံ့၊ အဏုမြူ မျှ သေးငယ်အောင် ဖန်ဆင်းနိုင်သော တန်ခိုးတော်ကား ''အဏိမာ''တည်း၊ အလွန်သေးငယ်သော မုံညင်းစေ့ အတွင်းမှ အဏုမြူမျှ သေးငယ်သော ကိုယ်တော်ကို ဖန်ဆင်းကာ ပရိက္ခာရာရှစ်ပါးလွယ်လျက် စင်္ကြံ ကြွတော်မူနိုင်အံ့ ။ လေဟုန်ဖြင့် ပျံလွှင့်တတ်သော ဝါဝွမ်းကဲ့သို့ငင်း ဌက်များ ပျံသကဲ့သို့ငင်း ,ပေါ့ပါးလျင်မြန်စွာ ကောင်းကင်၌ ခြေကျင် ကြွသွားနိုင်ခြင်းစသော တန်ခိုးတော်ကို ''လဃိမာ''ဆိုအံ့ ။ ဤ၌ ပေါ့ပုံကို သိစေလို၍ ဌက်များနှင့် ပုံပြုသော်လည်း ဘုရားရှင်အံ့ ပေါ့ပုံ လျင်ပုံကား ဘယ်သူမျှ မတုနိုင်ပါ ။ အဘိညာဉ်စိတ်ကြောင့် ဖြစ်သော တန်ခိုးဖြစ်သည်နှင့်အမျှ စိတ်လျင်မြန်သကဲ့သို့ပင် လျင်မြန် ပေါ့ပါးလှပေသည်။ လိုရာအရပ်သို့ ခဏခြင်း ရောက်နိုင်သော

www.burmeseclassic.com

တန်ခိုးကို ''ပတ္တိ''ဟုခေါ်သည်။ ဘုရားရှင်သည် တရံတခါ မြောက်ကျွန်းသို့ ဆွမ်းခံကြွသည်လည်း ရှိ၏ ၊ နတ် ဗြဟ္မာပြည်သို့ ကြွသည်လည်းရှိ၏ ၊ တခြား စကြဝဠာသို့ ကြွ၍ ထိုအရပ်က မင်းများ ပုံဟန်ဖြင့် တရားဟောသည်လည်းရှိ၏။ ဘယ်မျှဝေးသော အရပ်ဖြစ်စေ လျင်မြန်စွာ ခဏချင်း ရောက်နိုင်သည်။ ကိုယ်တော်မြတ် အလိုရှိရာ ပုံသဏ္ဌာန်အသွင် အမျိုးမျိုးကို လိုသလို ဖန်ဆင်း ပြီးမြောက်နိုင်သော တန်ခိုးတော်ကား '' ပါကမ္မ'' ဘုန်းတော်တည်း ။ ကိုယ်တော်ကို ကြိုမားလိုသလောက် ကြိုးမားအောင် ဖန်ဆင်းနိုင်သော တန်ခိုးတော်ကို ''မဟိမာ'' တန်ခိုးတော်ဆိုသည် ။''ဣဿိတာ'' ကား အစိုးရသော ဘုန်းတော်တည်း ၊ ဘုရားရှင် အလိုတော်ကား သတ္တဝါတို့ကို မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရစေလို၍ ရရန် ကျင့်စေလို၏ ၊ လိုက်နာစေလို၏ ၊ ထိုအဖြစ်မျိုးရောက်ကိုယ်တော်အလို ပြီးမြောက်အောင် ဆွဲဆောင်ရာ၌ မပါမရှိ အလိုသို့ လိုက်ပါသည်ချည်း ဖြစ်ရာ သတ္တဝါတို့ကို လွန်စွာ စိုးပိုင်တော်မူခဲ့သည် ။ ဣဿိဝိဓ ဆိုင်ရာ တန်ခိုး အမျိုးမျိုး ဖန်ဆင်းရာ၌ အလွန်နိုင်နင်း ကျွမ်းကျင်သည်၏ အဖြစ်ကို ''ဝသိတာ''ဘုန်းတော်ခေါ်သည် ။ ကောင်းကင်ပျံ , မြေလျှိုး စသော တစုံတခုသော ကိစ္စပြုရာ၌ ပြီးဆုံးစေချင်သော် မတင်မကျ မရှိစေရပဲ ပြီးဆုံးစေနိုင်ခြင်းကို '' ယတ္ထကာမာဝသာယိတာ'' ဘုန်းတော်ဟု ဆိုအပ်၏ ။

ဘုန်းတော်ရှစ်ပါး ဘုရားရှိခိုး

အဏိမာ,လဃိမာ,ပတ္တိ ၊ ပါကမ္မံ , မဟိမာ , တထာ ။
ဣဿိတာ စ, ဝသိတာ စ, ၊ယတ္ထကာမာဝသာယိတာ,။
ဣဿရိယ,ဂုဏောပေကတံ ၊ ဝန္ဒေ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလံ ။

အဏိမာ စ- အဏုမြူသဖွယ် သေးငယ်ပုံဟန် ဖန်နိုင်စွမ်းဘိ အဏိမာခေါ် ဘုန်းတော်ကတမျိုး ၊ လဃိမာ စ- လေဝယ်လွင့်မျှ ပါဂွမ်းလားသို့ ငှက်များပုံသွင် ထက်ကောင်းကင်၌ ခြေလျင်လျင်လျား ကြွသွားနိုင်ဘိ အစွမ်းရှိသည့် ''လဃိမာ''ခေါ် ဘုန်းတော်က တဖုံ ၊ ပတ္တိ စ - အမြဲဌာန်ဖြင့်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စိတ်ကြိုတိုင်းသာ လိုရာဒေသ မှန်သမျှသို့ မကြာရလျှင်း ခဏချင်းပေါက် ရောက်စွမ်းနိုင်ဘိ '' ပတ္တိ'' ဟုခေါ် ဘုန်းတော်က တတန် ၊ ပါကမ္မံ စ –ရှင်မြတ်စိတ်တွင် ဖြစ်စေချင်သည့် ပုံသွင်စသည် အလိုလိုကို လိုသလိုဖန် စီမံသမျှ ပြီးစီးရသည့် ''ပါကမ္မ'' ခေါ် ဘုန်းတော်က တရပ် ၊ မဟိမာ စ– ကိုယ်တော်မြတ်ကို ကြီးလိုသမျှ ရူပပုံဟန် ဖန်နိုင်စွမ်းဘိ ''မဟိမာ'' ခေါ် ဘုန်းတော်က တသွယ် ၊ တထာ – ဘုန်းတော်ဆိုသမျှ မလိုရအောင် ထိုမှတပါး ၊ ဣသိတာ စ – နတ်လူဗြဟ္မာ သတ္တဝါကို လိုရာလိုရာ အပါဆောင်ကြဉ်း စိုးပိုင်ခြင်းဟု နိုင်နင်းသတ္တိ ''ဣသိတာ'' ခေါ် ဘုန်းတော်က တဝ ၊ ဝသိတာစ– ဣဒ္ဓိဝိဓေါ် ဝသီဘော်၌ ပြိုင်ဖော်မရှိ စွမ်းနိုင်ဘိသည့် ''ဝသိတာ'' ခေါ် ဘုန်းတော်က တပါး ၊ ယတ္ထကာမာဝသာယိတာ စ – ကောင်းကင်ပျံရိုး မြေလျှိုးစသည် အလိုလိုရှုအဝဝ ပြုသမျှတွင် ပြီးစေချင်သော် မတင်မကျ မရှိရပဲ လုံးဝမသွေ ပြီးစေနိုင်ဘိ အစွမ်းရှိထ '' ယတ္ထာကာမာဝသာယိတာ'' ခေါ် ဘုန်းတော်က တခု ၊ ဣတိ –ဣသို့ ဣဿရိယဂုဏ်ဩဃပေတံ – အရာရာမျိုး အစိုးတရ ဣဿရိယဟု ရှစ်ဝအစုံ ဂုဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ၊ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလံ–ပြိုင်ဖက်ရည်တူ မရှိမူ၍ လူထက်လွန်မြတ် နတ်ထက်လွန်သာ ဗြဟ္မာဦးညွတ် ထွတ်ဖျားသခင် ရှင်တော်မြတ် ဘုရားကို၊ ဝန္ဒေ ဝန္ဒာမိ – ထူးမြတ်ရှစ်စုံ တန်ခိုးဂုဏ်တွင် အာရုံထားကာ ပွါးသန္ဓါဖြင့် မျှားစွာမြတ်နိုးဦးညွတ်လျှူး၍ ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ ဘုရား ။

ဓမ္မဘုန်းတော်။ ။လောကုတ္တရာတရားကို ''ဓမ္မ'' ဆိုသည် ။ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးမှာ ရှေးပါရမီစုကောင်းမှုတော်ကြောင့် ရလာသော အရေးကြီးသောဂုဏ်ဖြစ်၍ ''ဘဂ ''ဘုန်းတော်များတွင်အပါအဝင် ဖြစ်ရသည် ။ လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးကို မရဘဲ ဘုရားမဖြစ်။လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးကို ရသောကြောင့် ဗုဒ္ဓဂုဏ်တော်အလုံးကို သိမ်းကြုံး ပိုင်စိုးခဲ့ရာ လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးမှာ အရေးပါသောကြောင့် ဘုန်းတော် တရပ်အဖြစ် အသုံးဆို ရသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ယသဘုန်းတော်။ ။ကျော်စောခြင်းနှင့် အခွေအရံကို 'ယသ' ဆိုသည် ။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်၏ ကျော်စောခြင်း ဂုဏ်သတင်းမှာ ကမ္ဘာလောကတ်၌ ယနေ့တိုင် ပဲ့တင်ခတ်လျက် ရှိနေပါသည် ။ ထိုသို့ ကျော်စောခြင်း အဆက်မပြတ် ပဲ့တင်ခတ်လျက်ရှိခြင်းမှာ မပျက်နိုင်အောင် ခိုင်ခံ့လှသော ဓမ္မအများ တရားမှတ်တိုင်ကြီးကြောင့်ပင် ဖြစ်ပေသည် ။

ပညာရှိအများ အစဉ်လေးစား မြတ်နိုးမှုကို ခံခဲ့ရသော ပဉ္စကတ်ဓမ္မ ရှိနေသမျှ ဤကမ္ဘာလောကတ်၌ ဗုဒ္ဓ၏ ကျော်စောခြင်းကား အဟုန်ပြင်းစွာ ပဲ့တင်ခတ်လျက် ရှိနေမည်သာတည်း ။ သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူစဉ် အချိန်အခါကစ၍ ပညာရှိအများတို့ လက်ခံလျက် သာသနာ(၂၅၀၀)ကျော်ခေတ်အထိ တည်ရှိသည်မှာ ကောန်ဖြောင့်မှန်၍ အနှစ်သာရနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့် ဖြစ်ပေသည် ။ ကမ္ဘာအရပ်ရပ်က ပညာရှိများလည်း ရှေးကထက် ပိုမို၍ လက်ခံယုံကြည်လာသည်ကို တွေ့မြင်နိုင်ပေသည် ။

လက်ထက်တော်အခါက ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ကျော်စောခြင်းမှာ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိတော့ပါ ။ လူ၌သာမက နတ်ဗြဟ္မာတိုင် ကျော်ကြားလျက် ရှိရ၏ ။ လောက၌ အသိုင်းအဝိုင်း ချဲ့တွင်ဖန်တီးမှုများဖြင့် ကျော်စောရသော ကျော်စောမှုမျိုးလည်း ရှိတတ်၏ ။ ဘုရားရှင်ကား ထိုကဲ့သို့ သိုင်းဝိုင်းမှု လုပ်ကြံဖန်တီးမှု မပါ အမှန်အတိုင်းသာ ဖြစ်လာသော ဂုဏ်တော်များဖြင့်သာ ကျော်စောလာရခြင်း ဖြစ်ပေသည် ။ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်၌ တရား၏ မှန်ကန်ခြင်း, အတုမရှိသော ဂုဏ်တော်များ ရှိခြင်းကြောင့် လက်ထက်တော်က ဘုရားရှင်ထက် တပည့် အခွေအရံများသော ဆရာဟု တဦးတယောက်မျှ မရှိခဲ့ပါ ။

ထိုခေတ်က မင်းစိုးရာဇာနှင့် များစွာသော ပါမောက္ခ, ပဏ္ဍိတ်ဆရာကြီးတို့မှာ ဘုရားတပည့်သာ များရသည် ။ လူတွင်မက နတ်ဗြဟ္မာ ပရိသတ်များကား အလွန်အလွန် များပြားခဲ့ရာ ယနေ့ နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်၌ ရှိနေကြသေး၏ ။ ဤသို့လျှင် ကျော်စောခြင်း အခွေအရံများခြင်းမှာ ဘုန်းတော်တရပ်ပင် ဖြစ်သည် ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သိရိဘုန်းတော်။ ။ ကိုယ်တော်၏ ကျက်သရေကို ''သိရိ'' ဟု ဆို၏။ ဘုရားရှင်၏ ရူပကာယတော်မှာ သုံးဆဲ့နှစ်ပါးသော လက္ခဏာတော်ကြီးများနှင့် ပြည့်စုံလျက် ရှိ၏။ ဤလက္ခဏာများနှင့် ပြည့်စုံသော အခြားပုဂ္ဂိုလ်ထူးများ ရှိတတ်၏။ သို့သော် ကိလေသာကင်းစင်၍ အလွန်ကြည်လင် ရွှန်းပလျက်ရှိသော ဘုရားရှင်၏ အသရေတော်ကို မမိနိုင်ကြချေ။

ထို့ပြင် ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်များဖြင့်လည်း တန်ဆာဆင်ထားပြန်ရာ ပူး၍မဝ အားမရနိုင် ဖြစ်ကြရ၏။ တလံမျှလောက် အမြဲထွန်းတောက်လျက်ရှိသော ရောင်ခြည်တော်ဝန်းကဝင်း, အလိုရှိသောအခါ ကွန့်မြူးဖြာထွက်လာသော ရောင်ခြည်တော် ခြောက်သွယ်ကဝင်း , ရှု မဝဖွယ် တင့်တယ်သော ကျက်သရေကို ဆောင်ပေးလျက် ရှိနေပေသည်။

ဘုရားရှင်၏ မျက်မှောင်တော်နှစ်သွယ် အလယ်တည့်တည့်၌ ဥဏ္ဏာလုံခေါ် မွေးရှင်တော်လည်း ရှိနေ၏။ ထိုမွေးရှင်တော်မှာ အထူးလှပဖြူဆွတ်လျက် ဆန့်လိုက်လျှင် နှစ်တောင်ခန့် အရှည်ရှိ၍ လက်ျာရစ် ခွေလျက်ရှိရာ ၎င်းမှ ဖြူဖွေးသော ရောင်ခြည်တော်လည်း မျက်နှာတော်ကို ပေါ်လွင်အောင် ဆင်ထားသကဲ့သို့ အများတကာ ပူးမဝအောင် ရှိစေသည်။ ဦးထိပ်ဖျားပေါ်၌ ရောင်ခြည်တော်တွေ့ စုတက်ကာ ထွန်းဖြာလျက်ရှိသော ကေတုမာလာခေါ် ရောင်လှိုင်တော် တမျိုးကလည်း ရှိနေသေး၏။ ဤသို့လျှင် လူများထက် အလှအပ အရောင်အဝါ သာလျက်ရှိနေသော နတ်ပြဟ္မာကြီးများပင် ပူး၍မဝ အားမရအောင် တင့်တယ်ခြင်း အသရေကို ဆောင်လျက်ရှိနေသော ဘုရားရှင်၏ ရူပကာယ ကျက်သရေကို ''သိရိဘုန်းတော်'' ဟု ဆိုသည်။

ကာမဘုန်းတော်။ ။ ရှင်တော်မြတ်ကား သဗ္ဗညုအဖြစ် ဟူသော ကိုယ်တော်မြတ် အကျိုးကိုလည်း လိုလားတော်မူခဲ့၏။ သတ္တဝါတွေကို ကယ်တင်ရန်ဟူသော သူတပါးအတွက်လည်း လိုလားတော်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မူခဲ့၏ ။ အလိုတော်ရှိသော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးကိုလည်း ရ၍ သတ္တဝါတွေကို လည်း ကယ်တင်တော်မူနိုင်ခဲ့၏ ။ အလိုတော်ရှိသော မိမိ သူတပါး အကျိုးနှစ်ပါးကို ပြီး မြောက်စေနိုင်သော ဘုန်းတော်ကို ''ကာမဘုန်းတော်'' ဟု ဆိုသည် ။

ပယတ္တဘုန်းတော်။ ။ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်ခဲ့သော ဝိရိယတော်ကို ပယတ္တဘုန်းတော်ဟု ဆိုသည် ။ ဘုရားမဖြစ်မီ ဘဝပေါင်း များစွာကပင် အရှင်မြတ်၏ ဝိရိယမှာ သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မမီလောက်အောင် ပြောင်မြောက်ခဲ့၏ ။ တရှိန်တည်း တိုးတက်လာသော ထိုဝိရိယမှာ ဘုရားဖြစ်တော်မူလာသောအခါ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်လေတော့သည် ။ ထို့ကြောင့်ပင် အနားယူနေသည့် အချိန်ဟု ပြောပလောက်အောင် မရှိလှပဲ သတ္တဝါများအတွက် မနေမနား ကြိုးစားဟောပြော ချွေချွတ်တော်မူသည်ကို အများအတွက် ကြိုးစားနေပါသည်ဆိုသော ဘယ်သူတဦးတယောက်မျှ မမီပေ။ ဤ ဝိရိယတော်ကြီး အတွက်လည်း နတ်လူ ဗြဟ္မာတို့၏ လွန်စွာအားထား လေးစားမြတ်နိုးမှုကို အတုမဲ့အောင် ဆောင်ယူရရှိ တော်မူပေသည် ။

(၈၉) မမံ ဟိ ဧဝါ ဘိက္ခဝေ အနုဿရတံ
ယံ ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ၊
သော ပဟီယိဿတိ ။

(၈၉) ဟိ – အောက်မေ့ရခြင်း အကြောင်းမှာ ၊ ဘိက္ခဝေ ရဟန်းတို့၊ မမံ – ငါဘုရားကို ၊ အနုဿရတံ – အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ကြကုန်သော ၊ဧဝါ – သင်တို့အား ၊ ယံ ဘယံ ဝါ–အကြောင်းကြောက်လန့်ခြင်းသည်၎င်း ၊ ယံ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ – အကြောင် ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း ယော လောမဟံသော ဝါ – အကြောင် ကြက်သီးထခြင်းသည်၎င်း ၊ ဘဝိဿတိ – ဖြစ်ပေလတ္တံ့ ၊ သော – ထိုကြောက်ခြင်း , တုန်လှုပ်ခြင်း ,ကြက်သီးထခြင်း,ကို ၊ ပဟီယိဿတိ – ပယ်ဖျောက်အပ်ပေလတ္တံ့ ။

www.burmeseclassic.com

(၉၀) နော ဧေ မံ အနုဿရေယျာထ ။
အထ ဓမ္မံ အနုဿရေယျာထ ။

(၉၀) မံ – ငါဘုရားကို ၊နော ဧေ အနုဿရေယျာထ ၊ အကယ်၍ မအောက်မေ့မိကုန်သည်ဖြစ်အံ့ ၊အထ ထိုသို့ မအောက်မေ့မိကုန်သည်ရှိသော် ၊ ဓမ္မံ –တရားတော်ကို ၊ အနုဿရေယျာထ အောက်မေ့ကြကုန်လော့ ၊

(၉၁) ''သွက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော,
သန္ဒိဋ္ဌိကော , အ ကာလိကော ,
ဧဟိ ပဿိကော , ဩပနေယျိကော ,
ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ''တိ ။

(၉၁) ဘဂဝတာ – သုံးလူထွတ်ထား ရှင်တော်မြတ် ဘုရားသည် ၊ ဓမ္မော –မဂ်, ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်,ဓမ္မက္ခန် ပရိယတ်,ဆယ်ပါးသော တရားတော်မြတ်ကို ၊ သွက္ခာတော – ကောင်းခြင်းသုံးဖြာ စုံညီညာလျက် အနက်သဒ္ဒါ ဝေဆာစုံလင် ဂုဏ်တင်ဖွယ်မှန် ကျင့်ရန်လျှောက်ပတ် ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူအပ်ပါပေ၏ ၊ ဘဂဝတာ – သုံးလူထွတ်ထား ရှင်တော် မြတ်ဘုရားသည် ၊ သွက္ခာတော – နည်းစုံလောင်းကာ ကောင်းစွာသတ်မှတ် ဟော ကြားတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မော – မဂ်,ဖိုလ်, နိဗ္ဗာန်, ကိုးတန်သတ်မှတ် တရားတော် မြတ်သည် ၊ သန္ဒိဋ္ဌိကော – သူပြော ငါပြော အဟောဌ်တည် မယုံကြည်ရ ဓမ္မကျင့်သူ နတ်လူမှန်က ဒိဌကိုယ်တိုင် ပိုင်ပိုင်တိတိ သိအပ်မြင်အပ် တရားတော်မြတ်ပါပေတည်း၊ ဓမ္မော – မဂ်လေးပါး တရားတော်သည် ၊ အကာလိကော – အခါအခွင့် ကြာမဖင့်ပဲ မလင့်မနေး ချက်ခြင်းအကျိုးပေးတတ်သော တရားတော်မြတ်ပါပေတည်း ။ ဓမ္မော– လောကုတ္တရာတရားကိုးပါးသည် ၊ ဧဟိ ပဿိကော – လာလှည့်စမ်းပါ ရှုစမ်းပါဗျာ သူငါနှိုးဆော် ဖိတ်ခေါ်ထိုက်သား လွန်ထူးခြားလတ် တရားတော်မြတ်ပေတည်း ။ ဓမ္မော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးသည်၊ ဩပနေယျိကော - ပုဆိုးမီးလောင် ခေါင်းမီးလောင်လည်း ငြိမ်းအောင်ပြုရေး မပြုသေးပဲ အရေးကြီးစွာ ဘာဝနာဖြင့် စိတ်မှာ စွဲအောင် အမြဲဆောင်ထိုက်ပါပေ၏၊ ဓမ္မော-လောကုတ္တရာတရား ကိုးပါးကို ၊ ဝိညူဟိ-တရားသိမြင် ပညာရှင်တို့သည် ၊ ပစ္စတ္တံ - ကိုယ်စီအမှန် ကိုယ်သန္တာန်၌၊ ဝေဒိတဗ္ဗော-မင်္ဂ,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်, ရပိုင်ဟန်ကို အမှန်တိုင်းရှိ သိမြင်အပ်ပေသတည်း၊ တ္ကတိ - ဤသို့ ၊ အနုဿရေယျာထ - အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ကြကုန်လော့ ။

တရားဂုဏ်တော်စကားပြေ။ ။ ဇါဘုရားကို မအောက်မေ့မိသော် တရားတော်ကို အောက်မေ့ကြလော့၊ မြတ်စွာဘုရားသည် တရားတော်ကို ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူအပ်၏ ။ ကောင်းစွာဟောအပ် တရားတော်မြတ်သည် ကိုယ်တွေ့ သိမြင်အပ်သော တရားတော်ပေတည်း ။ အခါမလင့် အကျိုးကိုပေးတတ်၏ ။ လာလှည့်ရှု လှည့်ဟု ဖိတ်ခေါ်ထိုက်သော တရားတော်ဖြစ်၏ ။ အရေးကြီးစွာ စိတ်မှာ စွဲအောင် အမြဲဆောင်ထိုက်ပေ၏ ။ တရားသိမြင် ပညာရှင်တို့သည် အသီးအသီး မိမိ သန္တာန်၌ သိမြင်အပ်ပေ၏ ။ ဤသို့ အောက်မေ့ကြလေ ။

တရားဂုဏ်တော်-၆-ပါး၊

၁။ သွာက္ခာတဂုဏ်တော်

သွာက္ခာတ အစွင့်။ ။ ဘုရား၏ တရားတော်ကား အကောင်းဆုံး ဟောကြားအပ်သော တရားတော်တည်း ။ ရှင်တော်မြတ်၏ တရားတော်မှန်သမျှမှာ အစလည်းကောင်း အလယ်လည်းကောင်း အဆုံးလည်းကောင်း ဟူသော ကောင်းခြင်းသုံးဖြာနှင့် ပြည့်စုံ၏ ။ မကောင်းသော အစိတ်အပိုင်းဟု တရွေးမျှ မရှိ ။ ထိုသို့ ကောင်းသည်မှာလည်း အားလုံးသော ဒေသနာများမှာ အနက်သဒ္ဒါနှင့် ပြည့်စုံသောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည် ။ သဒ္ဒါက အစိအစဉ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မကျ နည်းလမ်း စည်းကမ်း မညီမျှ ကမောက်ကမဖြစ်လျှင်၎င်း , ဆိုလိုရင်း အချက် အနက် အဓိပ္ပါယ်ကလည်း အကျိုးမဲ့သော အနက်ဖြစ်လျှင်၎င်း ,ထိုတရားမျိုးမှာ မကောင်းသော တရားသာ ဖြစ်ပေသည် ။ ဘုရားရှင်၏ ဒေသနာများကား သန္ဒိကလည်း ပညာရှိတို့ အပြစ်ရှာမရ ချီးမွမ်းရလောက်အောင် အစိအစဉ်ကျကာ သာယာပြေပြစ် နှစ်သက်ဖွယ်ဖြစ်လျက် အနက်ကလည်း တကယ့် အကျိုးစီးပွါးရရေး ငြိမ်းချမ်းရေး ချမ်းသာရေးကို ဖြစ်စေတတ်သော အနက်များသာဖြစ်ရာ မကောင်းသော အစိတ်အပိုင်းဟု မရှိ ၊ အကောင်းအတိသာ ဖြစ်လျက် ရှိပေသည် ။

ကောင်းခြင်းသုံးဖြာ တမျိုး။ ။ဘုရား တရားတော်၌ ကောင်းခြင်းသုံးဖြာရှိပုံကို ဤသို့လည်း မှတ်အပ်သေး၏ ။ တရားတော်၌ နာယူရခြင်း , ကျင့်ရခြင်း , အကျိုးရခြင်းဟု သုံးပိုင်းရှိခဲ့ရာ ထိုသုံးပိုင်းလုံးမှာ အကောင်းအတိသာဖြစ်၍လည်း ကောင်းခြင်း သုံးဖြာနှင့် ပြည့်စုံသည်ဟု ဆိုရ၏ ။ ဘုရားတရားတော်ကို နာရ သင်ရလျှင် တရားကို သိခြင်း , အနက်ကို သိခြင်းဖြင့် ပိတိအထူး ဖြစ်ကြရ၏ ။ ထို့ကြောင့်ပင် လက်ထက်တော်အခါက ဗုဒ္ဓမြတ်တရားတော်၏ ကောင်းမြတ်လှပုံကို ဂုဏ်တင်ချီးကျူးကြသော အသံများမှာ မစဲခဲ့ပေ ။ [ရတနသုတ် ဝရော ဝရညူ အဖွင့် ကာရဏာပါလိဝတ္ထုနှာ(၃၃၉)ကြည့်] ။

စိတ်ကိုချမ်းသာ အေးမြစေတတ် ပိတိဖြစ်စေတတ်သော တရားဖြစ်သောကြောင့်ပင် ထိုတရားနာရသူမှာ သောကပရိဒေဝစသော အပူတွေကင်းရ၏ ။ ရာဂကင်းရ၏ ၊ ဒေါသကင်းရ၏ ၊ အပူကင်း အညစ်ကင်း၍လည်း စိတ်တွင်အေးမြ ပိတိ ပဿဒ္ဓိဖြစ်ကြရ၏ ။ ကျင့်ရသောအခါ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိပြီ ။ အကျင့်သိလ တခုဖြင့်ပင် ဘေးကင်း ရန်ကင်း စိတ်ချမ်းသာ ကိုယ်ချမ်းသာခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏ ။ သမာဓိ ပညာစသော အကျင့်များကို ကျင့်ရပါမူကား တရားက တက်လေလေ ပိတိ ပဿဒ္ဓိ သုခ သမာဓိတွေ ဖြိုးဖြိုးဝေကာ အပျော်ကြီး ပျော်စရာ ကောင်းလေလေ ဖြစ်ရတော့သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တရားပေါက်၍ အလိုရှိသော မဂ်ဖိုလ် အကျိုးကို ရသောအခါကား ပြောမပြနိုင်အောင် ဝမ်းသာခြင်း ချမ်းသာခြင်းကို ရတော့သည်သာ ။ ထို့နောက် ဒုက္ခတွေလက်စသိမ်းရမည်ကို သိရ၍ တွေးလိုက်တိုင်း ဝမ်းသာရခြင်း ဖလသမာပတ္တိဗိဟာန်ကြီးကို ပိုင်ကာ နေလိုသောအခါတိုင်း ပျော်ရွှင်ချမ်းမြေ့စွာ နေရခြင်း စသည်ဖြင့် ချမ်းသာဖွယ် အတိုဖြစ်ရာ အဆုံး၏ ကောင်းခြင်းမှာ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်လေတော့သည်။ ဤကောင်းခြင်းသုံးဖြာကို သိရလျှင် ဘုရားရှင်၏ တရားတော်မှာ ဘယ်မျှကောင်းစွာ ဟောကြားအပ်သည်ကို သိနိုင်ပေသည် ။

အကြိတ်အနယ်ခံနိုင်သောတရား။ ။ဤမျှ ကောင်းသောကြောင့်ပင် ပညာရှိတို့၏ အကြိတ်အနယ်ကို ခံနိုင်ရာ ယခုတိုင် ကမ္ဘာ၌ ဝင့်ကြွားလျက် တည်နေနိုင်၏ ။ မှန်၏။ ဇီဝ အတ္တ(= အသက်ကောင် လိပ်ပြာဝိညာဉ်) ပရမအတ္တ (=အနန္တ တန်ခိုးရှင်၏ မပျက်နိုင်သော ဝိညာဉ်)စသော ဝါဒများ, သာသနာ့ အပြင်ဖက်က အခြားမိစ္ဆာဝါဒများမှာ အသေအခြာ ပြနိုင်သည် မဟုတ် ၊ စိတ်ကူးအတွေးအရ ညွှန်ပြလျက်ရှိရာ သဘာဝ လိုက်စားသူ ပညာရှိတို့၏ အကြိတ်အနယ် ဆွေးနွေးမှု စိစစ်မှုတို့ကို မခံနိုင်ကြပေ ။

ဗုဒ္ဓတရားတော်မှာ ထိုကဲ့သို့ အတွေးဖြင့် အရမ်းညွှန်ပြသော တရားမဟုတ်ပဲ အကြောင်းကြောင့် အကျိုးဖြစ်ရပုံများကို လက်တွေ့ပြနိုင်ရာ ပညာရှိလေလေ အားရကျေနပ် လေလေ ဖြစ်ရသည် ။ ဤအချက်၌ မဂ္ဂိမ ပဏ္ဏာသ ဥပါလိသုတ်မှ ကောက်နှုတ်ချက်ကို ပြဆိုဦးမည် ။ ဥပါလိကား တိတ္ထိဒကာရင်းဖြစ်၏ ၊ သူ့ဆရာ နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တ၏ အကြံပေးချက်အရ ဗုဒ္ဓမြတ်ထံ ဝါဒတင်ရန် လာ၏ ။ ရှင်တော်မြတ်သည် သူတင်လာသော ဝါဒကို အကြောင်းအချက် အမျိုးမျိုးပြလျက် ပယ်ဖျက်သောအခါ လွန်စွာ အားရ ကျေနပ်၏ ။ ထို့နောက် ဘုရားရှင်က တရားဟောတော်မူသောအခါ သောတာပန်ဖြစ်လေသည် ။ ဘုရားတပည့် ဖြစ်သွားပြီဟု ကြားရသောအခါ နိဂဏ္ဌနာဋပုတ္တ–က သူ့ဒကာဟောင်းထံ လာပြီးလျှင် "သင်ကား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဂေါတမထံ ဝါဒတင်မည်ဟု သွားပြီး ယခုတော့ ရဟန်းဂေါတမ၏ ဝါဒကွင်းကြီး အစွပ်ခံခဲ့ရသည် ။ ရဟန်းဂေါတမ၏ လှည့်စားမှု မာယာဖြင့် သင် အလှည့်စားခံခဲ့ရပြီ"ဟု မခံ မရပ်နိုင်သည့်အလျောက် ပြစ်တင် ပြောဆိုလေ၏ ။ ထိုအခါ ဥပါလိ–က ''ဘုရား ရှင်၏ လှည့်စားမှု မာယာမှာ အလွန်ကောင်းလှပါသည် ၊ တပည့်တော်၏ ဆွေမျိုးတွေ မိတ်ဆွေတွေ ထိုမာယာဖြင့် အလှည့်ခံရလျှင် အားလုံးချမ်းသာကြမည်ဖြစ်ပါသည်၊ တလောကလုံး အလှည့်ခံရလျှင်လည်း တလောကလုံး ချမ်းသာကြပေမည် "ဟု ဆို၍ တိတ္ထိဝါဒနှင့် ဗုဒ္ဓဝါဒ ခြားနားချက်များကို ပုံပမာကလေးဖြင့် ဆက်လက်၍ ပြောပြန်သည် ။

မျောက်ဆေးဆိုးခိုင်းပုံ ။ ။ ရှေးက ပုဏ္ဏားအိုကြီး တယောက်၌ မွေးခါနီး ကိုယ်ဝန်ရှိနေသော ဇနီးငယ်ကလေး တယောက်ရှိရာ မမွေးသေးသော သူ့ကလေးအတွက် မျောက်ကလေး အဝယ်ခိုင်းသည် ။''ဆိုင်းပါဦး မွေးမှ သင့်သလို ဝယ်တာပေါ့"ဟု ပြောသော်လည်း ဇနီးက အထပ်ထပ် ပူဆာသောကြောင့် ဈေးသို့ သွား၍ မျောက်ကလေး ဝယ်ပေးရသည် ။ မျောက်ကလေးကို ဆေးဆိုးပေးရန် ပူဆာပြန်သောကြောင့် ပင်းမင်းဆိုင်သို့ သွားပြီးလျှင် မျောက်ကလေးကို ရိုက်နှက် ဖွတ်လျှော်ပြီး ဆေးဆိုးပေးရန် အပ်နှံသော အခါ ပင်းမင်းဆရာက '' ခင်ဗျားမျောက်မှာ ဆေးဆိုးတော့ ခံနိုင်ပါလိမ့်မည် ၊ ရိုက်နှက် ဖွတ်လျှော်ခြင်းကိုတော့ ခံနိုင်မည် မဟုတ်" ဟု ဆိုသတဲ့ ။ (မဇ္ဈိမနိကာယ ဥပါလိသုတ် ၃၈ ၊၄၆) '' ထို့အတူပင် နိဂဏ္ဌတို့ ဝါဒမှာ လူပိုက်တို့ အထင်ကြီးရုံ ဟန်ဆောင် ဆေးဆိုးပြမှုတော့ ခံနိုင်ပါရဲ့ ၊ ပညာရှိတို့၏ အကြိတ်အနယ် ဆွေးနွေး သုံးသပ်မှုကိုတော့ ခံနိုင်ရည် မရှိပါ"ဟု ဆိုလေသည် ။ ဥပါလိကား ယခင်က တိတ္ထိဝါဒကို အသဲစွဲလက်ခံ ယုံကြည်ခဲ့သူ ဖြစ်သော်လည်း ဘုရားတရားတော်ကို နာရသောအခါ ထိုတိတ္ထိဝါဒ၌ ဘာမျှအနှစ်ရာမရ အလဟဿအဖြစ်ကို အတိအကျ သိနိုင်သည်မှာ ဘုရား တရားတော်များ၏ မည်သည့် သာသနာ့ပြင်ပ ဓမ္မနှင့်မဆို ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သော ဂုဏ်အင်း ဂုဏ်တွေ ရှိနေသည်ကို ဖော်ပြခြင်းပင် ဖြစ်၏ ။

မိခင်ဇရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အကောင်းဆုံးတရား။ ။ ဂဏာက မောဂ္ဂလာနပုဏ္ဏားကြီးသည် ဘုရား ရှင်ထံ ပြဿနာ မေးလျှောက်ရာ ဘုရားမြတ်၏ အဖြေစကား တရားတော် အမျိုးမျိုးကို နာကြားရ၍ လွန်စွာ အားရ ဝမ်းသာလှ သဖြင့် '' အရှင်ဂေါတမ....အမြစ်နုံသာမျိုး မှန်သမျှတို့တွင် ကရမက်ကို အကောင်းဆုံး အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်ပါသည် ။ အနှစ်နုံသာမျိုးတို့တွင် စန္ဒကူးနီကို အထူးခြားဆုံး အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်ပါသည် ။ အပွင့်နုံသာမျိုးတို့တွင် မြတ်လေးပန်းကို အမြတ်ဆုံးဟု ဆိုအပ်ပါသည် ။ ထိုနည်းတူစွာပင် ယခုခေတ်ပေါ် တရားတို့တွင် အရှင်ဂေါတမ၏ သြဝါဒ တရားမှာ အကောင်းဆုံး အမြတ်ဆုံးဖြစ်ပါပေသည်'' ဟု ချီးကျူးလေသည်။ (ဥပရိပဏ္ဏာသ ဂဏာက မောဂ္ဂလာနသုတ် -၅၇)

၂။ သန္ဒိဋ္ဌိက ဂုဏ်တော်

သန္ဒိဋ္ဌိက အဖွင့်။ ။သန္ဒိဋ္ဌိက=ကိုယ်တိုင် သိမြင်ထိုက်သောတရား၊ သူတပါး အပြောဖြင့် ယုံကြည် လက်ခံရသည် မဟုတ်ပဲ ကိုယ်တွေ့ ဒိဋ္ဌ တွေ့ရ မြင်ရ သိရသော မဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်တရားများကို သန္ဒိဋ္ဌိကဆိုသည်၊ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်၌ ကိုယ်တွေ့သိရသော သန္ဒိဋ္ဌိကဂုဏ်ရှိသည် ဟု ဆိုသဖြင့် သာသနာပြင်ပ အယူအဆ ဓမ္မများ၌ ထိုကဲ့သို့ ကိုယ်တွေ့ သိမြင်ခြင်း သိရသည် မဟုတ်ပဲ သူများအပြောဖြင့်သာ လွမ်းနေရသော ဓမ္မများသာ ဖြစ်ကြောင်း သိရ၏ ။ ဗြာဟ္မဏဝါဒ၌ ဗျာန်တရားများရှိ၏ ၊ ကိုယ်တွေ့လည်း ဖြစ်၏ ၊ သို့သော် ထိုဗျာန်တရားများမှာ နိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့ ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းစေတတ်သော ဓာတ်မဟုတ်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည် ရောက်ကြောင်း တရားများသာတည်း ။ ဗြဟ္မာကို သူတို့က ''ကမ္ဘာနှင့် သတ္တဝါတို့ကို ဖန်ဆင်းသူ , မအို ,မသေ,အမြဲတည်နေသူ'' ဟု ဆိုရာ ယင်းဗြဟ္မာတို့၏ နေရာဘုံကို သူတို့အလို နိဗ္ဗာန်တမျိုးပင် ဆိုရ၏ ။ ဗြဟ္မာကို အမြဲတည်နေသူဟု ဆို သည်မှာ သူတို့ ကိုယ်တွေ့သိ မဟုတ်ပဲ သူများအပြောမျှသာ ဗုဒ္ဓဝါဒအရ အမှန်မှာ သူတို့ပြောသလို အနိစ္စဓာတ်မဟုတ်ပဲ ရုပ်ဓာတ် နာမ်ဓာတ်ပင်ဖြစ်၍ တနေ့ သေကျေ ပျက်စီးကာ အပါယ်အထိ ထိုးကျနိုင်သော ဓာတ်တို့သာတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဗကဖြဟ္မာကြီးက သူကိုယ်သူ မြဲသည် ကမ္ဘာလောကကို သူဖန်ဆင်းသည် ထင်နေ၏၊ ထင်သလို မဟုတ်ကြောင်း နားလည်အောင် ဘုရားရှင်ကြွရောက် ဆုံးမတော်မူခဲ့၏။ အချို့ကောင်းကင်ဘုံ၌ ကမ္ဘာကို ဖန်ဆင်းသော ထာဝရတည်နေသော အနန္တတန်ခိုးရှင် ရှိသည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏၊ သူ၏ တပည့်ကောင်းများမှာ ထိုတန်ခိုးရှင်ထံ ရောက်ကြရသည်ဆို၏။ ယင်းအနန္တတန်ခိုး ရှင်တို့၏ နေရာ ကောင်းကင်ဘုံဟူသည် သူတို့အလို နိဗ္ဗာန်တမျိုးပင်၊ သို့သော် ထိုနိဗ္ဗာန်မျိုးလည်း ပြောသူကလည်း သူပြောဖြင့် ယုံကြည်ခဲ့၍ နာသူကလည်း သူပြော အရသာဖြစ်ရာ အပြောအရ သာရှိ၍ တကယ်မြင်အောင် လက်တွေ့ မပြနိုင်သောကြောင့် ကိုယ်တွေ့သိရသော ဤသာသနာက နိဗ္ဗာန်မျိုးကား မဟုတ်ပေ၊ အခြား မိဿာဝါဒအမျိုးမျိုးမှာလည်း စိတ်ကူးချက် အထင်များချက် များသာဖြစ်ရာ အဘယ်မှာ ကိုယ်တွေ့သိအောင် ညွှန်ပြနိုင်အံ့နည်း။

အားလုံးကိုယ်တွေ့ချည်း။ ။ ဤသာသနာ၌ နိဗ္ဗာနဓာတ်ကား ကိုယ်တွေ့သိမြင်ရ ခံစားရသော ဓာတ်ကြီးသာတည်း။ ထိုနိဗ္ဗာန် အငြိမ်းဓာတ်ကို တွေ့သိရလျှင် နောက်နောင် မဆုံးအောင် ခံစားရ ဦးမည့် သံသရာဒုက္ခတွေ လက်စသိမ်း၍ ငြိမ်းတော့မည်ကိုလည်း သိနိုင်တော့၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မြင်နိုင်သော မဂ်တရား ,ဖိုလ်တရားများ မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်လာသည်ကိုလည်း ထင်ထင်ရှားရှား သိရသည်သာ။ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်သာ မက ထိုမဂ်,ဖိုလ်ရ ကြောင်းအကျင့်ကို ကျင့်သောအခါ ရှေးအခါက စာတွေ့ သူပြောအရသာ သိခဲ့ရသော ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ပျက်ပုံကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းပိုင်း ခြားခြား ကွဲပြားစွာ ကိုယ်တွေ့ပင် မြင်လာတော့သည်။ ဤသို့ ကျင့်ဆဲ အခါကစ၍ နိဗ္ဗာန်ပေါက်သည်အထိ အားလုံး ကိုယ်တွေ့ချည်းဖြစ်ခဲ့ရာ ဘယ်မျှ အားရကျေနပ်ဖွယ် ဖြစ်သည်မှာ ဆိုဖွယ်ရာ မရှိတော့ပြီ။ ရှေးက မိမိ ကိုးကွယ်အားထားသော တရားတော်၌ ဟုတ်မှ အုတ်ပါ့မလားဟု ယုံမှား သံသယဖြစ်တတ်၏။ တရား၌ သံသယရှိလျှင် တရားနှင့် ဘုရား၌

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ငင်း,ထိုတရားရှိသော သံဃာ၌ငင်း ယုံမှားတော့သည်သာ ။ တရားကို ကိုယ်တွေ့မြင်ရသော အခါ၌ကား ဤထက်ကောင်းသော တရားမရှိ ။ အကောင်းဆုံးတရားဟု အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်နိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ရာ တရား၌ သံသယ လုံးဝ ကင်းရှင်းခဲ့ပြီ၊ တရား၌ သံသယကင်းလျှင် တရားရှင်ဘုရား၏ တကယ်ဘုရား အစစ်ဖြစ်ကြောင်း, ထို တရားရှိသော သံဃာ၏ တကယ့်သံဃာစစ်ဖြစ်ကြောင်း ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင် အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်နိုင်တော့၏ ။ ထိုသို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်သောကြောင့်ပင် ရှေးအခါက မိမိ ကိုးကွယ်ရာ ရတနာသုံးပါးနှင့် စပ်၍ သူတပါးက ထိခိုက်ပြောဆိုလာလျှင် ငို့တရား, ငို့ဘုရားများမှာ ထိုသူပြောသလိုများ ဖြစ်နေမလား, သူ့ တရားကများ ဟုတ်လေမလား စသည်ဖြင့် ရှုံ့ရှုံ့စိုးစိုး ဖြစ်နိုင်သော်လည်း ကိုယ်တွေ့ သိရသောအခါ ဤတရားသာ အစစ်အမှန်, ဤအစစ်အမှန် တရားမှာ ဤဗုဒ္ဓသာသနာ၌သာ ရှိ၍ သာသနာ့ပြင်ပ တခြားအယူဝါဒများ၌ မရှိဟု ပိုင်ပိုင်ကြီး ဆုံးဖြတ်နိုင်ရာ ဓမ္မနှင့်စပ်၍ ရဲရင့်သူအဖြစ် ရောက်တော့သည် ။ ထို့ကြောင့်ပင် တရားကို ကိုယ်တွေ့ မြင်ရသူတို့မှာ ဘုရားမှတပါး သာသနာ့ပြင်ပက တခြားကိုးကွယ် အားထားယုံကြည် ကိုးစားစရာဟု ဘယ်သူ့ကိုမှ မမြင်ရတော့ပေ ။ ဘုရား၌သာ အကြွင်းမဲ့ ယုံကြည် ကိုးစားတော့၏ ။

တရားမတွေ့ရခြင်း အပြစ်။ ။ ဤမဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်တရားများကို မမြင်ခင် ပုထုဇဉ် ဘဝက အခြား ထူးသလိုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြင်လျှင် အားရတတ်၏ ၊ မြတ်နိုးတတ်၏ ၊ ဆရာပြောင်းတတ်၏ ၊ သုနက္ခတ္တ.ရဟန်းမှာ ဘုရားရှင်၏ တပည့် အလုပ်အကျွေးဖြစ်၏ ၊ ဘုရားရှင်၏ ကျက်သရေနှင့် အကျင့် အမျိုးမျိုး တန်ခိုးတော် ဉာဏ်တော်များကို မြင်ရ သိနေရသော သူလည်းဖြစ်၏၊ ထိုသို့ ကျက်သရေရှင် ဘုန်းရှင် ဉာဏ်ရှင် တန်ခိုးတော်ရှင် နောက်က သပိတ်ပိုက်လိုက်နေရသူဖြစ်ပါလျက် ဖိုခနောက်ကြား ပြာပုံမှာ အိပ်လျက် ခွေးလို လေးဖက်ထောက်စား ခွေးများ အကျင့် ကျင့်နေသော ကျက်သရေမဲ့ လှစွာသော ကောရဝတို့ပေ တက္ကတွန်းကြီးကို ရဟန္တာဟု အထင်ကြီးလေသည် ။ ဘုရားရှင်က သိ၍ အပြစ်တင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သောအခါ ဘုရားရှင်ကိုပင် ပြန်ဖြေလိုက်သေးသည်မှာ '' မြတ်စွာဘုရား ... သူတပါး၏ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဝန်မတိုပါနှင့်'' ဟူ၏ ။ (ဒီဃ၊ပါထိကသုတ်၊၄၊) တရားမသိသော ပုထုဇဉ်ဘဝမှာ ဘယ်မျှ စိတ်ပျက်ဖွယ် ကောင်းလှပါသနည်း ။

ကောသလမင်းလျှောက်ထားချက်။ ။ကိုယ်တွေ့တရား သိရသူကား ဘုရားထက် ပို၍ လေးစားအပ် မြတ်နိုးအပ် ပူဇော်အပ်သော သူဟု ရှာမတွေ့ရတော့ပေ ။ ဤအချက်၌ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ ဓမ္မစေတိယသုတ်(၃၂၅)လာ ကောသလမင်းကြီး လျှောက်ထားချက်မှ ကောက်နှုတ်ချက်ကို ပြဆိုဦးမည် ။ မင်းကြီး လျှောက်ပုံမှာ '' မြတ်စွာဘုရား.... ဤသိဒတ္တာနှင့် ပုရာဏာမည်သော လက်သမားဆရာ ကြီးများမှာ တပည့်တော်က ယာဉ် , ရိက္ခာ, အသက်မွေးမှု , အခြေအရံ ပေးထားသူများ ဖြစ်ကြပါလျက် ရှင်တော်မြတ်ကို လေးစားသလောက် တပည့်တော်အား မလေးစားကြပါ ။ တခါက စစ်ထွက်ခိုက် ကြုံသောအခါ သူတို့ကို စုံစမ်းလို၍ ကျဉ်းမြောင်းသော တနေရာ၌ သူတို့နှင့်အတူ အိပ်ကာ တပည့်တော် အိပ်ချင်ယောင်ဆောင် နေပါသည် ။ သူတို့နှစ်ယောက် အတော်ညဉ့်နက်အောင် တရားဆွေးနွေးပြီး ဘုရား ရှင်ရှိရာ ခေါင်းထားလျက် တပည့်တော်ဖက် ခြေပြုကာ အိပ်ကြပါသည် ။ ထိုအခါ 'အံ့ဖွယ် ရှိပါပေစွ၊ ဤဤသိဒတ္တာနှင့် ပုရာဏာတို့သည် ယာဉ်,ရိက္ခာ, အခြေအရံ အသက် မွေးမှု မှန်သမျှ ငါ့ထံမှ ရနေသူများ ဖြစ်ပါလျက် ဘုရားရှင်ကို လေးစားသလောက် ငါ့ကို မလေးစားကြ ၊ ဤကန်ပင် သူတို့မှာ တရားထူးတွေ့ အဆင့်ဆင့် မြင့်သထက် မြင့်ကာ သိလာသောကြောင့်ပဲ' ဟု တအံ့တသြ တွေးတော အားရမိခဲ့ပါသည်။ ထိုသို့ အားရဖွယ် မြင်ရသောကြောင့်ပင် ရှင်တော်မြတ်၏ ဘုရားစစ်မှန်ပုံ , တရား တော်၏ ကောင်းမြတ်ပုံ, သံဃာ၏ စစ်မှန်သော သံဃာဖြစ်ပုံကို မှန်းဆ ကြည်ညိုနိုင်ခဲ့ပါသည်'' ဟု လျှောက်ထားလေသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၄။ဖေါ် ပဿိကဂုဏ်တော်

ဖေါ် ပဿိကအဖွင့် ။ ။ဖေါ် ပဿိက = လာစမ်းပါ, ကျင့်ကြည့် လှည့်စမ်းပါ,ဟု ဖိတ်ခေါ်ထိုက်သော တရား ။ ထင်ရှားရှိသော တရား ဖြစ်သောကြောင့်၎င်း , အလွန်စင်ကြယ် သန့်ရှင်းသောကြောင့်၎င်း, လာစမ်းပါ ကျင့်ကြည့်စမ်းပါဟု အများကို ဖိတ်ခေါ်ပြုထိုက်သော တရားဟု ဆိုလိုဏ်။ လောကဌ ပြတိုက်စသည်တွင် ဘာမျှမရှိလျှင်၎င်း, ရှိသော အရာဝတ္ထုက မစင်မကြယ် မနှစ်သက်ဖွယ်သော အရာသာဖြစ်လျှင်၎င်း, လူအများ ရှုချင်မည် မဟုတ်၍ ဖိတ်ခေါ်ပြသခြင်းငှာ အဘယ်မှာ ထိုက်အံ့နည်း ။ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တရားများကား မိမိ သန္တာန်၌ အထင် အရှားတွေ့နိုင်၍ ထင်ရှားရှိသော တရားများလည်းဖြစ်ဏ် ။ မြူ တိမ် အိုး ကင်းစင်၍ အလွန်ကြည်လင် ရှင်းပသော လပြည့်ဝန်းကြီး , တရထည် အရည်ရွှန်းလဲ့ ရှုဖွယ်မငြီး ပတ္တမြားကြိုးအသွင် အလွန်ပင် သန့်ရှင်း အပြစ်လည်း ကင်းစင်လှဏ်။ ထို့ကြောင့်ပင် အများကို ဖိတ်ခေါ်ပြသခြင်း ခံနိုင်သော အရည်အချင်းရှိ၍ ''ဖေါ် ပဿိက'' ဟု ဆိုရသည် ။

ခေါ်ပြထိုက်ပုံ တမျိုး။ ။ မဂ်သည် အခြားကုသိုလ်များကဲ့သို့ အချိန်မဆွဲ ကာလမခြားပဲ တဆက်တည်း အကျိုးကို ပေးတတ်သော အကာလိကဂုဏ်ရှိသည်ဟု ဆိုခဲ့ဏ် ။ ချက်ခြင်း အကျိုးခံစားရခြင်း ,ခံစားရသော အကျိုးကလည်း အေးငြိမ်းချမ်းသာသော နိဗ္ဗုတိအရသာဖြစ်ခြင်းတို့ကြောင့် ဘယ်ကုသိုလ်ကမျှ မပေးနိုင်သော အထူးခြားဆုံး အကျိုးထူးလည်းဖြစ်ဏ် ။ သို့ဖြစ်ရာ မဂ်ဏ် ဤ'အကာလိက' ဂုဏ်အရပင် အများကို ဖိတ်ခေါ်ပြသမှု ခံနိုင်ရည် ရှိနေပြီ။ ထို့ပြင် လောကဌ အထူးအဆန်းဆိုလျှင် ကိုယ်တိုင်လည်း ကြည့်လိုကြဏ် ။ မိတ်ဆွေသင်္ဘာ ချစ်ကျွမ်းဝင်သူများကိုလည်း အားပါးတရ ခေါ်ပြလိုကြဏ် ။ အခြားတရားများမှာ ဘဝများစွာက ကြိမ်ဖန်များစွာ လူတိုင်းရခဲ့ဘူးလှပြီးဖြစ်ရာ မထူးဆန်းလှတော့ပေ ။ ထို့ကြောင့်ပင် မဖြစ်စဖူး ထူးထူး ခြားခြား ဤတရားများ ဖြစ်ပေါ်လာသော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၃-အကာလိကဂုဏ်တော်

အကာလိကအဖွင့်။ ။အကာလိက= အခါမလင့်အကျိုးကို ပေးတတ်သည် ။ ဤဂုဏ်ကား မဂ်လေးပါးတရားနှင့် သာဆိုင်သော ဂုဏ်တည်း ။ မဂ်လေးပါးသည် မိမိ ဖြစ်ပြီးလျှင် ပြီးခြင်း တဆက်ထည်း ဖိုလ်တည်းဟူသော အကျိုးကို ပေးတော့သည်။ မဂ်ကား အကြောင်းကုသိုလ်တည်း၊ ဖိုလ်ကား အကျိုးဝိပါက်ဖြစ်၏ ။ မဂ်က ကိလေသာတွေ့ သတ်ပေး၏ ၊ ကိလေသာကင်း အေး ငြိမ်းခြင်း သုခကို ဖိုလ်က ခံစားရ၏ ၊ အခြားကုသိုလ်များကား နောင်ဘဝမှ အကျိုးပေး၏ ၊ အကျိုးပေး မြန်သည်ဆိုသော ဒိဋ္ဌမမွေဝေဒနီယကံများပင် ငါးရက် ခုနစ်ရက်ကြာမှ ပေး၏ ။ ပုဏ္ဏ,ကာကဝလ္လိယစသော အချို့သူတို့၏ ကံများမှာ နေ့ချင်း အကျိုးပေးရာ ထိုကံများပင် နာရီ အတော်ခြားပြီးမှ အကျိုးရ၏ ။ မဂ်တရားတို့၏ တခြားကုသိုလ်များကဲ့သို့ ကာလမဆိုင်းပဲ တဆက်တည်းအကျိုးပေးနိုင်သည်မှာ ကိလေသာတို့ကို တခါတည်း အပြီးအပြတ် သတ်နိုင်သော အလွန်အားကြီးသော အာနုဘော်ကြောင့်ပင် ၊ ထိုအာနုဘော်ကြောင့် အကျိုးပေးရာ၌လည်း တခြားကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးထက် သာလွန် တ့.မရသော အကျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်တော့သည် ။ တခြားကုသိုလ်တို့၏ အကျိုးမှာ ကိလေသာမကင်း ဒုက္ခမရှင်းသော အကျိုးများသာ ဖြစ်ရာ ကိလေသာကင်း ဒုက္ခရှင်း၍ အေးငြိမ်းခြင်း သုခခံစားရသော ဗလချမ်းသာမှာ အကျိုးချမ်းသာတကာတို့၏ အထွတ်အထိပ်ဖြစ်တော့သည် ။ ဤသို့ လျင်လျင် မြန်မြန် အကျိုးပေးနိုင်အောင် အစွမ်းအာနုဘော်ရှိခြင်း , အကောင်းဆုံး အကျိုးကို ပေးနိုင်ခြင်းတို့ကြောင့် မဂ်၏ သတ္တိမှာ အံ့ချီးဖွယ်ဖြစ်လေသည် ။ ထို့ကြောင့်ပင် ကာလအခြားမရှိ တဆက်တည်း အကျိုးပေးနိုင်သော ထိုအစွမ်းကို မဂ်၏ သီးခြား ဂုဏ်အဖြစ် ''အကာလိကော'' ဟု ဂုဏ်တင် ချီးကျူးခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ (ရတနသုတ် ယံ ဗုဒ္ဓ သေဋ္ဌော စသော ဂါထာဖွင့် နှာ(၂၆၆)ကိုလည်း ရှုလေဦး)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အခါ မကြုံစဖူး ထူးခြားသော အံ့သြခြင်း ,နှစ်သက်ခြင်း , ဝမ်းမြောက်ခြင်း,များ ကြုံရတော့သည် ။ ထိုအခါ ဤတရားမျိုးကို မိမိ ချစ်ကျွမ်းဝင်သောသူများ ရစေလို ပြောပြလိုသော ဆန္ဒများ အဟုန်ပြင်းထန်စွာ ပေါ်တတ်ရာ ပေါ်လာသည့် အတိုင်း ဤ တရားရအောင် ကြိုးစားဖို့ တိုက်တွန်းတတ် ဖိတ်ခေါ်တတ်လေသည် ။

ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်က ဤသို့ အချင်းချင်း ဖိတ်ခေါ် ကျင့်ကြံစေသဖြင့်လည်း အရိယာများ အံ့မခန်း များပြားခဲ့ရပေသည် ။ ဤအချက် များဖြင့်လည်း တရား၏ ''ဧဟိ ပဿိက'' ဂုဏ်မှာ ထင်ရှားလှပေသည် ။

ဘုရားဖိတ်ခေါ်ပုံ။ ။ဘုရားရှင်ကလည်း ''ဧဟိ ပဿ = လာလှည့် ကျင့်ကြည့်လှည့်''ဟူသော သဘောဖြင့် ဟောခဲ့သော တရားတော်များမှာ အများအပြားပင် ။ ''ဤ ငါ့ သာသနာမှာသာ ပဌမ သမဏာ သောတာပန်ရှိသည် ၊ ဒုတိယ သမဏာ သကဒါဂါမ်, ၊ တတိယ သမဏာ အနာဂါမ်, စတုတ္ထသမဏာရဟန္တာလည်း ဤ ငါ့ သာသနာမှာသာ ရှိသည် ၊ ငါ့သာသနာမှ ပြင်ပ တခြား အယူဝါဒများကား သမဏာလေးပါးတို့မှ ဆိတ်သုဉ်း ကင်းကွာသော ဝါဒများ ဖြစ်ကြသည်''(ဒီ၂၂မဟာဝဂ္ ၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်–၁၂၄) '' သမဏာဖြစ်ကြောင်းမှာ မဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်,တည်း ၊ မဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်,တရားများ ထိုတရားရရန် အကျင့်များ တခြားမှာ မရှိ ၊ ငါ့သာသနာမှာသာ ရှိသည် မယုံလာကြ ၊ကျင့်ကြည့်ကြ၊ ''ဟု မိန့်တော်မူလိုရင်းဖြစ်ရာ မိမိတရား၏ ''ဧဟိ ပဿိက'' ဂုဏ်ကို ဖော်ပြခြင်းပင် ။ ဤဒေသနာဖြင့် မဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်,မရှိသော သာသနာ့ပြင်ပ အခြားအယူဝါဒတို့၌ ''ဧဟိ ပဿ'' ဟု ဖိတ်ခေါ်ခံနိုင်သော တရားမရှိ ၊ အပြောအရ ယုံရသော တရားများသာဖြစ်၏ ''ဧဟိ ပဿိက''ဂုဏ် မရနိုင်သော တရား များသာဟုလည်း သိစေတော်မူသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဗိတ်ခေါ်ပုံ တမျိုး ။　　။မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်၌ ''ပူဆွေးမှု သောက, ဝိကြွေးမှု ပရိဒေဝတို့ကို လွန်မြောက်ရန်, ကိုယ်ဆင်းရဲ စိတ်ဆင်းရဲ လုံးဝချုပ်ငြိမ်းရန် , အရိယာမဂ်ရရန် , နိဗ္ဗာန်ကို ကိုယ်တွေ့ဆိုက်ထိ သိရန် လမ်းမှာ တကြောင်းတည်း , တလမ်းတည်းဖြစ်ရာ ထိုလမ်းမှာ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး တရားပင် ''ဟု ဟောတော်မူ၏ ။ ထိုဒေသနာဖြင့် ''လာကြ,သတိပဋ္ဌာန်ကို ကျင့်ကြည့်လှည့်ကြ, ၊ ကျင့်လျှင် အရိယာမဂ် ရလိမ့်မည် ,နိဗ္ဗာန်ကိုယ်တွေ့သိရလိမ့်မည် , သိလျှင် သောကပရိဒေဝ ပျောက်ရမည် , ကိုယ်စိတ်ဆင်းရဲခြင်းအလျင်းပေါ်မလာ ,အချမ်းသာကြီး ချမ်းသာလိမ့်မည် '' ဟု မိန့်တော်မူလိုရင်း ဖြစ်ရာ မိမိတရားတော်၏ ''ဇော် ပဿိက''ဂုဏ်တော်ကို ပြခြင်းပင် ၊ ဤသို့ ''ဇော် ပဿိက''ဂုဏ်ကို ပြသော ဒေသနာများမှာ အများအပြားပင် ရှိပေသည် ။

၅-ဩပနေယျိကဂုဏ်တော်

ဩပနေယျိကအဖွင့်။　　။ ဩပနေယျိက= မိမိ စိတ်ထဲစွဲအောင် ဆောင်ကပ်ထိုက်သော တရား ။ မိမိတို့အဖို့ မရ ရအောင် ကြိုးစား ရယူထိုက်သော တရားများဟု ဆိုလိုဏ် ။ မဂ်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်,တရားများကား ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းကြောင်း အကောင်းဆုံး ကိုယ်ကျိုး ကိုယ်စီးပွါး အစစ်အမှန်ပင်ဖြစ်ရာ ထိုတရားများထက် ပို၍ ရယူထိုက်သော တရားဟု ဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း ။ ထို့ကြောင့်ပင် ထိုတရားများ မရအရ မနေမနား အရေးတကြီး ကြိုးစားရယူကြရန် ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်က ထပ်တလဲလဲ မကြာမကြာ အခါခါပင် နှိုးဆော်တော်မူခဲ့ပေသည်။ ရင်ဝတွင် လှံအစူး ခံရသူသည် ထိုလှံကြီး နှုတ်ဖို့ရာ အရေးတကြီး ကြိုးစားသလို, ဦးခေါင်း မီးလောင်ခံရသူသည် ထိုမီးငြိမ်းရန် အရေးတကြီး ကြိုးစားရသလို သံသရာဘေးမြင်သူသည် သတိတရား စွဲစွဲမြဲမြဲ ထားကာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကြီး အပြီးပယ်နှုတ်ပစ်ဖို့ရန် တသန်တည်း ကြိုးစားသင့်ပေသည်(သဂါထာဝဂ္ဂ ဒေဝတာသံယုတ်-၁၂) ဤကား ရှင်တော်မြတ်၏ အထူးနှိုးဆော်ချက်ပင်ဖြစ်သည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သက္ကာယဒိဋ္ဌိသည် ရုပ်နာမ် ခန္ဓာ၌ ငါဟူသော အတ္တစွဲဖြင့် လွဲမှားသော အယူဖြစ်ရာ ထို ဒိဋ္ဌိမှာ သဿတ ဥစ္ဆေဒစသော ဒိဋ္ဌိ၊ ထိုထို အကုသိုလ် အမျိုးမျိုး၏ အခြေခံဖြစ်သောကြောင့် သံသရာဒုက္ခတို့ကို အဆက်မပြတ် ထပ်တလဲလဲ မဆုံးအောင် ခံရခြင်း၏ အကြောင်းဖီဇဖြစ်၏ ။ ထိုဒိဋ္ဌိ ရှိနေသူတို့အဖို့ အပါယ်လေးပါးမှာ ကိုယ်ပိုင်အိမ်ရာသဖွယ် ဖြစ်နေတော့ရာ ငရဲမီး အလောင်ခံရ ,ပြိတ္တာ ဖြစ်၍ အစာငတ် ရေငတ်ခံရ , တိရစ္ဆာန်ဖြစ်၍ ဒုက္ခအမျိုးမျိုး ခံရခြင်းဖြင့် မရပ်မစဲ ဆင်းရဲ ခံရမည်ဖြစ်ရာ ကံတော်၍ သုဂတိရောက်ရသော ဘဝမှာ ခုနစ်ရက် ခုနစ်လ မဲမှောင်နေသော မိုးကြိုးထဲမှာ တခါတရံ စက္ကန့်ပိုင်းကလေးမျှ လျှပ်စီး လက်လိုက်သကဲ့သို့သာ ရှိတော့သည် ။ ဤမျှ မဆုံးအောင် ခံရမည့် အနန္တဆင်းရဲတို့ကြောင့် ထို ဒိဋ္ဌိကြီးကို အရေးတကြီး ပယ်နှုတ်ဖို့ရာ တိုက်တွန်းတော် မူခဲ့ပေသည် ။

ဆိုလိုရင်း အဓိပ္ပါယ် ။ ။ ဤ၌ မဂ်ရှု သက္ကာယဒိဋ္ဌိအပြီးတိုင် ပယ်နိုင်မည်ဖြစ်ရာ ''သက္ကာယဒိဋ္ဌိပယ်နိုင်အောင်ကြိုးစားကြ '' ဟူသော စကားဖြင့် မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ရအောင် ဝိပဿနာအလုပ်ကို အားထုတ်ကြဟု မိန့်တော် မူလိုရင်း ဖြစ်သည်။ ရင်ဝ လုံစူးခံရသူ, ဦးခေါင်းမီးလောင်ခံရသူ ဥပမာမှာလည်း အတော်လေးနက်လှ၏ ရင်ဝ လုံစူးခံရသူ၌ ထို လုံကို နှုတ်ဖို့ထက် အရေးကြီးသော ကိစ္စမရှိတော့ပေ ။ ဦးခေါင်း မီးလောင်ခံရသူလည်း ထို့အတူ မီးငြိမ်းဖို့ထက် အရေးကြီးသော ကိစ္စဟု ဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း ။ ဥပမာမှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိနှင့် စာလျှင် အတော်အောက်ကျသော ဥပမာသာ ။ ဘာ့ကြောင့်နည်း ရင်ဝလုံစူး ဦးခေါင်းမီးလောင်ခံရသူ၏ ဒုက္ခမှာ တဘဝအတွက် ဒုက္ခသာဖြစ်ရာ မဆုံးနိုင်အောင် ခံရဦးမည့် သက္ကာယဒိဋ္ဌိအတွက် ဒုက္ခနှင့်စာလျှင် ဘာမျှမပြောပလောက်သောကြောင့်ပင် ။ သို့ဖြစ်လျှင် လုံစူးခံရသူ လုံနှုတ်ဖို့ အရေးကြီးသည်ထက် ဦးခေါင်းမီးလောင်ခံရသူ မီး ငြိမ်းအောင် ပြုဖို့ အရေးကြီးသည်ထက် သက္ကာယဒိဋ္ဌိပယ်ဖို့က အဆပေါင်းများစွာ ပိုအရေးကြီးပေသည်၊ ထိုသို့ ပိုအရေးကြီးသောကြောင့်ပင် ရင်ဝ လုံစူးခံရသူသည် လုံကို မနှုတ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သေးပဲ, ဦးခေါင်း မီးလောင်ခံရသူသည် မီး မငြိမ်းသေးပဲ သက္ကာယဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်အောင် အရေးတကြီး ပြုရမည်ဟု အဓိပ္ပါယ်ယူလေ ။

အရေးကြီးပုံ တမျိုး။ ။အချို့ပါဠိတွင် မီးစွဲလောင်လျက်ရှိသော ကိုယ်ဝတ်အထည်ကိုငင်း , ဦးခေါင်းကိုငင်း , အရေးမပြုလျစ်လျူရှုကာ တရားရအောင်သာ ကြိုးစားဖို့ ဟောတော်မူ၏ ။ လက်ထက်တော်အခါကအချို့အရှင်မြတ်ကြီးများမှာ ဘုရားရှင် အလိုတော်အတိုင်း အရေးတကြီး အားထုတ်ကြသည် ။ တောထဲ၌ တရားအားထုတ်လျက် ရှိနေသော တိဿမထေရ်ကို အမွေပေးရမည်စိုးသော အရှင်၏ ခယ်မက ခိုးသားငါးရာတို့ကို စေလွှတ်သတ်ခိုင်းလိုက်၏။ တညတာမျှ ဆိုင်းကြရန် ထိုသူတို့ကို ခွင့်ပန်ကာ မထေရ်မြတ်သည် အနီးမှ ကျောက်တုံးကြီးတခုဖြင့် ဒူးနှစ်ဖက်ကို ရိုက်ချိုးလျက် အာမခံချက်ပေးပြီး သွေးစိမ်းရှင်ရှင်ဖြင့် တသွင်သွင် ကျိုးသွားသော ဒူးမှ အလွန်ပြင်းထန်လှသော ဒုက္ခကို အရေးမထား တရားကိုသာ တွင်တွင်ကြီး အားထုတ်ခဲ့ရာ အရဟတ္တာအဖြစ် ရောက်ရပေသည်။ (ဒီ–၄ ၊၂ –မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်–၃၃၉)ဘုရားကြောင့် ဒုက္ခကို ဤမျှ အရေးမထားပဲ ဇွဲကြီးစွာ အားထုတ်ရသနည်း ၊ ဤသာသနာ၌သာ ရနိုင်သော အခွင့်ကောင်းကြီးကို လက်လွတ်ခံရလျှင် ဝိနိပါတဘေးကြီး အပြီးထပ်ကြပ်ကပ် ပါလျက်ရှိသော ပုထုဇဉ်ဘဝဖြင့် ဒုက္ခတွေ အနန္တ ခံရဦးမည့်အရေး တွေးဆဆင်ခြင် ကောင်းကောင်းကြီး မြင်သောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည် ။

နိဒ်ပသေဘေးကြောက် ။ ။ အိုဘေး , နာဘေး , သေဘေး, အပါယ်ဘေး, စသော သံသရာဘေးတို့ကား သတ္တဝါတို့အဖို့ အလွန်ကြောက်မက်ဖွယ် ကောင်းသော ဘေးတို့တည်း ။ အထူးသဖြင့် သေဘေးကို အလွန်ကြောက်ကြ၏ ၊ မင်, ဖိုလ် ,နိဗ္ဗာန်တို့ကား အားလုံးသော ဘေးတို့ကို ကာကွယ်ပယ်ဖျောက်နိုင်သည်ဟု ဘုရားရှင် အာမခံသော ဓာတ်သေတ္ထု အနှစ်ဆေးကောင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

များ ဖြစ်ကြ၏။ သေဘေးကို ကြောက်ကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များကား ထိုဘုရားဆေး တော်ကို ရရန် အလေးပေး ကြိုးစားကြ၏ ။ ထိုတရား ရရန် အမှတ် မရသော ပုဂ္ဂိုလ်များကား သေဘေးကို မကြောက်သောကြောင့် မဟုတ် ၊ မေ့အားကြီး၍ သေဘေးကို မမြင်ခြင်းပင်၊ သူတို့မှာ သေရတော့မည်ကို သိလျှင် ကြောက်လိုက်ကြ သည်မှာ ပြောစရာ မရှိတော့ပေ ၊ အသောက မင်းတရားကြီး၏ ညီတော် တိဿ မင်းသားသည် တနေ့ တောလည်ထွက်သောအခါ သမင်များကို မြင်ရလျှင် ''ဤ သမင်များမှာ မြက်ကို စားနေရလျက် ပျော်မြူးနိုင်ကြ၏ ၊ စားကောင်း သောက်ဖွယ် တွေ စားကာ အိပ်ရာကောင်း၌ အိပ်ရသော ရဟန်းများမှာ ဘာပြောစရာ ရှိမလဲ''ဟု မသင့်သော အကြံကို ကြံမိ၏ ။ မိမိ အကြံကို နောင်တော် မင်းတရားကြီးအား လျှောက်တင်သောအခါ သူ့ကို ဆုံးမလို၍ '' ညီတော် ခုနစ်ရက် ထီးနန်းစံပါ, ခုနစ် ရက် လည်လျှင်တော့ သတ်ရလိမ့်မယ်''ဟု အမိန့်တော် မှတ်လိုက်၏၊ခုနစ်ရက်ကြာလျှင် သေမည်ကို တွေးတောပူပန် ထိတ်လန့်နေသော မင်းသားမှာ အလွန်သာယာဖွယ် ကောင်းသော ထီးနန်းစည်းစိမ်ကို အဘယ်မှာ သာယာနှစ်သက်တော့အံ့နည်း ။

ခုနစ်ရက်လည်သောအခါ ''ဘယ့်နယ်လဲ နန်း စည်းစိမ်ခံရတာ ပျော်ရဲ့လား ညီတော်'' ဟု မေး၏ ။ ''သေရမည့်ဘေး တွေးကြောက် နေရတာ ဘယ်မှာ ပျော်နိုင်ပါမလဲ နောင်တော်'' ဟု လျှောက်သော် ''အေး ညီတော် မှာ ခုနစ်ရက်ကြာမှ သေရမှာ သိ၍ ဤမျှ မပျော် မရွှင်နိုင်လျှင် ရဟန်းတော်များမှာ ထွက်သက် ဝင်သက်တိုင်းတွင် အစဉ်မလပ် သေဘေးကပ်နေသကဲ့သို့ ထင်နေရာ ဘယ်မှာ ပျော်ရွှင်နိုင်မလဲ'' ဟု မိန့်၏ ။ ထိုအခါမှ သာသနာကို အလွန်ကြည်ညိုတော့၏၊ နောင်အခါ ရဟန်းပြုရာ ရဟန္တာ အဖြစ်သို့ ရောက်လေသည် ။ (ဝိ၊ဋ္ဌ၊၁–နိဒါန်း၊၄၁) တိဿမင်းသားကား စောစောက သေရမည်ကို ကြောက်ရမှန်းမသိ အမေ့ကြီး မေ့နေသူတည်း ၊ ခုနစ်ရက်ကြာ သတ်မည်ဆိုမှ ကြောက်ရမှန်း သိလာ၏ ။ ထို အခါမှ သာသနာ၌ မသေဆေး ရှာရာ သူအလိုရှိသော မင်,ဖိုလ်,နိဗ္ဗာန်,ဟူသော မသေဆေးကို ရလေ၏ ။ နောင်အခါ၌ကား သေဘေးမည်မျှ နီးကပ်သော်လည်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သေရမှာ မကြောက်တော့ပြီ ။ ယခုဘဝ စုတိအခြားမဲ့၌ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာနဓာတ်ကြီး သို့ ဆိုက်ရောက်ကာ အမြဲတမ်း ချမ်းသာရတော့မည်သာတည်း ။ သို့ဖြစ်လျှင် ဤထက်ပို၍ စိတ်ထဲ၌ ဆောင်ကပ်ထိုက်သော တရား ဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း ။

သာသနာ့မြေကောင်း။ ။မှန်၏ မြေကလည်း အဆိမရှိ ,အဆိခန်းသော မြေကြေမ်း ခရောင်း မကောင်းသော မြေဖြစ်၍ မျိုးစေ့ကလည်း မမှန်လျှင် စိုက်ပျိုးသူ၏ ကြိုးစားမှုမှာ အရာမရောက် အသီးအနှံ ကောင်းကို ရလိမ့်မည်မဟုတ် ၊ မြေသည် သြဇာ ပြည့်ဝသော မြေကောင်းမှာ လွန်စွာ လတ်ဆတ် သန့်ရှင်းသော မျိုးစေ့ကောင်းကို စိုက်ပျိုးရလျှင် အလွန်ကောင်းသော အသီးတွေကို ရနိုင်သည် ၊ သာသနာ့ပြင်ပ ဝါဒတို့ကား မြေညံ့နှင့်တူလျက် သူတို့ ဓမ္မများကလည်း မျိုးစေ့ပုပ် ပိုးထိုးလောက်ကိုက်များနှင့်တူရာ ဘယ်မှာ ကိုယ်ကျိုး အစစ်အမှန် အသီးအနှံတို့ကို ရနိုင်အံ့နည်း ။ ရှင်တော်မြတ် သာသနာကား ဆိုခဲ့ပြီး ဂုဏ်များအရ အလွန် အနှစ်အဆိပေါ် နှစ်သက်ဖွယ်သော မြေမွန် မြေကောင်း ဖြစ်ပေသည်၊ အကျင့်တရားမှာလည်း လျော့လွန်း တင်းလွန်း တဖက်စွန်းသို့ ယွန်းနေသော အကျင့်မျိုး မဟုတ်, မဖျိမပဋိပတ် ဖြောင့်မတ် သန့်ရှင်းသော အကျင့်ဖြစ်ရာ အပုပ်အဆွေး မရော ပိုးထိုးလောက်ကိုက်မပါ လွန်စွာသန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းဘိ သတ္တိဓာတ် အပြည့်ရှိသော မျိုးစေ့ပမာ ကြိုးစားချင်ဖွယ်ရာသာ ဖြစ်၏ ။ ထို့ကြောင့်ပင် လောကၠ၌ အောင်မြင်ပါသည် ၊ ဖွံ့ဖြိုးပါသည် ၊ စည်ကားပါသည်ဆိုသော အကျင့် မျိုးစေ့တို့၏ တန်ခိုး အကျိုး သီးနှံတို့ထက် အတုမဲ့ သာလွန်အောင် ချမ်းသာကို ဆောင်တတ် , ဆောင်စွမ်းနိုင်သော မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်ဟူသော တရားအသီးတို့ကို ဖြစ်စေ , ရစေ, ခံစားစေ,နိုင်ရာ ဘယ်သာသနာ, ဘယ်ဓမ္မ ,ဘယ်လို အယူဝါဒများက တုပ ဂုဏ်ပြိုင် အနိုင်ယူနိုင်တော့အံ့နည်း ။ လက်ထက်တော်က ဂုဏ်အားဖြင့် သရဖူဆောင်းနိုင်သကဲ့သို့ ယခုခေတ်တွင်လည်း ယှဉ်မရ ပြိုင်မရ ထိပ်ဆုံးက တံခွန်လွှင့်ကာ သရဖူ ဆောင်းလျက်ပင် ရှိနေပေသည် ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထိတ်လန့်မှု တရားသတိရ ။ ။ ဆိုခဲ့ပြီးသော အကြောင်းများ အရ ဘုရား တရားတော်မှာ အကယ်စိတ်ထဲ စွဲအောင် ဆောင်ထိုက် ရယူထိုက်သော တရား အစစ်အမှန်ပင် ဖြစ်ပေ၏ ။ ထိုမျှ ရယူထိုက်သော တရားအမှန်ဖြစ်ကြောင်း သိစေကာမူ လူတွေမှာ ပျော်လိုက် ပါးလိုက် နှင့် မေ့မေ့ လျော့လျော့ ဖြစ်နေသောအခါ တရားကို အမှတ်မရ၊ ထိတ်လန့်လာသော အခါကျမှ အမှတ်ရတတ်၏ ။ တခါက သိကြားမင်း ဘုရားထံ ရောက်လာပြီးလျှင် ''တဏှာသန်ယ ဝိမုတ္တာ''(တဏှာမှလွတ်ရာ နိဗ္ဗာန်၌ လွတ်လွတ် ကင်းကင်း ဖြစ်နေသူ) ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ကြောင်း တရား မေးလျှောက်ခဲ့ရာ ဘုရားရှင်က ဟောတော်မူ၏။ သိကြားမင်း လည်း လွန်စွာအားရ ကျေနပ်လျက် ကောင်းချီးပြုကာ နတ်ပြည်သို့ ပြန်လေသည်။

ထိုအခါ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်သည် သိကြားမင်း ကောင်းချီးပြုသံ ကြားရသောအခါ သိကြားမင်းထံ သွားရောက် စုံစမ်းရန် အကြံ ဖြစ်၍ နတ်ပြည်သို့ ကြွလေ၏ ။ ထိုအခါ သိကြားမင်းကား ဇကပုဏ္ဏာရိကမည်သော ဥယျာဉ်၌ တီးကြ မှုတ်ကြ ကကြ ဆိုကြသော နတ်သမီးများဖြင့် အပျော်ကြီး ပျော် နေခိုက် ဖြစ်၏ ၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် ကြွလာသောအခါ သီဆို တီးမှုတ်သံတို့ကို တိတ်စေ၍ ခရီးဦး ကြိုဆို နှုတ်ခွန်းဆက်ရာ အရှင်မြတ်က ဘုရားထံမှ သိကြားမင်း နာခဲ့ရသော တရားကို မိမိအား ဟောပြပါမည့် အကြောင်း မိန့်တော်မူ၏ ၊ သိကြား မင်းကား တရားကို အမှတ်မရတော့ပြီဖြစ်ရာ စကားဖာသောအားဖြင့် မိမိမှာ နတ် တွေ၏ အမှုအခင်းတွေနှင့် ရှုတ်နေရာ တရံတခါ နာခဲ့ရသော တရားကိုပင် အမှတ်မရ ကြောင်း လျှောက်၍ ဝေဇယန္တာ ပြာသာဒ်သို့ အရှင်မြတ်အား ပင့်သွားပြီးလျှင် ဝေဇယန္တာ ချီးကျူးခန်း ဖွင့်ပြနေတော့သည် ။

ဤတွင် အရှင်မြတ်က '' အလွန်မေ့အားကြီးလှ သော သိကြားပါတကား ထိတ်လန့်အောင် လုပ်ဦးမှပဲ ''ဟု တန်ခိုးတော်ဖြင့် ဝေဇယန္တာ ပြာသာဒ်ကြီးကို ခြေမကြွးညှပ်ကာ သိမ့်သိမ့်ခါအောင် လှုပ်စေ၏။ ထိုအခါမှ အံ့သြထိတ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လန့်ခြင်းဖြစ်ကာ တရားကို အမှတ်ရလာ၍ ဘုရားထံမှ နာလာရသော တရားကို ပြန်လည် ဟောပြနိုင်သည် ၊ (မူလပဏ္ဏာသ-စူဠဒုတဏ္ဍာသခ်ယသုတ် ၊၃၁၈)

ဤဝတ္ထုဖြင့် ပျော်နေသောအခါ တရားမေ့၍ ထိတ်လန့်သောအခါမှ တရားအမှတ်ရလာတတ်သည်ဟု သိရ၏ ၊ ထို့ကြောင့် သံသရာဘေးဒုက္ခတို့ဖြင့် ထိတ်လန့်အောင် စိတ်ကို လှန့်ပေးလျက် ''ဩပနေယျိက'' ဂုဏ် ပြည့်စုံကောင်းမွန်လှသော ဘုရားမြတ် တရားတော်ကို ရကြောင်း ကောင်းမြတ်သော မဇ္ဈိမပဋိပတ် အကျင့်မြတ်တို့ကို လွန်လွန်ကဲကဲ စိတ်ဖွဲပြင်းထန် တသန်တည်းထား ကြိုးစား အားထုတ်သင့် အားထုတ်ထိုက်လှပေသတည်း ။

၆။ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗဂုဏ်တော်

ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ အဖွင့်။ ။ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟိ=ပညာရှိတို့သည် ကိုယ်စီ ကိုယ်၌ မိမိ သန္တာန်၌ သိအပ် ခံစားအပ်သည် ။ စာတတ် ပေတတ် ဗဟုသုတများသော ပညာရှိများကို အခြားအရာ၌ ''ဝိညူ'' ဆိုရသော်လည်း ဤ''ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗ''ဂုဏ်ကား ထို ဝိညူတို့၏ အရာ မဟုတ်ပေ၊ မဂ်ဖြင့် သိသော အရိယာတို့ကိုသာ ''ဝိညူ''ဆိုရသည် ။ ထိုပညာရှိ အရိယာတို့ကား ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ဖြင့် မိမိ သန္တာန်၌ မဂ်,ဖိုလ် ဖြစ်ခဲ့သည်ကိုငင်း ,နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခဲ့ရသည်ကိုငင်း, သိကြ၏ ။ ဗလသမာပတ်ဖြင့် နိဗ္ဗာနဓာတ်ကို တွေ့ကာ ထူးမြတ်သော နိဗ္ဗုတိအရသာကိုလည်း ခံစားကြ၏ ။ သို့သိကြ ခံစားကြရာ၌လည်း ကိုယ့်မဂ် ကိုယ့်ဖိုလ်ဖြင့် ကိုယ့်နိဗ္ဗာန် အသီးသီးကို ကိုယ်စီကိုယ်၌ တွေ့မြင် ခံစားကြရ၍ ''ပစ္စတ္တံ -အသီးအသီး ကိုယ်စီ ကိုယ်၌ မိမိသန္တာန်၌ ၊ဝေဒိတဗ္ဗော -သိအပ် ခံစားအပ်၏'' ဟု ဆိုသည် ။

ကိုယ်ပိုင်တရားအစစ်။ ။ ထိုတရားများကား ကိုယ်သာ ဆိုင်သော ကိုယ်ပိုင်တရားအစစ်ဖြစ်၏ ၊ မှန်၏ ၊ ဆရာ၏ မဂ်က

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တပည့်၏ ကိလေသာတို့ကို ပယ်နိုင်သည် မဟုတ်၊ဆရာ၏ ဖလသမာပတ်ဖြင့် တပည့် ချမ်းသာစွာ မနေနိုင် ၊ ဆရာကိုယ်တွေ့မျက်မှောက် ပြုထားသော နိဗ္ဗာန်ကို တပည့် မျက်မှောက်ပြုနိုင်သည်ဟု မရှိ ၊ ဤတရားများကား တကယ် မိမိစိတ်မှာ အသေအချာ တွေ့မြင်ရသော ပညာရှင်များ ကိုယ်တွေ့ ခံစားရသော တရားများသာ ဖြစ်ပေသည်။ ဤ၌ ''ဝိညူဟိ'' အရ အရိယာပညာရှိတို့သာဟု အနက်ယူရမည်ဖြစ်၍ ဝိသုဒ္ဓိမဂ် (၁-၂၁၀)က '' ဗာလာနံ ပန အဝိသယော ဧသ= ဤတရားများမှာ ဗာလ တို့၏ အရာ မဟုတ်, ဗာလတို့နှင့် မတန်မရာ'' ဟု ဆိုလေသည် ။

အကျိုးချင်း ထူးခြားပုံ။ ။ ဤဂုဏ်ဖြင့် အခြား လောကီကုသိုလ်အကျိုး များနှင့် ကွာခြားပုံကို သိရ၏ ။ လောကီကုသိုလ် များကြောင့် ရအပ်သော အကျိုးမှာ သူတကာအား ပေးနိုင် ခံစားစေနိုင်သည်လည်း ရှိ၏ ။ ဥပမာ ကုသိုလ်ကံကြောင့် ပစ္စည်းဥစ္စာ ပေါများလျှင် သူတပါးကို ပေးနိုင်၏၊ အိမ်ကောင်း အိပ်ရာကောင်း နေရာကောင်း ရလျှင် သူတပါးကို နေစေကာ ချမ်းသာကို ဝေငှပေးနိုင်၏ ။ မဂ်ကုသိုလ်ကြောင့် ဖြစ်သော ဖိုလ်အကျိုးကား ထိုသို့ သူတပါးကို ဝေငှ ရစေကောင်းသော အကျိုးမဟုတ် ။ ကိုယ့်ဖိုလ်ဖြင့်သာ ငြိမ်းအေးခြင်း နိဗ္ဗုတိ အရသာကို ခံစားရ၏ ။ မဂ်,ဖိုလ်,အသီးသီး ရှိသကဲ့သို့၊ နိဗ္ဗာန်လည်း အသီးသီးရှိရာ ကိုယ့်နိဗ္ဗာန်နှင့်ကိုယ် အာရုံပြုကြခြင်းပင် ။

ဤသို့လျှင် ကိုးကွယ်သူကို ဖန်ဆင်းသူ တန်ခိုး ရှင်က ကယ်တင်နိုင်သည် ဆိုသော တရားမျိုး မဟုတ်ပဲ ၊ မိမိ၏ အကျင့်မှန်,လမ်းမှန် ဖြင့် အဖန်ဖန် ကြိုးစားချက်အရ ကိုယ်တိုင်ကျင့်၍ ကိုယ်တွေ့သိရ ခံစားရသောတရား များဖြစ်ကြောင်း ဤဂုဏ်ဖြင့် ပြရာ တရား၏ တကယ် ထင်ရှားရှိခြင်း , ကောင်းမြတ် မှန်ကန်ခြင်း , တကယ် အကျိုးရှိခြင်း ,စသည်တို့ကြောင့် သာသနာ့ပြင်ပ ဓမ္မ ဆိုသည် များနှင့် လားလားမျှ မတူ တမူထူးခြား အလွန်အားထား မြတ်နိုး အထူး အားကိုးထိုက် သော တရားများဖြစ်ကြောင်း ကောင်းကောင်းကြီး သိနိုင်ပေသတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၉၂) ဓမ္မံ ဟိ ဇေါ ဘိက္ခဝေ အနုဿရတံ
ယံ ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ၊
သော ပဟီယိဿတိ ။

(၉၂) ဟိ–အောက်မေ့ရခြင်း အကြောင်းကား၊ ဘိက္ခဝေ–ရဟန်းတို့ ၊ဓမ္မံ တရားတော်ကို ၊ အနုဿရတံ – အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ကြကုန်သော ၊ ဇေါ–သင်တို့အား ၊ ယံ ဘယံ ဝါ – အကြင် ကြောက်လန့်ခြင်းသည်၎င်း ၊ ယံ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ– အကြင် ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း ၊ ယော လောမဟံသော ဝါ – အကြင်ကြက်သီးထခြင်းသည်၎င်း ၊ ဘဝိဿတိ – ဖြစ်ပေလတ္တံ့ ၊ သော –ထိုကြောက်ခြင်း ,ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်း , ကြက်သီးထခြင်း,ကို ၊ပဟီယိဿတိ –ပယ်ဖျောက်အပ်ပေလတ္တံ့ ။

(၉၃) နော စေ ဓမ္မံ အနုဿရေယျာထ ။
အထ သံဃံ အနုဿရေယျာထ ။

(၉၃) ဓမ္မံ –တရားတော်ကို ၊ နော စေ အနုဿရေယျာထ –အကယ်၍ မအောက်မေ့မိကုန်သည်ဖြစ်အံ့ ၊ အထ –ထိုသို့ မအောက်မေ့မိ ကုန်သည်ရှိသော် ၊ သံဃံ – သံဃာတော်ကို ၊ အနုဿရေယျာထ – အောက်မေ့ကြကုန်လော ။

(၉၄) ‘‘သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော ,
ဥုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော ,
ဉာယပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော ,
သာမီစိပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော ,
ယဒိဒံ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ
ဧသ ဘဂဝတော သာဝကသံဃော
အာဟုနေယျော , ပါဟုနေယျော ,
ဒက္ခိဏေယျော , အဉ္ဇလိကရဏီယော,
အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ’’တိ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၉၄) ဘဂဝတော – မြတ်စွာဘုရား၏ ၊ သာဝကသံဃော –တပည့်သား သံဃာတော်သည်၊ သုပ္ပဋိပန္နော–ဘုရား အဆုံးအမ မလွန်ရအောင် ညွှန်ပြတိုင်းသာ အကောင်းဆုံး ကျင့်တော်မူတတ်ပါပေ၏ ၊ ဘဂဝတော – မြတ်စွာဘုရား၏ ၊ သာဝကသံဃော –တပည့်သားသံဃာတော်သည်၊ ဥဇုပ္ပဋိပန္နော– မဖျိမပဋိပဒါ လမ်းသာယာဖြင့် ကောင်းစွာလျှောက်၍ ကောက်ကွေ့ခြင်းကင်း ဖြောင့်စင်း တည့်မတ်စွာ ကျင့်တော်မူတတ်ပါပေ၏ ၊ ဘဂဝတော – မြတ်စွာဘုရား၏ ၊ သာဝကသံဃော–တပည့်သားသံဃာတော်သည် ၊ ဉာယပ္ပဋိပန္နော– ချမ်းသာစစ်မှန် နိဗ္ဗာန်ဆိုက်ရေး အလေးပေးကာ ကျင့်တော်မူတတ်ပါပေ၏ ၊ ဘဂဝတော–မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာဝကသံဃော–တပည့်သား သံဃာတော်သည်၊ သာမီစိပ္ပဋိပန္နော– နတ်လူကြည်ညို ရိုသေဖို့တန် ခံယူထိုက်ခွင့် ဂုဏ်ရည်မြင့်စရာ ကျင့်တော်မူတတ်ပါပေ၏ ။ ယဒိဒံ ယာနိ ဂ္ဂဟာနိ စတ္တာရိ ပုရိသယုဂါနိ – မဂ်ဖိုလ်နှစ်လိုအညီတွဲကုန် အကြင် ပုဂ္ဂိုလ် ပေါင်း လေးစုံတို့သည် ၊ အဋ္ဌ ပုရိသပုဂ္ဂလာ – ရှစ်ပါးသော ယောကျ်ားမွန် ပုဂ္ဂိုလ် မြတ်တို့သည်၊ ဟောန္တိ – ဖြစ်ကုန်၏ ၊ ဘဂဝတော – မြတ်စွာဘုရား၏ ၊ ဧသ သာဝကသံဃော – ဤတပည့်သား သံဃာတော်သည် ၊ အာဟုနေယျော–အဝေးမှပင် ဆောင်ယူငင်လာလှူစရာကို ရှင်သာထိုက်စေ ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏ ၊ ပါဟုနေယျော– ချစ်ခင်မြတ်နိုးဆွမျိုးမိတ်ကလျာ အတွက်တာဟု ဖွယ်ရာမငြီး အသီးစိမံ အာဂန္တုက ဧည့်ဒါနကို မုချမသွေ ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏ ၊ ဒက္ခိဏေယျော – ချမ်းသာအမျိုးမျိုး အကျိုးရည်သန် အလှူမှန်ကို ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏ ၊ အဉ္ဇလိကရဏီယော – ကောင်းကျိုးကိုသော် ရည်မျှော်တလျက် လက်နှစ်ဖက်ကို ဦးထက်မှာမိုး ရှိခိုးခြင်းအမှန် ခံတော်မူထိုက်ပါပေ၏ ၊ လောကဿ – တလောကလုံး၏ ၊ အနုတ္တရံ – ကြီးကျယ်ဖွံ့ဖြိုး အကျိုးအရ နိုင်းဆကင်းဘိ အတုမရှိသော ၊ ပုညက္ခေတ္တံ – ကောင်းမှုမျိုးတို့ စိုက်ပျိုးဖွယ်ရာ လယ်ယာတမျိုး အဖိုးထိုက်တန် မြေကောင်းမှန်ပါပေသတည်း ။ ဣတိ – ဤသို့ ၊ အနုဿရေယျာထ – အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ကြကုန်လော့ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သံဃာ့ဂုဏ်တော်စကားပြော။ ။တရားတော်ဂုဏ်ကို မအောက်မေ့ မိသည်ရှိသော် သံဃာတော်ဂုဏ်ကို အောက်မေ့ကြကုန်လော့ ၊ ဘုရားရှင်၏ တပည့်သား သံဃာတော်သည် ကောင်းစွာ ကျင့်တော်မူတတ်၏ ။ ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်တော်မူတတ်၏ ၊ နိဗ္ဗာန်ရရေး အလေးပေးကာ ကျင့်တော်မူတတ်၏ ၊ နတ်လူတို့ အရိုအသေ ခံထိုက်အောင် ကျင့်တော်မူတတ်၏ ၊ အစုံအားဖြင့် လေးစုံ , အသီးအသီးအားဖြင့် ရှစ်ပါးသော ဤဘုရားသား သံဃာတော်သည် အဝေးမှ ဆောင်ယူ အလျှူကိုသော်ပင် ခံတော်မူထိုက်၏ ၊ ဤသည်ကောင်းတို့အတွက် စိမံအပ်သော ပစ္စည်းဝတ္ထုကိုပင် ခံတော်မူထိုက်၏ ၊ အလျှူကောင်း အလျှူပွန်ကို ခံယူဖို့ ထိုက်တန်တော်မူ၏ ၊ လက်အုပ်ချီမိုး ရှိခိုးခြင်းကို ခံတော်မူထိုက်၏ ၊ တလောကလုံး၏ အတုမရှိသော ကောင်းမှုပျိုးရာ လယ်ယာမြေကောင်း သဖွယ် ဖြစ်တော်မူ၏ ၊ ဤသို့ အောက်မေ့ကြလေ ။

သံဃာ့ဂုဏ်တော်ကိုးပါး။

၁။ သုပ္ပဋိပန္နဂုဏ်တော်

သုပ္ပဋိပန္နအဖွင့် ။ ။သု = ကောင်းစွာ၊ ပဋိပန္နဟု =ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ် အသိဉာဏ် "ဝိဇ္ဇာ" အကျင့် "စရဏ" နှင့် ပြည့်ဝသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ တပည့်သာဝကတို့မှာ ကောင်းစွာကျင့်သော တပည့်များသာ ဖြစ်ကြောင်း ဆိုခဲ့ပြီး "ဝိဇ္ဇာစရဏ" ဂုဏ်အရ ဗုဒ္ဓရှင်တော်မြတ်၏ ဤအရိယာ သံဃာများမှာ အကျင့်မကောင်းသူဟု အဘယ်မှာ ရှိအံ့နည်း ၊ အားလုံးသော လူ,နတ်တို့ နှစ်လိုကြည်ညိုဖွယ် အကျင့်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလျက်သာ ရှိသည် ၊ ထို့ပြင် ရှင်တော်မြတ်ကား အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ=ဆုံးမထိုက်သူတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမရာ၌ သူမတူအောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မြတ်ဖြစ်၍ သတ္ထာဒေဝမနုဿာနံ =နတ်လူတို့၏ ဆရာမြတ် ဖြစ်တော်မူရာ ထိုသို့သော ဘုရားမြတ်၏ တပည့်တို့ထက် ယဉ်ကျေး ပြေပြစ် စင်စစ် နှစ်သက်ကြည်ညိုဖွယ်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှာမရနိုင်ပေ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အခြေခံ ကောင်းပုံ။ ။ လောကဌ် စီးပွါးရေး ပညာရေးတွင် ထိပ်သီး ဖြစ်လိုသူမှာ ပညာဆုတ်ယုတ်ကြောင်း ဥစ္စာပျက်ပြားကြောင်း အပျော်အပါး စသည် မလိုက်စားပဲ ၊ ကောင်းစွာ သင်အံ ရှာဖွေလျက် အဖန်ဖန် ကြိုးစားသည်သာ ၊ ထို့အတူ အရိယာသာဝက ဗုဒ္ဓမြတ်တပည့်တို့မှာ အာသဝတို့၏ ကုန်ခြင်းကို လိုလားတောင့်တသူများဖြစ်ရာ သန့်ရှင်းသူ အကျင့်ကောင်း သူများသာ ဖြစ်ကြ၏ ၊ အာသဝကုန်ကြောင်း ကောင်းသော အခြေခံများ ပြည့်ဝသူများ ဖြစ်ကြ၏ ၊ ထိုအခြေခံများကား ''ပဓာနိယင်'' တရားများပင် ပဉ္စင်္ဂတ္တရဌ္ဌင်တော်မြတ်၏ ဟောတော်မူပုံ အချုပ်မှာ မိဖက် ဖဖက် နှစ်ဖက် ဆွေခုနစ်ဆက်တိုင် အောင် စင်ကြယ် သန့်ရှင်းသော မျိုးဇာတ်ရှိခြင်း, အဆင်းလှခြင်း , မယ်တော် ခမည်း တော်တို့၏ ချစ်မြတ်နိုးခံရခြင်း , နိဂုံးဇနပုဒ်သားတို့၏ ချစ်မြတ်နိုးခံရခြင်း , မင်းတို့ တတ်သင့် တတ်ထိုက်သော အတတ်မျိုးတို့ကို အပြည့်အစုံ တတ်မြောက်ခြင်း ဤ အင်္ဂါငါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသော မင်း၏ သားကြီးသည် မင်းအဖြစ်ကို တောင့်တသကဲ့သို့ ဘုရားရှင်၏ မဂ်ဉာဏ်ကို ယုံကြည်သော သဒ္ဓါရှိခြင်း , အနာရောဂါကင်း၍ မနုံ့မထက် အညိုအမျှ ကြေကျက်စေနိုင်သော ပါစကမီးရှိခြင်း , ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲ လှည့်ဖျားခြင်း မရှိ မိမိ အဖြစ်မှန်ကို ဖော်ပြတတ်ခြင်း , ကုသိုလ်တို့၌ တာဝန်မလျော့ မပေါ့ ပြင်းထန်သော လုံးလရှိခြင်း , သစ္စာလေးပါးကို ထွင်းဖောက် နိဗ္ဗာန်အထိ ရောက်နိုင်သော အဖြစ်အပျက်ကို မြင်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်း ,ဤတရား ငါးပါးပြည့် စုံသော ရဟန်းသည် အာသဝကုန်ခြင်းကို လိုလားတောင့်တသည် ။ (အံ၊၂၊၁၃၄)

ဘုရားအမိန့် မလွန် ။ ။ဤမျှ အခြေခံကောင်းလှသောကြောင့်ပင် ထို အရှင်မြတ်တို့မှာ ရှင်တော်မြတ်က ဤအမှု မအပ် မပြုရဆိုလျှင် ထိုအမှုမျိုးကို အသက်ပင်စွန့်လျက် ဆောင့်ရွောက်ကြသည်မှာ အံ့ဖွယ်ရာ ကောင်းလောက်အောင်ပင် ဖြစ်ပေသည် ။ သမာဓိ,ပညာ ,အကျင့်,များ၌လည်း ထိုနည်းပင် ။ မဂ် ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်တရားများကား ယောဂျားတို့၏ စွမ်းအား လုံ့လဖြင့်သာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ရနိုင်သော တရားများဖြစ်ရာ ထိုတရားများ မရပဲ ဝိရိယ၏ အကောင်းဆုံး အထွတ်အထိပ်မြောက် ပေါက်ရောက်မှု မဖြစ်နိုင်သေး၊ အရေ အကြော အရိုးသာ ကျန်ပါစေ, အသွေးအသားအားလုံး ခန်းခြောက်ပါစေ, ကြိုးစားရမည်ဟု ဘုရားရှင်က အမိန့်တော်ရှိလျှင် ထိုအမိန့်တော်အတိုင်း ခန်းခြောက် ပိန်ချုံးရုံမက အသက်ပါ စွန့်ရသည် အထိ ကျင့်နိုင်သော သတ္တိရှိသော ပုရိသအာဇာနည် ယောကျ်ားကောင်း ပီသတော်မူကြပေသည်။ အရိယာ မဖြစ်မီကပင် ထိုမျှ စင်ကြယ် သန့်ရှင်း အပြစ်ကင်းအောင် အကောင်းဆုံး ကျင့်ကြသော ထိုအရိယာအရှင်တို့မှာ ကိလေသာကင်းစင် အလွန်ပင် သန့်ရှင်းသူ အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်သောအခါကား ဆိုဖွယ်ရာမရှိ အကောင်း အတိသာ ဖြစ်ကြပေသည်။

မကောင်းသော အကျင့်သာ ။ ။ သာသနာ့ပြင်ပ၌လည်း အလွန် ပြင်းထန်စွာ ကျင့်သူတို့ ရှိကြ၍ငင်းတို့ကိုလည်း "သုပ္ပဋိပန္နော" ဆိုရမည် မဟုတ်လောဟု ဆိုဖွယ်ရှိ၏။ သို့သော် ငင်းတို့၏ အကျင့်မှာ တင်းလွန်း လျော့လွန်း အစွန်းမလွတ်သော အကျင့်များဖြစ်၍ ဤသာသနာကနိဗ္ဗာန်ကဲ့သို့သော အကောင်းဆုံး အသေချာဆုံး ပန်းတိုင်လည်းမရှိ ဖြစ်လေရာ ဘယ်မျှကျင့်စေကာမူ အလိုရှိသော ဒုက္ခငြိမ်းခြင်း အကျိုးမရ၍ ဒုပ္ပဋိပန္နော မကောင်းသဖြင့် ကျင့်သူသာဖြစ်လေတော့သည်။ ဤသာသနာ၌ကား (ဘုရားဂုဏ်တော် အဖွင့်၌ပြခဲ့သည့် အတိုင်း) ဗုဒ္ဓကလည်း သုဗုဒ္ဓ=အလွန်ကောင်းမြတ်သည့် ဘုရားစစ် ဘုရားမှန်,(ဓမ္မဂုဏ်တော် အဖွင့်၌ ပြခဲ့သည့် အတိုင်း)တရားကလည်း သုဓမ္မ = ကိုယ်တွေ့ လက်တွေ့အရ အကောင်းဆုံး ဟောပြအပ်သော တရားစစ် တရားမှန်ဖြစ်ရာ ထိုဘုရားစစ်၏ တပည့်, ဘုရား၏ တရားမှန်ကို အမွေဆက်ခံရသော သံဃာကလည်း သုသံဃ=အကောင်းဆုံး သံဃာဖြစ်တော့သည်။ ဤသို့ဘုရား, တရား , သံဃာ၏ အကောင်းဆုံးချည်းဖြစ်ခြင်း သည်ပင် ဗုဒ္ဓသာသနာ၏ သမ္မတ္တိဂုဏ်ဖြစ်ရာ ထိုသာသနာကား သံသရာဘေး ကြောက်သူ, ချမ်းသာအစစ်အမှန်ကို လိုလားသူ, နတ်လူ ဗြဟ္မာတို့၏ ခိုကိုးရာ အား ရိပ်သာအဖြစ် ထင်ရှားတည်ရှိနေပေသည်။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မိတ်ဆွေလို ကျင့်သူ။ ။ ဘုရားရှင်က ‘‘ အာနန္ဒာ... ဤကို မိတ်ဆွေအဖြစ် မျိုးဖြင့် ကျင့်ကြ, ရန်သူ အဖြစ်မျိုးဖြင့် မကျင့်ကြလေနှင့် ၊ ထိုသို့ ရန်သူလို မကျင့် မိတ်ဆွေလို ကျင့်ခြင်းမှာ သင်တို့အား ကာလကြာမြင့်စွာ အကျိုးစီးပွါးရရေး ချမ်းသာရေးအတွက် ဖြစ်လိမ့်မည် ’’ ဟု အရှင်အာနန္ဒာအား မိန့်တော်မူပြီးနောက် ရန်သူလို ကျင့်သူ မိတ်ဆွေလို ကျင့်သူများကို ခွဲခြားဟောတော်မူ၏ ။ အချုပ်မှာ ဘုရားရှင်က ‘‘ ဤတရားသည် သင့်တို့အဖို့ စီးပွါးချမ်းသာရေး အတွက်ဖြစ်သည်’’ဟု ညွှန်ကြားတော်မူလျှင် ကောင်းစွာ နားမထောင် မကျင့်သူမှာ ဘုရားရှင်အပေါ်၌ ရန်သူလို ကျင့်သူဖြစ်၍ ၊ ကောင်းစွာနားထောင်လျက် အမိန့်တော်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံသူမှာ ဘုရားရှင် အပေါ်၌ မိတ်ဆွေလို ကျင့်သူပင်ဖြစ်၏။ (ဥပရိပဏ္ဏာသ–မဟာသုညတသုတ်၊၁၅၈) ဤအရှင် သံဃာတော်များက ဘုရားမြတ်အပေါ်၌ မိတ်ဆွေလို ကျင့်ကြသော တပည့်ကောင်းများဖြစ်ကြရာ ဒုပ္ပဋိပန္နာ (= မကောင်းကျင့်သူ)ဟု အဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း ။ အားလုံး သုပ္ပဋိပန္နာ(=ဘုရား အမိန့်တော်ကို မသွေဖီ အမိန့်တော်နှင့် တညီတညီး ကျင့်ကြသော အကောင်းဆုံးကျင့်သူများ)သာ ဖြစ်ကြပေသည် ။

၂။ ဥဇုပ္ပဋိပန္နဂုဏ်တော်

ဥဇုပ္ပဋိပန္နအဖွင့် ။ ။ ဥဇုပ္ပဋိပန္နာ= ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်တော်မူသည် ၊ ‘‘ သုပ္ပဋိပန္နာ’’ ဂုဏ်တော်အရ အကောင်းဆုံးကျင့်တော်မူကြသော အရိယာအာရှင်များမှာ လမ်းလွဲ လမ်းများ လိုက်ခြင်း စဉ်းလဲကောက်ကျစ် လှည့်ဖြားခြင်းများ ဘယ်မှာ ရှိတော့အံ့နည်း ။ မှန်၏ ။ ‘‘ဥဇုပ္ပဋိပန္နာ’’အနက်မှာ လမ်းကောက် လမ်းများမလိုက် လမ်းဖြောင့် အတိုင်း ကျင့်သူ,လှည့်ပတ်ခြင်း ကောက်ကျစ် စဉ်းလဲခြင်းမရှိ ရိုးသားဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်သူဟု အနက်နှစ်မျိုးပင် ရပေသည်။ ဒုက္ခငြိမ်းရန် ရည်သန်ကျင့်ကြသော အကျင့်များတွင် ကာမဂုဏ်ချမ်းသာ ခံစားခြင်း အကျင့် မိမိ ကိုယ်ကို ပင်ပန်းအောင် ကျင့်သော အကျင့်ဟု နှစ်မျိုးရှိ၏ ။ ပဌမ အကျင့်ကို လျော့လွန်းသော အကျင့်ဟုငြား , ဒုတိယအကျင့်ကို တင်းလွန်းသော

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အကျင့်ဟုဝင်း,ဆိုရ၏ ။ ဤသို့ လျော့လွန်း တင်းလွန်း တဖက်စွန်းသို့ ကျသွားသော အကျင့်များဖြစ်သောကြောင့်ပင် အလိုရှိသော ဒုက္ခငြိမ်းချမ်းရေးသို့ မရောက်နိုင်ပဲ ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်းသာ ဖြစ်ကြရ၏ ။ ထို့ကြောင့် ထိုလမ်းများမှာ ဒုက္ခငြိမ်းရေး အတွက် ဖြောင့်သော လမ်းများမဟုတ် ။ လမ်းကောက် လမ်းလွဲ လမ်းမှားများသာ ဖြစ်ကြ တော့သည် ။

မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး တရားလမ်းတော်ကြီးကား မလျော့မတင်း အလယ်အလတ်ကျသော မဇ္ဈိမပဋိပဒါ (အလယ်အလတ် အကျင့်) ဖြစ်ရာ နိဗ္ဗာနမာတ်သို့ ရောက်ရန် ဤလမ်းမှ လွဲ၍ တခြားလမ်း တမျိုးမရှိ၊ တကြောင်းတည်း သော လမ်းဖြစ်၏ ။ အားလုံးသော ဘုရားအဆူဆူနှင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အရိယာမှန်သမျှ တို့သည် ဤလမ်းဖြင့်သာ သံသရာတဖက်ရောက် ထွက်ရပ်ပေါက်တော်မူကြသည်၊ ဤအချက်ဖြင့် တကယ့် ငြိမ်းချမ်းရေး , သန့်ရှင်းစင်ကြယ်ရေးကို ဤမဂ္ဂင်လမ်းမှ လွဲ၍ တခြားရောက်နိုင်သော လမ်းမရှိဟု သိရ၏ ။ အရိယာ သံဃာတော်များကား ဆိုခဲ့ပြီး လမ်းကောက် လမ်းမှားများသို့ မလိုက်ပဲ၊ ဤမဇ္ဈိမပဋိပတ်ဖြင့် ဖြောင့်မတ်စွာ လိုက်ကြ, ကျင့်ကြ,သောကြောင့် တရားထူး တရားမှန်ရကာ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သူ (အရိယာ)ဘွဲ့ဖြင့် ထင်ရှား၍ နတ်,လူ,ဗြဟ္မာ,တို့၏ မြတ်နိုးကြ ညည်းမူ ခံရသည်မှာ အကြောင်းကောင်း၍ အကျိုးကောင်းခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်ပေသတည်း ။

အနက်တမျိုး။ ။ဒုတိယအနက်မှာ အကောက်အကွေ့မရှိ ရိုးသား ဖြောင့်မတ်စွာ ကျင့်သည်ဟူ၏ ၊ မိမိ အပြစ်ကို ဖုံးကွယ်ခြင်းကို မာယာ(=လှည့်ပတ်ခြင်း)ဟု ဆို၏ ။ မိမိ၌ မရှိသော ဂုဏ်ကို ဖော်ပြ ခြင်းကို သာဒေယျ(=စဉ်းလဲခြင်း)ဟု ခေါ်သည်။ မိမိကိုယ်ကို သူတပါး အထင်ကြီး အောင် , ပစ္စည်းလာဘ်လာဘ ဒကာဒကာမပေါများအောင် ,သီလမရှိပဲ သီလရှိယောင် ဆောင်မှု ,စာမတတ်ပဲ စာတတ်ဟန် ဆောင်မှု ,စသော လှည့်စားမှု အမျိုးမျိုးပင် ။ ပစ္စည်းကို မက်မောတွယ်တာသူ ,တရားကို မလေးစား မလိုလား သူများ၌ ထိုကဲ့သို့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လှည့်ပတ်မှု လှည့်စားမှုမျိုး ရှိတတ်သော်လည်း တရားကိုသာ လိုလားသော အရိယာ ရှင်တို့မှာ အရိယာဖြစ်ကြောင်း ပဋိပတ်တို့ကို ကျင့်စဉ်ကပင် မိမိ အပြစ်ဖုံးကွယ်မှု မာယာမရှိရာ အရိယာဖြစ်သောအခါ၌ကား ဆိုဖွယ်ရာမရှိ၊မိမိ အပြစ်ရှိလျှင် ကွယ်ဝှက်မထား ဖော်ပြတော့သည်သာ(ရတနသုတ် ကိုဘုပိသော ကမ္မကရောတိ ပါပကံစသော ဂါထာအဖွင့် နှာ(၃၂)ကြည့်။)အရိယာဖြစ်ကြောင်း တရားကိုသာ လွန်စွာမရ အရေးကြီးစားနေကြသော ထိုအရှင်များ၌ စိတ်ဓာတ် သန့်ရှင်းလျက်ရှိရာ ဘယ်မှာ အယောင်ဆောင် လှည့်စားမှု ,စဉ်းလဲမှု,ဟု ရှိတော့အံ့နည်း ။ အရိယာဖြစ်သောအခါကား ထိုစဉ်းလဲမှုမျိုးမှာ ဘယ်အခါမှ ပေါ်မလာအောင် ကင်းရှင်းလျက် အလွန်ရိုးသား ဖြောင့်စင်းသူဖြစ်တော့သည် ။ အယောင်ဆောင်သူများကို မလိမ္မာသူတို့က အထင်ကြီးကြမည်ဖြစ်သော်လည်း တတ်သိနားလည်သူ လူပညာရှိတို့က အမှန်ဝေဖန်၍ သိမြင်တတ်ကြသည် ။ တကယ် သီလ ,သမာဓိ ,ပညာ ,ထင်ရှားရှိသော အရိယာတို့ကိုကား ပညာရှိလေလေ အကြောင်းသိလေလေဖြစ်ကာ လွန်စွာ မြတ်နိုးကြပေသည် ။

၃။ဉာယပဋိပန္နဂုဏ်တော်

ဉာယပဋိပန္နအဖွင့် ။ ။ဉာယပဋိပန္န=နိဗ္ဗာန်အလို့ငှာ ကျင့်တော်မူသည်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ဓလ္လင်္ထားအပ်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်ရရေး လေးလေး စားစား မနေမနား ကျင့်တော်မူသည် ၊ အရှင်မြတ်တို့ကား နိဗ္ဗာန်ရရေးမှ လွဲ၍ တခြားဘာကိုမျှ မလိုလား၊ မတောင့်တ ၊ နိဗ္ဗာန်အတွက် ပိမိ ချမ်းသာရေး မှန်သမျှ အကုန် စွန့်လွှတ်နိုင်ကြ၏ ။ ဆင်းရဲမှုန်သမျှ ခံနိုင်ရည် ရှိကြ၏ ၊ လောကကောင်းစား ချမ်းသာရေးအတွက် ဘာတခုမျှလိုလားတော် မမူကြ၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်ခြည်ပြတ်လျက် လောကကောင်းစားရေးကိုသာ လိုလားလျက် ရှိသူများမှာ လာဘ်လာဘ,အကျော် အစောတို့ကို ခံယူလိုတတ်ကြ၏ ။ ထိုလိုလားမှုကြောင့်ပင် မအပ်မရာ ရှာဖွေကြ, အနည်းနည်းဖြင့် ရအောင်ပြုတတ်ကြရာ ကိုယ်ကျင့်သိလများ ပျက်ပြားရတော့သည် ။ သမာဓိ ,ပညာများကို အရေးထားရ မှန်းပင် မသိ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တော့ပေ ။ သိက္ခာသုံးပါးကို မလိုလား စိတ်အားတွေလျော့ ပေါ့ဆဆ နေသူ၌ အပြစ်တွေဖြင့် ညစ်ပေနေတတ်သော်လည်း နိဗ္ဗာန်ရရေးအတွက် သိက္ခာသုံးရပ် ကြားမလပ် အောင် မပြတ်မစဲ စွဲမြဲစွာ ကြိုးစားလျက်ရှိသော အရှင်မြတ်များကား အပြစ်မရှိ၊ အစွန်း အညစ်မထင်၊ အလွန်ပင် စင်ကြယ်သန့်ရှင်းလျက် ရှိတော့သည် ။ ထို့ကြောင့်ပင် အပြစ် ကင်း၍ အလွန်သန့်ရှင်းသော အကျင့်ဖြင့်သာ ရနိုင် ရောက်နိုင်သော နိဗ္ဗာန်ကို မိမိတို့ လိုလားတော်မူသည့်အတိုင်း မျက်မှောက်ပြုကာ အရိယာဟူ ဖြူစင်သူ အဖြစ်သို့ ရောက်ကြရသော ထိုအရှင်များမှာ နတ်လူတို့ ချီးမွမ်းဖွယ် ပူဇော် မြတ်နိုးဖွယ် ရတနာတဆူ ဖြစ်တော်မူကြရပေသည် ။

၄။ သာမိစိပ္ပဒိုပန္နဂုဏ်တော်

သာမိစိပ္ပဒိုပန္နာ အဖွင့် ။ ။သာမိစိပ္ပဒိုပန္နာ= ရိဿမူနှင့် လျော်အောင်ကျင့်တော်မူသည် ၊ လူတို့ကား မိမိတို့ပင် မဝတ်ရက် မစားရက် မသုံးရက်ပဲ အဝတ်အထည် အစားအစာ နေရာထိုင်ခင်းများကို သံဃာတော်များအား မြတ်မြတ်နိုးနိုး ရက်ရက် ရောရော လှူဒါန်းကြ၏ ။ သံဃာတော်များကလည်း ရိဿသမူ ပြုအပ်သော လှူဒါန်းမှုများနှင့် ထိုက်တန် လျော်ကန်အောင် ကျင့်တော်မူကြပေသည် ။ မိမိက ဂုဏ်တက်မှ သူတို့အလှူ အကျိုးကြီးမြတ်မည်ဖြစ်ရာ ထိုသို့ အကျိုးကြီးမြတ်အောင် မိမိဂုဏ် အရည်အသွေး မြှင့်တင်ပေးခြင်းကိုပင် သာမိစိပ္ပဒိုပန္နာဟု ဆို၏ ။

မေတ္တာ ဘာဝနာပွါးခြင်းကို "အမောဃံ ရဋ္ဌပိဏ္ဍံ ဘုဉ္ဇတိ = ပြည်သူတို့ဆွမ်းကို အချည်းနှီး မဖြစ်အောင် သုံးဆောင်သည်မည်၏" ဟု ဟောတော်မူ၏ ။ ထို့အတူ ဈာနဘာဝနာ, သတိပဋ္ဌာန် ဘာဝနာစသော ဘာဝနာများကို ပွါးများသော အရှင်များသည် ပြည်သူတို့ ဆွမ်းကို အချည်းနှီးမဖြစ် အကျိုးရှိအောင် သုံးဆောင်သည် မည်ကြောင်းကိုလည်း ဇကဂုံတွာရ(၄၁)၌ ဟောတော်မူခဲ့၏။ ဤအချက်ဖြင့် ဘာဝနာမှုများမှာ ပြည်သူတို့၏ ဆွမ်း အကျိုးကြီးဖို့ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရည် အသွေးမြှင့်၍

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဂုဏ်တင်ပေးသည်ဟု သိရ၏ ။ ဘာဝနာမှု မပါပဲ သီလမျှဖြင့် ဆွမ်း အကျိုး အလွန်ကြီး အောင် မရတတ်သေးဟု ဆိုလို၏။ သီလမျှပင် မရှိလျှင်မူ ပြည်သူတို့၏ ဆွမ်းကို ဖြုန်း နေသူသာဟုလည်း သိနိုင်၏ ။ ဤအရှင်များကား အာရဒ္ဓ ဝိပဿက (=ကမ္မဋ္ဌာန်း ကြိုးစားနေသူ)ခေါ် ယောဂိဘဝကပင် ပြည်သူတို့၏ ဆွမ်းကို အကျိုးကြီးမြင့်အောင် ပြု၍ သုံးဆောင်သူများ ဖြစ်ကြရာ အရိယာဖြစ်လာသောအခါကား အကျိုးအကြီးဆုံး ဖြစ်အောင် ပြုသူများ ဖြစ်လာကြပေတော့သည် ။

ဆွမ်းရိုသေမှု ။ ။ထို့ပြင် ဝိရိယသမ္ဘောဇ္ဈင် အဖွင့်ဆိုင်ရာ ထိုထို အဋ္ဌကထာတို့၌ လာရှိသော ပိဏ္ဍာပါတာပစာယန (= ဆွမ်းကို ရိုသေမှု) ဟူသည် ပြည်သူတို့၏ ဆွမ်း အကျိုးများများ ရဖို့ရာ မိမိကိုယ်ကို ဂုဏ်အားဖြင့် အမြင့်ဆုံးရောက်အောင် ကြိုးစားမြှင့်တင်ပေးခြင်းပင်ဖြစ်၏၊ ပြည်သူတို့က မိမိတို့ကိုယ်ကျိုး မိမိတို့ချမ်းသာကိုမငဲ့ အရေးမထားပဲ လေးစား ကြည်ညိုစွာ စွန့်စွန့် စားစား ပြုရက် လှူရက်နိုင်သည်ကို တွေ့ရကြုံရသောအခါ ဤဆွမ်းကို ကိုလေသာ မကင်းသေးပဲ ငါမစားထိုက်၊ ကိုလေသာကင်းအောင် ကြိုးစားမည်။ စသည်ဖြင့် ဆွမ်း အကျိုးကြီးအောင် ဇွဲသန်သန်နှင့် အထူးကြိုးစားတော်မူကြပေသည် ။ ဤသို့ ကြိုးစား သော အယျမိတ္တမထေရ်ဝတ္ထုအချုပ်ကို ရတနသုတ် ''ယေ ပုဂ္ဂလာ'' စသော ဂါထာ အဖွင့် နာ(၂၇၇)၌ ဆိုခဲ့ပြီ ။

ဤသို့ ဆွမ်းကို ရိုသေခြင်း, အခြား မိမိအပေါ် ပြုနိုင်ခဲသော အမှုပြုခြင်းကို လေးစားခြင်းဖြင့် ရွှင်ရွှင် ချိုချို ကြိုးစားတော်မူကြသော အရှင်များမှာ ရှေးအခါက မနည်းလှပေ ။ ဤသို့ ပြည်သူတို့ ရိုသေသမှုပြုသော လှူ ဒါန်းမှု , ဝေယျာဝစ္စစသည်တို့နှင့် ထိုက်လျော်အောင် မိမိဂုဏ်ကို အကောင်းဆုံး မြှင့်တင်ကြသော ထိုအရှင် သံဃာတော်များ၏ လူ နတ်တို့ မြတ်နိုး ပူဇော်ခြင်းကို ခံရခြင်းမှာ ကျောက်ကောင်းအမျက် တွင်းထွက် မျိုးမှန်သဖြင့် အဖိုးတန်ခဲ့ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၅။အာဟုနေယျဂုဏ်တော်

အာဟုနေယျအဖွင့်။　　။ အာဟုနေယျ = အဝေးမှ ဆောင်ယူ လျှုအပ်သော အလျှုကို ခံတော်မူထိုက်သည် ။ သီလမရှိသမာဓိဗလာ , ပညာဆိတ်သုဉ်းလျက်ရှိသော သူသည် အလျှု၏ အကျိုးကြီးအောင် မဆောင်နိုင်ရာ ဘယ်မှာ အလျှုကို ခံထိုက်အံ့နည်း ။ လျှုသော ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း သိနားလည်သူ ဖြစ်လျှင် လျှုလိုမည် မဟုတ်ပေ ။ အရှင်မြတ်များမှာ ဆိုခဲ့ပြီး ဂုဏ်များအရ အလျှုအကျိုးကြီးအောင် ရွက်ဆောင်တတ်ရာ တရပ်တကျေး အဝေးအရပ်မှ တပင်တပန်း ယူဆောင်လာသော အလျှုဝတ္ထုများကိုပင် ခံတော်မူထိုက်ကြ၏။ စန္ဒကူး, ဇလပ်,ကြာညို,မြတ်လေး ဤပန်းမွှေးတို့၏ ရနံ့ထက် သီလရနံ့က သာလွန်ထူးမြတ်သည်ဟုဆင်း , ဇလပ်ပန်းနှင့် စန္ဒကူး အနံ့မှာ မပြောပလောက် အနည်းငယ်မျှသော ရနံ့သာ ၊ သီလရှိသော သူတို့၏ ဂုဏ်ရနံ့မှာမူ နတ်ပြည်,ဗြဟ္မာပြည်များ၌ပင် ပျံ့လွှင့်မွှေးကြိုင်လျက် ရှိပေသည်ဟု ဓမ္မပဒ(၂၁)၌ ဟောတော်မူချက်အရ ထိုအရှင်မြတ်တို့၏ သီလဂုဏ် ရနံ့ကြောင့် လူပြည် အဝေးရပ်မှသာမက နတ်ပြည်များကပင် အထူးတလည် လာရောက် လျှုဒါန်းကြရ၏ ၊ ဤးက သိကြားမင်းကြီး လူအို လူမွဲယောင်ဆောင်ကာ မိဖုရားသုဇာနှင့်အတူ လာရောက်၍ အရှင်မဟာကဿပ မထေရ်မြတ်အား ဆွမ်းလျှုဒါန်းခဲ့ဘူးလေပြီ ။ (ဓမ္မပဒ ၊၁-၂၆၈-၉)

ပူးမျှော်ထိုက်ပုံ။　　။ ထို အရှင်မြတ်များကား လျှို့ရာသာမက ပူးမျှော်ရုံမျှပင် အဝေးအရပ်က အထူးတလည် လာရောက်ပူးမျှော်ထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်များပေတည်း ။ တခါက ဘုရားမြတ်သည် လပြည့်ဥပုသ်နေ့အခါ ရဟန်းသံဃာများ ခြံရံ၍ လွင်ပြင်မှာ ထိုင်တော်မူလျက် ရှိ၏ ။ ထိုအခါ တိတ်တိတ် ဆိတ်ဆိတ် ငြိမ်ငြိမ် သက်သက် ဖြစ်နေသော ရဟန်းသံဃာကို ကြည့်၍ အားရတော်မူသဖြင့် မိမိတပည့် သံဃာအား ဂုဏ်တင်သော အားဖြင့် ဤပရိသတ်မှာ အဖျင်းမပါသော ပရိသတ်ဖြစ်ကြောင်း စင်ကြယ်၍ သီလစ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သော အနှစ်၌ တည်သောကြောင့် အဖျင်းအညံ့မရှိ အကောင်းအတိုင်းဖြစ်သော ပရိသတ်သာဖြစ်ကြောင်း , နည်းနည်းလျှုလျှင် များများရ၍ များများလျှုလျှင် အလွန်များစွာ အကျိုးရစေတတ်သော ပရိသတ်ဖြစ်ကြောင်း, လောကအဖို့ ဖူးတွေ့ရခဲသော ပရိသတ်ဖြစ်ကြောင်း , ယူဇနာထောင်သောင်း အရပ်က ရိက္ခာထုပ်ထမ်းကာ ဖူးမျှော်လာထိုက်သော ပရိသတ်ဖြစ်ကြောင်း မိန့်တော်မူ၏ ။ ထိုမျှ မိမိ ဂုဏ်တင်ရခြင်း အကြောင်းကို ပြတော်မူလို၍ ဤရဟန်းသံဃာထဲ၌ ရဟန္တာ , အနာဂါမ် , သကဒါဂါမ်, သောတာပန် နှင့် ဗောဓိပက္ခိယဘာဝနာ, ဗြဟ္မဝိဟာရ ဘာဝနာ,အာနာပါနသတိဘာဝနာများ အားထုတ် ကြိုးစားလျက်ရှိသော ရဟန်းတော်တွေ အသီးသီးရှိနေကြောင်း ဆက်လက် မိန့်ကြားတော်မူလေသည် ။ (ဥပရိပဏ္ဏာသ အာနာပါနသတိသုတ် –၁၂၃)

၆။ပါဟုနေယျဂုဏ်တော်

ပါဟုနေယျ အဖွင့် ။ ။ပါဟုနေယျ=ဧည့်သည်တို့အတွက် စီမံထားသော ပစ္စည်း ဝတ္ထုကို ခံတော်မူထိုက်သည် ။ ထိုထို အရပ်မှ ဆိုက်ရောက်လာကြသော မိမိ ချစ်မြတ်နိုးအပ်သော ဆွေမျိုး မိတ်ဆွေများကို ကျေးမွေး ဧည့်ခံဖို့ရာဆိုလျှင် ဖွယ်ဖွယ် ရာရာ ကောင်းမွန်စွာ စီမံမြဲဖြစ်၏ ။ ထိုသို့ အကောင်းဆုံး ပြုပြင် စီမံထားအပ်သော စားကောင်း သောက်ဖွယ်များကိုပင် ဤအရှင်များ ခံတော်မူထိုက်ကြ၏ ။ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ၊ ဧည့်သည်တို့အား ပြုစုရသည်မှာ ဤဘဝအကျိုး သာမန်မျှ ပြန်လည် ရရှိတတ်၏ ၊ နောင်ဘဝ အကျိုး ကြီးကြီး များများ ခံရမည် မဟုတ်၊ အလျှု၏ အကျိုးကြီးမြတ်မှုကို ပြုတတ်သော ဂုဏ်ရှိသူ ထိုအရှင်များအား လျှုရသော ဒါနမှာကား ပြောမပြနိုင်အောင် များမြောင်ဖွံ့ဖြိုးသော အကျိုးကို ခံစားရမည်မှာ သေချာလှ၏ ၊ ထို့ကြောင့်ပင် ''ထိုကဲ့သို့သော ဧည့်ဒါနမျိုးကို ဧည့်သည်များအတွက် အသာဆိုင်းထားပြီးလျှင် အရှင်များကိုသာ လျှုသင့်၏။ ''ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်(၁–၂၃၃)၌ မိန့်ဆို၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အကြောင်းတမျိုး ။　　။ဧည့်သည်များထက် ပိုပြီး အလျှံခံထိုက်ခြင်း၌ အကျိုးကြီးခြင်းသာမက တွေ့ခဲ့ ကြုံခဲ့ခြင်းလည်း အကြောင်းတရပ်ပင် ။ သဗ္ဗညာ ဘျာဂတော ဝုရ = မိမိထံ ရောက်လာသော ဧည့်သည်များမှာ အားလုံး အလေးပြု ဂရုစိုက်ရမည့်သူများပင် ၊ သံဃာတော်များကား ဒကာ ဒကာမများကို မှီ၍ အသက်မွေးကြရသည်ဖြစ်ရာ ဒကာဒကာမထံ ကပ်ရောက်ရသူများ ဖြစ်၍ '' အာဂန္တုကာ အာဂန္တုကော =လာတတ်သောကြောင့် ဧည့်သည်မည်၏'' ဟူသော အနက်အရ ဧည့်သည်တော်ကြီးများပင် လောကဧည့်သည်များမှာ တွေ့ရ ကြုံရဖန်များ၍ ထူးခြားလှသည် မဟုတ်၊ တွေ့ခဲ့ ကြုံခဲ့လှသည်လည်း မဟုတ် ၊ သံဃာတော်များကား ဘုရားပွင့်မှ ပေါ်လာမြဲဖြစ်ရာ ဘုရားနှင့်ကြုံရဖို့ ခဲယဉ်းသကဲ့သို့ တွေ့ဆုံဖို့ ခဲယဉ်းလှသော ကမ္ဘာ့ဧည့်သည်တော်ကြီးများ ဖြစ်ကြ၏ ။ ဂုဏ်များနှင့် ပြောလျှင်လည်း လောကဧည့်သည်များထက် နှစ်သက်ကြည်ညိုဖွယ် တရားများရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်များသာတည်း ။ ထို့ကြောင့် ''သံဃသဒိသော ပါဟုနကော နာမ နတ္ထိ =သံဃာနှင့် တူသော ဧည့်သည် မည်သည် မရှိ'' ဟု ဝိသုဒ္ဓိမဂ်(၁-၂၁၃)၌ မိန့်သည်။ ထိုသို့ တွေ့ခဲ့ ဆုံခဲ့ခြင်း , နှစ်သက်ကြည်ညိုဖွယ် ဂုဏ်ရှိခြင်းတို့ကြောင့် လောက၌ အကောင်းဆုံးပြုထိုက်သည်ဆိုသော ထိပ်တန်းဧည့်သည်တော်များကိုပင် ဧည့်မခံသေးပဲ ၊ အသာဆိုင်းထားလျက် ဘုရားတပည့် ဤအရိယာသံဃာတော်များကိုသာလျှင် လျှံထိုက်လှတော့သည် ။

ဂ။ဒက္ခိဏေယျဂုဏ်တော်

ဒက္ခိဏေယျ အဖွင့် ။　　။ဒက္ခိဏေယျ=အလျှံမှုန်ကို ခံတော်မူထိုက်သည်၊ သူ့ကိုလျှံလျှင် သူ့ထံမှ တစုံတရာ ရလိမ့်မည်ဟု မြော်ကိုးလျှင် ဒက္ခိဏာ (= အလျှံမှုန် အလျှံကောင်း) မဆို ၊ တမလွန်ဘဝ ချမ်းသာရေးကို မြော်မှန်း လျှံဒါန်းသော အလျှံကိုသာ ''ဒက္ခိဏာ'' ဆိုရသည် ။ သီလစသော ဂုဏ်မရှိသူကား မြော်မှန်းသည် အကျိုးကို မပေးနိုင်သောကြောင့် ထိုအလျှံကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မခံထိုက် ၊ အရိယာများသာ သူတို့ လိုသလောက် အကျိုးပြုမြောက်စေတတ်သော ကြောင့် ဒက္ခိဏေယျ(= အလှူမှန် အလှူကောင်းကို ခံတော်မူထိုက်သည်) ဟု ဆိုရတော့ သည် ။ (ရတနသုတ် ယေပုဂ္ဂလာ ဂါထာလာ ဒက္ခိဏေယျအဖွင့် နာ(၂၈၀)ကိုလည်းရှု။

၈။အာဠလိကရဏီယဂုဏ်တော်

အာဠလိကရဏီယအဖွင့်။ ။အာဠလိကရဏီယ = လက်အုပ်ချီမှုကို ပြုထိုက်သည် ။ သီလ , သမာဓိ ,ပညာ သိက္ခာဂုဏ်ရည် စုံညီတော်မူသောကြောင့်ပင် ဤအရိယာ အရှင်မြတ်များကား လောကသား အားလုံး ညွတ်ရိုးကြည်ညိုရိုသေမှု, လက်အုပ်ချီမှုကို ခံတော်မူထိုက်ကြသည်။ သီလပျက်စီးနေသူ ရဟန်းများမှာ လူတို့၏ ရှိခိုးခြင်း စသည်ကြောင့် အလွန်ဝန်လေး ဖွယ်ကြီးဖြစ်နေရာ ဘယ်မှာ ရှိခိုးခံထိုက်အံ့နည်း ။ မှန်၏ ။ ခြေသလုံးနှစ်ဖက်တွင် ခိုင်ခံ့မာကြောသော သားရေကြိုးဖြင့် ရစ်ပတ်၍ ပွတ်ဆွဲခံရသဖြင့် အရိုး , ရိုးတွင်းခြင် ဆီခိုက်အောင် အသားတွေ ပြတ်ကြေရသူ၏ ဒုက္ခထက် လူတို့ ရှိခိုးခံရခြင်းကြောင့် ဖြစ်ရသော သီလမရှိသူ၏ ဆင်းရဲက လွန်ကဲလှ၏ ။ လှံမကြီးဖြင့် ရင်ဝအထိုးခံရသူ၏ ဆင်းရဲထက် သီလမရှိပဲ လူတို့လက်အုပ်ချီမှု ခံရသော ရဟန်း၏ ဒုက္ခက သာ၍ ပြင်းထန်လှ၏ ။ ရဲရဲပြောင်ပြောင် မီးလျှံစွဲသော သံပြားကြီးကို ကိုယ်ဝယ် လွှမ်းခြုံရသူ၏ ဒုက္ခထက် ဒကာတို့သက်နှံကို ဝတ်ရုံခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော သီလမရှိသော ရဟန်း၏ ဒုက္ခက ကြီးလေးလှဘိ၏။ မီးလျှံရဲရဲ သံတွေခဲကြီးကို မျိုရသူ၏ ဒုက္ခထက် ဒကာ ဒကာမ ဆွမ်းကို စားခြင်းကြောင့် ဖြစ်ရမည့် သီလမရှိသော ရဟန်း၏ ဒုက္ခက သာလွန် ဆိုးဝါးလှ၏ ။ မီးလျှံပြောင်ညီး သံအိုးကြီးထဲ၌ နေရသူ၏ ဒုက္ခထက် ကျောင်း၌နေခြင်း ကြောင့် ဖြစ်ရသော သီလမရှိသော ရဟန်း၏ ဒုက္ခက ကြီးလေးဆင်းရဲလှဘိ၏။

ဤအချက်များကို အင်္ဂုတ္တရောပမသုတ် (အံ၊၂၊ ၇၉၅ - ဝိသုဒ္ဓိမဂ် -၁-၅၂)၌ ဟောတော်မူသည် ။ ထို့ကြောင့် လက်အုပ်ချီမှုဖြင့် ပြုအပ်သော ရိုသေမှုမှာ အလွန်ကြီးမြင့်သော အမှုကြီးဖြစ်ရာ သီလမရှိသူ၌ အလွန်ဝန်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လေးဖွယ်ဖြစ်လျက် သီလရှိသူ အရိယာများမူ ထိုအမှုနှင့် ထိုက်တန် အလျောက်နန်ဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်ရတော့သည် ။

၉။အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တ ဂုဏ်တော်

အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံလောကဿအဖွင့် ။ အနုတ္တရံ ပုညက္ခေတ္တံလောကဿ= တလောကလုံး ကုသိုလ်မျိုးစေ့တို့ စိုက်ပျိုးရာ အကောင်းဆုံး လယ်ယာ ဖြစ်တော်မူသည်။ ကောသလမင်းကြီးက ဘယ် ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး၌ လှူအပ်သော အလှူ အကျိုးကြီးပါသလဲဟု လျှောက်ထားရာ ''သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား လှူသော အလှူ အကျိုးကြီး၍ သီလမရှိသောသူအား လှူသောအလှူမှာ ထိုကဲ့သို့ အကျိုးမကြီး '' ဟု ဘုရားရှင် မိန့်တော်မူခဲ့၏ ။ (သဂါထာဝဂ္ဂ ကုသတ္တ သုတ်–၉၉)မှန်၏, မြေမကောင်းသော လယ်၌ ဘယ်မျှ ကောင်းမွန် လတ်ဆတ်သော မျိုးစေ့ကို စိုက်စေကာမူ အသီးအနှံ ကောင်းစွာရလိမ့်မည် မဟုတ်ပေ၊ သီလမရှိသူကား မကောင်းသော လယ်ယာနှင့်တူ၏ ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ ပြုအပ်သော ကုသိုလ်မျိုးစေ့မှာ ဘယ်မှာ အကျိုးများစွာ ရအံ့နည်း ။

မြေကလည်းကောင်း ရေကိုလည်းရသော လယ်ယာကောင်းမှာ စိုက်ပျိုးအပ်သော မျိုးစေ့သာ လိုသလောက် အသီးအနှံကို ရစေတတ်၏၊ ဆိုခဲ့ပြီး ဂုဏ်များအရ အရိယာသံဃာများ၌ ပြုပြုသမျှ ကုသိုလ်မျိုးစေ့များမှာ အလွန်ဖွံ့ဖြိုးသော အကျိုးကို ပေးတတ်ရာ သံဃာတော်များကို ''အနုတ္တရပုညက္ခေတ္တ =ကောင်းမှု မျိုးစေ့စိုက်ရာ အကောင်းဆုံး လယ်ယာ ''ဟု ဂုဏ်ပြုခဲ့ကြ ပေသည် ။

(၉၅) သံဃံ ဟိ ဇေါ ဘိက္ခဝေ အနုဿရတံ
ယံ ဘဝိဿတိ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ၊
သော ပဟီယိဿတိ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၉၅)ဟိ– အောက်မေ့ရခြင်း အကြောင်းကား၊ ဘိက္ခဝေ – ရဟန်းတို့ သံဃံ–သံဃာတော်ကို၊အနုဿရတံ – အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ကြကုန်သော၊ ဇေါ– သင်တို့အား၊ယံ ဘယံ ဝါ – အကြင် ကြောက်လန့်ခြင်းသည်၎င်း ၊ ယံ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ– အကြင် ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်၎င်း ၊ ယော လောမဟံသော ဝါ – အကြင်ကြက်သီး ထခြင်းသည်၎င်း၊ ဘဝိဿတိ – ဖြစ်ပေလတ္တံ့ ၊ သော –ထိုကြောက်ခြင်း , တုန်လှုပ် ခြင်း, ကြက်သီးထခြင်း,ကို ၊ ပဟီယိဿတိ – ပယ်ဖျောက်အပ် ပေလတ္တံ့ ။

(၉၆) တံ ကိဿ ဟေတု ?
တထာဂတော ဟိ ဘိက္ခဝေ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ
ဝိတရာဂေါ ဝိတဒေါသော ဝိတမောဟော
အဘိရှ အဆမ္ဘီ အနုတြာသီ အပလာယိတိ ။

(၉၆) တံ – ထိုသို့ အကြောက်အလန့်စသည် ပျောက်ကင်းရခြင်းသည်၊ ကိဿဟေတု–အဘယ်အကြောင်းကြောင့်နည်း၊ ဘိက္ခဝေ– ရဟန်း တို့ ၊ ဟိ ယသ္မာ–အကြောင့်ကြောင့် ၊ အရဟံ – ပူဇော်အထူးကို ခံတော်မူထိုက်သော၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ – တရားစုံကို အကုန်လုံးဝ ညွှန်ပြသူမရှိ အမှန်အတိုင်း သိတော်မူသော၊ တထာဂတော – ဤ ဘုရားသည် ၊ ဝိတရာဂေါ – ကင်းပြီးသော ရာဂ ရှိတော်မူ၏ ၊ ဝိတဒေါသော – ကင်းပြီးသော ဒေါသရှိတော်မူ၏ ၊ ဝိတမောဟော – ကင်းပြီးသော မောဟရှိတော်မူ၏ ၊ အ,ဘိရှ – ကြောက်လန့်ခြင်း ရှိတော်မမူ ၊အဆမ္ဘိ– ကိုယ်တုန်လှုပ် ခြင်း ရှိတော်မမူ ၊ အနုတြာသီ – ထိတ်လန့်လေ့ မရှိ ၊ အပလာယီ – ပြေးလေ့ ရှိတော် မမူ ၊ တ္ကတိ – ထို့ကြောင့်ပင်တည်း ။

(၉၇) တ္ကဒ'မဇေါစ ဘဂဝါ တ္ကဒံ ဝတ္ဘာန သုဂတော
အထာ'ပရံ ဇေတဒေါ စ သတ္ထာ --

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၉၇)　ဘဂဝါ – မြတ်စွာဘုရားသည် ၊ ဣဒံ – ဤ " သဧေ တုမှာကံ ဘိက္ခဝေ" အစရှိသော စုဏ္ဏိယစကားပြေ ဒေသနာတော်မြတ်ကို၊ အဝေါ စ – မိန့်တော်မူခဲ့ပေပြီ ၊ သုဂတော – ကောင်းသောစကားကို မိန့်ဆိုတတ်သား မြတ်ဘုရားသည်၊ ဣဒံ– ဤစုဏ္ဏိယစကားပြေ ဒေသနာတော်မြတ်ကို၊ဝတွာန –မိန့်တော်မူပြီးသော်၊အထ–ထို့နောက် ၊ သတ္ထာ – နတ်လူတို့ဆရာ ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် ၊ အပရံ–တပါးသော၊ ဧတံ – ဤ ဂါထာဗန္ဓ ဓမ္မဒေသနာကို ၊ အဝေါစ – မိန့်တော်မူ၏ ။

(၉၈)　အရညေ ရုက္ခမူလေ ဝါ ၊ သုညာဂါရေ ဝ ဘိက္ခဝေါ ၊
အနုဿရေထ[၁] သမ္မုဇ္ဇံ ၊ ဘယံ တုမှာက နော သိယာ။

(၉၈) ဘိက္ခဝေါ – ရဟန်းတို့ ၊ အရညေ ဝါ – တောရွာသော်၎င်း ၊ ရုက္ခမူလေ ဝါ – သစ်ပင်ရင်းရွာသော်၎င်း ၊ သုညာဂါရေ ဝါ – ဆိတ်ငြိမ်ဘိတောင်းတဲအိမ်ကျောင်း ရွာသော်၎င်း ၊ သမ္မုဇ္ဇံ – ဂါဘုရားကို ၊ အနုဿရေထ – အဖန်တလဲလဲ အောက်မေ့ကြကုန်လော့၊ ဧဝံ–ဤသို့ အောက်မေ့သည်ရှိသော်၊တုမှာကံ–သင်တို့အား၊ ဘယံ – ကြောက်လန့်ခြင်းသည် ၊ နော သိယာ – ဖြစ်နိုင်ဖွယ်ရာ မရှိပေ ။

(၉၉)　နော ဧစ ဗုဇ္ဈံ သရေယျာထ ၊ လောကဇေဋ္ဌံ နရာသဘံ ။
အထ ဓမ္မံ သရေယျာထ ၊ နိယျာနိကံ သုဒေသိတံ ။

(၉၉)　လောကဇေဋ္ဌံ – လောကထွတ်ဖူး အကြီးအမှူး ဖြစ်တော်မူသော၊ နရာသဘံ – မနှိုင်းယှဉ်အပ် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ်တော်မူသော ၊ ဗုဇ္ဈံ – ဂါ ဘုရားကို ၊ နော ဧစ သရေယျာထ – အကယ်၍ မအောက်မေ့မိကုန်သည်ဖြစ်အံ့၊ အထ–ထိုသို့ မအောက်မေ့မိကုန်သည် ရှိသော် ၊ နိယျာနိကံ – သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်တတ်သော ၊ သုဒေသိတံ – ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူအပ်သော ၊ ဓမ္မံ – တရားတော်မြတ်ကို ၊ သရေယျာထ – အောက်မေ့ကြကုန်လော့ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၁၀၀) နော ဧစ ဓမ္မံ သရေယျာထ ၊ နိယျာနိကံ သုဒေသိတံ ။
အထ သံဃံ သရေယျာထ ၊ ပုညက္ခေတ္တံ အနုတ္တရံ ။

(၁၀၀) နိယျာနိကံ – သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်တတ်သော ၊ သုဒေသိတံ–ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူအပ်သော ၊ ဓမ္မံ – တရားတော်မြတ်ကို ၊ နော ဧစ သရေယျာထ – အကယ်၍ မအောက်မေ့မိကုန်သည်ဖြစ်အံ့ ၊ အထ –ထိုသို့ မအောက်မေ့မိကုန်သည် ရှိသော် ၊ အနုတ္တရံ – အတုမရှိသော ၊ ပုညက္ခေတ္တံ – ကောင်းမှုမျိုးတို့ စိုက်ပျိုးခင်းသာ လယ်ယာကောင်းဖြစ်သော ၊သံဃံ –သံဃာဂေါ်ကို ၊သရေယျာထ–အောက်မေ့ကြကုန်လော့ ။

(၁၀၁) ဇဝံ ဗုဒ္ဓံ သရန္တာနံ ၊ ဓမ္မံ သံဃဉ္စ ဘိက္ခဝေါ ၊
ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ
လောမဟံသော နဟောသတိ ။

(၁၀၁) ဘိက္ခဝေါ – ရဟန်းတို့ ၊ ဇဝံ – ဤဝါဘုရား ညွှန်ကြားတော်မူသည့် အတိုင်း ၊ ဗုဒ္ဓဉ္စ –ဝါ ဘုရားကိုငင်း ၊ ဓမ္မဉ္စ – တရားတော်မြတ်ကိုငင်း၊ သံဃဉ္စ – သံဃာတော်မြတ်ကိုငင်း ၊ သရန္တာနံ –အမှတ်တရ အောက်မေ့ကြကုန်သော သင်တို့အား ၊ ဘယံ ဝါ – ကြောက်လန့်ခြင်းသည်ငင်း ၊ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ– ကိုယ်တုန်လှုပ်ခြင်းသည်ငင်း ၊ လောမဟံသော ဝါ – ကြက်သီးထခြင်းသည်ငင်း ၊ နဟောသတိ–ဖြစ်လိမ့်မည် မဟုတ် ။

နိဂုံးချုပ်ဒေသနာ စကားပြေ (လွယ်၏)
မှတ်သားဖွယ် အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ
ဓဇဂ္ဂသုတ် နိဿယသစ်
ပြီးပြီ ။

==========

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အာဠာနာဋိယသုတ် နိဿယသစ်

(၁၀၂) အပ္ပသန္နေဟိ နာထဿ ၊ သာသနေ သာဓုသမ္မတေ ။
အမနုဿေဟိ စဏ္ဍေဟိ ၊ သဒါ ကိဗ္ဗိသကာရိဘိ ။
(၁၀၃) ပရိသာနံ စတဿန္နံ ၊ အဟိံသာယ စ ဂုတ္တိယာ ။
ယံ ဒေသေသိ မဟာဝီရော ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

(၁၀၂-၃) ဟေ –အို သူတော်ကောင်းတို့၊ နာထဿ –မြတ်စွာဘုရား၏၊ သာသနေ – အကောင်း အမြတ်ဟု သမုတ်အပ်သော ၊ သာသနေ– ဘုရားရှင် သာသနာတော်၌ ၊ အပ္ပသန္နေဟိ–မကြည်ညိုကုန်သော ၊ စဏ္ဍေဟိ – ကြမ်းတမ်းကုန်သော ၊ သဒါ – အစဉ်ခပ်သိမ်း ၊ကိဗ္ဗိသကာရိဘိ – မကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိကုန်သော ၊ အမနုဿေဟိ – ဘီလူးတို့သည် ၊ စတဿန္နံ –လေးပါးကုန်သော၊ ပရိသာနံ – ပရိသတ်တို့ကို ၊ အဟိံသာယ စ – မညှင်းဆဲခြင်းငှာငင်း ၊ ဂုတ္တိယာ စ– ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာငင်း၊ မဟာဝီရော – ဝီရိယကြီးမား မြတ်စွာဘုရားသည်၊ ယံ ပရိတ္တံ – အကြင် အာဠာနာဋိယသုတ် ပရိတ်တော်ကို ၊ ဒေသေသိ –ဟောတော်မူပြီ ၊ တံ ပရိတ္တံ – ထို အာဠာနာဋိယသုတ် ပရိတ်တော်ကို ၊ (မယံ –ငါတို့သည်) ဘဏာမ – ရွတ်ကြကုန်စို့ ။

အမ္ဘမ်းစကားပြေ။ (လွယ်၏)

နိဒါန်း။ ။သာသနာ မကြည်ညိုကြသော ဘီလူးတို့က ပရိသတ်လေးပါးကို မညှင်းဆဲရေး စောက်ရှောက်ရေး အတွက် အာဠာနာဋိယသုတ်ကို ဘုရားဟောတော်မူသည် ဆိုသော စကားမှာ အာဠာနာဋိယသုတ် နိဒါန်းအရ ဆိုသော စကားတည်း ။ အာဠာနာဋိယ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သုတ်ကား ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီး ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားချက်ဖြစ်သည် ။ ဘုရားရှင်က လက်ခံတော်မူကာ ရဟန်းများအား ပြန်လည်ဟောကြား၍ ''ယံ ဒေသေသိ မဟာဝီရော '' ဟု ဆိုသည် ။ အခါတပါး စတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းကြီးလေး ယောက်တို့သည် နတ်စစ်သည်များနှင့် အတူ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်၌ သီတင်း သုံးတော်မူသော ဘုရားရှင်ထံ သန်းခေါင်ယာမ် အချိန်မှာ ရောက်လာကြ၏ ။ ဝေဿ ဝဏ် နတ်မင်းကြီးသည် ဘုရားရှင်အား ဤသို့ လျှောက်ထား၏ ။'' မြတ်စွာဘုရား... လောကဌ ဘုရားအား ကြည်ညိုသော နတ်ဘီလူး ,မကြည်ညိုသော နတ်ဘီလူး အမျိုးမျိုးရှိပါသည် ။ မကြည်ညိုသော နတ်ဘီလူးများက များပါသည်။ အကြောင်းမှာ ဘုရားရှင်က ပါဏာတိပါတ စသော မကောင်းမှုမှ ရှောင်ရန် ဟောတော်မူ၏ ။ သူ တို့ကား ထို မကောင်းမှုများကို မရှောင်ကြ။ မကောင်းမှုမှ ရှောင်ရန်စကားကို သူတို့ မကြိုက် မလိုလားသောကြောင့်ပင် ဖြစ်ပါသည် ။ တောအုံချုံကြား အစွန်အဖျား ကျသော ကျောင်းများ၌ ရဟန်းများ နေကြရာ ထိုအရပ်မှာ သာသနာ မကြည်ညိုကြသော နတ်ဘီလူးများ ရှိနေကြ၍ ထိုဘီလူးတို့ ကြည်ညိုကြရန် ပရိသတ်လေးပါးကို မညှင်းဆဲကြ စောင့်ရှောက်ကြရန် အာဠာနာဋိယမည်သော အကွယ်အကာ အစောင့်အရှောက်ကို ခံတော်မူပါ ''ဟု လျှောက်သော် မြတ်စွာဘုရားလည်း လက်ခံတော်မူ၏ ။ ထိုနောက် ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးသည် ''ဝိပသိဿ စ နမတ္ထု'' စသည်ဖြင့် လျှောက်ထားခဲ့သည် ။

အကုန် ဘုရားဟော မဟုတ် ။ ။ ထို အာဠာနာဋိယသုတ်သည် ဒီဃနိကာယ ပါထိကဝဂ္ဂပါဠို (၁၅၉)၌ လာရှိရာ နှစ်ဘာဏာဝါရ [တဘာဏာဝါရ (=တကြိမ်ရွတ်) မှာ ဂါထာ-၂၅၀-စာနှင့် ညီမျှ၏။] မျှရှိသော ပါဠိမှ ''ဝိပသိဿ စ နမတ္ထု'' စသော ခြောက်ဂါထာကိုသာ ယူ၍ အခြား ဘုရားဂုဏ်တော်ပြ ဂါထာစသည်များ ထည့်သွင်းကာ ရှေးဆရာတို့ တမျိုး စီစဉ်ထားခြင်းဖြစ်၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သန္ဒိအရ ရှင်းလင်းချက် ။ ။[သာဓု သမ္မတေ ၌ ''သမ္မတ'' သမုတ်အပ်သည်'' ဟူသော အနက်ကိုယူ၍ အနက်ပေးခဲ့သည် ။ သမုတ်အပ်သည် ဆိုသည်မှာ အသိ အမှတ်ပြုအပ်သည်ဟု ဆိုလိုသည် ။ မတ, အဘိမတ, သန္ဒိများမှာ အလိုရှိအပ် မြတ်နိုးအပ်သော အနက်များကိုလည်း ဟောသေးရာ ဤသမ္မတသန္ဒိလည်း ထို အနက်များ ဟောနိုင်သေး၏ ။ ထို အနက်အရဆိုလျှင် ''သာဓုသမ္မတေ = သူတော်ကောင်းတို့ လိုလား မြတ်နိုးအပ်သော ''ဟု ပေး ။

''အဟိသာယ ဂုတ္တိယာ''တို့ကား ဘောဟောဖြစ်၍ ''အမ္မသန္ဒေဟိ''ဟု တတိယာ ကတ္တားသည်ဝင်း ,''ပရိသာနံ''ဟု ဆဋ္ဌိကံသည်ဝင်း ဖြစ် ရသည်]

(၁၀၄) ဝိပသိဿ စ နမတ္ထု ၊ စက္ခုမန္တာန သိရိမတော ။
သိခိဿာပိ စ နမတ္ထု ၊ သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပိနော ။

(၁၀၄) စက္ခုမန္တာန – စက္ခုဝိုးတန် ဉာဏ်အမြင်မျိုး ရှိတော်မူသော ၊ သိရိမတော – ဘုန်းကျက်သရေ ရှိတော်မူသော ၊ဝိပသိဿ စ – ဝိပဿီမည်တွင် ရှင်တော်မြတ် ဘုရားအားလည်း၊ မေ– အကျွန်ုပ်၏ ၊နမော– ရှိခိုးခြင်းသည်၊ အတ္ထု – ဖြစ်ပါစေ၊ သဗ္ဗဘူတာနုကမ္ပိနော–အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို အစဉ်သနား စောင့်ရှောက်တော်မူတတ်သော၊ သိခိဿာပိ စ–သိခီမည်တွင် ရှင်တော်မြတ် ဘုရားအားလည်း ၊ မေ – အကျွန်ုပ်၏ ၊ နမော– ရှိခိုးခြင်းသည် ၊ အတ္ထု – ဖြစ်ပါစေ။

စက္ခုဝိဘင်း ။

၁။ ဗုဒ္ဓစက္ခု = အာသယာနုသယဉာဏ် , ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်။
၂။ ဓမ္မစက္ခု = အောက်မဂ်သုံးပါး အောက်ဖိုလ်သုံးပါး ။
၃။ သမန္တစက္ခု = သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် ။
၄။ ဒိဗ္ဗစက္ခု = ဒိဗ္ဗစက္ခု အဘိညာဉ် ။
၅။ ပညာစက္ခု = သစ္စာလေးပါး သိသောဉာဏ် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

"စက္ခု ဝိယာတိ စက္ခု" အရ အထူးသိမြင်တတ်သောကြောင့် ဉာဏ်များကိုပင် မျက်စိနှင့် တူသော အနက်အရ စက္ခုများဟု ဆိုရတော့သည် ။

(၁၀၅) ဝေဿဘုဿ စ နမတ္ထု ၊ နှာတကဿ တပဿိနော ။
နမတ္ထု ကကုသန္ဓဿ ၊ မာရဝေနာပမဒ္ဒိနော ။

(၁၀၅) နှာတကဿ – မဂ်,အရဟတ် ရေစင်မြတ်ဖြင့် ဆေးအပ်ပြီးသည့် ကိလေသာ ရှိတော်မူထသော ၊ တပဿိနော – ချီးမွမ်းထိုက်ဘိ အကျင့်မြတ် ရှိတော်မူထသော ၊ဝေဿဘုဿ စ –ဝေဿဘူမည်တွင် ရှင်တော်မြတ် ဘုရားအားလည်း ၊ မေ – အကျွန်ုပ်၏ ၊ နမော– ရှိခိုးခြင်းသည် ၊ အတ္ထု – ဖြစ်ပါစေ၊ မာရဝေနာပမဒ္ဒိနော – မာရ်စစ်သည်တသင်းကို နှိမ်နင်းဖျက်ဆီးတော်မူတတ်သော၊ ကကုသန္ဓဿ စ– ကကုသန္ဓမည်တွင် ရှင်တော်မြတ် ဘုရားအားလည်း ၊ မေ – အကျွန်ုပ်၏ ၊ နမော– ရှိခိုးခြင်းသည် ၊ အတ္ထု – ဖြစ်ပါစေ ။

(၁၀၆) ကောဏာဂမနဿ နမတ္ထု ၊ ဗြာဟ္မဏဿ ဝုသိမတော ၊
ကဿပဿ စ နမတ္ထု ၊ ဝိပ္ပမုတ္တဿ သတ္ထုဓိ ။

(၁၀၆) ဗြာဟ္မဏဿ – မြစ်တား ပယ်ရှားအပ်သည့် မကောင်းမှု ရှိ၍ ဝိသုဒ္ဓိ ဗြာဟ္မဏ ဖြစ်တော်မူထသော ၊ ဝုသိမတော – ကျင့်သုံးခဲ့ပြီးသည့် အရိယာမဂ် အကျင့်မြတ် ရှိတော်မူထသော ၊ ကောဏာဂမနဿ စ – ကောဏာဂမနမည်တွင် ရှင်တော်မြတ် ဘုရားအားလည်း ၊ မေ – အကျွန်ုပ်၏ ၊ နမော – ရှိခိုးခြင်းသည် ၊ အတ္ထု – ဖြစ်ပါစေ ၊ သတ္ထုဓိ – ကိလေသာ ခပ်သိမ်းတို့မှ၊ ဝိပ္ပမုတ္တဿ – အရှင်းကျွတ်၍ ကင်းလွတ်တော်မူပြီး ဖြစ်တော်မူသော ၊ ကဿပ စ ကဿပမည်တွင် ရှင်တော်မြတ် ဘုရားအားလည်း ၊ မေ – အကျွန်ုပ်၏ ၊ နမော– ရှိခိုးခြင်းသည် ၊ အတ္ထု – ဖြစ်ပါစေ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သဗ္ဗဓိ။ ။ဝိပ္ပမုတ္တောသိ သဗ္ဗဓိတိ သဗ္ဗေဟိ ကိလေသေဟိ သဗ္ဗသ္မိံ စ သဒ္ဓိရဂတေ ဝိပ္ပမုတ္တော ဝိသံယုတ္တော အသိ ဘဝသိ ။ ကေနိပါတ် ဥဇုယတ္ထေရဂါထဋ္ဌကထာ (၁၄၉)၌ ''သဗ္ဗေဟိ ကိလေသေဟိ အရ ''သဗ္ဗဓိ – ကိလေသာ ခပ်သိမ်းတို့မှ'' ဟု ပေးခဲ့သည် ။ ''သဗ္ဗသ္မိံ စ သဒ္ဓိရဂတေ'' အရမူ ''သဗ္ဗဓိ – အလုံးစုံသော သဒ္ဓိရအပေါင်း၌'' ဟု ပေး ။ သဒ္ဓိရတို့၌ ကိလေသာဖြင့် တွယ်တာနေသူမှာ ၎င်းသဒ္ဓိရတို့နှင့် မကင်းမလွတ်သူဟု ဆိုရ၍ ကိလေသာ မရှိသူများကား သဒ္ဓိရတို့၌ တွယ်တာ ငြိကပ်ခြင်း မရှိတော့သဖြင့် သဒ္ဓိရတို့၌ လွတ်ကင်းနေသူဟု ဆိုရသည် ။

'' သဗ္ဗဓိ ဝိပ္ပမုတ္တောတိ သဗ္ဗေသု ခန္ဓာယတနာဒိသု ဝိပ္ပမုတ္တော ဟုတ္တာ'' ဟူသော သဂါထါဝဂ် ဒေဝတာသံယုတ် မာနကာမသုတ် အဖွင့် အဋ္ဌကထာ (၂၆)အလိုသော် ''သဗ္ဗဓိ – အလုံးစုံသော ခန္ဓာ အာယတန ဓာတ်တို့၌ '' ဟု ပေး ။

(၁၀၇) အဂိရသဿ နမတ္ထု ၊ သက္ကပုတ္တဿ သိရိမတော ၊
ယော တ္ကမံ ဓမ္မံ ဒေသေသိ ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာပနူဒနံ ။

(၁၀၇) ယော – အကြင် သာကိမင်းသား ဂေါတမ ရှင်တော်မြတ် ဘုရား သည် ၊ သဗ္ဗဒုက္ခာပနူဒနံ – ဒုက္ခခပ်သိမ်းကို ငြိမ်းစေဘိတောင်း ပယ်နုတ်ကြောင်းဖြစ်သော ၊ တ္ကမံ ဓမ္မံ – ဤတရားမြတ် ဒေသနာတော်ကို၊ ဒေသေသိ– တောတော်မူပြီ ၊ အဂိရသဿ – ကိုယ်အင်္ဂါမှ ဖြာဖြာ လွှန်းလက် ထွက်သောရောင် ခြည် ရှိတော်မူသော ၊ သိရိမတော – ကျက်သရေရှင် ဖြစ်တော်မူသော ၊ တဿ သက္ကပုတ္တဿ – ထိုသာကိုဝင်မင်းသား ဂေါတမရှင်တော်မြတ် ဘုရားအား ၊ မေ – အကျွန်ုပ်၏ ၊ နမော– ရှိခိုးခြင်းသည် ၊ အတ္ထု – ဖြစ်ပါစေ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရားခုနစ်ဆူသာ ရှိခိုးပုံ။ ။ဒီဃနိကာယ် မဟာဝဂ္ဂ မဟာပဒါနသုတ်(၄၂)၌ နိဂုံးအဖြစ် သုဒ္ဓါဝါသခရိုးစဉ်ကို ဟောရာ ထိုသုဒ္ဓါဝါသာဘုံများသို့ ဘုရားရှင်ကြွစဉ် ဝိပဿီစသော ဘုရားခုနစ်ဆူတို့၏ တပည့်သာဝက ဗြဟ္မာများက ထိုဘုရားရှင် အသီးသီးတို့၏ အကြောင်းအရာများကို လျှောက်ထားခဲ့၏။ ထိုသုဒ္ဓါဝါသ ခရိုးစဉ်ပြ ဒေသနာတွင် ပါဝင် သိမ်းသွင်းနိုင်ရန် ထိုဒေသနာနှင့် လျော်ညီစွာ ဘုရားခုနစ်ဆူတို့၏ ပုဗ္ဗနိဒါသများကိုသာ ဟော၏။ (အခြား အကြောင်းပြများလည်း ရှိသေး၏။ မဟာပဒါနသုတ် ဋီကာကြည့်)

ထိုသို့ ဘုရားခုနစ်ဆူတို့၏ ရှေးအဖြစ်ကိုသာ ဟောသော မဟာပဒါနသုတ္တန်အရပင် နောင်အခါ ဘုရားခုနစ်ဆူရှိခိုးသော အလေ့ဖြစ်လာ၏။ ထို့ကြောင့် ဤအာဠာနာဋိယသုတ်၌ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီး ဘုရားခုနစ်ဆူကို ရှိခိုးသည်။ ခန္ဓပရိတ်၌လည်း ဘုရားခုနစ်ဆူရှိခိုးခြင်း လာရှိရာ ထိုသုတ်မှာမူ မဟာပဒါနကို မှီးသည် မဟုတ်ပဲ ထိုအခါက ဘုရားလောင်းရသေ့၏ အသိအရပင် ဖြစ်သည်။

(၁၀၈) ယေ စာပိ နိဗ္ဗုတာ လောကေ၊ ယထာဘူတံ ဝိပဿိသုံ။
တေ ဇနာ အပိသုဏာ'ထ၊ မဟန္တာ ဝီတသာရဒါ။

(၁၀၈) လောကေ – လောက၌၊ ယေ စာပိ ဇနာ – အကြင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်း၊ နိဗ္ဗုတာ – ကိလေသာဟူ အပူငြိမ်းတော်မူကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ယထာဘူတံ – အမှန်အတိုင်း၊ ဝိပဿိသုံ – ထူးသောဉာဏ်အရ သိတော်မူကြကုန်ပြီ၊ တေ ဇနာ – ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၊ အ,ပိသုဏာ – ချောပစ်ကုန်းတိုက်ခြင်း မရှိကြကုန်၊ အထ – ထို့ပြင်၊ မဟန္တာ – သီလစသည် ဂုဏ်ရည်တွေစုံ မြတ်တော်မူကြကုန်၏၊ ဝီတ,သာရဒါ – အရှင်းကင်းသည့် ကြောက်ရွံ့ခြင်း ရှိတော်မူကြကုန်၏။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၁၀၉) ဟိတံ ဒေဝမနုဿာနံ ၊ ယံ နမဿန္တိ ဂေါတမံ ။
ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ ၊ မဟန္တံ ဝိတ,သာရဒံ ။

(၁၀၉) တေ ဇနာ – ထိုရဟန္တာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၊ ဒေဝမနုဿာနံ –နတ်, လူတို့၏ ၊ ဟိတံ – အစီးအပွါးကို ပြုတတ်သော ၊ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ– ဝိဇ္ဇာဉာဏ် အကျင့်စရဏနှင့် ပြည့်စုံ ကုံလုံတော်မူသော ၊ မဟန္တံ – ဂုဏ်ပေါင်းများနှင့် လူ မြတ်တော်မူသော၊ဝိတ, သာရဒံ–အရှင်းကင်းသည့် ကြောက်ရွံ့ခြင်း ရှိတော်မူသော၊ ဂေါတမံ – ဂေါတမ ရှင်တော်မြတ်ကို ၊ နမဿန္တိ – ရှိခိုးကြကုန်၏ ၊ (တေသမ္မိ – ထို ရဟန္တာ အရှင်မြတ်တို့အားလည်း ၊ မေ – အကျွန်ုပ်၏ ၊ နမော– ရှိခိုးခြင်းသည်၊အတ္ထု– ဖြစ်ပါစေ။)

သဒ္ဒါအရ ရှင်းလင်းချက် ။ ။“တေ ဇနာတိ ဣဏာသဝါ ဇနာတိ အဓိပ္ပေတာ“ ဟူသော ဒီ၌ ၃၊ အာဇ္ဇာနာဒိယသုတ် (၁၄၄)အရ ဇနာကို ရဟန္တာယူ ။

“အပိသုဏာထာတိ ဒေသနာသီသမတ္တမေတံ၊ အ,မုသာ အ,ပိသုဏာ အ,ဖရုသာ ၊ မန္တာဘာဏိနောတိ အဒ္ဓတ္ထာ ” ဟူသော ဆိုခဲ့ပြီး အဋ္ဌကထာ(၁၄၄)အရ အပိသုဏာမှာ ဒေသနာ၏ ခေါင်းစဉ်မျှသာ ဖြစ်၍ ၊ မုသား မပြော , ကုန်းမချော, ကြမ်းသော စကား မဆို , ပညာဖြင့် နှိုင်းချိန်၍သာ ဆိုတတ်သည်ဟု အနက်ကုန်အောင် ယူရသည်။ ဒေသနာသီသဖြင့် နိဒဿန ဥပလက္ခဏာနည်းအဖြစ် ညွှန်ပြသည် ။

ဒုတိယဂါထာ၌ “ယံ နမဿန္တိ ဇတ္ထ ယန္တိ နိပါတ မတ္တံ ” ဟူသော ဒီ–၌–၃၊ (၁၄၅) အရ ယံ ကား နိပါတ်မျှသာ အနက် မရှိ ၊ ဤဂါထာများ၌ ပေးခဲ့သော အနက်မှာ အဋ္ဌကထာသစ် အလိုတည်း ၊ ရှေးအဋ္ဌကထာက “တေ ဇနာ ”အရ ဘုရားရှင်တို့ကိုသာ ယူကြောင်း ပါထိုက အာဇ္ဇာနာဒိယဋ္ဌကထာသစ် ဆို၏၊ ထို ရှေး အဋ္ဌကထာအရ ဂါထာနှစ်ခု၏ အနက်ကို ဆိုဦးမည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မဟာအဋ္ဌကထာ အနက်။ ။ လောကေ – လောကဋ္ဌ – ယေ စာပိ ဇနာ– အကြင် ဘုရားရှင်တို့သည်လည်း ၊ နိဗ္ဗုတာ – ကိလေသာ ငြိမ်းတော်မူကြကုန်သည်ဖြစ်၍၊ ယထာ ဘူတံ – အမှန်တရားကို ၊ ဝိပဿိသုံ – ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိတော်မူကြကုန်ပြီ ၊ တေ ဇနာ–ထို ဘုရားရှင် တို့သည်၊အ,ဝိသုဏာ – ချောပစ် ကုန်းတိုက်ခြင်း မရှိကြကုန်၊ အထ–ထို့ပြင် ၊ မဟန္တာ–မြတ်တော်မူကြကုန်၏ ၊ ဝိတ, သာရဒါ – အရှင်းကင်းသည့် ကြောက်ရွံ့ခြင်း ရှိတော်မူကြကုန်၏။ ဒေဝမနုဿာနံ–နတ်,လူတို့၏ ၊ ဟိတံ– အစီးအပွါးကို ပြုတတ်သော၊ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နံ– ဝိဇ္ဇာ စရဏာ ဓမ္မနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ၊ မဟန္တံ–မြတ်တော်မူသော ၊ ဝိတသာရဒံ – အရှင်းကင်းသည့် ကြောက်ရွံ့ခြင်း ရှိတော်မူသော ၊ယံ ဂေါတမံ – အကြင် ဂေါတမ ရှင်တော်မြတ်ကို ၊ နမဿန္တိ –ပညာရှိတို့ ရှိခိုးကြကုန်၏ ၊ (တဿ စ–ထို ဂေါတမ ရှင်တော်မြတ်အားငင်း ၊ သေသဉ္စ – ထိုဂြိုး ဘုရားရှင် ခြောက်ဆူတို့အားငင်း၊ မေ – အကျွန်ုပ်၏ ၊နမော– ရှိခိုးခြင်းသည်၊အတ္ထု–ဖြစ်ပါစေ)

ဤအနက်၌ သိဖွယ် ။ ။''ဒုတိယဂါထာယ ဂေါတမန္တိ ဒေသနာမုခမတ္တ မေတံ ''ဟူသော ဒိ ၊၌ ၊၃၊ အရ ဂေါတမံသည် ဒေသနာ၏ အဦး အစမျှသာဖြစ်၍ ကြွင်းဘုရားခြောက်ဆူကိုလည်း ယူ ။ ဘုရားအလုံးစုံ ယူရမည့် အရေးဒ္ဌ ဂေါတမဟုသာ ဆိုခြင်းဖြင့် ''ဂေါတမံ''သည် အဦး အစဦးတည်ချက် ဖြစ်ရသည် ။ အဦး အစဆိုလျှင် နောက်ရှိသေးသည်ဟု သိရမြဲဖြစ်ရာ ဤ၌ ''ဂေါတမံ''ဖြင့် အခြား ဘုရားများကိုလည်း သိရတော့သည် ။

(၁၁၀) ဇေတ စညေ စ သမ္ဘဒ္ဓါ ၊ အနေက'သတကောဋိယော ။
သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ သမသမာ ၊ သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ မဟိဒ္ဓိကာ ။

(၁၁၀) ဇေတ သမ္ဘဒ္ဓါ စ ၊ ထို ဝိပဿီအစရှိသော ဘုရားမြတ် ခုနစ်ဆူတို့ သည်ငင်း ၊ အညေ – ဘုရားခုနစ်ဆူတို့မှ တပါးကုန်သော ၊ အနေက

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သတကောဋိယော ၊ ကုဋေရာပေါင်း များစွာကုန်သော ၊ သမ္မဒ္ဓါ စ –ဘုရားမြတ်တို့ သည်၎င်း ၊ သဗ္ဗေ –အလုံးစုံကုန်သော ၊ ဗုဒ္ဓါ – ရှင်တော်မြတ် ဘုရားတို့သည် ၊ အ,သမ,သမာ– ယှဉ်ပြိုင်နိုင်သူ ရည်တူမရှိ ရှေးဘုရားတို့နှင့်သာ တူတော်မူကြကုန်၏၊ သဗ္ဗေ –အလုံးကုန်သော ၊ ဗုဒ္ဓါ– ရှင်တော်မြတ် ဘုရားတို့သည်၊ မဟိဒ္ဓိကာ–ကြီးသော တန်ခိုးရှိတော်မူကြကုန်၏ ။

(၁၁၁)　သဗ္ဗေ　ဒသဗလူပေတာ ၊ ဝေသာရဇ္ဇေဟု'ပါဂတာ ။
　　သဗ္ဗေ　တေ　ပဋိဇာနန္တိ ၊ အာသဘံ ဌာန'မုတ္တမံ ။

(၁၁၁)　သဗ္ဗေ – အလုံးသော ဘုရားမြတ်တို့သည် ၊　ဒသဗလူပေတာ – ဉာဏ်တော်ဆယ်ပါး ဘုရားတို့ စွမ်းအားနှင့် ပြည့်စုံတော်မူကြကုန်၏ ၊ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ – ဝေသာရဇ္ဇ ဉာဏ်တော်တို့နှင့် ၊ ဥပါဂတာ – ပြည့်စုံတော်မူကြကုန်၏ ၊ သဗ္ဗေ – အလုံးစုံကုန်သော ၊ တေ – ထိုဘုရားမြတ်တို့သည် ၊ ဥတ္တမံ – မြတ်သော၊ အာသဘံ ဌာနံ – မြင့်မြတ်ထူးခြား ဘုရားတို့ အရိုက်အရာ အစစ် သဗ္ဗညုအဖြစ်ကို၊ ပဋိဇာနန္တိ – ဝန်ခံတော်မူကြကုန်၏ *[လက်ခံ သိမ်းပိုက်တော်မူကြကုန်၏။]*

ဒသဗလ(အားတော်ဆယ်ပါး)　　။ ဒသဗလူပေတာ ၌ ၊ ဒသဗလ (= အားတော် ဆယ်ပါး) ဟူသည်မှာ ''ဒသ ဓေါ ပနိမာနိ သာရိပုတ္တ တထာဂတဿ တထာဂတဗလာနိ '' စသည်ဖြင့် မူလပဏ္ဏာသ မဟာသီဟနာဒသုတ် (၉၉)၌ ဟောတော်မူအပ်သော တထာဂတဗလ (=ဘုရားတို့၏ အား)ဓေါ ဉာဏဗလ ဆယ်ပါးကိုပင် ဆိုသည် ။

ထို ဉာဏ်တော် ဆယ်ပါးကား ....

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၁။ ဌာနာဌာနဉာဏ် –အကြောင်းဟုတ်သည် မဟုတ်သည်ကို သိသောဉာဏ်။
၂။ ကမ္မဝိပါကဉာဏ်– ကံတို့၏ အကျိုးကို သိသောဉာဏ် ။
၃။သဗ္ဗတ္ထဂါမိနိပဋိပဒါဉာဏ် – ထိုထိုဘဝ ရောက်ကြောင်း , နိဗ္ဗာန်ရောက်
ကြောင်း အကျင့်များကို သိသောဉာဏ် ။
၄။အနေကဓာတုနာနာဓာတုဉာဏ် – ဓာတ်သဘာဝ အမျိုးမျိုးကို သိသော
ဉာဏ် ။
၅။နာနာဓိမုတ္တိကတာဉာဏ် – သတ္တဝါတို့၏ နှလုံးသွင်း ဓာတ်ခံကို သိသော
ဉာဏ် ။
၆။ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ် – သတ္တဝါတို့၏ ဣန္ဒြေအထက် အနုံကို
သိသောဉာဏ် ။
၇။ ဈာနာဒိသံကိလိဋ္ဌဝေါဒါနဝုဋ္ဌာနဉာဏ် – ဈာန်စသည်၏ ဆုတ်ယုတ်မှု ,
တိုးတက်မှု, ထမှုကို သိသောဉာဏ်။
၈။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ် – ရှေးဘဝ အဖြစ်ကို သိသောဉာဏ် ။
၉။ စုတူပပါတဉာဏ် – သတ္တဝါတို့၏ စုတိ ပဋိသန္ဓေကို သိသောဉာဏ် ။
၁၀။ အာသဝက္ခယဉာဏ် – အာသဝကုန်ရာ နိဗ္ဗာန်ကို သိသော အရဟတ္တ
မဂ်ဉာဏ်။

*ကြောင်း , ကျိုး , ကျင့်စု ၊ ဓာတု , စိတ်နေ ၊ ဣန္ဒြေ ,ဈာန်စ
၊ ရှေးဘဝ သိ ၊ စုတိ သန္ဓေ ၊ ကုန်လေ အာသဝေါ ၊ ဆယ်ပါးဟော၊
ရှင်စော ဉာဏ်တော်မြတ် ။

ကာယဗလ။ ။ကျ် တထာဂတဗလ (ဘုရားတို့၏ အား)အရာ၌
ကာယဗလကိုလည်းအဋ္ဌကထာတို့၌ဖွင့်ကြသည်။

*ကာဠာဝက ၊ ဂဇေ်ယျနှင့် ၊ ပဏ္ဍုရမျှန် ၊ တမ္ဗံ ပိဂ်လ ၊
ဂန္ဓ မဂ်လံ ၊ ဟေမံ ဥပေါသထ ၊ ဆဒ္ဒန္တ ၊ ဒသဆင်တို့မျိုး။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဤလက်ာအရ ကာဋ္ဌာဝကစသော ဆင်ဆယ်မျိုး တို့တွင် ကာဋ္ဌာဝကမှာ ပကတိသာမန် ဆင်မျိုးဖြစ်၍ ယောကျ်ားဆယ်ယောက်အား ရှိ၏၊ ထို ကာဋ္ဌာဝကဆယ်စီးအားသည် ဂင်္ဂေယျဆင် တစီးအားပင်တည်း၊ ဤနည်း အတိုင်း ဆယ်စီးအားစီ အဆင့်ဆင့်တက်၍ ဥပေါသထဆယ်စီးအားသည် ဆဒ္ဒန် ဆင် တစီးအားဖြစ်၏၊ ဆဒ္ဒန်ဆင် ဆယ်စီးအားသည် ဘုရားရှင်၏ အားတော်ပင် တည်း၊ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင် အားတော်သည် ဆဒ္ဒန်ဆယ်စီး, ပကတိဆင် ကုဋေ တထောင်, ယောကျ်ား ကုဋေတသောင်း အားနှင့် ညီမျှ၏။

ဝေသာရဇ္ဇာဏ်လေးပါး ။ ။ ဝေသာရဇ္ဇာဏ်လေးပါးကို စတုကဂုတ္တရ ဘဏ္ဍာဂါမဝဂ် ဝေသာရဇ္ဇသုတ် (၃၁၅)၌ ဟော တော်မူ၏။ ။ အချုပ်မှာ ။

(၁) သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ ဘုရားဟု ဝန်ခံသော အရှင်သည် ဤတရားများကို မသိဟု အကြောင်း အခြေခံနှင့်တကွ စောဒနာမည့် နတ် လူ မာရ် ဗြဟ္မာ တစုံတယောက်သော သူ ကိုငင်း, ညွှန်ပြ၍ စောဒနာမည့် တရားကိုငင်း, ဇာဘုရား မမြင်၍ အေးချမ်းခြင်းသို့ ရောက်လျက် မကြောက် မရွံ့ နေရပေသည်။

(၂) ထို့ အတူ "အာသဝကုန်သူအဖြစ် ဝန်ခံသော အရှင်သည် ဤအာသဝများ မကုန် သေး" ဟုငင်း,

(၃) "အန္တရာယ်ပြုတတ်သည်ဟု အရှင်ဟောထားသော တရားများမှာ အန္တရာယ် မပြုတတ်" ဟုငင်း,

(၄) "သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ ကုန်ဆုံးရန် အရှင်ဟောထားသော တရားများမှာ ဝဋ်ဒုက္ခမှ မလွတ်မြောက်တတ်" ဟုငင်း အကြောင်း အခြေခံနှင့်တကွ စောဒနာမည့် နတ် လူ မာရ် ဗြဟ္မာ တစုံတယောက်သော သူကိုငင်း, ညွှန်ပြ၍ စောဒနာမည့် တရား ကိုငင်း, ဇာဘုရား မမြင်ရ၍ အေးချမ်းခြင်းသို့ ရောက်လျက် မကြောက် မရွံ့ နေရပေသည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဤ အချက် လေးချက်၌ ကြောက်ရွံ့ခြင်းကင်း ရဲတင်းတော်မူသည်၏ အဖြစ်ကို ဟောတော်မူ၏ ။

ဝိသာရဒဿ ဘာဝေါ ဝေသာရဇ္ဇံ။ ဝိသာရဒဿ ကြောက်ရွံ့ ခြင်းကင်း ရဲတင်းသူ၏ ၊ ဘာဝေါ – ဖြစ်ကြောင်းတည်း ၊ ဝေသာရဇ္ဇံ – ရဲတင်းသူဖြစ်ကြောင်း ၊ ရဲရင့်သူ ဖြစ်ရသည်မှာ အသိကြောင့်ပင် ဖြစ်၏ ၊ ဤ အယူအဆ ဤအလုပ်မှန်သည်ဟု အတည်ပြု ဆုံးဖြတ်နိုင်သော အသိရှိသူ၌ ကြောက်ရွံ့မှု မရှိ၊ ဟုတ်လေလား မဟုတ်လေလား ဟု ယုံကြည်မှု မရှိသူသာ ကြောက်ရွံ့တတ်၏၊ ထို့ကြောင့် '' ဗျာမောဟဝဎေန သရဏာပရိယေသနံ သာရဇ္ဇံ = အသိဉာဏ်ကင်း တွေဝေခြင်း၏ အစွမ်းဖြင့် ကိုးကွယ်ရာရှာခြင်းသည် သာရဇ္ဇမည်၏''ဟု အဂုတ္တရဋီကာ(၂-၂၆၆) စသည်၌ ဖွင့်၏။ ''ဤ တရား အကုန်သိသည် မသိသော တရား မရှိ အမှန်ပင် သမ္မာဒဿီဖြစ်သည်''ဟုတကယ် သိနေသော ဘုရားရှင်၌ အဘယ်မှာ ဗျာမောဟ ဘယခေါ် တွေဝေ ကြောက်ရွံ့ ခြင်းမျိုး ရှိတော့အံ့နည်း။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသ ၊ဌ၊ မဟာသီဟနာဒသုတ် (၁၃၈)တွင် လေးဌာနတို့၌ ပိမိ ရှံရှာခြင်းကင်း ရဲတင်းသည်၏ အဖြစ်ကို ဆင်ခြင်သော မြတ်စွာဘုရားအား ဖြစ်လာသော သောမနဿနှင့် ယှဉ်သော ဉာဏ်ကို ဝေသာရဇ္ဇဆိုသည်ဟု ဖွင့်၏၊ လေးဌာနဟူသည် ယခင် အဂုတ္တရပါဠိအရ။

(၁)ဘုရားအဖြစ် ။

(၂)အာသဝကုန်သည်၏ အဖြစ် ။

(၃) အန္တရာယ်ပြုတတ်သော တရား ။

(၄) ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်တတ်သော တရားပင်တည်း ။

ထို လေးဌာနကို အစွဲ ပြု၍ ဖြစ်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်များကိုပင် ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ် ဆိုသည် ။

အာသဘံ ဌာနံ ။ ။ ''အာသဘံ '' ကား အမြတ်ဟောတည်း။ ဌာန=အရာ ဆိုသည်မှာ လောကဋ္ဌ မင်းအဖြစ်, ဝန်ကြီးအဖြစ်ကို

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မင်းအရာ , ဝန်ကြီးအရာ , ဆိုသကဲ့သို့ အရိုက်အရာ ရာထူးဆိုသော အရာမျိုးပင် ။ ထို့ကြောင့် ဘုရားရှင်၏ အာသဘဗ္ဗာန (= မြတ်သော အရာ) ဆိုသည်မှာ တရားအလုံးစုံ အကုန်သိတော်မူသော သဗ္ဗညုဘုရားအဖြစ်ကိုပင် ဆိုသည် ။ ထို့ကြောင့် ''သေဋ္ဌာနံ သဗ္ဗညုတံ '' ဟု ဉာဏဝိဘင်္ဂ မူလဋီကာ၌ဖွင့်သည်၊ (အာသဘံ ဌာနန္တိ သေဋ္ဌာနံ ဥတ္တမဋ္ဌာနံ ။ ဝိဘင်္ဂကထာ(၃၈၁) စသည်) '' အာသဘာ ဝါ ပုဗ္ဗဗုဒ္ဓါ ဇေတသံ ဌာနန္တိ အတ္ထော '' ဟူသော ဉာဏဝိဘင်္ဂကထာ စသည်အရ အာသဘ သဒ္ဒါသည် ဘုရားကိုလည်း ဟောသောကြောင့် ရှေးဘုရားတို့၏အရာ ဟူသော အနက်ကိုလည်း သိအပ်၏ ။ အာသဘ သဒ္ဒါသည် အဘယ်သို့ ဘုရားကို ဟောနိုင်သနည်း ''ပဋိဇာနနဝဥသေန သဗ္ဗညုတံ အဘိမုခံ ဂစ္ဆန္တိ အဋ္ဌဝါ ပရိသာ ဥပသင်္ကမန္တိတိ အာသဘာ ဗုဒ္ဓါ''။ ပဋိဇာနနဝဥသေန – ဝန်ခံသည်၏ အစွမ်းဖြင့်၊ သဗ္ဗညုတံ – သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ၊အဘိမုခံ –ရှေး ရှု၊ ဂစ္ဆန္တိ –ရောက်ကုန်၏ ၊ ဝါ – သို့ မဟုတ် ၊ အဋ္ဌပရိသာ –ပရိသတ် ရှစ်ပါးတို့သို့ ၊ဥပသင်္ကမန္တိ – ချဉ်းကပ်တတ်ကုန်၏ ၊ တ္ကတိ –ထို့ကြောင့် ၊ အာသဘာ – အာသဘမည်ကုန်၏ ၊ ဗုဒ္ဓါ – ဘုရားတို့တည်း။ (ဉာဏဝိဘင်း မူလဋီကာ –၁၈၉–) အဘိမုခံဖြင့် '' အာ'' ကို၊ ဂစ္ဆန္တိ –ဥပသင်္ကမန္တိ ဖြင့် '' သဘာ'' ကို ဖွင့်သည် ၊ သဗ္ဗညုအဖြစ်သို့ ရှေးရှုရောက်သည်ဆိုသည်မှာ သဗ္ဗညုအဖြစ်ကို ဝန်ခံခြင်း လက်ခံယူခြင်းပင် ဖြစ်၍ ''ပဋိဇာနနဝဥသေန ''ဟု ဆိုသည်။ သဗ္ဗညု မဟုတ်က ပရိသတ် ရှစ်ပါးသို့ မကပ်ရဲ မကပ်နိုင် ၊ သဗ္ဗညု ဖြစ်၍သာ ကပ်နိုင်သောကြောင့် ''အဋ္ဌပရိသာ ဥပသင်္ကမန္တိ '' ၌လည်း 'သဗ္ဗညုတံ ပဋိဇာနနဝဥသေန''ဟု ယှဉ်ရသည်။ ပဋိဇာနနံ –ဝန်ခံခြင်းဟူသည်ထို အာသဘဗ္ဗာန၏ သဗ္ဗညု အရာသို့ ကပ်ရောက်ခြင်း , သဗ္ဗညု အဖြစ်ကို မစွန့်ခြင်း, သဗ္ဗညုအဖြစ်ကို မိမိအပေါ် တင်ပေးခြင်းများပင်၊ ထို့ကြောင့် ''ပဋိဇာနာတိ''ဥပဂစ္ဆတိ နှ ပစ္စက္ခာတိ အတ္တာနိ အာရောပေတိ '' ဟု ဉာဏဝိဘင်း အဋ္ဌကထာ(၃၈၁)စသည်တို့၌ ဖွင့်၏ ။

(၁၁၂)　သီဟနာဒံ နဒန္တော' ဇေတ ၊ ပရိသာသု ဝိသာရဒါ ။
ဗြဟ္မစက္ကံ ပဝတ္တေန္တိ ၊ လောကေ အပ္ပဋိဝတ္တိယံ ။

(၁၁၂)　ဇေတ ဗုဒ္ဓါ – ထို ဘုရားရှင်တို့သည် ၊ ပရိသာသု – ပရိသတ်ရှစ်ပါးတို့၌ ၊ ဝိသာရဒါ –ကြောက်ရွံ့ ခြင်းကင်း ရဲတင်းတော်မူကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ၊ သီဟနာဒံ – ခြင်္သေ့မင်း၏ အသံအလား တရားအသံတော်ကို ၊ နဒန္တိ – ကျူးရင့်တော်မူကြကုန်၏ ၊ လောကေ – လောက၌ (ကေနစိ – ဗြဟ္မာ နတ် လူ ဘယ်သူတယောက်မျှ)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အပ္ပဋိဝတ္တိယံ – မကန့်ကွက်အား မမြစ်တားနိုင်သော ၊ ဗြဟ္မစက္ကံ – မြတ်သော ဓမ္မစက်ကို ၊ ပဝတ္တေန္တိ – ဖြစ်စေတော်မူကြပေကုန်၏ ။

သိဟနာဒ။ ။သိဟနာဒ၌ သိဟ သဒ္ဒါ အမြတ်ကို ဟော၍ မြတ်သော အသံဟု ဆိုရ၏ ။ ကြောက်ကြောက် ရွံ့ရွံ့ဆိုလာ မြည်လာသော အသံကို အမြတ်ဟု မဆိုရ၊ မကြောက် မရွံ့ ရဲဝံ့စွာ ဆိုမြည်သော အသံမျိုးသာ မြတ်သော အသံဖြစ်သည် ၊ ထို့ကြောင့် မြတ်သော အသံဆိုသည်မှာ မကြောက်သော အသံကို ဆိုကြောင်း ''သီနာဒံ နဒတီတိ သေဋ္ဌနာဒံ အ'ဘီတနာဒံ နဒတိ ''ဟု မူလပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ မဟာသိဟနာဒသုတ်(၃၃၂)၌ ဖွင့်သည် ၊ ဤအလို ''သိဟနာဒံ = မကြောက်ရွံ့တတ်၊ မြတ်သောအသံတော်ကို ''ဟု ပေး ၊ သက္ကတ၌ကား မုနိသိဟစသည် ကဲ့သို့ နောက် သိဟကိုသာ အမြတ်ဟောဟု ဆိုသည်။ တနည်းအားဖြင့် သိဟကို ခြင်္သေ့ဟောဟူ၍ ''ခြင်္သေ့မင်း၏ အသံနှင့် တူသော အသံတော်ကို '' ဟုလည်း ဆိုနိုင်ကြောင်းကို ''သိဟနာဒ သဒိသံ ဝါ နာဒံ နဒတိ'' ဟု ဖွင့်၏ ၊ ခြင်္သေ့မင်းသည် သိဟဗလ၏ ခြင်္သေ့စွမ်းအားရှိ၍ မကြောက်မရွံ့ရဲဝံ့စွာ ခြင်္သေ့သံကို ဟောက်သကဲ့သို့ တထာဂတသိဟဖြစ်သော ဘုရားမြတ်သည်လည်း တထာဂတဗလ၏ ဘုရား စွမ်းအား ဉာဏ်တော်များရှိ၍ ပရိသတ်ရှစ်ပါး၌ မကြောက်မရွံ့ ရဲဝံ့စွာ တရားသံဟူသော သိဟနာဒကို ကျူးရင့်တော်မူသည် ။

ဤသိဟနာဒကို ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ် သိဟနာဒသုတ် (၇၀), စတုက္ကဂုံတ္တရ သိဟသုတ် (၃၄၂)များဖြင့် သိနိုင်၏ ၊ ထိုသုတ်၌ ဟောပုံအချုပ်မှာ ''ခြင်္သေ့မင်းသည် ညချမ်းအခါ အစာရှာထွက်ရာ မထွက်မီ ခြင်္သေ့အသံကို ဟောက်လေ့ရှိ၏ ၊ ထို အသံကို ကြားရသော တိရစ္ဆာန်များမှာ အများအားဖြင့် ထိတ်လန့်ကြကုန်၏ ၊ ပြေးရှောင်ကြကုန်၏၊ ထို့အတူ ဘုရားရှင်၏ သက္ကာယ(ခန္ဓာငါးပါး)နှင့် စပ်သော တရားသံ ကြားရသော နတ် ဗြဟ္မာများမှာ နိစ္စထင်နေသော မိမိတို့၏ အနိစ္စအဖြစ်ကို သိရသော အခါ ထိတ်လန့်ခြင်း ဖြစ်ကြရသည် '' ဟူ၏ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပရိသတ်ရှစ်ပါး။ ။ယောကျ်ား၏ ရဲစွမ်းသတ္တိမှာ အိမ်၌နေစဉ် မထင်ရှား စစ်မြေပြင်ကျမှ ထင်ရှား၏ ။ ထို့အတူ ဘုရားရှင်၏ ဝေသာရဇ္ဇဉာဏ်စွမ်းမှာလည်း ပညာရှိ ပရိသတ်များ၌ အလွန်ထင်ရှားသည် ။ ထို့ကြောင့် သီဟနာဒ ဖြစ်ရာကို ''ပရိသာသု ''ဟု ဆိုရ၏ ။ ရဟန်း,ရဟန်းမ, ဥပါသကာ,ဥပါသိကာ,ဟု ပရိသတ်လေးပါးလည်း ရှိသေးရာ ထိုပရိသတ် လေးပါးကို မဆိုလို၊ ဤ၌ ဘုရားရှင်ကိုယ်တိုင် မိမိ၏ ဝေသာရဇ္ဇအဖြစ်ကို ဟောရာ မဟာသီဟနာဒသုတ်၌ လာသော ပရိသတ်ရှစ်ပါးကို ဆိုလိုသည် ။ (၄–ပါးကား –၈–ပါး၌ ပါဝင်ပြီးဖြစ်သည်) ထိုသုတ်၌ ဟောပုံ အချုပ်မှာ'' သာရိပုတ္တရာ ငါဘုရား သည် မင်း,ပုဏ္ဏား, အိမ်ရှင်လူ,ရဟန်း,စတုမဟာရဇ,တာဝတိံသာ,မာရ်,ဗြဟ္မာ ပရိသတ်သို့ ချဉ်းကပ်ဘူးသည်ကို အမှတ်ရ၏ ၊ ထို ပရိသတ်၌ ပေါင်းဆုံနေခဲ့ဘူး ဟောပြောခဲ့ဘူးရာ ထိုအချက်များကြောင့် ကြောက်ရွံ့ ခြင်းများ သက်ရောက်လာသော အခြင်းအရာကို ငါဘုရား မတွေ့ မကြုံရ၊ ထိုသို့ မတွေ့ မကြုံရသော ငါဘုရားမှာ အေးချမ်းခြင်းသို့ ရောက်လျက် မကြောက်မရွံ့ နေရပေသည်၊ '' ဟူ၏ ။

*မင်း , ပုဏ္ဏားလျှင် ၊ အိမ်ရှင် , ဘိက္ခု ၊ စတုမဟာ ၊
ဝတိံသာနှင့် ၊ ဗြဟ္မာ ,မာရ်များ ၊သိမှတ်ထား၊ ရှစ်ပါးပရိသတ် ။

ဗြဟ္မစက္က ။ ။ဗြဟ္မစက္ကဉ် စက္က..သဒ္ဒါကား ဓမ္မစက္ကဓေါ် တရားစက်ကို ဟော၏ ၊ တရားစက် ဆိုသော်လည်း တရားဒေသနာတော်ကို ဆိုသည် မဟုတ် ၊ ဘုရားရှင်၏ ပဋိဝေဓဉာဏ်နှင့် ဒေသနာဉာဏ်များကို ဆိုသည်။ မိမိ၏ အရိယာအားကို ဖြစ်စေတတ်သော အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ပဋိဝေဓဉာဏ်ဆို၍ သာဝကတို့၏ အရိယာအားကို ဖြစ်စေတတ်သော မဟာကြိယာဉာဏ်ကို ဒေသနာဉာဏ်ဟု ဆိုသည် ။

အပ္ပဋိဝတ္တိယံ – သူတပါးတို့ မဖြစ်စေနိုင်သောဟု ပေးလေ့ရှိ၏ ။ ထို အနက်မှာ '' ဥဘယမ္ပိ ပနေတံ အညေဟိ အသာဓာရဏာ ၊ ဗုဒ္ဓါနံ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ယေဝ ဩရသဉာဏံ = ဤဉာဏ်နှစ်ပါးမှာ ဘုရားမှ တပါး အခြားသူတို့ မသက်ဆိုင်၊ ဘုရားတို့ ရွေရင်တော်မှသာ ဖြစ်လာသော ဉာဏ်များ ”ဟူသော (မ၊၌၊၁။၃၃၄)နှင့် ညီသကဲ့သို့ ရှိသည် ။ သို့သော် အပ္ပဋိဝတ္တိယံ ၌ ပဋိဝတ္တနသည် ပဝတ္တေတိ၌ ပဝတ္တနနှင့် မတူ ၊ ပဋိဝတ္တန–ကား တားမြစ်ခြင်းကို ဟောဏ် ၊ ဤ၌ ဘုရားရှင်၏ ဓမ္မစက်နှစ်ပါးကို ဘယ်သူမျှ ဆန့်ကျင် ပယ်ရှား မတားမြစ်နိုင်ဟု အနက်ယူသင့်သည် ။

အပ္ပဋိဝတ္တိယန္တိ နယိဒံ တထာတိ ပဋိလောမံ ဝတ္တေတုံ အသက္ကုဏေယျုံ။(ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂအဋ္ဌကထာ ဒုတိယ ဓမ္မစက္ကပဝတ္တနဝါရ ၂၁၈)

အပ္ပဋိဝတ္တိယန္တိ ဓမ္မိဿရဿ ဘဂဝတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဘာဝတော ဓမ္မစက္ကဿ စ အနုတ္တရဘာဝတော အပ္ပဋိသေဓနီယံ (နေတ္တိ အဋ္ဌကထာ ဒေသနာဟာရ ဝိဘင်္ဂ –၅၇)

(၁၁) ဥပေတာ ဗုဒ္ဓဓမ္မေဟိ ၊ အဋ္ဌာရသဟိ နာယကာ ။
ဗာတ္တိံသ လက္ခဏူပေတာ ၊ သိတာနုဗျဉ္ဇနာဓရာ ။

(၁၁) နာယကာ – လောကဏ် အကြီးအမှူး ဦးစီးပဲ့ပြင် ရှင်တော်မြတ် ဘုရားတို့သည်၊ အဋ္ဌာရသဟိ – တဆယ့်ရှစ်ပါးကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓဓမ္မေဟိ – ဘုရားမြတ်တို့ ဏ်သာ ရရာ ပိုင်ရာ ဂုဏ်တော်တို့နှင့် ၊ ဥပေတာ – ပြည့်စုံတော်မူကြပါပေကုန်ဏ်၊ ဗာတ္တိံသ လက္ခဏူပေတာ – သုံးဆယ့်နှစ်ပါးသော ယောက်ျားမြတ်တို့ဏ် လက္ခဏာတော် တို့နှင့် ပြည့်စုံကော်မူကြပါပေကုန်ဏ် ၊ အသီတာနုဗျဉ္ဇနာဓရာ – ရှစ်ဆယ်သော လက္ခဏာတော်ငယ်တို့ကို ဆောင်တော်မူကြပါပေကုန်ဏ် ။

ဗုဒ္ဓဓမ္မသာ။ ။ ဗုဒ္ဓဓမ္မ၌ ဓမ္မသဒ္ဒါ ဂုဏ်ဟောဖြစ်၍ ဘုရားမြတ်တို့ဏ် ဂုဏ်တော်များတည်း ၊ ထို ဂုဏ်တော်များကား တခြားပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် မဆိုင် မရနိုင်သော ဂုဏ်တော်များဖြစ်၍ “ ဗုဒ္ဓါနံ ယေဝ ဓမ္မာ ဂုဏာ ၊ န အညေသန္တိ ဗုဒ္ဓဓမ္မာ ” ဟု ပါထိက သင်္ကိတိသုတ်၌ကာ၌ဖွင့်သည်၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ထိုသို့ တခြားသူများနှင့် မသက်ဆိုင် ၊ ရှင်တော်မြတ်တို့သာ ရနိုင်သော တသီးတခြား ဂုဏ်တော်များဖြစ်၍ပင် ၊ ထိုဂုဏ်တော်များကို အာဝေဏိကဓမ္မ (= အာဝေဏိကဂုဏ်တော်)ဟု ဆိုရသည် ။ (ဒီ ၊ ဋီ ၊ ၃၊ ၁၉၇) ထို ဗုဒ္ဓဓမ္မများကား .....

၁။ အတိတ်အဖို့၌ ဘုရားရှင်၏ အပိတ်အပင် အဆီးအတား မရှိသောဉာဏ်တော်။

၂။ အနာဂါတ်အဖို့၌ အပိတ်အပင် အဆီးအတား မရှိသောဉာဏ်တော် ။

၃။ ပစ္စုပ္ပန်အဖို့၌ အပိတ်အပင် အဆီးအတား မရှိသောဉာဏ်တော် ။

၄။ ဤဂုဏ်တော် သုံးပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဘုရားရှင်၏ ကာယကံ မှန်သမျှ ဉာဏ်ပါလျက် ရှိ၏ ။

၅။ ဝစီကံမှန်သမျှ ဉာဏ်ပါလျက် ရှိ၏ ။

၆။ မနောကံမှန်သမျှ ဉာဏ်ပါလျက် ရှိ၏ ။

၇။ ဤဂုဏ်တော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဘုရားရှင်အား ဆန္ဒ၏ ဆုတ်ယုတ်မှု မရှိ ။

၈။ တရားဒေသနာ၏ ဆုတ်ယုတ်မှု မရှိ ။

၉။ ဝိရိယ၏ ဆုတ်ယုတ်မှု မရှိ ။

၁၀။ သမာဓိ၏ ဆုတ်ယုတ်မှု မရှိ ။

၁၁။ ပညာ၏ ဆုတ်ယုတ်မှု မရှိ ။

၁၂။ ဝိမုတ္တိ (= အရဟတ္တဖိုလ်)၏ ဆုတ်ယုတ်မှု မရှိ ။

၁၃။ ဤဂုဏ်တော် တဆယ့်နှစ်ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဘုရားရှင်အား အပျက်အချော် ပျော်လိုရှိ ပြုမှုမျိုး မရှိ ။

၁၄။ ရုတ်တရက် ကတိုက်ကရိုက် ပြုမှုမျိုး မရှိ ။ (ရွှတ်ချော်တိမ်းပါး အမှားမှား အယွင်းယွင်း ပြုခြင်းဟုလည်း ဆိုသေး၏)

၁၅။ ဉာဏ်တော်ဖြင့် မထိမရောက်သော အရာဟု မရှိ ။

၁၆။ ရေးကြီးသုတ်ပြာ လျင်မြန်စွာ ပြုမှုမျိုး မရှိ ။

၁၇။ အမှတ်တမဲ့ ဖြစ်သောစိတ် အကျိုးမရှိသောစိတ် ဖြစ်မှုမျိုး မရှိ ။

၁၈။ အထင်မြင်မဲ့မှု အသိဉာဏ်ကင်းမှုမျိုး မရှိ ။ ဤတဆယ့်ရှစ်ပါးတည်း ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မူတမျိုး။ ။ ဆိုခဲ့ပြီး ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ တဆယ့်ရှစ်ပါးကား ဝိဘင်္ဂမူလ ဋီကာမှဖြစ်၏ ။ ထို မူလဋီကာ၌ပင် ''တရား ဒေသနာ၏ဆုတ်ယုတ်မှု မရှိ'' ဟူသော စကားအစား ''သတ္တိ၏ ဆုတ်ယုတ်မှု မရှိ'' ဟု အရေး အသား တမျိုး ရှိသေးကြောင်း ဆို၏ ။ ဒီ ၊ ဌ ၊ ဥ၊ သင်္ဂီတိသုတ်(၁၇၆)၌ ဗုဒ္ဓ ဓမ္မ တဆယ့်ရှစ်ပါး တမျိုးလာသေး၏ ။ သို့သော် ဒီဃဘာဏကတို့ အဆိုဖြစ်သော ထိုဗုဒ္ဓဓမ္မမှာ ရှုပ်ထွေးသလို ရှိနေ၍ မရှုပ်ထွေးသော အဆိုကို ဤသို့ မှတ်ဟု ဆိုခဲ့ပြီး မူလဋီကာ အဆိုအတိုင်း သင်္ဂီတိသုတ် ဋီကာဆရာ မိန့်ကြားတော်မူခဲ့သည် ။

၃၂-ပါးသော လက္ခဏာတော်ကြီး ။

(၁) ဘုရားရှင်၏ ခြေဖဝါးတော်ကား အချိုင့်အခွက်မရှိ မြေ၌ ကောင်းစွာတည်အောင် ညီညာချောပြေလှ၏ ။

(၂) ခြေဖဝါးအပြင်၌ စက်လက္ခဏာရှိ၏ ။

(၃) ဖနောင့်တော်ကား ခြေ၏ လေးပုံ တပုံမျှ ရှည်လျက် ရှိ၏ ။

(၄) လက်ချောင်းတော်များကား အရင်းတုတ်လျက် အဖျားရှည်သွယ်၏ ။

(၅) လက် , ခြေတော်များကား နူးညံ့ နုနယ်လှ၏ ။

(၆) လက်ချောင်း , ခြေချောင်းတော်များကား တညီတညွတ်ဖြစ်လျက် ဇာကွက်တပ်ထားသော ပြူတင်းပေါက်ကဲ့သို့ ဖြစ်၏ ။

(၇) ဖမျက်တော်များကား အထက်၌ မြင့်လျက်တည်နေ၏ ။

(၈) ခြေသလုံးတော်များကား ဇော်ဂီ သားကောင်၏ ခြေသလုံးသဖွယ် လုံးသွယ်လျက် ရှိ၏ ။

(၉) ကိုယ်တော်ကား မကိုင်းမကုန်းရပဲ မတ်မတ်ရပ်လျက်ပင် နူးနှစ်ဖက်ကို လက်ဖြင့် သုံးသပ်နိုင်လောက်အောင် အထက်ပိုင်းအောက်ပိုင်း ညီမျှလျက်ရှိ၏ ။

(၁၀) ပုရိသနိမိတ်မှာ အရေအိမ်အတွင်း သွင်းထားအပ်၏ ။

(၁၁) ကိုယ်တော်၏ အရေအဆင်းမှာ ရွှေအဆင်းရှိ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၁၂) အသားအရေတော်မှာ နုနယ် သိမ်မွေ့လှ၏ ။

(၁၃) မွေးညှင်းများကား မွေးညှင်းကွင်းတခုၨ၌ တချောင်းစီသာ ပေါက်ရောက်လျက် ရှိ၏ ။

(၁၄) ထို မွေးညှင်းများကား မျက်စဉ်းညှိရောင် အသွေးရှိလျက် လက်ျာရစ် လည်ကာ အထက်သို့ အဖျားလှည့်လျက် ရှိ၏ ။

(၁၅) ကိုယ်တော်မှာ ဗြဟ္မာမင်း၏ ကိုယ်ပမာ ဖြောင့်စင်းလှ၏ ။

(၁၆) လက်ဖမိုး , ခြေဖမိုး , ပခုံးစွန်း နှစ်ဖက် , လည်ကုပ်ဟူသော ခုနစ်ဌာနတို့ ကား အကြော အရိုး မထင်ရအောင် အသား ပြည့်ဖြိုးလျက် ရှိ၏ ။

(၁၇) ကိုယ်တော်အလုံးမှာ ခြင်္သေ့မင်း၏ရှေ့ပိုင်း ကိုယ်တဝက်ပမာပြည့်စုံလှပေသည်။

(၁၈) လက်ပြင်ရိုးနှစ်ခု အကြားမှာ ကြောရိုး လက်ပြင် မပေါ်ထင်အောင် အသား ပြည့်ဖြိုးလျက် တည်၏ ။

(၁၉) ကိုယ်တော်မှာ ဝန်းဝိုင်းသော ပညောင်ပင်ပမာ အရပ်နှင့် အလံ ပမာဏညီမျှ၏

(၂၀) လည်ပင်း လည်တိုင်တော်ကား အညီအမျှ လုံးလျက်ရှိ၏ ။

(၂၁) ဘုရားရှင်၌ အရသာကို ဆောင်ယူနိုင်သော အကြောများ ခုနစ်ထောင်မျှ ရှိ၏။

(၂၂) ဘုရားရှင်၏ မေးတော်ကား ခြင်္သေ့မင်း အောက်မေးကဲ့သို့ ပြည့်ဖြိုးလှ၏ ။

(၂၃) သွားတော်များကား လေးဆယ်အတိ ရှိ၏ ။

(၂၄) သွားတော်အားလုံး တညီတညွတ် ရှိ၏ ။

(၂၅) အကျဲ အကြား မရှိ အားလုံး စပ်လျက် ရှိ၏ ။

(၂၆) စွယ်တော်များကား ဆွတ်ဆွတ်ဖြူလျက် ရှိ၏ ။

(၂၇) လျှာတော်ကား ပါးလျွပ်ရှည်ပြန့် နူးညံ့လှ၏ ။

(၂၈) အသံတော်ကား ဗြဟ္မာမင်း၏ အသံကဲ့သို့ အလွန်ကောင်း၏ ။

(၂၉) မျက်လုံးတော်ကား ညိုရမည့် နေရာ၌ လွန်စွာ ညိုလျက် ရှိ၏ ။

(၃၀) မျက်လုံးအိမ်ကား မွေးကာစ နွားနို့ကလေး၏ မျက်လုံးအိမ်အသွင် ကြည် လင်လှ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၃၁) ဘုရားရှင်၏ မျက်ခုံးတော်နှစ်ဖက် အလည်ဗဟိုဌ် အလွန်နူးညံ့သော ဝါဂွမ်းပမာ လွန်စွာ နုထွက် ဖြူဆွတ်လျက်ရှိသော ဥဏ္ဏာလုံ မွေရှင်တော် ရှိ၏ ။
(၃၂) နဖူးပြင်မှာ သင်းကျစ်ပြား ဖွဲ့ထားသကဲ့သို့ ရှိသည် ။

လက္ခဏာတော်ငယ် ရှစ်ဆယ် ။
(၁) ဘုရားရှင်၏ လက်ချောင်း ,ခြေချောင်းတော်များကား အကြားမထင်အောင် စေ့စပ် ပြည့်ဖြိုး၏ ။
(၂) အစဉ် အတိုင်း အဖျားသွယ်၏ ။
(၃) ရွှေပွတ်တိုင်ကဲ့သို့ လုံး၏ ။
(၄) လက်သည်း, ခြေသည်းတော်များကား ပတ္တမြားအသွေးကဲ့သို့ တွေးတွေး နီမြန်း၏ ။
(၅) မြင့်ခုံး၏ ။
(၆) နူးညံ့ ပြေပြစ်၏ ။
(၇) ခြေချောင်းတော်များ အားလုံး တညီတညီး ရှိ၏ ။
(၈) ဖမျက်တော်ကား ငါးရူပထင် အစဉ်အတိုင်း ပြေပြစ်ချောမော၏ ။
(၉) ကြွသွားတော်မူပုံမှာ ဆင်မင်း၏ သွားခြင်းကဲ့သို့ ယဉ်ကျေး၏ ။
(၁၀) ခြင်္သေ့မင်း၏ သွားခြင်းကဲ့သို့ ခန့်ငြား၏ ။
(၁၁) ရွှေဟင်္သာမင်း၏ သွားခြင်းကဲ့သို့ အထူးတင့်တယ်၏ ။
(၁၂) နွားမင်း ဥသဘကဲ့သို့ စံပယ်သော အသွားမျိုးဖြစ်၏ ။
(၁၃) လက်ျာရစ်လည် သွားခြင်းရှိ၏ ။
(၁၄) ပုဆစ်တော်ကား အဖုအဆစ် မထင် ထက်ဝန်းကျင် လုံးဝန်းလျက် ရှိ၏။
(၁၅) ယောကျ်ား နိမိတ်မှာ ပြည့်စုံလျက် ရှိ၏ ။
(၁၆) ချက်တော်မှာ အပေါက် အကွဲ မရှိ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၁၇) ပုလဲခွက် ကဲ့သို့ နက်၏ ။
(၁၈) လက်ျာရစ် ဗွေလှည့်၍ ရှုချင်ဖွယ် တင့်တယ်၏ ။
(၁၉) ပေါင် , လက်ရုံးတော်များကား ဆင်နှာမောင်း ကဲ့သို့ သွယ်ပျောင်းချောပြေ၏
(၂၀) ကိုယ်တော်ကား ထက်အောက်နံလျား တိုင်းတာ၍ ထားသကဲ့သို့ တသား တည်း ညီညွတ်၏ ။
(၂၁) အစဉ်အတိုင်း ချောပြေ ညီညွတ်၏ ။
(၂၂) ထက်ဝန်းကျင်မှ ပြေပြစ်ချောမွေ့၏ ။
(၂၃) မရှိုက် မမောက် ညီညာ၏ ။
(၂၄) အတွန့် အလိပ် မရှိ ။
(၂၅) ဝက်ခြံ မှည့်ချေး တင်းတိပ် ပွေးစသည်မှ ကင်း၏ ။
(၂၆) အစဉ်အတိုင်း ပြိုးပြိုးပြက်ပြက် အရောင်ရှိ၏ ။
(၂၇) လှော်ဦးသစ် ရွှေအသွင် စင်ကြယ်လှ၏ ။
(၂၈) ဘုရားရှင်သည် ကာဠာဝကဆင်မျိုး ကုဋေတထောင်အားကို ဆောင်တော်မူ၏
(၂၉) နှာခေါင်းတော်ကား ရွှေချွန်းအသွင် ဖြိုးတက် ပေါ်လွင်လျက် ရှိ၏ ။
(၃၀) သွားဖုံးတော်အစုံကား ကောင်းစွာ နီမြန်း၏ ။
(၃၁) သွားတော်များကား ဖြူဖွေးစင်ကြယ်၏ ။
(၃၂) သိမ်မွေ့ ပြေပြစ်၏ ။
(၃၃) ဂျုန်းများကား အလွန်စင်ကြယ်၏ ။
(၃၄) စွယ်တော်ကား လုံးဝန်းလျက် ရှိ၏ ။
(၃၅) နှုတ်ခမ်းတော်ကား နီမြန်းလျက် ရှိ၏ ။
(၃၆) ခံတွင်းတော်ကား ရှည်လျား၏ ။
(၃၇) လက်တော်အရေး လက္ခဏာတော်များမှာ နက်၏ ။
(၃၈) ရှည်၏ ။
(၃၉) ဖြောင့်၏ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၄၀) နှစ်လိုဖွယ် ပုံသဏ္ဌာန် ရှိ၏ ။
(၄၁) ကိုယ်တော် အရောင်ကား ဝန်းဝိုင်း ညီညာ၏ ။
(၄၂) ပါးစောင်တော်ကား ပြည့်ဖြိုး လှပ၏ ။
(၄၃) မျက်လုံးတော်ကား ရှည်လျက် ကျယ်ပြန့်၏ ။
(၄၄) ဝါ, ရွှေ, ဖြူ, နီ, နက်, ဟူသော ဇီးပါးသော အဆင်းဖြင့် ကြည်လင်၏ ။
(၄၅) မျက်တောင်တော်ကား ညီညာစွာ ကော့ညွတ်လျက် ရှိ၏ ။
(၄၆) လျှာတော်ကား နူးညံ့ပါးလျပ်၍ နီပြန်း၏ ။
(၄၇) နားတော်ကား ရှည်လည်းရှည်လျက် နှစ်လိုဖွယ်လည်း ရှိ၏ ။
(၄၈) ဦးခေါင်းတော်ကား အဝုအထစ်မရှိ ပကတိချောမွေ့လှ၏ ။
(၄၉) အရှုပ် အရှက် မရှိ ။
(၅၀) ထိုးဝန်းသဖွယ် လုံးဝိုင်းတင့်တယ်၏ ။
(၅၁) နဖူးတော်ကား ရှည်ပြန့် တင့်တယ်၏ ။
(၅၂) မျက်ခုံးတော်ကား တင့်တယ်ကောင်းမွန်သော ပုံသဏ္ဌာန် ရှိ၏ ။
(၅၃) သိမ်မွေ့သော မွေးညှင်းတို့ကို ဆောင်လျက် ရှိ၏ ။
(၅၄) အစဉ်အတိုင်း သွယ်ညွတ်လျက် ရှိ၏။
(၅၅) ကျယ်ပြန့်၏ ။
(၅၆) ရှည်လျား၏ ။
(၅၇) ကိုယ်တော်ကား သိမ်မွေ့နူးညံ့၏ ။
(၅၈) အလွန်ငြိမ်းချမ်း၏ ။
(၅၉) အညစ်အကြေး ကင်း၏ ။
(၆၀) အလွန်ထွန်းပ၏ ။
(၆၁) ဧေးပျစ်ခြင်း မရှိ ။
(၆၂) သိမ်မွေ့ပြေပြစ်၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၆၃) ကောင်းသော အနံ့ ရှိ၏ ။
(၆၄) မွေးတွင်းချင်း စိ၍ အညီအညွတ်ပေါက်လျက် ရှိ၏ ။
(၆၅) နူးညံ့စိုပျို့ စိမ်းညို့ သိမ်မွေ့၏ ။
(၆၆) လက်ဂါရစ် လည်လျက် ရှိ၏ ။
(၆၇) ပေါက်ကွဲသော မျက်စဉ်းတောင် အသရေကဲ့သို့ စိမ်းလွင်ညို့မှောင်လျက်ရှိ၏
(၆၈) ကောက်ကွေ့လိမ်တွန့်ခြင်းကင်း သန့်ရှင်းပြေပြစ်၏ ။
(၆၉) ကိုယ်တော်မှာ အလွန်သိမ်မွေ့သော ထွက်သက်ဝင်သက်ကို ဆောင်လျက်ရှိ၏။
(၇၀) ခံတွင်းတော်ကား မွှေးကြိုင်၏ ။
(၇၁) ဦးထိပ်တော်လည်း မွှေးကြိုင်၏ ။
(၇၂) ဆံတော်ကား ကောင်းစွာ မဲနက်၏ ။
(၇၃) လက်ဂါရစ်လည်၏ ။
(၇၄) ကောင်းသော ပုံသဏ္ဌာန် ရှိ၏ ။
(၇၅) ကောက်ကွေ့ လိမ်တွန့်ခြင်းကင်း သန့်ရှင်းပြေပြစ်၏ ။
(၇၆) နူးညံ့သိမ်မွေ့၏ ။
(၇၇) ရွှံ့ထွေးခြင်း မရှိ ။
(၇၈) ညီညီညာညာ ရှိ၏ ။
(၇၉) စေးပျစ်ခြင်း မရှိ စိုပြေလှ၏ ။
(၈၀) ဦးထိပ်တော်၌ ကေတုမာလာ အရောင်ရတနာဖြင့် ဆန်းကြယ်လျက် ရှိ၏ ။

(၁၁၄) ဗျာမပ္ပဘာယ သုပ္ပဘာ ၊ သဗ္ဗေ တေ မုနိကုဉ္ဇရာ ။
ဗုဒ္ဓါ သဗ္ဗညုနော ဇေတေ ၊ သဗ္ဗေ ခီဏာသဝါ ဇိနာ ။
(၁၁၄) သဗ္ဗေ – အလုံးစုံကုန်သော ၊ တေ မုနိကုဉ္ဇရာ – မုနိထွတ်ဗျား
ထို ဘုရားမြတ်တို့သည် ၊ဗျာမပ္ပဘာယ – ဗျာမပ္ပဘာ လျှံဝါတင့်ရွှန်း
ရောင်ခြည်ဝန်းဖြင့်၊ သုပ္ပဘာ – တင့်တယ်ထွန်းညို ရောင်ခြည်တော်ရှိကြကုန်၏၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သဗ္ဗညုနော – တရားအလုံးစုံ အကုန်သိမြင် သဗ္ဗညူ ဖြစ်တော်မူကြကုန်သော၊ သဗ္ဗေ – အလုံးစုံကုန်သော ၊ ဇေတ ဗုဒ္ဓါ – ထို ရှင်တော်မြတ်ဘုရားတို့သည် ၊ ခီဏာသဝါ – ကုန်ပြီးသော အာသဝေါရှိကြကုန်သော ၊ ဇိနာ – ငါးမာရ်အောင်မြင် ဇိနချည်းပင် ဖြစ်တော်မူကြပေကုန်၏ ။

ဗျာမပ္ပဘာ ။ ။ ''ဗျာမပ္ပဘာယ''ကို ''တလံမျှလောက်သော ရောင်ခြည်တော် ''ဟုပေးရိုးရှိ၏ ။ ဂေါတမဘုရား ရှင်အတွက်ဆိုလျှင် လျှံးပါးဖွယ်ရာ မရှိသော်လည်း ဘုရားအကုန်ကိုဆိုသော ဤအ ရာ၌မူ ထိုအနက်မှာ မနှံ့ပေ ၊ ဘုရားရှင်များ တပါးနှင့်တပါး ပမာဏကွဲပြား ခြားနားမှု ''ဝေမတ္တာ'' များရှိခဲ့ရာ'' ရသို့ဝေမတ္တာ''၏ အမြဲတမ်း ရောင်ခြည်တော်ချင်း ကွဲပြား ခြားနားမှုလည်းပါ၏ ၊ မင်္ဂလဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော်မှာ လောကဓာတ် တသောင်း လုံး ပျံ့လင်း၏ ၊ ပဒုမုတ္တရဘုရား၌ တဆယ့်ရှစ်ယူဇနာ , ဝိပဿီဘုရား၌ ခုနစ်ယူဇနာ, သိခီဘုရား၌ သုံးယူဇနာ , ကကုသန္ဓဘုရား၌ ဆယ်ယူဇနာ , ဤတို့ ဂေါတမဘုရား၌ တလံမျှဟု ရောင်ခြည်တော် အမြဲပျံ့ရာ ပမာဏကို ဗုဒ္ဓဝံသဋ္ဌကထာ (၁၅၈)၌ ဆို၏။ ထို့ကြောင့် ''ဗျာမပ္ပဘာ''အရောင်ဖြင့်ဟု သာမန်သာ အနက်ပြန်သင့်၏ ၊ သို့ဖြစ်လျှင် ဗျာမပ္ပဘာအနက်ကို ဘယ်သို့ ဆိုမည်နည်း။ တလံမျှ ရောင်ခြည် ရှိသော ဘုရားရှင် အဖို့ ''ဗျာမမတ္တာ ပဘာ ဗျာမပ္ပဘာ'' ဟု ပြု ၊ အခြားဘုရားရှင်များ အဖို့ ဗုဒ္ဓဝံသ ဋ္ဌကထာအတိုင်း ကြံလေ ။

တဿ ဗျာမပ္ပဘာ ကာယာ ၊ နိဒ္ဒါဝတိ ဒိသောဒိသံ ။
နိရန္တရံ ဒိဝါရတ္တိ ၊ ယောဇနံ ဖရတေ သဒါ ။

ဤ နာရဒဗုဒ္ဓဝံသပါဠိ (၃၄၃)၌ တယူဇနာ အမြဲ ရောင်ခြည်ရှိသော နာရဒဘုရား၌ ''ဗျာမပ္ပဘာ'' အသုံးလာခဲ့ရာ ထို''ဗျာမပ္ပဘာ''ကို ''ဗျာမပ္ပဘာ ဝိယာတိ ဗျာမပ္ပဘာ'' ဟု ဥပမာတင်္ဒါတ်ပြု၍ ''အမှာကံ ဘဂဝတော ဗျာမပ္ပဘာ ဝိယာတိ အတ္ထော ''ဟု အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ပြသဖြင့် ''ဤတို့ ဘုရားရှင်၏ ဗျာမပ္ပ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘာကဲ့သို့ ဗာဟပ္ပဘာ – အရောင်ရှိသော ” ဟု အနက်ယူရမည် ။ ဤ၌ ဗာဟပ္ပဘာ နှစ်ခုကို ဇေယျသိသ် ပြုထားသည်ဟု သိ ။

(၁၁၅) မဟာပဘာ မဟာတေဇာ ၊ မဟာပညာ မဟာဗ္ဗလာ ။
မဟာကာရုဏိကာ ဓီရာ ၊ သဗ္ဗေသာနံ သုခါဝဟာ ။

(၁၁၅) ဇေတ ဗုဒ္ဓါ – ထို ရှင်တော်မြတ်ဘုရားတို့သည် ၊ မဟာပဘာ – ကိုယ်ရောင် ဉာဏ်ရောင် ပြောင်တင်းဝင်း ထူးမြတ်သော အရောင် အလင်း ရှိတော်မူကြကုန်၏ ၊ မဟာတေဇာ – အစွမ်းအမျိုးမျိုး ကြီးမြတ်သော တန်ခိုး ရှိတော်မူကြကုန်၏ ၊ မဟာပညာ – ချီးမွမ်းအပ်ဘိ ကြီးမြတ်သော ပညာ ရှိတော်မူကြကုန်၏ ၊ မဟဗ္ဗလာ– ကာယဉာဏ ဗလနှစ်ပါး ကြီးမားသော စွမ်းအား ရှိတော်မူကြကုန်၏ ၊ မဟာကရုဏိကာ – သတ္တဝါများ လွန်သနားသည့် မဟာကရုဏာ ရှိတော်မူကြကုန်၏ ၊ ဓီရာ – မြဲခိုင်လှသည့် သမာဓိရှိတော်မူကြကုန်၏။ သဗ္ဗေသာနံ – သတ္တဝါအလုံးစုံတို့၏ ၊ သုခါဝဟာ – ချမ်းသာကို ဆောင်ရွက်တော် မူကြကုန်၏ ။

(၁၁၆) ဒိဗါ နာထာ ပတိဋ္ဌာ စ ၊ တာဏာ လေဏာ စ ပါဏိနံ ။
ဂတိ ဗန္ဓူ မဟာသာသာ ၊ သရဏာ စ ဟိတေသိနော ။

(၁၁၆) ဇေတ ဗုဒ္ဓါ – ထို ရှင်တော်မြတ်ဘုရားတို့သည် ၊ ပါဏိနံ – သတ္တဝါ တို့၏ ၊ ဒိဗါ စ – ကျွန်းကြီးပမာ မှီခိုရာလည်း ဖြစ်တော်မူကြကုန်၏၊ နာထာ စ – ကိုးကွယ်အားထားရာလည်း ဖြစ်တော်မူကြကုန်၏ ၊ ပတိဋ္ဌာ စ – ထောက်တည်ရာလည်း ဖြစ်တော်မူကြကုန်၏ ၊ တာဏာ စ – ဝင့်ဒုက္ခမှလည်း ကယ် တင် စောင့်ရှောက်တော် မူကြကုန်၏ ၊ လေဏာ စ – ဘေးမရောက်အောင် တိမ်း ရှောင် ပုန်းအောင်းရာလည်း ဖြစ်တော်မူကြကုန်၏ ၊ ဂတိ စ – နတ်လူအများ အား ထားချဉ်းကပ်ရာလည်း ဖြစ်တော်မူကြပါပေကုန်၏၊ ဗန္ဓူ စ – မိတ်ကောင်း ဆွေကောင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လည်း ဖြစ်တော်မူကြကုန်၏ ၊ မဟာသာသာ စ – ထူးမြတ်သော ထောက်တည်မှီရာလည်း ဖြစ်တော်မူကြကုန်၏ ၊ သရဏာ စ – ဆင်းရဲဒုက္ခကိုလည်း ဖျက်ဆီးတော်မူကြကုန်၏ ၊ ဟိတေသိနော – အကျိုးစီးပွါးကိုသာ ရှာမှီးတော်မူလေ့ ရှိကြကုန်၏။ (မဟေသာသာ – ရှေးမူ)

မဟာသာသာ ။ ။ ဒုတိယဂါထာ၌ –''မဟေသာသာ''ဟု အစဉ်အလာ ရွတ်ဆိုခဲ့ကြကုန်၏၊ ပရိတ်ဋီကာ၌ ''မဟေသာသာတိ တေသံ ကုစ္ဆိတတ္ထသာဓနတော သိဝဗြဟ္မဒေဝရာဇေဟိ သဒိသာ =သိဝမည်သောနတ်,ဗြဟ္မာမည်သောနတ်, သိကြား, တို့နှင့် တူတော်မူကြ၏''ဟု အနက်ဆို၏ ၊ ''မဟိသာသာတိပိ ပါဌော ဥတ္တမဓနဂ္ဂဟာသဒိသာတိ အတ္ထော'' ဟု အဖွင့် တမျိုးလည်း ရှိသေး၍ ''မြတ်သော လေးသမားနှင့် တူတော်မူသည် ''ဟု အနက်ဆိုရန် ရှိ၏ ၊ မဟိသာသ ၌ ၊ ဣသာသ = လေး , လေးသမား, နှစ်မျိုးလုံးပင် အနက်ရသည် ။

ဤဂါထာ၌ ကိုးကွယ်အားထားရာ မှီခိုရာ သဘောရှိသော ဂုဏ်များချည်းဖြစ်ရာ ထိုအကြား၌ ဤ''မဟေသာသာ''က ဆိုခဲ့ပြီး အနက်ရနေသည်မှာ အဆင်မပြေ ဖြစ်ရသည် ၊ ထို့ကြောင့် ပင်ကို ဂါထာဘာဏက ဆရာ့အလိုမှာ ''မဟေသာသာ မဟိသာသာ'' မဟုတ်တန်ရာ ''မဟာသာသာ'' ဟုသာ ဖြစ်ဖွယ် ရှိပါသည်။ ''အသာသ –သန္တိ ထောက်တည်ရာ မှီခိုရာကို ဟောနိုင်သည်ဖြစ်ရာ ကြီးမားသော အားကိုးထောက်တည် မှီခိုရာ ဖြစ်တော်မူကြသည် ဟူသော အနက်သာ အရာနှင့် သင့်လျော်လိမ့်မည်ဟု သဘောရပေသည် ။

အသာသာတိ အဝဿယာ ပတိဋ္ဌာ (တိကဂ်တ္တရ အဋ္ဌကထာ ကေသမုတ္တိသုတ်–(၁၈၂–အဖွင့်) အသာသောတိ အဝဿယော ပတိဋ္ဌာ ဥပတ္ထမ္ဘော (မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓသုတ် = ၃၁၃)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၁၁၇) သဒေဝကဿ လောကဿ ၊ သဗ္ဗေ ဇေတေ ပရာယဏာ ။
တေသာ'ဟံ သိရသာ ပါဒေ ၊ ဝန္ဒာမိ ပုရိသုတ္တမေ ။

(၁၁၇) သဗ္ဗေ – အလုံးစုံကုန်သော ၊ ဇေတေ ဗုဒ္ဓါ – ထို ရှင်တော်မြတ်ဘုရား တို့သည် ၊ သဒေဝကဿ – နတ်နှင့်တကွသော ၊ လောကဿ – သတ္တဝါအပေါင်း၏ ၊ ပရာယဏာ – ထူးမြတ်သော မှီခိုဆည်းကပ်ရာ ဖြစ်တော်မူကြ ပါပေကုန်၏ ၊ ပုရိသုတ္တမေ – ဂုဏ်တော်ကဲလွန် ယောက်ျားမွန် ပုဂ္ဂိုလ်မြတ် ဖြစ် တော်မူကြကုန်သော (တေ – ထို ရှင်တော်မြတ် ဘုရားတို့ကိုငင်း) တေသံ – ထို ရှင်တော်မြတ်တို့၏ ၊ ပါဒေ – ခြေတော်တို့ကိုငင်း ၊ အဟံ – အကျွန်ုပ်သည် ၊ သိရသာ– ဦးခေါင်းရတနာ မြတ်အင်္ဂါဖြင့် ၊ ဝန္ဒာမိ – ရှိခိုးကန်တော့ပါ၏ ။

မှတ်ချက်။ ။ ပုရိသုတ္တမေ ကို ဆဋ္ဌိအနက်၌ ဒုတိယာကြဲ၍ "ပုရိသုတ္တမေ ပုရိသုတ္တမာနံ တေသံ ပါဒေ" ဟု ပရိတ်ဋီကာ အနက်ဆို၏ ၊ ထို အနက်လည်း သင့်၏ ၊ ဤ၌ကား ထို ကဲ့သို့ မကြဲပဲ ရှိရင်းစွဲ ဝိဘတ်အနက်အတိုင်း 'တေ' ထည့်စပ်ကာ ထိုဘုရား ရှင်မြတ်တို့ကိုငင်း , ထို ဘုရားရှင်တို့၏ ခြေတော်တို့ကိုငင်း, ဟု ယှဉ်ပေး လျှင် အနက်ရသောကြောင့် ထို အတိုင်း အနက်ပေးခဲ့သည် ။

(၁၁၈) ဝစသာ မနသာ ဧစဝ ၊ ဝန္ဒာမေ'တေ တထာဂတေ ။
သယနေ အာသနေ ဌာနေ ၊ ဂမနေ စာပိ သဗ္ဗဒါ ။

(၁၁၈) အဟံ –အကျွန်ုပ်သည် ၊ဇေတေ တထာဂတေ – ထို ရှင်တော်မြတ် ဘုရားတို့ကို ၊ သယနေ စ – အိပ်သော အခါ၌ငင်း ၊အာသနေစ– ထိုင်သော အခါ၌ငင်း ၊ ဌာနေ စ – ရပ်သောအခါ၌ငင်း ၊ ဂမနေစာပိ – သွားသော အခါ၌ငင်း ၊ သဗ္ဗဒါ – အခါခပ်သိမ်း ၊ ဝစသာ ဧစဝ – နှုတ်ဖြင့်ငင်း ၊ မနသာ စ –စိတ် ဖြင့်ငင်း ၊ ဝန္ဒာမိ – ရှိခိုးပါ၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၁၁၉) သဒါ သုခေန ရက္ခန္တု၂ ၊ ဗုဒ္ဓါ သန္တိကာရာ တုဝံ ။
တေဟိ တွံ ရက္ခိတော သန္တော ၊ မုတ္တော သဗ္ဗဘယေဟိ စ ။

(၁၁၉) သန္တိကာရာ – ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးမှုကို ပြုတော်မူတတ်ကုန်သော၊ ဗုဒ္ဓါ–ရှင်တော်မြတ်ဘုရားတို့သည် ၊ တုဝံ – သင့်ကို ၊သဒါ – အခါခပ်သိမ်း သုခေန – ချမ်းသာရေးဖြင့် ၊ ရက္ခန္တု၂ – စောက်ရှောက်တော်မူကြစေကုန်သတည်း– တေဟိ – ထို မြတ်စွာဘုရားတို့သည် ၊ ရက္ခိတော – စောင့်ရှောက်အပ်သည် ၊ သန္တော – ဖြစ်သော ၊ တွံ – သင်သည် ၊ သဗ္ဗဘယေဟိ – ဘေးခပ်သိမ်းတို့မှ ၊ မုတ္တော စ – ကင်းလွတ်ရသည်လည်း (ဘဝ – ဖြစ်ပါစေ။)

(၁၂၀) သဗ္ဗရောဂါ ဝိနိမုတ္တော ၊ သဗ္ဗသန္တာပဝဇ္ဇိတော ။။
သဗ္ဗဝေရ'မတိက္ကန္တော ။ နိဗ္ဗုတော စ တုဝံ ဘဝ ။

(၁၂၀) တုဝံ – သင်သည် ၊သဗ္ဗရောဂါ – ရောဂါမှန်သမျှမှ ၊ ဝိနိမုတ္တော စ– အထူးလွတ်ကင်းရသည်ငြား ၊ သဗ္ဗသန္တာပဝဇ္ဇိတော စ – ပူပန်ခပင်း ရှောင်ကွင်းအပ်သည်ငြား ၊ သဗ္ဗဝေရံ – ရန်မျိုးမှန်သမျှကို ၊ အတိက္ကန္တော စ–ကျော်လွှား လွန်မြောက်ရသည်ငြား ၊ (ဟုတ္တာ) ဖြစ်၍ ၊ နိဗ္ဗုတော စ – ငြိမ်းအေး သည်လည်း၊ (ဘဝ – ဖြစ်ပါစေ ။)

(၁၂၁) တေသံ သစ္စေန သီလေန ၊ ခန္တိမေတ္တာဗလေန စ ။
တေပိ အမှေ'နုရက္ခန္တု၂ ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

(၁၂၁) တေသံ – ထို ရှင်တော်မြတ်ဘုရားတို့၏ ၊ သစ္စေန စ – သစ္စာတော် ဖြင့်၎င်း ၊ သီလေန သီလတော်ဖြင့်၎င်း ၊ ခန္တိမေတ္တာဗလေန စ – ခန္တီ ,မေတ္တာတရားတို့၏ စွမ်းပကားဖြင့်၎င်း ၊ တေပိ – ထို ဘုရားမြတ်တို့ သည်လည်း၊ အရောဂေန စ – ရောဂါကင်းရှင်းရေး အားဖြင့်၎င်း ၊ သုခေန စ – ချမ်းသာရေး အားဖြင့်၎င်း ၊ အမှေ – ငါတို့ကို ၊ အနုရက္ခန္တု၂ – အစဉ်စောင့်ရှောက်တော် မူကြပါစေကုန်သတည်း ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဘုရားရှင်ထံမှ တောင့်တချက် စကားပြော ။ ဒုက္ခခပ်သိမ်း ငြိမ်းအေးမှုကို ပြုတတ်ကုန်သော ဘုရားမြတ်တို့သည် သင့်ကို အခါခပ်သိမ်း ချမ်းသာရေးဖြင့် စောင့်ရှောက်တော်မူကြပါစေ၊ ထို ဘုရားရှင်တို့ အစောင့်အရှောက် ခံရသည်ဖြစ်၍ သင်သည် ဘေးခပ်သိမ်းတို့မှလည်း လွတ်မြောက်ပါစေ ၊ သင်သည် ရောဂါမှန်သမျှမှ အထူးကင်းလွတ်ကာ ပူပန်ခပင်း ကွင်းရှောင်အပ်သည်ဖြစ်၍ ရန်မျိုးဟူသမျှကို ကျော်လွန်နိုင်ပြီးလျှင် ငြိမ်းအေးသူလည်း ဖြစ်ပါစေ၊ ထို ရှင်တော်မြတ်ဘုရားတို့၏ သစ္စာ , သီလ , ခန္တီ , မေတ္တာတော် စွမ်းအားအရ ထိုဘုရားမြတ်တို့သည် ငါတို့ကိုလည်း ရောဂါကင်းရေး , ချမ်းသာရေးဖြင့် , အစဉ် စောင့်ရှောက်တော်မူကြပါစေ ။

မှတ်ချက် ။ တေဟိ တွံ ရက္ခိတော သန္တော ၁၌ သန္တောကို -ငြိမ်းအေးသည်ဟု ပေးရိုးရှိ၏ ၊ ''သန္တော သုန္ဒရော'' ဟု ပရိတ်ဋီကာဖွင့်၏ ၊ ဤ၌ သန္တော ကို သမာနော = ဖြစ်သော , ဖြစ်လျက်ဟု ပေးခဲ့သည် ၊ ဤအနက်သာ ဂါထာဘာဏကာ အလိုကျဖွယ်ရှိသည်။ '' ငြိမ်းအေးခြင်း'' အတွက်ကား ''နိဗ္ဗုတော စ တုဝံ'' ရှိနေပေပြီ ။

(၁၂၂) ပုရတ္ထိမသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ ၊ သန္တိ ဘူတာ မဟိဒ္ဓိကာ ။
တေပိ အမှေ' နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

(၁၂၂) ပုရတ္ထိမသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ – အရှေ့ဖက် အရပ်မျက်နှာ၌ ၊ မဟိဒ္ဓိကာ– ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော ၊ ဘူတာ – ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့သည် ၊ သန္တိ – ရှိကုန်၏ ၊ တေပိ – ထို ဂန္ဓဗ္ဗနတ်တို့သည်လည်း ၊ အမှေ – ငါတို့ကို ၊ အရောဂေန စ – ရောဂါကင်းရေးအားဖြင့်၎င်း ၊ သုခေန စ – ချမ်းသာရေး အားဖြင့်၎င်း အနုရက္ခန္တု – အစဉ်စောင့်ရှောက်ကြပါစေကုန်သတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၁၂၃) အက္ခိဏာသဗ္ဗိ ဒိသာဘာဂေ၊ သန္တိ ဒေဝါ မဟိဒ္ဓိကာ ။
တေပိ အမှေ နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

(၁၂၃) အက္ခိဏာသဗ္ဗိ ဒိသာဘာဂေ– တောင်ဖက် အရပ်မျက်နှာ၌၊ မဟိဒ္ဓိကာ–ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော၊ ဒေဝါ – ကမ္ဘာဏ်နတ်တို့သည် ၊သန္တိ–ရှိကုန်၏၊ တေပိ – ထို ကမ္ဘာဏ်နတ်တို့သည်လည်း၊ အမှေ – ငါတို့ကို၊ အရောဂေန စ–ရောဂါကင်းရေးအားဖြင့်၎င်း ၊ သုခေန စ – ချမ်းသာရေး အားဖြင့်၎င်း ၊ အနုရက္ခန္တု အစဉ်စောင့်ရှောက်ကြပါစေကုန်သတည်း ။

(၁၂၄) ပစ္ဆိမသ္မိ ဒိသာဘာဂေ ၊ သန္တိ နာဂါ မဟိဒ္ဓိကာ ။
တေပိ အမှေ နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

(၁၂၄) ပစ္ဆိမသ္မိ ဒိသာဘာဂေ– အနောက်ဖက် အရပ်မျက်နှာ၌ ၊ မဟိဒ္ဓိကာ–ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော ၊ နာဂါ – နဂါးတို့သည် ၊သန္တိ –ရှိကုန်၏၊ တေပိ – ထို နဂါးတို့သည်လည်း ၊ အမှေ – ငါတို့ကို ၊ အရောဂေနစ –ရောဂါကင်းရေးအားဖြင့်၎င်း ၊ သုခေန စ – ချမ်းသာရေး အားဖြင့်၎င်း ၊ အနုရက္ခန္တု အစဉ်စောင့်ရှောက်ကြပါစေကုန်သတည်း ။

(၁၂၅) ဥတ္တရသ္မိ ဒိသာဘာဂေ ၊ သန္တိ ယက္ခာ မဟိဒ္ဓိကာ ။
တေပိ အမှေ နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

(၁၂၅) ဥတ္တရသ္မိ ဒိသာဘာဂေ– မြောက်ဖက် အရပ်မျက်နှာ၌ ၊ မဟိဒ္ဓိကာ–ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော ၊ ယက္ခာ –ဘီလူးတို့သည်၊ သန္တိ –ရှိကုန်၏၊ တေပိ – ထို ဘီလူးတို့သည်လည်း ၊ အမှေ – ငါတို့ကို ၊ အရောဂေန စ –ရောဂါကင်းရေးအားဖြင့်၎င်း၊ သုခေန စ – ချမ်းသာရေးအားဖြင့်၎င်း ၊ အနုရက္ခန္တု အစဉ်စောင့်ရှောက်ကြပါစေကုန်သတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၁၂၆) ပုရတ္ထိမေန ဓတရဒ္ဓော ၊ ဒက္ခိဏေန ဝိရူဠ္ဟကော ။
ပစ္ဆိမေန ဝိရူပက္ခော ၊ ကုဝေရော ဥတ္တရံ ဒိသံ ။

(၁၂၆) ပုရတ္ထိမေန – အရှေ့အရပ်၌ ၊ ဓတရဒ္ဓော – ဓတရဋ္ဌနတ်မင်းသည်၊ အတ္ထိ – ရှိ၏ ၊ ဒက္ခိဏေန – တောင်အရပ်၌ ၊ ဝိရူဠ္ဟကော – ဝိရူဠ္ဟကနတ်မင်းသည်၊ အတ္ထိ – ရှိ၏ ၊ ပစ္ဆိမေန – အနောက်အရပ်၌ ၊ ဝိရူပက္ခော – ဝိရူပက္ခနတ်မင်းသည်၊ အတ္ထိ – ရှိ၏ ၊ ဥတ္တရံ ဒိသံ – မြောက်အရပ်၌ ၊ ကုဝေရော – ကုဝေရနတ်မင်းသည်၊ အတ္ထိ – ရှိ၏ ။

(၁၂၇) စတ္တာရော တေ မဟာရာဇာ ၊လောကပါလာ ယသဿိနော ။
တေပိ အမှေ နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

(၁၂၇) စတ္တာရော – လေးယောက်ကုန်သော ၊ တေ မဟာရာဇာ – ထိုနတ်မင်းကြီးတို့သည် ၊ လောကပါလာ –လောကကို စောင့်ရှောက်တတ်ကုန်၏၊ ယသဿိနော – များသော အခြံအရံ ရှိကြကုန်၏၊ တေပိ –ထိုလောကပါလနတ်မင်းကြီးလေးယောက်တို့သည်လည်း ၊ အမှေ – ငါတို့ကို ၊ အရောဂေန စ– ရောဂါကင်းရေးအားဖြင့်၎င်း၊ သုခေန စ – ချမ်းသာရေးအားဖြင့်၎င်း ၊ အနုရက္ခန္တု – အစဉ်စောင့်ရှောက်ကြပါစေကုန်သတည်း ။

(၁၂၈) အာကာသဋ္ဌာ စ ဘူမဋ္ဌာ ၊ ဒေဝါ နာဂါ မဟိဒ္ဓိကာ ။
တေပိ အမှေ နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

(၁၂၈) အာကာသဋ္ဌာ – ကောင်းကင်၌ တည်ကုန်သော ၊ မဟိဒ္ဓိကာ – ကြီးသော တန်ခိုးရှိကုန်သော ၊ ဒေဝါ စ –နတ်တို့သည်၎င်း ၊ ဘူမဋ္ဌာ–မြေ၌ တည်ကုန်သော ၊ မဟိဒ္ဓိကာ–ကြီးသောတန်ခိုးရှိကုန်သော ၊ ဒေဝါ စ –နတ်တို့သည်၎င်း ၊ နာဂါ စ–နဂါးတို့သည်၎င်း ၊ သန္တိ – ရှိကုန်၏ ၊ တေပိ – ထိုနတ်နဂါးတို့သည်လည်း ၊ အမှေ – ငါတို့ကို ၊ အရောဂေန စ – ရောဂါကင်းရေးအားဖြင့်၎င်း၊သုခေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နစ-ချမ်းသာရေးအားဖြင့်ငင်း၊ အနုရက္ခန္တု-အစဉ်စောင့်ရှောက်ကြပါစေကုန်သတည်း။

(၁၂၉) ကွန္ဒိမန္တော စ ယေ ဒေဝါ ၊ ဝသန္တော ဂ္ဂုဓ သာသနေ ။
တေပိ အမှေ နုရက္ခန္တု ၊ အရောဂေန သုခေန စ ။

(၁၂၉) ဂ္ဂုဓ သာသနေ - ဤ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌ ၊ဝသန္တော-နေကြကုန်သော ၊ ကွန္ဒိမန္တော - လွန်ကဲသော တန်ခိုးရှိကြကုန်သော ၊ ယေ ဒေဝါစ -အကြင်နတ်တို့သည်လည်း ၊ သန္တိ - ရှိကုန်၏ ၊ တေပိ - ထိုနတ်တို့ သည်လည်း ၊ အမှေ - ငါတို့ကို ၊ အရောဂေန စ- ရောဂါကင်းရေးအားဖြင့်ငင်း၊ သုခေနစ-ချမ်းသာရေးအားဖြင့်ငင်း၊ အနုရက္ခန္တု - အစဉ်စောင့်ရှောက်ကြပါစေကုန်သတည်း ။

မှတ်ချက် ။ ။ ဤ"ပုရတ္ထိမသ္မိံ" စသောရှစ်ဂါထာ၏ မြန်မာပြန်စကားပြေ လွယ်၏ ။

ဝိဟာရ - နေခြင်းများ ။ ။ ဤသာသနာ၌ နေသော နတ်များဆိုရာ၌ဘယ်နတ်များကို ဆိုလိုပါသနည်း၊ ဤနေရာ၌ "နေ" ဟူသော အသုံးမှာ အိမ်စသည်၌ နေသော "မုဆိုးနေမျိုး"ကား မဟုတ် ၊ တင်စားအပ်သော ဝေါဟာရသာ ၊ သာသနာ၌"ဝိဟာရ= နေ"ဟူသော အသုံးများကို တွေ့ရ၏၊ (မေတ္တာသုတ်အဖွင့်နှာ(၄၀၉)ကြည့်) ဒီဗ္ဗဝိဟာရ = ဗျာန်သမာပတ်ဖြင့် နေခြင်း, ဗြဟ္မဝိဟာရ=မေတ္တာစသည်ဖြင့် နေခြင်းမျိုးမှာ သာသနာ့ အပြင်၌လည်းရှိ၏ ၊ သို့သော် သာသနာအတွင်း၌ ထို နေထိုင်ခြင်းမျိုးမှာ ဗျာန်ရ အရိယာများနှင့် အရိယာအဖြစ်သို့ ရောက်ရန် အခြေခံ အကျင့် ကျင့်သူများ၌ ဖြစ်ရာ သာသနဝိဟာရဟုပင် ဆိုရသည်။ အရိယ ဝိဟာရကား ဖလသမာပတ်ဖြင့် နေခြင်းဖြစ်ရာ သာသနာ့အနေ အစစ်ပင်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထို ဝိဟာရကို ရည်လျှင်"အရိယာနတ်"များကို ဆိုသည်ဟု ယူရန်ရှိ၏။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အရိယာဝါသ ဆယ်ပါး ။ ။ ထို့ပြင် အသင်္ဂတရ အရိယာဝါသသုတ်(အံ–၃၊ ၂၇၉)၌ အရိယာဝါသတရား ဆယ်ပါးကို ဟောတော်မူ၏ ။အရိယာတို့နေရာ အရိယာဗိမာန်များဟု ဆိုလို၏ ။ ထိုဗိမာန်ရှင် ပုဂ္ဂိုလ်ကား

(၁) အဂိါဇီးပါးကို ပယ်ပြီးဖြစ်၏ ။ (၂)အဂိါခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံ၏ ။

(၃) အစောင့်အရှောက် တခုလည်းရှိ၏ ။ (၄) မှီရာလေးပါး ရှိ၏ ။

(၅) သီးသန့်သစ္စာများကို ပယ်နှုတ်ပြီးဖြစ်၏ ။ (၆)ရာဂမီးခြင်းတို့ကိုပယ်၏ ။

(၇) ကြည်လင်သော အကြံရှိ၏ ။ (၈)ငြိမ်းပြီးသော ကာယသခိါရရှိ၏ ။

(၉) ကိလေသာတို့မှ လွတ်သောစိတ်ရှိ၏ ။ (၁၀)ကိလေသာတို့မှ လွတ်ကြောင်းကို သိသော ပညာရှိ၏ ။ ရှေးရှေးက အရိယာများလည်း ဤဗိမာန်များ၌ နေခဲ့ဘူးလျှပြီ၊ ယခုအရိယာများလည်း နေကြဆဲ ၊ နောင်ဖြစ်မည့် အရိယာများလည်း ဤဗိမာန်များ၌ နေကြပေဦးမည် ။

*ဇီးတန်ပယ်ရာ ၊ ခြောက်ပါးပြည့်မြောက် ၊ စောင့်ရှောက်တရပ် ၊ မှီးလေးရပ်နှင့်၊ ပယ်အပ်သစ္စာ ၊ သီးသန့်သာတည်း ၊ ရာခြင်းပယ်နှင်၊ ကြံကြည်လင်လျက် ၊ ငြိမ်းစင်ကာယ ၊ သခိါရတည်း ၊ ပါပညစ်တေ ကိလေခပင်း ၊ လွတ်ကင်းစိတ်ရှိ ၊ လွတ်ကြောင်းသိဟု ၊ အရိယာ ဗိမာန် ၊ ဤဆယ်တန် ၊ ပျော်ရန်လွန်ကောင်း၏ ။

၁။ပယ်ခြင်းဇီးပါး ။ ။“ ဇီးပါးပယ်” ဟူရာ၌ ကာမဆွန္ဒ , ဗျာပါဒ , ထိနမိဒ္ဓ , ဥဒ္ဓစ္စကုက္ကုစ္စ , ဝိစိကိစ္ဆာဟူသော နိဝရဏတရားဇီးပါး ပယ်ခြင်းကို ဆိုလို၏ ။

ဤအရာ၌ ရဟန္တာကို အရိယာအဖြစ်ဖွင့်ကြ၏။ အပြည့်အစုံလုံးဝ ပယ်ရှင်းပြီးဖြစ်၍ အလွန်ဆုံးနည်းအားဖြင့် ဖွင့်ခြင်းဖြစ်၏ ။ အောက် အရိယာများလည်း သင့်သလို ရနိုင်သည်သာ ။ ဥပမာ – သောတာပန်သည် ရုပ်နာမ်တို့ကို ရှုဆင်ခြင်နေသော ဝိပဿနာအခိုက်မှာ နိဝရဏတွေ ကင်းရှင်းနေ၍ ထိုဗိမာန်၌ စံလျက်ရှိနေသည်သာတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

၂။ပြည့်စုံခြင်းခြောက်ပါး ။ ။ မျက်စိဖြင့် ရူပါရုံကို မြင်သော် ဝမ်းမသာ စိတ် မဆိုး၊ ထို့အတူ နား , နှာ , လျှာ , ကိုယ် ,စိတ် တို့ဖြင့် သဒ္ဒါရုံစသည်ကို ကြားရ , နံရ , လျက်ရ , တွေ့ရ, သိရ, သော် ဝမ်းမသာ စိတ်မဆိုး ၊ အာရုံခြောက်ပါး ကြုံရသော် သတိသမ္ပဇဉ်ဖြင့် အညီအမျှပြု လျစ်လျူရှုနိုင် ၏ ။ ဤခြောက်ပါးလည်း ဝိပဿနာအခိုက်၌ အရိယာမှန်သမျှ ရမြဲ ပြည့်စုံမြဲပင် ။

၃။အစောင့်တပါး။ ။ ရုပ်နာမ်တို့ကို သတိဖြင့် ရှုမှတ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ သတိက နိဝရဏတို့မှ ကာကွယ်စောင့်ရှောက် ပေးလျက်ရှိနေသည် ။ ဤသတိကား ပဓာနပင်ဖြစ်၏ ။ ဤသတိ အစောင့်အရှောက်ရှိသော ဗိမာန်၌ နေမိသော အရိယာမှာ အခြားဗိမာန်များစွာ တည်ဆောက်ပြီး စံပြီးဖြစ်နေတော့သည်။

၄။ မှီရာ လေးပါး ။

(က) ဆင်ခြင်၍ မှီဝဲခြင်း(ပစ္စည်းကို သုံဆောင်သော အခါ တဏှာမဖြစ်ရန် ဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်မှီဝဲသည် ။)

(ခ) ဆင်ခြင်၍ သည်းခံခြင်း (အချမ်းအပူစသည်နှင့် ကြုံရသော အခါ ခံနိုင်ရည် ရှိသည် ။)

(ဂ) ဆင်ခြင်၍ ရှောင်ခြင်း (ဆင် မြင်း နွား စသည် , ဆူးငြောင့်ခလုတ်စသည်ကို သတိပြု ရှောင်ရှားသည် ။)

(ဃ) ဆင်ခြင်၍ ပယ်ဖျောက်ခြင်း (ကာမဝိတက်စသည် ဖြစ်လာသောအခါ သတိပြု၍ ပယ်ဖျောက်သည် ။)

၅။ သီးသန့် သစ္စာ ။ ။ ဇို အယူသာ အမှန်ဟု၊ အမှန်အဖြစ်ယူကြသော သဿတ, ဥစ္ဆေဒစသော အယူများတည်း။ အယူ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

က လွဲမှားသော်လည်း အမှန်ဟု ယူဆပြောဆိုချက်အရ သစ္စာဟုဆိုသော အယူမှားများ ပင် ။ ထိုဒိဋ္ဌိသစ္စာများကိုကား အရိယာမှန်သမျှ မဂ်ဖြင့် ပယ်ရှင်းပြီး ဖြစ်လေသည်။

၆။ ရှာမှီးခြင်း ။ (က) ကာမကို ရှာမှီးခြင်း ။
(ခ) ဘဝကို ရှာမှီးခြင်း ။
(ဂ)ဖြတ္စွစရိယ မြတ်သော အကျင့်ကို ရှာမှီးခြင်း ။
ဤရှာမှီးမှုတို့ကိုကား ရဟန္တာမှ အပြည့်အစုံ ပယ်နိုင်၏။

၇။ အကြံကြည်လင်ခြင်း ။ ။ကာမဝိတက် , ဗျာပါဒဝိတက်, ဝိဟိံသာဝိတက် တို့ကို ပယ်ပြီးဖြစ်၍ အကြံ မနောက်ကျူ ကြည်လင် သန့်ရှင်းလျက်ရှိသည်။ ဤဗိမာန်မှာ အနာဂါမ်,ရဟန္တာတို့မှ အပြည့်အစုံ ဖြစ်နိုင်၏။ သို့သော် အခြားအရိယာများလည်း ဝိပဿနာအခိုက် ဖိုလ်အခိုက်မှာ ရလျက်သာ ရှိပေသည် ။

၈။ ကာယသခ္ခီရ ငြိမ်းခြင်း ။ ။ စတုတ္ထဈာန်ရမှ ကာယသခ္ခီရ ငြိမ်းသည်ဖြစ်ရာ ဤဗိမာန်မှာ စတုတ္ထဈာန်ရ အရိယာအတွက် သီးခြား ဗိမာန်ပင်တည်း ။

၉။ကိလေသာတို့မှလွတ်သော စိတ်ရှိခြင်း ။ ရဟန္တာမှ အပြည့်အစုံဖြစ်နိုင်၏၊ သို့သော် အခြား အရိယာများ၌လည်း ဝိပဿနာအခိုက် ဖလသမာပတ်အခိုက်၌ကား ရလျက်ရှိနေသည်သာ ။

၁၀။ လွတ်ကြောင်းသိသော ပညာ ။ ။ ဒို့မှာ ရာဂ , ဒေါသ , မောဟ ,တို့မှ လွတ်ကင်းရပြီ၊ပယ်ပြီးပြီဟု သိသော ပစ္စဝေက္ခဏာ ဉာဏ်တည်း ။

မိုခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဗိမာန်ပိုင်နှင့် ဗိမာန်ငှား ။ ။ အရိယာဂါသတရားအရဆိုလျှင် ဤအရိယာဗိမာန်များ၌ စံနေကြသော အရိယာတို့ကိုသာ သာသနာ၌ နေကြသူများဟု ဆိုရန်ရှိပြန်၏ ၊ သို့သော် ဤအနေမျိုးဖြင့် ပုထုဇဉ်များလည်း နေနိုင်သည်ပင် ။ ဝိပဿနာ ဘာဝနာအလုပ် အားထုတ်လျက်ရှိသော ပုထုဇဉ်များကား နိဝရဏပယ်ခြင်း စသည်ဖြစ်နေရာ ထိုဗိမာန်များ၌ နေသူများပင်။ သို့သော် အရိယာများသာ ဗုဒ္ဓပုတ္တ=ဘုရားသားတော် , ဗုဒ္ဓဓီတာ = ဘုရားသမီးတော် အစစ်များဖြစ်၍ လောကုတ္တရာတရား အမွေခံကြပြီး ထိုပုဂ္ဂိုလ်များသာ ဘုရားရှင်၏ သာသနာ့ဗိမာန်ကြီးကို အပိုင်အဖြစ် သိမ်းယူနိုင်ကြ၏ ။ ပုထုဇဉ်များကား အဆုံးမရောက်လျှင် တနေ့ ချို့ကြရမည်ဖြစ်သောကြောင့် ဗိမာန်ငှားနေသူများသာတည်း ။

'အနေ' အသုံးတမျိုး ။ ။ ထို့ပြင် ဗြဟ္မစရိယဂါသ = ဗြဟ္မစရိယဖြင့် နေသည်ဟူသော အသုံးလည်းရှိ၏ ။ သာသနဗြဟ္မစရိယ,မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဟု နှစ်မျိုးရှိရာ သိက္ခာသုံးပါးကို သာသနဗြဟ္မစရိယဆို၍ အရိယမဂ်ကို မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဆိုသည် ။ ဤဗြဟ္မစရိယဖြင့် နေသူကို သာသနာ၌ နေသူဟု ဆိုရပြန်သည်။ ဤအလို သိက္ခာသုံးပါးကို ကျင့်ကြံနေကြသော ကလျာဏ ပုထုဇဉ်များလည်း ဗြဟ္မစရိယအနေမျိုးဖြင့် ဤသာသနာ၌ နေကြသူများပင်တည်း ။

(၁၃၀) သဇ္ဇိတိယော ဝိဝဇ္ဇန္တော၊ သောကော ရောဂေါ ဝိနဿတု ။
မာ တေ ဘဝန္တ္ဝန္တရာယာ ၊ သုခီ ဒီဃာယုကော ဘဝ ။

(၁၃၀) သဇ္ဇိတိယော – အလုံးစုံသော ဘေးရန်တို့သည် ၊ဝိဝဇ္ဇန္တော –ကွင်းဖယ်ရှောင်ရှားကြပါစေကုန်သတည်း ၊ သောကော – စိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းသည်၎င်း ၊ ရောဂေါ – အနာရောဂါမျိုးသည်၎င်း ၊ ဝိနဿတု – မကျမရောက်ကင်းပျောက်ပါစေသတည်း ၊ တေ – သင့်အား ၊ အန္တရာယာ – ဘေးရန်အန္တရာယ်တို့သည် ၊ မာ ဘဝန္တု – မဖြစ်ပါစေကုန်သတည်း ၊ တွံ – သင်သည် ၊ သုခီ –ကိုယ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍ ၊ ဒီဃာယုကော - ရှည်သောအသက်ရှိသည်၊ ဘဝ - ဖြစ်ပါစေသား ။

အာသီသ ဆုတောင်းတမျိုး စကားပြေ။ ။ ဘေးရန်မှန်သမျှ ရှောင်ရှားကြပါစေ စိုးရိမ်ပူပန်မှုနှင့် ရောဂါအမျိုးမျိုး အလျင်းမရောက် ကင်းပျောက်ပါစေ ၊ သင့်အား အန္တရာယ်ကင်းပါစေ ၊ သင်ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာပါစေ ၊ အသက်ရှည်ပါစေ ။

(၁၃၁) အဘိဝါဒနသီလိဿ ၊ နိစ္စံ ဝုဍ္ဎာပစာယိနော ။
စတ္တာရော ဓမ္မာ ဝဍ္ဎန္တိ ၊ အာယုဝဏ္ဏော သုခံ ဗလံ ။

(၁၃၁) အဘိဝါဒနသီလိဿ - ရှိခိုးခြင်း အလေ့ရှိထသော ၊ နိစ္စံ -အမြဲမပြတ်၊ ဝုဍ္ဎာ ပစာယိနော - အသက် ဂုဏ်သိက္ခာ သာသူ ကြီးသူတို့ကို ရိုသေမှု ပြုလေ့ရှိသူအား ၊ အာယု - အသက်တမ်းသည်၎င်း ၊ ဝဏ္ဏော - ရုပ်ရေအဆင်းသည်၎င်း ၊ သုခံ - ချမ်းသာခြင်းသည်၎င်း ၊ ဗလံ - ခွန်အားသည်၎င်း ၊ စတ္တာရော - လေးပါးကုန်သော၊ ဓမ္မာ-တရားတို့သည်၊ ဝဍ္ဎန္တိ - တိုးပွါးကြလေကုန်၏။

စကားပြေ ။ ရှိခိုးခြင်း အလေ့ရှိလျက် အသက်သိက္ခာကြီးသူတို့ကို အရိုအသေ ပြုတတ်သူအား အသက် , အဆင်း , ချမ်းသာခြင်း , ခွန်အား , အကျိုးတရားလေးပါး တိုးပွါးကုန်၏ ။

တရားပိတိ အစွမ်း။ ။ကျဲဂါထာကား ဓမ္မပဒ သဟဿဝဂ် (၂၉)မှဖြစ်သည် ၊ အာဇာနာဇိုယသုတ် နိဂုံးချုပ်အဖြစ် ကျဲဂါထာကို စီစဉ်ထည့်သွင်းထားသည်မှာ အဓိပ္ပါယ်ရှိ၏ ။ ဘုရားရှင်၏ တရားတော်များမှာ သဒ္ဒါကလည်း လှ၏ ၊အနက်ကလည်း ကောင်းကျိုးရရေးအတွက်သာဖြစ်ရာ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အနက်မှာလည်း နှစ်သက်ဖွယ်ရာပင်။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားကို ရွတ်ဆိုသူ, နာရသူ၌ ဓမ္မပိတိဖြစ်နိုင်ရာ ထိုပိတိအစွမ်းကြောင့်ပင် အန္တရာယ်ကင်းခြင်း စသည် ဖြစ်နိုင်သည်သာ၊ ထို့ကြောင့် ဘေးကင်း, ရန်ကင်း, ချမ်းသာခြင်း, တောင့်တချက်မျှီးပါမှ မဟုတ်ပဲ တရားဖြင့်ပင် ဆိုခဲ့ပြီး အကျိုးများ ရနိုင်ခြင်းဖြစ်၏။ ဥပမာ ဗောဇ္ဈင်သုတ်၌ (ဘုရားဟော ဗောဇ္ဈင်သုတ်ကို ဆိုလိုသည်) ထိုကဲ့သို့ တောင့်တချက်မျှီးမပါ၊ သို့သော် ရှင်မဟာကဿပ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်တို့ ရောဂါပျောက်ကင်းကြသည်မှာ ဓမ္မတေဇော (=တရား၏ အစွမ်းအာနုဘော်) ကြောင့်ဝင်း, ဓမ္မပိတိ (= တရားကြောင့် ဖြစ်သော ပိတိ) အစွမ်းကြောင့်ဝင်း ဖြစ်သည်။(ဗောဇ္ဈင်သုတ် အဖွင့်ကြည့်)

အကျိုးရပုံ။ ။ ဤအာဠဝနာဋိယသုတ်၌ ဘုရားရှင်တို့၏ ဂုဏ်တော်တို့ကို အများအပြား ဖော်ပြဖွဲ့နွဲ့ထားသည်မှာ စုံလင်ဝေဆာလှ၏။ ထိုဂုဏ်တော်များကို မြွက်ကာ ဘုရားမြတ်တို့အား ရှိခိုးရသော ပဏာမဧေတနာကြောင့် ရအပ်သော အကျိုးကို ပြသောအနေအားဖြင့် ဤဂါထာဖြင့် နိဂုံးချုပ်ထားခြင်းဖြစ်၏။ ဘုရားမြတ်တို့ကို ရှိခိုးရသဖြင့် အာယု, ဝဏ္ဏ, သုခ, ဗလ, အကျိုးလေးပါးကို ရရှိနိုင်၏။ ဤအကျိုးလေးပါး ရရှိသူ၌ ဉာဏ်ပညာ ပွင့်လင်းခြင်း အကျိုးရမည်မှာ သေချာ၍ "ပဋိဘာန" အကျိုးလည်း ယူပြီးဖြစ်တော့သည်။

ထိုဂါထာကား ဘုရားဟော မုခပါဌ်ဖြစ်ရာ ဓမ္မ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်း အန္တရာယ်ကင်း, ကျန်းမာ ချမ်းသာခြင်း, ဖြစ်နိုင်၏။ ဤအကျိုးတွေ ရမှာပါတကားဟု အားရနှစ်သက်ခြင်း ဓမ္မပိတိဖြင့်လည်း ဘေးကင်း, ရန်ကင်း, အသက်ရှည်ခြင်း စသည်ဖြစ်နိုင်၏။

အာယုဝမန။ ။ထိုဂါထာမှာ အာယုဝမနသူငယ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဟောကြားအပ်သောဒေသနာဖြစ်၏ အာယုဝမန

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကား ခုနစ်ရက်သာ သက်တမ်းရှိသူတည်း ၊ ခုနစ်ရက်မြောက်လျှင် ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးထံမှ အခွင့်ရထားသော ဘီလူးတယောက်၏ အစာဖြစ်ရမည့်သူဟု ဆို၏။ ဘုရားရှင်၏ အကြီးပေးတော်မူချက်အရ သံဃာတော်များကို ပင့်ကာ ခုနစ်ရက်လုံးလုံး ပရိတ်နာ၏ ၊ နောက်ဆုံးခုနစ်ရက်မြောက်နေ့၌ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင်ကြွကာ ပရိတ်တရားဟော၏ ။ ပရိတ်တန်ခိုးကြောင့် နတ် , ဘီလူးများ မလာ မကပ်နိုင်တော့ပဲ ဘီလူးစာအဖြစ်မှ လွတ်ကင်းရ၏။ ထိုသူငယ်ကား တရာ့နှစ်ဆယ်ကြာအောင် အသက်ရှည်လေသည် ။

ဤသူငယ်အကြောင်းနှင့်စပ်၍ ''ခုနစ်ရက်သက်တမ်းရှိသူမှာ အသက်တရာ့နှစ်ဆယ်ရှည်၏။ သတ္တဝါတွေ အသက်ရှည်ခြင်း အကြောင်းရှိကောင်းရာ၏ '' ဟု ဆွေးနွေးကြရာမှ ဘုရားကြွရောက်တော်မူလာ၍ အသက်ရှည်ခြင်း ဖြစ်နိုင်ကြောင်းဖြင့် ဤဂါထာကို ဟောတော်မူသည်။ (ခမ္မ၊၂၊၁၊၄၂၅)

ရောဂါများခြင်း,အသက်တိုခြင်းအကြောင်း။ ။ရှိခိုးထိုက်သူကို အရိုအသေပြုခြင်း ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းဖြင့် အသက်ရှည်ခြင်း စသည် ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ''ဂါရဝေါ စ''အဖွင့် ''ပူဇာ စ ပူဇနေယျာနံ''အဖွင့်များ၌ အကြောင်း ယုတ္တိများဖြင့် ဖွင့်ပြခဲ့ပြီ ။ ဤနိုင်ငံ၌ ရှေးအခါက လူတွေသေခဲ့၍ မသာဟုတွေ့ရခဲ့၏၊ ယခုခေတ်၌ မကြာမကြာပင် သေကြ၏၊ ရှေးက မကျန်းမာသော ရောဂါသည် ဟုတွေ့ရခဲ့၏၊ ယခုခေတ်ကား ရောဂါတွေကလည်း ဆန်းပြားသလောက် ရောဂါသည်တွေကလည်း ပေါများလှ၏ ။ ဤသို့ ဖြစ်ရသည်မှာ လူအများ၌ ကိုယ်ကျင့်တရားများ ခေါင်းပါးခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်း ရှိသည်ဟု ပညာရှိများ မှတ်ချက်ကြ၏ ။

ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းပါစေ ။။ ရှိခိုးမှုအကျင့်သည် အခြားကိုယ်ကျင့်တရားများနှင့်လည်း ဆက်သွယ်လျက်ရှိ၏။ သူတော်ကောင်းတရားတွေ ထွန်းကားလာသော ခေတ်အခါ၌ ဤအပစာယနအကျင့်လည်းထွန်းကား

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မြဲပင် ။ အချို့က အစားအသောက်တွေ ဆန်းပြားပွေလီ၍ လူတွေ့မကျန်းမာဟု ဆိုကြ၏ ၊ တရားထွန်းကားနေလျှင် လူတွေ့မှာ လော်လီမှုတွေ့ နည်းပါး၍ အစားကြောင့် လည်း တရားမပျက် ကျန်းမာရေးလည်းမပျက်ကြပေ ။ ထို့ကြောင့် သူတော်ကောင်း တရားများကို ကြိုးစားခြင်း ကျင့်ကြံခြင်းဖြင့် အာယု,ဝဏ္ဏ,သုခ,ဗလ,ဟူသော ရှေးလက်ဟောင်း အကျိုးတရားကောင်းများ ပြန်လည်ဖေါ်ထုတ်နိုင်ကြပါစေ ။

ဝုဍ္ဎာပစာယန ။ ။ဝုဍ္ဎ = ကြီးသူတို့ကို။ အပစာယန = အရိုအသေပြုမှု။ မိမိကိုယ်အား နှိမ်ချသော အမှုများကို ''အပစာယန'' ဆို၏ ။ ထိုအမှုများမှာ ရှိခိုးမှု လက်အုပ်ချီမှု ခရီးဦးကြိုဆိုမှု ,နေရာပေးမှု စသည်တို့တည်း ။ ဤ၌ ''ဝုဍ္ဎ= ကြီးသူ'' ဆိုရာတွင် ဓမ္မပဒဋ္ဌကထာက ဂုဏ်ဝုဍ္ဎ(=ဂုဏ်အားဖြင့် ကြီးသူ)ကိုသာ ဖွင့်ခဲ့၏။ လူများက ထိုနေ့ဖြစ်စ သာမဏေငယ်လေးမှ အစရဟန်းများကို , ရှင် ရဟန်းများကလည်း ရှင်အဖြစ် ရဟန်းအဖြစ် မိမိထက်ကြီးသော ဂုဏ်အားဖြင့် ကြီးသူတို့ကို ရှိခိုးပူဇော်မှုကို ''အပစာယန'' ဟု ဆို၏ ။

ယေ ဝုဍ္ဎ'မပစာယန္တိ ၊ နရာ ဓမ္မဿ ကောဝိဒါ ။
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ပါသံသာ ၊ သမ္ပရာယေ စ သုဂ္ဂတိ ။

(ဇာတကာ၊၁၊တိတ္တိရဇာတ် ။၉)

'' ရိုသေမှု ကျင့်ဝတ်တရားနှားလည်၍ ကြီးသူကို ရိုသေသမှု ပြုသောသူတို့ကား ယခုဘဝလည်း အချီးအမွှမ်းခံရ၏၊ နောင်ဘဝ၌လည်း သုဂတိရောက်ရ၏ ၊'' ဟူသော ဂါထာအဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ ဝုဍ္ဎ(=ကြီးသူ)သုံးမျိုးခဲ့ပြ၏ ။ ဇာတိဝုဍ္ဎ(=အမျိုးဇာတ်အားဖြင့် ကြီးမြင့်သူ) ဝယောဝုဍ္ဎ(=အသက် အရွယ်အားဖြင့် ကြီးရင့်သူ) ဂုဏဝုဍ္ဎ(=သီလစသော ဂုဏ်အားဖြင့် ကြီးမြတ်သူ) များတည်း။ ထိုတွင် ကြီးသူကို အရိုအသေပြုရမည်ဟူသော ဤအာဂ၌ ဂုဏ်နှင့်ပြည့်စုံသော အသက်ကြီးသူကို ဆိုကြောင်း ဖွင့်၏ ။ (ဇာတက၊ ၌ ၊ပ ၊ ၃၂၆)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သံဒ္ဒါဝ၊ သက္ကသိယုတ် (ဥဒါ၇)''ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော = အမျိုးဦး ကြီးသူတို့ကို ရိုသေလေးစားသူ'' အဖွင့်၌ ဇေဋ္ဌ(=ကြီးသူ)အရကို ဘကြီး , ဘထွေး , မိကြီး , မိထွေး , ဦးရီး , အရီး, စသည်တို့ကို ရိုသေမှု ပြုရမည့် သူများအဖြစ် ဆိုပြီ ။ ဤ၌ ဂုဏ်ကို မဆို ၊ ဂုဏ်မရှိသော အသက်ကြီးသူတို့အားလည်း ခရီးဦးကြိုပြုမှု , နေရာပေးမှု , ကိုင်းညွတ်မှုစသော လေးစားမှုများမှာ ပြုသူ၌ အကျိုးမယုတ်ပေ ။ သို့သော် အရှိအသေပြုခံရမည့် ကြီးသူများက သီလစသော ဂုဏ်ရှိမှ လူငယ်များကလည်း ရိုသေလေးစားမှု ပြုလိုကြမည်ဖြစ်ရာ မိမိက အရှိအသေခံထိုက်သော ဂုဏ်ရှိသူများဖြစ်အောင် ကြိုးစားသင့်ကြပေသည် ။

မှတ်သားဖွယ် အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ
အာဠာနာဋိယသုတ် နိဿသစ်
ပြီးပြီ

==========

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အင်္ဂုလိမာလသုတ် နိဿယသစ်

(၁၃၂) ပရိတ္တံ ယံ ဘဏန္တသ ၊ နိသိန္နဋ္ဌာန,မောဝနံ ။
ဥဒကမ္ပိ ဝိနာသေတိ ၊ သဗ္ဗမေဝ ပရိဿယံ ။

(၁၃၂) ဟေ – အို...သူတော်ကောင်းတို့၊ ယံ ပရိတ္တံ – အကြောင် အင်္ဂုလိမာလ ပရိတ်တော်ကို ၊ ဘဏန္တသ – ရွတ်ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ ၊ နိသိန္နဋ္ဌာန မောဝနံ – နေရာထိုင်ခုံကို ဆေးကြောင်းဖြစ်သော ၊ ဥဒကမ္ပိ – ရေသော်မှလည်း သဗ္ဗမေဝ – အလုံးစုံသာလျှင်ဖြစ်သော ၊ ပရိဿယံ – ဘေးရန်ကို ၊ ဝိနာသေတိ– ကင်းပျောက်စေနိုင်၏ ။

(၁၃၃) သောတ္ထိနာ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံ ၊ ယဉ္စ သာဓေတိ တန်ဏော ။
ထေရဿ'င်္ဂုလိမာလဿ ၊ လောကနာထေန ဘာသိတံ ။
ကပ္ပဋ္ဌာယိ မဟာ,တေဇံ ၊ ပရိတ္တံ တံ ဘဏာမ ဟေ ။

(၁၃၃) ယံ ပရိတ္တံ – အကြောင် အင်္ဂုလိမာလပရိတ်တော်သည် ၊ တန်ဏော– ပရိတ်ရွတ်စဉ် ထိုအခိုက်၌ပင် ၊ သောတ္ထိနာ – ချမ်းချမ်းသာသာဖြင့် ၊ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာန– ကိုယ်ဝန်မှထ မွေးဖွားရခြင်းကိုလည်း ၊ သာဓေတိ – ပြီးစေနိုင်၏ ၊ အင်္ဂုလိမာလဿ– အင်္ဂုလိမာလမည်သော ၊ ထေရဿ – မထေရ်အား ၊ လောကနာထေန – မြတ်စွာ ဘုရားသည် ၊ ဘာသိတံ – ဟောတော်မူအပ်သော ၊ ကပ္ပဋ္ဌာယိ – ကမ္ဘာဆုံးသည်ထိ တည်တတ်သော သဘာဝရှိသော ၊ မဟာတေဇံ – ကြီးမားသော အစွမ်းရှိသော ၊ တံ ပရိတ္တံ – ထို အင်္ဂုလိမာလသုတ် ပရိတ်တော်ကို ၊ မယံ – ငါတို့သည် ၊ ဘဏာမ – ရွတ်ကြကုန်စို့ ။

အမွှမ်းစကားပြေ ။ (လွယ်၏)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နိဒါန်း။ ။ အင်္ဂုလိမာလ မထေရ်ကား ကောသလမင်းကြီး ၏ ပုရောဟိတ်၏ ဇနီး မန္တာနီပုတ္တော်မှ ဖွား မြင်၍ ငယ်မည်မှာ ''အဟိံသက'' ဖြစ်၏၊ သူမွေးဖွားချိန် တပြည်လုံးရှိ လက်နက်တွေ ပြောင်ပြောင်တောက်၍ ဖခင်ပုရောဟိတ်က စောရဖြစ်လိမ့်မည်ဟု နိမိတ်ဖတ်၏။ အရွယ်ရောက်သော အခါ တက္ကသိုလ်ဆရာကြီးထံ သွားရောက် ပညာသင်ရာ ဆရာကြီး အလွန်အဇရေးပေး၍ တပည့်များက မနာလိုဖြစ်ကာ ဆရာကတော်အား ပြစ်မှားနေကြောင်း ဆိုကြ၏ ။ ဆရာကြီးသည် အစ၌ မယုံသော်လည်း ပြောပါများသော် ယုံကြည်လာ၍ အဟိံသက သေစေရန် ဥပါယ်တမျှင်ဖြင့် ''သင်၏ အတတ်ပညာ ပြီးမြောက်ရေးတွင် အကူအပံ့ရစေရန် ခရီးသွားလူ တထောင်အထိ သတ်ရမည်'' ဟု ပြောဆို၏ ။ ပိမိမှာ သူတပါးကို မညှင်းဆဲသော အမျိုးဌဖြစ်၍ မလုပ်နိုင်ကြောင်း ငြင်းဆန်သော်လည်း ''ထိုကဲ့သို့ မလုပ်လျှင် သင်သည် အတတ်၏ အကျိုးကို ခံစားရလိမ့်မည် မဟုတ် '' ဟု ဆို၏ ။ အဟိံသကလည်း တောထဲဝင်၍ လူတွေ့ကို သတ်ရာ ဘယ်မျှဟု မမှတ်မိသဖြင့် လက်သူိးများကို ဖြတ်ယူ၍ ထား၏ ။ လက်သူိးများ ပျောက်ကွန်ပြန်သဖြင့် တဖန်လက်သူိးများကို ဖောက်သီပြီးလျှင် ပန်းကုံးပြု၍ ဆွဲထား၏။ ထိုအခါမှစ၍ အင်္ဂုလိမာလ (လက်သူိးပန်းရှိသူ)အမည်ဖြင့် ထင်ရှား၏ ။

တောထဲသို့ လူများမသွားဝံ့ဖြစ်ရာ ညအခါရွာထဲဝင်၍ အိပ်နေသော လူများကို သတ်ပြီး ဆွဲသွားသဖြင့် မြို့ရွာတွေ တုန်လှုပ် ချောက်ချားရသည် ။ မိခင်က ဖျောင်းဖျပြောဆိုရန် တောထဲသို့ ထွက်လာ၏ ။ ထို အခိုက် ဘုရားရှင်ကလည်း လောကကို ကြည့်သောအခါ ''ယနေ့ ငါသွားလျှင် အင်္ဂုလိမာလ အကျိုးရှိလိမ့်မည်၊ ငါ မသွားလျှင် မိခင်ကို သတ်၍ ကယ်မရအောင် ဆုံးရှုံးလိမ့်မည်'' ဟု မြင်တော်မူ၍ တောထဲသို့ ကြွတော်မူသည် ။

တထောင်ပြည့်ရန် တဦးသာ လိုတော့သဖြင့် လက်ဦးတွေ့သူကို သတ်ရန်ကြံထားသော အင်္ဂုလိမာလသည် ဘုရားရှင်ကို တွေ့သော်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အပြေးလိုက်တော့သည် ။ ဘုရားရှင်၏ တန်ခိုးတော်အရ လိုက်၍ မမိပဲ ရှိသောအခါ လွန်စွာ အံ့သြခြင်းဖြစ်၍ ''ရဟန်း....ရပ်ရပ်'' ဟု ဆို၏ ။ ''ငါ ရပ်နေသည် အင်္ဂုလိမာလ သင်သာလျှင် ရပ်လော'' ဟု မိန့်သော် '' ရဟန်းဆိုသည်မှာ အမှန်ပြောလေ့ရှိ၏ ၊ ဤ ရဟန်းကား သွားနေလျက်ပင် ရပ်သည်ဟု ဆို၏ ၊ အကြောင်းကို မေးဦးမှပဲ'' ဟု မေးလျှောက်၏ ။ ငါကား သတ္တဝါများကို ညှင်းဆဲရန်အတွက်ဖြစ်သည့် တုတ်လက်နက်တို့ကို ပယ်ထား ချထားသည်ဖြစ်ရာ ရပ်နေသူဖြစ်သည် ။ သင်ကား သတ္တဝါတို့ကို ညှင်းဆဲသူဖြစ်၍ မရပ်သူ , ပြေးသူဖြစ်၏'' ဟု ဟောတော်မူရာ သတိတရား ရကာ ရဟန်းအဖြစ် တောင်းပန်တော့သည်။ ဘုရားရှင်၏ ''ဧဟိ ဘိက္ခု '' ခေါ်တော်မူချက်အရ ရဟန်းဖြစ်လေသည် ။

တနေ့ ဆွမ်းခံကြွသောအခါ သားမဖွားနိုင်သော မိန်းမတယောက်ကို မြင်ရ၍ ကရုဏာဖြစ်ကာ ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထား၏ ၊ ထို အခါ မြတ်စွာဘုရားက ထို မိန်းမထံ သွားပြီးလျှင် '' ယတော ဟံ ဘဂိနိ'' စသည်ဖြင့် သစ္စာဆိုရန် သင်ပေးတော်မူရာ ဘုရားအမိန့်တော်အတိုင်း သွား၍ ဆိုသဖြင့် ထို မိန်းမ၏ ကိုယ်ဝန်မှာ ချက်ခြင်းသက်သာ လွယ်ကူစွာဖွားမြင်လာရသည် ။ ဤအချက်များကိုရည်၍ '' သောတ္ထိနာ ဂဗ္ဘဝုဋ္ဌာနံ ယဉ္စ သာဓေတိ တဒ်ဏော ထေရဿင်္ဂုလိမာလဿ လောကနာထေန ဘာသိတံ '' ဟု ဆိုခဲ့ခြင်းဖြစ်သည် ။

မဟာပရိတ် ။ ။'' ဣမဉ္စ ပန ပရိတ္တံ နကိဠိ ပရိဿယံ န မဒ္ဒတိ မဟာပရိတ္တံ နာမေတန္တိ ဝုတ္တံ=ဤပရိတ် မဖျက် ဆီးနိုင်သော ဘေးရန်မရှိ ၊ ဤပရိတ်မှာ မဟာပရိတ်မည်၏ ၊'' ဟု ဆိုအပ်ကြောင်း မဂ္ဂိမပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ(၂၃၃)၌ မိန့်ဆို၏ ။ အင်္ဂုလိမာလထေရ် ထိုင်လျက် သစ္စာပြုရာ နေရာ၌ ခုံပြုလုပ်ထားကြ၏ ၊ သားမဖွားနိုင်သော တိရစ္ဆာန်မကိုပင် ယူဆောင်၍ ထို ထိုင်ခုံပေါ်မှာ နေစေလျှင် ချက်ခြင်းလွယ်ကူစွာ သားဖွားနိုင်၏ ၊ အားနည်းလှ၍ ဆောင်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ယူရန် မဖြစ်နိုင်လျှင် ခုံဆေးရည်ကို ယူပြီး ခေါင်းဦ့ လောင်းလျှင် ချက်ခြင်း သားဖွား နိုင်တော့သည် ။ သားဖွားခြင်းသာမက အခြားရောဂါတို့လည်း ပျောက်ငြိမ်းစေတတ် သည်သာ။ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ အဆိုများကို အစွဲပြု၍ ထိုင်ရာ ခုံဆေးသော ရေပင် ဘေးရန်ကင်းပျောက်နိုင်ကြောင်း ပရိတ်အဖွင့်မ်းဦ့ မိန့်ဆိုသည် ။

တကမ္ဘာလုံးတည် ။ ။ အရှင်၏ တကြိမ်သစ္စာပြုထားသော နေရာမှာ နောင်အမြဲ ဆေးအဖြစ် ဘေးရန်အကွယ်အကာ အဖြစ် အသုံးဝင်နေ၍ ''ယာဝ ကပ္ပါ တိဋ္ဌနကပါဠိဟာရိယံ ကိရေတံ = ဤသစ္စာ ပြုရာ နေရာ၏ ထိုသို့ အစဉ် အာနုဘော်ရှိနေခြင်းမှာ ကမ္ဘာကုန်ဆုံးသည်အထိ တည်နေ မည်ဖြစ်သော တန်ခိုးပြာဋိဟာပင် ဖြစ်သတတ် '' ဟု ဆိုသော မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ ကို အစွဲပြု၍ ''ကပ္ပဋ္ဌာယိ မဟာတေဇံ ''ဟုဆိုသည် ။

(၁၃၄) ယတော'ဟံ ဘဂိနိ အရိယာယ ဇာတိယာ ဇာတော၊
နာဘိဇာနာမိ သဉ္စိစ္စ ပါဏံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတာ ။
တေန သစ္စေန သောတ္ထိ တေ ဟောတု သောတ္ထိ ဂစ္ဆသ ။

(၁၃၄) ဘဂိနိ – နှမ ၊ အဟံ – ငါသည် ၊ ယတော – အကြောင်းအခါမှစ၍၊ အရိယာယ ဇာတိယာ – အရိယာဇာတ်ဖြင့် ၊ ဇာတော –ဖြစ်ခဲ့၏ ၊ တတော –ထိုအခါမှ စ၍၊ သဉ္စိစ္စ – သေစေလိုသော စေတနာဖြင့် အားထုတ်၍၊ပါဏံ– သတ္တဝါကို – ဇီဝိတာ – ဇီဝိတိန္ဒြေမှ ၊ ဝေါရောပေတာ – ချခဲ့ သတ်ခဲ့သည်ဟူ၍ ၊ နာဘိဇာနာမိ – မသိပေ ၊ တေန သစ္စေန – ထိုသစ္စာစကားကြောင့် ၊ တေ – သင့် အား ၊ သောတ္ထိ – ချမ်းသာခြင်းသည် ၊ ဟောတု – ဖြစ်စေသတည်း ၊ ဂစ္ဆသ– သူ ငယ်၏ ၊ သောတ္ထိ – ချမ်းသာခြင်းသည် ၊ ဟောတု – ဖြစ်စေသတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သစ္စာပြုပုံ စကားပြေ ။ ။ နမ – ဇ်သည် အရိယာဇာတ်အားဖြင့် ဖြစ်သည့် အခါမှစ၍ သေစေလိုသော စေတနာဖြင့်၊ သတ္တဝါကို သတ်ခဲ့ဖူးသည်ကို မသိပေ။ ဤသစ္စာစကားကြောင့် သင်ရော ကလေးပါ ချမ်းသာပါစေ ။

အရိယာဇာတ် ။ ။ထိုသို့ သစ္စာပြုချိန်တွင် အရှင်ကား မဂ်ဖိုလ် မရသေးပါ ၊ သို့ဖြစ်လျက် အရိယာယ ဇာတိယာ ဆိုသည်မှာ ဘယ်သို့နည်း ။ ဤ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကိုပင် အရိယာဖြစ်ကြောင်း ဇာတ်ဖြစ်၍ ''အရိယာယ ဇာတိယာ''ဟု ဆိုသည် ။ ဘုရားရှင်သည် ရှေးဦးစွာ ''အရိယာယ ဇာတိယာ''မပါ ''ယတော ဟံ ဘဂိနိ ဇာတော'' စသည်ဖြင့် '' နမ... ဇ်ဖြစ်သည်မှ စ၍ သိလျက် သတ္တဝါကို သတ်ဖူးသည် မရှိ '' ဟု သင်ပေးခဲ့ရာ ''ဖြစ်သည်မှစ၍''ဆိုသည်မှာ ''မွေးဖွားခြင်း လူဖြစ် သည်မှ စ၍''ဟူ၍လည်း ဖြစ်နိုင်၍ အရှင်အင်္ဂုလိမာလ-က ''သည်လိုလျှင် တပည့်တော်အား မုသာဝါဒဖြစ်ပါလိမ့်မည်၊ တပည့်တော် သတ္တဝါတွေ အများအပြား သတ်ခဲ့သူ ဖြစ်သည် ''ဟု လျှောက်၏ ။ ''အင်္ဂုလိမာလ ထို အဖြစ် ဇာတိကို သင် မယူနှင့်။ ထိုဇာတိက လူဖြစ်သော အခါဖြစ်သည် ၊ လူဆိုသည်မှာ ပါဏာတိပါတစသည် ပြုတတ်၏ ။ ယခု သင်၏ ဇာတိမှာ အရိယာဇာတိဖြစ်သည်။ 'ယတော ဟံ ဘဂိနိ ဇာတော'ဟု သင်ဆိုရန်ကုက္ကုစ္စဖြစ်လျှင်'' အရိယာယ ဇာတိယာ' ထည့်ဆို''ဟု တဖန်ပြင်ကာ သစ္စာပြုပုံကို မိန့်တော်မူသည် ။

ဆေးကုခြင်း မဟုတ်လော။ ။ မြတ်စွာဘုရားသည် ဤသို့ သစ္စာပြုခိုင်းသည်မှာ မထေရ်ကို ဆေးကုခိုင်းရာ မကျပါလောဟု ဆိုဖွယ်ရှိ၏ ။ '' နဟိ သစ္စကိရိယာ ဝေဇ္ဇကမ္မံ ဟောတိ '' မရွှိမပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ (၂၃၄)အရ သစ္စာပြုခြင်းမှာ ဆေးကုမှု မဟုတ် ။ မထေရ်ကို မြင်ကြလျှင် လူတွေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကြောက်ကြ ပြေးကြ၍ မထေရ်အတွက် ဆွမ်းခက်ခဲကာ တရား အားမထုတ်နိုင်ရှိခဲ့၏။ သစ္စာပြုကာ လူတွေ ချမ်းသာအောင် ပြုပေးခြင်းဖြင့် မေတ္တာသက်ရောက်ပြီးလျှင် အရှင်အား ဆည်းကပ်လာမည်ဖြစ်ရာ ဆွမ်းမခက်ခဲပဲ တရား အားထုတ်နိုင်လိမ့်မည်ဟု ရည်မျှော်ကာ မထေရ်အား ချီးမြောက်လို၍ သစ္စာပြုခိုင်းခြင်း ဖြစ်၏။

ထို့ပြင် အရှင်မြတ်ကား ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ပါသော်လည်း ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ စိတ်မရောက် မိမိ ရှေးက လူတွေသတ်ခဲ့ပုံ, ထိုအခါက သေဘေးကြောက်လှ၍ လူတွေတောင်းပန်ပုံ , ခြေလက် ကိုးရိုးကားရားဖြစ်ပုံ များသာ ထင်နေ၍ နေရာမှ ထထသွားရ၏၊ ထို့ကြောင့် အရိယာဇာတ်ဖြင့် သစ္စာဆိုခိုင်းလျှင် ရှေးအဖြစ်များ အမှတ်မထားတော့ပဲ ဝိပဿနာပွါးနိုင်ကာ ရဟန္တာဖြစ်လိမ့်မည်ဟု သိတော်မူ၍ အရိယာဇာတ်ဖြင့် သစ္စာပြုခိုင်းခြင်း ဖြစ်ကြောင်း မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ(၂၃၄)၌ အကြောင်းနှစ်ရပ် ဖွင့်ပြတော်မူသည်။

မှတ်သားဖွယ် အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ
အင်္ဂုလိမာလသုတ် နိဿယသစ်
ပြီးပြီ။

==========

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖောဖျင်သုတ် နိဿယသစ်

(၁၃၅) သံသာရေ သံသရန္တာနံ ၊ သဗ္ဗဒုက္ခဝိနာသနေ ။
သတ္တာ ဓမ္မေ စ ဖောဖျင်္ ၊ မာရသေနာပမဒ္ဒနေ ။
(၁၃၆) ဗုဇ္ဈိတ္တာ ယေ စိ'မေ သတ္တာ ၊ တိဘဝါ မုတ္တကု'တ္တမာ ။
အဇာတိ'မဇရာ'ဗျာဓိ' ၊ အမတံ နိဗ္ဘယံ ဂတာ ။
(၁၃၇) ဧဝမာဒိဂုဏူပေတံ ၊ အနေကဂုဏသင်္ဂဟံ ။
သြသဓွ ဂ္ဂမံ မန္တံ့ ၊ ဖောဖျင်္ဂ် ဘဏာမ ဟေ ။

(၁၃၅–၇) ဟေ – အို...သူတော်ကောင်းတို့ ၊ သံသာရေ – သံသာရ၌ သံသရန္တာနံ – ကျင်လည်ကြကုန်သော သတ္တဝါတို့၏၊ သဗ္ဗဒုက္ခဝိနာသနေ – ဒုက္ခခပ်သိမ်းတို့ကို ပျောက်ပြိမ်းစေတတ်ကုန်သော ၊ မာရသေနာပမဒ္ဒနေ – မာရ်စစ်သည် အသင်းအပင်းတို့ကို နှိမ်နင်းဖျက်ဆီးတတ်ကုန်သော ၊ ဖောဖျင်္ –ဖောဖျင်မည်ကုန်သော ၊ သတ္တာ –ခုနစ်ပါးကုန်သော ၊ ယေ ဓမ္မေ – အကြင် တရားတို့ကို ၊ ဗုဇ္ဈိတ္တာ – သိကြကုန်သောကြောင့် ၊ ဥတ္တမာ – မြတ်ကုန်သော၊ ဂ္ဂမေ သတ္တာ – ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ၊ တိဘဝါ – ဘဝသုံးပါးမှ ၊ မုတ္တကာ – လွတ်မြောက်ရကုန်သည်ဖြစ်၍ ၊ အဇာတိ' – ပဋိသန္ဓေနေခြင်း မရှိသော ၊ အဇရံ – အိုခြင်း မရှိသော ၊ အဗျာဓိ' – နာခြင်းမရှိသော ၊အမတံ– သေခြင်းမရှိသော,၊ နိဗ္ဘယံ – ဘေးမရှိသော ၊ နိဗ္ဘာနံ – နိဗ္ဗန်သို့ ၊ ဂတာ – ရောက်ကြရကုန်ပြီ ၊ ဧဝမာဒိဂုဏူပေတံ –ဤသို့ အစရှိသော အကျိုးဂုဏ်အင် အာနိသင်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော ၊ အနေကဂုဏသင်္ဂဟံ– ဂုဏ်ပေါင်းများစွာ သိမ်းယူရာ ဖြစ်သော ၊ သြသဓွ – ရောဂါပျောက်ရေးဝယ် ဆေးသဖွယ်လည်းဖြစ်သော ၊ မန္တဉ္စ – အန္တရာယ်ကင်းရေးဝယ် မန္တန်သဖွယ်လည်းဖြစ်သော ၊ ဂ္ဂမံ ဖောဖျင်္ံ – ဤ ဖောဖျင်္ဂ်သုတ်ပရိတ်တော်ကို ၊ မယံ – ငါတို့သည်၊ ဘဏာမ – ရွတ်ကြကုန်စို့ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အမ္ဘမ်းစကားပြေ (လွယ်ဏ်)

(၁၃၈) ဖောဖျော်ဂျီ သတိသခိါတော ၊ ဓမ္မာနံ ဝိစယော တထာ ။
ဝီရိယံ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ ၊ ဖောဖျော်ဂျီ စ တထာ'ပရေ ။
(၁၃၉) သမာဓုပေက္ခာ ဖောဖျော်ဂျီ ၊ သတ္တော်'တော သဗ္ဗဒသိနာ ။
မုနိနာ သမ္မဒက္ခာတာ ၊ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ။
(၁၄၀) သံဝတ္တန္တိ အဘိညာယ ၊ နိဗ္ဗာနာယ စ ဖောဓိယာ ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန ၊ သောတ္ထိ တေ ဟောတု သဗ္ဗဒါ ။

(၁၃၈–၄၀) သတိသခိါတော – သတိဟုဆိုအပ်သော ၊ ဖောဖျော်ဂျီ စ– ဖောဖျော်ငင်း၊ ဓမ္မာနံ ဝိစယော စ – ဓမ္မဝိစယဖောဖျော်ငင်း၊ တထာ – ထိုမှ တစ်ပါး၊ ဝီရိယံ စ – ဝီရိယဖောဖျော်ငင်း ၊ ပီတိ ပဿဒ္ဓိ ဖောဖျော်ဂျီ စ – ပီတိဖောဖျော် ပဿဒ္ဓိ ဖောဖျော်တို့ငင်း ၊ တထာ – ထို့အပြင် ၊ အပရေ – တပါးကုန်သော ၊ သမာဓုပေက္ခာ ဖောဖျော်ဂျီ စ – သမာဓိဖောဖျော် ဥပေက္ခာဖောဖျော်တို့ငင်း ၊ ဂျာတိ – ဤသို့ ၊သဗ္ဗဒသိနာ၊ တရားအလုံးစုံ အကုန်သိတော်မူသော၊ မုနိနာ – မြတ်စွာဘုရားသည် ၊သမ္မဒက္ခာတာ– ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူအပ်ကုန်သော ၊ သတ္တ – ခုနစ်ပါးကုန်သော ၊ ဧတေ– ထို ဖောဖျော်တရားတို့သည် ၊ ဘာဝိတာ – ပွါးများအပ်ကုန်သည်ရှိသော် ၊ ဗဟုလီကတာ ကြိမ်ဖန်များစွာ အလေ့အလာ ပြုအပ်ကုန်သည်ရှိသော် ၊ အဘိညာယ စ – သစ္စာ လေးပါးကို သိခြင်းငှာငင်း ၊ နိဗ္ဗာနာယ စ – နိဗ္ဗာန်အလို့ငှာငင်း ၊ ဖောဓိယာ စ – မဂ်ဉာဏ်အလို့ငှာငင်း ၊ သံဝတ္တန္တိ – ဖြစ်ကုန်၏ ၊ ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန – ဤသစ္စာစကား ကြောင့်၊ တေ – သင့်အား၊ သဗ္ဗဒါ – အခါခပ်သိမ်း၊ သောတ္ထိ – ချမ်းသာခြင်းသည်၊ ဟောတု – ဖြစ်ပါစေသတည်း ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖောဖျင်ခုနစ်ပါး စကားပြေ ။ ။တရားအလုံးစုံ အကုန်သိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော သတိ , ဓမ္မဝိစယ , ဝီရိယ , ပီတိ , ပဿဒ္ဓိ , သမာဓိ , ဥပေက္ခာ ဟူသော ဖောဖျင်ခုနစ်ပါး ဤတရားတို့ကား ပွါးများလေ့လာခဲ့လျှင် သစ္စာလေးပါးသိရန် , နိဗ္ဗာန်ရရန် , မဂ်ရရန် ဖြစ်သည် ။ ဤ သစ္စာစကားကြောင့် သင့်အား အခါခပ်သိမ်း ချမ်းသာပါစေ ။

(၁၄၁) ကေသို့ သမယေ နာထော ၊ မောဂ္ဂလ္လာနဉ္စ ကဿပံ ။
ဂိလာနေ ဒုက္ခိတေ ဒိသွာ ၊ ဖောဖျင်္ဂေ သတ္တ ဒေသယိ ။

(၁၄၁) ကေသို့ သမယေ –အခါတစ်ပါး၌ ၊ နာထော – မြတ်စွာဘုရားသည်၊ မောဂ္ဂလ္လာနဉ္စ –မောဂ္ဂလ္လာန်မထေရ်ကိုငင်း ၊ ကဿပဉ္စ –ကဿပမထေရ်ကိုငင်း ၊ ဂိလာနေ – မကျန်းမာသည်တို့ကို ၊ ဒုက္ခိတေ – ဆင်းရဲခြင်းသို့ရောက်သည်တို့ကို ၊ ဒိသွာ – မြင်တော်မူရ၍ ၊ သတ္တ ဖောဖျင်္ဂေ – ဖောဖျင်ခုနစ်ပါးတို့ကို ၊ ဒေသယိ – ဟောတော်မူပြီ ။

(၁၄၂) တေ စ တံ အဘိနန္ဒိတွာ ၊ ရောဂါ မုစ္စိံသု တင်္ခဏာ ။
ဇေတန သစ္စဝဇ္ဇေန ၊ သောတ္ထိ တေ ဟောတု သဗ္ဗဒါ ။

(၁၄၂) တေ စ – ထို မထေရ်မြတ်တို့သည်လည်း ၊ တံ – ထိုဖောဖျင်ခုနစ်ပါးတရားတော်ကို – အဘိနန္ဒိတွာ –နှစ်သက်အားရ ခံယူကြကုန်၍၊ တင်္ခဏာ – ထို ခဏ၌ ၊ ရောဂါ – ရောဂါမှ ၊ မုစ္စိံသု – ပျောက်ကင်း လွတ်မြောက်ကြရကုန်ပြီ ၊ ဇေတန သစ္စဝဇ္ဇေန – ဤစကားကြောင့် ၊ တေ – သင့်အား ၊ သဗ္ဗဒါ– အခါခပ်သိမ်း ၊ သောတ္ထိ – ချမ်းသာခြင်းသည် ၊ ဟောတု – ဖြစ်ပါစေသတည်း ။

ဖောဖျင်အကျိုး စကားပြေ (လွယ်ဏ်)

---

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဖောဖျင်သုတ်ဖြစ်လာပုံ ။ ။အခါတစ်ပါး မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးတော်မူစဉ် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်အနီး ပိပ္ပလိလိုဏ်ဂူ၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသော အရှင်မဟာကဿပ မကျန်းမမာဖြစ်ရာ ဘုရားရှင် ကြွတော်မူပြီးလျှင် ဖောဖျင်ခုနစ်ပါး တရားကို ဟော တော်မူ၏ ။ ထိုတရားဖြင့်ပင် အရှင်၏ ရောဂါမှာ ချက်ခြင်း ပျောက်ရတော့သည် ။ ထို တရားကို နာရသော အရှင်မြတ်အား ''ငါကား ရဟန်းပြု၍ ခုနစ်ရက်မြောက်၌ သစ္စာတို့ကို သိရသောအခါ ဤဖောဖျင်တရားများ ထင်ရှားဖြစ်လာခဲ့ဘူး၏ ။ ဘုရား သာသနာကား ဝဋ်ဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ရေးအစစ် တကယ်ဖြစ်ပါပေသည် '' ဟု အကြံဖြစ်ရာ ကိုယ်မှ အသွေးများ ကြည်လင် ဥပါဒါရုပ်များ စင်ကြယ်လာမှုကြောင့် ကြာဖက်၌ကျသော ရေပေါက်ပမာ ရောဂါကိုယ်မှ ခွါပျောက်ခဲ့ရသည် ။ ထို့ အတူ ဂိဂ္ဂကုဋ်တောင်၌ သီတင်းသုံးတော်မူသော အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်မထေရ်မြတ် မကျန်း မမာစဉ် ဖောဖျင်သုတ်ကိုပင် ဘုရားရှင် ဟောတော်မူရာ အရှင်၏ ရောဂါမှာ ချက်ခြင်း ယူပစ်သလို ပျောက်ကင်းခဲ့ရဘူးသည် ။

သို့သော် မဟာဝဂ္ဂသံယုတ် ဖောဖျင်သုတ်(ဂျ) သည် စုဏ္ဏိယသာဖြစ်၍ ဤဖောဖျင်ပရိတ်ကိုမူ ဂါထာအဖြစ် ရှေးဆရာတို့ စီစဉ် ရေးသားထားခြင်းဖြစ်၏ ။

(ဒဂျ) ဇေဒါ ဓမ္မရာဇာပိ ၊ ဂေလေညာ'နာဘိပိဋ္ဌိတော ။
စုန္ဒတ္ထေရေန တံ ယေဝ ၊ ဘဏာပေတွာန သာဒရံ ။
(ဒဂဂ) သမ္မောဒိတွာန အာဗာဓာ၊ တမှာ ဝုဋ္ဌာသိ ဌာနသော ။
ဇေတေန သစ္စဝဇ္ဇေန ၊ သောတ္ထိ တေ ဟောတု သဗ္ဗဒါ ။
(ဒဂျ–ဂ)ဇေဒါ – အခါတစ်ပါး၌ ၊ ဓမ္မရာဇာပိ – တရားဘုရင် ဘုရားရှင်သည် လည်း ၊ ဂေလညေန – ရောဂါဝေဒနာသည် ၊ အဘိပိဋ္ဌိတော –

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပြင်းထန်စွာ နှိပ်စက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ၊ စုန္ဒတ္ထေရေန – စုန္ဒမထေရ်ကို ၊ တံ ယေဝ–ထိ ဖောဖျင်တရားတော်ကိုပင်၊ သာဒရံ – ရိုသေလေးစားစွာ ၊ ဘဏာပေတွာန – ရွတ်ဆိုစေ၍ သမ္မောဒိတွာန – ဝမ်းမြောက်တော်မူသောကြောင့်၊ ဌာနသော – တခဏာခြင်း၊ တမှာ အာဗာဓာ – ထိုရောဂါမှ ၊ ဝုဋ္ဌာသိ – ထမြောက် ပျောက်ကင်းတော်မူလေပြီ၊ ဇေတန သစ္စဝဇ္ဇေန – ဤစကားကြောင့် ၊ တေ – သင့်အား ၊ သဗ္ဗဒါ– အခါခပ်သိမ်း၊ သောတ္ထိ – ချမ်းသာခြင်းသည် ၊ ဟောတု – ဖြစ်ပါစေသတည်း ။

ဖောဖျင်အကျိုး စကားပြေ (လွယ်၏)

ဘုရားရှင်ရောဂါ ။　　။မြတ်စွာဘုရား ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဝေဠုဝန်ကျောင်းတော်၌ သိတင်းသုံးတော်မူစဉ် မကျန်းမမာဖြစ်ခဲ့ရာ အရှင်စုန္ဒကို ဖောဖျင်တရား ရွတ်ဆိုရန် အမိန့်ရှိတော်မူသည် ။ အရှင်မဟာကဿပ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်တို့အား ဘုရားဟောသည့် ဖောဖျင်သုတ်ကိုပင် အရှင်စုန္ဒ ရွတ်ဆို လျှောက်တင်ခဲ့ရာ ဘုရားရှင်၏ ပြင်းထန်သော ဝေဒနာမှာ ချက်ခြင်းပျောက်ကင်းခဲ့သည် ။

(၁၄၅) ပဟီနာ တေ စ အာဗာဓာ ၊ တိဏ္ဏန္နမ္ပိ မဟေသိနံ ။
မဂ္ဂါဟတာ ကိလေသာဝ ၊ ပတ္တာ'နုပ္ပတ္တိဓမ္မတံ ။
ဇေတန သစ္စဝဇ္ဇေန ၊ သောတ္ထိ တေ ဟောတု သဗ္ဗဒါ ။

(၁၄၅) မဂ္ဂါဟတာ – အရိယာမဂ် တရားတို့သည် ပယ်ရှားဖျက်ဆီးအပ်ကုန်သော ၊ ကိလေသာ – ကိလေသာတို့သည် ၊ အနုပ္ပတ္တိဓမ္မတံ–တဖန်ထပ်ကာ မဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသဘော ရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ၊ ပတ္တာ ဣဝ – ရောက်ရကုန်သကဲ့သို့ ၊ တထာ – ထို့အတူ – တိဏ္ဏန္နမ္ပိ – သုံးပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

မဟေသိနံ - သီလကွန္ဓ စသည်ဖွဲ့ရာ မြတ်စွာဘုရား , နှစ်ပါးသော ထေရ်အရှင်တို့၏ ၊ ပဟီနာ - ဖောဖျင်တရားဖြင့် ပယ်ရှားအပ်ပြီးဖြစ်ကုန်သော ၊ တေ အာဗာဓ- ထိုရောဂါတို့သည်လည်း ၊ အနုပ္ပတ္တိမဗ္ဗတံ- တဖန်ထပ်ကာ မဖြစ်လာခြင်းသဘောရှိသည်၏ အဖြစ်သို့ ၊ ပတ္တာ - ရောက်ကုန်ပြီ ၊ ဇေတန သစ္စဝဇ္ဇေန - ဤစကားကြောင့် ၊ တေ - သင့်အား ၊ သဗ္ဗဒါ- အခါခပ်သိမ်း ၊ သောတ္ထိ - ချမ်းသာခြင်းသည် ၊ ဟောတု- ဖြစ်ပါစေသတည်း ။

အရှင်းပျောက်ပုံ စကားပြေ။ ။ မဂ်ဖြင့် ပယ်အပ်သော ကိလေသာတို့သည် တဖန်ထပ်ကာ ပေါ်မလာတော့သကဲ့သို့ မဟေသိသုံးပါး (=ဘုရား , အရှင်မဟာကဿပ , အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်)တို့၏ ဖောဖျင်တရားတို့ဖြင့် ပယ်ရှားအပ်သော ဝေဒနာများလည်း နောင်ပေါ်ခြင်း အလျင်း မရှိတော့သည်၏ အဖြစ်သို့ ရောက်ရသည်၊ ဤသစ္စာစကားကြောင့် သင့်အား ထာဝစဉ် ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါစေ ။

မှတ်သားဖွယ် အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ
ဖောဖျင်သုတ် နိဿယသစ်
ပြီးပြီ ။

---

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပုဗ္ဗကျာသုတ် နိဿယသစ်

(၁၄၆) ယံ ဒုန္နိမိတ္တံ အဝမင်္ဂလ္လ ၊
ယော စာ'မနာပေါ သကုဏာသ သဒ္ဒေါ ။
ပါပဂ္ဂဟော ဒုသုပိနံ အကန္တံ၊
ဗဒ္ဓါနုဘာဝေန ဝိနာသ'မေန္တု ။

(၁၄၆) ယံ ဒုန္နိမိတ္တ္ဂ္ဂ – အကြောင် မကောင်းသော နိမိတ်သည်၎င်း ၊ ယံ အဝမင်္ဂလ္လ – အကြောင် အမင်္ဂလာသည်၎င်း ၊ သကုဏာသ –ဌက်ဆိုး ၏ ၊ အမနာပေါ – နှစ်သက်ဖွယ် မရှိသော ၊ ယော သဒ္ဒေါ စ – အကြောင် အသံသည်၎င်း၊ ယော ပါပဂ္ဂဟော စ – အကြောင် ပါပကြိုဟ်သည်၎င်း ၊ အကန္တံ – နှစ်လိုဖွယ် မရှိသော၊ ယံ ဒုသုပိနဉ္စ – အကြောင် မကောင်းသော အိပ်မက်သည်၎င်း၊ (သန္တိ – ရှိကုန်၏)ဖေတော ဒုန္နိမိတ္တာဒယော – ထို မကောင်းသော နိမိတ်စသည်တို့သည် ၊ ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန–ဘုရား မြတ်တို့၏ အာနုဘော်တော်ကြောင့် ၊ ဝိနာသံ – အလျှင်း မရောက် ကင်းပျောက် ခြင်းသို့ ၊ ဇန္တု – ရောက်ပါစေကုန်သတည်း ။

(၁၄၇) ယံ ဒုန္နိမိတ္တံ အဝမင်္ဂလ္လ ၊
ယော စာ'မနာပေါ သကုဏာသ သဒ္ဒေါ ။
ပါပဂ္ဂဟော ဒုသုပိနံ အကန္တံ၊
ဓမ္မာနုဘာဝေန ဝိနာသ'မေန္တု ။

(၁၄၈) ယံ ဒုန္နိမိတ္တံ အဝမင်္ဂလ္လ ၊
ယော စာ'မနာပေါ သကုဏာသ သဒ္ဒေါ ။
ပါပဂ္ဂဟော ဒုသုပိနံ အကန္တံ၊
သံဃာနုဘာဝေန ဝိနာသ'မေန္တု ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

------ဓမ္မာနုဘာဝေန - တရားတော်တို့၏ အာနုဘော်ကြောင့် ၊ပ၊
------သံဃာနုဘာဝေန - သံဃာတော်တို့၏ အာနုဘော်ကြောင့် ၊ပ၊

အာသီသ စကားပြေ ။ ။ မကောင်းသော နိမိတ် , အမင်္ဂလာ , နှစ်သက်ဖွယ် မရှိသော ငှက်ဆိုးသံ , ပါပကြိုဟ် , နှစ်လိုဖွယ် မရှိသော အိပ်မက်ဆိုး အမျိုးမျိုးတို့သည် ဘုရားမြတ်တို့၏ အာနုဘော်ကြောင့် ပျောင်းပျောက်ကြပါစေ ။
------ တရားတော်တို့၏ အာနုဘော်ကြောင့် ကင်းပျောက်ကြပါစေ ။
------ သံဃာတော်တို့၏ အာနုဘော်ကြောင့် ကင်းပျောက်ကြပါစေ ။

ဂျေးဆရာတို့၏ အစီအစဉ် ။ ။ ဤ ပုဗ္ဗဏှသုတ်၌ နောက်ဆုံး ''သုနက္ခတ္တံ'' စသော သုံးဂါထာခွဲကား (အံ -၁-၂၉၉)ပုဗ္ဗဏှသုတ်လာ ဘုရားဟော ဂါထာများဖြစ်သည် ။ ကျန် ဂါထာများတွင် ''ယံ ကိဉ္စိ ဝိတ္တံ'' စသော ပထမဂါထာကလည်း သုတ္တန်ပါတ်ရတနသုတ်လာ ဘုရားဟော ဂါထာပင်တည်း ။ ကြွင်းဂါထာများကား ဘုရားဟော မဟုတ် ၊ ဂျေးဆရာတို့ စီစဉ်ထားခြင်းဖြစ်သည် ။ ပုဗ္ဗဏှသုတ်လာ ဂါထာများကို အစွဲပြု၍ တသုတ်လုံးကို ပုဗ္ဗဏှသုတ် ဟုပင် ခေါ်ကြ၏ ။ ပုဗ္ဗဏှသုတ်ဟူသော အမည်အားလျော်စွာ နံနက်အခါ ရွတ်ဆိုကြရန် သတ်မှတ်ထားကြောင်း ဆိုရိုးရှိသည် ။ သို့သော် နံနက်အခါသာ ရွတ်သင့် ရွတ်ထိုက်သည်ဟု တထစ်ချ မှတ်ရန်ကား မဟုတ် ။ မည်သည့် အချိန်အခါမဆို ရွတ်လိုက ရွတ်နိုင်၍ အကျိုးရှိသည်ဟုသာ မှတ်သင့်သည် ။

အကြောင်း၏ အကြောင်း။ ။ ''ဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန - ဘုရားဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော ကုသိုလ်စေတနာ အစွမ်းကြောင့်'' ဟုလည်း ပေးကြသည် ၊ ပေးနိုင်သည်၊ သို့သော် ဘုရားဂုဏ်ကို အာရုံပြုသော စေတနာ၏

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အာနုဘော်ကို ဘုရား၏ အာနုဘော်ဟု ဆိုနိုင်သည် ။ ဘုရားကို အမှီပြု ဖြစ်လာသော စေတနာဖြစ်သောကြောင့် အကြောင်း၏ အကြောင်းကိုလည်း အကြောင်း ဆိုရသော လောကထုံးအရပင် ဖြစ်သည်။ ''တိဏ္ဏာဟိ ဘတ္တံ သိဒ္ဓံ = မြက်တို့ကြောင့် ထမင်း ပြီး၏ '' ''ဓောရေဟိ ဒမော ဂါမော = ခိုးသူတို့ကြောင့် ရွာကို မိုးလောင် အပ်၏ ''။ ဤ အဆိုများကဲ့သို့မှတ် ။

(၁၄၉) ဒုက္ခပတ္တာ စ နိဒ္ဒုက္ခာ ၊ ဘယပတ္တာ စ နိဗ္ဘယာ ။
သောကပတ္တာ စ နိသ္သောကာ ၊ ဟောန္တု သဗ္ဗေပိ ပါဏိနော ။

(၁၄၉) ဒုက္ခပတ္တာ – ဆင်းရဲဒုက္ခ ဆိုက်ရောက်နေကြကုန်သော ၊ သဗ္ဗေပိ– အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော ၊ ပါဏိနော – သတ္တဝါတို့သည် ၊ နိဒ္ဒုက္ခာ စ – ဆင်းရဲမရှိကြကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တု – ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း ၊ ဘယပတ္တာ –ဘေး အန္တရာယ် ဆိုက်ရောက်နေကြကုန်သော ၊ သဗ္ဗေပိ– အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ ပါဏိနော – သတ္တဝါတို့သည် ၊ နိဗ္ဘယာ စ – ဘေး အန္တရာယ် မရှိကြကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တု – ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း၊ သောကပတ္တာ – စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်းသို့ ဆိုက်ရောက်နေကြကုန်သော၊ သဗ္ဗေပိ – အလုံးစုံလည်းဖြစ်ကုန်သော၊ပါဏိနော– သတ္တဝါတို့သည် ၊ နိသ္သောကာ စ – စိုးရိမ်ပူဆွေးခြင်း မရှိကြကုန်သည်လည်း၊ ဟောန္တု – ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း ။

မေတ္တာအာသီသ စကားပြေ ။ ဆင်းရဲဒုက္ခ ကြုံတွေ့ နေရသော သတ္တဝါမှန်သမျှ ဆင်းရဲဒုက္ခ ကင်းကြပါစေ ၊ ဘေးအန္တရာယ် ဆိုက်ရောက်နေကြရသော သတ္တဝါမှန်သမျှ ၊ ဘေးအန္တရာယ် ကင်းကြပါစေ၊ စိတ်သောက ရောက်လျက် ရှိကြရသော သတ္တဝါမှန်သမျှ၊ စိတ်သောက ကင်းဝေးကြပါစေ ။

(၁၅၀) ဇတ္တာဝတာ စ အမ္ဖေဟိ ၊ သမ္ဘတံ ပုညသမ္ပဒံ ။
သဗ္ဗေ ဒေဝါ'နုမောဒန္တု ၊ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိ,သိဒ္ဓိယာ ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၁၅၀) စ – ပတ္တိဒါနစကား မြွက်ကြားပါဦးအံ့ ၊ ဇေတ္တာဝတာ–ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော တရားအလျဉ် စကားအစဉ်ဖြင့် ၊ အမှေတိ – ငါတို့ သည် ၊ သမ္ဟတံ – ကောင်းစွာဆည်းပူးအပ်သော ၊ ပုညသမ္ဘဒံ – ကောင်းမှု၏ ပြည့် စုံခြင်းကို ၊ သဇ္ဇေ – အလုံးစုံကုန်သော ၊ ဒေါ – နတ်တို့သည်၊ သဇ္ဇသမ္ဘတ္တိ, သိဒ္ဓိယာ– စည်းစိမ်များစွာ ချမ်းသာအကုန် ပြည့်စုံပြီးမြောက်ခြင်းငှာ၊ အနုမောဒန္တု – သာဓု သာဓု အနုမောဒနာ ပြုကြပါကုန်လော့ ။

အမျှဝေချက် စကားပြေ။ ။ဤမျှ အတိုင်း အရှည်ရှိသော စကားအစဉ် ဖြင့် ငါတို့ ကောင်းစွာ ဆည်းပူးအပ်သော ကောင်းမှု၏ ပြည့်စုံခြင်းကို အလုံးစုံသော နတ်တို့သည် စည်းစိမ်ချမ်းသာ အကုန် ပြည့်စုံဖို့ရန် သာဓု အနုမောဒနာ ပြုကြပါကုန်လော့ ။

(၁၅၁) ဒါနံ ဒေန္တု သဒ္ဓါယ ၊ သီလံ ရက္ခန္တု သဗ္ဗဒါ ။
ဘာဝနာဘိရတာ ဟောန္တု ၊ ဂစ္ဆန္တု ဒေဝတာ'ဂတာ ။

(၁၅၁) သဒ္ဓါယ – ရတနာသုံးတန် ကံ , ကံ၏အကျိုး မြတ်နိုးယုံကြည်ကြ ကုန်၍ ၊ ဒါနံ – အလှူဒါနကို ၊ဒေန္တု – လှူဒါန်းကြပါကုန်လော့ ၊ သဗ္ဗဒါ – အခါမလပ် ၊ သီလံ – သီလကို ၊ ရက္ခန္တု – စောင့်ရှောက်ကြပါကုန်လော့၊ ဘာဝနာဘိရတာ – သမထ , ဝိပဿနာ ဘာဝနာ၌ နှစ်ခြိုက်ခင်မျာ မွေ့လျော်ကြ ကုန်သည် ၊ဟောန္တု – ဖြစ်ကြပါကုန်လော့ ၊ အာဂတာ – ပရိတ်တရားတော် နာယူရန် ဆိုက်ရောက်လာကြကုန်သော ၊ ဒေဝတာ – နတ်တို့သည် ၊ ဂစ္ဆန္တု – ကိုယ့်ရပ်ဌာန ပြန်ကြပါကုန်လော့ ။

တိုက်တွန်း ခွင့်လွှတ်ချက်စကားပြေ။ ရတနာသုံးတန် ကံ , ကံ၏ အကျိုးကို ယုံကြည်ကြကုန်၍ အလှူဒါနကို ပေး လှူကြကုန်လော့ ၊ အခါမလပ် သီလကို စောင့်ရှောက်ကြပါကုန်လော့ ၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သမထ ဝိပဿနာ ဘာဝနာ၌ ပျော်ပိုက်ကြကုန်လော့ ၊ တရားနာ လာရောက်ကြကုန်သော နတ်တို့သည် ၊ နေရင်းဌာနသို့ ပြန်ကြပါကုန်လော့။

(၁၅၂) သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ ဗလပ္ပတ္တာ ၊ ပစ္စေကာနဉ္စ ယံ ဗလံ ။
အရဟန္တာနဉ္စ တေဇေန ၊ ရက္ခံ ဗန္ဓာမိ သဗ္ဗသော ။

(၁၅၂) ဗလပ္ပတ္တာ – ကာယဗလ ဉာဏဗလ စွမ်းအားကို ရပိုင်တော်မူကြကုန်သော ၊ သဗ္ဗေ – အလုံးစုံကုန်သော ၊ ယေ ဗုဒ္ဓါ –အကြင် ဘုရားရှင်တို့သည် ၊(သန္တိ –ရှိတော်မူကြကုန်၏) တေသဉ္စ – ထိုဘုရားရှင်တို့၏ငင်း ၊ ပစ္စေကာနဉ္စ – ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ငင်း ၊ ယံ ဗလံ – အကြင် စွမ်းအားရှိန်စော် အာနုဘော်သည် ၊ အတ္ထိ – ရှိ၏ ၊ တေန ဗလေန စ – ထို အစွမ်း အာနုဘော်ဖြင့်ငင်း ၊အရဟန္တာနံ– ရဟန္တာတို့၏ ၊ တေဇေန စ – တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့်ငင်း ၊ သဗ္ဗသော – အခါခပ်သိမ်း၊ ရက္ခံ – အကာအကွယ် အစောင့် အရှောက်ကို ၊ အဟံ – ငါသည် ၊ ဗန္ဓာမိ – ဖွဲ့ပါ၏။

အရံ အတားဖွဲ့ပုံ စကားပြေ ။ ။ကိုယ်တော်အား ဉာဏ်တော်အားကို ရပိုင်တော်မူကြကုန်သော ဘုရားရှင်တို့နှင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့၏ အစွမ်း အာနုဘော်ဖြင့်ငင်း ၊ ရဟန္တာတို့၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ဖြင့်ငင်း အခါခပ်သိမ်း အကာအကွယ် အစောင့်အရှောက်ကို ငါဖွဲ့၏။

မှတ်ချက် ။ ။“ သဗ္ဗေ ဗုဒ္ဓါ ဗလပ္ပတ္တာ ”ကို ဆဋ္ဌိအနက်၌ ပဌမာဝိဘတ် ကြံကြ၏ ၊ ဤ၌ကား နိယတ် အနိယတ်ထည့်၍ လိင်အနက်၌ ပဌမာဝိဘတ်ပင် ကြံလိုက်သည် ။

(၁၅၃) ယံကိဉ္စိ ဝိတ္တံ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ ၊
သဂ္ဂေသု ဝါ ယံ ရတနံ ပဏီတံ ၊
န နော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေန ၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကြာဒမ္မိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏီတံ ။
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။
(၁၅၄) ယံကိဉ္စိ ဝိတ္တံ ကြာဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ ၊
သဂ္ဂေသု ဝါ ယံ ရတနံ ပဏီတံ ၊
န နော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေန ၊
ကြာဒမ္မိ ဓမ္မေ ရတနံ ပဏီတံ ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။
(၁၅၅) ယံကိဉ္စိ ဝိတ္တံ ကြာဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ ၊
သဂ္ဂေသု ဝါ ယံ ရတနံ ပဏီတံ ။
န နော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေန ၊
ကြာဒမ္မိ သံဃေ ရတနံ ပဏီတံ ။
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု ။

" ယံကိဉ္စိ ဝိတ္တံ" အစရှိသော ဂါထာကို ရတနသုတ်(၂၁၉)၌ အနက်ပေးခဲ့ပြီ ဒုတိယဂါထာ၌" တထာဂတေန ၊"၌ တရားတော်နှင့် ဟုပေးချီ ၊ တတိယဂါထာ၌ " တထာဂတေန"– သံဃာတော်နှင့်ဟု ပေး ၊ တထာဂတ၏ တရားသံဃာ ဟောပုံကို ရတနသုတ်အဖွင့် (၃၂၁–၂–၃)၌ ဆိုခဲ့ပြီ ။

(၁၅၆) ဘဝတု သဗ္ဗမင်္ဂလံ ၊ ရက္ခန္တု သဗ္ဗဒေဝတာ ။
သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန ၊ သဒါ သုခီ ဘဝန္တု တေ ။
(၁၅၆) သဗ္ဗမင်္ဂလံ – မင်္ဂလာအပေါင်း အကောင်းမှန်သမျှသည် ၊ ဘဝတု– ဖြစ်ပါစေသတည်း ၊ သဗ္ဗဒေဝတာ = အလုံးစုံသော နတ်တို့သည်၊ ရက္ခန္တု – စောင့်ရှောက်ကြပါစေကုန်သတည်း ၊ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနုဘာဝေန– အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့် ၊ တေ – ထို သတ္တဝါတို့သည် ၊ သဒါ –အခါ ခပ်သိမ်း ၊ သုခီ – ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာခြင်း ရှိကြကုန်သည် ၊ ဘဝန္တု – ဖြစ် ကြပါစေကုန်သတည်း ။

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၁၅၇) ဘဝတု သဗ္ဗမင်္လံ ၊ ရက္ခန္တု သဗ္ဗဒေဝတာ ။
သဗ္ဗဓမ္မာနုဘာဝေန ၊ သဒါ သုခီ ဘဝန္တု တေ ။
(၁၅၈) ဘဝတု သဗ္ဗမင်္လံ ၊ ရက္ခန္တု သဗ္ဗဒေဝတာ ။
သဗ္ဗသံဃာနုဘာဝေန ၊ သဒါ သုခီ ဘဝန္တု တေ ။
(၁၅၇) သဗ္ဗဓမ္မာနုဘာဝေန – အလုံးစုံသော တရားတော်တို့၏ အစွမ်း
အာနုဘော်ကြောင့် ။ပ။
(၁၅၈) သဗ္ဗသံဃာနုဘာဝေန – အလုံးစုံသော သံဃာတော်တို့၏ အစွမ်း
အာနုဘော်ကြောင့် ။ပ။

တောင့်တချက် စကားပြေ။ ။ ကောင်းခြင်း မင်္ဂလာမှန်သမျှ ဖြစ်ပါစေ
ခပ်သိမ်းသော နတ်အများက စောင့်
ရှောက်ကြပါစေ ၊ အလုံးစုံသော ဘုရားရှင်တို့၏ တန်ခိုးအာနုဘော်ကြောင့်
ထိုသတ္တဝါတို့ အခါခပ်သိမ်း ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ ။
အလုံးစုံသော တရားတော်တို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့် ထိုသတ္တဝါတို့
အခါခပ်သိမ်း ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ ။
အလုံးစုံသော သံဃာတော်တို့၏ အစွမ်းအာနုဘော်ကြောင့် ထိုသတ္တဝါတို့
အခါခပ်သိမ်း ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာ ချမ်းသာကြပါစေ ။

(၁၅၉) မဟာကာရုဏိကော နာထော ၊ ဟိတာယ သဗ္ဗပါဏိနံ ၊
ပူရေတွာ ပါရမီ သဗ္ဗာ ၊ ပတ္တော သမ္ဗောဓိ'မုတ္တမံ ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန ၊ သောတ္ထိ တေ ဟောတု သဗ္ဗဒါ ။
(၁၅၉) မဟာကာရုဏိကော – ကြီးမြတ်သော ကရုဏာရှိတော်မူသော၊နာ
ထော – မြတ်စွာဘုရားသည် ၊သဗ္ဗပါဏိနံ – အလုံးစုံသော သတ္တဝါ
တို့၏ ၊ ဟိတာယ – အကျိုးစီးပွါးအလို့ငှာ ၊ သဗ္ဗာ – အလုံးစုံကုန်သော ၊ပါရမီ – ဒါန
စသည် ပါရမီတော်တို့ကို ၊ ပူရေတွာ–ဖြည့်ကျင့်တော်မူ၍ ၊ ဥတ္တမံ – ထူးမြတ်သော၊

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သမ္မောဓိ – အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို ၊ ပတ္တော –ရတော်မူခဲ့လေပြီ ၊ ဇေတန သစ္စဝဒေ့နေ – ဤသစ္စာစကားကြောင့် ၊ တေ – သင့်အား ၊ သဗ္ဗဒါ –အခါခပ်သိမ်း ၊သောတ္ထိ – ချမ်းသာခြင်းသည် ၊ ဟောတု – ဖြစ်ပါစေသတည်း ။

ဘုရားဂုဏ်ဖြင့် သစ္စာပြုပုံ စကားပြေ။ ။ မဟာကရုဏာရှင် မြတ်စွာဘုရားသည် သတ္တဝါအလုံးစုံတို့၏ အကျိုးစီးပွါးအတွက် ပါရမီတော်အလုံးစုံ အကုန်ဖြည့်ကျင့်တော်မူပြီးလျှင်၊ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်တို့ကို ရတော်မူခဲ့သည် ။ ဤ သစ္စာစကားကြောင့် သင့်အား အခါခပ်သိမ်း ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်ပါစေ ။

(၁၆၀) ဇယန္တော ဗောဓိယာမူလေ ၊ သက္ယာနံ နန္ဒိဝဍ္ဎနော ၊
ဧဝမေဝ ဇယော ဟောတု ၊ ဇယသု ဇယမင်္ဂလေ ။

(၁၆၀) သက္ယာနံ – သာကိဝင်မင်းတို့၏ ၊ နန္ဒိဝဍ္ဎနော – အားရနှစ်သက်ခြင်းကို တိုးပွါးစေတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ၊ ဗောဓိယာ – ဗောဓိပင်၏ ၊ မူလေ – အနီးတစ်ခွင် အပရာဇိတ ပလ္လင်၌ ၊ ဇယန္တော ယထာ – မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်တော်မူသကဲ့သို့ ၊ ဧဝမေဝ – ဤအတူသာလျှင် ၊ (တေ –သင့်အား) ဇယော၊ ဟေားရန်ခပင်း အောင်မြင်ခြင်းသည် ၊ဟောတု – ဖြစ်ပါစေသတည်း ၊ တွံ – သင်သည်၊ ဇယမင်္ဂလေ – အောင်ရာ အောင်ကြောင်း ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာတို့ကို၊ ဇယသု– ခရီးရောက်အောင် ပြီးမြောက်လျင်လျင် အောင်မြင်ပါစေသတည်း ။

အောင်ဆု အာသီသ စကားပြေ။ ။သာကိဝင်မင်းတို့၏ နှစ်သက်ခြင်းကို တိုးပွါးစေတတ်သော ရှင်တော်မြတ်ဘုရားသည် ဗောဓိပင်အနီး အပရာဇိတပလ္လင်၌ မာရ်ငါးပါးကို အောင်မြင်တော်မူသကဲ့သို့ ၊ထို့ အတူ သင်သည် ဘေးရန်ခပ်သိမ်းကို အောင်မြင်ပါစေ ၊အောင်ကြောင်း မင်္ဂလာတို့ကို သင် ပြီးမြောက်အောင်မြင်ပါစေ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

(၁၆၁) အပရာဇိတပလ္လင်္ကေ ၊ သိသေ ပုထုဝိ-ပုက္ခလေ ။
အဘိသေကေ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ၊ အဂ္ဂပတ္တော ပမောဒတိ ။

(၁၆၁) သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ-အလုံစုံသော မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ၊ အဘိသေကေ-ဗုဒ္ဓါဘိသေက ခံယူရာ ဌာနဖြစ်သော ၊ သိသေ - မြေတို့၏ အထွတ်အထိပ် ဖြစ်သော ၊ ပုထုဝိ-ပုက္ခလေ- တင့်တယ်ထူးလွန် မြေမွန် မြေမြတ်ဖြစ်သော ၊အပရာဇိတပလ္လင်္ကေ-အပရာဇိတမည်တွင် ပလ္လင်တော်၌၊ အဂ္ဂပတ္တော -ထွတ်ဖျား တိုင်မြောက် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူသော ရှင်တော်မြတ်သည် ၊ ပမောဒတိ- အလွန်ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်တော်မူရပေ၏၊ (ဇဝ မေဝ-ဤအတူပင် ၊ တံ့ -သင်သည် ၊ အဂ္ဂပတ္တော- အထက်တန်းသို့ တက်လှမ်းပေါက်ရောက်သည်ဖြစ်၍၊ ပမောဒဿု-ဝမ်းမြောက်ပါစေသတည်း၊)

အာသီသ စကားပြေ။ ။ ဘုရားရှင်မှန်သမျှတို့၏။ ဗုဒ္ဓါဘိသေက ခံယူရာ မြေတကာတို့၏အထွတ်အထိပ် အလွန်တင့်တယ်ကောင်းမြတ် မြေအရပ်ဖြစ်သော အပရာဇိတပလ္လင်၌ ထွတ်ဖျားတိုင်မြောက် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်သော ရှင်တော်မြတ်သည် အလွန်ရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်တော်မူရသကဲ့သို့ ၊ သင်လည်း အထက်တန်းရောက်ကာ ဝမ်းမြောက် ရွှင်လန်းပါစေ ။

ပုက္ခလအနက်။ ။“ထောမနိဒိ”၌ ပုက္ခလ၏ သေဋ္ဌ (=အမြတ်)အနက်လာ၏ ။ “အမရကောသ” ၌ သေယျ , သေဋ္ဌ , ပုက္ခလ, သတ္တမသဒ္ဒါများ အတိသောဘန (= အလွန်တင့်တယ် ကောင်းမြတ်သော) အနက်ဟောကြောင်းလာသည် ၊ နေတွင်ပါဠိတော် တိပုက္ခလနည်း၌ ပုက္ခလ သဒ္ဒါ သောဘန (=တင့်တယ်သော)အနက်ဟောကြောင်း အဋ္ဌကထာဖွင့်၏ ။

“တိတိ အဝယဝေတိ လောဘာဒိတိ သံကိလေသပက္ခေ, အလောဘာဒိတိ စ ဝေါဒါနပက္ခေ, ပုက္ခလော သောဘနောတိ တိပုက္ခလော”။(နေတ္တိ၊၌ ဥဒ္ဒေသ ဝါရ -၁၇)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဤ ပုထု ဝိပုက္ခလဋ္ဌ ပုက္ခလ ကား သောဘနသာမန် မဟုတ်၊ အတိသောဘနကို ဟောသည်ဟု ယူ ။ အလွန်တင့်တယ် ကောင်းမြတ်သော မြေဟု အနက်ရလျက် ပုက္ခလဟူသော ဝိသေသနနောက် ရောက်နေသော ဝိသေသပရနိပါတ ကမ္မဓာရဲတည်း ။

(၁၆၂) သုနက္ခတ္တံ သုမင်္ဂလံ ၊ သုပ္ပဘာတံ သုဟုဋ္ဌိတံ ။
သုခဏော သုမုဟုတ္တော စ ၊ သုယိဋ္ဌံ ဗြဟ္မစာရိသု ။

(၁၆၂) (ယသ္မိ ဒိဝသေ – အကြင်နေ့၌ ၊ တဿော သုစရိတဓမ္မေ –သုစရိုက်တရား သုံးပါးတို့ကို ၊ ပရိပူရေန္တိ – ဖြည့်ကျင့်ကြကုန်၏ ၊ သော ဒိဝသော –ထိုနေ့သည်) သုနက္ခတ္တံ – နက္ခတ်အပေါင်း မကောင်းမရှိ အကောင်းအတိသာတည်း ၊ သုမင်္ဂလံ – အမင်္ဂလာ ဘယ်ခါမရှိ ကောင်းမြတ်သော မင်္ဂလာအတိသာတည်း ၊ သုပ္ပဘာသံ – အပြစ်ကင်းရှင်း ကောင်းသော မိုး လင်းရခြင်းပင်တည်း၊ သုဟုဋ္ဌိတံ –သာယာသန့်ရှင်း ကောင်းသော အိပ်ရာမှ ထရခြင်း ပေတည်း ၊ သုခဏော– ကြုံလာဆိုက်ရ ခဏတိုင်းမှာ ကောင်းသော ခဏချည်း သာတည်း ၊ သုမုဟုတ္တော စ – မုဟုတ်တိုင်းမှာ အကောင်းချည်းသာတည်း (တသ္မိ ဒိဝသေ – ထို သုစရိုက်ကျင့်ရာ နေ့ အခါ၌) ဗြဟ္မစာရိသု – မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ၊ ယိဋ္ဌံ– လျှာအပ် ပူဇော်အပ်သော အလှူသည် ၊ သုယိဋ္ဌံ– အပြစ်ကင်း၍ သန့်ရှင်း ကောင်းမြတ်သော ပူဇော်ရခြင်း ဖြစ်ပါပေ၏ ။

အကျင့်ကောင်းလျှင် အားလုံးကောင်း စကားပြေ။

သုစရိုက်ကျင့်ရာ နေ့အခါကား ကောင်းသော နက္ခတ် ကောင်းသော မင်္ဂလာချည်းသာ ။ ကောင်းသော မိုးလင်းရခြင်း , ကောင်းသော အိပ်ရာမှ ထရခြင်း , ကောင်းသော ခဏ , ကောင်းသော မုဟုတ်ချည်းသာ ဖြစ်သည် ။ ထိုနေ့၌ အကျင့်ကောင်း ရှိသူ ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ လျှရသော အလှူမှာ ကောင်းသော လျှဒါန်းပူဇော်ရခြင်း ဖြစ်သည် ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အနက်တမျိုး ။ ။''သုနက္ခတ္တံ – ကောင်းသော နက္ခတ်သည်၎င်း ။ပ။ သုမုဟုတ္တော –ကောင်းသော မုဟုတ်သည်၎င်း ၊ တေ – သင့်အား ၊ ဟောတု – ဖြစ်စေသတည်း '' ဟု ဟောတုနှင့်ယှဉ်ကာ အာသီသအဖြစ် ပေးရိုးရှိခဲ့၏ ။ ၎င်းဂါထာလာရာ တိကဂိုတ္တရပါဠိ (၂၉၈), ၎င်းအဋ္ဌကထာ(၂၄၄)အလို မကျတတ် ။ ပါဠိ၌ '' ရဟန်းတို့ အကြင်သတ္တဝါသည် နံနက် အခါကိုယ်ဖြင့် သုစရိုက်ကို ကျင့်ကြကုန်၏၊ နွဲတ်ဖြင့် သုစရိုက်ကို ကျင့်ကြကုန်၏ ၊ စိတ်ဖြင့် သုစရိုက်ကို ကျင့်ကြကုန်၏ ၊ ထို သတ္တဝါတို့အား ကောင်းသော နံနက်ဖြစ်၏၊ ထို့အတူ မွန်းတည့် ညချမ်းအခါတို့၌ သုစရိုက် ကျင့်သူတို့အား ကောင်းသော မွန်းတည့်အခါ, ကောင်းသော ညချမ်းအခါဖြစ်ကြောင်း '' ဟောတော်မူသည် ။

ထိုပါဠိအရပင် အဋ္ဌကထာဂါထာအနက် ဖွင့်ရာ၌ '' ယသ္မိ ဒိဝသေ တဃော သုစရိတဓမ္မေ ပရိပူရေန္တိ၊ သော ဒိဝသော ''ဟု ပါဠိသေသ ထည့်ယှဉ် အနက်ပေးခဲ့သည် ။ ဆိုလိုရင်းမှာ သုစရိုက်တရား ကျင့်သူတို့အား နက္ခတ်ကောင်း , မင်္ဂလာကောင်း , အခါကောင်း , ခဏကောင်း ,အားလုံး အကောင်းချည်းဖြစ်၍ မကောင်းသော နက္ခတ် မင်္ဂလာ အခါမရှိ ။ နက္ခတ် မင်္ဂလာ အခါကောင်းကြုံရန် ဓာတ်ရိုက် ယတြာစသော ပြုပြင်မှု ပြုရန်မလို ၊ သူတော်ကောင်းတရား ကျင့်ရန်သာ လိုသည်ဟု ဆိုလို၏ ။

တမျိုး။ ။ ဗြဟ္မစာရိသု – မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သူတို့၌ ၊ သုနက္ခတ္တံ – ကောင်းသော နက္ခတ်လည်းဖြစ်၏ ။ပ။ သုယိဋ္ဌံ – ကောင်းသော ပူဇော်ခြင်းလည်းဖြစ်၏ ၊ ဤသို့ ပါဠိသေသမထည့်ပဲ ဂါထာရှိ အတိုင်းလည်း အနက်ပေးကြ၏ ၊ ဤ အနက်၌ ကောင်းသော အကျင့်ရှိသူမှာ နက္ခတ်ကောင်း , မင်္ဂလာကောင်း , အခါကောင်းချည်းဖြစ်သည်၊ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်ဖြစ်ရာ ပါဠိသေသ မပါသော်လည်း ပါဠိအဋ္ဌကထာ၏ အာဘော်ကို မီလျက်ရှိသောကြောင့် သင့်မြတ်၏ ။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခဏစသည် ။ ‘‘သုခဏော သုမုဟုတ္တော’’ တို့၌ ခဏ မုဟုတ္တတို့၏ အချိန်ပမာဏတို့ကို သိအပ်၏ ။ လက်ဖျစ်ဆယ်ချက်တိုးခန့်သည် ခဏမည်၏ ၊ ထိုခဏဆယ်ခုသည် လယ ၊ လယဆယ်ခုသည် ခဏလယ ၊ ခဏလယဆယ်ခုသည် မုဟုတ္တ ၊ မုဟုတ္တဆယ်ခုသည် ခဏမုဟုတ္တတည်း။

(၁၆၃) ပဒက္ခိဏံ ကာယကမ္မံ ၊ ဝါစာကမ္မံ ပဒက္ခိဏံ ။
ပဒက္ခိဏံ မနောကမ္မံ ၊ ပဏိဓိ တေ ပဒက္ခိဏော ။

(၁၆၃) (တသ္မိ ဒိဝသေ – ထို သုစရိုက်ကျင့်ရာ နေ့ အချိ၌) ကာယကမ္မံ ထိုသူ ပြုသည့် ကာယကံမှု မှန်သမျှသည် ၊ ပဒက္ခိဏံ – တိုးတက်ကြီးပွါးကြောင်း အကောင်း အမြတ်ချည်းသာတည်း ၊ ဝါစာကမ္မံ – ဝစီကံမှု မှန်သမျှသည် ၊ ပဒက္ခိဏံ–တိုးတက် ကြီးပွါးကြောင်း အကောင်း အမြတ်ချည်းသာတည်း ၊ မနောကမ္မံ – မနောကံမှန်သမျှသည်လည်း ၊ ပဒက္ခိဏံ – တိုးတက် ကြီးပွါးကြောင်း အကောင်း အမြတ်ချည်းသာတည်း ၊ တေ – ထိုသုစရိုက် ကျင့်သူ၏ ကံသုံးပါးတို့ကား ၊ ပဒက္ခိဏော – တိုးတက်ကြီးပွါးကြောင်း ကောင်းမှုဌ ၊ ပဏိဓိ – ထားခြင်း မည်ပေ၏ ။

တရားကျင့်သူ၌ ကံအားလုံးကောင်း စကားပြေ ။

။ သုစရိုက်ကျင့်ရာ နေ့ အချိ၌ ၊ ထိုသူ၏ ကာယကံမှု , ဝစီကံမှု , မနောကံမှု, မှန်သမျှသည် ၊ တိုးတက် ကြီးပွါးကြောင်း အကောင်း အမြတ်ချည်းသာတည်း ၊ ထို သုစရိုက်ကျင့်သူ၏ ကံသုံးပါးတို့ကား တိုးတက်ကြီးပွါးကြောင်း ကောင်မှုဌ ထားခြင်း မည်၏ ။

အနက်ပေး တမျိုး ။ ။ ဤဂါထာဌလည်း ဟောတု ယှဉ်ကာ အာသိသအဖြစ် ပေးရိုးရှိခဲ့၏ ။ ဤ၌ ‘‘ပဒက္ခိဏံ ကာယကမ္မန္တိ တံ ဒိဝသံ တေန ကတံ ကာယကမ္မံ ဝမိုကာယကမ္မံနာမ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဟောတိ '' ဟူသော တိကဝိုတ္တရဋ္ဌကထာ (၂၄၅) အတိုင်း အနက်ပေးခဲ့ဖူး ။
ပဏိဓိ တေ ပဒက္ခိဏော -၌ လည်း ''ပဒက္ခိဏော - ကောင်းမြတ်သောကံ၌၊ ပဏိဓိ - တောင့်တခြင်းသည် ၊ တေ -သင့်အား ၊ ဟောတု - ဖြစ်စေသတည်း ။'' ဟု ၎င်း။ '' တေ ပဏိဓိ - ထို တောင့်တခြင်းတို့သည် ၊ ပဒက္ခိဏော - မြတ်သော ဆုတောင်းခြင်းတို့တည်း''။ ဟု ၎င်း ပေးကြဖူး။ သုစရိုက် ကျင့်သူ၏ ကံတို့သည် အားလုံး အကောင်းချည်းပင် ။ ထို သူတို့၏ ကံတို့သည် ကောင်းမှု၌ ထားခြင်းမည်ပေသည် - ဟု ၊ တေ - ကိုကံစွဲခြင်းက ပို၍ အဓိပ္ပါယ်ဖြောင့်သဖြင့် ထိုအတိုင်း ပေးလိုက်သည်။ အဋ္ဌကထာ၌ကား အထူးမဖွင့် ။

(၁၆၄) ပဒက္ခိဏာနိ ကတ္တာန ၊ လဘန္တ'တ္ထေ ပဒက္ခိဏော ။
တေ အတ္ထလဒ္ဓါ သုခိတာ ၊ ဝိရူဠှာ ဗုဒ္ဓသာသနေ ။
အ,ရောဂါ သုခိတာ တောထ ၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘိ ။

(၁၆၄) ပဒက္ခိဏာနိ - တိုးတက်ကြီးပွါးကြောင်း ကောင်းမှု ကံတို့ကို ၊ ကတ္တာန- ပြုကြကုန်၍ ၊ ပဒက္ခိဏော - တိုးတက်ကောင်းမြတ်ကုန်သော ၊ အတ္ထေ - အကျိုးတို့ကို ၊ လဘန္တိ - ရရှိကြကုန်၏ ၊ တေ (တုမှေ) ထိုသင်တို့သည်၊ အတ္ထလဒ္ဓါ-ရအပ်သော ကောင်းကျိုးရှိကုန်သည်၊ သုခိတာ-ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်သည် ၊ဗုဒ္ဓသာသနေ - ဘုရားသာသနာတော်၌ ၊ ဝိရူဠှာ - တိုးတက်စည်ကား ကြီးပွါးကြကုန်သည် ၊ (ဟုတ္တာ- ဖြစ်ကြကုန်၍) သဗ္ဗေဟိ - အလုံးစုံကုန်သော ၊ ဉာတိဘိ - အဆွေအမျိုးတို့နှင့် ၊ သဟ - တကွ ၊ အရောဂါ - ရောဂါမရှိကြကုန်သည် ၊ သုခိတာ - ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်သည် ၊ ဟောထ- ဖြစ်ကြပါစေကုန်သတည်း ။

အာသီသ စကားပြေ။ တိုးတက်ကြီးပွါးကြောင်း ကောင်းမြတ်သော ကံသုံးပါးတို့ကို ပြုကြကုန်၍ ၊ ကောင်းမြတ်သော

မိခင်ဧရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အကျိုးတို့ကို ရရှိကြကုန်၏ ။ သင်တို့သည် ကောင်းကျိုးကို ရရှိကြကုန်သည် ချမ်းသာခြင်း ရှိကြကုန်သည်, ဘုရားရှင် သာသနာတော်၌ တိုးတက် စည်ကား ကြီးပွါးကြကုန်သည်ဖြစ်၍ ဆွေမျိုးအပေါင်းနှင့်တကွ အနာရောဂါ ကင်းရှင်း ချမ်းသာခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်သည် ဖြစ်ကြစေကုန်သတည်း ။

မှတ်ချက် ။ ။ကျွန်ုပ် ဟောထရှိသော ပါဠိမူအတိုင်း အနက်ပေးခဲ့၏ ၊ ဟောထ ရှိလျှင် တော နှင့်ယောဂမကိုက်၍ တော တုမ္မေ ဟု ထည့်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ။'' သော ဇဝံ သမာဟိတေ စိတ္တေ ။ပ။ ပုဗ္ဗေ နိဝါသံ အနုဿရာမိ '' ဟူသော ပါရာဇိက ပါဠိစသည်၌ သော နှင့် အနုဿရာမိ ယောဂ မတည့် ဖြစ်နေသဖြင့် ''သောတိ သော အဟံ''ဟု ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာ ဖွင့်သကဲ့သို့မှတ် ။ တော နှင့် ကိုက်ညီအောင် '' အရောဂါ သုခိတာ ဟောန္တု''ဟု လည်း ပြင်ကြ၏ ။ ဟောန္တု–လည်း အသင့်ပင် ။ အချို့က '' ဟောထ''ကို ဝတ္တမာန် ဟုလည်း ဆိုကြသေး၏ ။ သို့သော် ပဌမိက ပိုအဓိပ္ပါယ် ဖြောင့်သည် ။

မှတ်သားဖွယ် အဓိပ္ပါယ်နှင့် တကွ
ပုဗ္ဗဏ္ဏသုတ် နိဿယသစ်
ပြီးပြီ

ဤတွင် ပရိတ်ကြီး ပါဠိတော် –၁၁–သုတ်၏
မြန်မာစကားပြေ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်နှင့်တကွ
နိဿယသစ် ပြီးပြီ ။

မိခင်ဇရာဝတီ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ပရိတ်ကြီး နိဿယသစ် နိဂုံး

ဤကျမ်းဖြစ်ပေါ်လာခြင်း ။ ။ ရုပ်ရေးချောမောလှပသော အပျိုစင်သည် နဂို ယဉ်ပြစ်သော်လည်း ဝတ်စား တန်ဆာ အဆင် အပြင် မပြည့်ဝ အချိုးမကျသော် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ် မဟုတ်လှပေ ၊ ဝတ်စား တန်ဆာကလည်း ပြည့်စုံ ဆင်ပုံကလည်း အချိုးကျလျှင် မြင်ရသူတို့၏ စိတ်နှလုံး ဝယ် နှစ်သက်ဖွယ် အတိ ဖြစ်၏ ။ ပရိတ်တရား ပါဠိတော်များမှာ သဒ္ဒါအနက် အချိုးကျလျက် နှစ်သက်ဖွယ်ပင် ။ အဆင်အပြင် လိုနေသေး၍ နှစ်သက်ကြည်နူး မှု အရသာကို ထူးခြားစွာ မခံကြရပါ ။ ဤတရားတော်များမှာ ဖွင့်မဆုံးအောင် များမြောင်လှသော အနက်အဓိပ္ပါယ်ကို ဆောင်လျက်ရှိရာ ထို အဓိပ္ပါယ်ကို ကျယ်ဝန်းစွာ သိရခြင်းဖြင့် ရတနာသုံးစုံ အာရုံ၌ ကြည်နူး ရွှင်မြူးခြင်း ပီတိအရသာ ထူး ခြားစွာ ခံစားရမည်မှာ သေချာလှပေသည် ။ ထိုကဲ့သို့ တန်ဆာဆင်ပေးသော အဖွင့်မျိုးမှာ လိုလျက်ပင် ရှိပါသည် ။

ထို့ကြောင့် ပရိတ်တရား၏ အနက်အရသာကို ပြည့်ဝစွာ ခံစားစေလိုခြင်း, အရသာ သိကာ ကြိုးစားခြင်းဖြင့် ပရိတ်တရား၏ အကျိုး အာနိသင်များကို ထူးခြားစွာ ရရှိစေလိုခြင်းစသော ဆန္ဒအရ အများအပေါ်မှာ ချမ်းသာစေလို, ကောင်းစားစေလိုသော စေတနာ လွန်စွာကြီးမားလှသော မန္တလေး မြို့ အဂ္ဂမဟာပဏ္ဍိတ ဝိဇ္ဇာလင်္ကာရ ဆရာတော် ဦးဝိသုဒ္ဓ–က မိမိထံ အကူအညီ တောင်းခံတော်မူခဲ့ပါသည် ။ မိမိမှာ ဉာဏ်အား လုံ့လအားပင် ရှိစေဦးတော့ ထိုကဲ့သို့ သော စေတနာမျိုး မရှိခဲ့လျှင် ဤပရိတ်အဖွင့်မှာ ဖြစ်လာနိုင်ခွင့် မရှိပါ ။ အများ အကျိုး လိုလားတောင့်တသော စေတနာတွင် ထပ်ဆင့်နှိုးဆော် ပေးအပ်သော ဆရာ တော် အရှင်မြတ်၏ တိုက်တွန်းတောင်းပန်ချက်ကို အလေးထားကာ ရေးသားလာခဲ့ ရာ ယခုခေတ်တွင် အလွန်ပင် ရခဲလှစွာသော ဤပရိတ်ကြီး နိဿယသစ်မှာ ပြီးဆုံး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့ပါပြီ ။ ဤကျမ်းပြီး အဆုံးနိဂုံး၌ပင် ပရိတ်တန်ခိုး အစွမ်းသတ္တိများ နှင့် စပ်၍ မိမိအယူအဆကို တင်ပြခွင့် ဆိုက်လာပြန်ပါသည် ။

ပရိတ်အစွမ်း ။ ။ဘုန်းတော်, ကံတော်, ဉာဏ်တော်, တန်ခိုးတော် အလွန်ကြီးလှသော ဗုဒ္ဓရှင်တော်မှာ လွန်စွာကြီးမားလှသည့် အရှိန်ရှိသော အထူးခြားဆုံး ပုဂ္ဂလဝိသေသ ဖြစ်တော်မူပါသည်။ ဘဝများစွာ သံသရာက မခွါမခွဲ တပါထဲ ထက်ကြပ် ကပ်စွဲလျက်ရှိသော ကိလေသာ ခပင်းကို အရှင်းပယ်နှုတ် လုံးဝဖြုတ်နိုင်သော တရားတော်၏ အရှိန်လည်း လွန်စွာကြီးမားလှပါပေသည် ။ ဤမျှ အရှိန်ကြီးသော တရားတော်၏ တည်ရာ သံဃာတော်၏အရှိန်မှာ ပြောစရာ မရှိပါပေ ။ အလွန်ကောင်းမွန်သော မြေ၌ စိုက်ပျိုးအပ်သော မျိုးစေ့သည် အလွန်သန်စွမ်း ကြီးထွားရန် အရှိန်တက်လျက် ရှိသကဲ့သို့ အလွန်အရှိန်ကြီးလှသော ရတနာသုံးပါးဟူသော ထူးခြားသောခေတ်၌ ကြည်ညိုမြတ်နိုးအားကိုးတခု ပြုအပ်သော ပူဇာစေတနာစုမှာ အရှိန်တက်လျက်ပင် ရှိတော့သည်။ မေတ္တာဓာတ် သစ္စာဓာတ်တို့၏ အစွမ်းကိုလည်း အထိုက်အလျောက် ပြခဲ့ပေပြီ ။ ထို မေတ္တာမှု သစ္စာမှုများ၌လည်း ထူးခြားသော အရှိန်ရှိသည်ပင်။ထို့ကြောင့် ရတနာသုံးပါး ဂုဏ်တော်, မေတ္တာ, သစ္စာတို့ဖြင့် ပြီးသော ပရိတ်တော်များမှာ အန္တရာယ်ကို ကာကွယ်ခြင်း စသည်ဖြင့် ထူးခြားသော အကျိုးကို ပြီးမြောက်စေနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည် ။

ရတနာသုံးပါးကို ကြည်ညိုမြတ်နိုးလျက် မေတ္တာသစ္စာစွမ်းကို ယုံကြည်အားကိုးကာ ပရိတ်တရားကို စွဲမြဲစွာ ရွတ်ဆိုခြင်းကြောင့် ကြုံလာရသော ကြောက်မက်ဖွယ် ဘေးအန္တရာယ်တို့မှ အံ့ဩဖွယ် လွတ်မြောက်မှုနှင့် ကြုံကြရသူတို့မှာ မနည်းလှပေ ။ အန္တရာယ်ကင်းစေရုံသာမက ကျက်သရေ မင်္ဂလာ ချမ်းသာ စီးပွါးတိုးတက်ခြင်းများနှင့်လည်း ကြုံကြရသေး၏ ။ ဤသည်ကား စေတနာ, မေတ္တာ, သစ္စာစသော နာမ်ဓာတ်များ၏ အစွမ်းသတ္တိပင် ။ သဗ္ဗညုတစသော ဉာဏ်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အမျိုးမျိုး, တန်ခိုး အဘိညာဉ်တို့၏ ကြီးကျယ် အံ့ဩဖွယ်ဖြစ်ပုံကို စဉ်းစားလျှင် နာမ်ဓာတ်တို့၏ ကြီးမားထူးခြားသော စွမ်းအားသတ္တိကို သိနိုင်ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘာဝနာမှုစသော ထိုထို နာမ်ဓာတ်များ၌ ထူးခြားသော စွမ်းရည်သတ္တိ ရှိနေကြသည်၏ အဖြစ်မှာ ထင်ရှားလှပေသည်။

ကုန္ဓိပါဒ်စွမ်းရည် ။ ။ ''အာနန္ဒာ... ကုန္ဓိပါဒ်လေးပါး ပွါးများအပ်ပြီးသူသည် သူအလိုရှိက အာယုကပ် တကပ်ပတ်လုံးဖြစ်စေ, အာယုကပ်ကို ကျော်လွန်၍ ဖြစ်စေ, တည်နေနိုင်၏။ ဤ ဘုရားကား ကုန္ဓိပါဒ်လေးပါးကို ပွါးများမလပ် ထပ်တလဲလဲ ကြိုးစားပြီးဖြစ်ရာ အလိုရှိပါက အာယုကပ် တကပ်လုံး,သို့မဟုတ် အာယုကပ်ကို ကျော်လွန်လျက် တည်နေတော်မူနိုင်၏''။ ဤအချက်ကို မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်၌ ဟောတော်မူခဲ့၏ (ဒီ၊ ၂၊ ၉၆-၉)ဤ ဘုရားစကား တော်အရ နာမ်ဓာတ်တို့၏ ထူးခြားသော စွမ်းရည်သတ္တိကို သိရ၏။ ကုန္ဓိအပေါက် သိဒ္ဓိမြောက်ကြောင်း အကောင်းဆုံး လေ့လာအပ်ပြီးသော ထူးခြားသော နာမ်ဓာတ်များမှာ သေလောက်သော ရောဂါအနှောရောယှက်များကိုပင် တားဆီးကာကွယ် ထားနိုင်ကြောင်းကို ဤဒေသနာတော်က ပြလျက် ရှိပါသည်။ ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် ထိုသို့ ကာကွယ်ထားခဲ့သည်ကိုလည်း အထင်အရှား တွေ့ရပါသည်။

မြတ်စွာဘုရား ဝေဠုဝဂ္ဂာ၌ ဝါကပ်တော်မူခိုက် ပရိနိဗ္ဗာန်စံရလောက်အောင် ပြင်းထန်သော ရောဂါဖြစ်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါ ဤသို့ ဆင်ခြင်တော်မူ၏။ ''ဤ ဘုရားသည် ရဟန်းသံဃာကို မပန်ကြားပဲ, အလုပ်အကျွေးဒကာ ဒကာမတို့ကို မပြောဆို မမိန့်ကြားပဲ ပရိနိဗ္ဗာန် မစံသင့်သေး။ ဤသည် ဝိရိယဖြင့် ထိုရောဂါကို ပယ်ရှား နှင်ထုတ်လျက် အသက်ကို ပြုပြင်တတ်သော သမာပတ်ကို ဆောက်တည်၍ နေရမူ ကောင်းလေစွ'', ဤသို့ အကြံဖြစ်သည့်အတိုင်း ဖလသမာပတ်ဖြင့် နေတော်မူသောအခါ ရောဂါမှာ အရှင်းပျောက်ကင်း၏။ (ဒီ။ ၂။၈၄)

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဤအချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ အရှင်အာနန္ဒာကို မိန့်တော်မူချက် ပါရှိသေး၏ ။ '' အာနန္ဒာ ...လှည်းအိုကြီးသည် ဖာထေးဖွဲ့စပ်မှု အပြုအပြင်များ ဖက်တွဲပေးသဖြင့် တည်နေရသလို ငါ ဘုရားကိုယ်တော်မှာလည်း ဖာထေးဖွဲ့စပ်မှု အပြုအပြင်များ ဖက်တွဲပေးမှုဖြင့် မျှတနေရပေသည် ။ အကြင် အခါ ငါဘုရားသည် ရုပ်နိမိတ်စသော နိမိတ်တို့ကို နှလုံးမသွင်းခြင်းကြောင့် အချို့ဝေဒနာများ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းကြောင့် ''အနိမိတ္တစေတော သမာဓိ (= ဖလသမာပတ်)''ကို ပြည့်စုံစေ၍ နေ၏ ။ ထိုအခါ ငါဘုရားကိုယ်တော်မှာ အလွန်အလွန် ချမ်းသာလှ၏။ ထို့ကြောင့် သင်တို့လည်း ဝိမိုက်ယိသာ မှိုခိုရာ ပြုနေကြ ။ သတိပဋ္ဌာန်လေးပါး ပွားများကြ '' ဟု မိန့်တော်မူ၏ ။ (ဒီ။ ၂။၈၅) အသက်ကို ပြုပြင်တတ်သော ဖလသမာပတ်ကို အာယုသင်္ခါရဆိုရ၏ ။ ထိုအာယုသင်္ခါရဖြင့် သေလောက်သော ရောဂါမှာ ပေါ်မလာတော့ပဲ ဆယ်လတိုင်တိုင် တည်နေတော်မူနိုင်ခဲ့၏ ။ ယခုခေတ် ကမ္ဘဋ္ဌာန်းအားထုတ်ကြသော အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များ၌ ကာလကြာမြင့်စွာက စွဲကပ်လာ၍ ဆေးဝါးအမျိုးမျိုးဖြင့်ကု, မရခဲ့သော ရောဂါများမှာ ဘာဝနာ၏ အစွမ်းကြောင့် ယူပစ်သလို အရှင်းပျောက်ကင်းကြရ၏ ။ ထူးခြားသော နာမ်ဓာတ်များ၏ အရှိန်အစော် အာနုဘော် သတ္တိပင် ဖြစ်ပါသည် ။

အမှုခပ်သိမ်း ပြီးစေတတ်သောတရားများ။ ။ကွန်ဒါန်တို့တွင် ပါဝင်သော ဆန္ဒ, စိတ္တ, ဝီရိယ, ဝိမံသ, တို့မှာ ဘာဝနာသို့ မရောက်စေကာမူ ထိုတရားများ ထက်သန်သည်နှင့် အမှု အကျိုး အမျိုးမျိုးကို ပြီးမြောက်စေတတ်ပါသည် ။ ဥပမာ ရောဂါတခုဖြစ်လျှင် ပျောက်ကင်းစေလိုသော ဆန္ဒကလည်း အားကြီးသည် ၊ ပျောက်ကင်းရေး၌ စိတ်လည်း အလွန်သန်နေသည်၊ ပျောက်ကင်းဖို့ ဇွဲကြီးစွာ ကြိုးစားသည် ၊ သင့် , မသင့် ချင့်ချိန်တတ်သော ဉာဏ်လည်း ကဲနေသည် ။ သို့ဖြစ်သော အခါ ထို ရောဂါမှာ မကြာမီ ပျောက်ကင်းရ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

တော့သည် ။ ဆန္ဒစသည် လျော့ပါး ဆုတ်ယုတ်နေလျှင် ရောဂါပင် တိုးတက်နိုင်ပေသည် ။ ပညာရေး , စီးပွါးရေး ,စသော ကိစ္စအားလုံး၌ ဤတရား လေးပါးကား အရေးပါလှ၏ ။ ဤ ပရိတ်အရာ၌ပင် ရတနာသုံးပါး၌ ကြည်ညိုအားကိုးခြင်း, ပရိတ် အကျိုး အာနိသင်ကို ယုံကြည်ခြင်းဖြင့် ပရိတ်တရားတော်၌ အလွန်လိုလားခြင်း, လိုလားသည်နှင့် အမျှ ပရိတ်ကို ရွတ်ဖတ် သရဇ္ဈာယ်ရန် စိတ်ထက်သန်ခြင်း, ဝတ်မပျက်အောင် စွဲစွဲ မြဲမြဲ ကြိုးစားခြင်း, အနက် အဓိပ္ပါယ်သိမြင် အကျိုးကို မြင်တတ်သော ဉာဏ်ရှိခြင်း, ဤလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသူ၏ ပရိတ်သည် အဘယ်မှာ အကျိုးမပြီးမြောက်စေပဲ ရှိနိုင်ပါအံ့နည်း ။ ပရိတ်၏ အကျိုးကို ထူးထူးခြားခြား ခံစားရသူများမှာ ဤတရားလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံလျက်ရှိသော သူများသာ ဖြစ်ကြပါသည် ။

နာမ်တို့၏ ဓာတ်ခိုက်ပုံ။ ။ သာမာန် နာမ်တရားများ၌ပင် ထူးခြားသော သတ္တိ ရှိနေသည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည် ။ ''စိတ္တေန နိယတေ လောကော '' (သံ၊၁၊၃၆။) စိတ်သည် တလောကလုံးကို လိုရာလိုရာ အပါ ဆောင်ကြဉ်းသည် ။ စိတ်ဝိညာဉ် လုံးဝ ချုပ်ငြိမ်းလျက်ရှိသော သူသေကို ကြည့်လျှင် ဝိညာဉ်၏ အရေးပါပုံ သိနိုင်ပါသည် ။ စိတ်ဝိညာဉ် လွှဲဆော် ကြိုးကိုင် ပဲ့ပြင်ပေးမှု အရ ဤခန္ဓာကြိုး၏ ဗျာပါရအမျိုးမျိုးဖြင့် ချက်ကျ လက်ကျ လှုပ်ရှားနေပုံမှာ အံ့ဖွယ်ရာ ဖြစ်သည် ။ စိတ်ဓာတ် သန်လျှင် သန်သလို စိတ်ဓာတ်ပျော့လျှင် ပျော့သလို ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကြိုး၏ ဖြစ်ဟန်မှာ အထင်အရှားဖြစ်ရာ စိတ်၏ ထူးခြားပုံကို အသိအမှတ်ပြုကြရပါသည် ။ ဤ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်ကြိုးကို တက်ကြွအောင် , ဆုတ်နစ်အောင် , ကျန်းမာအောင် , ရောဂါများအောင် , ဖန်တီးတတ်သည်နှင့် အမျှ ထိုစိတ်ဓာတ်မှာ ဗဟိဒ္ဓကိုလည်း ဓာတ်ခိုက်တတ်သည်ကို တွေ့နိုင်ပါသည် ။

ကမ္ဘာနိယာမကဲ့သို့ ဖြစ်နေသော အစဉ်အလာတရပ်မှာ လူတွေ့ စိတ်ဓာတ်ကောင်းမွန်သော အခါ မိုးလေဝသ ဥတုရာသီ ဖြောင့်မှန်

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

လျက် သစ်သီးဝလံတို့ ဖြစ်ထွန်းတတ်၏ ၊ အဆိသြဇာပြည့်ဝ၏ ၊ တရားပျက်သော အခါ ကမ္ဘာလောက မသာယာဥတုရာသီ ဖောက်ပြန်လျက် သစ်သီးဝလံတို့မှာ မဖြစ်ထွန်း၊ အဆိသြဇာ ခန်းခြောက်၏ ၊ မေတ္တာဖြင့် ကြည်လျက်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မြင်ရလျှင် မြင်ရသူမှာ စိတ်အေးချမ်း၏ ၊ ချစ်မြတ်နိုး၏ ၊ ဒေါသဖြစ်နေသူကို မြင်ရလျှင် မုန်း၏ ၊ မမုန်းသော်လည်း စိတ် မသက်မသာဖြစ်ရ၏ ၊ ဤကား ဓာတ်ခိုက်ခြင်းပင် ။

လူ၌သာမက တိရစ္ဆာန်များ၌ပင် ဓာတ်ခိုက်တတ်၏ ၊ မေတ္တာပွါးသူများကို တိရစ္ဆာန်ကြမ်းကြိုးများပင် ဘေးအန္တရာယ် မပြုတတ်။ ဆရာတော်ကြီး ဦးသီလအား ကျားစသော သတ္တဝါများကပင် ဘေးရန်မပြုသည်မှာ မေတ္တာ၏ ဓာတ်ခိုက်ခြင်းပင် ၊ အခြား သီလ ဘာဝနာစသော ထူးခြားသော အကျင့်ပဋိပတ်၏ ဓာတ်ခိုက်ခြင်းလည်း ဖြစ်နိုင်ပါသည် ။ ရှေးက ရသေ့ သူတော်ကောင်းများသည် ကျား , ဆင် စသော သတ္တဝါများ အလယ်တွင် နေရသော်လည်း အန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြသည်မှာ ဤ မေတ္တာ၏ ဓာတ်ခိုက်ခြင်းပင်တည်း ။

ဘုရား, တရား, သံဃာ, ရတနာသုံးပါး ဂုဏ်တော်များကို ကြည်ညိုပွါးများ ထုံမွှမ်းထားသူ၌ အရှိန်ရှိနေ၏ ၊ ထို အရှိန်လည်းဓာတ်ခိုက်တတ်သည် ။ သားရဲတိရစ္ဆာန်များ၌ပင် ဓာတ်ခိုက်လျက်ရှိရာ ထိုအရှိန်ကြောင့် မီးခဲကို မကပ်ရဲသည့် ပမာ ခန့်ငြား ရှောင်ရှားရပါသည် ။ ဤဘာဝနာစု ဓမ္မမှုများမှာ သဝိညာဏကများ၌သာ မက ၊ အဝိညာဏက၌လည်း ဓာတ်ခိုက်မြဲဖြစ်သောကြောင့် အဆိပ် လက်နက်စသည် ပြီးလျက်ရှိတော့သည် ၊ သို့ဖြင့် ပရိတ်တရားတော်၌ဖြစ်သော ဧစတနာ , မေတ္တာ, သစ္စာများမှာ အရှိန်နှင့် တကွဖြစ်၍ ၊ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓနှစ်ရပ်လုံး၌ ဓာတ်ခိုက်လျက်ရှိရာ အဇ္ဈတ္တ၌ ရောဂါပျောက်ကင်းခြင်း စသောအကျိုး၊ ဗဟိဒ္ဓ၌ ရန်သူတို့ ရန်မှု မခံရခြင်းစသော အကျိုးများကို ပြီးမြောက်စေနိုင်ခြင်း ဖြစ်တော့သည်။

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဓမ္မများ၏ အစွမ်းသတ္တိ။ ။ဘုရားတရားတော်မှန်သမျှသည် တိုးတက်ရေး, အေးငြိမ်းရေး , ချမ်းသာရေး , တရားများချည်း ဖြစ်ခဲ့ရာ ထိုတရားတော်ကို ရွတ်ဆို ရလျှင်ဖြစ်စေ, နာယူရလျှင်ဖြစ်စေ ''လဘတိ အတ္ထဝေဒံ ၊လဘတိ ဓမ္မဝေဒံ၊ လဘတိ ဓမ္မူပသံဟိတံ ၊ပါမောဇ္ဇံ'' (မ၊၁၄၆ ၊ မ ၊၂၂၄၄။ အံ ၊၂၂၅၂ ၊ အံ၊၃၊ ၅၃၁။)ဟူသော ပါဠိတော်အရ အနက်ရမိ တရားသိ၍ တရား ကြောင့်ဖြစ်သော ဝမ်းသာအားရရွှင်ပျမူ ဖြစ်တတ်၏ ၊ ထို ပီတိက ဓာတ်ခိုက်လျက် ရောဂါစသည် ပျောက်ကင်းရတော့၏ ။ အပြင်းအထန် မကျန်းမာနေသော အရှင်မဟာ ကဿပ , အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်တို့မှာ ဇောရွှင်ခုနစ်ပါး တရားကို နာရလျှင်ပင် ချက်ခြင်း ယူပစ်သလို ရောဂါပျောက်ကင်းရသည်မှာ ဤသို့သော ပီတိအစွမ်းကြောင့် ပင်ဖြစ်သည် ။ (ဇောရွှင်သုတ် အဖွင့်နှာ(၆၁၃)ကြည့်)

တခါက အရှင်ဂိရိမာနန္ဒ အပြင်းအထန် မကျန်းမာဖြစ်ရာ အရှင်အာနန္ဒာ-က ထို အရှင်ထံ ကြွဖို့ရာ ဘုရားရှင်အား လျှောက်ထားတောင်းပန်၏ ။ ထို အခါ ''အာနန္ဒာ... ဂိရိမာနန္ဒရဟန်းအား သညာဆယ်ပါး တရားဟောကြားလျှင် သညာဆယ်ပါး တရားကို ကြားနာရသဖြင့် ဂိရိမာနန္ဒရောဂါမှာ ချက်ခြင်း ပျောက်ကင်းဖို့ အကြောင်းရှိသည်''ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင် အနိစ္စသညာစသော သညာဆယ်ပါး တရားကို အကျယ်တဝင့် ဟောပြတော်မူ၏ ။ အရှင်အာနန္ဒာ-ကလည်း ဘုရားထံမှ မှတ်သား သင်ယူခဲ့ရသော ထို သညာဆယ်ပါး တရားတော်ကို အရှင်ဂိရိမာနန္ဒအား ဟောကြားတော်မူရာ ထိုတရားကို ကြားနာရသဖြင့် ထို အရှင်၏ ရောဂါမှာ နောက်တခါ ပေါ်မလာသည်အထိ အရှင်းပျောက်ကင်းရ၏ ။ အံ၊၃၊၃၄၂)

တခါက နကုလပိတာသူကြွယ် ရောဂါ အပြင်းအထန် ဖြစ်ရာ ဇနီးနကုလမာတာ-က မိမိအတွက် လောကရေး ဓမ္မရေးနှင့်စပ်၍ ကြောင့်ကြ ငဲ့ကွက်မှု မထားဖို့ အကြောင်း , တွယ်တာ ငဲ့ညှာမှု မကင်းပဲ သေရခြင်းမှာ ဆင်းရဲဖို့ရာသာ ဖြစ်ကြောင်း, ထို သေခြင်းမျိုးကို ဘုရားရှင် ကဲ့ရဲ့တော်မူကြောင်း

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အကျယ်တဝင့် သတိပေး ဆုံးမ၏ ။ ထိုအဆုံးအမကို ကြားရသော သူကြွယ်၏ ရောဂါမှာ အမြစ်ပြတ်အောင် ချက်ခြင်း ပျောက်ကင်းသွားလေသည်။ (အံ ၊၂ ၊၂၆၁)ထင်း အဋ္ဌကထာ၌ကား သစ္စာဆိုခြင်းကြောင့် ပျောက်ကင်းကြောင်း မိန့်၏ ။ ဤသို့ စသည် ဖြင့် ပိတိဓာတ်ခိုက်၍ ရောဂါပျောက်ကင်းရသည်မှာ ဓမ္မ၏ သတ္တိများပင် ဖြစ်ပါသည်။

ဓမ္မ၏ အကျိုးများ ။ ။ဗုဒ္ဓဓမ္မများကား ရောဂါစသည်ကို ပျောက်ကင်းစေသည်သာမက ၊ ကျက်သရေ မင်္ဂလာ ရာထူး ဂုဏ်သိရ် စည်းစိမ် လာဘ်သပ်ပကာ တိုးတက်ရာ တိုးတက်ကြောင်းလည်း ဖြစ်ပါသည်။ ဘုရားကြည်ညိုသူ တရားတော်ကို လေးစားသူများမှာ အများအား ဖြင့် ကိုယ် နှုတ် စိတ်ထား ထူးခြားကောင်းမွန်သူများ ဖြစ်တတ်ရာ ထိုအကောင်းပေါ်တွင် ဓမ္မ၌ဖြစ်သော သဒ္ဓါ စေတနာအရှိန်များ ဖက်တွဲပေးလိုက်ပြန်သော် ကျက်သရေအမျိုးမျိုး အကျိုးအထွေထွကို ဆွဲဆောင်နိုင်သော ဓာတ်အဖြစ်သို့ ရောက်တော့သည် ။

ဆရာတော်ကြီးတပါးမှာ ဘုရားရှင်၏ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၌ အားရကြည်ညိုလှ၍ ပဋ္ဌာန်းပစ္စယနိဒ္ဒေသပါဠိကို လေးလေးစားစား ဝတ်ထားကာ ရွတ်ဆို သရဇ္ဈာယ်လေ့ရှိ၏။ ထိုသို့ ရွတ်ဆိုသရဇ္ဈာယ်သည်မှ စ၍ ဒကာ ဒကာမ ကြည်ညိုသူများလာခြင်း, ပစ္စည်းလေးပါး ပေါများခြင်း , အန္တရာယ် ကင်းကာ စိတ်ချမ်းသာအေးမြခြင်း စသော အကျိုးများ ကြုံရသည်ဖြစ်ရာ တရားတော် ၏ အစွမ်းသတ္တိပါတကားဟု အားရကြည်ညိုပြီးလျှင် အသက်ထက်ဆုံး ဝတ်မပျက် သရဇ္ဈာယ်လေသည် ။

ဓမ္မစကြာကား တရားဦးလည်းဖြစ်၏၊ ပဋိဉာဏ်၏ အချုပ်ဟု ဆိုရလောက်အောင်လည်း အရေးပါလှ၏ ။ ထို့ကြောင့် ထိုတရားအပေါ် ကြည်ညိုခြင်းဖြင့် ရွတ်ကြသူအချို့မှာ ပစ္စည်း လာဘ်သပ်ပကာ တိုးတက်လာခြင်း

BURMESE CLASSIC .com
www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

အန္တရာယ်ကင်းခြင်းစသော လက်တွေ့ အကျိုးများ ရကြရာ ဓမ္မစကြာ မရွတ်ရ မနေ နိုင်လောက်အောင် စွဲမြဲရွတ်ဆို ကြည်ညိုပ်ါးများသူများ ရှိကြ၏ ။

အချို့က မဟာသမယသုတ္တန်မှာ ဘုရားဟော မဟုတ်, တရားသဘောမပါ, နတ်အမည်ချည်းသာဖြစ်၍ အကျိုးမများဟု ဆိုကြ၏၊ ထိုသူတို့အတွက် မဟာသမယမှာ ဘာမျှ အကျိုးထူးမည် မဟုတ် ။ မဟာသမယကို ကြည်ညိုသူတို့ အဖို့မှာ ရဟန္တာဖြစ်စ ကိလေသာစင် အလွန်ပင် တင့်တယ်လှသော ရဟန္တာများ ခြံရံလျက်ရှိသော ဗုဒ္ဓမြတ်ထံ နတ်ဗြဟ္မာတွေ မရေသာအောင် လာရောက် စုဝေး ခစားပုံ , ထို အစုအဝေး၌ ဘုရား တရား ဟောတော်မူပုံကို အာရုံပြု၍ စိတ် တွင်ဝင်စား ကြည်ညိုပ်ါးကာ မဟာသမယကို ရွတ်ဆို၍ အားမရဖြစ်ရ၏ ။ ရောဂါ ကင်းသည် , အသက်ရှည်သည် , နတ်တွေ လိုလား၍ ရာထူးဂုဏ်သိရ် စည်းစိမ်တန်ခိုး တိုးတက်နိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ကြ၏ ။ ယုံကြည်သည့် အတိုင်းလည်း အထိုက်အ လျောက် အကျိုးခံစားကြရသည်သာတည်း ။ သို့ဖြင့် ပရိတ်တရားတော်များ၏ အန္တ ရာယ်ကင်းဝေတတ်သည်၏အဖြစ် ကောင်းကျိုး မင်္ဂလာအဖြာဖြာ ဖြစ်ဝေတတ်သည် ၏အဖြစ်ကို ယုံကြည်လေးစား အားထားထိုက်ပါပေသည် ။

သန္ဓိလက် ရှိပါနေစေ။

တေဇော အတ္ထိ ပရိတ္တာသ ၊ အသန္ဓိန'မဂါစရံ ။
နာလံ ဟတ္ထဝိဟိနာ ဟိ ၊ ရတနာနိ ဂဟေတဝေ ။

ပရိတ္တာသ – သူတော်ကောင်းစုံ စိတ်ဓာတ်ပုံ၍ ထုံတလဲ လဲ အာရုံစွဲလျက် မြဲခဲဖို့ရန် အမှန်လျောက်ပတ် ပရိတ် တရားတော်မြတ်၏ ၊ တေဇော– အန္တရာယ်မျိုး ရန်စွယ်ကျိုးလျက် ဖြိုးလက် အသရေ တိုးတက်စေဖို့ အခြေခံမျိုး တန်ခိုးထိန်ဖြာ အရှိန်အဝါသည် ၊အတ္ထိ– စေတနာနှင့် သန္ဓိရှိသူ ရှင်လူများတွင် မြင်မများဘိ ထင်ရှားရှိပါပေ၏ ၊ (တံ – သူတော်ကောင်းတို့

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

သုံးဖို့အတွက် သက်သက်လျောက်ပတ် ထိုပရိတ်တရားတော်မြတ်သည် ၊) အသင်္ခါန်-ကုသိုလ် ဖြစ်ရေး ဝေးထက်ဝေးဖို့ အတွေးနယ်ကို အကျယ်ချဲ့ကြ ချက်မလှသည့် တက္ကကိုဖန် အကြံမှားဘိသင်္ခါတရား မရှိသူတို့၏ ၊အဂါစရံ -ကောင်းမြတ်သည့်ဂုဏ် ဖြာဖြာစုံလည်း အာရုံထွေပြား အထင်မှားသူတို့၏ ကျက်စားရာ မဟုတ်ပါပေ ။ ဟိ-ကိုယ်ချို့တဲ့ချက် သက်သက်ဖြစ်ပုံ အာရုံထုတ်ညှိ သရုပ်မိအောင် ယုတ္တိဆောင်ရလျှင်၊ တတ္ထဝိဟီနာ - လက်နှစ် ဖက်လုံး လုံးဝဆုံးလျှက် သုံးမရနိုင် ကိုင်ဖို့မလွယ်ကူ လက်ပြတ်သူတို့သည် ၊ ရတနာနိ - အရည်ပြေးလျက် အသွေးဖြိုးလျှံ အမျိုးမှန်စွာ အဖိုးတန် ရတနာတို့ကို၊ ဂဖေဟတဝေ - ကိုယ်ရဖို့မှန်း အစွမ်းမြောက်နိုင် ကောက်ကိုင်ရယူခြင်းငှာ ၊ နာလံ နံ အလံ - လက်အမှုမှာ လက်မပါသဖြင့် လိုရာပြီးပိုင် မစွမ်းနိုင်တော့ပေ ။

သုံးကြည့်မှ ကောင်းမှန်းသိ။ ။

ပရိတ္တာမိုနယုတ္တာ ယေ ၊ ဝိန္ဒန္တေဝ ရသံ ဗလံ ။
ကိ အာဟာရံ အဘုတ္တာသ ၊ ဝိပါကံ စ ရသံ ဝိန္ဒ ။

ယေ - သင်္ခါပညာ နှစ်ဖြာတွဲယှဉ် အမြင်စင်ဖြူ အယူမ ပြောင်း အကြင် သူတော်ကောင်းတို့သည် ၊ ပရိတ္တာမို - မေတ္တာ ,သစ္စာ ရတနာသုံးစုံ အမြတ်ဂုဏ်ဟု အာရုံနိမိတ် မြတ်တံဆိပ်ခတ် ပရိတ်တရားတော်မြတ်၌ ၊အနုယုတ္တာ- အဓိပ္ပါယ်မိ အနက်သိ၍ ပါဠိရရေး အလေး ပေးလျက် နှစ်သက်အားရ ကြိုးစားကြလေကုန်၏ ၊ တေ- ပရိတ်မြတ်၌ စိတ်ဓာတ် ကိုထား လွန်ကြိုးစားသည့် တရားလိုသူ အယူမစောင်း ထိုသူတော်ကောင်းတို့သည်၊ ရသံစ- အဓိပ္ပါယ်မြင် အနက်ထင်လျက် စိတ်ရှင်မြူးစွာ ရတနာသုံးစုံ အမြတ်ဂုဏ်၌ အာရုံယူကာ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် သင်္ခါဝိတိ သမာဓိနှင့် ပဿဒ္ဓိသုခ စသည်များစွာ အရသာကိုငုံး ၊ ဗလံ စ - အန္တရာယ် ဘေးဘယ ဝေးကွာကြ၍ အေးမြလက်ဝေ

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ကျက်သရေဖြိုး စည်းစိမ်တိုးလျက် တန်ခိုးထိုထို အကျိုးကိုငင်း ၊ ဝိန္ဒန္တော – တရား တော်မြတ် ဓာတ်၏အဟုန် ခိုက်ပုံကြံရာ ရရှိခံစားကြရကုန်သည်သာလျှင်တည်း ၊ အာဟာရံ – ချို , ချဉ်, စပ်, ငန် , အဖန်, အခါး ဤခြောက်ပါးတွင် ပါဝင်လာရ တစုံ တခုသော အစာအာဟာရကို ၊ အဘုတ္တာ – တက်မည် သက်မည် ဖျားနာမည်ဟု ထိုဤတွေးဆ မစားကြသူတို့သည် ၊ အသေ– မစားမိကြ ထိုအာဟာရ၏ ၊ ဝိပါကံ စ – ပူချက် အေးချက်, တက်သက်နှစ်ပါး, ခွန်အား တိုး မတိုး တန်ခိုးအစားစား အကျိုးသွားကိုငင်း ၊ ရသံ စ – ချို ချဉ် စပ် ငန်, ဖန်လား , ခါးလား , ထူးခြားပေါ်လာ အရသာကိုငင်း ၊ ကိ ဝိဒူ – လျှာပေါ်မတင် ရှောင်ကြဉ်ခဲ့၍ ကိုယ်တွေ့မရှိရာ ဘယ်မှာ သိနိုင်သူ ဖြစ်ပါတော့အုံးနည်း ။

ပညာရှိများထံ တောင်းပန်ချက်။

ဣမိနာ အတ္ထပိဏ္ဍာမ ၊ သာမူနံ နော အနတ္ထကံ ။
အဘိကာရိမ သန္တာနံ ၊ အတြ' နတ္ထဝိသောဓနံ ။

ဣမိနာ – အနက်အဓိပ္ပါယ် မှတ်သားဖွယ်ဖြင့် ခြယ်လှယ်မှုန်းကာ သုံးစရာဟု မဟာပရိတ္တ ဤနိဿယဖြင့် ၊သာမူနံ – သန္ဓိလည်းပါ ပညာလည်းရှိ သတိမြဲသူ လူမွန်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၏၊ အတ္ထံ – သန္ဓိတင့်တယ် အဓိပ္ပါယ်မကျန် အနက်မှန်လျက် ကျင့်ရန်တိုးပွါး အကျိုးတရား ကိုသာလျှင် ၊ ဣဒ္ဓာမ– ကိုယ်ကျိုးမပါ များတွက်တာကို လွန်စွာပြင်းပြ လိုလား တောင့်တကြပါကုန်၏ ၊ အနတ္ထကံ – အဓိပ္ပါယ်ပျက် အနက်မမှန် ဉာဏ်ကိုချိုးဖဲ့ အကျိုးမဲ့ရေးကိုကား ၊ နော ဣဒ္ဓာမ– အကျိုးစင်စစ် ဖြစ်ကြစေရာ မေတ္တာစိတ်ထား တရားအရာ မလိုလား မတောင့်တကြပါကုန် ၊ (တသ္မာ – ထိုသို့ အကျိုးသာဖြစ် အပြစ်မဲ့ရေး လေးစားပြင်းပြ လိုလား တောင့်တကြသည်ဖြစ်သောကြောင့် ၊) အတြ – အများအကျိုး တရားတိုးဖို့ ကြိုးကြိုး စားစား ရေးသားဖွင့်ပြ ဤပရိတ်ကြိုး

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

နိဿယဌ၌ ၊ သန္တာနံ – ကရဏာနှင့် မေတ္တာတရား အစဉ်ပွါးလျက် စိတ်ထားမြင့်သူ လူရည်ချွန်အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၏ ၊ အနတ္ထဝိသောဓနံ – အဓိပ္ပါယ်ပျက် အနက်အမှား တရားချိုးဖဲ့ အကျိုးမဲ့ကို တဲ့အောင် လျော်အောင် ဆောင်ယူပြည့်တင်း သုတ်သင်ခြင်းကို ၊ အဘိကင်္ခါမ – ရှင်လူအပေါင်း ကောင်းဖို့တွက်တာ တဖက်သားမို့ စေတနာအရ လိုလားတောင့်တလျက် ရှိနေကြပါကုန်၏ ။

သိဒ္ဓိရတ္တု ။

---

www.burmeseclassic.com

www.burmeseclassic.com

ဤကျမ်းတွင်

နိုင်ငံသားကောင်းတစ်ယောက် ဖြစ်မြောက်ကြောင်း
အကျင့်ကောင်း၊ နည်းလမ်းကောင်းတို့ကို
ညွှန်ပြထားပါသည်။
ထို့ကြောင့် ဤကျမ်းစာသည် "ပရိတ်ကြီးနိဿယသစ်" ဟု
အမည်ပေးထား၍ ဘာသာရေးကျမ်းစာတစ်စောင်ဟု
ဆိုရလင့်ကစား အမှန်အားဖြင့်
"တိုင်းပြု ပြည်ပြု ကျမ်းစာတစ်စောင်" ဟုပင်
ဆိုသင့်ပေသည်။

BURMESE CLASSIC .com

(အပြည်ပြည်ဆိုင်ရာ ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓတက္ကသိုလ် ပါမောက္ခချုပ်
အရှင်သီလာနန္ဒာဘိဝံသ ၏ နိဒါန်းမှ ကောက်နှုတ်ချက်)

မိခင်ရောဝတီစာအုပ်တိုက်က
စီစဉ်ထုတ်ဝေ၍ တစ်ပြည်လုံးသို့ ဖြန့်ချိသည်။
တိုက်(၄)၊အခန်း(၄၀၂)၊ကျီတော်အိမ်ရာ၊အထက်ပုဇွန်တောင်လမ်းမကြီး၊ကမ္ဘာဒေးဇာအနီး၊ရန်ကုန်မြို့။
ဖုန်း-၀၁-၇၀၁၄၁၁၊၀၉-၅၀-၁၅၆၁၃

www.burmeseclassic.com